

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΙΑΣ

ἢ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ

καὶ σπανίων ἑλληνικῶν συγγραφεῶν περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἑφῶν
ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν καὶ μάλιστα τῆς τῶν Παλαιστινῶν

ΣΥΛΛΕΓΕΝΤΑ ΜΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ

ὑπὸ

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ἐκτυπούμενα δε ἀναλώμασι τοῦ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΔΑΙΣΤΗΡΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΤΟΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΕΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΙ

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Β. Κισπῆλου.

1897

ΑΝΑΛΕΚΤΑ
ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΙΑΣ

ῥ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ ΚΑΙ ΣΠΑΝΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΩΝ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΩΔΑΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΗΣ ΤΩΝ ΠΑΛΛΙΣΤΙΝΩΝ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ἐν ἀναλέκτων ὁ τέταρτος οὗτος τόμος ἤρξατο, καθὰ καὶ ὁ πρὸ τούτου, τύποις ἐκδόσθαι ἔτει 1894-ω¹ μετὰ δὲ χαλεπὰς τινὰς νόσους, αἷς ἔκτοτε προσεπάλαισα, πεπεράτωται νῦν αἰσίως, ὕλην, οἶμαι, χρησίμην, μάλιστα δὲ πρὸς τὴν παλαιστινήν ἀφορῶσαν ἱστορίαν, ἐν ἑαυτῷ περιλαβὼν. Καὶ πρῶτον μὲν ἐμπεριέλαβε Νεκταρίου πατριάρχου² προσφωνήσιμόν τινα Διονυσίου πρώην Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχην λόγον³, ὃς ἐρρήθη τούτω, παραγενομένῳ εἰς Ἱεροσόλυμα ἔτει 1670-ῳ, ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως (σ. 1-14)⁴ μετὰ δὲ τοῦτον τὸν λόγον, οὗ τὸ κείμενον ἐκ τοῦ 254-ου κώδικος ἐλήφθη τῆς Ἀγιοταφικῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει βιβλιοθήκης⁵, ἐμπεριέλαβεν ὁ τόμος ἑξὶ καὶ τριάκοντα πράξεις· ἐπειδὴ δὲ ταύτας ἢ ἀρχὴ τῆς τῶν Ἀγιοταφικῶν ἔγραψεν Ἀδελφότητος, ἐγὼ διὰ τοῦτο τὰς τοιαύτας πράξεις ὠνόμασα δικαίως «Ἀγιοταφικὰ Ὑπομνήματα» (σ. 15-38). Ταῦτα μὲν οὖν τὰ ὑπομνήματα συνετάχθη

¹ Καὶ τῆς Ἱεροσολυμιτικῆς Βιβλιοθήκης ὁ τρίτος τόμος ἤρξατο τύποις ἐκδόσθαι ἔτει 1894-ω.

² Οὗτος ὁ Νεκτᾶριος πατριάρχης ἦν Ἱεροσολύμων ἀπὸ τοῦ 1661-ου μέχρι τῆς 23-ης ἡμέρας τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἔτους 1669-ου, ὅτε, διὰ γῆρας αὐτοῦ καὶ νόσους παραίτησιν δόντος, ἐγένετο πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δουσίθεος ὁ Νοταρᾶς· ἔτει γοῦν 1670-ω προσεφώνησε τὸν Διονύσιον ὁ Νεκτᾶριος ὡς πρώην Ἱεροσολύμων πατριάρχην. Περὶ δὲ τοῦ Νεκταρίου ὄρα προχείρως Ἀναλέκτων τόμ. II, σ. 273-285.

³ Οὗτος ὁ πατριάρχης γνωστός ἐστίν ὡς Διονύσιος τρίτος, τῆς δ' ἐκκλησίας ἤρξε Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοῦ 1662-ου μέχρι τοῦ 1665-ου ἔτους.

⁴ Ὁ λόγος οὗτος ἐρρήθη τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· ὅ τι δὲ φιλάνθρωπον ὁ Διονύσιος ἐν τῇ πόλει τῶν Ἱεροσολύμων ἐπραξε, τὴν μνήμην αὐτοῦ μέχρι σήμερον ἐκεῖ τηροῦν ἄλλοτεον, ὄρα ἐν τῇ 527-ῃ σελίδι τούτου τοῦ τόμου.

⁵ Οὗτος ὁ κώδιξ ἐν τῷ τετάρτῳ περιγραφῆσεται τόμῳ τῆς ἡμετέρας Ἱεροσολυμιτικῆς Βιβλιοθήκης.

μεταξὺ τοῦ 1698-ου καὶ τοῦ 1737-ου ἔτους, καὶ ὡς ἔχει χρῆσιμα ἡμῶν ἐστὶ διὰ τοῦτο, ὅτι ὀνόματα παλαιστινῶν ἐμφανίζει κωμῶν οὐκ ὀλίγων, φυλῶν τε παντοίων ἀραβικῶν καὶ μάλιστα τούτων ἔθνη καὶ ἕθνη, αἳ ἂ συνεχῶς, ὡς φαίνεται, τῶν Ἀγιοταφιτῶν ἢ Ἀδελφότης εἰς ἀγγελθόνας ὑπεβάλλετο τὸ παλαιὸν ὁρισταίως τοῖς θε τοιοῦτοῖς ὑπομνήμασιν ἐπισυνήφθη συνοδική τις τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἱερουσαλήμ πράξις, ἥπερ ἔτε: 1755-ω συνταχθεῖσα, Παρθενίου τοῦ Ἀθηναίου πατριαρχοῦντος ¹, ἀναγράφει τὸν ὃν εἶχε τότε κανόνα βίον καὶ πολιτείας ἢ τῶν Ἀγιοταφιτῶν Ἀδελφότης (σ. 39-47)· μετὰ δὲ ταύτην τὴν πράξιν ἐτέθη παλαιά τις ἐρμηνεία βλαχικῆς τινος χρυσοβούλλου λόγου (σ. 48-52), δι' οὗ τῆς Βλαχίας ἡγεμῶν εὐσεβῆς, Νικόλαος ὁ Μαυροκορδάτος ², ἔτε: 1721-ω ὀρωρησάμενος ἀνέθηκε τῷ Πατριαρχεῖω τῆς Ἱερουσαλήμ εὐρείας τε γαίας καὶ τῆν αὐτὸς ἰδρύσατο μονήν τοῦ Βακαρεστίου ³· ἐκείνου δὲ τοῦ λόγου τὸ καίμενον ἐν παλαιῷ τῷ καίται συνοδικῷ τοῦ Πατριαρχείου κώδικι. Ἐκ μόντοι κωδίκων ἐτέρων, οὓς ἐν τῷ οἰκείῳ δεδήλωκα τόπω, περιέλαβεν ὁ τόμος ἐν ἑαυτῷ «διαφόρων ἐγγράφων σειρὰν τρίτην» — αἱ γὰρ πρῶται δύο σειραὶ ἐν τοῖς δυοῖς πρώτοις τῶν ἀναλέκτων εὐρίσκονται τόμοις —, ἔτη παντοία φερόντων (1167-1843)· ταῦτα δὲ τὰ ἐγγράφα, οἷα καὶ ὅσα ἐστίν, εἰ καὶ ποικίλην ἔχει τὴν ὑπόθεσιν, καθόλου μόντοι πρὸς τε τῆς Παλαιστίνης ἀναφέρεται καὶ πρὸς ἄλλων τινῶν χωρῶν τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν.

¹ Ὅρα περὶ τούτου Κυρίλλου τοῦ Ἀθανασιάδου πραγματείαν, ἥς ἡ ἐπιγραφή: «Τὰ κατὰ τὸν αἰῶμον Παρθένιον, πατριάρχην Ἱεροσολύμων». Δελτίον τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἐταιρίας τῆς Ἑλλάδος, τ. IV, 1893, τ. 234-252.

² Ὅρα Emile Legrand, Généalogie des Maurocordato de Constantinople. Paris 1886, σ. 2, 12-20, 33-73. Ἐ. Σταματιάδου, Βιογραφία τῶν Ἑλλήνων μεγάλων διαρρηγνέων τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους. Ἀθήνησι: 1865, σ. 94-115. Τὰς δὲ πολυαριθμοὺς πρὸς Χρῦσανθον, πατριάρχην Ἱεροσολύμων, ἐπιστολάς Νικόλαου τοῦ Μαυροκορδάτου ὄρα παρὰ τῷ É. Legrand. Épistolaire grec. Paris 1888, σ. 198 κέ. Recueil de documents grecs concernant les relations du Patriarcat de Jérusalem avec la Roumanie. Paris 1895, σ. 94, 97, 106, 123, 135, 140 κέ.

³ Περὶ τῆς μονῆς τοῦ Βακαρεστίου ὄρα Ἀ. Κ. Ὑψηλάντου τὰ μετὰ τὴν Ἀλωσιν. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1870, σ. 548. Const. Dapontes, Ephémérides Daces ou chronique de la guerre de quatre ans (1736-1739), publiée, traduite et annotée par E. Legrand. Paris 1880-1883, τ. II, σ. LXXXVIII, 17-18.

Οὕτω μὲν οὖν τοῖς τοιοῦτοις ἐγγράφοις πέρας δίδονται μέρει τοῦδε τοῦ τόμου ἱκανῶ, τῷ δὲ λοιπῷ τούτου μέρει προσετέθη πολὺ τινα καίμενα, βίους ἢ μαρτύρια ἐνίων ἀναγράφοντα τῆς Ἐκκλησίας ἀγίων ἀνδρῶν καὶ πρώτιστον μὲν τῶν τοιῶνδε καίμενων ὁ Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου βίος (σ. 126-148), ὃν ἐκ τοῦ 18-ου παλαιοῦ ληφθέντα κώδικος τῆς πατριαρχικῆς ἐν Ἱεροσολύμοις συλλογῆς¹ ἐν τούτῳ κατεχώρισα τῷ τόμῳ ἔτει 1894-ω χρόνου μέντοι βραχέος ἔκτοτε παρελθόντος ἤκουσταί μοι δεδημοσιεῦσθαι βίου τινός τοῦ αὐτοῦ Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου καίμενον τι, ὅπερ Usener ἐκ δύο βερολινείων ἐξεγράψατο παλαιῶν ἀντιγράφων· ἐγὼ δὲ, καθάπερ ἦν εἰκός, φόβῳ τινὶ διὰ τοῦτο συσχεθεῖς, ὅτι ταῦτοχρόνως οὕτω δύο τυπώσεις ἐνός ἴσως ἐγένοντο καὶ τοῦ αὐτοῦ βίου, τὸν ἐλλογιμώτατον περὶ τούτου ἐρωτήσας Usener ἀπόκρισιν ἐξ αὐτοῦ χαρίεσσαν ἔλαβον, οὕτως ἔχουσαν «ἔστιν, ὡς ἐφοβήθης, οὐδ' ἔστιν ἀπρακτον ποιῆσαι ὃ ἐπράξαμεν, οὐ συνειδότες ἀλλήλοις· πέμπω σοι τὸ βιβλίον τὸ ἀκαδημαϊκόν, ἐν ᾧ τὸν τε βίον ἐκεῖνον καὶ τὰλλα τὰ περὶ Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου ὅσα ἀνάκτοτα ἦν συναγόμενα εὐρήσεις»². Οὕτω μὲν οὖν ἐγένετο τοῦτο, ἡ δὲ τῶν ἐκδόσεων ἀμφοτέρων διαφορότης εἴη ἄλλω τινὶ μελέτης ἔργον³. Δεύτερος δὲ βίος ἐν τούτῳ κατεχωρίσθη τῷ τόμῳ ὁ τῆς περσίδος ὀσιομάρτυρος Γολινδοῦχ, ἣπερ ἀπέθανεν ἔτει 592-ω καὶ τοῦτον μὲν τὸν βίον ἐκ τοῦ 185-ου πατριακοῦ κώδικος ἐξεγράψαμην ἔτει 1891-ω, τὰ δὲ περὶ τὴν Γολινδοῦχ αὐτὴν ἐγινώσκετο πρότερον ἐκ βραχυτάτων τινῶν συναξαρικῶν ὑπομνημάτων καὶ τῶν ἱστοριῶν Ἰδία Θεοφύλακτου τε τοῦ Σιμακάττου καὶ Νικηφόρου Καλλιέστου τοῦ Ξανθοπούλου, οἵπερ οὕτω τὸν βίον αὐτῆς ἱστόρησαν, ὡς εἰκάζειν ἡμᾶς ὅν ἡ περσίς αὐτῆ τῷ προσελθεῖν εἰς τὴν Χριστοῦ θρησκείαν ἐν τοῖς Ἡρακλείου χρόνοις μέγα τὰς χριστιανοῖς ἐπήγαγε θάυμασμόν. Καὶ Θεοφύλακτος μὲν ὁ Σιμο-

¹ Ἱεροσόλυμ. Βιβλιοθήκη, τ. I, σ. 77-79.

² Ἐπιστολὴ H. Usener, 5 Ian. 1895. Τὸ δὲ βιβλίον αὐτοῦ ἐπιγραφὴν ἔχει τὸ Acta martyris Anastasii Persae. Bonnae 1894.

³ Ἐν τῇ 533-ῃ σελίδι τοῦδε τοῦ τόμου βραχὺ τι κατεχώρισα σημεῖωμα περὶ τῆς καταστάσεως ἀμφοτέρων τῶν ἐκδόσεων.

κάττης. ὁ χρόνος ὑπάρχει ἐγγίζουσι τῷ θανάτῳ τῆς Γολινθούχ¹, ἔγραψε τάδε: «Δόγος δὲ ὡς ἡμᾶς ἐξεφοίτησε πρὸς τῆ Ἱερᾶ πόλει τὸ τρηναῦτα καιροῦ Γολινθούχ γενομένην, κατὰ τὴν Χοσρόου πρὸς τὰ βασίλεια κἀπόδον· ἀλλὰ τίς καὶ πόθεν, κατὰ τὴν πόλιν, λέλέχθω τὸ γύναιον· μὴ γὰρ οὖν ἀφελώμεθα τὴν περὶ ταύτης διήγησιν, μεγίστοις σεμνολογήμασιν οὔσαι κατάκοσμον. Τίκεται μὲν οὖν αὕτη ἐπὶ τῆς Βαβυλωνίας, μάγοι δὲ τὸ γένος αὐτῆς· πατὴρ δὲ τῶν ἐπιφανῶν σατραπευόντων ἐφορολόγει τὸ Περσικόν. Ἐπεὶ δὲ ἀκμῆ ἐπέστη αὐτῆ, ὥρα λάμπουσα εἰς γάμον. ἀνδρὶ τῶν ἐπιστήμων ἐκλιδῶσιν· συνεστιωμένη δὲ ποτε τῷ ἀνδρὶ ἐδοξεν ἐξαπινάως γεγονέναι πάρετος, εἶτα ἀκίνητος διαμένειν τῷ σώματι καὶ τὰς αἰσθήσεις πολλῶ ὕστερον ἐπανήκειν πῶς εἰς αὐτήν. Ἐπεὶ δὲ οἱ θεαταὶ τοῦ πάθους, εἴ γε καὶ πάθος δεῖ τήνδε τὴν θεῖαν ἀποφαινεσθαι· ἔκστασι, διεπυθάνοντο τί ἂν εἴη τὸ συμβεβηκός τῆ νεάνιδι, ἔλεγε τάδε: "Μεγάλας που ἐν οὔδει τελέεσθαι ἐναποκειμένας ποινας, μεγάλων τε ἀγαθῶν πρεσβευσμένην τροφήν τοῖς τὸν μέγιστον προσκυνοῦσι θεόν, ὃν δὴ χριστιανοὶ θρησκέοντες καθεστήκασιν Πέρσαις ὑπόθεσιν γέλωτος". Ὁ μὲν οὖν ἐκείνης γαμέτης ἐξεμυκτήριζε τοῦ γυναιίου τὰ ῥήματα· ὅτε δὲ πῶς ἐδραίαν αὐτῆς τὴν διάνοιαν πρὸς τὴν τῆς θρησκείας μετάθεσιν κατενόησεν, σωφρονίζειν ἐδόκει· ραπίζων· ἠπεῖλει δὲ καὶ θάνατον εἶναι ζημίαν αὐτῆ, ὡς θέμις Πέρσαις ποιεῖν τοῖς τὰ μάγων ἀθετήσασιν δόγματα. Ἡ μὲν οὖν τῷ θεῷ ἔρωτι περωθεῖσα τὸν νοῦν, τὰ ὥτα πῶς καταβύουσα, ταῖς αὔραις διαχεῖσθαι τοὺς λόγους παρείχετο. Γίνεται τοίνυν τῷ γυναιίῳ καὶ ἐτέρας θείας κρείττονος ἐπιφοιτήσεως ἔλλαμψις· ἄγγελος γὰρ ἐφειστήκει αὐτῆ τὴν τε μορφήν καὶ τὴν ἐσθῆτα λαμπρόνος φαιδρότερος, καὶ πάλιν αὐτῆ τὴν τῶν φθασάντων θέαν ἐδείκνυε, προηγόρευέ τε καὶ τὸν ὅσον οὔπω τοῦ συνευέντου θάνατον. Ὁ μὲν οὖν τοῦ γυναιίου γαμέτης καταλύει τὸν βίον, κατὰ τὴν τοῦ ἀγγέλου προαναγόρευσιν, τὸ δὲ γύναιον τὴν Βαβυλωνίαν καταλιπὼν πρὸς τὴν Νίσιβιν γίνεται, τοῖς τε τῶν

¹ K. Krumbacher, Geschichte der byzantinischen Litteratur. München 1897, σ. 247.

χριστιανῶν ἱερεῦσι περιτυχόν ἀνθωμολογεῖτο τὰ μεγαλεῖα τοῦ πνεύ-
 ματος. Μυεῖται γοῦν παρ' αὐτῶν ταῦτα δὴ τὰ τῶν χριστιανῶν
 θεῖα ὄντως καὶ ἀπόρρητα δόγματα· ἐπεὶ δὲ τοῖς μάγοις τοῦτο
 κατάδηλον γέγονεν, ἐς ἀναζήτησιν γίνονται τοῦ γυναιίου. Ἦκον
 γοῦν εἰς τὴν Νίσιβιν, καὶ τὰ μὲν πρεσβύτερα τῆς ἀσιώσεως ἐν
 κολακείαις αὐτοῖς παρεσκεύαστο, ἐντεῦθεν ἀποθουολῆσαι πειρω-
 μένοις τὴν ἀνθρώπων· ἐπεὶ δὲ νικῶνται καὶ ὁ λόγος αὐτοῖς ἀδρα-
 νῆς, ἐν εἰρικτῇ σκληρᾷ τῷ γυναιίον χρόνῳ πολλῶ κατακλείουσιν.
 Τοῦ τοίνυν πάντα θεοῦ περισκοποῦντος καὶ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἐν
 οὐδενὶ χρόνῳ καταλιμπάνοντος, ἐπικουρία τοῦ ἐπιστατοῦντος ἀγγέ-
 λου αὕτη τῆς φυλακῆς ἐσεχώρησε καὶ ἐς τὴν Ῥωμαίων ἀφίκετο
 γῆν. Ἡ μὲν οὖν ἄχρι τῶν Ἱεροσολύμων ἐπελθοῦσα διεκέρυττε
 τὴν ἐπεφανῆ τοῦ θεοῦ καὶ ἀδιήγητον μεγαλειότητα, εὐχὰς τε ἀπο-
 δομένη ἐν τῷ παναγαῖ μνημείῳ τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτήρος
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν τε σταυρὸν τῶν παθημάτων κατασε-
 βασθεῖσα τῷ προσκυνήματι ἐς τὴν Ἱερὰν ἐπανέδραμεν πόλιν·
 πολλὰ τε περὶ τῶν ἐσομένων τῷ Χοσρόῳ προαναγορεύσασα, τὴν
 τε προσχώρησιν αὐτοῦ Ῥωμαίοις προ τῆς τῶν πραγμάτων ἐνάρ-
 ξεως καταμηνύσασα, βίον τε ἰσάγγελον πολιτευσαμένη, καὶ ὡς
 πρέπει ἁγίοις τὰ εἰς ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ὀρώντα, ἀπέστη τῶν
 τῆδε, τὸν τῆς καρτερίας στέφανον ἀκηράτοις ἀναδοησομένη τρο-
 παίοις». Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Θεοφυλάκτος ¹· ὁ δὲ Νικηφόρος, εἰ καὶ
 σφόδρα τοῦ Θεοφυλάκτου συγγραφεὺς μεταγενέστερος ², ἔγραψε τάδε·
 «Τηρικαῦτα δὲ καὶ Γολινδοῦχ ἡ μάρτυς ζῶσα διέπρεπεν, ἐκ μάγων
 γεγεννημένη Περσῶν, Ἀσμοδούχ μὲν πατὴρ, μητὴρ δὲ Μυζούχ·
 ἦτις κατὰ τὴν ἐκείνων θρησκείαν τὸ πῦρ σεβομένη, καὶ τὰλλα
 τῶν Περσῶν [ἔσεβε] βδελύγματα· ἐπετέλει δὲ καὶ αὕτη τὴν μυ-
 σαράν καὶ θεοστυγῆ τῶν εἰδώλων μαγείαν. Ἄνδρὶ δὲ τῷ πρώτῳ
 τῆς συγκλήτου βουλῆς ἐκδοθεῖσα, δύο παῖδας γεννά· μετὰ δὲ
 τριαετῆ χρόνον ἐν ἐκστάσει γεγεννημένη, ὑπὲρ ἀγγέλου τὸ θεῖον τῆς
 οἰκονομίας μυεῖται μυστήριον. Καὶ δὴ τοῖς μάγοις ἐκδοτός γενο-

¹ Theoph. Simocattae historiae, ed. C. de Boor. Lipsiae 1887, τ. 210-212.

² K. Krumbacher ἐνθ. ἀνωτ. σ. 291.

μένη, καὶ διὰ πολλῶν αἰκιῶν καὶ δεσμῶν ὑπέρτερος πάντων ὀφ-
 θεῖσα, θαυμάτων ἀπείρων καὶ παραδόξων τεραστίων γέγονεν αὐ-
 τουργός, διαφόρως τοῦ ἐπιστατοῦντος ἀγγέλου ἀφικνουμένου καὶ
 εὐμαρῶς καὶ ῥαδίως πάντα φέρειν παρασκευάζοντος. Πολλὰ δὲ
 καὶ τῶν ἀπορρήτων διεσάφησε, τὸ προσῶν εἰληφυῖα χάριν ἀπὸ
 Θεοῦ. Ἐπεὶ δὲ διὰ πολλῶν ἐτῶν βατάνοις ἐξεταζομένη καὶ τὸν
 διὰ μαρτυρίου στέφανον ἐπόθει κομίσασθαι, ὁ πολλάκις αὐτῇ φανείς
 ἄγγελος ἐπιστὰς καὶ τινα νεανίαν ἑξήρη ἐπαγαγών, τῇ ἐφέσει
 ταύτης πέρας ἐδίδου· καὶ κελεύσαντος γὰρ ἐκείνου ἔειπε ὁ νεα-
 νίας τὴν ἐκείνης κάραν ἀπέτεμε, καὶ τὸ αἷμα ῥεῦσαν τοῦ τρα-
 χήλου ἐπὶ τὸ ἔνδον ταύτης ὀθόνιον, ἤμαχμένον ἄχρι μηρῶν ἔδρα,
 ὃ καὶ διεφαίνετο μυρία τεράσσια ἐργαζόμενον· ζῶσα γὰρ ἐκείνη
 καὶ μετὰ τὴν ἐκτομὴν τοῦ λοιποῦ διεγένετο, καὶ εἰς τὰ Ῥωμαίων
 ὄρια γενομένη ἐν τῷ Κιρκησίῳ τε καὶ τῷ Δάρας καὶ τοῖς μέρεσι
 τῶν Ἱεροσολύμων ἐρίστατο, θέαμα ξένον ἅπασι τοῖς πιστοῖς ὁρω-
 μένη, ἅτε ἡ ζῶντι σώματι τὰ τοῦ Χριστοῦ περιάγουσα στίγ-
 ματα· ἢ καὶ δεινῶς ὑπὸ τῶν τοῦ μαρτυρίου δεινῶν ἔχουσα πε-
 ριῆει τὰς πόλεις ὑφ' ὀδηγῶ τῷ ἀγγέλῳ τὴν πορείαν πεποιημένη,
 μὴ τινος ἰατρείας ἀνασχομένη τοῖς πάθεσι, μόνους δὲ τοῖς αὐτο-
 μάτοις ἐφάπαξ χρησαμένη λουτροῖς. Πάντας δὲ τοὺς οἰκείους καὶ
 ἄλλας προσαγαθοῦσα τῷ Χριστῷ, τέλος ἐν Ἱερραπόλει γεγενημένη,
 τὸν τῆδε βίον καταλιποῦσα, πρὸς τὴν ἀγγῆρω μετέβηκε βιοτήν·
 ἣν ζῶσαν ὁ βασιλεὺς ἀνὰ τὴν αὐτοῦ πόλιν μεταστελλόμενος ἦκιστα
 πειθομένην ἔσχε. Ταύτης τὸν βίον Στέφανος ὁ τῆς Ἱερραπόλεως
 πρόεδρος συνεγράψατο, ἐκείνην τε συγγεγόμενος καὶ ἕκαστα, ὡς
 εἶχεν, ἐξ ἐκείνης ἀναμαθῶν, ἐντίμως τε καὶ μεγαλοπρεπῶς
 καὶ τὸν ταύτης νεκρὸν τῇ γῆ παραδεδωκώς¹. Ἄλλ' ὁ τῷ
 Στεφάνῳ πονηθεὶς βίος τῆς ἁγίας Γολινδοῦχ οὕτω εὐρέθη·
 Ἰωάννης ὁμοῦς ὁ Σακκελίων ἐκ πολλοῦ δεδήλωκεν, ὅτι ὁ 185-ος
 κώδιξ τῆς ἐν Πάτρῳ βιβλιοθήκης ἔχει τινὰ βίον τῆς Γολινδοῦχ
 ἀνώουμον²· οἷόπερ ἐγὼ νομίσας ἐν τούτῳ τὸ κείμενον ἐγκεκρύφθαι

¹ Migne, Patrol. Gr. τ. 147, σ. 377.

² Ἰω. Σακκελίωνος, Πατριακὴ βιβλιοθήκη. Ἀθήνησιν 1890, σ. 106. Τὸν 185-ον

τοῦ Στεφάνου, τὸν κώδικα προθύμως ἐκεῖνον ἐν αὐτῇ τῇ νήσῳ Πάτμῳ ἤρουνθησα πλὴν ἀλλὰ τὸν μὲν βίον αὐτὸν εὗρον οὐχὶ πόνημα εἶναι τοῦ Στεφάνου, ἀλλ' ἐτέρου τινος ἀγνώστου μοι συγγραφέως, ὃς Εὐστράτιος ὠνομάζετο καὶ τὴν πρεσβυτέρου τάξιν εἶχε τῆς Μελιτηνῶν ἐκκλησίας· ὅμως δὲ καὶ οὗτος ὁ Εὐστράτιος ἦν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Γολινδοῦχ, καὶ ὅ τι περὶ ταύτης ἐγραψεν, ἐξ ἀνδρῶν ἔμαθε τὴν Γολινδοῦχ αὐτὴν ἰδόντων, μάλιστα δ' ἐκ τοῦ Μελιτηνῶν ἀρχιεπισκόπου Δομετιανοῦ (σ. 151 καὶ 169), περὶ οὗ πολλὰ Θεοφύλακτος ἡμῶν ὁ Σιμοκάττης εὐφημότατα παραδέδωκεν¹.

Τρίτος δ' ἐν τῷδε περιέχεται τῷ τόμῳ βίος, ὃν ἔλαβον ἐκ τοῦ 188-ου κώδικος τῆς ἐν Πάτμῳ βιβλιοθήκης², ὁ Γερασίμου τοῦ κατὰ τὴν ἔρημον ἀσκήσαντος τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου (σ. 175-184)· πλὴν ἀλλὰ τοῦ βίου τοῦδε τὸ κείμενον ὁ κωδῆξ ἔχει παντάπασι ἀνώνυμον· ἐγὼ μέντοι τὴν αὐτοῦ λέξιν ὑστερον ἀνακρίνας ἀδιστακτικῶς ἐπίστευσα τὸν βίον ἐκεῖνον εἶναι σύνταγμα Κυρίλλου τοῦ Σκυθιοπολίτου, εἰ καὶ πονήματος αὐτοῦ παρ' ἄλλου τινος οὐκ

πατριακὸν κώδικα, ἐν ᾧ τῆς Γολινδοῦχ ὁ βίος εὐρίσκεται, Σακκελίῳν ἐθέλει γεγραμμένον εἶναι «κατὰ τὴν ια' ἑκατονταετηρίδα»· ἀλλ' ὁ βίος οὗτος, ὡς ἔχει, τὸ δεύτερον ἀποτελεῖ κείμενον ἐτέρου τινος κώδικος, γραφέντος περὶ τὴν ἀρχὴν τῆς δεκάτης ἑκατονταετηρίδος, οὗ φύλλα μόνον πέντε καὶ δέκα περιέσωσά τις βιβλιοδόξης καὶ τῷ 185-ῳ πατριακῷ συνήψε κώδικα, συναποτελέσαντα τὰ τούτου ἑξήκοντα φύλλα (τό-τπδ'), ὧν τὸ κείμενόν ἐστι κατὰ σελίδα δίστιχον ἐκ γραμμῶν 38· καὶ πρῶτον μὲν τὰ τοιαῦτα πρόσθετα φύλλα περιέχει τὸ «Ἀθλήσις τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ Πρόχλου καὶ Ἰαρίου» (ἰουλίῳ ιβ'), οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ἐγένετο ἐπὶ Μαξιμιανοῦ ἡγεμόνος» (φύλ. τό-τογ')· ἔπειτα δὲ τῷ μαρτυρίῳ τούτῳ ὁ τῆς ἁγίας Γολινδοῦχ βίος, καὶ πάλιν ἀτελής «βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου καὶ θαυματουργοῦ Ὀνησίμου» (ἰουλίῳ ιδ'), οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ἔσχε πατέρα ὁ δίκαιος Ὀνήσιμος ὀνόματι Θεοδούλου· οὗτος δὲ ὁ Θεόδουλος ἐγημεν γυναῖκα ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης, καὶ ἦσαν ἀμφότεροι ἀπὸ κόμης (κωδ. κόμης) Καρινῆς, προσκεκολλημένοι τῇ πλάνῃ τῶν εἰδώλων» κτλ.

¹ Theoph. Simocattae historiae; σ. 179, 182, 183, 194, 197. Ὁ Δομετιανὸς ἐστὶ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας πατὴρ ἅγιος, ἧ καὶ ἡμέραν εορτῆς ὤρισεν αὐτῷ τὴν 10-ην τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου· τῆς δὲ Γολινδοῦχ τὴν μνημὴν ἧ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησία τὸ παλαιὸν ἐτίμα μεγάλως, ὀρίσασα ταύτῃ ἡμέραν εορτῆς τὴν ιβ' τοῦ μηνὸς ἰουλίου, ὅτε καὶ Ἰωσήφ ὁ ὕμνογράφος ἐποίησέ τινα κανόνα πρὸς τὴν Γολινδοῦχ ασματικόν, ἄχρι τοῦδε ψαλλόμενον ἐκεῖνη τῇ ἡμέρᾳ· ἐτελεῖτο δὲ τῆς ἡγιασμένης Γολινδοῦχ «ἡ συναξίς ἐν τῷ μαρτυρίῳ τοῦ ἁγίου Τρύφωνος, τῷ ὄντι πλησίον τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, τῆς ἀρχαίας καὶ νέας». Κωδῆξ 40-ος τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ, φύλλ. 185α.

² Ἰω. Σακκελίωνας, Πατριακὴ βιβλιοθήκη, σ. 108-109, κωδ. 188, ὅστις ἐγράφη οὐχὶ τῇ ιδ', καθὰ Σακκελίῳν ἐνόμιζεν, ἀλλὰ τῇ τρίτῃ καὶ δεκάτῃ ἑκατονταετηρίδῃ.

ἐγένετό που μναία τοιούτου· διὸ καὶ τὸ Κυρίλλου ὄνομα, τὰς ἐμὰς ἐμμαρτύρους πίστεις ἐν τῷ αἰκείῳ τόπῳ σημειωσάμενος, τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ βίου προσέθηκε τοῦ Γερασίμου. Τέταρτον δὲ βίον ὁ τόμος οὗτος ἐμπεριέλαβε τὸν Θεοφάνους καὶ Θεοδώρου τῶν Γραπτῶν (σ. 185-223), πῶνμα τυγχάνοντα ἡεσποίνης ὀνομαστῆς, Θεοδώρας Ἰραουλαίνης Καντακουζηνῆς τῆς Παλαιολογίνης, ἔτει θανούσης 1301-ω, ἦν οἱ συγχρονίσαντες αὐτῇ Νικηφόρος ὁ Γρηγορᾶς, Νικηφόρος ὁ Χοῦμος καὶ Γρηγόριος ὁ Κύπριος, φιλόλογον καὶ σοφωτάτην ὠνόμαζον¹. πέμπτον δὲ κείμενον ἐμπεριέλαβε τὸ ὑπὸ τὸν 10-ον ἀριθμόν, ὄπερ ἀναγράφει τὸ μαρτύριον τῶν ἐν τῇ πόλει Γορτύνη τῆς νήσου Κρήτης δέκα μαρτύρων (σ. 224-237)· τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ 181-ου σαβαίτικου μεμβρανίνου κώδικος ἔλαβον². Μετὰ μὲν οὖν ἐκεῖνο τὸ μαρτύριον προσετέθη τῷ τόμῳ διήγησίς τις (σ. 238-246) περὶ τῆς ἐκ Θεσσαλονίκης τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου κομισθείσης εἰς τὴν ἐν τῇ Κωνσταντίνου πόλει παντοκρατορικὴν μονὴν εἰκόνας, ἣ τὸν αὐτοῦ πρότερον ἔσχεπε τάφον τῆς δὲ τοιαύτης διηγήσεως, ἦν ἐγὼ παρέλαβον ἐκ τοῦ 179-ου σαβαίτικου μεμβρανίνου κώδικος³, τὸ κείμενον ἤδη Νικόδημος ἐγίνωσκεν ὁ Ἀχιορίτης ἐξ ἑτέρου τινὸς ἀντιγράφου, ἐπιτομὴν ὡς εἰκὸς ἀπλῶς αὐτοῦ προπονησάμενος⁴. Ἐἴτα προσετέθη τις (σ. 247-251) ἑτέρα περὶ τοῦ μαρτυρίου Παύλου τοῦ ἐν τοῖς Καῖουμαῖ διήγησις, ἦν ἐκ τοῦ 17-ου κώδικος τῆς πατριαρχικῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἔλαβον συλλογῆς⁵· καὶ πάλιν ἑτέρα προσετέθη διήγησις ἐκ τοῦ 242-ου σαβαίτικου ληφθεῖσα κώδικος⁶, ὑπόθεσιν δ' ἔχουσα τὸ

¹ Maximi monachi Planudis epistulae; edidit Max. Treu. Vratislaviae 1890, σ. 245-247.

² Ἱεροσολυμ. Βιβλιοθήκη, τ. II, σ. 34.

³ Ἱεροσολυμ. Βιβλιοθήκη, τ. II, σ. 293.

⁴ Συναξαριστῆς τῶν ἑσδέκα μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐκδ. Θ. Νικολαΐδου Φιλαδέλφειας. Ἀθήνησι 1868, τ. I, σ. 162.

⁵ Ἱεροσολυμ. Βιβλιοθήκη, τ. I, σ. 70.

⁶ Ἐν τῇ 252-α σελίδι τοῦδε τοῦ τόμου γέγραπται κατὰ παραδρομὴν ἀριθμὸς 168-ος ἀντὶ τοῦ 242-ου· περὶ δὲ τοῦ κώδικος ὄρα Ἱεροσολυμ. Βιβλιοθήκη, τ. II, σ. 373-376.

μαρτύριον Ἀθηνογένους ἐπισκόπου (σ. 252-257)¹. μετὰ δὲ ταύτην ἐτέθη Μαρκιανοῦ πρεσβυτέρου καὶ οἰκονόμου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως βίος τις (σ. 258-270), ὃν ἐκ τοῦ αὐτοῦ 242-ου κώδικος ελαβον². τῷ δὲ βίῳ τούτῳ συνήφθη τῶν ποιητῶν Κοσμά καὶ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ (σ. 271-302) βίος ἕτερος ἀνώνυμος, ὃν εὔρον, ὡς ἔχει, ἐν τῷ 1-ῳ κώδικι τῆς ἐν τῇ νήσῳ Χάλκη μονῆς τῆς Θεοτόκου· πλὴν ἀλλ' ὁ βίος οὗτός ἐστι διάφορος ἐτέρου τινος τῶν αὐτῶν ποιητῶν βίου (σ. 303-350), ὃν ἐς ἡμῆς αἰτήσεως Ἀλκιβιάδης ὁ Σακκελίων ἐκ τοῦ 983-ου κώδικος ἐξεγράψατο τῆς Ἀθήνησιν Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, συγγραφέως ἐν ἑαυτῷ φέροντος ὄνομα τὸ Ἰωάννης ὁ Μερκουρόπουλος, ὃς ἦν Ἱεροσολύμων πατριάρχης³. βίον ὅμως ἀπλῶς Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, οὗ τὸ κείμενον φράσει τε καὶ λέξει καὶ τάξει σχέσιν ἔχει μεγίστην πρὸς τὸ κείμενον Ἰωάννου τοῦ Μερκουροπούλου, πάντες ἤδη γινώσκουσι⁴. Τούτου μὲν οὖν τοῦ βίου τὰ ἀντίγραφα καθόλου συγγραφέα θέλει εἶναι ὡσαύτως Ἰωάννην τινὰ πατριάρχην Ἱεροσολύμων, ὃν ἄχρι τοῦδε πάντες ὁμωνύμῳ τινὶ ταυτίζουσι πατριάρχην ἐν τῷ ναῶ καέντι τῆς Ἀναστάσεως ἔτει 966-ῳ λόγος μέντοι σπου-

¹ Ἐν τῷ αὐτῷ σαββατικῷ κώδικι περιέχεται καὶ δεύτερον μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀθηνογένους ἐκτενέστατον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τοῦ βίου καὶ τῆς ἀλλήσεως τοῦ τριακακρίου μάρτυρος Ἀθηνογένους παρὰ πολλῶν ἐπιζητούμενου μόλις εὔρον ἐν παλαιστάτῳ βιβλίῳ παρὰ τινι, ἰδιωτικῷ λόγῳ συγγεγραμμένῳ καὶ φιλαληθῶς εἰπεῖν οὔτε κατὰ τάξιν, οὔτε δὲ ἀκολούθως συγγεγραμμένῳ, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ἑλλιπῶς· ἀναγνούς δὲ τὸ βιβλίον ἀναγκαῖον ἤγηράμην μᾶλλον ἀκολούθως τούτῳ συγγράψασθαι, ὥστε καὶ τοὺς ἀπωμένους πληροφορεῖσθαι. Ὁ ἅγιος οὗτος Ἀθηνογένης ἐγεννήθη χριστιανὸς ἀπὸ χριστιανῶν γονέων ἐν Ἐπικλήσει οὕτω λεγομένῳ χωρίῳ, ὅπερ ἐστὶν τῆς ἐνορίας τῆς λεγομένης Σαδοπίνης, τελοῦσης ὑπὸ τῆν Σεβαστουπολιτῶν πόλιν. οὗτος ἐπὶ τῷ τελει τῆς ἡλικίας αὐτοῦ προσωμύλησεν γάμῳ, κατὰ βούλησιν τῶν γονέων, καὶ ἔτεκεν υἱὸν ὀνόματι Πατρόφιλον, καὶ ἔζη βίον εὐσεβῆ, ὡς τὸ τεχνικαῦτα τὸν Σεβαστουπόλεως ἐπίσκοπον ἱερέα αὐτὸν χειροτονῆσαι καὶ τῆς μνημονευθείσης ἐνορίας χωραπίσκουον καταστήσαι» κτλ. Ὁ βίος οὗτος, ὡς ἔχει, εἰ καὶ διαφέρει τῆς ὀρθοδόξου καθολικῆς παραδόσεως περὶ τοῦ μάρτυρος Ἀθηνογένους, ἐστὶν οὐχ ἥττον λόγῳ πολλοῦ ἁγίου καὶ τύποις ἐκδόθησεται παρ' ἐμοῦ, εἰ Θεὸς ἐθέλει, δι' ἐτέρου τινος τόμου τῶνδε τῶν ἀνακείμενων.

² Ἱεροσόλυμ. Βιβλιοθήκη, τ. II, σ. 374. Τούτον τὸν βίον Συμεῶν ὁ Μεταφραστὴς ἀνασυνέταξε ρητορικῶς. Migne Patrol. Gr. τ. 114, σ. 429-456.

³ Ἰωάννου καὶ Ἀλκιβιάδου Σακκελίωνος, Κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις 1892, σ. 177.

⁴ Bibliotheca hagiographica graeca. Bruxellis 1895, σ. 64.

δαίος εἰς τοῦ πράγματος τούτου τὴν βεβαίωσιν οὐδεὶς προβάλλεται¹. Ἰωάνναι γὰρ πατριάρχαι Ἱεροσολύμων πολλοὶ ἐγένοντο, τούτων ὁ ἔσχατος δύο μετὰ τὴν δεκάτην ὑπῆρξεν ἑκατονταετηρίδα, ὁ μὲν ἀρχομένης τῆς ἐνδεκάτης², ὁ δὲ ἀπὸ τῆς 12-ης τοῦ μαΐου μηνὸς ἔτους 1156-ου³. ἦν δὲ καὶ ὁ καεῖς ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν υἱὸς Δζουμεί τινος ὀρθοδόξου χριστιανοῦ Σύρου⁴. Ἐπειδὴ γοῦν ὁ ἡμέτερος Ἰωάννης ἐπώνυμον ἐλληνικὸν εἶχε τὸ Μερκουρόπωλος καὶ γνώστης ἦν, ὡς φησι (σ. 350), τῆς Ἀράβων διαλέκτου, ἐκ δὲ ταύτης ἤρμήνευσε τὸν βίον Κοσμᾶ καὶ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, καὶ ἐπειδὴ τοῦτ' αὐτό φησι καὶ ὁ τοῦ μεμονωμένου βίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ συγγραφεὺς Ἰωάννης, γνώμης εἶμι τοῦτον δὴ τὸν ἕτερον Ἰωάννην ἀδιστάκτως ταυτίζειν Ἰωάννη τῷ Μερκουροπόλῳ, διὰ τε χρείας λειτουργικᾶς δύο κείμενα τοῦτον ἀλλήλοις οἶεσθαι πεποιηκέναι σφόδρα διαφέροντα, ἕνα δὲ τῶν ἐσχάτων ὁμωνύμων εἶναι πατριαρχῶν⁵. Καὶ ταῦτα μὲν ἱκανά περὶ τούτου δὴ τοῦ συγγραφέως Ἰωάννου τοῦ Μερκουροπόλου μετὰ δὲ τὸ καταχωρισθὲν ἐν τῷδε τῷ τόμῳ τέως ἄγνωστον αὐτοῦ πόνημα, προσετέθη πάλιν αὐτῷ τῷ τόμῳ συνοπτικόν τι τῆς Γολιθοῦχ μαρτύριον ἐκ τριῶν εἰλημμένων ἑτεροίων ἀντιγράφων (σ. 351-356), καὶ μετὰ τοῦτο παντάπασιν ἄλλοθεν ἄγνωστον ἐμοὶ διήγημα στιχηρὸν Νικηφόρου Καλλιέστου τοῦ Ξανθοπούλου περὶ σημαντικῶν τινων Νικολάου τοῦ μεγάλου θαυμάτων, ὧν ὁ Μεταφράστης

¹ Remi Ceillier, Histoire générale des auteurs sacrés et ecclésiastiques. Paris, τ. XVIII, 1752, σ. 111. J. H. Lupton, St. John of Damascus. London 1882, σ. 23.

² Καὶ τούτο ὅτι Ἰωάννης τις ὑπῆρξε τοῦ πατριάρχου Συμεὼν διάδοχος. Ὅρα τὰ ἡμέτερα Ἀνάλεκτα Ἱεροσολυμ. Σταχυολογία, τ. I, σ. 125, 132, 140, 142.

³ Mai, Spicilegium Romanum, τ. X, σ. 6 καὶ 89, ἐνθα τὸ «Ὁ ταπεινὸς μοναχὸς Ἰωάννης καὶ ἐλέω Θεοῦ πατριάρχης τῆς μητροῦ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν ἁγίας Σιών, πόλεως Ἱερουσαλὴμ, ὁρίσας ὑπέγραψεν».

⁴ В. Р. Розенъ, Императоръ Василиѣ Болгародоѣла; пѣвченія изъ летописи Яхви Антиохійскаго. Ἐν Περτροπόλει 1883, σ. 089 καὶ 851.

⁵ Ὁ ταυτισμὸς ἀμφοτέρων οὐ μόνον ἐκ τῆς λέξεως τῶν συγγραφῶν αὐτῶν βεβαιούται, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς παραδόσεως δύο καλλιγράφων, ἐκγραψαμένων τὸν ἦδη γνωστὸν βίον Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, οὗ ὁ ἀρχὴ «Τοῖς τετραχόσι τὸ κατ' εἰκόνα» κτλ. Ὅρα Ἱεροσολυμ. Βιβλιοθ. τ. II, σ. 468. III, σ. 325.

ὡς μέμνηται (σ. 357-366) ¹· μετὰ δὲ τοῦτο βίαις Εὐστρατίου προσετέθη τῆς μονῆς ἡγουμένου τῶν Ἀγαύρου λίαν εκτενής (σ. 367-400), ληφθεῖς ἐκ τοῦ σαβαΐτικοῦ 242-ου κώδικος, τύποις δὲ πεπηρωμένους οὕτως, ὡς εὗρέθη, δοθαίς ²· ἐκ δὲ κώδικος ἑτέρου, ἀριθμὸν ἔχοντος τὸν 428-ον ἐν τῇ πατριαρχικῇ τῶν Ἱεροσολύμων συλλογῇ ³, προσετέθη τις ἀφελῆς ἐρμηνεία τινῶν ἀραβικῶν τε καὶ τουρκικῶν ἐγγράφων περὶ τῶν Ἀγίων Τόπων (σ. 401-438)· τούτοις δὲ πάλιν φιλή τις ἀπογραφὴ συνήφθη πολλῶν τῶν ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ Ὀρθοδόξου Καθολικοῦ τῶν Ἱεροσολύμων Πατριαρχείου πωζομένων ἀραβικῶν τε καὶ τουρκικῶν γραμμάτων (σ. 439-516), τούτου δὲ τοῦ Πατριαρχείου τὴν ἱστορίαν καὶ ὄρασιν δυναμένων, εἴποτε τύποις ἐκδοθεῖεν, σφόδρα διασαφῆσαι.

Οὕτω τοίνυν ἅπασι τοῖς ἡριθμημένοις ὡς ποικίλοις ὑπομνήμασι καὶ γράμμασιν εἴληφε πέρας ὁ τῶν ἀναλέκτων οὗτος τετάρτος τόμος· ἐδέξατο μέντοι ἐν ἑαυτῷ καὶ ἕτερα ἅτινα χρήσιμα, οἷον ἡμέτερά τινα διορθωτέα παροράματα, ἐν τε τῷ δευτέρῳ καὶ ἐν τούτῳ δὲ τῷ τετάρτῳ περιεχόμενα τόμῳ (σ. 517-525), προσθήκας τέ τινας πρὸς τούτῳ χρηζόμενας τῷ τόμῳ (σ. 527-538) ⁴, καὶ πίνακα τῶν ἃ περιέχει κυρίων ὀνομάτων.

Ἐν Πατρουπόλει, τῇ 2-α τοῦ μαρτίου μηνὸς ἔτους αὐτιζ'.

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ - ΚΕΡΑΜΕΥΣ.

¹ Τοῦτο δὲ τὸ διήγημα ἐλήφθη ἐκ τοῦ 261-ου σαβαΐτικοῦ κώδικος. Ἱεροσολ. Βιβλιοθήκη, τ. II, σ. 392-393.

² Ἱεροσολομ. Βιβλιοθήκη, τ. II, σ. 374.

³ Ἱεροσολομ. Βιβλιοθήκη, τ. I, σ. 422-423.

⁴ Ἐν ταύταις ταῖς προσθήκαις ἐμπεριέχεται, κατὰ τὸν Κριτικὸν κώδικα τὸν ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τὸ ἐπὶ Χρυσάνθου πατριάρχου γενόμενον μεταξὺ τῶν Ἀγιοταφῶν καὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀρμενίων συνθηκῶν γράμμα (σ. 534-537), ὃ πρότερον ὑπῆρχε κατακεχωρισμένον ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ, τ. VIII, σ. 355-356.

I.

ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΑΥΜΩΝ

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΝ ΤΟΝ ΠΡΩΙΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ὅπου ὑπήγεν εἰς Ἱερουσαλήμ διὰ προσκύνησιν.

(Cod. Metoch. S. Sep. 254, p. 339 ff.).

Ἐμποροῦμεν λέγω καὶ ἡμεῖς σήμερον νὰ ἀρμόσωμεν πρὸς τοῦ λόγου μας τὴν ρῆσιν τοῦ προφήτου Δαυὶδ καὶ νὰ λέγωμεν, ὅτι ἐξῆλθομεν ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν. Ἐξῆλθομεν, εὐχάξαμεν ἀπὸ μίαν δόξαν καὶ λαμπρότητα, καὶ ἦλθομεν εἰς ἄλλην δόξαν καὶ εἰς ἄλλην φαιδρότητα ἀπὸ μίαν λαμπροτάτην ἑορτήν, καὶ ἦλθομεν 5 εἰς ἄλλην πανήγυριν φαιδρότεραν, ἀπὸ τὴν ἑορτήν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως τὴν λαμπροτάτην εἰς τὴν σημερινὴν ἑορτήν τῶν Θεοφαινείων, τὴν φαιδροτάτην καὶ φωτεινοτάτην. Ἀλλ', ὦ θεοφιλέστατον συνάθροισμα, σύγκρισιν ἐγὼ μὲ τὴν μικράν μου κρίσι νὰ κάμω ἀπὸ τὰς δύο ταύτας ἑορτάς, ποῖα εἶναι λαμπροτέρα ἢ φαιδρότερα 10 εἰς τὰ περιστατικά της, περισσότερι δὲν δύνομαι διότι τοῦτο μόνον ἐγὼ γνωρίζω, πῶς τὸ ὑποκείμενον καὶ τῶν δύο ἑορτῶν τούτων ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ εἶναι, τὸ ὅποιον δὲν εἶναι ἄλλο, πάρεξ αὐτὸς ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ πατρός, ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, ἄνθρωπος καὶ Θεός· Θεός, 15 ὡσάν ὅπου εἶναι υἱὸς καὶ λόγος Θεοῦ, γεγεννημένος ἀπὸ τον Θεόν πατέρα ἀνάρχως ἀχρόνως καὶ ἀιδίως, μιᾶς φύσεως μὲ τὸν πα-

τέρα, μίας ουσίας με τον πατέρα, επειδή κάθε πατέρας γεννά
υιόν ὁμοούσιον με τοῦ λόγου του καὶ ὄχι ἑτεροούσιον, καὶ διὰ
τοῦτο Θεὸς ὁ πατήρ καὶ Θεὸς ὁ υἱός· ἄνθρωπος πάλιν, επειδὴ
“ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέβη”· κατέβη “ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόρον”. Πού
5 κατέβη; εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν· εἰς πόρον πόρον; εἰς τὴν κα-
θαρωτάτην μήτραν τῆς παρθένου καὶ θεοτόκου Μαρίας, ἀπὸ τὴν
οποῖαν μήτραν τῆς παρθένου ἐγεννήθη Θεὸς ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος,
ὄχι πῶς ἢ ἀναργος φύσις τοῦ Θεοῦ νὰ ἔλαβεν ἀρχὴν ἀπὸ τὴν
παρθένον—ὄχι· μὴ γένοιτο—, ἀλλὰ πῶς ἢ θεότης τοῦ υἱοῦ ὅπου
10 ἐκατοίκησεν εἰς τὴν μήτραν τῆς παρθένου σωματικῶς ἐγεννήθη
ἀπὸ τὴν παρθένον· διότι δεν ἔσμιξεν ἡ θεότης τοῦ υἱοῦ με τὴν
ἀνθρωπότητα, ὕστερα ἀφοῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός, καθὼς ἔλεξαν οἱ
αιρετικοί, ἀλλὰ μέσα εἰς τὴν κοιλίαν τῆς παρθένου με τὸν χαι-
ρετισμὸν τοῦ ἀγγέλου ἐκατοίκησε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ με ὅλον τὸ
15 πλήρωμα τῆς θεότητός του καὶ ἔγινεν ὑπόστασις ἡ θεότητος τῆς
ἀνθρωπότητος. Πέρνει ἐκεῖ τὴν σάρκα ἀπὸ τὰ καθαρῶτατα αἵματα
τῆς παρθένου καὶ ἐφόρεσεν ἡ θεότης εἰς τοῦ λόγου της τὴν ἀν-
θρωπότητα καὶ ὄχι νὰ ἐφόρεσεν ἡ ἀνθρωπότης τὴν θεότητα, κα-
θὼς ἔλεξαν οἱ αἱρετικοί· καὶ διὰ τοῦτο λέγομεν τὸν υἱὸν τοῦ
20 Θεοῦ, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, Θεὸν σαρκοφόρον καὶ
ὄχι ἄνθρωπον θεοφόρον, λέγει ὁ Δαμασκηνός, διατί λέγω ἀπὸ
μέσα ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς παρθένου ἐנדύθη τὴν σάρκα καὶ ἐγεν-
νήθη ἀπὸ τὴν μακαρίαν παρθένον Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, καὶ διὰ
τοῦτο κυρίως καὶ ἀληθῶς θεοτόκος ἡ παρθένος καὶ εἶναι καὶ ὀνο-
25 μάζεται, καὶ ἄς φλωαρεῖ ὁ Νεστόριος· καὶ τοῦτο εἶναι τὸ μυστή-
ριον, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ὑποκείμενον τῆς περασμένης μας ἐερ-
τῆς τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, αὐτὸς ὁ Χριστός ὁ γεννηθεὶς ἐκ τῆς
παρθένου.

“Ὅσον πάλιν διὰ τὴν σημερινήν, τὸ ὑποκείμενον της εἶναι
30 αὐτὸς πάλιν ὁ Χριστός. “Πάλιν Ἰησοῦς ὁ ἐμὸς” ἐκεῖ ἐγεννήθη, ἐδῶ

4 Ψαλμ. ιη', 10. Βασίλ. Ι, εζ', 10 || Ψαλμ. σα', 6. 16 καθαρῶτατα αἵματα]
—βλ. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ ἐκθ. ἀκριβῆ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, β:βλ. β', κεφ. 2, ἐκθ
Migne s. 985 (Patrol. τ. 94). 30 Γρηγ. Ναζ. λόγος ιζ', 1.

ἐβαπτίσθη· Χριστὸς σήμερον, “Ἰησοῦς Χριστὸς χθες καὶ σήμερον, ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας”. Καὶ τοῦτο, λέγω, μόνον γνωρίζω· τόσον μόνον καταλαμβάνω, πῶς ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ υποκείμενον, τὸν Χριστόν, ἔχουσι καὶ αἱ δύο ἑορταί. Αὕτη, ἡ μία, μᾶς τὸν ἔδειξε γεννηθέντα· ἡ σημερινὴ μᾶς (τὸν) δεῖχναι βαπτισθέντα. Ἄλλὰ 5
 νὰ συγκρίνω τὰ ἐξωτερικὰ καὶ περιστατικὰ πράγματα τῆς μίας καὶ τῆς ἄλλης ἑορτῆς, ποῖα νὰ εἶναι λαμπροτέρα, ποῖα νὰ εἶναι φαι-
 ῥοτερά, ἀδυνατῶ καὶ νοῦν καὶ διάνοιαν καὶ στόμα καὶ γλῶσσαν. Διὰ τοῦτο κατὰ παράθεσιν βάλλοντας ἓνα μὲ τὸ ἄλλο σήμερον, καὶ προσφέροντές τα εἰς τὴν ἡμετέραν ἀγάπην, ἀφίνω εἰς τοῦ 10
 λόγου σας τὴν κρίσι, ἂν καλὰ καὶ νομίζω καὶ ἡ ἐντιμότης σας σύγκρισιν δὲν θέλετε κάμει, ἀλλὰ μόνον θέλετε θαυμάσειν εἰς τὰ μεγαλεῖα τῶν πραγμάτων· καὶ θαυμάζοντες μόνον τοῦτο θέλετε κάμειν, νὰ δοξάζετε μὲ τὴν τότε στρατιάν τῶν οὐρανίων ἀγγέλων καὶ νὰ λέγετε “δοῦξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ”. Καὶ ἡ περασμένη ἑορτὴ 15
 τῆς Χριστοῦ γεννήσεως μᾶς ἔδειξε τὸν Χριστόν μέσα εἰς τὸ σπή-
 λαιον τῆς ἀγίας Βηθλεέμ· ἡ σημερινὴ ἑορτὴ μᾶς τὸν δεῖχναι εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν· ἐκεῖ, εἰς τὸ σπήλαιον, διὰ νὰ μᾶς δεῖξη ἕξ ἀρχῆς τὴν ἄκραν τοῦ ταπεινώσειν καὶ πολλὴν τοῦ πτωχείαν ὁ “πλοῦσιος ἐν ἐλέει”, ἐπειδὴ, καθὼς ἀτὸς του ὕστερον εἶπεν, οὐκ 20
 εἶχε “ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει”. Ἐδῶ φαίνεται, εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, διὰ νὰ ἀγιάσῃ τὴν φύσιν τῶν ὑδάτων, δίδοντάς τως τὴν ἐνέργειαν τοῦ μεγάλου μυστηρίου τοῦ βαπτίσματος· ἐκεῖ ἐσπαρ-
 γανωμένον, ἐδῶ γυμνόν· ἐκεῖ, εἰς τὴν φάτην τῶν ἀλογῶν ζώων, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὴν ἀλογίαν, 25
 ὅπου ἐθυσιάξεν καὶ ἐπροσκύνα ὡς θεοῦς τὰ ἄλογα ζῶα· ἐδῶ κα-
 τεβαίνει καὶ βαπτίζεται καὶ ἐνδύεται τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ, διὰ νὰ πατήσῃ καὶ νὰ συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ δράκοντος, τοῦ πο-
 νηροῦ Διαβόλου, ὅπου ἕκατόκι εἰς τὰ νερά καὶ εἰς τοὺς ποτα-
 μούς· ἐκεῖ ὑπηρετοῦσιν ὁ δίκαιος Ἰωσήφ καὶ ἡ μακαρία παρθέ- 30
 νος, ἐδῶ ὁ πρόδρομος Ἰωάννης λειτουργεῖ τὸ μυστήριον· ἐκεῖ ὁ

1 πρὸς Ἐβρ. γ', 8. 15 Λουκ. β', 14. 20 πρὸς Ἐφεσ. β', 4. 21 Ματθ. γ', 20. Λουκ. β', 56.

ἄγγελος ἐπροσκάλει τοὺς ποιμένας νὰ ἔλθουσι νὰ ἰδοῦσι τὸν σω-
 τῆρα τοῦ κόσμου, βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτιγῃ· ἐδῶ ὁ πρῶτο-
 ρος Ἰωάννης προσκαλεῖται τοὺς λαοὺς νὰ ἐτοιμάσουσι τὴν ὁδὸν
 τοῦ Κυρίου· "ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου"· καὶ δείχνοντας
 5 τὸν μὲ τὸ δάκτυλον εἰς τοὺς μαθητάς του ἔλεγε "Ἴδε ὁ ἁμνὸς
 τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου". Ἐκεῖ ἐφάνη ὁ
 ἀστὴρ ὠδηγῶντας τοὺς μάγους, καὶ "Ἰδοῦ", λέγει, "ὁ ἀστὴρ ἔστη
 ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον"· ἐδῶ ὅχι ἀστὴρ ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἀλλὰ
 αὐτὸς ὁ οὐράνιος πατὴρ μαρτυρεῖ μὲ φωνὴν ἀόρατον τὴν θεότητα
 10 τοῦ μονογενοῦς του υἱοῦ· "οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός".
 Ἐκεῖ χορὸς οὐρανίων ἀγγέλων ἔψαλλε καὶ ἔλεγε "ὅσα ἐν ὑψί-
 σταις"· ἐδῶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατέρχεται ἐν εἶδει περι-
 στεράς καὶ μένει εἰς τὸν βαπτιζόμενον υἱόν, δείχνοντας πῶς ἡ
 φωνὴ ἐκείνη τοῦ πατρὸς, ὅπου μαρτυρεῖ τὸν υἱὸν υἱὸν του ἀγα-
 15 πητόν, δὲν ἦτονε διὰ τὸν βαπτίζοντα Ἰωάννην, ἀλλὰ διὰ τὸν
 βαπτιζόμενον Χριστόν· καὶ θέλεις ἰδεῖν ἐδῶ ὅλον τὸ μυστήριον
 τῆς ἁγίας τριάδος φανερωμένον εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, τὸν
 υἱὸν βαπτιζόμενον κάτω ὡς ἄνθρωπον, τὸν πατέρα μαρτυροῦντα
 αὐτὸν ὡς Θεὸν ἄνωθεν, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατερχόμενον
 20 εἰς αὐτὸν καὶ μαρτυροῦντα τὴν ὁμοουσιότητα τῶν τριῶν ὑποστά-
 σεων, πατρὸς υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἁγία
 τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία σήμερον φάλλει καὶ λέγει "Τριάδος ἡ φανε-
 ρωσις ἐν Ἰορδάνῃ".

Καὶ τέλος πάντων, διὰ νὰ ἔλθω εἰς τὰ ἐδικά μας, ποῖος ἦτονε
 25 ὅπου τότε λάμπρυνε τὴν περασμένην ἐκείνην εορτὴν τῆς Χριστοῦ
 γεννήσεως; ποῖος εἶναι ὅπου στολίζει καὶ φαιδρύνει τὴν παροῦ-
 σαν πανήγυριν τῆς τοῦ Χριστοῦ μου βαπτίσεως σήμερον; ποῖος
 ἄλλος παρὰ οὗτος ὁ ὄντως ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ὁ παναγιώτατος
 αὐθέντης καὶ δεσπότης οἰκουμενικὸς πατριάρχης πρῶτη, ἀλλὰ καὶ
 30 τότε καὶ νῦν ἀπάσης τῆς οἰκουμένης ὀφθαλμός; Τοῦτος εἶναι ὅπου

4 Ματθ. γ', 3. Μάρκ. α', 3. Λουκ. γ', 4. 5 Ἰωάν. α', 29, 36. 7 Ματθ. β',
 9. 10 Ματθ. γ', 17. 22 Μηναῖον τοῦ Ἰανουαρίου. Βενετία 1890, σ. 71, τροπά-
 ριον οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου».

τότε εἰς τὴν ἀγίαν Βηθλεὲμ ὡσάν ἓνας ἄλλος λαμπρότατος ἀστὴρ ἐφάνη εἰς τὸ ἅγιον σπήλαιον, ὅπου ἦν τὸ παιδίον, ὁ Χριστός, κείμενον, καὶ κατηύρασε καὶ ἐλάμπρυνεν ἐκεῖνην τὴν ἑορτήν. Τοῦτος καὶ σήμερον ὡσάν ἓνας ἄλλος πρόδρομος Ἰωάννης ἐπιστατεῖ καὶ στολιῖζει καὶ τὴν σημερινὴν πανήγυριν, ὑπηρετώντας τὸ σημερινὸν μυστήριον. Ἄλλ' ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ καὶ πιστὲ θεράπων καὶ οἰκονόμη τῶν μυστηρίων τῶν πνευματικῶν καὶ ἄνερ ἐπιθυμιῶν τῶν τοῦ πνεύματος, "πόθεν μοι τοῦτο" (νὰ εἰπῶ καὶ ἐγώ, καθὼς ἡ Ἐλισάβετ ἔλεγε πρὸς τὴν μακαρίαν παρθένον), πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς ὁ παναγιώτατος ἡμῶν δεσπότης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης; ἢ, ὡσάν οἰκουμενικὸς καὶ ὡσάν ὀφθαλμὸς τῆς οἰκουμένης ὅπου καὶ ἐχρημάτισας καὶ εἶσαι, περιτρέχεις τὴν οἰκουμένην ἐπισκεπτόμενος ἡμᾶς τοὺς ἐλαχίστους καὶ μικροτάτους σου ἀδελφούς; ὡσάν ἓνας ἄλλος ἀπόστολος Παῦλος, ἐπιστηρίζων τοὺς ἀδελφούς καὶ τὰς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ; πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃς πρὸς ἡμᾶς; ἢ ἦλθες νὰ ἰδῆς τοῦτο τὸ μικρότατον ποιμνιον, ἢ ἦλθες νὰ ἰδῆς τὰ πάθη μας καὶ τοὺς πειρασμούς τοὺς καθημερινούς καὶ τὴν ἐσχάτην πτωχείαν μας, καὶ νὰ μᾶς παρηγορήσῃς καὶ μὲ ἔργον καὶ μὲ λόγον; ἢ ἦλθες νὰ θώσῃς φαγὴ τῶν πεινασμένων, νὰ ποτίσῃς τοὺς διψασμένους, νὰ ἐνδύσῃς τοὺς γυμνοὺς, νὰ ἐπισκεφθῆς ἀσθενεῖς καὶ ἡμᾶς τοὺς ὡς φυλακισμένους, κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν ἐντολήν;

Ναί, λέγω, καὶ τοῦτα ὅλα καὶ διὰ τοῦτα ὅλα· ἀλλὰ περισσότερα ἦλθες, ἐπεὶ ὡσάν πλεονέκτης τοῦ καλοῦ ὅπου εἶσαι, δὲν σοῦ ἦτονε ἀρετὸν νὰ ἔχῃς μόνον μυστικῶς τὸν Χριστόν, τὸν ἀρχιποίμενά σου, ἐστερνισμένον μέσα εἰς τὴν καρδίαν σου, ἀλλὰ ζήλω θείῳ καὶ ἔρωτι θεϊκῆς ἀγάπης κινούμενος ἠθέλῃσας καὶ αἰσθητικῶς νὰ ἰδῆς καὶ νὰ προσκυνήσῃς καὶ τοὺς τόπους τούτους τοὺς ἁγίους ὅπου αὐτὸς ὁ Χριστὸς σωματικῶς ἐπισημῶντας ἠγάσεν καὶ διὰ τοῦτο ὡσάν ἓνας ἄλλος Μωυσῆς πρῶτον ἀνέβη εἰς τὸ θεοδόξαστον καὶ ἅγιον ἐκεῖνο ὄρος τὸ Σίναϊον καὶ εἶδες τὴν ἀκα-

τάφλεκτον βάτον καὶ δὲν ἀκουσες ὡσάν τον Μωουσήν "μὴ ἐγγί-
σης ὧδε", ἀλλὰ καὶ προσῆλθες καὶ ἔγγισες καὶ ἐπροσκύνησες.
ἔστοντας ὅπου πρότερον νὰ ἔλυσες τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν
τουτέστι τὰ γῆινὰ καὶ σαρκικὰ θελήματα. Ἐπειτα ἀνέβης καὶ εἰς
5 τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ἐσὺ ὅπου πάντοτε "διέθου ἀναβάσεις ἐν τῇ
καρδίᾳ σου", καὶ μέσα εἰς τὸν γόφον τῆς θεικῆς θεωρίας ἐστά-
θης, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν ὀπὴν τῆς πέτρας δὲν εἰσέβης, μήτε
ἐσκεπάσθης μὲ τὴν θεικὴν χεῖρα διὰ νὰ ἰδῆς μόνον τοῦ Θεοῦ
τὰ ὀπίσθια, διατὶ "ἀνακαλυμμένῳ προσώπῳ", κατὰ τὸν μακάριον
10 Παῦλον, πάντοτε τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ τὸν ἔχεις ἐγγεγραμμένον
νοερῶς εἰς τὰς πλάκας τῆς καρδίας σου. Ἐκεῖθεν ὁδηγῶντας τὸν
καθαρώτατόν σου νοῦν, ὡσάν ἓνα ἄλλον Ἰσραηλιτικὸν λαὸν ὁ Ἰη-
σοῦς τοῦ Ναυῆ, ἦλθες εἰς τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, ὅχι νὰ τὴν
κληροδοτήσης ἀλλωνῶν, ὡσάν ἐκεῖνος, ἀλλὰ σὺ αὐτὸς νὰ γένης
15 κληρονομία καὶ ἀφιέρωμα ταύτης τῆς Γῆς τῆς Ἐπαγγελίας. Τοῦτα
ἴλα εἶναι ὅπου εἰς τὴν καθάράν σου φυγὴν ἀναφαν τὴν φλόγα
τῆς θεικῆς ἀγάπης καὶ ἦλθες πρὸς ἡμᾶς. Ἦλθες, λέγω, νὰ ἰδῆς
μῖαν χώραν τῆς Ἱερουσαλήμ, βέβαια πολλὰ μικροτάτην, ἀλλὰ ὀνο-
μαστοτάτην ἀπὸ ὅλαις ταῖς ἄλλαις χώραις ταῖς ὀνομαστικαῖς.
20 διατὶ ὅλαις αἱ ἄλλαις χώραις ὀνομάζονται μὲ ὀνόματα βα-
σιλέων θνητῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ τούτῃ ὀνομάζεται μὲ τὸ ἴδιον
ὄνομα τοῦ μεγάλου βασιλέως Θεοῦ, τοῦ βασιλέως τῶν βασι-
λευόντων καὶ κυρίου τῶν κυριεύοντων. Ἡ Νινευὶ ἐκεῖνη ἢ ὀνο-
μαστοτάτη ὀνομάσθη Νινευὶ ἀπὸ τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον Νῖνον τὸν
25 κτίτορά της, ἢ Ῥώμη ἀπὸ τὸν Ῥωμόλον, ἢ Τραϊανούπολις ἀπὸ
τὸν βασιλέα Τραϊανόν, οἱ Καισάρειαις (ἢ μία καὶ ἡ ἄλλη) ἀπὸ
τοὺς Καίσαρες τοὺς βασιλεῖς τῆς Ῥώμης.

Διατὶ ἐτζη τοῦτοι; διότι ἔθελαν τοῦτο μόνον καὶ ὅχι ἄλλο
περισσότερο, τὰ ὀνόματα τως νὰ ὀνομάζονται μόνον ἐδῶ κάτω
30 εἰς τὴν γῆν τῶν ὀποίων τὴν ἀγνωσίαν γελῶντας ὁ προφήτης
Δαυὶδ λέγει: "ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν".

1 Ἐξέδ. γ', 5. 5 Ψαλμ. πγ', 5. 9 πρὸς Κορινθ. 2, γ', 18. 31 Ψαλμ.
μη', 11.

εἰς τὰς γαῖας. Εἰς ἓνα μέρος τῆς γῆς καθένας ἤθελε νὰ ὀνομά-
 ζεται τὸ ὄνομά του. Διατί; διότι δὲν ἤτονε ἄξιοι νὰ συναριθμοῦνται
 μετ' ἐμαῖς τοὺς πιστοὺς μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ, ὅπου μᾶς λέγει
 "χαίρετε δέ, ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς". Διὰ
 τοῦτο, λέγω, ἡ ἅγια τούτη πόλις Ἰερουσαλήμ ὑπερέχει πασῶν 5
 τῶν ἄλλων πόλεων, διατί δὲν ὀνομάζεται πόλις κανενὸς βασιλέως,
 θνητοῦ ἀνθρώπου, πόλις Νέρωνος, ἢ πόλις Τραϊανοῦ, ἢ πόλις
 Καίσαρος, ἀλλὰ πόλις τοῦ Θεοῦ καὶ πόλις τοῦ μεγάλου βασιλέως
 Θεοῦ. Καὶ ποῖος τὸ μαρτυρεῖ; αὐτὸς ὁ ἴδιος Θεός, ὁ υἱὸς καὶ
 λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ πατὴρ καὶ Θεός, ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς 10
 Χριστός: "μήτε ἐν τῇ Ἰερουσαλήμ", λέγει "ὁμύση, ὅτι πό-
 λις ἐστὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως". Καὶ ἂν ἐρωτᾷς διατί τούτη ἡ
 πόλις μόνη κατ' ἐξαιρέτην ὀνομασίαν μὲ τοιοῦτον ὑψηλὸν καὶ θεῖον
 ὄνομα ὀνομάζεται πόλις Θεοῦ καὶ πόλις τοῦ μεγάλου βασιλέως,
 τούτη εἶναι [ἡ] αἰτία· διατί ὁ μακάριος Παῦλος ἀλληγορεῖ τού- 15
 την τὴν ἐπίγειον Ἰερουσαλήμ εἰς τὴν οὐράνιον ἐκείνην Ἰερουσα-
 λήμ, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ θεολόγος Ἰωάννης εἶδεν εἰς τὴν ἀποκά-
 λυψιν: "καὶ εἶδον", λέγει, "τὴν ἁγίαν πόλιν Ἰερουσαλήμ κατε-
 βαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ"· διότι ἐκείνην τὴν πόλιν, τὴν ἄνω Ἰε-
 ρουσαλήμ, λέγει ὁ μακάριος Παῦλος, πῶς τὰ τείχη τῆς ἐξωγρά- 20
 φηται ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ ἀσράτου· ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἄλλη ἐκείνη
 ἡ οὐράνιος Ἰερουσαλήμ, παρὰ ἡ οὐράνιος βασιλεία, εἰς τὴν ὁποίαν
 ὁ Χριστὸς θέλει νὰ βασιλεύσῃ μετὰ τὴν κοινὴν ἀνάστασιν εἰς
 ὅλον τὸ γένος τῶν πιστῶν, τῶν ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς·
 βασιλείαν αἰώνιον, καθὼς ἔλεγεν καὶ ὁ ἄγγελος πρὸς τὴν παρ 25
 θένον, ὅτι "δώσει κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρὸς
 αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας"
 καὶ γροικᾶται "οἶκος Ἰακώβ" ὅλοι οἱ δίκαιοι ὅπου εἶναι σὰν τὸν
 Ἰακώβ. Διὰ τοῦτο λοιπὸν τούτη ἡ ἅγια πόλις λέγεται καὶ εἶναι
 πόλις Θεοῦ καὶ πόλις τοῦ μεγάλου βασιλέως, ὡσὰν ὅπου εἶναι 30
 τύπος καὶ εἰκὼν τῆς ἄνω Ἰερουσαλήμ, τῆς οὐρανίου βασιλείας·

4 Λουκ. ι', 20. 11 Ματθ. ε', 35. 15 πρὸς Γαλάτ. δ', 25, 26. Ἐβρ. β',
 22. 18 Ἀποκ. γ', 12. 26 Λουκ. α', 31, 32.

διατί, καθὼς τότε ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς φεύγοντας ἀπὸ τὴν δου-
λείαν καὶ τὴν σκλαβίαν τοῦ Φαραῶ, ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἀπὸ τὸν
πηλὸν καὶ τὴν πλειθειάν, ἤλθε καὶ ἐκατοίκησεν εἰς τούτην τὴν
Ἱερουσαλήμ, τοιοῦτοτρόπως, ἄνθρωπε, φεύγοντας καὶ ἐσὺ μετὰ
5 θάνατον ἀπὸ τὴν δουλείαν καὶ ἀπὸ τὴν λάσπην καὶ ἀπὸ τὴν
πλειθειάν τῆς λάσπης καὶ τοῦ πηλίνου τούτου σώματος ἐλπίζεις
νὰ ἔλθῃς νὰ κατοικήσῃς εἰς τὴν οὐράνιον ἐκείνην Ἱερουσαλήμ.

Βλέπεις πῶς τούτη ἡ Ἱερουσαλήμ εἶναι τύπος καὶ εἰκὼν τῆς
οὐρανίου ἐκείνης Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀνίσως καὶ αἱ εἰκόνες τῶν
10 πραγμάτων ὀνομάζονται μὲ τὰ ὀνόματα τῶν πραγμάτων καὶ τὴν
εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, τὴν λέγομεν Χριστόν, ὡσὰν εἰκόνα Χριστοῦ,
καὶ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τὴν λέγομεν Παναγίαν, ὡσὰν εἰκόνα
τῆς Παναγίας· καὶ ἂν ἰδοῦμεν μίαν εἰκόνα ἐνὸς βασιλέως, χάριν
λόγου τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, λέγομεν τούτος εἶναι ὁ Ἰουστι-
15 νιανός, διατί ἔχει τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἰουστινιανοῦ διὰ τοῦτο
λέγω καὶ τούτη ἡ ἁγία Ἱερουσαλήμ, ἐπειδὴ εἶναι τύπος καὶ
εἰκὼν τῆς οὐρανίου Ἱερουσαλήμ, πρεπόντως ἔχει καὶ τὸ ὄνομα
τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ· καὶ ὡς καθὼς ἐκείνη τῆ ἄνω καὶ οὐράνιος
Ἱερουσαλήμ λέγεται πάλις τοῦ μεγάλου βασιλέως Θεοῦ, τοιοῦτο-
20 τρόπως καὶ τούτην τὴν Ἱερουσαλήμ τὴν ὀνομάζει ὁ Χριστὸς πόλιν
τοῦ μεγάλου βασιλέως Θεοῦ, ὡσὰν ὁποῦ εἶναι τύπος καὶ εἰκὼν
τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, τῆς οὐρανίου βασιλείας. Λοιπὸν, ὦ εὐσε-
βέστατοι χριστιανοί, ἂν προσκυνοῦμεν τὰς ἁγίας εἰκόνας τοῦ Χρι-
στοῦ καὶ τῶν ἁγίων διὰ τὴν τιμὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων,
25 ἐπειδὴ ἡ τιμὴ τῆς εἰκόνος ἐπὶ τὸ πρωτότυπον διαβαίνει, πρέπει
κάθε χριστιανὸς εὐλαβῆς, ἐφόσον δύναται, νὰ τρέχῃ καὶ νὰ προ-
σκυνῇ τούτην τὴν ἐπίγειον Ἱερουσαλήμ ὡσὰν εἰκόνα τῆς ἄνω
Ἱερουσαλήμ, ἂν ἔχῃ πόθον καὶ ἀγάπην καὶ ἔρωτα θεῖον νὰ
τὴν ἀπολαύσῃ καὶ ἐκείνην τὴν Ἱερουσαλήμ τὴν οὐράνιον, καὶ τὸ
30 περισσότερον διατί ἐδῶ εἰς τούτην τὴν Ἱερουσαλήμ θεωρεῖ τὸν
Χριστόν μὲ τὸν νοῦν ἄνθρωπον ποιητόν, καταφρονημένον καὶ
ἐσταυρωμένον· ἀλλὰ ἐκεῖ εἰς τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ θέλει νὰ τὸν
ἰδῇ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, μὲ τὴν δόξαν τῆς θεότητος.

Ἄφρων καὶ δὲν λέγω πῶς ἐδῶ μέλλει νὰ τον ἰδοῦμεν ὅλοι ἐξ οὐρανοῦ κατερχόμενον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ ὡς κριτὴν καθεζόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς.

Τούτα λοιπὸν ὅλα μελετῶντας εἰς τὴν καθαρὰν σου ψυχὴν αἰπίποτε, παναγιώτατε καὶ ἅγιε δέσποτα, ἦλθες νὰ ἰδῆς καὶ νὰ 5 προσκυνήσῃς τούτην τὴν πόλιν τοῦ μεγάλου βασιλέως Θεοῦ ἀλλὰ ἐξαιρέτως νὰ ἰδῆς καὶ μεθ' ὕψους τῆς εὐλαβείας σου νὰ ἰδῆς καὶ νὰ προσκυνήσῃς καὶ τοὺς ἐξαιρέτους τόπους ὅπου μὲ τὰ ὑπερφυστὰ μυστήρια τῆς ἐνσάρκου του οἰκονομίας αὐτοῦ ὁ Χριστὸς ὁ μέγας βασιλεὺς ἠγάσας καὶ μεγάλως ἐτίμησε καὶ ἐδόξασε· νὰ ἰδῆς τὴν 10 ἁγίαν Ναζαρέτ ὅπου εὐηγγελισθῆ ἢ παρθένος καὶ σὰν ἕνας ἄλλος ἄγγελος Γαβριήλ, καὶ μετ' αὐτὸν τὸν Γαβριήλ νὰ ὑμνήσῃς τὴν παρθένον καὶ νὰ τῆς εἰπῆς "χαῖρε κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ", καὶ ὅχι μόνον μετὰ σοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ σοῦ μεθ' ἡμῶν. Ἦλθες νὰ ἰδῆς καὶ εἶδες τὸ ἅγιον σπήλαιον τῆς ἁγίας Βηθλεεμ, 15 ὅπου ὡς βρέφος ὁ Χριστὸς ἀνεπαύθη ἐν τῇ φάτνῃ τῶν ἀλόγων. Ἐσὺ ὅπου ἐκ νεαρᾶς σου ἡλικίας τὴν καρδίαν σου ἡμέρωσας ἀπὸ τὰ ἄλογα πάθη καὶ τὴν ἔκαμες κατοικητήριον τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἐδοξολόγησας ἐκεῖ μετὰ ἀγγέλων, ἐθαύμασας μετὰ ποιμένων, ὠδηγήθης μὲ τὸν ἀστέρα, ὡς οἱ μάγοι, μὲ τὴν καθαρωτάτην 20 καὶ ὀρθόδοξόν σου πίστιν· ἐπρόσφερες ἐκεῖ ὅχι τριπλᾶ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν, ἀλλὰ ὅλον τὸν ὄρμαθόν τῶν θαυμασίων σου ἀρετῶν, τὰς τρεῖς θεολογικὰς ἀρετὰς, πίστιν ἐλπίδα καὶ ἀγάπην. Ἦλθες νὰ ἰδῆς τὸν ἀγιώτατον πάντων ποταμῶν, τὸν Ἰορδάνην, ὅπου ὁ Χριστὸς ἐβαπτίσθη τὸ ἀνθρώπινον, μὲ 25 τὸν ὁποῖον Χριστὸν συνετάφης διὰ τοῦ βαπτίσματος καὶ διὰ τῆς ἀρχιερατικῆς σου πορφύρας ἔγινες ποταμὸς τῶν χαρισμάτων τοῦ πνεύματος· νὰ ἰδῆς τὴν ἔρημον ὅπου ἀνήχθη ὁ Χριστὸς ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου καὶ ἐνήστευσεν ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ ἐπειράχθη ὑπὸ τοῦ Διαβόλου, ἐσὺ ὅπου πολλοὺς καὶ μυρίους πει- 30 ρασμοὺς ὑπέμεινας καὶ κόπους ὑπέφερες καὶ ἰδρῶτας ἔχυσας διὰ

τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἔλα τούτα τὰ ἐνίκησας μετὰ τὴν ἀρετὴν σου· καὶ τέλος νὰ ἰδῆς καὶ νὰ προσκυνήσῃς τὰ ἅγια τοῦ Χριστοῦ πάθη, ἐσὺ ὁποῦ κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν νέκρωσιν τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ σώματί σου
5 περιφέρεις, καὶ ζῆς οὐκέτι ἐσὺ εἰς τὸν ἑαυτὸν σου, ἀλλὰ ζῆς Χριστός εἰς τοῦ λόγου σου· νὰ ἰδῆς τὸν ἅγιον τοῦτον Γολγοθᾶ, ὁποῦ ὁ σταυρὸς ἐστάθη ὡσάν ἄλλον ξύλον τοῦ παραδείσου, ὅχι μετὰ καρπὸν θανατηφόρον τῆς Εὐας, ἀλλὰ ξύλον ζωῆς καὶ δένδρον ἀθανασίας, βασιτάζων τὸν ὠραιότατον καρπὸν, τὸν Χριστὸν κρε-
10 μάμενον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐτρόγησες καὶ τρυγᾶς καὶ τρέφεις καὶ ἄλλους τρέφεις μετὰ τὴν ἀναίμακτον θυσίαν τοῦ ἄρτου τῆς ζωῆς, τῆς ὁποίας οἰκονόμος καὶ διανομεὺς ἐχρημάτισας μεταδίδοντάς τον εἰς τοὺς πιστούς, ἐπειδὴ ὁ ζωοποιὸς ἄρτος τῆς ἀγίας κοινωνίας ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ αὐτὸς ὁ Χριστὸς ἐσταυρωμένος, θυσιασμένος
15 εἰς τὸν σταυρὸν καὶ ἀναστημένος ἄφθαρτος καὶ ἀθάνατος, καθὼς ὁ μακάριος Παῦλος λέγει· "ὅσάκις ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνετε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε".

Τοῦτον εἶδες πολλάκις εἰς τὴν θείαν μυσταγωγίαν σου, ὅχι
20 μόνον κρεμάμενον εἰς τὸν σταυρὸν, εἰς τοῦτον (λέγω) τὸν ἅγιον Γολγοθᾶ, ἀλλὰ καὶ καθηλωθέντα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. Διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἁγίαν ταύτην καὶ αἰσθητὴν τοῦ ἀποκαθίλωσιν ἐπεθύμησας νὰ ἰδῆς, ἐσὺ ὁποῦ πάντα μετὰ τὸν προσφῆτην Δαυὶδ λέγεις· "καθηλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου"· καὶ νομίζω βέβαια,
25 πῶς μετὰ τὴν ἰδίαν πίστιν καὶ μετὰ τὴν ἰδίαν τόλμην τοῦ Ἀριμαθείας Ἰωσήφ νὰ τὸν ἐζήτησες ἀπὸ τὸν Πιλάτον ἀνάμεσα εἰς τοὺς ἔθνηκούς, καὶ νὰ σοῦ τὸν ἐχάρισε καὶ νὰ τὸν ἐτόλμης μετὰ τὴν συνδόναν τῆς καθαρᾶς σου πολιτείας, καὶ νὰ τὸν ἐνταφιάσας μετὰ τὴν σμύρναν τῶν πνευματικῶν σου ἀγώνων καὶ τῆς σωματικῆς
30 καὶ πικρᾶς καὶ ἔρηρᾶς σκληραγωγίας, τῆς ἐγκρατείας καὶ νηστείας σου. Διὰ τοῦτο θέλεις ἀξιωθῆ ἀπάνω εἰς τούτα ὅλα νὰ

συνδράμης καὶ εἰς τὴν Ἀνάστασιν, εἰς τοῦτον τὸν Ζωοδόχον Τά-
φον, μὲ μυστικά ἀρώματα, ὡσάν τὰς μυροφόρους, νὰ τὸν ἰδῆς
καὶ νὰ τὸν γνωρίσῃς μὲ τὰ ὀμμάτια τὰ νοερά τῆς ψυχῆς, ὅχι
ὡς κηπουρόν, ὡσάν τὴν Μαγδαληνὴν Μαρίαν, ἀλλὰ ὡς φυτουργὸν
τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου παραδείσου καὶ τῶν ἀθανάτων ἐκείνων φυτῶν. 5
Θέλεις δρᾶμειν μαζὴ μὲ τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην εἰς τοῦτον
τὸν τάφον μὲ τὴν θερμότητα τοῦ Πέτρου καὶ μὲ τὴν παρρησίαν
τοῦ Ἰωάννου· θέλεις συνοδεύσειν εἰς Ἐμμαοὺς σάν τὸν Λουκᾶ
καὶ τὸν Κλεόπα, ἀλλὰ ὅχι μὲ τὴν δυσπιστίαν τοῦ Λουκᾶ καὶ τοῦ
Κλεόπα, διὰ τὴν ὁποίαν ὠνειδίσθησαν τότε, ἀλλὰ μὲ τοὺς λοιποὺς 10
ἀποστόλους ὑποστρέφοντας νὰ λέγῃς " ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως καὶ
ᾤφθη Σίμωνι " καὶ νὰ ἐξηγεῖσαι τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅτι πρὸ
πολλοῦ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ καιροῦ ἐγνώσθη ἐν τῇ κλάσει τοῦ
ἄρτου, ὅπου πολλάκις ἐθυσίασες καὶ σήμερον ἐθυσίασες, ἂν θέ-
λῃς νὰ δρᾶμῃς ὡς μαθητῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀπόστολος εἰς τὸ 15
ὄρος τῆς Γαλιλαίας νὰ ἰδῆς τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον ἐφανέρωσεν
ὁ Χριστὸς τὴν ἐξουσίαν, ὅπου ὡς ἄνθρωπος τοῦ ἐδόθη, ὅταν
ἔλεγεν " ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς "· διότι
πρέπον σου εἶναι καὶ τοῦτο, ἐπειδὴ ὡς ἰσαπόστολος ἐκείθεν πρω-
τοδότως ἔλαβες τὴν ἐξουσίαν νὰ καθαγιάζῃς λαοὺς καὶ ἔθνη ἐπ' 20
ὀνόματι τῆς ἁγίας τριάδος.

Γύρισε εἰς τὸ πολυθρύλητον καὶ πολυδόξαστον ὄρος τῶν
Ἐλαιῶν, ἐνθυμούμενος μὲ τὸν νοῦν πῶς ἀπ' ἐκεῖ ἐκατέβη ὁ σὸς
Χριστὸς καὶ Θεὸς πάντων, ἐπὶ ὄνου καθεζόμενος διὰ τὴν ἄκραν
του ταπεινώσιν, ἀλλὰ δορυφορούμενος μετὰ κλάδων καὶ βλαῶν καὶ 25
ὑπὸ τῶν παιδῶν ἀνυμνούμενος ὡς βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Συγκά-
τελθε μετ' αὐτῶν, βαστάζων τοὺς κλάδους τῶν ἀρετῶν σου, ἐσὺ
ὅπου ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἀρχιερατικὴν καὶ πατριαρχι-
κὴν σου πορφύραν φαίνεσαι ὡσεὶ ἔλαια κατάκαρος. Γύρισε πάλιν
καὶ ἀνέβη εἰς αὐτὸ καὶ μετ' αὐτὸν τὸν Χριστὸν μαζὴ κάθισε 30
ἀνάντια καὶ ἰδὲ τὴν Ἱερουσαλὴμ τούτην καὶ κλαῦσε εἰς αὐτὴν

[διὰ τὸ] εἰς τίνας χεῖρας καὶ πῶς ἐκατόντησεν, διότι καὶ ὁ Χριστός ἰδὼν αὐτὴν ἀπ' αὐτὸ τὸ ὄρος καθήμενος ἔκλαυσε· καὶ ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτὴν διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς. Ἀλλά, ἂν θέλῃς πάλιν νὰ εὐφρανθῆς καὶ νὰ χαρῆς, ~~μετὰ~~ τὴν ἀνάστασιν
 5 ἀνέβη πάλιν εἰς αὐτὸ ἀπὸ τὴν Βηθανίαν μετὰ τοὺς μαθητὰς ἀκολουθῶντας τοῦ Χριστοῦ νὰ τὸν ἰδῆς ἀπ' ἐκεῖ ἀναληφθέντα εἰς τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃς πάλιν εἰς τὰ ἴδια μετὰ χαρᾶς μεγάλης, αἰνῆς καὶ νὰ εὐλογῆς τὸν Θεόν διὰ παντός· διότι ὑπέστρεψαν ἀπ' ἐκεῖ καὶ οἱ ἀπόστολοι, σὺν τὸν εἶδασι ὅπου ἀνελήφθη·
 10 ὑπέστρεψαν λέγοντες [·····].

Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα, παναγιώτατε θεέποτα, ὅπου σὲ παρακίνησαν τῶν θεοδιδασκτῶν σου ψυχὴν νὰ μὴν δευσιμίας μακροῦς δρόμους, νὰ μὴ φοβηθῆς κινδύνους, νὰ μὴν μετρήσῃς κόπους, νὰ ἔλθῃς ἕως ὧδε· ἦ τάχα ἤλιθες καὶ διὰ νὰ ἀγιάσῃς τοὺς τό-
 15 πους μετὰ τὴν ἐπιδημίαν τῆς καθαρᾶς σου ψυχῆς καὶ νὰ εὐλογῆσῃς καὶ νὰ ἀγιάσῃς τὸ σμικρότατον τοῦτο ποίμνιον καὶ τοὺς φιλοχρίστους τούτους προσκυνητὰς, τὰ λογικὰ πρόβατα τοῦ Χριστοῦ. οἱ ὅποιοι μετὰ πολλὴν εὐλάβειαν ἀπὸ διαφόρους καὶ μακρινούς τό-
 20 πους ὡσὰν ἄετοι ὑπόπτεροι τρέχουσιν εἰς ἀπόλαυσιν τοῦ ἁγίου τούτου τόπου· διὰ τοὺς ὅποιους φαίνεται μου νὰ ἐπροσφύττειν ὁ μεγαλοφωνότατος Ἰσαΐας, ὅταν ἔλεγεν "πορεύσονται λαοὶ πολλοὶ καὶ ἔρῳσιν· δεῦτε ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος Κυρίου", καὶ πάλιν νὰ παρακελεύεται τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ λέγῃ "ἄρον κύκλω τοὺς ὀφθαλμούς σου, ὦ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου
 25 ἐν σοί". Πῶς; διατὶ λέγει "ἤκουσιν", ἔρχονται, "οἱ υἱοί", τὰ τέκνα σου, "ἀπὸ μακρόθεν"· καὶ βέβαια ἀπὸ μακρόθεν, ἀπὸ ἀνατολὴν καὶ δύσιν, ἀπὸ βορρᾶν καὶ νότον ἔρχονται μετὰ τὴν σπουδὴν, μετὰ τὴν προθυμίαν, μετὰ τὴν πίστιν καὶ εὐλάβειαν, ὅπου, ἂν ἦτον δυνατὸν τως, καὶ πετὰ ἤθελαν κάμει νὰ πετάσουσι καὶ νὰ
 30 ἔλθουσιν· ἦ τάχα νὰ μὴν ἔχουσι καὶ πετὰ μυστικά, τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐλάβειαν ὅπου ἔχουσι, μετὰ τὰ ὅποια πετοῦσι ἀπὸ μα-

κρόθεν καὶ ἔρχονται; Αὐτὰ λέγω νὰ ἐπρόβλεπεν αὐτὸς πάλιν ὁ
προφήτης Ἡσαΐας καὶ νὰ ἐθαύμαζε τὴν προθυμίαν τως καὶ νὰ ἔλε-
γεν· "τίνες οἶδε ὡς νεφέλαι πέτανται καὶ ὡσεὶ περιστερὰ συν
νεοσσοῖς αὐτῶν"; Σὰν περιστέρια, λέγει, πετοῦσι καὶ ἔρχονται μὲ
τοὺς νεοσσούς τως, μὲ τὰ πουλάκια τως τὰ μικρά· καὶ δὲν εἶναι 5
φανερὸν ὅπου μὲ τὰ μικρά τως παιδάκια ἀπὸ πολλῆν εὐλάβειαν
ἔρχονται;

Τούτους λοιπὸν νὰ εὐλογῆσῃς ἡλθεσ, ὦ θεία καὶ ἱερὰ κε-
φαλή, καὶ τοὺς εὐλόγησες καὶ τοὺς ἡγίασες. Εὐχαριστοῦμεν τῇ
θεσπεσίᾳ σου φυγῆ· μεγάλας καὶ ἀθανάτους ὁμολογοῦμέν σοι τὰς 10
χάριτας· ἀλλὰ παρακαλοῦσι τὴν σὴν ὑπεροχὴν, καὶ τοῦτοι καὶ
ἡμεῖς οἱ μικροὶ σου ἀδελφοί, ἀκόμι ὅς μας καὶ τούτην σου τὴν
εὐλογίαν· ράντισέ μας, ἀγιάσέ μας μὲ τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ σημε-
ρινὸν τῶν ἁγίων Θεοφανείων, ὅπου θέλετε λάβειν τὸν κόπον νὰ
τὸ ἀγιάσετε. Ἐτζη παρακαλοῦμεν, ἔτζη δεόμεθα ὅλοι μας· ὁμεῖς 15
δὲ, ὦ θεοσύλληκτον συνάνθρωπισμα, εὐλογημένοι χριστιανοί, εὐλα-
βέστατοι προσκυνηταί, τέκνα τῆς ἁγίας Σιών, περιστερὰ ἀκέραιοι
τοῦ Χριστοῦ, μιμηθῆτε τὸν πόθον, τὴν πίστιν, τὴν εὐλάβειαν τοῦ
καλοῦ τούτου ποιμένος, καὶ μὲ τὴν ὁμοίαν πίστιν καὶ μὲ τὴν
ὁμοίαν φυγικὴν διάθεσιν ὡς γίνεται τὸ προσκύνημά σας· καὶ εἰς 20
κάθε τόπον ἅγιον ὅπου προσκυνᾶται, νὰ λογιάζετε μὲ τὸν νοῦν
σας τὸ μυστήριον ὅπου ἔκαμεν ἐκεῖ ὁ Χριστός, καὶ νὰ λογιάζε-
ται πῶς εἰς κάθε τόπον ἅγιον θεωρεῖτε αὐτὸν τὸν Χριστόν· εἰς
τὴν Βηθλεὲμ ὡς βρέφος κείμενον, εἰς τὸν Ἰορδάνην ὡς ἄνθρω-
πον βαπτιζόμενον, εἰς τὸ ὄρος νηστεύοντα καὶ πειραζόμενον, εἰς 25
τὴν Βηθανίαν κράζοντα μὲ φωνὴν μεγάλην ἀπὸ τὸ μνῆμα καὶ
ἀναστένοντα τὸν Λαζαρον, καὶ ἀπὸ τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν κατα-
βαίνοντα νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν σταυρὸν καὶ εἰς τὸν θάνατον. Λογιά-
ζετε νὰ τὸν βλέπετε εἰς τὸν Γολγοθᾶ κρεμάμενον εἰς τὸν σταυ-
ρὸν, εἰς τὴν Ἀποκαθήλωσιν λογιάζετε νὰ βλέπετε τὸν Ἰωσήφ 30
καὶ τὸν Νικοδήμων νὰ τὸν κηδεύουσιν, εἰς τὸν Ἄγιον Τάφον τοὺς

αυτοὺς νὰ τὸν ἐνταφιάζουσι· καὶ ὅταν σεβαίνετε εἰς αὐτόν, λογιά-
ζετε μὲ τὸν νοῦν σας νὰ βλέπετε ἐκεῖ τοὺς δύο ἀγγέλους ὅπου
εἶδεν ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία ἐν λευκοῖς καθεζόμενον, ἕνα πρὸς τῆ
κεφαλῇ, ἕνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ·
5 καὶ ἀπάνω εἰς τοῦτα ὅλα γένητε ἔτοιμοι πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ βαν-
τίσματος, τοῦ σημερινοῦ μυστηρίου, ὅπου θέλει ἀγιάσει ὁ αγιώ-
τατος καὶ παναγιώτατος οὗτος τοῦ Χριστοῦ μαθητής, ὡσάν ἕνας
ἄλλος Πρόδρομος, διὰ νὰ λάβετε τελείως ἐκ τελείου πατρός καὶ
ποιμένος τέλειον αγιασμόν, καὶ νὰ ὑποστρέψητε ἕκαστος εἰς τὴν
10 ἴδιαν πόλιν, εἰς τὰ ἴδια, καὶ εἰς τοὺς ἠγαπημένους σας μετὰ χα-
ρᾶς μεγάλης, διηγούμενοι ὅσα τε εἶδατε καὶ ἀκούσατε, δοξάζον-
τες τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἅμα τῷ προανάρχῳ αὐτοῦ
πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ πνεύματι, νῦν καὶ εἰς
τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

II.

ΑΓΙΟΤΑΦΙΤΙΚΑ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ¹.

1. Εἰς τοὺς 1698 ἐσηκώθη καθ' ἡμῶν ὁ Ἀτίε, Βηθλεεμίτης Τούρκος, ἤμπιν-Ἀταΐα, καὶ εἶπεν ὅτι ὁ πορτάρης τοῦ Πατριαρχείου τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὴν πόρτα καὶ εὐχαλε τὸ δόντι του· τὸν ὅποιον Ἀτίε εἰρηνεύσαμεν μὲ τὸ μέσον τοῦ σιέχ-Γιονούζη Βηθλεεμίτου Κόκκινου ἤμπιν-Τάμπει, δίδοντες του μαΐδια γρόσια 38, καὶ ἐβάλαμεν κεφίλη ἀπάνω του τὸν ἄνωθεν σιέχ-Γιονούζην, δίδοντες καὶ αὐτῷ κεφιλιάτικον μαΐδια γρόσια 9.

2. Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐπανεστή καθ' ἡμῶν ὁ ἄνωθεν Ἀτίε Βηθλεεμίτης καὶ εἶπεν, ὅτι ἓνα καιρὸν ἐσκοτώθη ἓνας ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ γένος του εἰς τὸν Ἅγιον Ἡλίαν, καὶ ἐγύρευε τὸ αἷμά του· τὸν ὅποιον εἰρηνεύσαμεν πάλιν μὲ τὸ μέσον τοῦ σιέχ-Σιαγιαλάνη-ἤμπην-Μασιάτην, ἀπὸ τὸ χωρίον Μπέην-Σατάχ· τὸν ὅποιον Σιαγιαλάνην ἐκάμαμεν καὶ κεφίλην εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, δίδοντες του κεφιλιάτικον μαΐδια γρόσια 9.

3. Περὶ τοῦ Ἄσῃ Μαλχιώτη.—Εἰς τοὺς 1698 ἐπανεστή καθ' ἡμῶν ὁ Ἄσῃ Μαλχιώτης ἤμπην-Σαχὰν μὲ τὴν μητέρα καὶ τὰ

¹ Περιέχονται ἐν κώδικι χερτίνῳ, πρότερον ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Ἀγιοταφίτων ὑπάρχοντι καὶ τὸν 137-ον ἀριθμὸν ἔχοντι, κατὰ τὸν κατάλογον Κυρίλλου τοῦ Ἀθανασιάδου· νῦν δ' εὐρίσκεται ἐν τινὶ θήκῃ τῆς μεγάλης πατριαρχικῆς ἐν Ἱεροσολύμοις αἰθούσῃς· ἀριθμοὶ δὲ τὸ τεύχος φύλλα 89 μεγάλου σχήματος καὶ περιέχει ὑπομνήματα δικαστικὰ ἀπὸ τοῦ 1698-ου μέχρι τοῦ 1740-ου ἔτους, ἐξ ὧν ἐγὼ κατ' ἐκλογὴν ἐνταῦθα εὐλίγα παρατίθεμαι.

παιδιά τοῦ ποτὲ Ἀμπτάλα Μαχλιώτου, ὁποῦ εἶχε σιμὰ εἰς τὸν
Σταυρὸν περιβόλι, λέγοντες ὅτι τὸ Χωράφι τῆς Παναγίας, ὁποῦ
εἶναι σιμὰ εἰς τὴν Μάλγα, δὲν εἶναι ὅλον ἐδικόν μας, ἀλλὰ ἔχουν
καὶ ἐκεῖνοι μερδικόν τοὺς ὁποίους ἐκάμαμεν μὲν εἰς τὴν κρίσιν
5 καὶ ἐβάλαμεν ἀπάνω τους κεφίληδες, τὸν σιέχ-Ἀβαντάλα-ἤμπη-
Τζεμπζέν, ἀπὸ τὸ Χουρπετελόζ, καὶ τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ, δίδοντές
των καὶ κεφιλιάτικον μαϊδία γρόσια 9.

4. Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐγύρευσε ὁ ἄνωθεν Ἄσπης νὰ ὀρίζη κελλί
μέσα εἰς τὸ μοναστήρι τοῦ Σταυροῦ καὶ νὰ κοιμᾶται καὶ μέσα
10 τὸ ὁποῖον κάμνοντες μὲν ἐβάλαμεν κεφίληδες ἀπάνω του, τὸν
σιέχ-Μουσταφᾶ-ἤμπη-Φαράτζη καὶ σιέχ-Μούσουλ-ἤμπη-Λώκ,
Μαχλιώτας, δίδοντές των κεφιλιάτικον μαϊδία γρόσια 9.

5. Περὶ τῶν Θεοδοσίτων καφάριδων τοῦ Ἁγίου Σάββα. — Εἰς
τοὺς 1698 ἐμαλώσαμεν μὲ τοὺς Θεοδοσίτας διὰ τὰ πάμπολλα
15 κακὰ ὁποῦ ἔκαμαν τῶν ἡγουμένων καὶ καλογήρων τοῦ Ἁγίου
Σάββα, καὶ τοὺς εὐγάλαμεν ἀπὸ τὸ καφάρι, καὶ ὕστερον ἐπρό-
σπεσαν καὶ εἰρηνεύσαμεν, γράφοντες χοτζέτια μὲ συμφωνίας πολ-
λὰς, πῶς νὰ πορεύονται εἰς τὸ μοναστήρι τὰς ὁποίας συμφωνίας
φυλάττοντες ἀπαρασαλεύτως νὰ πέρνουν τὸν χρόνον ἀπὸ τὸ μο-
20 ναστήρι μας μαϊδία γρόσια ἑκατὸν καὶ μία σκούφιαν καὶ ἓνα μαν-
τῆλι τοῦ παζαρίου καὶ ἓνα πανὶ Πεζαλιώτικον. Ἐβάλαμεν καὶ
κεφίληδες ἀπάνω τους, τὸν μουσελήμην τοῦ τότε πασιᾶ, ἔγουν
τὸν Μουσταφάγα Χαλεπλήν, δίδοντές του κεφιλιάτικον ἄσλανία
πενήντα, καὶ τὸν σιέχ-Γινούζην Βηθλεεμίτην Κόκκινον, καὶ τὸν
25 σιέχ-Σουλεϊμάνην Πίσκον Βηθλεεμίτην, δίδοντές των κεφιλιάτικον
μαϊδία γρόσια δεκαοκτώ.

6. Εἰς δὲ τοὺς 1707, ὅταν ἐκτίζαμεν τὸ μοναστήριον (τοῦ
ἁγίου Σάββα), ἐκάμαμεν κεφίλην εἰς τοὺς ἄνωθεν Θεοδοσίτας (νὰ
μὴ κατεβαίνουν ἀπὸ τὸ ἐπάνω σπῆτι καὶ κάτω, ἔγουν κάτω εἰς

τὸ μοναστήριον, ὅπου εἶναι ἡ ἐκκλησία) τὸν σιῆχ-Φάτην-Χτέμην-
ἤμπην-Γάνεμ, δίδοντές του κεφιλιάτικον μαϊδία γρόσια 9.

7. Περί τοῦ Χάννα Βηθλεεμίτου Γάσπαρη.—Εἰς τοὺς 1699
ἐπανέστη καθ' ἡμῶν ὁ Χάννας (χριστιανὸς Βηθλεεμίτης) Γάσπαρ,
καὶ εἶπεν ὅτι εἶχεν ἀμανέτι εἰς τὸν προαποθανόντα γέροντα κῦρ 5
Γεράσιμον, τὸν καὶ Νταούτην λεγόμενον, ἀσλανία γερὰ ἐξηντα-
πέντε, καὶ τὰ ἐγύρευεν ἀπὸ λόγου μας· τὸν ὅποιον εἰρηνεύσαμεν
μὲ τὸ μέσον τοῦ σιῆχ-Γινοούζη Βηθλεεμίτου Κόκκινου, δίδοντές
του ἀσλανία δέκα· εἰς τὸν ὅποιον ἐβάλαμεν καὶ κεφίλην διὰ τὴν
αὐτὴν ὑπόθεσιν τὸν ἄνωθεν Γινοούζην, δίδοντές του κεφιλιάτικον 10
μαϊδία γρόσια 9.

8. Περί τῆς παπαδίας Βηθλεεμίτισσας, ὅπου ἐχάθη. — Εἰς
τοὺς 1700 ἀπὸ Χριστοῦ ἐχάθη ἡ παπαδία τοῦ παπᾶ Γεωργίου
Βηθλεεμίτου, διδασκάλου τῶν παιδίων, πρὸς δὲ τοῦ παπᾶ Χάννα·
ἡ ὁποία παπαδία ἦτον κόρη τοῦ Χριστοδούλου καὶ ἀδελφή τοῦ 15
Ἰωσήφ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Ἡλία, Μιχαὴλ καὶ Τζηπράνη καὶ
ὄντος ἡγουμένου τότε εἰς τὴν ἀγίαν Βηθλεὲμ τοῦ γέροντος κῦρ
Δαβίδ μοναχοῦ, εἶπαν οἱ ἄνωθεν ὅτι τὴν ἐσκότωσεν ὁ ρηθεις
ἡγούμενος γέρων Δαβίδ, καὶ μᾶς ἔκαμαν τὰ πάνδεινα κακὰ· καὶ
μὴ δυνάμενοι νὰ ἀποδείξουν τὴν ὑπόθεσιν μὲ μάρτυρες ἐτύρεψαν 20
τὸν γέρων Δαβίδ νὰ κάμῃ ὄρκον εὐαγγελικόν· καὶ τὸν ἐπῆγαν εἰς
τὸ μοναστήρι τοῦ ζωσποιοῦ Σταυροῦ καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς εὐαγγε-
λικὸν ὄρκον μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, παρόντων καὶ τῶν κάτωθεν
μαρτύρων: σιῆχ-Σουλεϊμάνης Μπτέρης Βηθλεεμίτης, σιῆχ-Γι-
νοούζης Βηθλεεμίτης, Χάμετ ἀδελφὸς τοῦ Γινοούζη, χατζῆ-Μάλη 25
Βηθλεεμίτης, Ἀχμετ-ἤμπην-Μάλη, Ἀτάρα Βηθλεεμίτης, Σου-
λεϊμάνης Ταβάπτη, Σουλεϊμάνης Φράγγος, Σάλεχ υἱὸς οἰκονόμου,
Χάννας Γάσπαρ, Νάσαρ, Ἀΐσας Μπούλας, Γιαχαρίας Μπτέρης,
σιῆχ-Σιαλάνης, Φαρχάνης καὶ Ῥεμπίας Θεοδοσίτες, Μίσαλ Ντένε
Ταμαρίτης, Ὁμαρ ἤμπην-Νάσαρ Ταμαρίτης, Νέμερ Θεοδοσίτης, 30
Χαμτάν Ἀμπουραίας Ταμαρίτης, Ὁμερ (γενεὰ τοῦ Γινοούζη) Βη-

θλευεμίτης, Χασάν (γενεά τοῦ αὐτοῦ Γινούζη Βηθλευεμίτου), Χούρη
Γιακούπης Καστρινός, Ἴσας (υἱὸς πρωτογγήρου) Καστρινός.—Καί
πάλιν μετὰ τὸν ὄρκον, μετανοήσαντες οἱ ἄνωθεν Βηθλευεμίτες
νταβατζῆδες, μᾶς ἔκαμναν πάλιν πολλὰ κακά, ἕως ὅπου ἐκάμα-
5 μεν τὸ χατζῆρι τοὺς καλὸν καί ἐβάλαμεν κεφίλιδες ἀπάνω τοὺς, τὸν
σιῆχ-Μεχμέτ τυφλὸν Ταμαρίτην Τίνεχ, καί τὸν σιῆχ-Μεχμέτ κουτζὸν
Βηθλευεμίτην Μπτέρην, δίδοντές τιν κεφιλιάτικον μαϊδία γρόσια 18.

9. Περὶ τοῦ παπᾶ Χάννα Βηθλευεμίτου, ὅπου μᾶς ἐγύρευε
τὸ αἶμα τοῦ ἀδελφοῦ του. — Εἰς τοὺς 1701 ἐσηκώθη ὁ ἄθεος
10 παπᾶ Χάννας Βηθλευεμίτης, ὁ υἱὸς τοῦ παπᾶ Γεωργίου δασκάλου
τῶν παιδιῶν τῆς Βηθλευεμ, καί ἐγύρευεν ἀπὸ λόγου μας τὸ αἶμα
τοῦ ἀδελφοῦ του, λέγοντας ὅτι ἐπνίγη ἓνα καιρὸν εἰς τὴν ἀπάνω
στέρνα τοῦ ἐδικοῦ μας μοναστηρίου, καί μᾶς ἔκαμεν ὁ θεοκατά-
ρατος μυρία κακά· ὕστερον δὲ πάντων ἐσυναχθήκαν οἱ Τοῦρκοι
15 ὅλοι καί οἱ χριστιανοὶ ὅλοι τῆς Βηθλευεμ εἰς τὸ μοναστήρι τοῦ
ἁγίου Ἡλιοῦ, καί ἐκρίθημεν ἔξω εἰς τὴν ράχην, ὅπου εἶναι τὸ
ἀμπέλι καί ἡ συκαῖς, καί αποφάσισαν οἱ κριταὶ νὰ κάμωμεν
ἡμεῖς ὄρκον, καί μᾶς ἐχάρισεν ὁ ἄνωθεν θεοστυγῆς παπᾶ Χάν-
νας καί ὁ πατήρ αὐτοῦ καί πᾶσα ἡ γενεά αὐτοῦ τὸν ὄρκον, καί
20 τοὺς ἐχαρίσαμεν καί ἡμεῖς ὅσα διαλαμβάνει τὸ κατὰστιχον τῆς
ἐξόδου· καί ἐβάλαμεν ἀπάνω τοὺς κεφίλιδες τοὺς Κόκκινους Τούρ-
κους, ἦγουν ἓνα κεφιλίσι, δίδοντές τοὺς γρόσια 9, καί τοὺς Τούρ-
κους Ἄσπρους ὅλους τῆς Βηθλευεμ δεύτερον κεφιλίσι, δίδοντές τιν
μαϊδία γρόσια 9, ἦγουν Σουλειμάνην Ντέρην καί τὸν σιῆχ-Μεχμέτην
25 Ντέρην, καί τὸν χατζῆ-Ἀλῆν Ντέρην, καί τὸν χατζῆ-Ἄουτε
Ντέρην, καί τὸν χατζῆ-Γιαγαγιᾶς Ντέρην. Ἐβάλαμεν καί ἀπὸ
τοὺς χριστιανούς κεφίλιδες, τὸν Χάννα Γάσπαρ καί τὸν Νάσαρ
Ἄτιε καί τοὺς λοιπούς χριστιανούς τῆς Βηθλευεμ, καί ἔπαυσεν
ἡ ἀγωγή αὐτή· καί ἀνάθεμα καί τοῦ παπᾶ Χάννα καί τὸν ἀδελ-
30 φόν του, τὸν σιῆχ-Γινούζη Κόκκινον ἤμπην-Τάπητ καί τὸν ἀδελ-
φόν του Χάμετ καί τὸν ἄλλον του ἀδελφόν Μεχμέτην καί τὸν
Ἰσμαήλ, γαμβρὸν τοῦ ἄνωθεν Γινούζη.

10. Περὶ τοῦ Σιατάρα Ἀβρααμίτου, ὁποῦ ἐγύρευεν τὴν φο-
 ράδα ὁποῦ ἐκτύπησεν ὁ Μερκούριος. — Εἰς τοὺς 1704 ἐπήγγενεν
 ὁ Μερκούριος καλόγηρος εἰς τὸν Σταυρόν, καὶ εὐγγίχαν κλέπταις
 ἀπάνω του νὰ τὸν ἐγδύσουν· καὶ ἐκεῖνος, διὰ νὰ γλυτώσῃ τὰ
 ροῦχά του, ἐκτύπησεν μὲ τὸ ραβδί ἐνὸς φοραδίου καὶ εὐγαλε τὸ
 ὄμματι του· καὶ μετὰ καιρὸν ἐσηκώθη ὁ Σιατάρας Ἀβρααμίτης
 καὶ ὁ ἐξάδελφος αὐτοῦ Ἀμπτηριμπᾶς καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀμπτηριμπᾶ,
 καὶ μᾶς ἐπείραζαν διὰ τὸ ἄνωθεν φοραδί καὶ μᾶς ἔκαμαν πολλές
 καταδρομάς, καὶ ὕστερον εἰρηνεύσαμεν, δίδοντες τῷ Σιατάρα μαϊ-
 δία γρόσια 32, βάνοντες καὶ κεφίλην ἀπάνω του τὸν Ἀβεντάλα
 (ἀπὸ τὸ Χουπελοζ) ἤμπην-Τζεμπράν, δίδοντές του καὶ κεφιλιά-
 τικον μαϊδία γρόσια 9. Ἐδώσαμεν καὶ τῷ ἄνωθεν Ἀμπτηριμπᾶ
 καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ μαϊδία γρόσια 55, βάνοντες κεφίλην ἀπάνω του
 τὸν Ῥάχητην Ταμαρίτην ἤμπην-Σάλεμ, δίδοντές του κεφιλιάτικον
 μαϊδία γρόσια 9. Εἶναι καὶ μάρτυρες εἰς τοῦτα, ὁ Χαμτάνης
 Ἀμπουραίας Ταμαρίτης καὶ ὁ ἐξάδελφος αὐτοῦ Σάλεμ ἤμπην-
 Σαλάμης Ἀμπουραίας.

11. Περὶ τοῦ Ἀναστασίου Βηθλεεμίτου ὁποῦ μᾶς ἐγύρευε
 τὸ αἷμα τοῦ ἐξαδελφου του. — Εἰς τοὺς 1704 ἐσηκώθη ὁ Ἀνα-
 στάσιος Βηθλεεμίτης, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰσα, καὶ ἐγύρευεν ἀπὸ λόγου
 μας τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ του Ἠλία, λεγοντας ὅτι τὸν ἐπῆρεν
 ὁ τρισμακάριστος καὶ αἰδιμιος ἡμῶν δεσπότης κύριος κύρ Δοσίθεος
 καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ἡμεῖς ὅμως ἐδεξάμεν
 χοτζέτι, ὅτι ὁ ρηθεὶς Ἠλίας ἔγινε Τοῦρκος καὶ ἀπέθανεν εἰς Δα-
 μασχὸν ἀπὸ τὴν πανούκλα· τὸ ὁποῖον χοτζέτι εἶναι γραμμένον
 εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἐκ στόματος τῆς γενεᾶς Ἰλῆς τοῦ ἄνωθεν
 Ἀναστάση, καὶ διαλαμβάνει ἔτι, ὅτι πλέον δὲν ἔχουν ἀγωγὴν μὲ
 τὸν πατριάρχην καὶ τοὺς καλογήρους διὰ τὸν ἄνωθεν Ἠλίαν.
 Ὑστερον ἠύραμεν καὶ κεφιλιδες εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, τὸν
 Ῥεμπία Ταμαρίτην λωβὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σιάουρ, καὶ
 τὸν Σουλεϊμάνην Βηθλεεμίτην Μπτέρην Σίσκον τῶν ὁποίων ἀνε-
 καινίσασαμεν πάλιν τὰ κεφιλιάτικα των, δίδοντες τοῦ κάθε ἐνὸς ἀπὸ

μαϊδιά γρόσια 9. Τούτη ἡ ὑπόθεσις ἐθεωρήθη εἰς τὸ πατριαρχεῖον, εἰς τὸ ἐπιτροπικὸν κελλί, καὶ εἶναι μάρτυρες ὁ σὲχ-Μεχμέτης Ταμαρίτης (στραβὸς) Ντίνεχ, καὶ ὁ σὲχ Γιανούζης Βηθλεεμίτης Κόκκινος, καὶ ὁ Χαμέτης ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ ὁ Ἰσμαί-
5 νης ἀνεψιὸς αὐτῶν, καὶ ὁ παπᾶ Χάννας, υἱὸς τοῦ παπᾶ Γεωργίου.

12. Περὶ τοῦ τόπου τῶν ποτὲ μνημάτων τῶν χριστιανῶν εἰς τὴν ἀγίαν Βηθλεὲμ καὶ τῆς πόρτας ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν Φακούραν, ἤγουν ἐκεῖνης ὁποῦ ἀνοιξεν ὁ αἰετὸς ἡμῶν δεσπότης κατὰ τὸ χωρίον.—Ἰστέον ὅτι, ὅταν ἐθεωρήθη ἡ ἀνωθεν ἀγωγή,
10 μᾶς εἶπεν ὁ ἀνωθεν Ῥαμπίας Ταμαρίτης, ὅτι εἶναι κεφίλης μετὸν ἀδελφόν του εἰς ὅλους τοὺς χριστιανούς τῆς Βηθλεὲμ, ὅτι νὰ μὴ ἔχουν νὰ πειράζουν ποτὲ τὸν πατριάρχην καὶ τοὺς καλογήρους διὰ τὴν ἀυλήν, ὁποῦ ἦσαν ἕνα καιρὸν τὰ μνήματά των, καὶ διὰ τὴν καινούριαν πόρταν, ὁποῦ ἀνοιξε κατὰ τὸ χωρίον ὁ τρισμακά-
15 ριστος ἡμῶν δεσπότης· καὶ ἐσημειώσαμεν τὴν ὑπόθεσιν εἰς μνήμην αἰώνιον.

13. Περὶ τοῦ Ἰσακ Σιαμᾶς Πεζαλιώτου καὶ τῆς γενεᾶς αὐτοῦ, ὁποῦ ἐγύρευεν τὸ αἷμα τοῦ Χάν(ν)α καλόγηρου.—Εἰς τοὺς 1704 ἀπέθανεν ὁ Χάννας, Πεζαλιώτης καλόγηρος, εἰς τὸ Πατριαρχεῖον
20 μὲ θάνατον φυσικόν καὶ τὸν ἐθάψαμεν. Ἰστέρον ἐσηκώθη ἡ γενεὰ του ἀπὸ τὸ Πεζαλά, ἤγουν ὁ Ἰσακ Σιαμᾶς καὶ οἱ λοιποί, καὶ εἶπαν ὅτι τὸν ἐσκότωσαν οἱ καλόγηροι καὶ ἔκαμαν πολλὰ κακὰ εἰς τοὺς καλογήρους τοῦ ἁγίου Ἡλιοῦ καὶ τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ. Τέλος πάντων μὴ δυνάμενοι νὰ ἀποδείξουν μὲ μάρτυρες τὸν ντα-
25 βᾶν τους, ἐγύρεψαν νὰ βάλλουν εἰς ὄρκον τοὺς παρευρεθέντας ἐνταῦθα ἀρχιερεῖς καὶ τὸν ἐπίτροπον καὶ τοὺς λοιποὺς γέροντας καὶ ἐγκρίτους τοῦ μοναστηρίου καὶ συναχθέντες εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Σταυροῦ, ἐπήγαμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ἔβαλαν εἰς ὄρκον εὐαγγελικόν τὸν ἐπίτροπον παπᾶ Νεόφυτον· καὶ πάλιν μετὰ τὸν ὄρκον
30 ἐμετανόησαν καὶ ἐπῆγαν καὶ ἐπῆραν τὰ ζῶα τοῦ ἁγίου Ἡλιοῦ καὶ ἐφοβέριζαν νὰ κάμουν καὶ ἄλλα κακὰ, καὶ διὰ νὰ τοὺς εἰρη-

νεύσωμεν ἐστείλαμεν τὸν χατζή-Μεχμέτ Χιντίε Καστρινὸν καὶ τὸν σιέχ-Χαμτάνην ἀπὸ τὸ Μπεήτ-Σιακάγρα, καὶ ἐγύρισαν τὰ ζῶα καὶ ἔφεραν καὶ τοὺς ἄνωθεν Πεζαλιώτας εἰς τὸ Πατριαρχεῖον· καὶ κάμνοντες ἀγάπην μὲ λόγου των, τοὺς ἐχαρίσαμεν μαϊδία γρόσια τριανταπέντε. Ἐβάλαμεν καὶ κεφιληδες ἀπάνω τους 5 τὸν ἄνωθεν χατζή-Μεχμέτην, δίδοντές του φλωρία τουραλήτικα δύο, καὶ τοῦ σιέχ-Ἀμπτηραχμάνη Καλελή τουραλήτικον ἓνα, τοῦ Κοψαχειλή. Ἦσαν δὲ εἰς τὸν Σταυρὸν καὶ οἱ κάτωθεν γεγραμμένοι, οἱ ὅποιοι ἔγιναν καὶ μάρτυρες εἰς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν: Χατζής-Μεχμέτης Καλελῆς Χιντίε, σιέχ-Χαμτάνης Πέητ Σακα- 10 γιώτης, σιέχ-Ἀμπτηραχμάνης Καλελῆς Κοψαχειλῆς, οἱ δύο υἱοὶ τοῦ σιέχ-Γιακούπη Καλελῆ, Ἀχμέτης Μεχμεταλή Κουχτούρη ὁ υἱός, σιέχ-Χαμτάνης καὶ σιέχ-Μουσταφᾶς Μαχλιῶτες, Χάμετ Βηθλεεμίτης Κόκκινος, Ἡμπραήμ καὶ Ἰωσήφ, Μαχμούτης Βηθλεεμίτης Κόκκινος, Χαμτάνης Ἀμπουραῖας Ταμαρίτης, σιέχ- 15 Ντερβήσης Θεοδοσίτης, καὶ Πεζαλιῶτες χριστιανοὶ μάρτυρες, ὁ σιέχ-Νασράας, ἀδελφὸς τοῦ Συμεὼν καλογήρου, ὁ σιέχ-Χριστόδουλος, ὁ Ἀμπαρχάμης, ὁ παπᾶ Βάτης, ὁ παπᾶ Ζουάντες, ὁ Συμεὼν καλόγηρος Πεζαλιώτης, ὁ Φίλιππος καλόγηρος Ταηπιώτης, καὶ ὁ Ἰσας (υἱὸς πρωτογήρου) Καστρινός. 20

14. Εἰς τοὺς 1708 ἔλαβεν ὁ ἄνωθεν Χαμτάνης Σακαγιώτης δευτέρον τὸ κεφιλήκι μαϊδία γρόσια 9 καὶ σκουφίαις 5, μέσα εἰς τὸ Ἐπιτροπικὸν Κελλί, μαΐου 28. Μάρτυρες ὁ Ἰσας καὶ ὁ Συμεὼν.

15. Περί τοῦ Σάλεχ Ζάρζαρ Βηθλεεμίτου, ὁποῦ ἐκρήμνησεν εἰς τὸν Ἅγιον Ἡλίαν.—Εἰς τοὺς 1700 εἶχαμεν κοπέλι εἰς τὸν 25 Ἅγιον Ἡλίαν, τὸν μακαρίτην Σάλεχ Ζάρζαρ Βηθλεεμίτην, καὶ μίαν νύκτα ἐκρήμνησεν ἀπὸ τὴν σκάλλαν καὶ ἐσακατεύθη τὸ ποδᾶρι του, τὸ ὁποῖον ὕστερον ὕγιανεν καὶ ἔζησεν ὁ ἄνθρωπος χρόνους δύο καὶ ἀπέθανεν, ἀφίνοντας κατάραν τοῦ υἱοῦ του Ἰσα καὶ τῆς γενεᾶς του νὰ μὴ πειράξουν ποτὲ τοὺς καλόγηρους δια λόγου 30 του, καὶ κατὰ τὴν παραγγελίαν αὐτοῦ ὁὐκ εἰς ἐπίραξαν. Εἰς δὲ

τοὺς 1703 ἐπῆγαν τινὲς προδόται εἰς τὸν τότε μουτεβελῆν Ὀσμάν-
ναγαν καὶ ἐγκάλεσαν τὸν ἄνωθεν Ἰσα, ὅτι ἐσκοτώθη ὁ πατέρας
του καὶ δὲν ἔκαμεν ἀγωγὴν διὰ τὸ αἷμά του· καὶ ἐπίασεν ὁ μου-
μεβελῆς τὸν ρηθέντα Ἰσα καὶ τὸν ἐξάδελφον αὐτοῦ Γεώργιον καὶ
5 τοὺς ἔβαλεν εἰς τὴν χάψιν καὶ εἰς τυραννείας νὰ γυρέψουν τὸ αἷμα
τοῦ Σάλεχ ἀπὸ λόγου μας· ἐκεῖ δὲ ὡς καλοὶ χριστιανοὶ εἶπαν,
ὅτι "ὁ Σάλεχ ἀπέθανεν μὲ τὸν θάνατόν του καὶ καμμίαν ἀγω-
γὴν μὲ τοὺς καλογήρους δὲν ἔχομεν", καὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν
αὐτῶν τοὺς εὐγαλεν ὁ μουτεβελῆς ἀπο τὴν χάψιν καὶ μᾶς ἔδωσε
10 καὶ γράμμα μὲ τὴν βούλλαν του. Ἵστερον δὲ ἦλθαν εἰς τὸ Πατρι-
αρχεῖον ὁ ἄνωθεν Ἰσας καὶ ὁ Γεώργιος, καὶ μᾶς ἔδωσαν κεφίληδες
ὅτι δὲν ἔχουν μὲ τοὺς καλογήρους νὰ κάμουν διὰ τὴν ὑπόθεσιν
αὐτὴν, τὸν σιῆχ-Σουλεϊμάνην Μπτέρην Σίσκον Βηθλεεμίτην καὶ
τὸν Χαμὲτ Βηθλεεμίτην Κόκκινον, ἀδελφὸν τοῦ σιῆχ-Γινοῦζι, καὶ
15 τὸν Ἰσμαῆν ἀνεψιὸν τοῦ αὐτοῦ Γινοῦζι· τῶν ὁποίων ἐδώσαμεν
καὶ δύο κεφιλιάτικα μαϊδία γρόσια δεκαοκτώ, τὸ ἓνα κεφιλιάτικον
τοῦ σιῆχ-Σουλεϊμάνη μόνω, καὶ τὸ ἄλλο τῷ Χαμὲτ καὶ Ἰσμαῖνῃ.
Τὸ δὲ γράμμα, ὅπου ἐπήραμεν ἀπὸ τὸν μουτεβελῆν, εἶναι μέσα
εἰς τὸ κουτί ὅπου ἔχει τὰ χαρτία τῆς ἀγίας Βηθλεέμ.

20 16. Διαλαμβάνει τὸ παρὸν, ὅτι πῶς ἦλθεν ὁ Τερβήσης υἱὸς
τοῦ Ἄση, καὶ ὁ Φορχάνης υἱὸς τοῦ Μουχέσεν, καὶ ὁ Ραμπίες
υἱὸς τοῦ Σουλεϊμάνη, καὶ ὁ Ραντὰτ υἱὸς τοῦ Σαμπάχ, καὶ ὁ Ἄ-
πτάλας υἱὸς τοῦ Χασάν, καὶ ὁ χατζῆ-Χαλεΐφης καὶ ὁ χατζῆ-
Ναστράλας υἱὸς Ἄση, καὶ Ὀτμάνης υἱὸς Σάλεχ, καὶ ὁ Βάντης υἱὸς
25 Σουλεϊμάνη, καὶ οἱ ἐπίλοιποι χωριανοὶ Θεοδοσίτες, παρὸν εἰς τὸν
ἐπίτροπον τῶν Ῥωμαίων παπᾶ Νεόφυτον καὶ τὸν δραγουμάνον, τὸν
Καيسάριον, καὶ τοὺς ἐπίλοιπους καλογέρους, καὶ ἐσυμβάσθησαν καὶ
ὕποσχέθησαν οἱ χωριανοὶ μὲ τὸν ἐπίτροπον καὶ μὲ τοὺς λοιποὺς
καλογέρους, πῶς νὰ γένουν ὑπηρέτες τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἀγίου
30 Σάββα, καθὼς διαλαμβάνει τὸ χοτζέτι ὅπου εἶναι εἰς τὰ χέρια
τῶν καλογέρων, ὅπου εἶναι γραμμένον τὸ ἔτος του εἰς τὰς δέκα
τοῦ μηνὸς Σαβᾶλ 1109 τὸ ἔτος τῶν Τουρκῶν, πῶς νὰ πέρνουν

εκατὸν γρόσια τὸν χρόνον ἀτετὶ καὶ ὄχι ἄλλο· τὰ ὅποια νὰ τὰ
πέρνουσι τρεῖς βολαῖς τὸν χρόνον καὶ νὰ πέρνουσι καφάρι ἀπὸ τοὺς
χατζῆδες ὅπου πηγένουσι εἰς τὸν Ἅγιον Σάββα νὰ προσκυνήσουσι,
ἀπὸ κάθε ἀνθρωποῦν μαϊδιά τέσσαρα· ὅταν πηγένουσι δύο μαϊδιά 5
καὶ ὅταν ἔρχονται πάλιν τὰ ἄλλα δύο, κατὰ τὴν παλαιὰν συνή-
θειαν. Ἐπι ὑποσχέθησαν οἱ χωριανοί, πῶς ἀπὸ τώρα πλέον νὰ
μὴ δίδουσι τὸ μοναστήρι νταμάνη, καὶ ὅταν βασιλεύῃ ὁ ἥλιος, ἢ
πύρρα τοῦ μοναστηρίου νὰ μὴν ἀνοίγῃ καὶ οἱ τζοπάνιδες καὶ
οἱ ἐπίλοιποι παραμικροὶ νὰ τρώγουσι ψωμί ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν τρύ- 10
παν τοῦ μοναστηρίου, καὶ καφάρι νὰ μὴ πέρνουσι ἀπὸ τὰ ζῶα
ὅπου κατεβαίνουσι μετὰ τοὺς χατζῆδες, οὐδὲ μετὰ ἄλλους τινάς, οὐδὲ
νὰ ἀγοράζουσι ξύλα οἱ καλογέροι ἀπὸ τὸ χωρίον τῶν Θεοδοσιῶν,
καὶ νὰ μὴ ἔχουσι νὰ γυρεύουσι τίποτε οὔτε ἀπὸ τὸν ἡγούμενον,
οὔτε ἀπὸ τοὺς καλογέρους, οὔτε ἀπὸ τοὺς χατζῆδες, οὔτε πολὺ,
οὔτε ὀλίγον, καὶ νὰ βάλουσι ἓνα ἀνθρωποῦν ἀπὸ τὸ χωρίον νὰ ὑπη- 15
ρετᾷ, ἤγουν νὰ πηγένη καὶ νὰ ἔρχεται μετὰ τὰ φορτία καὶ μετὰ τὸν
ἡγούμενον καὶ μετὰ τοὺς καλογέρους, καὶ ἄλλος κανεὶς νὰ μὴν εἶναι
ἀπὸ τοὺς χωριανούς. Καὶ ὅταν ὁ ὑπηρέτης παρακούῃ τὸν ἐπί-
τροπον καὶ τὸν ἡγούμενον, ἢ κάμη κενένα σφάλμα, νὰ τὸν ἀλλά-
ζουσι καὶ νὰ φέρουσι ἄλλον ἀπὸ τὴν γενεάν του· καὶ ὅταν τραβιχθῇ 20
καὶ δὲν εὐρεθῇ νὰ πηγαίη μετὰ τὸ μουλάρη, ὁ ἡγούμενος νὰ στέλνη
τὸ μουλάρη μετὰ τοὺς χωριάτας ὅπου εὐρηθῇ ἀπὸ τοὺς Θεοδοσιῶν
ἀκόμη νὰ μὴ φέρουσι τὰ γαῖθούριά τους νὰ καβαλλικεύουσι οἱ χα-
τζῆδες καὶ οἱ καλογέροι, οὔτε νὰ φέρουσι ἄλογα ἀπ' ἔξω ἀπὸ
τὸ κάστρον, ἀλλὰ νὰ καβαλλικεύουσι οἱ χατζῆδες καὶ οἱ καλο- 25
γέροι καστρινὰ ζῶα· καὶ ὅταν ὑπάγουσι οἱ χωριανοὶ εἰς τὸ μονα-
στήρι, νὰ τρώγουσι ἀπὸ τὸ φαγὶ ὅπου εὐρίσκεται καὶ νὰ μὴ
γυρεύουσι ξεχωριστὸν φαγὶ, καὶ εἰς τὸ μοναστήρι νὰ μὴ κοι-
μοῦνται, καὶ νὰ μὴ κουβαλοῦν μετὰ τοὺς κουρπάδες νερόν ἀπὸ
τὸ μοναστήρι ἔξω, οὔτε ψωμί νὰ μὴ κουβαλοῦν, ἀλλὰ οὔτε 30
ὄσπρια· μήτε νὰ ρίπτουσι πέτρας εἰς τὸ μοναστήρι, μήτε τουρφέ-
κια νὰ κτυποῦν. Καὶ ὅταν τελειώσῃ ὁ χρόνος τοῦ ὑπηρέτη, νὰ
τὸν ἀλλάζουσι καὶ νὰ βάλουσι ἄλλον ὑπηρέτην ἀπὸ τοὺς χριστιανούς.

ὅποιον θελήσῃ ὁ ἐπίτροπος. Καὶ ὁ ὑπηρετὴς καὶ οἱ ἄλλοι χω-
 ριανοὶ νὰ μὴ γυρεύουν ἀπὸ τὸν ἠγούμενον τίποτε, οὔτε ἀπὸ
 τοὺς καλογέροντας μὲ βίαν· καὶ ὅταν θέλῃ ὁ ἠγούμενος νὰ κόψῃ
 ξόλα καὶ τοὺς γυρεύει ἐργάτες, νὰ τοῦ φέρουν ὅσους τοὺς γυ-
 5 ρεύει, καὶ νὰ μὴ ἐρχεται κανεὶς χωρὶς τὸ θέλημα τοῦ ἠγουμένου
 δυναστικῶς· καὶ ὅταν θέλῃ ὁ ἠγούμενος νὰ ἀγοράσῃ ξόλα, νὰ
 ἀγοράσῃ ὅπου θέλει, μόνον ἀπὸ τῶν Θεοδοσίτων τὸ χωρίον νὰ
 μὴ ἀγοράσῃ. Τώρα ὁμοίως ὅταν ἐσομβιζασθῆκαμεν, ἦσαν παρῶν
 ὁ σιᾶχ-Ἀλεβιάν ἤμπιν-Ζάητ καὶ ὁ Ἀπτάλας ἤμπιν-Ζάητ καὶ Μου-
 10 ζάχημ, οἱ λεγόμενοι Νταρζιάντ, ἀπὸ τὸ χωρίον τῆς Μπετιῆας.
 οἱ ὅποιοι ἔγιναν κεφίλιδες εἰς τὸν Τερβήσην Θεοδοσίτην καὶ εἰς
 τὴν γενεάν του καὶ εἰς ὅποιον τοῦ ἀκολουθᾶ ζωντανῶν εἰς τοὺς
 ζωντανούς του καὶ ἀποθαμένων εἰς τοὺς ἀποθαμένους του. Ἀκόμη
 ἔγιναν κεφίλιδες, ὁ Ἄμερ ἤμπιν-Φάατ, καὶ ὁ Σάλεχ ἤμπιν-Σαμπάχ,
 15 καὶ ὁ Ναστράλας ἤμπιν-Ἀλεβη, καὶ ὁ Γανάμ ἤμπιν-Γνέμ, καὶ
 ὁ Μούσεφ ἤμπιν-Μπεκήρ, καὶ ὁ Μίσσηρης ἤμπιν-Χαρίς, καὶ ὁ
 Ἄλεβις ἤμπιν Ἀάση, καὶ ὁ Νάσερ ἤμπιν-Νουβέσηρ· οἱ ὅποιοι
 γτέμιδες ἔγιναν κεφίλιδες εἰς τὸν Φαρχάν μὲ τὴν γενεάν του, καὶ
 εἰς τὸν Ἰραντὰπ μὲ τὴν γενεάν του, καὶ εἰς τὸν Ἀμπτάλα μὲ τὴν
 20 γενεάν του, καὶ εἰς τὸν Ἰραμπία μὲ τὴν γενεάν του· εἰς τοὺς ὁποίους
 ἔγιναν κεφίλιδες ζωντανῶν εἰς τοὺς ζωντανούς των καὶ ἀποθαμένων
 εἰς τοὺς ἀποθαμένους τους μὲ τὸ θέλημά τους. Καὶ ὅταν φταίῃ τινὰς
 ἀπὸ τοὺς χωριανούς, ἢ παρακούῃ τὸ χοντζέτι καὶ τὸ τεμεσοῦτι
 αὐτὰ, τὰ ὅσα γράξουν, νὰ χρεωστᾶ τὸν Χακίμην τριακόσια γρό-
 25 σια καὶ τῶν κεφίλιδων διακόσια γρόσια· καὶ πάλιν ὅταν φταίῃ
 τινὰς ἀπὸ τοὺς χωριανούς, ὁ ἴδιος νὰ παιδεύεται· καὶ ὅταν δαρθῇ
 κανέναν ἀπὸ τοὺς καλογέροντας καὶ σημαδευθῇ, νὰ μαρτυρηθῇ χωρὶς
 μάρτυρας, καὶ ὁ λόγος τοῦ καλογέροντος νὰ περάσῃ· καὶ διὰ τὸ βέ-
 βαιον ἐγράφη αὐτὸ τὸ παρὸν καὶ ἔγινεν ὁ κεφίλιμὲς μὲ τὸ θέ-
 30 λημά τους. ρφιε', Ιουνίου κ' [1715]. Οἱ μάρτυρες: Ὁ Ἀμπτάλας
 ἤμπιν-Ζώλ, Ρετζέπ ἤμπιν-Ἀμπέτ, Ἰσας ἤμπιν-Ἀμπέτ, Σουλεϊμάν
 ἤμπιν-Ντούρζη, Καπλάν ἤμπιν-Ρισάς, μετρητάδες τοῦ παζαρίου [τῆς
 Ἱερουσαλήμ]. Χαμετάν ἀμποῦ-Ραίλας, Ἀχμέτ Ἀμμάρ Ντοραίτης.

17. Εἰς τοὺς ἀψιε΄ ἐσηκώθη ὁ Μῆσλε Κούμπα Τζοραΐτης καὶ εἶπεν πῶς ἕνας καλόγηρος τοῦ Σταυροῦ τὸν ἐκτόπησεν μὲ πέτραν καὶ εὐγάλε τὸ δόντι του, καὶ ἐγύρευε νὰ πειράσῃ τὸ μοναστήρι· τὸν ὁποῖον εἰρηνεύσαμεν μὲ μαϊδία γρόσια 25. Ἐβάλαμεν κεφίλη ἀπάνω του τὸν Μοῦσα υἱὸν Ἰσα Ταρῆφ Τζοραΐτην, δίδον- 5 τές του κεφιλιάτικον μαϊδία γρόσια 9.

18. Ἀψιε΄, ἀγούστῳ μηνί, ἐκάμαμεν ἀγάπην μὲ τοὺς Βηθλεεμίτας Φράγγους, γενεάν τοῦ παπᾶ Χάννα οἰκονόμου, ἤγγον τὸν Τζημπραῆλ ἀμποῦ-Φέλεχ κουτζόν, καὶ τὸν Φραντζῆς ἀμποῦ-Φέλεχ, καὶ τὸν Γιακούπην ἀμποῦ-Φέλεχ, καὶ τὸν Ἰωσήφ ἤμπιν-Φραντζῆς, 10 καὶ τὸν Χάννα ἤμπιν-Μιχαήλ Φέλεχ, ὅτι πῶς νὰ μὴ γυρεύουν πλέον τὸ αἶμα τοῦ ἀδελφοῦ παπᾶ Χάννα οἰκονόμου, ὅπου εἶπαν πῶς ἐσκοτώθη ἕνα καιρὸν μέσα εἰς τὸ μοναστήρι· τῆς Βηθλεέμ, καὶ ὑπεσχέθησαν νὰ εἶναι ὅλοι των εἰς τὸ κεφιλιάτικον τῶν Τουρκῶν Βηθλεεμίτων Ἀσπρων καὶ Κόκκινων, ὅπου ἔγινεν εἰς τὸ 15 ἀμπέλι τῆς βράχης τοῦ προσφύτου Ἑλίου, εἰς τοὺς ἀψα΄ εἰς τοὺς ὁποῖους ἀνωθεν Φράγγους ἐβάλαμεν πάλιν καινούριους κεφιλιδες, πρῶτον τὸν Ἄουδε Ντέρην Βηθλεεμίτην, υἱὸν τοῦ ποτῆ Σουλεϊμάνη Ντέρη, δίδοντές του κεφιλιάτικον μαϊδία γρόσια 9· δεύτερον κεφίλην ἐβάλαμεν τὸν Γιαχαγιᾶν Ντέρην, δίδοντές του τὸ κε- 20 φιλιάτικον· τρίτον κεφίλην ἐβάλαμεν τὸν Ἰωσήφ χριστιανὸν ἤμπιν-Δαρήφην, δίδοντές του σῶον τὸ κεφιλιάτικον ὅστις Ἰωσήφ, μὲ τὸ νὰ ἦτον μεσίτης νὰ γένη ἡ ἀνωθεν ἀγάπη, τοῦ ἐχαρίσαμεν μαϊδία γρόσια 20.

19. Ἀψιζ΄, περὶ τοῦ Ῥεντάτου Θεοδοσίτου. — Ἐγκαλέσαμεν 25 τοὺς Θεοδοσίτας εἰς τὸν Ῥετζέπ-πασιᾶν, διατὶ ἤθελαν νὰ γυμνώσουν τοὺς χατζῆδες εἰς τὸ μοναστήρι, καὶ ἐπίασε τὸν Ῥεντάτην καφόρην καὶ τὸν ἔβαλε χάψι, καὶ ἤθελε νὰ τὸν κρεμάσῃ καὶ τὸν ἐγλυτώσαμεν μὲ ἔξοδα πολλὰ· καὶ ἀφοῦ εὐγγῆκεν, ὁ πασιᾶς εἶπεν ὅτι ἔχασε τὴν δύναμίν του καὶ παιδεία δὲν κάμνει πλέον. 30 καὶ ἐγύρευεν Ἀράπικην κρίσιν, καὶ ὕστερον εἰρήνευσεν καὶ ἐβά-

λαμεν ἀπάνω του κεφίλιδες όλον τὸ χωρίον τοῦ Θεοδοσίου, ἔγγουν τὸν σιέχ-Φεραχάνην καὶ σιέχ-Ντερβήσην, δίδοντες τους κεφιλιάτικον ζολότες ἕξη.

20. Ἀψιή, περί τῆς φοράδας τοῦ κατηραμένου Γεωργίου Βηθλεεμίτου, ὅπου ἐπληρώσαμεν. — Ἐκτόπησεν ὁ Δανιήλ ἡγούμενος τοῦ Σταυροῦ τὴν φοράδα τοῦ Γεωργίου Βηθλεεμίτου, ὅπου ἦτον φευγάτος εἰς τὴν Μάλχαν, καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἐψόφησεν ἡ φοράδα, καὶ εἶπεν ὅτι μεν τὸ νὰ τὴν ἐκτυπήσῃ ὁ ἡγούμενος μετὰ τὴν πέτραν ἐψόφησεν, καὶ ἐσήκωσεν ἀπάνω μας τοὺς σέχιδες τῆς Μάλχας καὶ μᾶς ἔκαμεν πολλὰ κακά καὶ ὕστερον μετὰ δυναστείαν μεγάλην τὸν ἐπληρώσαμεν, δίδοντες τῷ ἄνωθεν Γεωργίῳ ἤμπνι-Ἀγγάση μαϊδία γρόσια 560 καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Μανσοῦρ μαϊδία γρόσια 50, καὶ διὰ τέσσαρα μπογασία ριάλια 4. Ἐβάλαμεν καὶ κεφίλιδες ἀπάνω τους τοὺς σέχιδες τῆς Μάλχας, πρῶτον τὸν σιέχ-Χαμτάν ἤμπνη-Μοχαμέτ Συρράς, δεῦτερον τὸν σιέχ-Μουσταφᾶν ἤμπνη-Φάρρατζη, τρίτον τὸν Ντίπην ἤμπνη-Μουσουλή, τέταρτον τὸν Χαμτάν ἤμπνη-Λούτη, πέμπτον τὸν Μεχμέτην ἤμπνη-Σιμασῦν, δίδοντές τους κεφιλιάτικον μαϊδία γρόσια 36 καὶ χάριν ζολότες 16, καὶ ἐγράψαμεν χοτζέτι ἐξοφλιτικόν, καὶ εὐρίσκειται φυλαγμένον εἰς τὸ κουτί τῆς Βηθλεέμ.

21. Ἀψιή ὀκτωβρίου 30, περί τῆς ἀγορασίας τοῦ καφαρίου τοῦ μοναστηρίου τοῦ Σταυροῦ¹. — Ἀγοράσαμεν ἀπὸ τοὺς καφάριδες τοῦ Σταυροῦ ἀσλάνι μισὸν γερὸν διὰ μαϊδία γρόσια 140, ἔγγουν ἀπὸ τὸν Μέχμετ καὶ Χαμτάνην καὶ Χαμπτάλλαν καὶ Σουλεϊμάνην

¹ Σημειωτέον, ὅτι ἐν τινι ἐγγράφῳ τοῦ 1709-ου ἔτους, μηνὶ μαρτίῳ, μνημονεύεται Καλλίνικος ἡγούμενος τοῦ τιμίου Σταυροῦ (φ. 7β), καὶ ὅτι ἐν ἐτέρῳ πάλιν ἐγγράφῳ μνεία γίγνεται ἀρχιεῖου γεωργιανοῦ, ὅπερ ἔχει τὸ Πατριαρχεῖον τῶν Ἱεροσολύμων ἀναφέρει δηλαδὴ τὸ ἐγγραφον τοῦτο τ ε σ κ ε ρ έ δ ε ς καὶ "εἶναι" λέγει "εἰς τὸ σιδηροῦν σεντοῦκι τῶν Ἰβήρων" (φ. 8α). Καὶ ἕτερον ἐγγραφον μνεϊαν ἡγουμένου παιεῖται τοῦ Σταυροῦ (φ. 13β) ἔχει δὲ τοῦτο ὡδε: «αψιή» [1715]. Μᾶς ἠδίκησεν ὁ σιέχ-χατζή-Σάλχη Ὁρεινιώτης, πῶς τον ἐγκάλεσεν ὁ Παίσιος ἡγούμενος τοῦ Σταυροῦ εἰς τὸν τοπιτζήπασι καὶ τὸν ἔδειρεν καὶ τοῦ εὐγαλεν καὶ δύο ὀδόντια, καὶ ὅσον νὰ τὸν εἰρηνεύσωμεν τοῦ ἐδώσαμεν μαϊδία γρόσια 120».

καὶ Χαμίτην καὶ ἕτερον Μεχμέτην καὶ Χαμετήν καὶ Ἀμπουλχα-
μέτην, υἱοὺς τοῦ Ἀχμέτη Γρέητ ἀπὸ τὸ χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ.
Τοὺς ἐχαρίσαμεν ἔτι μαῖθια γρόσια 10 καὶ ἓνα μπογασί ζολότες
3 καὶ δύο ζυγίαις ποστάλλια ζηλότες 1² καὶ δύο σκούφιας. Ἐβά-
λαμεν καὶ κεφιληδες ἀπάνω τους τὸν σέχ-Μουσταφᾶν υἱὸν Φάρ- 5
ρατζη Μαλχιώτην, καὶ τὸν σέχ-Ντίπην υἱὸν Μούσουλην Μαλχιώ-
την, δίδοντές τους κεφιλεμεν μαῖθια γρόσια 9 καὶ χάριν ζολότες
7. Μάρτυρες: ὁ Χαμτᾶν Σιμαοῦν Μαλχιώτης καὶ ὁ Γεώργιος
Βηθλεεμίτης Ἀγιάσης, καὶ ὁ Γνέμης Μπετζαλιώτης Ἄτζιρας,
καὶ ὁ Χάννας Ἄλεβης Μπετζαλιώτης, καὶ ὁ Γεώργιος Σάλεχ 10
Μπετζαλιώτης, καὶ τοὺς ἐδώσαμεν ζολότες 6².

22. Ἀφ' ἑαυτοῦ ζ'. Ἀγοράσαμεν καὶ ἕτερον μισὸν ἀσλανὶ
ἀπὸ τὸν Γρέιπ καὶ ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του Ἐντουβάνην τοὺς υἱοὺς
Γαρίπ, ἀπὸ τὸ χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ, διὰ ζολόταις 140 καὶ μπο-
γασία 2 καὶ ποστάλια ζυγίαις 3. Ἐβάλαμεν καὶ κεφιληδες ἀπάνω 15
τους δύο, πρῶτον τὸν χατζῆ-Χουβεϊτάνην ἀπὸ τοῦ [= τῆς] Φι-
λίππου, δίδοντές του κεφιλιάτικα ζολότες 9, δεύτερον τὸν Χαμτᾶν
Ἄουτεν ἀπὸ τὴν Μάλχαν, δίδοντές του κεφιλιάτικα ζολότες 9.
Μάρτυρες: πρῶτος ὁ χατζῆ-Χουσεϊνης, υἱὸς Ἀλῆ Χαληλῆ, ὁποῦ
κάθεται εἰς τὸ ἄνωθεν χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ· δεύτερος, καὶ ὁ υἱὸς 20
τοῦ ἄνωθεν Χουσεϊνη, ὁ Ἀλῆς· τρίτος, καὶ ὁ Ἡμπραϊμ Φιλιπ-
πιώτης, γενεὰ τοῦ ἄνωθεν χατζῆ-Χουβεϊτάνην· τέταρτος, καὶ ὁ
Γνέμης χριστιανὸς Μπετζαλιώτης· πέμπτος, καὶ ὁ Χάννας Ἄτε-
βης, χριστιανὸς Μπετζαλιώτης· ἕκτος, καὶ ὁ Ἰσας Σάλημ Μπε-
τζαλιώτης· ἕβδομος, καὶ ὁ Ταχλάλλας Ἰμπιν-Σαχῆν Μπετζαλιώ- 25
της· εἰς τοὺς ὁποίους ἐπέηραν χαρίσματα ζολότες 6.

23. Ἀφ' ἑαυτοῦ κδ', περὶ τῆς ἀγορασίας τοῦ καφαρίου
τοῦ Σταυροῦ.—† Ἀγοράσαμεν ἀπὸ τὸν Χμεϊτᾶν υἱὸν Ἀχμετ Ἀμ-
πουτταϊοῦν καὶ ἀπὸ τὸν Μίσελεχ υἱὸν Φαράτζ, καφάριδες τοῦ Σταυροῦ
ἀπὸ χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ, ἀσλανὶ μισόν, καφάρι παλαιὸν τοῦ μονα- 30
στηρίου τοῦ Σταυροῦ, καὶ τοὺς ἐδώσαμεν ζολότες 140 καὶ διὰ

ντουλαμάδες καὶ ποστάλια καὶ μανδύλια καὶ σκούφιας ζολότες
 15. — † Ἀγοράσαμεν ἔτι καὶ ἕτερον μισὸν ἀσλανί, καὶ αὐτὸ καφάρι
 παλαιὸν τοῦ μοναστηρίου τοῦ Σταυροῦ, ἀπὸ τὸν Ἀμπτάλαν υἱὸν
 Ἀμπεῖτ, καὶ αὐτὸν ἀπὸ τὸ ἄνωθεν χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ, διὰ ζο-
 5 λόταις 180 καὶ διὰ ντουλαμάδες καὶ ποστάλια καὶ μανδύλια καὶ
 σκούφιας ζολότες 15. — Εἰς τοὺς ὁποίους ἐβάλαμεν κεφιλήδες
 πρῶτον τὸν Χαμντὰν Ἄουτεν ἀπὸ τὴν Μάλχαν, δεῦτερον τὸν Ψή-
 ρην ἤμπην-Σουπέχ ἀπὸ τὴν Μάλχαν, τρίτον τὸν Χαμτὰν Ἄουτε,
 τέταρτον τὸν Χαμντὰν Χαράς, ἕκτον τὸν σιέχ-Μουσταφᾶ, καὶ αὐτοὺς
 10 Μαλχιώτας, δίδοντές τους κεφιλιάτικον ζολότ. 9. Ἐπι ἐβάλαμεν
 κεφιλήδες πρῶτον τὸν Γαννάμ Σαπάνην κουτζὸν ἀπὸ τὴν Τζόραν,
 δεῦτερον καὶ τὸν Χασὰν ἤμπην-Ἀττάλ Τζοραίτης, δίδοντές τους
 κεφιλιάτικον ζολόταις 9. Ἐβάλαμεν ἔτι κεφιλήδες πρῶτον τὸν
 Σάλεχ ἤμπην Σαλάχ καὶ τὸν Μουχάμετ ἤμπην-Ἀχμουτ ἀπὸ τὸ
 15 χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ, δίδοντές του κεφιλιάτικον ζολότ. 9. Ἐβάλα-
 μεν καὶ μάρτυρες τὸν Ἀχμέτ Ταβήλ Τζοραίτην καὶ τὸν Ἀλῆν
 Μουχάμετ Τζοραίτην, καὶ τὸν Χαμντὰν Σάπραν Μαλχιώτην, καὶ
 τὸν Νήμηρ Χαρράς, καὶ τὸν Μουσταφᾶν Μαλχιώτην, καὶ τὸν Χαμ-
 ντὰν Μαλχιώτην, καὶ τὸν Ἀλῆν Μαλχιώτην, καὶ τὸν Ντουργάμ
 20 ἤμπην-Χουτζᾶς ἀπὸ τὸ χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ, καὶ τὸν Ἀλῆν ἤμπην-
 Χουσέν ἀπὸ τὸ χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ, καὶ ὁ Χουσέν ἀπὸ τὸ Ντέρ-
 Χαβᾶ, καὶ τὸν Χάσαν ἤμπην-Σούπεχ Μαλχιώτην, καὶ ὁ Χάννας
 Ἄτεβης χριστιανὸς Μπετζαλιώτης, καὶ τὸν Ῥάσιτ ἤμπην-Μούφτη
 Μπετζαλιώτην, καὶ τὸν Νταχλάλλαν Μπετζαλιώτην, καὶ τὸν Ἰσαν
 25 ἤμπην-Σάλημ Ζαῖτ Μπετζαλιώτην τῶν ὁποίων ἐδώσαμεν διὰ μαρ-
 τυρίαν ζολότ. 40 καὶ ἐσηκώθη συν Θεῷ βοηθῶ ἀπὸ τὸ μονα-
 στῆρι τοῦ Σταυροῦ τὸ καφάρι ἀπὸ τὸ ἄνωθεν χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ,
 καὶ πλέον δὲν ἔχει τὸ μοναστήρι τοῦ Σταυροῦ καφάρι εἰς κανένα
 χωρίον.

30 24. Ἀψιὺ ἀγούστῳ μηνί, περὶ τῶν ἀποστατῶν ἱερέων τῆς
 Βηθλεέμ. — † Ἐμάλωσαν οἱ τέσσαρες παπάδες Βηθλεεμίτες. παπᾶ
 Χάννας Γνέμης καὶ παπᾶ Χριστόδουλος Σῆγος καὶ παπᾶ Γεώργιος

Σελάμης καὶ παπᾶ Γεώργιος υἱὸς τοῦ παπᾶ Χάννα οἰκονόμου, μὲ τὸν ἡγούμενον καὶ μὲ τοὺς πατέρες τῆς Ἁγίας Βηθλεέμ, καὶ ἄφισαν τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἔφυγαν, καὶ ἐπῆγαν εἰς τοὺς Φράγγους καὶ ἔλειψαν μῆνας τέσσαρες· καὶ μὲ τὸ νὰ χειροτονήσωμεν ἄλλους ἐθυμώθησαν καὶ ἐπῆγαν νὰ κτυπήσουν τοὺς πατέρας ἡμέρα Κυριακῆ, καὶ μὲ τὸ νὰ μὴν ἡμπορέσουν ἐπῆγαν εἰς τὸν Ἅγιον Ἡλίαν τὰ παιδιὰ των καὶ ἐκτύπησαν τὸν ἡγούμενον γερο-Γεράσιμον καὶ τὰ κοπέλια τοῦ μοναστηρίου· καὶ μὲ τὸ νὰ τοὺς ἀγκαλέσωμεν εἰς τὸν πασιᾶ ἐπρόσπεσαν καὶ ἐκάμαμεν ἀγάπην μὲ τὰ ζητήματα ὅπου τοὺς ἐγυρέψαμεν, τὰ ὅποια περιέχουν τὰ συμφωνητικὰ γράμματα ὅπου ἔδωσαν. Εἰς τοὺς ὁποίους ἄνωθεν τέσσαρεις ἱερεῖς ἐβάλαμεν κεφίληδες τὰς δύο γενεὰς τῶν Τουρκῶν τῆς Βηθλεέμ. Ἄσπρους καὶ Κόκκινους· καὶ ἀπὸ μὲν τοὺς Ἄσπρους ἐβάλαμεν πρῶτον τὸν Ἄουτε μὲ τὴν γενεάν του, δίδοντές τους μαῖδ. γρόσια 9· δεύτερον ἐβάλαμεν τοὺς Τούρκους Κόκκινους, ἡγουν τὸν Ἀχμέτην μὲ τὴν γενεάν του, δίδοντές τους κεφιλιάτικον μαῖδ. γρόσια 9· τρίτον τοὺς χριστιανοὺς ἕλους τῆς Βηθλεέμ, δίδοντές τους μαῖδ. γρόσια 9· τέταρτον τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Μανσούρη δραγουμάνου, δίδοντές τους μαῖδ. γρόσια 9.

25. Αἴφιθ' δεκεμβρίῳ μηνί.—† Ἐπῆγεν ὁ Ἰσαὰκ ὁ υἱὸς τοῦ ἀποικτανθέντος Νίτζημ Βηθλεμίτου καὶ ἔκαμεν ντάχλα εἰς τὸ χωρίον Χιρπιλόζ, καὶ ἐγύρευεν ἀπὸ λόγου μας τὸ αἷμα τοῦ πατρός του Νίτζημ, τὸν ὅποιον τὸν ἐσχότωσεν εἰς τὴν ἔξω στέρναν τοῦ Ἁγίου Ἡλιοῦ ὁ ἐξάδελφός του, ὁ Ἡλίας Χάννε, καὶ ὁ Πέτρος ὁ υἱὸς τοῦ Ἰσαὰκ Νίτζημ, κατὰ τὸ κέσφι-χοτζέτι ὅπου ἔχομεν γραμμένον, ὅταν τὸν ἐσχότωσαν· καὶ μὲ τὸ νὰ πιασθῆ τὸ χοτζέτι εἰς τοὺς Φελλάγιδες, ἐσυβάσθημεν μὲ λόγου του καὶ τοῦ ἐδώσαμεν μὲ τὸ χέρι τοῦ Βηθλεεμίτου υἱοῦ Ἰωσήφ Καρβάση καὶ μὲ τὸ χέρι τοῦ Χάννα υἱοῦ Γεωργίου καὶ μὲ τὸ χέρι τοῦ Ἰσα Γάνερ. Ἄλοὺλ καὶ μὲ τὸ χέρι τοῦ Ἰσα υἱοῦ Συμεῶν καὶ τὸν ἀδελφόν τοῦ Χάννα ἀδελφοὺς τοῦ Μανσοῦρη, δραγουμάνου τῶν Φραγγῶν. μαῖδιά γρόσια 30 διὰ λόγου του καὶ διὰ τὸν ἀδελφόν του Νάσερ,

ὁποῦ λείπει εἰς τὸ Μισῆρι, καὶ διὰ τὴν γενεάν του ζολόταις 6
 ἐδώσαμεν καὶ τοῦ ἀναθεματισμένου ἄνωθεν Ἠλία ζολόταις 8. Εἰς
 τοὺς ὁποίους, ἤγουν εἰς τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Νάσερ ἀδελφόν του
 καὶ εἰς τὸν Ἠλίαν ἐξἀδελφόν του καὶ εἰς τὸν Πέτρον υἱὸν Ἰσαὰκ
 5 Νίτζημ, ἐβάλαμεν κεφίληδες, ὅτι ἄν ἔχουν πλέον νὰ γυρεύουν
 τὸ αἷμα τοῦ πατρός των ἀπὸ τὸ μοναστήρι, τοὺς σιέχιδες ἀπὸ
 τὸ Χιρπιλοζή· πρῶτον τὸν Σάλεχ ἤμπιν-Μαάλε καὶ τὸν Ἄβατ
 ἤμπιν-Ἀβαντάλλα καὶ τὸν Ἀχμετ Τζάφαρ Τζοράιτην, τὸν Μουστα-
 φᾶν Φάραζ Μαλχιώτην καὶ τὸν Νάσερην ἤμπιν-χατζή-Χαλήλην Φι-
 10 λιππιώταις, καὶ τὸν χατζή-Ἀχμετ ἤμπιν-Σάλημ Ὀρεινώτην τῶν
 ὁποίων ἐδώσαμεν κεφιλιάτικα ζολότ. 14 καὶ ἰδίως χαρίσματα τῶν
 αὐτῶν ζολότ. 12. Δεύτερον, ἔτι ἐβάλαμεν κεφίλιδες καὶ τοὺς
 ἄνωθεν Βηθλεεμίτας Φράγγους, γενεάν αὐτῶν, ἤγουν τὸν Μάρκον
 υἱὸν Ἰωσήφ Χαρβάση καὶ τὸν Χάνναν υἱὸν Γεωργίου καὶ τὸν
 15 Ἰσαν Γάνεμ Ἀλοῦλ, καὶ τοὺς ἐδώσαμεν κεφιλιάτικα ζολόταις 6.
 Τρίτον, ἐβάλαμεν καὶ τρίτους κεφίλιδες, τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Μάλ-
 λεμ Μανσοῦρη δραγουμάνου τῶν Φραγγῶν, τὸν Ἰσαν υἱὸν Συμεῶν
 καὶ τὸν ἀδελφόν του τὸν Χάνναν, καὶ τοὺς ἐδώσαμεν κεφιλιάτικον
 ζολότ. 6 καὶ εἰς τὰ χαρίσματά τους ζολόταις 6.

20 26. Ἀψκᾶ, περὶ τοῦ ἀφωρισμένου Γεωργίου Βηθλεεμίτου,
 υἱοῦ Ἀιάση.—† Ἐπίασεν ὁ Ἡμπραῆμ-πασίας τὸν Γεώργιον Βη-
 θλεμίτην, υἱὸν τοῦ Ἀιάση, καὶ τὸν ἐτζερεμέτισεν καὶ ὅταν εὐγγί-
 κεν ἀπὸ τὸ χάφι, ἐπῆγεν καὶ ἔκαμεν νάγλα εἰς τὸ χωρίον τοῦ
 Ἀβραάμ-Σεῖρι, λέγοντας ὅτι τὸν ἐπρόδωκεν ὁ Καισάριος δραγου-
 25 μάνος, καὶ μᾶς ἔκαμαν πολλὰς καταδρομάς ὁ Σεῖριώται. Ἐβάλα-
 μεν καὶ ἡμεῖς ἐπίτροπόν μας τὸν Ἀμπουγιάση Φιλιππιώτην νὰ
 κριθῆ με λόγου τους, κατὰ τὴν ἀραβικὴν συνήθειαν, καὶ ἐσυνά-
 χθησαν εἰς τὸ Χαχαλήμι ὁ ἄνωθεν Ἀμπουγιάσης με ὅλους τοὺς
 Χασαλῆδες, καὶ ὁ Μαχμούτης υἱὸς Αἰτή καὶ ὁ Σαλμάν Ἀμμαρα
 30 Σεῖριώτες, με τοὺς Ἀβραμίτας, καὶ οἱ Βηθλεεμίτες Τούρκοι καὶ
 χριστιανοί· καὶ ἔφερεν ὁ ἀναθεματισμένος Γεώργιος ψευδομάρτυ-
 ρας, τὸν Ἀλῆ Βηθλεεμίτην καὶ Σάλεχ καὶ Χαλήλην Κόκκινους.

Ἄλλὰ ὁ Θεὸς ἐφώτισεν τὸν Ἀλῆ καὶ ἐμαρτύρησεν καλὸν διὰ λό-
γου μας, ἦγουν ὅτι ὁ Καισάριος δὲν τὸν ἐγκάλεσεν, οὔτε ἄλλος
καλόγηρος, καὶ ἔμεινεν ὁ κατηραμένος Γεώργιος ἐντροπιασμένος
καὶ νικημένος. Ὅθεν ἐχαρίσαμεν τῷ ἄνωθεν Ἀλῆ μάρτυρι καὶ
Σάλεχ καὶ Χαλήλη διὰ χειρὸς τοῦ Ἰωσήφ χριστιανοῦ Βηθλεεμίτου 5
Δαρίφη καὶ Χάννα ἀνεψιοῦ αὐτοῦ, υἱοῦ τοῦ ποτὲ παπᾶ Γεωργίου,
ζολόταις 189, καὶ τοῦ Μαχμούτη υἱοῦ Ἀίτη καὶ τοῦ Σαλμάν
Ἀμμαρα Σεϊριώτων, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχεν τὸ τάχλα ὁ ἄνωθεν
κατηραμένος Γεώργιος, παρτῆλι μυστικά ζολόταις 118. Ἐβάλαμεν
καὶ κεφιλιδες πρῶτον τὸν Μουχάμετ Ῥάη καὶ τὸν Μαχμούτην 10
υἱὸν Ἀίτη Σεϊριώτας, δίδοντές τους κεφιλιάτικον ζολότ. 21· δεύ-
τερον, τὸν Ἰσμαῆν Βηθλεεμίτην Κόκκινον μὲ τὴν γενεάν του, δι-
δοντές του κεφιλιάτικον ζολότ. 10 καὶ χάρισμα τοῦ Ἰσμαῆν ζολότ.
14· τρίτον, τοὺς Χασανλήδες, ἦγουν τὸν Ἀμπουγάτην Φιλιππιώ-
την μὲ ὄλον του τὸ χωρίον, καὶ τὸν Ἀχμετ Τζάφαρ Τζοραίτην 15
μὲ ὄλον του τὸ χωρίον, καὶ τὸν Σάλεχ Ἀμποῦτ καὶ τὸν Ἀμ-
πηνέπην Φιλιππιώτην, καὶ τὸν Σάλεχ καὶ Ἀβατ υἱὸν Ἀβατάλλα
ἀπὸ τὸ Χιπτηρόζ, δίδοντές τους κεφιλιάτικα ζολότ. 40 καὶ χα-
ρίσματα ζολότ. 47· τέταρτον, τοὺς χριστιανούς ὄλους τῆς Βη-
θλεὲμ, διὰ χειρὸς τοῦ Ἰωσήφ Δαρίφη, καὶ τοῦ Νικόλα υἱοῦ Δη-
μητρίου καὶ τοῦ Χάννα υἱοῦ παπᾶ-Γεωργίου, δίδοντές τους κεφι-
λιάτικα ζολότ. 10· πέμπτον, τὸν Μουχάμετ Φαγουριώτην Βηθλε-
εμίτην, δίδοντές του κεφιλιάτικα ζολότ. 9 καὶ χάριν ζολότ. 5·
ἕκτον, τὸν Γάνεμ Μεσάατ Κόκκινον Βηθλεεμίτην, δίδοντές του
κεφιλιάτικα ζολότ. 9 καὶ χάριν ζολότ. 5. Ἐξοδιάσαμεν καὶ εἰς 25
τοὺς Τούρκους καὶ χριστιανούς, ὅπου ἦτον παρὸν ἔταν ἐγένεν ὁ
ὄρκος εἰς Ναχαλήνι ζολόταις 127. Ἐως ὧδε ἔλαβεν τέλος, ἦτοι
ἀποθανόντος τοῦ πρώην ἀγίου ἐπιτρόπου παπᾶ Νεοφύτου.

27. Δφκχ', διὰ τὸν ἀφωρισμένον Ἰμπραήμ. υἱὸν Νταντούς.—
Ἐπανέστη κατ' ἡμῶν ὁ ἄθεος καὶ κατηραμένος Ἰμπραήμ ἤμπιν- 30
Ναντούς, καὶ ἐπῆγε καὶ ἔκαμεν ντάχλα εἰς τὸ χωρίον Σαρίσι.
καὶ διὰ τὰ τὸν εἰρηνεύσωμεν μὲ τὴν (με)σιτεϊάν τῶν δύο μουσε-

λίμηδων, 'Ρεμπλίου καὶ 'Ιερουσαλήμ, καὶ τοῦ Χιντόγλη, (ἐξωδιά-
σαμεν) δίδοντές του διὰ χειρὸς τοῦ Χιντόγλη ζολόταις 64, καὶ ἄς
ἔχη τὸ ἀνάθεμα.

Ἔως ὧδε ἔλαβε τέλος ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ μακαρίτου ἀρχιμανθρίτου κυρίου κῶρ Νεο-
5 φύτου. Ἀπ' ἐδῶ ἄρχισεν ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ αἰῶν Καισαρείας κῶρ Μελετίου.

28. Ἐνταῦθα ἀρχίζει ἡ ἔξοδος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ αἰῶν Και-
σαρείας κυρίου κῶρ Μελετίου, 1723 αὐγούστου. — Ἰουλίου 15
ἀγοράσαμεν ἀπὸ τὸν Ναστράλα, υἱὸν τοῦ Ἀλεβῆ Κτέμη, ἀπὸ τὸ
καφάρι ὁποῦ ἐκληρονόμησε ἀπὸ τὸν θεῖόν του Σάλεχ, ἦγουν μαϊ-
10 δία 10 καὶ σκούφιαν μίαν· ἀπὸ τὰ ὅποια 10 μαϊδία μᾶς ἐπού-
λησε τὰ 5 μαϊδία καὶ τὴν μιστὴν σκούφιαν· τὰ ὅποια 5 μαϊδία
καὶ μιστὴν σκούφιαν τὰ ἀγοράσαμεν διὰ ζολότ. 160 καὶ ἐλάβαμε
γράμμα ἀπὸ τοῦ λόγου του, καὶ ἔχει τώρα νὰ πέρνη ἀπὸ τὸ μο-
15 ναστῆρι τοῦ προφήτου Ἡλίου μαϊδία 5 καὶ μιστὴν σκούφιαν. Ἐβά-
λαμε καὶ κεφίλη ἀπάνω (του) τὸν σιέχ-Μήσιρη Χτέμη, δίδοντάς
του καὶ κεφιλιάτικα ζολότ. 9, καὶ ἔπηρε ἔτι ὁ αὐτὸς χάρισμα
ζολότ. 20, με τὸ νὰ ἦτον μεσάζος. Ἐτι ἐβάλαμε καὶ ἕτερον κε-
φίλη, τὸν χατζῆ-Ἄμερ υἱὸν τοῦ σιέχ-Φάτε Χτέμη, καὶ τοῦ ἐδώ-
20 σαμεν κεφιλιάτικα ζολότ. 9.

29. Ἀψκί, αὐγούστου 5. — † Ἀγοράσαμεν τὸ καφάρι ἀπὸ
'Εήτη υἱὸν Ἀλῆ Χουρέχ, ἀπὸ τὴν φυλὴ τῶν Ἀράπιδων Χεηρέτ,
τὰ 5 μαϊδία ὁποῦ ἐκληρονόμησε ἀπὸ τὸν Ἀπουσβέρετ, ἀπὸ τὴν
ἄνωθεν φυλὴ, ἦγουν ἀπὸ τοῦ Σεηράτ· τὰ ὅποια τὰ ἔπερνε ἀπὸ
25 τὸν Ἄγιον Σάβα καφάρι· καὶ αὐτὰ τὰ 5 μαϊδία τὰ ἀγοράσαμε
διὰ ζολότ. 60, καὶ τοῦ ἐχαρίσαμεν καὶ ζολότ. $2\frac{1}{4}$ διὰ νὰ πάρη
ποκασί. Ἐβάλαμε καὶ κεφίληδες ἀπάνω του τὸν χατζῆ-Ἄμερ,
υἱὸν τοῦ Φάτε Χτέμη, καὶ τὸν Ἀλεβῆ υἱὸν Ἀλῆ, ἀπὸ τὴν φυλὴ
τοῦ Σεηράτ· καὶ τοὺς ἐδώσαμεν τοὺς δύο κεφιλιάτικα ζολότ. 9.
30 Ἐβάλαμεν καὶ τὸ χωρίον τοὺς Θεοδοσίταις κεφίληδες, καὶ τοὺς
ἐδώσαμεν ζολότ. 9.

30. 1730 Ἰουλίου 20. — Ἐσηκώθησαν ἀπὸ τὸ χωρίον Κα-

λωνή ὁ Μουσσας Ἀλεβῆς καὶ ὁ Ζηάτης καὶ ὁ Ζάετ, υἱοὶ τοῦ Ἡμ-
πραῆμ χατζῆ, καὶ ἔκαψαν τὰ δένδρη τῶν ἐλαιῶν τοῦ τιμίου Σταυ-
ροῦ, λέγοντες ὅτι εἶναι ἡδικημένοι ἀπὸ λόγου μας· καὶ τὸ ἀδι-
κημά τους εἶναι τοῦτο. Εἰς τοὺς 1727 ἐρχόμενοι οἱ προσκυνηταὶ
μας ἀπὸ Γιάφα μὲ τὸν Χιντόγλου, ἐγύμνωσαν ἕνα Ῥοῦσον κα- 5
λόγηρον προσκυνητὴν εἰς τὴν στράταν· καὶ ἀφοῦ ἔγλιθον οἱ προσ-
κυνηταί, ἔστρεψεν ὀπίσω ὁ Χιντόγλου εἰς τὸ χωρίον καὶ ἔμαθε
πῶς αὐτοὶ τὸν ἐγύμνωσαν, καὶ τοὺς ἐπίασε καὶ τοὺς ἐπῆρεν ἕνα
καμήλι καὶ τοὺς ἐτζερεμέτισε καὶ τοὺς ἐπαίδευσε, ὡς αὐτοὶ λέ-
γουν, ὡσάν ὁποῦ εἶναι τὸ χωρίον ἐδικόν του. Καὶ διὰ νὰ τοὺς 10
εἰρηνεύσωμεν, ὁποῦ νὰ μὴ καίουν τὰς ἐλαίας, μᾶς ἐγύρευσαν τὴν
ζημίαν τους, καὶ μόλις τοὺς εἰρηνεύσαμεν μὲ ζολόταις 248. Πρω-
τον ἐβάλαμεν καὶ κεφιλήδες ἀπάνω τους, τὸν Χαμτάν ὄντε καὶ
τὸν Νήμερ Χιράτζη καὶ τὸν Μουσταφᾶ Ἰμπνη-Φαράτζ καὶ τὸν
Ἀλεβῆν, καὶ τοὺς ἐδώσαμεν κεφιλιάτικον ζολότ. 9· δευτέρον ἐβά- 15
λομεν καὶ ἀπὸ τὸ χωρίον τῆς Ἐμμαοῦς τὸν Ἀμπουγὸς κεφήλην,
καὶ τοῦ ἐδώκαμεν τὸ κεφιλιάτικον σῶον τρίτον ἐβάλομεν καὶ ἀπὸ
τὴν Ὀρεινήν τὸν χατζῆν-Σάλεμ, καὶ τοῦ ἐδώκαμεν τὸ κεφιλιάτι-
κον τέταρτον ἐβάλομεν καὶ τὸν υἱὸν τοῦ χατζῆ-Σάλεμ, τὸν χατζῆ
Σουλεϊμάνην, καὶ τὸν Ἀχμετ Σάλεμ, καὶ τὸν χατζῆ-Κηναάν, 20
καὶ τοὺς ἐδώσαμεν ἕνα κεφιλιάτικον.

31. 1730 Σεπτεμβρίου 20. - Ἐτυχε ἀνάγκη τῶν Θεοδοσι-
τῶν σέχιδων καὶ ἔλου τοῦ χωρίου αὐτῶν ἀπὸ χρήματα, διὰ τὸ
δάσιμον τοῦ μουσελήμη τῆς Ἱερουσαλήμ Μουσταφάγα, καὶ μᾶς
ἐπαρεκάλεσαν νὰ ἀγοράσωμεν τὰ πέντε μαϊδία τὸ καφάρι, ὁποῦ 25
εἶχον ἀγορασμένον αὐτοὶ ἀπὸ τὸν Σάλεμ Ἰμπνη-Χαμψᾶν, τὸν ὄντα
ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἐρτιμάτ· καὶ τὸ ἐπήραμεν διὰ μαϊδία γρό-
σια 60, καὶ ἐβάλαμεν κεφήλην ἀπάνω εἰς τὸ χωρίον τῶν Θεο-
δοσιτῶν τὸν χατζῆν-Ἄμερ υἱὸν Φάετ, τὸν ἀπὸ φυλὴν τῶν
Ἰχτέμηδων, καὶ τοῦ ἐδώκαμεν μαϊδία γρόσια 9. Ἐβάλομεν τοὺς 30
κάτωθεν μάρτυρας· πρῶτον τὸν σέχ-Φεῶδη γείτονά μας, δεύτε-
ρον τὸν σέχ-Νητζημητὴν Ἀλεμῆν, τρίτον τὸν σέχ-Ἀμπτουλάλα

Ἄλεμῆ, τέταρτον τὸν σέχ - Ἀπτάλα Ἄλεμῆ, πέμπτον τὸν σεχ - Ἀπτηλγάνημ Ἄλεμῆ, ἕκτον τὸν Μουάμετ Τουρκουμάν, ἑβδόμον τὸν Μουάμετ Ἰμπνη - Πραήμ, ὄγδοον τὸν Μουάμετ υἱὸν Νητζήμητίν, ἔνατον τὸν Σάλεχ Χάφη.

- 5 32. Ἐσηκώθη ὁ Μαγριπλῆς χατζῆ - Μουάμετ Χίλους καὶ μᾶς ἀδίκησε, λέγοντας ὅτι ἡ γυναῖκά του ἀποβάρθη δύο παιδιὰ διὰ αἰτίαν ἐδική μας, καὶ ἡ ὑπόθεσις ἐστάθη τοιοῦτης λογῆς. Πέρυσι εἰς τοὺς 1729, ὄντος τοῦ ἡγεμόνος τῆς Δαμασκοῦ ἐδῶ, ἔγινε ἔλλειψις κριθαρίου εἰς τόσον, ὅπου ἔδωκεν ἡ ἐνδοξότης του θέλημα
- 10 τῶν ἀνθρώπων του, καὶ μάλιστα αὐτουνοῦ τοῦ κακοῦ ἀνθρώπου, ὅπου νὰ πατή τὰ σπῆτια καὶ μαγαζία τῶν Ῥωμαίων καὶ Τουρκῶν νὰ γυρεύῃ κριθάρι διὰ τὰ ζῶά του. Καὶ ἔστοντας λοιπὸν νὰ ἐπάτησε χριστιανικὰ σπῆτια, ἤλθον καὶ ἐφώναζαν ἀπάνω μας διὰ τί νὰ μὴν τοὺς δεφεντεύωμεν, καὶ μᾶς εἶπαν πολλὰς
- 15 φλυαρίας. Ἐστείλαμεν δὲ τὸν δραγουμάνον νὰ παρακαλέσῃ τὸν ἐνδοξότατον ἡγεμόνα νὰ παύσουν ἀπὸ τὴν ἀδικίαν, καὶ ἡ ἐνδοξότης του εὐθὺς ἔστειλε καὶ ἔκραξε αὐτὸν ὡς πρῶτον τῆς κακίας· καὶ ἂν καλὰ τίποτα δὲν τὸν ἔκαμεν, ὡσάν ὅπου ἦτον μὲ τὸ θέλημά του, πλὴν αὐτὸς τὸ ἐσιώπησε τότε, καὶ φέτος εἰς τοὺς
- 20 1730 ἐσηκώθη μὲ ἄλλους δύο Μαγριπλῆδες, τὸν χατζῆν - Ἀπτάλα μπελούκπασην καὶ μὲ τὸν χατζῆν - Κάσημ σαίπασην, καὶ ἐγόρευσαν νὰ μᾶς πειράξουν, λέγοντες ὅτι τοὺς ἐπροδῶσαμεν εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ μόλις μὲ κόπον πολὺν τοὺς εἰρηνεύσαμεν μὲ ἀσλανία 200 καὶ τζόγαις 3, καὶ ἀνάθεμά τους.

- 25 33. 1732 φεβρουαρίου 23. Ἐσηκώθη ὁ Ἴσας ντολγκέρης, υἱὸς Μχάνα, Ἱεροσολυμίτης, καὶ ἐπῆγεν καὶ ἔπεσεν ντάχλα εἰς δύο χωρία, εἰς Ἀμπέτ - Ἀνάν, εἰς τὸν χατζῆ - Τζούμαα, καὶ εἰς τὸ χωρίον Μπέτ - Σουρίκ, εἰς τὸν σέχ - Ἀχμέτ, καὶ μᾶς ἠδίκησεν ζητώντας τὸ αἷμα τοῦ πατρός του, λέγοντας ὅτι εἰς τὴν οἰκοδομήν
- 30 μὴν τοῦ κουμπέ τοῦ Ἁγίου Τάφου νὰ τὸν ἐσκοτώσαμεν ἡμεῖς· καὶ ἐπῆρεν τὰ φορτώματα τῶν προσκυνητῶν καὶ μὴν ἔχοντές τι

ἄλλο ποιῆσαι τοὺς ἐφέραμεν εἰς τὸν Σταυρὸν καὶ ἐδώσαμεν αὐτοῦ μὲν (εἰς τρόπον διὰ τὴν εἰρηνεύσῃ) ζολότ. 500, καὶ αὐτῶν τῶν δύο, χατζῆ-Τζούμα καὶ σέχ-Ἀχμέτ, κεφιλιάτικον ζολότ. 43, καὶ οὕτως μὲ πολὺν κόπον τοὺς εἰρηνεύσαμεν.

34. Αφλβ' ἀπριλίου κ'. — Ἐσηκώθησαν πάλιν ὁ Ἀλῆς Ἀτμά- 5
νης Ἀπτηλγάπ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀδελφία, υἱοὶ Ἰαμαντάν, ἀπὸ
χωρίον Σαφάτ, καὶ μᾶς ἠδίκησαν, λέγοντες ὅτι ὁ Μάλεμ Ἀττά-
λας ἐφαρμάκωσεν τὸν ἀδελφόν τους Μίσημης καὶ γυρεύοντες τὴν
ὀπάγουν εἰς τὴν Γάζαν καὶ εἰς τὸ Κοράκι τὴν κάμου κρῖσι, τοὺς
ἔκραξεν ὁ μουσελήμης τοῦ τόπου καὶ τοὺς ἀποφάσισεν, ὅτι εἶναι 10
τὸ δίκαιον τὴν κάμη ὁ Μάλεμ Ἀττάλας ὄρκον. Καὶ οὕτως ἐπῆ-
γαν εἰς τὸν τάφον τοῦ Δαβὶδ καὶ ἔκαμε τὸν ὄρκον κατὰ τὴν θέ-
λησίν τους, καὶ τοῦ ἐδώσαμεν ἀσανία παλαιὰ 18, καὶ ἐβάλαμεν
καὶ κεφίληδες ἐπάνω τους Τζέρμηδες, τὸν ἡμῆρ-Σαλάμ, ἡμῆρ-
Σέφ καὶ Ἀμπουλεμόν, δίδοντές τους ζολότ. 33 καὶ μαῖδ. 10. 15
Ἐπι ἐβάλαμεν δευτέρους κεφίληδες τοὺς Μπετηχιτζαλήδες, τὸν
Μωχαμέτ Τασιάκ, τὸν Ἀλῆ Χαφῆφη, Νήμηρ Τασιχάκ, Χαμτάνη
Χαρταπήλη καὶ Χαμτάνη Τασιχάκ καὶ τῆ λοιπῇ αὐτῶν γενεᾷ,
δίδοντες καὶ αὐτῶν ζολότ. 33 καὶ μαῖδ. 10. Καὶ τρίτους κε-
φίληδες ἐβάλαμεν Σαφατλήδες, τὸν Μπητέρ, Ἀπτηλμάκ καὶ Γνέμη. 20
καὶ ἐδώσαμεν καὶ αὐτῶν κεφιλιάτικον ζολότ. 33 καὶ μαῖδ. 10·
εἰς τοὺς ὁποίους ἐβάλαμεν καὶ μάρτυρας, τὸν Μίκελ υἱὸν Ταχ-
λάλα Ἱεροσολυμίτην, τὸν Ἀλαῖ-μπεη Ἀπτάλα καὶ τὸν Τζαφέρ-
μπεη ἀδελφόν τοῦ Ἀλαῖ-μπεη, δίδοντες καὶ αὐτῶν ζολότ. 36,
καὶ οὕτως τοὺς εἰρηνεύσαμεν μὲ πολὺν κόπον ἐγράψαμεν δὲ καὶ 25
χατζέτι εἰς τὸν Μεχκεμὲν ἐπ' αὐτούς, τὸ πῶς πλέον δὲν ἔχουσι
κανένα νταβᾶ μὲ τοῦ λόγου μας.

65. Αφλγ' μαρτίου. — Ἐσηκώθη κατ' ἡμῶν ὁ Χαλήλης ἡμ-
πιν-Ζέπην ἀπὸ Ντέρ-Γιασῆν, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Ὀρεινὴν καὶ
ἔκαμεν ντάχλαν εἰς τὸν χατζῆ-Σάλημ, λέγοντας ὅτι εἰς τοὺς 1709, 30
εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἡγουμενείας τοῦ Παΐσιου πηγαϊνάμενος ὁ ἡγού-

μενος ἔξω ἔπεσεν ἓνα πουλάρι μέσα εἰς τὸ χαντάκι καὶ ἐφό-
φρησε, τὸ ὁποῖον ἦτον τοῦ Μπετρεντίνη νταμπάκη τὸν ὁποῖον εἰρη-
νεύσαμεν τότε, πέρνοντες ἀπὸ λόγου του χογγέτι. Εἰς τὸ πουλάρι
αὐτὸ εἶχε μερτικὸν καὶ ὁ Σάπρας ἀπὸ τῆν Μπετίκσα, τὸν ὁποῖον
5 εἰρηνεύσαμεν, πέρνοντες καὶ ἀπὸ λόγου του χογγέτι. Τώρα δὲ εἰς
τοὺς 1733 ἐσηκώθη πάλιν ὁ ἀναθεματισμένος Χαλήλης ἤμπην-
Ζέμπην, λέγοντας ὅτι εἰς τὸ πουλάρι ἐκεῖνο εἶχεν καὶ αὐτὸς μερ-
τικόν, γυρεύοντας ἀπὸ λόγου μας φοράδια ἐννεά, καὶ διὰ τὰ τὸν
εἰρηνεύσωμεν, μὲ μεσιτεῖαν τοῦ υἱοῦ τοῦ Τζεμαλεντίνη σιέχ-
10 Μοῦσα καὶ τοῦ Ὀρεινιώτου χατζῆ-Σάλημ τοῦ ἐδώσαμεν ζολότ.
121⁷. Ἐβάλαμεν καὶ κεφίληδες, τὸν Μοῦσα υἱὸν τοῦ Τζεμαλεν-
τίνη καὶ τὸν χατζῆ-Σάλημ Ὀρεινιώτην καὶ τὸν χατζῆ Σουλεϊ-
μάν υἱὸν τοῦ χατζῆ-Σάλημ, δίδοντές τους κεφιλιτάκια ἀσανία 18
καὶ τῶν ἀνθρώπων τοῦ υἱοῦ τοῦ Τζεμαλεντίνη ζολότ. 12.

15 33. Δψλγ'. Ἐσηκώθη καθ' ἡμῶν ὁ παπᾶ Ἄζαρ Βηθλεεμί-
της, ὁ υἱὸς τοῦ Ἡμπραήμ, ἀπὸ τῆν γενεάν τοῦ Χάννα ἀπου-
Χουμέτε, λέγοντας ὅτι ἀφ' οὗ εὐγάλαμεν τοὺς ἱερεῖς ἀπὸ τὸ μο-
ναστήρι εἰς τὸ νὰ μὴ κοιμῶνται μέσα, καὶ αὐτὸς μὲ τὸ νὰ ἦτον
μὲ τὸ μέρος τοῦ μοναστηρίου, ἐπῆγαν οἱ ρηθέντες ἱερεῖς καὶ
20 ἔκαψαν τὰ τζαλία καὶ τὰς πόρτας τοῦ ὀσπητηρίου του· καὶ μὲ τὸ
νὰ ἦτον ἡ γυναῖκά του ἐγκαστρωμένη, ἀπέβαλεν τὸ παιδί (ὡς
λέγει αὐτός)· καὶ οὕτως διὰ τὴν στερεώσῃ τὸ ψεῦμά του, ἐπῆγεν
ἡ γυναῖκά του εἰς τὸν σιέχ-Μουχάμετ Χαληλῆν καὶ ὁ υἱὸς αὐ-
τοῦ εἰς τοὺς Νταουτλήδες, καὶ ἔκαμαν ντάχλαν. Ὅθεν διὰ τὴν
25 τὸν εἰρηνεύσωμεν, τοῦ ἐδώσαμεν ζολότ. 100.

34. Δψλά'. Ἐνταῦθα αὐθις σημειώνομεν καὶ τὴν ὑπόθεσιν
τοῦ ἀθέου Ἡμπραήμ Νταντούση· ὅτι ὄντας ὁ μακαριώτατος ἡμῶν
δεσπότης ἐπίτροπος, τοῦ ἐγύρευσε παρακαλεστικῶς ἓνα γράμμα
διὰ τὴν συνάξῃ ἐλεημοσύνην ἀπὸ τὰ περίχωρα τῆς Ἁγίας Πό-
30 λεως, διὰ τὴν πληρώσῃ τὸ χρέος του· ἐκεῖνος δὲ ὁ ἄθεος ὕστε-
ρον ἐσηκώθη καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ χωρίον Μπέτ-Ἀνάν καὶ ἔκαμεν

ντάχλα, λέγοντας ούτως: ὅτι ἂν δὲν συναΐξη χίλια γρόσια, νὰ ἔχῃ
νὰ τοῦ τὰ δίδῃ τὸ μοναστήρι, τὸ ὅποιον ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς ἀψκῶ.
Λοιπὸν πολεμῶντάς μας δύο χρόνους, ἦτοι ἀπὸ τοῦ ἀψλά' ἔως
εἰς τοὺς ἀψλγ', (κα!) μὴ δυνάμενοι νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ τὰ
ἄθεα χέρια αὐτοῦ, τὸν εἰρηνεύσαμεν δίδοντές του ζολότ. 400. 5
Ἐβάλαμεν ἀπάνω του κεφίληδες τὸν Τζοῦμαν καὶ τὸν Μουγίτην,
ἀπὸ χωρίον Μπέτ·Γινᾶ. Ἐβάλαμεν ἀκόμη καὶ τὸν σιέχ - Ἄχμετ
ἀπὸ τὸ χωρίον Μπέτ·Σουρίκ, δίδοντές του ζολότ. 63. Ὄντας
του ἀκόμη εἰς τὸ χωρίον Ἀσῆς ἐπῆρεν ἓνα φόρτωμα καπνὸν καὶ
ἓνα ἀρτέσι ρίζι, καὶ διὰ νὰ τὸ γλυτώσωμεν ἐδώσαμεν ζολότ. 120, 10
καὶ ὑστερον μᾶς τὸ ἐπῆρεν ὁ μουσελήμης δυναστικῶς.

35. 1737 αὐγούστου κέ'. Ἦλθεν ἓνα παιδίον ξένον ἀπὸ τὸ
Χαλέπι εἰς ἡμᾶς, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πρὸ ἡμῶν ἐπιτροπεύοντος
κῦρ Καισαρίου· τὸ ὅποιον, καθὼς ἦλθεν, τὸ ἐδέχθη ὁ ἐπίτρο-
πος Καισάριος καὶ τὸ ἔστειλε εἰς τὸν Ἅγιον Σάββαν διὰ πορτά- 15
ρην καὶ μετὰ ἡμέρας ἱκανάς, ἀφ' οὗ ἐμίσεισε καὶ ὁ Καισάριος
εἰς τὴν Πόλιν, ἠσθένησε καὶ τὸ ἐφέραμεν ἀπάνω (=εἰς τὴν Ἱε-
ρουσαλήμ). Ἐπειτα τὸ ἐπίασεν ὁ χαρατζῆς καὶ τὸ ἐγνώρισεν τὸ
κόλι πῶς ἦτον Τοῦρκος, καὶ ἐπειδὴ ἐμαθητεύθη καὶ εἰς τὰς κρί-
σεις, ἐδώσαμεν τὴν ζημίαν ταύτην τῷ μουσελήμῃ ἀσλανία 250. 20
τῷ χαρατζῆ Ἰωσήφαγα ἀσλανία 15, τῷ πᾶς-τζαοῦς ἀσλανία 3.
τῷ τζοχαδάρη τοῦ μουσελήμῃ ἀσλανία 4, τῷ σιέχ-Φέδδε ἀσλα-
νία 17, τοῦ μουλᾶ ἀσλανία 50. Σοῦμα ἀσλανία 329. Ἐπειτα
ἐπαρακαλέσαμεν τὴν νύκτα τὸν μουσελήμην καὶ ἀνοίξε τὴν πόρ-
ταν τοῦ κάστρου καὶ τὸ ἐφυγάδευσεν εἰς τὴν Νεάπολιν, καὶ τὸ 25
πρωὶ τὸ ἐζήτησαν καὶ δὲν τὸ ἦσαν. Ὄθεν, διὰ νὰ τοὺς εἰρη-
νεύσωμεν, ἐδώσαμεν τὰ ἄνωθεν.

36. 1736. Ἐπανέστη καθ' ἡμῶν καὶ αὐτίς ὁ Ἡλίας ἤμπτυη-
Χάνη Βηθλεεμίτης, ὁ ὅποιος ἐρριψεν ποτὲ ὡς ἄθεος τὸν θεῖόν
του Νήτζημ εἰς τὴν στέρνα τοῦ προφήτου Ἡλιού· διὰ τὸν ὅποιον 30
μᾶς ἠδέικησεν τόσαις φοραῖς. Τώρα δὲ πάλιν ἀφρεῖς τοῦτο μᾶς

ἠδίκησεν, λέγων ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ κυρ Χρυσάνθου τὸν ἔτα-
ξαν οἱ καλόγηροι, καὶ μάλιστα ὁ Μελχισεδέξ, 200 ζολόταις νὰ
ὑπάγῃ νὰ κρεμάσῃ μίαν εἰκόνα μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν
Φραγγῶν, ἥτοι τοῦ Ἁγίου Σπηλαίου· καὶ ἐπῆγεν καὶ ἔκαμε περὶ
5 τούτου τάχα εἰς τὸν Σαλμάν Χαντιτίε, ἀπὸ χωρίου Ῥουμάν, καὶ
Μουχάμετ Μπάρα, καὶ εἰς τὸν Μουρταζάν ἀπὸ τὰ Μπετλήκια·
τὸν ὑποῖον εἰργνεύσαμεν, δίδοντές του ζολόταις 600. Ἐβάλομεν
δὲ καὶ κεφίλιδες ἐπ' αὐτὸν τοὺς ἄνωθεν τρεῖς, Σαλμάν, Μουχά-
μετ καὶ Μουρταζάν, καὶ τοὺς ἐδώσαμεν ζολότ. 36 καὶ ἐξωδιά-
10 σαμεν ἔτι περὶ αὐτῶν ζολότ. 6.

III.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΟΤΑΦΙΤΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ¹.

† Παρθένιος ἐλέω Θεοῦ πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης.

† Ὅσα πράγματα ἀποβλέπουσι πρὸς καλὴν κατάστασιν καὶ διοίκησιν, εἴτε βασιλείας, εἴτε πόλεως, εἴτε μοναστηρίου, εἴτε ἀπλῶς πολιτικῆς ἢ ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας, τὰ τοιαῦτα πρέπει 5
συνεχῶς νὰ παραγγέλλωνται καὶ νὰ ἀνάγωνται εἰς τὴν ἐνθούμησιν, διὰ νὰ ἐκτυποῦνται εἰς τὰς τῶν ἀκουόντων καρδίας, ἐπειδὴ καὶ ἡ συνεχῆς ἀνάμνησις τῆς διδασκαλίας ἔχει δύναμιν καὶ νὰ ἐκρίζοι ἀπὸ τὰς καρδίας τῶν ἀκουόντων τὰ ἀκανθώδη ἐλαττώματα τῆς κακίας καὶ νὰ ἐμφυτεύῃ εἰς αὐτάς τὰ εὐώδη φυτὰ τῆς ἀρετῆς. 10
"Ὅσον καὶ ἂν ἦναι σκληραὶ αἱ τῶν ἀκουόντων καρδίαι, αἱ συνεχεῖς παραινέσεις δύνανται νὰ ἐντυπώσουν εἰς αὐτάς, ἂν δὲν ἦναι πολὺ, κἂν μόνον ἀρετῆς: "ρανίς γὰρ ὕδατος ἐνδεδεχῶς στάζουσα καὶ πέτραν οἶδε κοιλαίνει ²". ἢ ἂν καὶ τοῦτο δὲν ἀκολουθήσῃ, κἂν δύνανται νὰ ἀναγκαιώσουν τὴν ὀρμὴν τῆς κακίας καὶ 15
τὴν γυμνὴν καὶ ἀπαρακάλυπτον κακίαν καὶ ἀναισχυντίαν. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν ἀοίδιμοι πατριάρχαι, καθὼς φαίνεται εἰς τοὺς κώδικας τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτου ἀποστολικοῦ τε καὶ πατριαρχικοῦ θρόνου, μὲ διαφόρους τόμους καὶ τύπους κατέστρωσαν κεφαλαιωδῶς τὰ ὅσα συνέτειναν πρὸς ἀγαθὴν καὶ εὐτακτον κατά- 20
στασιν τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου καὶ τῆς κοινότητος τῶν ἀδελφῶν,

¹ Ἐκ τοῦ πρωτοτύπου: «Κώδιξ διαφόρων ἐπισημῶν ἐγγραφῶν», φ. 76—79.

² Χοιρίλου Σαμίου τεμ. ἀχ. 10 Kinkel.

τῶν τε κοινοβιακῶν ἐθίμων καὶ τάξεων καὶ τῶν πρὸς σώφρονα
καὶ ψυχοσωτήριον διαγωγὴν τῆς μοναδικῆς [ζω]ῆς ἀφορώντων.
"Ὅθεν καὶ ἄλλος παρ' ἄλλου τὴν διαδοχὴν τοῦ ἀγιωτάτου θρόνου
διαδεχόμενος τὰ πρὸ αὐτοῦ ἐπεβεβαιούτο παραγγέλματα καὶ μετὰ
5 σφοδρῶν ἐπιτιμίων καὶ δεσμῶν ἀλύτων [καὶ ἀ]φορισμῶν φρικτῶν
ἀνεκαίνιζε τὰς προλαβούσας παραινέσεις, διὰ νὰ μὴ προσενήσῃ
[λή]θην τῶν ἐπωφελῶν τούτων παραγγελλμάτων ἢ τοῦ χρόνου ἐπί-
τασις. Ταύτης τοίνυν τῆς [κα]λῆς συνηθείας καὶ μέχρις ἡμῶν
διαδεξαμένων τὸν ἀγιώτατον τοῦτον θρόνον φθασάσης, [διὰ] πολ-
10 λῶν κατ' ἔτος γραμμάτων ἐπεβεβαιούντο τὰ τῶν προκατόχων
ἡμῶν αἰοδιμῶν πα[τριαρ]χῶν ἐντάλματα, καὶ τελευταῖον ἐν πεν-
τεκαίδεκα κεφαλαίοις κατὰ τὸ ἀφ'νά (1751-ον) ἔτος [διὰ] πλα-
τυτέρας κανονικῆς ἐπιστολῆς, ὅτε καὶ τοὺς συνοδικοὺς ἀδελφοὺς
καὶ πατέρας κατεστήσαμεν, τὰ ὅ[σα] ἀπέβλεπον πρὸς κυβέρνη-
15 σιν τοῦ ἀγιωτάτου ἡμῶν θρόνου καὶ ἄλλων ἐπωφελῶν διοικήσεων
δι[ε]τυπώσαμεν, οὐδὲν ἡμέτερον ἐντειλάμενοι ἀπαρῶν τῶν ὅσα οἱ
πρὸ ἡμῶν αἰοδιμοὶ πατριάρχαι διετυπώσαντο. Τανῶν δὲ ἐλθόντες
εἰς τὸν ἀγιώτατον ἀποστολικὸν ἡμῶν θρό[νον], δεῖν ἔγνωμεν,
γνώμη κοινῇ καὶ συναίνεσει τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων μητροπο-
20 λιτῶν καὶ ἐπισκόπων καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν καὶ πατέρων, καὶ
τὰ προλαβόντα ἐπικυρῶσαι καὶ τὰ ἐλλεί[ποντα] ἀναπληρῶσαι.

Α-ον. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος φθόνῳ καὶ συνεργίᾳ
τοῦ μισοκάλου δαίμονος σκάνδαλά τινα ἀνεβλάστησαν ζιζανιώδη
καὶ ὀλέθρια, πρὸ πολλῶν μὲν ἐτῶν ἐνοπαρέντα, ὕστερον δὲ σφο-
25 δρότατα ἐκραγέντα καὶ πᾶσαν τὴν Ἀδελφότητα ἐκταράξαντα, τα-
νῶν δὲ θείῳ ἐλέει ριζόθεν ἐκριζωθέντα, τῆς Ἀδελφότητος ἀπάσης
εἰς μίαν κοινὴν σύμπνοιαν καὶ ἀγάπην ἀδελφικὴν συνελθούσης.
διὰ νὰ μὴ ἀπομείνῃ τελείως ρίζα τῆς τοιαύτης ὀλεθρίου καὶ σα-
τανικῆς φυτείας ἐστοχάσθημεν, ὅτι ἢ ἐνθύμησις τῶν παρελθόν-
30 των ἡμπορεῖ νὰ γένη αἰτία τῆς ἀναφυτεύσεως τῶν κακῶν καὶ οἱ
φιθουρισμοὶ τῶν τοιούτων δύνανται νὰ ἐξάψουν μεγάλην φλόγα.

2 Λέξαις τινες ἐπισημασθῆσαν ἀπὸ ἐμοῦ, προσθέντος ἐς εἰκασίας τα
λείποντα γράμματα ἐν ἀγκύλαις.

Ὅθεν διὰ τὰ ἐκκόψωμεν πάντα τὰ αἷτια τῶν κακῶν, ἐντελλόμεθα πάση τῇ ἱερᾷ Ἀδελφότητι νὰ μὴ φέρῃ τινὰς εἰς τὴν ἐνθύμησίν του κανένα ἀπὸ τὰ περασμένα σκάνδαλα, μήτε νὰ τὰ εἰπῇ μήτε εἰς ἀδελφόν, μήτε εἰς ξένον ὡς κατηγορῶν, ἀλλὰ νὰ τὰ ἔχῃ ὡς μὴ γεγονότα· καὶ ἐπειδὴ ἡ φύσις τῶν κακῶν εἶναι τὸ μὴ ὄν, οὕτως ὡς μὴ ὄν καὶ ἀνύπαρκτον νὰ τὰ νομίζῃ καὶ μετὰ τοῦτον τὸν τρόπον νὰ ἐκριζωθῇ τελείως αὐτὴ ἡ κακία καὶ τὸ μῖσος ἀπὸ τὴν Ἀδελφότητα, διὰ νὰ εἶναι εἰς πάντας ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη καὶ ἀδελφικὴ σύμπνοια.

Β-ον. Ἐνταῦθα, εἰς τὸ ἱερόν ἡμῶν μοναστήριον, διὰ νὰ μὴν ἔχουν τελείως ἀνακάτωσιν οἱ ἀδελφοὶ καὶ πατέρες μήτε με Ἄραβας μήτε με καλογραίας, μήτε ὄντες ἐνταῦθα, μήτε ἀπερχόμενοι εἰς διηκονήματα, διὰ νὰ μὴν ἀφίνουσι τὰς περιουσίας των εἰς τὰ ἀραβικὰ ὀσπήτια καὶ εἰς τὰς καλογραίας, προφάσει δῆθεν συγγενείας, ἐδιώρισαν οἱ ἀοιδίμοι προκάτοχοι ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγεῖ Πατριαρχεῖω σκευοφυλακεῖον καὶ φύλακα διὰ νὰ φυλάττωνται ἀσφαλῶς τὰ πράγματα τῶν πατέρων· καὶ οὕτως ἐγένετο καὶ τινὰς ἀπὸ τοὺς πατέρας δὲν ἀπετολμῶσε νὰ ἀφήσῃ μήτε πολὺ μήτε ὀλίγον ἔξω ἀπὸ τὸ μοναστήριον εἰς Ἄραβας, ἢ εἰς καλογραίαν. Ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ ἀοιδίμου γέροντος ἡμῶν κυρίου Μελετίου τινὲς τῶν πατέρων ἐχάλασαν τὴν καλὴν ταύτην συνήθειαν, καὶ ἄφιναν τὴν περιουσίαν τους εἰς ὀσπήτια κοσμικὰ Ἀράβων, καὶ ἐκ τούτων ἐπροξενεῖτο καὶ ζημία καὶ ἀτιμία. Διὰ τοῦτο εἰς ἀποκοπήν τοῦ τοιοῦτου κακοῦ ἐγινε τότε φρικτὸς ἀφορισμὸς συνοδικὸς καὶ ἄλυτον ἐπιτίμιον κατ' ἐκείνων ὅπου ἤθελαν τολμήσει νὰ ἀφήσουν ἐκτὸς τοῦ Πατριαρχικοῦ Σκευοφυλακείου, εἰς κοσμικὰ ὀσπήτια ἢ εἰς καλογραίας, πολὺ ἢ ὀλίγον τῆς περιουσίας τους· τῶρα δὲ ἄρχισαν τινὲς τῶν πατέρων μὲ ἀφοβίαν Θεοῦ νὰ ἀφίνουσι τὸ τίποτέ τους οἱ μὲν εἰς ὀσπήτια Ἀράβων, οἱ δὲ εἰς καλογραίας, προφάσει δῆθεν συγγενείας. Ἐντελλόμεθα λοιπόν· ὅποιος ἔχει ἀπὸ τοὺς πατέρας πολὺ ἢ ὀλίγον, ἄσπρα ἢ ροῦχα, εἰς καλογραίας, νὰ τὰ πάρῃ· καὶ ἂν φοβᾶται εἰς τὸ κελλίον του, ἄς τὰ παραδώσει εἰς τὸ κοινὸν Σκευοφυλακεῖον· εἰ δὲ καὶ παρακούσει,

ἔστω ἐπικατάρατος, καὶ ἐπιμένων τῇ κακίᾳ νὰ διώκεται τελείως ἀπὸ τὸ μοναστήριον.

Γ-ον. Ὁ αἰόδιμος πατριάρχης κῦρ Δοσίθεος διορίζει ὄχι μόνον ἀγένεια παιδιὰ νὰ μὴν φέρῃ τινὰς εἰς τὸ μοναστήριον, ὡς μεγά-
5 λης ἀτιμίας καὶ ψυχικῆς βλάβης πρόξενον, ἀλλὰ καὶ ἄνδρες τέλειοι ἐρχόμενοι νὰ μὴν κάθηνται μέσα εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ἀλλὰ νὰ πέμπωνται εἰς τὸν Ἅγιον Σάββαν, ἢ εἰς τὰ ἔξω μοναστήρια, διὰ νὰ μαυθάνουν καλογηρικὴν ζωὴν. Τώρα ὄχι μόνον οἱ ἀρχά-
ριοι δὲν πέμπονται εἰς τὰ ἔξω μοναστήρια, διὰ νὰ μαυθάνουν
10 καὶ νὰ δοκιμάζονται, ἀλλὰ καὶ οἱ πρωτοσύγκελλοὶ μας καὶ διη-
κονηταὶ τοῦ μοναστηρίου πατέρες ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τὰ διηκο-
νήματά τους φέρουν ἀγένεια παιδιὰ καὶ τελείως ἀνήλικα, καὶ ἐκ
τούτου προξενεῖται εἰς τοὺς πατέρας καὶ σκάνδαλον καὶ ψυχικὴ
ἀπώλεια, καὶ εἰς τὸν κόσμον ἀτιμία καὶ κατάρσις. Διὰ τοῦτο
15 προστάζομεν, ὅτι ὅστις τῶν διηκονητῶν φέρει εἰς τὸ ἔξῃς ἀγέ-
νειον παιδίον [μα]ζὶ του, ὡς παρήκοος καὶ πρόξενος ψυχικῆς ἀπω-
λοίας, ἤτω ἀνάθεμα. Ἐρχόμενοι εἰς Ἰόππην οἱ διηκονηταί, εἰ
μὲν καὶ ἔξ ἀγνοίας φέρουν ἀγένειον παιδίον, ὃ ἐν Ἰόππῃ ἠγού-
μενος νὰ μὴν τὸ ἀνεβάλλῃ ἐπάνω εἰς Ἱερουσαλήμ κατ' οὐδένα
20 τρόπον, καὶ μήτε ὃ ἐπίτροπος μήτ' ἄλλος τις τῶν πατέρων νὰ μὴ
συγκατανεύσῃ εἰς τὸ νὰ φέρουν ἐπάνω ἀγένειον παιδίον, ἐν [βά]-
ρει ἀλύτου ἀφορισμοῦ καὶ αἰωνίου ἀναθέματος· εἰ δὲ καὶ ὃ διη-
κονητής, ὅπου φέρει τ[ὸ παι]δίον, κατὰ διαβολικὸν πείσμα φοβε-
ρίζει φυγὴν, ἂν δὲν πάρῃ τὸ παιδί μαζὶ του, [προ]κριτότερον νὰ
φύγῃ ἕνας καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἀνάθεμα, παρὰ νὰ προξενήσῃ
κ[αχόν καὶ] κόλασι· καὶ ἀτιμία εἰς ὅλην τὴν Ἀδελφότητα.

30 Δ-ον. Εἰς τὰ ἐν Ἱερουσαλήμ μοναστήρια, ὅπου κουνεύουν οἱ
προσκυνηταί, οἱ ἠγούμενοι πρότερον ἔπερναν ἀπὸ πέντε γρόσια
εἰς κάθε προσκυνητῆν, κατ' ὀλίγον δὲ τὰ ἀνέβα[σαν] εἰς τὰ δέκα
καὶ τώρα τὰ ἐκατήνησαν εἰς τὰ δέκα-ἑπτὰ· καὶ ὄχι μόνον τοῦ[το,
145 ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα κάμνουν τραπέζια μὲ κρέατα καὶ μὲ κρα-
σία καὶ τοὺς φιλεοῦν· ἔπειτα τοὺς λέγουν πῶς "τὰ δέκα-ἑπτὰ
τὰ πέρνουν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον· τώρα πρέπει νὰ δώσετε καὶ

ἡμᾶς, ὅπου ἔχομεν τόσα ἔξοδα". Καί ἀπὸ αὐτὸ γίνεται καὶ ἀπο-
κοπή καὶ ἐμπόδιον εἰς τοὺς προσκυνητὰς καὶ διάφορον οὐδέν,
ἐπειδὴ καὶ τὰ ἔξοδα ὅπου κάμνουν, μόλις τὰ εὐγάζουν· καὶ ἂν
ὁ ἕνας, φωνάζουν πῶς ἔδοσαν. Καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτὰ διὰ
ταύτην τὴν αἴτησιν οἱ ἡγούμενοι ἐξοδεύουν ἔξοδα ὑπέρογκα εἰς 5
ζαχιρέδες καὶ κρασία καὶ ρακία· καὶ ἐκεῖνο ὅπου πέρνουν παράνω,
φθειρέται εἰς τὰ ἔξοδα καὶ μένει μόνον ἢ κατὰχρισις καὶ τὸ κέρ-
δος οὐδέν. Διὰ τοῦτο κοινῇ γνώμῃ ἀποφαινόμεθα, ὅτι οἱ ἡγού-
μενοι νὰ μὴν βάνουν τόσους ζαχιρέδες, μήτε κρασία καὶ ρακία
νὰ μοιράζουσι, ἀλλὰ μόνον τὸ ἀναγκαῖον. "Ὅταν δὲ γράφονται οἱ 10
προσκυνηταὶ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, οἱ πατέρες τῆς Συνόδου νὰ
πέρνουν διὰ τὰ κονάκια ἀπὸ ἑνδεκα γρόσια ἀπὸ τοὺς πρώτους καὶ
ἀπὸ τοὺς δευτέρους προσκυνητὰς καὶ ὅσους ἔρχονται ἕως τὸν
ἰανουάριον· ἀπὸ δὲ φεβρουαρίου καὶ ὕστερα, κατὰ τοὺς ἀνθρώ-
πους ἀπὸ ἐπτὰ, ἕξ καὶ ἕως πέντε· ἀπὸ δὲ τοὺς ὕστερινοὺς, 15
καθὼς ἤμπορέσουσι· καὶ αὐτὰ ἅς τὰ πέρνουν εἰς τὸ Συνοδικόν·
πηγαίνοντες δὲ εἰς τὰ κονάκιά τους, οἱ ἡγούμενοι νὰ μὴν πέρνουν
ἄλλο, παρὰ τὰ δύο γρόσια, τὰς μερίδας καὶ τὸ λάδι, καὶ τὴν
ἐορτὴν ὅτι προαιρεθῆ καθε γατζῆς. Ἡ ἐορτὴ νὰ μὴ γίνεταί με
τραπέζια καὶ ἔξοδα, ἀλλὰ μόνον ἕνα κέρασμα, κατὰ τὸ σῆμα, 20
καὶ ἀβιάστως ὅτι προαιρεθῆ νὰ δώσῃ ὁ καθ' ἕνα· καὶ ἐν ὀλί-
γοις βία νὰ μὴ εἶναι. Ταῦτα νὰ ἔχη χρέος ὁ ἐπίτροπος νὰ τὰ
λέγῃ εἰς τοὺς προσκυνητὰς, ὅταν πέρνῃ τὸ διωρισμένον ἐνοίκιον·
καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ δύο γρόσια καὶ τῆς ἐορτῆς καὶ εἴτι ἄλλο τοι-
οῦτον, ὅπου συνάξει ἀπὸ κάθε προσκυνητῆν, νὰ κάμῃ τὰ συνήθη 25
τοῦ ἔξοδα (μετρημένα ὅμως καὶ ὄχι ὑπέρογκα) καὶ τὰ τῆς ἐκκλη-
σίας καὶ τὰς διακονίας τῶν πατέρων. Εἰ δὲ καὶ δὲν ἤθελαν σώ-
σει, ἐν φόβῳ Θεοῦ νὰ λέγῃ ὁ ἡγούμενος τὴν ἀλήθειαν καὶ τὰ
ἐλλείποντα νὰ τὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὸ Κοινόν. Οἱ δῆσκαί τῶν ἐφημε-
ρίων κανδηλάπτων τε καὶ πορταρέων νὰ λείψουν, ἀλλὰ νὰ ἀρκοῦνται 30
εἰς τὴν διακονίαν τους, ἐν βάρει ἀλύτου ἀφορισμοῦ.

Ε-ον. Οἱ πρωτοσύγκελλοι ὅπου εἶναι εἰς τὰ ταξίδια, ὅταν κάμουν
τὴν παράδοσίν τους, εἰ μὲν καὶ δώσουσι τὴν ἐλεημοσύνην τῶν

χριστιανῶν σῶαν, νὰ τοὺς εὐχεσθε καὶ νὰ τοὺς εὐχαριστεῖτε καὶ νὰ τοὺς τιμᾶτε, ὡς καλῶς διακονήσαντας· εἰ δὲ καὶ δὲν κάμνουν παράδοσιν, καθὼς πρέπει, νὰ τοὺς ἀναγκάζητε, ὅχι μὲ ὕβρεις καὶ αἰσχρολογίας, ἀλλὰ λόγους ἄλατι ἠρτυμένους· καὶ εἰ μὲν ἔχει καὶ

5 δώσει, ἤδη καλῶς· εἰ δὲ καὶ ἐσυναῖε καὶ τὰ ἐφθειρεν, οὐκ ἂν λάβητε παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος· πλήν ὁ τοιοῦτος ἄς ἡσυχάζει εἰς τὸ κελλάκι του καὶ ἄς κυβερνᾶται, καθὼς καὶ ὅλοι οἱ πατέρες· καὶ εἰς τὸ διηκόνημα ἄς ὑπάγῃ ἄλλος, ὅπου νὰ κάμῃ καρποφορίαν, καὶ ἐκεῖνος νὰ προτιμᾶται καὶ ἐνταῦθα, ὡς καλῶς διακονήσας.

10 *ε-ον.* Διὰ νὰ μὴ παραπονοῦνται οἱ πατέρες, δὲν πρέπει νὰ πηγαίνουν εἰς τὰ ταξίδια οἱ αὐτοὶ πάντοτε· ἀλλὰ ἐρχόμενοι οἱ πρῶτοι, μὲ ὀρθὴν διάκρισιν νὰ ἐκλέγωνται ἄλλοι, πλήν νὰ εἶναι ἄνθρωποι σώφρονες, τίμιοι καὶ ἄξιοι εἰς τὸ νὰ δουλεύουν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν νὰ φυλάττεται καὶ ἡ τιμὴ τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ

15 (ἡ) καρποφορία τῆς δουλεύσεως· λέγομεν δὲ μὲ ὀρθὴν κρίσιν διὰ νὰ μὴ γίνεται ἡ δόσις τῶν διηκονημάτων μήτε διὰ χατῆρι, μήτε διὰ οἰκειότητα, παρὰ μόνον διὰ τὸ τίμιον καὶ πιστὸν τῆς δουλεύσεως.

Ζ-ον. Ὅσαις καλογραφαῖς καινούριας ἔλθουν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ

20 εἰς τὸ ἐξῆς, εὐθύς ὅπου ἔλθουν, νὰ μὴ κάθωνται εἰς καλογραφαιδῶν μοναστήριον, ἀλλὰ μαζί μὲ τοὺς χατζῆδες ἕως τὸ πάσχα καὶ νὰ δοκιμάζωνται νὰ μὴν εἶναι κακοῦ βίου ἄνθρωποι· ἔπειτα ἀφ' οὗ δοκιμασθῶσι, μετὰ τὸ ἅγιον πάσχα, εἰ μὲν καὶ θέλουν νὰ μείνουν, νὰ δίδουν εἰς τὸ Συνοδικὸν χίλια γρόσια, καὶ τὰ μὲν

25 πεντακόσια νὰ τὰ ἀφίνουν εἰς τὸ Κοινὸν ἔλεος διὰ τὴν κατοικίαν τους, καὶ τὰ ἄλλα πεντακόσια νὰ λαμβάνουν ὁμολογίαν καὶ νὰ πέρνουν τὸ ὀλίγον διάφορον, ἢ καὶ ἀπὸ τὸ κεφάλαιον, καὶ νὰ ζοῦν καὶ τοῦτο, ἂν εἶναι καλὴ καὶ τιμημένη· εἰ δὲ καὶ εἶναι ἀτιμῆ, ἂν δώσῃ καὶ χίλια φλωρία, νὰ μὴν κάθηται καὶ αὕτη εἶναι ἢ

30 διάταξις τῶν μοναζουσῶν, ὅπου ἔρχονται μετὰ ταῦτα· καὶ τοῦτο τὸ διορίζομεν, ὡς διωρισμένον ὑπὸ τοῦ ἀσιδίου Δοσιθέου. Καὶ πρὸς τούτοις ἢ τοιαύτη ἀκρίβεια δὲν συγχωρεῖ νὰ συναῖεται τόσον πλῆθος καλογραφιδῶν νὰ προξενοῦν τόσα κακὰ καὶ ἀτιμίας, κα-

θῶς αὐτοφεί εἶδομεν· καὶ αὐτὸ κρίνομεν κοινῶς νὰ ἀκολουθῆ, καὶ τινὰς [τῶν] πατέρων νὰ μὴν εἰπῆ, ὅτι “αὕτη εἶναι συγγενής μου, ἢ εἶναι πτωχή”, ἢ ἄλλην τινὰ πρόφασιν προβάλλῃ, πρὸς ἀναίρεσιν τῆς κοινῆς ταύτης διακρίσεως, ἐν βάρει ἀλύτου ἐπιτιμίου.

5

Η-ον. Διὰ δὲ τὰς παλαιάς, ἂν καλὰ καὶ ἔπρεπεν νὰ γένη μία ἀκριβῆς ἔρευνα, αἱ τιμημένοι νὰ μείνουν· ὅσαι δὲ προξενοῦν σκάνδαλα καὶ ἀτιμίας, νὰ μισεύσουν· τοῦτο ὅμως διὰ τὸ ἀτάραχον καὶ τὸ δυσδιάκριτον εὐλογώτερον εἶναι νὰ σιωπηθῆ· νὰ γένη ὅμως μία ἀκριβῆς ἐξέτασις, καὶ ὅσαι εἶναι καλογραῖται, ἐκεῖναι νὰ μείνουν· ὅσαι δὲ εἶναι κοσμικαὶ καὶ φοροῦν τὰ μαῦρα, ἢ νὰ γένουν καλογραῖται, ἢ νὰ μισεύσουν· καὶ εἰ μὲν καὶ γένουν καλογραῖται, νὰ δέχωνται ὡσάν τὰς νέας ὅπου ἔρχονται καὶ νὰ δίδουν τὰ χίλια γρόσια εἰς τὸ Συνοδικόν, κατὰ τὴν ἀνωθεν διατύπωσιν, μηδενὸς ἐναντιουμένου ἢ ἀντιλέγοντος· μηδεὶς δέ, μήτε μικρὸς μήτε μέγας, νὰ μὴν τολμήσῃ νὰ διαφεντεύσῃ καμμίαν, πρὸς ἀναίρεσιν τούτου τοῦ κοινοῦ συνοδικοῦ ἡμῶν γράμματος.

10

15

Θ-ον. Καλογραῖται νὰ μὴν ἐμβαίνουν τελείως εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, μήτε εἰς ἄλλα μοναστήρια καλογηρικὰ ἢ χατζήδικα, μήτε εἰς ὀσπήτια Ἀράβων, Τουρκῶν ἢ χριστιανῶν· ἀλλὰ νὰ κάθωνται εἰς τὰ κελλία τους μὲ τιμὴν καὶ σωφροσύνην, καθὼς πρέπει εἰς μοναχοὺς, κατὰ τὸ ὄνομα καὶ τὸ πρᾶγμα. Ἐπειδὴ δὲ καὶ πρὸ χρόνων ἐσυνειδίσθη νὰ κάμνουν ἑορτὰς οἱ πατέρες εἰς τὰς μνήμας τῶν ἁγίων, καὶ χρειάζονται λοκμάδες, ἄρτους, παξιμάδια καὶ κόλλυβα, καὶ μὲ αὐτὰς τὰς αἰτίας λαμβάνουν πάλιν εἴσοδον οἱ καλόγηροι εἰς τὰ καλογραϊάδικα μοναστήρια καὶ αἱ καλογραῖται ἐνταῦθα, ἐντελλόμεθα ὅτι, εἰ μὲν εἶναι δυνατόν, νὰ φθιάνωνται ἐδῶ μέσα, ἤδη καλῶς· εἰ δὲ μὴ, ἀρκετὸν εἶναι νὰ γίνεταί ἡ ἑορτὴ μὲ κηρία μόνον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν προκρίτοτερον νὰ λείπῃ τελείως, παρὰ νὰ γίνεταί μὲ ἀτιμίαν καὶ σκάνδαλα. Ὅταν δὲ ἀσθενῆ τινὰς ἀπὸ τοὺς πατέρας, νὰ μὴν κράζουν καλογραῖταν μὲ τὴν προσταγὴν μόνον τοῦ ἐπιτρόπου, παρὰ νὰ ἀναφέρεται εἰς τοὺς συνοδικοὺς πατέρας, καὶ ἐκεῖνοι μαζί μὲ τὸν

20

25

30

επίτροπον νὰ στέλνουν νὰ λαλοῦν ἐκείνην ὅπου εἶναι εὐλογον νὰ κοιτάξῃ τὸν ἀσθενῆ.

1-ου. Ἀδελφοί, ὁποίας τάξεως καὶ βαθμοῦ εἶναι, εἰς καλο-
γραιάδικα μοναστήρια νὰ μὴν πηγαίνουν τελείως ἐν βάρει ἀλυτου
5 ἐπιτιμίου, ἐκτὸς τοῦ τζαμπῆ· ὅταν εἶναι χρεῖα, ἢ ὅταν ἀποθάνῃ
καμμία καλογραῖα, νὰ πηγαίνῃ ἕνας ἀδελφός, ὅποιος διορισθῆ
ἀπὸ τὴν Σύνοδον, διὰ νὰ βουλώσῃ τὸ κελλί τους, καὶ ὅταν ὑπά-
γουν εἰς ἐνταφιασμόν, ἢ εἰς τὴν εορτὴν τοῦ μοναστηρίου· εἰς δὲ
ἄλλον καιρόν, ἂν τινὰς τῶν πατέρων ὑπάγῃ μὲ βίαν, ἢ ἡγουμένη
10 χωρὶς ἀναβολῆς καιροῦ νὰ τὸ ἀναφέρῃ τῷ ἐπιτρόπῳ, διὰ νὰ σω-
φρονίζεσθαι ὁ ἀκατήσας· εἰ δὲ καὶ τὸ σιωπήσῃ, νὰ ἐπιτιμᾶται
καὶ νὰ ἐκβάλληται τῆς ἡγουμενείας τῆς. Ἀραπόπουλα τελείως
νὰ λείπουν ἀπὸ τὸ μοναστήρι, καὶ τινὰς νὰ μὴ μεταχειρίζεται
Ἐραβα εἰς ὑπηρεσίαν.

15 Ταῦτα ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς· πάντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ καὶ
πατέρες οἱ ἀποβλέποντες πρὸς τιμὴν καὶ σύστασιν καὶ εὐταξίαν
τοῦ ἁγίου ἡμῶν ὁσπηρίου, καὶ φυλάττοντες τὰς συνοδικὰς ταύτας
ἐντολάς, ἐχέτωσαν τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας· οἱ δὲ παραβάντες καὶ
πρὸς ἀτιμίαν καὶ ἀταξίαν καὶ πρὸς ἀναίρεσιν τῶν συνοδικῶν τού-
20 των ἀποφάσεων τολμῶντες, οἱ τοιοῦτοι ὁποίας τάξεως καὶ βαθμοῦ
εἶηεν ἂν, ἀφωρισμένοι εἶησαν παρὰ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ
ζωοποιοῦ καὶ ἀδιαιρέτου τριάδος, τοῦ ἐνὸς τῆ φύσει μόνου Θεοῦ,
καὶ κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι αἰω-
νίως, καὶ πάσαις ταῖς πατρικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς καὶ τῷ
25 αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικοι, ἕως οὗ μετανοήσωσιν ἐπὶ τῇ παρα-
βάσει καὶ τῇ ἀπειθείᾳ, καὶ τότε συγχωρήσεως τύχῳσι· ἐγράφη
ἐν τῇ ἁγίᾳ πόλει Ἱερουσαλήμ, ἐν ἔτει σωτηρίου ρφνε', κατὰ μῆνα
Ἀπρίλιον [1755].

† Ὁ ἐλέω Θεοῦ πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ
30 ἀποφαίνεται.

† Ὁ Καισαρείας Ἀνανίας.

† Ὁ Πέτρας Κύριλλος.

31 Αἱ ὑπογραφαὶ παρατιθενταὶ ἀπαραλλάκτως.

ὁ Σκόθοπολεος. Βαρνάβας.

† ὁ Ναζαρέτ Μακάριος.

† Ὁ [Νε]απόλεος. Φιλόθεος.

ὁ Θαβωρίου Παρθένιος.

† ὁ πρῶν ἐπίτροπος ἀρχιμανδρίτης.

5

Ἄζαρίας ἀρχιμανδρίτης.

Ἰωακείμ.

† Συμεὼν ἀρχιμανδρίτης.

IV.

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΗΓΕΜΟΝΙΚΟΝ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΤΩΙ ΠΑΝΑΓΙΩΙ ΤΑΦΩΙ.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου, μεταφρασθὲν ἐκ τῆς λακτικῆς διαλέκτου εἰς ἡμετέραν κοινήν.

† Ἰωάννης Νικόλαος Ἀλεξάνδρου βοεβόδας, ἐλέω Θεοῦ αὐθέντης πάσης Οὐγγροβλαχίας.

† Αἰ παρὰ τῶν ὀρθοδόξων ἡγεμόνων κτιζόμεναί καὶ ἐκ βάθρων ἀνοικοδομούμεναί εἰς δόξαν καὶ αἶνον τοῦ μεγάλου Θεοῦ ἅγιοι καὶ θεῖαι μοναὶ οὐ μόνον τείχεσι πολυεξοδοῖς, περιβολοῖς τε πολυτίμοις καὶ ἕτερα κοσμιότητι, τῇ ἐκκλησιαστικῇ τάξει ἀρμοζούσῃ, καλλωπίζονται καὶ στερεώνονται, ἀλλὰ διαφερόντως ἐξεπίτηδες καθωραΐζονται καὶ θεμελιώνται ὑποστατικοῖς ἱκανοῖς καὶ εἰσοδήμασιν ὠφελίμοις, πρὸς κυβέρνησιν τῶν ἐν αὐταῖς ταῖς ἁγίαις μοναῖς ἐνασκουμένων ἁγίων πατέρων, ἐτέρων τε προσώπων καὶ τῶν ξένων, ἵνα ἀνευθεεῖς ὄντες τῶν ἀναγκαίων καὶ αὐταρκέστατοι μηδεμίαν ἀσχολίαν ἔχωσι περὶ τὰς σαρκικὰς τροφάς, ἀλλὰ πᾶσα ἡ διατριβὴ αὐτῶν καὶ φροντίς ὑπάρχειν εἰς ἀκαταπαύστους δεήσεις καὶ ἰκεσίας, ἐξίλασμόν τε προσενεγκεῖν διὰ παντὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν κτιτόρων τῶν ἁγίων ἐκεῖνων μονῶν.

Ἐπεὶ ταιγαροῦν τὸ πλούσιον ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἡξίωσε καὶ ἡμᾶς ἀνεγεῖραι ἐκ βάθρων ἱερὸν μοναστήριον, εἰς δόξαν καὶ αἶνον τῆς παναγίας καὶ ἀδιαιρέτου τριάδος, ἔξω τῆς πολιτείας Βουκουρεστίου, τῆς οὔσης θρόνος τῆς ἡμετέρας αὐθεντείας, εἰς τόπον κα-

λούμενον Βακαρέστον, καὶ καθωραΐσαι αὐτὸ ἀρμοζούσῃ εὐπρεπείᾳ
κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὑποτόπωσιν (ὅπερ καὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν
ζωοδόχον καὶ ἅγιον Τάφον ἄκραν ἡμῶν εὐλάβειαν καὶ ἔνθεον
ζῆλον ἀφιερῶσαμεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερου- 5
σαλήμ, πατριαρχεύοντος τοῦ μακαριωτάτου καὶ σοφωτάτου πα-
τριάρχου κυρίου κυρίου Χρυσάνθου, τοῦ πνευματικοῦ καὶ σεβα-
σμιωτάτου ἡμῶν πατρός), ἔγνωμεν θεμελιῶσαι αὐτὸ καὶ ὑποστη-
ρίξαι ὑποστατικοῖς τε καὶ εἰσοδήμασι, πρὸς αὐταρκεστάτην κυβέρ-
νησιν τῶν ἐν αὐτῷ πατέρων. Ὅθεν πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀφιέρωσεν
ἡ ἡμετέρα αὐθεντεία πρῶτον αὐτὴν τὴν μοσίαν τοῦ Βακαρεστίου, 10
τὴν οὖσαν εἰς τὸ καθολικεῖον τοῦ Ἰλφοβίου (ἐν ἣ ἔκτισθη καὶ τὸ
ῤηθὲν ἡμέτερον μοναστήριον), ἦτοι ὅλον τὸ αὐθεντικὸν μέρος μετὰ
τῶν προσόντων αὐτῇ ὀρίων, κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ γράμματος
τῶν δύο τιμιωτάτων ἀρχόντων τῆς ἡμετέρας αὐθεντείας, τῶν εὐκρι-
νησάντων πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ὀροθέσια. Δεύτερον, καὶ τὴν μοσίαν 15
τὴν καλουμένην Σουράγια, οὖσαν εἰς τὸ καθολικεῖον τοῦ Ντελῆ-
Ορμανίου, μετὰ πάντων τῶν προσόντων αὐτῇ ὀρίων καὶ εἰσοδη-
μάτων, κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ γράμματος τῶν τιμιωτάτων ἀρ-
χόντων τῆς ἡμετέρας αὐθεντείας, τῶν πεμφθησομένων εὐκρινῆσαι
καὶ ταύτης τὴν περίμετρον καὶ διαχωρίσαι ἀπὸ τῶν λοιπῶν συνο- 20
ριτῶν· αἵτινες αὗται μοσῖαι ἀνεκαθεν ὑπῆρχον αὐθεντικάι, ἦτοι
τοῦ θρόνου. Κτίσαντες τοίνυν ἡμεῖς τὸ ῤηθὲν ἅγιον μοναστήριον
νομίμως καὶ εὐλόγως ἀφιερῶσαμεν ταύτας εἰς αὐτὸ καὶ τὰς ἐπε-
βεβαιώσαμεν, ἵνα ὦσιν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἀναφαίρετοι, ἀνα-
πόσπαστοι καὶ προῖξ αἰώνιος· ἡγεμῶν γὰρ διορισθεῖς θεόθεν ταύ- 25
της τῆς τζάρας, δεσπότης τε καὶ κύριος πασῶν τῶν αὐθεντικῶν
μοσιῶν, οὐκ ἀπεικότως φιλοδωροῦμεν καὶ ἀφιερώνομεν εἰς τοιαύτας
ἁγίας μονὰς ἐκ τῶν δικαίων μοσιῶν τοῦ αὐθεντικοῦ θρόνου, κα-
θάπερ καὶ ἕτεροι πλεῖστοι τῶν πρὸ ἡμῶν ἡγεμόνων παρεμφερῶς
ἀφιέρωσαν. 30

Ἐπὶ τούτοις ἐδιώρισεν ἡ ἡμετέρα αὐθεντεία ἔχειν πᾶσαν
ἄδειαν τὸ ἅγιον αὐτὸ μοναστήριον συνάξειν ἐν τῇ μοσίᾳ Σουράγια
ἀνθρώπους ἐξ ἀλλοδαπῆς καὶ ἄνευ ὀσσιμάτων καὶ διαφορῶν καὶ

οὕτω ποιεῖν χωρίον, Ῥωμύονους δὲ ἀρχόντων καὶ ἀνθρώπους μετὰ
δοσιμάτων μηδαμῶς ἀποδέχεσθαι· τοὺς δὲ συναχθησομένους συγ-
χωροῦμεν ἐκ πάντων τῶν δοσιμάτων τῶν ἐκ τῆς βισιαρίας καθ'
ὄλον τὸν ἐνιαυτὸν ἐξερχομένων, ἦτοι ἐκ τοῦ χαρατζίου, ἐκ τῆς
5 λείψας χαρατζίου, ἐκ τῆς μεγάλης, δευτέρας τε καὶ τρίτης σά-
μας καὶ ἐξ ἄλλων αὐθεντικῶν προσταγῶν, ἀπὸ σανιδίων καὶ ἐτέ-
ρων ξύλων βασιλικῶν, ἀπὸ προστίμων, ἀπὸ δεκατισμοῦ μελισσῶν
καὶ χοίρων, ἦτοι δισμαρίτου, ἀπὸ ὀγμάριτου, ἀπὸ φουμαρίτου τῆς
μπάλτας, ἀπὸ τουτουναρίτου καὶ ἀπὸ βακαρίτου ἤνικα δὲ κατὰ τὸν
10 τρίτον χρόνον τὰ λοιπὰ μοναστήρια πληρῶνωσιν ὀγμάριτον, κατὰ τὰ
αὐθεντικά αὐτῶν χρυσόβουλλα καὶ ἔγγραφα, οἱ ῥηθέντες ἐγγχώριοι
μένειν ἀκαταζήτητοι καὶ ἀνενόγητοι, καὶ συνελόντι φάναι ἐς τὸ
παντελὲς ἀσύδοτοι, εἰ μὴ ὀφείλῃ ἀποδοῦναι τῷ μοναστηρίῳ δισ-
μαρίτον μελισσῶν καὶ χοίρων, εἰς τὸ καθ' ἓν ἀνὰ δέκα ἄσπρα,
15 εἰς δὲ τὸ πρόβατον ὀγμάριτον ἀνὰ δεκατέσσαρα ἄσπρα, παρομοίως
καὶ τὸ τουτουναρίτον· δι' ὅσον δὲ τουτουνοῖον βάλλωσιν ἐν τῇ μοσίᾳ
Σουράγια οἱ τοῦ μοναστηρίου ἄνθρωποι, μὴ ἔχειν οἱ τουτουνα-
ρίδες ἄδειαν λαμβάνειν παρ' αὐτῶν τουτουναρίτον, ἐπεὶ παρὰ τοῦ
μοναστηρίου λαμβάνεται τόσον αὐτό, ὅσον καὶ τὸ τῶν ζῶων·
20 ἐσυγχωρήθησαν δὲ οἱ ῥηθέντες ἐγγχώριοι ἐκ πάντων τῶν αὐθεν-
τικῶν δοσιμάτων καὶ ἔμειναν πάντῃ ἐλεύθεροι, ἵνα ἔχωσι δου-
λεύειν διὰ παντὸς τῷ μοναστηρίῳ· μηδεὶς τε τῶν κρινόντων ἔχειν
ἄδειαν ἀνακρίνειν τὰς τοῦ χωρίου τούτου διαφορὰς καὶ ἀμφισβη-
τήσεις, οὔτε οἱ μπανσόριδες λεγόμενοι, οὔτε βαμμεσιδῆδες, οὔτε παρ-
25 καλάμποι, οὔτε καπετάνοι, οὔτ' ἄλλος τις τῶν τοιούτων, εἰ μὴ οἱ
τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου ἄνθρωποι, οἱ ἐπιστατοῦντες ἐκεῖσε,
ἔχειν τὴν τοιαύτην ἄδειαν κρίνειν καὶ ἀνακρίνειν τὰς ἀμφισβητή-
σεις τῶν ἐγγχωρίων. Ἐὰν δὲ τις ἐξ αὐτῶν θανάσιμον πταῖσμα
30 πταῖση καὶ ἀναδειχθῇ κλέπτῃς ληστῆς ἢ φονεύς, ὁ τοιοῦτος εἰς
τὸ αὐθεντικὸν διβάνιον πεμπόμενος, ὅπου ὁ θρόνος ὁ ἡγεμονικός,
κατὰ τὸ πταῖσμα αὐτοῦ κριθήσεται καὶ κολασθήσεται· μηδεὶς τε
τῶν δισμαρίδων ὀγμάριδων βακαρίδων τουτουναρίδων τολμήσῃ εἰσελ-
θεῖν ἐν αὐτῷ τῷ χωρίῳ, ὡς συγχωρηθέντα παρ' ἡμῶν ταῦτα

πάντα, βακαριτον δισμαρῖτον ὀγιαρῖτον καὶ τουτουναρῖτον, πρὸς
βοήθειαν τοῦ μοναστηρίου καὶ ἀνάπαυσιν τῶν ἐν αὐτῷ ἐνασκουμένων
πατέρων, οἵτινες ἀμερίμνως βιοῦντες (ὀφείλουσι) δουλεύειν διτηνεκῶς
τῷ Θεῷ ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ καὶ ἀδιαλείπτως δέεσθαι ὑπὲρ πάντων
τῶν ὀρθοδόξων, ὑπὲρ ἀφέσεως τε τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν καὶ τῶν 5
αιδιίμων προγόνων ἡμῶν, ἐπὶ πλέον δὲ ὑπὲρ ὑγείας καὶ εἰρη-
νικῆς καταστάσεως τῶν κατὰ καιροὺς ἡγεμόνων· οὐσπερ ὡς ἐν
Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφοὺς ἀξιοῦμεν, ἵνα φανῶσιν ἐπιεικεῖς καὶ εὐμε-
νεῖς εἰς τὸν ἡμέτερον τοῦτον διορισμὸν καὶ μηδαμῶς πλεονεκτή-
σωσιν, ἢ ἐναντίον τι κατ' αὐτοῦ διανοηθῶσιν, ἀλλὰ μάλιστα μεθ' 10
ᾧσιν πλείστης οἰκτιρμοσύνης καὶ καλοκάγαθίας ἐπικυρώσωσι καὶ
ἐπιβεβαιώσωσιν αὐτόν, ὅπως καὶ οἱ διορισμοὶ τῆς αὐθεντείας αὐτῶν
ἔχωσι τὸ κύρος καὶ τὴν ἀσφάλειαν παρὰ τῶν μετ' αὐτοὺς ἡγε-
μόνων. Ὅστις δὲ τῶν αὐθεντῶν, εἴ τε ἐντόπιος, εἴ τε ἐξ ἀλλοδα-
πῆς, εἴ τε ἐκ τῆς ἡμετέρας γενεᾶς, εἴ τε ἐξ ἑτέρας, βουληθῆ ἡ 15
κιμάσαι ὁποιοδήποτε τρόπῳ ἢ μέσῳ ἀνατρέψαι καὶ παραχαράξει
κἂν τοῦλάχιστον ἐκ τῶν διορισθέντων ἐνταῦθα, τὸν τοιοῦτον, ὡς
βάσκανον τελχινὰ τε καὶ ἱερόσυλον, τῷ αἰώνιῳ ἀναθέματι καθυ-
ποβάλλομεν, μόνος ὑπάρχων αὐτοκατάκριτος, ὡς οὐκ ἠβουλήθη
ἐπιγνῶναι τὸ ὅσον ὄφελος προξενεῖται ἐν τῇ ψυχῇ παρὰ τῶν 20
θεῶν καὶ ἁγίων μονῶν, ἐν αἷς ὁ Θεὸς ἀπαύστως δοξολογεῖται.

Ἐπεὶ δὲ πᾶσαι αἱ φιλοτιμίαι καὶ δωρεαὶ τῶν ἐκλαμπροτάτων
ἡγεμόνων διὰ γραμμάτων καὶ χρυσοβούλλων τῆς αὐθεντείας αὐτῶν
ἔχουσι τὸ στάσιμον καὶ μόνιμον, τῇ ἀξιεπαίνῳ αὐτῶν συνηθῆ
καὶ ἡμεῖς ἐπόμενοι ἐπικυρώνομεν τὰς ρηθείσας δωρεὰς μας διὰ 25
τοῦ παρόντος ἡμετέρου αὐθεντικοῦ χρυσοβούλλου, ἵνα καὶ ἡ μο-
σία τοῦ Βακαρεστίου καὶ ἡ μοσία τῆς Σουράγιας καὶ τὸ ἐν αὐτῇ
συναχθησόμενον χωρίον, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, εἴησαν ἀπὸ τοῦ
νῦν καὶ εἰς τὸ εἰς ἡμῶν μόνιμα, βέβαια, ἀμετάτρεπτα, ἀμεταποίητα
καὶ τελείως ἀναπόσπαστα εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἀπὸ τοῦ μονα- 30
στηρίου τοῦ παρ' ἡμῶν ἐν Βακαρεστίῳ οἰκοδομηθέντος εἰς ὁδὸν
καὶ αἶνον τῆς παναγίας καὶ ὑπερφώτου τριάδος. Ὅθεν εἰς ἀσφα-
λεστέραν βεβαίωσιν καὶ μονιμότητα τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων

ἠσφαλίσθη καὶ μετὰ πάντων τῶν τιμιωτάτων καὶ πιστοτάτων με-
γάλων ἀρχόντων τοῦ διβανίου τῆς ἡμετέρας αὐθεντείας, κῦρ Ῥα-
δούλου Ποπεσκούλου μεγάλου βορνίκου, κῦρ Γεωργίου Κρετζου-
λεσκούλου μεγάλου λογοθέτου, κῦρ Δημητράκη Ῥαμαδάνη μεγάλου
5 σπαθάρη, κῦρ Γρηγορίου Χαλεπίνσκι μεγάλου βιστιάρη, κῦρ Μα-
νολάκη μεγάλου κλουτζάρη, κῦρ Ἰωάννου Στάμου μεγάλου πο-
στελνίκου, κῦρ Νικολάου Ῥωσέτου μεγάλου παχαρνίκου, κῦρ Ματ-
θαίου Κρετζουλεσκούλου μεγάλου στολνίκου, κῦρ Ἰωάννου Δεδου-
λεσκούλου μεγάλου κομίσου, κῦρ Παναγιωτάκη μεγάλου σλουτζάρη,
10 κῦρ Μπαρπούλου Μερισάνου μεγάλου πιτάρη καὶ ἐπιστάτου τοῦ
παρόντος χρυσοβούλλου, Κωνσταντίνου Βακαρέσκουλου δευτέρου
λογοθέτου.

Ἐγράφη τὸ παρὸν χρυσοβούλλον ἐν τῷ τρίτῳ χρόνῳ τῆς
ἡμετέρας δευτέρας αὐθεντείας ἐνταῦθα, ἐν τῇ πολιτείᾳ Βουκορε-
15 στίου, ἐν ἣ ὁ θρόνος τῆς ἡμετέρας αὐθεντείας, παρὰ Γεωργίου
λογοθέτου (τοῦ) διβανίου, ἐν ἔτει ἀπὸ κτίσεως (κόσμου) 7229,
ἀπὸ δὲ Χριστοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν 1721, κατὰ μῆνα ἰούνιον.

Γεώργιος Κρετζουλέσκουλος μέγας λογοθέτης.

Κωνσταντῖνος Βακαρέσκουλος β'-ος λογοθέτης.

V.

ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΣΕΙΡΑ ΤΡΙΤΗ.

1.

Ἐκλογαὶ ἡγουμένων καὶ ταξειδιωτῶν (ἐκ τοῦ κώδικος τῶν λειτουργιῶν καὶ τῶν πρωτοσυγγέλλων, τοῦ φυλαττομένου ἐν τοῖς ἀρχαίοις τοῦ Παναγίου Τάφου).

Φύλλ. 5^α. — 1697. Ἀπόδειξις σὺν Θεῷ τῶν ἀποδημούντων ἀδελφῶν εἰς ταξείδια καὶ ἡγουμενεῖα. — † Ὁ πανοσιώτατος παπᾶ κῦρ Γαβριήλ ὁ ψάλτης, κελεύσει τοῦ μακαριωτάτου ἡμῶν ἀυθέντου καὶ δεσπότης ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἡγούμενος εἰς τὸ αὐτοῦ τοῦ Ἁγίου Τάφου μετόχιον, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὸν γέροντα Διονύσιον Καραμανλῆν καὶ τὸν ἱατρὸν Σεραφίμ. — † Τῷ αὐτῷ ἔτει εὐγῆκεν ὁ πανοσιώτατος πρωτοσυγγελλος παπᾶ κῦρ Μακάριος Ἀσπρομέρας εἰς τὸ ταξείδι, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ συνοδίαν Πανάρετον μοναχὸν Ῥώσον. — † Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐδιάβη ὁ παπᾶ κῦρ Παΐσιος Μωραΐτης ἡγούμενος διὰ τὸ Νεοχωρι, ἔχων συνοδίαν Παῦλον μοναχὸν Μυτιληναῖον. — † Ἐστείλαμεν τὸν παπᾶ κῦρ Διονύσιον Βερροιαῖον εἰς Ῥαχήτην προεστὸν, ἔχων συνοδίαν τὸν γέροντα κῦρ Ἀδάμ. — † Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐστείλαμεν τὸν παπᾶ κῦρ Παΐσιον Μηλαῖον εἰς τὸ ταξείδιον τῆς Βενετίας, ἔχων συνοδίαν τὸν μοναχὸν Νεκτάριον Κεφαλληνίτην. — Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐστείλαμεν τὸν παπᾶ κῦρ Λαυρέντιον Κύπριον εἰς τὴν Σινώπη, εἰς τὴν συνοδίαν τοῦ αὐτοῦσε προεστῶτος παπᾶ κῦρ Μακαρίου, καὶ αὐτοῦ Κυπρίου. — † Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐστείλαμεν τὸν παπᾶ κῦρ Παρθένιον καὶ μεθ' ἑαυτοῦ τὸν μοναχὸν Φιλόθεον εἰς Ἀδριανούπολιν, συνοδίαν τοῦ αὐτοῦσε προεστῶτος παπᾶ κῦρ Ἰωάσαφ Πελοποννησίου. — † Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐστείλαμεν τὸν παπᾶ κῦρ Καλ-

λίτικον εἰς Προῦσαν συνοδίαν τοῦ αὐτοῦσε προεστῶτος παπᾶ κῦρ Συμεών.

Φύλλ. 65. ἀφ' ἁπριλίου κγ' [1780]. Ἐγὼ ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ἐπιφανείας Νικηφόρος γέγονα Ἀγιοταφίτης.

5

2.

(Ἀφιέρωσι τῷ Παναγίῳ Τάφῳ Ἀθανασίου τοῦ ἀπὸ Ζαβεριωτῶν.
Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος, φύλλ. 67)¹.

Διὰ τοῦ παρόντος μου ἐνυπογράφου καὶ ἐμμαρτύρου γράμμα-
ματος δῆλον γίνεται, ὡς ἐγὼ Φώτιος προσκυνητῆς, υἱὸς Ἀθανασίου
10 τοῦ ἀπὸ γένους Ζαβεριώτων, οἰκεία μου γνώμη βουλήσει τε καὶ
προαιρέσει ἀφιέρωσα ἐν τῷ παναγίῳ καὶ ζωοδόχῳ Τάφῳ ἐργαστήρια
ἑξ μὲ δύο μαγαζία, ἅτινα κεῖνται κατέναντι τῶν μετοχικῶν
φουρνίων (ὧν τὸ μὲν ἐν μέρος ὑπάρχει τὸ Γεφύρι τοῦ ἁγίου
Χαλδίας, τὸ δὲ ἕτερον μέρος ἐστὶν ὁ δρόμος ὁ κατερχόμενος
15 πρὸς τοῦ Λουτρὸν τοῦ Πασέ, τὸ δὲ κάτωθεν μέρος ἐστὶν ὁ χει-
μαρρος, τὸ δὲ ἐπάνωθεν μέρος, ἦτοι τὸ ἔμπροσθεν τούτων, εἶναι
ὁ δρόμος ὁ βασιλικός), ὅπως ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ὑπάρ-
χωσι διακυβερνώμενα, διασωζόμενα καὶ διαφυλαττόμενα εἰς περι-
ποίησιν καὶ διάταξιν τῶν κατὰ καιροὺς ἐπιτρόπων τοῦ αὐτοῦ παν-
20 ἁγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου· τὸ δὲ ἐνοίκιον τούτων διατέτακται
ὑπ' ἐμοῦ, ὅπως κατ' ἔτος διὰ χειρὸς αὐτῶν τῶν ἐπιτρόπων ἐκ-
πέμπεται πρὸς τὸν πανάγιον καὶ ζωοδόχον Τάφον. Ὁψεδέποτε
ζῶντος ἐμοῦ, ἢ μετὰ τὴν ἐμὴν ἀποβίωσιν, ὅστις τῶν ἐμῶν συγ-
γενῶν καὶ κληρονόμων κινήσει ἀγωγὴν τινα, ἢ ἐκκλησιαστικὴν ἢ
25 ἐξωτερικὴν, κατὰ τῶν ρηθέντων ἀφιερωμάτων, καὶ σπουδάξει ἢ
ἀφανίσει ἢ ἀνατρέψαι ἢ οἰκαιοποιῆσαι ἐξ αὐτῶν μέρος τι, ἢ παλὸν
ἢ ὀλίγον, ὁ τοιοῦτος ὡς ἄχρηστον μέρος καὶ σχολιὸν τῆς τοῦ
Χριστοῦ ἁγίας ἐκκλησίας καὶ ἱερόσυλος λεγόμενος καὶ ὀνομαζό-
μενος ἐχέτω ἀντίμαχον καὶ ἀντίδικον τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν
30 Χριστὸν ἐν τῷ πανόδημῳ ἐκείνῳ θεάτρῳ, καὶ τὸν πανάγιον καὶ
ζωοδόχον Τάφον. Ἡ μερίς αὐτοῦ εἶη μετὰ τοῦ προδότη Ἰούδα
καὶ τῶν σταυρωσάντων τὸν κύριον τῆς δόξης, ἔχων καὶ τὰς ἀράς

¹ Τὸ ἔγγραφον τοῦτο συντάχθη ἐν τῇ πόλει Γκιουμουσχανέ, ἣτις ἔδρα ἐστὶ τῆς ἄλλοτε μὲν ἀρχιεπισκοπῆς, νῦν δὲ μητροπόλεως Χαλδίας.

καὶ ἀγανακτῆσεις τῶν ἁγίων τριακοσίων δεκαοκτώ θεοφόρων πα-
 τέρων τῶν ἐν Νικαία καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν
 συνόδων, καὶ προκοπὴν οὐ μὴ ἴδεις, οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, οὔτε
 ἐν τῷ μέλλοντι· ἐπὶ γὰρ τούτῳ ἐγεγόνει καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον
 ἐνυπόγραφον καὶ ἐμμάρτυρον γράμμα, καὶ ἐσφραγίσθη ὑπ' ἐμοῦ 5
 οἰκεία σφραγίδι ἐνώπιον τοῦ πανιερωτάτου καὶ λογιωτάτου ἡμῶν
 αὐθέντου καὶ δεσπότη ἀγίου Χαλδίας κυρίου Ἰγνατίου καὶ τῶν
 εὐλαβεστάτων ἱερέων καὶ ἐντιμοτάτων καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων
 καὶ τῶν λοιπῶν παρατυχόντων ἀξιοπίστων ἀνδρῶν, καὶ εἰς πλείονα
 ἔνδειξίν τε καὶ ἀσφάλειαν δίδεται τὸ παρὸν τοῖς ῥηθεῖσιν ἐπιτρό- 10
 ποις, ἵνα ἐκπεμφθῆ πρὸς τὸν πανάγιον καὶ ζωοδόχον Τάφον, ὅπως
 σώζῃται ἐκεῖσε, καὶ ἵνα καταστρωθῶσι καὶ δηλωθῶσι τὰ ῥηθέντα
 ἐργαστήρια ἐν τῷ κώδικι τοῦ Παναγίου Τάφου ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου
 καὶ ἁγιωτάτου πατριάρχου, τοῦ νῦν διέποντος καὶ διευθύνοντος τὸν
 θρόνον τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ: αψμθ' δεκεμβρίου κε' [1749]. 15

Ἐγὼ Φώτιος προσκυνητής, υἱὸς Ἀθανασίου τοῦ ἀπὸ γένους
 Ζαβεριώτων, στέργω τοῖς ἄνωθεν κατὰ δὲ τὴν ἐξωτερικὴν κρίσιν
 δέδωκα οἰκεία μου γνώμη καὶ θελήσει χοτζέτιον, καὶ κατὰ τὸ
 χοτζέτιον ἔκαμα καὶ φετφᾶν καὶ μουρασαλέ, καὶ ἐδόθη τῷ ῥη-
 θέντι ἐπιτρόπῳ ἁγίῳ λογοθέτῃ Χαλδίας κυρίῳ Ἰγνατίῳ, ἵνα καὶ 20
 ἐκεῖνα διὰ χειρὸς αὐτοῦ σὺν τῷ παρόντι μου ἐνυπογράφῳ γράμ-
 ματι ἐκπεμφθῶσι πρὸς τὸν Πανάγιον Τάφον. Ἐγὼ ὁ ῥηθεὶς χατζζή-
 Φώτιος υἱὸς Ἀθανασίου Ζαβεριώτης καὶ τὰ παρόντα ἐξωτερικὰ
 σενέτια στέργω.

(Μάρτυρες).

Γρηγόριος ἱερεὺς οἰκονόμος, Ἀθανάσιος ἱερεὺς σακελλάριος, 25
 Βενιαμὴν ἱερεὺς πρωτοπαπᾶς, Δωρόθεος ἱερομόναχος Βεζελιώτης,
 Ἰγνάτιος λογοθέτης Σαρασίτης, Παναγιώτης ἀρχων τοῦ Εὐδαγγε-
 λίου, Νικόλαος ἀρχων τῶν μοναστηρίων, χατζζή-Πέτρος, χατζζή-
 Σάββας, χατζζή-Χαράλαμπος, Λαμπριανὸς τοῦ Χαρίτα, χατζζή-
 Νικόλαος, χατζζή-Ἰωάννης, Ἐλευθέριος Κανουχέρ, Γρηγόριος Στε- 30
 φάνου, χατζζή-Ἐλευθέριος, Φώτιος Ἰωάννου, Γεώργιος Ἰγνατίου,
 Ἀθανάσιος χατζζή-Πέτρου.

3.

(Ἀφιέρωμα Ἰγνατίου ἀρχιεπισκόπου Χαλδίας τῷ Παναγίῳ Τάφῳ.
Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος, φώλλ. 68).

Ἔδωκεν ὁ ἐπουράνιος Θεὸς εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους τὰ
5 ἐπὶ γῆς ἀγαθὰ, διὰ τὰ μετεχειριζόμεσθαι ἕκαστος εἰς τὴν
ιδίαν του χρείαν, καὶ ζῶντας μὲν τὰ ἔχῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν του
ὅσα τοῦ ἐδόθησαν, μετὰ θάνατον δὲ τὰ μεταδίδῃ καὶ τὰ
ἀφίηῃ ὅπου βούλεται καὶ ὀρέγεται. Ὅθεν καὶ γὰρ ὁ ταπεινὸς ἀρχιεπί-
σκοπος Χαλδίας καὶ Χερσιάνων Ἰγνάτιος, ὁ υἱὸς Δημητρίου προσκυνη-
10 τοῦ, καλῶς καὶ ὀρθῶς κρίνας ἡγόρασα τόπους καὶ κτίρια ἀπὸ τοῦς
οἰοῦς καὶ κληρονόμους τοῦ τε Ἰωάννου, χρηματίσαντος ποτὲ πρωτο-
νοταρίου, καὶ τοῦ πατρὸς Τριανταφύλλου δι' οἰκείων ἐξόδων, καὶ ἀνή-
γειρα καὶ ἀνωκοδόμησα αὐτὰ ἐκ βάρων καὶ θεμελίων, κατασκευάσας
ἐν αὐτοῖς κατώγεια καὶ ἀνώγεια, ἀποθήκας, μαγειρεῖα, ἵπποστάσιον,
15 ἀχερῶνα καὶ κήπον με δένδρα, καλλωπίσας αὐτὰ ἔσωθεν καὶ
ἔξωθεν, καθὼς φαίνονται· ἐν δὲ τῷ ἐνάτῳ ἔτει καὶ ἐβδόμῳ μηνί
τῆς ἀρχιερατείας μου οικεῖα θελήσει καὶ προαιρέσει ἀφιέρωσα
αὐτὰ εἰς τὸν πανάγιον καὶ ζωοδόχον Τάφον τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ
καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τρόπῳ τοιοῦτω· ἐφ' ὅρον ζωῆς
20 μου τὰ κατοικήσω εἰς αὐτὰ καὶ τὰ εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν
μου, μετὰ δὲ τὴν ἀποβίωσίν μου τὰ εἶναι καὶ τὰ λέγωνται μετό-
χιον τοῦ Ἁγίου Τάφου, ἕως οὗ σώζεται τότε τὸ πᾶν καὶ ὁ ἥλιος
ἐφορᾷ, κυριευόμενα καὶ ἐξουσιαζόμενα παρὰ τοῦ κατὰ καιρὸν μα-
καριωτάτου καὶ ἀγιωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων καὶ τῶν ἐκεί-
25 νου ἐπιτρόπων, ἐπειδὴ καὶ (ὡς εἴρηται) ἀφιέρωσα αὐτὰ εἰς τὸν
πανάγιον καὶ ζωοδόχον Τάφον ὑπὲρ ψυχικῆς σωτηρίας καὶ ἀφέ-
σεως τῶν ἐμῶν ἁμαρτιῶν μηδεὶς δὲ τῶν ἐμῶν συγγενῶν καὶ κλη-
ρονόμων. ἢ τῶν μετέπειτα ἀρχιερέων, ἐπιτρόπων τε καὶ πρωτο-
συγκέλλων, μηδεὶς τις ἄλλος ἐγέτω ἐξουσίαν ἀποξενῶσαι καὶ ἀπεμ-
30 πωλῆσαι αὐτὰ, ἐν βάρει ἀλότου ἀφορισμοῦ καὶ αἰωνίου ἀναθέμα-
τος. Ἐπὶ δὲ τούτῳ ἐγένετο καὶ ἡ παροῦσα συνοδικὴ ἀπόφασις
μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἐντιμοτάτων κληρικῶν, εὐλαβεστάτων ἱερέων,
εὐγενεστάτων ἀρχόντων καὶ χρησιμωτάτων γερόντων, καὶ κατε-

στρώθη ἐν τῷ παρόντι ἱερῷ κώδικι τοῦ θείου ναοῦ τοῦ μεγαλο-
μάρτυρος ἁγίου Γεωργίου τῆς καθ' ἡμᾶς ἀρχιεπισκοπῆς, διὰ πλείονα
ασφάλειαν καὶ βεβαίωσιν, ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αψμό' [1744].

(Μάρτυρες).

Ἄθανάσιος ἱερεὺς σακκελλάριος, Βενιαμὴν ἱερεὺς καὶ πρωτο- 5
παπᾶς, Ἰγνάτιος λογοθέτης, Ἰωάννης πρωτεύδικος, Παναγιώτης
ἀρχων τοῦ Εὐαγγελίου, χατζῆ-Πέτρος, χατζῆ-Σάββας, χατζῆ-Χα-
ράλαμπος, Θεόδωρος χατζῆ-Δημητρίου, χατζῆ-Φώτης, χατζῆ-Νι-
κόλας, Στέφανος δομέστικος, Γεώργιος ἀρχων τῶν Φώτων, Νικό-
λαος ἀρχων τῶν μοναστηρίων, Γρηγόριος ἱερεὺς καὶ οἰκονόμος, ὁ 10
καθηγούμενος τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Χουτουρά Παΐσιος ἱερομό-
ναχος, Γρηγόριος ἱερομόναχος πρωτοσύγκελλος τοῦ Παναγίου Τάφου,
Θεοδόσιος ἱερομόναχος Σιναΐτης, Καλλίνικος ἱερομόναχος.

4.

(Σημείωσις ἀφιέρωματος ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος, φύλλ. 68β).

Εἰς Κηουμουσχανὲ ὁ τιμιώτατος ἀρχων λογοθέτης καὶ ἐπί- 15
τροπος τοῦ Παναγίου Τάφου κῦρ Ἰγνάτιος ἀφιέρωσεν ἕνα ἐργα-
στήριον, κείμενον πλησίον τῶν προαφιερωθέντων ἐργαστηρίων παρὰ
τοῦ μακαρίτου προπάππου αὐτοῦ χατζῆ-Ἀθανασίου¹, διὰ νὰ μνη-
μονεύονται εἰς τὴν παρρησίαν τοῦ Ἁγίου Τάφου Ἰωσήφ ἱερεὺς 20
καὶ Ἑρσαΐα πρεσβυτέρα. Ἐν ἔτει ,αψν' [1750].

5.

(Ἄβραμίου ὑποψήφιου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων ἀπόφασις περὶ τινῶν
μισθοδοσιῶν. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος, φύλλ. 115α).

Ἄφσοε' [1775]. Ὁ πανιερολογιώτατος ἅγιος Σκυθοπόλεως κῦρ 25
Ἀνθιμος νὰ λαμβάνῃ ἐκ τοῦ Κοινοῦ κατ' ἔτος διακονίαν γρόσια
διακόσια πενήκοντα, τὰ μὲν διακόσια διὰ τὸ Σχολεῖον, τὰ δὲ πεν-
τήκοντα διὰ τὰς ἀρχιερατικὰς ὑπηρεσίας· ὁ δὲ ψάλτης κῦρ Ἱερό-
θεος, ἐπειδὴ ἐχρημάτισε χρόνους ἱκανοὺς ψάλλων δίχα τινὸς
ἄλλου διηκονήματος, νὰ λαμβάνῃ διακονίαν κατ' ἔτος ἐκ τοῦ Κοι- 30
νοῦ γρόσια διακόσια μέχρι ἐσχάτης του ἀναπνοῆς· ἢ ψάλλων, ἢ
ἀπὸ ἀδυναμίαν γήρους παραιτηθῆ, νὰ τὰ λαμβάνῃ· τοῦ δὲ δευτέ-

¹ Ἀναλέκτων τ. II, σ. 403.

ρου ψάλτου δ:ακο-Ίωακείμ νά δίδωνται διακονιά γρόσια εκατὸν διὰ τὸν κόπον του. Οὕτω βεβαιούντες παραγγέλλομεν σοὶ τῷ ἐπιτρόπῳ καὶ τοῖς λοιποῖς συνοδικοῖς νά ποιήσητε, καὶ μὴ ἀλλέως.

† Ὁ Καισαρείας καὶ ὑποψήφιος Ἀβράμιος.

5

6.

(Περὶ τοῦ μνημοσύνου τῆς οἰκογενείας Βαρβάκη. Φύλλ. 112β).

(Ἐτεῖ 1819) παρὰ τοῦ μακαριωτάτου ἡμῶν δεσπότης κυρίου κυρίου Πολυκάρπου ἐλάβομεν προστακτικὴν ἱεράν του ἐπιστολήν διὰ νά καταστρώσωμεν εἰς τὸν παρόντα ἱερόν κώδικα τὰ ἐξῆς ὀνόματα τοῦ πανευγενεστάτου ἄρχοντος μαγιάρου Ἰωάννου Βαρβάκη τοῦ ἀπὸ νήσου Ψηρῶν, εἰς τὸ Ταϊγὰν-Ρὼκ τῆς Ῥωσίας μετοίκου, ὅπως γίνεται μνημόσυνον παντοτινὸν αὐτῶν κατ' ἔτος, κατὰ τὴν λ', ἤτοι τριακοστὴν τοῦ μηνὸς νοεμβρίου. Ζώντων: Ἰωάννου, Μαρίας, ἔτι Μαρίας καὶ τέκνων. Κεκοιμημένων: Ἀνδρέου, Μαγδαληνῆς μοναχῆς προσκυνητρίας, Μαρίας, Αἰκατερίνης, Ἀλεξάνδρας, Ἄννης, Πέτρου, Γεωργίου, Δημητρίου, Μιχαὴλ ἱερέως, Βασιλικῆς προσβυτέρας, Ἰωάννου, Ἄννης, Γεωργίου, Ἄννης, Μαρίας, Μιχαὴλ, Δεσποينوῦς, Δεσποينوῦς, Γρηγορίου ἱερομονάχου καὶ Μακαρίου μοναχοῦ.

20

7.

(Περὶ τοῦ μνημοσύνου τῆς πατριακῆς οἰκογενείας Φανέλη. Φύλλ. 118α).

Ἀωκ', ἀπριλίου κ'. Μνημόσυνον τοῦ ἄρχοντος ἱατροῦ κυρίου Ἀθανασίου Κομνηνοῦ, ἐξ οἰκίας Φανέλη, Πάτριος. Ζώντων: Μεθοδίου πατριάρχου Ἀντιοχείας, Ἀθανασίου, Εὐδοκίας, Σεβαστῆς, Αἰκατερίνης, Σπυρίδωνος. Κεκοιμημένων: Κομνηνοῦ ἱερέως, Σεβαστῆς πρεσβυτέρας, Μαρίνου, Μαρίας, Ζωῆς, Μαρίας, Σεραφεῖμ πατριάρχου, Δανιὴλ ἱερομονάχου, Παύλου, Κωνσταντίνου.

8.

30

(Σημείωμα Χρυσάνθου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων περὶ συστάσεως σχολείου ἐν Ἰόππῃ. Κώδιξ Μετοχίου 237, φ. 30^α).

1722. Ἐσυστήσαμεν εἰς τὸ Γιάφφα σχολεῖον ἑλληνοαραβικόν. Ἡ ἀρχὴ ἀπὸ τὴν 1 τοῦ Ἰαννουαρίου. Διδάσκαλος ὁ παπᾶ Μοῦ-

σας· να πέρνη τὸν χρόνον ζολόταις 30, τὸ δὲ χαράττι του να πληρώνη ἡ χώρα. Ἐκάμαμεν καὶ σπῆτι διὰ σχολεῖον· ἐβάλαμεν καὶ κουτὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τοῦ ὁποίου ἐπίτροπος εἶναι ὁ ἴδιος ἐπίτροπος τῆς ἐκκλησίας, ἦτοι ὁ Μάλεμ Σάλεχ καὶ ὁ Ἑλίαις ἄμπου-Μιχαήλ· τοῦ δὲ σχολεῖου ἐπίτροποι ὁ 5 χούρη-Γεώργης καὶ ὁ Ἑλίαις ἄμπου-Μιχαήλ.

9.

(Σημείωμα περὶ τινος πυρκαϊᾶς ἐν Ἱεροσολύμοις. Κωδ. Μετοχ. 376, φ. 114).

1786 ὀκτωβρίου 7, ἡμέρα Τετράδη, εἰς ταῖς τέσσαρες ὥραις τῆς ἡμέρας ἀναψε τὸ σκευοφυλάκιον τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου εἰς 10 τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐκάησαν τὰ σκευή, πετραχήλια, ὠμόφορα, ἐπιμάνικα, στιχάρια, φελώνια, πόλαις ὀλόχρυσαις, εὐαγγέλια, βιβλία, διακέλια, κανδηλαί, εἰκόνες· καὶ ἄλλα εἶδη πολλὰ ἐγάλασαν· καὶ ὁ σοβᾶς τῆς ἐκκλησίας ἐμαύρισε καὶ εἰς τὴν ἰδίαν ἡμέραν πάλιν ἔγινε μερεμετί καὶ ἐδόθη ἕξερεμὲς πουγγία εἰκοσι 15 πέντε, ἴσως καὶ περισσότερα, κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ· τὸ ὅποιον ἠκολούθησεν ἐπὶ τῆς ἐπιτροπικῆς τοῦ ἀρχιμανδρίτου Γερασίμου, καὶ κανδηλάπτης ἦτον ὁ Γερμανὸς Βούργαρος.

10.

(Ἰπόμνημα τῆς ἐκλογῆς Μαλαχίου διὰ τὴν μητρόπολιν Βηθλεέμ. Ἐκ τοῦ παλαιῦ 20 συνοδικοῦ κώδικος, σελ. 142).

Τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Βηθλεέμ γνησίου ποιμένος χηρευούσης διὰ τὸν ταύτης προστατοῦντα κύριον Νεόφυτον πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντα, ἐμέλησε τῇ ἱερᾷ καὶ ἁγίᾳ συνόδῳ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἁγίας ἐκκλησίας περὶ ἀποκαταστάσεως ἐν αὐτῇ 25 γνησίου καὶ ἀληθοῦς ποιμένος· καὶ δὴ κατὰ κέλευσιν τοῦ μακαριωτάτου σοφωτάτου τε καὶ παναγιωτάτου ἡμετέρου αὐθεντοῦ καὶ δεσπότου πατρὸς ἡμῶν καὶ πατριάρχου τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης κυρίου κυρίου Χρυσάνθου συνήχθησαν συνοδικῶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἱ παρευρεθέντες θεοπρόβλητοι 30 ἀρχιερεῖς, ὁ τε πανιερώτατος ἀρχιεπίσκοπος Λύδδης κύριος Νεόφυτος καὶ ὁ θεοφιλέστατος ἀρχιεπίσκοπος Γάζης κύριος Παρθέ-

νιος, καὶ ὁ θεοφιλέστατος ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως κύριος Παρ-
θένιος, καὶ ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Φιλαδελφείας κύριος Φώ-
τιος, εἰς τὸ ἐκλογὴν ποιήσασθαι καὶ κανονικὰς ψήφους. Καὶ
ἐκλογῆς καὶ ψήφων γενομένων κανονικῶς παρ' αὐτῶν ἐκρίθη ἄξιος
5 τῆς τοιαύτης ἐπιστασίας ὁ πανοσιώτατος ἱερομόναχος καὶ ἀρχι-
μανδρίτης τοῦ Παναγίου Τάφου κύριος Μαλαχίας. Ὅθεν ἐπὶ βε-
βαιώσει τῆς τοιαύτης ἀληθοῦς ψηφηφορίας κατεστρώθησαν οἱ ἐν-
νομοὶ καὶ κανονικοὶ αὗτοι ψῆφοι ἐν τῷ ἱερῷ κώδικι τοῦ ἀγιωτάτου
πατριαρχικοῦ καὶ ἀποστολικοῦ τούτου θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων.

10 Ἐν ἔτει ραψί, κατὰ μῆνα ἰούνιον [1710].

† Ὁ Λύδδης Νεόφυτος ὑπέγραψα.

† Ὁ Γάζης Παρθένιος ὑπέγραψα.

† Ὁ Νεαπόλεως Παρθένιος ὑπέγραψα

و لا دلعيائى عبد السوركت

15

11.

(Ἑπίγραμμα τῆς ἐκλογῆς Ἀρβροσίου διὰ τὴν μητρόπολιν Βηθλεέμ.
Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος, σ. 193).

Τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Βηθλεέμ γνησίου ποιμένος χη-
ρευούσης διὰ τὸν ταύτης προστατοῦντα φυσικῶ θανάτῳ τῆς πα-
20 ρούσης ζωῆς μεταστάντα, καὶ πρὸς τὰς τῶν δικαίων μονὰς τε
καὶ ἀγίων σκηνὰς μεταχωρήσαντα πρώην κῆρ Μαλαχίαν, ἐμέλησε
τῇ ἱερά καὶ ἀγία συνόδῳ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ πάσῃ τῇ
Παλαιστίνῃ ἀγίας ἐκκλησίας περὶ καταστάσεως ἐν αὐτῇ γνησίου
καὶ ἀληθινοῦ ποιμένος αὐτῆς· καὶ δὴ κελεύσει τοῦ μακαριωτάτου
25 καὶ παναγιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότης πατρὸς ἡμῶν καὶ
πατριάρχου κυρίου κῆρ Χρυσάνθου συνῆλθον ἅπαντες ἐπὶ τῷ
αὐτῷ οἱ ἐν τῇ ἀγία πόλει Ἱερουσαλήμ εὐρεθέντες πανιερώτατοι
καὶ θεοσεβέστατοι ἀρχιερεῖς, ὃ τε πανιερώτατος μητροπολίτης
Πέτρας κῆρ Θεοφάνης, καὶ ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Πτολε-
30 μαίδος κῆρ Λαυρέντιος, καὶ ὁ πανιερώτατος ἀρχιεπίσκοπος Θα-
βωρίου ὄρους κῆρ Λεόντιος, εἰς τὸ ποιήσασθαι ἐκλογὴν καὶ ψή-

φους κανονικάς. Καί δὴ γενομένων τῶν κανονικῶν ψήφων ἐκρίθη ἄξιος τῆς τοιαύτης ἐπιστασίας ὁ πανοσιώτατος καὶ λογιώτατος πνευματικὸς κῦρ Ἀμβρόσιος, ὡς ἄξιος τῆς τοιαύτης ἐπιστασίας. Ὅθεν ἐπὶ βεβαιώσει τῆς τοιαύτης ἀληθοῦς ψηφοφορίας κατεστρώθησαν οἱ ἔννομοι καὶ κανονικοὶ οὗτοι ψῆφοι ἐν τῷ ἱερῷ κώδικι 5 τούτῳ τοῦ ἁγιωτάτου θρόνου τούτου τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, κατὰ ἔτος τῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν ἐπιφανείας ἀψλ^ω, μαρτίου ιβ' [1730].

† Ὁ Πέτρας Θεοφάνης.

† Ὁ Πτολεμαῖδος Λαυρέντιος.

10

† Ὁ Θαβωρίου ὄρους Λεόντιος.

12.

(Υπόμνημα τῆς ἐκλογῆς Ἐφραίμ Ἀθηναίου διὰ τὴν μητρόπολιν Βηθλεέμ.
Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος, σ. 290).

Τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Βηθλεέμ ἀπροστατεῦτου οὔσης 15 ἐμέλησε τῇ ἁγία καὶ ἱερᾷ συνόδῳ τοῦ ἁγιωτάτου ἀποστολικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ τῶν Ἱεροσολύμων θρόνου περὶ προβιβασμοῦ καὶ ἀποκαταστάσεως ἐν αὐτῇ γνησίου ποιμένος· καὶ δὴ κελεύσει τοῦ μακαριωτάτου σοφωτάτου τε καὶ θειοτάτου ἡμῶν δεσπότου καὶ πατριάρχου τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ κυρίου κυρίου Παρθε- 20 νίου συνῆλθον ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῶ τῶν ἁγίων ἐνδόξων θεοσέπτων μεγάλων βασιλέων καὶ ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης οἱ παρευρεθέντες πανιερώτατοι ἀρχιερεῖς, μητροπολίται μὲν ὁ Σκυθοπόλεως κῦρ Βαρνάβας, ὁ Πέτρας κῦρ Κύριλλος, ἀρχιεπίσκοποι δὲ ὁ Δυόδης κῦρ Ματθαῖος, ὁ Σεβαστείας κῦρ Ἱερεμίας, 25 ὁ Θαβωρίου κῦρ Ἰάκωβος, ὁ Φιλαδελφείας κῦρ Ἀνανίας, ποιήσασθαι ψήφους κανονικάς, ὧν τελεσθεισῶν εὐρέθη ἄξιος ὁ σοφολογιώτατος ἅγιος διδάσκαλος κύριος Ἐφραίμ. Ὅθεν ἐπὶ βεβαιώσει τῆς ἀληθοῦς ταύτης ψηφοφορίας κατεστρώθησαν οἱ ἔννομοι καὶ κανονικοὶ οὗτοι ψῆφοι ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τοῦ ἁγιωτάτου 30 ἀποστολικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ τῶν Ἱεροσολύμων θρόνου. ἀψξς', σεπτεμβρίου σ' [1766].

† Ὁ Σκυθοπόλεως Βαρνάβας.

- † Ὁ Πέτρος Κύριλλος.
- † Ὁ Λύδης Ματθαῖος.
- † Ὁ Σεβαστείας Ἱερεμίας.
- † Ὁ Θαβωρίου Ἰάκωβος.
- 5 † Ὁ Φιλαδέλφειας Ἀνανίας.
- † Ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἰωακείμ καὶ οἱ λοιποὶ συνοδικοί.

13.

(Υπόμνημα τῆς εἰλογῆς Πολυκάρπου διὰ τὴν μητροπόλιν Βηθλεέμ.
Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος, σ. 337).

- 10 Τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Βηθλεέμ γηρευούσης ἤδη πρὸ πολλοῦ γηραίου ποιμένος, διὰ φροντίδος ἐγένετο τῷ μακαριωτάτῳ σοφωτάτῳ τε καὶ παναγιωτάτῳ δεσπότῃ ἡμῶν καὶ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων κυρίῳ κυρίῳ Ἀνθίμῳ καὶ τῇ ἁγία καὶ ἱερᾷ Συνόδῳ τοῦ πατριαρχικοῦ τούτου θρόνου περὶ ἀποκαταστάσεως
- 15 ἐν αὐτῇ γηραίου προστάτου καὶ δὴ καλεῖται τῆς αὐτοῦ θειοτάτης μακαριότητος συνῆλθον ἐν τῷ πανευαγγελιστῷ ναῶ τῶν ἁγίων ἐνδόξων θεοστέπων μεγάλων βασιλέων καὶ ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης οἱ παρευρεθέντες πανιερολογιώτατοι καὶ θεοσεβέστατοι ἅγιοι ἀρχιερεῖς ψήφους κανονικὰς περὶ τούτου ποιή-
- 20 σασθαι. Καὶ μέντοι τούτων οὕτως ἐκτελεσθεισῶν προσεκρίθη ἅγιος τῆς τοιαύτης ποιμαντορίας ὁ πανοσιολογιώτατος ἅγιος πρωτοσύγκελλος κῆρ Πολυκάρπος. Ὄθεν ἐπὶ βεβαιώσει τῆς περὶ τούτου ἀληθοῦς ταύτης ὑψηλοφροσίας κατέστρωται τὸ παρὸν υπόμνημα ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τοῦ ἀγιωτάτου ἀποστολικοῦ καὶ πατριαρχ-
- 25 χικοῦ τούτου θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων.

Ἐν ἔτει τῷ σωτηρίῳ αΨΗ^ω, μαρτίου κδ' [1790].

Ὁ Σκυθοπόλεως καὶ ἐπίτροπος Ἀρσένιος.

- † Ὁ Πτολεμαῖδος Παΐσιος.
- † Ὁ Ναζαρέτ Κύριλλος.
- 30 † Ὁ Γάζης Ἰωακείμ
- † Ὁ Νεαπόλεως Καλλίνικος.
- ὁ Σεβαστείας Μισαήλ.
- ὁ Φιλαδέλφειας Λεόντιος.

14.

Περὶ τῶν κατὰ Μελοδολαχίαν ἱερῶν μοναστηρίων τοῦ παναγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου·
τίνες οἱ ταῦτα οἰκοδομησάμενοι καὶ ἐπὶ τίνος αγίου μνήμῃ ἕκαστον τούτων δοξάζεται.
(Κῶδ. Μετοχίου 15).

Α-ον. Ὁ Γαλατᾶς ὠκοδομήθη παρὰ τοῦ μακαρίτου Πέτρου 5
βοεβόδα τοῦ Χωλοῦ, ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀναλήψεως τοῦ κυρίου καὶ
θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Β-ον. Τὸ Παρνόβσκι ἐκτίσθη παρὰ τοῦ μακαρίτου Μύ-
ρωνος Παρνόβσκι βοεβόδα· εορτάζεται ἡ κοίμησις τῆς ὑπεραγίας
Θεοτόκου. 10

Γ-ον. Τζετατζούγγα· ὠκοδομήθη παρὰ τοῦ Δούκα βοεβόδα·
εορτάζονται δὲ ἐν αὐτῷ οἱ πρωτοκορυφαῖοι τῶν ἀποστόλων Πέτρος
καὶ Παῦλος.

Δ-ον. Ὁ Ἅγιος Σάββας ἐκτίσθη παρὰ Γιαννάκη ποστελ-
νίκου. 15

Ε-ον. Πούρνοβα· ἀνηγέρθη παρὰ Μύρωνος Παρνόβσκη βοε-
βόδα ἐπ' ὀνόματι τοῦ αγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου.

ς-ον. Νικορίτζα· ὠκοδομήθη παρὰ Νικορίτζα τοῦ χατμά-
νου ἐπὶ τῆ μνήμῃ τοῦ αγίου μάρτυρος Ἰωάννου τοῦ Νέου.

Ζ-ον. Πόμπρατα· ἀνηγέρθη παρὰ τοῦ αἰοδίου Πέτρου 20
βοεβόδα τοῦ ἐπιλεγομένου Ἀραιοῦ· εορτάζεται δὲ ἐν αὐτῷ ὁ μέ-
γιστος ἐν ἱεράρχαις Νικόλαος.

Η-ον. Πίστριτζα· ὠκοδομήθη παρὰ Ἀλεξάνδρου βοεβόδα
τοῦ Καλοῦ ἐπὶ τῆ μνήμῃ τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Θ-ον. Ταζλαίου· ἐκτίσθη παρὰ Στεφάνου βοεβόδα τοῦ 25
Καλοῦ· εορτάζεται δὲ ἐν αὐτῷ ἡ γέννησις τῆς τοῦ Θεοῦ μητρός.

Ι-ον. Κάσσινον· ὠκοδομήθη παρὰ Γεωργίου βοεβόδα ἐπὶ
τῆ μνήμῃ τῶν παρμεγίστων Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ.

ΙΑ-ον. Σωβέζα· ὠκοδομήθη παρὰ Ματθαίου Πασαράμπα
βοεβόδα ἐπὶ τῆ μνήμῃ τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ σωτῆρος 30
ἡμῶν.

ΙΒ-ον. Ὁ ἐν Γαλατζίω Ἅγιος Γεώργιος ἀνωκοδομήθη παρὰ
Ἀλεξάνδρου καὶ Κωνσταντίνου.

15.

(Διονυσίου γ' πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως σιγγίλιον περι τῆς ἀφιερώσεως τοῦ ἐν Ἀτταλείᾳ ναοῦ τῶν ἁγίων Θεοδώρων εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον. Κῶδ. Μετοχ. 411, φ. 104-105).

5 "Ὅσα ¹ τῶν πραττομένων καθηγεμόνα Θεὸν ἐσχηκότα προβάλλεται καὶ προηγούμενα τελεῖ τέλους ἀρίστου καὶ προπορευομένην ἑαυτῶν κεκτημένα τὴν θεοσέβειαν, κᾶντινος - - - τῆς εὐλαβείας δοκεῖ προσέρχεσθαι, πάντως οὐ μόνον ἐπαινεῖν τὰ τοιαῦτα καὶ μακαρίζειν ὀφείλομεν, ἀλλὰ γε δὴ καὶ συνιστᾶν αὐτὰ πᾶσι

10 τρόποις καὶ συνηγορεῖν ἐν αὐτοῖς ὅση δύναμις, καὶ προνοίας ἀξιούσιν ἐπιμελείαις ὅλαις, πρὸς σύστασιν τὴν σφῶν καὶ βεβαίαν ἐπίδοσιν· οὐκ οἶδε γὰρ ἄλλως ἐπαύξασθαι τὰ καλὰ καὶ πλατύνεσθαι κατ' ἐπίδοσιν, εἰ μήπου ταῖς περὶ αὐτὰ σπουδαῖς τε καὶ ἐπαίνοις αἰεὶ καὶ αὐξεται καὶ κρατύνεται καλῶς, ὑπὲρ πλέον δὲ μᾶλλον ἐξηραμ-

15 μένοις λόγοις προσυπεραίρεται, πολλοὺς τε συναγωνιστὰς διεγείρει καὶ τοὺς ζηλωτὰς ὅτι μάλιστα τῶν καλῶν ἢ περὶ ταῦτα κηδεμονία καὶ περιποίησις· καὶ γὰρ ὁ ἔπαινος, φασὶ πολλοί, τοῦ προκειμένου πολλοὺς ἐπὶ τὸν ὅμοιον ζῆλον παραεχαλέσει· ἀνθ' ὧν καὶ ὁ φιλόσοφος τὰς ἀρετὰς - - - - - συνεπαινεῖν ἀξίως

20 ἀξίον ἔκρινε, καὶ τὰ αἰτία τῶν ἀρετῶν καὶ τὰ παρεπόμενα ταῖς ἀρεταῖς καὶ τὰ γινόμενα ἐπ' αὐτῶν καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν συνεπαινεῖν φησι προσοφείλομεν. "Ἐνθεν τοι καὶ ταυῶν φιλοθέωτινι τῷ σκοπῷ ἀνεναχθέντων ἡμῶν ἐξ Ἀτταλείας τῆς χώρας δι' ἀναφορᾶς τῶν ἐκεῖσε τελοῦντων χριστιανῶν, ἱερωμένων τε καὶ

25 λαϊκῶν, ὡς ἐστὶν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ πρὸ χρόνων βράχιστόν τι ἐκκλησιδίων ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Θεοδώρων τιμώμενον (πρὸς τὸ πᾶν ὅμως ἐνδεὲς ἀντιπερίσταται καὶ ἄπορον τελεῖ) καὶ τῶν προσφορῶν στερούμενον, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἐνορίαν, ἐξ ὧν ἢ ἐπιχοσμοῦσα τὰ θεῖα τεμένη λαμπρότης, ἔκ τε φωταφίας φημί, λυ-

30

¹ Τοῦ σιγγιλίου τούτου ἡ ἀρχή, εἰ μὴ κακῶς ἀντεγράφη, φαίνεται οὕσα διεφθαρμένη· λείπουσι γάρ, ὡς ἔοικε, λέξεις τινές· λείπουσι δὲ καὶ ἄλλαι τινές ἐκ τοῦ λοιποῦ κειμένου, ὃ φαίνεται πού κακῶς ἀντιγεγραμμένον. Μετὰ τὸ "κᾶντινος" ἐν τῷ ἀντιγράφῳ κεῖται τὸ "διαπύρωσ", καὶ πρὸ τοῦ πρώτου "συνεπαινεῖν" τὸ "ἀρετὰς σου ἐπαινετό".

χνοκαίας τε καὶ τῶν ὅσα συντελεῖ προς τὴν τοῦ εὐ παράστασιν, ὥστε μικροῦ δεῖν εὐχερῶς πρό πολλοῦ καὶ προς τὸ μηδὲν ἀν ἐχώρησεν, εἰ μὴ παρεχωρήθη τῇ προμηθεῖα καὶ προστασία τινός τῶν κατὰ τόπον ἐκεῖσε χριστιανῶν, χοτζᾶ-Βασιλείου τοῦνομα, πρὸ 5 χρόνων ἤδη πέντε προς τοῖς εἴκοσιν ὑπὸ τῶν πρό ἡμῶν ασιδῖμων πατριαρχῶν, προνοηθέντων τῆς αὐτοῦ διαμονῆς καὶ . . . ὡς παρίστησι τὰ νῦν ἐμφανισθέντα ἡμῖν ἐκείνων γράμματα· αὐτὸς γὰρ ὁ ῥηθεὶς χοτζᾶ-Βασίλειος χρηστοθήτης ὢν τις ἀνὴρ, ὡς ὑπὸ πολλῶν διαγινώσκεται, καὶ μαρτυρούμενος καὶ ζῆλον θεῖον τρέφων ἐν ἑαυτῷ καὶ θεῖαν περὶ τὰ θεῖα πίστιν καὶ θεοσεβείαν, οὐ μόνον ὡς φασὶ 10 διέσωσε, σπουδῆν περὶ αὐτὸ καὶ φιλοτιμίαν τεθεικῶς εἰς τὸ τοῖς εὐσεβέσι τὴν αὐτοῦ δεσποτείαν προσπορίσαι καὶ ἐπικράτειαν, ἀλλὰ καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ ἐνδεές ἰδίαις εὐπορίαις κατὰ τὸ ἐγγχωροῦν τέως ἀνθρώπευσε καὶ μέχρι τῆς δεῦρο φασὶ ταῖς αὐτοῦ καλλιεργείται· καὶ περισφίζεται κηδεμονίαις καὶ περιθάλψεσιν· ὅστις ἤδη καὶ τό 15 πον τινὰ παρακείμενον αὐτῷ χρήμασιν ἰδίαις ἠγόρασε καὶ προσήλωσεν αὐτὸν τῷ παναγίῳ καὶ ζωοδόχῳ Τάφῳ τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, παραχωρήσας αὐτὸν τῷ μακαριωτάτῳ καὶ ἀγιωτάτῳ πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων κῦρ Νεκταρίῳ, τῷ ἐν [ἀγίῳ πνεύματι περιποιητῷ ἡμῶν ἀδελφῷ καὶ σὺλ 20 λειτουργῷ], ἐπὶ τῷ κτίσαι κελλίαι καὶ καταλύματα προς ὑποδοχὴν τῶν τε ταξιθευόντων πατέρων εἰς τὰ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ θρόνου διακονήματα καὶ τῶν κατὰ καιροὺς εἰς προσκύνησιν τοῦ Ἁγίου Τάφου διαπορευομένων χριστιανῶν, ὑπὲρ ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας· ἀνθ' ὅτου καὶ ταύτην τὴν ἐκκλησίαν ἱκετικῶς ἡμᾶς ἠξιώσατο παραχω 25 ρῆσαι· τοῖς κελλίαις αὐτοῖς συμπεριορίζεσθαι καὶ ὑπὸ μόνων τῶν Ἁγιοταφιτῶν φάλλεσθαι πατέρων καὶ διαφεντεῦσθαι, σταυροπήγιον μέντοι τελεῖν καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς ὑποκεῖσθαι· Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ καὶ ὑπ' αὐτῆς κυριεύεσθαι καὶ δεσπόζεσθαι, κατὰ τὴν τῶν σταυροπηγίων συνήθειαν· ἀλλὰ τὴν χρῆσιν ταύτης αἰ 30 καὶ μηδενὶ πως τῶν ἄλλων κατ' οὐδὲν προχειρίζεσθαι· τῶν Ἁγιοταφιτῶν ἐκτός ὡς εἴρηται· τηρῶν, εἰς τὸ φάλλειν ἐν αὐτῇ τὰς

¹ Μετὰ τὸ "καὶ" γέγραπται τὸ "διαρέσας".

ἱεράς ἀκολουθίας τοὺς καταλύοντας καὶ προνοίας ἀξιῶν αὐτὴν καὶ
 ἐπιμελείας ὡς ἔνεστιν, ἵνα τὸν πάντα χρόνον ἔχη τὴν διαμονὴν
 καὶ τὴν αὐξήσιν καὶ μὴ κατὰ μικρὸν ἐξ ἀμελείας ἐρημωθῆ καὶ
 τῶν κτιτύρων ὀλοτελῶς ἐξαλειφθῆ τὸ μνημόσυνον. Ὅθεν τὸν ἐν-
 5 θεὸν σκοποῦν τοῦ ἀνδρὸς ἐννοήσαντες καὶ δυσαρεστῆσαι τῷ πράγ-
 ματι τούτῳ μὴ κρίναντες, ἀλλ' ὡς επικλινεῖς ἴσχυοντες ἀεὶ τὰς
 ἀκοὰς πρὸς τὴν τῶν καλῶν καὶ θεατερπῶν ἐνεργειῶν εὐηχοῖαν
 τὴν ἰκείσιον αὐτοῦ θέησιν ταύτην οὐκ ἀπέωσαμεν, προσηνώς δὲ
 μᾶλλον καὶ προσηγάμεθα τὴν εὐσεβοειετῆ ταύτην αὐτοῦ θέησιν
 10 καὶ παράκλησιν, καὶ κατανεύσαντες ἐνεδώσαμεν συντελεῖσθαι τὸ
 ἀπαιτούμενον, ὡς τὰ τῆς οικονομίας διώκοντες, καὶ μὴ μόναις
 ἑαυτοῖς ἀρέσκειν ἀνεγόμενοι, ἀλλὰ καὶ τῷ πλησίον εἰς τὸ ἀγαθὸν
 πρὸς οἰκοδομὴν συναρέσκειν, κατ' ἐντολὴν τὴν θεῖαν ἐπιτεινόμενοι
 δι' ὧν καὶ ἐναργῆ δεικνύειν τὸν ἐνωτισμὸν τῶν θεῶν θεσπισμάτων
 15 δυνάμεθα. Καὶ δὴ τοῖς πατριαρχικοῖς προνομίοις, οἷς ἀνέκαθεν
 οὗτος ὁ πατριαρχικὸς οἰκουμενικὸς φημι θρόνος τοῖς κατὰ τόπον
 κατὰ καιροὺς ἱεροῖς καταγωγίσις τε καὶ σεμνεῖσις τὴν σταυροπη-
 γικὴν ἐπωνυμίαν ἐκδοφιλεύει κατὰ τὰς διαφόρως ἐνεργουμένας
 ιδέας, ἀεὶ τοῦ καλοῦ διανέμων τὰς χάριτας, ὑπεβραβεύσαμεν ἤδη
 20 καὶ ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ τὴν ἐλευθερίαν καὶ δύναμιν τῆς σταυρο-
 πηγικῆς ἐπικλησεως, οὐ ξένην οὖσα ταύτης καὶ πρότερον, ἐπειδὴ
 προ βραχέος καὶ πᾶσαν ταύτην τὴν Ἀτταλείαν χώραν ἡ σταυρο-
 πηγικὴ περιεῖχεν ἀξία. Τούτου χάριν γράφοντες ἀποφαινόμεθα,
 ἵνα ἡ διαληφθεῖσα ἐκκλησία τῶν ἁγίων Θεοδώρων, ἡ ἐν τῇ χώρᾳ
 25 Ἀτταλείᾳ κειμένη, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς ἑξῆς, ἄχρισ οὐ ὁ ἥλιος
 τὸν ἴδιον ἐπιτρέχει κύκλον, εἴη καὶ λέγηται πατριαρχικὴ καὶ σταυ-
 ροπηγικὴ καὶ πάντῃ ἐλευθέρᾳ καὶ ἀδούλωτος καὶ ἀνεπηρέαστος
 καὶ ἀνενόητος, ἀσύδοτός τε καὶ ἀκαταζήτητος, ὑπ' οὐδενὸς τῶν
 ἀπάντων, ἢ τοῦ μητροπολίτου Πισιδείας, ἢ ἄλλου, δεσποζομένη
 30 τελείως ἢ ἀπαιτουμένη, πολὺ ἢ ὀλίγον, ἀλλὰ μόνῳ τῷ πατριαρ-
 χικῷ τούτῳ καὶ οἰκουμενικῷ φημι θρόνῳ καθυπόκειται μεν καὶ
 παρέχη κατ' ἔτος τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ
 ἐξ ὁμάδης ζαχάρως ὑποταγῆς χάριν, ὡς εἴθισται πᾶσι τοῖς σταυ-

ροπηγίους, καὶ μνημονεύηται ἐν αὐτῇ τὸ πατριαρχικὸν ὄνομα διη-
νεκῶς, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου· διαμένη δὲ διὰ παντός ὑπὸ
τῆν ἐξουσίαν καὶ διακατοχὴν καὶ θεφένδουσιν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν
πατέρων ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως, καὶ αὐτοὶ μόναι φάλ-
λωσιν ἐν αὐτῇ καὶ διοικῶσιν αὐτὴν καὶ ἐπιστατῶσι καὶ φροντί- 5
ζωσι τῆς καλλιεργίας καὶ ἐπιδόσεως αὐτῆς καὶ ἀξήσεως, ὅπως
καὶ ἡ διαμονὴ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας διὰ τῆς αὐτῶν ἐπισκέψεως
εἰς αἰῶνας συντηρηθῆῃ καὶ τὸ μνημόσυνον ἡμῶν τε καὶ τῶν ταύ-
της κτιτόρων μὴ ἐκλείπη· καὶ μηδεὶς ἄλλος ἔχη χάραν ἐν αὐτῇ
τῇ ἐκκλησίᾳ, τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πατέρων ἔκτος, ἢ ψάλλειν αὐτὴν, 10
ἢ κατακυριεύειν ὅπωςδῆπως, ἢ καταπατεῖν καὶ ἀπαιτεῖν τὸ οἰ-
νοῦν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα· κατ' οὐδὲν γὰρ παρακεκινδυνευμένην
καὶ πλημμελῆ καὶ ἐφάμαρτον, ἀλλὰ λίαν ὀχυρὰν ἀσφαλῆ τε καὶ
βεβαίαν, ἀπαρασάλευτον τε καὶ ἀπερικλόνητον εἶναι βουλόμεθα
τὴν τοιαύτην προσήλωσιν. Ὅς δ' ἂν ὕφετοτε βουληθῆῃ τὴν σταυ- 15
ροπηγικὴν ταύτην τῆς ἐκκλησίας ἐπιβράβευσιν ἀνατρέψαι ἢ δια-
σεῖσαι καὶ τῆς τῶν Ἱεροσολυμιτῶν διαφενδεύσεως αὐτὴν ἀποσπάσαι
καὶ ματαιοποιῆσαι τὴν ἐκκλησιαστικὴν εὐεργεσίαν καὶ πατριαρχι-
κὴν φιλοτιμίαν, εἴτε τῆς τῶν ἱερωμένων τάξεως ὦν, εἴτε τῆς
πολιτικῆς καταστάσεως, ἀφωρισμένος εἴη κτλ. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν 20
καὶ ἀσφάλειαν αἰωνίζουσαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν [μηνὶ Ἰουνίῳ
ἔτους 1673-ου] ¹.

16.

(Περὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς τοῦ Σινε μαρτυρικῶν ἐγγραφῶν) ².

Διονύσιος ἐλέφ Θεοῦ πατριάρχης πρώην Κωνσταντινουπόλεως. 25

Ὅτι μὲν ἐκ Θεοῦ ἐστι καὶ εἰς Θεὸν τείνει πᾶν ἀγαθόν,
ἀναμφισβήτητον ἐστι καὶ αὐτόπιστον καὶ λόγων ἰσχυρῶν εἰς ἀπό-
δειξιν μὴ δεόμενον· ὅτι δὲ πάντα τὰ δίκαια καὶ ἔννομα τῆς θείας

¹ Ἀντίγραφον, ὡς φαίνεται, τελειότερον ἐμπερικλείει τοῦ πατριάρχου Δοσιθέου ἡ
Νομικὴ Συναγωγὴ. Ὅρα Κ. Σάιχα, Μισ. Βιβλιοθ. ΙΙΙ, σ. 599. — ² Περιέχεται ἐν τῷ
αὐτῷ κώδικι, ἐξ οὗ πρότερον ἐγὼ τύποις ἐξέδωκα γράμμα τοῦ πατριάρχου Δοσιθέου
πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ χριστιανοὺς ὀρθοδόξους. Ὅρα τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ κώδικος ἐν τοῖς
³ Ἀνγλέτοις, τ. ΙΙ, σ. 298. Τὸ νῦν ἐκδιδόμενον ἐξ αὐτοῦ μαρτυρικῶν ἐγγραφῶν περιέ-
χεται μετὰ τῶν φύλλων 31β—33β.

ἐξήρτηνται νεύσεως καὶ Θεὸν καθηγερόνα πλουτεῖ καὶ εἰς Θεὸν αὐτὸν οἶδεν ἀναφέρεσθαι, θεοδίδακτὸν ἔστι καὶ τοῦτο καὶ ἀναμφήριστον ἀνθ' ὅτου δὴ καὶ ἀγαθὰ πέφυκεν ἐξ ἧς ὕδοποιεῖται θείας ἀγαθαρχίας, ἀγαθονόμενα δι' αὐτὸ τε τοῦτο καὶ καθ' αὐτὰ αἰρετὰ
 5 τυγχάνει καὶ περισπούδαστα τοῖς εὐσεβεῖν ἐπαγγελλομένοις ἅπασι καὶ ἀμφιπονεῖν τὰ τοῦ Θεοῦ δικαίωματα. Ἐνθεν τοι κατὰ πάντα τῶν ἀπάντων πρόσθεν οὐδὲν ὀφειλομέν ποτε ποιεῖν, ἢ τοῦ τῆς ἀληθείας ὑπερασπιζέσθαι, τῶν τε νομίμων καὶ δικαίων, ὡς ἀγαθῶν, καὶ πρὸς τὸ αὐτάγαθον ἀγαθὸν ἀποβλεπόντων ἀντέχεσθαι καὶ μὴ
 10 ἀνέχεσθαι ποτ' ἐξ ἀμελείας τὰ δίκαια καὶ νόμιμα παραθραύεσθαι. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν συνέπεσε καὶ προλαβόντως ἐπὶ τῆς πατριαρχείας ἡμῶν γράμμα πατριαρχικὸν συνοδικὸν ἐξενεχθῆναι, διαβιβαιζόμενον τὴν ἐνταῦθα εἰς Κωνσταντινούπολιν ἕξω τοῦ Κυνηγοῦ κατὰ τὸν αἰγιαλὸν μετὰ τὴν πάλαι πυρκαϊᾶν ἀνακτισθεῖσαν ἐκκλη-
 15 σίαν τοῦ ἀγίου ἐνδόξου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου εἶναι εἰς μετόχιον τοῦ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ ἱεροῦ μοναστηρίου. ἐν ᾧ διεξοδικώτερον πως τοῦ λόγου προχωρήσαντος συνετέθησαν καὶ βραχέα τινὰ τρόπῳ χρηστολογίας περὶ τε τοῦ μοναστηρίου καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ, οὐκ ἄλλως πως, ἢ καθ'
 20 ἱστορίαν μόνην διηγηματικῶς, ὡς τάχα προνόμιον ἐσχηκέναι τοῖς αὐτοῖς ἀμφίοις καὶ προσαγορεύσει τιμᾶσθαι τὴν ἀρχιερατεύειν ἐν αὐτῷ λαχόντα, ὅσοις καὶ ὁ Ἀχριδῶν καὶ ὁ Κύπρου ἀρχιεπίσκοπος. Καίτοι παρέλκον ἦν, διὰ τὸ ἀμφισβητήσιμον τῆς τοιαύτης ἱστορίας, ἐγράφη μέντοι δι' ἀπλῆς προσλήψεως ἀπολυ-
 25 πραγμόνως (ὅσα φιλεῖ συμβαίνειν ἐς τὰ πολλὰ πρὸ τῆς ἀκριβοῦς τῶν πραγμάτων διαγνώσεως, [ἃ] κἀπεδιορθοῦνται μετὰ τὴν διάγνωσιν ἀνεγκλήτως), ἐκ τινος χρονολογικοῦ βιβλίου τοῦ ποτὲ πατριαρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου Νεκταρίου τῆς ἀπάτης προελθούσης¹. Ἦδη δ' ἀναμαθόντες, ὡς ἐπεριδόμενοι ἐκείνῳ τινὲς τῶν Σιναϊτῶν
 30 πατέρων χρῶνται τοῖς ῥήμασιν ἐκείνοις ἐπὶ δεφενδεύσει τῶν ἐπινοηθέντων παραλόγων νεωτερισμῶν ὑπὸ τοῦ χρηματίσαντος πρὸ χρόνων ὀλίγων ἐν αὐτοῖς ἀρχιεπισκόπου Ἀνανίου, τοῦ καὶ δι' αὐτὰ

¹ Λέγει περὶ τῆς γνωστῆς Ἱεροσκομικῆς Ἱστορίας τοῦ Νεκταρίου.

ταῦτα καθαιρεθέντος καὶ δίκας εἰσπράξαντος ἐκκλησιαστικοῖς καὶ
συνοδικοῖς ἐπιτιμίοις δι' ἀγωγῆς τοῦ τότε πατριάρχου τῶν Ἱερο-
σολύμων κυρίου Νεκταρίου, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ κῦρ Μεθοδίου,
τοῦ τηρικαῦτα τὸν πατριαρχικὸν οἰκουμενικὸν θρόνον διέπειν λα-
χόντος, καθ' ὃν καιρὸν καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν συνεδριάξουσα διε- 5
τέλει ἐν τῇ τῶν μητροπολιτῶν τάξει, δηλαδὴ μητροπολίτης Λα-
ρίσσης τέως χρηματίζων¹. Ὅπως δ' ἐκεῖνος ὁ Ἀνανίας ἐχειροτο-
νήθη μὲν ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Σινᾶ ὑπὸ τοῦ πατριάρχου τῶν Ἱερο-
σολύμων κυρίου Νεκταρίου, καθὰ καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ ἀρχιεπίσκοποι,
ἅτε ὑποκειμένης οὔσης ἀνάκαθεν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης τοῦ 10
ὄρους Σινᾶ τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ ὅπως
ἀποστατεῖν ἐπεχείρησε καὶ τὸ μνημόσυνον τοῦ ἰδίου πατριάρχου
ἀπέκοψε καὶ εαυτὸν αὐτοκέφαλον ἀρχιεπίσκοπον κατὰ τὸν Ἀχρι-
δῶν καὶ τὸν Κύπρον διεφῆμισε καὶ τὸ "Μνησθητε πάσης ἐπισκο-
πῆς ὀρθοδόξων" κατὰ πατριάρχην ἐξεφώνησε καὶ μίτραν ἐπὶ κε- 15
φαλῆς ἀνελάβετο καὶ ἕτερ' ἅττα, πάντα σαθρὰ καὶ ἀνύπαρτα,
παρανόμως καὶ παρὰ κανόνας ἐξειργάσατο, καὶ ὅπως ὡς νεωτε-
ροποιὸς καὶ ἀποστάτης τοῦ ἰδίου πατριάρχου ὑπὸ καθάρσεσιν ἐγέν-
ετο καὶ ἄλλος ἀντ' αὐτοῦ παρὰ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου
τῶν Ἱεροσολύμων χειροτόνηται, φέρεται ταῦτα πάντα κείμενα 20
κατὰ πλάτος ἐν τοῖς κατ' αὐτοῦ γεγραμμένοις πατριαρχικοῖς καὶ
συνοδικοῖς γράμμασι, καὶ οὐ χρεῖα μνησθῆναι ἡμᾶς περὶ τούτων
ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον γενόμενοι φαμέν, ὅτι μὴ ἀνεχόμενοι τοῦ
δράξασθαι τοιαύτης λαβῆς τοὺς Σιναΐτας πατέρας ἀπὸ τοῦ δια-
ληφθέντος ἡμῶν γράμματος καὶ μετοχτεύσαντας ἐπ' ἄλλον τρό- 25
πον τὴν ὑπόθεσιν δεφενδεύειν δι' ἐκεῖνου τὰ παράλογα τοῦ Ἀνα-
νίου νεωτερίσματα, τὴν αἰτίαν ἔγνωμεν ἐκ μέσου ποιήσασθαι, κατὰ
χρέος ἔργον ὄντως ἀγαθὸν καὶ θεοκίνητον κρίναντες εἶναι τοῦτο·
δι' οὗ καὶ τὸ σκάνδαλόν πως περιάρεται καὶ τὸ δίκαιον μάλ' ἐκτρα-
νοῦται καὶ τὰ πατρικὰ ὄρια καὶ οἱ θεῖοι κανόνες καὶ οἱ ἐκκλη- 30

¹ [Π. Νεοκλέους], Τὸ κανονικὸν δίκαιον τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων ἐπὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Σινᾶ, ἐπιμαρτυρούμενον ὑπὸ ἐπισήμων ἐκκλησιαστικῶν ἐγγράφων. Ἐν Κ/πέλει, 1868, σ. 43 - 54.

σιαστικοί καὶ συνοδικοί θεσμοὶ τὸ ἀσάλευτον ἔχειν παρρησιάζονται, τούτου χάριν γράφομεν διὰ τοῦ παρόντος καὶ ἀποφαινόμεθα, ἵνα ἐκεῖνα τὰ ἐξ ἀπροσεξίας γραφέντα ἐν τῷ διαληφθέντι πατριαρχικῷ συνοδικῷ γράμματι, ὅπερ ἐξεδύθη ἐπὶ τῆς πατριαρχείας 5 ἡμῶν, περὶ τῆς ἐξου τοῦ Κυνηγοῦ ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου εἰς τὸ εἶναι μετόχιον τῶν Σιναΐτων πατέρων, ὡς ἐξαγγελτικὰ δῆθεν καθ' ἱστορίαν τοῦ ἔχειν προνόμιον ἐνδουμενίας καὶ προσηγορίας τὸν ἀρχιεπίσκοπον τοῦ Σινᾶ κατὰ τὸν Ἀχριδῶν καὶ τὸν Κύπρου, ἄκυρα ὑπάρχωσιν ὅλως καὶ ἄπρακτα καὶ ἀνίσχυρα καὶ 10 παντελῶς ἀνερέργητα καὶ ὡς οὐδὲ γεγράφθαι λογιζόμενα· καὶ γὰρ οὐδαμῶθεν ἔχειν φαίνονται τὸ ἐνδύναμον, καθάπερ ἐπιστατικώτερον διασκεψάμενοι ἐπληροφορήθημεν οὔτε ἀπὸ νομικῆς ἀριβείας, οὔτε ἀπὸ κανονικῆς αὐθεντίας, οὔτ' ἐξ ἱστορικῆς τινος παραδόσεως· πρὸς οὐδενὸς γὰρ ἄλλου παραδέδοται ταῦτα, εἰ μὴ μόνον ὑπὸ τοῦ κῆρ 15 Νεκταρίου, ὅστις Σιναΐτης μὲν πρότερον ὑπάρχων συνεγράψατο ταῦτα χαριζόμενος τυχόν ἐκ φιλοφροσύνης τῷ ἰδίῳ μοναστηρίῳ κατ' ἀνθρωπίνην προσπάθειαν ὡς ἄνθρωπος· [α] καὶ πάλιν αὐτὸς μετέπειτα ἀνέτρεψε διὰ τῆς πράξεως· πατριάρχης γὰρ τῶν Ἱεροσολύμων χρηματίσας ὕστερον ἠτιάσατο δι' αὐτὰ ταῦτα τὸν Ἀνανίαν 20 καὶ δι' ἀγωγῆς αὐτοῦ λόγοις τε καὶ γράμμασι κατ' ἐκείνου ἀγωνισάμενος ἀνατρέπων ἐφάνη τὰ ἐν τῷ ἰδίῳ βιβλίῳ παρ' αὐτοῦ συγγραφέντα. Ἄλλ' οὐδ' ἐξαρκεῖ πρὸς ἀποδείξιν καὶ βεβαίωσιν τῶν τοιούτων τὰ ὑφ' ἐνός τινος κατ' ἰδίαν γεγραμμένα· ἢ γὰρ καθολικὴ ἐκκλησία οὐκ εἴωθεν ἐπιβλέπειν εἰς ἄπερ ὑπὸ τοῦδε ἢ 25 ἐκείνου κατ' ἰδίαν γεγραμμένα φέρονται, ἀλλ' ὅποια οἱ κανόνες διαγορεύουσιν ἐπιζητεῖ καὶ αἱ ἱεραὶ βούλονται σύνοδοι καὶ ἡ κοινὴ καὶ ἀρχαία παράδοσις βεβαιοῖ. Προσέτι καὶ τὰ ἐκ βασιλικῆς ποτε φιλοτιμίας τισὶ χορηγηθέντα προνομία οὐ καθ' αὐτὰ εἰς τὸ ἐνεργεῖν προεχώρησαν, ὡς ὀρώμεν, ἀλλὰ καὶ τῆς 30 τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων κανονικῆς ἐπιβεβαιώσεως ἤξιώθησαν. καθάπερ ἐβεβαιώθησαν τὰ μὲν τοῦ Ἀχριδῶν ὑπὸ τῆς ἐπὶ Μηνᾶ συνόδου καὶ τοῦ πάπα Βιγιλίου, τὰ δὲ τοῦ Κύπρου οὐ μόνον ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ζήνωνος, ἀλλ' ὑπὸ τε τῆς τρίτης καὶ τῆς ἕκτης

τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων ἐπεκυρώθησαν. Περὶ δὲ τοῦ Σίνα (ἐπισκόπου), ὅστις ἐκεῖνοις συνεξετάζεσθαι δισχυρίζεται, οὐδὲν οὐδαμῶς τοιοῦτον ἐφάνη διαπραχθέν, ἀλλ' ἀρχιερατικὸν μόνον ἀξίωμα πεφιλοτίμηται αὐτῷ· καθηγουμένου δὲ τρόπον ἀναπληροῖ ἐν τῷ μοναστηρίῳ, καθά που καὶ γέγραπται ἐν ταῖς παρ' αὐτοῖς ἀρχαίαις 5 ὑποτυπώσειςι: "δεῖ τὸν ηἰγούμενον τῆς μονῆς ταύτης εἶναι καὶ ἐπίσκοπον", καὶ μέχρι τούτων τῶν ἡμερῶν ἡμῶν οὕτως ἴσμεν τὰ κατ' αὐτοὺς διεξαγόμενα· ὧν ἕνεκα καὶ τὰ παρὰ τοῦ Ἀνανίου πρὶν ἐπινοηθέντα νεωτερίσματα οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ πολλάκις κριθέντα συνοδικῶς καὶ διαγνωσθέντα παρείσαντα καὶ παράνομα κατεγνώσθησαν 10 καὶ ἀπερραπίσθησαν, καθάπερ διασαφοῦσι τὰ ἐν τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῶν Ἱεροσολύμων περὶ τούτου προεκδοθέντα πατριαρχικὰ καὶ συνοδικὰ γράμματα ἐπὶ τε τοῦ κῦρ Μεθοδίου καὶ τοῦ κῦρ Ἰακώβου καὶ τοῦ κῦρ Καλλινίκου¹, τῶν πρὸ ἡμῶν τε καὶ μεθ' ἡμᾶς διαδεξαμένων τὸν πατριαρχικὸν οἰκουμενικὸν θρόνον· 15 οἷς ἄρα καὶ ἡμεῖς ἐνθέρμως συνδιαγνωμονοῦντες σύμφητοι ἐσμέν. καὶ συναποφαινόμεθα εἶναι διαβεβλημένα καὶ διαλελυμένα καὶ ἄκυρα τὰ παρὰ τοῦ πρὶν ἀρχιερατεύσαντος εἰς τὸ Σίναιον ὄρος Ἀνανίου καινοτομηθέντα, εἰς τὸ ἀποστατῆσαι τοῦ ἰδίου πατριάρχου· τὰ δ' ἐν τῷ ἡμετέρῳ τοῖς Σιναίταις ἐκδοθέντι γράμματι περὶ 20 τοῦ διαληφθέντος μετοχίου γραφέντα καθ' ἱστορίαν ἀπλῶς ἀλλ οὐχὶ κατὰ τινα χορηγίαν περὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου αὐτῶν, ἔχειν προνόμιον τάχα τοῖς αὐτοῖς ἀμφιένυσθαι καὶ προσαγορεύεσθαι ὄσοις καὶ ὁ Ἀχριδῶν καὶ ὁ Κύπρου, διόλου ἀνατρέπομεν εὐκαίρως καὶ ἀνασκευάζομεν, ὡς ἄλλως μὲν γραφέντα τέως, ἄλλως δ' 25 ὑπὸ τῶν Σιναίτῶν ἐκλαμβάνόμενα· καὶ ἀποφαινόμεθα, ὅπως διαμένωσιν ἄκυρα καὶ μηδεμίαν ἐνέργειαν ἔχωσιν, οὔτε ἰσχύν, πρὸς σύστασιν τῶν ἀσυστάτων ἐκεῖνων τοῦ Ἀνανίου νεωτερισμάτων. Ὅθεν εἰς ἐνδειξιν καὶ παράστασιν τῆς ἀρδῆν ἐκεῖνων ἀκυρώσεως ἐξεθέμεθα καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον ἐνυπόγραφον γράμμα ἐν ἔτει 30 ,αχπθ', ἐν μηνὶ ὀκτωβρίῳ Ἰνδικτιῶνος ιγ' [1689].

† Ὁ μέγας λογοθέτης τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας

¹ [Π. Νεοκλέους], Τὸ κανονικὸν δίκαιον κτλ., σ. 67-111.

μαρτύρομαι, ὅτι ἡ παροῦσα ἰνδικτιῶν ὑπάρχει τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου πρώην Κωνσταντινουπόλεως κ̅ρ Διονυσίου.

† Ὁ μέγας χαρτοφύλαξ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Μπαλάσ(ης) μάρτυς.

5 † Ὁ μέγας ῥήτωρ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Σκαρλάτος Ῥωσέτος μάρτυς.

† Ὁ πρωτεύδικος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Ἀνδρόνικος μάρτυς.

† Ὁ λογοθέτης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Χουρμούζης μάρτυς.

17.

10 (Φροντίς περί τῆς ἐκδόσεως τοῦ περὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκπορεύσεως βιβλίου τοῦ ἐν Κιοβία μονάσαντος Ἀδάμ Ζοιρνικαβίου) ¹.

Χρῶσανθος, ἐλέω Θεοῦ πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, ταῖς λαμπροτάταις καὶ σοφωτάταις διδασκαλίαις καὶ θεολόγοις τῆς ἐν Ὠξονία ἀκαδημίας σωτηρίαν
15 ἄνωθεν μετὰ ἀποστολικῆς εὐλογίας.

Ἡμῖν, ὦ ἄνδρες γενναῖοι καὶ βαθυγνώμονες, τὴν ἡλικίαν ἔτι προσήβους διατελοῦσιν ἐξαίσιός τις ἔρωσ ἐνέστακται τοῦ κατὰ πόλεις καὶ χώρας ἐπιφανεστάτας τὰς περιοδείας ποιεῖσθαι καὶ πολλῶν ἐπιβιβάζειν ἀστέων, κατὰ τὸν ὁμηρικὸν Ὀδυσσεά, πολυμαθείας
20 καὶ πείρας πραγμάτων εἴνεκα· οὐ γὰρ ἐπιστάμεθα, κατὰ τὴν σοφὴν παραίνεσιν, ὡς ἡ πλάνη μὴ ὅτι γε τοὺς βίους σωφρονεστέρους καθίστησιν, ἀλλὰ καὶ νόσον αὐξουσα ταῖς ἐπιστήμαις ταῖς τῶν καλῶν καὶ ἀξιαγάστων ἱστορίαις μεγαλεπίβρολον παρασκευάζει. Ἀμέλει τοι πάντα δεύτερα ἡγησάμενοι, τὰ τε πείσματα τῶν ἐλπίδων τῷ Θεῷ ἀναθέντες, δολιχῶν ἠψάμεθα διαύλων, τὰ μὲν πεζεύοντες, τὰ δὲ ὑγρά κέλευθα (ποιητικώτερον εἰπεῖν) τέμνοντες· καὶ διαπόντιοι γενομένοι τῆς τε Ἀσίας τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ευρώπης μικροῦ δεῖν ἀπάσης περιηγηταὶ καὶ αὐτόπται

¹ Κῶδ. Μετοχ. Κ/πόλεως 303. Τῆς ἐπιστολῆς ταύτης τὸ πρωτότοπον καὶ τὴν λατινικὴν αὐτῆς ἐρμηνεῖαν ἐμπεριέχει ὁ κῶδιξ οὗτος ἐν αὐτῇ τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ· ἔστι δὲ ὁ κῶδιξ ὀγκώδης, καλλιγραφικώτατος καὶ λατινιστὶ γεγραμμένος· ὃν ὁ Χρῶσανθος ἀπέστειλεν εἰς Ὁξφόρδην· ἔλαβε δὲ πάλιν ἐκεῖθεν συνδεδεμένον ἰσχυρῶς. Ἑλληνικὴν δὲ μετάφρασιν τοῦ συγγράμματος Ἀδάμ Ζοιρνικαβίου ἐφιλοπόνησεν Εὐγένιος ὁ Βουλγαρισ, τυπωθεῖσαν ἐν Πετρούπολει ἔτει 1797-ω.

κατέστημεν, οὐκ ἀπολειφθέντες (ὡς εἶπεῖν) καυτῶν τῶν τὰ ἔσχατα
τῆς πάλαι ἐγνωσμένης γῆς παροικούντων, ἠδέως τε καὶ ἀγαστῶς
τοῖς πᾶσιν ὀμιλοῦντες διὰ τε τὸ περιεὶν τῆς σοφίας, ἐκασταχοῦ
σχεδὸν τῶν Εὐρωπαϊῶν μερῶν ἐπανθοῦν, καὶ τοῦ ἤθους τὸ προ-
σηγές καὶ ἀστείον, οὐχ ἤκιστα δὲ καὶ τὸν πολὺν ἐν ταῖς πολι- 5
τείαις κόσμον καὶ τῶν μελάνθρων τὸ περικαλλές καὶ ὑψίβατον, ὧν
ἅπάντων ἐπαινέται καὶ τέως διατελοῦμεν καὶ ἐσόμεθα διὰ βίου·
ἀναίσιθτος γάρ, ὡς Ἑρακλεῖ στόμα μὴ παραβάλλῃ, φησὶν ἡ παροιμία.

Τόπον οὖν ἐκ τόπου ἀμείβοντες καὶ παρ' ἐκάστου τὸ πρόσ-
φορον ἀναλέγοντες, καὶ εἰς Κιοβίαν τὸ ἄστρῳ παρενεβάλομεν τὸ 10
δεύτερον (ἐν ἀρχιμανδρίτου μοίρα τοτηνικάδε τυγχάνοντες τοῦ καθ'
ἡμᾶς ἀγιωτάτου καὶ ἀποστολικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσο-
λύμων), μητρόπολιν οὖσαν τῆς μικρᾶς Ἑωσίας, πρὸς ταῖς ὄχθαις
τοῦ Βορουσθένους τὴν σύμπησιν λαχοῦσαν, ἐν ἣ ὡς ἐρμαίῳ ἐνετύχο-
μεν τῆδε τῆ βίβλω παρὰ τῷ τότε αὐτῆς προστατεύοντι ἀρχιερατικῶς 15
ἀοιδίμῳ μητροπολίτῃ Βαρλαάμ Γεασίνσκη, ἀνδρὶ τὰ τ' ἄλλα σοφῶ
κᾶν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς οὐ τὸ τυχὸν δοκίμιον κεκτημένῳ, τὰ τε
πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὰ θεῖα πολὺ τὸ εὐλαβές καὶ φιλόθεον τρέ-
φοντι· ἦν καὶ μεταγράψαντες σὺν περινοίᾳ μετήλθομεν μετὰ τε
τοῦ διαληφθέντος ἱεροῦ ἀνδρός, καὶ εἰς τὴν Βασιλεύουσαν γεγο- 20
νότες μετὰ τῶν ἐκεῖσε παρατυχόντων ἔλλογιμων ἀνδρῶν, τῶν καὶ
τριβίωνων τῶν ἐκκλησιαστικῶν, τῆς τε ἑλληνίδος καὶ λατινίδος
φωνῆς εὖ μάλα ἐπαίοντων. Διαγνόντες δὲ τὴν θέλτον σοφίας
πλήρη, πλείστους τε ὀνήσασθαι ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πράγμασι
διαρκῆ, καὶ δὴ μάλιστα ἐν ταῖς πρὸ χρόνων συγχῶν ἀναφρεσίαις, 25
ὡς μὴ ὄφελε, μεταξὺ τῆς ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς ἐκκλησίας δια-
φοραῖς καὶ διενέξεσιν, ᾤθημεν δεῖν ὡς ἀθανάτοις στήλαις τοῖς
τύποις ταύτην ἐκδοῦναι καὶ εἰς φῶς ἀγαγεῖν, ὡς ἂν μὴ ὁ ξύμπας
χρόνος φύσιν ἔχων τὰ πολλὰ κρύπτειν συγκαῖς κυκλικαῖς περιό-
δοις, καὶ τήνδ' ἀφανίστη, κατὰ μικρὸν ἐξίτηλον τῆ παραδρομῆ γε- 30
νομένην. Ἄλλ' οὖν καὶ δεύτερον ταύτην μετιόντες μετὰ σφοδρο-
τέρας ἐπιστασίας, καὶ διαγνόντες, ὡς ὁ συγγραφεὺς ταύτης Ἀδάμ
Ζερνίκας, ἅτε δὴ ἀνὴρ πολυμαθέστατος, πεπλήρωκεν αὐτὴν ἀφει-

δῶς ἀρχαίων τε καὶ νέων ὑπομνημάτων ἐλληνικῶν τε καὶ λατινικῶν, τῶν μὲν χειρογράφων, τῶν δὲ καὶ τυπωθῆναι φθασάντων ὧν τὰ μὲν παρ' ἡμῖν οὐκ εὐμαρῶς εἰσιν εὐρισκόμενα, τὰ δ' ἤκιστα. Ἐφ' οἷς οὐκ ἔχοντες τὸ ἀκραιφνές καὶ βέβαιον συνιδεῖν, εἰ
5 ἄρα αἱ ἐν αὐτῇ ἐπισωρευόμεναι μαρτυρίαι τάληθές κέκτηνται, τῇ ἀκριβεστάτῃ στάθμῃ πιστεῦσαι ἠξιώσαμεν, ὑμῖν δηλονότι τοῖς ἀφιλοπρόσωποις βασανισταῖς τῶν τοιούτων ἀρεοπαγίταις, τῶν ὀψιγόνων μὲν κατὰ τὴν μεγάλην Βρετανίαν Ἀθηνῶν, ἐμφερεστάτων δὲ ταῖς παλαιφαῖτοις, ἅτε δὴ ἐπιστήμοσι καὶ διαρκῶς τὰ κατὰ
10 θεολογίαν ἐξηκνημένοις, τοῖς τῆς ἐν τῇ σοφῇ Εὐρώπῃ ἐπισήμου Ὁξωνικῆς ἀκαδημίας φωστῆρσι διαυγεστάτοις καὶ μουσολήπτοις ἤρωσι, τοῖς φιλέλλησι καὶ δοκιμωτάτοις περὶ τὰ τᾶλλα καὶ τὰ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς διαφέροντα πράγμασιν, ἐπὶ τῷ παραδέσθαι τοῖς πρωτοτύποις καὶ μαστεῦσαι τὰς ἐν αὐτῇ μαρτυρίας. Ἀξιοῦμεν
15 τοιγάρτοι τὴν ὑμετέραν κοσμιωτάτην μεγαλόνοιαν, συνάραντας ἡμῖν τοῦ θεοῦ τουτουῖ ἔργου, ἐκθύμως τουτουῖ τὸν πόνον ἐνστερνίσασθαι, συντόνω τε σπουδῇ μετελθεῖν τὴν βίβλον καὶ τῇ πρὸς τὰ πρωτότυπα παρεξετάσει συνένοι, εἰ τάληθές καὶ ἀπαρ-
ποίητον αἱ μαρτυρίαι κέκτηνται, προσεπιδιωρθῶσαι τε εἴ τι ἐν
20 αὐτῇ τυχὸν ἀμάρτημα παροραθὲν συμπεριφέρεται, τό γε κατὰ γραφὴν καὶ τὸ τῆς φράσεως γλαφυρόν τε καὶ ἔντεχον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ προσεπικρῖναι, εἰ ἡ βίβλος αὕτη ἀξιοχρεως τύποις ἐκδοθῆναι· μεθ' ἃ ἡμεῖς πληροφορηθέντες παρὰ τῆς ὑμετέρας σεμνοπρεπείας, ὡς ἡ δηλωθεῖσα βίβλος τιμαλφεστάτη καὶ τὸ ἀξιο-
25 χρεων κέκτηται κατὰ τὴν ὑμετέραν σοφὴν ἐπίκρισίν τε καὶ διάγνωσιν, τότε δὴ γενήσεται παρ' ἡμῖν ἡ ἀνήκουσα φροντίς τύποις ταύτην ἐκδοθῆναι δι' ὑμετέρας αὐθις προστασίας τε καὶ ἐπιμελείας. Ἐνεχειρίσαμεν δὲ τὸ τεῦχος τουτὶ τῷ ἐν τῆδε τῇ βασιλευούσῃ πόλει διατρέβοντι ἐκλαμπροτάτῳ καὶ μεγαλοπρεπεστάτῳ
30 Ῥουπέρτῳ Σούττων, ἱππεῖ ἐκ τῶν χρυσῶν, πρέσβει τοῦ γαληνοτάτου Ἀγγλίας ρηγός, φιλικῶς αἰεὶ πρὸς ἡμᾶς καὶ εὐνοϊκῶς διακειμένῳ, τοῦ ἀποστεῖλαι αὐτὸ πρὸς τὴν ὑμετέραν τιμιότητα. δι' οὗ καὶ τὰς παρ' ὑμῶν ἀποκρίσεις προσμένομεν.

Ἡ ὁποία δὲ πατρίδος ὁ συγγραφεὺς ὠρμητο, ἡμῖν ἀσυμφανές ὁκοεῖ μέντοι ἔκ τε τοῦ ὀνόματος, τῆς ἐπωνυμίας, τοῦ στόλου τῆς συγγραφῆς αὐτοῦ καὶ τῆς χρήσεως τῶν ὀρων τυγχάνειν Προυσιανὸν ἢ Σάξωνα· εἶχε δὲ τὴν ἀρχὴν θρησκευτικὴν τὴν εὐαγγελικοκαθολικὴν οὕτω λεγομένην, μετὰ δὲ ἐθελουβόλως ὀρμηθεὶς ἀπῆλθεν ὃ ἐν Κιοβία, κάκεισε ταύτην μεταμαθὼν τὰ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἀρχαῖα καὶ πατροπαράδοτα ὀρθόδοξα δόγματα ἡσπάσατο, ὡς ἐνι ἰδεῖν ἐν τῷ παρόντι αὐτοῦ συγγράμματι· ἐν ἧ Κιοβία καὶ τὴν πολυτῆσιν ταυτηνὴν δέλτον φιλοπόνως συνείρας ἐξέδοτο, τὴν ὕλην πρῶτιστα ἐκ παντοδαπῶν καὶ ἀξιογάστων βιβλιοθηκῶν τῶν ἐν τῇ 10 σοφῇ Ἐυρώπῃ διατελουσῶν συλλεξάμενος· καὶ γὰρ ἡ βιβλιοθήκη τοῦ ἐν Κιοβία φροντιστηρίου μὴ ὅτι ξυμπάντων, ἀλλ' οὐδὲ τῶν πολλοστῶν βιβλίων τῶν εἰς μαρτυρίαν αὐτῷ παραληφθέντων ἡὑπόρρησε, καὶ πολλῶ πλέον τῶν χειρογράφων. Τίνα δὲ χρόνον ἐκεῖσε παρενέβαλεν, οὐκ εὐσύνοπτον· ἐπεὶ μέντοι τὴν βίβλον τῷ χιλιοστῷ ἐξακοσιοστῷ 15 ὀδοχοστῷ δευτέρῳ ἔτει τῷ σωτηρίῳ ξυνέθετο, εὐδὴλον, ὡς πρὸ τούτου ἀποδημητῆς ἐκεῖσε ἐγένετο. Ἐκ δ' αὐ τῆς Κιοβίας τὸ Βατουρίνον αὐτὸν εἶχε, καθέδραν ὄν τοτηκιάδε τοῦ χατμάνου, δουκὸς δηλαδὴ τοῦ Ζαποροβικοῦ στρατοῦ, ἦτοι τῆς Μικρᾶς Ῥωσίας· ὄν ὁ τότε δουξ Ἰωάννης Σαμουήλ ὁ καὶ Ποποβίτζης λεγόμενος ἀσμέ- 20 νως ἀποδεξάμενος διὰ τιμῆς ἦγε καὶ ἐν πᾶσι φιλοφρόνως περιέθαλπεν. Ἀπάρas μέντοι κάκειθεν τῷ κοινοβίῳ τοῦ ἀγίου Νικολάου ἀπήντα, τοῦ καὶ Ἐρημητικοῦ ἐπωνομαζόμενου, ἐν τοῖς προαστείοις τῆς Κιοβίας παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Βορυσθένους καθιδρυμένου, ὀμόρφος καὶ ὀμοδίαιτος γεγονὼς τῷ ῤηθέντι μητροπολίτῃ 25 Κιοβίας Βαρλαάμ, αὐτόθι τέως ἡγουμενεύοντι. Ἀλλ' οὖν μεταβὰς ὤκησεν ἐν τῷ ἱερῷ μοναστηρίῳ Μαξάκῳ κεκλημένῳ, πέραν τοῦ Βορυσθένους, τῷ ποταμῷ Δέζνα ὀμοροῦντι, ἐνθα καὶ τὸ ζῆν, ὡς φασιν, ὀσίως ἐκμετρήσας ταφῆς ἡξίωτο, γάμου μὲν καὶ ὀμεναίων διὰ βίου κατορχησάμενος, οὐ μεταμφιασάμενος δὲ τὰ τοῦ 30 μονήρους βίου σύμβολα. Ὅποίου δ' ἔτους τῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἐξέικετο, ἐξ ὅτου πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν, οὐ ράδιον συνιδεῖν συνεγράφατο δὲ καὶ ἔτερα πλεῖστα ὀνήσιμα, ἔξοχα δὲ πάντων περὶ

τῆς τοῦ παναγίου καὶ ζωαρχικοῦ πνεύματος θείας καὶ πατριπροβλήτου ἐκπορεύσεως, κατὰ τινος Θεοφίλου Ῥούτκα Ἰησουίτου, τοῦ ἐκ τῆς Λεσπόλεως, μητροπόλεως οὔσης τῆς ἐν Πολωνία Ῥωσίας.

Τάδε μὲν περὶ τούτου τοῦ σοφοῦ ἀνδρὸς ἀνιχνεύσαι καὶ εἰ-
5 πεῖν εὐπορήσαμεν, ὑμῖν δὲ τοῖς τῶν Μουσῶν καὶ Χαρίτων καταγωγίοις, περὶ ὧν ἀξιούμεν συγκατανευσασμένοις, εὐζωϊάν, εὐπραξίαν διηρηκῆ καὶ παντὸς ἀγαθοῦ ἐπίτευξιν τῷ θείῳ ἐπιμνηστεῦσαι εὐχόμεθα.

Ἐγράφη ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως μαΐω 1715.

10

18.

(Συνοδικὴ κατάκρισις τοῦ ψευδο-Ἀντιοχείας πατριάρχου Κυρίλλου, διαδόχου τοῦ ψευδο-Ἀντιοχείας Σεραφεῖμ, ἀρχηγῶν τῶν ἐν Συρία οὐνοπῶν)

Σεραφεῖμ ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

15

Τοῖς ἀπανταχοῦ εὐσεβέσι καὶ ὀρθοδόξοις πιστοῖς χριστιανοῖς, γνησίοις πνευματικοῖς ἡμῶν τέκνοις, χάρις εἴη καὶ εἰρήνη καὶ ἔλεος παρὰ Θεοῦ παντοκράτορος καὶ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ παρ' ἡμῶν εὐχῆ εὐλογία καὶ συγχώρησις.

20

Ἡ ἀκατάσχετος ὁρμὴ καὶ στασιώδης κακία τοῦ κοινοῦ πολεμήτορος οὐ διέλιπεν ἄνωθεν δοχεῖα μὲν κατάλληλα τῆς αὐτοῦ πανουργίας καὶ θανατηφόρου πικρίας ἐξευρίσκειν θηρευούσα καὶ δι' αὐτῶν ὀλεθρίους κατὰ καιροῦς συρφετοὺς ἐξεγείρειν κοινήν τε καὶ κατὰ μέρος τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, ἐπὶ καταστροφῇ

25

τινὶ δῆθεν τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος· οἱ δὲ τῶν προστατούντων ἀνρέμονες καὶ πιστοὶ οἰκονόμοι τῆς χάριτος οὐκ ἡμέλησαν, ἀλλ' ὡς Θεοῦ φημί συνεργοὶ τῆς τε δικαιοσύνης καὶ ἀληθείας ἐκδικῶν πολλαχῶς καὶ πολλαίς ὑπεραγωνισθέντες τῶν καταπονουμένων ἀγίων ἐκκλησιῶν πρόσφορον καὶ κατάλληλον ταύταις τὴν θεραπείαν ἐπήνεγκαν, τὰ μὲν πεπυρωμένα βέλη τοῦ πονηροῦ κατασβέσαντες, 30 τῶν δὲ πληγῶν τὸ πάθος ἐπιστημονικῶς ἀποτρίψαντες εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς εὐθετον ἀντικατέστησαν, τὰ τέως ἐκεῖθεν τῷ κακῶς δια-

† Κωδ. Μετοχίου Κ. πόλεως 411, σ. 295-297.

κείσθαι τῆς ἐκκλησίας ἀναλαβόντα μέλη. Τοιούτοις δὴ τισι κα-
 κοῖς προ χρόνων ἔδη τινῶν ἐπηρεία τοῦ μισοκάλου περιέπεσεν ἢ
 τῶν Ἀντιοχέων ἀγία τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία καὶ ὡς ἀπὸ πρηστῆ-
 ρός τινος καὶ κεραυνοῦ πυρακτώδους καταρραγέντος τὰ κατ' αὐτῶν
 ζοφερῶς καταστρέφεται· τίνα γὰρ λέληθεν ἕσα ὁ δυσσεβῆς καὶ 5
 θεομισῆς ἐκεῖνος ψευδο-Ἀντιοχείας κακο-Σεραφειμ ἐδραματοῦρ-
 γησεν, ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ διδασκάλου αὐτοῦ Διαβόλου ὀδηγού-
 μενος, εἰς ὄλεθρον τοῦ κατὰ Συρίαν καὶ Ἀραβίαν ὀρθοδόξου πλη-
 ρώματος; Ὁ ἀνδροεῖκελος ἐκεῖνος φημί Διάβολος, τοῦ Σατανᾶ ὁ
 πρωτότοκος καὶ Δαιμόνων τῶν ταρταρούχων ὁ προκαυθήμενος, τὸ 10
 τερατώδες καὶ ποικιλόμορφον θηρίον, ὁ τῶν πονηρῶν σπερμάτων
 τῆς ἀσεβείας σπορευτής, ὅστις ἐτραχηλισθεὶς ἀπαῖ τῆς εὐθείας ὁδοῦ
 καὶ εἰς βάρανθρα δεινῆς ἐμπεσὼν ἀσεβείας καὶ δοχεῖον χρηματί-
 σασ τοῦ πονηροῦ Δαίμονος, ὃς καὶ εἰς ἄγγελον φωτὸς μετασχη-
 ματίζεσθαι εἴωθε, διαφόρους ἐξαλλοιώσεις καὶ μετασχηματισμοὺς 15
 ἐλάμβανεν ἐν ὄλω τῷ τῆς μουσαρᾶς αὐτοῦ ζωῆς χρόνῳ καὶ τὸν
 λύκον ἐν βαθεῖ τῷ κωδίῳ ὑποκρύπτων τῆν ἄλωπεκῆν ἔξωθεν ἐνε-
 δύετο· ἃ δὴ πρὸς ἀπάτην τῶν εὐσεβῶν ἐμηχανάτο ὁ ἀσεβῆς,
 κιβδηλὸς ἐπισπείρων λογισμοὺς καὶ ἔκφυλα καὶ ἄτοπα δόγματα
 συγγένων δι' αὐτῶν καὶ συνταράττων τὸ ὄρθον τῆς θεοπνεύστου 20
 διδασκαλίας καὶ ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως· ἐφ' οἷς φωραθεὶς καὶ
 ἀπελεγθεὶς ἐτι ἐν πρεσβυτέροις τελῶν, ὡς ἀσεβῆς καὶ ἄθεος
 καθαιρέσει παντελεῖ καθυπεβλήθη συνάμα τοῖς πονηροῖς αὐτοῦ
 θιασώταις. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα τοῦ τῆς ἱερᾶς τῶν Ἀντιοχέων κα-
 θέδρας πατριάρχου κῆρ Ἀθανασίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος, 25
 ἐξαίφνης ἀνεπήδησεν ὁ δυσσεβῆς οἰά τις Δαίμων ὑποταρτάρειος
 καὶ ἀνταρτικῆς δυνάμεως προσκρούσας ὀρμητῆ ληστρικῶς βία καὶ
 δυναστεία ἐπέβη τοῦ ἀγιωτάτου ἐκεῖνου θρόνου καὶ αὐτοχειροτό-
 νητος πατριάρχης Ἀντιοχείας ἐφημίσθη ὁ τῶντι κακόδοξος φα-
 τριάρχης, πρὸς μηδὲν ἄλλο ἀποβλέπων ὁ δυσσεβῆς, ἀλλ' ἢ εἰς 30
 τὸ διαφθεῖρειν τὸ ἐκεῖ χριστιώνυμον πλήρωμα καὶ ταῖς πονηραῖς
 αὐτοῦ κακοδοξίαις δυστυχῶς καθυπαγαγεῖν. Ἀλλ' ἔφθασεν ἡ θεία
 δίκη καὶ οὐκ ἴσχυσεν ὁ βέβηλος ἐπὶ πολὺ κατασχεῖν τὸν ἀγιώ-

τατον εκείνον θρόνον και τὸ ἱερόν ἐκεῖνο καταμολῦναι ἔδαφος, ὅπου οἱ τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην ὠραῖοι πόδες ὠραίως ἔστησαν· γνωσθεῖς γάρ τῷ ὕψει τῆς κραταιᾶς βασιλείας ὡς οὐ ποιμὴν ἀλλὰ λύκος αἰμοβόρος και φθορεὺς ἦν τῶν ἐν Συρία και

5 Ἀραβία ὑποταλῶν ὀρθοδόξων, και τοῦ θρόνου ἐξωστρακίσθη και ὑπερόριος ἐγένετο μετὰ και ἄλλων ὑπαθῶν αὐτοῦ· κἀντεῦθεν και δευτέρα συνοδικῆ καθαίρεσει κανονικῶς καθυπεβλήθη και ὡς σεσηπὸς μέλος ἐξεκόπη τέλεον τῇ ἀξίῃ τοῦ πανσθενουργοῦ και θεῖου πνεύματος τῆς ολομελείας τοῦ ἐνὸς τῆς ἐκκλησίας σώματος,

10 διὰ δὲ συνοδικῶν γραμμάτων ἐθεατρίσθη τηρικῶτα και ἐδημοσιεύθη τοῖς ἀπανταχοῦ εὐσεβέσιν ἢ κακοδοξία αὐτοῦ και ἀσεβεία, ὅπως μὴ ἰσχύσῃ ὁ πονηρὸς τῶν ζιζανίων σαρκεὺς λυμῆνασθαι τὸ γλοηφόρον τῆς ἐκκλησίας γεώργιον. Ἀλλ' οὐκ ἐν τοσούτῳ και μόνῳ τὸ κακὸν περικέλεισται· αὐτοῦ γάρ τοῦ δυσσεβούς κακο-Σεραφεῖμ, τοῦ περισαλπιζομένου πατριάρχου Ἀντιοχείας, και διάδοχος ἀνεβλάστησε κακο-Κύριλλός τις, οἷός λαιμὸς ὀμόφρων κατὰ πάντα και ὀμόδοξος τῷ κακοδιδασκάλῳ αὐτοῦ, ὅφ' οὐ και χειροτονίας, τάχα δὲ και πατριαρχικῆς ἀξίας, ἀξιωθῆναι

15 αὐγεῖ ὑπὸ τοῦ ἀνιέρου ὁ ἀχειροτόνητος, ὑπὸ τοῦ ἀντάρτου ὁ συναποστᾶτης ἐκεῖνω, ὑπὸ τοῦ κατακεκριμένου ἐπὶ ἀσεβεία και κακοδοξία ὁ ὀμόφρων και συγκατακεκριμένος ἐκεῖνω, ὑπὸ τοῦ ἀκοινωνήτου ὁ ἀκοινώτητος (κατὰ γάρ τὸν ξη' ἀποστολικὸν κανόνα, τοὺς παρὰ αἰρετικῶν βαπτισθέντας ἢ χειροτονηθέντας οὔτε πιστοὺς οὔτε κληρικοὺς εἶναι δυνατόν), προς ἕνα και τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἀφορῶν ὁ πονηρὸς διάδοχος τῆς ἀσεβείας και κακοδοξίας ἐκεῖνου, τὸ τοῦ κακοῦ κόρακος παγκάκιστον φόν, προς ὀλεθρον δηλαδὴ ψυχικὸν τῶν κατ' ἐκεῖνα

20 τῆς γῆς μέρη ἀπλουστέρων και ἀμαθεστέρων χριστιανῶν. Βαβαί τῆς ἀκαθέκτου και μανιώδους κατ' ἡμῶν ὀρμῆς τοῦ κοινῶ πολεμῆτορος! Ὅθεν καιρὸς ἤδη μετὰ τοῦ προφήτου και ἡμᾶς ὕδωρ ὑπὲρ κεφαλῆς

30 φημι και τοῖς ὀφθαλμοῖς πηγῆν δακρύων ζητεῖν, ἐπὶ τῷ κατ' ἀξίαν θρηνηλογῆσαι τὰς περὶ τὴν ἁγίαν ἐκκλησίαν ἐκεῖνην ἀπειροπληθεῖς συμφοράς, τὸ πάθος οἰκεῖον ὡς δέον ἡγουμένους· και γάρ συρροια μία και σύμπνοια μία τοῦ πνεύματος εἰς μίαν καθολικὴν

καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν τὰς κατὰ μέρη παροικίας συνάπτει, καὶ ὅταν δοξάζηται τὸ ἐν μέρος, κατὰ τὸ ἀποστολικὸν θεῖον λόγον συγχαίρει καὶ τὰ ἄλλα πάντα. Ὅμοίως καὶ τοῦ ἐνὸς αὐτοῦ πάσχοντος, καὶ τὰ λοιπὰ συμπάσχειν ἐπάναγκες.

Ἄλλ' ἵνα μὴ τελέως τῷ πάθει καθυποκύψαντες τὰ τῶν συμ- 5
φορῶν αἰτία παρίδωμεν θρασυόμενα, αὐτοὶ δὲ ἀμελεῖς φανώμεν καὶ ράθυμοι, μὴ ἐκπληροῦντες ἐτοιμῶς τὰ θεῖα ἐντάλματα καὶ τῶν ὀλεθριῶν ζιζανίων μὴ ἐκκαθαίροντες τὸ τῆς ἐκκλησίας γεώργιον, δεῖν ἔγνωμεν κοινῇ συνοδικῇ διαγνώσει, γνώμη τε καὶ συν- 10
αινέσει τοῦ μακαριωτάτου καὶ ἀγιωτάτου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου κυρίου Παρθενίου, τοῦ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητοῦ καὶ περιποθητοῦ ἡμῶν ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ, δικαίαν καὶ κανονικὴν τὴν ψῆφον ἐξενεγκεῖν κατὰ τοῦ πονηροῦ τούτου κακο-Κυρίλλου, διαδόχου τοῦ ψευδο-Ἀντιοχείας ἐκείνου κακο-Σεραφεῖμ 15
καὶ τῶν ὁπαδῶν αὐτῶν, καὶ τῇ ἀπατόμῳ θυνάμει τοῦ πνεύματος ἐκριζῶσαι τὴν κακὴν φυτεῖαν, ἣν ὁ πατὴρ ὁ οὐράνιος οὐκ ἐφύ-
τευσε, καὶ δημοσιεῦσαι διὰ γραμμάτων ἡμῶν συνοδικῶν τοῖς ἀπανταχοῦ εὐσεβέσι τὸν ἀχειροτόνητον τοῦτον καὶ ἀνίερν καὶ πονηρὸν τοῦ πονηροῦ διάδοχον κακο-Κύριλλον, ἵνα μὴ διαδόσιμος ἢ τούτου 20
λύμη τοῖς εὐσεβέσι καὶ γνησίσις τῆς ἐκκλησίας γένηται τέκνους. Τούτου χάριν γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων, τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ὅ τε διαληφθεὶς κακο-Κύριλλος, διάδοχος τοῦ ψευδο-Ἀντιοχείας κακο-Σεραφεῖμ, καὶ ὅσοι ἄλλοι 25
ἐλογίσθησαν χειροτονίας ὑπ' ἐκείνου τάχα τυχεῖν, ὡς ἀχειροτόνηται καὶ ἀνίεροι καὶ ὅλως ἀκοινώνηται, ἅτε ὁμόφρονες καὶ ὁπαδοὶ τοῦ δυσσεβοῦς ἐκείνου κακο-Σεραφεῖμ καὶ υἱοὶ κατάκριτοι γνωρίζονται παρὰ πάντων, γυμνοὶ καὶ ἀμέτοχοι ἀρχιερατικῆς καὶ ἱερα-
τικῆς χάριτος καὶ μεμακρυσμένοι παντὸς ἱερατικοῦ βαθμοῦ καὶ τιμῆς καὶ εὐλαβείας ἀνάξιτοι, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν βδελυκτοὶ καὶ μισητοὶ καὶ ἀποτρόπαιοι. Ἐντελλόμεθα δὲ πατρικῶς καὶ πνευμα- 30
τικῶς καὶ πᾶσι τοῖς εὐσεβέσι καὶ ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς, ὅπως γινώσκοντες αὐτούς, τὸν τε διάδοχον τοῦ ψευδο-Ἀντιοχείας κακο-

Σεραφείμ κακο-Κύριλλον καὶ τοὺς λοιποὺς διαδόχους ἐκείνου κατα-
κεκριμένους ὑπὸ τῆς ἁγίας ἐκκλησίας καὶ ἱερᾶς συνόδου, ὡς δυσ-
σεβεῖς καὶ κακοδόξους καὶ ἀντιθέους καὶ ἀχειροτονήτους καὶ ἀνιέ-
ρους καὶ ὅλως ἀσεβεῖς καὶ ἀκοινωνήτους, μὴ προσδέχονται ὅλως
5 αὐτοὺς, μηδὲ ὅλως συναγελάζονται, ἀλλὰ φεύγωσιν αὐτοὺς ἅπαν-
τες ὡς λυσσῶντας κύνες κατὰ τῆς ποιμνῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ ὡς
λύκους αἰμοβόρους καὶ λυμεῶνας καὶ φθορεῖς, καὶ φυλάττωνται
τὸν ἀπὸ τοῦ μαρτοῦ αὐτῶν στόματος ἐξερχόμενον τῆς κακοδιδ-
σκαλίας καὶ κακοδοξίας τῶν, ἵνα μὴ λάθωσιν ἰσθόλοις περιτυχόντες
10 θηρίοις καὶ τὴν ὑπ' αὐτῶν πικρίαν εἰσθῆξωσιν· ὅσοι δὲ παρὰ τὰ
προστατιτόμενα τολμήσωσι πράξαι, οἱ τοιοῦτοι ἀρχιερεῖς τυχὸν
ὄντες ἔστωσαν ὑπεύθυνοι ταῖς κατὰ τῶν εἰρηγμένων κακοδόξων ἐκ-
φωνηθείσαις ἀραῖς καὶ εὐθύναις τῆς καθαιρέσεως, λαϊκοὶ δὲ ἀφω-
ρισμένοι εἶησαν παρὰ Θεοῦ κυρίου παντοκράτορος καὶ κατηρα-
15 μένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ ἄλυτοι μετὰ τοῦ προδότου Ἰούδα, καὶ
πάσαις ταῖς πατρικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνοι· πειθαρχ-
οῦντες δὲ καὶ ὑποτασσόμενοι πάντες ταῖς πατριαρχικαῖς καὶ συ-
νοδικαῖς ἡμῶν νοθεσίαις, ὡς τέκνα ἡμῶν γνήσια καὶ εὐσεβεῖς
καὶ ὀρθόδοξοι, εἶησαν συγκεχωρημένοι καὶ εὐλογημένοι παρὰ Θεοῦ
20 κυρίου παντοκράτορος, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἀπειρον ἔλεος καὶ ἡ
εὐχὴ καὶ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος εἶη πᾶσιν ὑμῖν. ἁψυθ'
δεκεμβρίῳ, Ἰνδικτιῶνος η' [1759].

† Ὁ ἐλέω Θεοῦ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Παρθένιος ἐν ἁγίῳ
πνεύματι ἀποφαίνεται.

- 25 † Ὁ Ἡρακλείας Γεράσιμος.
† Ὁ Νικαίας Ἱερεμίας.
† Ὁ Ἀδριανουπόλεως Διονύσιος.
† Ὁ Λαρίσσης Μελέτιος.
† Ὁ Σερρών Ἰωαννίκιος.
30 † Ὁ Μεσημβρίας Ἄνθιμος.
† Ὁ Δρύπτας Βαρθολομαῖος.
† Ὁ Σοφίας Ἱερεμίας.
† Ὁ Ἐλασσῶνος Τιμόθεος.

19.

(Ἱερεμίου β', πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, πράξις ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ Μιχαήλ μητροπολίτου Κιέβου-Χαλιτζίου, γεγραμμένη ἐν Ρωσίᾳ)¹.

Τριάς ἡ ὑπεράπειρος ἐνιαία τε καὶ τρισήλιος φύσις, ἡ τοῦ παντός
 συνεκτικὴ τε καὶ δημιουργικὴ φύσις, ἡ φῶς ἀπρόσιτον καὶ ἀίδιον οὐσά 5
 τε καὶ νοουμένη, ἐν τρισὶ διακόσμοις τὴν νοερὰν καὶ αὐλον ὑποστησα-
 μένη πᾶσαν τῶν ἀγγελικῶν καὶ χειρουβικῶν δυνάμεων φύσιν, τῇ φωτὰ
 δεύτερα εἶπεῖν τοῦ πρώτου φωτός δεκτικὰ καὶ λειτουργικὰ πνεύματα,
 τρισὶ καὶ τοῖς ἁγιασμοῖς τὴν ἐνιαίαν καὶ τριττὴν θεολογεῖν ἐρρυθμί-
 σατο τὴν τούτων οὐσίωσιν καὶ παραγωγὴν· πλείω δὲ τὰ εὐεργετού- 10
 μενα εἶναι βουλευθεῖσα, κατὰ τὸ αὐτῆς ὑπεράπειρον ἀγαθότητος πέλα-
 γος, τὴν ὄρωμένην ἅπασαν νεύματι παρήγαγε κρίσιν καὶ οἶόν τι τῆς
 ἑαυτῆς σοφίας θαυμάσιον γινώρισμα ὕστατον καθ' ὁμοίωσιν καὶ κατ'
 εἰκόνα τῆς ἑαυτῆς κυριότητος τὸν ἄνθρωπον ἔπλασεν οὐ τὴν πρώτην
 καὶ ἀφθαρτον ἀπολέσαντος ὠραιότητα δι' ἑαυτοῦ πρὸς τὸ ἀρχέτυπον 15
 ἐπανήγαγεν ὁ πλάστης πλαστούργημα, σαρκωθείς ἐπ' ἐσχάτων καὶ
 ἄνθρωπος τέλειος γεγονώς· τὰ ἄνω τοῖς κάτω τε μίξας, καὶ τὴν
 ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθοῦς πίστεως πανσόφως ἐπιγνώωναι πεποιήκεν,
 ἁγιασμόν τε διὰ τῆς ἐνώσεως τοῖς κάτω καὶ φθαρεῖσι πλουσιο-
 παρόχως διενείματο, κλήσεώς τε ἐπουρανοῦ μετόχους ἀνέδειξε. 20
 Δι' αὐτῆς καὶ τὴν προσαγωγὴν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, τέλος ἡ στά-
 σιν εἶπεῖν φύσεως ἀνθρωπίνης οὐσαν, ὡς εἶδος τῇ ὕλῃ ἐγγινώ-
 μενον δι' ἐπιγνώσεως· τελικὸν δὲ τούτων τὴν ἱεραρχίαν οὐσαν
 τοῖς κάτω διετάξατο, ὡς καὶ τοῖς ἄνω, πρὸς διαδοχὴν ἁγιασμοῦ
 τῶν ἐσομένων ἀνθρώπων καὶ μετάδοσιν τῆς χειροτονίας τῶν τοιού- 25
 των ὑπουργημάτων διὰ τῶν πρώτων καὶ ἁγιαστικῶν ἀξιωματίων
 τὴν μετάθεσιν μέθεξιν καὶ ἱερουργίαν ἀπεφύνατο, πνεύματος ἁγίου
 πυρίνων γλωσσῶν ἐν εἶδει κατελθόντος καὶ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ μα-
 θητὰς ἀγίους τοῦ ἐγχειρήματος ἀποτελέσαντος. Ἀλληλοδιαδόχως
 δὲ καὶ εἰς ἡμᾶς διαβάσης ταύτης τῆς ἀξίας ἐλέει ἀφάτω καὶ κρί- 30
 μασιν ἀρρήτοις, ἐπὶ τὴν ἀγιωτάτην μητρόπολιν Κυέβου Χαλιτζίου
 καὶ πάσης Ῥωσίας, ἀπροστάτευτον καὶ πνευματικοῦ ποιμένου ἄμοι-

¹ Κῶδ. Μετοχ. Κ/πόλεως 411, σ. 33.

ρον ἢ μετριότης ἡμῶν εὐροῦσα, ὡς τοῦ πρώην μητροπολίτου κυ-
ροῦ Ὁνησιφόρου αἰεὶ βουλῇ καὶ προαιρέσει παραιτησαμένου
τόν τε θρόνον καὶ τὴν ἀρχιερωσύνην, διὰ τὸ κατὰ συναρπαγὴν
ἀκανονίστως χειροτονηθῆναι. Ἐρευναν τοίνυν ποιησαμένη ποι-
5 μένα ταύτη ἐγκαταστῆναι ἄξιον καὶ δυνάμενον ταῖς τοῦ τόπου ἀνω-
μαλίαις καὶ συγχύσεσιν ἀντιπαλαίειν, εὔρε τὸν ὀσιώτατον ἐν ἱερο-
μονάχοις καὶ ἀρχιμανδρίτην κῆρ Μιχαήλ, ἄνδρα ταῖς κατὰ Θεὸν
ἀρεταῖς ἐγκρατομημένον, ἐν μοναστηρίῳ τε ἀποκαρθέντα ἐς ἀπα-
λῶν δούχων καὶ τοὺς τῆς ἱερωσύνης βαθμοὺς κατὰ τάξιν ἀμεί-
10 ψαντα, φήφω καὶ δοκιμασία τῶν καθευρεθέντων ἀρχιερέων, τοῦ
τε Μονεμβασίας κυροῦ Ἱεροθέου καὶ ἐξάρχου πάσης Πελοποννή-
σου καὶ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Μογλέων κυροῦ Θεοφά-
νους, τῇ ἐπικλήσει τοῦ παναγίου καὶ ζωαρχικοῦ πνεύματος ἐχει-
ροτόνησεν αὐτὸν μητροπολίτην Κυέβου Χαλίτζι· καὶ πάσης Ῥωσίας.
15 Ὁφείλει τοίνυν ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης Κυέβου Χαλίτζι - - -
καὶ τῶν ἀπὸ τε συνοικεσίων ἱερολογιῶν καὶ τῶν ἄλλων πάντων,
ὡς ἡ παλαιὰ συνήθεια ἐπεκράτησεν, εἰσηγεῖσθαι δὲ καὶ διδάσκειν
τὸν ἐν αὐτῇ χριστωνύμον λαὸν τοῦ Κυρίου πάντα τὰ ψυχοφελῆ
καὶ σωτήρια καὶ ταῖς ἀπὸ τῶν θείων Γραφῶν διδασκαλίαις, ταῖς
20 τε ἀπὸ γλώττης νοουθεσίαις, μάλιστα δὲ ταῖς ἀπὸ τῶν ἰδίων ἔρ-
γων πράξεσιν ἀνάγειν αὐτοὺς πρὸς θεογνωσίαν καὶ τῶν αὐτοῦ ἐν-
τολῶν ἐργασίαν, καὶ ἀποστολικῶς εἰπεῖν τὰ πάντα τοῖς πᾶσι γί-
νεσθαι, ἵνα πάντας ἢ τοὺς πλείονας κερδήσῃ· ἔχειν τε ἄδειαν καὶ
ἐξουσίαν ἱερουργεῖν ἐν αὐτῇ ἀκωλύτως μετὰ καὶ τῆς τοῦ ἰδίου
25 θρόνου ἐγκαθιδρύσεως, ἐπισκόπους τε χειροτονεῖν νομίμους, ἀνα-
γνώστας σφραγίζειν, ὑποδιακόνους τε καὶ διακόνους χειροτονεῖν
καὶ εἰς τὸ τοῦ πρεσβυτέρου προβιβάζειν ἄξιωμα, θείους καὶ ἱερούς
ναοὺς καθιεροῦν, ἀρχιμανδρίτας ἐγκαθιστᾶν καὶ τᾶλλα τε πάντα
ἀρχιερατικὰ ἐπιτελεῖν, ὡς γνήσιος μητροπολίτης Κυέβου Χαλίτζι·
30 καὶ πάσης Ῥωσίας καὶ ὧν καὶ ὀνομαζόμενος (ὀφειλόντων πάντων
τῶν ἐν τῇ αὐτοῦ μητροπόλει θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων, ὀσιωτά-
των ἀρχιμανδριτῶν καὶ πάντων τῶν ἄλλων, ἱερέων τε καὶ διακό-
νων, ἀρχόντων τε καὶ παντὸς τοῦ χριστωνύμου λαοῦ πείθεσθαι·

αὐτῷ καὶ ὑπείκειν κατὰ νόμους ἀποφαινομένῳ· καὶ οὕς ἂν ἀργήσῃ, ἀργοὶ μενέτωσαν, ἕως παιδευθέντες μάθωσι Θεῷ καὶ ποιμένοι ὑποτάσσεσθαι), διγὰμους καθήρειν καὶ μηδὲ ἀκοῦσαι τούτους ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπαρχίᾳ ὀνομάζεσθαι.

Ἔτι ἐντελλόμεθα καὶ ἐν ἀγίῳ παρακλεουόμεθα πνεύματι ἐν 5
τριετία ἐξέρχεσθαι καὶ τούτους πάντας ἐπισκέπτεσθαι καὶ ὡς ζιζάνια ἢ μέλη σεσηπότα ἐκβάλλειν καὶ ἀποτέμνειν καὶ διυθύνειν, ὡς οἱ νόμοι διακελεύονται, παρὰ πάντων (ὡς δίκαιον) μετ' εὐλαβείας ἀκουομένου καὶ τιμωμένου· ἡ γὰρ πρὸς αὐτὸν τιμὴ καὶ εὐπείθεια πρὸς τὴν ἡμῶν ἀναβαίνει μετριότητα καὶ δι' αὐτῆς εἰς Θεόν, 10
οὗ τὸν τύπον ἐπέχει ὁ ἐπίγειος ἀρχιερεὺς. Ὅστις δὲ τολμήσῃ ἐναντιωθῆναι τούτῳ ἐν τοῖς διαληφθεῖσι παῶν, ἐπίσκοπος ὢν ἢ ἀρχιμανδρίτης ἢ ἄλλως τοῦ ἱερατικοῦ καταλόγου, ἀργὸς ἔστω πάσης ἱερατικῆς τάξεώς τε καὶ στάσεως· καταφρονῶν δὲ τῆς ἀρχίας, καὶ ἀφωρισμένος· τῶν ἀρχόντων δὲ ἢ λαϊκῶν, ἀφωρισμένος καὶ 15
κατηραμένος ἀπὸ Θεοῦ καὶ ἄλυτος μετὰ θάνατον. Ἐνεκεν τούτων πάντων ἐγράφη καὶ ἡ παροῦσα πράξις τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ ἐπεδόθη τῷ ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Κυέβου Χαλίτζι· καὶ πάσης Ῥωσίας, καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ ἐν ἔτει ςϞϛ' [1589].

20.

20

(Διονυσίου γ' Κωνσταντινουπόλεως συνοδικῆ καθαιρέσει τοῦ Ἀντιοχειακοῦ πατριάρχου Κυρίλλου. 1672) ¹.

“Ἡ ἀκατάσχετος ὀρμὴ” κτλ. μέχρι τοῦ “ἐπιστημονικῶς ἀποτρίφαντες”. Οὕτως ἄρχεται τὸ συνοδικὸν τοῦτο γράμμα, προοίμιον ἔχον ὃ καὶ τὸ πρότερον ὑπ' ἀριθ. 18, ὑπερ ἐναυθὰ κατεχωρίσθη 25
μετὰ δὲ τὸ “ἀποτρίφαντες” συνεχίζεται τοῦ γράμματος ἡ ἀκολουθία ὡδε· “τὰ γὰρ αἴτια τῶν ἐν αὐταῖς ἀκαταστασιῶν τε καὶ στάσεων ἄρδην καταβαλόντες καὶ ἐκ μέσου ποιήσαντες εἰς τὴν ἐς ἀρχῆς

¹ Κώδ. Μετοχίου 411, σ. 85-88. Περὶ δὲ τοῦ Κυρίλλου ἀνέγνωθι Κωνσταντίου τοῦ ἀπὸ Σιναίου πατριάρχου βιογραφίαν καὶ συγγραφὰς ἐλάσσονας, σ. 139, ἐνθα διάδοχος αὐτοῦ ἀναφέρεται Ἀνθιμος ὁ Ἐπιφανείας. Ἐτερον ἀντίγραφον τῆς καθαιρέσεως, πληρέστερον ἴσως, εὑρίσκεται ἐν τῇ Νομικῇ Συναγωγῇ τοῦ πατριάρχου Δοσιθέου. Ὅρα Κ. Σάθα, Μεσ. Βιβλιοθ. τ. III, σ. 599.

εὐταξίαν ἀντικατέστησαν, τὰ τέως ἐκεῖθεν τῷ κακῶς διακεῖσθαι
τῆς ἐκκλησίας ἀναλαβόντα μέλη, καὶ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου μετα-
χτεύσαντες, τὰ τοῖς πονηροῖς τοῦ πονηροῦ θελήμασι παρακύψαντα
(τοῦτο καὶ μόνον γὰρ ἔργον τοῖς εὐσεβέσι προπορευόμενον ἔχει τὸ
5 θέλημα τοῦ Θεοῦ), καὶ τὸν φόβον πάντων τῶν επιτηδευμάτων ὃ
καὶ πρὸ πάντων δέπουθεν παρὰ πάντων τῶν τῆς ἱεράς καταστάσεως
φροντιστῶν τῇ ἀγία διενεργεῖται τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία· καὶ γὰρ εἰ-
κὼν θεύτοκος αὕτη ὡς ἀληθῶς τῆς οὐρανόυ καὶ ἔστι καὶ λέγεται,
τῆς ἐκκλησίας· διὸ καὶ εὐχεσθαι προσετάχθημεν θεολέκτως ὡς
10 ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς τὸ θέλημα γίνεσθαι διηνεκῶς τοῦ
ἐπουρανόυ Θεοῦ καὶ πατρός. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ τανῶν ἐξ
ἐπηρείας ἐπιβούλου καὶ μηχανῆς αὐτοῦ τοῦ ἀλάστορος ταραχῆς
ἐνεπλήσθη πολυθροῦβου καὶ στάσεως ἢ τῶν Ἀντισχεῶν τοῦ Θεοῦ
ἐκκλησία καὶ ὡς ἀπὸ πρηστῆρός τινος καὶ κερανοῦ πυρακτώδους
15 καταρραγέντος τὰ κατ' αὐτὴν καταστρέφεται—καὶ γὰρ ἅμα τῷ με-
ταλλάξαι τὸν ἐντεῦθεν βίον τὸν τῆς ἱεράς ἐκείνης καθέδρας πα-
τριάρχην κῦρ Μεθόδιον, πρὸ τοῦ διασκεφθῆναι συνοδικῶς ἐπὶ τῶν
ὑποκειμένων αὐτῇ ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν ὅσα περ ὃ τῆς εὐσε-
βείας καταρτίζει κανῶν πρὸς ἀντικατάστασιν πατριάρχου καὶ ἀξίου
20 ποιμένου, ἐξανέστη τυραννικῶς ἔγγονός τις ἐκείνου καὶ υἱὸς λοιμῶς
διὰ συμμορίας αἰσχίστου καὶ χαιρεκάκων ὀλίγων καὶ εὐαριθμῆτων
τινῶν, καὶ δόσει χρημάτων ἀβροτάτης ποσότητος πρὸς τοὺς ἔξω
κρατοῦντας ἐξ ὧν ἐκλοποφόρησεν αὐτός τε πρῶτον καὶ ὕστερον
καὶ ὁ αὐτάδελφος αὐτοῦ καὶ συμπράκτωρ, εὖ λέγειν καὶ ὁ πατήρ
25 οὐχ ἦττον καὶ ὁ πάππος, ἱεροσύλως πολυτελῶν κτημάτων καὶ ἱε-
ρῶν ἀναθημάτων τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας, βία καὶ δυναστεία τὸν πα-
τριαρχικὸν καθήρπασε θρόνον, οὐκ ἐκλογῆ κληρικῶν, οὐκ ἐπισκό-
πων ψήφω, οὐκ ἀπαιτήσει λαοῦ, καθάπερ οἱ τῆς ἐκκλησίας εἰση-
γοῦνται θεῖοι θεσμοί· ἀλλ' ἀργυρώνητον εἶναι τὴν θεῖαν προστα-
30 σίαν δίκην πολιτικοῦ τινος ἀξιώματος ὑποτοπάσαν τὸ κάθαρμα,
τσιουτοτρόπως τῇ ἐκκλησίᾳ εἰσέφρησεν ὁ κακὸς υἱὸν ἐκείνου
τοῦ μακαρίτου, Κύριλλος ὀνόματι· καὶ δεινῶς ταύτην λεηλατήσας
καὶ συναπεμπολήσας τὰ ἱερά ταύτης σκεύη καὶ βαρύτιμα κειμήλια

πρὸς χρηματισμὸν τοῖς Ἑβραίοις, ὡς οἱ ἐκεῖθεν γοερῶς ἐκβοῦν-
τες ἀναμαρτυροῦσι χριστιανοί, κατέστησεν ἄπορον καὶ ἀνάστατον.
Ὅποιοις δὲ καὶ πηλίκος ἐστίν (εἴ τις ἐρωτᾷ μαθεῖν ἱμειρόμενος)
ὁ περικεκωδωνισμένος αὐτὸς καὶ περισαλπίζομενος πατριάρχης, τὸ
μὲν γηροπρεπὲς ἄγει τῆς ἡλικίας χρόνων πεντεκαίδεκα, τὴν δὲ 5
σεμνοπρεπῆ πολιὰν περιφέρει πρόσωπον ἀγένειον· καὶ γὰρ παι-
δαριὸν ἐστὶν ἔτι καὶ παιδαγωγοῦ δεόμενον, μειράκιον πρόσηβον
καὶ μήπω τὰ τῆς παιδικῆς μεθῆλικώσεως ἀμείψαν. Βαβαὶ τῆς
θείας παραχωρήσεως! Ἄλλ' οὐκ ἐν τοσοῦτῳ καὶ μόνῳ τὸ κακὸν
περικέλεισται, μηδ' ἔχει τίς πως ὑπονοῆσαι, ὅτι τὸ νῦν τῆς νεό- 10
τητος δῆθεν ἄτοπον ἢ μεθύτερον σεμνὴ πολιτεία ἐπιγενησομένη
περικαλύψει καὶ θεραπεύσει - - ἀταξίαν τὸ ὀψίγονον εὐτακτον·
τῇ γὰρ ἀβελτηρία τῆς θεοστυγοῦς αὐτοῦ νεότητος καὶ βίος δια-
βεβλημένος συνέζευκται· καὶ πολιτείας ἀσώτου δραματουργήματα
καὶ διεφθαρμένης ἔργα διαγωγῆς, ὅσα καὶ λέγειν αἰσχρὸν ἐστίν· 15
ὅπερ δὲ κεφάλαιον τοῦ κακοῦ, καὶ νόσος θεραπείας ἀνέκδοτος.
Ἄνθ' ὧν τὸ ἐκεῖσε χριστιάνομον πλήρωμα κατηφείας καὶ δεινῆς
σκυθρωπότητος ἀναπίμπλαται καὶ ξύμπασα ἢ πόλις ἐν ὀδύνας
πέφυρται καὶ στυγρὸν περιφέρει τὸ πρόσωπον, ξυνοπαθούτων
ἀπάντων καὶ τῆς σφῶν ἐκκλησίας ὀλοφυρομένων τὴν δυστυχίαν· 20
πῶς γὰρ οὐκ ἔμελλον καταναγκαζομένους ἑαυτοὺς αἰσθημένους ὑπὸ
μειρακίσκῳ ποιμένοι, καὶ ταῦτα διεπικεκλωμένῳ, τελεῖν καὶ μειρα-
κιωδῶς διαίτασθαι τὸν εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας, τοῦ
πληρώματος τοῦ Χριστοῦ ταῖς ἀνατακτικαῖς τοῦ πνεύματος χάρισι
κατηρτισμένον λαὸν τοῦ Θεοῦ; Διὸ τοῖς ὄλοις ἀμηχανήσαντες, ὡς 25
μὴ δυνάμενοι κατὰ τόπον ἀνατροπὴν ἐμποιεῖσαι τῆς τυραννίας
αὐτῆς, ἄτε πανταχόθεν στενούμενοι καὶ πολλαῖς ταῖς ἀνάγκαις
τῶν καταδυναστευόντων περιφραττόμενοι, πρὸς τὸν καθ' ἡμᾶς ἀπο-
στολικὸν καὶ πατριαρχικὸν οἰκουμενικὸν θρόνον ἰκετικῶς ἐνητένισαν,
δις καὶ τρίς καὶ πολλαῖς ὑόρας εὐαγγελικὰς ἀνακρούσαντες καὶ 30
δι' ἀναφορῶν ἀναγγείλαντες πολυστίχων τὰ πολυώδυνα πάθη τῆς
σφῶν αὐτῶν ἐκκλησίας καὶ τὰς ἀφορήτους αὐτῆς συμφορὰς καὶ
τὸν ψυχικὸν αὐτῶν κίνδυνον· καὶ γὰρ ἐξέκλιναν οἱ πολλοί, φασί,

τῆς συντετραμμένης αὐτοῖς ἐκκλησιαστικῆς εὐλαβείας, τὸ γελιοῦ-
 δες αὐτὸ καὶ δραματικὸν καθορῶντες τεράστιον, καὶ τὴν πάτριον
 ἐκκλησίαν ἀποστρεφόμενοι συνεκκλησιάζουσιν ἀλλοδοῦσι, σχισμα-
 τικοῖς καὶ αἰρετικοῖς τισι. Ταῦτα καὶ ἄλλα μύρι' ἄττα, πᾶσαν
 5 ὑπερπαιοντα τραγωδίαν, περιπαθῶς τε καὶ ὀδυνηρῶς γράφειν οὐ
 παύονται, δεξιὰν σωτηρίας αἰτούμενοι καὶ τὴν σφῶν ἐκκλησίαν
 ἔλαις χερσὶ καὶ δεήσεσι τῇ περὶ ἡμᾶς οἰκουμένηκῃ συνόδῳ κανο-
 νικοῖς προνομίοις προσάγοντες τὴν τῶν περὶ αὐτὴν πλημμελῶς φε-
 ρομένων διόρθωσιν καὶ τὴν πρὸς ἐλευθερίαν τῶν δεινῶν συμπτω-
 10 μάτων ταύτης οἰκονομίαν ἡμῖν αὐτοῖς μεθ' ὅσῃ παρακλήσεως
 ἐγχειρίζουσιν. Ὅπερ ἐνωτισθέντες καθ' ὑπερβολὴν ἐξενίσθημεν
 καὶ τοῖς δεινῶς πεπραγμένοις οὐ μικρὸν συνηγγήσαμεν καὶ τὴν
 ψυχὴν ἠνιάθημεν, ἐκκλησίαν ἐπίσημον μακρᾶς ἀδοξίας περιστάσε-
 σιν ἐμπεσοῦσαν καὶ κλυδωνιζομένην οἰκτείραντες· καὶ γὰρ συγχαί-
 15 ρειν μετὰ χαιρόντων καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων κατ' ἐντολὴν
 ἀποστολικὴν ὑφείλομεν, τό τε πάθος οἰκεῖον ὡς δέον ἠγούμενοι
 (καὶ γὰρ σύρροια μία, σύμπνοια μία τοῦ πνεύματος εἰς μίαν κα-
 θολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν τὰς κατὰ μέρος παροικίας
 συνάπτει καὶ ὅταν δοξάζεται τὸ ἐν μέλος, κατὰ τὸ ἀποστολικὸν
 20 θεῖον λόγιον συγχαίρει πάντα τὰ μέλη· ὁμοίως καὶ τοῦ ἐνὸς πά-
 σχοντος, καὶ τὰ λοιπὰ συμπάσχειν ἐπάναγκες) παριδεῖν ἀθερά-
 πευτον οὐκ ἠνέσχομεν. Κάντευθεν τὸν ἐνόντα τρόπον τῆς περὶ
 αὐτῶν βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως ἀφειδῆσαι διέγνωμεν οὐκ ἄλλως,
 ἢ μὴ διὰ τῆς καθ' ἅπαξ ἐκριζώσεως τοῦ τῶν σκανδάλων αἰτίου
 25 καὶ κανονικῆς καθαιρέσεως τοῦ ἀκανονίστως τὸν ἀγιώτατον ἐκεῖνον
 θρόνον μεθ' ὅσῃ ἀκοσμίας καταπατήσαντος καὶ τὸ ἱερὸν ἔδαφος
 ἐκείνου καταμολύναντος ἀσελοῦς τε καὶ ἀνοσίου παιδαρίου, καθὰ
 καὶ ἡμῶν ἐδεήθησαν, τὴν μέριμναν τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ θεοθέ-
 ἐμπιστευθέντες ἐκκλησιῶν. Καὶ δὴ συνοδικῶ σκέμματι προβλη-
 30 θεΐσης τῆς ὑποθέσεως ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τοῦ μακαριωτάτου [πα-
 τριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυροῦ Δοσιθέου, τοῦ ἐν Χριστῷ περι-
 ποθητοῦ ἡμῶν ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ], τό γε νῦν ἔχον τὰς
 διατριβὰς ἐνταῦθα ποιουμένου, οὐτινος καὶ πληρεστέως ἡμῖν περὶ

τῆς ἀνάγκης τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης πληροφορήσαντος, ὡς αὐτόππου
καὶ αὐτηκόου γεγονότος πολλῶν τῶν ἐκείνης κατὰ πάροδον συμ-
φορῶν καὶ τὰς ἀνακλαύσεις τῶν χριστιανῶν κατοπτεύσαντος καὶ
τὰ περὶ τοῦ ἀσελγοῦς αὐτοῦ παιδαρίου κατὰ μέρος ἀναγνωρίσαν-
τος, πάντες ὁμοφώνως συνεξεβόησαν ἀντιλαβέσθαι τῆς ἐκκλησίας 5
ἐκείνης πρὸς τῆς εὐσεβείας αὐτῆς καὶ μὴ κατολιγωρεῖν κινδύ-
νευσούσης, ἀλλὰ τῇ ἀποτόμῳ δυνάμει τοῦ πνεύματος ἐκριζωθῆναι
τὴν κακὴν φυτεῖαν ταχέως, ἦν ὁ πατὴρ ὁ οὐράνιος οὐκ ἐφύτευσεν,
ἀποσοβηθῆναι πάνυ μακρὰν τὸ κοινὸν αἴσχος τῆς ἐκκλησίας, ἀπο-
σκορακισθῆναι τὸν νέον Ἰούδα τῆς - - τοῦ κλήρου καὶ ἄλλον ἀντει- 10
σαχθῆναι Μαθθίαν τῷ ἀποστολικῷ παραδείγματι, πρὸς ἀνόρθωσιν
τοῦ δεινῶς πεπτωκότος ἀποστολικοῦ αὐτοῦ θρόνου, ἵνα μὴ τὸ κα-
κὸν διαδόσιμον γένηται τοῖς τροφίμοις ἐκείνης τῆς ἐκκλησίας (κε-
φαλῆς γὰρ πως κακῶς διακειμένης, μετασχεῖν ἀνάγκη τῆς ἀσθε- 15
νείας τοῦ σώματος), ἀλλὰ διὰ τῆς θύρας ἀληθινὸν εἰσαχθῆναι ποι-
μένα πρὸς σωτηρίους διεξάγειν νομὰς ἐπιστάμενον ἐκεῖνο τὸ
χριστοσφράγιστον ποιμνιον καὶ τῷ κατ' αὐτὸν ὑποδείγματι σῶσαι
πάντας δυνάμενον. "ὁ σεμνὸς γὰρ καὶ ἀνεπίληπτος τῶν προε-
στῶτων βίος καὶ δόγμα γίνεται τοῖς ὑποτεταγμένοις" ὁ Χρυσορ- 20
ρήμων φησί—, τούτου χάριν, κατὰ τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς κανόνas,
τὸν ἐπιβάτην αὐτὸν τοῦ ἀποστολικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς
Ἀντιοχείας μακρὰν ἀπεσκορακίσασμεν κακο-Κύριλλον (φησί γὰρ ὁ
τῶν ἁγίων ἀποστόλων λ^{ος} κανὼν. "Εἴ τις ἐπίσκοπος κοσμικοῖς
ἄρχουσι χρησάμενος, δι' αὐτῶν ἐγκρατῆς ἐκκλησίας γένοιτο, κα- 25
θαιρεῖσθω καὶ ἀφοριζέσθω", καὶ οἱ κοινωνοῦντες αὐτῷ πάντες δι-
πλῆν ἐπάγουσι τὴν τιμωρίαν διὰ τὴν τῆς κακίας ὑπερβολὴν καὶ
τὴν τῶν ἀμαρτημάτων βαρύτητα, τὰ αὐτὰ φηγεγγομένου καὶ τοῦ
τρίτου κανόνος τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ἐβδόμης συνόδου· ἀλλὰ
καὶ ὁ β^{ος} κανὼν τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ καὶ ὁ δ^{ος} τῆς ἑκτης ἐν
Τρούλλῳ τοὺς παρ' ἡλικίαν ἱερωμένους καθαιρέσει καθυποβάλλ- 30
λουσι), γνώμη τε κοινῇ καὶ συναινέσει τοῦ τε μακαριωτάτου [πα-
τριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κτλ.] καὶ τῶν παρ[ευρεθέντων] ἀρχιε-
ρέων κτλ.] δι' ὁμοφροῦ καὶ ἐπιτραχηλίου ἐπὶ ἐκκλησίας καθαι-

ρέσει τελεία καθυποβάλλομεν αὐτὸν καὶ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀπε-
γυμνώσαμεν καὶ ἐστερημένον τῆς θείας χάριτος ἀπεφύγαμεν, ξέ-
νον δὲ καὶ ἀλλότριον τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ἀποκατεστήσαμεν
καὶ τῆς πατριαρχικῆς ἀξίας ἀμέτοχον καὶ τοῦ πατριαρχικοῦ ὀνό-
5 ματος ἄμοιρον περὶ οὗ καὶ γράφοντες συνοδικῶς ἀποφαινόμεθα,
ὅπως μηδεὶς που τολμήσῃ συμφορέσαι αὐτῷ ἢ συλλειτουργῆσαι,
ἢ ὡς ἀρχιερέα καὶ πατριάρχην δεχθῆναι, ἢ τὴν χεῖρα αὐτοῦ
ἀσπασθῆναι καὶ εὐλογία καὶ ἀγιασμόν παρ' αὐτοῦ δεχθῆναι, ἀνιέ-
ρου τυγχάνοντος καὶ μοναχοῦ Κυρίλλου καὶ ἰδιώτου, ἐν βάρει
10 ἀρχίας κτλ.]. Ἄδειαν δὲ παρέχομεν τῇ ἐνταῦθα ἱερατῶν ἀρχιε-
ρέων συνελύσει, κατὰ τὴν ἀξίωσιν τῆς ὑποτελούσης ἐκείνῳ τῷ
θρόνῳ γερουσίας, ἱερατικῆς τε καὶ ἀρχιερατικῆς καταστάσεως, ψή-
φους κανονικὰς προβαλέσθαι πρὸς ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἀρμοδίου
προσώπου τοῦ ἀναδεχθῆναι τὴν πατριαρχικὴν ἐκείνην προστασίαν
15 κανονικῇ δοκιμασίᾳ καὶ ἀπαλλάξαι τὴν ἐκκλησίαν ἐκείνην τῆς ἐπι-
κειμένης αὐτῇ συμφορᾶς, ἵνα μὴ λόγον ἀμελείας ἀπαιτηθῶμεν
ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς. Ὅθεν ἡ δικαία καὶ κατὰ κανόνας ἐκείνου
καθαίρεσις - -» [Οὕτως ἐν τῷ κώδικι λήγει τὸ συνοδικὸν τοῦτο
γράμμα].

20

21.

(Πράξις προέβαστος τῆς ἐπισκοπῆς Ζητουρίου καὶ Παύλου εἰς ταῖς ἀρχιεπισκοπῆς)

† Τιμόθεος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως,
Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Ἀποστολικοὶ θειοὶ κανόνες καὶ πατρικοὶ διαταττόμενοι φαί-
25 νονται, ὡς τὰς ἐκασταχοῦ μητροπόλεις ἀναγκάως ἐστὶν ἔχειν ἀνα-
φαιρέτως τὰς ἐαυτῶν ἐπισκοπὰς καὶ μὴ κατατέμεσθαι ταύτας
οὔτε προβιβάζεσθαι ἢ ἐλάττωσιν τινα ὑπομένειν, καὶ ὅτι τοὺς
προέδρους αὐτῶν, τῶν μητροπόλεων ὁληαδῆ, ἔξεστιν ἀνακαλεῖσθαι
καὶ ζητεῖν τὰ ἐαυτῶν ὄρια καὶ προνόμια. Ἄλλ' οἱ κατὰ καιροῦς
30 αἰδιδμοὶ ἐκείνοι βασιλεῖς, ὡς ἐν ταῖς βασιλικαῖς καὶ συνοδικαῖς
αὐτῶν ἐκθέσεσιν ἐμπεριέχεται, τὸν καιρὸν οἰκονομοῦντες καὶ τὰ

Κώδ. Μετοχίου ἀριθ. 4, φ. 113.

πράγματα, προεβίβασαν μὲν πολλὰς τῶν ἐπισκοπῶν ὑποκειμένας
οὕσας ταῖς μητροπόλεσιν εἰς τιμὴν ἀρχιεπισκοπῶν, ἄλλας δὲ εἰς
μητροπόλεις, καὶ μένουσιν ἕως τῆς σήμερον ἀπαρασαλεύτως, ὡς
ἔνεστιν ἰδεῖν ἐκ πολλῶν ὀλίγας· καὶ γὰρ ἡ Μήδεια ἐπισκοπὴ
οὕσα τοῦ Ἡρακλείας ἐτιμήθη εἰς μητρόπολιν· ἡ Προῦσα ὁμοίως 5
καὶ αὐτὴ ἐπισκοπὴ τυγχάνουσα τοῦ Νικομηδείας εἰς μητρόπολιν
προεβίβάσθη· ἡ Σωζόπολις καὶ ἡ Αἴνος ὡσαύτως εἰς τὴν αὐτὴν
ἀξίαν ἀνήχθησαν· εἰδ' οὕτως καὶ οἱ πρό ἡμῶν ἀείμνηστοι πα-
τριάρχαι τῷ αὐτῷ κανόνι συστοιχοῦντες, ἀξιῶσι τοῦ κατὰ τόπον
χριστωνόμου πληρώματος τὴν μὲν Σάμον καὶ Σαντορήνην ἐπι- 10
σκοπὰς οὕσας τοῦ Ῥόδου εἰς ἀρχιεπισκοπὰς ἐτίμησαν, τὴν δὲ
Μῆλον τοῦ Παροναξίας τυγχάνουσαν καὶ αὐτὴν εἰς ἀρχιεπισκοπὴν
προεβίβασαν, ὁμοίως καὶ τὴν Ἐλασσῶνα καὶ τὸ Φανάριον ἐπισκο-
πὰς ὑπαρχούσας τοῦ Δαρίσεως εἰς ἀρχιεπισκοπὰς ἀνήγαγον καὶ
ἤξιωσαν. Ἐπεὶ δὲ καὶ τανῶν τῆς ἡμῶν μετριότητος συνοδικῶς 15
προκαθημένης, συνεδριάζόντων αὐτῇ καὶ τῶν παρατυγόντων ἱερω-
τάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγα-
πητῶν ἀδελφῶν αὐτῆς καὶ συλλειτουργῶν, ὁ ἐντιμώτατος οἰκο-
νόμος τῆς ἐπισκοπῆς Ζητουνίου παπᾶ κῦρ Ἰωάννης καὶ οἱ ἔγκρι-
τοι τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας καὶ Πτελεοῦ, μετὰ καὶ τῆς γνώσεως 20
τῶν ἐκεῖσε ἱερωμένων καὶ λαϊκῶν, ὁρῶντες τὴν ἐπαρχίαν αὐ-
τῶν ἀξιομένην καὶ πληθυνομένην καὶ σὺν Θεῷ ἰκανὴν οὖσαν
τιμηθῆναι καὶ εἰς μείζονα ἀξίαν ἀναβιβασθῆναι, ἦλθον παρρησία
καὶ ἐμπόνως ἐζήτησαν καὶ μετὰ βασιλικῆς δυνάμεως καὶ ἐξουσίας
ἤτήσαντο, ἵνα καὶ αὐτὴ ἡ ἐπαρχία αὐτῶν Ζητουνίου καὶ Πτε- 25
λεοῦ μὴ διαμῆνῃ εἰς ὃ ἐστίν, ἀλλὰ προβιβασθῇ καὶ συναριθμηθῇ
ταῖς προρρηθείσαις ἀρχιεπισκοπαῖς, τούτου χάριν καὶ ἡ μετριότης
ἡμῶν διασκεψαμένη τὸ περὶ τούτου συνοδικῶς καὶ τὴν αἴτησιν
αὐτῶν ἀποδεξαμένη γράφει καὶ ἀποφαίνεται· ἐν ἀγίῳ πνεύματι
καὶ διορίζεται, γνώμη καὶ αὐτοῦ τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου Δα- 30
ρίσεως κῦρ Τιμοθέου, ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου πάσης Θεσσαλίας
καὶ πάσης Ἑλλάδος, τοῦ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητοῦ ἡμῶν ἀδελ-
φοῦ καὶ συλλειτουργοῦ, παρόντος ἐν τῇ συνοδικῇ ταύτῃ διασκέφει

καὶ ἀποφάσει, εἶναι μὲν καὶ ὀνομάζεσθαι ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς
 τὸ εἴης τὴν αὐτὴν ἐπαρχίαν Ζητουνίου καὶ Πτελεοῦ ἀπὸ ἐπισκο-
 πῆς εἰς ἀρχιεπισκοπὴν καὶ τὸν ταύτης προϊστάμενον ἀρχιερέα
 καλεῖσθαι καὶ λέγεσθαι ἀρχιεπίσκοπον καὶ συναγελάζεσθαι τοῖς
 5 λοιποῖς ἀρχιεπισκόποις, τιμώμενον παρὰ πάντων τῶν ἀρχιερέων
 καὶ ἀγαπώμενον καὶ συλλειτουργούμενον, ὀφειλόντων καὶ τῶν ἐν τῇ
 ἐπαρχίᾳ ταύτῃ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ζητουνίου καὶ Πτελεοῦ πάντων
 ἱερωμένων καὶ λαϊκῶν αὐτὸν καὶ μόνον τὸν κατὰ καιροὺς προϊ-
 στάμενον ἀρχιεπίσκοπον γινώσκειν καὶ ἔχειν γνήσιον καὶ καθολι-
 10 κὸν αὐτῶν ἀρχιερέα καὶ ποιμένα πνευματικὸν καὶ προστάτην καὶ
 οὐδέν' ἄλλον. Οὕτως ἀπεφηνάμεθα ἐν ἁγίῳ πνεύματι συνοδικῶς
 ὅς ὃ' ἂν ὀφέεσσι τολμήσῃ ἀνατρέψαι τὴν παροῦσαν ταύτην συνο-
 δικὴν διάσκεψιν καὶ ἀπόφασιν καὶ ἀποσπᾶσαι καὶ ἀποξενῶσαι τὴν
 αὐτὴν ἀρχιεπισκοπὴν Ζητουνίου καὶ Πτελεοῦ ἀπὸ τῆς πατριαρ-
 15 χικῆς [sic]. Ἐν μηνί ἰουνίῳ ἰνδ. [ι]ε' [1617].

- † Ὁ Ἑρακλείας Βαρθολομαῖος.
- † Ὁ Νικομηδείας Νεόφυτος.
- † Ὁ Χαλκηδόνος Ἱερεμίας.
- † Ὁ Φιλιππουπόλεως Γαβριήλ.
- 20 † Ὁ Βερροίας Ἰωακείμ.
- † Ὁ Λακεδαιμονίας Ἰωάσαφ.
- † Ὁ Ἀμασειας Γεράσιμος.
- † Ὁ Χίου Νεόφυτος.
- † Ὁ Πισιδείας Παΐσιος.
- 25 † Ὁ Γάνου Νεόφυτος.

22.

(Πράξις ἀκυρώσεως μεταθέσεως ἀρχιερέως) ¹.

† Τιμόθεος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως,
 νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.
 30 † Ὅτι μὲν ἐπεγράτησεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μεταθέσεις ἀρχιε-
 ρέων γίνεσθαι ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν καὶ ὀνομάζεσθαι τού-

¹ Κωδ. Μετοχίου 4, φ. 3β.

τους γνησίους ἀρχιερείς, εὐδηλόν ἐστι καὶ ὁμολογούμενον· ὅτι δὲ πάλιν καὶ τοὺς μετὰ τὴν μετάθεσιν εἰς ἐπιβουλήν ζωῆς καὶ θανάτου κινδυνεύοντας καὶ μὴ δυναμένους ὁλως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐκείνῃ ἴστασθαι καὶ ἀρχιερατεύειν καὶ διὰ τοῦτο ἀποδράσαντας καὶ ἀναχωρήσαντας, δίκαιόν ἐστι πάντως καὶ εὐλογώτατον ἀνατραπῆναι 5 καὶ εἰς οὐδὲν λογισθῆναι τὴν μετάθεσιν ἐκείνην καὶ εἰς ἑτέρας ἐπαρχίας μεταβῆναι γνησίως. Ὅπερ νῦν συνέβη καὶ ἐπὶ τῷ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ κῦρ Ἰερεμῖα· καὶ γὰρ αὐτὸς πρῶτον ἐπίσκοπος Πολυανῆς χειροτονηθεὶς ὕστερον ἔλαβε λόγῳ μεταθέσεως τὴν ἐπισκοπὴν Κίτρους, χάκεῖσε συνεργία τοῦ μισοκάλου δαίμονος ἐξαίφνης ἐπιδρομῆς γενομένης ὑπὸ θαλαττίων ληστῶν καὶ ἐναντίων τῆς κραταιᾶς ἡμῶν βασιλείας, καὶ ἐρημωσάντων τὸν τόπον, ὁ δικαστὴς τοῦ τόπου καὶ οἱ λοιποὶ ἀξιωματικοὶ τῶν κρατούντων καὶ ἐξουσιασταὶ νομίσαντες τὴν ἐπιβουλήν ταύτην καὶ ἐνεδραν, ἣν ἔπαθον, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐπισκόπου καὶ τῶν λοιπῶν ἐν- 15 τοπίων χριστιανῶν γεγονέναι, πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἀπέκτειναν καὶ ἐθανάτωσαν, αὐτὸς δὲ φυγῇ χρησάμενος διεσώθη, στερηθεὶς τῆς περιουσίας αὐτοῦ καὶ μείνας γυμνὸς καὶ ἄπορος, περινοστῶν καὶ περιερχόμενος ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἐλεημοσύνης καὶ ἐπικουρίας δεόμενος, χειροτονηθέντος ἑτέρου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτῇ τοῦ Κί- 20 τρους· ὃς μηκέτι φέρων μηδὲ ἀνεχόμενος τὰς τοιαυτὰς θλίψεις καὶ στενοχωρίας καὶ τὰς ἐκ τόπου εἰς τόπον μεταβάσεις, προσέπεσε τῇ καθ' ἡμᾶς ἱερᾷ τῶν ἀρχιερέων συνόδῳ καὶ ἐδεήθη ἐμπόνως ἀκυρωθῆναι τὴν μετάθεσιν αὐτοῦ. Καὶ δὴ ἡ μετριότης ἡμῶν τὴν αἴτησιν αὐτοῦ ἀποδεξαμένη, γνώμη κοινῇ συνοδικῇ 25 γράφει καὶ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀποφαίνεται, ἵνα ἡ μὲν ἀπὸ Πολυανῆς εἰς Κίτρους γεγονυῖα μετάθεσις τοῦ αὐτοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου κῦρ Ἰερεμίου μείνη ἄκυρος καὶ ἀνίσχυρος καὶ εἰς οὐδὲν λογισθῆ, αὐτὸς δὲ ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος κῦρ Ἰερεμίας ἔχη ἄδειαν μετατεθῆναι ἐν ἑτέρα ἐπαρχίᾳ καὶ εἶη καὶ ὀνομάζεται γνή- 30 σιος καὶ καθολικὸς ἀρχιερεὺς αὐτῆς καὶ ἱεουργῆ καὶ τὰ ἀρχιερατικά ἐκτελῆ μετὰ τῆς τοῦ ἱεροῦ συνδρόνου ἐγκαιθιδρύσεως ἀπροκριματίστως καὶ ἀναντιρρήτως. Οὕτως ἀπεφηνάμεθα συνοδικῶς.

Ὅθεν καὶ εἰς τὴν περὶ τούτων δήλωσιν καὶ διηγεσθῆ τὴν ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν συνοδικὸν γράμμα, καὶ κατεστρώθη ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, ἐν ἔτει ζ' ρ' κ' ς' [1617]:—

5 Ἐν μηνὶ νοεμβρίῳ ἰνδικτ. [ιε'].

(Ἔπονται 10 ὑπογραφαὶ ἀρχιερέων καὶ δύο ὀφφικιστῶν, ἐς ὧν ἀνέγνων τὰς ἐπομένας:

† Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Θεοφάνης.

† Ὁ Νικαίας Πορφύριος.

10 † Ὁ Ἀγκύρας Γρηγόριος.

† Ὁ Τραπεζοῦντος Ἰγνάτιος.

† Ὁ μέγας λογοθέτης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἔχων τὰς γνώμας τῶν ἀγιωτάτων πατριαρχῶν, τοῦ Ἀντιοχείας καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων, καὶ τῶν πανιερωτάτων μητροπολιτῶν, τοῦ Θεσσαλονίκης, 15 τοῦ Ἀθηνῶν, τοῦ Προύσης, τοῦ Γάνου καὶ Χώρας καὶ τοῦ Ἰμβρου.

† Ὁ μέγας σακελλάριος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἔχων τὰς γνώμας τῶν πανιερωτάτων ἀρχιερέων, τοῦ τε Ἐφέσου, τοῦ Τροβόβου, τοῦ Νεοκαισαρείας, τοῦ Ναυπακτου καὶ τοῦ Δήμνου.

23.

20 (Πράξις ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ Γερασίου, πατριάρχου Ἀλεξανδρείας) ¹.

† Ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ μακαρίτου πατριάρχου κῆρ Τιμοθέου κοινῇ γνώμῃ τῶν παρατυχόντων ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν καὶ ἀρχόντων καὶ τοῦ λοιποῦ λαοῦ διεμνηθήθη καὶ ἦλθεν ἐνταῦθα ὁ τωτὸτε μακαριώτατος πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κύριος 25 Κύριλλος, καὶ ψήφων κανονικῶν γενομένων ἐξελέγη ὑπὸ πάντων ἡμῶν καὶ λόγῳ μεταθέσεως ἀναγθεὶς καὶ προβιβασθεὶς εἰς τὸν τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ὑψηλότατον καὶ πατριαρχικὸν θρόνον, τούτου χάριν ἡμεῖς οἱ παρευρεθέντες τανῶν ἀρχιερεῖς εἰσελθόντες ἐν τῷ πατριαρχικῷ θείῳ ναῶ τοῦ ἀγίου 30 μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, προτροπῇ τοῦ παναγιωτάτου αὐτοῦ καὶ σοφωτάτου ἡμῶν ἀνθέντου καὶ δεσπότη τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἐποιήσαμεν ψήφους κανονικὰς δι' αὐτὸν τὸν ἀγιώτατον θρό-

¹ Κώδ. Μετοχ. ἀριθ. 4, φ. 18.

νον Ἀλεξανδρείας ἐν αἷς ἐθέμεθα πρῶτον μὲν τὸν ὑπ' αὐτοῦ τε τοῦ παναγιωτάτου καὶ τοῦ ἐκείσε κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ἐκλεγέντα καὶ ζητηθέντα ὀσιώτατον ἀρχιμανδρίτην ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς πατράσι κῆρ Γεράσιμον, δεύτερον δὲ τὸν ὀσιώτατον πρωτοσύγκελλον ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς κῆρ Νεόφυτον, 5 καὶ τρίτον τὸν ὀσιώτατον πρωτοσύγκελλον ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς κῆρ Δανιήλ. Ὅθεν καὶ εἰς δῆλωσιν κατεστρώθησαν ἐν τῷ παρόντι ἱερῷ κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐῖται ζρηϑ [1620], νοεμβρίῳ λ', ἰνδ. β'.

† Ὁ Ἡρακλείας Τιμόθεος.	† Ὁ Ἀγγιάλου Παρθένιος.	10
† Ὁ Κυζίκου Παρθένιος.	† Ὁ Λακεδαιμονίας Ἰωάσαφ.	
† Ὁ Νικομηδείας Νεόφυτος.	† Ὁ Χίου Ἰγνάτιος.	
† Ὁ Θεσσαλονίκης Παΐσιος.	† Ὁ Φιλίππων καὶ Δράμας Κλήμης.	
† Ὁ Ἀδριανουπόλεως Ἄνθιμος.	† Ὁ Μυτιλήνης Κωνστάντιος.	15
† Ὁ Προύσης Ἰωάσαφ.	† Ὁ Διδυμοστείχου Ἄνθιμος.	
† Ὁ Κορίνθου Ἄνθιμος.	† Ὁ Αἴνου Δανιήλ.	
† Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Θεοφάνης.	† Ὁ Μηδείας Ἀρσένιος.	
† Ὁ Λαρίσσης Γρηγόριος.	† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας Ἰγνάτιος.	20
† Ὁ - - - Γαβριήλ.	† Ὁ Προικονήσου Κλήμης.	
† Ὁ Φιλιππουπόλεως Ἰωάσαφ.	† Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Ἀγαθοπόλεως Μητροφάνης.	
† Ὁ Σερρών Τιμόθεος.		

24.

(Περὶ τοῦ χρόνου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας)¹. 25

† Ἐπειδὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μακαρίτου πατριάρχου κῆρ Τιμοθέου κοινῇ γνώμη καὶ ψήφῳ ἀρχιερέων κληρικῶν καὶ ἀρχόντων καὶ τοῦ λοιποῦ λαοῦ προσεκληθῆ καὶ ἦλθεν ἐνταῦθα καὶ μετετέθη καὶ ἐγένετο γνήσιος ἡμῶν πατριάρχης οἰκουμενικὸς ὁ νῦν παναγιώτατος καὶ σοφώτατος αὐθέντης ἡμῶν καὶ δεσπότης 30 κῆρ Κύριλλος, καὶ εὔρε μὲν παλαιὰ χρέη τοῦ κῆρ Τιμοθέου ἐπέ-

¹ Κώδ. Μετοχίου 4, φ. 15β.

κεινα τῶν δεκαπέντε φορτίων, ἐδανείσθη δὲ καὶ ἡ παναγιότης
 αὐτοῦ διὰ τε τὸ ἴδιον αὐτοῦ βασιλικὸν πεσκέσιον καὶ τὰς λοιπὰς
 ἀναγκαίας καὶ χρειώδεις ἐξόδους ἕτερα εἰκοσιπέντε φορτία, ἅτινα
 πάντα ποσοῦμενα γίνονται τεσσαράκοντα, καὶ ἐξ αὐτῶν ἕστερξε
 5 δοῦνα: καὶ πληρῶσαι ἐξ ἰδίων τὰ πέντε, καὶ εἰμειναν τὰ λοιπὰ
 τριακονταπέντε φορτία ὀφειλόμενα, καὶ κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν
 συνήθειαν οἱ καθευρεθέντες ἡμεῖς ἀρχιερεῖς ἐγράψαμεν ἐν κατα-
 στίχῳ τὴν ἐκάστου ἀρχιερέως ἀποκοπήν, κατὰ τὴν δύναμιν τῆς
 ἐπαρχίας αὐτοῦ, καὶ ἐνεχειρίσαμεν αὐτὸ πρὸς τὸν αὐτὸν πανα-
 10 γιώτατον ἡμῶν δεσπότην, εἰς ἀποπλήρωσιν τῶν εἰπομεν χρεῶν,
 τούτου χάριν καὶ γράφομεν κοινῶς, ἵνα ὅστις ἐξ ἡμῶν τῶν πα-
 ρόντων ἀρχιερέων, ἢ καὶ τῶν ἀπόντων, ἀμελήσει καὶ δυστροπήσει
 καὶ οὐ θελήσει δοῦνα: τὴν ἐν τῷ ἐσφραγισμένῳ παρ' ἡμῶν συνο-
 δικῶ καταστίχῳ ἀποκοπήν αὐτοῦ πᾶσαν σῶαν καὶ ἀνελιπῆ ἕως
 15 τῆς ἤδη ἐλευσομένης ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου, πρὸς ὃν ἂν
 προσταχθῆ διὰ πατριαρχικοῦ γράμματος ἕξαρχον πατριαρχικὸν ἢ
 καὶ δανειστήν, πρὸς δὲ καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σήμερον ἕως τῆς προ-
 ειρημένης ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου γενησόμενον τόκον, ὁ τοιοῦ-
 τος ὅποῖος ἂν εἴη, εἴτε μητροπολίτης, εἴτε ἀρχιεπίσκοπος ἢ καὶ ἐπί-
 20 σκοπος, καθηρημένος ὑπάρχη καὶ γεγυμνωμένος πάσης ἀρχιερα-
 τικῆς ἐνεργείας καὶ τάξεως καὶ ἐκπτώτος τοῦ θρόνου καὶ τῆς
 τιμῆς αὐτοῦ καὶ ἀναπολόγητος εἰς τὸ εἶξῆς, ὡς ἀσύμφωνος καὶ
 ἀπειθή: ὁ δὲ παναγιώτατος ἡμῶν αὐθέντης καὶ δεσπότης ἔχη
 ἐπ' ἀδείας ἀναμφιβόλως καὶ ἀποκριματίστως χειροτονῆσαι ἀντ' αὐτοῦ
 25 τοῦ ἀπειθοῦς καὶ παρηκόου ἕτερον ἀρχιερέα γνήσιον ἐν τῇ ἐπαρ-
 χίᾳ αὐτοῦ. Ὅθεν καὶ εἰς τὴν περὶ τούτου δήλωσιν καὶ ἀσφάλειαν
 ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμῶν συνοδικὸν σημεῖωμα καὶ κατεστρώθη
 ἐν τῷ παρόντι ἱερῷ κώδικι τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν ἔτει
 Ἰζρηθφ, μηνὶ δεκεμβρίῳ α', ἰνδ. δπς [1620].

30 † Γεράσιμος ἐλέω Θεοῦ πάπας καὶ πατριάρχης τῆς μεγάλης
 πόλεως Ἀλεξανδρείας.

† Ὁ Ἡρακλείας Τιμόθεος. † Ὁ Νικομηδείας Νεόφυτος.

† Ὁ Κυζίκου Παρθένιος. † Ὁ Νικαίας Πορφύριος.

† Ὁ Ἀδριανουπόλεως Ἀνθί-
μος.	† Ὁ Αἴνου Δανιήλ.
† Ὁ Θεσσαλονίκης Παΐσιος.	† Ὁ Ἀγγιᾶλου Παρθένιος.
† Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Θεο-
φάνης.	† Ὁ Ἰωαννίνων - - -
† Ὁ Προύσης Ἰωάσαφ.	† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας Ἰγνά-
τιος.
† Ὁ Λαρίσσης Γρηγόριος,	† Ὁ Προικοννήσου Κλήμης.
† Ὁ Φιλιππουπόλεως Ἰωάσαφ.	† Ὁ Μυτιλήνης Κωνσταντίος.
	† Ὁ Λακεδαιμονίας Ἰωάσαφ.

5

25.

(Περὶ τοῦ χρέους τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας)¹

10

† Ἡ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον συναχθεῖσα ἐν τῇ μεγαλοπόλει ταύτῃ ἀρχιερατικὴ σύνοδος ἐπὶ πολλῶν ἀναγκαιῶν ὑποθέσεων ἐκ- κλησιαστικῶν διορθώσει, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῷ σκέφασθαι πῶς πληρωθῆναι τὰ βαρύτερα χρέη, ἅπερ προῦξένησε τῇ Μεγάλῃ Ἐκ- κλησίᾳ ὁ τρισκαθηρημένος καὶ αἰωνίως ἀναθεματισμένος στραβο- 15 Ἄμασειας Γρηγόριος, ὡς ταραξίας τὴν ἐκκλησιαστικὴν εἰρήνην καὶ τοσοῦτον ζημιώσας τὴν κοινότητα τῶν ἀρχιερέων καὶ πάντας τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς, — ἐπὶ τούτῳ οὖν συνεληθῆσα καὶ αὐτὰ πάντα τὰ χρέη ψηφίσασα καθὲν καὶ καταλεπτῶς σὺν τοῖς τόκοις καὶ ζημίαις εὗρεν ἀριθμῆσθαι καὶ ποσοῦσθαι ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν 20 φορτία καὶ ἀπορησάντων πάντων πῶς ἔχοιεν πληρωθῆναι αὐτά, κοινῇ γνώμῃ ἀπεφάνθη διὰ τὴν σύστασιν τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν καταστάσεως καὶ τὴν τιμὴν τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος, μάλιστα¹ ὅτι ἐδόθη τῇ βασιλείᾳ καὶ τζουλούσιον καὶ πεσκέσιον πρὸς ταῖς λοιπαῖς ἐξόδοις, αἵτινες ἐμεσολάβησαν, ζητίαν ριφῆναι ἕως πεν- 25 τήκοντα φορτίων τὸν ἀριθμὸν καὶ παρέξαι τοῖς ἔχουσι λαβεῖν, ἥτοι τοῖς χρεοφειλέταις, ὅσα φιδάσοιεν ἀναλόγως ἐκάστῳ δοθῆναι, εἰς τουπιὸν σκέφιν ποιήσοντες περὶ τῶν ἐναπομεινάντων, ἅτινα κοινῶς λογαριάσαντες εὗρομεν εἰς τσοαῦθ' ἕτερα κορυφοῦσθαι, κα- 30 θάπερ καὶ ἐν καταστίγῳ κατεστρώσαμεν, ὅθεν ἔχουσι διὰ παν- τὸς ἐν παντὶ καιρῷ ψηφίζεσθαι καὶ ποσοῦσθαι. Ἐπεὶ λοιπὸν ζη-

¹ Kōb. Μετοχίου 4, φ. 24.

τὴν ἐρρίψαμεν, ἐφροντίσαμεν καὶ ἐξάρχους ἀποστεῖλαι πανταχοῦ
 εἰς τὸ συναῖσαι τὴν ρεφεῖσαν ἐκάστῳ ἡμῶν τῶν ἀρχιερέων ἀνα-
 λόγως ποσότητα· καὶ διατὶ ἀναμετασθῆ καὶ τινες εὐρίσκονται ἀπει-
 θεῖς καὶ σκληροί, ἐλπίσιν ἐπὶ ματαίαις ἐρειδόμενοι, διὰ τοῦτο ἡ
 5 κοινότης ἡμῶν ἅπανα ἔκρινε τὸν τόμον τοῦτον ἐκδεδοκέναι, ἐν ᾧ
 ἡ ἡμετέρα ἱερὰ σύνοδος ἀποφαίνεται, ὅπως οἱ ἀποστελλόμενοι
 ἐξάρχαι ἐντεῦθεν ἔχωσιν ἄδειαν, εἴ τις τῶν ἀρχιερέων οὐ πλη-
 ρώσῃ κατὰ τὸ ἐσφραγισμένον καὶ δοθὲν τοῖς ἐξάρχουσιν κατὰστικόν
 τὸ ἀνάλογον αὐτοῦ καὶ ὑπερ ὑφείλει, εἴτε χαράτζιον, εἴτε ζητίαν,
 10 εἴτε μπακίον, μέχρι τῆς ἐλευσομένης τῶν Χριστουγέννων ἀγίας
 εορτῆς, ἔχωσι φημί ἄδειαν οἱ ρηθέντες ἐξάρχαι παιδεῦσαι καὶ κα-
 θῆραι τοὺς ἀπειθεῖς ὑποσδήπως καὶ ἄλλους ἀπ' αὐτῶν χειροτο-
 νῆσαι, μηδεὶς ἡμῶν τὸ παράπαν εἰς τοῦτο ἐναντιουμένου· οὐ εἰς
 δῆλωσιν καὶ βεβαίωσιν ἐγράφη καὶ ἐγένετο ὁ παρῶν τόμος, καὶ
 15 ἐστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκ-
 κλησίας, κατὰ τὸ σωτήριον ἔτος ραχδ-ον, μηνὶ Ἰουλίῳ, ἡνδ. ζ-ης
 [1624].

Μετὰ τὸ τελειωθῆναι τὸν τόμον τοῦτον, ἐκρίναμεν προσθῆσαι
 καὶ τοῦτο. Ἐπειδὴ ἕκαστος ἡμῶν ἀπέρχεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν
 20 αὐτοῦ, ταύτην τὴν φροντίδα τοῦ παιδεῦσαι τοὺς ἀπειθεῖς καὶ μὴ
 παρέχοντας τὰ ὑφειλόμενα τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ παρέχομεν καὶ
 δίδομεν τῷ παναγιωτάτῳ ἡμῶν αὐθέντῃ καὶ δεσπότῃ καὶ οἰκουμε-
 νικῷ πατριάρχῃ, ἵνα ἡμῶν ἀπόντων ὡς παρόντων ἔχῃ ἄδειαν κα-
 θῆραι ὅν τινα κρίνοι ἄξιον καθαιρέσεως· ὑπερ στερκτὸν ἔσομεν
 25 καὶ οὐδεὶς ἔσται ὁ ἐναντιωθησόμενος· ὑπερ ἀσφαλίζοντες ὑπο-
 γράφομεν.

† Ὁ Ἡρακλείας Νεόφυτος.	† Ὁ Ἀθηνῶν Θεοφάνης.
† Ὁ Κυζίκου Παρθένιος.	† Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Θεο- φάνης.
† Ὁ Νικομηδείας Νεόφυτος.	
30 † Ὁ Χαλκηδόνος Ἰωάσαφ.	† Ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης Γαβριήλ.
† Ὁ Ἀδριανουπόλεως Παρθέ- νιος.	† Ὁ Λακεδαιμονίας Ἰωάσαφ.
† Ὁ Θεσσαλονίκης Παΐσιος.	† Ὁ Διδυμοτείχου Ἀνθιμος.

† Ὁ Χίου Ἰγνάτιος.	† Ὁ Φαναρίου Εὐδόμιος.	
† Ὁ Αἰγιάλου Χριστόφορος.	† Ὁ Παροναζίας Ἱερεμίας.	
† Ὁ Μεσημβρείας Ἀκάκιος.	† Ὁ Ἀγαθοπόλεως Μητροφά-	
† Ὁ Βάρνης Παρθένιος.	νης.	
† Ὁ Μηδείας καὶ Σωζοπόλεως	† Ὁ Νεκτάριος Τζίας καὶ Θερ-	5
Θεοδόσιος.	μῶν.	
† Ὁ Ἰμβρου Ἰωακείμ.	† Ὁ - - - - -	
† Ὁ Πραϊκονήσου Κλήμης.		

26.

(Καθαίρεισι τοῦ ἐκ Βερροίας Κυρίλλου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως)¹. 10

† Καὶ τοῦτο παρὰ τῆς ἁγίας καὶ θεοπνεύστου Γραφῆς ἐμά-
 θομεν, τοὺς ὀπωσθήπως ἠττηθέντας τῇ ἀλαζονείᾳ τοῦ πάθους
 ἀντιτάττεσθαι καὶ εἰς πέταυρον αἵου καταβιβάζεσθαι δικαίως.
 τὸν γὰρ Ἐωσφόρον ἤδη καλούμενον ἄγγελον ὄντα φωτὸς καὶ τοῖς
 ὑπερκοσμίαις ἐφάμιλλον τάγμασιν ἐπαρθέντα τῇ διανοίᾳ κατὰ τοῦ 15
 οἰκείου δεσπότητος καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ θεῖναι διανοηθέντα ἐπὶ
 νεφῶν καὶ γενέσθαι ὅμοιον τῷ ὑψίστῳ, ἅμα τῷ ἐπινοηθῆναι
 τοιαύτης προεδρίας τυχεῖν ἐκπεπτωκέναι τοῦ εἶναι φωσφόρον, εἰς
 σκότος ἑαυτὸν μεταστειχειωσάμενον καὶ μεταβαλόντα τὸν θεῖλαιον
 καὶ παράφρονα καὶ καταβιβασθέντα εἰς αἴην. Τοσοῦτον καὶ τη- 20
 λικοῦτον ἢ ἀλαζονεία κακόν! Καὶ δὴ καὶ τὸν ἐκ Βερροίας Κυ-
 ρίλλον, τὸν κατὰ πᾶσαν παραχώρησιν Θεοῦ τρις ἤδη τοῦ οἰκου-
 μενικοῦ ληστρικῶς καὶ ἀθέσμως ἐπιβιβασθέντα θρόνου, τὸ πρό-
 τερον μητροπολίτην ὡς μὴ ὄφελε χειροτονηθέντα τῆς ἐνεγκαμένης
 αὐτῷ, ἦτοι Βερροίας, καὶ τῆς σειρᾶς ἢ τάξεως τῶν ἀρχιερέων 25
 ταχθέντα, οὐκ ἀρκεσθέντα τῇ τοῦ μητροπολίτην εἶναι προσηγο-
 ρία, τύφῳ δὲ ἠττηθέντα ἀπλέτῳ, δεῖν ἐγνωκέναι ἑαυτὸν ὑπερυ-
 φῶσαι καὶ τοῦ ἰδίου κατεπαρθῆναι προστάτου καὶ δράσασθαι τοῦ
 οἰκουμενικοῦ θρόνου παρὰ πᾶσαν δικαίαν κρίσιν καὶ βούλησιν, συ- 30
 νοδικῆς διασκέψεως, νόμων καὶ κανόνων, περιφρονήσαντα τὸν μά-
 ταιον ὁμοίους γὰρ αὐτῷ συνάσαντα τότε, πολιτεία τε καὶ προαι-

¹ Κωδ. Μετοχίου 4, φ. 31-32.

ρέσει καὶ τοῖς λοιποῖς ἐπὶ κακοῖς προτερήμασιν, ἐξῴσαι ὑποσχέσει
χρημάτων πολλῶν τὸν γηραιὸν κῆρ Κύριλλον, πατριάρχην γνή-
σιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἐπιβῆναι ληστρικῶς τοῦ οἰκουμενικοῦ
καὶ πατριαρχικοῦ θρόνου οκταήμερον παρανόμως καὶ ἐπιβατικῶς
5 ἀνακηρυχθῆναι πατριάρχην, καὶ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας γαλη-
νιώσης καὶ εἰρηνικῶς καὶ ἀταράχως διαγούσης χρέους χωρὶς προ-
ξενῆσαι αὐτῇ ζημίαν ὑπὲρ τὰ πενήκοντα φορτία τῶν ἄσπρων.
Δεύτερον ἐνθυμηθέντος αὐτοῦ πάλιν καὶ ἰχνηλατοῦντος τρόπον
εὔρεῖν δῆθεν εὐλογον πατριαρχεῦσαι καὶ παραλαβεῖν τοὺς τῆς
10 Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας οἶακας, ὑπισχυομένου πολλὰ τῶν
ἀγαθῶν διαπραξασθαι καὶ νομίμων καὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χρι-
στοῦ διακυβεῖν ἀταράχως καὶ ἀδιαλωβήτως, κατὰ τὴν διατύπω-
σιν τῶν ἱερῶν νόμων καὶ κανόνων, ἔκλιναν τινὲς τῶν ἀρχιερέων
κληρικῶν τε καὶ ἀρχόντων, τοῖς ἀπατηλοῖς καὶ ψευδεπιπλάστοις
15 αὐτοῦ λόγοις ἠττηθέντες, καὶ συγκατένευσαν τῇ θελήσει αὐτοῦ καὶ
τῇ γνώμῃ, μὴ καταλαβόντες τὴν ἣν εἶχε δεῖσαι μετέπειτα μο-
χθηρίαν αὐτοῦ καὶ ἀσεβῆ προαίρεσιν μετὰ τὸ πατριαρχεῦσαι, καὶ
συνδρομὴν αὐτῷ ἐνεδείξαντο ἔργῳ τε καὶ λόγῳ, ἐπὶ τῷ ἀποκα-
ταστῆσαι αὐτὸν πατριάρχην. Ὁ δὲ τῶν ἐπὶ καλῷ πάντων ἐπιλα-
20 θόμενος ὑποσχέσεων ἤρξατο κακουργεῖν ἀφ' ἐστίας τὴν Μεγάλην
τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἐπιχειρῶν ἀδίκως παραλόγως καὶ ἀναι-
τίως διώκειν τοὺς ἀρχιερεῖς τῶν θρόνων αὐτῶν καὶ καθήρειν μό-
νος καὶ ἄλλους ἀντ' αὐτῶν χειροτονεῖν καὶ ἀποκαθιστᾶν παρανό-
μως εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν, ὡς τοῖς πᾶσι καταφανὲς καὶ προ-
25 δηλον ὧν πρῶτος ἐτύχχανεν ὁ μετέπειτα χρηματίσας πατριάρχης
Κωνσταντινουπόλεως κῆρ Νεόφυτος, ὁ Τορνόβου κῆρ Μακάριος, ὁ
Θεσσαλονίκης καὶ ἄλλοι· καὶ πρὸς τούτοις ἐῴμεν λέγειν τὰς καθ'
ἡμέραν καὶ ὄραν ἀρπαγὰς καὶ πλεονεξίας καὶ ἐπιβολάς, ἃς εἰρ-
γάζετο κατὰ πάντων ἃ μὴ δυνάμενοι φέρειν ὅλως οἱ τότε ἀρ-
30 χιερεῖς, πρόδηλα ὄντα καὶ φανερά εἰς πάντας καὶ ἀλλότρια οὐ
μόνον τῆς πατριαρχικῆς επαγγελίας καὶ παντὸς νόμου καὶ λόγου,
ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν μὴ Θεὸν σεβομένων καὶ κρίσιν καὶ ἀναπαύ-
δοσιν ὅλως μὴ προσδοκωμένων, συνεκροτήσαντο σύνοδον ὑπερτελῆ

κληρικῶν ἱερέων ἀρχόντων καὶ τῶν χριστιανῶν ἐπὶ τῷ σωφρονῆ-
σαι αὐτὸν καὶ παύσασθαι τῶν τοιούτων, πῆ μὲν νομιθετοῦντες, πῆ
δὲ νόμου κεφάλαια προτιθέμενοι, πῆ δὲ αὐστηρῶς καὶ ἀποτόμως
ἐλέγχοντες, καὶ αὐτὸς πάντων καταφρονῶν, τῆ ἀλαζονείᾳ καὶ τῷ
τύφῳ καὶ τῆ κακῇ προαιρέσει ἐπειδόμενος, ἐμηχανήσατο μη- 5
χανὴν θανάτου πρόξενον κατὰ τῶν ἐγκρίτων ἀρχιερέων, χυτίζέ-
τιον πεπονηκῶς κατ' αὐτῶν, ἀπειθεῖς καὶ ἐναντίους δεΐξας αὐ-
τοὺς δῆθεν τοῦ βασιλικῆς διατάγματος· καὶ λαβὼν ἀνά χειρας
ἐμελέετα πληρῶσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ θανατῶσαι αὐτοὺς πι-
κρῷ θανάτῳ. Γινόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς τὴν ἐπίβουλον γνώμην αὐ- 10
τοῦ καὶ τὸ ἐπιθάνατον ἐπιχείρημα, ἀπεδίωξαν αὐτὸν ὡς τοιοῦτον
καὶ τηλικούτον ἀναφανέντα τοῦ θρόνου τοῦ πατριαρχικοῦ, εὐλόγῳ
καὶ δικαίᾳ ψήφῳ καὶ ἀποφάσει ἀποσκορακίσαντες καὶ ἐκλογῆ πάν-
των καὶ ψήφῳ προσεβίβασαν πατριάρχην νόμιμον καὶ κανονικὸν τὸν
κῆρ Νεόφυτον. Μετὰ τοῦτο ὀλίγον ὕστερον, ἐκουσίως αὐτοῦ τὸν 15
θρόνον καταλιπόντος, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν αὐτοῦ θρό-
νον ὁ γηραιὸς παναγιώτατος πατριάρχης κῆρ Κύριλλος· καὶ τού-
του νομίμως καὶ γησιῶς τὸν θρόνον αὐτοῦ διευθύνοντος καὶ κυβερ-
νῶντος καὶ εἰρηνικῶς εὐρισκομένου, οὐκ ἐκορέσθη ἢ ἀσύνετος αὐ-
τοῦ φυγῆ καὶ καρδίᾳ τοῦ ἐκ Βερροίας ταῖς προλαβούσαις αὐτοῦ 20
ἀδικίαις κακίαις τε καὶ ἐπιβουλαῖς, οὐθ' ὅλως ἐμνήσθη θανάτου
καὶ ἀνταποδόσεως τῶν πεπραγμένων αὐτῷ, καὶ ὀρεγόμενος αὐτίς
δράξασθαι τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου καὶ ἀναπληρῶσαι τὰ λείψανα
τῶν κακῶν αὐτοῦ θελημάτων καὶ βουλευμάτων, μὴ γινωσκόντων
ὅλως τὴν βουλήν αὐτοῦ οὔτε τῶν ἀρχιερέων, οὔτε τῶν κληρικῶν, 25
οὔτε τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ εὐρῶν ὁμογνώμονας αὐτῷ
ὀπαδοὺς καὶ συνηγόρους καὶ συνυπερασπιστάς, ὀνόματι μὲν χρι-
στιανούς, πράγματι δὲ δοχεῖα κακίας ἀπάσης καὶ πονηρίας ἀνά-
μεστα, καὶ χρημάτων σωρῶν ἀναλύσας καὶ φθείρας, πολλοὺς τῶν
χριστιανῶν γυμνοὺς ἀποκαταστήσας, εἰσεπήδησεν εἰς τὸν πατριαρ- 30
χικὸν θρόνον ληστρικῶς καὶ τυραννικῶς ὁ ἀσυνειδήτος, καὶ παραυ-
τίκα ἐθανάτωσε τὸν πατριάρχην αὐτὸν γέροντα κῆρ Κύριλλον θα-
νάτῳ πικρῷ καὶ ἀσχίμῳ, ὡς οἶδασι πάντες, πατριαρχεύσαντα

εν τε τῇ Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Κωνσταντινουπόλει ὑπὲρ τοὺς τεσσα-
ράκοντα χρόνους. Καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀδειας τυχὼν ἤρξατο
πράττειν τὰ πρῶτα τῶν κακῶν αὐτοῦ ἔργων καὶ ἐπιχειρημάτων
καὶ τὰ χεῖριστα τούτων, τὸ πλεονεκτεῖν, τὸ ἀδικεῖν, τὸ ἐξωθεῖν
5 ἀρχιερεῖς τῶν θρόνων αὐτῶν παρὰ πᾶσαν δικαιοσύνην καὶ νόμον
ἐκκλησιαστικόν, τὸ θανάτους κατὰ ἀθῶν ἀνδρῶν καὶ ἀνεπιλη-
πτῶν μηχανᾶσθαι καὶ ἄλλα πολλὰ πράττειν καὶ βουλεύεσθαι καὶ
κατατυραννεῖν πάντας ἱερεῖς τε καὶ λαϊκούς, ἀλύσεισι σιδηραῖς καὶ
δεσμοῖς αὐτοὺς περιβάλλων ἐπὶ συναγωγῇ χρημάτων πολλῶν, εἰς
10 τὸ πληροῦν τὰς κακὰς αὐτοῦ ὁρέξεις καὶ τὰ θελήματα. Οἱ γοῦν
ἀρχιερεῖς οἱ παρευρεθέντες, ὀρῶντες ταῦτα τὰ ἀνοσιουργήματα αὐτοῦ
παντελῆ φθορὰν καὶ ἐρήμωσιν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπαπει-
λοῦντα καὶ τῶν μητροπόλεων καὶ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ μὴ
ἀνεχόμενοι φέρειν τὴν τοσαύτην φθορὰν καὶ ἀπώλειαν τῶν συνα-
15 γομένων ἐπ' ὀνόματι τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας χρημάτων, διασκορ-
πιζομένων καὶ καταφθειρομένων εἰς ἰδίαις αὐτοῦ κακὰς ὁρέξεις ἐπὶ
τῷ κρατεῖν μόνον τυραννικῶς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον καὶ κατε-
ξουσιάζειν πάντων, ἐγνωμοδότησαν πάντες κοινῇ γνώμῃ κληρικῶν
ἀρχόντων τῆς Πόλεως καὶ τῶν λοιπῶν ἐγκρίτων χριστιανῶν διὰ
20 τόμου συνοδικοῦ καὶ ἀπεκατέστησαν ἐπιτρόπους τέσσαρας ἐγκρι-
τοὺς τῶν ἀρχιερέων, ὡσαύτως κληρικῶν καὶ ἀρχόντων, τὸ μὲν
διορθῶσαι αὐτὸν ἴσως, τὸν ἐξωθεν μὲν δορὰν προβάτου ἐνδεδυμέ-
νον καὶ κεκαλυμμένον τῷ ὑπόλῳ αὐτοῦ προσχήματι, ἔσωθεν δὲ
γέμοντα πάσης κακίας πονηρίας τε καὶ πλεονεξίας, τὸ δὲ διοικεῖν
25 καὶ φυλάττειν αὐτοὺς τὰ τῆς ἐκκλησίας δικαιώματα, εἰς τὸ μὴ
καταναλισκεσθαι παρ' ἐκείνου εἰς τόσους ἀνωφελεῖς καὶ ἀχρεῖους,
ἀλλὰ δίδοσθαι εἰς τὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας εὐλόγα χρέη, βε-
βαιώσαντες ταῦτα πάντα ὀρκῳ εὐαγγελικῷ καὶ ἀφορισμῷ φρικώ-
δει διαφυλαχθῆναι ἀπαρευσάλευτα. Ὁ δὲ καλῶς ἐκ Βερροίας, οἷα
30 δοχεῖον σαπρὸν καὶ παραλελυμένον καὶ ὄργανον τοῦ Διαβόλου καὶ
σσητηρὸς μέλος, μὴ ἔχων καταδαπανᾶν τοῦ λοιποῦ καὶ πληροῦν
τὰς κακὰς αὐτοῦ ὁρέξεις καὶ ἀθέσμους ἐπιθυμίας καὶ τὰ διανοή-
ματα, ἀδεῶς καὶ ἀφόβως κατεφρόνησε πάντων, ὑπὸ τοῦ διδασκά-

λου αὐτοῦ Διαβόλου κινούμενος, καὶ ἐνοσφίζετο καὶ συνελόντι εἶπειν
ἐκλεπτεν ἀπὸ τῶν εἰσοδημάτων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ κα-
τεδαπάνη καὶ κατέφθειρεν ἐπὶ ἐπιβουλαῖς καὶ βλάβαις τῶν ἀρχιε-
ρέων· οἱ δὲ γνόντες τὴν κακίαν αὐτοῦ καὶ ἐπίβουλον γνώμην,
πολλάκις νοθετήσαντες αὐτῷ τρόπῳ εἰρηρικῶ παύσασθαι τῆς 5
ἀρπαγῆς, οὐκ ἠδυνήθησαν καταπεῖσαι καὶ σωφρονῆσαι τὸν ἀγνώ-
μονα καὶ παραβάτην, ἐπὶ τὸ χεῖρον μᾶλλον ἡμέρα τῆ ἡμέρα
προκόπτοντα. Τέλος, τὸ ἀμετάθετον τῆς πονηρᾶς καὶ σκληρᾶς καὶ
διεφθαρμένης αὐτοῦ γνώμης ἰδόντες, ἤλεγξαν αὐτὸν παρρησία συ-
νοδικῶς, καὶ λαβόντες λογαριασμὸν παρ' αὐτοῦ εὖρον ἐπ' αὐτῷ, 10
ὡς οἰκείως ὠμολόγησε χεῖλεσιν, ἐνενηκονταεξέ φορτία τῶν ἄσπρων,
ἀρνησαμένῳ τὰ λοιπὰ μέχρι τῶν ἑκατὸν πενήκοντα φορτίων
ἄσπρων, ἀποδεδειγμένα ὄντα καὶ αὐτὰ διὰ καθαροῦ καταστιγίου·
ἐν δὲ τῷ ζητεῖν αὐτοὺς λογαριασμὸν, δίκαιον κατὰ πάντα καὶ
εὐλόγον τυγχάνοντα, σκληρυνθεὶς αὐτὸς ὁ προβατόσχημος λύκος ἐκ 15
Βερροίας, ἀπατηλῆ καὶ ἐπιπλάστῳ ὑπακρίσει χρησάμενος καὶ πολλὰ
δαπανήσας ἀδίκῳ τρόπῳ καὶ παραλόγῳ χρήματα, ἐξώρισε τρεῖς
τῶν ἀρχιερέων, ἓνα τῶν ἐκ τῶν τεσσάρων ἐγκρίτων καὶ πρώτων
ἀρχιερέων καὶ ἐπιτρόπων, τὸν πανιερώτατον Ἰωαννίνων κῦρ Παρ-
θέμιον, καὶ δύο τῶν λοιπῶν, Σερρῶν κῦρ Δανιὴλ καὶ Βερροίας 20
κῦρ Ἰωαννίκιον. Μέσον δὲ τούτου ἐπαναστραφέντος νικητοῦ καὶ
τροπαιοῦχοῦ τοῦ πολυχρονίου καὶ αὐτοκράτορος ἡμῶν βασιλέως,
οἱ λοιποὶ ἀρχιερεῖς, οἱ ἀδίκως παρ' αὐτοῦ καὶ ἀναπίστως ἐξωσθέν-
τες τῶν θρόνων αὐτῶν, ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαι τῷ βασιλεῖ καθ'
οὐδὸν ἀπαντήσαντες ἀναφοράς δεδώκασι δηλοποιούσας τὰς κακίας 25
αὐτοῦ, ἀδικίας καὶ τυραννίδας, καὶ ἡ βασιλεία πιστωθεῖσα εἰς
φρουρὰν αὐτὸν ἐνέβαλε μέχρι τῆς ἀποδείξεως τῶν ἄσπρων ἐκεί-
νων. Καὶ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν φυλακῇ, ἔφθασαν Θεοῦ ὀδηγία
καὶ ἀπείρω εὐσπλαγχνία καὶ οἱ τρεῖς ἐξόριστοι ἀρχιερεῖς ἀπὸ τῆς
ἐξουσίας· οἵτινες ἐπὶ κρίσεως βασιλικῆς στάντες μετὰ τῶν λοιπῶν 30
ἀρχιερέων καὶ ἀγωγὴν κινήσαντες ἀπέδειξαν διὰ μαρτυρίας κλη-
ρικῶν καὶ ἀρχόντων εἰληφέναι αὐτὸν τὰ ἄσπρα ταῦτα, ἀρνούμε-
νον καὶ μηδὲν ὁμολογοῦντα τὸ σύνολον, καὶ διὰ βασιλικῶ χοντζε-

τίου ἐγράφησαν ἐπ' αὐτῶ πάντα. Καί ἡ βασιλεία δικαίως ὀργισθεῖσα αὐτὸν τὸν ἐν κακοῖς περιβόητον ἐκ Βερροίας Κύριλλον ἐξώσατο τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου καὶ τέλεον ἀπεδίωξε. Συμφωνίας οὖν γεγονούσας δι' ὄρκου εὐαγγελικοῦ ἔνδον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ φρικώδους ἀφορισμοῦ ἐκφωνηθέντος εἶναι πάντας κληρικούς ἱερεῖς ἄρχοντας καὶ λοιποὺς ἐν σῶμα μὴ ἔχειν αὐτὸν πλέον πατριάρχην, ἀλλ' ἕτερον ἐκλέξαι φήσῃ κοινῇ νόμιμον πατριάρχην, τινὲς ἐκ τῶν ἀρχιερέων τῶν τὸν ὄρκον δεξαμένων, τοῦ ὄρκου καὶ τοῦ ἀφορισμοῦ καταφρονήσαντες μετὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας ἔκλιναν γόνυ τῇ Βάαλ, ἤτοι τῷ παρανομῷ ἐκ Βερροίας, ἄφρονες καὶ ἀσύνοτοι ὄντες, καὶ ὠμογνωμόνησαν ἐκείνῳ καὶ ὑπέσχοντο ὑπὲρ πᾶσαν ἀνθρωπίνην δύναμιν δοῦναι χρήματα, τάχα ἐπ' ἐλπίδι συστήσαι αὐτὸν πατριάρχην πάλιν, καὶ ἐγένοντο αἴτιοι προφανεῖς οἱ ἀσυνεῖδητοι ἐπιφορτισθῆναι τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τὰ ἐνενηκονταεξ ἑκείνα φορτία τῶν ἄσπρων. Ὅμως Θεοῦ προνοία ἡ βασιλεία εἰς οὐδὲν τοὺς λόγους ἐκείνων λογισαμένη, ἀπέβαλεν αὐτούς, ὑποσχεθέντων ἡμῶν πληρῶσαι τὰ ἀνωτέρω ὑποσχεθέντα ἐκείνοις χρήματα καὶ ἐκλέξαι πρόσωπον ἄξιον εἰς προστασίαν τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου. Διὰ ταῦτα πάντα τοῦτον ἀσυνεῖδητον καὶ φθορέα καὶ λυμεῶνα φανέντα καὶ φονέα καὶ ἀποστάτην καὶ παραβάτην τῶν θείων νόμων τε καὶ κανόνων, τὸν ἄρπαγα, τὸν πλεονέκτην, τὸν πανταίοις τρόποις ἐσω πάσης χριστιανικῆς καταστάσεως καὶ δικαιοσύνης πολιτευθέντα, ἔχομεν συνοδικῶς καθηρημένον καὶ γεγυμνωμένον πάσης ἀρχιερατικῆς καὶ πατριαρχικῆς χάριτος, τιμῆς τε καὶ ἀξίας, καθηρημένον ὄντα καὶ πρότερον ἅπασ καὶ δις καὶ μὴ θελήσαντα κἂν διὰ φιλοῦ λόγου ζητῆσαι παρὰ τῆς ἱερᾶς τῶν ἀρχιερέων συνόδου τὴν τῆς καθαιρέσεως αὐτοῦ λύσιν, μηδεμίαν ἀνάκλησιν ἔχοντα εἰς τὸν ἐξῆς ἅπαντα χρόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ, πρὸς δὲ καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικον καὶ τοὺς ὀπωσθήπικως αὐτῷ συνηγορῆσαι βοηθῆσαι τε καὶ ὑπερμαχῆσαι λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, ἱερωμένους ἢ λαϊκοὺς, ἐπὶ - - [1639]¹.

¹ Λεῖπει τῆς πράξεως ταύτης ἡ ἀκολουθία.

27.

(Πράξις ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ Παρθενίου ἀ' πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως)¹.

Τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ὑψηλοτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως δίχα γνησίου καὶ νομίμου προστάτου καταλειφθέντος, ὡς τοῦ ἐν αὐτῷ παρανόμως καὶ ἐπι- 5
βατικῶς κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ πατριαρχεῦσαντος Κυρίλλου τοῦ ἐκ Βερροίας ἐλόγῳ καὶ νομίμῳ τρόπῳ καθαιρέσει τελεία καθυποβληθέντος καὶ ἐξωσθέντος τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, καθὰ ἀντιχρῶ φαίνεται τὰ ἐγκλήματα αὐτοῦ ἐν τῇ κοινῇ συνοδικῇ καθαιρέσει κατ' εἶδος καὶ κεφαλιωδῶς ἀπὸ τοῦ πρώτου ἕως τοῦ ἐσχά- 10
του, ἡμεῖς οἱ καθευρεθέντες, συνελθόντες εἰς ἓν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, ἐποιήσαμεν ψήφους κανονικὰς διὰ τὸν πατριαρχικὸν τοῦτον θρόνον Κωνσταντινουπόλεως, ἐν αἷς πρώτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως, τὸν ἐν ἁγίῳ 15
πνεύματι ἀγαπητὸν ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργὸν κῦρ Παρθένιον, ἔπειτα δὲ τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην Νικαίας κῦρ Πορφύριον καὶ τρίτον τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην Μολδοβλαχίας κῦρ Βαρλαάμ. Ὅθεν εἰς τὴν περὶ τούτου δῆλωσιν κατεστρώθη τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι ἱερῷ κώδικι τῆς Μεγάλης τοῦ Χρι- 20
στοῦ Ἐκκλησίας ἐν ἔτει ἀχλθ', μηνὶ ἰουλίῳ α', ἰνδ. ζ-ης [1639].

† Ὁ Ἐφέσου Μελέτιος.	† Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Παρ θένιος.	
† Ὁ Ἡρακλείας Ἰωαννίκιος.		
† Ὁ Κυζίκου Ἀνθιμος.	† Ὁ Ἰωαννίνων Παρθένιος.	
† Ὁ Τορνόβου Μακάριος.	† Ὁ Σερρών Δανιήλ.	25
† Ὁ Χαλκηδόνος Παχώμιος.	† Ὁ Βερροίας Ἰωαννίκιος.	
† Ὁ Ἀμασείας Ἰεζεκιήλ.	† Ὁ Καρπανίας - - -	
† Ὁ Λαρίσσης Γρηγόριος.	† Ὁ Προύσης Χρῦσανθος.	
† Ὁ Ἀθηνῶν Δανιήλ.	† Ὁ πρώην Σμύρνης Ἰερεμίας.	

¹ Κῶδ. Μετοχίου 4, φ. 33. Καθιρέθη δὲ Παρθένιος οὗτος ὁ πρῶτος ἔτει 1644-ω, καθὰ δείκνυσιν ἡ τῆς καθαιρέσεως αὐτοῦ πράξις, ἣν ἐξετύπωσε Μηνᾶς ὁ Χαμοσόπουλος. Ἐκκλησι. Ἀληθ. τ. III, σ. 35.

† 'Ο Ρόδου Μελέτιος.	† 'Ο Βιζύης Δαμασκηός.
† 'Ο Φιλιππουπόλεως Γαβριήλ.	† 'Ο Μεσημβρίας 'Ακάκιος.
† 'Ο Δρύστας 'Αντώνιος.	† 'Ο Μηδείας Νεόφυτος?
† 'Ο 'Ικονίου Παρθένιος.	† 'Ο Σηλυβρίας Σωφρόνιος.
5 † 'Ο πρώην Χίου 'Ιγνάτιος.	† 'Ο Αιγίνης Μάξιμος?
† 'Ο Διδυμοτείχου Δανιήλ.	† 'Ο 'Αγγιάλου Μητροφάνης.

28.

(Ἐπιτροπικόν γράμμα Ἡσαίου ἡγουμένου τῆς λαύρας τοῦ ἁγίου Σάβα) ¹.

† Ἐπιτρεπόμενοι ἐπιτρέπονται. Ἡσαίας, εὐτελῆς ἱερομόνα-
 10 χος καὶ ἡγούμενος τῆς ἁγίας βασιλικῆς μεγάλης λαύρας τοῦ ὁσίου
 καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Σάβα τοῦ ἡγιασμένου, τῆς οὔσης ἐν
 τῇ ἐρήμῳ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, μετὰ τῆς συνάξεως αὐ-
 τοῦ, πρὸς τὸν τιμιώτατον ἱερομόναχον καὶ πνευματικὸν κῦρ Γαυ-
 ριήλ, καὶ εἰς τὸν τιμιώτατον κῦρ ὁ δεῖνα καὶ κῦρ ὁ δεῖνα τῶν
 15 ἐκ τῆς Κρήτης, ὅπως νὰ ἔχουσιν παντοίαν ἐξουσίαν καθολικὴν
 ὡσὰν τὰ ἴδια τῶν σώματα εἰς τὸ νησί τῆς Κρήτης καὶ εἰς πᾶ-
 σαν ἄλλον τόπον ὅπου ἤθελαν εὐρεθῆν, νὰ ζητοῦν, νὰ περιλαμ-
 βάνουν τὰ ὕα ἐκεῖνα ὅπου ἔχουν ἀφιτά εἰς τὸ ἄνωθεν μοναστή-
 ριον, ἢ καὶ ἄλλα ὅπου θέλουν ἀφήσειν τινὲς χριστιανοί· καὶ αὐτὰ
 20 ὅλα νὰ ζητοῦν νὰ περιλαμβάνουν εἰς τὸ χεῖριν τους, ὡς ἐπιτροποι
 καθολικοὶ τοῦ ἄνωθεν μοναστηρίου, μὲ τὸν καιρὸν ὅπου θέλουν
 τὰ ἔχειν ἀφιτά. Ἀκόμι θέλομεν νὰ ἔχουν παντοίαν ἐξουσίαν κα-
 θολικὴν, ἐὰν εὐρεθῆ τινες χριστιανὸς καὶ δώσῃ διὰ τὸ μοναστή-
 ριον ἕναν μοναστήριον διὰ νὰ ποιήσωμεν μετόχιν εἰς τὴν Κρή-
 25 τιν, νὰ τὸ περιλαμβάνουν καὶ νὰ καθέζοντεν κοινοβιακῶς· καὶ
 διὰ τοῦτο θέλομεν νὰ ἔχουν παντοίαν ἐξουσίαν καθολικὴν εἰς
 πᾶσαν κρίσιν καὶ ἀφίσιον ὅπου ἤθελαν εὐρεθῆν, νὰ ζητοῦν πᾶσα
 δικαίωμαν τοῦ ἄνωθεν μοναστηρίου, ὡς ἄνωθεν εἴρηται. Ἀκόμι

¹ Ἐκ τοῦ πρωτοτύπου· κῶδ. Σταυροῦ ἀριθ. 27, φ. 336β. — 15 κῶδ. ὡς καὶ κα-
 τωτέρῳ παντίαν. — 16 κῶδ. νησίην. — 17 κῶδ. εὐρεθῆν. — 19 κῶδ. ἀφίσιον. —
 22 κῶδ. ἀφίσιον. — 23 κῶδ. ὁσεί. — 24 κῶδ. ποιήσωμεν. — 25 οὕτως ὁ κῶδ. κα-
 θέζοντεν. — 27 κῶδ. εὐρεθῆν.

θέλομεν νά ἔχουν ἐξουσίαν νά ποιῶν ἐπιτρόπους ὡς τὰ ἴδια σώ-
ματα καθολικά, νά γυρεύουν τὰ δικαιώματα τοῦ ἄνωθεν μονα-
στηρίου καί ν' ἀποβλέπουν καί τὸ ἄνωθεν μετόχι. — Καί διότι
ἐκτυπήσαμεν τὸ σήμαντρον κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ μοναστηρίου,
καί ἐσυνάχθησαν ὅλοι οἱ γέροντες μετὰ τὸν καθηγούμενον εἰς τὸν 5
τόπον τὸν συνηθικόν, καί ἐποιήσαμεν τὴν ρηθεϊσαν ἐπιτροπικὴν,
καί διὰ τοῦτο θέλομεν ὅλοι μίᾳ βουλῇ καί γνώμῃ νά ἔναι στερεὰ
ἡ ἄνωθεν ἐπιτροπικὴ εἰς ἅπασαν τόπον, ὅπου ἤθελεν εὔρεθῆν, ὡς
ἄνωθεν εἴρηται· καί διὰ νά ἔναι πιστὴ καί βεβαία, τὴν ἔγραψεν
ὁ ἄνωθεν καθηγούμενος μὲ τὸ ἴδιόν του χέριν, καί ἐβουλλώσαμεν 10
τὴν μὲ τὴν βούλλαν τοῦ ἄνωθεν μοναστηρίου. — Ἐγράφη ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ ἀπριλίου κε' τοῦ ζνη* [1550].

† Ἡσαίας εὐτελὴς ἱερομόναχος καί ἡγούμενος τῆς ἀγίας καί
βασιλικῆς μεγάλης λαύρας τοῦ ὁσίου καί θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν
Σάββα τοῦ ἡγιασμένου ἔγραψα τὰ ἄνωθεν μὲ τὸ ἴδιόν μου χέριν 15
διὰ πίστῳσιν ἀληθείας.

29.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ συνοδικοῦ γράμματος, τοῦ δοθέντος τῷ ἀγίῳ ἀρχιμαν-
δρίτῃ κυρίῳ Γερασίμῳ, διαλαβάνον(τος) περὶ τῆς ἰσοβίου αὐτοῦ ἡγουμενείας εἰς
τὸ μοναστήριον τοῦ τιμίου Σταυροῦ ². 20

Διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν ἐνσφραγίστου καί ἐνυπογράφου συνο-
δικοῦ γράμματος γίνεται δῆλον, ὅτι κατὰ τὴν τοῦ μακαριωτάτου
ἡμῶν δεσπότη καί πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου Ἀθανα-
σίου ἀπόφασιν ἀποκαθιστῶμεν ἡγούμενον ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ τι-
μίου καί ζωοποιοῦ Σταυροῦ τὸν ὁσιώτατον ἅγιον ἀρχιμανδρίτην 25
κύριον Γεράσιμον Γεωργιάνον, ᾧ τινι ἐδωρήθη ἡ ἡγουμενεία ἰσο-
βίως αὐτῷ, ὡς ζηλωτῆ, ἵνα οὕτω τῇ συνεχείᾳ ἐπαγάγη μόρφω-
σιν ἐπὶ τὸ κρεῖττον τῆς ἱερᾶς αὐτῆς μονῆς καί καλλωπισμὸν ἐσω-
τερικόν τε καί ἐξωτερικόν, ὡς φιλότιμος ἅμα καί φιλόκαλος κατὰ
πάντα, μὴ ἔχων τὸ δικαίωμα λόγῳ ἐξόδων ἐπιζητεῖν ἐκ τοῦ Ἱε- 30

7 κῶδ. μία βουλή. — 8 κῶδ. εἴρεθειν. — 10 κῶδ. χαιριν καί ἐβουλλώσαμεν. —
15 κῶδ. χαιρί(ιν).

² Ἐκ τοῦ κώδικος τῶν πρωτοσυγγέλλων, φ. 58.

- ροῦ Κοινοῦ χρήματα οὐδὲ μέχρις ὀβολοῦ· καὶ ἐπὶ τούτῳ τῷ λόγῳ
τὸ ἡγουμενεύειν ταύτης ἰσοβίως ἐχαρίσθη αὐτῷ ἄνευ τινὸς ἐτέρου
προνομίου, ἢ ἰδιαίτερου ἐπ' αὐτῆς δικαιώματος. Ὅφειλει τοίνυν ἡ
αὐτοῦ πανοσιότης διαπραγματεύεσθαι τὸν ἐπὶ βελτιώσει τῆς ἱε-
5 ρᾶς ταύτης μονῆς πατριαρχικὸν σκοπὸν καὶ συνοδικὴν ἀπόφασιν,
φυλάττων ἅμα ἀνελλιπῶς καὶ πάντα τᾶλλα αὐτοῦ χρέη, καθὼς
καὶ οἱ προηγουμενεύσαντες αὐτοῦ καὶ οἱ τῶν λοιπῶν μοναστηρίων
ἡγούμενοι πρὸς τοὺς ἁγίους ἐπιτρόπους τῆς θειοτάτης αὐτοῦ μα-
καριότητος καὶ πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον, παρ' ὧν κρίνεται καὶ ἀνα-
10 κρίνεται, ἐλλιπῆς φαινόμενος τῶν καθηκόντων αὐτῷ καὶ τῆς ὀφει-
λομένης ὑποταγῆς, κατὰ τὴν γενομένην ταύτην συμφωνίαν καὶ
αὐτοῦ ὑπόσχεσιν· ἐφ' ᾧ καὶ τὸ παρὸν ἡμῶν ἐγένετο καὶ ἐδόθη
αὐτῷ· οὐ τὸ ἴσον κατέστρωται ἐν τῷ τῶν πρωτοσυγγέλλων ἱερῷ
κώδικι. Ἐν Ἱερουσαλήμ, ρωμᾶ', αὐγούστου ιγ'.
- 15 (Ἵπογραφῆ). Ἐγὼ ὁ ἀρχιμανδρίτης Γεράσιμος ὑπόσχομε(-αι)
τὰ ἄνωθεν.

30.

(Λουκᾶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου πράξις ἐπὶ ἐκκλησιαστικοῖς ἀκινήτοις 1164)¹.

- Μηνὶ φεβρουαρίῳ ι', ἡμέρᾳ β', ἰνδικτιῶνος ιβ', προκαθημένου
20 Λουκᾶ τοῦ ἀγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου
ἐν τοῖς δεξιούσις Ἀλεξιακοῖς Κατηγοουμενεῖσις, συνεδριαζόντων αὐτῷ
ἀρχιερέων, τοῦ Κυζίκου, τοῦ Μελιτηνῆς, τοῦ Γαγγρῶν, τοῦ Νεο-
καισαρείας, τοῦ Μωκησοῦ, τοῦ Πατρῶν, τοῦ Τραϊανουπόλεως,
τοῦ Ἀδριανουπόλεως, τοῦ Θηβῶν, τοῦ Αἴνου, τοῦ Ναζιανζοῦ,
25 τοῦ Μιλήτου, τοῦ Παρίου καὶ τοῦ Κυφέλλων, παρισταμένων καὶ
θεοφιλεστάτων δεσποτικῶν ἀρχόντων, ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης
Ἑρακλείας Μιχαήλ, συνοδικῶς προκαθημένης τῆς ἡμῶν μετριό-
τητος, ἤρετο σήμερον, εἰ χρὴ τὰς ἐπὶ δις εἴκοσιν ἐπτὰ ἐνιαυτοῦς
ἐπὶ ἐκκλησιαστικοῖς ἀκινήτοις καὶ τὰς ἐπὶ ἐνθυροῖσις εἶτε καὶ αὐ-
30 τουργίσις γενομένας ἐκδόσεις κρατεῖν· ἐπιδέδωκε δὲ καὶ ἴσον
συνοδικῷ σημειώματος καὶ πράξιν ἔγγραφον τοῦ Βλαχερνίτου Συ-

¹ Κωδ. Κωνσταντίας 1, φ. υθ'.

μεών, ἐξ ἐντολῆς γενοῦσάν τοῦ πραίτορος καὶ ἀναγραφέως Θρά-
κης Μακεδονίας Βολεροῦ Στρυμόνος καὶ Θεσσαλονίκης, τοῦ σε-
βαστοῦ ἐκείνου Ἰωάννου τοῦ Ταρωνίτου· ἐν ᾗ δὴ καὶ βασιλικὸν
κατέστρωτο πρόσταγμα καὶ πατριαρχικὸν πιττάκιον ἀνετάττετο,
καὶ ἔξωθεν δὲ ἕτερον ἐγκεχάρακτο πρόσταγμα, ἃ δὴ πάντα καὶ 5
κατωτέρω καταστρωθήσεται. Ὡς οὖν τὰ τοιαῦτα ἔγγραφα εἰς ἐπή-
κοον ἀνεγνώσθησαν, ὁ μητροπολίτης "εἰ χρὴ ταῦτα κρατεῖν καὶ
εἰ αἰ παρὰ τὴν τούτων περίληψιν γενοῦσαι ἐκδόσεις πρὸς τινὰς
ὀφείλουσιν ἔχειν τὸ ἐνεργὸν" καὶ αὐθις ἐπέθετο. Ἡ τοίνυν με-
τριότης ἡμῶν συνάμα τοῖς συνεδριάζουσιν αὐτῇ ἱερωτάτοις ἀρχιε- 10
ρεῦσι τῶν εἰρημένων ἀχροασαμένων γραφῶν, καὶ ταύταις ὡς νο-
μίμως καὶ καλῶς συντεθειμέναις ἀκολουθήσασα σχολὴν τελείαν
κατεψηφίσαστο τῶν ἐπὶ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἀκινήτοις ἐκδόσεων,
ὅσαι τε ἐπὶ προσώποις γεγόνασιν, ὅσαι ἐπὶ ἐνθυρίοις εἴτε καὶ
αὐτουργίαις προέβησαν, ὅποια ἂν καὶ εἴη τὰ ἐκλαμβανόμενα ταῦτα 15
πρόσωπα.

Τὰ δηλωθέντα προστάγματα καὶ γράμματα εἰάθησαν ὡς πο-
λύστιχα· δὴλη δὲ καὶ ἡ τούτων περίληψις ἀπὸ τοῦ ἀνατακτομένου
σημειώματος· ὁ δὲ καὶ ταῦτα ζητῶν εὐρήσει [ἐν] τῷ βιβλίῳ τῆς
πατριαρχικῆς βιβλιοθήκης [τῷ] βαμβικίῳ. 20

31.

(Λουκᾶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου πράξις ἐπὶ μονῇ δυοῖ προσώποις ὁωρηθείῃ 1169) *

Μηνὶ νοεμβρίῳ ιθ', ἡμέρᾳ δ', ἰνδικτιῶνος γ', προκαθημένου τοῦ
ἀγιωτάτου ἡμῶν πατριάρχου κυροῦ Λουκᾶ ἐν τοῖς δεξιόσις Ἀλεξιακοῖς
Κατηγοουμενείοις, συνεδριαζόντων τῇ μεγάλῃ ἀγιωσύνῃ αὐτοῦ ἱε- 25
ρωτάτων ἀρχιερέων, τοῦ Μελιτηνῆς, τοῦ Κλαυδίουπόλεως, τοῦ
Νεοκαισαρείας, τοῦ Ἰκονίου, τοῦ Σουλαιοῦ, τοῦ Μωκησοῦ, τοῦ
Κρήτης, τοῦ Ἱεραπόλεως, τοῦ Ἀλανίας, τοῦ Ἀπαμείας, τοῦ
Δρύστρας, τοῦ Ναζιανζοῦ, τοῦ Μιλήτου, τοῦ Σηλυβρίας, τοῦ Βι-
ζύης, τοῦ Δήμνης καὶ τοῦ Γοτθίας, παρισταμένων καὶ θεοφιλε- 30

* Κωδ. Κοσινίτζης 1, φ. υθ'.

στάτων δεσποτικῶν ἀρχόντων, ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης Νικομη-
δεΐας ἀνήνεγκε, συνοδικῶς προκαθημένης τῆς ἡμῶν μετριότητος,
ὅτι τις τῶν ἀρχιερέων μονὴν ἀνδρώαν τῇ κατ' αὐτὸν μητροπόλει
ἀνήκουσαν ἐπὶ δυοὶ πρόσωποις τινὶ ἐδωρήσατο, ὁ δὲ τὴν δω-
5 ρεὰν λαβὼν εἰς προῖκα τῆς ἰδίας αὐτοῦ θυγατρὸς τὴν τοιαύτην
μονὴν κατεγράψατο· καὶ ἐζήτησε μαθεῖν, εἴπερ ἡ τοιαύτη παρα-
πομπὴ ἔννομός ἐστι καὶ κανονικὴ, καὶ ἤκουσεν ἀπὸ τῆς ἡμῶν
μετριότητος καὶ τῆς ἱεραῆς ἀδελφότητος ἀκανόνιστον εἶναι τὴν τοι-
αύτην παραπομπήν, διὰ τὸ μὴ ἐφευμένον εἶναι ἀνδρώαν μονὴν
10 εἰς γυναικεῖα παραπέμπεσθαι πρόσωπα, καὶ διὰ τὸ τοὺς θεῖους
κανόνας καὶ νόμους ἀπαγορεύειν τὰ θεῖα σεμνεῖα καὶ ἱερά φρον-
τιστήρια εἰς προῖκα δίδοσθαί τε καὶ γράφεσθαι· ταῦτα παρεκ-
βληθέντα:

32.

15 (Λουκῆ πατριάρχου οἰκουμενικοῦ λείψανον πράξεως περὶ ἐγγράφων δωρεῶν
ἀκινήτων καὶ ἐμφυτεύσεων) ¹.

Ψηφίσματος τινος κατὰ θεῖαν καὶ βασιλικὴν πρόστασιν ἐκτε-
θέντος παρὰ τοῦ μεγαλειφανεστάτου κουροπαλάτου καὶ κοιαιστο-
ρος Βασιλείου τοῦ Πεκούλη ἐπὶ ἐρωτήσεσι διαφόροις παρὰ τοῦ
20 νῶν ἱερωτάτου Σίδης μητροπολίτου προβάσαις περὶ τε δωρεῶν ἀκι-
νήτων τινῶν ἐκδόσεων καὶ ἐμφυτεύσεων, καὶ μὴν ἀλλὰ καὶ τυπι-
κῶν ἐκδόσεων ἐτησίων παρὰ τοῦ πρὸ αὐτοῦ μητροπολίτου, τοῦ
ἀποικομένου ἐκεῖνου Θεοδοσίου, γεγενημένων, εἰς ἐπήκοον τῆς τε
ἡμῶν μετριότητος καὶ τῶν συνεδριαζόντων αὐτῇ ἱερωτάτων ἀρ-
25 χιερέων ἀναγνωσθέντων τὴν σήμερον, ὁ ὀηλωθεὶς οὗτος μητρο-
πολίτης Σίδης Νικήτας ἐζήτησε καὶ ἡμετέραν γνώμην ἐπὶ τοῖς
ψηφισθεῖσιν ἐξενεχθῆναι. Τοῖνον καὶ διεγνώσθη ἡμῖν, τὰ μὲν ἐπὶ
δωρεαῖς προαστείων ἢ οἰκημάτων συνισταμένων ἐκτεθέντα ἔγγραφα
πρὸς τινὰς παρ' ἐκεῖνου ἀντ' οὐδενὸς λογισθῆναι, διὰ τὸ μήτε
30 θείοις νόμοις μήτε μὴν ἱεροῖς κανόσιν ἐπιγινώσκεσθαι, δόσεων δὲ
ἐτησίων τυπώσεις, εἴτε διὰ τὸ ἐκεῖνων παντάπορον, εἴτε μὴν διὰ

¹ Αὐτόθι, φ. υθ'.

τὸ ἐπὶ τισὶ δουλείαις τῆς μητροπόλεως ἢ καὶ αὐτοῦ τυχὸν τοῦ μητροπολίτου, συμβαλέσθαι αὐτάς· ἀλλὰ καὶ ἐκδόσεις ἐρειποτοπιῶν καιρικός τε καὶ οὐ διηνεκεῖς, ἀσυντελῶν τῇ μητροπόλει παντάπασι, (ἀπὸ) ἐπὶ ἐτησίᾳ καὶ αὐταὶ δόσει κατὰ τὴν τῶν θεῶν νόμων περίληψιν ἐξετέθησαν, οὕμενον ταύτας ἀθετηθῆναι γενώ- 5
σκομεν.

33.

(Μιχαὴλ τοῦ Ἀγχιάλου) τόμος τῆς πρὸς τὸν βασιλέα κύριον Μανουὴλ ἐγγραφῆς
τῶν τότε ἀρχιερέων¹.

Μηνὶ μαρτίῳ κδ', ἡμέρα δ', ἰνδικτιῶνος δ', προκαθημένου τοῦ 10
ἀγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κύριον Μιχαὴλ ἐν τοῖς δεξιόις Ἀλεξιακοῖς Κατηγουμενείοις, συνεδριάζόντων τῇ μεγάλῃ ἀγωσύνῃ αὐτοῦ ἱερωτάτων ἀρχιερέων, Στεφάνου Καισαρείας, Νικολάου Ἐφέσου, Κωνσταντίνου Χαλκηδόνος, Νικήτα Μελιτηνῆς, Ἰωάννου Κλαυδίουπόλεως, Βασιλείου Νεοκαισαρείας, 15
Λουκά Μωκησοῦ, Ἰωάννου Κρήτης, Πόθου Μυτιλήνης, Ἐπιφανίου Φιλίππων, Κωνσταντίνου Εὐχαΐτων, Μιχαὴλ Ῥωσίας, Βασιλείου Μαδύτων, Λέοντος Δρίστρας, Θεοδώρου Μηθύμνης, Βασιλείου Μεσημβρίας, Θεοδούλου Σηλυβρίας, Νικήτα Μαρωνείας, Βασιλείου Παρίου, Μιχαὴλ Κίου, Ἰωάννου Κυφέλλων, Δημητρίου 20
Νίκης, Κωνσταντίνου Βρούσεως καὶ Μιχαὴλ Δέρκου, παρισταμένων καὶ θεοφιλεστάτων δεσποτικῶν ἀρχόντων.

Θεὸν ὀρθῶς σέβασθαι, μετὰ δὲ καὶ βασιλέα τιμᾶν καὶ εὐ-
κρινῆ πίστιν φυλάττειν πρὸς ἄμφω πάντας τοὺς εὐσεβεῖν βουλο-
μένους, νόμος ἀνθρώποις ἅπασιν εὐσεβοῦσι περὶ τὸ θεῖον ὡς 25
ἀναγκάως πρόπαλαι τέθειται· δυοῖν γὰρ ὄντοιν τούτοιιν πάσης ὑπερ-

¹ Κωδ. Πατριάρχ. ἐν Καίρῳ, ἀριθ. παλ. 911 XIV ἐκτ., φ. 387β-391α. Κωδ. Κοσινίτζης 1, φ. υή. Τοῦ δὲ τόμου τούτου μέμνηται σημεῖωμα κανονικὸν ἔχον οὕτως· «Ὁμοιος (τόμος) ἐπὶ τῆς βασιλείας Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ, ὃς μετὰ τῶν ἐν τέλει καὶ τοῦ τηλικαῦτα πατριάρχου τῆς ὑπ' αὐτὸν συνέδου ἐγένετο, ἀναθεματίζων τοὺς ἐπιβουλήν ἢ ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ οἰοῦ αὐτοῦ Ἀλεξίου βουλευθέντας ἐπιχειρῆσαι καὶ τοὺς αὐτοῖς συναϊρομένους». Parmenopuli manuale legum, ἐκδ. Heimbach, σ. 822. — 9 κωδ. Κοσ. Μαδύτου. — 12 κωδ. Κοσ. Νίκης. — 17 κώδικες ἀναγκάως.

κειμένοιν ἀνθρωπίνης τιμῆς, ἐν ἴσω κείται πάντως ἢ τῆς ὀφειλο-
μένης περὶ ταῦτα πίστεως ἐντολή· (ὡς) ὁ γὰρ Θεὸς ἐν οὐρανῷ καὶ
ἐν ἅπασιν, τοῦτο ἐπὶ γῆς μετὰ Θεὸν ἐν τοῖς ὑπὸ τὴν αὐτοῦ ἐπι-
κράτειαν τὸ βασιλικὸν ὕψος τε καὶ ἀξίωμα· καὶ ἐν τρόπον ὁ τὴν
5 περὶ τὸ θεῖον πίστιν ἀπαρνησάμενος τῆς τῶν ὀρθοδόξων ὁμηγύ-
ρευως ἐξωστράχισται, τὸν αὐτὸν καὶ ὁ τὴν πρὸς τὸ βασιλεῖον κρά-
τος πίστιν ἐξομολογούμενος, καὶ (ὁ) ὁλοκρῶς καὶ ὑποούλως πρὸς αὐτὸ
διακείμενος ἀνάξιος ἡμῖν δοκεῖ καὶ ἀπὸ Χριστοῦ κεκλησθῆναι καὶ
ὀνομάζεσθαι, εἴπερ δὴ χριστὸς Κυρίου καὶ ὁ τὸ στέφος τοῦ κρά-
10 τος καὶ τὸ διὰ τὸ περιεχόμενος. Ἐπεὶ οὖν ταῦτ' ἔχει (οὕτως) καὶ
ἀπαραίτητον χρέος ἕκαστος ἔχομεν ἐνθεὸν πίστιν καὶ πρὸς τὸν κρα-
ταῖον καὶ ἅγιον ἡμῶν βασιλέα φυλάττειν διὰ παντός, ἴσως μὲν
οὐδὲ προτροπῆς ἐγγράφου τὸ ρηθισμένον εὐγνώμοσιν ὑπηκόοις
ἄξιον ἔδοξε πώποτε· τίς γὰρ ἂν ἄλλως καθ' ἑαυτὸν ἐνδοιάσειε
15 καὶ γραφῇ καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ καθομολογεῖν τε καὶ ἀσφαλίζεσθαι,
ὡς οὐκ ἂν ποτε ἐναντιωθεῖη τοῖς τανῦν δεδογμένοις τῷ θεοφρου-
ρήτῳ ἡμῶν αὐτοκράτορι, ἐπ' εὐνομίᾳ καὶ συντηρήσει καὶ φυλακῇ
τῆς ῥωμαϊκῆς ἡμῶν πολιτείας, πρὸς δὲ καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὀρθο-
τομίας καὶ καταστάσεως; ὅμως δὲ τὸ καλὸν ἐπισκευάζοντες ἰσχυ-
20 ρότερον, συνοδικῶς τὰ παρόντα διατιθέμεθα ἐφ' ᾧ καὶ διοριζό-
μεθα τοῦ λοιποῦ πάντας τοὺς εἰς ἀρχιερωσύνης ὕψος ἀνάγεσθαι
μέλλοντας, ἀγιωτάτους τε φημὲν πατριάρχας, ἱερωτάτους μητρο-
πολίτας, πρὸς δὲ τούτοις καὶ θεοφιλεστάτους ἀρχιεπισκόπους καὶ
ἐπισκόπους, τὴν αὐτὴν διδόναι ἀσφάλειαν καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν
25 κραταῖον καὶ ἅγιον ἡμῶν βασιλέα εὐκρινεστάτης πίστεως, ἣν καὶ
περὶ τοῦ κατ' αὐτὸν ὀρθοδόξου φρονήματος ἕκαστος δίδωσι, καὶ
μὴ ἄλλως ἀρχιερατικῆς χειροθεσίας καταξιοῦσθαι, εἰ μὴ κατάθηται
πρότερον στοιχεῖν καὶ αὐτὸς ταῖς ἐν τῷ χθές ποῦ καὶ πρότερον
συντεθέντι ὀρκωμοτικῷ ἀνατακτομέναις κατὰ ρητὸν διαστίξεσι, ταῖς
30 καὶ ἐχούσαις οὕτως ἐπὶ τῶν λέξεων: «Ὁμολογῶ διὰ τῆς παρουσίας

2 προσέθηκα τὸ ὡς, κατόπι τὸ οὐ καὶ τὰ οὕτως. — 9 κωδ. Καίρου. χρηστος. —

14 κωδ. Καίρου ^{οἱ} πλλως. — 29 κωδ. Καίρου καταρητόν.

μου ἐγγραφῆς, ἵνα φυλάσσω πρὸς σέ τὸν κραταῖον καὶ ἅγιόν μου αὐτοκράτορα, τὸν βασιλέα καὶ πορφυρογέννητον κῦριν Μανουήλ τὸν Κομνηνόν, καθαρὰν πίστιν καὶ εὐνοίαν, καθὰ χρεωστῶ τοῦτο ἀπὸ φυσικοῦ καὶ νομίμου χρέους, καὶ ἵνα ὑπάρχω εἰς τὸν ὄρισμόν καὶ τὸ θέλημα καὶ τὸ πρόσταγμα τῆς ἁγίας βασιλείας σου κατὰ παν- 5 τὸς ἀνθρώπου ἐναντιουμένου τῷ παρόντι ὄρκῳ. Εἰ δὲ συμβῆ τὸ κοινὸν τῶν ἀνθρώπων ἀποδοῦναί σε χρέος, ἵνα ἔχω ἀπ' ἐντεῦθεν, χωρὶς ἀμφιβολίας οἰασθήτινος ἢ χρείας ἐτέρου ὄρκου, τὸν περιπόθητον υἱὸν τῆς ἁγίας βασιλείας σου, τὸν περιφανέστατον πορφυρογέννητον καὶ βασιλέα κῦριν Ἀλέξιον αὐτοκράτορα βασιλέα ἀντί 10 σοῦ, καὶ φυλάσσω καὶ ἐπ' αὐτῷ τὴν αὐτὴν καθαρὰν πίστιν καὶ εὐνοίαν. Ἐὰν δὲ συμβῆ σου τελευτήσαντος ἀνηβον ἔτι εἶναι τὸν αὐτὸν περιπόθητον υἱὸν τῆς βασιλείας σου κῦριν Ἀλέξιον καὶ μὴ φθάσαι τὸν ἑξκαιδέκατον χρόνον, πρὸς αὐτὸν μὲν ἵνα φυλάσσω καθαρὰν πίστιν καὶ εὐνοίαν, σωζομένης δὲ τῆς πρὸς αὐτὸν πίστεως καὶ 15 εὐνοίας μου καὶ τῆς τιμῆς τῆς βασιλείας σου, ἵνα ὑπάρχω εἰς τὸ θέλημα καὶ τὸ πρόσταγμα τῆς περιποθήτου ἀγούστας τῆς ἁγίας βασιλείας σου κυρᾶς Μαρίας, εἴπερ τὴν μοναχικὴν στολὴν φορέσει καὶ ἀποκαρῆ ἀπ' ἐντεῦθεν κανονικῶς καὶ φυλάσσει τὴν τιμὴν τῆς βασιλείας σου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, μέχρις ἂν οὗτος φθάσῃ 20 εἰς τὸν ἑξκαιδέκατον χρόνον. Ἐὰν δὲ ὁ τοιοῦτος υἱὸς τῆς βασιλείας σου, ἔτι ζώσης τῆς βασιλείας σου ἢ καὶ μετὰ ταῦτα, ἅπαις παρέλθῃ καὶ ὑπεστὶ τῇ βασιλείᾳ σου ἕτερον ἄρρεν παιδίον, ἵνα ἔχω αὐτὸ βασιλέα αὐτοκράτορα, κἂν οὐκ ἔφθασε στεφθῆναι, καὶ σπουδάξω ἀποκαταστήναι αὐτὸ εἰς τὸ στέμμα τῆς βασιλείας ταύ- 25 τῆς τῶν Ῥωμαίων, καὶ φυλάσσω καὶ ἐπ' αὐτῷ ὁμοίως τὴν αὐτὴν γνησίαν πίστιν καὶ εὐνοίαν μετὰ τῆς αὐτῆς διασπίξεως, τῆς ἐπὶ τῇ δηλωθείσῃ ἀγούστῃ τῆς ἁγίας βασιλείας σου καὶ μητρὸς αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ ἡ αὐτὴ περιπόθητος ἀγούστα τῆς ἁγίας βασιλείας του οὐκ ἐν τοῖς ζώσι τότε ἐστίν, ἢ οὐχ οὕτω διάγει, 30 ἀπὸ τοῦ χρέους μὲν τοῦ εἶναι εἰς τὸ θέλημα καὶ τὸ πρόσταγμα αὐτῆς ὀφείλω εἶναι ἐλεύθερος, ἵνα δὲ φυλάσσω τὴν πρὸς τὸν

αὐτὸν υἱὸν αὐτῆς πίστιν καὶ εὐνοίαν καθαρὰν καὶ ὑπάρχω τῆς
αὐτῆς βουλῆς καὶ τοῦ θελήματος τῶν ἀνθρώπων τῆς βασι-
λείας σου, οἷς μέλλει ἐπιτρέψαι ἡ βασιλεία σου τὴν οἰκονομίαν
καὶ ἀναγωγὴν τοῦ ρηθέντος περιφανεστάτου πορφυρογεννήτου. Ἐὰν
5 δὲ καὶ οἱ τοιοῦτοι ἐπιλείψωσιν, ἵνα ὑπάρχω τῆς αὐτῆς βουλῆς
καὶ τοῦ θελήματος τῶν μελλόντων τηλικαῦτα ἀπὸ κοινῆς βουλῆς
προκριθῆναι ἐτέρων ἀνθρώπων εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ τόπου τῶν
δηλωθέντων, σπουδάζω δὲ ἐπὶ πασι παντοίως εἰς τὰ συμφέροντα
τῆ τιμῆ τοῦ περιποθήτου σου υἱοῦ καὶ τῆς Ῥωμανίας, κατὰ τὸν
10 ἔγγραφον ἢ ἄγραφον ὀρισμὸν καὶ τὸ θέλημα καὶ τὸ πρόσταγμα τῆς
βασιλείας σου. Εἰ δὲ συμβῆ σου τελευτήσαντος μήτε τὸν υἱόν σου τὸν
βασιλέα καὶ περιφανέστατον πορφυρογέννητον κύριον Ἀλέξιον περιεῖ-
ναι, μήτε ἕτερον ἄρρενα παῖδα τῆς βασιλείας σου, ἵνα ὑπάρχω
εἰς τὸν ὀρισμὸν καὶ τὸ θέλημα καὶ τὸ πρόσταγμα τῆς βασιλείας
15 σου, καὶ ποιήσω καθὼς ἂν διορίσῃται ἡ βασιλεία σου ἐγγράφως
ἢ ἀγράφως, ἢ περὶ τῆς περιποθήτου σου θυγατρὸς, τῆς περιφα-
νεστάτης κυρᾶς Μαρίας, τῆς νῦν περιούσης καὶ τοῦ μέλλοντος
συζευχθῆναι αὐτῇ νομίμω γάμῳ—εἴπερ ἐνταῦθα μέλλει εἶναι σὺν
αὐτῇ καὶ κρατεῖν Ῥωμαϊκὴν διαγωγὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν κατὰ
20 στασιν, καθὰ καὶ ἡ βασιλεία σου,—ἢ περὶ ἐτέρας θυγατρὸς τῆς
βασιλείας σου, εἴπερ περίεστί σοι, ἢ περὶ ἄλλης τινὸς οἰκονομίας ὀρι-
σθησομένης παρὰ τῆς βασιλείας σου. Ἐὰν δὲ ἐπὶ τισὶ τῶν δηλωθέν-
των κεφαλαίων δισταγμὸς οἷος δὴ τις ἡ ἀμφιβολία ἐπιγένῃται μοι,
ἀπ' ἐντεῦθεν ἵνα σπουδάζω ἀναφέρειν τὰ περὶ τούτου, καὶ οὕτως ἵνα
25 ἀπευθύνω ἑμαυτὸν εἰς τὴν περὶ τούτων ἑρμηνείαν καὶ τὸν ὀρι-
σμὸν τῆς βασιλείας σου καὶ ποιῶ κατ' αὐτά. Καὶ ὡς φυλάξω
ταῦτα πάντα, ἅπερ ὁμολογῶ διὰ τῆς παρούσης μου ἐγγραφῆς.
σῶα καὶ ἀπαράθραυστα, ἐκτὸς δόλου καὶ πάσης περιουσίας ἢ πα-
ρερμηνείας τινός, οὕτως εἶη μοι καὶ τὸ θεῖον ἔλεων». Εἶχε τὸ
30 μὴνὶ μαρτίῳ, ἰνδικτιώνος δ', ἔτους ς'χθδ' [1171].

Ἡ ὑπογραφή.

8 κῶδ. Καίρου. ποθησίαι. — 10 καὶ τὸ καὶ τὸ πρόσταγμα λείπεται τῷ
κῶδ. Καίρου. — 20 Κοσ. καθὼς. — 27 Καίρ. ἐπιγραφῆς.

Μιχαὴλ ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας
Ρώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πα-
τὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὢν εἰς τοὺς αἰῶνας!
οὐ φεῦδομαι ἐγγραφόμενος καὶ ὁμολογῶν διὰ τῆς παρούσης μου
γραφεῖς φυλάσσειν ἀναλλοίωτον καὶ ἀπαράδραυστον τὸν ἀναγεγραμ- 5
μένον ὕρκον κατὰ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν δύναμιν καὶ περιλήψιν, διότι
δόλου καὶ περινοίας ἢ παρερμηνείας τινός.

34.

(Γεωργίου τοῦ Εὐφιλίνου, οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, λεῖψανον πράξεως περὶ
τῆς ἐπισκοπῆς Κασσαπόρειας) ¹.

10

Γεώργιος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως κτλ.
... Ἀλλὰ καὶ Μωσῆς ὁ ἡμαγωγὸς ἐφιστὰ μὲν τῷ λαῷ καὶ
χιλιαρχοὺς καὶ ἑκατοντάρχους τοὺς κρίνοντας, πλήν εἴ τι ρῆμα ὑπέ-
ρογκον καὶ Μωσαϊκῆς δεόμενον ἐπικρίσεως, πάλιν πρὸς αὐτὸν ἀνε-
φέρετο κακείθεν τὸ τέλος καὶ τὴν σύμβασιν ἀπελάμβανεν. Οὕτω 15
καὶ ὁ τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίας Θεσμός καὶ τοὺς ἐπισκοποῦντας
μὲν ταῖς ἑκασταχοῦ τῆς οἰκουμένης ἀγιωτάταις ἐκκλησίαις ἐπί-
στησι καὶ δίδωσι τοὺς κηδεμόνας τῷ ἐν Χριστοῦ παρονομαζομένῳ
πληρώματι, καὶ ἀρχιεπισκόποις καὶ ἐπισκόποις πιστεύεται τοὺς
πιστεύοντας· δίκαιον δ' ἂν εἴη πάντως, εἴ τί που ταῖς ἐκκλησίαις 20
σκάνδαλοποιὸν ἐγγίνεται καὶ ἀμφίμαχον καὶ τὴν τοῦ ἐπισκόπου
ὑπερβαῖνον ἐπικρίσιν, τῇ καθ' ἡμᾶς οἰκουμενικῇ συνόδῳ τοῦτο ἀνα-
φέρεσθαι, ὡς ἂν ἐντεῦθεν γένοιτό τις συνασπισμὸς καὶ οὕτως
ἅπαν σκάνδαλον ἀπελεύνοιτο· ἐπεὶ καὶ ἄλλως ποιμένοι ἂν προσέλ-
θῃ ποιμὴν, εἴ τινα θῆρα τῇ ποιμνῇ καθροίῃ ἐπωρούμενον ἴς, καὶ 25
μὴ διὰ τῆς αὐτοῦ ράβδου δύναιτο τῆς ποιμνῆς ἐκσοβεῖν τὸ ἐπί-
βουλον, τὴν βακτηρίαν προσλήψοιτο τοῦ συμποίμενος καὶ κατε-
νέγκοι βαρυτέραν πληγὴν τῷ συλλαγωγεῖν σπεύδοντι τὸ ποιμνιον.

¹ Κωδ. Κωνσταντίνης ἀριθ. 1, φ. υς', ἐνθα καὶ ἐπιγραφή τιαυτή· «Ἵπομνήματα
πατριαρχικὰ περὶ τοῦ μὴ ἔχειν δίκαια ἀρχιερατικὰ ἐν ταῖς κατὰ τόπον κτήσεις τῶν
πατριαρχικῶν μονῶν τοὺς πατριάρχους, ἀλλὰ τοὺς κατὰ χώραν ἀρχιερεῖς». Ἄλλ' ἐκτός
τούτου τοῦ λεψάνου οὐδὲν ἕτερον ἐν τῷ κώδικι γέγραπται συνδικὸν ὑπόμνημα, τοῦ
καλλιγράφου στήλην ἀφέντος ἄγραφον ἡμίσειαν καὶ σελίδας τινάς (υζ'—υς') παντά-
πασιν ἀγράφοις.

Ὡστε τίνες ἂν εἶημεν, εἰ μὴδὲ τοὺς ποιμένας ζηλοῖημεν, μὴδὲ προσβοηθῆιημεν τοῖς συμποίμοις, τῆς ἐξ ἡμῶν συνάρασεως χρήζουσιν, ὁποίας καὶ Ἀδάμ τὸν θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Κασσανδρείας καὶ Βρυῶν κατενοήσαμεν δέεσθαι; Ἐπεὶ γὰρ ὁ τῆς κατ' αὐτὸν ἀγιω-
5 τάτης ἐπισκοπῆς Κασσανδρείας περίχωρος τῇ κατὰ τὴν μεγαλό-
πολιν σεβασμῖα τοῦ Εὐεργέτου Χριστοῦ κατὰ δεσποτειαν διαφέρει μονῆ καὶ οἱ τῆν τῶν ἐποίκων εἴσπρατιν ἐνεργήσοντες ἐκαῖσε κατὰ καιροὺς ἀποστέλλονται, οὐκ ὀλίγα ὀρώσιν, ὡς περιηγήθημεν, ἐπὶ τῇ ἐνορίᾳ τῆς τοιαύτης ἐπισκοπῆς - - -

10

35.

(Γερμανοῦ β', οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συνοδικῆ πράξις περὶ τῆς μητροπόλεως Μελιτηνῆς 1226)¹.

Μηνὶ φευρουριῶ σ', ἡμέρα σ', Ἰνδικτιῶνος ιδ', προκαθημένου τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου
15 κυροῦ Γερμανοῦ, ἐν τοῖς κατὰ τὴν ἀγιωτάτην μητρόπολιν Νικαίας κελλίοις αὐτοῦ, συνεδριαζόντων τῇ μεγίστῃ ἀγιωσύνῃ αὐτοῦ ἱερωτάτων ἀρχιερέων, τοῦ Νικομηδείας Νικηφόρου, τοῦ Μελιτηνῆς Μανουήλ, τοῦ Λαοδικείας Θεοδώρου, τοῦ Ἀλανίας Θεοδώρου καὶ τοῦ Δοπαδίου Ἀγαπητοῦ, παρισταμένων καὶ θεοφιλεστάτων δε-
20 σποτικῶν ἀρχόντων.

Τιμᾶται μὲν ἀπαξιαπλῶς ἐν ἅπασιν ἡ ἀκριβεία, πολλῶ δὲ πλεόν ἐν οἷς παράδοσις ἐκκλησιαστικῆ, ἔγγραφός τε καὶ ἄγραφος, τὸ ποιητέον καὶ μὴ προϋπέθετο φθάσασα· οὐ μὴν οὐδ' ὁ τῆς οικονομίας ἀτιμάζεται λόγος ἐνθα μικρὸν ὑπενδόντας τοῦ ἀκρι-
25 βοῦς ἢ ζημίαν ἐστὶ ψυχῶν ἐπικινδυνευομένων ἐξ ἀκριβείας ἀνακαλέσασθαι, ἢ τὴν μὴ τέως ὑποῦσαν ὠφέλειαν κατακτήσασθαι. Καὶ τοῦτο εὐρήσει τις ἐξετάζων ἐν οὐκ ὀλίγαις πράξεσι τῶν ἄνω πατέρων ἁγίων, ὧν τινες, τῶν πράξεων ἠηλαδῆ, καὶ τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν κανόσιν ἀνάγραπτοι φέρονται, - - - ἐν' ὀλίγων τινῶν ὁ λόγος
30 ἐπιμνησθῆ πρὸς σύστασιν εαυτοῦ. Ὁ μέγας μὲν γὰρ αὐτίκα Βα-

¹ Κωδ. Κοσ. 1, φ. τμη', ἐνθα καὶ ἐπιγραφή τοιαύτη: «Ἐπι σημείωσαι καὶ ταῦτα τὰ πατριαρχικά σημειώματα περὶ μεταθέσεως διαλαμβάνοντα».

σίλειος ἐκκλησιῶν ἐπισκοπικὰ μετατίθησι ἄρια καὶ τὸν τῆς Μι-
σθείας ἀγρόν, τὰ Μίνδανα, φέρων ὑποτίθησι τῇ Μασάδων, μηδὲν
αὐτῇ προσήκοντα τὴν ἀρχὴν, καὶ τοῦτο τῷ ἁγίῳ διψκονόμεται
ὕπερ τοῦ τὸν κτήτορα τοῦ ἀγροῦ Λογγίνον — οὕτω γὰρ ἐκεῖνος
ὠνόμαστο—“μὴ ἐρημῶσαι τὴν ἐκκλησίαν” φησί, “μηδὲ τὴν εαυτοῦ 5
φυγὴν διὰ τῆς ἀργίας καταδικάσαι”, ἴν’ αὐτοῖς ταῖς τοῦ κανόνος
χρησαίμεθα ῥήμασι, καὶ τὸν πρεσβύτερον δὲ ἅμα Κυριακὸν εὐορ-
κῆσαι τῷ ἁγίῳ παραμένοντα, καθὼς περ ἄρα καὶ προληφθεὶς ὑπὸ
τοῦ ἐπισκόπου Σεβήρου ὁμώμοκεν. Ἐν μὲν δὴ τοῦτο πάλαι οἰκο-
νομικώτερον διαπέπρακται· δεύτερον δὲ τὸ κατὰ τὸν Εὐστάθιον 10
ἐκεῖνον τῆς Παμφυλίας μητροπολίτην, ᾧ καίτοι λίβελλον παραι-
τήσεως δεδωκότι, καθὼς περ ἄρα καὶ δέδωκεν, ὡς μηρὲ τὴν ἐπι-
κήρυξιν ἐμποδοστατῆσαι τοῦ μετ’ αὐτόν, τῇ δὲ κατ’ Ἐφεσον οἰ-
κουμενικῇ προσιόντι τρίτῃ συνόδῳ καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἐπισκοπῆς
ἐνδοθῆναι καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν καινωνίαν, πρὸς δὲ καὶ εἴ τί που 15
ἄλλο χρηστότερον ἐπ’ αὐτῷ οἱ ἐπαρχιωταὶ βουλευσονται, ἕως ἂν
ἀρέσῃ τὸ τοιοῦτον καὶ τῇ μεγάλῃ συνόδῳ· ἐπὶ τούτοις ἔτι καὶ
οἱ τῆς ἕκτης συνόδου θεοφόροι πατέρες τῷ κατ’ ἐκεῖνο καιροῦ τῆς
νήσου Κύπρου προέδρω τὴν τῶν Ἑλλησποντίων ἐπαρχίαν ὑπέ-
ταξαν διὰ καιρικὴν ἀνωμαλίαν καὶ πραγμάτων τινὰ περιπέτειαν. 20
Εἰ δὲ τις φιλοπονώτερον ἐπιβάλοι τῇ τῶν τοιοούτων οἰκονομιῶν
ἀνευρέσει, πλείστας ὕσας οὕσας ἐσεῖται ἀναλεξάμενος· ἐν αἷς δὴ καὶ
τὸ νῦν ἡμῖν προκείμενον εἰς ζήτησιν κεφάλαιον τῆς μεταθέσεως
πολλαχόσε πεπραγμένον ἀναφανήσεται, καθὼς ὁ ἀγιώτατος ἐκεῖ-
νος ἐν πατριάρχαις κῦρις Φώτιος φιλιστορῶν ἐν τῷ παρ’ αὐτοῦ 25
συντεθεντι τοῦ νομοκανόνου βιβλίῳ τὰς μέχρις αὐτοῦ ἐκείνου γε-
γονυίας μεταθέσεις ἀρχιερέων ἐξ ἐτέρων εἰς ἐτέρας ἐκκλησιῶν
συντάττει ἀπαριθμούμενος. Ταιγαροῦν καὶ ἡ ἀγιωτάτη μητρόπολις
Μελιτηνῆς, καίπερ τοῦ χρόνων ἐξ ἱκανῶν ἐπικεκηρυγμένου ταύτῃ
μητροπολίτου, τοῦ ἱερωτάτου ἀδελφοῦ ἡμῶν Μανουήλ, συνεξετα- 30

1 Βασιλείου] c. IV, σ. 274. — 2 Μασάδων] Βασιλείου· κέλυσον Οὐμισόδοις τε-
λεῖν. — 16 κῶδ. ἐπαρχιωταί. — 25 ἐν τῇ ᾧ· ἀπὸ τοῦ Φωτίου ὁ Σωκράτης ἐν
τῷ ζ' βιβλίῳ τῆς ἐκκλησ. ἱστορίας αὐτοῦ.

ζομένου τῶς ζῶσι καὶ κατὰ τὸν εἰπόντα "ἐπι χθόνιον ἄχθος
 δερκαμένοιο", γηρεῖαν ὅμως ἀρχιερέως ἐπεψήμισεν ἑαυτῆ. Τὴν
 μὲν οὖν αἰτίαν πλατοκωτέρως ἄρτι λέγειν οὐκ εὐκαιρον· τοσοῦτον δὲ
 εἶπεῖν ἀρκέσει, ὅτι περ ὀλίσιθου γλώσσης τοῦτον ἐγράψατο καὶ
 5 παρὰ τοῦτο βιβλίον ἀποστασίου, ὡς οὕτω φάναι, ἐστέιλατο. Τρί-
 τος τὸ ἀπ' ἐκείνου παριππεύει ἑναυτός, καὶ πολλάκις μὲν ἡ με-
 τριότης ἡμῶν ἰδία παρ' ἑαυτῆς ἐπιστέλλει τῷ ἐκεῖσε κλήρω καὶ
 τῷ λαῷ, πολλάκις δὲ καὶ μετὰ τῆς περὶ αὐτὴν ἀδελφότητος πρὸς
 τοὺς ἐκεῖθεν ἴοντας παραινετικώτερον ἀπαντᾷ καὶ τὰς διαλλαγὰς
 10 ὑποτίθησιν, οἳ δὲ μὴδ' ἂν εἴ τι καὶ γένοιτο καταδέξασθαι τὴν τοῦ-
 του ποιμαντικὴν διενίστανται, καθάπας, φασί, τὴν συνείδησιν ἐπ'
 αὐτῷ πληγέντες ἀνιάτα, κἂν ὁ μητροπολίτης ἐτέρωθεν διεκδικῶν
 ἑαυτῷ τὸ ἀνεπίληπτον διενίστατο καὶ ἀνέγκλητος καὶ ἀδῶος εἶναι
 παντάπασιν ἐφ' οἷς ἠτιάθη ἀπισχυρίζετο. Ταῦτα τοι καὶ ἡ με-
 15 τριότης ἡμῶν μετὰ τῶν σήμερον συνεδριαζόντων αὐτῆ προκαθη-
 μένη συνοδικῶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων, τὰ τοῦ πράγματος εἰς κοι-
 νὴν θεμένη διάσκεψιν καὶ θεραπείας ἄλλης, ὅτι μὴ μόνως τῆς
 ἤδη ρηθησομένης, παντάπασι κατανοήσασα ἀνεπίδεκτον, ἄλλως τε
 καὶ τῆς ἐπὶ τοσοῦτον σχολῆς καὶ ἀργίας τοῦ Μελιτηνῆς κατοι-
 20 κτείραςα καὶ τῆς μάλιστα τρυχούσης αὐτὸν ἐνδεῖας τῶν περὶ τὸ
 ζῆν ἀναγκαίων, ἀνθρωπον τοῦτον μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ὑπὸ βα-
 ρείας νόσου πολιορροούμενον, τῆς ἀρθρίτιδος, καὶ δαπανῶν ὅτι
 πλείστων, καὶ πολλῆς νοσοκομίας καὶ θεραπείας δεόμενον, τοῦ δὲ
 θρόνου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Μελιτηνῆς εἰς νοῦν λαβοῦσα τὴν ὀφει-
 25 λομένην ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα, γνωμοδοτήσαι τῶν ἀρχιερέων
 ἕκαστον ἀδελφικῶς ἀπήτησε περὶ τοῦ ποιητέου καὶ ἐπ' ἀμφοῖν·
 τοῖς δὲ ἄρα συνέδοξε, τῆ οἰκονομία κἀνταῦθα χρησαμένοισι καὶ
 συμφωνήσασι πρὸς ἀλλήλους, ψηφισθῆναι μὲν τὴν μητρόπολιν Με-
 λιτηνῆς, διὰ τὴν ἄκραν ἔνστασιν τοῦ ἐν ταύτῃ κλήρου καὶ τοῦ
 30 λαοῦ καὶ ἴν' ὅπως μὴ ἐπὶ πλεόν περιοριώμενοι τὸ ἐξ ἡμῶν ἀτη-
 μέλητον τῶν ἀτοπωτάτων τι καὶ βουλεύσαιντο, χώραν μεγάλην,

1 Ἰλ. α 88. — 28 ἀναγνωστέον «ψηφισθῆναι μὲν ἐτέρω».

πολυανθρωποτάτην τυγχάνουσαν καὶ ἐν ἐσχάτοις (ὁρίοις) κειμένην
τῆς καθ' ἡμᾶς διοικήσεως καὶ ὑπὸ βαρβάρων τελοῦσαν καὶ πολλαχό-
θεν ἔχουσαν πρὸς πειθῶ τὸ δυσάγωγον, μετατεθῆναι δὲ ἐδικαίωσαν
τὸν ἐκπτωτον ἐκεῖνης μητροπολίτην εἰς ἣν ἂν ἑτέραν τῶν χη-
ρευουσῶν ἐκκλησίαν ἢ μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν παρευρεθησο- 5
μένων ἀρχιερέων κατὰ καιρὸν δοκιμάσειε. Τὴν γοῦν τοιαύτην γνω-
μοδοσίαν τῶν ἱερωτάτων αὐτῆς ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν καὶ
ἢ μετριότης ἡμῶν καθ' ἑαυτὴν συμβαλοῦσα καὶ δοκιμάσασα ἐπέ-
κρινεν οὕτω γενέσθαι.

36.

10

(Γερμανοῦ β', οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συνοδική πράξις περὶ τῆς μητροπόλεως
Μελιτηνῆς 1227)¹.

Μηνὶ μαρτίῳ καθ', ἡμέρα α', ἰνδικτιῶνος ιε', προκαθημένου
τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου
κυροῦ Γερμανοῦ, ἐν τοῖς ἀνωτέρω δηλουμένοις κελλίοις, συνεδρια- 15
ζόντων τῇ μεγάλῃ ἀγιωσύνῃ αὐτοῦ ἱερωτάτων ἀρχιερέων, τοῦ
Ἐφέσου καὶ ἐξάρχου πάσης Ἀσίας Ἰωάννου, τοῦ Ἀγκύρας Χρι-
στοφόρου, τοῦ Νικομηδείας Νικηφόρου, τοῦ Μελιτηνῆς Μανουήλ,
τοῦ Προύσης Σεργίου, παρισταμένων καὶ θεοφιλεστάτων ἀρχόντων
δεσποτικῶν. 20

Τὸ ἀναγεγραμμένον σημεῖωμα μὴ φθάσαν ἀναγνωσθῆναι καθ'
ἣν ἡμέραν ἐσχεδιάσθη, ἀνεγνώσθη τὴν σήμερον, καὶ ὡς ἠκροά-
σαντο οὕτω οἱ τότε μὴ συμπρόντες ἀρχιερεῖς, ἤτουν ὁ Ἐφέσου,
ὁ Ἀγκύρας τε καὶ ὁ τῆς Θεουπόλεως Προύσης, καὶ ἤρρεσεν αὐτοῖς
ὁ δι' ἀμφοῖν οἰκονομικὸς τρόπος τῆς τε τῶν Μελιτηνῶν προνοίας 25
καὶ τῆς τοῦ ἐν ἐκεῖνῃ ἀρχιερατεύσαντος μεταθέσεως, συνήγεσαν
καὶ οὗτοι τῇ πράξει, ὁμογνωμόνως στοιχίσαντες τοῖς ὁρισθεῖσι
καὶ τυπωθεῖσιν, ὡσανεὶ καὶ τὴν ἀρχὴν συμπαρῆσαν, καὶ τὸ περὶ
τούτων συνδιέφερον μέλημα τῇ ἡμῶν μετριότητι καὶ τῇ ἱεραῖ ἀδελ-
φότητι· ἐνθεν τοι καὶ ὠρίσθη τὰ σημειωθέντα παρεχθῆναι τε 30
καὶ δοθῆναι. Ἐπὶ δὲ τούτοις ἢ μετριότης ἡμῶν τὸ ἀνεπίληπτον

2 κῶδ. τελοῦσαι. — 3 κῶδ. ἔχουσα. — ¹ Αὐτίθι, φ. τρη'.

ἑαυτῇ περιποιουμένη καὶ τὸ ὡς οἶόν τε ἀσφαλές, ἐπειδὴ τῷ Με-
λιτηνῆς τὰλλα τέως χαρακτηριστικὰ τῆς ἀρχιερωσύνης γνωρίσματα
ἀναλλοίωτα συντηρήσασα, διὰ τὸ μηδέπω σαφῶς ἐλεγχθῆναι
ἐφ' οἷς παρὰ τῶν Μελιτηνιωτῶν ἠτιάθη, τῆς γοῦν ἐν ταῖς ἱεραῖς
5 ἀγιστεῖαις σὺν αὐτῇ κοινωνία τοῦτον φθάσασα διὰ σημειώματος
ἀπεκώλυσεν, οὕτως ἀνείπε δέξασθαι μέλλειν αὐτὸν καὶ πάλιν εἰς
κοινωνίαν, εἴπερ ἔγγραφον ταύτῃ δοίῃ πληροφορίαν τοῦ φρονεῖν
ὕγιως καὶ πιστεῦειν, καθὼς ἐν τῷ χειροτονεῖσθαι ἐνεγράφατο, συ-
κοφαντίαν δὲ καὶ ψεῦδος τυγχάνειν σαφές τὴν προστριβεῖσαν τούτῳ
10 κατηγορίαν, οὐδέποτε καιροῦ δυνησομένην ἀπελεγχθῆσεσθαι, καὶ
μηδὲν ἑαυτῷ συνειδέναι φαῦλον καὶ τῆς χριστιανικῆς εὐσεβείας
ἀνάξιον. Καὶ ὡς ἀρεστὸν μὲν ἔδοξε τοῦτο τοῖς ἱερωτάτοις συλλει-
τουργοῖς, προθύμως δὲ ἐπέδωκεν ἑαυτὸν ὁ Μελιτηνῆς εἰς τὰς τοιαύ-
τας πληροφορίας καὶ πίστεις, ἐτυπώθη καὶ ταῦτα οὕτω προβῆναι.
15 Ταῦτα παρεμβληθέντα ἀπὸ τῶν ἡμερησίων συνοδικῶν παρασημειώ-
σεων καὶ τῇ ὑπογραφῇ καὶ σφραγίδι τοῦ τιμιωτάτου χαρτοφύλα-
κος τῆς ἀγιωτάτης Μεγάλης Ἐκκλησίας Ἰωάννου τοῦ Δύληνου
βεβαιωθέντα ἐπεδόθη μηνί καὶ ἰνδίκτῳ.

37.

20 (Πρόσταγμα Θεοδώρου Ἀγγέλου Κομνηνοῦ, ἀποστόλατος Ἡπείρου)
Ἀγιώτατε δέσποτα Λαρίσης, ὁ θαυμασίος Θαυμακοῦ καὶ τῆ
βασιλεία μου ἀγαπώμενος ἐνθένδε τὸν ἐν ἡμῖν ἀπέλιπε βίον καὶ
ἤλγησε μὲν ἡ βασιλεία μου ἐπὶ τῷ θανάτῳ ἐκείνου, ἀναλογησα-
μένη δὲ ὅμως, ὡς οἱ πάντες θανούμεθα καὶ οὐδεὶς ἀνθρώπων
25 ἐκφεύζεται τὸ μὴ ἐπιστρέψαι εἰς γῆν τὸ κοινὸν χρέος, εἰς παρη-
γόρημα ἔλαβον. Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος μὲν ἀπεβίω, ἐξ ἀνάγκης δὲ ἕτε-
ρος εἰς τὸν ἐκείνου ἀντικαταστήσεται τόπον, γράφομεν ἀξιωματι-
κῶς τῇ ἀγιωσύνῃ σου, ἵνα, ὁ υἱὸς ἐκείνου διάκονος Συμεῶν εἴπερ
δι' ἀρετῆν, διὰ λόγον, ἄξιος κριθείη παρὰ τῆς ἀγιωσύνης σου,
30 καταστήσῃ αὐτὸν εἰς τὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θρόνον, ὡς πληρω-
θῆναι τὸ γραφικὸν τὸ λέγον ἀντὶ τῶν πατέρων γενναῖσθαι υἱούς.

¹ Κωδ. Πατριαρχ. Ἱεροσολ. 276, σελ. 183. -- 31 Ὑαλμ. μδ', 17.

καὶ ἀποδέξεται τοῦτο ἡ βασιλεία μου. Τῆς ἐκκλησίας δὲ καὶ τῶν
ὕπ' αὐτὴν εἰς τὰς σὰς ἐλθόντων χεῖρας, πάντως ἐκμετρήσεις τοῖς
τοῦ τεθνηκότος υἱοῖς ἀπὸ τῶν εἰσόδων τῆς ἐκκλησίας, κατὰ τὴν
ἐνοῦσάν σοι διάκρισιν, τὰ ἀνάξια τῶν πόνων αὐτῶν· προστάσει
γὰρ ἡ βασιλεία μου μῆτε τὸν πανευτυχέστατον δεσπότην καὶ πε- 5
ριπόδητον ἀυτάδελφον τῆς βασιλείας μου κῆριν Μανουὴλ τὸν Δούκα,
μῆτε τινα τῶν ὑπ' αὐτὸν πόδα τοῖς τῆς ἐκκλησίας παραβαλεῖν
καὶ ζημιῶσαι αὐτούς· τὰ γὰρ τοῦ Θεοῦ ἔστωσαν πάλιν τῷ Θεῷ
ἀνακείμενα. Μηνὶ νοεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος η' [1284].

38.

10

(Ἰωάννου μητροπολίτου Ναυπακτου γράμμα κανονικόν) *

Πανιερώτατε Δρυϊνουπόλεως καὶ ἐν Κυρίῳ συναδελφέ, εἰς
βάρος ἡγησάμην τὴν τῆς παρούσης γυναικῆς ἐπιδημίαν πρὸς τὰ
ἡμέτερα· ἡδύνου γὰρ αὐτὸς τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ οἰκονομῆσαι τὰ
κατ' αὐτὴν, ἀρχιερεὺς ὦν τοῦ τόπου καὶ πλεῖον ἔχων εἰδήσειν 15
τῶν ἐπὶ ταύτῃ πραχθέντων. Ἀναπτύξας δὲ ὅμως τὸ βιβλίον καὶ
τὰς ἐγκειμένας τούτῳ αἰτίας ἐπελθόν, αἵτινες ἐπὶ τοῖς διαζυγίοις
τῶν συναλλαγμάτων ὠρίσθησαν, ἀπ' αὐτῶν μὲν οὐχ εὖρον βοή-
θειαν προσβοηθοῦσαν αὐτῇ εἰς τὸ διαζυγῆναι τοῦ Ξιφιλίνου, αὐτῇ
δὲ ὅμως δύο τινα πρὸς ἡμᾶς ἐξηγγήσατο, παρόντος καὶ τοῦ παν- 20
υπερτάτου δεσπότη μου καὶ κατὰ Κύριον ἀδελφοῦ κυροῦ Εὐθυ-
μίου τοῦ Τορνίκη, ὡς ὅτε τὸν ἄνδρα ταύτης ἡγάγετο ἐσαέτ[ις ἦν],
καὶ [ὡς] ἐπωμόσατο τοῦτο ἡ μήτηρ αὐτῆς τῷ ἀγιωτάτῳ ἐπισκόπῳ
Βελᾶς, κατ' ἄλλον δηλονότι καιρὸν λαληθείσης ταύτης τῆς ὑπο-
θέσεως. Καὶ γράφουσιν οἱ νόμοι ἐπὶ τοῖς γαμικοῖς συναλλάγμασι 25
συναίνειν μὲν τοὺς τῶν προσώπων ἐξουσιάζοντας, εἴτε πατέρες
εἰσὶν, εἴτε προσγενεῖς ἕτεροι, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς μέλλοντας
συναφθῆναι χωρὶς καὶ τῆς τούτων συναίνεσεως τὸν γάμον μὴ γί-
νεσθαι. Βοηθεῖται γοῦν εἰς διάζευξιν διὰ τὴν ἀνηβότητα καὶ τὸ
μὴ κατὰ συναίνεσιν ταύτης προβῆναι τὸν γάμον. Εἰ δέ που καὶ 30
σύμφωνόν ἐστι καὶ συναίνεσις ταύτης εὐρίσκεται, ἀλλὰ τὰς τῶν

* Κῶδ. Πατριαρχ. Ἱεροσ. 276, φ. 192.

ἀτελῶν συναινέσεις ἢ νομικὴ διάταξις ἀποβάλλεται. Ἐρευνήσον
οὖν, ἀδελφέ, μετὰ ἀκριβείας, ἐάν ἡ μήτηρ αὐτῆς ἐπωμόσατο ἐξαετῆ
ταύτην εἶναι, ὅτε ὁ γάμος ταύτης συνέστη καὶ εὐρών τοῦτο, τὸ
μὲν συνοικέσιον διάλυσον, διὰ τὴν τῆς γυναικὸς ἀνηβρότητα, ἐτέρω
5 δὲ συναφθῆναι ταύτην ἐπίτρεψον· τὰ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἀνυπόστατα
συστῆναι διὰ τέλους οὐ δύνανται. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀνευθιριάστως
ἢ γυνὴ ἐπὶ τε ἡμῶν καὶ τῶν ἀναγεγραμμένων προσώπων διωμο-
λόγησε, τὸ παραπесеῖν ὀηλονότι πρὸς ἕτερον ἄνδρα, διὰ τὴν ἐπὶ
πολὺ τοῦ Ἐπιφιλίνου ἀπὸ ταύτης ἀπόστασιν. Καὶ μοιχείαν μὲν τὸ
10 ἀμάρτημα οὐκ ἔχω κατονομάζειν, πορνείαν δὲ λογίζομενος τὸπραχ-
θὲν διὰ τὸ τοῦ γάμου ἀστήρικτον. Αὐτὴ δὲ ὁμως οὐκ ἐπιστρέφαι
δικαιωθήσεται πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς· κανὼν γὰρ τῆς ἐν τῷ
Τροῦλλῳ ἀγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τάδε κατὰ ῥῆμα διέξεισιν·
«Ἡ τὸν ἴδιον ἄνδρα καταλιπούσα μοιχαλὶς ἐστίν, εἰ ἐπ' ἄλλω
15 ἦλθε, κατὰ τὸν ἱερόν καὶ θεῖον Βασίλειον, ἐκ τῆς Ἱερεμίου προ-
φητείας ἄριστα τοῦτο ἀναλεξάμενον ὅτι, "ἐάν γέννηται γυνὴ ἄνδρὶ
ἐτέρω, οὐκ ἐπιστρέφει πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς, ἀλλὰ μαινομένη
μειανθήσεται". Καὶ πάλιν "ὁ ἔχων μοιχαλίδα ἄφρων καὶ ἀσεβής".
Ἐάν οὖν φανῆ τοῦ ἀνδρὸς ἀλόγως ἀναχωρήσασα, ὁ μὲν συγγνώ-
20 μης ἐστὶν ἄξιος, ἡ δὲ ἐπιτιμίων· ἡ δὲ συγγνώμη τούτῳ πρὸς τὸ
κοινωνεῖν τῇ ἐκκλησίᾳ δοθήσεται».

Ἐπι καὶ τοῦτο πρὸς ἡμᾶς ἀφηγγήσατο ἡ γυνὴ, ὡς δέκα ὅλους
χρόνους ἔχει ὁ Ἐπιφιλίνος μὴ συνελθεῖν αὐτῇ, μηδὲ συνοικήσας,
μηδὲ ταύτην ἐπισκεψάμενος. Καὶ ὁ μὲν ἀπόστολος διδάσκει "μὴ
25 ἀποστρεφεῖν ἀλλήλους τοὺς συναφθέντας, εἰ μὴ τι ἂν ἐκ συμφώνου".
Δῆλον δὲ ὡς διὰ τοῦτο ἀνὴρ συνάπτεται γυναικί, ἵνα καὶ παῖδας
ἀπογεννήσῃ πρὸς τὴν τοῦ γένους διαδοχὴν καὶ πρὸς τὰς τῆς σαρκὸς
ἐπηρείας ἀντιβουηθῶσιν ἀλλήλοις καὶ μὴ πρὸς πορνείαν ἐκπίπτω-
σιν· τί γὰρ ἄλλο βούλεται τὸ πλασθῆναι τὴν γυναῖκα βοηθὸν τῷ
30 ἀνδρὶ καὶ τοῦτον ὡς οἰκεῖον μέλος ταύτην λογίζεσθαι, κατὰ τὴν
τοῦ Παύλου διδασκαλίαν; Ἐνθα δὲ ἐπὶ τοσοῦτοις ἔτεσιν οὔτε πρὸς

13 Κανὼν 23. — 16 Ἱερεμ. γ', 1. — 18 Παροιμ. ιη', 22. — 24 Κορινθ. 1, ζ', 5. —
31 Παύλου] Κορινθ. 1, ια', 7-12.

τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα εἰσέρχεται ὁ ἀνὴρ, οὔτε ταύτης ἐπιμελεῖται τὰ
εἰς τροφήν, τὰ εἰς περιβλήματα, ἐκεῖσε πάντως παρὰ τὴν τοῦ
ἀνδρὸς αἰτίαν καὶ πορνεία παρρησιάζεται καὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ
εὐθύνην γίνεται ὁ ἀνὴρ. Καὶ πρόσσχες κρίσει συνοδικῆ γενομένη
ἐπὶ τοῦ τῆς ὕψιας μνήμης ἀγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινου- 5
πόλεως [κυροῦ - - -] καὶ διεξιούσῃ οὕτως ἐν μέρει· «Αἱ παρὰ
ἀνδρῶν παρασχομένων τὴν αἰτίαν ἀπολυθεῖσαι γυναῖκες, εἰ γῆμαι
βουληθεῖεν, καὶ αὐταὶ ἀνέγκλητοι καὶ οἱ εὐλογοῦντες ἱερεῖς· ὡσαύ-
τως καὶ ἐπὶ ἀνδρῶν»· παρεθέμην δ' ἂν σοὶ καὶ νόμους πολιτι-
κούς, εἰ μὴ ὄκνησον πολυγραφεῖν. Σὺ τοίνυν ἐπὶ τῶν τόπων ὑπάρ- 10
χων, εἴπερ εὐρήσεις ἐξαετῆ τὴν γυναῖκα οὖσαν ὅτε τῷ Ξιφιλίνῳ
συνήφθη, ἂν ἡ μήτηρ αὐτῆς τὰ περὶ τούτου ἐν τῇ Βελᾷ ἐπω-
μάσατο, ἐὰν πρὸς ἄνδρα ἕτερον ἐπένευσεν ἀληθῶς καὶ ἐὰν ὁ Ξι-
φιλῖνος ἐπὶ δεκαετία ὅλη οὐ συνώκησε ταύτῃ ἢ συνῆλθεν, ἀνεν-
δοιάστως ἐτέρῳ συναφθῆναι ταύτην ἐπίτρεψον, ἵνα μὴ πολλὰ τὰ 15
ἄτοπα κατὰ τῆς ἰδίας κεφαλῆς ἐπισωρεύουσα ἢ γυνὴ ἀμαρτάνῃ
διόλου εἰς κρίμα τῆς ἰδίας ψυχῆς, πρότερον ἐπιθεῖς ταύτῃ τὰ τοῖς
ταυτοῖς πρέποντα ἐπιτίμια. Τοῦτο δὲ παραφύλαξον, τὸ μὴ συ-
ναφθῆναι ταύτῃ πρὸς γάμον τὸν σήμερον ταύτης φθορέα, ἕτερον
δὲ πάντως, ἵνα μὴ καὶ ἄλλα τῶν ἰδίων ἀνδρῶν ἀποδοιστάμεναι τὰ 20
ἴμοια πράττωσιν ὁ Ξιφιλῖνος δὲ πᾶσαν (ἐξουσίαν) ἔξει πρὸς τὸ ζητεῖν
ἄπερ πράγματα τοῖς γονεῦσι ταύτης προσήγαγεν ἐν τῷ τοῦ γάμου
καιρῷ. Καὶ λοιπὸν μῆτε σοὶ μῆτε ἡμῖν ἀπὸ τοῦ νῦν κόπους ἢ
γυνὴ παρεχέτω, ἀλλὰ τὰ κατ' αὐτήν, ὡς ἀνατέτακται, διοικονομη-
σαμένη ἢ ἱερότης σου, καὶ ἑαυτὴν καὶ τοῦ ἐκ ταύτης ὑπωπιασμοῦ 25
ἀπαλλαξάτω. Διατηροῖό μοι εὐθυμος, ὑγιής.

39.

(Σημείωμα κρισιμόγραφον τῆς περὶ τὸν μητροπολίτην Ναυπάκτου συνόδου) ¹.

Πολλὰ πολλοῖς ἐποίησεν ὀχληρὰ ἢ τῶν ἀνεξετάστων ἀκου-
σμάτων εὐκόλος εἰσδοχὴ· οἱ γὰρ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων κακόχο- 30
λοὶ τινες ὄντες καὶ φίλεχθροὶ, μὴ μόνον τὰ αὐτοῖς ἀκουστά, ἀλλὰ

¹ Κωδ. Πατριαρχ. Ἱεροσολ. 276, σ. 129-131.

δὴ καὶ τὰ ἀνήκουστα τοῖς ἀκουσθεῖσι συντιθέμεναι καὶ συνυφαίνον-
τες τοῖς κατὰ τι διαφερομένοις μετὰ προσθήκης ταῦτα καὶ σχε-
τλιασμῶν ἐνίοτε προσαγγέλλουσι. Καὶ οὗτοι δέον ὄν τῷ κριτηρίῳ
τοῦ λογισμοῦ παραδιδόναι ταῦτα τὰ ἀκουστά καὶ καταξεδάξιν αὐτὰ
5 καὶ λεπτολογεῖν ἐν ταῦτῳ, καὶ τὰ μὲν ἀληθείας ἐχόμενα μετὰ
πραότητος προσονειδιῶσιν τῷ καταλέγοντι, τὰ δὲ ψευδῆ ἀπορρί-
πτειν ἐς κόρακας καὶ λύειν οὕτω τὸν αὐτῶν [ἐκ] τοιούτων ἀκου-
σμάτων γόλον καὶ τὴν ὕργην, οἷδε ἀπασιπλῶς τοῖς πᾶσι πιστεύ-
οντες τὰ χεῖριστα καταπράττονται. Διὰ τὰς τοιαύτας οὖν εἰσηγή-
10 σεις ὁ πανευτοχέστατος κύριος ἡμῶν Κωνσταντῖνος ὁ Δούκας καὶ
ὁ μητροπολίτης Ναυπάκου, ὃ μὲν ἐπὶ τῷ μητροπολίτῃ μεγάλη
χολάνας, οὗτος δὲ κατὰ τὸ εἶκος μεγάλην ἔχων τὴν ἐκ βαρυθυμίας
σκληρότητα, ἀσυμβιβάστως πρὸς ἀλλήλους εἶχον καὶ τὸ σύμπαν
ἀκαταλλάκτως. Τὴν σήμερον δὲ ὁ μὲν πανευτοχέστατος Δούκας
15 τῆς ἐξουσιαστικῆς ὑψηλότητος μικρὸν ὑποκαταβάς, ὁ δὲ γε ἀρχιε-
ρεὺς νουνεχόντως ὑποπεσὼν, τοὺς χειμάρρους τῶν ποταμῶν ἀμφό-
τεροι ἐμιμήσαντο (οὓς χαράδραι μὲν ἐν τῷ τέως καὶ χειμῶνες
ἐκμαίνουσι, μετὰ δὲ γε μικρὸν, τῆς πλημμύρας ὀλιγωθείσης, καὶ
παισιν εὐπέρατοι γίνονται), ἧ — τὸ τῆς ἐξωτερικῆς σοφίας — ὀλί-
20 γην μὲν τὴν ἔριν ταύτην ἐγείραντες πρότερον καὶ πρὸς οὐρανὸν
ὡσανεὶ τὴν ταύτης χάραν στηρίζαντες ἐπὶ γῆν ἐς ὕστερον ἔθεντο
διὰ τὴν αὐτῆς εἰρήνης συνέλευσιν. Καὶ κατέθεντο ἐφ' ἡμῶν καὶ
τῶν ἀναγεγραμμένων συνόδων ἔχειν τὸν μητροπολίτην πρὸς τὴν
ἐξουσίαν, ὡς καὶ προτοῦ, τὸ τιμητικὸν καὶ τὸ κατὰ δύναμιν θε-
25 ραπευτικόν, αὐτοὶ δὲ πρὸς τὸν ἀρχιερέα καὶ τὸ αἰθῆμον καὶ τὸ
σεβάσμιον, δυσωπούντων τὴν ἐξουσίαν τῆς θείας ἱερωσύνης καὶ
τοῦ ἐπιλάμποντος γήρωος αὐτῷ [καὶ] λογιζομένων καλῶς, ὡς ὁ τιμῶν
ἐπισκόπος τὸν πρωτότυπον ἀρχιερέα Χριστὸν τιμᾷ δι' αὐτῶν
καὶ ὡς πρὸς ἐκεῖνον διαβαίνει τὸ πρὸς τοὺς ἐπισκόπους σεβά-
30 σμιον. Κυροῦντες δὲ καὶ τὸ ἔμπροσθεν ἀσκανδάλιστον, ἄριστα
καὶ τοῦτο καὶ τελεώτατα συγκατέθεντο, τὸ μηδένα τούτων δηλαδὴ

13 ἀσυμβιβάστως] κῶδ. ἀσυμβιβάντως.

μηδ' αμοῦ ψιθυρισμὸν καθ' ἑτέρου καὶ λοιδορίαν προσδέξασθαι, ἀλλὰ τοὺς εἰσαγγελεῖς τῶν τοιούτων θάτερος θατέρῳ καὶ προσ-
αγγέλλειν καὶ φανεροῦν, ὡς ἐντεῦθεν, ἐλεγχομένης τῆς ταραχο-
ποιοῦ εἰσηγήσεως, μηδένα τοῦ λοιποῦ τολμηῆσαι ποτε γλῶσσαν
ὀφιώδη καὶ πονηρὰν πρὸς τὸν μητροπολίτην κατὰ τῆς ἐξουσίας 5
κινήσας, ἢ κατὰ τοῦ ἀρχιερέως πρὸς τὴν εὐτυχεστάτην ὑπεροχὴν
ἄριστον τοῦτο τῶν ἀμφοτέρων σκέμμα καὶ σύνδημα, ἀλλὰ καὶ
τῶν λοιδώρων καὶ τῶν ψιθυριστῶν ἀποβουκόλησις καὶ ἀνατροπὴ
καὶ πρὸς τὸ θεῖον πάντως μετὰθεσις.

Καὶ τὰ μὲν περὶ τούτων ἐν τούτοις προσέθετο μέντοι ὁ ἀρ- 10
χιερέως, ὡς τὰ μὲν εἰς αὐτὸν ἦγοντα παρὰ τῆς κατὰ Ναύπακτον
ἐξουσίας, βαρέα δηλαδὴ καὶ φορτικά, μακροθύμως ὑποίσει, ἐπισηθὲν
αὐτῷ κακῶς παρ' αὐτῆς ἀκούειν καὶ ὑπομένειν τὰ λυπηρὰ· ὅσα
δὲ εἰς περιφρόνησιν ἀφορὰ τῶν τῆς ἐκκλησίας θεῶν δικαίων καὶ
ὑπόσπασιν τούτων, εἴτι δὲ καὶ τῶν τῆς ἐκκλησίας δικαιωμάτων 15
παράβασιν, οὐκ ἂν κατὰ νότον εἶπε θεῖναί ποτε, ἵνα μὴ τὸ θεῖον
ἐντεῦθεν κατάκριμα ἐπισπάσῃται, ἀλλὰ παρακαλέσειν μὲν τὴν
ἐξουσίαν τῶν ἐπὶ ταύτης νομίμων ἴσως ὑπ' αὐτῆς πατουμένων,
καὶ ἄλλως, ὡς ἂν αὐτῷ πρὸς δυνάμειν εἶη, καὶ τῶν κανονικῶν
διατάξεων καὶ τῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαιωμάτων ἀντιλήψεσθαι 20
περιλήψεως. Λαβούσης δὲ τῆς ἀψιμαχίας εἰς ἀφορμὴν καὶ ἄλλην
τινὰ αἰτίαν, καὶ ταύτην ὁ μητροπολίτης λύσαι κατέθετο καὶ ἐμφα-
νίσει ὑπέσχετο τῷ ποιησαμένῳ τὴν τῶν δημοσίων δικαίων ἀπο-
γραφὴν κατὰ Ναύπακτον τὰ προσόντα δικαιώματα τῇ κατ' αὐτὸν
ἐκκλησίᾳ τέως ἐπὶ τῇ περιμέτρῳ τῆς γῆς, καὶ φανῆναι ἐκ τού- 25
των τίνα τε τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκ τοῦ ἀναμφιλόγου προσήρμοσε καὶ
τίνα τὰ ὑπὲρ μνημοσύνων τινῶν ἀφιερωθέντα αὐτῇ καὶ ἀνέκαθεν
παρὰ ταύτης νεμόμενά τε καὶ καρπιζόμενα. Ἐν τούτοις τῶν με-
ρῶν διαλυσαμένων, ἡμεῖς ἐπετράπημεν παρὰ τοῦ κατὰ χώρας
ἀρχιερέως σημειώσασθαι ταῦτα καὶ ἐπιδοῦναι τοῖς μέρεσι. Μηδ' 30
μαίῳ, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν πανιερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ἀδελφῶν
ἡμῶν καὶ συλλειτουργῶν, τοῦ Θερμοπολῶν κῆρ Μιχαὴλ καὶ
εἰτέρων.

40.

(Ἰωάννου Ναυπακτου σημείωμα περὶ τῆς διαθήκης μεγάλου σχήμου τινός) ¹.

Παρέστη ἡμῖν πρὸ πολλοῦ ὁ τῆς Ἄρτης οἰκίτηρ Ἰωάννης
ὁ Γοστολόπουλος. Ἐν ταύτῃ γενομένων ἡμῶν, ὡς τῷ κρατίστῳ
5 Δούκα ἐντόχωμεν καὶ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ προσκύνησιν ἀφο-
σιωσάμεθα, φήμη τις τὰς ἡμετέρας περιεκύπησεν ἀκούας, ὡς ὁ
Ζυγοστόπουλος (sic) οὗτος πρὸς δυσμὰς τοῦ βίου ἐλθὼν καὶ περὶ τὸ
θανεῖν θεοδικῶς ἀπειρίζατό τε καὶ τὰ τῶν μοναχῶν βράχη ἑαυτῷ
περιέθετο, ἐπὶ διαθήκῃ μέντοι καὶ τελευταίῳ τούτου βουλή-
10 ματι. Συμβάν δὲ οὕτω καὶ ὁ τῆς διαθήκης γραφεὺς νομικὸς καὶ
ἱερεὺς ὁ Μογλὸς ἀφίκετο πρὸς ἡμᾶς, σύνθητες ὄν αὐτῷ ἐπιση-
μοῦσιν ἡμῖν ἐν Ἄρτῃ ποτὲ ἀναφωνεῖν τὰ προσρηκτικά καὶ περὶ
τοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν πονθάνεσθαι εὐσδώματος. Ὅς δὲ περὶ ἄλ-
λων καὶ ἄλλων αὐτῷ ἐκονολογούμεθα, καὶ περὶ τοῦ Ζυγοστο-
15 πούλου ἠρώμεθα, εἰ τὴν κόμην ἐκάρη, εἰ καὶ τὸ μέγα σχῆμα
περιεβάλετο καὶ εἰ ἐνδιαθήκως, ὡς ἤκουσται, τὴν βιωτικὴν
πολυσχλίαν ἐξέφυγεν. Καὶ ὅς αὐτὰ οὕτω γενέσθαι ἀπελογήσατο,
καὶ τοῦ κόλπου τὴν διαθήκην ἐξεναγκῶν εἰς ἐπήκοον ἀνεγίνω-
σκε, καὶ εἶχεν αὐτῇ προσταγὴν τοῦ Γοστολοπούλου καὶ τὸ ὕψος
20 τοῦ προσομίου τὸν νοῦν οὐ ψεκτόν, τὰς δὲ λέξεις εἰς μειδίωμα
κινούσας τοὺς γευσαμένους παιδείας· τὰ δὲ λοιπὰ τῆς ὅλης τοῦ
βιβλίου περιοχῆς οὐκ ἄλλου πάντως, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ ἐκθεμένου
ἦσαν Μογλοῦ. Διελάμβανε δὲ τὸ διαθηκῶν ἄλλα τε, τὰ δοκοῦντα
τῷ ἐκθεμένῳ, καὶ περὶ ἀμπελώνων τινῶν, ἀποχαρισθέντων μὲν
25 τῷ γαμβρῷ παρὰ τοῦ διαταξαμένου, τῷ Ἀτουγῶῃ κῶρ Βασι-
λείῳ, ἐκ προσελεύσεως δὲ τοῦ τὴν χάριν ταύτην ποιουμένου πρὸς
τὸν γαμβρόν, γενομένης πρὸς τὸν κραταῖον αὐθέντην ἡμῶν ἐκ βα-
ρυθυμίας τοῦ Γοστολοπούλου, ἐκ μικροψυχίας, ἐκ διαπλήξεως, τῷ
δωρησαμένῳ ἐπελθόντων· ἀλλὰ βούλεσθαι πάλιν ἐν τῇ διατάξει
30 ὁ Γοστολόπουλος εἶλεγε, καὶ πρεσβείαν ταύτην ἐπιτελεῦσιον πρὸς τὸν

¹ Κῶδ. Πατριαρχ. Ἱερου. 276, σ. 195-196.—3 Παρέστη] κῶδ. Ἔστιν.—19 κῶδ. προγαγὴν τοῦ στελοπούλου. — 28 κῶδ. στελοπούλου.

κρατοῦντα ἐπανετεινετο, εἶσαι τὸν Ἄττουγδῶν ἐπὶ τῆς τῶν ἀμπε-
λώνων παρὰ τοῦ πενθεροῦ χάριτος καὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀδία-
στίκτου κατοχῆς αὐτῶν καὶ νομῆς. Καὶ ταῦτα μὲν ἢ διάταξις,
μᾶλλον δὲ ὁ νοῦς τῆς τοῦ κεφαλαίου τούτου δυνάμεώς τε καὶ
περιλήψεως· παρῶν δὲ αὐτίκα καὶ ὁ ἱερώτατος Ἄρτης ἐπεβε- 5
βαίου, ἐξ ὧν ἐλάλει, τὸ παρὰ τὴν προσαγγελίαν τοῦ Γουστουλο-
πούλου μικρόψυχον, φάμενος, ὡς πολλάκις ὁ γαμβρὸς καὶ ὁ πεν-
θερὸς περὶ τῶν ἀμπελώνων τούτων παρ' αὐτῷ ἐδικάσαντο καὶ
ἐν πάσαις ταῖς συνελεύσεσι καίριον οὐδὲν οὐδὲ παραδοχῆς τῷ
κρίνουντι ἄξιον ὁ Γουστουλόπουλος ἐξελάλησεν, ἀλλ' ἐν πάσαις ταῖς 10
δίκαις ἄγραφοι ἔσχε νίκην ὁ Ἄττουγδῶς. Ταῦθ' οὕτω καὶ ἤκουσται
ἡμῖν καὶ ἐώραται. τὸ διάταγμα δηλονότι καὶ ὅσα τούτων καὶ ὁ
ἐπίσκοπος διελάμβανέ τε καὶ διηγήσατο, καὶ ἐσημειώθη καὶ ἐπε-
δόθη κατ' ἐκχώρησιν καὶ ταῦτα τοῦ ἐπισκόπου τῶν τόπων.

VI.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ

τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ πατρὸς ἡμῶν

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ μοναχοῦ τοῦ ΠΕΡΣΟΥ,

μονῆς τοῦ ἀββᾶ Ἰουστίνου¹.

(Cod. Patriarch. 18 f. 120β).

1. Ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, ὁ συναϊδὸς καὶ ὁμοούσιος τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι, οἰκτείρας τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀπολλύμενον καὶ ὑπὸ τοῦ θανάτου καὶ τῆς φθορᾶς τυραννούμενον "ἔκλινεν μὲν οὐ-
5 ρανοὺς καὶ κατέβη", κατὰ τὸ γεγραμμένον διὰ δὲ τῆς ἐκ παρθένου γεννήσεως "μορφὴν δούλου λαβὼν" καὶ συναναστραφαίς τοῖς ἀνθρώποις πάντα ὠκονόμησε τὰ πρὸς σωτηρίαν τοῦ γένους ἡμῶν, καὶ τῷ μὲν ἰδίῳ θανάτῳ καταργήσας τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τῇ δὲ τριημέρῳ τοῦ σώματος ταφῇ τῆς φθορᾶς τὴν κα-
10 θαίρεσιν ποιησάμενος καὶ τῇ εἰς Ἄδου καθόδῳ τὰ πολυχρόνια τοῦ Ἄδου καταστρέψας βασιλεία, οὕτω τῇ ἐνδόξῳ αὐτοῦ ἀναστάσει "συνήγειρέν τε καὶ συνεκάθισεν ἡμᾶς ἐν τοῖς ἐπουρανίοις", καθὼς φησιν ὁ ἀπόστολος. Αὐτίκα γοῦν τὴν "ἐξ ὕψους δύναμιν" ἐνδυσά-

¹ Ἱεροσολ. Βιβλιοθ. 1, σ. 78-79.

3 κῶδ. οἰκτείρας. — 4 ἀπόγρ. τυραννούμενον || Ψ' αὐτ. ιζ', 10. — 5 γεγραμμένον] Ἰωάν. γ', 13, ς', 38, 41, 42, 50, 51, 58. Ἐφεσ. δ', 9. — 6 Φιλιπ. β', 7 || κῶδ. λαβὼν. — 8 Θεσσαλ. 1, ιε', 26. — 10 κῶδ. εἰσαδου. — 11 κῶδ. συνήγειρεν. — 12 Ἐφεσ. β', 6 || κῶδ. συνεκάθησεν || κῶδ. φησιν. — 13 Λουκ. κδ', 49.

μενοι "οί αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου" καὶ τῶν αὐτοῦ παθημάτων μάρτυρες, οἱ μακάριοι ἀπόστολοι, ἐπλήθον μὲν τῷ θείῳ κηρύγματι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, μεθήρμισαν δὲ πρὸς εὐσεβείαν πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν καὶ ἔθνος καὶ λαὸν καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν, καὶ τὴν μὲν πατροπαράδοτον καὶ πολυχρόνιον τῆς 5 ἀσεβείας πλάνην πρόρριζον ἀνέσπασαν, ἀγγελικὴν δὲ πολιτείαν ἐπὶ γῆς κατεφύτευσαν. Ἐντεῦθεν "ἐπλήσθη ἡ σύμπασα κτίσις τοῦ γυνῶναι τὸν Κύριον", κατὰ τὸ γεγραμμένον, "ὡς ὕδωρ πολὺ κατακαλύψαι θαλάσσης". ἐντεῦθεν τὰ ἐπίγεια τοῖς ἐπουρανίοις συνήφθη καὶ ζωὴ αἰώνιος ἐν κόσμῳ ἐπολιτεύσατο· ἐντεῦθεν πᾶσα τῶν ἀνθρώπων 10 ἢ φύσις ταῖς μεγάλαις καὶ ἀδιηγήτοις τοῦ Θεοῦ ὄψεσιν ἐγεγῆθη.

2. Ἄλλ' ὁ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἀπ' ἀρχῆς ἐπίβουλος, ὁ βάσκανός τε καὶ δόλιος καὶ τῶν εὐσεβῶν ἐχθρός, οὐκ ἔχων ὅπως ἐνέγκῃ τὴν τοσαύτην τῶν ἀγαθῶν τῆς διὰ Χριστοῦ χάριτος εἰς ἀνθρώπους μεγαλοδωρεάν, καὶ ὄρων ἑαυτὸν ὡς περ τι ἀνδράποδον 15 πονηρὸν ἐκβεβλημένον τῆς ὑπ' οὐρανόν, εὗρεν ἐπίνοιαν τῆς μὲν αὐτοῦ πονηρίας ἀξίαν, οὐδὲν δὲ μέγα τοὺς τῆς εὐσεβείας τροφίμους βλάψαι δυναμένην, ἀλλὰ μᾶλλον ὠφελῆσαι τὰ μέγιστα· τοῖς γὰρ τότε κρατοῦσι τὰ τῶν Ῥωμαίων σκήπτρα ποικίλως καὶ πολυτρόπως ἑαυτὸν ἐγκατασπεύρας, ἤγειρε μὲν παντοδαπούς διωγμούς κατὰ 20 τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸ ὅσον ἐπ' αὐτῷ τὴν οἰκουμένην ἄπασαν ἀνέτρεψεν τε καὶ συνέχεεν, εἰς τούναντίον δὲ αὐτῷ περιέστη τὰ τῆς ἐγχειρήσεως, καὶ μικρὰ ἦ καὶ οὐδὲν βλάβας τοὺς θεοσεβεῖς μεγάλως αὐτὸς κατησχύνετο· οὐδὲν γὰρ ἤττον τῶν πάλοι αὐτὸν ὑπερορισάντων ἀγίων ἀποστόλων ταῖς τῶν καλλινίκων μαρτύρων ὑπο- 25 μοναῖς ἐκβέβλητο ὁ δόλιος καὶ πάλιν τὸν οἰκεῖον τῆς εὐσεβείας κόσμον ἢ τοῦ Χριστοῦ ἀπελάμβανεν ἐκκλησία καὶ τὰ τῆς Θεοῦ χάριτος ἦνθει τε καὶ ἐπεδίδου καθ' ἐκάστην ἡμέραν, εἰς ἐτῶν ἀριθμὸν πολὺν τὴν ὄψαν παρατείνοντα.

1 Δουκ. α', 2 || παθημάτων μάρτυρες] Πέτρος ἐπιστ. 1, ε', 1.— 3 κῶδ. πᾶσαν τ. ο. μεθ' ἠρμισαν.— 7 Ἡσαΐα α', 9.— 8 κῶδ. κατὰ καλύψαι.— 12 κῶδ. ἀπαρχῆς.— 15 κῶδ. ὄραν ε. ὡς περ τι.— 17 τῆς] κῶδ. τοῖς.— 19 κῶδ. σκήπτρα.— 21 κῶδ. αὐτό.— 23 κῶδ. ἐγχειρήσεως.— 24 κῶδ. ἤττον.— 28 κῶδ. ἐπ' εἰδίδου.

3. Κόρον δὲ ὡσπερ τῶν εἰς ἡμᾶς γενομένων ἐκ Θεοῦ αγα-
θῶν λαβόντες οἱ ἄνθρωποι, εἰ καὶ λήθη παντελεῖ τῶν μεγάλων
καὶ ἀφρατων τοῦ Χριστοῦ ὄψεων νοσήσαντες καὶ ποικίλως καὶ πο-
λυτρόπως τὴν ἁμαρτίαν χειρογραφήσαντες, καὶ αἵμασι μὲν ἀνθρω-
5 πίνουσι τὴν γῆν πᾶσαν φοινίξαντες, πορνείαις δὲ καὶ μοιχείαις καὶ
ταῖς ἄλλαις ἀναριθμήτοις πονηρίαις τε καὶ κακοπραγίαις τὴν ὀρ-
γὴν τοῦ Θεοῦ καθ' ἑαυτῶν ἐκκαύσαντες, ὄλην ὡς εἶπεῖν ἐφ' ἑαυ-
τοὺς τὴν χεῖρα τοῦ Θεοῦ τῆς παιδείας ἠλκύσαμεν ὅθεν παρέ-
δωκεν ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ
10 πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν πόλεις ὅλας καὶ χώρας τὰς μὲν
πυρὶ παραδόντι, τὰς δὲ ἐκ βάρων ἀνασπᾶσαντι καὶ αἰχμαλωτί-
σαντι μὲν πᾶν ὅσον ἐκλεκτὸν καὶ ἐπιθυμητὸν ἐν σώμασί τε καὶ
χρήμασιν, ἐξωλοθρεύσαντι δὲ πᾶν τὸ κατάλοιπον ἀχορῆστον μανίᾳ.
Οὐ μὴν δὲ εἰς τέλος ὑπερεῖδεν ὁ ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Κύ-
15 ριος, ὡς δηλοῖ τὰ πράγματα, ἀλλὰ χρηστάς ἔχειν ἡμᾶς τὰς ἐλ-
πίδας δίδωσι τῷ μέχρι τοῦ νῦν δοξάζεσθαι ἐν ταῖς γυνήσιν αὐτοῦ
δοῦλοις καὶ μάρτυσιν. Εὐκαιρον δὲ ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενομένης
τὴν αὐτὴν τῷ μεγάλῳ ἀποστόλῳ ἔκπληξιν ἐκπλαγῆναι ἐπὶ ταῖς
ἀνεξιχνιάστοις τοῦ Θεοῦ κρίμασι, καὶ εἶπεῖν "ὦ βάθος πλοῦτου καὶ
20 σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ! ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ
καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ"! Ἴδου γὰρ Πέρσαις μὲν παρέ-
δωκεν εἰς παιδείαν τοὺς ἑαυτοῦ κατὰ χάριν υἱοὺς καὶ κληρονόμους,
ἐκ [δὲ] Περσίδος μάρτυρας ἑαυτῷ ἐξελέξατο, μέχρις αἵματος τὴν
εἰς αὐτὸν ἀγάπην πίστιν τε καὶ ὁμολογίαν ἐπιδειξαμένους, καὶ τὸ
25 παράδοξον ὅτι οὐκ ἄνδρας μόνον ἀλλὰ καὶ γυναῖκας, πᾶσαν ἐπιδει-
ξαμένας κακοπάθειαν καὶ τὸ τελευταῖον ὑπὲρ τῆς εἰς Χριστὸν πί-
στεως διὰ σταυροῦ τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον ἀναδησαμένας.

4. Τούτων εἰς ὑπάρχει καὶ ὁ ἡμέτερος στεφανίτης Ἀναστά-
σιος, οὗ τὸν βίον τὸν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ μαρτυρίου γράψαι κε-
30 λευσθεῖς, αὐτὸν προστήσω τοῦ λόγου τὸν παρ' αὐτοῦ ὁμολογηθέντα

2 κῶδ. παντελεῖ. — 4 κῶδ. αἵμασι. — 8 κῶδ. ἠλκύσαμεν. — 10 κῶδ. πονηρο-
τάτω. — 13 κῶδ. ἐξωλοθρεύσαντι. — 15 κῶδ. δηλεῖ. — 16 τῷ] κῶδ. τῶ. — 18 Ῥω.
α', 33. — 23 κῶδ. ἐκλεξάμενος μ. αἵματος. — 25 κῶδ. γυναῖκας. — 27 κῶδ.
ἀναδεισαμένους.

Θεὸν καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ οὕτως ἄρξομαι τῆς διηγήσεως. Οὗτος χώρας μὲν ἦν τῆς Περσίδος Ῥαζήχ καλουμένης, χωρίου δὲ Ῥασουσί· ὄνομα δὲ αὐτῷ Μαγουδάτ· υἱὸς δὲ ὑπῆρχεν μάγου τινος Βαῦ τοῦνομα, ὃς καὶ διδάσκαλος ὑπάρχων τῶν μαγικῶν μαθημάτων ἐπαίδευσε καὶ αὐτὸν ἐκ παιδιότητος τὰ μα- 5 γικά· γενόμενον δὲ νεανίαν συνέβη κρατηθῆναι αὐτὸν εἰς Τήρωνα σὺν ἄλλοις πολλοῖς καὶ εἶναι ἐν τῇ βασιλευούσῃ τῶν Περσῶν πόλει ἐπὶ Χοζρόου τοῦ βασιλέως. Τῆς δὲ Ἀγίας τοῦ Θεοῦ Πόλεως ἀλούσης καὶ τῶν σεβασμίων καὶ προσκυνουμένων τόπων πυρκαϊστων γενομένων ἐν τῇ προειρημένῃ ὀργῇ διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, 10 ἐλήφθη καὶ τὰ τίμια ξύλα τοῦ ζωοποιοῦ καὶ πανσέπτου σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰσῆχθη ἐν Περσίδι, καὶ—ὡ παραδόξων πραγμάτων—αἰχμάλωτος μὲν ἦγετο ὁ τοῦ Κυρίου σταυρὸς κατὰ τὴν τῶν ἀθέων ὑπόνοιαν, ἠχμαλώτευσε δὲ μᾶλλον κακεῖ τοὺς ἀξιούς αὐτοῦ εἰς σωτηρίαν· ἐπιστάς γάρ, ὡς εἴρηται, τῇ Περσίδι ὁ τίμιος καὶ 15 ζωοποιὸς σταυρὸς τοῦ σωτήρος, καὶ τὰς τῆς χάριτος καὶ δυνάμεως αὐτοῦ ἀκτίνας ἐκλάμπας πανταχοῦ, φόβον μὲν καὶ κατάπληξιν τοῖς ἀπίστοις ἐνετίθει, χαρὰν δὲ καὶ εὐφροσύνην ταῖς καρδίαις τῶν πιστῶν ἐνεποίει. Φήμης δὲ πανταχοῦ τῆς χώρας διαθεούσης περὶ αὐτοῦ, ἠρώτα ὁ προειρημένος Τήρων Μαγουδάτ ὁ καὶ Ἀναστάσιος τὸ τί ἂν 20 εἴη καὶ ἀκούσας λεγόντων, ὅτι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν εἶη ἐνταῦθα, εὐθέως ὡσπερ γῆ ἀγαθὴ δεξαμένη ὑετὸν ἐπιτηδεῖα πρὸς καρποφορίαν γίνεται, οὕτω κακεῖνος τότε δεξάμενος τὸ πολύτιμον ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ βιάθει τῆς ἑαυτοῦ καρδίας ὡσπερ θησαυρὸν ἄσυλον ἀναπέθετο. Εἶτα ἐνθυμούμενος καθ' ἑαυτὸν "πῶς οἶόν τε τὸν 25 Θεὸν τὸν μέγαν τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ—ὦν, ὡς ἀκούω, οἱ χριστιανοὶ σέβονται—ἐλθεῖν ἐνταῦθα", ἐπιμελέστερον ἐπέθετο καὶ ἔμαθεν παρά τινων, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ σταυρὸς, ἐν ᾧ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐσταυρώθη, ὃν οἱ χριστιανοὶ προσκυνοῦσι. Θαυμάσας δὲ καὶ ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τούτῳ ὁ προειρημένος τοῦ Χριστοῦ 30 δοῦλος Ἀναστάσιος, οὐκ ἐπαύσατο ἀπὸ τότε πολυπραγμονῶν περὶ

17 κῶδ. ἀκτίνας. — 18 κῶδ. ἐνετίθη. — 20 κῶδ. ἠρώτα. — 22 κῶδ. ἰετὸν
ἰεκηθία. — 25 κῶδ. οἶοντε. — 30 κῶδ. τοῦτο.

τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ ὅσω πλέον ἐν τῇ ἀκοῇ τὰ τῆς ἀληθείας
παρεδέχετο, τοσοῦτω μᾶλλον τῆς αὐτοῦ καρδίας τὰ τῆς μαγικῆς
ἀπάτης ὑπεχώρει· ὡσπερ γὰρ ὑποφεύγει τῷ μὲν φωτὶ τὸ σκότος,
τῷ δὲ ἡλίῳ ἢ σκιᾷ καὶ τῷ πυρὶ ὁ καπνός, οὕτω καὶ τοῖς τῆς
5 ἀληθείας δόγμασιν ἢ πλάνῃ ἐξαφανίζεται.

δ. Ἐχων δὲ ἀδελφὸν Σαρακηνὸν ὁ μακάριος στρατιώτην, ἐγένε-
το συν αὐτῷ ἐν τῷ στρατῷ, τῷ ὑπὸ τοῦ Σαῖν ἀγομένῳ, καὶ
ἦλθεν ἕως Καρχηδόνος. Τοῦ δὲ ἐν ἁγίοις Φιλιππικοῦ τῷ τότε
χρόνῳ ὁμοεστίχου τῶν σχολῶν ὑπάρχοντος ἐπὶ Μαυρικίου τοῦ βα-
10 σιλέως καὶ ἀντιπερισπάσαντος αὐτὸν καὶ εἰσελθόντος ἐν Περσίδι
ἀκούσας ὁ Σαῖν ὑπέστρεψε κατόπισθεν αὐτοῦ, καὶ οὕτως συνέβη
τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ Ἀναστάσιον συν τῷ Περσικῷ στρατῷ ἐλθεῖν
ἕως τῶν μερῶν τῆς Ἀνατολῆς· κάκειθεν ἀναχωρήσας τοῦ στρατοῦ
καὶ καταλιπὼν τὸν ἴδιον ἀδελφὸν ἦλθεν εἰς Ἱεράπολιν καὶ κατήχηθη
15 πρὸς τινα χριστιανὸν Πέρσην, ἀργυροκόπον τὴν τέχνην, καὶ ἔμει-
νεν παρ' αὐτῷ· ἔμαθεν δὲ καὶ αὐτὸς καὶ εἰργάζεται συν αὐτῷ. Ὡς
δὲ ἐπλεόνασεν αὐτῷ ὁ πόθος τοῦ φωτισθῆναι, παρεκάλει πολλὰ
τὸν προειρημένον ἄνδρα, ὥστε ἀξιωθῆναι τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου
βαπτίσματος· ὁ δὲ ὑφορώμενος διὰ τὸν τῶν Περσῶν φόβον μὴ
20 κινδυνεύσῃ ἐκ τούτου, ὑπερετίθητο· ὅμως συν αὐτῷ ἀπήγει εἰς τὰς
ἐκκλησίας καὶ ἤρχετο καὶ τὰς ἱστορίας τῶν ἁγίων μαρτύρων ἐώρα
καὶ ἐπυνθάνετο παρ' αὐτοῦ τὸ τί ἂν εἴη ταῦτα. Καὶ ἀκούων παρ'
αὐτοῦ τῶν ἁγίων τὰ θαύματα καὶ τὰς ἀφορήτους βασάνους, τὰς
ἐπαχθείσας αὐτοῖς παρὰ τῶν τυράννων, καὶ τὴν ὑπεράνθρωπον
25 αὐτῶν ὑπομονήν, ἐθαύμαζεν τε καὶ ἐξίστατο.

6. Μείνας οὖν χρόνον ὀλίγον παρὰ τῷ εἰρημένῳ φιλοχρίστῳ
ἀνδρὶ, ἀρίστην ἐπιθυμίαν εἰσδέχεται τῇ ψυχῇ, εἰς Ἱεροσόλυμα
παραγενέσθαι· κάκεισε τοῦ ἁγίου ἀξιωθῆναι βαπτίσματος. Καὶ ὅτ
ταύτην εἰς πέρας ἀγαθὴν τὴν βουλήν τῇ τοῦ Θεοῦ εὐδοκίᾳ, ἔρ-

3 κωδ. ἐπο φεύγει. — 4 κωδ. σκιᾷ. — 9 κωδ. ὁμοεστίχου. — 10 κωδ. ἀντι
περὶ σπάσιαντος. — 15 κωδ. πέρσιν. — 16 κωδ. ἐργάζεται. — 19 κωδ. ὑφορώμενος. —
20 κωδ. ἰπέρι. — 21 κωδ. ἱστορίας || κωδ. ἐώρα. — 24 κωδ. ἐπαχθήσας || κωδ. ἐπερ
ἀνθρώπου.

χεται εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν καὶ μένει πρὸς τινα φιλόχριστον ἄνδρα, ἀργυροκόπον τὴν τέχνην· καὶ θαρρήσας αὐτῷ τὴν πᾶσαν αὐτοῦ ἐπιθυμίαν, ὅτι βούλεται τῷ Χριστῷ προσελθεῖν καὶ ἀξιωθῆναι τῆς ὄψεως τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, προσήχθη παρ' αὐτοῦ Ἠλία τῷ ὀσιωτάτῳ πρεσβυτέρῳ τῆς Ἁγίας Ἀναστάσεως. Ὁ δὲ τοῦτον ὡς ὀσιωτάτῳ πρεσβυτέρῳ τῆς Ἁγίας Ἀναστάσεως, τῷ τη- 5
 νικαῦτα τοποτηρητῇ ὄντι τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου, ἐποίησεν αὐτὸν βαπτισθῆναι μετὰ καὶ ἑτέρου ὁμοιοτρόπου, ὡσαύτως τῆς αὐτῆς χώρας καὶ θρησκείας ὑπάρχοντος· ὅς καὶ αὐτὸς τὸ μακάριον τέ- 10
 λος ὑπὲρ Χριστοῦ δεξάμενος ἐν Ἐδέσῃ τῇ πόλει τὸν τοῦ μαρ-
 τυρίου στέφανον ἀνεδήσατο. Ποιήσαντος δὲ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ τὰς ὀκτὼ ἡμέρας τοῦ φωτίσματος ἠρώτα τὸν μακάριον Ἀναστάσιον ὁ ὀσιώτατος πρεσβύτερος Ἠλίας τὸ τί βούλεται τὸ λοιπόν· ὁ δὲ πα-
 ρεκάλει αὐτὸν λέγων· “Ποίησόν με μοναχόν”. Μετὰ οὖν τὴν ἀπό- 15
 λυσιν εὐθέως παραλαβὼν αὐτὸν ἀπήγαγεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἐν ἁγίοις ἀββᾶ Ἀναστασίου, ὡς ἀπὸ τεσσάρων σημείων τῆς Ἁγίας Πόλεως διακειμένην, καὶ πολλὰ παρακαλέσας σὺν καὶ ἄλλοις τὸν τῆς προειρημένης εὐαγοῦς μονῆς προεστῶτα, Ἰουστίνον φημί, ἄνδρα τὰ τε ἄλλα ἐπιφανῆ καὶ πλήρη τῶν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀγα- 20
 θῶν, παρέδωκεν αὐτῷ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ Ἀναστάσιον. Ὁς τοῦτον παραλαβὼν τῇ ἑαυτοῦ συνοδίᾳ συνηρίθμησεν ἰνδικτιῶν θ', βασιλεύοντος Ἡρακλείου τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ φιλοχρίστου ἔτους ἰ' τῆς βασιλείας αὐτοῦ· ἔδωκεν δὲ αὐτῷ ἐπιστάτην ἓνα τῶν ἑαυτοῦ γνησίων μαθητῶν ὁ ἀββᾶς, ἄνδρα συνετόν, ὅς καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸν 25
 τὰ γράμματα ἑλληνιστὶ καὶ τὸ Ψαλτήριον, καὶ ἀποθρίξας αὐτὸν καὶ τὸ ἅγιον σχῆμα τῶν μοναχῶν ἐνδύσας υἷόν ἀνέτρεψεν γνήσιον.

7. Ἐποίησε δὲ καὶ διακονίας διαφόρους ἐν τῇ μονῇ ὁ μακά-

1 κῶδ. φιλόχριστον. — 2 κῶδ. αὐτοῦ. — 4 κῶδ. ἡλία. — 11 κῶδ. ἐναδέσει. — 13 κῶδ. ὀκτῶ || κῶδ. ἠρώτα || ὁ κῶδ. ὦ. — 14 κῶδ. ἡλίας. — 17 κῶδ. ἀββα. — 19 κῶδ. εὐαγοῦς. — 23 κῶδ. ἠρακλείου. — 25 κῶδ. μαθητον. — 26 κῶδ. ἑλληνιστῆ. — 27 κῶδ. ἐνδύσας.

ριος, τὴν τε τοῦ μαγειρείου καὶ τοῦ κήπου, διαπρέψας ἐν αὐταῖς
τῇ τοῦ Κυρίου χάριτι· ἦν γὰρ σπουδαῖος πάνυ ἐν τε τῇ διακονίᾳ
τῶν ἀδελφῶν καὶ ἐν τῷ ἐργοχειρῶ, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῷ κανόνι
τῆς θείας λειτουργίας. Καὶ ἀκούων ἀδιαλείπτως τὰς τε θείας
5 Γραφὰς ἀναγινωσκομένας καὶ τοὺς βίους τῶν ἁγίων πατέρων ἐτί-
θει τὸν νοῦν ἑαυτοῦ ἀκριβῶς, καὶ εἴ τι δ' ἂν μὴ ἐνόησεν, ἠρώτα
τὸν ἑαυτοῦ ἐπιστάτην, ἱκανὸν ὄντα ἐν πᾶσιν, ἧ καὶ τοὺς πρού-
χοντας τῶν ἀδελφῶν καὶ μανθάνων παρ' αὐτῶν ἅ ἐπεζήτηει, ἐθαύ-
μαζεν δοξάζων τὸν Θεόν. Ἀναγινώσκων δὲ καθ' ἑαυτόν ἐν τῷ
10 κελλίῳ τοὺς ἀγῶνας τε καὶ ἄθλους τῶν ἁγίων καὶ καλλινίκων
μαρτύρων ἐδάκρυεν πολλὰ καὶ ἐποτινιάτο, ἐν τῷ κρυπτῷ ταμείῳ
τῆς ἑαυτοῦ καρδίας τὴν ἐπιθυμίαν τρέφων τοῦ καὶ αὐτὸν ἀξιω-
θῆναί ποτε τοῦ Ἰσοῦ τοῖς ἁγίοις ἀγῶνος, εἰς ἔπαινον καὶ δό-
ξαν Χριστοῦ. Τοῦτο δὲ ἔγνωμεν ἡμεῖς ἐν τῷ θαυμάζειν αὐτὸν
15 καὶ ἐκπλήττεσθαι τὴν ὑπομονὴν τῶν ἁγίων καὶ μηδὲν ἄλλο σχε-
δὸν ἀναγῶνα· θέλων, ἧ ταῦτα τὰ τὴν φλόγα τρέφοντα τῆς ἐπι-
θυμίας ἐκείνης. Διετέλεσεν δὲ ἐν τούτοις ὁ μακάριος ἐν τῇ μονῇ
ἔτη ἑπτὰ.

8. Βλέπων δὲ ὁ πονηρὸς τὴν τοιαύτην καὶ τοσαύτην αὐτοῦ
20 εἰς Θεὸν ἀγάπην, ὡς ἂν ταύτην ἀμβλύνη καὶ εἰς ἀπόγνωσιν
ἐνεγκῆ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ, ὑπέβαλλεν αὐτῷ λογισμοὺς πονη-
ροὺς καὶ μνήμας τῶν μαγικῶν ἐκείνων ρημάτων, ὧν παρὰ τοῦ
ἰδίου πατρὸς μεμάθηκεν, καθὰ προεῖπον, καὶ ἔθλιβεν αὐτὸν ἐν
τούτοις σφόδρα. Ὁ δὲ γνοὺς τοῦ Διαβόλου εἶναι τὴν πανουργίαν,
25 ἤρχετο μὲν τῷ Θεῷ ρυσθῆναι τῆς ἐπιβουλῆς τοῦ Διαβόλου, τῷ
ἄββα δὲ τὰ τῆς ἑαυτοῦ καρδίας ἀπογυμνώσας μετὰ πολλῶν δα-
κρύων ἠξίου εὐχεσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν ἐλευθερώσαι
αὐτὸν τῆς μεθοδείας τοῦ ἀντικειμένου. Νοουτετήσας δὲ αὐτὸν καὶ
στηρίξας κατὰ τὴν δεδομένην αὐτῷ παρὰ Θεοῦ σύνεσιν ὁ πατήρ,
30 καὶ ποιήσας εὐχὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπ' ἐκκλησίας, τοῦ τοιοῦτου ἀπήλ-

1 κῶδ. μαγικῶν. — 3 κῶδ. κανόνι. — 5 κῶδ. ἐτίθει. — 6 κῶδ. ἠρώτα. —
7 κῶδ. ἱκανὸν || προύχοντας. — 10 κῶδ. καλλινίκων. — 20 κῶδ. ἀμβλύνει. — 23 κῶδ.
πρὸ εἰπον. — 24 κῶδ. γνοῦς. — 26 κῶδ. ἀπο γυμνώσας. — 28 κῶδ. μεθοδείας.

λάσε πολέμου, και μεθ' ἡμέρας ὀλίγας ὄναρ ἐθεάσατο νυκτὸς ὁ
τοῦ Θεοῦ δοῦλος Ἀναστάσιος τοιοῦτον. Ἐώρα ἑαυτὸν ἐν ὄρει ἰστά-
μενον ὑψηλῶ και τινα πρὸς αὐτὸν ἐλθόντα και ἐπιθεδωκότα αὐτῷ
ποτήριον οἴνου χρυσοῦν και διάλιθον, εἰρηκότα αὐτῷ "λάβε πίε".
ὁ και δεξάμενος ἐπιεν. Εὐθέως δὲ ὡσπερ ἔνθους γενόμενος και 5
ἐπιτυχῶν τοῦ ποιοῦμένου, ἀναστὰς ἦλθεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰς τὸν
κανόνα τῆς νυκτερινῆς ψαλμωδίας, ἐπιφωσκούσης τῆς ἁγίας Κυ-
ριακῆς, και προτρεψάμενος τὸν ἀββᾶν εἰσῆλθεν εἰς τὸ Διακони-
κόν. Προσέπεσεν αὐτῷ παρακαλῶν μετὰ δακρύων εὐχασθαι ὑπὲρ
αὐτοῦ, ὡς μέλλοντος ἀποθνήσκειν ἐν αὐταῖς ταῖς ἡμέραις, και 10
ἤρξατο τὰ ἐξηγητήρια ῥήματα φθέγγεσθαι λέγων οὕτως: "Οἶδα,
πάτερ, ὅσους κόπους ἔσχες εἰς ἐμὲ τὸν ταλαίπωρον, και ὅτι διὰ
τοῦ ὁ Θεὸς ἔγγαγέν με ἐκ σκοτῶν εἰς τὸ φῶς και ὅτι πολλά σε
ἐθλιψα· ἀλλ' εὐχου ὑπὲρ ἐμοῦ διὰ τὸν Κύριον". Λέγει αὐτῷ ὁ
ἀββᾶς "Τί γάρ ἐστι τὸ πρᾶγμα, τέκνον, και πόθεν ὀϊλον, ὅτι 15
μέλλεις ἀποθνήσκειν ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις"; "Ὁ δὲ διηγῆσατο
αὐτῷ τὸ ὄραμα και δισχυρίζετο, ὅτι πάντως μέλλει ἐν ταύταις
ταῖς ἡμέραις ἀποθνήσκειν, εἴτε τὸν κοινὸν θάνατον, εἴτε και ἄλ-
λως πως· ἐφοβεῖτο γάρ φανερῶς εἰπεῖν, ἵνα μὴ ἐπιτιμήσῃ αὐτῷ.

9. Εἶτα παρακληθεὶς τὴν καρδίαν ταῖς πολλαῖς και παντοδα- 20
παῖς παραινέσεσι τοῦ ἀββᾶ ἐπλήρωσε τὸν κανόνα μετὰ τῶν ἀδελ-
φῶν, και τῆς συνάξεως γενομένης, μεταλαβὼν τῶν θείων και
ζωοποιῶν τοῦ Θεοῦ μυστηρίων και ἀριστήσας μετὰ τῶν πατέρων,
ὑπνώσας τε μικρὸν και διαναστάς, οὐκ ἐνεγκῶν τῆς ἑαυτοῦ καρ-
δίας τὴν πύρωσιν ἐξῆλθε λάθρα τῆς μονῆς, μηδὲν λαβὼν παν- 25
τελῶς, εἰ μὴ ἅ ἐφόρει, και ἀπῆλθεν ἐν Διοσπόλει· κακεῖθεν εἰς
τὸ Γαρίζειν ὄρος εὐξάμενος και εἰς τοὺς λοιποὺς ἐκεῖσε σεβασμίους
τόπους, ὀδηγούμενος ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἔρχε-
ται ἕως Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης και ἔμεινεν ἐν τῷ οἴκῳ τῆς
παννυμῆτου και θεοτόκου Μαρίας δύο ἡμέρας. Κατ' οἰκονομίαν δὲ 30

1 κῶδ. ὀλίγας ὄναρ. — 2 κῶδ. ἐὼρκ || κῶδ. ὄρει ἰστάμενον. — 3 κῶδ. τινά.—
6 κῶδ. ἐπιτυχῶν || κῶδ. ἀναστὰς. — 12 ἀπεγρ. ταλαίπορον. — 17 κῶδ. ὄραμα. —
19 κῶδ. ἐφοβεῖτο. — 22 κῶδ. μετὰ λαβῶν. — 26 κῶδ. ἐφόρει. — 27 Γαρίζειν] Παρί-
τῳ Μεταφραστῆ Γαρίζιν. Migne τ. 114, σ. 784. — 29 κῶδ. καισαρείας.

τῆς πάντα σοφῶς καὶ δικαίως καὶ φιλανθρωπῶς ἀγούσης προνοίας
προελθὼν ἐπὶ τὴν Ἁγίαν Εὐφημίαν εὐχῆς χάριν, εἶδεν παρερχά-
μενος ἐν τινὶ οἴκῳ τοὺς τῶν Περσῶν μάγους μαγεύοντας, καὶ ζήλω
θεϊκῶ φερόμενος εἰσελθὼν πρὸς αὐτοὺς λέγει· "Τί πλανᾶσθε καὶ
5 πλανᾶτε ἐν ταῖς φαρμακείαις ὑμῶν"; Ἐκπλαγέντες δὲ οἱ ἄνδρες
ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ αὐτοῦ παρρησίᾳ, ἐπηρώτων αὐτόν "Τίς εἶ καὶ
πόθεν, ὅτι ταῦτα λέγεις πρὸς ἡμᾶς"; "Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· "Καγὼ
καθ' ὑμᾶς ἤμην ποτὲ καὶ οἶδα τὰς γοητείας ὑμῶν". Καὶ ἄρξαμένου
αὐτοῦ διελέγχειν αὐτούς, φημιθέντες ἐκεῖνοι παρεκάλεσαν μὴ δημο-
10 σιεῦσαι τὰ κατ' αὐτούς, καὶ ἀπέλυσαν αὐτόν. Καὶ ὡς ἀπῆλθεν ὀλίγον
ἀπ' αὐτῶν, εἶδον αὐτόν τινες τῶν καβαλλάριων, καθήμενοι ἔμπρο-
σθεν τοῦ ἡερβᾶς, ὃ ἐστὶ πραιτώριον τοῦ σελλάριου, καὶ λέγουσιν
πρὸς αὐτούς τῇ ἰδίᾳ γλώσσῃ· "Οὗτος δηλᾶτωρ ἐστίν". Ἀκούσας δὲ
ὁ μακάριος Ἀναστάσιος ταῦτα αὐτῶν λεγόντων, ἐμβλέψας εἰς αὐτούς
15 λέγει· "Τί φλυαρεῖτε; ἐγὼ δηλᾶτωρ οὐκ εἰμί, ἀλλὰ δοῦλος Ἰησοῦ
Χριστοῦ, καὶ καλλίων ὑμῶν εἰμι, ἐπεὶ καὶ ἐγὼ ποτε καθ' ὑμᾶς
καβαλλάριος ἤμην". οἱ δὲ ἀναστάντες ἐκράτησαν αὐτόν. Καὶ ἐξελ-
θὼν ὁ σελλάριος καὶ ἀνακρίνας αὐτόν τὸ πόθεν ἐστίν, καὶ πάντα
ἀκριβῶς τὰ κατ' αὐτόν ἐξετάσας ἐφύλαξεν αὐτόν τρεῖς ἡμέρας· ἐν
20 αἷς ἡμέραις οὐκ ἤνέσχετο δέξασθαι τι παρ' αὐτῶν τροφῆς ἕνεκα.
ὕφορῶμενος τὸν δόλον αὐτῶν.

10. Ἐλθόντος δὲ τοῦ Μαρζαβανᾶ, οὗ γὰρ ἦν ἐν Καισαρείᾳ,
ὅτε ἐκρατήθη ὁ τοῦ Θεοῦ δοῦλος Ἀναστάσιος, ἀνήγαγεν αὐτῷ
τὰ κατ' αὐτόν ὁ εἰρημένος σελλάριος, καὶ ἤγαγεν αὐτόν εἰς τὸ
25 πραιτώριον αὐτοῦ. Ἀσχολουμένου δὲ τοῦ Μαρζαβανᾶ περὶ ἄλλα
πράγματα, εὐρέθη τις ἀνὴρ φιλόχριστος, ὅς καὶ ἐγνώρισεν τὸν
μακάριον, ὄντα ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἁγίας Μαρίας τῆς Θεοτόκου καὶ
συντοχῶν αὐτῷ καὶ μαθὼν τὰ κατ' αὐτόν ἐμακάρισέν τε αὐτόν

2 κῶδ. πρὸ εὐφῶν || κῶδ. ἴδεν. — 4 κῶδ. πλανᾶσθαι. — 5 κῶδ. φαρμακείαις. —
6 ἀπόγρ. ἐπιρώτων. — 8 κῶδ. καθ' ἡμᾶς || κῶδ. οἶδα τ. γ. ἡμῶν. — 9 κῶδ. φη-
μιθέντες ἐκεῖνοι. — 10 ὡς] κῶδ. ὅς || κῶδ. ὀλίγον. — 11 κῶδ. ἴδων. — 12 Δέξασθε
παρα τῷ Μεταφραστῇ. — 13 κῶδ. αὐτοῖς. — 16 κῶδ. καλλίων ἡμῶν - - - ἡμᾶς. — 21 κῶδ.
ὑφορῶμενος. — 22 κῶδ. οὐκ || κῶδ. καισαρεία. — 26 κῶδ. φιλόχριστος. — 27 ἀπόγρ.
θεοτοκοῦ.

τῆς καλῆς ἀρχῆς καὶ ἐνεδυνάμωσε τοῖς θείοις λόγοις, τοῦ μὴ φοβηθῆναι προσκαιροὺς βασάνους, μηδὲ θάνατον τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ. ἀλλὰ θαρσαλέως ἀποκρίνασθαι τῷ Μαρζαβανᾷ, εἰπὼν ὅτι "ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται". Εἰσῆχθη δὲ ὁ τοῦ Θεοῦ δούλος καὶ ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ Μαρζαβανα, μὴ προσκυνήσας αὐτόν, κατὰ τὸ κρατοῦν παρ' αὐτοῖς ἔθνος· καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν ἐπὶ πολὺ λέγει "Πόθεν εἶ καὶ τί ὑπάρχεις"; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν "Ἐγὼ χριστιανὸς ἀληθινὸς εἰμι· εἰ δὲ θέλεις μαθεῖν καὶ τὸ πόθεν εἰμί, Πέρσης μὲν εἰμί τῷ γένει, τῆς χώρας Ῥαζήχ χωρίου Ῥασουνὶ τρίτου, καρβαλλάριος δὲ ἤμην καὶ μάγος καὶ κατέλιπον τὸ σκότος καὶ ἤλθον εἰς τὸ φῶς". Λέγει αὐτῷ ὁ Μαρζαβανᾶς· "Ἄφες τὴν πλάνην ταύτην καὶ ἐπίστρεψον εἰς τὴν πρώτην σου θρησκείαν, καὶ παρέχομέν σοι καὶ ἄλογα καὶ μιλιαρίσια καὶ συγκράτησιν μεγάλην". Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· "Μὴ δῶη μοι ὁ Θεὸς ἀρνήσασθαι τὸν Χριστὸν μου". Λέγει αὐτῷ ὁ Μαρζαβανᾶς· "Ἄρῆσαι σοι οὖν φορεῖν τὸ σχῆμα ὃ ἐνδέδουσαι"; Ὁ δὲ εἶπεν· "Τὸ σχῆμα τοῦτο καύχημά μου ἐστίν". Λέγει αὐτῷ ὁ Μαρζαβανᾶς· "Δαίμονα ἔχεις"; Ἀπεκρίθη ὁ μακάριος· "Ὅτε ἤμην ἐν τῇ πλάνῃ, εἶχον δαίμονα· νῦν δὲ ἔχω τὸν Χριστὸν μου τὸν διώκοντα τοὺς δαίμονας". Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Μαρζαβανᾶς· "Οὐ φοβῆ τὸν βασιλέα, μήπως μαθῶν τὰ περὶ σοῦ κελεύσῃ σε σταυρωθῆναι"; Ὁ δὲ εἶπεν· "Διὰ τί ἔχω φοβηθῆναι; ἀνθρωπὸς ἐστὶ φθαρτός, ὡσπερ καὶ σύ".

11. Τότε ἀγανακτήσας κελεύει αὐτὸν σιδηρωθέντα ἀπενεχθῆναι ἐν τῷ κάστρῳ καὶ παρακομίζειν λίθους ἀνευδότης· ἐν δὲ τῷ παρακομίζειν αὐτὸν τοὺς λίθους πολλὰς καὶ ἀφορήτους θλίψεις ὑπέμενεν ὁ τοῦ Χριστοῦ δούλος· τινὲς γὰρ τῆς χώρας αὐτοῦ ὄρωντες αὐτὸν καὶ ἰδίαν αἰσχύνην νομίζοντες τὰ εἰς αὐτὸν γινόμενα προσήρχοντο αὐτῷ λέγοντες· "Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; οὐδεὶς ποτε τῆς χώρας ἡμῶν γέγονε χριστιανός, καὶ ἰδοὺ ἐποίησας ἡμῖν κα-

4 Ματθ. ι', 22. κδ' 13. Μάρκ. ιγ', 13. — 7 τί] κωδ. τή. — 10 κωδ. ρασουνί. — 12 κωδ. θρισκείαν. — 16 κωδ. ἐνδέδουσαι. — 20 κωδ. φοβεῖ. — 21 κωδ. κελεύσει. — 24 ἀπόγρ. σιδηρωθέντα. — 26 κωδ. ἐπέμεινεν.

τάγελων”· καὶ παντοίοις ἀπάτης λόγοις προσεκαλοῦντο αὐτὸν πρὸς
ἑαυτούς· ὁ δὲ ὕβριζεν αὐτούς καὶ ἀπέπεμπεν. Ἐμμανεῖς δὲ γε-
νάμενοι οἱ ἄθλιοι, καθ’ ἑκάστην προσερχόμενοι ἔτιλλον αὐτοῦ τὸν
πώγωνα καὶ ἔτυπτον αὐτὸν ἀφειδῶς καὶ περιέσχιζον τὰ ἱμάτια
5 αὐτοῦ· οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ λίθους, οὓς τέσσαρες ἔξ αὐ-
τῶν ἐβάσταζον, ἐπετίθουν αὐτῷ, καὶ ταῦτα συνδέτην ἔχοντι καὶ
μῖαν μὲν ἄλυσιν κατὰ τὸν τράχηλον, ἑτέραν δὲ κατὰ τοὺς πόδας
φέροντι. Καὶ ἕτερα πολλὰ πάνθεινα καὶ χαλεπὰ ἐνεδειξάντο εἰς
αὐτόν, ὁ δὲ γενναῖος ἀθλητῆς πάντα ἔφερεν διὰ τὸν Χριστὸν
10 χαίρων.

12. Πάλιν δὲ μεθ’ ἡμέρας τινὰς ἐκέλευσεν ὁ Μαρζαβανᾶς
παραστῆναι αὐτόν καὶ εἶπεν αὐτῷ· “Εἰ ἀληθῶς, ὡς εἶπας, μάγου
υἱὸς γέγονας καὶ οἶδας τὰ μαγικά, εἶπε μοί τι ἔξ αὐτῶν, ἵνα γνῶ”.
Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· “Μὴ δώῃ μοι ὁ Θεὸς ἐξελεῖσθαι ἐκ τοῦ
15 στόματός μου ποτέ τι τοιοῦτον”. Λέγει αὐτῷ ὁ Μαρζαβανᾶς· “Τί
οὖν ἐπιμένεις τοῖς αὐτοῖς; ἐπίστρεψον εἰς τὴν πρώτην σου θρη-
σκίαν, ἐπεὶ γράφω τῷ βασιλεῖ περὶ σοῦ”. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-
πεν· “Ἐγραψας καὶ ἐδέξω τὰ ἀντίγραφα ποιεῖ ὁ θέλεις”. Καὶ ὁ
Μαρζαβανᾶς εἶπεν· “Οὐκ ἔγραψα, ἀλλὰ γράφω, καὶ εἴ τι κελεύει,
20 ποιῶ”. Ὁ δὲ λέγει· “Ἵπαγε, γράψον ὅσα θέλεις κακὰ περὶ ἐμοῦ·
ἐγὼ γὰρ χριστιανὸς εἰμι”. Λέγει ὁ Μαρζαβανᾶς· “Δειθῆτω καὶ
τυπτέσθω, ἕως ἂν ὁμολογήσῃ ποιεῖν τὰ κελευόμενα αὐτῷ”. Μέλ-
λων δὲ δεσμεῖσθαι ὁ τοῦ Θεοῦ δοῦλος Ἀναστάσιος λέγει αὐτοῖς·
“Ἐάρατέ με οὐ χρεῖαν ἔχω δεσμῶν”· καὶ καθίσας ἐσχημάτισεν
25 ἑαυτόν, ὡν τρόπον ἔμελλε δεσμεῖσθαι παρ’ αὐτῶν, καὶ ἤρξαντο
τύπτειν αὐτὸν τοῖς ῥοπαλοῖς· εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὁ ἅγιος· “Ἐκδώσατέ
με τὸ σχῆμα, ἵνα μὴ ὕβρισθῆ, καὶ οὕτως τύπτετε ἐπὶ τῶν σαρ-
κῶν μου· ταῦτα γὰρ ἅ ποιεῖτε, παίγνια εἰσὶν· ἐμὲ γὰρ κατὰ μέ-
λος εἰν τέμνητε, τὸν Χριστόν μου οὐκ ἀρνοῦμα”. Πάλιν δὲ φη-

1 κῶδ. κατάγελος καὶ παντοίως. — 3 κῶδ. ἔτιλλον. — 6 κῶδ. καὶ δέτην ἔχοντα. —
7 κῶδ. ἄλυσιν κ. τοῦ τραχήλου. — 9 κῶδ. γενναῖως ἀθλητῆς. — 13 κῶδ. οἶδας ||
κῶδ. γνῶ. — 16 κῶδ. θρησκίαν. — 18 κῶδ. ἐδέξω. — 20 δεθῆτω] κῶδ. τιθείτω. —
22 κῶδ. εἰως. — 34 κῶδ. τίπτεται. — 28 κῶδ. ποιεῖται. — 29 κῶδ. τέμνηται.

σιν ὁ Μαρζαβανᾶς· “Πεῖσθητί μοι, ἐπεὶ γράφω τῷ βασιλεῖ περὶ σου”. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· “Ἀπελθε, γράψον τῷ βασιλεῖ, εἴ τι θέλεις”. — “Τί οὖν”, φησὶν, “οὐ φοβῆ τὸν βασιλέα”; Ὁ δὲ μακάριος ἀπεκρίνατο· “Διὰ τί ἔχω φοβηθῆναι τὸν βασιλέα σου; οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος, ὡς καὶ σύ; καθὼς αποθνήσκεις, οὐκ ἀποθνήσκει; 5 καθὼς φθειρῆ, οὐ φθειρεται; τίνα οὖν φοβηθῶ; ἐκεῖνον τὸν φθειρόμενον, καθάπερ καὶ σύ; τὸν ὁμοίόν σου πηλόν, ἢ τὸν Χριστόν, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν”; Ἐκπλαγεὶς δὲ ὁ σοβαρὸς ἐκεῖνος καὶ ἀλαζών ἐπὶ τῇ παρρησίᾳ τοῦ μάρτυρος, ἐκέλευσεν ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ κάστρῳ καὶ μεθ’ ἡμέρας ὀλίγας πάλιν 10 ἐκέλευσεν αὐτὸν παραστῆναι καὶ λέγει αὐτῷ· “Λαβὼν τὰ μαγικὰ θύσον, ἵνα μὴ κακῶς ἀποθάνῃς καὶ στερηθῆς τοῦ φωτὸς τούτου”. Ἀπεκρίθη ὁ τοῦ Θεοῦ δοῦλος Ἀναστάσιος καὶ εἶπεν αὐτῷ· “Ποίους θεοὺς κελεύεις με θύσαι, ὦ δικαστά; τῷ Ἡλίῳ καὶ τῇ Σελήνῃ καὶ τῷ πυρὶ καὶ τῷ ἵππῳ; οὐκοῦν καὶ τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς 15 βουνοῖς καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς; ἀλλὰ μὴ δώῃ μοι ὁ Θεὸς ποτε προσκυνῆσαι τοῖς σεβάσμασιν ὑμῶν· ταῦτα γὰρ πάντα ὁ Χριστὸς ἐποίησεν εἰς δουλείαν ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς δὲ πλανώμενοι δουλεύετε τοῖς κτίσμασι καὶ τοῖς δαίμοσιν, ἄνθρωποι ὄντες, ἀγνοοῦντες τὸν ποιήσαντα ὑμᾶς Θεόν· εἰ γὰρ ἐγινώσχετε τὸν Θεόν, 20 τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ ὑμεῖς εἶχετε ἐπιστρέφαι πρὸς τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν καὶ ρυσθῆναι ἐκ τῶν δαιμόνων τῶν πλανόντων ὑμᾶς”. Ταῦτα δὲ ὁ ἀφευδῆς Θεὸς ὁ ἐπαγγελιάμενος τοῖς διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ ἅγιον πάσχουσι δοῦναι· “στόμα καὶ σοφίαν, ἣ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν 25 πάντες οἱ ἀντικείμενοι”, ἐκ στόματος ἰδιώτου καὶ ἀλλογενοῦς προελθεῖν εὐδόκησεν, εἰς δόξαν μὲν ἑαυτοῦ, στηριγμὸν δὲ τῶν πιστῶν.

13. Τούτοις τοῖς θεοπνεύστοις λόγοις καταπλήξας τοὺς ἐναντίους ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς, καὶ τρισὶ στεφανωθείς ὁμολογίαις ὁ τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστής, αὐτὸς εἰς τὸ κάστρον ἀπήγατο, τοῖς διὰ 30

3 κῶδ. φοβεῖ.—5 κῶδ. ἀπο θνήσκεις.—7 κῶδ. πηλόν.—10 κῶδ. ὀλίγας.—13 κῶδ. ποίεις.—15 κῶδ. ἵππῳ || κῶδ. ὄρεσιν.—16 ἀπόγρ. ἀλλά μοι.—25 Δουκ. κτ', 15 || κῶδ. || κῶδ. ἀντ' εἰπεῖν.—26 κῶδ. ἀλλογενοῦς πρὸ εἰθεῖν.—30 τοῖς] κῶδ. τῆς.

Χριστὸν δεσμοῖς ἐγκοσμούμενος. Μαθῶν δὲ ὁ ὀσιώτατος *, ὁ ἄββᾶς
τῆς μονῆς, ἐν ᾗ ὑπῆρχεν ὁ μάρτυς, τὴν τε ἔνστασιν τῆς ὁμολο-
γίας αὐτοῦ τῆς εἰς Χριστὸν καὶ τὸ εὐκατάληπτον τῆς πίστεως καὶ
τὴν πολλὴν προθυμίαν καὶ ὑπομονὴν αὐτοῦ, ἐχάρη χαρὰν μεγά-
5 λην σφοδρὰ μετὰ πάσης τῆς συνουσίας αὐτοῦ, καὶ τὸν μὲν Θεὸν
ἐκέτευε νυκτὸς καὶ ἡμέρας μετὰ πάσης τῆς ἀδελφότητος ὑπὲρ τοῦ
τελειῶσαι αὐτοῦ τὸν δρόμον τῆς εἰς αὐτὸν ὁμολογίας, δύο δὲ ἀδελ-
φούς πέμψας ἐν Καισαρείᾳ πρὸς τὸν μακάριον γράμμασιν ἀθλη-
τικοῖς ἐπεστήριξεν αὐτοῦ τὴν προθυμίαν. Ἐν δὲ τῷ εἶναι αὐτὸν
10 ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ κάστρου, τὸν μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Ἀναστά-
σιον, οὐκ ἐπαύσατο ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις δοξαζῶν τὸν Θεὸν ἡμέ-
ρας καὶ νυκτὸς ἔχων δὲ συνδέτην, ὡς εἴρηται, νεώτερον τινα ἀπό-
δουλον, ἐπὶ τινι αἰτίᾳ κεκρατημένον, καὶ μὴ θέλων λυπῆσαι αὐ-
τόν, ἀνίστατο μὲν νυκτὸς τοῦ ἐπιτελέσαι τὸν συνήθη κανόνα τῆς
15 τοῦ Θεοῦ δοξολογίας καὶ ἐπέκλινεν τὸν ἑαυτοῦ ἀρχνα τῷ συν-
δέτῃ κειμένῳ, ἰστάς καὶ τὸν ποδα ἑαυτοῦ ἐγγὺς τοῦ ποδὸς αὐτοῦ,
ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀλύσειν ἀποτάσει κόπον παράσχη αὐτῷ. Ἐν μιᾷ
οὖν νυκτὶ ψάλλοντος αὐτοῦ ἐπηκροῶτο αὐτοῦ τινεσ τῶν δεσμιῶν.
Ἑβραῖος μὲν τὴν θρησκείαν καὶ τῶν ἐμφανῶν, ἐπιεικῆς δὲ τοὺς
20 τρόπους, ὡς ἐμάθομεν καὶ εἰδὼς τὸν μακάριον τὴν μὲν ἡμέραν
ἐν τῇ τῶν λίθων παρακρομιδῇ ταλαιπωρούμενον, νυκτὸς δὲ τῇ προ-
σευχῇ τοῦ Θεοῦ προσκαρτεροῦντα, ἐξίστατο τῇ διανοίᾳ λογιζόμε-
νος τίς ἂν εἴη οὗτος. Ἐπὶ πολὺ οὖν ἀτενίζων εἰς αὐτόν, κείμε-
νος ἐπὶ τὸ ἔδαφος ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτὸς, ἐστῶτος τοῦ ἁγίου
25 καὶ ψάλλοντος τοὺς ὀρθρινούς ὕμνους, θεωρεῖ ἀφηνιδίως τινὰς λευ-
χειμονοῦντας, εἰσελθόντας διὰ τῆς θύρας τῆς φυλακῆς καὶ κυκλώ-
σαντας τὸν μακάριον, οἷς καὶ φῶς ἱκανὸν συνεξέλαμψεν. Ἐξέστη
δὲ ὁ ἀνὴρ ἐπὶ τῷ θεάματι καὶ εἶπεν ἐν ἑαυτῷ " Ἅγιος ὁ Θεός·
οὗτοι ἄγγελοι εἰσιν". Τοῦτο δὲ λογιζόμενος ὄρα τοὺς αὐτοὺς ὁμο-

1 λέγει φαίνεται τὸ ὄνομα τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς Ἰουστίνου. — 9 τῷ κῶδ.
το. — 10 κῶδ. φυλακί. — 12 κῶδ. ~~εἰς~~. — 13 κῶδ. ἐτία. — 16 κῶδ. ἰστάς. —
17 κῶδ. ἀποτάσει. — 18 κῶδ. ἐπικροῶτο. — 19 κῶδ. θρησκείαν || κῶδ. ἐπιεικῆς. — 24 κῶδ.
ἐστῶτος. — 25 κῶδ. τινεσ λευχειμονοῦντας. — 27 κῶδ. ἐξέστη. — 29 κῶδ. ὁμοφῶρια.

φορία περικειμένους ἔχοντα σταυρούς, καὶ λέγει ἐν ἑαυτῷ "οὗτοι ἐπίσκοποι εἰσιν". Θαυμάζων δὲ περὶ αὐτόν, ἀτενίσας εἰς τὸν μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσιον εἶδε, καὶ ἰδοὺ καὶ αὐτὸς τοῖς περὶ αὐτόν συνεξέλαμψε· ἑώρα γὰρ καὶ αὐτόν λαμπροφοροῦντα, καθὼς καὶ τοὺς λοιπούς, καὶ ἰδοὺ νεανίας τις ἐν πολλῇ δόξῃ ἔστη ἔμ- 5 προσθεν αὐτοῦ, ἔχων θυμιατήριον καὶ θυμιῶν. Ἐβρακῶς δὲ ταῦτα πάντα ὁ ἀνὴρ ἐβιάζετο τῇ χειρὶ νύξαι τὸν πλησίον αὐτοῦ κοιμώμενον, ὃς ἦν χριστιανὸς ἀρχων Σκυθοπόλεως, πρὸς τὸ δεῖξαι αὐτῷ τὰ ὀραθέντα, καὶ οὐκ ἠδύνατο, ἀλλ' ἔμενον ἀχανῆς, κήφοντι μὲν λογισμῷ προσεχων τοῖς ὀραθεῖσιν, σώματι δὲ μένων ἀκίνητος. 10 "Ὅμως ἐπὶ πολὺ βιασάμενος ὅλον ἑαυτὸν ἔνεγκεν ἐπὶ τὸν κείμενον, πτοηθεὶς δὲ ὁ εἰρημένος ἀνὴρ ἐπόθετο παρ' αὐτοῦ τὸ τί ἂν εἴη. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἑβραῖος "Θεωρεῖς ὧδε"; καὶ ἀτενίσαντες οὐκέτι εἶδον οὐδέν· διηγήσατο δὲ πάντα τὰ ὀραθέντα αὐτῷ καὶ ἐδόξασαν ὁμοθυμαδὸν τὸν Θεόν. 15

14. Ἐπειδὴ δέ, καθὼς προδεδήλωται, ἐκ πρώτης καὶ δευτέρας ἐρωτήσεως μαθὼν ὁ Μαρζαβανᾶς τὸ ἀμετάθετον τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ἔγραψε τῷ βασιλεῖ Χοζρόβῃ τὰ περὶ αὐτοῦ, συνέβη ἐν τὸς ὀλίγων ἡμερῶν δεῖξασθαι αὐτόν τὴν τοῦ βασιλείως κέλευσιν· καὶ μεταστειλόμενος αὐτόν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου διὰ τοῦ μειζοτέρου 20 αὐτοῦ, λέγει αὐτῷ "Ἰδοὺ ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς, ἵνα λόγῳ μόνῳ εἴπης, ὅτι οὐκ εἰμὶ χριστιανός, καὶ εὐθέως σε ἀπολύω, καὶ ὅπου θέλεις ἀπελθε· καὶ εἴτε μοναχὸς θέλεις εἶναι, ἔσο· εἴτε καβαλλάριος, ὡσπερ ἦς τὸ πρότερον, καὶ εἶναι μεθ' ἡμῶν ὡς θέλεις ποίησον". Ἀπεκρίθη δὲ ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ καὶ εἶπεν "Μὴ 25 γένοιτό μοι ποτέ ἀρνήσασθαι μοι τὸν Χριστὸν μου". Πολλὰς δὲ ὑποσχέσεις καὶ παρακλήσεις προσαγαγὼν αὐτῷ διὰ τοῦ μειζοτέρου αὐτοῦ, οὐκ ἴσχυσε πείσαι αὐτόν· τελευταῖον δὲ ἐδήλωσεν αὐτῷ δι' αὐτοῦ λέγων "Οἶδα ὅτι αἰσχύνῃ τοὺς ὁμοφύ-

2 κῶδ. αὐτόν. — 3 κῶδ. ἴδε. — 6 κῶδ. ἐβρακῶς. — 9 κῶδ. κήφοντι. — 12 κῶδ. ἐπὶθετο. — 13 κῶδ. ὧδε. — 19 κῶδ. ὀλίγων. — 20 κῶδ. μετὰ στειλόμενος. — 22 κῶδ. σε ἀπολύω. — 24 κῶδ. εἴτε || ἀπόγρ. εἶνε. — 28 κῶδ. ἴσχυσαι. — 29 κῶδ. οἶδα ὁ. αἰσχύνει.

λους σου, καὶ οἷα τοῦτο οὐ θέλεις εἰπεῖν αὐτὸν ἀρνήσασθαι·
ἀλλ' ἐπειδὴ κέλευσις βασιλική ἐστιν, κἀν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ἄλλων
δύο σελλαρίων εἶπε λόγον καὶ ἀπολύω σε". Ὁ δὲ ἀντεδήλωσεν
αὐτῷ λέγων "Μὴ γένοιτό μοι μηδὲ ἐπὶ σοῦ μηδὲ ἐπὶ ἄλλων ἀρ-
5 νήσασθαι ποτε τὸν Χριστὸν μου". Τότε λέγει αὐτῷ δι' ἑαυτοῦ·
"Ἰδοὺ ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς, ἵνα σιδηροδέσμιος ἀπέλθῃς εἰς Περ-
σίδα". Ὁ δὲ μακάριος ἀποκριθεὶς εἶπεν· "Ἐὰν ἀπολύσῃς με, ἐγὼ
μόνος ἀπέρχομαι πρὸς τὸν βασιλέα". Ὡς δὲ ἑώρα τὸν μάρτυρα
πρὸς πᾶσαν πεῖραν γενναίως ἰστάμενον καὶ μήτε ταῖς ἀπειλαῖς
10 εἴκοντα, μήτε ταῖς θωπείαις θελεαζόμενον, βουλλώσας αὐτὸν ἐκέ-
λευσεν ἀπαχθῆναι ἐν τῇ δημοσίᾳ φυλακῇ, ὀφείλοντα μετὰ πέντε
ἡμέρας τὴν πορείαν ποιήσασθαι μετὰ καὶ ἄλλων δύο φιλοχρίστων
ἀνδρῶν, οὓς καὶ βουλλώσας σὺν αὐτῷ ἀπέστειλε.

15 15. Φθασάσης δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ἁγίας ἑορτῆς τῆς ὑψώσεως
τοῦ τιμίου καὶ πανσέπτου Σταυροῦ, ἐποίησαν τὴν ἀγρυπνίαν ἐν τῇ
φυλακῇ αὐτοῖς τε ὁ μακάριος καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ τοῦ μοναστηρίου
καὶ οἱ εἰρημένοι φιλόχριστοι δύο ἄνδρες, καὶ τινες τῶν τῆς πό-
λεως εὐλαβῶν, ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ τῇ λοιπῇ πνευματικῇ
εὐωχίᾳ τὴν νύκτα παραπέμφαντες πᾶσαν, ὡς ἐπιλαθομένους πάν-
20 τας τοὺς δεσμίους τῶν συμφορῶν ἑαυτῶν κοινῇ τὸν Θεὸν δοξά-
ζειν. Ἐωθεν δὲ εἰσελθὼν ὁ κομερινάριος, ἀνὴρ φιλόχριστος,
πρὸς τὸν Μαρζαβανᾶ, ἤτήσατο ἐπαρθῆναι ἀπ' αὐτοῦ τὰ δεσμὰ
πρὸς τὸ αὐτὸν παραγενέσθαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· καὶ τούτου γενο-
μένου χαρὰ μεγάλη γέγονε πᾶσι τοῖς πιστοῖς καὶ παραμυθία
25 πολλή τῶν συγκεχλωσμένων αὐτοῖς θλίψεων, οἷα μάρτυρος Χριστοῦ
παραγενομένου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· καὶ γὰρ εἰς πολλὴν ἤλθον ἀπό-
γνωσιν οἱ τῆς πόλεως ἄνδρες καὶ ὡσπερ ἐνάρχησαν αὐτῶν αἱ
φυγαὶ ἐκ τῶν ἀμυθῆτων καὶ χαλεπῶν θλίψεων· θεασάμενοι δὲ
τὴν τσαύτην τοῦ μακαρίου εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ὑπομονὴν ἀνέ-
30 ἴθησαν, ὡσπερ καὶ ἀνέζησαν τῇ πίστει, καὶ ἐπελάθοντο τῶν οἰ-

3 κῶδ. ἀπολλέω. — 7 κῶδ. ἀπὸ χριθεῖς. — 8 κῶδ. ἑώρα. — 9 κῶδ. πείραν. —
10 κῶδ. ἔκοντα || κῶδ. βουλόσας. — 11 κῶδ. δαιμοσία φ. ὀφείλοντα. — 12 κῶδ.
φιλοχρήστων. — 13 κῶδ. βουλόσας. — 21 ἑωθεν] κῶδ. ἔσωθεν | κῶδ. φιλόχριστος.

κειών θλίψεων διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἐν τῷ μάρτυρι παράκλησιν· καὶ τὸ παράδοξον, αὐτοὶ οἱ ἀπειρηκότες τοῖς δεινοῖς καὶ εἰς ὀλιγοπιστίαν τῷ χρόνῳ καταπεσόντες ἀλείπται τοῦ μακαρίου γεγόνασι, καταφιλοῦντες αὐτοῦ τὰ δεσμὰ καὶ λέγοντες: "Ἐ! ἡμεῖς ἐτοιμῶς ἔχομεν ὑπὲρ σοῦ ἀποθανεῖν διὰ Χριστόν, πόσω μᾶλλον σὺ 5 ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ πάντων δεσπότου Ἰησοῦ Χριστοῦ ὀφείλεις τοῦτο μετὰ πάσης προθυμίας ὑπομεῖναι"; Καὶ πολλὴν ἀπλῶς καὶ ἄφατον τιμὴν καὶ προθυμίαν εἰς τὸν ἅγιον ἐπεδείξαντο ἄνδρες ὁμοῦ καὶ γυναῖκες. Μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας πολλὰ παρακαλέσας καὶ βιασάμενος αὐτὸν ὁ κομερινάριος ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν 10 ἴδιον οἶκον μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν τῆς αὐτοῦ μονῆς, καὶ συνεστιαθεὶς αὐτοῖς ἀποκατέστησεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, χαίροντα καὶ ἀγαλλόμενον ἐν Κυρίῳ· ὁμοίως δὲ κάκεῖ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη, πάντων δοξαζόντων τὸν Κύριον.

16. Πληρωθέντος δὲ τοῦ ὁρισμοῦ τῶν πέντε ἡμερῶν, ἐξῆλθε 15 τῆς πόλεως Καισαρείας μετὰ καὶ τῶν δύο φιλοχρίστων ἀνδρῶν, ἐπὶ τινι αἰτίᾳ συκοφαντηθέντων, προπεμφθεὶς μετὰ πολλῶν διακρῶν ὑπὸ τῶν πολιτῶν, χριστιανῶν τε καὶ Περσῶν καὶ ἀλλοεθνῶν, πάντων ὁμοῦ δοξαζόντων τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ἀγαθῇ αὐτοῦ προθέσει· συναπῆλθε δὲ αὐτῷ εἰς τῶν δύο ἀδελφῶν τῆς μονῆς 20 αὐτοῦ, κατὰ τὴν κέλευσιν τοῦ προεστῶτος, εἰς παραμυθίαν καὶ διακονίαν αὐτοῦ, τὸ δὲ πλεόν, ὅπως τὰ παρακολουθοῦντα εἰς αὐτὸν ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τέλους, ταῦτα τῇ τοῦ Κυρίου χάριτι σαφῶς διακομίση τῷ ὀσιωτάτῳ ἀββᾶ καὶ τῇ ὑπ' αὐτὸν συνοδίᾳ· πολλὴ δὲ χαρὰ καὶ εὐφροσύνη τοῖς κατὰ πόλιν καὶ τόπον πιστοῖς ἐγένετο ἐπὶ 25 τῇ παρουσίᾳ τοῦ μάρτυρος, καὶ μετὰ πάσης τιμῆς καὶ δόξης οἷα Χριστοῦ μάρτυρα ὑπεδέχοντο καὶ προέπεμπον ἅπαντες. Ταῦτα δὲ αὐτὸς ὁ μάρτυς ἔγραψεν ἀπὸ Ἱεραπόλεως τῷ προεστῶτι τῆς μονῆς αὐτοῦ, παρακαλῶν εὐχεσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ, ἵνα ἀκατάχριτον αὐτὸν

3 κῶδ. ὀλιγοπιστίαν || κῶδ. ἀλείπται. — 4 κῶδ. ἐτόμως. — 6 κῶδ. ὀφείλεις. — 10 κομερινάριος] Πισίδης: ὁ τῆς σηρικῆς ἐσθῆτος ἀρχων. Migne τ. 92, σ. 1713β. Μεταφραστῆς: κομερκαίριος. Migne τ. 114, σ. 797.—12 κῶδ. ἀπεκατέστησεν.—16 κῶδ. καισαρίας.—17 κῶδ. πρὸ πεμφθεῖς.—18 κῶδ. ἐλ' ὁ ἐθνῶν.—21 κῶδ. πρὸ ἐστῶτος. — 24 κῶδ. ὑπ' αὐτοῦ.

ὁ Κύριος ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ τιμῇ καὶ δόξῃ διαφυλάξῃ· ἔγραψε δὲ αὐτῷ καὶ ἀπὸ Τίγριδος ποταμοῦ ὡσαύτως, παρακαλῶν δεηθῆναι τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ τελειῶσαι αὐτοῦ τὸν δρόμον εἰς δόξαν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

17. Εἰσελθὼν δὲ ἐν Περσίδι ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Ἀναστάσιος ἐβλήθη εἰς φυλακὴν, ἐν χωρίῳ καλουμένῳ Βηθσαλωέ, ὡς ἀπὸ σημείων ἔξ τοῦ (Δι)σκαρθιάς, ἔνθα διῆγεν ὁ βασιλεὺς· ὁ δὲ ἀδελφὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἔμεινεν ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ εἰς τὸν οἶκον Καρτάκ τοῦ υἱοῦ Ἰεσδίν· καὶ ποιήσαντος τοῦ ἁγίου ἡμέρας τινὰς μετὰ τῶν ἐκεῖσε ὄντων αἰχμαλώτων ἀνηρέθη τὰ κατ' αὐτὸν τῷ βασιλεὶ Χοζρόη, καὶ πέμψας ἕνα τῶν ἀρχόντων ἐκέλευσεν ἐξετάσαι αὐτόν· ὃς ἐλθὼν ἐν τῇ φυλακῇ σὺν τῷ χιλιάρχῳ τῷ ὄντι ἐπὶ τῶν φυλάκων ἐπηρώτα αὐτόν τις εἶη καὶ πόθεν καὶ διατί καταλιπὼν τὴν ἑαυτοῦ θρησκείαν γέγονε χριστιανός. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ δι' ἑρμηνέως—οὐ γὰρ ἤξιωσε λαλῆσαι αὐτοῖς τῇ περσικῇ γλώσσῃ, καίτοι πολλὰ ἀναγκασθεὶς—, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· “Πλανᾶσθε ὑμεῖς δαίμονας ἀντὶ Θεοῦ σέβοντες· καὶ γὰρ καὶ ἐγὼ ποτε ὦν ἐν τῇ πλάνῃ τούτους ἔσεβον, νῦν δὲ σέβομαι καὶ προσκυνῶ τὸν παντοκράτορα Θεόν, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· καὶ οἶδα ἀκριβῶς, ὅτι τὰ σεβάσματα ὑμῶν ἀπώλεια καὶ πλάνη δαιμόνων εἰσὶν”. Λέγει αὐτῷ ὁ ἄρχων· “Ἄθλιε, οὐχί, ὃν σέβεσθε οἱ χριστιανοί, ἐσταύρωσαν οἱ Ἰουδαῖοι· πῶς οὖν ἐπλανήθης, ἐάσας τὴν θρησκείαν σου, καὶ γέγονας χριστιανός”; Καὶ ὁ ἅγιος ἀπεκρίνατο· “Ὅτι μὲν ἐσταυρώθη ἔκουσῶς ὑπὸ Ἰουδαίων, ἀληθῶς λέγεις· αὐτὸς δὲ ἐστὶν ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ εὐδόκησε κατελθεῖν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐνανθρωπῆσαι καὶ σταυρωθῆναι, ἵνα ἐλευθερώσῃ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος τῆς πλάνης τοῦ Σατανᾶ, τοῦ παρ' ὑμῶν σεβομένου· ὑμεῖς δὲ σέβοντες τὸ πῦρ καὶ τὰ λοιπά, ἃ καὶ λέγειν αἰσχύνομαι, ματαίας ἔχετε τὰς ἐλπίδας τῇ κτίσει λατρεύοντες παρὰ τὸν κτίσαντα”. Λέγει αὐτῷ ὁ ἄρχων· “Τί σοι

5 Βηθσαλωέ] Βετσαλωέ. Βετσαλωέσ παρὰ τῷ Μεταφραστῇ. —6 σκαρθιάς] Πισίδης: Δισκαρθιάς. Μεταφρ. Δισκάρθιας.—7 Καρτάκ] Κορτακτου παρὰ τῷ Μεταφραστῇ.—8 κῶδ. ἰεσδίν.—12 κῶδ. ἐπηρώτα.—13 κῶδ. θρησκείαν.—14 κῶδ. διερμηνέως || κῶδ. ἠξίωσαι.—16 κῶδ. πλανᾶσθαι.—19 κῶδ. οἶδα.—21 κῶδ. σέβεσθαι.—22 κῶδ. θρησκείαν.

καὶ τοῖς λόγοις τούτοις· ἰδοὺ ἡ θειότης τοῦ βασιλέως ἠτοίμασέν
 σοι ἀξίαν μεγάλην καὶ ζώνας χρυσαῖς καὶ ἵππους καὶ ἕνα ἔσση ἐν
 τοῖς πρώτοις αὐτοῦ· μόνον ἐπίστρεψον εἰς τὴν πρώτην σου θρη-
 σκείαν". Ἀπεκρίθη ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ καὶ εἶπεν· "Ἐγὼ τὸν
 Θεόν μου οὐκ ἀρνοῦμαι, ἀλλὰ αὐτὸν προσκυνῶ καὶ σέβομαι· τὰ 5
 δὲ δῶρα τοῦ βασιλέως σου ὡς κόπρον ἡγοῦμαι". Ταῦτα δὲ πάντα
 ἀνεκλήθων ἀνήγγειλεν τῷ βασιλεῖ ὁ εἰρημένος ἄρχων. Θυμωθεὶς δὲ
 ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλεν αὐτὸν τῇ ἐπαύριον, κελεύσας κολάσαι αὐτόν.
 Ἐλθὼν οὖν ὁ ἄρχων μετ' ὀργῆς ἐκέλευσε συρῆναι αὐτὸν ἔξω τῆς
 φυλακῆς, καὶ ἤρξαντο ἀπειλαῖς φοβεραῖς καταπλήττειν αὐτόν, ὡς ἐνό- 10
 μιζεν, οἰόμενος μεταπεῖθειν αὐτόν· ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίνατο· "Μὴ
 κοπωθῆς, κύριε ὁ ἄρχων, μηδὲ κόμης· ἐμὲ γάρ, τοῦ Χριστοῦ ἐν-
 δυναμοῦντος, οὐ μὴ πείσης ἀποστῆναι τῆς πίστεώς μου ποτέ· εἴ
 τι οὖν βούλη, ποιήσον ἐν τάχει".

18. Τότε ἐκέλευσεν αὐτὸν δειθέντα περαιοῦ τρόπῳ βάβλοις 15
 ἀγρίοις τύπτεσθαι ἀζειδῶς· καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἄρχων· Ταῖς τι-
 μαῖς καὶ δωρεαῖς τοῦ βασιλέως μὴ ἐλόμενος γίνωσκε ἀπὸ τοῦ
 νῦν ὅ τι πρὸς ταῦτα ἔχεις· οὕτω γὰρ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ταῖς
 πληγαῖς ἐξαναλώσω". Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἅγιος εἶπεν αὐτῶν· "Οὐδέ
 ταῖς δωρεαῖς τοῦ βασιλέως σου πεῖθομαι, οὐδὲ ταῖς ἀπειλαῖς σου 20
 φοβοῦμαι· εἴ τι οὖν θέλεις, ποιήσον". Τότε ἐκέλευσε λυθέντα
 αὐτὸν τεθῆναι ὑπτιον καὶ ξύλον ἐπὶ τὰς κνήμας τῶν ποδῶν αὐτοῦ
 ἐπιτεθῆναι καὶ ἄνδρας δύο γενναίους στῆναι ἐπὶ τῶν δύο ἀρχῶν
 τοῦ ξύλου· πάντες δὲ ἴσμεν, ὡς ἀφόρητόν ἐστι τῆς βασάνου τὸ
 εἶδος· ὁ δὲ ἅγιος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ ἠὺχαρίσται τῷ Θεῷ καρτερῶν 25
 τοῖς πόνοις γενναίως. Ἐορακῶς δὲ ὁ ἄρχων, ὅτι οὐδὲν πλέον ἀνύει,
 μᾶλλον δὲ ταῖς τοιαύταις ἀλγηδόσιν ὡσπερ σίδηρος τῷ ψυχρῷ
 ὕδατι ἐστομοῦτο, τῇ θείᾳ χάριτι δυναμούμενος, ἐκέλευσεν βλη-
 θῆναι αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, ἕως πάλιν ἀναγάγῃ τῷ βασιλεῖ τὰ

1 κῶδ. ἡ. θ. τ. β. ἠτοίμασεν. — 2 κῶδ. χρυσαῖς. — 3 κῶδ. θρησκείαν. — 10 κῶδ.
 κατα πλείττειν. — 11 κῶδ. οἰόμενος μετα πείθειν. — 12 κῶδ. κοπωθῆς || κῶδ.
 μὴ δέ. — 15 βάβλοις | οὕτως ὁ κῶδιξ ἀντιπαράβαλε τὸ βασύδοις [Evang. Apocr. 2,
 p. 158]· παρὰ τῷ Μεταφραστῇ ῥοπάλοις Migne τ. 114, σ. 804. — 17 κῶδ. ἐλόμενος. —
 19 κῶδ. ἐξαναλώσω. — 26 κῶδ. εορακῶς || κῶδ. ἀνοίει. — 27 ἀπόγγ. σίδηρος.

περὶ αὐτοῦ. Τοῦ δὲ σελλαρίου, τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς φυλακῆς, χρι-
σιανοῦ ὑπάρχοντος, θαρρῶν ὁ ἀδελφὸς τῆς μονῆς ὁ συναπελθῶν
τῷ ἀγίῳ εἰσῆρχετο μίαν ὑπὲρ μίαν παρ' αὐτῷ, παραμυθούμενος
καὶ προτρεπόμενος αὐτὸν εἰς τὸ ἀγαθόν· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἐκεῖσε
5 χριστιανῶν, ἐν οἷς καὶ τοῦ Ἰεσοῦν οἱ υἱοί, εἰσῆρχοντο πρὸς αὐτόν,
προσπίπτοντες καὶ καταφιλοῦντες αὐτοῦ τὰ δεσμὰ καὶ ἀξιοῦντες
εὐχασθαι ὑπὲρ αὐτῶν καὶ δοῦναι αὐτοῖς εὐλογίαν τινὰ εἰς φυλα-
κτῆριον αὐτῶν· τοῦ δὲ μάρτυρος ἀπαναινομένου τὰ τοιαῦτα, αὐτοὶ
κηρὸν ἐπιβάλλοντες τοῖς δεσμοῖς αὐτοῦ καὶ ἐκτυποῦντες εἰς εὐλο-
10 γίαν τοῦτον ἐκομίζοντο.

19. Πάλιν οὖν μεθ' ἡμέρας ὀλίγας ἐλθὼν ὁ αὐτὸς ἀρχὼν ἐν
τῇ φυλακῇ λέγει αὐτῷ· "Τί λέγεις; ποιεῖς τὴν κέλευσιν τοῦ βα-
σιλέως, ἢ ἐπιμένεις τοῖς αὐτοῖς;" Ὁ δὲ ἅγιος κινήσας τὴν κε-
φαλήν αὐτοῦ, ὡς ἀπεβδελύξατο αὐτόν εἰπὼν· "Καὶ ἅπας καὶ δὶς
15 καὶ πολλάκις εἶπόν σοι, ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἀρνήσασθαι με τὸν
Χριστόν· εἴ τι οὖν θέλεις, ποιήσον ἐν τάχει". Τότε ὁ θρασὺς
ἐκεῖνος καὶ βάρβαρος ἐκέλευσεν δεθῆναι αὐτόν, ὅν τρόπον καὶ
πρώην, καὶ τύπτεσθαι αὐτόν ἐπὶ πολὺ τοῖς ροπάλοις ἀνηλεῶς
καὶ καταλιπὼν αὐτόν ἐν τῇ φυλακῇ ἀνεχώρησεν. Ἐπισχὼν δὲ
20 ἡμέρας τινάς, αὐθις εἰσελθὼν πρὸς αὐτόν καὶ τοῖς αὐτοῖς λόγοις
χρῶμενος, εἰς ἄρνησιν προσεκαλεῖτο τὸν ἅγιον τοῦ Χριστοῦ μάρ-
τυρα, καὶ ποτὲ μὲν κολακείαις καὶ ὑποσχέσεσιν χρημάτων τε
καὶ ἀξιομάτων, ποτὲ δὲ ἀπειλαῖς φοβεραῖς καὶ πικραῖς βασάνοις.
Ὡς δὲ ἑώρα τὸ ἀμετάθετον αὐτοῦ τῆς γνώμης καὶ τὸ στερρὸν τῆς
25 εἰς Χριστὸν πίστεως, ἐκέλευσε δεθέντα αὐτόν ὡς ἅπας καὶ δὶς
τύπτεσθαι ὁμοίως τοῖς βάρβοις, καὶ πάλιν λυθέντα αὐτόν κελεύει
κρεμασθῆναι ἐκ τῆς μιᾶς χειρὸς καὶ λίθον μέγαν προσδεθῆναι εἰς
τὸν πόδα αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἐάσας αὐτόν ἀπῆλθε. Καρτεροῦντος
δὲ γενναίως τοῦ μάρτυρος τὴν τοιαύτην κόλασιν ὡς ὠρῶν δού-
30 διάστημα, πέμψας ἐκέλευσε κατενεχθῆναι αὐτόν, καὶ ἀπελθῶν

3 μίαν ὑπὲρ μίαν = ἡμέραν· παράβαλε τὸ σημερινὸν μέρα παρὰ μέρα = καθ' ἐκάστην ἡμέραν.—5 κῶδ. Ἰεσοῦν. — 8 κῶδ. ἐπ' ἀναινομένου. — 10 κῶδ. τοῦτο.— 11 κῶδ. ὀλίγας. 24 κῶδ. ἑώρα.

ἀνήγγειλε τῷ βασιλεῖ τό τε ἄτρεπτον τῆς γνώμης καί τὴν παρ-
ρησίαν τοῦ μάρτυρος. Καί ὡς μεθ' ἡμέρας δεκαπέντε ἀπέστειλεν
ὁ βασιλεὺς αὐτὸν τε τὸν ἄρχοντα καὶ ἐτέρους σὺν αὐτῷ ἀνελεῖν
τὸν ἅγιον μάρτυρα καὶ πολλοὺς τῶν χριστιανῶν αἰχμαλώτων· οἵ-
τινες ἐλθόντες ἐκέλευσαν ἀχθῆναι ἔξω τοῦ χωρίου Βηθσαλοῆ, ἐν 5
ᾧ ὑπῆρχεν ἡ φυλακή, αὐτὸν τε τὸν ἅγιον μάρτυρα καὶ ὡσεὶ ἑβδο-
μήκοντα ἄνδρας, παρὰ ποταμὸν, καὶ οὕτως ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου
μάρτυρος σχολιοῖσι ἀποπνίξαι ἅπαντας ἐκέλευσαν· ἐν οἷς ἦσαν καὶ
οἱ προειρημένοι δύο φιλόχριστοι ἄνδρες, οἱ συναπελθόντες ἀπὸ
Καισαρείας τῷ μάρτυρι· καὶ καθ' ἓνα τῶν ἀναιρουμένων ἔλεγον 10
τῷ ἁγίῳ· “Διατί θέλεις ὡς εἰς τούτων ἀπολέσθαι κακῶς; μᾶλλον
πεισθήτι τῷ βασιλεῖ καὶ ζῆσον καὶ λάβε τιμὰς παρ' αὐτοῦ, καὶ
ἴσθι ἐν τῷ παλατίῳ ὡς εἰς ἕξ ἡμῶν, καὶ μὴ καταλείπης τὴν
γλυκεῖαν ταύτην ζωὴν”. Ὁ δὲ καλλίνικος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ
Ἀναστάσιος ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἠὲ χαρίστησε τῷ Θεῷ, ὅτι 15
ἐπληρώθη αὐτοῦ ἡ ἐπιθυμία, καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς·
“Ἐγὼ προσεδόκουν μεληθὸν κατακοπῆναι παρ' ὑμῶν ὑπὲρ τῆς
ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ· εἰ δὲ οὕτως ἐστὶν ὁ θάνατος, ὃν ἀπειλεῖτέ
μοι, εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου, ὅτι διὰ μικροῦ πόνου μέτοχόν με
ποιεῖται τῆς δόξης τῶν μαρτύρων αὐτοῦ”, καὶ οὕτως μετὰ πολ- 20
λῆς χαρᾶς καὶ προθυμίας ἐτελειώθη καὶ αὐτὸς τῷ ὁμοίῳ θανάτῳ·
μετὰ δὲ τὸ ἀποπνίξαι αὐτὸν ἀπέτεμον αὐτοῦ τὴν τιμίαν καὶ ἁγίαν
κεφαλήν, καὶ λαβόντες τὴν βούλλαν ἀπήγαγον τῷ βασιλεῖ.

20. Χριστιανὸς οὖν ὑπάρχων ὁ σελλάριος, ὡς εἴρηται, ὁ ἐπὶ
τῆς φυλακῆς, ἠθέλησεν τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος παρὰ μέρος θεῖ- 25
ναι, πρὸς τὸ εὐγνωστον ὑπάρχειν, καὶ οὐ συνεχώρησαν αὐτῷ οἱ
δῆμιοι, Ἑβραῖοι ὄντες· μαθόντες δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰεσοῦν τὴν τε-
λείωσιν τοῦ ἁγίου—καὶ γὰρ οἱ παῖδες αὐτῶν συμπαρῆσαν τῷ μάρ-

ὁ Βηθσαλοῆ] οὕτως ὁ κώδιξ ὧδε· περὶ δὲ τῆς αὐτοῦ θέσεως καὶ τοῦ Δισκαρθᾶς
[ὄρα σ. 142] ἀνάγνωθι G. Hoffmann, Auszüge aus syrischen Akten persischer Mär-
tyrer. Leipzig 1850, σ. 120. — 6 κῶδ. φυλακῆ — 8 κῶδ. ἀπὸ πνίξαι || κῶδ. εἴ-
σαν. — 11 κῶδ. ἀπαλέσθαι. — 14 κῶδ. γλυκεῖαν. — 16 αὐτούς] κῶδ. αὐτον. —
17 ἀπόρ. προσεδόκουν μελιθῶν. — 18 κῶδ. ἀπληεῖται. — 22 κῶδ. ἀπὸ πνίξαι. —
23 κῶδ. βούλλαν. — 25 κῶδ. παρμερος φῆναι. — 27 κῶδ. Ἰεσοῦν.

του ἀπιόντι τοῦ τελειωθῆναι —, ὑπεριδόντες τὰς χεῖρας αὐτοῦ
ἔδωκαν λάθρα τοῖς δημίσι ἀργύριον ἱκανόν καὶ ἔπεισαν αὐτοὺς
κεχωρισμένως ἀποθέσθαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ τῇ ἐπιούσῃ νυκτι
λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ ὁ ἀδελφὸς τῆς μονῆς τοῦ μάρτυρος τοὺς παῖ-
5 δας τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰεσοῦν, καὶ τινὰς μοναχοὺς τῶν ἐκεῖσε, ἦλθεν
συστεῖλαι τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου· καὶ εὔρον τοὺς κόνεας κατεσθίοντας
τὰ σώματα τῶν ἀνααιρεθέντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ μάρτυρος κείμε-
νον παρὰ μέρος πλησίον αὐτῶν ἄψαυτον· "τίμιος γὰρ ἐναντίον Κυ-
ρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ", καὶ φυλάσσει πάντα τὰ ὄντα αὐ-
10 τῶν, ἐν εἰς αὐτῶν μὴ συντριβῆναι συγχωρῶν. Λαβὼν οὖν τὸ σῶμα
τοῦ μάρτυρος καὶ ἐναιλήσας ὀθονίοις ἐντίμοις, ἄπερ ἔδωκαν οἱ
υἱοὶ τοῦ Ἰεσοῦν, ἀπενεγκας ἀπέθετο αὐτὸ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ
ἁγίου μάρτυρος Σεργίου, ὡς ἀπὸ σημείου ἐνὸς τῆς εἰρημένης
κώμης. Τελειοῖ δὲ τὸν ἀγῶνα τῆς εἰς Χριστὸν ὁμολογίας ὁ καλ-
15 λίνικος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσιος κατὰ τὴν δευτέραν καὶ
εἰκάδα τοῦ ἱαννουαρίου μηνὸς τῆς πρώτης Ἰνδικτιῶνος ἔτους ἑπτα-
καιδεκάτου τῆς βασιλείας Ἡρακλείου τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ πεντε-
καιδεκάτου Κωνσταντίνου τοῦ θεοφυλάκτου υἱοῦ αὐτοῦ.

21. Τῇ οὖν ἐπαύριον, μετὰ τὸ τελειωθῆναι τὸν μάρτυρα, δύο
20 τινὲς τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς φυλακῆς συνετύγχανον πρὸς ἑαυτούς, κα-
ὁ μὲν εἰς εἶπεν τῷ ἑτέρῳ· "Οἶδας, ὅτι χθες οἱ κόνεες καὶ ἐκά-
θισαν πλησίον τοῦ σώματος τοῦ μοναχοῦ ἐκεῖνου καὶ οὐχ ἤφταντο
αὐτοῦ, ἀλλ' ἦσαν ὡσπερ φυλάσσοντες αὐτό, καὶ ἔμεινα ὡσεὶ ὥρας
δύο θεωρῶν, καὶ οὔτε ἀνεχώρουν οἱ κόνεες, οὔτε ἔφαγον τοῦ σώ-
25 ματος". Ὁ δὲ ἕτερος εἶπεν· "Κάγῳ ἐσπέρας ἀναχωρῶν ἐκ τῆς
βίγλης εἰς τὸν οἶκόν μου, εἶδον ὡς ἀστέρα λάμποντα ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους· ἀπελθὼν δὲ θεάσασθαι τὸ τί ἂν εἴη, ὡς πλησίον ἐγένεθ-
μην, ὁ μὲν ἀστὴρ ἀφανῆς ἐγένετο, τὸ δὲ σῶμα τοῦ μοναχοῦ κε-

1 κῶδ. ὑπεριδόντες τ. χεῖρας. — 5 κῶδ. ἠεσθην' οὕτω καὶ κάτω. — 6 κῶδ. συστεῖλαι || κῶδ. καταισθίοντας. — 8 κῶδ. ἄψαυτον || Ψ' αὐτ. ριε', 6. — 11 κῶδ. ὀθο-
νίοις. — 13 ὡς] κῶδ. ὁς. — 21 κῶδ. ἐκαίρω. οἶδας || κῶδ. ἐκάθισαν. — 22 κῶδ. ἤφταντο. — 23 κῶδ. ἦσαν. — 24 κῶδ. θεωρῶν καὶ οὔτε . . οὔτε ἔφαγον. — 25 κῶδ. ἔταιρος. — 26 κῶδ. ἶδον. — 28 κῶδ. ἀφανείς.

μενον ειδον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους". Καὶ ταῦτα μὲν οἱ φύλακες πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον τῇ ἰδίᾳ γλώσσῃ· τινὲς δὲ τῶν ἐν τῇ φυλακῇ αἰχμαλώτων, ἄνδρες χριστιανοί, εἰδότες τὴν περσικὴν γλῶσσαν ἐπηκροάσαντο αὐτῶν· ἐξ ὧν δύο ἀπολυθέντες μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν ἦλθον ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ βασι- 5 λέως Χοζρόου, οἷς καὶ προεῖρηκεν ὁ ἅγιος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσιος, συνὼν αὐτοῖς ἐν τῇ φυλακῇ, περὶ τε τῆς ἑαυτοῦ τελειώσεως καὶ τῆς αὐτῶν ἐλευθερίας καὶ τῆς τοῦ βασιλέως πτώσεως, οὕτως εἰπὼν· "Ἴνα οἴδατε, ἀδελφοί, ὅτι τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι ἐγὼ μὲν αὔριον τελειοῦμαι, μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας καὶ ὑμεῖς 10 ἀπολυθήσεσθαι, ὁ δὲ ἀδικος καὶ πονηρὸς βασιλεὺς ἀναιρεθήσεται· ἀλλὰ τοῦ Κυρίου κατευοδοῦντος παραγενόμενοι ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει ἀπέλθατε ἐν τῇ μονῇ τῇ ἐπιλεγομένῃ τοῦ ἁββᾶ Ἀναστασίου καὶ εἶπατε τῷ ἁββᾶ μου καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα". Οἱ δὲ ἄνδρες ἀκούσαντες παρὰ τοῦ ἁγίου ταῦτα καὶ τοῖς ἰδίοις ὀφθαλμοῖς τῶν 15 πραγμάτων τὴν ἔχβασιν θεασάμενοι τὸν μὲν Θεὸν ἐδόξασαν, τὸν δοξάζοντα τοὺς δοξάζοντας αὐτόν, τὴν δὲ ἐντολὴν τοῦ μάρτυρος ἐπλήρωσαν, ἰδίῳ στόματι ταῦτα ἡμῖν ἐξηγησάμενοι.

22. Ὁ δὲ πολλάκις μνημονευθεὶς ἀδελφὸς τῆς μονῆς, κηθεύσας τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος καὶ καταθέμενος προπεπόντως ἐν τῷ 20 προειρημένῳ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου Σεργίου, ἔμεινεν ἐκεῖσε βουλευόμενος τὸ πῶς ἀκινδύνως ἐπανεέλθῃ πρὸς τὸν ἀποστειλάντα αὐτόν, καὶ ὡς μεθ' ἡμέρας δέκα, τῇ πρώτῃ τοῦ φεβρουαρίου μηνός, ἔφθασεν ὁ εὐσεβέστατος καὶ φιλόχριστος ἡμῶν βασιλεὺς Ἡράκλειος σὺν τῷ ἐπομένῳ αὐτῷ στρατῷ· οὗς ἰδὼν ὁ ἀδελφὸς 25 ἐχάρη χαρὰν μεγάλην καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς ῥωμαϊστί, καὶ αὐτοὶ ἠρώτησαν αὐτόν τί ποιεῖ ἐκεῖσε. Ἐξηγησαμένου δὲ αὐτοῖς τὸ κατὰ λεπτόν ἐδόξασαν τὸν Θεὸν καὶ εἶπον αὐτῷ· "Ἀναστάς ἐλθέ μεθ' ἡμῶν καὶ σῶσον τὴν ψυχὴν σου"· καὶ ἦν μετ' αὐτῶν ἐν τιμῇ ὕσας ἡμέρας διέτριψαν ἐν Περσίδι, καὶ σὺν αὐτοῖς ἐξῆλθε 30

1 κῶδ. ἰδον. — 3 κῶδ. οἰδότες. — 4 κῶδ. ἐπικροάσαντο. — 9 κῶδ. οἴδατε. — 23 ὡς] κῶδ. ὅς. — 25 κῶδ. ἠράκλειος σ. γ. ἐπομένω. — 26 κῶδ. ῥωμαϊστί. — 27 κῶδ. ἐκείσαι. — 28 κῶδ. κατὰλεπτον.

διὰ τῆς τῶν Ἀρμενίων χώρας. Φθάσας δὲ διὰ ἐνιαυσιαίου χρόνου
τὸ μοναστήριον ἐξηγήσατο τῷ προεστῶτι τῆς μονῆς ἅπαντα μετ'
ἀκριβείας, ἀποκομίσας αὐτῷ καὶ τὸ κολώβιον τοῦ μάρτυρος, ἐν ᾧ
ἐτελειώθη, διηγησάμενος καὶ τοῦτο· ὅτι “ Ἦν τις ἀδελφὸς νεώτε-
5 ρος ἐν τῷ μοναστηρίῳ, ἐν ᾧ κατετέθη τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος,
ἐνοχλούμενος δεινῶς ὑπὸ πνεύματος ἀκαθάρτου· παρακαλέσας δὲ
με πολλὰ ὁ ἡγούμενος τῶν ἐκεῖσε, λαβὼν ἐνέδησε τὸν πάσχοντα
τὸ κολώβιον τοῦ μάρτυρος καὶ παραχρῆμα ἰάθη τῇ τοῦ Κυρίου
χάριτι, εἰς δόξαν Θεοῦ τοῦ ἐνδοξαζομένου ἐν ταῖς ἀγίαις αὐτοῦ”·
10 ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ κράτος, μεγαλωσύνη τε καὶ με-
γαλοπρέπεια, τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν
καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

2 κῶδ. προεστάτη. — 3 κῶδ. κολώβιον. — 4 κῶδ. τοίτω. — 5 κῶδ. σωμα. —
8 κῶδ. τε κολώβιον || κῶδ. παρὶ χρομα.

VII.

ΙΟΥΛΙΩ Π.

(ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ)

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΗΓΟΥΝ ΑΘΛΗΣΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΧΡΙΣΤΟΝ ΑΓΩΝΕΣ

τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος Γολινδοῦχ, τῆς ἐν τῷ ἁγίῳ
βαπτίσματι μετονομασθεΐσης Μαρίας.

(Cod. Patm. 185 f. τογ'-τηβ')¹.

1. Νόμος ἐστὶν ἐγκωμίων τοῖς ἐπὶ σοφία μέγα φρονοῦσιν καὶ
τοῦτο πράττειν ἐλομένοις περὶ ὧν βούλονται κεκομφευμένοις μάλ-
λον καὶ ἀπεξεσμένοις λόγοις παντὶ σθένει γεραίρειν τοὺς ὑπ' αὐτῶν
ἐπαινουμένους, κὰν τε πάρεσιν αὐτοῖς κατορθώματα, κὰν τε μή.
Ἄλλ' ἐκείνοις μὲν ζητεῖσθω τοῦτο καὶ σπουδαζέσθω· οἷς δὲ θείων 5
προσταγμάτων ὑπερλάμπρων τε καὶ ἐναργῶν πλημμύρα πρόσσεσιν,
εὐδηλὸν που πάντως, ὡς οἱ λόγοι τῆς σοφιστικῆς εὐγλωττίας τὴν
ἐλάττονα φέρουσι τάξιν. Ἐπεὶ οὖν καὶ ἡ παροῦσα ὑπόθεσις οὐ
στομυλίας ἐνδειξιν, ἀλλ' ἀληθείας ἀπόδειξιν, ἤγουν διήγησιν,
ἐπαγγέλλεται σχολάζειν, ἐάσαντες ἡμεῖς τὸ τετορνευμένον τῶν λε- 10

¹ Κώδιξ τῆς 10-ης ἐκατ., οὐχὶ δὲ τῆς 11-ης, ὡς παρὰ τῷ Σακελίῳ. Πατριακὴ Βιβλιοθήκη, Ἀθήνησιν 1890, σ. 104-106.

1 κῶδ. ἐπισοφία. — 3 κῶδ. ἀποξεσμένοις || κῶδ. ἐπανειῶν. — 4 κῶδ. κἀντε . . . κἀντε. — 5 κῶδ. ἀλλεκίνοις. — 6 κῶδ. τε' οὕτω πανταχοῦ || κῶδ. πρόσσεσιν. — 7 κῶδ. ποῦ. — 9 κῶδ. στομυλίας. — 10 κῶδ. ἐπαγγέλλεται || κῶδ. ἐπισοφίαις.

ξεων — “ απλοῦς γὰρ ὁ λόγος τῆς ἀληθείας ”· εἰ καὶ ἀμαθέστερος, ἀλλ’ οὖν σαφέστερος —, τῶν νῦν ἡμῖν ἀκουσθέντων μαρτυρικῶν τὴν ἐξήγησιν ποιησόμεθα, καὶ ὡς ἔνεστιν ἡμῖν ἡ δύναμις, πειρασόμεθα ὑπόμνημα μέγα καὶ ἀξιόλαστον παραθέσθαι τοῖς πιστοῖς καὶ τὴν
 5 ἐνθεον ἀναιρουμένοις ζωὴν, ἅμα δὲ καὶ διεγείραι τούτους πλέον εἰς ζῆλον, ὅσοι φόβῳ θεοῦ ἄγονται· οὗς καὶ εὐφραίνειν οἶδεν ὑπερφυῶς τὰ τοιαῦτα διηγήματα, καθὼς πού καὶ ὁ Σολομῶν ὁ σοφιστῆς τοιαύτης πνευματικῆς εὐφροσύνης τὴν σύστασιν ποιούμενος ἔλεξε· “ μνήμη δικαίου μετ’ ἐγκωμίων ”· καὶ αὐτίς· “ ἐγκωμιαζο-
 10 μένου δικαίου, εὐφρανθήσονται λαοί ”.

2. Ἐπεὶ οὖν νόμος οὗτός ἐστιν καὶ ὄρος ἀπαράβατος τῆς ἀνεκλείπτου καὶ σταθερᾶς εὐφροσύνης, ἤτις καὶ τὰς ἀγγελικὰς καὶ ὑπερουρανίους μεγάλως οἶδεν εὐφραίνειν χοροστασίας, ὡς φησὶν ὁ Κύριος, ὅτι “ χαρὰ γίνεται ἐν οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετα-
 15 νοοῦντι ”, ἄξιον μὴ παραδραμεῖν μήτε μὴν λήθῃ καλύψαι ἢ καταχῶσαι, ὡς ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὁ τῷ θηνάρειον εἰληφώς, τὰ ἥδη μὲν πραχθέντα ἐπὶ τῆς Βαβυλωνίων χώρας, ἔναγχος δὲ διαλεχθέντα ἐν τῇ ἡμετέρα θεοφυλάκτῳ πολιτείᾳ παρὰ ὁσίων καὶ μεγάλων πιστῶν τε καὶ θεοφιλῶν ἀνδρῶν. Ἄλλ’ ἐγὼ τὴν ἑμαυτοῦ
 20 ἀσθένειαν ἐπιστάμενος φρίττω προβῆναι μὲν τῷ τοιούτῳ ὄρει τῶν ἀρετῶν καπνίζομένῳ, τάχα πού καὶ θυέλλη περιεκεχυμένῳ, καὶ μικροῦ δεῖν οἶον ἦν ἐκεῖνο τὸ ὄρος, ὅπερ καὶ ὁ Παῦλος ἀλληγορικῶς ἐνενόησεν εἰπὼν “ τὸ γὰρ Σινὰ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ ”. ἐπεὶ καὶ Μωσῆς εἶπεν “ ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος ”, δέδοικα
 25 αὐτίς συγγράφων τῶν τοιούτων κατορθωμάτων τὸ ποικίλον καὶ πλούσιον διὰ τε τὸ στενὸν καὶ δυσκίνητον τῆς ἑμαυτοῦ γλώσσης, διὰ τε τὸ μὴ σιγῇ παραδραμεῖν τι τῶν τοιούτων ἀγώνων τε καὶ

1 κῶδ. απλοῦς || Σοφοκλέους Τραχιν. στίχ. 91. Εὐρπι. Ἰφιγ. ἐν Τυροῖδι στίχ. 995 || κῶδ. ἀμαθεστερος, ἀλλοῦν. — 4 κῶδ. ὑπομνήματα. — 7 κῶδ. τοιαυτα || κῶδ. σολομῶν || σοφιστῆς] οὕτως ἀληθῶς ἐν τῷ κώδικι. — 9 Παροιμ. ε', 7. κβ', 2. — 11 κῶδ. ἐστὶν καὶ ὄρος. — 13 κῶδ. ὑπεροῦντιος || κῶδ. ὡς φησιν. — 14 Λουκ. ιε', 7, 10 || κῶδ. ἐπιένει. — 16 Ματθ. κς', 18, 24-30. — 18 κῶδ. ὁσίων. — 20 ὄρει καπνίζομένῳ] Γενέσι. ιθ', 18. — 22 κῶδ. ἀλληγορικῶς. — 23 Γαλάτ. β', 25 || κῶδ. τὸγαρ. — 24 Ἐβρ. ιβ', 21. Δευτερ. θ', 19 || κῶδ. εἰμί. — 27 κῶδ. τί.

ἀθλων τῆς μάρτυρος, πρὸς ἐπὶ ταύτοις δὲ καὶ πλέον ὑφορῶμαι τὸν τῆς σιωπῆς κίνδυνον. Ἄλλ' ἐπειδὴ πρόσταγμα διαγορεύει δεσποτικόν, τὸ φάσκον "οὐδέν ἐστι συγκεκαλυμμένον, ὃ οὐ γνωσθήσεται· ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἶπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται· καὶ ὃ πρὸς τὸ οὐς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν θυμάτων" —, πληροῦντες ἡμεῖς τὰ δεσποτικῶς ἐνταλθέντα λόγια κατὰ τὸ ἡμῖν ἐφικτόν, ἐρῶμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἄπερ ἠκούσαμεν ἀληθῶς παρὰ τοῦ ἀγιωτάτου καὶ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Δομετιανοῦ καὶ ἐτέρων τινῶν πιστῶν, διηγησαμένων περὶ τῆς ἐν Περσίδι νυνὶ μάρτυρος Χριστοῦ γεγονουίας, καὶ ὅσα ἂν ἀπ' αὐτῆς ἐκείνης ἔτι οὔσης ἐν σαρκὶ [κατὰ] στόμα ἤκουσέν τε καὶ ἔμαθεν καὶ ἐπιστιώθη ὁ εἰρημένος ἀγιώτατος ἀνὴρ, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ ἕτεροι πολλοὶ πιστοὶ καὶ θεοφιλεῖς ἄνδρες.

3. Ποῖα οὖν καὶ τίνα καὶ πόσα τὰ περὶ τῆς ἀγίας μάρτυροςπραχθέντα μὲν καὶ λεχθέντα τηρικαῦτα ἀμπόλλα ὄντα, νῦν δὲ ἀκουσθέντα; ἐκ πολλῶν ὀλίγα λέξω διὰ βραχέων. Γυνή τις ἦν ἐν τῇ τῶν Περσῶν διαλέκτῳ [Γολινδοῦχ ὀνομαζομένη], γένους ὑπάρχουσα τῶν ἐνδοξῶν καὶ περιφανῶν, Χοσρόου τῶν Περσῶν βασιλέως, ὡς φασιν οἱ αὐτόπται γενόμενοι ταύτης καὶ ἐξ αὐτῆς ἐκείνης ἢ καὶ ἐτέρων τινῶν τοῦτο μαθόντες. Αὕτη συνῶκει ἀνδρὶ τῆς τῶν μάγων ἀσεβεστάτης ἀπάτης ὑπάρχοντι. Μυστατομένη οὖν αἰεὶ τὸ τοιόνδε συνοικέσιον, ἐκ θείας ἐπιφοιτήσεως κινηθεῖσα, — τὸ γὰρ ζητεῖν τὸν Θεὸν καὶ δοξάζειν πᾶσι τοῖς λογικοῖς ὁμοίως κατὰ φύσιν ἐνέσπαρται· ὅθεν καὶ ὁ εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης φησὶν "ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον", ταυτέστι δημιουργούμενον —, ποθηδσα δὲ τῆς καθαρᾶς καὶ ἀμιάντου μετασχεῖν θρησκείας, ἣτις ἐστὶν ἡ τῶν χριστιανῶν ἐλ-

1 κῶδ. προσέπιτούτοις. — 2 κῶδ. ἀλλέπειθη. — 3 Λουκ. εἶ, 2, 3. — 4 κῶδ. φωτι. — 5 κῶδ. προσὸ. — 6 κῶδ. ἐπιτῶν θυμάτων. — 7 κῶδ. ἐπιταῦ. — 8 κῶδ. ἄπερ. — 10 τῆς] κῶδ. τῶν || κῶδ. γεγονουίας. — 11 κῶδ. σαρκὶ στόμα. — 12 κῶδ. σεναντῶ. — 14 κῶδ. ποῖα. — 15 κῶδ. πραχθέντα. — 17 προσέθηκα τὸ Γολινδοῦχ ὀνομαζομένη κῶδ. διαλέκτῳ. γένους. — 18 τῶν] οὕτως ὁ κῶδις || κῶδ. ὡς φασίν. — 19 κῶδ. ἐξαντιξ. — 20 μάγων ἔγραψα ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κῶδι κειμένου μεγάλων. — 23 κῶδ. καταφείω || Ἰωάν. εὐαγ. α', 9. — 26 κῶδ. ταυτέστι. — 27 κῶδ. ἦτις.

πίς τε καί πίστις, θεόθεν ἐλλαμφθεῖσα διὰ τοῦ ἐπιστατοῦντος ἀγγέλου τῷ τῶν Βαβυλωνίων ἔθνει ποδήγεῖται· πρὸς τὴν ἀλήθειαν εὐθὺς δὲ καὶ παραγρῆμα πληροῖ τὸν πάθον αὐτῆς ὁ εἰπὼν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι "αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε καὶ εὐρήσετε· κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν". "Ὅτι δὲ καὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔκφυλοι τινες ὑπάρχουσι θεοί, ἀλλ' ὁ ὢν κατὰ φύσιν Θεός, καὶ πρὸς αὐτὸν οἱ ἅγιοι ἄγγελοι τοὺς ἐπομένους αὐτῷ ἀνάγουσι, δείκνυσι πολλαχῶς ἢ Θεία Γραφή, ὡς φησι καὶ Μωϋσῆς· "ἔστησεν ὁ ὕψιστος θρία ἐθνῶν κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων Θεοῦ καὶ ἐγενήθη μερὶς Κυρίου λαὸς αὐτοῦ Ἰακώβ" καὶ Δανιὴλ ὁμοίως μνῆμην ἐποιήσατο τοῦ ἄρχοντος τῆς βασιλείας τῶν Περσῶν, τουτέστι τοῦ ἀγγέλου, τοῦ καὶ εἰς θεογνωσίαν ἐνίους αὐτῶν ἀνάγοντος. Σκοπήσωμεν τοίνυν τίς καὶ ποία τῆς θείας ἐλλάμψεως ἢ ἐμφάνεια, ἦγγουν ἀποκάλυψις.

15 4. Βουληθεὶς ὁ δημιουργὸς καὶ Θεὸς ἡμῶν βοηθὸν δοῦναι τῷ προπάτορι ἡμῶν Ἀδὰμ κατ' αὐτόν, ἕκστασιν αὐτῷ ἐπέβαλεν, καὶ λαβὼν μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα συνεστήσατο. Ἐπεὶ οὖν καὶ αὕτη ἡ Γαλινδοῦχ ἐκεῖνη τυγχάνει ἡ πλευρά, μία γὰρ οὐσία τε καὶ φύσις ἀνδρὸς τε καὶ γυναικός, μεταγεί γοῦν τὴν
20 ἕκστασιν ὁ Θεὸς ἐπὶ τὴν γυναῖκα, τουτέστιν τὴν Γαλινδοῦχ, οὐχ ἵνα ἄνδρα ἐξ αὐτῆς ἀποτέμῃ, ἀλλ' ἵνα ταύτην ἀνδρείαν ἀποδείξῃ· καὶ ὡσπερ τοὺς ἀποστόλους ἕκστασις καὶ φόβος περιέσχε πολλὰκις ἐπὶ τῇ ὁράσει τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν, ἐπὶ τε τῇ τῆς θαλάσσης πορεία πρὸ τοῦ πάθους καὶ τῆς ἀναστάσεως, ἐπὶ τε
25 τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου μετὰ τὴν ἀνάστασιν, ὅτε καὶ εἶπεν αὐτοῖς "εἰρήνη ὑμῖν· ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε" — καταστέλλων δὲ αὐτῶν

1 κῶδ. διατοῦ. — 2 κῶδ. προστην. — 4 Ματθ. ζ', 7. Λουκ. ια', 9. — 5 κῶδ. εὐρήσεται || ὅτι θε-ἀνάγουσι] συγκεχυμένη σύνταξις· γραπτέον ἴσως· ὅτι δὲ καὶ τοῖς ἐθνεσιν οὐκ ἔκφυλοι τινες ὑπάρχουσι θεοί, τουτέστιν ἄγγελοι, ἀλλ' ὢν κύριος ὁ κατὰ φύσιν Θεός, καὶ ὅτι πρὸς αὐτόν κτλ. — 6 κῶδ. τινέσ|| κῶδ. καταφασιν. — 7 κῶδ. προσαυτόν || αὐτῷ] κῶδ. αὐτόν. — 8 κῶδ. δεικνυσι. | κῶδ. ὡς φησὶ || Μωυσῆς] Δευτερ. λβ', 8. — 9 κῶδ. θρια. — 10 Δανιήλ ε', 21-28. — 11 κῶδ. τοῖτέστι. — 13 κῶδ. ποία. — 14 κῶδ. ἀπο κάλυψις. — 16 κῶδ. καταστέλλον || κῶδ. ἐπέβαλλον. — 17 Γενέσ. β', 21. — 20 κῶδ. ἐπιτην. — 21 κῶδ. ἐξαιτης . . . ἀλλήνα. — 23 κῶδ. ἐπατῆ. — 26 Λουκ. κ', 36 || κῶδ. φοβεῖσθε, κατα σιέλλων.

τὴν ταραχὴν ἔλεγεν· "τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν";—, τοῦτο καὶ αὐτὸς γέγονεν. Διαλογιζομένης γὰρ τῆς Γολιθοῦχ ἐν ἑαυτῇ τὰ περὶ Θεοῦ καὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, ἔκστασις αὐτὴν περιέσχεν ἐπὶ τρεῖς 5 ἡμέρας καὶ θεωρεῖ τὸν ἄγγελον, ὡς πάλαι ποτὲ ὁ Κορνήλιος τὴν ἐνάτην προσευχόμενος, ὀδηγοῦντα καὶ ἀποφέροντα αὐτὴν ἐν τινὶ τόπῳ σκοτεινοτάτῳ καὶ τινὰς ἐν αὐτῷ ὄντας ὑποδεικνύοντα. "Ἡ δὲ τὸν ἄγγελον ἠρώτα, τίς ἂν εἴη ὁ σκοτεινὸς καὶ ζοφώδης οὗτος τόπος καὶ τίνας οἱ ἐν αὐτῷ ὄντες· ὁ δὲ ἄγγελος ἔφη πρὸς αὐτὴν 10 "Οὗτος ὁ τόπος ἐστίν, ἐν ᾧ οἱ πρόγονοί σου εἰσίν, οἱ προσκυνήσαντες τοῖς εἰδώλοις, τοῖς λεγομένοις θεοῖς τῶν ἐθνῶν". Δυσφοροῦσης δὲ αὐτῆς ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ὀράσει καὶ στεναζούσης, μεταγίγει πάλιν αὐτὴν εἰς ἕτερον τόπον παμμεγέθη καὶ δείκνυσιν αὐτῇ διὰ τινος βραχείας θυρίδος πάμπολλα πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἐν φωτὶ καὶ πάσῃ εὐφροσύνῃ ὑπάρχοντα· καὶ ὁ μὲν ἄγ- 15 γελος ἔδοξεν εἰσιέναι διὰ τῆς θυρίδος πρὸς αὐτούς, ἠβούλετο δὲ καὶ αὐτὴ μετ' αὐτοῦ τὴν εἴσοδον ποιήσασθαι· ὁ δὲ διεκώλυεν αὐτὴν φάσκων, ὅτι οὐ δύναται τις εἰσελθεῖν ἐνταῦθα μὴ ἔχων τὸ βάπτισμα τοῦ Χριστοῦ.

5. Ὡς οὖν ἐν ἑαυτῇ γέγονεν καὶ τὰ τῆς ἀποκαλύψεως ταύτης 20 πέρας ἐδέξατο ἐξ αὐτῆς, κατ' οὐδένα τρόπον ὑπερτιθεμένη τὴν ἑαυτῆς σωτηρίαν, ἀλλὰ τὸ θερμὸν τῆς πίστεως τοῦ Ἀβραάμ ἀναλαβοῦσα καὶ μεθ' ἑαυτῆς ἀεὶ ταύτην ἔχουσα, ὡσπερ καὶ πόλις τεῖχος ἀρραγὲς ἀσειστόν τε καὶ ἀκαταγώνιστον περιβεβλημένη, φωνῆς πάλιν ἤκουσε δεσποτικῆς τε καὶ θείας, τῆς λεγούσης 25 "Ἐξέλθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ δεῦρο εἰς γῆν, ἣν ἂν σοὶ δείξω". οὕτω γὰρ ποιεῖν εἴωθεν ὁ Θεὸς ὁ πάντας ἀνθρώπους θέλων σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν· "ἔτι

1 Λουκ. κδ', 38. — 3 κωδ. ἐνεαυτῇ τὰ περιθῶ. — 4 κωδ. ἐπιρρεῖς. — 5 Κορνήλιος] Πράξ. ἀποστ. ε', 8. — 6 κωδ. ἐνάτην. — 7 κωδ. ὑποδεικνύοντα. — 13 κωδ. παμμεγεθῆ. — 16 κωδ. ἠβούλετο. — 17 κωδ. εἴσοδον. — 21 κωδ. ἔξαιτης. — 23 κωδ. καιμεθείατης. — 27 κωδ. οἴτω. — 28 κωδ. θελων || κωδ. ἀληθείας || κωδ. ἐπιγαρ.

γὰρ λαλοῦντός σου”, φησίν, “ἐρῶ ἰδοὺ πάρειμι.” ἀποσεισαμένη τε ἀνδρικῶν νομίμων τε καὶ ἡθῶν τὸ ἀπατηλὸν καὶ μάταιον, ἐπεθύμει πολλῶ πλείω νόμφη γενέσθαι Χριστοῦ· πῶς δὲ τούτου τῆς παστάδος ἐντὸς ἐχρῆν γενέσθαι, ἥτις ἐστὶν ἡ ἅγια κολυμβήθρα,
 5 τρόπον ἐζητεῖ τὸν εὐλογον καὶ ἀρμόζοντα.

6. Οἰκονομικῶς τολῶν κλέπτει τὴν σωτηρίαν, σὺλα τὴν ἀθανασίαν, ὡς ληστής τὴν βασιλείαν, ἐπειδὴ καὶ οὗτος νόμος εὐσεβοῦς ἀθλήσεως, φειδοῖ τῶν διωκόντων μὴ εαυτοὺς ἐμβάλειν εἰς τοὺς ἀγῶνας. Αὕτη τοιγαροῦν ἀπὸ τοῦ σαρκικοῦ ἀνδρὸς εαυτὴν
 10 ἀφανῆ πρὸς βραχὺ καταστήσασα καὶ πρὸς τοὺς εαυτῆς κατὰ σάρκα γεννήτορας τὸν δρασμὸν προφασισαμένη, ἐκκλίναςά τε τὴν διεσταλαμένην καὶ ἀριστεράν τῶν ἀμφοτέρων οδόν, προσέδραμε πρὸς τοὺς πνευματικῶς αὐτὴν διὰ τῆς ἁγίας καὶ σεβασμίας κολυμβήθρας μέλλοντας ἀναγεννᾶν οἱ καὶ θάττον τὸν πόθον αὐτῆς ἔργῳ
 15 πεπληρώκασιν. Ὡς οὖν ἤξειώθη τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, γέγονεν ἡ ποτὲ Γολιθδοῦχ νῦν “γῆ ἅγια” καὶ “μερίς” Κυρίου, μετονομασθεῖσα Μαρία διὰ τῆς τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἀναγεννήσεως. Πληρωθεισῶν οὖν ἐπ’ αὐτῇ τῶν νενομισμένων ἔργων ἡμερῶν, ὑπέστρεψεν εἰς τὸν ἀνδρικὸν αὐτῆς οἶκον, τὸν ἐν χειμασίᾳ καὶ ζάλῃ
 20 τῆς ἀγνωσίας ὑπάρχοντα, φέρουσα μέντοι “κάρφος ἐλαίας ἐν τῷ στόματι”, ὡς ἐκείνη ἡ τοῦ δικαίου Νῶε περιστερά, τὴν εαυτῆς καὶ μόνην ἀπαγγέλλουσα τέως σωτηρίαν. Καὶ οὐκέτι μὲν ταῖς ἀνδρικαῖς ἀγκάλαις προσεπλάκη, ἀλλ’ οὐδὲ τοῖς πατρῷοις ἔθεσιν ἐμιάνθη· σκοπὸς δὲ αὐτῇ τῆς ταιαύτης συνδιαγωγῆς οὗτος ἦν, τὸ
 25 κάκεινα τὰ θηρία τὰ ἄγρια καὶ ἀνήμερα τιθασσεῦσαι καὶ μεταβαλεῖν ἀπὸ τῆς ἀπιστίας εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ ἐπίγνωσιν, ἵνα, καθὼς φησιν Ἡσαΐας ὁ προφήτης, ὑπὸ τοῦ μικροῦ παιδίου, ὅς ἐστιν

1 Ἡσαΐα νη', 9 || κῶδ. ἀποσεισαμένη. — 4 κῶδ. γενεσθαι. — 5 κῶδ. ἀρμόζοντα. — 8 κῶδ. ἐμβάλειν. — 9 κῶδ. τοιγαροῦν ἀποτοῦ. — 10 κῶδ. προσβραχὺ || κῶδ. κατασάρκα. — 14 κῶδ. θάττον. — 15 κῶδ. ἤξειώθη. — 16 γῆ ἅγια] Ἐξὸδ. γ', 5 || μερίς] Λουκ. ι', 42. — 18 κῶδ. ἡμερῶν || ἡλ. ἡμερῶν] ἔρα Διονύσι. Ἀρεοπαγ. σ. 1097c καὶ τὰ σχόλια Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ εἰς τὸν αὐτὸν Διονύσιον, σ. 556 Α. — 19 κῶδ. ἀνδρικῶν αὐτῆς. — 20 Γεν. η', 11. — 22 κῶδ. ἀπαγγέλλουσα || κῶδ. οἰκετι. — 26 κῶδ. καθὼς φησιν. — 27 Ἡσαΐα ια', 6 || κῶδ. οσεισιν.

Χριστὸς κύριος, ἀχθῶσιν καὶ ποιμανθῶσιν λύκος μετὰ ἀρνός, ἢ μᾶλλον εἶπειν μετὰ αὐτῆς τῆς ἀνάδος Χριστοῦ. Ὡς ἐκεῖνοι μὲν ἔμενον ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν πλάνης ἀμετάβλητοι, αὐτὴ δὲ τῆς ἐν Χριστῷ πίστεως τε καὶ πολιτείας ἐδραίως καὶ διαπύρω τῷ πνεύματι τὴν οὐδὴν διήγουεν, ἀπεπέμπετο δὲ καὶ τὸ συναυλιζεσθαι τῷ ἀνδρί, πλέον δὲ καὶ τὸ συγκαθεύδειν αὐτῷ. 5

7. Αἰσθόμενος ὁ ἀσεβῆς ἐκεῖνος καὶ ἀλιτήριος, μᾶλλον δὲ μαθὼν ἀκριβῶς ἐτέρου βίου, τουτέστι τῆς τῶν χριστιανῶν πίστεως, ταύτην γενοῦσαν, θέον αὐτὸν μιμητὴν αὐτῆς γενέσθαι καὶ συλλήπτωρα τῶν ἀγαθῶν ἔργων, τουναντίον πεποιήτο. Ἀπωδύρετο τὴν ἑαυτοῦ πρόσκαιρον γινομένην ἐγκατάλειψιν· ἐθρήνει τῆς σαρκικῆς συναφείας τὸν χωρισμόν, ὅπως σαρκῖνος ὢν καὶ ἀκάδαρτος· παρεκάλει μετὰ θαυρῶν πιερῶν τὴν ἄρνησιν αὐτῆν ποιήσασθαι τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ. Ὡς οὖν πολλὰ ποιήσας μετὰ πάσης ὁμοῦ τῆς μαρικῆς τε καὶ διαβολικῆς τέχνης ἔδρασεν οὐδὲν πλέον — ἡ γὰρ οἰκία καλῶς ἐπὶ τῆς πέτρας, ἣτις ἐστὶν ὁ Χριστός, οικοδομήθη καὶ ἔμεινεν ἀκλόνητος καὶ ἀμετάστρεπτος, — προσέρχεται λοιπὸν τῷ πάλα· Χοσρόη οὐκέτι ὡς ἀνὴρ, ἀλλ' ὡς ἐχθρὸς ἅμα καὶ ἐκδικητής· ἀπαγγέλλει τὴν αἰτίαν, ὅτι χριστιανὴ γέγονεν ἢ ποτὲ γυνὴ αὐτοῦ Γολινδοῦχ. 10 20

8. Πέμπει οὖν πρὸς αὐτὴν ὁ βασιλεὺς τινα τῶν ἐνδόξων αὐτοῦ, οὐχ ἅπασι, ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἐπὶ μήμιστον χρόνον παρενοχλῶν αὐτὴν καὶ παραινῶν, ἀπειλῶν ἀπατῶν καὶ ὅσα τοιαῦτα ἔπειτα δὲ καὶ προσέτρεπε φάσκων· “Ἐὶ πεισθεῖς μοι καὶ ἀπαρνήσασθαι θελήσεις τὴν τῶν χριστιανῶν πίστιν, ἐπανελθεῖν δὲ εἰς τὴν ἀρχαίαν σου θρησκείαν τε καὶ κατάστασιν, γυναικί σε, μὰ τοὺς θεούς, λαμβάνω”. “Ἡ δὲ πρὸς τὸν ταῦτα διακονήσαντα λέγει· 25

2 κῶδ. ὡσεκεῖνοι. — 4 κῶδ. ἐθραίως καὶ διὰ πύρω. — 7 κῶδ. ἐσθόμενος ἀσεβῆς ἔ. κ. αἰτήριος. — 8 κῶδ. τοῦτέστι. — 9 κῶδ. γενεσθαι. — 11 κῶδ. ἑαυτοῦ || κῶδ. ἐθρήνει — 12 σαρκῖνος] οὕτως ὁ κῶδ. ξ. — 14 κῶδ. τῆς πίστεως ποιήσασθαι τοῦ χυ . . . μεταπάσης. — 16 κῶδ. ἐπιήσπειρας || πέτρας] Ματθ. ζ', 24, 25. Λουκ. ζ', 47, 48· Κορινθ. 1, ι', 4. — 18 κῶδ. προσέρχεται | κῶδ. ἄλλως. — 19 κῶδ. ἅμα κ. ἐκδικητής. — 22 κῶδ. αὐτοῦ. οὐχάπισ] κῶδ. ἐπιμήμιστον. — 23 κῶδ. αὐτῆ. — 26 κῶδ. γυναικί σε ματούς. — 27 κῶδ. προστόν.

“Ἐρωτήσω σε χάρι λόγον ἓνα”. ὁ δὲ “εἶπε” φησίν· ἦ δὲ πρὸς αὐτόν· “Βεβαίωσαί μοι ἀσφαλῶς, ὅτι εἰάν λάβῃ με γυναῖκα ὁ βασιλεὺς, οὐκ ἀποθνήσκει, καὶ ὑπακούω τοῦ βασιλέως τὸ πρόσταγμα”. Τοῦ δὲ φήσαντος, ὡς οὐδ’ ἐνδεχόμενον εἶη τοιοῦτό τι γενέσθαι
5 ποτέ, ἄνθρωπος γὰρ ἔστι καὶ θνητός ἐστιν, τὰδε πάλιν πρὸς αὐτόν ἢ μάρτυς· “Ἐγὼ ἀθανάτω νομίζω, τῷ Χριστῷ μου, ἐνυμφεύθη καὶ ἀθάνατον ἔχω βασιλέα, καὶ συμβουλεύεις μοι τὸν ἀθάνατον καὶ αἰεὶ ὄντα καταλαΐφαι βασιλέα καὶ τὸν θνητὸν λαβεῖν με καὶ μὴ ἔχειν με αὐτὸν διὰ παντός; ἀλλ’ ἀπιθι πρὸς τὸν ἀποστελλαν-
10 τά σε· π[ρ]οϊείτω ὑπερ βούλεται, ἑτοιμη γάρ εἰμι πάντα ὑπομεῖναι διὰ Χριστὸν τὸν ἐμὸν νομφίον”.

9. Ἐπανελθὼν δὲ πρὸς τὸν βασιλέα ὁ πεμφθεὶς παρ’ αὐτοῦ πρὸς τὴν μάρτυρα, μνησθεὶ καὶ τὰ ῥήματα καὶ τὴν ἔνστασιν τῆς εἰς τὸν Χριστὸν πίστεως αὐτῆς. Ὁ δὲ βασιλεὺς Χοσρόης, ὁ νέος
15 Ναβουχοδονόσωρ, ἐκέλευσεν αὐτὴν ἀπενεχθῆναι εἰς τὸ τῆς Λήθης φρουρίον, ὡς πάλαι ποτὲ ἐκεῖνος εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων τὸν Δανιήλ· ἔμεινε δὲ ἐν αὐτῷ τῷ φρουρίῳ ἔτη δέκα καὶ οὐκ ἔσθιεν οὐδὲν σιδηρωμένη καθ’ ὅλου τοῦ σώματος. Ὅθεν καὶ μετὰ τὴν τοῦ Χοσρόου τελευτὴν ὁ τῆς μεγαλοπρεποῦς μνήμης Ἀριστόβουλος ἀπελ-
20 θὼν εἰς πρεσβείαν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Περσίδι μαθὼν τὰ περὶ αὐτῆς, αἰτήσας εἰσῆλθεν εἰς τὸ φρουρίον ἐκεῖνο καὶ ἔλαβεν εὐλογίας χάριν ἐκ τῶν περιχειμένων αὐτῇ ἀλύσεων, ἀπ’ αὐτῶν παρασχὼν ἕτερα. Μείναςα οὖν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ἐν τσοῦτῳ χρόνῳ, ἐδυνήθη καὶ γράμματα συριακὰ καὶ ψαλμοὺς σοριστῆ μαθεῖν ἐκ τῶν
25 ἐκεῖσε σὺν αὐτῇ καθεργμένων πιστῶν ἀνδρῶν, ὡς πολλοὺς καὶ τῶν ἀπίστων πιστεῦσαι τῷ Χριστῷ δι’ αὐτῆς. Ὅπερ μαθὼν ἔτι περὶ τῶν ὁ Χοσρόης ἐκεῖνος ὁ βασιλεὺς, κακώσεις πολυτρόπους καὶ πληγὰς αὐτῇ πλείστας τηνικαῦτα προσήγαγεν. Ὁρμισθας δὲ ὁ υἱὸς

3 κῶδ. οὐκ ἀποθνήσκει. — 4 κῶδ. οὐδὲν δεχόμενον. — 5 κῶδ. τὰ δὲ π. προσ-
αυτόν. — 9 κῶδ. ἀλλάπ. προστον. — 10 κῶδ. π////είτω. — 12 κῶδ. προστον’ οὐ-
τω καὶ ἐξῆς || κῶδ. παφαντοῦ. — 13 κῶδ. ταθήματα. — 14 κῶδ. ὁδε. — 17 Δα-
νιήλ ε’ 13-28 || κῶδ. ἐναντῶ || κῶδ. οκτώ. — 18 κῶδ. καθόλου. — 20 κῶδ. ἐναντῆ
τῆ περσίδι μ. τ. περιαντῆς. — 21 κῶδ. ειστό. — 22 κῶδ. αὐτῆ. — 25 κῶδ. συν-
αυτῆ. — 26 κῶδ. διαυτῆς. — 28 κῶδ. αὐτῆ || κῶδ. ὀρμισθας.

αὐτοῦ, ὁ καὶ τὴν ἐκείνου βασιλείαν παραλαβών, ἐξέβαλε μὲν αὐ-
τὴν τῆς εἰρκτῆς, ἐν ἣ ἐβέβλητο, μείζονας δὲ πληγὰς καὶ μάστι-
γας αὐτῇ καθ' ἑκάστην ἡμέραν προσάγων οὐ διελίμπανεν.

10. Τυπτομένης γοῦν αὐτῆς ἐν μιᾷ ὑπὸ τῶν δημίων ἀφει-
δῶς, ἢ μάστιγι ἐνεχθεῖσα καθ' ἑνὸς τῶν μαζῶν αὐτῆς διέτεμεν δ
αὐτὸν εἰς δύο· ἢ δὲ τὰς ἀλγηδόνας γενναίως ὑπομείνασα εὐχαρίστησε
τῷ Χριστῷ, ὅτι κατηξιώθη ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ παθεῖν. Παρα-
μυθησάμενος δὲ αὐτὴν ὁ τὴν θάλασσαν τεμὼν Θεὸς καὶ πάλιν
συνάψας, εὐθύς καὶ παραχρῆμα συνῆψε τὴν διαιρειθεῖσαν θηλήν,
ὡς μηδὲ ὄλως φέρειν αὐτὴν τοῦ πάθους τεκμήρια, ἅμα μὲν ταύ- 10
την πείθων ἐμμένειν τῇ πίστει καὶ καρτερῶς φέρειν τὰς βασά-
νους, ἅμα δὲ καὶ τοὺς ἀπίστους προτρέπων τὴν ἑαυτῶν ἀφέντας
πλάνην προστρέχειν τῷ ἀληθινῷ καὶ ζῶντι Θεῷ. Τί οὖν οἱ βα-
σανισταὶ καὶ οἱ τούτους ἐπιτάσσοντες; θεόν, μεταβληθέντας αὐτοὺς
ἀπὸ τῆς ἀγριότητος εἰς ἡμερότητα, ἢ πιστεῦσαι τῷ θαυματουρ- 15
γήσαντι Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ἢ, εἰ μὴ τοῦτο πράξει βούλοιντο,
οἰκτεῖραι γοῦν τὴν ὁμόφυλον ἀλλ' οὐχ ὁμόφρονα, τάναντία πεποιή-
κασι τῇ τοῦ Χριστοῦ νόμφῃ βαλόντες γὰρ εἰς σάκκον στακτὴν
ζέουσαν, οὐκ ἀμοιροῦσαν, ὡς οἶμαι, οὔτε ἀνθράκων, ἐν αὐτῷ τῷ
σάκκῳ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπέβαλον· καὶ σφραγίσαντες τὸν σάκκον 20
ἔρριψαν αὐτὴν ἐν τινι τόπῳ, ἵνα πληρωθῇ καὶ νῦν, μικρὸν ὑπαλ-
λαττόμενον, τὸ ψαλμικὸν λόγιον τὸ φάσκον· “καὶ ἔθεντο τὸ ἔνδυμα
μου σάκκον καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολὴν· κατ' ἐμοῦ ἠδο-
λέσχουν οἱ καθήμενοι ἐν πύλαις καὶ εἰς ἐμὲ ἔφαλλον οἱ πίνοντες
οἶνον”.

11. Ἄλλ' οὐκ εἶασεν αὐτὴν ἀβοήθητον ὁ τοὺς τρεῖς παῖδας
ἐν τῇ καμίνῳ διασώσας· ὡς γὰρ ἐξ αὐτῆς “τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς
ἐξετίναξεν ἄγγελος Κυρίου καὶ ἐποίησε τὸ μέσον τῆς καμίνου ὡς

1 κωδ. ἐκείνου. — 2 κωδ. εἰρκτῆς || κωδ. μαστιγας. — 3 κωδ. καθεκάστην ||
κωδ. αυθιελ. — 4 κωδ. υποτιών. — 7 κωδ. υπερω. — 9 κωδ. παρὰ χροῆμα. —
10 κωδ. μηδε. — 17 κωδ. ἄλλουχ. — 18 κωδ. βιλλόντες γ. εισάσκον. — 19 κωδ.
ουκαιομοισαν. — 22 Ψαλμ. ξη', 13, 14. — 26 κωδ. παιδεις. — 27 κωδ. ἐξαν-
της || Προσευχῆς Ἀζαρίου κλπ. στίχ. 25 καὶ 26.

πνεῦμα ὀρόσου διασυρίζον καὶ οὐχ ἤφατο αὐτῶν τὸ καθόλου τὸ πῦρ, οὐδὲ παρηνώχλησεν αὐτούς”, οὕτως καὶ νῦν τῆς παιδός, ἤγουν τῆς νόμφης Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἐκυρίευσεν ἡ τῶν ἀνθρώπων σωρεία, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τὴν καυστικὴν τε καὶ

5 πνιγώδη δύναμιν ἐκτινάξας καὶ διακόψας ὁ τὴν βάτον ἀφλεκτον διαφυλάξας — “ὁ γὰρ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον ἐστίν” -- περισώζει καὶ τὴν μάρτυρα ταύτην, μετὰ τὴν παράτασιν τῆς τιμωρίας ἐκείνης, ἀβλαβῆ καὶ ἀκέραιον. Ἰσραηλίτις γὰρ ἀληθῆς τυγχάνουσα καὶ τὴν πίστιν τοῦ Ἀβραὰμ ἔχουσα, τὸν ἐκ τῆς Αἴγυ-

10 πτιακῆς καμινιάς αἰθάλης καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀναξερουσῶν φλυκταίνων καὶ αὕτη νῦν ἐξέφυγε κίνδυνον· ἔλεγε γάρ, ἐξαιρεθεῖσα ὑπὸ τῶν Χαλδαίων τοῦ σάκκου καὶ τῆς φυλακῆς, ὅτι: “ἐνόμιζον ἐμαυτὴν μὴ εἰς σάκκον ἢ εἰς σποδιὰν πνιγώδη καὶ φλέγουσαν ὑπάρχειν, ἀλλ’ εἰς θάλαμον καὶ οἶκον διάφωτον, πάσης εὐωδίας πε-

15 πληρωμένον, διάγειν τε καὶ ἐναυλιζέσθαι ἐν τοιοῦτοις οἴκοις διὰ τῆς τοῦ Θεοῦ μου βοηθείας”. Εἶκος οὖν ἦν καὶ αὐτῆς μελωθεῖν αὐτὴν τὸ Δαυιτικὸν λόγιον, ὅτι “διέρρηξας τὸν σάκκον μου καὶ περιέξωσάς με εὐφροσύνην, ὅπως ἂν φάλλῃ σοι ἡ δόξα μου καὶ οὐ μὴ κατανογῶ· κύριε ὁ Θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι”.

20 Ἄλλ’ ὁ μὲν πάλα! Ναβουχοδονόσωρ τῷ θαύματι τῆς καμίνου καταπλαγείς, τὸ ἄθραυστον τῶν παιδῶν θεασάμενος, δόγμα ἔθετο, τὸ μὴ δεῖν λέγειν τι κατὰ τοῦ θεοῦ Σεδράχ Μισάκ καὶ Ἀβδεναγῶ, τοὺς παῖδας δὲ τιμαῖς καὶ δορυφορίαις ἡμεψάτο πλουσίως καὶ ἄρχειν αὐτούς ἐν τῇ βασιλείᾳ προσέταξε τῇ αὐτοῦ· οἱ δὲ νῦν

25 ἀπανθρωπότεροι Βαβυλώνιοι τὴν ἁγίαν ἀμνάδα καὶ παῖδα τοῦ Χριστοῦ οὐχί τιμαῖς, ἀλλὰ τιμωρίαις πλειοσιν ἔβαλλον σκοπεῖτε γὰρ καὶ ἐν ποία πάλιν ἑτέρα τιμωρία τὴν ἀθληφόρον ἐνέβαλον.

2 αὐτούς;] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. — 3 κωδ. οὐκεκυρίευσεν. — 4 κωδ. σωρεία. — 5 Ἐξὸδ. γ', 8. Ἐβρ. ιβ', 29. — 6 Λευτερ. δ', 24. — 8 κωδ. ἀβλαβῆ || κωδ. Ἰσραηλίτις. — 9 κωδ. εχουσα. 10 τῶν] κωδ. τὸν. — 11 κωδ. ἠποτιῶν. — 13 κωδ. εἰσάκκον ἢ εἰσποδιάν. — 17 Ψαλ. κθ', 12, 13. — 19 κωδ. τάναιῶνα. — 20 Δαυιτλ γ', 29. — 22 κωδ. τί || Σεδράχ] οὕτως ὁ κώδιξ. — 24 κωδ. αὐτοῦ. — 27 κωδ. ἐνέβαλλον.

12. Δράκων ἦν ἢ καὶ ἔστιν παρ' αὐτοῖς (ὡς ὁ πάλαι ποτέ, ὄν [ὁ] Δανιὴλ διὰ τῆς μάξις ἐθανάτωσεν), ὄν ἐν λάκκῳ ἐγκατάκλειστον ἔχοντες, εἴτε ὡς θεὸν σέβοντες, εἴτε ὡς ἐχθρὸν νομίζοντες τῶν χριστιανῶν καὶ ἐκδικητὴν τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας οὐκ οἶδα, ὅμως δορυφοροῦντες καὶ τρέφοντες οὐ διαλιμπάνουσιν. Τί οὖν ποι
 5 οῦσιν οἱ τοῦ ἀπαστάτου καὶ νοητοῦ δράκοντος ὑπουργοί; Ἐμβάλλουσι τὴν ἀμνάδα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἐκείνον τὸν λάκκον, ἐν ᾧ ἦν ἐκεῖνο τὸ θηρίον, ὀφείλουσαν ἐξαναλωθῆναι παραχρῆμα. Ἄλλ' ἠγνόησαν οἱ ἀσεβεῖς καὶ ἄφρονες τύραννοι, καίτοι προ ὀφθαλμῶν τὸ δράγμα τοῦ Δανιὴλ ἔχοντες, οὐχ ἅπασι ἀλλὰ καὶ δις γενόμενον. 10 ὅτι καθάπερ ἐκεῖνος καὶ μετ' αὐτὸν ἡ πρωτομάρτυς Θέκλα τοὺς λέοντας νηστεύειν ἐδίδασκον, ὁμοίως καὶ αὕτη τὸν δράκοντα, κατὰ τὸ ἐν φαλμοῖς εἰρημένον, τὸ "δράκων οὗτος, ὄν ἐπλασας ἐμπαίζειν αὐτῷ". δέδωκε γὰρ ἐξουσίαν ὁ Χριστὸς καὶ Θεὸς ἡμῶν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει "πατεῖν ἐπάνω ὕφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶ
 15 σαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ". Ὡς οὖν ἐμβληθεῖσα εἰς τὸν λάκκον ἔστη ἐν μιᾷ γωνίᾳ ἢ μάρτυς, πεποιθυῖα μᾶλλον ὡς ἐν παραδείσῳ τυγχάνειν τρυφῆς, τὰς χεῖρας διαπετάσασα καὶ ὄλη σταυρὸς γεγонуῖα καὶ τὸ ὄμμα τείναςα πρὸς τὸν Θεὸν ἀκλινῶς, ὁ πάλαι ποτέ χρησάμενος ὀργάνῳ τῷ ὄφει Διάβολος πρὸς Εὐάν τὴν μητέρα 20 ἡμῶν, ἦν καὶ ἠπάτησε διὰ τῆς ἐφευσμένης αὐτοῦ ἐρωτήσεως, καὶ αὐθις τῷ δράκοντι χρησάμενος ὁ αὐτὸς νοητὸς δράκων, διὰ φόβου καὶ ἀπάτης ἐβούλετο καταγωνίσασθαι καὶ ἀνελεῖν τὴν δούλην τοῦ Θεοῦ· ὄψοῦτο γὰρ τὸ θηρίον ἑαυτῷ καὶ τὸ στόμα εὐρύνον, προσαράσσον δὲ καὶ τοὺς ὀδόντας, ἐξήτει καταπιεῖν τὴν μάρτυρα ἢ
 25 δὲ τὸ τοῦ σταυροῦ σημεῖον ὅλως κατ' αὐτοῦ κεχρημένη, κατέλυεν αὐτοῦ τὰς προσβολὰς καὶ τὰ δῆγματα ὁ γὰρ τὸν προφῆτην Ἰωάναν ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους ἀναλλοίωτον διατηρήσας, ὥστε ψάλ-

1 ἦ] κῶδ. εἰ. — 2 προσέθηκα τὸ ὁ || Δανιὴλ. β', 27. — 4 κῶδ. ἀσεβείας. — 8 κῶδ. παρὰ χρεῖμα. — 9 κῶδ. προὐφθαλμῶν. — 11 Θέκλα] Acta Pauli et Theclae 28, 33. — 12 κῶδ. ἐδίδασκον. — 13 Ψαλι. ργ', 26. — 15 Λουκ. ε', 19 || κῶδ. ἐπιτάσαν. — 19 κῶδ. προστον. — 21 Γεν. γ', 1 κέ. — 24 κῶδ. εὐρύνων. — 25 κῶδ. προσαιράσσων. — 26 κῶδ. ὄλω. — 27 κῶδ. ταθήματα.

λειν αὐτὸν ἐν αὐτῇ καὶ λέγειν "ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν Θεόν μου καὶ εἰσήκουσέν μου", καὶ "ἀναβήτω ἐκ φθοράς ἢ ζωῆ μου πρὸς σέ, κύριε ὁ Θεός μου", αὐτὸς καὶ τοῦτον φημῶσας προσέτασσε μὴ ἀδικῆσαι τὴν μάρτυρα.

- 5 13. Ἐπειδὴ οὖν, οἷα εἰκός, καὶ αὐτὴν φόβος περιέσχε μικρὸς τὴν ἀρχήν, φανείς αὐτῇ ὁ συνήθης ἄγγελος, ὡς φησιν ὁ προφήτης Δαυὶδ, "παρεμβалаεῖ ἄγγελος Κυρίου κύλιω τῶν φοβουμένων αὐτὸν καὶ ρύσεται αὐτούς", λέγει αὐτῇ· "Μὴ ἄρα γε φοβῆ σὺ τὸ θηρίον τοῦτο· Ἡ δὲ τῷ ἀγγέλῳ ἀπεκρίνατο· "Πῶς γὰρ οὐχί;
- 10 δέομαί σου, κύριέ μου". Ὁ δὲ πρὸς αὐτήν· "Οὐ μὴ σε ἀδικήσῃ· μηκέτι φοβηθῆς αὐτῷ". Ἐξ αὐτῆς οὖν τῆς ὥρας οὐκέτι τὸ θηρίον βρόχον τοὺς ὀδόντας ἐπήρχετο αὐτῇ, ἀλλ' ὡς ἀρνίον ἡμερωθὲν προσήγγιξε τῇ καλλιπικῷ μάρτυρι καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ πρὸς τοῖς γόνασιν τῆς ἁγίας· εὐλογεῖν αἶμαι τὸν θεὸν ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ
- 15 σχήματος παρεκάλει τὴν μάρτυρα· τοῦτο γὰρ καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες ἔλεγον, ὃ μὲν ὅτι "αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῆς γῆς, δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι", οἱ δὲ πάλιν "εὐλογεῖτε, τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη"· ὁ γὰρ ἡμέτερος ὕμνος ἐκειῶν γίνεται, παρ' ὧν ἡμεῖς τὸ ὕμνεῖν λαμβάνομεν. Ὡς οὖν ἔμεινεν ἰκανὰς ἡμέρας
- 20 ἡ ἁγία μετὰ τοῦ δράκοντος ἄσιτος καὶ ἄποτος, αἰνοῦσα καὶ δοξολογοῦσα τὸν Θεόν, δεξαμένη καὶ δεχομένη τὰς προσβολὰς τοῦ νοητοῦ δράκοντος, γίνεται αὐθις καὶ ἕτερον θαῦμα γέμον ἐκπλήξεως· ἡ γὰρ ἀνθρωπίνη φύσις, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολήν, ὑπὲρ φύσιν τὰ τῆς ἀσθενοῦς φύσεως ὑπέμεινε καὶ μετὰ τσσαύτην ἀσι-
- 25 τίαν ὕστερον ἐπέινασεν· οἱ γὰρ ἀπάνθρωποι καὶ ὦμοι τύραννοι τῷ μὲν δράκοντι τροφὰς παρεῖχον προσφόρους, τῇ μάρτυρι δὲ οὐχὶ τροφὴν παρεῖχον, ἀλλὰ βρώμα τοῦ δράκοντος αὐτὴν ἐκείνην ἐπεθύμουν γενέσθαι. Φανείς γοῦν αὐτῇ ὁ ἄγγελος ἠρώτα περὶ τῆς

2 Ἰωνᾶ β', 3. — 3 Ἰωνᾶ β', 7. — 4 κωδ. προσε. — 5 κωδ. φημῶσας. — 7 αὐτῇ] κωδ. αὐτήν || κωδ. φησιν.—8 Ψαμ. λγ', 7.—9 κωδ. ἀράγε.—14 κωδ. αὐτοῦ.—15 κωδ. ἐξαιτοῦ.—17 Ψαμ. ρμγ', 7. — 18 Προσευχῆς Ἀζαρίου στίχ. 58. — 24 κωδ. καθυπερβολῆν. — 25 κωδ. τσσαύτην. — 62 κωδ. ἐπέινασεν. — 29 κωδ. γοῦν α. αγγελος.

πεινῆς· ἡ δὲ τὸ [ἐπ'] ἀληθείας ἀπεκρίνατο εἰποῦσα, ὅτι "πρόσπεινος
 γέγονα καὶ εἰμί". Ὁ δὲ ἄγγελος ἀψάμενος τοῦ στόματος αὐτῆς καὶ
 σφραγίσας αὐτὸ εἶπεν αὐτῇ "Ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ μὴ σου ἄφηται
 πεῖνα ἢ δίψα, καὶ ἐν τῇ σῆ ἐξουσία ἔστω τοῦ μεταλαμβάνειν σε
 τροφῆς, εἴτε καὶ μὴ". Ὄθεν καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ὥρας οὐκέτι ὠχλήθη 5
 ὑπὸ τῆς πεινῆς· ἀλλὰ καὶ ἐξεληθῆσα ἐκ τοῦ λάκκου ἐκεῖνου, εἴ
 ποτε τροφῆς ἐβούλετο μεταλαβεῖν, ἄρτον βραχὺν βάπτουσα εἰς
 ἄκρατον καὶ τὸ πόμα μόνον λαμβάνουσα τὴν χρεῖαν τοῦ σώματος
 παρεμυθεῖτο, καὶ τοῦτο οὐ συχνῶς, ἀλλὰ σπανίως καὶ ὅτε ἤθιλε,
 διὰ δέκα ἡμερῶν ἢ καὶ πλειόνων πράττουσα διεκαρτέρει, καθὼς 10
 φησὶν ὁ κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν "οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνον ζήσεται ἄν-
 θρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ρήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ".

14. Ὡς οὖν ἔμειναν ἐν τῷ λάκκῳ ἐκεῖνῳ μετὰ τοῦ δράκον-
 τος τριμηναῖον ἢ καὶ πρὸς χρόνον ἢ μάρτυς, ἀπτομένη καὶ τῆς
 κεφαλῆς καὶ τῶν χειλέων τοῦ ζώου, τὸ μὲν θηρίον διὰ τοῦ ἀγκί- 15
 στρου τῆς εἰς τὸν Χριστὸν πίστεως αὐτῆς ἡμέρωσεν, οἱ δὲ ἀσε-
 βεῖς τύραννοι ἔμειναν ἀμετάβλητοι, κατὰ τὸν ἀπ' ἀρχῆς ἀνθρω-
 ποκτόνον φεύστην καὶ πατέρα αὐτῶν Διάβολον, καίτοι γε καθ'
 ἐκάστην ἡμέραν προσήγγιζον τῷ λάκκῳ καὶ ἔχουσι ψαλλούσης
 αὐτῆς καὶ διηγουμένης τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ· μόλις δὲ ποτε, οὐχ 20
 ὡς οἰκτεῖραι βουλόμενοι, μειζόνως δὲ κακῶσαι πειρώμενοι, ἀνεῖλ-
 κυσαν αὐτὴν ἐκ τοῦ λάκκου, ὥσπερ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν τὸν
 Δανιὴλ ἐκ τοῦ λάκκου τῶν λεόντων καὶ οἱ ἀπειθεῖς Ἰουδαῖοι τὸν
 προφήτην Ἱερεμίαν ἐκ τοῦ βορβόρου τοῦ λάκκου. Ἀλλ' οὐδὲ οὕτως
 ἢ κατεπλάγησαν ἢ ἐτίμησαν ἢ ἐλευθέραν ἀφῆχαν τῶν δεσμῶν καὶ 25
 τῶν μαστίγων τὴν μάρτυρα. Τοῦναντίον μὲν οὖν ἐφευρέσεις κακῶν
 ἐτεχταίνοντο κατ' αὐτῆς· ὡς γὰρ ἐξέλιπον ἐξερευνήσεις τιμωριῶν
 ποιούμενοι κατὰ τῆς ἀδάμαντος, οἱ καὶ ἀπεκρούοντο θάπτον, ὡς

1 προσέθηκα τὸ ἐπ' || πρόσπεινος] πρὸβλ. Πράξ. ι', 10.— 2 κῶδ. ἀψάμενος. — 5 κῶδ. ἐξουσίας. — 6 κῶδ. ἔπεισας. — 7 κῶδ. μετὰ λαβεῖν. — 8 κῶδ. τοπόμα. — 11 Δευτερ. η', 3. Ματθ. δ', 4. Λουκ. β', 4 || κῶδ. ἐπίρτω. — 12 κῶδ. ἐπιπρωτὶ || κῶδ. διαστόμα-
 τος. — 14 κῶδ. ἀπτομένη. — 15 ἀγκίστρον] πρὸβλ. Ματθ. ιγ' 27. — 17 κῶδ. ἀπαρχῆς.—
 18 κῶδ. αὐτὸν.— 19 κῶδ. καθ'ἐκάστην.— 20 κῶδ. διηγουμένης.— 21 κῶδ. μειζόνως.—
 23 Δανιὴλ ε', 28 || κῶδ. ἀπειθεῖς.— 24 Ἱερεμ. με', 13 || κῶδ. ἄλλοι θεοί.— 28 κῶδ. θάπτον.

βέλος στερρῷ προσρηγνόμενον πύργῳ, καὶ ἐτέρῳ ἐπινοῦσαι τιμη-
ρίαν αἰσχουργίας ἀνάμεστον. Τίς οὖν αὐτῆς βουλεύονται πονηρὰν
βουλὴν ἐπὶ τῷ μιάναί καὶ φθαρῆναι τὸν ναὸν τοῦ σώματος τῆς
ἀγίας ἐκείνης ψυχῆς· ποιῶσιν δὲ αὐτὴν ἐγκατάκλειστον εἰς ἓνα
5 οἶκον, καὶ συλλέξαντες πλῆθος ἀνδρῶν ἀσώτων ἐπέτροπον οἱ τύ-
ραννοι εἰσεῖναι καὶ μιάναί τὴν ἀμίαντον τοῦ Χριστοῦ νόμφην· ἣ
δὲ τὸ ἀσθενὲς τέως τῆς φύσεως ἐγνωσῶσα καὶ καθ' ἑαυτὴν διαλο-
γιζομένη, μήπως κατισχύσωσιν αὐτῆς οἱ λήσταρχοὶ καὶ Ἀραβικοὶ
λύκοι — τῶν γὰρ ἰθριῶν οἱ πονηροὶ ἄνθρωποι χεῖρονες τυγχά-
10 νουσι —, τὸν Θεὸν παρακαλεῖ συνήθως αὐτῇ βοηθῆν γενέσθαι λέ-
γουσα· "ἐξελεύ με, Κύριε, ἐξ ἀνθρώπων πονηρῶν ἀπὸ ἀνδρῶν
ἀδίκων καὶ δολίων ῥύσαι με". Ἀλλ' ὁ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν Σω-
σάνναν περιωσάμενος αὐτίκα καὶ ταύτης γέγονε σκεπαστῆς καὶ
ἀντιλήπτωρ· πατάξας γὰρ ἀρασία καὶ αὐθις, ὡς τοὺς Σοδομίτας
15 ἐπὶ τοῦ Λῶτ καὶ τοὺς Σόρους ἐπὶ Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου, τοὺς
εἰσερχομένους ἀνδρας πρὸς τὴν μάρτυρα διεκώλυσεν ἀφασθαι αὐτῆς·
οὐ γὰρ ἐώρων αὐτὴν, αὐτὴ δὲ πάντας ἐβλεπε τοὺς εἰσερχομένους
ἀνδρας πρὸς αὐτὴν. Καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τῇ ἀσωτία παρεσκευασμένοι
πολλάκις εἰσερχόμενοι καὶ ἐξερχόμενοι εἰς τὸν οἶκον, ἐν ᾧ ἦν
20 ἡ τοῦ Θεοῦ νόμφη, ἐτήξασαν κατησχυμμένοι καὶ ἄπρακτοι, λέγον-
τες, ὅτι "οὐδὲν θεωροῦμεν, οὔτε μὴν ἔστιν ἔσω τις". οἱ δὲ τὴν
φυλακὴν πεπιστευμένοι εἰς τὸ οἶκημα ἐθεώρουν αὐτὴν καθεζο-
μένην καὶ δοξάζουσαν τὸν Θεόν. Ἡρώτων δὲ αὐτὴν οἱ φύλακες, λέ-
γοντες "ποῦ ἀπῆλθες, ἢ πῶς ἀφανῆς γέγονας"; ἣ δὲ πρὸς αὐτοὺς
25 ἔλεγε μηδαμοῦ ἀναγεωρηκέναι, ἢ ἔξω τοῦ οἰκήματος γενέσθαι.

15. Διαλυθείσης οὖν καὶ ταύτης αὐτῶν τῆς ματαιοπονίας, ἔλε-
γον οἱ ἀσεβέστατοι Βαβυλώνιοι πρὸς αὐτοὺς, ὅτι "γοήτριά ἐστι
καὶ φαρμακίς· οὐκέτι δυνάμεθα περιγενέσθαι αὐτῆς"· καὶ διδόασι
κατ' αὐτῆς ἄλληλῃ δῆθεν ἀπόφασιν· ἔστι δὲ αὕτη. Νόμος, ἔγρου

8 κῶδ. ἐπιτὸ μ. κ. φθαρεῖναι. — 8 κῶδ. αριζαῖοι. — 11 Ψάλμ. ρλθ', 1. — 12 Ἰω-
σήφ] Γενέσ. λζ', 26-28 || Σωσάνναν] Δανήλ α', 45-64. — 15 κῶδ. σωσάννα π. αὐτίκα ||
σκεπαστῆς] Γενέσ. ιζ', 2. — 14 ἀντιλήπτωρ] Ψάλμ. νη', 17 || πατάξας ἀρασία] Γενέσ.
ιθ', 11. Βασιλ. 4, τ', 18. — 16 κῶδ. προστὴν μ. διεκώλυσεν. — 18 κῶδ. ἐπιτὸ ἄσωτια. —
21 κῶδ. ἔστιν ἔ. τίς. — 23 κῶδ. ἐπιτὸν. — 27 κῶδ. αἰτοῦς. — 29 κῶδ. κατατῆξ.

ἔθος ἐστὶ παρὰ Πέρσαις βουλλοῦσθαι τὸν τραχὴλον τοῦ καταδικαζομένου διηνεκῶς ἐν ἐξορίᾳ. Βουλλοῦσι γοῦν καὶ τὴν μάρτυρα, τὴν ἐσφραγισμένην ἕρδη τῷ σημείῳ καὶ τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ, καὶ μετὰ ἄλλων, οὐχὶ μαρτύρων ἁγίων, καταδίκων δέ, τάττουσιν, ὅπως ἂν πληρωθῆῃ καὶ νῦν τὸ "μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθην" καὶ "εἰ 5 ἐμὲ ἐδίωξαν", ὡς φησιν ὁ Κύριος, "καὶ ὑμᾶς διώξουσιν". πέμπεται δὲ καὶ αὕτη εἰς τινα τόπον, ἦτοι χῶραν, διηνεκῶς καταδικασθεῖσα τὴν ἐξορίαν. Ὡς οὖν ἀρνίον ἄκακον τοῦ τυθῆναι ἀπήγετο ἡ ἁγία· ἐξαιρεῖται δὲ τοῦ θανάτου καὶ ταύτην ἄγγελος, ὡς τὴν Σωσάνναν ὁ Δανιὴλ, μᾶλλον δὲ κάκεινῃ καὶ ταύτην "τὸ πνεῦμα 10 τὸ ἅγιον". παρίσταται γὰρ ὁ ἅγιος ἄγγελος τῷ ἀπάγοντι αὐτὴν δεσμοφύλακι καὶ λέγει αὐτῷ· "ἀπόλυσον ταύτην τὴν γυναῖκα". Τοῦτο δὲ οὐ μόνον ἄπαξ, ἀλλὰ καὶ πολλάκις φανεῖς αὐτῷ εἶπεν· ὁ δὲ θεοδουκῶς τὸν ἀπὸ τοῦ βασιλέως κίνδυνον, τὸ ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου προσταχθὲν αὐτῷ οὐκ ἐπλήρωσε, φάσκων, ὡς "εἰ μὴ κατὰ 15 αὐτοῖς νενομισμένον ἢ βούλλα δειχθῆῃ τῷ βασιλεῖ, οὐ πιστεύεται τῶν καταδίκων ὁ θάνατος, καὶ καταδικάζομαι εἰς τὴν ἔμαυτοῦ κεφαλὴν". ἡ γὰρ βούλλα οὐκ ἂν ἄλλως ἀφήρητο τοῦ τραχῆλου σώα καὶ ἀκέραιος, εἰ μήτοι γε τῆς κεφαλῆς ἀποτεμονομένης· τοῦτο δὲ μετὰ θάνατον προδήλως ἐγένετο τῶν ἐν τῇ ἐξορίᾳ ἰδίῳ θανάτῳ τὸν 20 βίον αὐτῶν καταστρεφόντων. Εἶτα τί γίνεται; λέγει τῷ δημίῳ πάλιν ὁ ἄγγελος· "ὑπόρξας τὸν κίνδυνον τὸν ἐκ τοῦ βασιλέως σου, ἐὰν μὴ ἐπιδείξῃς αὐτῷ τὴν βούλλα τῆς γυναικός"; τοῦ δὲ φήσαντος οὕτως ἔχειν, λαβὼν ὁ ἄγγελος τὴν βούλλα τῶν σῶαν καὶ ἄτμητον ἐκ τοῦ τραχῆλου τῆς μάρτυρος δέδωκε τῷ δεσμοφύλακι· 25 ὁ δὲ ταύτην λαβὼν διηγῆσατο τῇ ἀθλοφόρῳ πᾶσαν τὴν ὀπτασίαν καὶ ἐνέργειαν τοῦ ἀγγέλου, καὶ ὅτι "ἀπελύθης καὶ ὑπαγε ὅπου θέλεις". ὅπερ καὶ γέγονεν.

1 κῶδ. παραπέρισαι. — 3 κῶδ. τιμωσθαι. — 5 Λουκ. κβ', 37. — 6 Γωθ. εὐαγ. ιε', 20. — 10 Δανιὴλ α', 45. — 12 κῶδ. λέγει α. ἀπόλυσον. — 13 κῶδ. ἀπαξ. — 14 κῶδ. ἔπειτα. — 15 κῶδ. οὐκ ἐπλήρωσε. — 18 οὐκ ἂν ἐγραφε ἀντι τοῦ ἐν τῷ κῶδ. γὰρ. 19 κῶδ. ἀποτεμονομένης. — 20 κῶδ. ἐντι. — 21 κῶδ. βίοναυτῶν. — 22 κῶδ. εὐφροῦ. — 24 κῶδ. οὕτως. — 26 κῶδ. διηγῆσατο || κῶδ. ὀπτασίαν. — 27 κῶδ. κατενέργειαν || κῶδ. ὀπτασίαν.

16. Θεωρήσασα γάρ τὴν βούλλαν ἢ μάρτυς ἀφαιρηθεῖσαν μὲν ἀπὸ τοῦ ἑαυτῆς τραχήλου, ἐν ταῖς χερσὶ δὲ βλεπομένην τοῦ δεσμοφύλακος, ἐν νῶ λαβοῦσα τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν καὶ ὅτι ὡς τὸν κορυφαῖον τῶν αποστόλων Πέτρον ἐκ τῶν δεσμῶν καὶ τῆς
 5 φυλακῆς ἠλευθέρωσεν ὁ Θεὸς διὰ τοῦ ἀγγέλου. οὕτω καὶ νῦν αὐτήν, ἐδόξασε μὲν τὸν Θεόν, ἐστόργισε δὲ καὶ ἐλυπήθη διὰ τί μὴ ἐπέτυχε διὰ τοῦ ξίφους ἢ καὶ ἐτέρων βασάνων τῆς ἐν Χριστῷ τελειώσεως. Στεναζούσης δὲ αὐτῆς καὶ μεγάλως ἐπὶ τούτῳ δυσφροσύσης, ἀπισίους τε μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐπὶ τὸ Νίτζιον, φαί-
 10 νεται πάλιν ὁ ἄγγελος λέγων αὐτῇ: "διὰ τί περιλύπος εἶ; καὶ ἵνα τί σκυθρωπάζουσα πορεύῃ; ἢ δὲ πρὸς τὸν ἄγγελον φησίν, "ὅτι οὐ γέγονα ἄξια τοῦ διὰ τῆς τομῆς τοῦ ξίφους καὶ τοῦ μαρτυρίου τελειωθῆναι". Ὁ δὲ πρὸς αὐτήν "ἐγὼ σου πληρῶ τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην", καὶ δείκνυσιν αὐτῇ σπάθην καὶ προτρέπει στή-
 15 ναι τὸν ἑαυτῆς ἀγχένα λέγων: "ἴδού νῦν ἀποτέμνω σου τὴν κεφαλὴν". ἢ δὲ πρόθυμος τοῦτο πεποιήκεν· ὁ δὲ ἄγγελος προσάγει τῷ τραχήλῳ αὐτῆς τὴν σπάθην, ἢ δὲ ἐργάζεται τὴν τομῆν. Οὕτω τυπώσαντος τοῦ ἀγγέλου τὴν ὕρασιν, στάζει τὸ αἷμα, εἰς πίστω-
 20 σιν αὐτῆς, εἰς τὰ ἐκείνης ἐνδύματα· ἦν τινα ἐσθῆτα φέρουσιν τὰ αἵματα καὶ οἱ ταῦτα παρ' αὐτῆς μαθόντες ἐθεάσαντο καὶ ἐπληροφορήθησαν. Ὅθεν καὶ πολλοὶ τῶν ἐχόντων ποικίλας νόσους ἀπτόμενοί τε αὐτῆς καὶ τῶν ἱματίων αὐτῆς ἐθεραπεύοντο· τοῦτο γὰρ καὶ ὁ τὴν τομῆν ποιήσας ἄγγελος προσεῖπεν αὐτῇ, ὅτι "πολλὰς ἰάσεις τὰ ἡμαχμένα σου ἱμάτια ποιεῖν ἔχουσιν". ἐφαίνετο δὲ καὶ
 25 τὰ τεκμήρια τῆς τομῆς ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτῆς.

17. Ἀλλὰ μηδεὶς ἀπιστεῖτω· ὁ γὰρ ἐκ παρθένου γενθεὶς καὶ τὴν παρθενίαν φυλάξας ἄφθαρτον, τὴν τε θάλασσαν τεμῶν εἰς διαίρεσεις καὶ πάλιν συνάψας ὡς Θεὸς ἰσχυρὸς, καὶ τοῦτο δυνατός ἦν ποιῆσαι· "θέλημα γὰρ τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει καὶ τῆς

5 ἠλευθ. διὰ τοῦ ἀγγέλου] Πράξ. ιβ', 7.— 8 κῶδ. ἐπιτοετο. — 9 κῶδ. ἐπιτοετο. —
 20 κῶδ. παραυτῆς.— 21 κῶδ. ἰωνεχόντων ποικίλας ν. ἀπτόμενοι.— 23 κῶδ. τομῆν.—
 24 κῶδ. ἡμαχμένα || κῶδ. ἐφαίνετο. — 27 θάλ. εἰς διαίρεσεις] Ψάλμ. ρλε', 13. —
 29 Ψάλμ. ρμδ', 19.

δειξείως αὐτῶν εἰσακούσεται καὶ σώσει αὐτούς· οὐ μόνον γὰρ τοῦτο
νῦν πεποίηκεν ὁ παντοδύναμος κύριος Θεὸς ἡμῶν, ἀλλὰ [καὶ τῷ]
καιρῷ Λικίνιου τοῦ διώκτου τοιοῦτόν τι γέγονεν. Τὸν γὰρ ἅγιον Βα-
σιλέα — ἐπίσκοπος δὲ ἦν οὗτος τῆς πόλεως Ἀμασειας — ἀποτεμῶν ὁ
Λικίνιος ἐκέλευσε ριφῆναι [τὴν κεφαλὴν μὲν ἐτέρωθι], ἐτέρωθι δὲ τὸ 5
σῶμα τοῦ ἁγίου, εἰς τὴν τῶν Νικομηδέων θάλασσαν· ἐν τοῖς
ἐκεῖσε γὰρ βασιλείοις ὁ Λικίνιος τὸ τηρικαῦτα διέτριβεν. Συνήφθη
δὲ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἁγίου τῷ σώματι αὐτοῦ καὶ διὰ θαλάσσης ὑπὸ
τὸν βυθὸν ἀπὸ Νικομηδείας ἀνέπλευσεν εἰς Σινώπην τὴν πόλιν·
κάκεισε παραγενόμενοι τοῦ ἁγίου οἱ μαθηταί, οὕτω γὰρ κατ' ὄναρ 10
ἐφάνη αὐτοῖς ὁ ἅγιος λέγων· "δεῦτε εἰς Σινώπην καὶ λάβετε με·
ἐκεῖσε ὕμᾶς περιμενῶ" —· οἱ δὲ παραγενόμενοι, χαλάσαντες σαγή-
νην, ἔλαβον ὃν ἐφίετο μαργαρίτην καὶ ἀπήνεγκαν εἰς τὴν εαυτῶν
πόλιν Ἀμάσειαν. Πλὴν ὅμως πρὸς πληροφορίαν τῶν τότε πιστῶν
ἐδείκνυντο τὰ τῆς τομῆς τεκμήρια κυκλιτερώς ἐν τῷ τραχήλῳ τοῦ 15
ἁγίου ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος· ἀλλ' ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τὸ προκείμενον.

18. Ἐλθούσα τοίνυν εἰς τὴν Νιζίβιν ἡ ἅγια μάρτυς Μαρία
διήγεν ἐν αὐτῇ, πολλοὺς ωφελοῦσα καὶ ἐπιστρέφουσα πρὸς τὸν
Θεόν· γενομένης δὲ τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Περσῶν ἐπὶ Ὀρμισδαν
τὸν εαυτῶν βασιλέα — αὐτὸς γὰρ καὶ τὰς πλείονας τιμωρίας προ- 20
σήγαγε τῇ μάρτυρι —, ἔθετο εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆς καταλαβεῖν
τὰ Ἰεροσόλυμα καὶ τοὺς σεβασμίους τόπους Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ
ἡμῶν εὐχῆς χάριν· καὶ δὴ τῷ νόηματι τὸ ἔργον ἐπεκαλούθησεν.
Φθάσασα τοίνυν εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς μέρη τῆς Ἀνατολῆς παρέβα-
λεν ἐν τινι τόπῳ, ἐν ᾧ μοναστήριον, μᾶλλον δὲ συνακτῆριον λη- 25
στῶν, ὑπῆρχεν· τῆς γὰρ λόμης καὶ νόσου τῆς τῆς Σευηριανῆς
ἐτόγχανον κακοφροσύνης. Βουλευθείσης οὖν αὐτῆς μεταλαβεῖν τοῦ
σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ. — ἐνόμιζε γὰρ αὐτοὺς ὀρθο-

2 κῶδ. ἀλλὰ καιρῷ. — 4 κῶδ. οὗτος || κῶδ. ἀμασειας. — 5 προσέθηκα τὸ τὴν
κεφαλὴν μὲν ἐτέρωθι. — 6 κῶδ. τωρικαυθῶν. — 8 κῶδ. επιοτόν. — 9 κῶδ. ἀπο-
νικομηδείας || κῶδ. σινώπην οὕτω καὶ κάτω. — 10 κῶδ. κατόναρ. — 14 κῶδ. προσ-
πληροφορίαν. — 15 κῶδ. κυκλιτερώς. — 16 κῶδ. ἀλλεπανέλθ. ἐπιτοπροκείμενον. —
17 κῶδ. ἐλθούσα. — 23 τῷ κῶδ. τῶ. — 24 κῶδ. καθ' ἡμᾶς.

δόξους εἶναι —, ἡρώτων τὴν μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ "τίς εἶ" καί ποθεν ἦκεν καὶ ποίας μερίδος τυγχάνει καὶ τίνας ἢ ποίους προσδέχεται ἱερεῖς, προσεπονομάζοντας καὶ τὰ ὀνόματα τῶν προυχόντων τῆς ἑαυτῶν αἰρέσεως· ὡς δὲ συνήθως ἢ τὸν ἀληθινόν
 5 νομφίον ἔχουσα Χριστὸν κηρύξασα τὴν ὀρθὴν τῆς πίστεως ὁμολογίαν εἶπεν, ὅτι "ἐγὼ ταπεινὴ χριστιανὴ εἰμι, κοινωνικὴ τῆς ἁγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας"· καὶ οὐ προσδεχθεῖσα παρ' αὐτῶν ἀπέστη εἰς ἕτερον τόπον· οἱ δὲ μοναχοί, μᾶλλον δὲ μουσαροί, τοὺς ἀπίστους στρατιώτας, τοὺς καὶ τὸν Κύριον
 10 σταυρώσαντας, μιμησάμενοι, κλήρους πρὸς ἑαυτοὺς ἐπέβαλον φάσκοντες· "Τίς αἴτιος ἢ ἀνάξιος ὤφθη; ἡμεῖς οἱ μὴ δεδωκότες αὐτῇ κοινωνίαν, ἢ αὐτῇ"; Καὶ δὴ πίπτει ὁ κληρὸς ἐπὶ τοὺς δεδωκότας ἐκείνους αὐτούς· αὐτοὶ γὰρ καὶ τὸν ἄσκητον χιτῶνα τοῦ Χριστοῦ σχίζουσι διὰ τῆς αὐτῶν φαντασιώδους καὶ συγκεχυμένης,
 15 λέγω δὴ τῆς Σευηριανῆς τερατώδους δογματοποιίας.

19. Ἀλλ' οἱ μὲν μοναχοί, μᾶλλον δὲ Δαίμονες ἄγριοι, οὕτως ἀπεπέμφαντο τὴν ἀνάδα τοῦ Χριστοῦ· ἢ δὲ μετεληθῶσα ἦκεν, καὶ καταλύσασα εἰς ἕτερον οἶκον εὔρε πάλιν ἐξ ἡμισείας τὸ κακόν· ἦν γὰρ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ οἴκῳ ἀνδρόγυνον, καὶ ἡ μὲν ἀνδρεία
 20 γυνὴ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας καὶ ὀρθοδόξου πίστεως κατεῖχε [τὰ] δόγματα, ὁ δὲ ἀνὴρ ἀνὴρ τῆς τῶν Ἀκεφάλων κακοφροσύνης κατεῖχε τὰ σπέρματα· κακῶν γὰρ διδασκάλων κακὰ τὰ μαθήματα. Τί οὖν ἡ μάρτυς; τί ἔπασχεν ὑπ' ἀμφοτέρων αὐτῶν; Ἡ γυνὴ πρὸς τὴν ὀρθόδοξον εἶλκεν πίστιν, ὁ δὲ ἀνὴρ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ προ-
 25 τρέπει κακοπιστίαν. Ὡς οὖν εἶδεν ἑαυτὴν ἢ μάρτυς ἐξ ἀμφοτέρων διελεγμένην, οὐκ ἄλλως ἔδωκεν ἑαυτὴν ἐπὶ τῷ κοινωνῆσαι, πρὶν τοί γε θεοῦθεν αὐτῇ γεγονέναι τοῦ κρείττονος καὶ τῆς ὀρθῆς ὁμολογίας ἢ ἀποκάλυψις. Καὶ δὴ μεινάσης χρόνον αὐτῆς οὐκ ὀλίγον ἀκοινωνήτου, φαίνεται πάλιν ὁ ἄγγελος αὐτῇ, ἅμα καὶ τὸ ἀνεπί-

2 ἢ ποίους] κωδ. ἠπίους. — 4 κωδ. ὡσε. — 6 κωδ. εἰμι. — 8 κωδ. πηφαντών. — 10 κωδ. ἐπέβαλλον. — 12 κωδ. ἐπίτους. — 15 κωδ. δογματοποιίας· ἄλλοι. — 17 κωδ. ἔκειν. — 18 κωδ. ἐξημισείας. — 19 κωδ. ἀνδρεία. — 21 κωδ. τῶν ἀκεφάλων. — 23 κωδ. προστίν. — 24 κωδ. ὅδε ἡ. προστίνεαυτοῦ. — 25 κωδ. ἐξαμφοτέρων. — 26 κωδ. ἐπιτ || κωδ. πρίντιγε. — 28 κωδ. ἀκόλιγον.

ληπτον καὶ ὀρθὸν δόγμα σαφηνίζων, ἅμα καὶ προτρέπων αὐτὴν αὐτῷ ἀκολουθῆσαι. Εἰσέρχονται εἰς τὴν τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίαν ἀμφότεροι· δείκνυσιν ὁ ἄγγελος τῇ ἀθλοφόρῳ τὴν διαφορὰν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς κακοπιστίας. Πῶς καὶ τίνι τρόπῳ τυποῖ τὴν 5 ὕρασιν; ὑποδείκνυσιν ἑαυτὸν βαστάζοντα ποτήριον, δύο ἔχον διαφορὰς ἐν διαιρέσει, τὸ μὲν ἐν μέρος γέμον φωτός, τὸ δὲ ἕτερον σκότους. Προσάγει παῦσιν ἢ μάρτυς τῷ ἄγγέλῳ: "Τίς ἐστὶν ἡ δια- 10 φορὰ τῆς αἰρέσεως τοῦδε τοῦ ποτηρίου, κύριέ μου, κύριε"; "Ὁ δὲ πρὸς αὐτὴν φησὶν "Τὸ μέρος τὸ πεφωτισμένον ἢ πίστις τῶν εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν κοινωνούντων ἐστίν· σὺ τοίνυν εἰς τοῦτο 10 [τὸ] δεξιὸν μέρος, ἔχου εἰς τὴν ἀγίαν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν κοι- νῶναι· τὸ δὲ ἕτερον, ὅπερ ἐστὶν ἀριστερόν, ἢ τῶν αἰρετικῶν κα- κοπιστία τυγχάνει· μὴ ἄψη, μηδὲ προσεγγίσῃς ἐκεῖνοις. Ταῦτα οὕτως διδαχθεῖσα ἢ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς καὶ πληροφορηθεῖσα, καὶ 15 ἑτέροις ὕστερον διηγησαμένη, τοῦ λοιποῦ ἀνευδαιόστως εἰς τὴν 15 ἀγίαν καθολικὴν ἐκκλησίαν μετελάμβανε τοῦ σώματος καὶ αἵματος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

20. Μετὰ δὲ καὶ ταύτην τὴν ὀπτασίαν ἀπάρασα τῶν μερῶν ἐκεῖνων, ὡς Μωσῆς ἐκεῖνος ὁ τοῦ Θεοῦ θεράπων μετὰ τῆς σκη- 20 νῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ περιπολοῦσα ἐκ τόπου εἰς τόπον, ἤβουλήθη καταλαβεῖν καὶ τὸν σηκὸν τοῦ ἀγίου μάρτυρος Σεργίου καὶ Βάχ- χου ἐν τῷ Βαρβαρικῷ χάριν εὐχῆς· ὅπερ καὶ πεποιήκεν. Πλη- ρώσασα γοῦν τὴν εὐχὴν, ἐκείθεν ἀπάρασα κατέλαβε τὰ Ἱεροσό- λυμα, τοὺς ἀγίους καὶ σεβασμίους τόπους Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ὡς οὖν ἐν αὐτῇ τῇ Ἁγίᾳ Πόλει διέτριβεν, παρέβαλε μοναχῷ τινι 25 μεγάλῳ, πρόγνωσιν ἔχοντι· ὃς ἰδὼν αὐτὴν προσηγόρευσεν αὐτὴν εἰπὼν ** καὶ γὰρ ὑπερβαλλόντως καὶ τὴν ὑψηλὴν ταπεινώσειν ἐκέ- κτητο καὶ πρὸς τὸν πατέρα μετ' εὐλαβείας ἀπεκρίνατο· "Τίς γάρ εἰμι ἐγώ, κύριέ μου κύριε"; Ἐπὶ πολὺ γοῦν διάστημα τῆς ἡμέ-

9 κῶδ. προσαιτην. — 11 προσέθηκα τὸ τὸ || κῶδ. ἐκκλησιαν. — 13 κῶδ. μηδε-
προσεγγίσῃς. — 15 κῶδ. ἀνευδαιόστως. — 16 κῶδ. ὀπτασίαν. — 25 κῶδ. εἰμι. —
27 μετὰ τὸ εἰπὼν ὑπάρχει χάσμα· κῶδ. εἰπὼν, καὶ γὰρ (εἰ μὴ δι' ὁμοιοτέλεστον οὐκ
αντέγραφα τὸ νῦν ἐνταῦθα διακριθὲν χάσμα). — 28 κῶδ. προστὸν π. μετευλαβείας.
29 κῶδ. εἰμι || κῶδ. ἐπιπολι

ρας διαφόρους και ἐπωφελεῖς λόγους ποιησαμένων αὐτῶν, ἐκινήθη
 και τὰ περὶ τῆς συντελείας τοῦ κόσμου και τῆς παρουσίας τοῦ
 Ἀντιχρίστου· και στεναχθῆς ὁ γέρων λέγει· τῇ μάρτυρι ἅπερ και
 αὐτῇ ἠπίστατο· «Ἦγγικε τὸ τέλος και ἡ παρουσία τοῦ Ἀντιχρί-
 5 στου· ἐγὼ γὰρ γεγονός μαθητῆς μεγάλου πατρός, ὃς ἔλεγεν, ὅτι
 οὐ μετὰ πολὺν χρόνον ἀναδείκνυται ὁ ἀντικείμενος και ὑπεραιρού-
 μενος ἄνομος» ἄνθρωπος, καθὼς και αἱ θεῖαι Γραφαὶ τὰ περὶ
 αὐτοῦ σημαίνουσιν και εἰσὶ τινες ταύτης τῆς γενεᾶς, οἵτινες ἐν
 ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ φθάσαι ἔχουσιν· «τὸ γὰρ μυστήριον τῆς πλά-
 10 νης ἤδη ἐνεργεῖται», καθὼς φησι Παῦλος ὁ θεῖος ἀπόστολος. Εὐ-
 ζώμεθα οὖν, ἵνα ὁ Κύριος μετ' εἰρήνης ἡμᾶς παραγάγῃ τοῦ βίου
 τούτου και περισώσῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὃν ἐξελέξατο. Τούτων ἀκού-
 σασα τῶν λόγων ἡ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς ἐπεσφράγισε και αὐτῇ
 ταῦτα οὕτως ἔχειν· και γὰρ «καθὼς, δέομαί σου», φησί, «ὅτε
 15 ἤμην ἐγκλεισμένη εἰς τὸ τῆς Λήθης φρούριον, ἤκουσα παρὰ τοῦ
 ἀγγέλου, ὅτι ἤγγικεν ἡ παρουσία τοῦ Ἀντιχρίστου, και ἐγγὺς
 ἔστιν ἐπὶ θύραις».

21. Πληρωσάντων τοίνυν αὐτῶν και τὰ περὶ τῆσδε τῆς ἀπο-
 καλύψεως, ἤγουν προγνώσεως, ῥήματα, ὁ μὲν γέρων ἔμεινεν, ἐν
 20 ᾧ ἦν τόπω· αὐτῇ δὲ τὴν εὐχὴν αὐτῆς και αὐθις καταθυμίως
 πληρώσασα, και ἐμπλησθεῖσα τῶν τύπων, ἐν οἷς τὰ σαρκικά πα-
 θήματα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑποδείκνυνται, αὐτίκα
 ὑπέστρεψεν και ἐλιθοῦσα ἔμεινεν εἰς τὰ μέρη τὰ περὶ Ἱερὰπολιν
 τῆς Ἀνατολῆς, ἐν εὐκτηρίῳ οἴκῳ τοῦ ἀγίου Συμεῶνος, σκοποῦσα
 25 τὴν τῶν Βαβυλωνίων βασιλέων ἐκβασιν, ἣ μᾶλλον, εἰπεῖν κατά-
 λυσιν· οὔτε γὰρ προγνώσεως ἁμοιρὸς ἐτύγχανεν ἡ τοῦ Χριστοῦ
 μάρτυς. Προεῖπεν γοῦν και τὰ περὶ τῆς ἀναιρέσεως τοῦ Ὀρμέδου,
 και τὰ περὶ τῆς ἐκδιώξεως τοῦ Χασρόου και τὴν εἰς τὴν εαυτοῦ

3 κῶδ. ἀπερ.— 6 ἀντικ. και ὑπεραιρούμενος] Θεσσαλον. 2, β', 4-8.—7 κῶδ. περι-
 αυτοί.— 8 κῶδ. τινες.— 10 κῶδ. φησὶ [Παῦλος] Θεσσαλ. 2, β', 7 || κῶδ. θεῖος.—
 16 Ἰωάν. ἐπιστ. 2, β', 18.— 17 ἐγγὺς-θύραις] Ματθ. 23, 33. Μάρκ. 13, 29.—
 18 κῶδ. περιεσθῆ.— 20 κῶδ. αὐτῆς.— 23 κῶδ. περιεράπολιν.— 24 κῶδ. ἐνε-
 κτισίω.

βασιλείαν πάλιν ἀποκατάστασιν, καὶ ὅτι οὐ μετὰ πολὺν χρόνον ἡ βασιλεία καταλυθήσεται τῶν Περσῶν· ἀλλὰ καὶ περὶ Ἀριστοβούλου τοῦ ἀντιγραφέως κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν, ἐν τῇ ἐτελεύτησεν, ἔγνω καὶ τοῖς οὖσιν ἐγγὺς αὐτῆς εἶπεν, ὅτι τῇ ὥρα ταύτῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀριστόβουλος ἐτελεύτησεν. "Οὐδεν οἱ ἀκούσαντες ταῦτα παρ' αὐτῆς, σημειωσάμενοι τὴν τε ὥραν καὶ τὴν ἡμέραν, οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας ἐπληροφόρηθησαν ταῦτα οὕτως ἔχειν.

22. Πολλοὶ οὖν τῶν μεγάλων καὶ πιστοτάτων ἀνδρῶν, ἐν τε ἀρχιερεῦσι τελοῦντες, ἐν τε στραταίαις μέγιστοι καὶ ἀξιόμασιν, καὶ εἶδον τὴν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα καὶ τὰ προγεγραμμένα πάντα ἤκουσαν ἀπὸ αὐτῆς ἐκείνης· οἱ καὶ διηγῆσαντο ἡμῖν, καὶ μάλιστα Δομετιανὸς ὁ ἀγιώτατος καὶ μακαριώτατος ἀρχιεπίσκοπος τῆς ἡμετέρας Μελιτινῶν μητροπόλεως, ὃς καὶ μεγάλως ἐτίμησε τὴν μάρτυρα ἐν οἷς προσέτρεψεν αὐτὸν πρᾶσαι· μαθούσα γὰρ ἡ ἀγία, ὅτι ἐκεῖνος ὁ δεσμοφύλαξ, ὁ τὴν βούλλαν λύσας τὴν αὐτῆς καὶ ἀπολύσας αὐτήν, ὑπὸ Ὀρμίσδου τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν ἐγκατάκλειστος γέγονε, διότι ἀπέλυσεν αὐτήν, ἔλεγεν οὖν τῷ μεγάλῳ, ὅτι "Ἐάν μὴ ἀπολυθῆ ἔκείνος ὁ δεσμοφύλαξ, πάλιν ἀπέργομαι ἐκεῖ καὶ παραθίδωμι ἑμαυτήν· οὐ γὰρ ἦν δίκαιον, ἵνα δι' ἐμὲ πάθῃ τι κακὸν ἐκεῖνος καὶ ἵνα ἄλλοις θλίψις, ἡμῖν δὲ ἄνεσις ἦ". Ταῦτα ἀκούσας ὁ ὁσιώτατος μητροπολίτης παρεσκευάσατο τὸν βασιλέα Χοσρόην τὸν νέον βασιλικὴν ἀμεριμνίαν ἐκείνῳ τε παρασχεῖσθαι καὶ πᾶσιν ὁμοίως, ὅσοι πρὸς γένος τῆς μάρτυρι· συνήπτοντο καὶ μάλιστα τοῖς γεγενοῖς χριστιανοῖς—πολλοὶ γὰρ γεγενοῖς τοῦ γένους αὐτῆς χριστιανοί-- , ὥστε ἀδεῶς ὅπου δ' ἂν ἐθέλωσιν ἀκωλύτως διάγειν· ὅπερ καὶ γέγονεν· μετὰ γὰρ τὸ ἀποκατασταθῆναι τὸν Χοσρόην ἐν τῇ αὐτῇ βασιλείᾳ ἐνεφάνησαν τὴν ἀμεριμνίαν οἱ συγγενεῖς τῆς ἀθληφόρου καὶ ὡς διάγουσιν ἐλευθερίως, ὡς μεμαθῆκαμεν, ἐν τῇ ἑαυτῶν γῶρα.

2 Ἀριστόβουλος] Θεοφ. Συνακτικῶν [ιστορ. γ', σ. 115 Boor. — 3 κῶδ. ἀντιγραφίος. — 7 κῶδ. μεταπολλάξ. — 12 Δομετιανὸς] Θεοφ. Σιμοχ. σ. 179, 182, 183, 194, 197 Boor.— 16 κῶδ. Ὀρμίσδου. — 19 κῶδ. διέμε. — 20 κῶδ. θλίψις. — 23 μάρτυρι] κῶδ. μαρτυρία.— 27 αὐτῆ] αὐτοῦ? — 28 κῶδ. τῆσαιθληφόρου. — 29 κῶδ. εντε.

23. Οὐδὲ ταῦτα [μόνα] ἐν τούτοις ἦν· καὶ διὰ τῆς τοῦ Θεοῦ
βοηθείας καλῶς ἐκυβέρνησεν ὁ προειρημένος ἀγιώτατος ἀνὴρ τῶν
τοιούτων πραγμάτων [τὴν] κίνησιν· καὶ “ὁ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγ-
μοῦ λύσας” καὶ “τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας”
5 Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάλιν ὁ αὐτὸς διὰ τῶν ἀξίων αὐτοῦ, ἱε-
ρέως τέ φημι· καὶ βασιλέως, εἰρήνευσε τὰς πολιτείας· ἀμφοτέρα
γὰρ τῷ Θεῷ φύσει προσόντα καὶ παρ’ αὐτοῦ τοῖς ἀξίοις δοθέντα
συνέδραμε κατὰ τε τὸ συγγενὲς τῆς κατὰ σάρκα κοινωνίας, κατὰ
τε τὸ ἀξίωμα τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων, τῆς τε ἀρχιερωσύνης
10 φημί καὶ τῆς βασιλείας. “Ὅθεν ὁ Χριστὸς καὶ σωτὴρ ἡμῶν ἀρ-
χιερεὺς καὶ βασιλεὺς ἔστι τε καὶ ὀνομάζεται κατὰ Μελχισεδέκ,
καὶ ὁ ἄγγελος ὁ τὴν θεοτόκον καὶ ἀειπαρθένον Μαρίαν εὐαγγελι-
σάμενος ἔλεγεν, ὅτι· “Ἰδοὺ σολλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ
καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς ὑψί-
15 στου κληθήσεται καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς
αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος”. Ἐπεὶ οὖν διὰ
τῆς συνεργείας τοῦ ἀληθινοῦ καὶ φύσει ὄντος ἀρχιερέως τε καὶ
βασιλέως Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ δι’ ἀμφοτέρων τῶν αὐτοῦ
20 θεραπευτῶν εἰρηρικῶν πέρας ἐδέξατο τὰ καθ’ ἡμᾶς τε καὶ τοὺς
Βαβυλωνίους, ἀντεδόθησαν δὲ τῇ φιλοχρίστῳ πολιτεία ἡμῶν καὶ
αἱ πόλεις, ἥ τε τῶν Ἁγίων Μαρτύρων καὶ τὸ Δάρας, διὰ τῆς αὐ-
τῶν πρεσβείας καὶ τῆς προσφάτου μάρτυρος Γολινδοῦχ, τῆς καὶ
Μαρίας, παρεκάλει ὁ προειρημένος ἀγιώτατος ἀνὴρ τὴν ἀθλη-
25 φόρον ἐπὶ τῷ παραγενέσθαι αὐτὴν εἰς τὴν βασιλεύουσαν πόλιν τῶν
χριστιανῶν, “ὅπως ἀσπάσωνταί σε”, φησὶν, “οἱ φιλόχριστοι καὶ
εὐσεβέστατοι βασιλεῖς, καὶ εὐλογήσης κατὰ πρόσωπον αὐτούς τε
καὶ τὴν πόλιν· ἐπιθυμοῦσι γὰρ τὸ πρόσωπόν σου θεάσασθαι, με-

1 προσέθηκα τὸ μόνα καὶ κατόπι τὸ τὴν. — 3 κῶδ. μεσότοιχον || Ἐφεσ. β',
14, 15. — 5 κῶδ. αὐτοῦ. — 7 κῶδ. παρανοῦ. — 11 Ἐβρ. ε', 5-10. ς', 20. ζ', 1-3.
11. 17. — 13 Λουκ. α', 31-33. — 16 κῶδ. ἐπιτόν. — 19 κῶδ. ἀμφοτέρων. — 20 κῶδ.
τακαθ'. — 21 ἀντεδόθησαν] Θεοφ. Σημοκ. σ. 177 καὶ 182-183 Boor. — 21 Ἁγίων
Μαρτύρων = Μαρτυρούπολις. — 24 Μαρίας] κῶδ. μακαρίας. — 25 κῶδ. ἐπιτό. —
27 κῶδ. καιαπροσωπον.

μαθηκότες ἐκ πλείστων τούς σοὺς διὰ τὸν Χριστὸν ἀγῶνας". Ἡ δὲ τούτων ἐπακούσασα τῶν ῥημάτων ἔφη πρὸς τὸν ὕσιν· "Τὸ μὲν εὐξασθαί με καὶ παρακαλέσαι τὸν ἀγαθὸν Θεὸν ὑπὲρ τῶν πιστοτάτων βασιλέων καὶ τῆς βασιλευούσης πόλεως καὶ παντός τοῦ 5 χριστιανικωτάτου πολιτεύματος προθύμως τοῦτο ποιῶ· τὸ δὲ παραγενέσθαι με πρὸς αὐτούς οὐκ ἐπιτρέπει ὁ Θεὸς καὶ οὐκ ἐνδέχεται τοῦτο γενέσθαι". Ὡς δὲ πλείοσι λόγοις παρακλητικοῖς χρησάμενος πρὸς αὐτὴν πείσαι οὐκ ἴσχυσεν, τὴν αἰτίαν ἡρώτα δι' ἣν οὐκ ἐνδέχεται τοῦτο γενέσθαι· ἢ δὲ πρὸς αὐτὸν φησιν, ὅτι "Ἐγγὺς 10 ἔστι τὸ τέλος καὶ ἡ μετástασις τοῦ βίου μου, καὶ βούλη ἐν τῇ ὁδῷ πληρῶσαι με τοῦτο· μή, δέομαι σου, μὴ ἀναγκάσης με πράξαι τι τοιοῦτον, παρακαλῶ σε· προσκέκληται γάρ με ὁ κύριός μου Ἰησοῦς Χριστός".

24. Μετὰ πολλὰς γοῶν ἡμέρας ἔφθασεν ὁ καιρὸς τῆς μεταστάσεως τῆς αὐτῆς ἁγίας μάρτυρος πρὸς τὸν κοινὸν δεσπότην καὶ 15 Θεὸν ἡμῶν· ἀπελθοῦσα γὰρ εἰς εὐκτήριον οἶκον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Σεργίου, μέσον τοῦ Νιτζιβίου καὶ τοῦ Δάρας, καὶ γνοῦσα τὴν ἑαυτῆς παρεῖναι μετástασιν, ἔμεινεν ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ χαίρουσα καὶ ἀγαλλιωμένη· καὶ πρὸς Θεὸν τὰς χεῖρας ἐκτείνασα, θεολογικαῖς τε καὶ προσευκτικαῖς χρησαμένη φωναῖς, ἔφη πῶς ὧδε 20 «Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ ἀναρχος καὶ ἀτελεύτητος, ὁ τὰς νοεράς καὶ ἀσωμάτους ὑποστησάμενος δυνάμεις, τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν διὰ τοῦ μονογενοῦς σου υἱοῦ, κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου καὶ ζωοποιοῦ πνεύματός σου, ὁ ἐν πᾶσιν ὢν καὶ 25 διὰ πάντων διήκων καὶ ποιῶν τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων σε καὶ φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου, εἰσάκουσον τῆς δεήσεως τῆς δούλης σου καὶ τὸ πιστόν σου πολίτευμα φύλαξον· αὔτησον τὰ σκήπτρα τῶν εὐσεβῶν καὶ φιλογρίστων βασιλέων· πλήθυνον αὐτῶν τὰς κατὰ Βαρβάρων νίκας· ἀφάνισον, Κύριε, τὴν εἰδωλομανίαν κατάρ- 30

6 κῶδ. οὐκ ἐνδέχεται. — 7 κῶδ. ὡσθε. — 8 κῶδ. ἴσχυσεν. — 9 κῶδ. φησιν. — 10 κῶδ. βούλει. — 12 κῶδ. πράξει τι. — 16 κῶδ. ἀπελθοῦσα. — 19 κῶδ. προσθεῖται. — 20 κῶδ. πῶς ὧδε. — 26 κῶδ. διαπύτων. — 30 κῶδ. καταβαρβάρων.

- γῆσον τὴν σατανικὴν ἐνέργειαν, καὶ πᾶσαν τὴν τῶν αἰρετικῶν βλά-
σφημον γλῶσσαν εἰς εὐφημίαν καὶ εὐχαριστίαν τῆς εἰς σὲ με-
τάστρεψον· περίσωσον τὰ τῆς ἁγίας σου ἐκκλησίας πλήθη· τὴν
βασιλεύουσαν τῶν χριστιανῶν πόλιν καὶ τὴν περιόχιδά αὐτῆς καὶ
5 πᾶσαν πόλιν καὶ γῶραν, ἐν ἧ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον ἐπικέκλη-
ται, φύλαξον καὶ διατήρησον ἀπὸ πάσης θλίψεως ὀργῆς καὶ ἀνάγ-
κης, τοὺς δὲ ἀσεβοῦντας καὶ τοὺς μὴ προσκυνοῦντας σὲ τὸν πα-
τέρα καὶ Θεὸν ἡμῶν καὶ τὸν υἱόν σου τὸν μονογενῆ, τὸν κύριον
ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα, ὁδήγησον εἰς
10 τὴν σὴν ἐπίγνωσιν· φώτισον αὐτοὺς σὲ ζῆτεῖν καὶ σὲ προσκυνεῖν
ἀπόστησον αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων· τὰ γὰρ εἰδῶλα
τῶν ἐθνῶν δαιμόνια καὶ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, καθὼς καὶ ὁ
προφήτης λέγει· "θεοί, οἳ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίη-
σαν, ἀπολέσθωσαν". "αἰσχυρὸν ἤθωσαν πάντες οἳ προσκυνοῦντες τοῖς
15 γλυπτοῖς, οἳ ἐγκαυχώμενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν", ὅπως ὑπὸ
πάντων ἀνυμνεῖται καὶ προσκυνεῖται καὶ δοξάζεται σου τὸ ὄνομα,
τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ
καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν». Καὶ τὸ "ἀμήν" ἀνα-
πέμφασα προσήρξατο πάλιν εἰποῦσα· "Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὅς οὐκ
20 ἔδωκεν ἡμᾶς εἰς θήραν τοῖς ὁδοῦσι τῶν ὁρατῶν τε καὶ ἀορατῶν
ἡμῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ τὰς παγίδας αὐτῶν συνέτριψε καὶ ἡμᾶς ἐρ-
ρύσατο, βοήθειαν παρασχὼν ἐκ θλίψεως, μὴ συγχωρήσας πασῶν
ῶν ἡδυνάμεθα πειρασθῆναι· ἡμᾶς, ἀλλὰ ποιήσας συν τῷ πειρασμῷ
καὶ τὴν ἐκβασιν τοῦ πειρασμοῦ".
- 25 25. Πληρώσασα γοῦν καὶ ταύτην τὴν εὐχαριστήριον δοξολο-
γίαν, τὰς ἐν οὐρανῷ καὶ ἀγγελικὰς μετὰ παρρησίας ἐξήτει χορο-
στασίας, ὑφ' ὧν καὶ μετὰ πολλῆς ἀπεδέχθη χαρᾶς. Αὐτίκα γοῦν
ὁ κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν, ὑπὲρ οὗ καὶ τοὺς ἀγῶνας ἐνεστήσατο,
παρακαλεσάμενος αὐτὴν εἶπεν· "Δεῦρο, εὐλογημένη, καὶ ἀνδρῖσα-

1 κῶδ. αἰρετικῶν. — 11 κῶδ. ἀποτῆς. — 12 κῶδ. καθὼς. — 13 Ἱερμ. ι', 11. —
14 Ψαλμ. 45', 7. — 19 κῶδ. πρόσθετα || Ψαλμ. 84', 6. — 22 βοήθειαν ἐκ θλί-
ψεως] Ψαλμ. 48', 13. ρ', 13. — 23 κῶδ. ἀλλαποιήσας. — 26 κῶδ. μεταπαροη-
σίας. — 27 κῶδ. ὑφ' ὧν κ. μεταπολλῆς. — 28 κῶδ. ἀγῶνας.

μένη εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου". Ἡ δὲ τοῖς ἀπά-
γουσιν αὐτὴν ἀγγέλοις ἀγίοις εἰς τὰς οὐρανόους μονὰς τε καὶ λή-
ξεις οὐκ ἀγρώς ἐναποφύξασα, εἰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐ-
τῆς παρέθετο. Οὕτως ἀλλήσασα καὶ τὸν ὄρομον τελέσασα καὶ τὴν
πίστιν τηρήσασα ἢ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Μαρία, καταπαλαίσασα 5
" τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, τοὺς τε κοσμοκράτορας τοῦ σκότους",
τοὺς τε ορατοὺς καὶ ἀοράτους ἐχθρούς, καταλιπούσά τε τὴν γῆν
τῇ γῆ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ κάτω ποιήσασα, τὸν ἀέρα καὶ τὸν
ἀρχοντα τὸν ἐνεργοῦντα " ἐν τοῖς οἰοῖς τῆς ἀπειθείας", ὑπὲρ τὸν
αἰθέρα γενομένη, παραδραμοῦσα τὰ ὕλικά καὶ ὀρώμενα κάλλη, καὶ 10
ἐν τῇ στασίμῳ καὶ νοητῇ φύσει παρακύψασα καὶ ἐντὸς γενομένη
τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων, εἶδεν τὰ τοῦ Παραδείσου κάλλη, ἃ ὀφθαλ-
μὸς ἐμπαθῆς οὐκ εἶδεν, οὐδὲ οὐς ἤκουσε σχολιόν, οὐδὲ ἐπὶ καρ-
δίαν μὴ καθαρθεῖσαν τῷ πνεύματι ἀνέβη· τοιαῦτα γὰρ ἐν ἐπαγ-
γελίαις τοῖς δικαίοις ἐλπίζεται. Ἐν τοιούτοις οὖν ἀγαθοῖς καὶ ἐν 15
χώρᾳ καὶ φωτὶ ζώντων ἐπαναπαυομένη, ὧ τιμια καὶ ἀγία τοῦ
Χριστοῦ μάρτυς, καὶ ἀπαύστως μετὰ ἀγγελικῶν τάξεων καὶ τῶν
δικαίων ψυχῶν δεξιολογοῦσα τὴν ἀγίαν καὶ ζωοποιὸν καὶ ὁμοσύ-
σιον καὶ αἰδιον τριάδα, πρέσβευε καὶ νῦν σὺν τῇ ἀγίᾳ καὶ ἐνδόξῳ
δεσποίνῃ ἡμῶν θεοτόκῳ καὶ ἀειπαρθένῳ Μαρίᾳ ὑπὲρ τῶν εὐσε- 20
βεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων καὶ τοῦ πιστοτάτου
καὶ χριστιανικωτάτου ἡμῶν πολιτεύματος, ὑπὲρ τε ἐμοῦ τοῦ τα-
πεινοῦ Εὐστρατίου πρεσβυτέρου, τοῦ καὶ τὰς σὰς συγγράφαντος
ἀνδραγαθίας τε καὶ νίκας, καὶ τῶν ταῦτα ἡμῖν διηγησαμένων.

26. Ἐτελειώθη ἡ ἀγία μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Μαρία ἡδαικτιό- 25
νος θ' μηνὸς ἰουλίῳ ἐγ'· κατετέθη δὲ ἐν τῷ προλεχθέντι ὄλιῳ τοῦ
ἀγίου μάρτυρος Σεργίου, βασιλεύοντος μὲν τῆς Περσῶν βασιλείας
Χοσρόου τοῦ νέου, τῆς δὲ ἡμετέρας πολιτείας τῶν χριστιανῶν
Μαυρικίου καὶ Αὐγούστης καὶ Θεοδοσίου καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ

1 Ματθ. κ', 21, 23. — 2 μονὰς] πρὸς. Ἰωάν. εὐαγ. δ', 2. — 4 τὸν ὄρομον τελέ-
σασα κέ] πρὸς. Πράξ. κ', 24. Τυροῦ. 2, δ', 7. — 6 Ἐφεσ. ε', 12. — 9 Ἐφεσ. β', 2. —
13 κῶδ. ἐμπαθῆς οὐκ εἶδεν, οὐδὲ || κῶδ. σχολιῶν ο. επικαρδίαν. — 13 Πσαλα ξδ', 4.
Κορινθ. 1, β', 9. — 16 χώρα ζώντων] Ψαλα. ρδ', 9. — 22 κῶδ. τοῦ ἐμοῦ τοῦ.

παίδων, σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ πρὸς αὐτῶν ἀεὶ τε καὶ εἰς τοὺς ἀπε-
ραντους αἰῶνας βασιλεύοντος τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ τῷ πατρὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος ἅμα
τῷ ἁγίῳ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
5 τῶν αἰώνων ἀμήν — Ἐπληρώθη σὺν Θεῷ τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου
μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Γαλιθαίου ἡ ἄθλησις.

VIII.

(ΚΥΡΙΑΛΟΥ ΣΚΥΘΟΠΟΛΙΤΟΥ)

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ

τοῦ κατὰ τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου δίκην ἡλίου λάμπαντος ¹.

(Cod. Patm. 188, f. ρνε'—ρς').

1. Ὁ πεφωτισμένος τε καὶ ἡγιασμένος πατὴρ ἡμῶν Γεράσιμος ὠρμάτο μὲν ἐκ τῆς τῶν Λυκίων χώρας, ἀφιερῶνθι δὲ ἐκ βρέφους τῷ Θεῷ ὑπὸ τῶν αὐτοῦ γονέων, χριστιανῶν ὄντων, καὶ ἐν κοινοβίῳ ἐκ παιδὸς τὴν μοναχικὴν ἐξεπαιδεύθη ἀκρίβειαν. Τῆς τοίνυν ἡλικίας προκοπῆς καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ἀρετῆς χρόνῳ καὶ 5 πείρα βεβαιωθείσης καὶ εἰς ὕψος ἀναδραμούσης, πρῶτον μὲν ἀνεχώρησεν εἰς τοὺς κατὰ τὴν αὐτὴν χώραν ἐρημικωτέρους τόπους, καὶ ταῖς αὐτομάτοις πρὸς τροφήν χρώμενος βοτάναις καὶ πολλοὺς ἀγῶνας κατὰ τῶν πνευμάτων τῆς πονηρίας ἐπιδεικνύμενος, καὶ οὕτως ἐπὶ χρόνον ἀσκήσας μυρίοις ἰδρώσι καὶ πόνοις, νικηφόρος 10 ἀνεδείχθη μετέπειτα δὲ ὑπὸ τῆς θείας ἀγάπης ἀγόμενος καὶ "ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν" προκόπτειν ἐπειγόμενος ἦλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

¹ Κωδὶξ τῆς ιγ' ἐκστ. Τοῦ δ' ὀνόμα τοῦ συγγραφέως εἰκαστικῶς ἐγὼ προσέθηκα.

² κῶδ. ὠρμάτο. — 3 κῶδ. αὐτοῦ οὕτω καὶ εἴη, ἐνθα τοῦτο διασώζεται. — 8 αὐτομάτοις βοτάναις] ὄρα Κυρίλλου βίον ὡς Θεοδοσίου σ. 107, 14 Usener || κῶδ. αὐτομάτως. — 9 κατὰ τῶν πνευμάτων τῆς πονηρίας] Κυρίλλου βίος ὡς Σάβα, σ. 192, 3 Pomialowsky. — 12 κῶδ. Ἱεροσόλυμα, ὅπερ ὀρθότερον. — 12 Κορινθ. 2, γ', 18 || ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν προκόπτειν] ὄρα Κυρίλλου βίον οσίου Σάβα σ. 26, 7.

καὶ προσκυνήσας τοὺς ἁγίους καὶ σεβασμίους τύπους κατήλθεν
εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ διήγειν ἐν τῇ περὶ τὴν Νεκραν Θάλασσαν
ἐρήμῳ, τὸν ἀναχωρητικὸν μετερχόμενος βίον. Ὅστις ἐν τῷ καιρῷ
τῆς οἰκουμενικῆς ἐν Χαλικηδῶνι συνόδου μετὰ τῶν ἄλλων τῆς
5 ἐρήμου ἀναχωρητῶν συνυπήχθη τῇ τῶν Ἀποσχιστῶν κακοδιδα-
σκαλία καὶ ἀλόγῳ φιλονεικίᾳ· ἀλλὰ διὰ τῆς τοῦ μεγάλου πατρὸς
Εὐθυμίου διδασκαλίας ἐπέισθη συνθέσθαι τῷ ἔρω τῷ ἐκτεθέντι
ὑπὸ τῆς οἰκουμενικῆς συνόδου.

2. Οὗτος ὁ πανεύφημος Γεράσιμος μεγάλως ἐν τῇ κατὰ τὸν
10 Ἰορδάνην ἐξέλαμψεν ἐρήμῳ καὶ τὰς τῶν ἀρετῶν ἀκτῖνας παντα-
χοῦ ἐξέπεμψε· καὶ πρῶτον μὲν ἐν τῇ περὶ τὴν Νεκραν Θάλασ-
σαν ἐρήμῳ μετὰ ἄλλων ἁγίων ἀναχωρητῶν ἐπὶ χρόνον ἱκανὸν διε-
τέλεσε, καὶ τὰς τούτων ἀρετὰς μιμησάμενος καὶ ἄλλο ἐπὶ ἄλλο
κάλλος λαβῶν, ὡσπερ οἱ τὰς μορφὰς μεθ' ὑπερβολῆς γράφοντες,
15 καὶ εἰς μίαν τὴν εαυτοῦ ψυχὴν συναγαγών, ἐν ἀρετῆς εἶδος ἐκ
πάντων ἀπηκριβώσατο, καὶ οὕτως τῇ μακρᾷ φιλοσοφίᾳ εαυτὸν
παιδαγωγήσας καὶ ἀνακαθάρας ἱκανῶς τὴν αὐτοῦ καρδίαν τῇ
πρὸς Θεὸν ἐγγύτητι, οὕτω πολιστῆς καὶ πολιτοῦχος τῆς κατὰ
τὸν Ἰορδάνην ἐρήμου ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀναδείκνυται· ἐνθα λαύραν
20 περιφανεστάτην συστήσάμενος, κοινοβιον μέσον αὐτῆς πεποίηκε, καὶ
τοὺς μὲν ἀρχαρίους ἐν τῷ κοινοβίῳ μένειν καὶ παιδαγωγείσθαι
τὴν μοναχικὴν πολιτείαν ἐνομοθέτησε, τοὺς δὲ τελείους κατὰ Θεὸν
καὶ πόνοις ἔκουσίαις διαπρέποντας καὶ ταῖς κατὰ Θεὸν ἀναβάσεις
τοὺς πολλοὺς ὑπερναβεβηκότας ἐν ταῖς κέλλαις κατώκησεν, οὕτως
25 αὐτοὺς κανονίσας, ὥστε ἕκαστον αὐτῶν τὰς μὲν πέντε τῆς ἑβδο-
μάδος ἡμέρας ἡσυχάζειν εἰς τὸ ἴδιον κελλίον, μηδενὸς ἑτέρου με-
ταλαμβάνοντα, πλην ἄρτου καὶ ὕδατος καὶ φοινίκων, τῷ δὲ Σαβ-
βάτῳ καὶ τῇ Κυριακῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐρχόμενον καὶ τῶν θείων

5 Ἀποσχιστῶν] ἕνα περὶ τούτων Κυρίλλου βίον ὁσ. Σάβα, Εὐθυμίου καὶ Ἰωάν-
νου, καὶ βίον Θεοδοσίου ὑπὸ Θεοδώρου Πέτρας, σ. 57, 59 καὶ 69. — 7 κῶδ. ὄρω. —
10 κῶδ. ἀκτῖνας. — 14 κῶδ. μεθ' ὑπερβολῆς. — 18 πολιστῆς καὶ πολιτοῦχος] ἕνα Κυρί-
λου βίον ὁσ. Σάβ. σ. 266. — 23 ἀναβάσεις] πρὸς ψάλμ. πγ', 6, καὶ σημείωσιν Usener, Der
heilige Theodosios, σ. 130. — 26 μηδενός] κῶδ. μηδενί. — 27 κῶδ. μεταλαμβάνοντι.

μετασχόντα μυστηρίων εἰς τὸ κοινόβιον μεταλαμβάνειν ἐφητοῦ, ὀλίγω οἴνω χρώμενον—ὁμοῦ δὲ ἅπαντες τὸν κανόνα ἐπετέλουν τῆς ψαλμωδίας τῷ τε Σαββάτῳ καὶ τῇ Κυριακῇ—, τὰς δὲ ἄλλας πέντε ἡμέρας ἡσυχάζειν, ὡς εἴρηται.

3. Ἀδύνατον δὲ ἦν τινα αὐτῶν ἄφαι λύχνον εἰς τὸ κελλίον 5
τὸ σύνολον, ἧ ποιῆσαι θερμόν, ἧ ἐφητοῦ γεύσασθαι· ἀλλ' ἦσαν ἀκτῆμονες καὶ ταπεινόφρονες καὶ τῶν παθῶν τῆς σαρκὸς αὐτοκράτορες. Γαστροὶ δὲ καὶ ἠδονῆς ἐκράτουν, οὐ μὴν γε ἀλλὰ καὶ τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν, λύπης καὶ ὀργῆς καὶ δειλίας καὶ λήθης, ἔξω γεγόνασι, "λογισμοὺς αἰεὶ καθαίροντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον" 10
κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ", οὕτως αὐτοὺς τοῦ μεγάλου Γερασίμου παιδεύοντος καὶ ὀδηγοῦντος καὶ ποιμαίνοντος οὐ σκεύεσι ποιμένος ἀπειρου, ἀλλὰ καὶ λίαν περιεσκεμμένου· αὕτη γὰρ ἦν αὐτῷ σπουδὴ μόνη, ἧ περὶ "τὸν κρυπτὸν τῆς καρδίας ἄνθρωπον" 15
θεραπεῖα καὶ ἐπιμέλεια, πτερῶσαι τὰς ψυχὰς καὶ ἀρπάσαι κίσμου καὶ καρποφορῆσαι αὐτὰς τῷ Θεῷ. Καὶ ὁ μὲν μέγας Γεράσιμος μετάρσιος ὑπάρχων καὶ τοῖς Ἀγγέλοις τῷ πνεύματι συναυλιζόμενος ἔσπευδεν ἕκαστον δι' ἀρετῆς ἔλκειν πρὸς οὐρανὸν ἐκ τοῦδε τοῦ βίου, οἱ δὲ ὑπ' αὐτὸν πατέρες ἐκουσίως ὑπ' αὐτοῦ κυβερνώμενοι καὶ ὀδηγοῦμενοι ἐκαρποφόρουν ἀξίως τῆς ὀδηγίας. Εἰργάζοντο μὲν οὖν ἐν ταῖς κέλλαις σειρὰν καὶ μαλάκια· ἕκαστος δὲ αὐτῶν τὴν ἐργάχειρον τῆς ἐβδομάδος ἀποφέρων τῷ Σαββάτῳ εἰς τὸ κοινόβιον, τῇ Κυριακῇ δειλῆς τὸ ἀνάλωμα τῆς ἐβδομάδος λαμβάνων, ἄρτους καὶ φοίνικας καὶ ἐν κιλικῆσιον ὕδατος, οὕτως εἰς τὸ κελλίον ἀπῆρχετο. Καὶ τοσοῦτον ἦσαν ἀμέριμνοι ἀπὸ πάντων 25
τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν νενεκρωμένοι τῷ

1 κῶδ. ἐπιτοῦ. — 5 κῶδ. ἄφαι. — 6 κῶδ. ἐφητοῦ· οὕτω καὶ εἴης. — 10 Κορινθ. 2, 1, 5. — 12 κῶδ. ὀδηγοῦντος. — 14 κῶδ. ἡρασιῶ || Πέτρου ἐπιστ. 1, γ', 4. — 16 καρποφ. τῷ θεῷ] Ῥωμ. ζ', 4. — 19 αὐτὸν] κῶδ. αὐτῶν. — 20 κῶδ. ὀδηγίας. — 21 σειρὰν καὶ μαλάκια] ὄρα Ducangii Glossar. σ. 856. — 23 κῶδ. ἐὶ δειλῆς. — 24 κιλικῆσιον] Παλλαδίου λαυσαϊκῶν σ. 1092π· παράβαλε τὸ Παύλου τοῦ Ἑλληνικοῦ «βραχεὶ κλάσματι ἄρτου καὶ κερατίσις ὀλίγοις - - καὶ κύλικι ὕδατος». Βίος ἁγ. Θεοφάνου σ. 5 ἐκδ. ἡμετ. — 25 κῶδ. ἦσαν. — 26 νενεκρωμένοι:] πρὸβλ. Ῥωμ. δ', 14. Κολασ. γ', 5. Ἑβρ. ια', 12.

βίῳ καὶ Θεῷ μόνῳ ζῶντες, ὥστε μηδὲν τῆς ὕλης τοῦ κόσμου
 τούτου ἔχειν τινα εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ. πλὴν τούτων τῶν ἀναγκαιῶν,
 ἐνὸς κολυβίου καὶ παλλίου καὶ κοκουλλίου· στρωμνὴν δὲ
 εἶχεν ἕκαστος ψιῆθιον ἐν καὶ κεντώνιον καὶ ἐμβρομίον καὶ σκεῦος
 5 ὑστράκινον ἐν, εἰς ὃ ἐγεύετο καὶ τὰ βαΐα ἔβρεχεν.

4. Τοιαύτην δὲ συνήθειαν παρεδίδου αὐτοῖς ὁ θεοφόρος Γε-
 ρασίμος, ὥστε ἀνεωγμένους τὰς κέλλας ἀφιέναι, ἵνα ἕκαστος τῶν
 συναγωνιστῶν τὴν ἰδίαν χρεῖαν λαμβάνῃ, μηδεὶνὸς κωλύοντος· εἰ δὲ
 καὶ ὁ ἔχων τὸ κελλίον μὴ πάρεστιν, οὐκ ἐφροντίζει ὁ χρεῖαν ἔχων,
 10 καὶ τὴν ἰδαίν αὐτοὺς ἀποστολικῶς βιοῦντας — ἦν γὰρ καὶ τούτων
 ἐν τῇ ἐρήμῳ οἰκούντων ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία —, καὶ οὐδὲ εἰς
 τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα
 κοινά. Καὶ τοῦτο δὲ ἐν τοῖς περὶ τοῦ μεγάλου Γερασίμου φέρε-
 ται διηγήμασιν ὅτι προσῆλθον αὐτῷ τινες τῶν ἀναχωρητῶν λέ-
 15 γοντες· "Ἐπίτρεψον ἡμῖν θερμὸν ἑαυτοῖς ποιῆσαι καὶ ἐψητοῦ με-
 ταλαμβάνειν καὶ λόχον ἄπτειν ἐν τῷ νυκτερινῷ κανόνι πρὸς τὸ
 ἀναγινώσκειν". Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο λέγων "Εἰ ὅπως βούλεσθε εὐ-
 κρατίου καὶ ἐψητοῦ μεταλαμβάνειν καὶ ὑπὸ λόχον ἀναγινώσκειν,
 συμφέρει εἶναι ὑμᾶς εἰς τὸ κοινόβιον· ἐγὼ γὰρ τοῦτο γενέσθαι οὐ
 20 συγχωρῶ εἰς τὸν τῆς ζωῆς μου χρόνον". Ἀκούοντες δὲ οἱ Ἱερι-
 χούντιοι, ὅτι οἱ τοῦ ἀββᾶ Γερασίμου μεγάλην ἔχουσι πολιτείαν,
 ἤρχοντο πρὸς αὐτοὺς ἐν ἐκάστῳ Σαββάτῳ καὶ Κυριακῇ, παράκλη-
 σιν αὐτοῖς φέροντες οὐ μετρίαν. Τινὲς τῶν ἀγωνιστῶν πατέρων
 θεωροῦντες τοὺς κοσμικοὺς ἐρχομένους φυγῆ ἐχρῶντο, μηδὲν τῆς
 25 ἐγκρατείας προκρίνοντες, γινώσκοντες αὐτὴν οὖσαν γεννήτριαν τῆς
 σωφροσύνης, τοὺς τε ρυπαροὺς ἀναστέλλουσαν λογισμοὺς καὶ τὴν
 τοῦ ὕπνου βαρύτητα ἀνακόπτουσαν· ἔργῳ γὰρ καὶ λόγῳ τῶν τῆς
 ἐγκρατείας ἀγαθῶν ἐδιδάσκοντο ὑπὸ τοῦ ἡγιασμένου πατρὸς· οὕτω

1 Θεῷ ζῶντες] Ῥωμ. τ', 10, 11, ιδ', 8. Γαλατ. β', 19 || κῶδ. μηδὲν οὕτω καὶ εἴης. —
 3 κῶδ. κολυβίου || κῶδ. κοκουλλίου. — 4 κῶδ. κεντόνιον || κῶδ. ἐμβρομίον. — 5 κῶδ.
 ταβαΐα. — 8 κῶδ. λαμβάνειν. — 12 κῶδ. τι. — 17 κῶδ. ὅπως. — 18 κῶδ. εὐκρατίου] ἔρη Κυ-
 ρίλλου βίον ὅς. Ἰωάννου [Acta Sanct. τ. III μαΐου, § 19] καὶ βίον ὅς. Κυριακοῦ [Acta S.
 σεπτ. τ. VIII, σ. 148, § 5]. — 20 κῶδ. Ἱεριχούντιοι, ὅπερ ὀρθότερον. — 22 κῶδ. κυριακην. —
 26 κῶδ. ἀναστέλλουσα. — 27 κῶδ. ἀνακόπτουσα. — 28 τῶν ἀγαθῶν] κῶδ. τῷ - ἀγαθῷ.

γάρ και αὐτὸν ἔλεγον τελείως τῆς γαστριμαργίας περιγεγονέναι, ὥστε αὐτὸν πάντα μὲν τὸν ἐν Παλαιστίνῃ τῆς ζωῆς αὐτοῦ χρόνον τὰς εβδομάδας νηστεύειν, πάσας δὲ τὰς τῆς ἀγίας τεσσαρακοστῆς ἡμέρας αἰσιτον αὐτὸν διαμεμενηχέναι, τῇ κατὰ Κυριακὴν κοινωνίᾳ ἀρκούμενον.

5
5. Δηγήσατό μοι ὁ ἀββᾶς Κυριακὸς ὁ ἀναχωρητῆς λέγων, ὅτι «Ἐν νεότητί μου, φησιν, ἐπιποθήσας τὴν ἔρημον οἰκῆσαι, ἦλθον εἰς τὴν λαύραν τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου, καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα διὰ τῶν ἀγίων αὐτοῦ χειρῶν λαβῶν ἀπεστάλην ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐν ἀγίοις Γεράσιμον ὅστις Γεράσιμος, μὴ βουλόμενος ἔχειν ἐν τῇ ἑαυτοῦ λαύρᾳ νεώτερον, δεξάμενός με ἐν τῷ τῆς λαύρας 10 κοινοβίῳ ὑπηρέτην τῶν πατέρων κατέστησε. Τοῦ δὲ πέμπτου χρόνου ἤδη πληρωθέντος τῆς ἐμῆς αὐτόθι διαγωγῆς, τῇ ἐννέα καὶ δεκάτῃ τοῦ Ἰαννουαρίου μηνὸς ἐν ἡμέρᾳ Παρασκευῇ περὶ ἐσπέραν ἠτοιμάζον τὸ μαγειρεῖον, καὶ ὡς περὶ ὥραν πέμπτην τῆς νυκτὸς τοῦ Σαββάτου, ἐμοῦ ἀγρυπνοῦντος καὶ τὸ λάχανον τῶν πατέρων 15 καθαρῶζοντος, ἦλθε πρὸς με ἄγνω ὁ ἐν ἀγίοις Γεράσιμος καὶ λέγει μοι “Ἀνάστα τάχιον, Κυριακέ· ὑπόδησαι τὰ σανδάλια σου καὶ περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιον καὶ ἀκολούθει μοι”. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησα αὐτόν· Καὶ ἀπιόντων ἡμῶν ἐπὶ τὴν Ἰεριχῶ λέγω τῷ γέροντι “Τίμιε πάτερ, τίς ἡ αἰτία τοῦ τοσοῦτου ὁδοῦ”; Καὶ 20 λέγει μοι ὁ μέγας Γεράσιμος· “Εὐθύμιος ὁ ἡγιασμένος τετελεύτηκε”. Καὶ θαυμάσας ἐγὼ εἶπον· “Καὶ πόθεν σοι, σεβάσμιε πάτερ, τὸ εἰδέναι τοῦτο σαφῶς”; Καὶ ἀπεκρίθη ὁ γέρων καὶ εἶπεν, ὡς «Περὶ ὥραν τρίτην τῆς νυκτὸς εἶδον εἰς προσευχὴν ἰστάμενος σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἀστραπὴν φωτὸς ἐξερχομένην καὶ 25 φθάνουσαν ἕως τῆς γῆς· καὶ ἔμεινεν ἐπὶ πολλὸν ὥραν ἡ ἀστραπὴ ὡς στῆλος φωτὸς φαινόμενος ἀπὸ τῆς γῆς ἕως τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἐμοῦ τὴν ὀπτασίαν καὶ τὴν ἑαυτῆς δύναμιν ἀποροῦντος καὶ μαθεῖν τὴν αἰτίαν καὶ τὸν Θεὸν παρακαλοῦντος, ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φωνῆς λεγούσης Ἡ ψυχὴ τοῦ μεγάλου ἐστὶν Εὐθυμίου, εἰς 30

9 Γεράσιμος] ὄρα Κυρίλλου βίον ὁσ. Κυριακοῦ [Acta Sanct. σепт.μ.β. τ. VIII, s. 148, §§ 4 καὶ 5]. — 13 κωδ. περιεσπέραν. — 14 κωδ. μαγειρίον. — 18 κωδ. ἱμάτιον || κωδ. ἀναστὰς. — 19 κωδ. ἰεριχῶ.

τὸν οὐρανὸν ἀναλαμβάνομένη. Καὶ ἰδοὺ ὁ ὄψθεις στόλος φωτὸς
κατὰ μικρὸν ὑψούτο ἀπὸ τῆς γῆς μετὰ φωνῆς ὑμνωδίας πολλῶν,
καὶ οὕτως εἰσῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐντεῦθεν ἔγνω σαφῶς.
ὅτι ὁ μέγας Εὐθύμιος ἐτελειώθη. Καὶ ὁδεύσαντες εὐρομεν οὕτως,
5 καὶ προσκυνήσαντες καὶ καταθέμενοι τὸ τίμιον λαΐψανον τοῦ ἁγίου
πατρὸς ὑπεστρέψαμεν δοξάζοντες τὸν Θεόν».

6. Οὕτω μὲν οὖν ὁ θεοφόρος Γεράσιμος τὴν Ἀντωνίου τοῦ
μεγάλου χάριν λαβὼν, τοῦ τὴν ψυχὴν Ἀμμούν τοῦ Νιτριώτου
ἀναλαμβάνομένην εἰς τὸν οὐρανόν ταῖς τῆς ψυχῆς ὅμμασι θεασα-
10 μένου, (καὶ οὗτος) τὴν τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου ψυχὴν διορατικῶς
εἶδεν ὀφθαλμοῖς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναλαμβάνομένην· γεγονός γάρ
οἰκητήριον τοῦ παναγίου πνεύματος καὶ κατὰ τοῦ μουγενεῦς Θεοῦ
Λόγου καὶ μονῆ τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ, εἶχεν ἔνδον τὴν μίαν
καὶ ἀδιαίρετον θεότητα ἀποκαλύπτουσαν αὐτῷ τὰ πόρρω καὶ μα-
15 κρὰν ἐπιτελούμενα. Οὕτως ταίνυν γενναίως ἀσκήσας καὶ τοὺς ὑπὸ
αὐτὸν ὀδηγήσας καὶ φωτίσας, καὶ τὰ τῆς εὐσεβείας σπέρματα ὄλη
ἐγκατασπείρας τῇ κατὰ τὸν Ἰορδάνην ἐρήμῳ, καὶ Ἰσκαῆδος ἐκλογῆς
τῆς ἐρήμου ἀναδειχθεὶς, εἰς χεῖρας Θεοῦ τὸ πνεῦμα παρέθετο.

7. Διηγῆσαντο [ἡμῖν] οἱ τοῦ αὐτοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Γερα-
20 σίμου φοιτηταὶ παραβαλοῦσιν αὐτοῖς, καθὼς εὐραμεν τῶν ἀκουσάντων
τὸ σύγγραμμα, ὅτι «Περιπατῶν ἐν μιᾷ παρὰ τὴν ὄχθαν τοῦ ἁγίου
Ἰορδάνου ὑπήντησεν αὐτῷ λέων πᾶνυ ὀδυρόμενος ἀπὸ τοῦ ποδὸς
αὐτοῦ· εἶχε γὰρ ἀπὸ καλάμου σκόλοπα παγέντα ἐν αὐτῷ, ὡς ἐκ
τούτου ὀγκωθῆναι αὐτοῦ τὸν πόδα καὶ πλήρη ἐμπύων γενέσθαι.
25 Ὡς οὖν ἐθεώρησεν ὁ λέων τὸν γέροντα, ἐπεδείκνυσεν αὐτῷ τὸν

4 κῶδ. ὁδεύσαντες εὐρομεν. — 7 κῶδ. μινούν. — 8 κῶδ. νητριώτου. — 10 καὶ οὗτος] ταῦτα ἐν τῇ ψα τοῦ κώδικος. — 16 κῶδ. ὀδηγήσας. — 17 κῶδ. ἐγκατασπείρας || Πράξ. 8', 15.—18 εἰς γ. θ. τ. π. παρέθετο] Λουκ. κγ', 46.—19 προσέθηκα τὸ *ἡμῖν* ὅρα Λειμωνάριον Ἰωάννου Μόσχου, κεφ. 107 [Migne τ. 87, σ. 2965-2969]. — 20 κῶδ. καθὼς || εὐραμεν] οὕτως ὁ κῶδιξ. — 21 σύγγραμμα] νοητέον ἴσως τὸ Λειμωνάριον || περιπατῶν] Μόσχος περιπατοῦντι || ὄχθαν] ὅρα Ducang. Gloss. σ. 1069.—22 λέων καὶ εἶχε] διήγημα παρόμοιον ἱστόρησεν ὁ Κύριλλος ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Σάβα, σ. 256 κε, ἐκδ. Pomilowsky || ὀδυρ. ἀπὸ] Μόσχος ωρυόμενος ἐκ. — 23 Μόσχος ἐμπαγέντι αὐτῷ, καὶ. — 24 κῶδ. πλήρης || Μόσχος πύου. — 25 Μόσχος γέροντα, ἔλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐπ. || κῶδ. αὐτὸν.

πόδα τὸν πεπληγῶτα ἐκ τοῦ ἐμπαγέντος αὐτῷ σκόλοπος, κλαίων
τρόπον τινὰ καὶ θεόμενος τῆς παρ' αὐτοῦ θεραπείας τυχεῖν. Ὡς
δὲ εἶδεν αὐτὸν ὁ γέρων ἐν τοιαύτῃ ἀνάγκῃ, καθίσας καὶ λαβόμε-
νος αὐτοῦ τοῦ ποδός, καὶ ἀνατεμών τὸν τόπον ἐξήνεγκε τὸν κάλα-
μον μετὰ πολλῶν ὑγρῶν ἰχώρων, καὶ καλῶς περικαθάρας τὸ 5
τραῦμα καὶ δῆσας τὸν τόπον παννίῳ ἀπέλυσεν αὐτόν. Ὁ δὲ λέων
θεραπευθεὶς οὐκέτι εἶασε τὸν γέροντα, ἀλλ' ὡς γνήσιος μαθητῆς,
ὅπου δ' ἂν ὑπῆγεν, ἠκολούθει αὐτῷ, ὥστε θαυμάζειν τὸν γέροντα
τῆν τοσαύτην εὐγνωμοσύνην τοῦ θηρίου. Καὶ λοιπὸν ἀπὸ τότε ὁ γέρων
ἔτρεφεν αὐτόν, βάλλων αὐτῷ ἄρτον καὶ βρεχτὰ ὄσπρια. Εἶχε δὲ ἡ 10
λαύρα, ἥτοι τὰ σπήλαια, ἓνα ὄνον, δι' οὗ παρέφερον τὸ ὕδωρ εἰς
τὴν χρείαν τῶν γερόντων· ἐκ γὰρ τοῦ ἀγίου Ἰορδάνου πίνουσι τὸ
ὕδωρ· ἀπέχει δὲ ἐκ τῆς λαύρας μίλιον ἓν. Συνήθειαν οὖν εἶχον
οἱ πατέρες διδόναι τὸν ὄνον τῷ λέοντι, ἵνα ἀπέρχηται καὶ βύσκη 15
αὐτὸν παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ Ἰορδάνου.

8. «Ἐν μιᾷ οὖν βασκόμενος ὁ ὄνος διέστη ἀπ' αὐτοῦ ὁ λέων
οὐκ ὀλίγον διάστημα, καὶ ἰδοὺ καμηλάριος ἐρχόμενος ἀπὸ Ἀρα-
βίας καὶ εὐρών τὸν ὄνον ἔλαβεν αὐτόν εἰς τὰ ἴδια· ὁ δὲ ἀπολέ-
σας τὸν ὄνον ἤλθεν εἰς τὴν λαύραν πάνυ στυγνός πρὸς τὸν ἀβ-
βᾶν Γεράσιμον. Ἰδὼν οὖν αὐτόν ὁ γέρων ἐνόμισεν, ὅτι αὐτὸς ἔφα- 20
γεν τὸν ὄνον, καὶ λέγει αὐτῷ “Σὺ ἔφαγες τὸν ὄνον”. Ὁ δὲ ὡσπερ
ἄνθρωπος κάτω νεύων ἴστατο, καὶ λέγει αὐτῷ ὁ γέρων “Εὐλο-
γητὸς Κύριος· τὸ ἔργον τοῦ ὄνου σὺ ποιεῖ ἀπὸ τοῦ νῦν”. Ἀπὸ

1 Μόσχος πεπληγμένον πόδα. — 4 τὸν τόπον] Μόσχος αὐτὸν ἐξέβαλε. —
5 τὸ ἰχώρων ἐλλείπει τῷ Μόσχῳ || Μόσχ. περικαθαρίσας. — 6 τόπον] Μόσχ. πόδα
παννίῳ, κῶδ. παννίον || αὐτόν] ἐλλείπει τῷ Μόσχῳ. — 8 ὑπῆγεν] Μόσχος ἀπήρχετο. —
11 Μόσχος ἡ λαύρα, ὄνον δὲ ὕδωρ εἰς. — 13 Μόσχ. λαύρας ὁ ποταμὸς μ.—
14 Μόσχ. τῷ λέοντι τὸν ὄνον, ἵνα βύσκη || κῶδ. ἀπέρχητε καὶ βύσκει. — 15 κῶδ.
αὐτῷ || Μόσχ. ἀγίου Ἰορδάνου. — 16 Μόσχ. βασκόμ. ὁ ὄνος ἐπὶ τοῦ λέοντος ἀπῆλθεν
αὐτῷ. — 17 Μόσχ. καμηλάριοι ἐρχόμενοι || κῶδ. ἐρημιάς. — 18 Μόσχος ἐφόντες
τ. ὁ. λαβόντες αὐτὸν ἀπῆλθον εἰς τ. ἴ. ὁ δὲ λέων. — 19 Μόσχ. στυγνός καὶ κα-
τηφης. — 20 Μόσχ. Ἐνόμισεν οὖν ὁ ἀββᾶς, ὅτι ἔφαγεν τὸν ὄνον ὁ λέων καὶ λέ-
γει αὐτῷ· Ποῦ ὁ ὄνος; ὁ δὲ ὡσπερ ἄνθρωπος εἰστήκει σιωπῶν καὶ κάτω νεύων.
Λέγει αὐτῷ ὁ γέρων· Ἐφαγες αὐτόν; εὐλογητὸς Κύριος. Εἴ τι ἐποιεῖ ὁ λέων, ἐπ-
ᾄρει σὺ μέλλεις ποιεῖν. Ἄπει τίτις κελ.

τότε οὖν ὁ λέων, κελεύσαντος τοῦ γέροντος, μετέφερε τοῖς πα-
τράσι τὸ ὕδωρ. Καί ποτέ τις στρατιώτης ἐλθὼν πρὸς τὸν γέροντα,
καὶ ἰδὼν τὸν λέοντα παραφέροντα τὸ ὕδωρ, παρεσχε τῷ γέροντι
χρυσίονους τρεῖς ὑπὲρ τιμῆς ὄνου, καὶ ἠλευθερώθη ὁ λέων τῆς
5 δουλείας. Μετὰ οὖν χρόνον τινα ὁ καμηλάριος ὁ τὸν ὄνον λαβὼν
ἔρχεται πάλιν σίτον πωλῆσαι ἐν τῇ Ἁγία Πόλει, ἔχων τὸν ὄνον
μεθ' ἑαυτοῦ· καὶ περάσας τὸν ἅγιον Ἰορδάνην ὑπηγνήθη κατὰ
συγκυρίαν τῷ λέοντι, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὁ καμηλάριος, ἐάσας τὰς κα-
μήλους, ἔφυγεν ὁ δὲ λέων γνωρίσας τὸν ὄνον ἔδραμεν ἐπ' αὐτόν,
10 καὶ τῷ στόματι θακῶν τὸ δουκάλιον, ὡς εἰώθει, ἔσυρεν αὐτὸν μετὰ
τῶν τριῶν καμηλῶν, καὶ χαίρων ὡς τὸν ὄνον ὃν ἀπώλεσεν εὐργι-
κῶς, ἅμα τε καὶ κρᾶζων ἤλθε πρὸς τὸν γέροντα· ὁ γὰρ γέρων
ἤλπιζεν ὅτι ὁ λέων ἔφαγεν αὐτόν. Τότε οὖν ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν
Γεράσιμος ἐπληροφόρηθη, ὅτι ἐσυκοφαντήθη ὁ λέων· ἐπέθηκε δὲ
15 καὶ ὄνομα τῷ λέοντι Ἰορδάνην. Ἐποίησε δὲ μετὰ τοῦ γέροντος
ὁ λέων χρόνους πέντε, ἀχώριστος αὐτοῦ ἕϊ ὦν.

9. «Ὅτε δὲ πρὸς Κύριον ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν Γεράσιμος, ὁ
πολυάρετος καὶ παμπόθητος καὶ τῆς δόξης τῆς θείας ἠμφιεσμένος,
ἀπεδήμησε καὶ ἐτάφη ὑπὸ τῶν πατέρων, κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ ὁ
20 λέων οὐχ εὐρέθη εἰς τὴν λαύραν μετ' ὀλίγον δὲ ἤλθε καὶ ἐζή-

1 Μόσχ. γέροντος ἐβάσταζεν τὸ κανθήλιον, κερᾶμια τέσσαρα ἔχον, καὶ ἔφε-
ρεν τὸ ὕδωρ. ἤλθιν οὖν ἐν μιᾷ στρατιώτης εὐξασθαι πρὸς τὸν γέροντα, καὶ ἰδὼν
τὸν λέοντα τὸ ὕδωρ βυστάζοντα, καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν, ἤλεξεν αὐτόν· καὶ ἐκβα-
λὼν τρία νομίσματα ἔδωκε τοῖς γέρονσι, ἵνα ἀγοράσωσιν ὄνον εἰς τὴν χρείαν
τοῦ ἕθαιος, καὶ τὸν λέοντα τῆς τοιαύτης λειτουργίας ἐλευθερώσωσι. Μετὰ οὖν
χρόνον τινα τοῦ ἐλευθερωθῆναι τὸν λέοντα, ὁ καμηλάριος ὁ τὸν ὄνον λαβὼν ἔρ-
χετο κτλ. — 4 κῶδ. ἐλευθερώθη. — 6 κῶδ. σίτον. — 7 Μόσχ. κατὰ συγκ. ὑπηγνήθη. —
8 Μόσχ. αὐτὸν εἴασεν τὰ καμ. καὶ ἔφυγεν. — 10 Μόσχ. θακῶν αὐτοῦ, ὡς εἰώθειν, τὸ
δουκάλιον (πρὸβλ. τὸ νοσηλιγιὸν γουκάλρι) ἔσυρεν αὐτόν καὶ τὰς τρεῖς καμηλους,
χαίρων ὁμοῦ καὶ κρᾶζων, ὡς κτλ. — 13 ἤλπιζεν] Μόσχ. εἶχεν, ὁ γραπτέον ἔλεγεν || Μόσχ.
τότε ἔγνω ὁ γέρων, ὅτι ἔσκη. — 15 δὲ] Μόσχ. οὖν. — 16 Μόσχ. ἐν τῇ λαύρᾳ
λέων πενταετῆ χρόνον, ἀχ. αὐτοῦ πάντοτε ὦν. — 17 Μόσχ. πρὸς Κύρ. ἀπεδήμη-
σεν ὁ ἄρβᾶς Γεράσιμος καὶ ὑπὸ τῶν πατέρων ἐτάφη, κατ' οἶκον. — 18 κῶδ. παμπό-
θητος. — 19 κῶδ. κατοικονομίαν. — 20 κῶδ. οὐχευρέθη || Μόσχ. εὐρ. τῇ λαύρᾳ.
Μετὰ γοῦν ὀλίγον καιρὸν ἔλθεν ὁ λέων καὶ ἐζήτει τὸν γέροντα· ὁ δὲ μαθητὴς
τοῦ γέροντος καὶ ὁ ἄρβᾶς Σαββᾶτιος ἰδόντες αὐτὸν λέγουσιν αὐτῷ.

τει τὸν ἅγιον γέροντα αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἄββᾶς Σαββάτιος ὁ Κιλίς καὶ
 φίλος τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου ἰδὼν τὸν λέοντα ἐλεγεν
 αὐτῷ· “ Ἰορδάνη, ὁ γέρων ἀφῆκεν ἡμᾶς ὄρφανούς καὶ πρὸς Κύριον
 ἀπεδήμησεν· ἀλλὰ λάβε καὶ φάγε”. Ὁ δὲ λέων φαγεῖν οὐκ ἤθε-
 λεν, ἀλλὰ συνεχῶς τοὺς ὀφθαλμούς ὥδε καὶ ὥδε κινῶν ἐζήτει 5
 ἰδεῖν τὸν γέροντα αὐτοῦ, ὠρυόμενος μεγάλα, μὴ φέρων αὐτοῦ τὴν
 στέρρησιν· ὁ δὲ ἄββᾶς Σαββάτιος καὶ οἱ λοιποὶ γέροντες τρίβον-
 τες τὸν νῶτον αὐτοῦ ἔλεγον αὐτῷ· “ Ἀπῆλθεν ὁ πατήρ ἡμῶν πρὸς
 Κύριον, ἕασας ἡμᾶς”. Καὶ ταῦτα αὐτῶν λεγόντων οὐκ ἠδύναντο
 αὐτὸν ἐκ τῶν φωνῶν καὶ τῶν ὀδύρμων παῦσαι· ἀλλ’ ὅσον ἐδόκουν 10
 αὐτὸν διὰ τοῦ λόγου θεραπεύειν καὶ μεταβάλλειν, τοσοῦτον αὐτὸς
 μᾶλλον ὠδύρετο καὶ βοαῖς μείζουσιν ἐχράτο καὶ τὸν θρήνον ἠΐξανε,
 δεικνύων διὰ τε τῶν φωνῶν καὶ τοῦ προσώπου καὶ τῶν ὀφθαλ-
 μῶν τὴν λύπην, ἣν εἶχε, μὴ βλέπων τὸν ἅγιον Γερασίμον. Τότε
 λέγει αὐτῷ ὁ ἄββᾶς Σαββάτιος· “ Δεῦρο μετ’ ἐμοῦ ἐφ’ ὅσον οὐ 15
 πιστεύεις ἡμῖν, καὶ δεικνύω σοὶ ποῦ κεῖται ὁ γέρων ἡμῶν”. Καὶ
 λαβὼν αὐτὸν ἀπήνεγκεν ὅπου ἦσαν θάψαντες αὐτόν· ἀπέχει δὲ ἐκ
 τῆς ἐκκλησίας ὡς ἡμισυ μιλίου. Καὶ σταθεῖς ὁ ἄββᾶς Σαββάτιος
 ἐπάνω τοῦ τάφου τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου ἔβαλε με-
 τάνοιαν. Ὡς οὖν εἶδεν ὁ λέων πῶς ἔβαλε μετάνοιαν ἐπάνω τοῦ 20
 τάφου τοῦ ἁγίου γέροντος καὶ ἔκλαιεν, ἔβαλε καὶ αὐτὸς μετάνοιαν
 εἰς τὴν γῆν, κρούων τὴν κεφαλὴν σφοδρῶς καὶ ὠρυόμενος, καὶ
 οὕτως παραχρῆμα ἀπέθανεν ἐπάνω τοῦ τάφου. Τοῦτο δὲ ὄλον
 γέγονεν, οὐχ ὡς ψυχὴν λογικὴν ἔχοντος τοῦ λέοντος, ἀλλ’ ὡς τοῦ
 Θεοῦ θέλοντος τοὺς δοξάζοντας αὐτὸν δοξάσαι, οὐ μόνον ἐν τῇ 25

4 λάβε] Μόσχ. δεῦρο. — 5 κῶδ. ὥδε καὶ ὥδε || Μόσχ. ὀφθ. αὐτοῦ τῆθε κάκεισε
 υπίστρεφεν τοῦ ἰδεῖν. — 7 στέρρησιν] Μόσχ. ἀπόλειψιν. — 8 πατήρ ἡμῶν] Μόσχ.
 γέρων. — 10 Μόσχ. ἰδὼν. ἐκ τῶν βοῶν οὐδὲ ἐκ τῶν ὀφ. παῦσαι αὐτόν· ἀλλ’ ὅσον
 αὐτόν ἐδοκουν. — 11 Μόσχ. τσα. ὠρυόμενος αὐτὸς μᾶλλον καὶ μᾶλλον διετέλει
 καὶ βοαῖς μείζ. ἐεχράτο τὸν θρήνον επαύξων καὶ δεικν. — 14 ἅγιον Γερασίμον]
 Μόσχ. γέροντα. — 16 ποῦ] Μόσχ. ὅπου. — 17 Μόσχ. ἀπείχον. — 19 Μόσχ. τοῦ ἄββᾶ
 Γερ., λέγει τῷ λέοντι· ἰδοὺ ὁ γέρων ἡμῶν· καὶ ἔκλαιε τὰ γόνατα αὐτοῦ ὁ ἄββᾶς
 Σαββάτιος. — 20 κῶδ. ἔβαλλε || Μόσχ. μετανοίας, κρούων κτλ. — 22 Μόσχ. σφ-
 δρῶς εἰς τὴν γῆν, καὶ ὤρ. παραχρῆμα. — 23 Μόσχ. τάφου τοῦ γέροντος. —
 24 Μόσχ. γέγονεν ἴλον. — 25 Μόσχ. δοξάσαι τοὺς δοξ. αὐτόν.

ζωῆ ταύτῃ, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον, καὶ δεῖται ἡμῖν ποίαν ὑποταγὴν εἶχον τὰ θηρία πρὸς τὸν Ἀδάμ, πρὶν αὐτὸν παρακοῦσαι τῆς ἐντολῆς καὶ τῆς ἐν Παραδείσῳ τρυφῆς ἐκπεσεῖν».

10. Ἡ μέντοι τελείωσις τοῦ πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου γέγονε
5 κατὰ τὴν πέμπτην τοῦ μαρτίου μηνὸς τῆς τρισκαιδεκάτης Ἰνδικτιῶ-
νος, ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας Ζήνωνος [= 475]. Βασίλειον δὲ καὶ
Στέφανον ἀδελφὸς αὐτοῦ κατὰ σάρκα διαδόχους τῆς ἡγεμονίας κα-
τέλιπεν, οἵτινες ἐπὶ ἑξ ἔτη τὴν αὐτὴν ποιμάναντες συνοδίαν ἐτε-
λεούτησαν [= 481], καὶ οὕτως ψήφω πάντων τῶν ἁγίων πατέρων ὁ
10 τρισμακάριος Εὐγένιος τῆς τοῦ μεγάλου Γερασίμου ἀγέλης ἐκράτησε.
καὶ ταύτην καλῶς καὶ θεαρεστῶς ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ πέντε
ἔτη καὶ μῆνας τέσσαρας ποιμάνας ἐκοιμήθη μὲν ἀγούστῳ 18
τῆς τετάρτης Ἰνδικτιῶνος [= 526]. ἀνὴρ προφητικὸς γεγονώς καὶ
θεοῖς χαρίσμασι περιλαμβόμενος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ
15 ἡμῶν, ὃ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

1 ταύτῃ] Μόσχ. αὐτῶν || Μόσχ. δεῖται ποίαν εἶχον τὰ θηρ. υποτ. πρὸς τὸν
Ad. πρὸ τοῦ || κωδ. ποίαν. — 2 κωδ. ἀδάμ. — 4 ὅρα Κορίλλου βίον ὅσ. Κυριακοῦ
[Acta Sanct., σερτ. τ. VIII, σ. 148, § 5] «ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν Γεράσιμος ἐτελεύ-
τησεν καὶ τῷ τῆς δικαιοσύνης κατεκοσμίσθη στεφάνῳ ε τῆς ἐν Ἰνδικτιῶνος. Βασιλείου
δὲ Στεφάνου ἀδελφῶν τῆς ἡγεμονίας κρατησάντων, ὁ ἀββὰς Κυριακὸς ἀνεχώρησεν»
κτλ. — 7 κωδ. ἡγεμονίας || διαδόχους τῆς ἡγεμονίας = ἡγουμενίας] Κορίλλος ἐν τῷ
βίῳ Σάβα [σ. 44, 6. 141, 2, 6. 164, 4. 184, 11. 196, 5] καὶ ἐν τῷ βίῳ Θεοδοσίου
[σ. 111, 19] καὶ ἐν τῷ βίῳ τοῦ Θεοφάνους, ἐκδ. ἡμετ. σ. 22, 26.

ΙΧ.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΘΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΥΤΑΔΕΛΦΟΥ ΑΥΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ,

συγγραφείς παρὰ

Θεοδώρας Ῥαουλαίνης Κατακουζηνῆς τῆς Παλαιολογίνης.

(Cod. Metochii S. Sepulcri 244, f. 130—154).

1. Ἄλλὰ πῶς ἂν τις τοὺς ὑπὲρ Χριστοῦ καλῶς ἀγωνισαμένους
καὶ ἀθλητικὴν ἄμιλλαν στερρῶς ἐπιδειξαμένους τῶν εὐσεβῶν οὐκ
εἰς εὐφημίαν ἐνέγκαι προθυμηθεῖ; καὶ [γὰρ] ὄλην ὑπόθεσιν λόγου
αὐτῶν τὰ ἄθλα καὶ τὰ παλαίσματα ἐπεικῶς ἐνστησάμενος κανόνα
καὶ στάθμην προθήσει τοῖς φιλαρτέοις, ὡς ἐμπύρευμα ταῖς ψυ- 5
χαῖς αὐτῶν ἐπιέντα καὶ πρὸς μίμησιν παραθήγοντα. Ἄν δέ γε
εἶεν αὐτοὶ οὐκ ἐν μόνοις ἀθλητικοῖς σκάμμασι φαιδρῶς διαλάμ-
ψαντες, ἀλλὰ καὶ ἀσκητικοῖς ἰδρῶσιν ἀπαραλείπτως πυκτεύσαντες
πρότερον, ὅσον οἴσουσι τὸ ὠφελίμον; εἰ δὲ καὶ τῶν σιάκων τῆς
τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας ἐσύτερον οἱ νῦν ἡμῖν εἰς εὐφημίαν προκεί- 10
μενοι ὑπερχαθεσθέντες ὄφθεῖεν, καὶ ταύτην ὡς τῷ Θεῷ πηδα-
λιουχῆσαντες φίλον, ἡλίκον; Διὰ ταῦτα καὶ διηγητέον τὰ τούτων
καὶ μιμητέον ὡς δύναντες, ὅπως τῇ τοῦ καλοῦ ἀναπτύξει ἀμέσως
τῷ Θεῷ πληροῖσθαι. Ἄλλὰ μὴ τις οἰέσθῃ ἐς τοσοῦτον ἀφικέσθαι με-
τόλημης, ὥστε καὶ πτόχας ἀνοῖξαι χειλέων καὶ χειρα κινήσαι καὶ 15

3 προσέθηκα τὸ γὰρ. — 12 κῶδ. διαταῦτα' οὕτω καὶ εἴης. — 15 πτόχας; οὕτως ἐν τῷ κώδιξι.

ἰστία καλάμου διαπετάσαι πρὸς ἐξύμνησιν τῶν ἀγώνων τουτωνί-
των τρισαριστέων, ἐπεὶ οὐδ' ἐμέ τοῦτο λέληθεν, ὡς ἐργώδης ἐστίν
ὁ λόγος καὶ χαλεπὸν διενεγκεῖν καὶ τὰ δούλων Θεοῦ (ἵνα καὶ πα-
ρωδήσω μικρὸν ὃ πάλαι τινὶ τῶν τῆς ἡμετέρας αὐλῆς θύραθεν
5 καλῶς ἐστὶ λελεγμένον) ὑπὲρ ἀνθρώπων κατορθώματα, ἃ καὶ συ-
νιδεῖν πάντα (ἵν' αὐθις ἐπικαίρως ὀλικῶς χρήσωμαι τοῖς αὐτοῦ
μεθ' ὑπαλλαγῆς τινος) καὶ διελέσθαι καθ' ἕκαστον καὶ πληρῶσαι διὰ
τέλους ἀδύνατον μὴ οὐ σὺν μεγάλῃ καὶ λαμπρᾷ τοῦ κρείττονος
ἀρρωγῆ· ὀκλάσειαν γὰρ ἂν καὶ οἱ διακορεῖς τοῦ λόγου γενόμενοι
10 διὰ τε τὸ ὑπέραντλον αὐτῶν τῆς σοφίας καὶ τὴν πρὸς Θεὸν οἰ-
κειότητα, σχολῆ δ' ἂν λέγοιμι ἐμέ καὶ τοὺς κατ' ἐμέ ἔλυσπωμέ-
νους τῇ ἀμαθίᾳ καὶ περιστάσεσιν ἀνηκέστοις, μυρίαίς τε θανάτοις
καταντλουμένους, εἰ μὴ τοι γε ἡ ἐμή δεσπότις καὶ μήτηρ ἡ τῷ
Θεῷ εὐλογημένη, ἡ τὴν κλῆσιν τῇ πράξει κατάλληλον ἐσχηκυῖα.
15 ὡσπερ τις δικαστῆς ἀπαρέγκλιτος σφοδρῶς μοι τῇ προτέρα κα-
θίρξει τοῦτο προσέτατε· καὶ μὴν καὶ τῇ νῦν ὑπερορία τε καὶ
φρουρά τὰ ἴσα διακελεύεται· διὸ καὶ τὸν κυριακὸν λόγον ἐθέμην
εἰς νοῦν, τιμᾶν διακελευόμενον τοὺς γεννήτορας.

2. Κατὰ τί δ' ἂν οὗτοι τιμηθεῖεν, εἰ μὴ τοὺς ἐξ αὐτῶν εὐ-
20 γνώμονας αὐτοῖς ἔχοιέν τε καὶ πειθηνίους; ἀνάγκη γὰρ πᾶσα πα-
τρᾶσιν εὐγνώμονεῖν ἐφ' οἷς ἂν ὑπ' αὐτῶν οἱ παῖδες κελεύοιντο,
εἰ μὴ τῷ κελεύματι προσίσταται τι ἀντίξουν καὶ μὴ συμβαῖνον
τῷ θεῷ θελήματι· εἰ δ' ἐκεῖνο μὴ δι' ἕτερον, ἢ τὸ προσενέγκαι
διὰ λόγου δῶρον δούλῳ Θεοῦ, πολλῷ γε μᾶλλον ὑπέκειν ἐστὶ
25 δίκαιον· εἰ δ' οὖν ἀλλὰ δυσανασχετοῦντες φανεῖεν, καὶ τὸ τῆς εἰς
Θεὸν ἀγνωμοσύνης κομισοῦνται κατάκριμα· πρὸς δὲ καὶ τὸ μὴ τῶν
προσαγωγῶν τῷ ὄγκῳ τοσοῦτον ἐπευδοκεῖν τὸν Θεόν, ὅσον τῷ
πλούτῳ τῆς ψυχικῆς· εἰ δεῖ προθυμίας ἢ μεγαλοφυΐας εἰπεῖν,
εἰμὶ στρέφουσα ἐπὶ νοῦν. Καὶ διδάσκει με ταῦτα τὰ εὐαγγέλια·
30 ακούω γὰρ ἐν αὐτοῖς τῆς προσαίτιδος χήρας ἐκείνης καὶ μεγαλο-

7 κῶδ. τινος || κῶδ. καθ' ἕκαστον κ. π. διατέλουσ. — 12 κῶδ. τὲ· οὕτω καὶ ἐξῆς. —
15 κῶδ. ὡσπερ τις· οὕτω καὶ ἐξῆς, ὡς ὡσπερ τινα. — 18 Ἐξῶδ. κ', 12. Ματθ. ιε',
4. — 20 κῶδ. αὐτοῖς.

δώρου, τῆς μὴ πλείους καταβαλλομένης τῷ γαζοφυλακίῳ δυοῖν ὀβολοῖν, μὴ τινα πλεῖον ἐπαινεῖσθαι παρά Θεοῦ, ἀλλ' οὐδ' ἴσον τῶν τὰ πολύτιμα δῶρα προσενεγκάντων αὐτῷ, ὅτι μηδὲ τὸ τῆς φυγῆς ἐκείνης εὐγενές τε καὶ ἐλευθέριον ἐπεδείξαντο· ἐκείνη μὲν γὰρ ἢ πτωχῇ χήρᾳ καὶ πενιχρᾷ μεγαλοπρεπῶς τὸν βίον ὅλον 5 ἀποτιθεμένη τῷ ἱερῷ, τὰ μείζω πάντων προσενεγκεῖν ἐδικαιώθη Θεῷ· σὶ δὲ ἀλλ' οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἀπόμοιράν τινα τῶν προσόντων αὐτοῖς δωδωκότες, τῶν τῆς προσαίτιδος ἐφάνησαν ἐλάττω δόντες μακρῷ. Ταυτ' ὡς εἰρήκειν, συχνῶς τῷ νῶ περιστρέφουσα τοῦ εγχειρήματος ἀφασθαὶ κατεπεύγομαι· ἀμέλει ταῖς μητρῴαις εὐχαῖς 10 ἰθρακίζομαι καὶ τὸν ταύτης Θεὸν βασηθὸν προτίθεμαι καὶ συνέριθον, μὴ τῆς ἀξίας ἐλαττώσαι τοὺς προκειμένους εἰς εὐφρημίαν· μηδὲ πλείστον τῶν ἄλλων κατόπιν ἐλθεῖν με, ὅσοι τὰ τούτων ὑπόθεσιν λόγου πεποιήνται, μηδὲ λέγειν προσῆκε κάμοι σιωπᾶν ἢ τοσοῦτοις ἐργοῖς λυμήνασθαι, ἀλλ' ἐξυφάναί μὲν τὸν λόγον, κἂν 15 βραχὺ τῷ ὕψει τῶν ἐγκωμιαζομένων προσήκοντα, προσθεῖναι δὲ καὶ ἃ τοῖς ἄλλοις παρεῖται, ἃ δὴ καὶ πρῶτον αἴτιον ἀντικρυς τῶν ἀθλητικῶν σαμαμάτων αὐτοῖς· δι' ἃ καὶ ἡ μήτηρ εἰς τόνδε με καθικέσθαι πέπεικε τὸν ἀγῶνα, ὡς μὴ τοῦ καιροῦ συγχωροῦντος παρερρίφθαι πού ταῦτα σποράδην, οἷα ἡμῖν συνάρασθαι τὰ με- 20 γάλα θυνάμενα πρὸς τὸν νῦν ἐπεισπεσόντα τῇ ἐκκλησίᾳ, τῆς συμπνοίας εἴνεκα τοῦ κρατοῦντος τῷ προεδρεύοντι Ῥώμης, περίπυστον ὑόρυβον.

3. Οὗτοι τοίνυν· — ἀλλὰ δεῖν ωγήθητιν ὀλίγων τινῶν πρότερον ἀπομνημονεύσαι τοῦ ἐνὸς τῶν τριῶν πέρι, τοῦ καὶ διδασκάλου καὶ κατὰ πνεῦμα πατρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπάρξαντος, ἔπειτα κἀκείνους ἐπισυνάψαιμ' ἂν τῷ ἐνὶ καὶ κοινῇ διέλθοιμι τοῦ λόγου τὸν δίαυλον. Τοῦτον, τὸν καὶ φυτηχόμενον τῶν εὐφυσστάτων πρέμνων καὶ οὐρανομηκῶν, τῆς λαμπρᾶς ξυνωρίδος Θεοδώρου τῶν αὐταδέλφων καὶ Θεοφάνους, τὸν εἰς τούδε πνευματικῆς ἡλικίας προαγαγόντα, ὡς 30 ὁ λόγος φθάσας ὑπέγραψε, δηλαδὴ τὸν θαυμαστὸν Μιχαήλ, τὸν οὐχ

1 Μάρκ. ιβ', 41-44. Λουκ. κ', 1-4. — 3 κωδ. με δε' οὕτω καὶ ἐξης. — 7 κωδ. τινά. — 25 Οὗτοι τοίνυν] ὅρα τὴν ἀκολουθίαν •• σελ. 191 γρ. 10.

ὀνόματι μόνον ἀλλὰ καὶ πολιτεία σεμνυνόμενον τῶν Ἀγγέλων, ἤνεγκεν ὡσπερ τινὰ στέλεχον εὐθαλή καὶ ὠραῖον γῆ ἐκείνη, καθ' ἣν ὁ κύριος ἡμῶν καὶ Θεὸς ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς προσλαβόμενος τὸ ἀνθρώπινον θεανδρικός αὐτοῦ καὶ σωτηριώδεις διατριβάς
5 ἐπεποιήτο· ἐκείθεν γὰρ ὁ περικαλλὴς ἄσταχυς οὐτοσί ἡμῖν ἀνεβλάστησεν, ὁ μικρὴν ὕστερον τῷ γεωργῷ τῶν ὅλων Θεῷ ὄριμος σῖτος ἀποδειχθεὶς καὶ τῆς ἄνω Σιών πολίτης ἀναφανείς⁴. Πρὸς δὲ τούτῳ θεοσεβεῖς ἄμφω καὶ δίκαιοι, οἱ αὐτὸν οὐχ ἐώρων γυμναστῆς ἀγῶσιν ἐπαγαλλόμενον καὶ οἷς ἄλλοις οἱ τοῦ παιδὸς ἡλικας ἐπεντρόφων, ἀλλὰ τοῖς θείοις ναοῖς προσεδρεύοντα καὶ τῇ τοῦ
10 νοῦ ἐνησχολημένον μελέτῃ, καὶ οἷον ἐξ αὐτῆς βλάστης ὅποιον γενήσεται τὸ φυτόν καὶ οἷους προάξει καρποὺς ταῖς σφῶν αὐτῶν ἐνωπτρίζοντα διανοαίαις. Διὰ ταῦτα καὶ ἔχαιρον, ἐσκήρτων, ἀνθρωπολογουῦντο Θεῷ, ὅτι τοιοῦτου παιδὸς ἀκοῦσαι πατέρας αὐτοὺς ἐδί-
15 καίωσεν· ἴστε γάρ, ὅσοι πατέρες ἐστέ, οἷον τουτὶ ταῖς πατράσι, τοῖς εὐσεβεῖν βουλομένοις, χρῆμα κομιδῇ χαριέστατον. Ἐντεῦθεν οὐκ ἡμέλουν οὐδὲ βραχὺ διεγείροντες τὸν παῖδα σφίσι πρὸς τὰς φίλας αὐτῷ, τῷ Θεῷ δ' εἰπεῖν οἰκειότερον, ἐργασίας, καὶ πλεῖόν γε τοῦ πατρὸς ἢ τεκοῦσα, ἣ καὶ πρὸ συλλήψεως ὁσὸν ὑπισχεαῖτο
20 δώσειν αὐτὸν τῷ Θεῷ, εἰ τῆς δεήσεως αὐτῆς ἐπακούσαι καὶ ἄρρενος εὐμοιρήσαι γονῆς. Καὶ νῦν μὲν ὑπεροφίαν καὶ αὐτοὶ πᾶσαν τῶν γηίνων διδάσκουσι, πρὸς μὴ μόνον δὲ βλέπειν τὰ ἐς αἰεὶ διαμένοντα· νῦν δὲ τὸ προσηγὲς πρὸς πάντας καὶ μέτριον, ἐκεῖνο λέγοντες· “ἔσο, παιδίον, ἡκριβωμένως εἶδος, ὡς μετρίῳ φρονήματι
25 καὶ ψυχῆς ἀγναίᾳ τῶν ἄλλων μᾶλλον Θεὸς ἐπυφραίνεται”

4. Πρὸς τούτοις κάκεινο τῷ παιδί ἐπισκήπτουσι, τοῦ καὶ αὐτοῦ σώματος ἀφειδῆσαι, ψυχῆς δὲ μόνης ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν. Ταῦτα λέγοντες καὶ οἰονεὶ ταῖς πατρικαῖς συμβουλαῖς ὑπὸ πτερον τοῦτον ἀπεργαζόμενοι τὴν πτῆσιν ἤτουν αὐτὸν καὶ πρὸ
30 ὥρας· ὁ δὲ βαρὺ πατρικὸς εἰδὼς λόγους ἐξωριάξειν οὐκ ἐβαρύνετο τὴν ἀκοήν, οὐκ ἐνάρκα τὴν διάνοιαν, οὐ πρὸς τὸ σκληρόν

4 κῶδ. αὐτοῦ.—7 μετὰ τὸ ἀναφανείς ἐξέπεσε τι περὶ τῶν γονέων τοῦ Μιχαήλ, εἰ μὴ τοῦτο δι' ὁμοιστέλευτον ἐγὼ παρεδραμον.—13 κῶδ. ἐνωπτρίζοντο.—21 κῶδ. ευμοιρήσει

τῆς πνευματικῆς οδοῦ καὶ δυσάναντες ἐδυσχέραινεν, ἀλλὰ "Ευρύς" ἦν "εἰς ἀκόνην" καὶ "δαλός" ὃ φασὶ "πρὸς τὸ πῦρ"· καὶ ὃ πρὸς τὸ οὐς ἠκηκόει, οὐκ εἰς ἀναβολὰς παρέπεμπε καὶ καιρῶν ὑπερίθεσις, ἀλλ' εὐθύς ἔργῳ παρίστα τὰ προσταττέμενα. Ἐντεῦθεν οὐκ ὠντο πρέπον, μὴ τῶν ναμάτων τῆς ἐγκυκλίου παιδεύσεως καὶ πάσης 5 ἄλλης σοφίας ἐμπλῆσαι τῆς θύραθεν ὄν μικρὸν ὕστερον τοῦ θείου καὶ ζωηρρύτου νόματος ἀκορέστως ἴσασιν ἐμφορηθῆσόμενον. Διὰ τοῦτο καὶ τινι τῶν μυσταγωγῶν, ἱκανῶς ἔχοντι λογικῆς ἐπιστήμης, τὸν παῖδα παρατιθέασιν· καὶ ὃς ῥωμαλαϊότητι γνώσεως καὶ νοὸς οὐτύτητι πᾶσαν ἐν βραχεὶ σοφίαν καλῶς ἐκπαιδεύεται. Ἐπεὶ δ' 10 οὕτως εἶχε τὰ κατ' αὐτὸν καὶ εἰς μείρακας ἄρτι παρήγγειλεν, οὐκ ἄξιον ὦστο τὸν νοῦν ἐναπησχολῆσθαι τοῖς λυομένοις ἴσα καπνῶ καὶ σκιαῖς καὶ ὀνειροῖς καὶ ῥοθίων παραρρεούσῃ χύσει, ἀλλὰ κόσμον ὅλον χαίρειν εἰπεῖν, ἵνα μὴ λέγω καὶ φυγῆς παντάπασιν ἀφειδήσαι, μελετῆσαι δὲ τὴν ἀνωτάτω σοφίαν, ἵνα τῷ Θεῷ ἀμέ- 15 σως οὕτω συγγένηται. Ταύτη τοι καὶ τὸν μοναδικὸν ὑπέργεται βίον καὶ τῇ τῶν τριχῶν ἀποκάρσει συναποκείρεται πᾶν ὅσον αὐτῷ γεῶδες φρόνημα καὶ φθαρτόν· ἦδη γὰρ ὁ πατήρ αὐτοῦ τὸν βίον ἀπελελοίπει, ἢ δὲ μήτηρ παρθενῶνί τινα ἅμα ταῖς θυγατράσιν ἑαυτὴν καταλέξει. Πάσῃ οὖν ἀσκήσει δοὺς ἑαυτὸν οὐ διέλιπε τρύ- 20 χων αὐτοῦ τὸ σαρκίον, τὸ θεῖον ἐξιλεούμενος, λούων ταῖς δάκρυσι νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἑαυτὸν καὶ τὸ ἔδαφος, ἐν ᾧ εἰώθει Θεῷ προσφέρειν τὰς παννυχίους ὠδὰς καὶ βραχὺ τι προσανακλίνεσθαι· οὐδὲ γὰρ ἦν τῷ μεγάλῳ τούτῳ καὶ ἰσαγγέλως βιοῦντι στρωμνὴ καὶ κλίνη, ὅπως ἂν καὶ αὐταὶ εἶεν τοῖς χρονοῖς διάβροχοι τῶν 25 ὀμμάτων· ὃς μὴδὲ φείδιον ἔχων, μὴδὲ πλουτῶν δευτέρον χιτωνίσκον, ἀλλ' ἐπὶ φιλοῦ κείμενος ἦν τοῦ ἐδάφους, ὅτε τοῦτον ἢ φύσις ἠνάγκασε, ὡς ἵνα μικρὸν τι ταύτη τὸ ἴδιον ἀποτίσαι, καὶ ὕπνου μεταλαβεῖν, εἰ καὶ ὕπνον αὐτὸν καλεῖν χρῆ καὶ μὴ τινα

1 κῶδ. *Ξηρός*. — 2 *Ξυρός* εἰς ἀκόνην] παροιμ. Διογεν. VI, 91. Cod. Coisl. 356. Γρηγορ. Κυπρ. IV, 5. Ἀποστολ. XII, 24 || δαλός πρὸς τὸ πῦρ] παροιμ. Cod. Coisl. 275 καὶ 356. — 8 cod. *διαισῶτο* οὕτω καὶ εἴης. — 15 κῶδ. *ἀφειδήσαι*. 19 κῶδ. *ἀπολελοίπει* || κῶδ. *τινί*. — 21 κῶδ. *αἰτοῦ*. — 29 κῶδ. *αὐτό*.

τοῦ νοῦς ἡρεμίαν. Ἐντεῦθεν κατοικητήριον τοῦ θείου γίνεται πνεύματος καὶ κράτος ἄμαχον κατὰ τῶν ἐχθρῶν περιζώνονται.

- 5 ὁ. Ἐπεὶ δὲ ταῦθ' ὁ τῆς μητρὸς πατρῶν τῶν ἐκκλησιῶν τοῖς ἰσχυροῖς ἐνιδρομένους ἐγνώκει, Θωμᾶς δὲ οὗτος ὁ ἀγιώτατος ἦν.
- 5 ἄπτέρω ποδῖ" — τὸ τοῦ λόγου — τὸ τοῦ μεγάλου Σάββα καταλαμβάνει σεμνεῖον· ἐκεῖσε γὰρ ἢ πρὸς ἀοράτους ἐχθρούς συμπλοκὴ καὶ τὰ κατ' αὐτῶν τῷ Μιχαήλ διέγνωστο τρόπαια. Φθάσας οὖν ὁ πατριάρχης ἐνθ' ὁ μέγας διέτριβε, καὶ ἄκοντα χειροτονεῖ τοῦτον πρεσβύτερον καὶ τῇ τῶν ἱερῶν καθιζάνει καθέδρα, συ-
10 νεῖναί τε αὐτῷ ἄριστ' καὶ τὴν τοῦ ποιμνίου συνδιαφέρειν φροντίδα· ἄπερ ἄμφω τῷ Μιχαήλ ἀπόμωστα ἦν πάντῃ καὶ ἀφιλα, ὡς τὸ μὲν ὑπὲρ αὐτὸν εἶναι διατεινομένω, τὸ δὲ ταραχὴν ὅτι πλείστην ἐμποιοῦν τῇ ψυχῇ καὶ τὸ τῆς διανοίας ἐπισκοποῦν ὀπτικόν. Ὅμως δ' οὖν, εἰ καὶ τὴν χειροτονίαν ἐδέξατο, οὐδὲ
15 γὰρ εἶχεν ὅ τι καὶ δράσοι, σφοδρῶς ἐπικειμένου τοῦ πατριάρχου, καὶ μὴν καὶ τοῦ πεπιστευμένου καλῶς τὴν τῆς μονῆς προστασίαν, τῷ ἐπισκοπέῳ, ἀλλ' οἱ τῆς ἡσυχίας ἔρωτες διακαεῖς ἐνδιατριβεῖν οὐκ εἶασαν, ἅτε δὴ ὄχλου καὶ θορύβου μεσῶ καὶ ἐμποδῶν ἐσομένω οἱ τῆς πρὸς Θεὸν ἀναβάσεως ἀμέλει καὶ σπη-
20 λαίῳ ἡσύχῳ καὶ πάνυ σμικρῷ ἑαυτὸν κατακλείει. Οὕτως οἶδε πᾶς τις κατὰ Θεὸν βιωσέων καὶ ἡσυχίας ἐσχάτως ἀντιποιοῦμενος ἐν μετρίῳ φρονήματι μὴ δύνασθαι καθοτιοῦν τούτων ἀφίστασθαι, πρὶν ἂν τοῦ βυθοῦ τοῦ πυθμένου αὐτῶν ἐφάψοιτο, κάκειθεν τὸν πολύτιμον μαργαρίτην ἐλκύσας πρὸς τὸ ἄνω τῆς ἀγάπης ἀνανή-
25 ζοι τοῦ ὕδατος, καὶ οὕτω τοῖς πασιν ἐσεῖται θεωρητός, ὡς τῶν ἀπ' αὐτῶν ἰησαυρῶν ἰσχύειν καὶ ἄλλοις μεταδιδόναι· εἶεν. Ἄλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι καὶ ἄλλον κόσμον ἄριστον. Ἐν τούτῳ τοίνυν τῷ ἄνθρωπῳ καὶ οἱ τῆς ἐκκλησίας μαζοί, οἱ τὸ γάλα τῶν ὀρθῶν δογμάτων ὑπερεκβλύσαντες, οἱ διαφανεῖς ἀστέρες, οἱ τοῖς
30 ἰεολογικωτάτοις δόγμασι τὰς χρυσοειδεῖς ἀκτῖνας ἡμῶν ἀποπάλ-

5 ἄπτέρω ποδῖ] παροιμία κιννοφανῆς ἴσως ἀντιπαράβαλε τὸ ἄπτέρω τάχει [Nauck, Fragm². s. 922, ἀπόσπ. 429] καὶ τὸ πόδα πιερόεντα Εὐριπίδου, ἀπόσπ. 781, 61. — 11 κωδ. ἀπόμωστα. — 27 κωδ. ἀλλά γε.

λοντες, Θεόδωρος καὶ Θεοφάνης φημὶ οἱ ἀδελφοὶ οὐχ ἤττον
ψυχὰς ἢ τὰ σώματα, φοιτῶσιν αὐτῷ παρ' ᾧ φιλοπονήσαντες τὴν
ἐγκύκλιον ἄπασαν, ποίησίν τε καὶ ρητορικὴν εἰς ἄκρον ἐκμελετή-
σαντες, φιλοσοφίας αὐτῆς περὶ τὸ πρακτικὸν ὄσον, καὶ ὄσον περὶ
τὸ θεωρητικὸν ἄριστα διδάχθέντες, πολὺ τὸ κλέος παρὰ πᾶσιν 5
ἠνέγκαντο. Ἄλλὰ τὸ διαδρᾶναι φιλονεικῆσαν ἡμᾶς αὐτῆς ἐπαναλή-
φομαι, ὅτι μὴδὲ τυγχάνει τῶν εὐτελῶν ὄν, καὶ προστεθεὶν εὐφρα-
νεῖ τὸ σεμνὸν ἄθροισμα τουτοῖ, ὥσπερ ἄρα καὶ ζημιώσει κατα-
ληφθέν.—

6. Αὕτη οὖν ἡ καλὴ τῶν ἀδελφῶν δυὰς πατρίδα μὲν 10
ἔσχον, ἣν φθάσας ὁ λόγος ἐδήλωσε, τὴν αὐτὴν τῷ κλεινῷ Μι-
χαήλ· εὐγενεῖς γὰρ καὶ οὗτοι τῶν ἀφ' ἡλίου ανατολῶν, εἰ καὶ
μὴ Αὐσίται, ἀλλ' ὃ κρεῖττον πολλῷ Σιωνῖται, τοῦ πεποθημένου
ἐδάφους καὶ ἱεροῦ ὄρηπης οἷον ἀναφύντες καὶ ἄχρις αὐτῆς ἀν-
τογος οὐρανοῦ ἐλάσαντες. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῖς οἶος; ἄρα τῶν πολ- 15
λῶν εἰς ὧν, ἅτε τῷ κόσμῳ ἀναμιγείς καὶ παίδων φροντίσι περι-
παρεῖς; μὴ ταῦτ' ἐμποδῶν αὐτῷ καθεστῆκει πρὸς θεῖα ὑψώματα
καὶ ἀναπεσεῖν αὐτὸν παρεσκευάσε καὶ βίον ζῆσαι ἀνεμιμένον καὶ
νωχελῆ, τοῖς οἰεῖσι δὲ μόνοις καὶ τοῖς αὐτῶν σεμνύνεσθαι προτε-
ρήμασιν; ἀλλὰ τίς ταῦτα ὑποτοπάσειεν ἄν; τίς τούτοις συνιδέσθαι 20
ὄλως ἀνάσχοιτο; τίς οὐκ οἶδε τὸν ἄλλον ἡμῖν Ἰωάν, οὐκ ἀπειλήν
καὶ αὐτὸν προκαταγγέλλοντα τῷ λαῷ, ἱλαστήριους δὲ μᾶλλον εὐ-
χὰς τῷ Θεῷ ἀναπέμποντα, ἅτε μέσον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων κα-
θεσθηκότα, τὸν καὶ πρὸ τοῦ ἱερατικοῦ χρίσματος τῷ Θεῷ μύρον
εὐῶδες ἀναδειχθέντα, ὃν ἡ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία ἀσμασιν ἐτρησίαις 25
οἶδε καταγεραίρειν, ὃς πᾶσι κανῶν καὶ γνώμων ἐγένετα, πάντας
ἀπευθύνων πρὸς θεῖα σκηνώματα, οὐκ ἐπιπλήκτων ἄλλως οὐδὲ
κραυγάζων; Καίτοι τοῖς ἱερεῦσιν ἀνεῖται ταῦτα κατὰ καιρὸν, ὃδε
σιωπῶσα παραίνεσις ἦν, ἀρκοῦσαν ἔχων τὴν θέαν πάντας ἐπαλεῖ-

3 κωδ. εἰσάκρον. — 13 κωδ. δ. — 21 πρβλ. Ἰωνᾶ γ', 4, δ', 2 κέ. — 24 κωδ.
μῆρον. — 25 Θεοδώρου τοῦ Γραπτοῦ ἡ μνήμη πανηγυρίζεται νῦν τῇ κζ' τοῦ δεκεμ-
βρίου μηνός, ἔτε καὶ ψάλλεται κανὼν ἀσματικὸς ὑπὸ Θεοφάνους τοῦ Γραπτοῦ ποι-
ηθεῖς.

ψαι πρὸς σωτηρίας οδοῦς, ποιμὴν κατὰ τὸν προφήτην καὶ οὗτος ποιμαίνων τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, λαλῶν καὶ παρακαλῶν εἰς καρδίαν λαοῦ. Πάντας τοίνυν ὑπερβάλλων τῇ ἀρετῇ, πάντων ἐκράτει καὶ πᾶσιν ἤθετο στόμασιν, εἰ καὶ παρὰ τῶν παιδῶν οὐ συγκεχώρητο
5 τὸ κράτος λαχεῖν, ὡς ὑπερναβεβηκότων καὶ τούτων κατὰ πολὺ.

7. Ἄλλὰ γὰρ τίς γένωμαι καὶ πῆ τράπωμαι, ἐτέρωσ' ἐφορμῶν-
τος τοῦ λόγου; καὶ γὰρ τῆς ἀνὰ χειρας ἐμοὶ ὑποθέσεως θαλάσσαις
παρισουμένης Ὠκεανίτισιν, ἕτερον ἡμῖν Ἀτλαντικὸν ἀνέωγε πέλαγος
τὰ ὑπὲρ ἄνθρωπον κατορθώματα τοῦ θαυμαστοῦ Ἰωνᾶ. Ὅμως ὁ
10 οὖν ὡς οἶόν τε βραχὺ τούτοις ἐνδιατρίψαι πειράσομαι, ἐπεὶ καὶ
χρεῶν ἐκτινύονται τοῖς πατράσι τιμῇ. Κάκεινο δ' εἰδέναι προσήκει,
μὴ κόσμου τῶν παιδῶν χάριν παράγειν εἰς μέσον αὐτά· ἡ γὰρ
θάλασσα μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῆς καλῶν οὐ προσδεῖται τῶν ἔξωθεν,
κἂν ὡς ἀπὸ πηγῶν κάκεινα προσεπιρρέη· μηδὲ γὰρ δοξάζεσθαι
15 τὸ δεδοξασμένον τῆς ὑπερβαλλούσης ἐνεκα δόξης, τῇ φησὶν ὁ ἀπό-
στολος. Ἄλλ' ὁ μὲν πατήρ τούτοις, ὡς εἴρηται, οὐδὲν ἀρετῆς ἐνέ-
λιπεν εἶδος, ὃ μὴ ἐξεπονήσατο· ὧ καὶ πενήτων ἐνδεῖα τοσοῦτον
ἐσπούδατο θεραπεύεσθαι, ὡς μηδέτινα ἰσχύσαι ποτὲ τῶν ἐπὶ
χρήμασι πεποιδότων τσαούτην ἀντεισφέρειν σπουδῆν, μηδὲ τὸν
20 διαβεβημένον ἐκεῖνον Μίδαυν σχεδόν, τὸν διακαῶς ἔχοντα τῶν χρη-
μάτων, ὃς καὶ θανεῖν εἴλετο, εἰ πάνθ' ὁμοῦ γένοιτο τὰ πρὸς αὐ-
τοῦ ἐπαφώμενα εἰς χρυσὸν μετασκευασθῆναι. Ἔσπεγεν οὗτος τοῖς
πένητας καὶ πάντα ἐξεκένου τὰ χρήματα, οἷα φιλόπαις πατήρ, καὶ
τούτων ἐξείχετο, ὡς φιλοδέσποτος δοῦλος. Καὶ ὁ μὲν οὕτως εἶχε
25 βίου καὶ ἀρετῆς, τῆς δὲ μητρὸς οἶος ὁ τρόπος; ἀλλ' οὐ πᾶσι δι-
δῶσιν ἐννοεῖν, ὡς εἰ μὴ τοῖς ἴσοις τρόποις ἔζη καὶ ἤθεσιν, οὐκ
ἂν ἤξιώτο τοιούτου μὲν σύζυγος, τοιούτων δὲ στελέγων ρίζα φα-
νῆναι; παντί που ὀφλον· οὐ γὰρ τῇ τύχῃ τούτων παραχωρήσου-

1 σωτηρίας οδοῦς] πρὸλ. Πράξ. ις', 17 || ποιμὴν-ποιμ. τὸ ποίμν. αὐτοῦ] Ἡσαΐα μ', 11. — 2 λαλῶν καὶ παρακαλῶν] πρὸλ. ἐπιστ. πρὸς Τίτον β', 15 καὶ πρὸς Θεσσαλ. 2, β', 17 || [καρδίαν λαοῦ] πρὸλ. Ἡσαΐα ε', 10. — 5 κἂν. καταπολε. — 8 θαλάσσαις Ὠκεανίτισιν] Διονυσ. Ἀλικαρν. α', 3, 3 || Ἀτλαντ. πέλαγος] Πλάτωνος Τιμ. 24 E.—10 κἂν. ἐνδιατρίψαι. — 14 δοξάζεσθαι τὸ δεδοξασμένον] Κορινθ. 2, γ', 10.

μεν, τῷ Θεῷ δέ, τῷ τὰς ὑπερφυεῖς δωρεὰς ὑπὸ ζυγοῖς τῶν αὐτοῦ κριμάτων ἐκάστω προσνέμοντι.

8. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἀρκούντως, μέτειμι· δὲ πρὸς οὖς τὸν λόγον ἐνεστησάμεθα. Οὗτοι τοίνυν ὡς ἔτυχον διδασκάλου τσοῦδε καὶ δεξιᾶς εὐμοίρησαν φύσεως, πλαξί δὲ οἶον ταῖς καρδίαις 5 ἐνεκόλαψαν τῶν μαθημάτων τὰ κάλλιστα, ἀδικεῖν ἑαυτοὺς εἰς τὰ μάλιστα εἶπον καὶ περὶ τὰ καιριώτατα βλάπτειν, εἰ μὴ καὶ πρὸς τὸ ὕψος τῆς ἀληθοῦς ὄντως σοφίας κατ' ἴχνος ἔποιοντο τῷ διδασκάλῳ καὶ ὡς εἰς ἀρχέτυπον εἰς αὐτὸν ὀρῶντες πᾶσαν ἰδέαν ἀρετῆς ἀπομόρξαινον. Οὕτως εἶπον καὶ τὸν ἄζυγον καὶ μοναδικὸν 10 ὑπέρχοντα· βίον, καὶ σταυροῦσιν ἅλωσ αὐτοῦς, αἰωνίου δόξης ἀντιποιοῦμενοι. Ὅθεν οὐ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔδωκαν ὕπνον, κατὰ τὸν θεῖον φάναϊ· Δαυὶδ, οὐδὲ τοῖς βλεφάροις αὐτῶν νυσταγμόν, ἀλλὰ τῇ εἰς Θεὸν δεήσει προστετήκασι καὶ τῇ προσευχῇ· τὴν δὲ τοῦ ἱελήματος ἐκκοπήν τσοῦτον ἐξήσκησαν, ὡς καὶ τοὺς ἀγῶντας ἐγκαλεῖν 15 ἔχειν αὐτοῖς, ὡς ἀθελήτοις οὖσι· τὸ μείζον τῶν τοῦ Θεοῦ δωρεῶν ἐν τούτοις μὴ καθορώμενον, ἐκεῖνο ποιεῖν εὐθέλουσι μόνον, ὃ ἂν ὁ πατὴρ ἐπιτάξῃ. Οὕτως αὐτοῖς εἰς βάλθος τὸ ταπεινὸν ἐξείργαστο τῆς καρδίας· ἐκ τούτου γὰρ πλέον τῶν ἄλλων “ἐκ δόξης εἰς δόξαν” προσεβιβάζοντο καὶ εἰς δύναμιν ἐκ δυνάμεως· οὗς εἰ κόσμον 20 ἔρει τις προσεπιτεθῆναι τοῖς ἄλλοις τῷ διδασκάλῳ καλοῖς, εἶη ἂν τῆς ἀληθείας ἐχόμενος. Οὕτω πᾶσαν ἀγῶσύνην ἦσαν πλουτήσαντες, οὕτω δὴ καὶ δογμάτων ἀκρίβειαν, ὡς ὁ τοῦ μαρτυρίου καιρὸς ἀναμφηρίστως τοῖς πᾶσιν ἐγνώρισεν· καὶ αὐτοῖς δὲ τούτοις οὐ μικρὰ τῶν ἐγκωμίων ἐπίδοσις τὸ αὐχῆσαι καθηγεμόνα ἐς τσοῦτον 25 ἐλληλακῶτα σοφίας τῆς θύραθεν, τσοῦτον δ' αὖ εὐμοιροῦντα τὴν εἰς Θεὸν οἰκειότητα. Ἐντεῦθεν οὐ “κατὰ πῆχυν”, ὃ δὴ λέγε-

1 πρβλ. πρὸς Ἐφεσ. ἐπιστ. δ', 7 «ἐνὶ δε ἐκάστω ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις, κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ». — 11 κῶδ. ὅλων αὐτοῦς || αἰωνίου δόξης] Τιμοθ. 2, β', 10. Πέτρ. 1, ε', 10. — 13 Δαυίδ] Ψαλμ. ρα', 4. — 19 Κορινθ. 2, γ', 18. — 20 εἰς δύναμιν ἐκ δυνάμεως] πρβλ. βίον ὁσίας Δαμνίκης ἐν τοῖς ἀγολογ. μνημ. Ἰωάννου Θεοφίλου, σ. 271. — 21 κῶδ. τίς. — 22 ἀγῶσύνην] πρβλ. Κορινθ. 2, ζ', 1.

ται, τὴν πνευματικὴν προκόπτουσιν ἡλικίαν. ἀλλὰ κατὰ διάμετρον κυκλικὴν τῶν ὕψωμάτων τοῦ οὐρανοῦ, μέχρις ἂν φθάσῃσι τῶν ἀρεκτῶν τὸ ἀκρότατον.

9. Ὁ δὲ γε ρηθῆεις πατριάρχης, χρόνου παραρρυέντος συγνοῦ,
5 μόλις ἔσχε πειθῆνιον τὸν ὑσιώτατον Μεγαθῆλ, ὃν δὴ καὶ προβάλλεται σύγκελλον τοὺς δὲ περιβοήτους μὲν τῷ λόγῳ, περιβοήτους δὲ τῷ ζήλῳ τῆς εὐσεβείας, οὐχ ἤπτους δὲ καὶ τοῖς κατὰ Θεὸν ἀγωνίσμασι, χρίει τῷ "ἐλαίῳ τῆς ἀγαλλιᾶσεως" καὶ πεπλήρωται τούτοις τὸ τῷ μακαρίῳ Ἀμῶς εἰρημένον· "ἔλαβον ἐκ τῶν υἱῶν
10 ὑμῶν εἰς προσφῆτας, καὶ ἐκ τῶν νεανίσκων ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν". Ταύτη τοι καὶ τὸ ὄμμα τῆς διανοίας πρὸς Θεὸν ἤρειδον ἀτενέστερον, τὴν ἐξ ὕψους ἐπεκαλοῦντο βοήθειαν καὶ πῦρ πυρὶ προσελάμβανον, γλῶσσαν θ' ὁμοῦ τοῖς χεῖλεσι δεινῶς παρεθήγοντο καὶ οἷα τέτιγες μουσικοὶ τῆ τῶν λόγων αὐτῶν λαμυρότητι πάντας ἤγον πρὸς
15 ἑαυτούς· πρὸς δὲ καὶ τὸ γλωσσόν προυβάλλοντο τῶν ἀνθέων, τοὺς οικείους δηλαδὴ Ἰησαυρούς, τοῦ Θεοῦ πνεύματος τοὺς καρπούς, οἷς πλησμίως ἐνίδρωσαν, καὶ τοῖς σίμβλοις ὡς μέλιτται φιλεργοὶ ταῖς τῶν πιστῶν καρδίαις θεῖαν ἀμβροσίαν ἐταμιεύοντο. Καὶ ἦν οὐδεὶς τῶν ἀπάντων, ὅς τοῖς θεωρηήμοσι τούτοις μὴ προσετετή-
20 και τῷ εὐρύθμῳ τῶν λόγων καὶ τῆ σειρήνῃ καὶ ἐθέλγετο τὴν ψυχὴν, ναὶ μὴν καὶ ἀμιλλα ἦν ἀλλήλοις οὐκ ἀτερπήρις. Καὶ μᾶλλον εἰς ἔργον προᾶξει τὰ εἰσηγούμενα· οὐδὲ γὰρ μόνον οἶδε τὸ ἔαρ λογικοῖς καὶ ἀλογοῖς ἐπιτερπέστερον φαίνεσθαι καὶ πρὸς ἐργασίαν αὐτὰ διανιστᾶν καὶ γονιμότητα διδόναι φυτοῖς, ἀλλὰ καὶ κάλλιστος
25 λόγος ψυχᾶς, πηγνυμένας τῷ κρύει τῆς ἁμαρτίας καὶ πετρωθεῖσας οἷον τῷ παγετῷ τῶν παθῶν, πρὸς Θεῖον ἔρωτα διαθερμαίνειν, ὡς τὸν ἐκατοστεύοντα στάχυν καρπογονεῖν.

10. Ἀλλὰ τῷ θεμένῳ τὸ στόμα εἰς οὐρανὸν καὶ ἀδικίαν λαλήσαντι κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου οὐκ ἦν ἀνεκτὸν τὴν ἐκκλητ-

8 Ψάμ. μδ', 7. — 9 Ἀμῶς β', 11. — 11 ὄμμα τῆς διανοίας] πρβλ. πρὸς Ἐφεσ. ἐπιστ. α', 18. — 12 πῦρ πυρὶ] ὅρα Corpus paroem. II, σ. 206. — 27 ἐκατοστεύοντα] κατὰ τὸ ἐκατοστεύουσαν κριθήν. Γενέσ. κς', 12. — 28 Ψάμ. οβ', 8, 9: «ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν· ἔθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν».

σίαν ὄρα·ν ὡσεὶ κέδρον ἐν τῷ Λιβάνῳ πεφυτευμένην καὶ εὐκλή-
 ματοῦσαν ὡς ἄμπελον, ὡς καὶ τὴν γῆν εὐκόσμως αὐτὴν ἀμφιέν-
 νυσθαι, ὄρη δὲ καὶ νάπας ὑπὸ τὴν σιάν ταύτης καλύπτεσθαι,
 ἐκτείνουσάν τε τὰς παραφυάδας ἕως θαλάσσης καὶ ποταμῶν, κατὰ
 τὸ θεῖον μελώδημα, καὶ τοὺς στερροὺς ὀπλίτας τῆς ἀληθείας πῆ 5
 μὲν ὡς τοῦ θείου ἀμπελῶνος δοκίμους ἐργάτας τοῖς ποτίμοις τῶν
 λόγων τὴν ἄρουραν τῆς ψυχῆς καταρδεύοντας καὶ ἡσυχῇ πυκνῶς
 ὑετίζοντας, πῆ δὲ ὡς ζωπύρους ἀνθρακας πάνθ' ἕσα ζιζανιώδη
 τῇ καλῇ βλάστῃ παραπεφυκότα τοῦ εὐαγγελικοῦ σίτου ἀποτεφροῦν-
 τας· οἱ καὶ ὡς ἄλες τῆς γῆς συνεῖχον ἕσα τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ 10
 ἡγνότεροιστο καὶ τὸ ἄσηπτον τούτοις ἐφόλαττον. Καὶ νῦν μὲν ὡς
 τὴν γῆν οὐρανῶσαντες τῷ παρισουῖσθαι τῇ τῶν ἀγγέλων διαγωγῇ
 καὶ ἀμιλλᾶσθαι τοὺς ταύτης οἰκήτορας αἰθρίαν τοῖς πᾶσι κατήγ-
 γελλον, νῦν δὲ ὡς τῆς γῆς τῶν πράεων ἐπιστήμονες γεωργοὶ
 τοὺς τῆς ζεύγλης τῆς ὑπακοῆς παροιστρήσαντας τοῦ Χριστοῦ ἐπέ- 15
 στρεφον κραταιῶς καὶ τὸν ζυγὸν ἠπίως αὐτοῖς ἐπηυχένιζον· καὶ
 νῦν μὲν ὡς ζωτικά νεφέλαι τοῦ θείου λόγου ὄμβρους ἔχουσιν θεο-
 λογίας ταῖς τῶν πιστῶν διανοίαις, νῦν δ' ὡς κυπρίζοντες βότρυες
 τῆς νοητῆς ἀμπελου οἶνον εὐφροσύνης πνευματικῆς ἡμῖν ἀπεστά-
 λαττον, νῦν δ' ὡς τῆς τοῦ Χριστοῦ ποιμένης τὴν πνευματικὴν ἡύ- 20
 λουν σύριγγα καὶ ἐξεκαλοῦντο τὰ νοητὰ θρέμματα πρὸς νομάς, αἱ
 ταῖς ἀκτίσει τοῦ τῆς δικαιοσύνης ἡλίου φαιδρὸν περιλάμπονται.
 Ἄρτι μὲν ὡς τοῦ μεγάλου βασιλέως ὑπασπισταὶ τὰς ἐναντίας δει-
 νῶς κατέκοπτον φάλαγγας καὶ εἰς γῆν προσήρασαν ἀφειδῶς "πᾶν
 ὕψωμα κατὰ τῆς γνώσεως ἐπαιρόμενον τοῦ Θεοῦ", νῦν δὲ ὡς ἱερα- 25
 τεύοντες τῷ Θεῷ καὶ τὴν μυστικὴν θυσίαν προσφέροντες, τὰς εὐ-
 σήμους τῶν λόγων σάλπιγγας καλῶς ἀνακρούοντες τῇ τῶν θείων

1 κέδρον ἐν τῷ Λιβάνῳ] Ψαλμ. ργ', 16. — 2 εὐκλήμ. ὡς ἄμπελον] Ὡση' ε', 1.
 Εἶτα ψαλμ. οθ', 9-12. — 6/9 Ματθ. ιγ', 24-30. — 10 ἄλες τῆς γῆς] Ματθ. ε', 13—
 14 γῆ τῶν πράεων] Ἰωβ κδ', 7. — 18 κυπρίζοντες βότρυες] Ἀσνα ασμ. ε', 14. β'
 13. — 19 οἶνον εὐφροσύνης] Ἰουδιθ εβ', 13. Σειράχ θ', 10. λδ', 28. — 22 δικαιοσύνης
 ἡλίου] Ματθ. δ', 2. — 23 μεγάλου βασιλέως] Ψαλμ. μς', 3. μς', 2. — 25 Κο-
 ρινθ. 2, ε', 5.

ἀναπτύξει λογίων τὰ δικαιώματα τοῦ Θεοῦ τῷ λαῷ καθυπήχουν διάτορον.

11. Ταῦτα τοίνυν ἐπεὶ οὐκ ἠγείχετο βλέπων ὁ τὸν ἄνθρωπον ἀρχῆθεν βασκήνας καὶ ψιθυρίσας, καὶ τοῦ Παραδείσου καὶ τοῦ
5 Θεοῦ πόρρω ποιήσας, τῷ ἐξ Ἀρμενίων ἐπιπηδᾷ Δέοντι, ᾧ δὴ ἀποχρώντως ὅσα καὶ ὄργανῳ χρησάμενος, κατὰ τῆς θεανδρικής εἰκόνας Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων λυττῆσαι παρασκευάζει· ὁ δὲ ταῖς ὑποθήκαις αὐτῷ τοῦ πονηροῦ λεγεῶνος ἐνοικισθέντος ἀσμένως ὑπάγεται. Διὸ μετὰ βαρείας χειρὸς καὶ δυνάμεως καθαιρεῖν ἤρξατο
10 τὰ θεῖα μορφώματα, καὶ τὸν ἐν ἁγίοις ὁσιώτατον Νικηφόρον, ἐπίσκοπον ὄντα τῆς Βύζαντος, ἐπειδὴ μηδ' ἄκροις ὡσεὶ τῆς μιαρᾶς ἐκείνου γλώττης ἠγείχετο, τῆς πόλεως ἐξώθει· καὶ τοῦ θρόνου· μετὰ δὲ τοῦτο ὅσον ἐν ἱερεῦσι καὶ ἄρχουσι, μονάζουσί τε καὶ λαϊκοῖς, μὴ πειθόμενον τῷ θεοστυγεῖ ἐκείνου θεσπίσματι, πρὸς δὲ
15 καὶ γυναικῶν ἔκκριτον ὅσον τῆς ἰδίας ἐκλαθόμενον φύσεως καὶ βλέψαν ὡς ἀρρενωπὸν ἢ γενναῖον, μυρίαὶ καθυποβάλλει κολάσειν ὧν τοὺς πλείους καὶ αὐτῷ θανάτῳ παρέδωκε ταῖς τῶν ἀλλεπαλλήλων νιφάτιν ἐπιφορῶν. Ἐντεῦθεν ὅσοι τὸ θεῖον πῦρ, ὃ ἐλήθων ὁ Χριστὸς ἐπὶ τῆς γῆς ἔβαλε ταῖς καρδίαις, μὴ ὑπαναπτόμενον εἶχον, μηδ' ἰσχυρὸν ἀντιβλέψαι πρὸς τὰς ἐπενεχθείσας βα-
20 σάνους τοῖς μάρτυσιν, ἀλλὰ τῇ ἀναρροιβδήσει τοῦ σφοδροῦ τούτων ρεύματος κατεκλύζοντο τὰς ψυχάς, ἔπιπτον ὡσπερ φύλλα. Ἄλλὰ καὶ συνόδους ἦν συγκροτῶν μετὰ δώρων ὅτι πολλῶν καὶ δυνάμει πάσῃ τὸ θεοστυγὲς αὐτοῦ δόγμα ἐπιστηρίζων, εἰ τὰ τοῦ
25 πονηροῦ συνέδρια βδελυρὰ χρῆ λέγειν συνόδους καὶ μὴ φοιβάσματ' ἀπὸ κοιτίας φωνοῦντα καὶ γῆς, κατὰ τὴν τοῦ Ἡσαίου σάλπιγγα τὴν μεγάλην καὶ ἰσχυράν, τὴν ἕως περάτων ἐξικνουμένην, ὡς ἐπ' αὐτοὺς καὶ προφήτην ἕτερον λέγειν "εἰσθήθετε εἰς Βαβυλὴν καὶ ἠνομήσατε εἰς Γάλαλα καὶ ἐπληθύνετε τοῦ ἀσεβῆσαι".
30 Ὡς ἂν δὲ εἰ μὴ τῆς τόλμης αὐτῶν ἀξίως καθήψατο, ἐπιφέρει καὶ ταῦτα "ἠνέγκατε εἰς τὸ πρῶν θυσίας ὑμῶν, εἰς τὴν τριψίμε-

21 ἀναρροιβδήσει] λέξις τοῦ Στράβωνος, σ. 75. — 26 Ἡσ. μῆ', 19. — 28 Ἀμώς δ', 4 || κῶδ. βεθγλ. — 29 κῶδ. γάλαλα. — 31 Ἀμώς δ', 4-5.

ρίαν τὰ ἐπιδέκατα ὁμῶν καὶ ἀνέγνωτ' ἕξω νόμον καὶ ἐπεκαλέσατε ὁμολογίαν". Καὶ Μιχαίας δὲ ταῦτα τούτοις ἐπεγαλέσσει, ἃ πάλαι τῷ Ἰσραήλ, τοὺς ἡγουμένους λέγων οἴκου Ἰακώβ ὡς βδελυσσομένους κρίματα καὶ πάντα τὰ ὀρθὰ διαστρέφοντας, καὶ αὐτῶν τούτων ἐπιμεμφόμενος ἅμα τοῖς ἱερεῦσι, τοὺς μὲν κρίνοντας μετὰ 5 δώρων, μετὰ μισθοῦ δὲ τοὺς ἱερεῖς ἀποκρινομένους, σὺν αὐτοῖς καὶ τοὺς προφῆτας αὐτῶν μαντευομένους μετ' ἀργυρίου.

12. Τῆς βασιλίδος τοίνυν τῶν πόλεων ὅσον συνέβαινε κυβιστᾶν καὶ ταύτῃ κλίμα τῆς οἰκουμένης ὁπόσον συνεκυμαίνετο, διήλον αὐτόθεν. Ἄλλ' οὐδ' οὕτως ἔλαβε κόρον ὁ κοινὸς τῶν ἀνθρώπων πολέμιος· μερίστην δὲ ζημίαν ἑαυτῷ ἐνεκρίκει, εἰ μὴ κυκάσει καὶ λυμανεῖται τὴν σύμπασαν, ἵνα καὶ τῶν πιστῶν ἀπάντων κατακαυθήσεται. Ἀμέλει καὶ τι μέρος τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης ὑπέρχεται—τὸ δὲ ἦν ἱερεῖς καὶ μονάζοντες, ἕσοι τῆς ἐναντίας μοίρας ἑαυτοὺς εἶναι ἠξίωσαν—, τοῦ τρόπου μεθαρμοσθεῖς πρότερον, εἰ 15 καὶ μὴ καθάπαξ, τῆς εἰς τὰς σεπτὰς εἰκόνας ἐμπαρουσίας ὡς ἀντικρυς ἀποδοδειγμένου τοῖς πᾶσιν οὐλήρου προξενεῖν. Ἐντεῦθεν, ὡς ἔφην, ἐν τῇ τῶν ἐκκλησιῶν μερίστῃ μεθαρμόζεταί· καὶ πρὸς ἑτέραν μεταβαίνει χορδήν, πεπεικῶς τοὺς ἄνωθεν εἰρημένους τὴν ἐκπόρευσιν τοῦ παναγίου πνεύματος καὶ τοῦ υἱοῦ ἀνομολογεῖν· οἱ 20 καὶ ἀνομολογοῦσι καὶ τοῖς μὴ ταῦτα φρονοῦσι καὶ λέγουσιν ὡς ἀλλοτριῶς χρώνται καὶ πολεμίως. Οἷα δὲ τολμῶσι καὶ νῦν αἱ τῶν θεῶν δογμάτων ἀθετηταὶ· σπεύδουσι· καὶ γὰρ ἀναιδῶς μὴ τὰς σφετέρας μόνον ἀπολέσαι φυγὰς, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἕλλησι τοῦ ψυχικοῦ μεταδοῦναι θανάτου, ὡς ἂν μὴ τῶν πάλαι, περὶ ὧν ὁ λόγος, 25 ἦττον κακοὶ δόξωσιν ἐκ τοῦ μὴ πλείους βιάζεσθαι παρασυρῆναι εἰς ὕλεθρον. Ἄλλὰ ταῦτα μὲν εἴρηται ὡς ἐκεῖνοις ἐπιεικῶς παρισσούμενα, ἡμῶν δὲ καὶ πρὸς τὰ ἐξῆς τὴν λόγον ἰτέον.

13. Καὶ ὁ μὲν τῆς κακίας ἀπάσης σπορεύς ποικίλον τὸν ὀλι-

2 Μιχ. γ', 9, 11. — 13 κῶδ. καὶ η. — 22 οἷα δὲ τολμῶσι· καὶ] λέγει περὶ τοῦ Μιχαὴλ Παλαιολόγου καὶ τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου τοῦ Βέκκου διὰ τὴν παρ' αὐτῶν ἔτει 1277-φ γενομένην τῶν ἐκκλησιῶν ἕνωσιν· ἔληξε δὲ αὕτη συνοδικῶς ἔτει 1283-φ κατακριθεῖσα.

σθον ἐτεγνάσατο, καὶ τῇ μὲν Κωνσταντίνου τὴν τῶν σεπτῶν εἰ-
κόνων ἀθέτησιν, τῇ Ῥώμῃ δὲ τὴν τοῦ θείου συμβόλου παρα-
τροπήν ὑποτίθεται, καὶ ταῦθ' οὕτω κακῶς τῷ καλῷ παρεισφθεί-
ρουσι τῆς ἐκκλησίας πληρώματι. "Ὅθεν μὴ τὴν ἐν τῇ Καινῇ Δια-
5 θήκῃ δεσποτικὴν θεολογίαν λαβόντες εἰς νοῦν, μηδὲ τὴν ἐκφω-
νηθεῖσαν πίστιν παρὰ τῶν σεπτῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, καὶ μὴν
καὶ τῶν θείων πατέρων, οἱ δίκην ἀστέρων ἰδίως διέλαμψαν, παρ'
οἷς ἐκυρώθη τὸ μέγα κατὰ τῶν ὀπωσοῦν τῷ ἱερῷ συμβόλῳ τι
προσθησομένων ἢ καὶ ἀφαιρησόντων κατάκριμα, — ὧ δίκης καὶ ἀνο-
10 χῆς κριμάτων Θεοῦ — τῆς ἡμῶν κατωργήσαντο πίστεως. Τοὺς μὲν
δὴ παῖδας Κορέ, Δαθάν τε καὶ Ἄβειρών, γράφουσι Βίβλοι: τῶν
ἱερῶν ἀνθεστηκότας νομοθετοῦντι τῷ Μωϋσῆϊ: τοὺς δὲ γε δευτέρους
πυρεῖα προσαγροχένοι Θεῷ κατωφρωμένους τοῦ Ἄαρών. "Ἰν' ἄρα
τοῦ τολμήματος θάνατον ἀνταλλάξωνται, τούτων τοὺς μὲν ζωοὺς
15 εἰς Ἄδου κατήνεγκε χανοῦσα ἡ γῆ, οἱ δὲ διὰ τῶν παρ' αὐτοῖς
ἐκείνοις προσαγομένων ἀνθρώπων ὀλοκαυτώματα μωμητὰ ἐγεγό-
νεισαν, καθὰ δὴ καὶ οὗτοι. Εἰ καὶ τῷ σβεννομένῳ πυρὶ μὴ ἐφλέ-
χθησαν, τὸ ἄσβεστον πάντως οὐ διαφεύξονται, ὡς τοῖς ῥηθεῖσι
πατράσιν ἀναιδῶς ἀντιβαίνοντες, πρὸς δὲ καὶ αὐτὸν Χριστὸν παρα-
20 τρέχοντες: ἀλλὰ τῆς ἀρχῆθεν ὁρμῆς ὁ λόγος ἐχέσθω.

14. Ὁ οὖν τὸν ἀποστολικὸν θρόνον τῆς Ῥώμης κοσμῶν, τῆς
προσθήκης οὐκ ἀνασχόμενος, ἐπεὶ τούτοις παρηγγυᾶτο καὶ χεῖρα
παρεῖχε τοῦ τῆς ἀσεβείας ἀνελεύσαι κρημοῦ, οἱ δὲ πρὸς τὸ μὴ
θελῆσαι μηδὲ βραχὺ ἀπόνασθαι τῆς αὐτοῦ διδαχῆς καὶ ἐχεμύθου
25 τουτί τὸ σκαιώρημα καὶ ἐστοίχουν οἷς εἶπεῖν ἔφθασαν, ὡς καὶ
τοῖς ὀρθῶς ἔχουσι κοινοῦσθαι τὸ δόξαν αὐτοῖς μελετᾶν, ἔγνω δῆλα
ταῦτα θέσθαι καὶ τοῖς ἀπανταχῇ ἐπισκόποις διαγωνιουμένοις αὐτῷ
τοῦ ἱεροῦ συμβόλου τὸ καινοφανές ἀποξέσαι τοῦ δόγματος: διὰ
τοῦτο πρέσβεις ἀπεστάλκει τῷ τῆς ἐκκλησίας Σιῶν ἐγκεχειρισμένῳ
30 τοὺς οἰκίας, οἱ ὧν τὴν ἰδίαν ἀπεκλαίετο ποίμνην καὶ τὸ ἦδη
περικλύσαν ἐξετραγώδει τὴν ἐκκλησίαν ναυάγιον. Ὡς οὖν εἰς γνῶ-
σιν ἦκε ταῦτα τῷ προεδρεύοντι, μηδὲπωσοῦν μέλησιν δοὺς τῷ

μεγάλῳ τῆς ἐκκλησίας κλύδωνι, τοὺς ἀνδρας τούτους ἀπολεξάμενος, οἱ τῶν ἄλλων προσείγον λόγῳ καὶ ἀρετῇ, ὅσον τῆς γῆς οὐρανός, ἐκέ-
τευεν, ἤντιβόλει, "πάντα" — τὸ τοῦ λόγου — "κάλων ἐκίνει" πείσαι
πρὸς Ῥώμην ἐκπλεῦσαι· ὤετο γάρ, καὶ ἀληθῶς ὤετο, ὡς εἰ-
γένοιτ' αὐτοῖς ἐκεῖσ' ἐπιχωριάσαι, αἰρετικῶν ἅπαν φρόνημα ἴσα 5
καὶ λεπτεῖ κόνει τῷ πύθῳ τῶν λόγων αὐτῶν λιμνηθήσεται. Διὰ
τοῦτο πολὺς ἦν ὁ πατριάρχης τῶν μεγάλων θεόμενος· οἱ δέ, ὡς
ὁ παρὰ τῷ ποιητῇ Τεῦχος, σπεύδοντες παρωτρύνοντο. Πῶς γάρ
οὐκ ἂν καὶ μακρὰς ὁδοὺς στείλασθαι προηροῦντο καὶ μακροὺς πε-
λάγεσι διαπεραιοῦσθαι, οἷς ἦν ἔφρασις ὅτι πολλὴ καὶ ψυχὰς προ- 10
έσθαι τὰς σφῶν ὑπὲρ ἐκκλησίας τῆς τοῦ Θεοῦ· ἐνίεν τοι, καιροῦ
καλέσαντος. Πόνους μυριοὺς ἐνεκαρτέρησαν, καὶ αὐτοῦ θανάτου
καταφρονήσαντες. Γι' πρὸς τὸ τούτων ὁ τοῦ Κρέοντος Μενονικὸς
καὶ ὁ Ἰφίκλου Προωτισίλειος ἐποίησάτην, ὧν ὁ μὲν ἰδίῳ θανάτῳ 15
τὰς Θήβας ἀπορνήτους ἐποίησε, τῷ δ' ἐξεγένετο οἱ αὐτοῦ πορ-
θηθῆναι τὴν Ἰλιον; οἱ δὲ ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ πόλεως τριαύτης πρὸς
βραχὺ μενούσης καὶ ἰσταμένης, τάχιον δὲ λυομένης ὡς σκηνικῆς
πανηγύρεως, ἀλλ' ὑπὲρ ἐκκλησίας, ὡς ἔφη, τῆς τοῦ Θεοῦ, δι'
ἧς ἄνθρωποι ἀθανασίας τετυχηκότες εἰσὶ καὶ τοῖς ἀγγέλοις συν-
αμιλλώμενοι. Καὶ γοῦν ὁ πρὸς ἀκρίβειαν ταῦτ' εἰδέναί βουλόμενος, 20
πρὸς αὐτὸν βλεπέτω τὸν βίον τοῦ θαυμαστοῦ Μιχαήλ.

15 Ἐπαὶ δ' ὡσπερ ἀγλὸς βαίθεϊα ἢ τῶν θεομάχων εἰκονο-
μάχων τὴν Κωνσταντινούπολιν περιεκέχυτο, θέον ὑψίθη καὶ τῷ
Ἄρμενίῳ Δέοντι ἐπιστεῖλαι, ἐπιστεῖλαι δὲ καὶ Θεοδότῳ κατ'
ἐκεῖνο πατριαρχοῦντι καιρῷ· ὡς δὲ τὴν Βύζαντος τάχιστα ἐπε- 25
φθάκεισαν, πρῶτα μὲν ἐντυγχάνουσι τῷ τὴν ἐκκλησίαν πικρῶς οἰα-
κίζοντι, αὐτάνθρωπ τε ναυαγίῳ παραδιδόντι, καὶ διδάσαι λιβελλοὺς
τοὺς πρὸς αὐτόν, καὶ αὐτοὶ δὲ ὡς ἀληθῶς ἐξ οὐρανοῦ καθιέμενα
βέλη τῇ ἑαυτοῦ καρδίᾳ ἐμπήγνονται (οἷον περὶ τῶν Ἀθηναϊκῶν
τριήρων ἔφησέ τις, κατὰ Περσῶν καὶ Μήδων ἐκπλεουσῶν), «ἵνα 30
τί» λέγοντες, «εἰ τοῦ Θεοῦ ἱερεὺς εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι βούλοιο,

3 πάντα κάλων ἐκίνει] Corpus paroem. graec. II, σ. 104, 287. — 8 Τεῦ-
χος] Ἰλιάδ. σ 442 κς. — 13 κωδ. μενικὸς. — 14 κωδ. προωτισίλειος.

ποιμνης τε ποιμῆν τῆς αὐτοῦ, ὑπὲρ ἧς ὁ μονογενὴς αὐτοῦ παῖς
προήκατο τὴν ψυχὴν, τὰ τῶν λόκων τεχνάζῃ, μὴ ἀλλάζων ἐκ τοῦ
ὄρθου, καὶ τῷ συριγμῷ τῶν σαθρῶν σου λόγων δίκην ἐρπετῶν
ιοβόλων φαρμάττης τὸ ποιμῆνιον; Ἄλλ' ἡμῖν, εἴ τι γε ποίθιοιο, τὰ
5 λυσιτελῆ συμβουλεύουσι, τῶν τοιούτων ἀπόστηθι· εἰ δ' οὖν, ἀλλ'
ὁ πνεύματι φθεγγόμενος Ὡσηὲ φθέγγεται καὶ πρὸς σέ, "σὺ" λέ-
γων "ἐπίγνωσιν ἀπόσω, ἀπόσωμαί σε καὶ γὰρ τοῦ μὴ ἱερατεύειν
μοι· τὴν δόξαν σου θήσομαι εἰς ἀτιμίαν καὶ ἔσται καθὼς ὁ λαός,
οὕτως καὶ ὁ ἱερεὺς". Καὶ χελιδῶν πρὸς τούτοις ἡ μουσικὴ τε
10 καὶ εὐφθογγος τὸν δεσποτικὸν ἀμπελῶνα διεφθαρμένον ἰδοῦσα,
(Ἡσαΐαν τὸν μέγαν ὁ λόγος παρίστησι), καὶ τὴν μερίδα τὴν ἐπι-
θυμητὴν εἰς ὀνειδισμόν ἀπωλείας πλεῖστα καταβόησει σου· καὶ
ἕτερος καθίκοιτό σου προφήτης καὶ ἐρεῖ οὕτως· "Ὁ ὁ ποτίζων
τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπὴν θολερὰν καὶ μεθύσκων, ποτήριον
15 ὄρω δεξιᾶς Κυρίου κυκλοῦν ἐπὶ σέ καὶ ἀτιμίαν συναθροισμένην
ἐπὶ τὴν δόξαν σου, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀσέβειαν τοῦ Λιβάνου
καλύπτουσαν, τὴν δὲ ταλαιπωρίαν περικτυποῦσάν σε τῶν ἐθνῶν".
Συνωδὰ τούτοις καὶ Ἱερεμίας ὁ μέγας· "Οὐκ ἀπέστειλλον τοὺς προ-
φήτας, καὶ αὐτοὶ ἔλεγον οὐκ ἐλάλησα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ προεφή-
20 τευσον". Διὸ ἐπάγει τὴν ἀπειλὴν λέγων· "καὶ ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς
προφήτας τοὺς ἐκβάλλοντας προφητείας γλώσσης καὶ ἐν ταῖς ψεύ-
δεσιν αὐτῶν τὸν λαόν μου πλανῶντας". Ἄλλ' ὡς παρὰ τὴν ρη-
θεῖσαν μείζονος ἀπειλῆς τῇ φυγῇ σου προσθεῖν, ὥστ' αὐτῆς ἰσχυ-
ρῶς καθικέσθαι, ἐπιφέρει καὶ ταῦτα· "Ἰδοὺ ἐγὼ κύριος ὁ Θεὸς
25 λαμβάνω καὶ ράσω ὑμᾶς καὶ τὴν πόλιν, ἣν ἔδωκα ὑμῖν καὶ
ταῖς πατράσιν ὑμῶν, καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς ὀνειδισμόν αἰώνιον καὶ
ἀτιμίαν, ἣτις οὐκ ἐπιλησθήσεται". Δεῖ οὖν μὴ θελῆσαι σε προ-
φητῶν ὄγκον ἕξειν κατήγορον, μηδὲ τῶν ἐπαπειλουμένων σοι κα-
κῶν πειραθῆναι, μηδὲ τῆς ὑψηλῆς χειρὸς τοῦ Θεοῦ».

7 Ὡσηὲ δ', 6-9. — 11 Ἡσαΐαν] γράφει Ἱερεμῖαν, 1β', 10. — 13 προφήτης]
'Αμβρακ. β', 16-17. — 14 γράφει ἀνατροπὴ θολερᾶ. — 18 Ἱερεμ. κγ', 21. — 19 ἔλε-
γον] γρ. ἔτρεχον. — 20 Ἱερεμ. κγ', 31, 32. — 24 Ἱερεμ. κγ', 39, 40.

16. Ἄλλ' οὐκ ἦν οὐδ' ὄλωσ' ὁ συνιῶν, οὐδ' ὁ τὸν Θεὸν ἐκ-
 ζητῶν—καὶ τὸ αἴτιον ἐφεξῆς—, τῷ πάντας ἐκκλῖναι καὶ ἅμα ἀχρει-
 ωθῆναι· κάκεινου γὰρ ἐνθεμένου τὸ τοῦ λόγου τὰ ὦτα κηρῶ
 παρὰ κωφῷ ἐωκείσαν ψάλλειν, καὶ ἀτεγνῶς ὄνος ἦν λύρα κατε-
 παδόμενος. Ἦκουσιν οὗτοι καὶ πρὸς τὸν ἄνακτα κάκεινω τὴν και- 5
 νοτομίαν δεινῶς ἐγκαλοῦσι τοῦ δόγματος, τὸ φρικῶδες τε οἰ τοῦ
 τολμήματος ἐπισειοῦσι φοβερὸν· ἀλλὰ καὶ λόγων ἀπτονται παραι-
 νετικῶν, οὕτω μὲν ἡδίων, οὕτω δὲ πιθανῶν, τοσοῦτων δὲ θελ-
 κτικῶν καὶ χάριτος θείας πεπληρωμένων, ὡς πρὸς τούτους καὶ
 τοὺς μυθευομένους φιλόγγους Ὀρφαϊκοὺς καὶ τὰ Σειρῆνων μέλη 10
 χαρίεντα μηδὲν εἶναι πρὸς ἡδονῆς λόγον. Ὁ βασιλεὺς τοίνυν τῷ
 καιρῷ τῶν λόγων καταπλαγείς καὶ ὡς ἐκ νεφῶν οἷον βροντῆς
 ἐκραγείσης ἀμφοτέρας περικτυπηθεὶς ἀκοάς, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ
 τὴν ψυχὴν ἔπειτα λίαν ἡσθεὶς ὡς "ἀπὸ γλώσσης" εἶπεῖν, ἢ "γλυ-
 κίω μέλιτος ῥέεν αὐτῆν", οὐκ εἶχεν ὅτι καὶ γένοιτο, καὶ δεινῶν 15
 ἀπάντων τὸ μέγιστον ἐπιεικῶς ἐλυγίζετο, εἰ τοιούτων ἀνδρῶν
 στερηθεῖη πάσης σοφίας ἀνάπλεων, οὐκ ἐκ τῆς ὄψεως μόνης παρα-
 γυμνούστων τὸ χάριεν αὐτῶν τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ πολλῶ πλεον τῆς
 διαλέξεως· οὐδὲ γὰρ τοσοῦτον τὰ λαμπρὰ τῶν σωμάτων καὶ τὰ
 μὴ οὕτως ἔχοντα πάντῃ παρεμφαίνει τῆς ψυχῆς τὴν κατάστασιν, 20
 ὡς λελευκασμένην ταύτην ὁ λόγος παρίστησι, τοῦ διαφασῶς διαν-
 γάζων ἡρέμα πως μέρους αὐτῆς τὰ κινήματα, ὥσθ' οἷον ἔχειν
 τὸν τρόπον, τοιοῦτον δὲ καὶ τὸν λόγον ὁμοῦ τε φιλόσοφος λόγος
 καὶ παροιμία βεβαιούσῃ μοι τὸ λεγόμενον ὅς ἀμέσως ἀποφανό-
 μενος σύμβολα τὰ ἐν τῇ φωνῇ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ, ἢ δὲ τῶν τρό- 25
 ποις τοὺς λόγους συνείρουσα παροιμία φησί. Διὰ ταῦτα παντοῖος
 ἐδείκνυτο δευτέρου λόγου τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἦγειτο διάδημα
 περὶ ἐλαχίστου τὴν πορφύραν ἐτίθετο καὶ πάνθ' ἀπλῶς ἐνόμιζε
 δεύτερα, τοῦ ἐφελκύσαι τούτους πρὸς ἑαυτόν. Καὶ νῦν μὲν καταψᾶν
 ἐπεχείρει καὶ μελιχίους ῥήμασιν ὑποσαίνει, νῦν δ' ὑπισχεῖτο τῶν 30
 ἀξιωματῶν τὰ μείζω, νῦν πληθυσμὸν βίου καὶ θάλασσαν αὐτοῦς

1 συνιῶν -- τὸν Θεὸν ἐκζητῶν κέ] Ψάλμ. γβ', 3, 4. — 3 πρὸβλ. Corpus paroem. II, σ. 478 — 4 ἀποτόθι σ. 125, 563. — 14 Ἰδιῶδ. α 249.

ἔφασκε πλουτῆσαι τῶν ἀγαθῶν· νῦν μέση περιφέρειν αὐτοὺς τῆς καρδίας, πρὸς δὲ καὶ τὴν τῶν Ῥωμαίων πᾶσαν ἀρχὴν διυθύνεσθαι ὑπ' αὐτῶν, εἰ ὁμόφρονας λάβοι καὶ μηδαμῶς ἀντιβαίνοντας.

17. Καὶ διετελεῖ οὕτως ἐπὶ πολὺ, παντὶ τρόπῳ τὸν τῆς ψυχῆς τῶν μεγάλων πόργον κατασεῖσαι φιλονεικῶν. Νήπιος ἀληθῶς, ὅτι χρυσῶν ἀνταλλάττεσθαι χάλκεα τοὺς σοφοὺς ἐπειράτο· ὧστο γὰρ τὴν εἰς αὐτὸν εὐνοίαν τοῦ Θεοῦ μᾶλλον ἀσπάσασθαι· ἀλλ' ἠττήθη διανοία πεπυκνωμένη περιπεσῶν· ὡς γὰρ μόνον τοὺς λόγους προήνεγκεν, ἐμβριδέστερον ἐπιβαλόντες τὰς ὕψεις αὐτῶ, "ὦ ἀναιδείην" κατὰ τὸν Μέλχτος εἶπον "ἐπειμήμενε, κερδαλέοφρον, πῶς δὴ τοῖς θεοσεβεῖν αἰρουμένοις σοὶ γένοιτο πειθαρχεῖν; οὐκ οὐκ ἡμεῖς τὰ τῶν πολυπύδων πεισόμεθα, οὐδέ γε μὴν τοὺς χαμαίλεόντας ἀνασχόμεθα, μὴ τὰς κεφαλὰς ταῖς πτέρυγαις ἐπισυρόμενοι ἐκμιμήσασθαι, συμμεταβάλλοντες ἡμῶν τοῖς καιροῖς τὴν εὐσέβειαν, ὡς ἐκεῖνοι τὰ χρώματα· τάχα γὰρ ὁ Πρωτεύς καλῶς ἂν ὑπῆρέτει σοι, ταῖς μεταβολαῖς τῆς ψυχῆς σου μεθαρμολόμενος· τάχα καὶ Θηραμένης καὶ Μελάμπους, εἴπερ ὑπῆρχεν ἐκεῖνοις συμβιοτεῦσαι σοι· εἰ δὲ καὶ τὸν Γύγην εἴποι τις, οὐκ ἂν ἀμάρτοι τοῦ δέοντος· ὅς, τῆς ἰδίας περιστραφομένης σφενδόνης, συνεστρέφετο· καὶ ὡς ἂν ἐκείνην εἶχεν ὁ χρόνος, κακείνον ὁμοίως εἶχε· συνεχρύπτετο γὰρ καὶ συνανεφαίνετο, ὅθ' ὀποτέρως ἐκείνη τοῦτον ἐτύγχανεν. Εὐ γάρ, ὦ βασιλεῦ, ἴσθι ράδιον εἶναι σοὶ θάλασσαν ὕλην γεῶσαι· καὶ γῆς ἔδρας μετασαλεῦσαι, ὄρη τε καὶ νάπας μετακινήσαι, ἧ τῆς ἐπὶ πέτρας ἐκκλησίας οἰκοδομηθείσης Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ μετακινήσαι ἡμᾶς· αὐτῆς ὀλοφύχως ἐξόμεθα, ἦν ὁ Χριστὸς ἐδομήσατο, ὁ ἀρογωνιαῖος λίθος καὶ ἐντιμος, εἰς ὃν σὺ μωπάζων προσκόπτεις, ὅς σε καὶ λεπτυνεῖ καὶ ὡς χοῦν καὶ ἄχυρον τῷ λαίλαπι τῆς σῆς κακονοίας λικμήσει. "Ἴνα τί μαιίνης τὴν γῆν"; ἐπιστάς ἔροιτο ἂν σε προφήτης, ὡς ἐκ προσώπου Θεοῦ· "Ἴνα τί καὶ τὴν κληρονομίαν Θεοῦ εἰς βδέλυγμα ἔθου"; Καὶ ἐτέρωθεν

4 κῶδ. ἐπιπολῶ. — 10 Ἰλιὰδ. α 149. — 26 ἀρογ. λίθος] Ἰεσαία κη', 16. Ἐφεσ. β', 20. — 28 μαιίνης τὴν γῆν] πρὸβλ. Ἰερεμ. β', 7. γ', 2. — 30 βδέλ. ἔθου] πρὸβλ. Ψαλμ. κζ', 9.

ἄλλος αναφωνήσῃ σοι ἃ πάσαι τῷ Ἰσραὴλ, ὅσα καὶ τῷ Θεῷ προσ-
ανέχοντι τοῖς εἰδώλοις. " Καὶ τὴν ὀξὴν ἀλλαξαμένου τοῦ πάντα
πεποιηκότος Θεοῦ, ὄψεται Ἀσκάλων καὶ φοβηθήσεται, καὶ Γάζα
καὶ ὀδυνηθήσεται σφοδρὰ, καὶ Ἀκκαρῶν, ὅτι κατησχύνθη ἐπὶ τῷ
5 παραπτώματι αὐτῆς· καὶ ἀπολείται βασιλεὺς Γάζης καὶ Ἀσκαλῶν
οὐ μὴ κατοικηθῆ, καὶ κατοικήσουσιν ἀλλογενεῖς ἐν Ἀζώτῳ".
Πρὸς τούτοις καὶ τῷ ἐκ μάρτυρος μάρτυρι καὶ προφήτου προφήτῃ,
τῷ τοῦ Ἀμὼς Ἠσαΐα, πείσθητι λέγοντι· " Ἴδού Κύριος ἀπὸ τοῦ
ἁγίου τόπου ἐπάγει τὴν ὀργὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ
τῆς γῆς, καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καὶ οὐ καλύψει 10
τοὺς ἀνηρημένους αὐτῆς. Ἔτι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει ὁ Θεὸς
τὴν μάχαιραν αὐτοῦ τὴν ἁγίαν, καὶ τὴν μεγάλην καὶ τὴν ἰσχυράν.
ἐπὶ τὸν δράκοντα τὸν ὄφιν τὸν φεύγοντα, ἐπὶ τὸν δράκοντα τὸν
ὄφιν τὸν σχολιόν, καὶ ἀνελεῖ τὸν δράκοντα τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν
τῇ θαλάσσῃ". Ταῦτά σοι, βασιλεῦ, ἐπὶ καιρὸν οἱ προφήται προ- 15
ανακρούσουσιν εἰ δ' ἄλλως οἶε τοῖς προφήταις εἰρησθαι τοὺς
λόγους, ἀλλὰ πειθῆτω σε καταποντούμενος Φαραὼ πειθῆτω σε καὶ
Σενναχηρείμ, νυκτὶ μιᾷ τὰ πλῆθη τῶν Ἀσσυρίων ὑποστρωνόμενα
βλέπων, θείου ἀγγέλου τὰς μυριάδας ἐκείνας πατάξαντος, ἐπειδὴ
στόμα εἶχε μεγάλα λαλοῦν· θῆσειν γὰρ εἶπε τὴν οἰκουμένην 20
ὡς νοσσιὰν καὶ ὡς ἐγκαταλειμμένην ὡά, καὶ μὴ εἶναι μηδένα
τὸν αὐτὴν ἐξαιρούμενον. Πρὸς τούτοις μνημόνευε καὶ τῆς χειρῆος
τοῦ Ναβουχοδονόσορ μορφῆς, καὶ εὐρήσεις ἐν οὐδενὶ σωτηρίαν
αἶροντι χεῖρα κατὰ Θεοῦ, ἐπεὶ ταπεινοῦν οἶδε τοὺς ὑπερφιάλους
καὶ ἀλαζόνας». 25

18. Καὶ οἱ μὲν ὑπὸ τῆς ἐνοικιούσης αὐτοῖς θείας χάριτος
ταῖς τῶν θεηγόρων φωναῖς τὸ ἀνοιγὲν στόμα κατὰ τῆς ἐκκλησίας
ἐμφράττουσι τοῦ Θεοῦ· ὃ δ', ὡς ἐν στενωπῷ κομιδῆ, τὰ τῆς ἐπιθυ-
μίας αὐτῷ περιέστηκε,—τὸ γὰρ μεταπίσειν αὐτοὺς ἴσον ἀτε-
χῶς μεμαθήκει· τῷ πρὸς κέντρα λακτίζειν καὶ παῖειν ἀέρα καὶ 30

2 ὀξὴν ἀλλαξαμένου] πρὸς. Ψαλμ. ρε'. 20. — 3 Ἀκκαρ. θ', 5-6. — 8 Ἠσ. κς'.
21. κς', 1-2. — 18 Βασιλ. 4, 19', 35. Ἠσαΐα κς', 36. — 20 θῆσειν] οὕτως ὡ καὶ οὕτως
Πρὸς. Ἠσαΐα 14. — 30 Corp. paroen. II. σ. 118 || αἶρα] κωδ.

τὸν ἀδάμαντα μαλάσσει φιλονεικεῖν—, ἐπῆρε συγχῶς τὸ ὀμηρεῖον
"τίη μοι ταῦτα περὶ ἄρῶν ἢ περὶ πέτρῃν", ἀκαιρίαν ὡσπερ κα-
τηγορῶν ἑαυτοῦ, ὅτι μὴ ἀρχῆθεν ὡμῶς προσέβαλε τοῖς ἀνδρά-
σιν, ἀλλ' ἤπιων λόγων ὕλως ἠξίωσε. Διὸ τὰς διὰ λόγων πρὸς
5 αὐτοὺς συμπλοκάς ὡς αὐτῷ μηδὲν οὔσας εἰς ὄνησιν ἀπογνοὺς ἐφ'
ἕτερα τρέπεται. καὶ τίς ἄρα σύμφυγος αὐτοῖς καὶ ταῦτα φρονῶν
ἐξίηται μαθεῖν, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ χρήματα, εἰ παρ' αὐτοῖς
προσέταπτεν ἀνεγνεῦσθαι καὶ ἀνεγνεύοντο. Ἐπεὶ δ' εὐρηται τοι-
οῦτον οὐδέν, ὧν ὁ λαμπρὸς ὑπετόπασεν ὑψιμέδων, — τίς γάρ ἐγ-
10 γωνιάζων δίκαιος ἂν εἴη σύμφυγος τούτοις ἀκούειν, παρὰ τὸ μὴ
τῆ σκέπη ἕσσεσθαι τοῦ Θεοῦ ὑπὸ πέτραν τυσικαζόμενος, αὐ-
τοὺς ἐμφανισθέντας τῷ βασιλεῖ ὑπεραποθανουμένους τῶν θείων
δογματῶν ὄρων· χρήματα δὲ πῶς ἂν εἶχον οἱ ὕλω ποδὶ τὸ μηδὲν
ἔχειν μεταδιώξαντες; — ἐπεὶ δ' ἐσφάλη καὶ τούτῳ τῆς προσδοκίας,
15 τὰ περιβλήματα αὐτῶν ὁ παντὶ πάθει δεδουλωμένην ἔχων ψυχὴν
βασιλεύς, ὁ τὴν χεῖρα προτείνων οὐκ εἰς τὸ πλουτιζεῖν ἐτέρους,
ὅσα βασιλεῦσαι νόμος, ἀλλ' εἰς τὸ κόλπους πενήτων ἀναδιφᾶν,
εἴπου καὶ μίας δραχμῆς εὐμοιρήσεις, καὶ ταῦτα δὴ κατὰ τάχος
ἀφείλετο ὁ ὄσον οὐπω καὶ τὰ οικεῖα πάντα δεινῶς ἀφαιρεθηρό-
20 μενος. Καὶ μάλα εἰκότως· ψυχὴ γὰρ φειδωλίᾳ συνισχημένη καὶ
ἀγεννώς προσηλωμένη τοῖς χρήμασι, τῷ μὴ δύνασθαι τὰ μὴ προ-
σήκοντα συλλέγειν αὐτῇ, καὶ ἄπερ ἀσφαλῶς κατέχειν δοκεῖ, προσ-
απόλλυσιν.

19. Ὡς οὖν ἤρκεῖτο τούτοις οὐδόλω, ἀλλὰ καὶ ἕτερα ζητῶν
25 ἦν, ἅτε' ἂν ἀποχρῶντως αὐτῷ παραμυθήσαιτο τὸν θυμὸν, τῆ μὲν
τῆς Φιάλης φρουρᾷ τὸν ὀσιώτατον καθείργουσι Μιχαήλ, τῶν δὲ
αὐταδέλφων ὑπερορίαν καταψηφίζεται. "Ὅτε τοίνυν αὐτοὺς καὶ πολ-
λοὺς ἄλλους τῶν ἀπὸ Χριστοῦ καλῶς κεκλημένων ἀπεληλάκει τῆς
πόλεως, εἰρήνην τε καὶ ἀσφάλεια, μετὰ τῆς ἐπηρμένης ἀφρῶς σο-
30 βαρῶς ἐπεφώνησε, πρὸς δὲ καὶ τοῦτ' εἶρηκεν· "Ὅσα ἔσται, ὅς
διαφεύξεται καὶ ἀντείποι μοι· τῆ γὰρ ἰσχύι τῆς χειρός μου ὄρια
ἐθνῶν ἀφελῶ καὶ σείσω πόλεις κατοικουμένας". Τότε δὴ τότε

καὶ ὁ τῶν κακῶν αὐτῷ κολοφῶν ἐφειστήκει καὶ ἠγγρεύετο εἰς σφα-
γήν, καὶ πρὸς "χάλκεον ὕπνον", εἴ γε δεῖ οὕτως εἰπεῖν, κατ-
εφέρετο, καὶ ἀτεχνῶς ἦν ἰδεῖν ἐπ' αὐτὸν τὸ προφητικὸν ἐκεῖνο,
τὸ λέγον· "Καὶ ἐγγράπτο ἐπ' αὐτὸν θρῆνος καὶ μέλος καὶ οὐαί".
Καὶ ἐγνώκεισαν ἀληθῶς ὁ παραπικραίνων οἶκος τοῦ Λέοντος προ- 5
φητικούς εἶναι τοὺς ἄνδρας, οὐχ ὡς εὐγνωμονήσαντες, οὐδ' εἰς
νοῦν βάψαντες, ὅτε ταῦτα ἐλέγετο, ἀλλ' ὅτε ἡ κεφαλὴ τοῦ Λέον-
τος, ὡς πάλαι τῶν δυναστῶν, διεκόπτετο, δυνάστου γε καὶ αὐτοῦ
γεγονότος, ἵνα ἅμα Δαυὶδ καὶ Ἰεζεκιὴλ ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνεισελθῶ-
σιν, οὐκ ἐπαναστάντος ἐκεῖνῳ τῶν εὐσεβούντων τινός—ποῦ γὰρ 10
ἐφεῖται τοῖς εὐσεβέσι τοιαῦτα διανοεῖσθαι, μήτοι γε καὶ εἰς ἔργα
χωρεῖν;—, τῶν δὲ λίαν μυσαττομένων τὰ θεῖα μορφώματα.

20. Ἄλλ' οὕτω μὲν ὁ Ἀρμένιος ὑπὸ τῶν οικείων ἐπιβου-
λεύεται καὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἐντὸς δυσκλεῶς ἀφαιρεῖται τὸ ζῆν,
καὶ ὡς "ἀρναῖός εἰς σφαγὴν, εἰς ἀδοῦ καταβιβάζεται", τὸ τῆς 15
θείας φάναι Γραφῆς, "καὶ ὡς κριὸς μετ' ἐρίφων". τὰς θείας γὰρ
ὑποφωνοῦντος ὠδὰς ἡ κάρα μίγνυται καὶ τοῦδε τῆ κόνει· διάδο-
χος δὲ γίνεται καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῆς ἀρχῆς ὁ τὸν οικεῖον δε-
σπότην τῆς ζωῆς ὑπεξαγαγών, ὁ τὸ φρονεῖν μὲν ἀφηρημένος,
ἀφηρημένος δὲ μικροῦ καὶ τὴν γλώτταν εἰπεῖν. Οὗτος ὁ λοξὸς 20
μὲν τὸ λέγειν, λοξὸς δὲ καὶ τὸ πράττειν, οὐχ ἥμισυ δὲ καὶ τὰς
φρένας διεφθαρῶς, μετακαλεῖται τοὺς ἀθλητάς· καὶ πρῶτα μὲν
αὐτοὺς ὑπέρχεται προσηνῶς, τί μὲν οὐ λέγων, τί δὲ μὴ ποιῶν.
τί δὲ τῶν δοκοῦντων ἠρέων οὐχ ὑπισχνούμενος; ἤρδει γάρ, ὡς εἰ
τούτους αἰρήσει, πολλοῦ μέρους τῶν εὐσεβούντων ἐσεῖται κεκρα- 25
τηκῶς, τῶν προμαχῶν τῆς ἀληθείας τῆς αὐτοῦ γλώττης ἀγεννῶς
ἠττηθέντων. Ταῦτα ὁ παρ' ἡμῖν ἄλλος Θεοσίτης ὑπετόπαξέ τε
καὶ ἔσπευδεν· ἀλλ' οἱ τοῦ στερεώματος διαφανεῖς φωστῆρες τῆς
ἐκκλησίας τὸν πολὺν ὕθλον τοῦ Μιχαήλ ὡς διερχόμενον πιεῦμα
τὸ οὖς αὐτῶν ἐλογίζοντο. Ἐπεὶ δὲ πάντοθεν ἐξηπορεῖτο τῇ δια- 30
μαρτία τοῦ ἐφετοῦ, ἀλύσεις βαρεῖας ἀμφοῖν περιθέμενος τῷ τρα-

2 Διαβ. λ 241. — 4 Ἰεζεκ. β', 10. — 5 παραπικραίνων ἐκ τοῦ οὗ ψαλμοῦ,
στῆχ. 8 καὶ 17. — 9 κῶδ. τοιαυτό. — 15 Ἰερειμ. κη', 40.

χήλω, τῆ νήσω Ἀφουσία τούτους ὑπερορίζει. Ταῦτα δὲ καὶ περὶ τοῦ μεγάλου Μιχαήλ καὶ τοῦ μαθητεύσαντος αὐτῷ βουλεύεται Ἰακώβου· κλοισὶς γὰρ αὐτοὺς περισφίγγας, τῆ φρουρᾶ. ἢ τοῦ Πραιτωρίου ἐπεφηνίζετο, ἠσφαλίσατο.

- 5 11. Ἐπεὶ δὲ καὶ τούτον ἢ τοῦ θανάτου τομὴ πρὸς τὰ ἐκεῖ-
θεν δικαιοτήρια παρεπέμπετο, ὁ θεομισθὴς Θεόφιλος τῶν σκήπτρων
ἐπιλαμβάνεται. Ὡς οὖν τοῖς ζυγοῖς ἐπεκάθισε τῆς ἀρχῆς, οὐδὲν
ἤττον διαζωσάμενος μανίαν κατὰ Χριστοῦ, ἢ τὴν αὐτοκράτορα Ῥω-
μαίων ἀρχὴν, δεῖν ἔκρινεν ὑπερβαλέσθαι κακία πάσῃ τοὺς πρὸ
10 αὐτοῦ ἐν ταῖς τῶν εὐσεβούντων αἰκίαις· μῶμον γὰρ ὑπελάμβανεν
αὐτῷ προσεπιτριβῆναι, εἰ μὴ πάντας εἰκονομάχους ὑπερενέγκῃ,
τούς ὑσαιδήποτε καὶ ἐγένοντο τῆ πρὸς τοὺς εὐσεβούντας ὠμότητι.
Ταῦτ' ἀνελίττων ἐν ἑαυτῷ τὸ ἱερὸν μεταστέλλεται ζεῦχος, οὐς
ἀδελφοὺς ἢ φύσις ἐγνώρισε, ἐγνώρισε δὲ πολλῶ πλέον τὰ ὑπὲρ
15 Χριστοῦ σκάμματα· ἐκείνη γὰρ πολλάκις καὶ ἐψεύσατο ἑαυτὴν καὶ
τὸ οἰκεῖον ἀπέπειστο, τὸ γνήσιον τῆς ἀγάπης διωσαμένη, ὡσπερ
ἀνώνητον· τὰ δὲ τοὺς ἀλλήλοις μηδωπώσουσιν κατὰ γένος προσή-
κοντας τσοῦτον εἰς ἐν συνηρμόσατο, ὡς καὶ τῶν συναθλούντων
ὑπεραποθνήσκειν ἔχειν εὐψύχως. Μεταστέλλεται ταῖνον, ὡς ἔφην,
20 αὐτούς, ἐφ' ᾧ βασάνοις συχναῖς κατεργάσασθαι· οὐδὲ γὰρ ἦν
ἐπάσαι ταῦτα τῷ Μιχαήλ, τὴν ολομέλειαν παρειμένω τοῦ σώ-
ματος καὶ οἷον ἐκλειοπότη, ὑγρᾶς οὔσης καὶ κρυμμώδους καὶ
ζοφεράς καὶ ἀκριβῶς τῷ Ἄδῃ παρισουμένης τῆς εἰρκτῆς, ἢ
καθεύργουτο. Ἄ μὲν οὖν πεποιήκε τὸν Θεόφιλον ἀχθῆναι οἱ κε-
25 λεῦσαι τοὺς ἀθλητάς, ὁ λόγος ἐδήλωσεν· ὁ δὲ μᾶλλον ἠρέθισε
καὶ ὁ πλέον τῶν ἄλλων ἐτέκαυσε εἰς ὀργήν, ἐξὸν ἑαυτοῖς ἐπηρ-
τημένον τὸν κίνδυνον ἔχουσι περισκοπεῖν, ὅπως ἔσται μετὰ τὸ
τῆς αἰρέσεως βρόχους διαφυγεῖν καὶ τῶν κυμάτων δίκην ἐπεγει-
ρομένων ὑπερεκπεῦσαι βασάνων, ἀλλὰ τοῦ οἰκείου μόνου φροντί-
30 ζειν, οὐ τῶν μεγάλων, οὐδὲ τοῦ εἰς Θεὸν αὐτῶν ἔρωτος ἔκρινον.
Διὸ τὸν πρωτασηκρήεις Στέφανον καὶ τὸν σπαθᾶριον Καλιωνᾶν
πεῖθουσι κατολιγορῆσαι μὲν τοῦ κατὰ τῶν ὁρθῶν δογμάτων νεα-
νιεύεσθαι, κατολιγορῆσαι δὲ καὶ αὐτοῦ βασιλέως καὶ τῆς ὡς αὐ-

τον οικειώσεως· τῷ γὰρ ἄνδρῳ τούτῳ τῇ τῶν μεγάλων ἐνισχη-
 μένω Σειρήνῃ τῶν λόγων θανεῖν ἐτοίμως ὑπὲρ τῆς εἰκόνας προ-
 εἶλοντο τοῦ Χριστοῦ· οἷς ἀφορητοὺς κολάσεις ἐπαγαγὼν ὁ Θεό-
 φίλος, τὸν μὲν ὑπερόριον ἔθετο, χρημάτων ἀποστερήσας, ἃ πολλὰ
 τῷ πρωτασκηρῆτι προσῆν, τὸν δὲ τῇ τῶν μαρτύρων χορεία κα- 5
 τέλεξεν. Οὕτως οἱ ξένοι τε καὶ ἐπήλυδες ἐν ἀλλοδαπῇ τληπα-
 θοῦντες καὶ φυλακῇ καὶ μυρίοις ἑτέροις ἐναπειλημμένοι κινδύνοις
 ἐκαρποφόρου Θεῷ.

22. Τὸ οὖν Βυζάντιον οὗτοι τάχιστα φθάσαντες καὶ τῷ κρα-
 τοῦντι καταστάντες εἰς διαλέξεις τὴν πίστιν τῶν εὐσεβῶν ὑποδει- 10
 κνύουσιν ἄμαχον, ὡς θαλαττίους δ' ἄφρους πᾶσαν αἴρεσιν δια-
 λύουσι. Τῶν ῥημάτων τοίνυν τῶν ἀθλητῶν ὁ εὖζωνος καὶ ἀνδρείος
 κατὰ μόνων τῶν ἀπὸ Χριστοῦ καὶ ὄντων καὶ λεγομένων ἐνηχη-
 θείς, καὶ ὅλος ἔμπληκτος γεγονώς, καὶ ὁ φασὶ "βουν" θέμενος
 "ἐπὶ γλώττης" καὶ "λίθον ἐπὶ τοῦ στόματος", κατ' οὐδὲν ἀπει- 15
 σικῶς τῇ ἀψύχῳ κλίνῃ, ἧς μετὰ τῆς ἐπηρμένης ἄφρους σοβαρῶς
 ἐκάθητο, οὐδεμίαν ἀνυποφορὰν "οὐδὲ γρῦ"—τὸ τοῦ λόγου—πρὸς
 τοὺς βροντῆς ἰσχυρότερον τὰς ἀποστολικὰς παραδόσεις διάτορον
 ῥητορεύσαντας, ἠδυνήθη προενεγκεῖν ὑψὲ δὲ καὶ μόλις ἀνεγκῶν
 καὶ ἀσχολίαν τινὰ τῶν κοσμικῶν πραγμάτων προσασιάμενος, ἐν 20
 τούτῳ οἰόμενος τὴν αἰσχύνην ἀπονίψασθαι τοῦ προσώπου, τῆς
 κλίνης ἐξαναστάς, ὥσπερ τισὶ κόλποις τῆς γῆς τοῖς βασιλικαῖς θα-
 λάμοις ἐγκαταδύεται, τὰ κατ' αὐτοὺς εἰς δευτέραν ἀπάντησιν ὑπερ-
 θέμενος· προσεδόκα γὰρ αὐτῶν καταγωνισθῆναι, εἴ τι καὶ προση-
 νές ὑπόβως παρενείρει ταῖς διαλέξεσι. Καὶ γὰρ εἶθισται τοῖς 25
 ἄφροσι, μὴ τὴν θέλησιν τῇ φύσει τῶν πραγμάτων παρεξετάζειν,
 ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅσον καὶ δοκεῖν μόνον ἀνύεσθαι εὐπετῶς, ὅπερ ἂν
 αὐτοῖς γένοιτο κατὰ νοῦν. Ἐξήεσαν οὖν οἱ τρισαριστεῖς τῶν ἀνα-
 κτορικῶν προαυλίῳ, ὥσπερ τινὲς Ὀλυμπιονῆλαι, τὸν πύργον τῆς
 ψυχῆς ἀπερικτύπητον διασώζοντες. 30

23. Τίνα τὰ ἐφεξῆς; Ἡμέραι παρήλθον οὐχὶ συγκαὶ καὶ ὁ
 ἐπαρχος ἅμα τῶν ἐν τέλει τινὶ παρ' αὐτοὺς ἀποστελλεται, τὰ

μείζω τῶν αγαθῶν ὑπισχνόμενος, εἰ φανεῖν εὐνοϊκοὶ καὶ μὴ λό-
γου δεύτερα θεῖεν τὰ τῷ αὐτοκράτορι δόξαντα. Ἀλλ' ἡ τῶν μαρ-
τύρων δύνας λῆρρον αὐτὰ λογισαμένη σαφῆ, "Ὁ βέλτιστοι", τὸ τῆς
ραφωδίας ἔφησαν, "μὴ τρώζετε παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος. Ἐχρῆν
5 πρὸς ταῦτα μηδωπωσοῦν ἀποκρίνασθαι, ὅτι συλῆσαι θωπευτικοῖς
ἠλπίσατε λόγοις· ἐπεὶ δὲ προσταττόμεθα μηδενὸς τῶν μικροτέ-
ρων καὶ τῶν ἐλαχίστων καταφρονεῖν, ἀλλὰ καὶ "ἐτοίμους εἶναι
παντὶ τῷ λόγον αἰτοῦντι περὶ τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος" ὁ Χριστὸς διὰ
τοῦ Παύλου παρακελεύεται, λέγομεν ἅ μηδὲ πάλαι σιωπῆς ἐκρί-
10 νομεν ἄξια, μὴ στρέφοντες ἐπὶ νοῦν τί χρεῖ πρότερον ἢ τί τε-
λευταῖον εἰπεῖν, ἵνα νικῶντες φανοίμεθα, φαιδρωτέρας ἡλιακοῦ σώ-
ματος οὔσης τῆς ἀληθείας καὶ ἡμᾶς ὡς ἐκεῖνο τὰς ὀψεις ἀμέ-
σως ἐφελκούςσης πρὸς ἑαυτὴν πάλαι καλῶς μυηθέντας τί δεῖ φρο-
νεῖν, τί δεῖ λέγειν καὶ ὑπὲρ τίνων ἐνίστασθαι δεῖ. Πέπεισθε τοι-
15 γαρῶν καὶ τῷ βασιλεῖ φράζετε, ὡς τῆς ἀμωμῆτου πίστεως οὐ-
ποτ' ἂν κατολιγορήσαιμεν, οὐ κατεπιτηγότες φανοίμεθα πῦρ καὶ
ξίφος καὶ μάχαιραν. Ἐπ' αὐτῷ θανάτῳ γάννηται ἡμῶν ἡ ψυχὴ·
εἰ τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἐξῆν μυρίους ὑποστῆναι θανάτους, μυριά-
κις ἂν καὶ ἡμῖν αὐτοῖς διὰ Χριστὸν θανεῖν ἐξεγένετο· ὡρεὰς δ'
20 ὑπισχνεῖσθε τοῖς πάλαι κόσμῳ θανοῦσι καὶ πάντα ἡγησαμένοις ὡς
σχύβαλα, ἵνα Χριστὸν κερδήσωμεν μόνον· ἐνὸς ἐχόμεθα, τῆς δό-
ξης αὐτοῦ καὶ τοῦ χαρακτῆρος, τῶν δὲ παρὰ τοῦ κρατοῦντος οὐχ
ἡγησάμεθα δεῖν ἐπιστρέφασθαι προτεινομένων ἡδέων "ἐχθρὰ" γὰρ
"τοῦ θῶρα" φαίτημεν ἐπικαίρως, ἢ Ἀχιλλεὺς πρὸς εἰρηγικὰς σπον-
25 δὰς ἐκκαλούμενος. Καὶ ἐχθρὸς ἀληθῶς ὁμῶς Ἀΐδαο πύλησιν, ὅς
ἡμῖν ἐστί προτρεπόμενος τὴν τῆς ψυχῆς ἀπώλειαν ἰσχυρῶς πραγ-
ματεύσασθαι. Καὶ ἐν' αὐθις τοῖς τοῦ ποιητοῦ ἔπεσι χρησαίμεθα,
ὁμηρικοῖς, "οὐδ' εἰ δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσσα θοίη, ὅσα τε σί-
νων ἐστί καὶ εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο, οὐδ' ὅσα ψάμαθός τε κόνις
30 τε". Ἀπιτε τοίνυν ἀναγγελοῦντες ταῦτα τῷ βασιλεῖ». Οἱ δὲ πρὸς

4 Ἰλιὰδ. ε 311. — 8 Μιτθ. ιγ', 10. — 9 Παύλου] γράφει Πέτρος 1, γ', 15. —
20 ἡγησαμένοις - κερδήσωμεν] Φιλιππησ. γ', 8. — 24 Ἰλιὰδ. ε 378. — 28 Ἰλιὰδ.
ε 379 - 385.

τὸ διατρανώσαι πάντα τῷ πέμψαντι· καὶ τὰδ' εἶπον· "Κρείττους εἶναι τοὺς ἀνδρας ἴσθι πάσης ἐπαγωγῆς, ὧ βασιλεῦ· ἀνωτέρους εἶδομεν αὐτοὺς πάσης θωπείας, πάσης ἀπειλῆς· σὺ πρότερον ἰλιγιάσαις κολάζων, ἢ οὗτοι ταῖς σφῶν αὐτῶν σώμασιν ὑβρεσι πάσαις ἐγκατεροῦντες, ἐφ' αἷς καὶ μέγα φρονούσι, καὶ ὡσπερ τινα 5 κόσμον βασιλικὸν καὶ κληρὸν πατρῶον βασάνων πᾶσαν ἰδέαν ἐκδέχονται. Θέλησον οὖν θιάτερον ἐλέσθαι τῶν δύο, ἢ μὴ βιάζεσθαι αὐτοὺς ἐπὶ πλέον, ἀλλ' ἔχεσθαι τῆς ἰδίας δόξης ἕαν, ἢ τάχιστα μόνον τούτοις ἐπενεγκεῖν, ὡς ἂν σὺ μὲν πραγμάτων, κάκεινοι δ' ἀπαλλαγῆεν τοῦ ζῆν". 10

24. Πρὸς ταῦτα δὴ ὁ Θεόφιλος, ἡ ἀκαμπῆς ψυχὴ καὶ ἀμελίλικτος, ὁ ζῶντος ὕδατος καταλιμπάνων πηγῆν, λάκκουσ δ' αὐτῷ συντετριμμένους ὀρύσσων, οἱ συνέχειν ὕδωρ οὐκ ἴσχυον,—ὁ ἀνδρειοῦμαι λέγειν τῇ ἀπονοία μου—, αὐτίκα τῷ θυμῷ χαριζόμενος μάστιξιν ἐτασθῆναι κελεύει τοὺς ἀθλητάς· ὁ καὶ θάπτον ἦπερ ἐλέχθη 15 προέβαινε. Ἀνηρτῶντο τοιγαροῦν καὶ ἡμίζοντο, καὶ οὕτω συνεχόπτοντο ταῖς πληγαῖς, ὡς τῷ καταρρέοντι αἵματι φοινιχθῆναι ἅπαν τὸ ἔδαφος. Ἀλλὰ καὶ τότε κοῦφον ὁ Θεόφιλος ἐλογίσαστο· διὸ καὶ κατ' ὄφιν τοὺς μάρτυρας παραστῆναι κελεύει· οἱ δὲ κατάδοικοι ἕστησαν, ὡς ὁ ἐμὸς Ἰησοῦς ἐπὶ Πιλάτου κρινόμενος καὶ ὅς, εἰ 20 καταδέχοιντο οἱ κοινωνεῖν τοῦ δόγματος, ἐπονθάνετο. Ἀλλ' οἱ τῆς εὐσεβείας ὑπασπισταὶ θυμοῦ πλησθέντες ἤρωσι πρέποντος ὀλω μένει τὸν ἀνταγωνιστὴν ἤραττον καὶ ἔπαιον μᾶλλον ταῖς ἄρκυσι τῶν λόγων αὐτῶν καὶ ταῖς συλλογιστικαῖς ἀνάγκαις, ἢ αὐτὸς μαστίζων ἐκείνους ἐφαίνετο. Τίνες δὲ καὶ οἱ λόγοι; καὶ γὰρ κάκει- 25 νων ἐπιμνησθῆναι χρεῶν. "Φεῦ, ὅτι καταλιπεῖν ἡμᾶς" ἔφρασαν "ζῶντα συμβουλευτῆ Θεόν, σοὶ δὲ ἀκολουθῆσαι δίκην" Ἄδου τὸ στόμα κεληρότι καὶ τοῦ μυθεουμένου Κερβέρου τρόπον καθυλακτοῦντι τῶν αἰρουμένων θεοσεβεῖν! ἢ οὐκ ἀσεβημά σοι δοκεῖ καὶ τῶν ἀσεβημάτων τὸ μέγιστον; Εἰ γὰρ ὁ φαυλίστας εἰκόνα βασιλι- 30 κῆν ἐκτινύων ἐστὶ δίκην τὴν τῶν μεγίστων, ὁ εἰς αὐτὴν τὴν δε-

8 κωδ. *λειπλέον*. — 12 ζῶντος ὕδατος] Ἰωάν. εὐαγγ. ζ', 38 || Ἱερემ. β', 13.

σποτικὴν εἰκόνα ἐμπαροινῶν ποίαν ἂν οὐκ ἀποτίσῃ τιμωριῶν;
Ἀλλὰ ταῦτα μὲν, εἰ μὴ ὑπῆρξεν ἡμῖν συνίενα· τοῦ πρέποντος, εἰ
μὴ παραδεδομένον ἦν τῆ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία ἐκ τοῦ πεμφθέντος
πρὸς Αὐγαρον ἱεροῦ ἐκτυπώματος· ὅτε δὲ τσαύτης οὔσης ἀναμ-
5 φιλέκτου τῆς ἀποδείξεως κατατολμᾶτε τῶν σεβασμίων εἰκόνων καὶ
χεῖρα πάντολμον αἶρετε κατ' αὐτοῦ, ποίας ἄρα συγγνώμης ἔσεσθε
ἄξιοι; τίσι δὲ κολάσεσιν οὐχ ὑπόδικοι; Ἀλλὰ μὴ γένοιτό σοι κα-
τιδεῖν ἡμᾶς τῆς ὁμολογίας ταύτης ἐξάρητους γενέσθαι. Πράττε τοί-
νων τὰ τοῦ Θεοῦ μου· ὅρας γὰρ ἑαυτούς σοι ὑποτίθεμεν ὡς ἄκ-
10 μονας ἀνηλάτους· οὐ τὸ προσέρπον πᾶν ἡμῖν, ὦ βασιλεῦ, φοβερὸν,
φοβερὸν δὲ τὸ χωρισθῆναι Θεοῦ καὶ τῶν ἀβουλητῶν αὐτῷ τι
διανοήσασθαι”.

25. Ἦκουσεν ὁ Θεόφιλος καὶ τῆ μηδέποτε ἀήθει θηριωδία καὶ
αὐτῆς προχειρῶς ἐχρήσατο· διὸ τοῖς παρεστῶσι βλοσυρώτερον ἐνη-
15 τένιζε καὶ ἄγριόν τι καὶ μανικὸν ἐπέβόα κατὰ κόρρης παίζειν· οἱ
δ' ὡς κύνες λυττῶντες ἐπεισηδησαντες, τοσοῦτον συνέκοψαν ταῖς
πληγαῖς, ὡς ἐξηπορῆσθαι αὐτοῖς καὶ τὸ ζῆν. Ἀλλ' οὕτως ἐμφο-
ρηθεῖς ὁ Θεόφιλος, μόλις ἀνεθῆναι τῶν μαστίγων διεκελεύετο,
καὶ ἀνεῖντο. Μετὰ δὲ πλεῖστον ἀνενεγκόντων, πάλιν ὁ λῆρος ἐκεῖ-
20 νος καὶ ἀναιδῆς δογματικὰς προέτεινε συζητήσεις, καὶ ἐπειρᾶτο
τούτους μεταβαλεῖν· ἀλλ' οἱ τὰς ψυχὰς ἀδαμάντινοι καὶ τὴν διαρ-
τίαν τοῦ σώματος δεῖξαι βουλόμενοι οὐ σαρκῶς καὶ ὀστέων πεπη-
γυῖαν, ἀλλ' ἀντικρυς χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ εἴ που τούτων ἔστι
τι καὶ στερρότερον, τῷ τμητικῷ λόγῳ τῆς χάριτος πᾶσαν διέρρη-
25 ξαν αὐτοῦ τὴν ἰσχύον, καὶ ἐξεφάυλισαν τὰς μωρὰς αὐτοῦ συζητή-
σεις ὡς νηπίων ψελλίσματα· οὐδὲ γὰρ ἦν τούτοις ἀντοφθαλμεῖν,
βαρβάρῳ γε ὄντι, σκότους τε καὶ ἀπωλείας οἴῳ, σοκίνην ἐπικου-
ρίαν ἔχοντι καὶ καλαμίνην—ὅ φασι—ράβδον, ἐφ' οἷς τῷ ψεύδει
ἐπερειδόμενος ἦν. Ὅθεν, ἐπεὶ περ οὐχ οἷός τ' ἦν τοὺς ἀκροβολι-
30 σμούς τῶν θεολόγων γλωσσῶν ἐπὶ πλεόν ὑπενεγκεῖν, ἱαμβεῖους
κολάσαι ταῖς τιμίαις αὐτῶν ὄψεσι τῷ ἐπάρχῳ προστάττει, ποινήν

27 ἀπωλείας οἴῳ] Ἰωάνν. εὐαγγ. ιζ', 12. Θεσσαλον. 2, β', 3 [ἡ σοκίνην ἐπικουρίαν]
Corpus paroen. II, σ. 210-211. — 30 κῶδ. ἐπιπλέον.

τολμήσας ἀπ' αἰῶνος τολμηθεῖσαν μηδέποτε, μηδὲ τοῖς ὅσα καὶ
θεοὶς προσανέχουσι τοῖς εἰδώλοις. Τῆς ἀναιδοῦς ταύτης γνώμης
ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως ἐξενεχθεῖσης, κόσμοί τε καὶ εὐστα-
λεῖς ἐπορεύοντο, ταῦτα δὴ τὰ τοῦ προφήτου ὑπάδοντες· "Ἐν τῇ
ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην" καὶ τὰ ἐξῆς. Καὶ ὁ βα- 5
σιλεὺς παλιννοστεῖν αὐτοὺς ὡς αὐτὸν ἐπιτάττει· ἔχειν γὰρ ἔφα-
σκέ τι πυθέσθαι τῶν οὐχ οἶον καὶ παρορᾶσθαι ἀσίων. Ἐπεὶ δὲ
ὕπέστρεφον, ἐκεῖνος ἐπὶ μετεώρου καθῆστο θρόνου· ἤβρῦλετο γὰρ
ἐξ ἀπόπτου τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ ταῖς πάντων ἐνηγεῖν ἀκοαῖς·
ἄμαχον δῆθεν λόγον εὐρών πρό τοῦ ἐκείνους εἶσω γενέσθαι τῶν 10
ἀνακτόρων, τὸν λογιθέτην ἐξαποστείλας τοῦ δρόμου—ἐπτόητο γάρ,
ὡς ἔοικε, μὴ ὡσπερὶ φάσμα νυκτερινόν τὸ δυσαντίβλεπτον πρό-
βλημα τοῦ ἰδίου νοὸς ἀποπτῆ, κάκεινων παραγεγονότων αὐτὸς
ἀναυδὸς ἐσεῖται καὶ ἄφωνος—, τῷ ἄνωθεν δηλωθέντι μετὰ κραυ-
γῆς φησιν ἰσχυρᾶς· "Πυθέσθαι σε δεῖ τούτων τίνας χάριν ἐπι- 15
καγγάσαντες ὠφθησαν τῷ θανάτῳ τοῦ Λέοντος"· ἦδει γὰρ καὶ αὐ-
τός, ὡς τὸ ἔπος "ἔπεα ταῖς ἰδίαις φρεσὶν ἄκοσμα τε πολλά τε".
Τῶν οὖν παραβῶλων τούτων ὁ παρεστηκὼς ὡς ἀκήκοεν ὄχλος,
εἰς ἄσβεστον διεγείροντο γέλωτα. Προσφόρως αὐτὸς εἶπεν ἂν τις
ὁμηρικὸς, ὅτι "οἱ εἶσαιτο γελοῖον" ἅπαντα "ἔμμεναι". 20

26. Ἄλλ' ἡ μὲν πρὸς βασιλέως πεῦσις τοιαύδε τις ἦν ὁποῖαν
δ' εἶχε καὶ τὴν ἀπόκρισιν; ὡς θαυμαστὴν καὶ γενναίαν. "Ἡμεῖς"
ἀντέφησαν "μαθηταὶ τοῦ εἰρηνικοῦ Χριστοῦ καὶ ὄντες δὴ καὶ
ἀκούοντες οὐκ ἴσμεν ἐπ' ἀπώλεια χαίρειν ἀνθρώπου, ἕρηνεῖν δέ,
οὕτω τῆς ἐντολῆς κελευούσης: χαίρειν μετὰ χαιρόντων καὶ κλαί- 25
ειν μετὰ κλαιόντων· σὺ δ' ἵνα τί οὐκ ἐγκαλύπτῃ, δίκαις, αἷς
δικαίως ἐνέγγῃ, τοῖς ἀνευθύνοις προσάπτων ἡμῖν; σὺ τῷ σῷ
πατρὶ συστράτηγος ὢν, ὅτ' ἐπιτιθέμενον ἦν τοῖς ἐν Θράκῃ τὸ
Σκυθικόν, τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ κατὰ φάλαγγας τεταγμένων,
τῆς συρράξεως ἤσθεσθε τοῦ πολέμου καὶ ἤριστεύσατε κατὰ τῶν 30
Βαρβάρων μηδοπωσοῦν, ἀλλ' αὐτοῖς ἀγεννῶς ἠδελύσκατε νῶτα δοῦ-

4 Ψάμ. ριγ', 14.—7 κωδ. ἐπειθε. — 9 κωδ. ἐξαπόπτου. — 17 Ἰλιᾶδ. β 213.—
20 Ἰλιᾶδ. β 215. — 25 Ῥωμ. ιβ', 15.

ναι, ὡς καὶ ποσὶν ἵππικοῖς τὴν σωτηρίαν ὑμῶν πραγματεύεσθαι. Πάσης δὲ χώρας καὶ πόλεως τῶν Θρακῶν ληϊσθείσης τοῖς πολεμίοις καὶ τοῦ Ῥωμαίου στρατεύματος ἀφειδῶς ἐκείνοις καταργέντος, μετ' αἰσχύνης πάντα χαλάσαντες χαλινά, ἀστράσι τὴν ὁδὸν
5 διαγράφοντες καὶ πλείστα τῆς ἡμέρας τὴν νύκτα ποθεινὴν ἄγοντες, μέτριοι ἐκ πολλῶν καὶ πολλοὶ κατ' ὀλίγους καὶ ὑμεῖς ὤφθητε τὴν Βύζαντος εἰσελαύνοντες· τοῦ δὲ κρατοῦντος συνήθως μακροθυμήσαντος ἐφ' ὑμῖν, καίπερ τινόναι δίκην ἐσχάτην ὑφείλουσιν, αὐτοῦ κατεστρατηγήσατε, μὴ τὴν γενέθλιον τοῦ σωτῆρος ἡμέραν,
10 εἰ μὴ τι ἄλλο, καταιδεσθέντες, μὴ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, ὃς ἐκείνου τὸ αἷμα ἐδέξατο, ἀντὶ τοῦ τὰς ὑμῶν κεφαλὰς ἐνδοίκως ἀποτμηθῆναι, καίτοι οὐκ ἀναλογοῦσα εἰσπραξίς τοῦ τολμήματος ἦν· ποῦ γὰρ ἐξισοῦται βασιλέως αἷμα καὶ θούλου, καὶ ταῦτα πονηροῦ καὶ ἀγνώμονος καὶ πλείστων ἀγαθῶν ἀπολελευκότος καὶ τῷ οἰκείῳ
15 δεσπότῃ θάνατον σκαιωρήσαντος; Τὰς δεξιὰς ἔχοντες ἐτι σταζούσας τοῦ αἵματος—ὦ δίκης καὶ ἀνοχῆς κριμάτων Θεοῦ—τὰς ἀτίμους ὑμῶν κεφαλὰς στεφάνῳ κατεκοσμήθητε καὶ βασιλικῶ ἑαυτοὺς περιέθεσθε διαδήματι. Τί οὖν; οὐχ ὁ τῆς ὀργῆς τρυγίας ἐκείνος τῆ μεγάλης ἡμέρα καὶ ἐπιφανεῖ, ἐν ἣ πᾶν τὸ ἑξανάστημα τῶν
20 ἀνθρώπων ἀπολαβὸν ἔσται τὰ πεπραγμένα, ὑπερεχθλύζων σοι τεταμίευται; παντί που ὄϊλον”.

27. Οὕτω μὲν κατερρητόρευσαν τοῦ τυράννου οἱ μάρτυρες, οὕτω λαμπρὸν γέλωτα καὶ φαιδρὸν τῆς αὐτοῦ κατέχεον ὀφειωσ· ὁ δὲ λιπαρᾶ τῆ ἀγλῷ περικεκαλυμμένος Θεόφιλος συνῆκεν ἄρα τῶν
25 λαληθέντων; αἰδοῦς ἐρύθημα τὰς αὐτοῦ κατεπέχρωσε παρειάς; τὸ τοῦ Θεοῦ ὑπέτρεσε δικαστήριον; Οὐμενον οὐδαμῶς, ἀλλ' ὁ αὐτὸς ἦν Θεόφιλος, τῆ αὐτοῦ ἀφροσύνη ἐπιγαννύμενος, ὡς καὶ τὸν Ἰερεμίαν προφήτην ἄνωθεν ἐφαρμόσασθαι τούτῳ τοὺς λόγους ἐκείνους, λέγοντας οὕτωςί· “Ἄρον τοὺς ὀφθαλμοὺς σου καὶ ἴδε πῶ
30 οὐχὶ ἐξεφύρθης· ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ἐκάθισας αὐτοῖς, ὡσεὶ κορώνη ἴρημωμένη, καὶ ἐμάρανας τὴν γῆν ἐν ταῖς κακίαις σου· ὕψις πόρνης

ἐγένετό σοι ἀπηναισχύντησας πρὸς πάντας· κατησχύνθης, ὅτι ἐξέλιπες, καὶ οὐδ' ὡς κατησχυμμένος κατησχύνθης, καὶ τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν οὐκ ἐπέγνως· διὰ τοῦτο πεσῆ ἔν τῃ πτώσει αὐτῶν καὶ ἔν καιρῷ ἐπισκοπῆς ἀπολήῃ". Ταύτη ται μηδοπωσοῦν ὑπενδούς τῆ κακία, ἀνερουθριάστως καὶ ἀναιδῶς " Ἀλλὰ σοὶ τῷ ἐπάρχῳ" φησὶ 5
" τοῦ λοιποῦ μελέτω, ὡς ἂν τοῖς σφῶν αὐτῶν χαρακτῆρσιν οἱ ἴαμβοι καλῶς ἐγγραφεῖεν". Παρεδίδοντο γοῦν ταῖς χερσὶ τῶν δημίων, διετείνοντο ταῖς σανίσι, στερρῶς προσεδέδεντο (ὡς ἐν ἀρρήκτοις πέτραις ἀδαμαντίναις, φαίη ἂν ποιητής), καὶ οὕτω διόλου τὰ πρόσωπα, ἀληθῶς δὲ ὅτι μὴ μυθικῶς, προσεπαταλεύοντο τοῖς 10
χαλκεύμασι. Καὶ παρέλιπον τὰς ἐν τῷ πραιτωρίῳ κακουχίας ἐτέρας εἰπεῖν τῶν μαρτύρων, παρέλιπον δὲ καὶ τὰς μεγάλας ἀποδείξεις καὶ συλλογιστικὰς ἀνάγκας τῶν λόγων, ἅς τῷ ἐπάρχῳ προέτεινον ἐφ ὅλαις τῶν ἡμερῶν τέσσαρασιν, ὅτε μὲν ἀπειλοῦντος, ὅτε δὲ καὶ περισσίνοντος, ὡσθ' ὑποσύραι καὶ πρὸς τοῦσχατον τῆς κακίας 15
ἐλύσαι. Ἄλλ' ὁ ταῦθ' ὁμοῦ εἰδέναι βουλόμενος, τὴν πρὸς τὸν Κυζίκου Ἰωάννην ἐπιστολὴν μὴ κατοκνεῖτω ζητεῖν· ἡμῖν δὲ ὅπως εἶχε τὰ τῶν ἰάμβων ρητέον, οἱ ταῖς αὐτῶν ἐγκεκολλάπτοντο ὕψεσιν· ἔχει δὲ οὕτως.

Πάντων ποθούντων προστρέχειν πρὸς τὴν πόλιν, 20
ὅπου πάναγνοι τοῦ Θεοῦ Λόγου πόδες
ἔστησαν πρὸς σύστασιν τῆς αἰκουμένης,
ὠφθῆσαν οὕτοι τῷ σεβασμίῳ τόπῳ
σκεύη πονηρὰ δεισιδαίμονος πλάνης·
ἐκέῖσε πολλὰ λοιπὸν ἐξ ἀπιστίας 25
πράξαντες αἰσχρὰ δεινὰ εὐσεβοφρόνοις,
ἐκεῖθεν ἠλάθησαν ὡς ἀποστάται·
πρὸς τὴν πόλιν δὲ τοῦ κράτους πεφευγότες
οὐκ ἐξαφῆκαν τὰς ἀθέσμους μωρίας.
"Ὅθεν, γραφέντες ὡς κακοῦργοι τὴν θέαν, 30
κατακρίνονται καὶ διώκονται πάλιν.

1 Ἱερεμ. ε', 15.

28. Ἄλλ' οὕτω μὲν οἱ ἅγιοι κεκολλάφατο διόλου τὰ πρόσωπα·
τὰ δ' ἐντεῦθεν ὅποια· τῶν στολῶν αὐτῶν τῷ λύθρῳ πεφοινιγμέ-
νων καταρρέοντι καὶ ἀτμίζοντι φρουραὶ καὶ πάλιν τοὺς τὰς οὐρα-
νίους ἐπαύλεις ἀξίους περιπολεῖν ἐξ ἀμοιβῆς διαδέχονται,
5 καὶ ἡ ἐν Βιδυνία Ἀπάμεια καθειργμένους κεκλήρωτο ταῖς ὑπο-
θήκαις Ἰωάννου, τῆς ἐκκλησίας ἐξάρχοντος. Καὶ ἦν οὗτος ἡγα-
πημένος τῷ βασιλεῖ, ὡς τῆς κακοδοξίας αὐτοῦ σφοδρῶς -

29. - - - [μαρ]τύρων χορείαις συναρμοσθῆναί
10 τε τῇ κεφαλῇ πάντων Χριστῶ. Ὡς οὖν τὰ κατὰ Θεὸν διαβήματα
τούτῳ διήγουστο, τῆς ὥρας ἤδη καταλαβούσης εἰρήνην τῇ ἐκκλη-
σία σταθῆράν ἐπευξάμενος, πάντων τε πρὸς ἀνθρώπων καρποφο-
ρεῖσθαι Θεῷ πίστιν ἀμώμητον, ἔργ' ἀκηλίδια καὶ πᾶσι τῶν
λυπούντων ὑπάλυξιν, τῷ Θεῷ τὴν φυγὴν παρατίθησιν, ἐβδόμην
15 τῷ τότε τοῦ δεκεμβρίου ἄγοντος καὶ εἰκάδα, καὶ νῦν ἀμέσως τῇ
σεπτῇ τριάδι παρεστηκώς αὐτὴν ἡμῖν εὐμενίζεται.

30. Ὁ δὲ σύναθλος Θεοφάνης πολλοῖς ὕμνοις καὶ ᾠμασι καὶ
πλέον ταῖς ἐγκωμίοις τιμήσας τὸν οὐχ ἤττον ἀδελφόν τὴν ψυχὴν
ἢ τὸ σῶμα, ἐν οἷς λαμπρῶς ἐξυφαίνει καὶ οἶαν ὑπέστη τὴν ἀθλη-
20 σιν, συχνῶς τε δάκρυσι περιρραντίσας τὸ σῶμα σὺν αὐτῷ κα-
τεῖχεν αὐτό· οὐδὲ γὰρ συνεχωρεῖτο τοῦτο παραδοῦναι τῇ γῆ, τοῦ
βασιλέως οὕτω προστάξαντος. Ἐπεὶ δ' ὡς ἐπὶ πολὺ διέμενε πά-
σης βλάβης ἐκφευγον ἐπήρειαν καὶ μὴ τετελευτηκότος φαινόμε-
νον, ζῶντος δὲ μᾶλλον καὶ βραχὺ πρὸς ὕπνον τραπέντος πιστού-
25 μενον, τῆς εἰς Θεὸν θαυμάσαντες τοῦ ἀνδρὸς οἱ φύλακες παρρη-
σίας καὶ τῆς εἰς αὐτὸν ἐκείνου περιφρουρήσεως, μόλις ἐν θήκῃ
ἐυλίην τὸ καρτερικὸν καὶ πολυάθλον σῶμα τοῦ μάρτυρος ἐν αὐτῇ
τῇ φρουρᾷ τεθῆναι προτρέπουσιν, ἐξ ἧς τοῖς πίστει προσερχομέ-
νοις ἐπλημμύρει τὰ τῆς χάριτοςνάματα, σωματῶν μὲν πᾶσαν νό-
30 σον ἀποδιώκον, ἀποδιώκον δὲ καὶ πᾶσαν Δαιμόνων ἐπίθεσιν, ὡς
ἐντεῦθεν μὴ ρῶννυσθαι μόνα τὰ σώματα, ἀλλὰ τοι μείζω πολλῷ

7 Μετὰ τὸ σφοδρῶς ἀπεκόπη νεωστί, καθὰ φαίνεται, τοῦ κώδικος φύλλον ἐν.

τὰ τῶν ψυχῶν πάθη καθαρῶς ἀποσκορακίζεσθαι καὶ οὕτω Θεῷ τὴν αἴνεσιν ἀναπέμπεσθαι. Πάντας δὲ οἷδα συγγνώμονας ἔσεσθαι τοὺς ἀκούοντας, εἰ, ὅπερ μικροῦ με παρέδραμε, πάλιν ἐπαναλήφομαι καὶ ἀκοαῖς φιλοθέων παραπέμψω ἐντρόφημα, εἰ καὶ πρὸ ἡμῶν ἐτέροις περιλοσόφηται μεγαλοπρεπῶς καὶ ἄγαν ἠκριβωμέ- 5 νως. Ἐχει δὲ οὕτως.

31. Λέγεται κατ' ἐκεῖνο καιροῦ, ἡνίκ' ἀνίπτατο ὁ μακάριος πρὸς Θεόν, τὸ δὲ σκῆνος τῇ γῇ κατελέλειπτο, τῆς φήμης κύκλω πανταχόσε διαθεούσης τῶν πιστῶν, ὅσοι τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον περὶ πλείονος ἔθεντο, μὴ τῆς βασιλικῆς ἀπειλῆς ἀμελήσαντες ὅπως οὖν 10 ἑαυτοὺς ὄτρυνον τὰς ἐσχάτας τοῦ μάρτυρος κρημιούμενοι εὐλογίας καὶ τὰ τελευταῖα τοῦτον κατασπασόμενοι· μεθ' ὧν ἔσπευθε καὶ τις ἀνὴρ, τὴν τρίχα μὲν πολίος, πολίος δὲ μᾶλλον τὴν σύνεσιν καὶ τῶν θείας ἐμφάσεις ἐνηγεῖσθαι εἰς ὑπάρχων ἡξιωμένων. Ὡς οὖν εἰς καὶ αὐτὸς ἐγεγόνει τῶν συνελθόντων καὶ τὸν ἐξόδιον ὕμνον 15 διατελῶν ἦν, διεμαρτύρετο λέγων, ἐς ὕστερον ὄρω τὸν λόγον πιστοῦμενος, ὡς ἠχηκοὶ φωνῆς ἀνωθεν καὶ ασμάτων ἀτεχνῶς ἐξαισίων καὶ τοιούτων, ὡς μὴ ἂν ἄλλοτέ ποτε τὴν ψυχὴν τοῦ σεμνοῦ γέροντος ἐκείνου τοσοῦτον θελχθῆναι, ὅσον ταῖς ἀγγελικαῖς ὠδαῖς τῷ τότε καὶ τοῖς προπεμπτηρίοις ὕμνοις αὐτῶν. Εὐγέ σου 20 τῶν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, Θεόδωρε, γερῶν, τῶν ἀκηράτων στεφάνων, τῆς μετὰ τῶν ἀγίων Ἀγγέλων ἐν ἀφθεγείᾳ λαμπρᾷ καὶ μακαρία σιγῇ ἀληκτου δοξολογίας! Τοῦτων τί ἂν γένοιτο σεμνότερον καὶ τὴν εἰς Θεὸν παρρησίαν τοῦ ἀνδρὸς ἐπιμαρτυροῦν; εἶπέ, πρὸς τῆς ἀληθείας αὐτῆς, ὅστις ἂν εἴης ὁ ταῦτα ἀκηκῶς. Καὶ τού- 25 των μὲν ἄλλις. Καιρὸς δὲ ἤδη λοιπὸν ἡμῖν ἐφειστήκει εὐλογῆσαι τὸν Κύριον, ὡς Ἡσαΐας ποτέ· εἰ γὰρ καὶ ὠργίσθη, ἀλλὰ καὶ ἀφ' ἡμῶν ἀπέστρεψε τὸν θυμὸν αὐτοῦ καὶ ἠλέησεν, ὅτι αὐτὸς ἐστὶ δόξα καὶ αἴνεσις ἡμῶν καὶ σωτήρ. Χρεῶν τοίνυν ἐστὶ κηρύξαι τὰ εἰς ἡμᾶς μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐξαίροντος ἡμᾶς ἐξ Ἄδου καὶ 30 σώσαντος ἐκ θανάτου χειρὸς, καμίνου τε ρυσπαμένου καὶ φλογός

8 κωδ. κατελέλειπτο.—9 κωδ. ὅση -- περιπλείονος.—18 κωδ. πατε. -- 27 Ἡσ. ιβ', 1-3. — 31 Προσευχῆς Ἀζαρίου κτλ. 65.

καιομένης, τοῦ τὴν σκητὴν ἀναστήσαντος τὴν πεπτωκυῖαν Δαυὶδ,
εἰς ὕψος κρῖμα ποιῶντος καὶ δικαιοσύνην θεμένου εἰς γῆν, τοῦ
πάντα τῷ νεύματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ μετασκευάζοντος καὶ ποι-
ῶντος, εἰς τὸ πρῶτ' οὐρανὸν θανάτου ἐκτρέποντος καὶ συσκοτίζοντος
5 εἰς νύκτα ἡμέραν, προσκαλουμένου τε τῆς θαλάσσης τὸ ὕδωρ καὶ
ἐκχέοντος αὐτὸ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, τοῦ ὄνομα κεκτημένου
Θεὸς παντοκράτωρ, τοῦ παραδόντος εἰς μάχαιραν καὶ ἀκοντίζον-
τος εἰς σφαγὴν τοὺς τῇ τύχῃ τράπεζαν ἐτοιμάζοντας καὶ πλη-
ροῦντας τῷ Δαίμονι κέρασμα, τοῦ ἀπόλλοντος τοὺς παρ' ἑαυτοὺς
10 νομιζομένους εἶναι σοφοὺς, ἧ κυριώτερον εἰπεῖν ὀλοθρεύσαντος τοῦ
δεσποτικῷ χαρακτῆρος τοὺς πολεμίους, τοῦ θεμένου τὸν οἶκον τοῦ
Λέοντος εἰς φλόγα πυρός, τὸν δὲ οἶκον τοῦ θεοστυγοῦς Θεοφίλου
ὡς στυπεῖον καὶ καλᾶμην εἰς καῦσιν αἰθίων· οὕτω γὰρ με διδά-
σκει Δανιήλ, Ἀμώς, Ἡσαΐας καὶ Αὐδισί. Ὡς γὰρ, ὅπως ἐποί-
15 ησε κράτος ὁ Κύριος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, τὰς ὑπερηφάνων καρ-
δίας διασκορπίσας σὺν ταῖς αὐτῶν διανοαῖς, ὡς ἡ προφητεῖς ἐν
ὠδαῖς ἀνεκρούετο.

32. Ἐπεὶ γὰρ ἐξ ἀνθρώπων ἐγεγένει Θεόφιλος, — ὁ τῷ πλή-
θει τῶν ἀρμάτων αὐτοῦ λέγων "εἰς ὕψος ἀνῆλθον ὄρεων", καὶ
20 μὴ τοῦ Λιβάνου τὰ ἔσχατα καὶ τὸ ὕψος τῆς κέδρου καὶ κυπαρίσ-
σου τὸ κάλλος συγκόψας, τὰ εὐπρεπεῖ δὲ κάλλιη καταχρειώσας τῆς
ἐκκλησίας καὶ ἐνεβλήθη φιδὸς εἰς τὴν ρῖνα αὐτοῦ καὶ τοῖς χεί-
λεσι· χαλινός, ὡς φησὶ Κύριος περὶ Σαναχρηεὶμ Ἡσαΐα, καὶ ὁ
"βροῦχος ὤρμησε καὶ ἐτεπετάσθη καὶ ἐτήλατο ὡς ἀπτελεβας σύμ-
25 μικτος", καὶ ἡ σμίλαξ ἀπετεφρώθη καὶ συντετέλεσται καὶ ἐξήρται
ἐκ μέσου, ὡς οὕτω πάλιν φησὶ δι' Ἐλκεσαίου τοῦ καὶ Ναὸμ ὁ
Θεός· ἀλλὰ καὶ ἡ ράξ μὴ λυμανθεῖσα ἐσώζετο ἐν τῷ βότρω· τὴν
γὰρ εὐλογία Κυρίου ἐν τούτῳ· τὴν τῶν θείων ἐπώνυμον ὠρεῶν
ὁ λόγος ὑπέφηνε, τὴν Θεοδώραν βασιλεύσαν, πτωχός τις ἄπας
30 πλουτισμὸν εὐσεβείας εὐηγγελίζετο καὶ συντετριμμένος ἴατο, καὶ αἱ

1 Ἀμώς 8', 11. Πράξ. Ἀποσ. ιε', 16. — 2/6 Ἀμώς ε', 7. 8. — 7/9 Ἡσαΐα 36',
11-12. — 9 Κορινθ. 1, α', 19. — 11/13 12 οἶκον -- φλόγα πυρός -- καλᾶμην | Ὁβδισί
στίχ. 8. — 15/17 Λουκά α', 51. — 23 Ἡσαΐα 37', 24-29. — 24 Ναὸμ γ', 16, 17 ||
κῶδ. ἀτέλεβας. — 25 κῶδ. σμίλαξ. Ναὸμ α', 10. β', 2.

φρουραὶ ἀνεώγνυντο καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεκαλύπτετο καὶ οἱ κατά-
 κλειστοὶ ἐν αὐτοῖς ὑπὲρ τῆς δόξης Χριστοῦ ἀγαλλομένω παθί-
 σκιρτῶντες ἐξήεσαν· μεθ' ὧν καὶ Μιχαὴλ ὁ θειότατος καὶ ὁ πο-
 λύαθλος Θεοφάνης τῆς ὑπερορίας ἀνεκαλοῦντο καὶ τῆς φρουρᾶς,
 ἀλλὰ καὶ ὁ καρτερικὸς καὶ πολύτλας Μεθόδιος, τοῦ τάφου ἀνεω- 5
 γότος κἀν τούτῳ καταλειφθέντος τοῦ σὺν αὐτῷ νεκροῦ ὀδωδότης
 καὶ ἄζοντος, τῆς εὐαγους βασιλίδος κατὰ τάχος οὕτω διακελευσα-
 μένης, πρὸς τὴν Βύζαντος ἤκουσιν. Ἐνταῦθεν ἡ θεοστεφῆς ἄνασσα,
 ἡ τὴν ἀποστολικὴν καὶ αὐτὴ πεπιστευμένη διακονίαν, ὡς περίπου 10
 τῆς ἐνθέου Ἑλένης καὶ τῆς πρωτομάρτυρος Θέκλης πάλαι καλῶς
 ἀκηκόαμεν, ἡ ὡς σφραγίς ληφθεῖσα καὶ τεθειμένη, διότι αὐτὴν ἤρε-
 τίσατο Κύριος, ἡ ἐξεγηγημένον ἀπὸ Κυρίου ἔχουσα πνεῦμα, ὡς
 τοῦ Ζοροβάβελ ποτὲ τοῦ Σαλαθιήλ καὶ τοῦ μεγάλου ἱερέως Ἰησοῦ
 τοῦ Ἰωσεδέκ, οὐ δεῖν ἰωήθη ποιμένος ἄνευ ἐπὶ πολὺ διαμένειν 15
 τὸ ποιμνιον· ἀλλ' ὥσπερ πᾶσαν ἤγε σπουδὴν τὸ ἐπὶ τῆς κερφα-
 λῆς διάδημα περιθέσθαι, τὸν δεσποτικὸν φημί χαρακτήρα καὶ τῶν
 αὐτοῦ θεραπεύοντων τῇ ἐκκλησίᾳ, οὕτω καὶ τὸν περιτραγγήλιον αὐτῇ
 κόσμον ἐπαυχενίσαι, τὸν ποιμένα τῶν λογικῶν ὀφθαλμῶν,
 καὶ στιμμίσαι ταύτην ὡς ἄσπιλον νύμφην καὶ λαμπρῶς ἐμφανι-
 σθῆναι τῷ καθαρῷ νομφίῳ Χριστῷ. Τῷ τοι καὶ ὁ τῆς αὐλῆς 20
 προστησόμενος τοῦ Χριστοῦ ἐζητεῖτο, καὶ ὁ δίκην φωτός ἐπὶ τῆς
 ὑψηλῆς λυχνίας τεθησόμενος ἀνηρευνᾶτο σφοδρῶς. Ὅθεν καὶ πάν-
 τες τὸν θεῖον Μιχαὴλ, ἐπήρατον λαχόντα δόξαν ἐν ἀρετῇ, ὡς ἐξ
 ἑνὸς συνθήματος ἐξελέγοντο· ἀλλ' ὁ πρὸς πάντα μειλίχως ἐν
 τούτοις ἄτεγκτος ἦν τὸ παράπαν καὶ ἀνομιλίχρος, τὴν ἔλικα κα- 25
 τασπαζόμενος μετριότητα.

33. Οὕτως ἡ βασίλισ ἰδοῦσα τὸν Μιχαὴλ γνώμης ἔχοντα καὶ
 προθέσεως ἐπὶ "δεύτερον"—ὁ φασί— μεταβέβηκε "πλοῦν" καὶ συμ-
 βούλω κέχρηται τῷ μεγάλῳ, τί ἂν αὐτὴ διαπράξαιτο καὶ ὡς πρῶτα
 μὲν τὸν δεύτερον Ἰαννὴν, τὸν ἀνθεστηκότα Θεῷ, τὸν τῆς αἰρέ- 30
 σεως προεξάρχοντα, ἀποδισημπήσα· τέλος εἰσηγεῖται τῆς ἐκκλη-
 σίας· ἔπειτα τὸν ἱερόν ἠβούλετο Θεοφάνην τὴν τῆς οἰκουμένης

ἀπάσης ἀναδέξασθαι προστασίαν· ἀλλὰ τὴν φίλην αὐτῷ γινώσκων
ἡσυχίαν εἰσάπαν καὶ τὸ πρὸς ταῦτα ἐνστατικὸν τοῦ ἀνδρός, οὐ
προήρητο κινήσαι λόγους περὶ αὐτοῦ, εἰ καὶ παντάπασιν οὗτος
ὑπεκστῆναι τῆς προεδρίας οὐχ οἷός τε γέγονεν ἡττήθη γὰρ τῆς
5 πολλῆς παρακλήσεως ὕστερον τοῦ θαυμαστοῦ Μεθοδίου καὶ τὴν
προκαθημένην τῶν Βιθυνῶν ἐκληρώσατο πόλιν· ἀλλ' ὁ μὲν τῆς
προεδρίας τούτου λόγος ἀναμεινάτω μικρόν. Ὡς οὖν ἡ βασιλις
Θεοδώρα τὸν τῆς ἐκκλησίας καλῶς προστησόμενον ἐξηγεῖτο μα-
θεῖν, ὁ Μιχαὴλ τὸν στερρόν ὀπλίτην, τὸν γενναῖον ὑπέρμαχον τῆς
10 ἡμῶν πίστεως, τὸν καρτερόν Μεθοδίον λαμπρῶς ὑποδείκνυσιν,
"Οὗτος" λέγων "ἐστὶν ὁ τὴν ποιμαντικὴν εὐτέχνως αὐλησόμε-
νος σύριγγα, ὁ τὸ ποιμνιον ἄξων ἐπὶ νομὰς τὰς ἀγῆρω καὶ ὄρο-
σεράς καὶ καλῶς ἐκθρέψων τὴν ἐπὶ χλόην θείας σκηνώσεως· οὗτος
ἐστὶν ὁ τοῦ ζῶντος ὕδατος εἰς κόρον ἐκπεποκώς, ὁ τοὺς ἀκνω-
15 τούς ποταμούς ἀμειώτους ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ρέοντας ἔχων, ὡς
τὰ θεῖα διδάσκουσιν εὐαγγέλια, ὁ κεκτημένος "τὸ φῶς τῆς ζωῆς".
Οὕτω τοῦ Μιχαὴλ τῆ βασιλίσση διομιλήσαντος καὶ τοιαῦτα τῷ
μεγάλῳ μαρτυρήσαντος Μεθοδίῳ, καὶ ὡς περ τινα κατορωρυγμέ-
νον χρυσὸν ποιήσαντος τοῦτον κατάδηλον, ναὶ μὴν καὶ τοῦ με-
20 γάλου Ἰωαννικίου—ἐπέλαμπε γὰρ καὶ οὗτος ὁ σελασφόρος ἀστὴρ
ἐν τῇ τῶν εἰκονομάχων ἐπικρατεῖα, τοῖς αὐτοῦ φαίδροῖς ἀμαρύγ-
μασι λύων τὴν ἐκείνων σκοτόμαιναν—τῇ βασιλίδι ταῦτά ἐπισκή-
ψαντος, πάντων τὰ ὄμματα ἠτένισαν εἰς αὐτόν, πᾶσαι καρδίαι
ἠγάλλοντο ἐπ' αὐτῷ. Οὐ μεθήσειν αὐτόν ἔλεγον, εἴ τι καὶ γένοιτο,
25 οὐδ' ἂν αὐτοῦ ἀποσταῖεν, μέχρις ἂν τῷ μύρω χρυσθέντα τῆς ἀγαλ-
λιάσεως τῷ ἱερῷ ἐνιδρύσειαν θρόνον, παντὶ τῷ λαῷ τὴν εἰρή-
νην ἐπιβραβεύσουσα. Οὕτως ἡ βασιλις ὁμοῦ τῇ συγκλήτῳ, ναὶ μὴν
καὶ τοῖς καταληφθεῖσιν ἁγίοις, ὀροθετήσασα, τοὺς τῆς ἐκκλησίας
πέπεικεν οἷα κας ἐγχειρισθῆναι καὶ ἄκοντα, ὡς τὸ τῆς ἐκκλησίας
30 καταστορέσαι ναυάγιον, ἐγκαθορμίσαι τε αὐτὴν τῷ ἀκλύστῳ λι-
μένι Χριστῷ.

16 εὐαγγέλια] Ἰωανν. ζ', 37 || φῶς τῆς ζωῆς] Ἰωανν. γ', 12. — 18 κῶδ. ασπ'ε
τινα. — 25 μύρω ἀγαλλιάσεως] πρβλ. ψαλμ. μδ', 7.

34. Ἄλλ' οὗτος μὲν ὅπως διέπρεψεν, ὅπως καλῶς ἐπεσκό-
πευσε τοῦ λαοῦ καὶ τῆς οἰκουμένης ἀπάσης σχεδόν, τοὺς θῆράς
τε τῆς αὐλῆς ἀπῆλασε τῆς δεσποτικῆς καὶ τοὺς γρηγόρον ἔχον-
τας ὄμμα καὶ ἄγρυπνον καὶ τὰ στίγματα πλέον τοῖς σφῶν σώμασι
περιφέροντας τοῦ Χριστοῦ φύλακας αὐτῇ κατεστήσατο, καὶ πᾶ- 5
σαν ἄθεον αἵρεσιν ψυχῆς ἀνθρώπου παντός ἀποσκορακίσας Ταρ-
τάρῳ παρέπεμψε καὶ ἀειζῶν πυρί, μακρότερον ἢ εἶη λέγειν ἢ
κατὰ ταῦτα. Ἐκείνων δ' ἡμῖν ὁ λόγος ἐχέσθω καὶ νῦν, εἰς ἃ μοι
ἀρχῆθεν ὄρμηται λέγειν. Ὡς οὖν ἡ βασιλὶς Θεοδώρα τὰ τῆς ἐκ-
κλησίας εἶδεν οἰκοδομηθέντα καλῶς, προτεθύμητο καὶ τὸν ἅγιον 10
Μιχαὴλ ὅσον τὸ ἐπ' αὐτῇ τῶν μακρῶν ἀναπαῦσαι καμάτων διὸ
καὶ τὸν περικαλλῆ τῆς Θεοτόκου σηκόν, τὸν Χώραν ἀυχοῦντα τὴν
κλησίαν, αὐτῷ δίδωσι καὶ θερμότατα λιπαρεῖ φοιτᾶν ὡς αὐτήν,
πρὸς δὲ καὶ πρὸς τοῦ μεγάλου Μεθοδίου σύγκελλος ἀκούειν βιάζε-
ται. Ἄλλ' ὁ μὲν μετὰ βραχὺ τὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἐκδημίαν ἐκ 15
θειοτέρας προμηνύεται ὄψεως· ἐντεῦθεν προσψθέγγεται πᾶσι τὰ
ἐξιτήρια· εἰρήνην ἀνωθεν ἐξαιτεῖται τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τὸ αὐτοῦ
πνεῦμα εἰς χεῖρας Θεοῦ παρατίθησιν, ὑγδότην διηπεύοντος τοῦ
δεκεμβρίου πρὸς τῇ δεκάτῃ. Ὁ οὖν ἱεράρχης Μεθόδιος τῷ ὀπτικῷ
τῆς ψυχῆς πάντα περισκοπῶν, καὶ συμποίμενας αὐτῷ καὶ συνε- 20
πισκόπους ταῖς ἐκκλησίαις ἀποδοῦναι βουλόμενος, κατ' οὐδὲν αὐτοῦ
ἀποδέοντας, ἔγνω καὶ τῷ τῆς οἰκουμένης λαμπτήρι, τῷ σεπτῷ δη-
λαδῆ Θεοφάνει, τὴν τῶν Νικαέων ἐγχειρίσαι μητρόπολιν· ἀλλ' ὁ
μειλίχιος πάντῃ καὶ προσηγῆς, ὁ καὶ τοῖς πλείστ' ἀποδέουσι τού-
του πειθήνιος, τῆς τοιαύτης ὑπακοῆς ἀηδῶς εἶχε καὶ ἀπεχθῶς 25
καὶ τοῦ μεγάλου παρήκουεν ἱερέως. Ὡς δ' οὖν ἐν ἰσορροπῳ πλά-
στιγγι τοῦ μὲν ἡ παράκλησις προεχώρει, τοῦ δὲ ἡ ἐπαινουμένη
δειλία καὶ ἡ τοῦ χρίσματος ὑποχώρησις, ἴσχυέ τε τὸ παράπαν
οὐδεὶς πρὸς ἑαυτὸν ἐλύσαι τὸν ἕτερον, συνέριθον ὁ πατριάρχης
ἑαυτῷ προσλαμβάνει καὶ τὴν βασιλίσσαν καὶ ἡ σθένει παντὶ τοῦτον 30
ἐξελιπάει καὶ τὸν ἀνακτα Μιχαὴλ τούτου προκαλινθεῖσθαι τοῖς ποσῖ

3 αὐλῆς] Ἰωάν. εὐαγγ. ι', 1-5. — 4 στίγματα] Γάλατ. ε', 17. — 8 κωδ. κατα-
ταῦτα. — 10 κωδ. οἰκοδομηθέντα. — 15 κωδ. μεταβραχί. — 23 κωδ. Θεοφάνει

παρεσκεύασε καὶ ὑποφελλιζούση φωνῇ—ἦν γὰρ ὁ Μιχαὴλ νήπιος ἔτι — τῷ μητρὶ τὰ ἴσα παρεγγυώμενον. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἦνυετο τῷ πατριάρχῃ μηδέν· διὸ προσεπικτήσασθαι καὶ ἕτερον ἔγνω συνασπισμόν. Καὶ γοῦν τὸν σοφὸν μεταστέλλεται Μιχαὴλ—περιῆν γὰρ ἔτι τῷ
5 βίῳ—καὶ κοινοῦται αὐτῷ τὰ βεβουλευμένα καὶ ἰσχυρῶς δυσωπεῖ, μὴ ἐμποδῶν αὐτῷ καταστῆναι, ὁρμῇ δὲ πάσῃ καὶ συνεργῶν καὶ ὡς ἔρμαιον ὡσπερ τὸν λόγον εὐρῶν—ἐδεδίε· γάρ, ὡς εἴρηται, μὴ τὸ πλήρωμα τῶν εὐσεβῶν στερηθεῖν τοσοῦδε ποιμένος—σπαυδοὶ καὶ χερσίν, εἰ δὲ οὕτως ἐρεῖν, καὶ κόμαις καὶ βάζει ποδῶν, καὶ τοι-
10 οῖσδε ῥήμασι προσλαλεῖ· “Οὐ κλινῶ γόνυ, οὐ μετὰσχω τροφῆς, οὐχ ὕπνου σοι θεαθῶ γευσάμενος ὄπωσοῦν, μέχρις ἂν το ἐμὸν γῆρας κατοικτειρήσας τῷ τοῦ πατριάρχου θελήματι κατανεύσης”·

35. Τοῦ Μιχαὴλ τοῖνον οὕτως· λέγοντος καὶ ποιούντος, ὁ Θεοφάνης πρὸς ταῦτα μὴ ἔχων ὅ τι καὶ ὀράσεις, μόλις τὴν κεφαλήν ὑποκλίνει τῷ ἱεράρχῃ καὶ τὴν ἄνωθεν καταπτᾶσαν μέχρις αὐτοῦ χάριν εἰσδέχεται καὶ γίνεται φωτισθεὶς ὅλος, ὅλος λελαμπρυσμένος, ταῖς τοῦ Κυρίου πνεύματος ἀστράπτων φωτοχυσίαις ὁ ταύταις ἀεὶ ἐντροφῶν, καὶ τοῦτο βρεφόθεν ἔχων ἐφιζάνον ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ δίδοται τοῖς λαοῖς “εἰς διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἐθνῶν”, τοῦ
20 εἶναι εἰς σωτηρίαν πρὶν γὰρ ἐν κοιλίᾳ πλασθῆναι, ἠπίστατος καὶ τοῦτον Θεός, καὶ πρὸ τοῦ ἐξελεῖν ἐκ μήτρας ἡγίασεν· ὡς τὴν ὀσφύν περιζωσάμενος ἀνδρικῶς, ὅσα ἐξ ὕψους ἀκήχοε, σαφῶς διετράνωσεν. Οὕτως αὐτὸν ὁ τῶν Νικαέων περίοπτον εἰσδέχεται θρόνος· οὕτω τοῖς ὑπὲρ Χριστοῦ τραύμασι καλλυνόμενος τῶν τετραυματισμένων κατ’ ἄμφω τὴν ἐπιμέλειαν ἐγχειρίζεται· οὕτω τοῖς
25 ἀσκητικοῖς ἰδρώσει καὶ δάκρυσι τὴν ψυχὴν φαιδρύτεραν ἡλίου ἀπεργασάμενος, τοῖς βορβόρω καλινδομένοις τῶν ἔργων πιστοῦται τὴν κάθαρσιν· οὕτω τῷ μύρω τοῦ χρίσματος κοσμηθεὶς τὰς τῷ καύσωνι τῆς κακίας ἐκτεφρωθεὶσας πιαίνει ψυχὰς· οὕτως ὁ τοῦ
30 ἀμνοῦ τοῦ μεγάλου θαύματος ἱερεὺς, τοῦ Θεοῦ τοῦ αἴροντος πάντων τὰς ἁμαρτίας, τοῦ οὐρανοῦ ἄρτου, τοῦ ζῶντος ὕδατος, τοῦ

1 κωδ. ἔπο φελλιζούση. — 9 κωδ. κόμαις. — 19 Ἡσαΐα μβ', 6. — 30 Ἰωάνν. εὐαγγ. α', 29. — 31 οὐρανοῦ ἄρτου] Ἰωάνν. σ', 31-35.

πολυτίμου μαργάρου, πλουτισθῆναι τούτοις καθίστησιν. Ἄλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον.

36. Ὅπρηνά δὲ τῆς πόλεως ὁ ἐμὸς ἐπιβέβηκε στεφανίτης, ὡς ἀπὸ τινος σκοπιᾶς ἄρδην πάντα περιαθρήσας καὶ πολλοῖς δεόμενα κατανοήσας τῆς ἐπισκέψεως, ἅτε δὴ τὸ φθάσαν κακὸν ὡς 5 ἕξιν λαβὸν εἰς βάθος ὤπτει τὸ βρότειον ἅπαν νεμόμενον, ὧ τινι εὐπετῶς οὐκ ἔστι τούτου μεθίεσθαι· ψυχὴ γὰρ ἐφ' οἰωδῆποτε ποιωθείσα καὶ ἀγαθὸν ἐκεῖνο λογισαμένη εὐχερῶς αὐτοῦ οὐκ ἀφίσταται, εἰ μὴ τις ταύτην ἀνθέλξει βία καὶ ἐπικλινεῖ πρὸς τὸ ἕτερον ὅτε δ' ἐκεῖσε χρονοτριβήσῃ, τότε καθαρῶς αὐτῇ τὸ κρεῖττον ἔστιν ἐκλέγεσθαι· ὁ δὲ μέγας, ἐπεὶ βίαν τοῖς ἀνθρώποις οὐκ εἶχεν ἐπάγειν, οὐδὲ γὰρ οὕτω τοῖς ἀποστόλοις ὁ Κύριος ἐνετείλατο, τί ποιεῖς; Ἄλλοις μὲν διὰ τὴν εἰσρέουσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν χρημάτων ἡδύτητα καὶ πρόσαντες ὑπάρχει καὶ δυσαχθές, ἐκείνω δὲ καὶ προσφιλές ἄγαν· συχνόις ἐπισκόποις πυκάζει τοὺς κύκλω τῆς σφετέρας ἐπαρχίας οἰκήτορας. Καὶ αὐτὸς δὲ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν μὴ δοὺς ἑαυτὸν ὄλως ἀνέσει, ἀλλὰ τοῖς θείοις ἐντροφᾶν δόγμασι παρασκευάζων τοὺς ὑπ' αὐτόν, ὅσα τε τὰ θεῖα ὑπαγορεύουσιν εὐαγγέλια, καὶ ταῦτα πυκνῶς ὑπανακρουόμενος, ἔσπευδε, μὴ ἀγασθέντες τὴν πίστιν κατὰ τὰς ἐντολάς ὑποσκάζοντες φαίνονται, 20 καὶ τούτου δοκοῖεν τὸ πᾶν ἀθεράπευτον· τῷ τοι συντόνωσ κατέτεινεν ἑαυτὸν καὶ δάκρυσιν ἀπλέτοις ἐξελιπάρει τὸ θεῖον, ἕως τὰς ἐν βάθει ρυτίδας ἅπαντες τοῖς τῆς μετανοίας ὕδασιν ἀποσμηγόμενοι ἑαυτοὺς ὡς ἀρτιγενεῖς ἔφθησαν ἀναδύντες ἐκεῖθεν, μηδὲν ἕτερον ἐπιζητοῦντες, ἦ τὸ γάλα, ὃ ὁ κοινὸς πατήρ, ὁ τοῦ Θεοῦ 25 ἱερεὺς τῆς μητρὸς ἐκμοζῶν ἐκκλησίας, τοῖς χειλεσιν αὐτῶν ἐπιδαφιλεύσαι· καὶ οὕτω, κατὰ τὸν ἀπόστολον, ἐβλέποντο φθάνοντες "εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ."

37. Οὕτως ἰθύνας ὁ ἀγαθὸς κυβερνήτης τὴν ναῦν, οὕτω γα- 30 ληνῶς τοῖς ἀκουάντοις λιμέσι ταύτην ἐγκαθορμίσας ἐπὶ χρόνοις

1 πολυτίμου μαργάρου] Ματθ. ιγ', 46.—4 κῶδ. περιαθρήσας.—7 κῶδ. εφοιωδῆποτε. — 16 κῶδ. μεθ' ἡμέραν. — 28 Ἐφεσ. δ', 13. — 15.

ἄλλοις ὀκτώ, μήπω φθάσας εἰς γῆρας, ἀλλὰ τὴν τρίξαν ὑπαργυ-
ρίσας ὀλίγον, τὸν τῆς ἀναλύσεως ἐπεφθάκει καιρόν· ἡ γὰρ τῆς
ἄνω Σιῶν αὐτὸν ἐκάλει μητρόπολις, ὡς ὑπ' ἀθλοθέτῃ Θεῷ τριπλῶ
στεφάνῳ ταινιωθῆναι. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ κυρία παρῆν, παρῆν καὶ ἡ
5 αἰδέσιμος ἱερατικὴ πολιὰ καὶ ὁ τῶν μοναχῶν τίμιος θιάσος, καὶ
τῆς συγκλήτου μέρος ραδίως οὐ μετρητόν· τῆς πολιτείας δ' ἐφι-
λονεῖται τὰ πλήθη τοῖς φύλλοις ἰσωθῆναι τῶν δένδρων, τῶν ὀρ-
νέων ταῖς πτίλοις, ὕμβρων σταγῶσι, θαλαττοῖσι κύμασι, ψαμάθοις
αἰγιαλοῦ καὶ ἀστράσιν οὐρανοῦ· πρὸς τούτοις οὐδ' ὕμιλος τῶν παρ-
10 θένων ἠνέσχετο τῆς τοιαύτης θεωρίας ἀπειναί, ἀλλ' ἐφίπταντο καὶ
αὐταὶ πανταχόθεν ἀγγελῶν· εἶπεν ἄν τις προσφόρως ἐκείνο· "τί-
νες οὗτοι ὡσεὶ νεφέλαι πετόμεναι καὶ ὡσεὶ περιστερὰ μετὰ νε-
οσσῶν"; Οὐδέεις δὲ πάντως ὀλοῖσαι καὶ τῶν στρατιωτῶν εἴνεκα τῶν
Ἀγγέλων, μὴ τῇ τοῦ δεσπότητος προστάξει ὡς αὐτοῦ λειτουργοὺς τῇ
15 καινοφανεῖ τοῦ συνδούλου πορεία παραγενέσθαι, ἐκείνου θέλοντας
τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ἀνοδὸν ὁμαλίζοντας καὶ φωτὸς ἡλίου λαμπρό-
τερον ἐμφανίζοντας· ἀλλὰ καὶ τῶν ἁγίων πᾶς τις τοὺς δῆμους
πρὸς αὐτὸν ἀφικέσθαι καὶ τῶν ὕμνων προεξάρχειν ὁμολογήσειεν
ἄν· καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν πάντες ἔτρεχον συναρίθμιον αὐτὸν προ-
20 σλαβεῖν, ὡς ἀριπρεπέστατα ταῖς διαφοροῖς αὐτῶν εὐδοκιμήσαντα
τάξειεν. Ὡς οὖν οὕτω πάντες παρεγεγόνεσαν, ὡς μεγάλων πο-
ταμῶν προχῶς εἰς θάλασσαν ὡσπερ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ εἰσερυσάσας
ἰδὼν καὶ ταῖς μὲν θρηνοῦσιν ἑαυτοὺς τῆς τοῦ πατρὸς διαζεύξεως
εἰρήνην βαθεῖαν ἅμα τῇ ἐκκλησίᾳ παρὰ Θεοῦ ἐξητήσατο, ταῖς δὲ
25 θιέλουσι τὴν ἀνάλυσιν καὶ αὐτὸς μειδιῶντι προσώπῳ καὶ γαληνῶ
συναπελθεῖν ἔσπευδε, τῷ τοι τὸ ὄμμα διάρας εἰς οὐρανὸν καὶ
ὑπεξάρας τοὺς πόδας, πόδας ἐκείνους τοὺς εὐαγγελιζομένους εἰρή-
νην εἰπεῖν ἀποστολικῶς, καὶ ὅλον ἑαυτὸν τῷ τύπῳ κατασφραγι-
σάμενος τοῦ σταυροῦ, τὴν ποιμνὴν αὐτοῦ πᾶσαν παραθεῖς τῷ Θεῷ
30 ταῖς φίλαις τῶν ἁγίων Ἀγγέλων χορείαις ἠδέως τὴν ψυχὴν πα-
ρατίθῃσι, καὶ ἄπεισαι σὺν αὐτοῖς ὁ τὸν βίον αὐτῶν ἐξήλωκῶς μετὰ

σώματος, τοῖς ὁσίοις ὁ ἀσκητής, τοῖς μάρτυσιν ὁ πολυάθλος, τοῖς πρωτοθύταις ὁ ἱεράρχης, τὴν μακαρίαν καὶ ζωαρχικὴν προσκυνήσων Τριάδα· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ θάπτεται σῶμα παλάμαις ὁσίων καὶ ἱεραρχῶν τὰ πρὸς ταφὴν ἐξυψηρευόμενον, τοῦ ὀκτωβρίου πρώτην πρὸς τῇ δεκάτῃ διερχομένου.

5

38. Καὶ νῦν ἔστιν ἐν οὐρανοῖς ἀλιζόμενος, τὸν θεῖον γνόφον εἰσὸς τῆς κρυφιομύστου θεότητος, ἧς τῇ ἀστραπῇ φωτισθεὶς ἀνθραξ ὄλος ἀπεπληρώθη, θεὸς καὶ αὐτὸς κατὰ μέθεξιν καὶ δεύτερον φῶς γεγονώς καὶ ἔσοπτρον τοῦ πρώτου φωτός ἡμῶν διαπορθμεῦον μέχρι τὴν θεῖαν λαμπρότητα, κύκλω περὶ τὸν θρόνον 10 χορευῶν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, τὰς ὑπὲρ ἡμῶν ὁμοῦ ταῖς ἄνω δυνάμεσιν ἰλαστηρίους εὐχὰς προσφέρων αὐτῷ, ὁμίχλην πᾶσαν διασκεδάζων ψυχῆς καὶ Δαιμόνων ἐπήρειαν. Ταῦτά σοι πρὸς ἐμοῦ, πατέρων ὑπέριστα, καὶ τῷ σῷ πατρὶ καὶ ὁμαίμονι· εἰ μέντοι τῇ 15 ἀξία σοι τῶν ἐπαίνων βραχὺ τι προσέσχομεν, τῷ σῷ Θεῷ χάρις· αὐτῷ γὰρ θαρρήσασα καὶ ταῖς μητρικαῖς ἐντολαῖς πειθαρχήσασα καὶ τῇ σῇ ἀρωγῇ, τὸν παρόντα λόγον ἐνεστηράμην· εἰ δέ γε πλεῖστα ἢ παντελῶς εἰπεῖν ἀπελίπομεν, ἀλλὰ γε τοῦ πόθου κατ' οὐδὲν ἐκπεπτώκαμεν. Σὺ δὲ ἄνωθεν ἡμᾶς ἐποπτεύσεις, ῥῶσιν ψυχῆς, ῥῶσιν 20 σώματος παρεχόμενος, καὶ τὴν δυσχέρειαν καταμερήσῃς τοῦ βίου, τὴν θύελλαν δὲ διασκεδάσῃς τῷ ζεφύρῳ τῆς τοῦ πνεύματος χάριτος. Ἡνίκα δ' ἂν τοῦ βίου ἐκσταίημεν, ταῖς θεαῖς σκηναῖς ὁ τοῦ Θεοῦ ἱερεὺς ἡμᾶς δέξαιτο, ὡς τῇ ζωαρχικῇ τριάδι καὶ παντουργῷ σὺν σοὶ παρασταίημεν καὶ τὸν ἄληκτον ὕμνον συνηχοίημέν σοι διηνεκῶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ πρέ- 25 πει πᾶσα ὁσα τιμὴ καὶ προσκυνήσεις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ πνεύματι, νῦν καὶ αἰὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

X.

ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΔΕΚΑ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

μαρτυρησάντων ἐν Κρήτῃ, μητροπόλει Γορτύνης.

ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ, ΣΑΤΟΥΡΝΙΛΟΣ, ΕΥΠΟΡΟΣ, ΓΕΛΑΣΙΟΣ, ΕΥΝΙΚΙΑΝΟΣ

καὶ οἱ λοιποί.

(Cod. Sab. 181 f. 354^β-361).

1. Ἐχρῆν μὲν ἡ τῶν πράξεων τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἔργω
γινομένων ἔργω καὶ τὰς τιμὰς δηλοῦσθαι, μὴ λόγῳ βραχεὶ τὴν
ἀρετὴν κινδυνεύειν καὶ τὸν τοσοῦτον ἀγῶνα τῇ τοῦ λέγοντος ἀσθε-
νεῖα ἐσθ' ὅτε καὶ ἐλαττωθῆαι, ἀξίαν εἰπεῖν δυσέφικτον, καὶ τὸ
10 λεγόμενον ἐν τῇ τῶν ἀκουόντων κινδυνεύειν γνώμη (ὅ τε γὰρ πίστει
κεκοσμημένος τὴν ψυχὴν ἐλάττων' ἂν νομίσει λέγειν τὸν διηγου-
μενον, ὡς πεπονθῆναι τοὺς ἁγίους πιστεύειν ὅς δὲ ἐλαφρὸς τὴν
ψυχὴν καὶ τὴν πρὸς τὸ θεῖον προαίρεσιν ἀσθενῆς, μικρὰ πράγματα
λόγοις ἐξευρεῖν νομίσει τῶν διηγουμένων), ὡς εἶναι πανταχοῦ χα-
15 λεπὸν τῷ περὶ τοιούτων ἐγχειρεῖν μέλλοντι· ἀλλὰ μὴν οὐκ ὀκνη-
τέος ὁ κίνδυνος· πιστεύσας δὲ τῷ δεσπότῃ Χριστῷ καὶ αὐτοῖς

2 κῶδ. κρητί || κῶδ. γορτοίνης. — 6 κῶδ. Ἐχρῆν μὲν ἡ. — 7 κῶδ. τιμᾶς || κῶδ. μὴ λ.
βραχεὶ. — 8 κῶδ. κινδυνεύειν -- τοσοῦτον ἀγῶνα --- λέγωντος ἀσθενεία ἐσθ' ὅτε
καὶ ἐλαττωθῆαι. — 9 κῶδ. δυσέφικτον, καὶ τολεγ. — 10 κῶδ. ἀκουόντων κινδυνεύειν
γν. ὅτε -- 11 κῶδ. καὶ κοσμημένος τ. ψ. ἐλάττων' || διηγουμένον] κῶδ. διμφοῦρ-
γούμενον. — 12 κῶδ. ἁγίους πιστεύειν ὡς. — 13 κῶδ. θεῖον προαίρεσιν ἀσθενῆς μη-
κρά. — 14 κῶδ. νομίσει τ. διηγουμένων εἶναι. — 15 κῶδ. χαλαίπον τὸ περιτοιοῦτων ||
κῶδ. μινούκωνητέως. — 16 κῶδ. κίνθαινος || κῶδ. δεσπότι.

τοῖς ἁγίοις τοῖς ἀθλήσασιν, ὡς ἂν οἶός τε ᾧ, διηγήσομαι τὸ μαρ-
τύριον τῶν ἐν τῇ μητροπόλει Κρητῶν Γορτύνη ἁγίων.

2. Τῇ πρὸ δέκα καλανῶν ἰαννουαρίων ἐξεκαίετο μὲν τὰ τῶν
εἰδώλων καὶ κατὰ πᾶσαν πόλιν οἱ τοῦ Θεοῦ δοῦλοι κατεπονοῦντο,
διωκόμενοι παρὰ ἀθέων ὑπηρετῶν τοῦ διώκοντος· ἦν δὲ τοῦτο 5
προστάτων καὶ διατάγματα πέμπων Δέκιος, τὸ τρηναῦτα τῆς Ῥω-
μανίας βασιλεύων, ὥστε ἐν πάσῃ τῇ ὑπὶ αὐτὸν βασιλείᾳ (πᾶσα
τύχη) εἴ τις μὴ βούλοιο τῇ θεραπείᾳ τῶν θεῶν κατὰ τὴν αὐτῶν
θρησκείαν προσάγεσθαι καὶ ἐν τῇ εὐωχίᾳ καὶ τέρψει τῶν κτιζο-
μένων * μὴ εὐρίσκεισθαι, τοῦτον ἀπαραιτήτως πάσῃ τιμωρία ὑπο- 10
βαλλόμενον ἀπόλλυσθαι. Κλατήμεος ταίνυν τοῦνομα λαβὼν τὴν
τῆς ὑπατιχῆς ἀρχῆς τῶν Κρητῶν ἐξουσίαν καὶ τὸ παράνομον
πρόσταγμα, μέλλων ἀφιερῶν τὸ τῆς Τύχης τέμενος ἐπὶ ἱερέως
τῶν εἰδώλων Μαρανφηρίστου προσεκαλεῖτο ἐγγράφως πάντας τοὺς
οἰκοῦντας τὴν χώραν παραγενομένους τὴν εὐωχίαν ἐπιτελέσαι τοῦ 15
εἰρημένου οἴκου, εἰδόντας τοὺς παρακούοντας κεφαλικὴν τιμωρίαν
ἔξειν καὶ τὰ προσόντα αὐτοῖς τῷ ταμίῳ προσοικειοῦσθαι.

3. Συνελθόντων ταίνυν σχεδὸν πάντων τῶν οἰκοῦντων τὴν
νῆσον, καὶ ἐπιτελουμένης πανδημικῆς ἑορτῆς, οἱ ἅγιοι μάρτυρες
ἐκ μέσου τοῦ πλήθους ἀνέκραγον λέγοντες· Ὅτι πλανᾶσθε, ᾧ ἂν· 20
θρωποὶ, πρὸς ὀλίγων ἀπατώμενοι; ὑπομείνατε τὸν καιρὸν τοῦτον,
ὅτι Χριστὸς ἐστὶν βασιλεύων [εἰς] τὸν αἰῶνα, καὶ ὄψεσθε τὴν
δόξαν αὐτοῦ μετ' ὀλίγον στρεφομένην. Ἀναγῆψωμεν οὖν καὶ στῶ-

2 κῶδ. τιμητρ. κρητῶν γ. ἁγίων. — 3 κῶδ. προδεκα κ. ἰαννουαρίων. — 4 κῶδ. εἰδώλων -- πᾶσαν πόλιν || κῶδ. κατεπονοῦντο. — 5 κῶδ. ἦν. — 6 κῶδ. προστάτων || κῶδ. πέμπων || κῶδ. τρηναῖτα. — 7 κῶδ. ὥστε -- ἐπαύτων β. πᾶσα. — 8 κῶδ. ἦτι. — 9 κῶδ. θρησκείαν προσάγεσθαι κ. ἐντιεὐωχία || κῶδ. κτιζομένων — 10 κῶδ. εὐρίσκεισθαι τ. ἀπαραιτήτως π. τῇ μωρία ἐπὶ. — 11 κῶδ. τοῦνομα, λαβῶν. — 12 κῶδ. ὑπατιχῆς || κῶδ. κρητῶν -- καὶ το. — 13 κῶδ. μέλλον || κῶδ. τύχως τ. ἐπιετρ. — 14 κῶδ. εἰδώλων μαρανφηρίστον προσεκαλεῖτο. — 15 κῶδ. οἰκοῦντας τ. χώραν π. εὐωχίαν ἐπιτέλεσαι. — 16 κῶδ. εἰρημένου οἴκ. εἰδόντας || κῶδ. τιμωρίαν. — 17 κῶδ. ἔξειν κ. ε. προσόντα α. τ. ταμίῳ προσοικειοῦσθαι. — 18 κῶδ. σχεδὸν π. ε. οἰκοῦντων τ. νήσων. — 19 κῶδ. ἑορτῆς οἱ ἅγ. — 20 κῶδ. ἀνέκραγον || κῶδ. πλανῆσθαι. — 21 κῶδ. ὀλίγων ἀπατώμενοι ὑπομείναται τ. κ. τοῦτον. — 22 κῶδ. ὅτι χ. ἐστὶν β. τῶν αἰῶνα κ. ὄψεσθαι. — 23 κῶδ. μετὸλίγον || κῶδ. ἀναγῆψωμεν.

μεν καὶ δεῖξωμεν διὰ τῆς ἡμῶν ἀνδρείας τὴν τῶν μὴ ὄντων
θεῶν ἀσθένειαν". Ὁ δὲ ἀνθύπατος Κλατήμεος ἀπηγῆς μὲν τὸν
τρόπον, ἀμείλικτος δὲ τὴν προαίρεσιν, ὡς αὐτῷ τῷ πράγματι διέ-
ξεισιν, ἀκούσας ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἐκ τοῦ δήμου ἀρπαγέντας ἐν τῷ
5 μέσῳ στήναί· καὶ προσάγονται οἱ προρρηθέντες ἄγιοι συλληφθέν-
τες, πέντε μὲν ἐξ αὐτῆς τῆς μητροπόλεως Γορτύνης, οἱ εἰσιν
Θεόδουλος, Σατορνῆλος, Εὐπόρος, Γελάσιος, Εὐνικιανός, ἐκ τοῦ
μέρους τῆς αὐτῆς πόλεως, τοῦ γένους Ἐρμέου· ἀπὸ δὲ Κνωσσοῦ
Ζωτικός, ἀπὸ δὲ Ὀβίνης Πόντιος, ἀπὸ δὲ τοῦ Πανόρμου Ἄγα-
10 θόπους, ἐκ δὲ τῆς Κυθωνίας Βασιλείδης, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἡρακλείου
Εὐάρεστος· οὓς τινὰς θεασάμενος οὐκ εἰς κολακείαν οὐδὲ φιλάν-
θρωπον γνώμην ἐτρέπη, οὐδὲ τὸ κοινὸν τοῦτο προετρέψατο, κα-
θάπερ οἱ λοιποὶ πάντες, εἰς τὸ μισροφαγῆσαι· ἀλλ' ἐποίησε μὲν
αὐτοὺς ἀντὶ τῆς ἐκκλησίας οἰκῆσαι ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ, πᾶσαν δὲ
15 μηχανὴν καὶ πᾶσαν βασανιστήριον ὀργάνωσιν εἰς τὴν ὑστέραν
ἐκέλευσεν παρασκευάζεσθαι, ἀπειλῆ ἑλπίσας ταρᾶσαι τὰς τῶν
ἀγίων ψυχάς. Καὶ ἐπὶ πλείστας ἡμέρας παριστάμενοι τῷ βήματι
τοῦ ἀνυπάτου ἀνεκρίνοντο καὶ διαφόροις αἰκισμοῖς [ἔσαν] στρεβλού-
μενοι· σπουδῆ δὲ τῶν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἀμαζόντων Ἑλλήνων
20 καὶ [διὰ] συγχωρήσεως τοῦ δικαστοῦ περιήγοντο μὲν κακουχούμενοι
καθ' ἕκαστον τῶν ἐν τῇ πόλει ἱερῶν, ἐλκόμενοι βία ἐπὶ τοὺς βω-
μοὺς σπένδειν τε καὶ μισροφαγεῖν, ἔφερον δὲ ἐπὶ ἡμέρας ὅλας
τὸν ἀριθμὸν τριάκοντα καὶ πλείω τῶν τε νεωκόρων [καὶ] τοὺς

1 κῶδ. δεῖξωμεν διατῆσ ἡμῶνανδρείας || κῶδ. ὄντων. — 2 κῶδ. ἀσθένειαν. ὁδεανθ.
κλατήμειος || κῶδ. ἀπηγῆς. — 3 κῶδ. προαίρεσιν ὡς αὐτῷ τῷ πράγματι δεῖξει-
σιν. — 4 κῶδ. ἀρπαγέντας. — 5 κῶδ. προσάγονται οἱ προρρηθέντες ἄγιοι. — 6 κῶδ.
γορτοίνης. — 7 κῶδ. σατορνείλος || κῶδ. εὐνικιανός. — 8 κῶδ. γένου ἐρμέου ἀποδὲ
κνώσου. — 9 κῶδ. ζωτικός || Ὀβίνης] οὕτως ὁ κῶδ. ε. — 10 κῶδ. κυθωνίας -- ἡρα-
κλήου. — 11 εὐάρεστος· οὓς τινὰς θεῶσ. οὐκείσοκολακείαν. — 12 κῶδ. ἐτρέπει || κῶδ.
τοῦτο προετρ. — 13 κῶδ. καθάπερ οἱ λοιποὶ π. εἰστομηροφαγεῖσαι, ἀλλεποίει. —
14 κῶδ. οἰκῆσαι -- πάσαν. — 15 κῶδ. πᾶσαν β. ὀργάνων. — 16 κῶδ. ἀπὸ κῶδ. —
17 κῶδ. ἀγίων -- ἐπιπλείστας. — 18 κῶδ. διάφοροις. — 19 κῶδ. τονκατεκείνον --
ἑρῶν ἐλλ. -- βομους. — 22 κῶδ. καὶ καὶ μισροφ. ἔφ. δὲ ἐπιῆμέρας ὅλας. —
23 κῶδ. τῶν ἀριθμῶν -- πλείω. τῶν τεναῶν τοὺς ἀποτοῦ.

ἀπὸ τοῦ δημῶδους ὄχλου ἐμπαιγμούς. Τυπτόμενοι, ἐμπτυόμενοι, κοπρίαις περιπαττόμενοι καὶ τὰ τοιαῦτα πάσχοντες ὑπέμενον.

4. Τῇ δὲ πρὸ δέκα καλανθῶν ἰαννουαρίων προκαθεσθίεις ὁ ὠμότετος ἀρχων, πλήρης ὢν θυμοῦ καὶ πικρίας, ἐκέλευσεν παραστῆναι τοὺς ἄγιους ἐν τῷ βήματι καὶ δὴ προάγονται τῆς 5
φυλακῆς οἱ δεσμῶται, κάμνοντες μὲν, ὡς ἐκεῖνος ἐδόκει, λευχει-
μονοῦντες [δὲ] καὶ ταῖς ψυχαῖς ἀγαλλόμενοι, φαιδρῶ τε τῷ προσώπῳ
μόνην ὀρώντες τὴν πρὸς τὸ θεῖον ἐλπίδα· καὶ γὰρ ὀπτασία τις
αὐτοῖς ἐγεγόνε· καλοῦσα πρὸς σωτηρίαν ᾧ δὴ καὶ πλέον πεπι-
στευκότες, θαρσαλέοι τε καὶ χαίροντες κατειλήφασιν τὸ δικαστή- 10
ριον· πληρωσάντων γὰρ αὐτῶν ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ τὰς συνήθειαις
εὐχάς, καὶ μικρὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιμυσάντων εἰς ὕπνον, πα-
ραστάς αὐτοῖς νεανίσκος λευχείμων ἐβόησεν· "Ἐγγὺς τὸ στάδιον·
στέφανος ἀφθαρσίας [ὑμῖν] ἔτοιμος". Ἐσπέρας δὲ βαιθείας γενομένης
εὐξάμενοι τῷ Θεῷ διόλου κρατόνα· τούτοις τὸν ἐπὶ τῇ θεοσεβείᾳ 15
λογισμὸν ἠσύχασαν ἡδέως· ὁ δὲ τῶν ὄλων ἔφορος Ἰησοῦς Χριστὸς
μίαν γνώμην τούτοις ἔχουσιν, μίαν ὄψιν τούτοις εἰς εἰκασίαν τοῦ μέλ-
λοντος ἐξαπέστειλεν· ἐδόκουν γὰρ κατὰ ταῦτὸ ἀμφοτέροι· ἐπιβεβηκέναι
νηὸς ὑπὸ πνευμάτων ἀτάκτων ἐν μέσῳ πελάγους χειμαζομένης συνε-
χῶς κατὰ τῶν πλευρῶν ἐκ τῆς τῶν ἀνέμων βίας, προσρηγνυμένου 20
τοῦ κύματος εἰς τε τὴν τρόπιν καὶ ὅσα συνέχειν τὴν ὁλκάδα πέφυκεν
καὶ ἄλλων τε ἀλλαχού προσρηγνυμένων, καὶ τῶν μὲν εἰς τὸ κλυδῶ-
νιον καταδυομένων, ἑτέρων δὲ πρὸς ταῖς σκοπέλοις δίκην ἰχθυῶν
περιπειρωμένων, μόνους ἑαυτοὺς ἐθεώρουν ὑπὸ τῆς τοῦ κυβερνήτου

1 κῶδ. ἐμπειγμούς. — 2 κῶδ. τοιαῦτα π. ὑπέμενον. — 3 κῶδ. προδέκα κ. ἰαννουαρίων προκαθεσθίεις ὁ ὠμ. — 4 κῶδ. θυμοῦ. — 5 κῶδ. παραστῆναι τ. ἀγ. ἐν τῷβήματι. καὶ δὴ προάγοντε. — 6 κῶδ. φυλακῆς || κῶδ. μενώσκέηρος ἐδοίκει, λευχειμονοῦντες. — 7 κῶδ. ἀγαλλόμενοι φαιδρῶτε. — 8 κῶδ. ὀρώντες τ. προστοθεῖον -- ὀπτασία. — 9 κῶδ. ἐγεγόνε καλοῦσα -- ᾧ δὴ. — 10 κῶδ. πεπιστευκότες. — 12 κῶδ. ὀφθαλμοῦς. — 13 κῶδ. νεανίσκος. λευσχήμων ἐ. ἐγγοῖς. — 14 κῶδ. ἔτοιμος. ἐσπέρας. — 15 κῶδ. διόλου κρατοῖναι -- θεοσεβεία. — 16 κῶδ. ἡδέως -- ὄλων. — 17 κῶδ. μίαν -- μίαν ὄψιν τ. εἰς εἰκασίαν. — 18 κῶδ. κατατῶν. — 19 κῶδ. μισῆποιν. || κῶδ. χειμαζομένης — 20 κῶδ. προσρηγ. τουκυματος. — 21 κῶδ. τρόπιν. — 22 κῶδ. προσρηγ. — 23 κῶδ. καταδυόμενων, ἕτερον δὲ προστοῖς. — 24 κῶδ. ἐαυτοὺς ἐθεώρουν ὑπὸ τ. γ. κυβερνήτου.

τέχνης σωζομένους, ἐσθῆτα λαμπρὰν περιβεβλημένους καὶ προσ-
βάντας ὄρει, καλῶς τε καὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀνατεινομένους. Τοῦτο
γούν κατὰ ταύτῃ θεασάμενοι τῆς νυκτὸς ἄφνω διεγέρθησαν, θάτε-
ρος θατέρου ἀγνοοῦντος τὴν ὄπασάν διηγέρασθαι βουλόμενος·
5 ὡς δὲ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν ἴσῃ ἐπ' ἀμφοτέροις φανεῖσαν ᾗσθοντο,
χρηστὰς ἔχοντες τὰς περὶ τοῦ μέλλοντος ἐλπίδας, ἐπὶ πρόσωπον
πεσόντες ὕμνον τινὰ τῷ Χριστῷ ἀνέπεμπον τοιαῦτα δὲ προσευ-
χομένων αὐτῶν ἴσως παρήσαν οἱ τὴν φρουρὰν διὰ φροντίδος ἔχον-
τες, φάσκοντες ἐπιζητεῖν τὸν ἀνθυπάτον τοὺς ἐν τῇ φυλακῇ.
10 5. Κελεύσαντος δὲ τοῦ ἀνθυπάτου περιουθῆναι μὲν αὐτῶν
τοὺς χιτωνίσκους κελεύει, ἦκειν δὲ γυμνοὺς ἐπὶ τὸ βῆμα, τὴν
αἰδῶ μόνην μικροῖς βράκειν καλύπτοντας· πολλοῦ τε θορύβου παρὰ
τῶν Ἑλλήνων γενομένου πρὸς τὸ ὡς πονηρὰν καταλύεσθαι θρη-
σκείαν, οὐκ ἐταράχθη μὲν οὐδεὶς τῶν εὐλαβῶν ἐκείνων καὶ θεο-
15 φιλῶν ἀνδρῶν, εἰστήκεισαν δὲ πρὸς τὸ κρεῖττον ἀφορῶντες καὶ
τὴν ἐλπίδα περιμένοντες μόνην, ὀλίγα πεφροντικότες τῆς ἐν ἀν-
θρώποις σωτηρίας. Στενῆς δὲ λοιπὸν ἐνταῦθα τῆς ἐρωτήσεως,
πότερον βούλονται μισροφαγεῖν καὶ εἰδώλοισι ὑεῖν πειθόμενοι τοῖς
βασιλευσίν προστάγμασιν, ἢ παραυτὰ κολάσει καὶ τιμωρίαις ὑπο-
20 βαλέσθαι, ὡς οὐκ οὔσης περὶ τούτου οὐδεμιᾶς ἀναβολῆς, ἐνταῦθα
λοιπὸν ὁ φερώνυμος ὄντως Θεόδουλος, καὶ γὰρ ἦν αὐτὸς πρεσβύ-
της καὶ τιμῆς προήκων, ἀνατείνας μετὰ παρρησίας τὴν χεῖρα καὶ
κατασείσας τὸν ὄχλον παῦσαι τὸν θόρυβον, ἤτησεν βραχὺ λόγον
τὸν ἄρχοντα. Τοῦ δὲ μόλις ἐνδόντος ἔφη ὁ Θεόδουλος· "Μηδεῖς,

1 κῶδ. ἐσθῆτα λ. π. καὶ προσβάντας. — 2 κῶδ. τοῦτο γ. καταιτο. — 4 κῶδ. ἀγνοοῦντες τ. ὀπ. διεγέρσ. — 5 κῶδ. ἐπ' ἀμφοτέροις φανεῖσαν εἴσθοντο. — 6 κῶδ. χριστῆς ἔχ. τασπερὶ || κῶδ. βουλόμηνοι. — 7 κῶδ. ὕμνον - - τοιαῦτα δὲ προσείχ. α. ἴσως παρήσαν. — 8 κῶδ. ἐπιζητεῖν τ. ἀ τ. ἐπιφυλ. — 10 κῶδ. περιουθῆναι. 11 κῶδ. εἴσθη - - βῆμα. — 12 κῶδ. εἰθῶ. — 13 κῶδ. ἐλλήνων || κῶδ. θρησκευείαν. — 14 κῶδ. οὐκ ἐταράχθημεν οὐδεὶς || κῶδ. θεοφιλῶν. — 15 κῶδ. εἰστήκεισαν - - κρεῖττον ἀφορῶντες. — 16 κῶδ. ὀλίγα - - τῆς ἐνανοῖς. — 17 κῶδ. δειλυτὸν ἐνταῦθα. — 18 κῶδ. βουλοῦντε μισροφ. κ. εἰδῶλοῖς θ. πρῆσομ. — 19 κῶδ. βασιλευσίν προστάγμα. ἢ παραυτὰ || κῶδ. τιμωρίαις ὑποβαλλ. — 20 κῶδ. οὐκουσῆς περιουττον οὐδεμιᾶς ἀ. ἐνταῦθα. — 21 κῶδ. λυτὸν ὁ φερώνυμος ὄντος - - ἦν. — 22 κῶδ. προείχον, ἀνατήνας - - χεῖραν. — 23 κῶδ. καταισίσις τ. ὁ παῦσαι. — 24 κῶδ. μηδεῖς.

ὡ οἱ παρόντες, εἰς δειλίαν ἡμᾶς ἐλπίσαι καταστήσαι θορόβου καὶ
ταραχῆς ἐμπλήσασθαι τὸ δικαστήριον, μηδὲ τὸ πολύτροπον τῶν
δικαστηρίων ὀργάνων πλῆθος καθαίρειν νομιζέτω τις τὸ πρὸς τὸ
θεῖον ἡμῶν φρόνημα, μηδὲ τοσοῦτον ἀσθενήσοιμεν τὰς ψυχάς,
μηδὲ πάθοιμεν τοῖς περιεστῶσιν ἔθνεσιν τὰ παραπλήσια, οἱ παρι- 5
δόντες τὸν τῶν ὄλων δημιουργόν, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ
τὴν γῆν, τὸν διακοσμήσαντα τοῖς στοιχείοις τὰ σύμπαντα, τὸν
ἐπιθέντα τάξιν τοῖς ἀτάκτοις, τὸν τῆ ἰσχυροῦ τῶν ἀστρων ποιή-
σαντα τὸν οὐρανόν, τὸν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ἐγκαταστήσαντα
τοῖς ὄλοις, ἐπὶ λίθους καὶ ξύλα καὶ τὰς τοιαύτας ὕλας καταφεύ- 10
γειν τολμᾶτε, ὧν ὁρᾶτε καὶ δημιουργοὺς οὐ θαυμαστούς τινας καὶ
λογάδας, ἀλλὰ τοὺς εὐτελεῖς τῶν ἀνθρώπων καὶ χειροτέχνους.
Ἡμεῖς δέ, οἷς λιτότης βίου, οἷς ἀρετῆ συντροφος, οἷς ἐγκράτεια
διὰ σπουδῆς, καταφρονήσομεν τῶν εὐτελῶν ἐκείνων καὶ γηίνων,
εἰδότες ἀνθρώπων ταῦτα παίγνια. Χριστὸν δὲ καταγγέλλομεν καὶ 15
τοῖς οὖσιν ἀξίοις τοῦτον εὐαγγελιζόμεθα”.

6. Ταῦτα ἀκούσας ἐταράχθη ὁ δῆμος ἅπας, ἐξεκαίετο δὲ ὁ
ἀνθύπατος πικρῶς· καὶ τὰ μὲν πρῶτα κατὰ τοῦ σώματος κελεύει
μαστιξέσθαι τοὺς ἀγίους, τῶν δὲ λεγόντων μίαν καὶ τὴν αὐτὴν 20
ἔχειν Θεοδούλω πίστιν καὶ κοινὸν εἶναι τὸν εἰρημένον παρ’ αὐτοῦ
λόγον, καὶ πάντων ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὑμνολογούντων τὸν Θεόν,
πῦρ αὐτοῖς ἀναρτήσας κατὰ τῶν πλευρῶν κελεύει προσάγεσθαι
καὶ οὐ τοῦτο [μόνον] δεινόν, καίπερ ὄν δεινόν, ἀλλὰ καὶ τριγῶν
ὑφάσμασιν μετὰ πλείστου ἀλὸς προστρίβεσθαι κελεύει τῷ σώματι

1 κῶδ. διλίαν ἡμᾶς ε. καταστησαι.— 2 κῶδ. ἐμπλήσαστὸ θ., μὴδε το.— 3 κῶδ.
ὀργάνων πλῆθος -- τίς.— 4 κῶδ. θεῖον ἡμῶν φρόνημα, μὴδὲ τὸ σοῦτον ἀσθεν-
σοι μὲν τὰς ψυχάς. — 5 κῶδ. μὴδε πάθοιμεν τ. περιεστῶσιν ε. τ. παρὰ πλῆσια,
οἱ παριδόντες. — 6 κῶδ. ὄλον δημιουργόν. — 7 κῶδ. γῆν τ. διακοσμ. τ. στοιχείοις.—
8 κῶδ. τυχροῖα. — 9 κῶδ. οὐρανόν, τ. ἥλιον. — 10 κῶδ. ὄλοις, ἐπὶ λίθοις -- τοιαύτας
ὕλας.— 11 κῶδ. τολμᾶται. ὧν ὁρακαυθιμοιργοῦς. — 12 κῶδ. χειροτέχνους.— 13 κῶδ.
δε οὐ λιτ. βίου· οἷς ἀρετῆ -- ἐγκρατεια διασπουδῆς καταφρονήσοιμεν. — 15 κῶδ.
εἰδότες -- παίγνια -- καταγγελομεν. — 16 κῶδ. τοῖσούσιν ἀξίοις τοῦτον.— 17 κῶδ.
ταῦτα -- δῆμος ἅπας. — 18 κῶδ. πρῶτα.— 19 κῶδ. μαστιξέσθε τοὺς ἀγίους.— 20 κῶδ.
θεοδούλου πίστιν -- εἶναι τ. εἰρημένον παρ’ αὐτοῦ. — 21 κῶδ. ἐξενός στ. ὑμολ.—
22 κῶδ. ἀναρτήσας -- προσάγεσθαι. — 23 κῶδ. τοῦτο δεινόν, κ. ὄν δεινόν.— 24 κῶδ.
πλείστου ἀλὸς προστρίβ.

- οἱ δὲ τοσοῦτον ἀπέσχοντο τοῦ κολακεύειν, ἢ νομίζειν θεινὰ πεπον-
 θέναι, ὥστε καὶ ψαλμοῖς καὶ ψάλλει ταῖς πρὸς τὸ θεῖον ἐνὸς ἀρχο-
 μένου, Θεοδούλου, πάντες ὑπήκουον· ἤν δὲ οὐδὲν ἄλλο τὸ παρ'
 αὐτῶν λεγόμενον, ἢ τοῦτο· "Μακάριοι οἱ ὑπομείναντες πάντα·
 5 ἠτοιμάσται γὰρ αὐτοῖς παράδεισος ἀφθαρσίας· μακρὰν ἀσεβῶν οἰ-
 κισθήσονται. Θεάσασθε τοὺς παρεστῶτας ἡμῖν, ἄπιστοι, κατα-
 φρονεῖν μὲν τῶν οἰκτρῶν τούτων βασανιστηρίων κελεύοντας, ἀκο-
 λουθεῖν δὲ πρὸς ἀγαθὴν ἐλπίδα καὶ βίον εὐδαίμονα [τόν] καὶ ζωὴν
 ἀφθαρσίας ἔχοντα". Καὶ ταῦτα τῶν ἁγίων εἰπόντων ὁ ἀνθύπατος
 10 Κλατήμεος ἔφη· "Ἄνόσιε, οὐδέπω ἤσθεσθε τῶν βασάνων"; Οἱ
 ἅγιοι μάρτυρες εἶπον· "Αἱ παρὰ σοῦ βάσανοι καὶ αἱ παρὰ τοῦ
 συμπεπλανημένου σοι ὄχλου ἡμῖν χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις γέγονεν,
 τσαύταις ἡμέραις εὐωχομένοις ἐν αὐταῖς". Ὁ ἀνθύπατος εἶπεν·
 "Αἱ μὲν πρότερον ἡμέραι ἐδοξάν ὑμῖν, ὡς φατέ, εὐωχία· νῦν
 15 δὲ ὤψεσθε δύναμιν ὧν ἐλοιδορήσατε θεῶν". Οἱ μάρτυρες εἶπον·
 "Οὐκ εἰσὶν λίθινοι καὶ ξύλινοι καὶ χρυσῶ καὶ ἀργύρῳ τού-
 τους περιγρίετε; ἀλλὰ Δαίμονές εἰσιν οἱ ἐμπαίζοντες ὑμῖν ἕλη
 νεκρὰ καὶ ἀφύχῳ". Ὁ ἀνθύπατος ἔφη· "Οὐκ ἔστιν ἕλη νεκρά·
 ἢ οὐχ ὄρατε τοὺς παρεστῶτας σοφούς, οἵτινες πεπεισμένοι εἰσιν;
 20 τὴν τοῦ μεγάλου Διὸς δύναμιν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ [τῇ πόλει]
 ἰερά; ὡς καὶ αὐτοὶ ἐθεάσασθε, οἷαις θυσίαις καὶ οἷοις ἀναθήμα-
 σιν [οἱ θεοὶ] κοσμοῦνται ὑπὸ τοσοῦτων γεραιρόμενοι"! Οἱ μάρ-
 τυρες εἶπον· "Καλῶς εἶπας μέγαν θεὸν τὸν Δία. Οὗτοι οἱ παρ-

1 κῶδ. εἰ δὲ τοσοῦτον αὐτὸ κολακεύειν - - θεία. — 2 κῶδ. ὥστε - - προσθεθεῖον
 ἐνοε. — 3 κῶδ. θεοδοῦλου π. ε. πηκ. ἤν - - παρ' αὐτῶν. — 4 κῶδ. μακ. οἰπομείναντες. —
 5 κῶδ. ἠτοιμάσται. — 6 κῶδ. θεάσασθε παριστώτας ἡμῖν α. κατάφρονήσθε. — 7 κῶδ. οἰ-
 κτρῶν τούτων. — 9 κῶδ. ταῦτα τ. ἁγίων εἶπ. θανθ. — 10 κῶδ. ἤσθεσθε. — 11 κῶδ.
 οἰάγιοι μ. εἶπων· αἰπαρῶσού β. κ. επαρτατουσσυμπεπλανημένον. — 12 κῶδ. ἡμῖν χ.
 κ. ἀγαλλήσας. — 13 κῶδ. τσαύταις ἡμ. εὐωχομένων - - - εἶπεν. — 14 κῶδ.
 αἱ - - ἐδοξάν ὑμῖν ὡσφαταί. — 15 κῶδ. ὤψεσθε δύναμιν ὧν ἐλοιδορήσαται θ.
 οἱ μάρτυρες εἶπων. — 16 κῶδ. οὐκ εἰσὶν λίθινοι - - καίαιργρω. — 17 κῶδ. περὶ
 χρήεται - - οἰεμπεξ. ὑμῖν. — 18 κῶδ. νεκρὰ - - ἐφη οὐκ εἰσὶν ἕλη. — 19 κῶδ.
 οὐχοράται τ. παριστώτας σοφούς, οἵτινες πεπισμένοι. — 20 κῶδ. θείαν ἡμῖν - -
 ταίαναντῇ ἰερα. — 21 κῶδ. οἷαις θ. κ. οἷοις. — 22 κῶδ. ἀναθ. κοσμοῦντε ἔπο. —
 23 κῶδ. τῶν θείαν. οὔτοι.

εστώτες, οἱ λογάδες τῶν Ἑλλήνων, οὓς σὺ μαρτυρεῖς ὡς σοφούς, ἀπόγονοι τυγχάνουσι τοῦ Διός, ἀνθρώπου γενομένου θνητοῦ καὶ ἀσελγεσατου, κατὰ Μίνωα καὶ Ῥαδάμανθον, καὶ αὐτοὶ δὲ τοῦ Κρητῶν ἔθνους τυγχάνοντες, οὓς ἔδωκεν ὁ Ζεὺς βασιλεύειν. Ἴσμεν αὐτοῦ τὰς πράξεις καὶ τὰς πανουργίας· διὸ μεταμορφούμενος πολ- 5 λὰς γυναῖκας ἤχρῆϊωσεν, θυγατέρας ἀλλοτρίας διέφθειρεν, τὰ παρὰ φύσιν ἄρρενα ἐπαιδομάνησεν καὶ τὰ τούτων χεῖρονα ἐτυράνησεν. Τούτου τὰς πράξεις ζηλώσαντες οὗτοι καὶ τοῖς ὁμοίοις ἤττημένοι, οὗ καὶ τὸν τάφον ἴσμεν ἐν τῷ πλησίον ἡμῶν ὄρει, ἠδέως καὶ εἰκότως τὸν Δία πρὸς τὰς ἑαυτῶν ἡδονὰς μέγαν θεὸν ἀναγο- 10 ρεύουσιν”.

7. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ τῶν Ἑλλήνων σοφοὶ σὺν τῷ δήμῳ ἀθρόως ὤρμησαν κράζοντες· “Ἀνθύπατε, ὃς ἡμῖν ἐξουσίαν αὐτοχειρία χρήσασθαι τοῖς ἀσεβέσιν τούτοις τοῖς οὕτως βλασφημήσαντι εἰς τὸν μέγαν θεὸν Δία”. Ὁ δὲ ἀνθύπατος κατασεύσας τὴν χεῖρα 15 ἔφη· “Ὡς ἀτονούσης τῆς ἀνθυπατικῆς τάξεως οἱ ὄγλοι ἐγχειροῦσιν κατὰ τῶν ἀνδραποδισταίων τούτων”· ὁ δὲ θυμοῦ πλησθεὶς καὶ ὥσπερ ἄγριος θῆρ κατα τῶν τοῦ Θεοῦ μαρτύρων ὀρμήσας ἐκέλευσεν τοῖς δορυφόροις ὑφ’ ἐν τοὺς δέκα παρασκευάσαι· καὶ ὅς μὲν ἀναρτηθεὶς τοῖς ὄνουξιν τὰς σάρκας σὺν τοῖς νεύροις διεσχί- 20 ζετο, ὁ δὲ ἔύλοις καὶ λίθοις τὰς πλευράς σὺν τοῖς ὀστέοις διεπι- τρώσκετο, ὁ δὲ ράβδοις μαστιζόμενος κατεξάινετο· ἕτερος δὲ ὑπὸ δύο κεντυριῶνων τοίχῳ καὶ στόλοις προσρηγνύμενος ἐκαρτέρει, καὶ ἦν ἰδεῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ τὴν Πορτυναίων πόλιν συστρεφομέ-

1 κῶδ. ἑλλήνων - - σοφοῖς. — 2 κῶδ. τουθῖος. — 3 κῶδ. μίνωακαιραδάμανθον. — 4 κῶδ. κρίτων - - οὓς ἐδώκει - - ἴσμεν. — 5 κῶδ. πράξεις - - διὸ μεταμορφ. — 6 κῶδ. γυναῖκας ἤχρῆϊωσεν. — 7 κῶδ. παραφυσιαριστικαπειδομάνησεν κ. ταυτων χεῖρονα ἐτυράνησεν. — 8 κῶδ. οὗτοι - - ἤττημ. — 9 κῶδ. οὗ, καὶ τ. τάφον-εἶσμαι ἐντοπλησίον ἢ. ὁ. εἰδέως. — 10 κῶδ. εἰκότως - - εαυτὸν εἰδωνὰς. — 12 κῶδ. ταῦτα - - ἑλλήνων. — 13 κῶδ ἀθρόος ὤρμησαν - - ἡμῖν. — 14 κῶδ. χρήσασθαι τοῖς οὕτως βλασφημήσαντας. — 15 κῶδ. καιεσίσας τὴν χεῖρα. — 16 κῶδ. ἔφη - - ἐγχειροῦσιν. — 17 κῶδ. πλησθῆς καὶ ὥσπερ. — 19 κῶδ. ὑφὲν. — 20 κῶδ. ἀναρτιθῆς. — 21 κῶδ. ὀστέοις διεπιτρώσκετο. — 22 κῶδ. ραυδοῖς - - ἑτερος. — 23 κῶδ. τοίχῳ - - πρόσρηγ. — 24 κῶδ. ἐκείνῃ ἐνεκείνητῆμέρα ἐνγαρτυναίων πόλιν.

νην ἐπὶ τὸ αὐτό, δέκα ἀθλητῶν διαφόρους ἀγῶνας θεωρούντων καὶ ἐπὶ τούτοις γεγηθῶτων, ὅτι οἱ διαφέροντες τῶν χριστιανῶν τὰ τοιαῦτα πάσχουσιν· ἀλλ' ὅμως ἐταράσσονται ἀνέδην ὑπὸ Δαιμόνων ἐλαυνόμενοι καὶ ἐπὶ ταῖς οἰμωγαῖς τῶν ἁγίων ἀθλητῶν χαίροντες,
 5 ἢ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις ἐστεφάνου τοὺς ἁγίους.

8. Ὅθεν πάλιν ἐβόα ὁ δῆμος· "Ἐρχομεν ὁ αἰτήσομεν· δέκα μωρῶν στρεβλὰς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν μιᾷ ριπῇ θεάσασθαι· αἶρε τοὺς μωρούς, αἶρε τοὺς ἀθεούς· μὴ φεῖδῃ τῶν χριστιανῶν ἑαυτοὺς ἀποκαλούντων· ποίει τὸ κελευσθὲν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος· τούτοις
 10 ἓνα θάνατον, ἓνα τάφον ἀπόφηνε", οὐκ εἰδότες οἱ ἀληθῶς μωροί, ὅτι οἱ μὲν ἅγιοι διὰ τῶν τοιούτων δοκιμαστηρίων τὴν ἀληθῆ φιλοσοφίαν ἐπιδείκνυνται· καὶ διὰ προσκαίρου θανάτου εἰς αἰδίου ζωῆν μετασχηματίζονται, αὐτοὶ δὲ ἐὰν ἐπιμείνωσιν τῇ πλάνῃ, κόλασιν αἰώνιον καὶ Ἄδην καὶ Τάρταρον μετὰ Δαιμόνων κληρο-
 15 νομήσουσιν. Τούτων δὲ συντελουμένων ὁ κήρυξ ἐβόα· "Φείσασθε ἑαυτῶν, ἀνόητοι· ποιήσατε τὸ κελευσθὲν ὑπὸ τοῦ βασιλέως· θύσατε τοῖς θεοῖς· μεταλάβετε τῶν θυσιῶν". Τότε οἱ ἅγιοι μάρτυρες λαβόντες τοῦ λέγειν ἐξουσίαν, ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος ἀπεκρίθησαν· "Χριστιανοί· ἐσμεν· οὐ πειθόμεθα θυσίαν νεκροῖς καὶ
 20 ἀφύγοις θεοῖς προσενέγκαι· ὑπὲρ Θεοῦ τοῦ ζῶντος ἔτοιμοί· ἐσμεν ἀποθανεῖν, καὶ τοῦτο κεκρίκαμεν, κἂν μυρία τοσαῦτα ποιήσητε· ἐγνώκαμεν γάρ διὰ θανάτου τὴν ἀληθῶς ζωῆν κομίσασθαι". Ἐπιβοησάντων δὲ πάλιν τῶν ὄχλων πανδημεί, μὴ μένειν ἐπὶ πολὺ

1 κωδ. τῶν αὐτῶν - - ἀγῶνας θεωρούντων. — 2 κωδ. γεγηθῶτων, ὅτι οἱ διαφέροντες τ. χριστιανῶν. — 3 κωδ. τοιαῦτα π. ἀλλόμως εἰ. ἀνεδῆυπον. — 4 κωδ. ἠμογαῖς τ. ἁγίων ἢ. χαίροντες. — 5 κωδ. ἰθὺ - - ἁγίους. — 6 κωδ. ὅθεν πάλιν ε. ὁ δῆμος - - δετήσομεν. — 7 κωδ. μωρῶν στρ. ἐπὶ τοιαῦτῶ ἐν μιᾷ ρ. θεάσαντες. — 8 κωδ. φεῖδι τ. χριστιανῶν ἑαυτοῦς. — 9 κωδ. αὐτοκράτορος. — 10 κωδ. ἓνα θ. ἓνα τ. ἀπόφηνε οὐκ εἰδότες. — 11 κωδ. οἱ οἱ μ. ἅγιοι διὰ τ. τοιαύτων. — 12 κωδ. προσκαίρου - - αἰδίου. — 13 κωδ., μετασχηματίζονται α. δὲ ἐὰν ἐπιμείνωσιν. — 14 κωδ. αἰώνιον καὶ Ἄδην. — 15 κωδ. τούτων δὲ συντελ. - - φήσασθε. — 16 κωδ. ἑαυτῶν. — 17 κωδ. μεταλάβεται. — 18 κωδ. λαβόντες - - ὡς ἐξενός. — 19 κωδ. χριστ. ἐσμεν, οὐ πειθόμεθα — 20 κωδ. προσενέγκαι ὑπὲρ θ. τ. ζῶντος ἔτοιμοί ἐσμεν. — 21 κωδ. τοῦτο - - τοσαῦτα ποιήσῃτε. — 22 κωδ. ἐπιβοησάντων δὲ πάλιν. — 23 κωδ. πανδημὴ μὴ μένειν ἐπιπολλοί.

τους ἀθέτους, καὶ αὐτῶν τῶν ἁγίων μαρτύρων τοσοῦτον εἰπόντων, ὡς “ Ἄρα λοιπὸν ἡμᾶς ἐπιέναι καὶ πληροῦν τὸ προστεταγμένον παρὰ τοῦ δεσπότου”, μικρὰν καὶ μίαν ἀπόφασιν ἐκφέρει ὁ ἀνθύπατος Κλατήμεος εἰπών· “Τοὺς ἀπειθήσαντας ἕως τέλους τῆ τοῦ αὐτοκράτορος κελεύσει, τούτους ἐν μιᾷ ριπῇ τὴν διὰ ξίφους τιμωρίαν ὑποστῆναι προσέταξα”.

9. Ἐξω δὲ τῆς πόλεως ἀπαχθέντες εἰς τὸ καλούμενον Ἀλώνιον μέχρι καὶ νῦν—ἀνωτέρω δὲ τοῦτο μικρὸν τυγχάνει τῆς πόλεως—, τὸν στέφανον τῆς νίκης ἀναδησάμενοι τῆς κατὰ τῶν Δαιμόνων καὶ τῶν τούτοις ὑπηρετούντων, ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ὁμοφυχήσαντες, ἐν τούτῳ μόνον φιλονεικίαν ἔσχον πρὸς αὐτούς, τίς πρότερον τὸ τῆς ἀρετῆς στάδιον δραμῶν ἀναδήσεται τὴν ἀνταγωνιστὸν νίκην. Ἐνταῦθα λοιπὸν ὁ ἁγιώτατος Θεόδουλος λύει μὲν αὐτῶν τὴν φιλονεικίαν, εὐχὴν δὲ κοινὴν αὐτοὺς πληρώσαντας κελεύει παραχωρεῖν τὸν πρῶτον [τόπον] τῷ βουλομένῳ, εἰπών· “Θαρρεῖτε, ἀδελφοί· εἰς τὸν αὐτὸν ἀπελευσόμεθα τόπον πᾶσιν ὁ αὐτὸς ἠτιμάσται· οὐ τοῦ προλαμβάνοντος τὰ ἔπαθλα, δίκαιος δὲ εἰς κόλπους ἀπελεύσεται δικαίων”. Συναινέσαντες δὲ τοῖς εἰρημένοις ἀθρόως ὠδὴν ἀναπέμπουσιν τῷ Θεῷ, μικρὸν ἐπισχεῖν τοὺς δημίους ἀξιώσαντες· “Εὐλογητὸς Κύριος, ὃς οὐκ ἔδωκεν ἡμᾶς εἰς θήραν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν”. Καὶ τὸν ψαλμὸν τοῦτον ἅπαντα Θεοδούλου καταλέγοντος, τῶν δὲ ἐτέρων ὑπακούοντων, ταῦτα εἰπόντες οἱ ἅγιοι σὺν πολλῇ τῇ προθυμίᾳ πάντες ἅμα ἐπὶ τὸν τόπον προσήύξαντο οὕτως· “Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ τοῦ εὐλογητοῦ καὶ ἀγαπητοῦ παιδὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ πατήρ, δι’ οὗ τὴν

1 κῶδ. τοσοῦτων εἰπόντων.—2 κῶδ. λυπον ἡμᾶς ἐπιέναι κ. π. τ. προστετ.—3 κῶδ. μικρὰν.—4 κῶδ. κλατείμεως εἰπών, τ. ἀπειθ. ἕως.—5 κῶδ. ἐμιᾷ ριπῇ τὴν διὰξ. τιμ.—6 κῶδ. ὑποστῆναι προσέταξα.—7 κῶδ. ἀλώνιον.—9 κῶδ. τονδαμόνων.—11 κῶδ. ὁμοφυχησάντες -- φιλονεικίαν.—12 κῶδ. δραμῶν ἀναδήσεται.—13 κῶδ. ἐνταῦθα.—14 κῶδ. φιλονεικίαν.—15 κῶδ. πρῶτον τ. β. εἰπών.—16 κῶδ. πᾶσιν -- εἰτιμάσται.—18 κῶδ. συνέσαντες.—19 κῶδ. μικρὸν ἐπισχῆν.—20 κῶδ. εὐλογητός κα ὅς οὐκ ἔδωκεν ἡμᾶς || Ψαλμ. ρκγ', 6.—21 κῶδ. ὁδοῦσιν -- τοῦτων ἅπαντα θεοδούλου.—22 κῶδ. κατὰ λέγοντος, τὸν δὲ ἐτέρων ὑπακούοντων, ταῦτα.—23 κῶδ. ἅγιοι -- ἅμα.—24 κῶδ. προσήύξαντο οὕτως.—25 κῶδ. εὐλογητοῦ καὶ ἀγαπιτοῦ -- διοῦ.

ἰπίνωσιν εἰλήφαμεν· ὁ Θεὸς ἀγγέλων καὶ δυνάμεων καὶ πάσης
κτίσεως καὶ παντὸς γένους τῶν δικαίων, οἱ ζῶσιν ἐνώπιον σου,
εὐλογοῦμέν σε, ὅτι ἤξιώσας ἡμᾶς τῆς ἡμέρας καὶ τῆς ὥρας ταύ-
της τοῦ λαβεῖν ἡμᾶς μέρος ἐν ἀριθμῷ τῶν μαρτύρων σου, ἐν τῷ
5 ποτηρίῳ τοῦ Χριστοῦ σου, εἰς ἀνάστασιν αἰώνιον ψυχῆς τε καὶ
σώματος, ἐν ἀφθαρσίᾳ πνεύματος ἁγίου, ἐν οἷς προσδεχθεῖσθαι
ἐνώπιόν σου σήμερον ἐν θυσίᾳ πίονι καὶ προσδεκτῇ· καθὼς ἡτοί-
μασας, προφανερώσας ἡμῖν καὶ ἐπλήρωσας σὺ ὁ ἀψευδὴς Θεός·
διὰ τοῦτο καὶ πρὸ πάντων σε αἰνοῦμεν, σε εὐλογοῦμεν, σε δο-
10 ξάζομεν· καὶ φεισάμενος τῶν δούλων σου δέξα· καθάρσιον τὸ
ἡμέτερον αἷμα ὑπὲρ [τῆς] πατρίδος καὶ τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ,
ὅπως καὶ αὐτοὶ πιστεύσαντες ἐπιστρέψωσιν εἰς σέ διὰ τοῦ ἐπου-
ρανίου ἀρχιερέως Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀγαπητοῦ σου παιδός· μεθ’
οὗ σὺν πνεύματι ἁγίῳ δόξα, τιμὴ, κράτος, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς
15 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν”.

10. Ἀναπεμφάντων δὲ αὐτῶν τὸ “ἀμήν” καὶ πληρωσάντων
τὴν εὐχὴν, οἱ ἁγιώτατοι σὺν πολλῇ τῇ προθυμίᾳ τοῖς θεμίτοις πα-
ρακελεύοντο ποιεῖν τὸ προστεταγμένον· ἐνώσω δὲ περὶ τὴν τῶν
πατέρων τελείωσιν συνέβαιναν ἀπασχολεῖσθαι τοὺς ὑπηρέτας τοῦ
20 Διαβόλου, ἐν ἁγίῳ φιλήματι ἀσπασάμενος ὁ μακάριος Εὐπορος,
ἀπιθὼν εἰς τὸν ὄχλον, μίαν τιὰ τῶν συγγενίδων παρατηρήσας
πίστιν ἀκριβῶς ἐνδεδομένην καὶ σωφροσύνης μεστήν ὄντως γυ-
ναῖκα, τῇ χειρὶ προσκαλεσάμενος δίδωσιν αὐτῇ τὸν δακτύλιον, ὃν
εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ὅπερ ἐτύχα-
25 νεν ἐπὶ τῷ τραχήλῳ φορῶν, ἵνα τὸ γεγραμμένον πληρωθῇ, μὴ

1 κῶδ. θοικίμειων. — 2 κῶδ. παντῶς - - οἱ ζῶσιν. — 3 κῶδ. εὐλογοῦμενοι
τι ἤξιώσας - - ἡμέρας - - ὥρας. — 4 κῶδ. λαμβεῖν - - ἐναριθμῶ. — 5 κῶδ. αἰώ-
νιον. — 6 κῶδ. ἐναφθ. - - ἐνοῖς προσδεχθεῖσθαι. — 7 κῶδ. προσδεκτῆ. καθὼς
ἡτ. — 8 κῶδ. ἡμῖν - - ἀψευδέις. — 9 κῶδ. περιπάντων σε αἰνοῦμεν, σε εὐλο-
γοῦμεν. — 10 κῶδ. δοξάζομεν - - δούλων. — 11 κῶδ. ἡμέτ. αἷμα ὑπὲρ - - ἐναν-
τιῇ. — 12 κῶδ. ὅπως ἐπιστρέψουσιν εἰσέ. — 13 κῶδ. ἀγαπιτοῦσου π. μεθοῦ. —
14 κῶδ. τιμῇ - - αἰεὶ. — 15 κῶδ. αἰῶνας. — 16 κῶδ. ἀναπέμψ. — 18 κῶδ. πα-
ρακελεύοντο ποιῆν. — 19 κῶδ. ἀπασχολήσθαι τ. ὑπερ. — 20 κῶδ. διαβάλου ἐνα-
ργίω. — 21 κῶδ. ἀπιθὼν - - παρατηρήσας. — 22 κῶδ. πίστην. — 23 κῶδ. γυναῖκα
τ. χειρὶ π. αὐτῆν τ. δ. ὄν. — 24 κῶδ. εἶχεν - - ἅγ. εὐαγγέλιον ὅπερ.

βληθῆναι " τὰ ἅγια τοῖς κοῖνις "· οὐδὲ γὰρ ταφῆς ἀξιώθηται προσεδόκουν. Περίεστιν δὲ μέχρι καὶ τοῦ νῦν τὸ τίμιον εὐαγγέλιον ἐν τῷ μετὰ ταῦτα κτισθέντι ἀγίῳ ναῶ, ἔνθα τὸν τῆς ἀφθαρσίας ἀνεδήσατο στέφανον. Ὑπαναχωρησάντων δὲ τῶν στρατιωτῶν οἱ πρὸς γένος περιλειφθέντες, περιστεύσαντες τὰ λείψανα τῶν ἁγίων 5 μαρτύρων, κηδεύσας κατηξίωσαν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τόπου.

11. Πολλῶν τοίνυν ἐπιστρεψάντων πρὸς Κύριον, καὶ βουληθέντων τὴν θρασύτητα τοῦ ἀνθυπάτου καταλύσαι, δεηθέντες μετ' ὀλίγον Βαλεριανῶ καὶ Γάλλῳ τοῖς βασιλευσίν ἔλαβον τῇ πατρίδι τὴν τῆς ἡγεμονίας ἀρχὴν χρόνῳ δὲ ὕστερον μικρῷ, ἐξηκοστοῦ 10 ἔτους διαδραμόντος, εἰρήνης πολιτευσαμένης καὶ τοῦ Θεοῦ λοιπὸν ἐπιδόντος τὴν ἡμετέραν θρησκείαν, Παῦλος ὁ ἁγιώτατος τῆς κατὰ Γορτύνην ἀγιωτάτης ἐκκλησίας [ἐπίσκοπος ἐγένετο], ὃ τσαυτῆ πίστις ὑπῆρχεν, ὡς τοὺς ἀκαθάρτους Δαίμονας αἰσθημένους τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ὑποχωρεῖν καὶ βασανιζομένους λέγειν τὰ ἀληθῆ ἀφικό- 15 μενος γὰρ διὰ τὸ [ποιήσασθαι] τὴν συλλογὴν τῶν ἁγίων λειψάνων* ἐπὶ τὴν βασιλεύουσαν Ῥώμην [ἀνέστρεψε, καί] πρὸ τοῦ ἐγγίσει τῇ πόλει κατάδηλος ἐγένετο ὅστις ἦν, οὐκ ἀπαγγεῖλαντός τινος τὰ κατὰ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ Δαίμονος ἐξειπόντος τὴν ἐπιστάσιαν Παύλου· ἦν γὰρ τινὸς Ἀπριυγίου τῶν πρώτων κατὰ τὴν Ῥώμην θυγάτηρ 20 [ὑπ'] ἀκαθάρτου Δαίμονος κρατουμένη, ἣ μόνον αἰσθημένη πεπλευκέναι Παῦλον ἐβόησεν ἵκειν ἐκβάλλοντα τὸν Δαίμονα· καὶ εὐθὺς μὲν πρὸ τῆς ἐπιστασίας ἐκαθαρίσθη, τοσοῦτον [μόνον] ὁμο-

1 κῶδ. ἀξιώθηται || Ματθ. ζ', 6 || κῶδ. ἄγ. τ. κοῖνις - - ἀξιώθηται προσεδόκουν. — 2 κῶδ. εὐαγγέλιον. — 3 κῶδ. μετακείτω κ. ἄγ. ν. ἔ. τῶν. — 4 κῶδ. ὑπαναχωρησάντων - - στρατιωτῶν ὁ πρόσθε. — 5 κῶδ. περιλειφθέντες περιστεύσαντες - - ἄγ. — 6 κῶδ. κηδεύσας - - τουτόπου. — 8 κῶδ. καταλύσαι, δεηθέντες μετολίγον. — 9 κῶδ. γάλλῳ τ. βασιλεύσιν ἔ. τ. πατρίδι. — 10 κῶδ. ἡγεμονίας. — 11 κῶδ. διαδραμόντος. — 12 κῶδ. ἡμετ. θρησκείαν, παῦλος ὁ ἄγ. - - 13 κῶδ. καταγοροτύνην ἀγιώτ. ἐκκλ., ὦ. — 14 κῶδ. ὑπῆρχεν. ὡσεὺς α. δαίμονας ἐσθ. — 15 κῶδ. ὀνόμ. α. ὑποχωρεῖν καὶ βασανίζομ. λ. τ. ἀλιθεῖ. — 16 κῶδ. τοτῆν σ. τ. ἄγ. λημψάνων. — 17 κῶδ. ῥώμην πρὸ τ. ἐκ. τ. πόλλει. — 18 κῶδ. ὅστις ἦν. οὐκατ. — 19 κῶδ. τῶν ἁγίων - - ἐξειπόντος. — 20 κῶδ. ἦν - - πρώτον. — 21 κῶδ. ἣ μ. ἐσθημένη. — 22 κῶδ. παῦλω, ἐβόησεν ἵκειν - - δαίμοναι. — 23 κῶδ. εὐθὺς - - ἐκαθερίσθη, τοσοῦτον ὁμ.

λογήσαντος τοῦ Δαίμονος Παῦλον εἶναι αἴτιον τούτου· ἐκ τούτου δὲ δόξης περιδραμαούσης περὶ τὴν πόλιν καὶ χρημάτων αὐτῷ πολλῶν προσαγομένων, δέχεται μὲν οὐδὲν ὁ ἀγιώτατος ἐπίσκοπος, μετατεθῆναι δὲ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων μαρτύρων αἰτήσας λαμβάνει ταύτην τὴν δωρεάν σπουδῆ τῶν κατὰ τὴν Ῥώμην λογάδων
5 παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλέως καὶ Κωνσταντίου, καθ' ὃν καιρὸν καὶ ὁ τίμιος σταυρὸς ἀνεθεῖκνυτο.

12. Ἐλλθῶν δὲ ἐπὶ τὸ Κρητῶν ἔθνος καὶ ἐπιστάς ἐν τῷ εἰρημένῳ Ἄλωνίῳ μετὰ πλήθους ἀνδρῶν τῶν τότε χριστιανῶν, τινῶν δὲ καὶ ἐξ αὐτῶν [τῶν] εὐρεθέντων ἐν τῇ ἀθλήσει τῶν ἁγίων, ὧν τινων τὰ ὀνόματα ἀναγέγραπται ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ἀναφέρονται ἐν τῇ τιμῇ αὐτῶν ἑορτῇ, καὶ τὴν ἐπικειμένην γῆν τοῖς ἁγίοις ἀνασχάσας εὐρίσκει ὡς ἐν ὄρωσῳ τὰ σώματα τῶν ἁγίων μαρτύρων, ἀλώβητα δὲ καὶ ἀκέραια προστάγματι Θεοῦ φυλαχθέντα· ἃ
15 δὴ καὶ μετέστησεν ἐν τῷ τῆς πόλεως κοιμητηρίῳ, ἐν ᾧ μέχρι καὶ τοῦ παρόντος, κατὰ τὴν ἡμέραν ἐν τῇ πεπόνθασιν, ὑπὲρ τῆς εὐχαριστίας αὐτῶν καὶ τῆς πρὸς Θεὸν πίστεως κρατεῖται καὶ ἐπιτελεῖται ἡ τριαυτῆ ἑορτῇ· ἔχοντες γὰρ τὴν μνήμην τῶν ἁγίων τούτων κατὰ πᾶσαν ἐπαρχίαν ἄγουσιν τὴν γενέθλιον αὐτῶν ἡμέραν ἐπὶ τὸ αὐτὸ πάντες ἐρχόμενοι καὶ εὐχαῖς καὶ λιταῖς τὸ θεῖον
20 ἐξευμενιζόμενοι χαίρουσιν, ὅτι οὐκ ἀπέτυγον τῶν ἱκανῶς ἐχόντων πρεσβεύειν ὑπὲρ πατρίδος καὶ ἔθνους καὶ γένους, ἀλλήλους συγκαλοῦντες καὶ πέμποντες μερίδα τοῖς πλησίον, κατὰ πᾶσαν ἐκκλησίαν εὐωχοῦμενοι καὶ πανηγυρίζοντες ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, μελετῶντες καὶ αὐτοὶ ὁμολογεῖν καὶ καρτερεῖν τῷ
25 ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι σωτῆρι, ὅλην δυνάμει τοὺς ἀπαταιῶνας αἰρετικοὺς ὅπου δ' ἂν μάθωσιν προσπελάσαντας τῇ νήσῳ, ὡς λό-

1 κῶδ. παυλον εἶναι. — 2 κῶδ. χρημάτων. — 3 κῶδ. προσαγομένων, δέχεται μ. ο. ὁ ἀγιώτ. — 4 κῶδ. μετατεθῆναι - - λαμβάνη. — 7 κῶδ. κωνσταντίνου, καθόν. — 8 κῶδ. ἐλλθῶν - - κρητῶν. — 9 κῶδ. αλωνίῳ - - τον τ. χριστιανῶν. — 10 κῶδ. εὐρ. ἐν τῇ ἀθλήσει τ. ἁγ. — 11 κῶδ. ωντ. τ. ὀνόμ. ἀναγέγραπτε. — 12 κῶδ. ἑορτῇ - - γῆν τ. ἁγ. — 13 κῶδ. εὐρ. ὡς. — 15 κῶδ. ενῶ. — 16 κῶδ. ἡμ. ἐν εἰ. — 18 κῶδ. ἐπὶ τελείτῃ ἑτοιαυτῆ ἑορτῇ, ἔχωντες. — 20 κῶδ. αὐτῶ. — 22 κῶδ. πρεσβεύην. — 23 κῶδ. συγκαλοῦντες καὶ πέμποντιαις μ. τ. πλησίον. — 26 κῶδ. ὅλη δυνάμη. — 27 κῶδ. προσπελάσαντας τῇ νήσῳ.

κους ἀπὸ ποιίμνης διώκοντες, ἅτε δὴ πεπεισμένοι ὡς ἀκέραιον
τὴν ὀρθόδοξον πίστιν κατέχουσιν, καθὼς παρέλαβον ἀπὸ τοῦ ἀγίου
Παύλου τοῦ ἀποστόλου, ἀποδημήσαντος τῇ νήσῳ καὶ οὕτω γρά-
φοντας πρὸς τὸν ἅγιον Τίτον· "τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν
Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα διορθώσης καὶ καταστήσης αὐτοῖς κατὰ 5
πόλιν ἐπισκόπους καὶ πρεσβυτέρους, ὡς ἐγὼ σοι διεταξάμην".
Οὗτος γὰρ ὁ θειότατος ἀνὴρ Τίτος γέγονεν πρῶτος ἐπίσκοπος τῆς
ἐν Γορτύνη μητροπόλει ἀγιωτάτης ἐκκλησίας, χειροτονήσας καὶ
αὐτὸς ἐν τε Κνωσῶ καὶ Χερσονήσῳ, Ἱεραπύτνῃ καὶ ἐν Λευθέρνῃ,
Λάμπῃ καὶ Κυδωνία, πόλεων ἀρχαίων, καὶ Καντάμῳ καὶ Κισ- 10
σάμῳ τῶν νεωστὶ γενομένων πόλεων ἐπισκόπους· οὐ γένοιτο πάν-
τας ἡμᾶς γενέσθαι μιμητὰς καὶ ἕκαστον ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι τὸν
καλὸν ἀγῶνα ἀγωνίσασθαι καὶ τὸν δρόμον τελέσαι ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰῶνων ἀμήν. 15

1 κῶδ. ἀποπόμνης δ. ἅτε δη πεισιμ. — 2 κῶδ. ὀρθόθ. πίστιν κ. καθὼς πα-
ρέλαβον. — 3 κῶδ. νίσσω. καὶ οὕτω. — 4 πρὸς Τίτον α', β. — 5 κῶδ. κοίτη ἵνα
τ. λ. διορθώσει καὶ κατέστησε. — 6 κῶδ. πολην || σημειωτέον τὸ ἐπισκόπους
ὑπερ ἐλλεῖπει τοῖς ἀρχαίοις ἀντιγράφοις τῆς πρὸς Τίτον ἐπιστολῆς || κῶδ. ἐγὼ σ. διε-
ταξ. — 7 κῶδ. οὕτως - - πρότος. — 8 κῶδ. μητροπόλι, ἀγιότ. ἐ. χειροτονείσας. —
9 κῶδ. κνόσσω κ. χερσονίσσω ἱερά πύτνη. — 10 κῶδ. κυθονία π. ἀρχέων - - κ
σάμω. — 11 κῶδ. νεόστὶ - - οὐ γένοιτω. — 13 κῶδ. τελαίσιαι. — 14 κῶδ. ο - -
αἰῶνας τ. αἰῶνων.

XI.

ΚΣ' ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἀπὸ Θεσσαλονίκης
διὰ προσταξέως βασιλικῆς γενομένης εἰσελεύσεως τοῦ περιωνύμου
καὶ ἀηττήτου Δημητρίου, τοῦ πρότερον ἐπικειμένου
τῇ μυροβρότῳ σορῶ καὶ σκέποντος ταύτην.

(Cod. Sab. 179, f. 79-83).

1. Καὶ τί τῶν ἐπεράστων καλῶν ἔσται τις τῇ μνήμῃ παρα-
διδούς, εἰ τὰ κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ χρόνους προστιθέμενα
τῇ βασιλικῇ ταύτῃ καὶ Παντοκρατορικῇ μονῇ χαρίσματα θεῖα τε
καὶ σωματικά, ἰδία τε καὶ κοινῇ συντείνοντα παρέλθω σιγῇ; δέον
5 ἀνακηρύττειν μᾶλλον καὶ μεγαλύνειν καὶ ἐς μακραίωνας παρα-
πέμπειν χρόνους, καὶ μάλιστα τὸ νῦν μετὰ τῶν ἰδία πρὸς ἡμᾶς
γεγονὸς κοινωφελές ἀγαθόν, ἵνα μὴ τῷ βυθῷ τῆς λήθης κατα-
ποθέντων οὐκ ὀλίγων αἰτιαμάτων αἰτίους τοῖς μεθ' ἡμᾶς ἑαυτοὺς
καταλείψωμεν. Ἄλλὰ τί πάθω; κομφοῦ τὸ λέγειν χρεῖα πρὸς τὴν
10 προκειμένην διήγησιν καὶ κατὰ ῥοὺν τοὺς λόγους προχέοντος. Ὅμως,
εἰ καὶ τοῦ κατ' ἀξίαν ὁ λόγος ἐκπέσει, ὅποσα παθεῖν ἀνάγκη,
ἀλλὰ καὶ Θεῷ φίλον τὸ κατὰ δύναμιν· ὁ γὰρ τοὺς ἀλιεῖς σφίσις
ἀμάρυγμά τι κάμοι πρὸς εὐχαριστίαν καὶ μόνην καταπέμψαι βρα-
χύτατον δυνατός· ὡσπερ ἐκεῖνοι τὸ σωτήριον κήρυγμα τὴν οἰκου-
15 μένην διαδραμόντες ταῖς τῶν πεπλανημένων καρδίαις ἐνέσπειραν

5 κῶδ. μεγαλύνειν. — 6 τὸ] κῶδ. τῶν. — 7 κῶδ. γεγονώς. — 10 κῶδ. κα-
ταροῦν. — 11 κῶδ. καταξίαν. — 13 κῶδ. ἀμάρυγματι.

καὶ νεκροὺς τούτους ὄντας ζώσαντες ἐπέτυχον τῶν ἐπαγγελιῶν, οὕτω καὶ ἡμεῖς κατασπαζόμενοι τὰ χαρίσματα, σαλπίζοντές τε ταῦτα καὶ διακωδωνίζοντες, καὶ τούτου μᾶλλον ἐρεθίζοντες πρὸς ἀκρόασιν καὶ δόξαν τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ ἡμῶν, οὐ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα μόνον θερμούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἴσως ἀνειμένως ἔχοντας 5 κατ' ἐμὲ καὶ νωθεῖς εὐχάριστοί τε καὶ μὴ ἀγνώμονες περὶ τοὺς εὐεργέτας φανείημεν.

2. Διηγητέον οὖν, ὡς ἐνόν, ὅπως μετὰ τῶν πολλῶν ἀναριθμητῶν δωρεῶν καὶ εὐεργεσιῶν, τῶν πρὸς σύστασιν τῆς βασιλικῆς ταυτησὶ μονῆς διὰ τε χρυσοβούλλων λόγων καὶ ἐτέρων διαφορῶν 10 βασιλικῶν γραφῶν [γενομένων, τῶν] καὶ νῦν αὖθις οὐκ ὀλίγον τὸ βέβαιον διὰ τῆς βασιλικῆς χειρὸς φερουσῶν, πόθω τῆς μονῆς, ἐξ ὑπομνήσεως τοῦ σεβασμιωτάτου ἡμῶν πατρός, οὐκ ἀνεκτὸν ἔδοξε τῷ ἐκ τῶν αἰοδίμων βασιλέων καὶ κτητόρων ἡμῶν πορφυροβλάστῳ ὄρπηκι, τῷ κρατίστῳ καὶ ἀγίῳ ἡμῶν βασιλεῖ, μὴ καὶ τὸ μείζον 15 ἀπάντων καὶ πολυόλβον θησαύρισμα, ἧ μᾶλλον κοσμοπόθητον ὑστέρημα (περικλειφθέν, οὐκ οἶδ' ὅπως, παρὰ τοῦ αἰοδίου βασιλέως καὶ κτήτορος ἡμῶν), τὸν διαφανῆ, φημί, ἀστέρα ἐν μάρτυσι καὶ ἀήττητον ἐν πολέμοις Δημήτριον, τὸν ἄνωθεν τῆς μυροβρύτου σοροῦ ἐπικείμενον καὶ σκέποντα ταύτην, μετὰ δορυφορίας ὅτι 20 πολλῆς καὶ τιμῆς ὑπερβαλλούσης πρὸς τὴν μεγαλόπολιν ταύτην τὴν πασῶν ὑπερκειμένην τῶν πόλεων εἰσαγαγεῖν καὶ τῇ ἐν αὐτῇ βασιλικῇ καὶ γονικῇ αὐτοῦ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος ἐγκαθιδρῦσαι, οὐχ ὡς τινα μέγαν κόσμον μόνον καὶ φύλακα τῆς ἱερᾶς ταύτης ποίμνης, ἀλλὰ καὶ συλλήπτορα καὶ μέγιστον βοηθὸν τῶν παν- 25 τοίως ἀντιλαμβανομένων τῶν τῆς καθ' ἡμᾶς βασιλικῆς ταυτησὶ μονῆς ψυχικῶν τε καὶ σωματικῶν ὑποθέσεων, κατὰ τὰ πατριὰ τούτου διατάγματα. Εἰ καὶ ὡς ἐν ἀκάνθαις ταῖς ὑπὲρ τοῦ χριστω-

1 κῶδ. ζώσαντες. — 3 κῶδ. διακωδωνίζοντες. — 5 κῶδ. θερμούς. — 6 κῶδ. καινωθεῖς. — 7 κῶδ. ἐβεργέτας. — 11 προσέθηκα τὰ γενομένων τῶν. — 13 κῶδ. οὐκ ἀνεκτὸν. — 14 κῶδ. αἰοδίμων οὕτω καὶ κατόπι. — 15 κῶδ. κρατίστῳ. — 22 τὴν] κῶδ. τῶν || τῇ ἐν αὐτῇ] κῶδ. τῶν αὐτῆς. — 23 κῶδ. βασιλικῆς καὶ γονικῆς α. μονῆς. — 28 κῶδ. χριστονιμου.

νόμου λαοῦ φροντίσι περιπειρόμενος οὗτος, ὡς ἐν δευτέρῳ ταύτας
ἔθετό τε καὶ ἐλογίσατο, κάλλιστά τινα καὶ ἐξαιτία προμηθεύμενος
καὶ προσενῶν ἑαυτῷ, ἐν μὲν τὸ τῆ ἀοράτῳ τούτου δυνάμει πρό-
ρωθεν καὶ μακρὰν ἀπωθεῖσθαι τοὺς καθ' ἡμῶν θεινὰ μελετῶντας
5 ἐχθρούς, εἰ καὶ βούλοιντο προσεγγίσει, πειρωμένοις δὲ ἴσως καὶ
ἐπεμβάινειν τοῖς ἡμετέροις κατὰ στόμα προσαπαντᾶν, πρὸς ἀσφαλῆ
συντήρησιν τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων· ἕτερον, τὸ καὶ συντα-
ξειδεύοντα τοῦτον κεκτῆσθαι, ὁδηγοῦντά τε ἀοράτως καὶ προομαλί-
ζοντα τὰς κατὰ τῶν πολεμίων ἀσυνήθεις ἐφόδους καὶ διεξόδους,
10 καὶ—τὸ μείζον—τὸ μηδὲ ἀρχὴν δεχεσθαι τὰ τῶν ἐχθρῶν προ-
βουλεύματα, ἀλλὰ κατὰ πόδας καὶ παρευθὺ προσφθάνειν τὴν ἀθρόαν
τούτων ὡς ἰστὸς ἀράχνης διάλυσιν, θεικνύων πάντως ἐκ πολλῶν
ἀναντιρρήτων σημείων καὶ ἐπιβεβαιῶν ἅπασιν, ὡς κυρίως οὗτος
ἔστι καὶ γέννημα καὶ βλαστὸς καὶ ζηλωτὴς ὄντως τῶν ἐν βασι-
15 λεῦσι τοῖς πάλαι πολὺ τὸ ὑπερβάλλον ἔργοις χρηστοῖς καὶ τρο-
παίσις μεγίστοις ἐνδειξαμένων. Ἄλλ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενος,
συνωδὰ τῷ μεγαλοφωνοτάτῳ Ἡσαΐα φθεγξομαι· "Ὡ τάλας ἐγώ,
ὅτι ἀκάθαρτος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχων τοιούτων ἐφάπτομαι
ὑποθέσεων, μηδὲ μίᾳ μοι (τὸ) πρὸς τὰ τοιαῦτα θαρρεῖν ἀφορμῆς
20 παρεχούσης τὸ εὖελπι". Πειράσομαι δ' ὅμως ὡς δυνατόν διαγρά-
φασθαι τίνα τρόπον καὶ ὅπως ταῦτα προσέβησαν.

3. Ἐπει τῷ ἐξακισχιλιοστῷ ἐξακισιοστῷ πεντηκοστῷ ἐβδόμῳ,
κατὰ μῆνα μάρτιον Ἰνδικτιῶνος ὠωδεκάτης καὶ ἔτους ἐκ τοῦ τρέ-
χοντος τῆς βασιλείας τοῦ πορφυρογεννήτου καὶ αὐτοκράτορος κυροῦ
25 Μανουῆλ τοῦ Κομνηνοῦ, ἐν τῆ πρὸς Σικελίαν ἐκστρατεία ὄντος
τοῦ αὐτοῦ κρατίστου ἡμῶν βασιλέως, ὁ ἀρχηγὸς τῆς καθ' ἡμᾶς
ταυτησί βασιλικῆς μονῆς Ἰωσήφ ἀναγκαίων ὑποθέσεων τῆς μονῆς
κατεπειγουσῶν καταφρονήσας καὶ σωματικῆς ἀσθενείας καὶ γήρωσ,
σχεδὸν δὲ καὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας ψυχῆς, καὶ συνελόντα φάναι πάντα
30 παριδῶν τὰ συντείνοντα πρὸς ῥῶσιν ψυχῆς καὶ σώματος, πολλῶν

5 κῶδ. βούλουται. — 6 κῶδ. ἐπεμβένειν || κῶδ. καταστόμα. — 8 κῶδ. κεκτεῖ-
σθαι || κῶδ. προ ὁμαλίζοντα. — 11 κῶδ. καταπόδας. — 17 κῶδ. συνωδὰ || Ἡσ. ζ',
5. — 18 κῶδ. ἀκαθάρτω χεῖλει. — 26 ο] κῶδ. καί. — 27 κῶδ. ταυτησί.

οὐ καὶ σκόλων διαμέσου μεσολαβησάντων ἀπὸ τε γνωστῶν περι-
 φανῶν ἀνθρώπων καὶ μὴ τοιοῦτων, ἐξ εἰσηγήσεως ὀνειράτων καὶ
 ὀπτασιῶν ἐμποιοῦντων ἐκφοβήσεις σχεδὸν οὐ μικράς καὶ ἄλλον
 γενέσθαι ἐξ ἄλλου τὸν ἀκροατὴν παρασκευάζόντων, καὶ μηδὲν τι
 τοιοῦτον ἐνωτισάμενος, ἀλλ' ὡς ἔρμαιόν τι τὴν κάκωσιν καὶ καιρο- 5
 πάθειαν τῆς τοσαύτης ὁδοῦ λογισάμενος, ματαιολογίας σαθρὰς τὰς
 τούτων εἰσηγήσεις διέκρινε καὶ τῆς πρὸς τὸν κράτιστον βασιλέα
 ἡμῶν ὁδοῦ ἀνευδοιάστως ἤψατο. Διасωθεὶς σὺν καλῶς καὶ ἀκινδύ-
 νως σὺν Θεῷ, καὶ εὐρῶν τοῦτον οὐκ ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὡς κατὰ
 νοῦν εἶχεν, ἀλλ' ἐν χωρίῳ τοῦ θέματος Βερροίας, οὕτω πως λεγομένῳ 10
 Δαβροχουβίστα, ἀπέχοντι τῆς μὲν Θεσσαλονίκης ἵππικὰ ὁρόμου
 ἡμερήσια δύο, τοῦ δὲ κάστρου Βερροίας στάδια ὡσεὶ μιλίων δύο,
 καὶ ὡς ἐν πρωτολογίαις τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀφέμενος τὸ πατρι-
 κὸν ὑπέρημα ἀναπληρῶσαι προσέθετο, εἶπερ τὸ τὴν ἱεράν σκέπον
 σορὸν διαπρύσιον προκαλύμμα τοῦ ἀηττήτου Δημητρίου ἐν τῇ βα- 15
 σιλικῇ ταύτῃ καὶ γονικῇ αὐτοῦ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος ὡς πανίε-
 ρον ὄντως ὑψαύρισμα ἀποθήσει.

4. Μετὰ περιχαρείας πᾶν πολλῆς ἀκούσαντα τὸν κράτιστον
 ἡμῶν βασιλέα καταπειθῆ ἐφεῦρε, καὶ παραχρῆμα αὐτοσχεδῶς ἢ
 βασιλικῇ γραφῇ πρὸς τὸν τρινηκάυτα μεγαλοδοξότατον δοῦκα Θεσσα- 20
 λονίκης καὶ χαρτουλάριον κύριον Βασίλειον, θάτερον γενέσθαι διοριζο-
 μένη καὶ τεθῆναι [προκαλύμμα νέον] ἄνωθεν τοῦ ἱεροῦ θαλάμου
 τοῦ μάρτυρος δι' ἐπιτηρήσεως καὶ ἐπιστάσις τοῦ μεγαλεπιφανε-
 στάτου λογαριαστοῦ κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Σμενιώτου, ὡς διέποντος
 καὶ διοικοῦντος τὰ κατὰ Θεσσαλονικὴν κτήματα τῆς καθ' ἡμᾶς 25
 βασιλικῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος, τὸ δὲ γε παλαιγενὲς καὶ ἐπι-
 κείμενον τῇ πολυόλβῳ καὶ κοσμοποθήτῳ σορῷ ἀρθῆναι ἐκεῖθεν
 καὶ διακομισθῆναι πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς βασιλικὴν μονήν. Ὅ δὲ
 καὶ θάττον ἢ λόγος γέγονε· ἀντὶ γὰρ τοῦ τὴν πανίερον καὶ ἐπέ- 30
 ραστον καὶ ἀξιοθαύμαστον σορὸν τοῦ περιωνύμου μάρτυρος Δημη-

1 κῶδ. σκόλων διαμέσου. — 2 κῶδ. εἰσηγήσεως. — 4 κῶδ. ἐξέλου. — 5 κῶδ.
 ἐνωτισάμενος. — 6 κῶδ. λογισάμενος. — 8 κῶδ. ἀνευδοιάστως. — 10 κῶδ. πω. —
 20 κῶδ. βασιλικῇ. — 22 προσέθηκα ταφηνσίας ἕνεκα τὸ προκαλύμμα νέον.

τρῖου πρώην σκέποντος, μάλλον δὲ τὴν οὐκ οἶδ' ὅπως ὀνομάσω
μυρόβρυτον μυροθήκην — ἐκπλήττομαι γὰρ κατανοῶν τὸ πάμμεγα
τοῦτο καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ πάλαι καὶ μετὰ ταῦτα προγεγονότα τοῦ
Θεοῦ τέρατα ἐξαισιῶν τι καὶ παραδοξότατον, πῶς ὅλαις χερσὶ τῶν
5 παντὸς κόσμου βροτῶν ἐξαντλούμενον καθ' ἑκάστην, μὴ κενούμενον
δὲ μηδὲ ἐκλείπον ὅλως —, ἀκολούθως τῇ βασιλικῇ προστάξει ἕτερον
[ἐτέθη] κατασκευασθὲν διὰ τε χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, πολὺ τὸ δια-
φέρον τοῦ προτέρου εἰς κάλλος κεκτημένον καὶ χάριν κομιδῆς μεί-
ζονα καὶ ὡς ἐξαστράπτουσαν τοῖς φιλοθεάμοσι παρέχον.

10 5. Τοῦτο μὲν [οὖν] εἰς κόσμον καὶ δόξαν τοῦ διαυγεστάτου
καὶ πολλῶ πλεον παμφαστάτου φωστῆρος τοῦ μεγάλου καὶ ὑπὲρ
ἥλιον λάμποντος ἐν ὅλοις τοῖς τοῦ κόσμου πέρασιν μάρτυρος ὁ πορ-
φυροβλάστητος καὶ κράτιστος ἡμῶν βασιλεὺς Μανουήλ ὁ Κομνηνὸς
ἀναπληρῶν τὸν τοῦ προτέρου τύπον διωρίσατο τεθῆναι ἄνωθεν
15 εἰς σκέπην τῆς πολὺ τὸ χάριεν ἐχούσης ἱερᾶς καὶ ἐπεράστου θή-
κης· τὸ δὲ γε πρότερον ὄν, τὸ καὶ πολύολβον ὄντως θησαυρίσμα
καὶ μυρίων ἀγαθῶν αἴτιον καὶ ὄρθιον φέρον τὸν μέγαν Δημη-
τριον, ἐκτεταμέναις παλάμαις ὕμνοις λαμπάσι τε καὶ δορυφορίαις
τιμῆσας πρὸς ἡμᾶς ἐξαπέστειλεν. Ὅπερ καὶ ὡς πλησιάζαν ἡχησάει
20 ὁ σεβασμιώτατος ἡμῶν πατήρ καὶ ἀρχηγὸς τῆς βασιλικῆς ταύτης
μονῆς Ἰωσήφ, μὴ πόρρω σταδίω πεντήκοντα τῆς βασιλευούσης
ἀπέχειν, προὔπαντήσας εἰσῆγαγε μετὰ δορυφορίας καὶ προόδου
πάνυ λαμπρᾶς, ὕμνων τε καὶ λαμπάδων, τῆς προόδου διὰ τε τῶν
τῆς συγκλήτου ἀρχόντων τε καὶ λοιπῶν ἀνδρῶν ἱερωμένων καὶ
25 ἀνίσρων καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ θεωρουμένης· καὶ διακομισθέντος
τούτου ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς βασιλικῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος, κατὰ
τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ ὀκτωβρίου μηνός, ἰνδικτιῶνος τρισκαίδε-
κάτης, μεθ' ὅσης ἂν εἴποι τις χαρᾶς ἦν ἰδεῖν αὐτίκα ὄχλον συρ-
ρεύσαντα, οὐκ ἐκ τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων μόνον, ἀλλὰ καὶ
30 ἐκ τῶν θύραθεν ἀναρίθμητον καὶ μέτρῳ μηδαμῶς ὑποκείμενον·
διὰ γὰρ τὸ καὶ τὴν ἐορτὴν τοῦ ἐνδοξοτάτου καὶ περιωνύμου μάρ-

7 προσέθηκα τὸ ἐτέθη. — 9 κῶδ. περιέχων. — 10 προσέθηκα τὸ οὖν. — 19 κῶδ
ἐξαπέστειλεν.

τυρος ἐν χρῶ προθύρων εἶναι ἀδιακόπως εἶχε τὸ ἐνεργὸν ἢ προσ-
 κύνησις ἄχρι καὶ τῆς ἡμέρας αὐτῆς τῆς εορτῆς, ἥτις ὡς τσι-
 αὐτὴ γέγονε χαριστήριος καὶ υπέρλαμπρος, συγκροτηθεῖσα καὶ
 διὰ τῆς συνελεύσεως τῶν μεγαλοδοξοτάτων ἀνδρῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ
 πανσεβάστου σεβαστοῦ καὶ δικαιοδότου, τοῦ Ταρωνίτου, καὶ τῶν 5
 λοιπῶν συγκλητικῶν ἀρχόντων καὶ ἐκ τῶν τῆς συνόδου οὐκ ὀλί-
 γων—ἐῷ γὰρ λέγειν καὶ τοὺς ἐκ τοῦ κοινοῦ ὠθοῦντας καὶ ἀντω-
 θουμένους καὶ ἀλλήλοις συνθλίβοντάς τε καὶ συμπίπτοντας—, τὸ
 ἐνδύειν μηδὲσπασῶν φέρουσα τῆς ἐπὶ τούτου τελειώσει ἐγχωρίου
 πανηγύρεως. 10

6. Φαιδρὰ μὲν κάκεινη, ὡς καὶ τὸ δεσποτικὸν πάθος ἀπεικνί-
 ζουσα καὶ ὡς ἐκ τῶν θύραθεν συγκροτουμένη καὶ καύχημα Θεο-
 σαλονικέων οὖσα, πολλῶ δὲ φαιδρῶτερα γέγονεν ἢ σήμερον καὶ
 υπέρλαμπρος, τέσσαρσιν ἡμέραις τὸ ἐνεργὸν ἔχουσα μετὰ τὴν τῆς
 εἰσελεύσεως πρόδον καὶ ὡς πρὸς σύγκρισιν πολὺ τὸ διαφέρον 15
 κέκτηται τῆς ἐτήσιου ἐκείνης καὶ ἐγχωρίου πανηγύρεως. Ταύτην
 κάκεινην συμβεβηκυῖας θεώμενοι, μίαν συγκροτήσαντες σήμερον,
 ταῖς ἐκ τῶν λόγων τιμαῖς καθ' ὅσον αἰὼν τε ζεούση πίστει κατα-
 λαμπρόνωμεν. Ταύτην, ὡς πανεύσημον καὶ πανίερον καὶ παντός
 τοῦ κόσμου θεοβράβευτον δῶρημα, τὸν ἅπαντα κόσμον μυρίζον 20
 καὶ κατευδιάζον, ἐν ἱεραῖς μελωδίαις κατακοσμήσωμεν. Ταύτην,
 ὡς παρεκτικὴν τῆς τοῦ ἀγίου πνεύματος χάριτος καὶ φωτιστικὴν
 τῶν ἀρρομένων, τοῖς κατὰ δύναμιν ἐγχωμίσις κατασεμνύνωμεν.
 Ταύτη τῶν ψυχῶν αἱ ρυτίδες μυστικῶς ἐκκαθαίρονται, τὰς τῶν
 σαρκῶν ἐπηρείας ἀναστελλούση. Ταύτην φρίττει μὲν ὁ τῶν ἀπο- 25
 στατικῶν δυνάμεων ἀρχων, μύροις τὰ σύμπαντα κατευδιάζουσαν,
 ἢ δὲ τῶν ἀερίων πλυθὺς σὺν δέει πολλῶ καὶ ὑποχωρεῖ καὶ συ-
 στέλλεται· ταῖς γὰρ τῶν μύρων ἰθαυματουργαῖς βολίσι βαλλομένη
 μακρὰν ἀπελῆλαται, οὐδὲ γὰρ φέρει τὴν ἐν αὐτοῖς ἐπισιιάζουσαν
 χάριν τοῦ πνεύματος, οὐδ' ὑποστέγει τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναπτομένους 30
 σπινθῆρας, δι' ὧν ὁ μὲν ἀὴρ ευωδιῶν εἰς δόξαν τοῦ παντοκρά-

1 κῶδ. ἀδιακόπως. — 5 ἀπότρ. ταρωνίτου καὶ ταρωνίτου. — 15 κῶδ. πολὺν. —
 24 κῶδ. ταύτην τ. ψ. αἱ ρυτίδαις. — 25 κῶδ. ἐπιρροίας ἀναστελλουσα.

τορος Θεοῦ ἡμῶν πληροῦται, αὕτη δὲ ὑπ' αὐτῶν πυρπολουμένη
κατατεφροῦται καὶ καταφλέγεται. Ταύτη τὰ τῆς τοῦ Θεοῦ κληρο-
νομίας ὄρια περιφραττόμενα ἀνάλωτα τοῖς ἐχθροῖς διατηροῦνται.
Ταύτην καὶ ἡμεῖς [ὁ] τοῦ Χριστοῦ λαὸς περιούσιος ἐκτελοῦντες
5 πανευλαβῶς τὸν περιώνυμον μάρτυρα κατασπαζόμεθα, καὶ πᾶσαν
αἴσθησιν καὶ πᾶν μέλος προσπελάζοντες τοῦ ἐκεῖθεν ἁγιασμοῦ
ἐμπιπλάμεθα καὶ νοητῶς τὴν τοῦ πνεύματος χάριν ταῖς ψυχαῖς
εἰσδεχόμεθα· οὕτω γὰρ ἂν ἡμῖν ὑπάρξῃ, ὡς ἐρασταῖς τῶν ἐξ αὐ-
τοῦ χαρισμάτων καὶ ἐγκωμιασταῖς, εἰς οἶκτον ἐπισπάσασθαι καὶ
10 τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα τῇ εὐπαρρησιάζω τούτου μεσιτεία
ἄνωθεν ἡμῖν παρασχεθῆναι.

7. Καὶ τὸν μὲν τρόπον τῆς τοῦ μεγάλου καὶ περιώνυμου
μάρτυρος πρὸς ἡμᾶς ἐπιδημίας καὶ τὴν μετὰ τῶν λοιπῶν μεγα-
λοδωρεῶν τῶν τηνικαῦτα συναπτῶς γενομένων ἐξ ὑπομνήσεως καὶ
15 ἀγῶνος ἀνευδότου τοῦ σεβασμιωτάτου καὶ ἁγίου ἡμῶν πατρὸς
προσφιλοτιμηθεῖσαν ἐτησίαν πανήγυριν ἤδη παρεστησάμεθα· τὸ
δὲ λειπόμενον εὐχαριστητέον τῷ παντοκράτορι κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστῷ, εἰ καὶ μὴ διὰ καθαρῶν χειλέων, ἀλλ' ὡς οἶόν τε κατὰ τὸ
πλήθις τῆς αὐτοῦ χρηστότητος, ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν ἄγοντι καὶ δο-
20 ξάζοντι τὸ ἑαυτοῦ ποίμνιον, εἴπερ καὶ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν κα-
ταρτίσειε καὶ πνευματικῶς πανηγυρίζειν τῷ μάρτυρι πείσειεν· ἂν
γὰρ οὕτω πανηγυρίζωμεν, καὶ αὐτοὶ τῆς αὐτῆς δόξης κληρονομή-
σομεν καὶ τοὺς ἕξωθεν ἐχθροὺς κατατραποσόμεθα, ἔχοντες πολε-
μουντά τε καὶ ὑπερμαχοῦντα καὶ ἀντιλαμβανόμενον τὸν ἀήτητον
25 ἐν πολέμοις καὶ μέγαν Δημήτριον, πρὸς ὃν τολμηρῶς καὶ ὡς ἐν
εὐθέτω καιρῷ ἐχβοήσωμεν· Μεγάλη ἡ πρὸς Θεὸν παρρησία σου,
περιώνυμε μάρτυς Δημήτριε· καὶ ἐπεὶ τὰ κατεπείγοντα, μᾶλλον
δὲ τὰ συμνίγοντα τοὺς ποθοῦντας καὶ τιμῶντας σε ὑπερῆραν καὶ
αὐτάς τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, οὐκ ὀλίγων ἡμῖν ἐπικειμένων ἐχθρῶν,
30 ὡς τοῦ Θεοῦ γνήσιος καὶ διάπειρος καὶ πάντα δι' αὐτὸν καταλι-
πῶν καὶ αὐτὸν μόνον ἀντὶ παντὸς πλοῦτου κτησάμενος καὶ μιμη-

16 κῶδ. πρὸς φιλοτιμηθεῖσαν. — 18 κῶδ. διακαθαρῶν. — 21 κῶδ. πείσειεν. —
22 κῶδ. κληρονομίσωμεν. — 26 κῶδ. ἐνευθέτω. — 31 κῶδ. μιμητῆς.

τῆς τοῦ πάθους αὐτοῦ γενόμενος, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὲρ πάντας ἀξίως
τιμηθεῖς, δεόμεθα οἱ ἀνάξιοι δοῦλοι σου: στήσον πρεσβείαις σου
τάς καθ' ἡμῶν ἀπλήστους ἐπιβουλὰς τῶν μισούντων ἐχθρῶν. Ἴδού
οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἤχησαν, καὶ [οἱ] μισοῦντες ἡμᾶς ἤραν κεφαλὴν καὶ
ἐβουλεύσαντο καθ' ἡμῶν λέγοντες· Δεῦτε καὶ ἐξολοθρεύσωμεν 5
αὐτούς. Τοιαῦτα κομπάζουσι, τοιαῦτα βλασφήμῳ γλώττῃ βοῶσι·
ταῦτα ἀπειλοῦσιν ἡμῖν κατὰ γῆν τε καὶ θάλατταν. Ἀλλὰ θραῦσον
τάς ὑπερηφάνους αὐτῶν κεφαλὰς· λύσον τὰ ἐν μέσῳ προσκόμματα·
διασκεδάσον τὴν ἐπέχουσαν αὐτοὺς νεφέλην· ἀγνοοῦσι τὸ συγγενές,
τὸ ὁμόφυλον οὐκ ἐπιγινώσκουσι. 10

8. Καὶ ταῦτα οἱ τοῦ ἐνός Χριστοῦ, οἱ τῆς αὐτῆς πίστεως,
τοῦ αὐτοῦ βαπτίσματος, ἀξίαν τὴν παράκλησιν ποιήσασθαι διὰ τῶν
τῆς ἀρετῆς ἔργων. πάνυ ἐνδεῶς ἔχομεν διὰ τὸ τῆς φύσεως ἡμῶν
ἀσθενές καὶ τὸ τῆς διανοίας νωθρόν· καὶ κἂν τὴν διὰ (τὴν) τῶν ρη-
μάτων καὶ μόνον [αἵτησιν ἡμῶν] δέξαι εὐμενῶς, καὶ πάρεσο σήμερον, 15
ἐπιδήμησον ἐνταυτοῖ ἀοράτως, ἐπίστηθι τῷ περικαλλεῖ τούτῳ καὶ
οὐρανίῳ τεμένει, ἐν ᾧ ταμειευθῆναι τὴν ἱεράν σου κέρικας εἰκόνα,
ἐν ᾧ πᾶσι τοῖς προσιοῦσι καθορωμένη σεαυτὸν ὄραῖν καὶ κατα-
σπάξεσθαι καὶ προσκυνεῖν τὸ βέβαιον δίδωσιν· εἰ γὰρ καὶ εἰς εἶ
καὶ πολλοῖς ἐπιμεριζόμενος, ἀλλ' οὐκ ἐλαττοῦταί σου ἢ χάρις. 20
Ἐπάκουσον ἡμῶν δεομένων σου· διασκεδάσον τὰ βάρβαρα ἔθνη·
δορυαλώτους ἀπέργασαι· γνώτωσαν τὴν πρὸς Θεὸν παρρησίαν σου·
γνώτωσαν, ὅτι οὗτός ἐστι μόνος Θεός, ὃν σὺ ἀνεκήρυξας, ὑπὲρ
οὗ λογχευθεῖς τὸ σὸν αἷμα ἐξέχεας· πρὸ δὲ πάντων περιφράξον,
περιφρούρησον τὸν πιστότατον καὶ ὀρθόδοξον ἡμῶν βασιλέα σὺν 25
παντὶ τῷ χριστωνόμῳ λαῷ· φάνηθι τοῖς ἀντιπάλοις· προφανῶς
γνώτωσαν καὶ οὗτοι τὴν πρὸς Θεὸν παρρησίαν σου· διάλυσον τοὺς
ὑφορωμένους κινδύνους κατὰ γῆν τε καὶ θάλατταν· καταπράνον
τάς ἐν μέσῳ στάσεις καὶ ταραχάς· παῦσον τὰς μάχας καὶ τοὺς
πολέμους· εἰ δὲ καὶ πολέμου καιρὸς ἐπισταίῃ, νίκαις καὶ τρα- 30
πικίαις τοῦτον κατάστεφον, φοβερον τοῖς πολεμίοις ἀνάδειξον, πο-

3 κῶδ. ἐπιβουλὰς. — 4/5 Ψαλμ. πβ', 2-5. — 15 κῶδ. μόνων, δέξαι. — 16 κῶδ.
τοῦτο. — 26 κῶδ. συμπαντι τῷ χριστωνόμῳ. — 28 κῶδ. κατηγήν.

θεινὸν ὑπερήκοις ἀπέργασαι· ὑπὲρ τούτων δὲ πάντων ἀντάξιον οὐ-
δὲν τι ἀποτίσαι δυνάμεθα· τί γάρ ἂν εὐρεθείη παρ' ἡμῶν ἀντά-
ξιον; μόνον, ὅτι εὐχαριστοῦμεν αἰεὶ, ἀνακηρύττομεν τὰς χάριτας,
ᾄδομεν μεγαλοφώνως τὰ σὰ θαυμάσια, τὴν κηδεμονίαν δοξάζομεν,
5 τὰς ἀντιλήψεις σου μεγαλύνομεν καὶ [τὰς] προστασίας σου ὑμνοῦ-
μεν, τὴν βοήθειαν ἐκθειάζομεν ὑπὲρ τε τῶν παρεληλυθότων
πάλα· δεινῶν καὶ τῶν μεταγενεστέρων.

8. Καὶ ἔτι δυσωποῦμεν, μὴ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἐνδώσης
καὶ ἀποστραφῆς, ὅτι πολὺ τὸ πλῆθος τῶν παραπτωμάτων ἡμῶν·
10 ὑπὸ τούτων γὰρ κατακαμπτόμενοι καὶ πρὸς γῆν κατασυρέντες οὐ
δυνάμεθα τὰς κεφαλὰς ἄραι πρὸς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ὑπὸ
τῆς κακῆς συνηθείας καὶ μὴ βουλόμενοι πρὸς τὰ πονηρὰ συναρ-
παζόμεθα διὰ τὴν ἐκ νεότητος μέχρι τοῦ νῦν· συναυξηθεῖσαν καὶ
συγγηράσασαν ἡμῖν ὀλέθριον ἦδονήν, ἣν ἐκ πολλῆς καταφρονή-
15 σεως τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ ἐθησαυρίσαμεν. Ὡς οὖν ἔθος ἔχεις
προτίσασθαι αἰεὶ ὑπὲρ ἡμῶν, τοῦτο καὶ πάλιν τολμῶντες ζητοῦ-
μεν· διὰ γὰρ τοῦ μὴ ἐκπεσεῖν τοῦ σκοποῦ ἡμῶν τὴν πρὸς ἡμᾶς
σου ἐπιδημίαν τῶν ἄλλων ἀφέμενοι προτιμωτέραν ἐκρίναμεν. Ἰκέ-
τευε οὖν ἀδιαλείπτως τὸν παντοκράτορα κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χρι-
20 στον ἐν μὲν τῷ παρόντι βίῳ τὸν πιστότατον καὶ ὀρθοδοξότατον
ἡμῶν βασιλέα νίκας κατ' ἐχθρῶν λαμβάνειν καὶ φοβερόν τοις ὑπε-
ναντίοις δεικνύεσθαι, ἐν δὲ τῷ μέλλοντι αἰῶνι ζωὴν αἰώνιον καὶ
ἀπόλαυσιν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν· ἡμᾶς δὲ τοὺς ἀναξίτους δούλους
σου ὁδήγησον εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, πρὸς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν
25 ἡμῶν. Ἐχεις συναιρομένην καὶ τὴν πανάμωμον καὶ ὑπεραγίαν
ἡμῶν δέσποιναν παρθένον καὶ Θεοτόκον, ἧς λαὸς ἡμεῖς καὶ κλη-
ρος· δι' αὐτῆς, ὅσα καὶ βούλει, πάντα σοι δυνατὰ· δι' αὐτῆς καὶ
ἡμεῖς δοξάζοντες τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ πα-
ναγίῳ πνεύματι, ὃν σὺ ἐκήρυξας καὶ ἐμεγάλυνας, τύχοιμεν τῶν
30 αἰωνίων ἀγαθῶν χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

7 κωδ. δεινῶν. — 8 κωδ. ἐνδόσεις. — 14 κωδ. συγγηράσασαι. — 16 κωδ.
τολμῶντες. — 22 κωδ. δεικνύεσθαι.

XII.

ΙΟΥΝΙΩΙ Η΄.

ΑΘΛΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΣ

ΠΑΥΛΟΥ

ἐν τοῖς Καίουμα ἔπι τῶν εἰκονομάχων ἀθλήσαντος.

(Cod. Patriarch. 17, fol. 15β—17β).

1. Ἄρτι τῆς δυσσεβεστάτης τῶν Ἑλλήνων θρησκείας ἀποσβε-
σθείσης καὶ τοῦ τῆς εὐσεβείας δόγματος ἀπανταχοῦ διαλάμφαν-
τος εἰρήνη κατεῖχε τὴν οἰκουμένην βαθεῖα, καὶ ἦν οὕτω καλῶς
τὰ πράγματα νεύσει διακυβερνώμενα θεῖα καὶ τὸ χριστιανικὸν
φῶλον γηθόμενον ἐν τούτοις καὶ ἀγαλλόμενον καὶ ὁσημέραι εὐθη- 5
νούμενον. Ἐπεὶ δὲ τὸν πονηρὸν οὐκ ἦν ἡρεμεῖν ἐν οὕτω βαθεία
καὶ καθαρᾷ τῇ γαλήνῃ, χειμῶνα δεινὸν καὶ κλύδωνα σφοδρὸν ἐξε-
γεῖρει καὶ "πάντα λίθον" κινεῖ—τὸ τοῦ λόγου—τὸ καλὸν διατεμεῖν
σῶμα τῆς ἐκκλησίας καὶ οὕτως ἀνεπαισθήτως ὡσπερ ἐκκλίσει
τοὺς ἀνθρώπους αὐτῆς ἐπὶ τὴν πλάνην. Καὶ τί ποιεῖ; Λέοντα τὸν 10
Συρογενῆ, τὸν πάσης πλήρη κακίας καὶ ὄλου κατὰ τοῦ καλοῦ βα-
σιλέως, τοῦ Θεοδοσίου φημί, κατεξανιστᾷ, χεῖρα τοῦτον ἄρασθαι
πέισας πολεμικὴν κατ' αὐτοῦ. Ἄλλ' ὃ μὲν ὑπεῖσσταται τούτῳ τῆς
βασιλείας καὶ τὸν μοναδικὸν βίον ἐπαναιρεῖται καὶ γίνεται τὸ τοῦ
Δαίμονος ὄργανον, ὃ [δὲ] Λέων τῶν Ῥωμαϊκῶν σκήπτρων ἐγκρατῆς, 15
ὡς μὴ ὄφελε, καὶ δεινὴν κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων πνέει τὴν αἴρε-

σιν, τὴν προσκύνησιν αὐτῶν ἀποκηρύττων ὁ κατάρτος—οἴμοι—
καὶ τὸ πονηρὸν τοῦτο δόγμα κατὰ πᾶσαν σχεδὸν διασπείρων τὴν
οἰκουμένην.

2. Ἄλλ' ἐπεὶ τοῦτον ἡ δίκη μετέβητε καὶ τὸ πονηρὸν τῆς κα-
5 κίας κύημα τῶν σκήπτρων κακῶς ἐπελάβετο, ὁ Κοπρώνυμος Κων-
σταντῖνος, καὶ τὴν αὐτὴν ἐνόσει καὶ ἐπλάτυνεν αἴρεσιν, ὁ καλὸς
οὗτος Παῦλος καὶ τῆς ἀληθείας ὑπέρμαχος, τὸ τῆς ἡμετέρας πό-
λεως (τῆς Κωνσταντίνου φημί) γέννημα καὶ θρέμμα καὶ παιδεύμα
καὶ πολλοὺς ἄλλους πρὸς τὸν ὅμοιον ἔχων ζῆλον κρατύνοντας τὸ
10 ὀρθόδοξον, παρρησιάζεται καὶ αὐτὸς τὴν εὐσεβείαν, καὶ τῷ τοῦ
πικροῦ λέοντος πικροτέρῳ σκύμῳ προσιών, τῷ Κωνσταντίνῳ φημί,
βάλλει τοῦτον τοῖς ἐκ λόγων βέλεσι καὶ στηλιτεύει καλῶς καὶ νικᾷ
κατὰ κράτος· ἀλλὰ δὴ καὶ πρὸς ὀργὴν ἐρεθίζει, μὴ δεῖν, λέ-
γων, τὰ παρὰ βασιλέων καὶ πατέρων τεθεσπισμένα καὶ χρόνις
15 ἐν οὗτῳ μακροῖς τὴν πῆξιν εὐληφότα καινοφωνίαις τισὶν ἐναλλάτ-
τειν καὶ προσσχῆματι τῆς εὐσεβείας ἐγκατασπεῖρειν ἀσεβείαν. Ὁ
δυσεβεῆς οὖν τοὺς ἐλέγχους μὴ φέρων, καὶ μακροὺς ὄντας καὶ
ἀληθεῖς καὶ ὅλως ἀναντιρρητοὺς, μήτε μὴν οἷός τε ὦν πρὸς το-
σαύτην ἀλήθειαν ἀντισχεῖν, τὸν τῆς εὐσεβείας κακῶς μετέρχεται
20 κήρυκα, καὶ πρῶτα μὲν "τίς καὶ πόθεν οὗτος ἐστίν" ἐρωτᾷ, "ὅτι
καὶ βασιλικῶς καταπεφρόνηκε βήματος καὶ τοσαύτην ῥημάτων ἐπα-
φῆκε δεινότητα"; καὶ ἐπεὶ μάθοι ὡς ἡμεδαπὸς ὁ ἀνὴρ καὶ θείων
εἰκόνων προσκυνητής, τέως μὲν αὐτὸν τῆ εἰρικτῆ παραπέμπει,
εὐλόῳ τοὺς πέδας ἐγκλεισθῆναι κελεύσας.

25 3. Μετὰ δὲ τινα παρέλευσιν ἡμερῶν παρίστησιν αὐτῶν τοῦ-
τον ἐπὶ τοῦ βήματος καὶ "νῦν γαῦν ἀνανήψας", φησί, "γενέσθαι,
Παῦλε, θέλησον μεθ' ἡμῶν καὶ στοιχῆσαι τοῖς ἡμῶν δεδογμένοις".
Καὶ ὁ ἄγιος· "Ἡμεῖς, φησί, βασιλεῦ, τοῖς ἀποστολικαῖς καὶ τοῖς
τῶν πατέρων πεῖθαρχοῦντες κανόσι τὴν τιμὴν οὐμενοῦν ἀπαρνη-
30 σόμεθα ταῖς εἰκόσι προσνέμειν· διὸ καὶ τοῖς μὴ τοῦτο κελεύουσι
δόγμασιν ἀποτασσόμεθα καὶ Θεοῦ ἐχθροὺς διαρρήθην κατονομά-

6 κῶδ. κωνσταντίνος. — 10 κῶδ. ὀρθόδοξον. — 13 κῶδ. κατακρίτος. — 15 κῶδ.
καινοφωνίαις. — 25 κῶδ. θέτηνα. — 29 κῶδ. οἰμενοῦν. — 30 κῶδ. πρὸς νέμειν.

ζομεν". Τότε θυμοῦ πληρωθεῖς ὁ παράνομος τμηθῆναι κελεύει τὴν τοῦ μάρτυρος ρῖνα καὶ δοθῆναι τούτον αὐτῷ τῇ φυλακῇ. Τρεῖς ἐν τούτῳ παρῆλθον ἡμέραι καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ βῆμα προάγεται καὶ τῆς γνώμης ἀποστῆναι κελεύεται· ἀλλ' ἐκεῖνος "Τί μάτην", ἔφη, "βασιλεῦ, πιθανότητας ὡς οἶει μοι λόγων προσάγεις; Ἰσθι τοιγαροῦν, ὡς οὐ χρονία κάθειρξις, οὐ μελῶν ἀποκοπαί, οὐκ ἄλλο τι τῶν θάνατον ἐπαγόντων, ἀποστῆσαί με τῆς προσκυνήσεως τῶν σεπτῶν εἰκόνων δυνήσεται. Ποιεῖ τοιγαροῦν τὸ τῇ ἐξουσίᾳ σου παριστάμενον". Ταῦθ' οὕτως εἰπὼν καὶ πρὸς οὐρανοὺς ἀπιδὼν "Μὴ γένοιτό μοι", ἔφη, "Χριστέ βασιλεῦ, τὴν σαρκομοιόμορφόν σου θεῖαν ἀθετῆσαι τὸ παράπαν εἰκόνα! μὴ τῆς σῆς κατὰ σάρκα μητρός! μὴ τῶν πάντων ἀγίων σου!". Τότε μαίνεται τὸ τοῦ Δαίμονος, ὁ βασιλεὺς, ἐργαστήριον καὶ πίσσαν ἐνεχθῆναι κελεύει καὶ τέαφον καὶ πυρὶ ταῦτα λυθῆναι καὶ χεθῆναι κατὰ τῆς τοῦ μάρτυρος κεφαλῆς· ἀλλὰ καὶ τούτου γενομένου καρτερός ὁ μάρτυς ἐδείκνυτο καὶ πρόθυμος πρὸς τὴν κόλασιν.

4. Ἐνθεν τοι καὶ δέχεται πάλιν τούτον τὸ δεσμοκτήριον καὶ ὁ μὲν θεοὶς ἐτρέφετο λόγοις καὶ ταῖς εὐχαῖς, ὁ τύραννος δὲ τῇ μανίᾳ φλεγόμενος πάλιν αὐτὸν πρὸς ἐξέτασιν ἄγει, καὶ πάλιν μανίας ὑποπλησθεῖς "Μέχρι τίνος, ὦ δούστηνε, τοῖς δεινοῖς διὰ δόξαν κενὴν ἐθέλων ἐγκαρτερεῖν, οὐ στοιχεῖν ἐθέλεις τοῖς ἡμετέροις, ἀλλὰ παραβάτας ἡμᾶς, μὴ καλῶς νοῶν, θεῶν νόμων ἀποκαλεῖς"; Καὶ ὁ ἅγιος· "Αὐτά, βασιλεῦ, κατηγοροῦσι τὰ πράγματα, καὶ ἐγὼ σιωπῶ, ὅτι τὴν πατροπαράδοτον ἠθέτησας πίστιν καὶ καινὴν ἄλλην καὶ πόρρω Θεοῦ βάλλουςαν προτετίμηκας". Καὶ ὁ βασιλεὺς· "Κακὴ κεφαλὴ! ἔστι που παρὰ τοῖς προφήταις, ἢ τοῖς ἀποστόλοις, ἢ τοῖς πατρῶσιν, μορφὴν ἀνθρωπίνην νενομοθετημένον στηλογραφεῖσθαι καὶ τὸ ἀνόσιον προσκυνεῖσθαι"; Καὶ ὁ ἅγιος τὴν παρὰ τῆς αἰμόρρου γυναικὸς τοῦ Χριστοῦ γεγεννημένην καὶ παρὰ Λουκᾶ τοῦ ἀποστόλου τῆς Θεοτόκου μορφὴν εἰς μέσον προθεῖς, καὶ ὡς ἐδέχθη τούτων ἡ τιμητικὴ παρὰ τῶν πατέρων προσκυνήσις καὶ τῶν ἄλλων ἀγίων, ὧν πλήρεις οἱ θεοὶ νοοί, σαφῶς ἀπο-

δείξας, καὶ "πῶς οὐκ ἔφριξας", εἰπὼν, "ὦ ταλαίπωρε, τὴν ἀθέτη-
σιν αὐτῶν δογματίσαι, ἀλλὰ δὴ σπεύδεις ἡμᾶς κοινωνήσαι σοι τοῦ
ἀποπήματος", ἐπλήξε τὴν ψυχὴν τοῦ τυράννου.

- 5 ὁ. Διὸ καὶ τὸ ἀπολογήσασθαι πρὸς ταῦτα καταλιπὼν ὑπε-
χώρησε καὶ τὴν τιμωρίαν σὺν τοῖς ἀδίκους κριταῖς ὑποστῆναι τὸν
δίκαιον διεσκέπτετο, καὶ δὴ καὶ νόμον ἐζήτησε ὁ τοῦτον παραβάς,
τῶν πραττομένων συλλήπτορα. Καὶ οἱ μὲν ὤρισαντο κακῶς ὑπερ-
ῶρισαν, ὁ δὲ τύραννος, ἅτε δεινότερος αὐτῶν ὢν, δεινότεραν ὀρί-
ζει ταύτην· τοὺς ὀφθαλμούς ἐκκαπῆναι προστάττει τοῦ μάρτυρος.
- 10 Ἄλλὰ καὶ τὴν αὐτοῦ κακίας ἐπινοεῖ τοῦτω βίασανον, καὶ σκο-
πεῖτε ὡς χαλεπήν. Διὰ μέσης ἔλκεσθαι τοῦτον κελεύει τῆς ἀγο-
ρᾶς, σχολίων τῶν αὐτοῦ ποδῶν ἐκδεθέντων, εἶτα καὶ κυσὶ μετὰ
θάνατον ριφῆναι βορᾶν ἃ δὴ καὶ τάχιον ἐπλήθουν οἱ στρατιῶται,
τὰς αὐτοῦ χεῖρας ἐξαγκωνίσαντες, τῶν ποδῶν τε σχολίους ἐκδή-
15 σαντες καὶ μέσης ἐλύσαντες τοῦτον τῆς ἀγορᾶς, "Ἦρα", λέγοντα,
"τοὺς ὀφθαλμούς μου, Κύριε, πρὸς σέ τὸν κατοικοῦντα τοὺς οὐρα-
νοὺς, ὅθεν ἦξει ἡ βοήθειά μου παρὰ Κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν". Ταῦτα δεινῶς ἐλκόμενος ἔλεγε καὶ οὕτω
παρέθετο χερσὶ Θεοῦ τὴν ψυχὴν· ὀγδόην ἔργεν ὁ ἰούνιος μῆν. Οἱ
20 σὺν ἀσεβεῖς ἤδη καὶ νεκρὸν αὐτοῦ τὸ σῶμα κοράκων δίχην αἰλι-
ζοντες τῷ τόπῳ ρίπτουσι· τῶν καταδίκων εἰς βορᾶν οἱ κυνῶν αὐ-
τοῦ τρόπον καθυλακτοῦντες· ἄνδρες δὲ τινες εὐλαβεῖς τοῦτο λα-
βόντες ἐν ἰδιόζοντι κατατίθενται τόπῳ, λίθον μέγαν τῆι σορῶ προ-
σκυλίσαντες, καὶ ἦν οὕτω κρυπτόμενον διὰ τὸν φόβον τὸ καλὸν
25 ἐκεῖνο σῶμα τοῦ μάρτυρος.

6. Ὅτε δὲ πάλιν τῆς ἀληθείας ἡ χάρις ἐξέλαμψε καὶ πάν-
τες γεγονόσιν ἐκποδῶν οἱ κακῶδοξοὶ καὶ τὸν οἰκεῖον κόσμον ἡ
ἐκκλησία ἠμφιάσατο, Μιχαὴλ τοῦ τῆς εὐσεβοῦς Θεοδώρας υἱοῦ τη-
νικαῦτα τὰ τῆς βασιλείας ἰθύνοντος σχῆπτρα καὶ Ἀντωνίου τοῦ
30 Καυλέου κατονομαζομένου τὸν θρόνον κατακοσμοῦντος τῆς ἐκκλη-
σίας, τότε φανεροῦται καὶ τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, καὶ ὅπως ὁ
λόγος παραστήσει σαφῶς. Τῷ πατριάρχῃ δὴ τοῦτω τῷ Ἀντωνίῳ

νοκτὸς ὄψις ἐφίσταται “ Ἄγε δὴ ”, λέγουσα πρὸς αὐτόν, “ τὸν κλῆρον
ἀναστὰς τάχος παράλαβε κἀν τοῖς Ἄσπαρος μέρεσιν ἄπελθε, καὶ
πρὸς αὐτὴν τοῦ Καίουμα γενόμενος τὴν μονὴν τὸ τοῦ Παύλου ζή-
τησον σῶμα, ὃς πολλοὺς ὑπὲρ τῆς ἀληθείας τοὺς ἀγῶνας ὑπέστη, 5
καὶ τοῦτο φιλοτίμως ὑπὲρ γῆν καταθέμενος, σὺτω τῆς προνοίας
εὐδοκῆσάσης, ἰατρειὸν ἀπόδος τοῖς χρήζουσι ”. Κατέλαβε τὸν τό-
πον ὁ πατριάρχης, τελεῖ τὴν θεῖαν μυσταγωγίαν κατὰ τὴν δηλω-
θεῖσαν μονήν, ἀνορύττει τόπον ἐκκαλυφθέντα τούτω, πολλὰ κατα-
δίκων εὐρίσκει κείμενα σώματα, μέγιστον ἐκεῖσε λίθον ὄρα, τοῦτον
ἄραι κελεύει. Ἦρθη τὸ πάμμεγα τοῦ λίθου χρῆμα μύρων ἡδυπνίων 10
ὄσμη κηρύττει τὸν μάρτυρα, ἐκ παραδόξου φανέντα. Ἦν γὰρ ὄλος
ἀσινῆς, ὀλόκληρος, ὄλος, ὡς ἄρτι τῇ γῆι τεθειμένος, δύο πρὸς τοῖς
εἴκοσι χρόνων καὶ εκατὸν παρεληλυθόντων ἀφ’ οὗπερ ὁ σοφὸς τὴν τοῦ
μαρτυρίου διήκουσε διάκλον. Θαῦμα τοίνυν τοὺς ἰδόντας εἶχε καὶ 15
ἐκπληξίς, καὶ δὴ καὶ τὰ εἰκότα τελέσαντες καὶ πιστῶς αὐτὸ καὶ
ἐντίμως ἀράμενοι τῷ ναῷ τῆς Θεομήτορος ἐγκατέθεντο. Καὶ νῦν
ἔστιν ἰδεῖν πᾶσαν ἐκεῖσε σχεδὸν ἐκκενουμένην τὴν πόλιν καὶ τὸ
συμφέρον ἕκαστον εἰς θεραπείαν λαμβάνοντα νοσούντων μὲν γὰρ
ἔστιν ὁ μέγας ἐπίσκεψις, ἣν ἂν εἴποις θεραπεύων νόσον καὶ ἐξιώ- 20
μενος, λυπούμενων καὶ καταπονουμένων ἀναψυγὴ καὶ ἀνάκλησις,
συμφορῶν ἀπαλλαγὴ καὶ χειμαζομένων λιμὴν. Ἄλλ’ ὦ πανάγαστε
καὶ πανάριστε μάρτυς, νόμοις ταῖς πρὸς Θεόν σου δεήσῃς καὶ
βασιλεῖ ἡμῶν τῷ ὀρθοδόξῳ καὶ φιλομάρτυρι μῆκος ζωῆς εὐτυχοῦς,
ἰσχύν καὶ κράτος κατ’ ἐναντίων, χρηστότητα καὶ τρόπων εὐδύτητα,
ἄλυτον τὸ βασιλεῖον, ἡδὺ καὶ παγγάληνον, λαμπρὸν καὶ πανθαύ- 25
μαστον, πολλοῖς τροπαίοις κοσμούμενον καὶ χειρὶ Θεοῦ τῇ παν-
σθενεῖ συντηρούμενον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὃ ἡ
δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων. Ἀμήν.

XIII.

MARTYRION

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΗΝΟΓΕΝΟΥΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ.

(Cod. Sab. 168, f. 44β - 50α).

1. Ἐπὶ Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως ἦν πολλή μανία κατὰ τῶν
χριστιανῶν, ὥστε κινδυνεύειν πάντας τοὺς κατὰ Θεὸν εὐσεβῶς
ζῶντας. Ἐταράττετο οὖν πᾶσα ἡ οἰκουμένη, τῆς δεινῆς μανίας
κρατούσης. Παρεδίδουν οἱ πλείους εἰς θάνατον, πατήρ τέκνον,
5 ἀδελφὸς ἀδελφόν, φίλοι φίλους, διὰ τὸν φόβον τοῦ βασιλέως ἦν δέ τις
ἡγεμὼν ἐν τῇ πόλει Σεβαστεία ὀνόματι Φιλῆμαρχος, καὶ προσέ-
ταξεν ἀγλήτας καὶ κύμβαλα δονεῖσθαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ τοὺς
ιερεῖς τῶν εἰδώλων στέμματα φοροῦντας ἐπιτελεῖν τὰς θυσίας.
Καὶ προκαθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος λέγει διὰ τοῦ κήρυκος: "Ἀκού-
10 σατε οἱ πολῖται καὶ πάντες οἱ ἐπίσημοι τοῦ προστάγματος τοῦ
βασιλέως, καὶ προσελθόντες θύσατε τοῖς θεοῖς". Καὶ ἐκέκραγεν
πᾶν τὸ πλῆθος τῆς πόλεως: "Χριστιανοί ἐσμεν καὶ οὐ θύομεν
εἰδώλοις". πολὺν δὲ ὄχλον τιμωρησάμενος ἀνεῖλεν, οἱ δὲ ἄγιοι
μαρτυρήσαντες διὰ τὸν Χριστὸν ἀπέλαβον τὸ βραβεῖον τῆς ἐπου-
15 ρανίου κλήσεως.

2. Προσελθὼν δέ τις τῶ ἡγεμόνι ὀνόματι Νικόλαος εἶπεν:
"Κύριε ἡγεμῶν, ὑπάρχει τις ἀνὴρ ὀνόματι Ἀθηνογένης, χωρε-

1 κῶδ. Ἐπιδοκλητιανοῦ τ. β. ἦν πολλῆ. — 6 κῶδ. σεβαστία. — 7 κῶδ. ἀγ-
λιτάς. — 8 [ιερεῖς] κῶδ. μιρεῖς || κῶδ. φωροῦντας. — 9 κῶδ. προκαθήσας. — 12 κῶδ.
πάν. — 13 κῶδ. εἰδῶλοις. — 16 κῶδ. τίς τῶ ἡγεμῶνι. — 17 κῶδ. ὑπάρχει τίς.

πισκοπος τυγγάνων καὶ σχεδὸν πᾶσαν τὴν οἰκουμένην πλανᾷ· οἰ-
κεῖ δὲ ἐν Φυλαγθῷ, ἐν μοναστηρίῳ". Ἀκούσας δὲ ὁ ἡγεμῶν
ἀπέστειλεν στρατιώτας τοῦ συλλαβέσθαι αὐτόν· οἵτινες παραγενό-
μενοι ἐν τῷ μοναστηρίῳ καὶ μὴ εὐρηκότες τὸν δίκαιον, ἐπιλαβό-
βηνοι τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἀπήγαγον αὐτούς ἐν Σεβαστείᾳ. Ἰδὼν δὲ αὐτούς ὁ ἡγεμῶν προσέταξεν αὐτούς ἀπενεχθῆναι ἐν τῇ φυ-
λακῇ καὶ ἀσφαλισθῆναι· εἶπεν δὲ ταῖς στρατιώταις· "Θηρεύσατέ
μοι καὶ τὸν τούτων διδάσκαλον".

3. Δούτων δὲ περιπολούντων τὸ πού εὑρεῖν τὸν δίκαιον, παρα-
γεγονώς ὁ ὅσιος τῇ ἐπαύριον ἐν τῷ μοναστηρίῳ, ἐν ᾧ κατώκει 10
αὐτὸς καὶ οἱ δέκα μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ μὴ εὐρὼν τούτους ἀνῆρ-
χετο εἰς τὸν εὐκτῆριον οἶκον καὶ ἔκλειεν, πρὸς τὸν ἐκαθ' ἑστῶτα
σταυρὸν λέγων· "Ποῦ εἰσιν, οὓς παρεθέμην σοι ἀδελφούς; τίς
ἀναπέμφει σὺν ἐμοὶ τὰς συνήθεις εὐχὰς τῷ Θεῷ; ποῦ εἰσιν τὰ
καλὰ στελέχη τῆς ἐλαίας; τί μοι γέγονεν τούτοις; οὐδὲν ἐπίστα- 15
μαι". Καὶ ἦν ἐν πολλῇ ἀθυμίᾳ ὁ ἅγιος. Πορευθέντος δὲ αὐτοῦ
ἐν τῷ περιβόλῳ, ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ ἔλαφος, ἣν ἀνεθρέψατο ἐκ
μικροῦθεν, καὶ προσπεσοῦσα κατεφίλει τοὺς πόδας τοῦ δικαίου καὶ
εἶπεν αὐτῷ λογικῇ φωνῇ· "Ποῦ εἶς, κύριε, καὶ ἐθηρεύθησαν οἱ
μαθηταὶ σου; ἀποστείλας γὰρ ὁ ἡγεμῶν στρατιώτας προσέταξεν 20
ἀπαχθῆναι αὐτούς ἐν Σεβαστείᾳ τῇ πόλει, ἵνα μαρτυρήσωσιν".
Ὁ δὲ ἅγιος ἀκούσας ταῦτα περιχαρῆς ἐγένετο· ἀνανεύσας δὲ εἰς
τὸν οὐρανὸν ἤρξατο λέγειν· "Εὐχαριστῶ σοι, κύριε Ἰησοῦ Χρι-
στέ, ὅτι τὰ εὐγενῆ στελέχη σου ἐκάλεσας εἰς τὴν ἐπουράνιον σου
βασιλείαν". 25

4. Καὶ ἐπιστραφεὶς ὁ ἅγιος ἠύλόγησεν τὴν ἔλαφον, καὶ πα-
ραθέμενος αὐτὴν τῷ Κυρίῳ ἐπορεύθη ἐν Σεβαστείᾳ τῇ πόλει
πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ. Παραγενόμενος δὲ ὁ ἅγιος ἔστη κα-
τάντικρυς τοῦ πραιτωρίου καὶ ἤρξατο λέγειν· "Τί ἐσὺλησάς με,

1 κῶδ. σχεδὸν - - πλανᾷ. — 2 κῶδ. ἡγεμῶν· αὐτῷ καὶ ἐξῆς. — 5 κῶδ. σε-
βαστεία· οὕτω καὶ ἐξῆς. — 7 κῶδ. στρατιώταις. — 12 κῶδ. ἔκλειεν. — 14 κῶδ. συ-
νεμοὶ τ. σ. εὐχαστῶ. — 15 κῶδ. στελέχει τ. ἐλαίας. — 18 κῶδ. προσπεσοῦσα. —
19 κῶδ. εἶς. — 22 κῶδ. περιχαρῆς. — 24 κῶδ. εὐγενῆ στελέχει. — 29 κῶδ. κατ' ἀντικρυς.

τύραννε; Ἴδοι ὁ Θεὸς ἐφ' οἷς διαπράττεις κακοῖς καὶ στιβαρώσαι ἐπὶ σέ τὴν ὀργὴν αὐτοῦ". Εὐθύς δὲ διεβλήθη ὁ ἅγιος τῷ ἡγεμόνι, ὅτι "Ἴδοὺ πάρεστιν ὁ ζητούμενος Ἀθηνογένης καὶ πολλὰ οὐδέρεται τὴν ὑμετέραν λαμπρότητα". Εὐθέως δὲ προσέταξεν ὁ

5 ἡγεμῶν ἐμβληθῆναι τὸν ὕσιον ἐν τῇ φυλακῇ, ὅπου ἦσαν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ διὰ τὸν Χριστὸν ἐγκατάκλειστοι. Ἰδὼν δὲ αὐτοὺς ὁ ἅγιος καὶ πάνυ χαρᾶς πλησθεὶς εἶπεν αὐτοῖς: "Εἰρήνη ὑμῖν· πληθυνθεὶ καὶ ἡ τοῦ Χριστοῦ χάρις εἴη μεθ' ὑμῶν, ἐπειδὴ εὐάρεστοι τῷ Θεῷ ἐγενήθητε· αὐτὸς ἐκέλευσεν ὑμᾶς εἰς τὸν ἐπουράνιον αὐτοῦ δεῖπνον.

10 Ἀνδρίζεσθε σὺν καὶ μὴ δειλιάσητε τὰς ἀπειλὰς τοῦ τυράννου· χάριτι γὰρ Χριστοῦ αὔριον τελειοῦσθε καὶ ἔσεσθε μετὰ τῶν Ἀγγέλων αὐτοῦ ἐν Παραδείσῳ χορεύοντες καὶ ἀγαλλιώμενοι διὰ παντός, ἀκαταπαύστως δοξάζοντες τὸν ἐπουράνιον δεσπότην".

15 5. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ προκαθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ὁ τύραννος ἐκέλευσεν προσαχθῆναι τὸν ἅγιον Ἀθηνογένην καὶ τοὺς αὐτοῦ μαθητάς, καὶ λέγει αὐτοῖς: "Θύσατε τοῖς θεοῖς καὶ τὸ θέσπισμα τοῦ βασιλέως ποιήσατε· εἰ δὲ ἀπειθῆτε, βασανίσω ὑμᾶς βασάνοις πολυπλόκοις, ὡς καὶ τοὺς προ ὑμῶν ἐμμείναντας τῇ ἀπονοίᾳ, κακηγκάκως ἀποθανόντας". Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἅγιος Ἀθηνογένης εἶπεν τῷ ἡγεμόνι: "Σὺ μὲν οὖς ἔφησ αὐτὸς ἀπολέσθαι, οὐκ ἀπόλωντο, ἀλλ' εἰσιν ἐν οὐρανῷ μετὰ Ἀγγέλων χορεύοντες".

20 Ὁ δὲ ἡγεμῶν εἶπεν: "Μὴ κόπους πάρεχε, Ἀθηνογένη, ἀλλὰ συντόμως πεισθητί μοι μετὰ τῆς συνοδίας σου καὶ θύσον τοῖς θεοῖς, ἵνα μὴ κακῶς ἀπόλεσθε". Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἅγιος Ἀθηνογένης εἶπεν τῷ τυράννῳ: "Παράνομε καὶ ἀναιδέστατε κύον, οὐκ ἐκφοβεῖς ἡμᾶς ταῖς ἀπειλαῖς σου· ποίει, ὃ θέλεις· ἔτοιμοι γὰρ ἔσμεν διὰ τὸν Θεὸν πάντα πάσχειν".

1 κῶδ. εἶδοι - - διαπράττει κ. κ. στιβαρώσει. — 2 κῶδ. ηγεμώνη. — 3 κῶδ. παρέσειν ὁ ζ. ἀθηνογένης. — 5 κῶδ. εἶσαν. — 6 κῶδ. ἴδον. — 10 κῶδ. αὐτοῦ δεῖπνον. — 11 κῶδ. τελειοῦσθαι. — 12 κῶδ. χορευοντες. — 16 κῶδ. ἀθηνογενην. — 20 κῶδ. κακηγκάκως. — 21 κῶδ. ηγεμόνι - - ὡς ἔφησ αὐτους. — 22 κῶδ. ἀπόλεντο || κῶδ. χορευοντες. — 23 κῶδ. ἀθηνογένη· οὕτω καὶ ἐξῆς. — 25 κῶδ. ἀπόλεσθαι. — 26 κῶδ. οὐκ εκφοβεῖς.

6. Τότε χολέσας ὁ ἡγεμῶν προσέταξεν τοὺς δέκα μαθητάς τοῦ ἁγίου κρεμασθέντας ξέεσθαι, οἱ δὲ ἅγιοι βασανιζόμενοι ἔλεγον· “Ἡμεῖς ἔτοιμοί ἐσμεν διὰ τὸν Χριστὸν ἀποθανεῖν· οὐκ ἀρνούμεθά σε, Κύριε”. Ἐπὶ πλεῖον δὲ ἰδὼν ὁ τύραννος τὸ καρτερικὸν καὶ ἀμετάθετον τῆς ὑπομονῆς αὐτῶν, θυμομαχῆσας κατ’ αὐτῶν, προσέταξεν αὐτοὺς ξίφει ὑποβληθῆναι, καὶ ἐτελειώθησαν οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἐν καλῇ ὁμολογίᾳ, καὶ παρεγένοντο ἑνδοξαί εἰς τὸν Παράδεισον.

7. Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ τύραννος τὸν ἅγιον Ἀθηνογένην ἔφη πρὸς αὐτόν· “Ποῦ ἐστὶν ὁ Χριστὸς σου, ὃν λέγεις; διατί οὐκ ἔρρυσάτο τοὺς μαθητάς σου ἐκ τῶν χειρῶν μου”; Προσέταξεν δὲ κάκεινον ἀνάρτηθέντα ἐπὶ τοῦ ξύλου ξέεσθαι. Ὁ δὲ ἅγιος κρεμάμενος λέγει· “Δόξα σοι ὁ Θεός, ὅτι κατηξίωσάς με ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός σου βασανιζέσθαι”. Ὁ δὲ ἡγεμῶν εἶπεν· “Διὰ τί καν σὲ οὐ ρύεται ὁ Θεός σου ἐκ τῶν χειρῶν μου”; Ὁ δὲ μάρτυς εἶπεν· “Καὶ ἔρρυσάτο καὶ ρύσεται ἐκ τῆς κατοτέχνου σου κακίας, παράνομε”. Ἐκέλευσεν δὲ ὁ ἡγεμῶν κατενεχθέντα αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου τύπτεσθαι αὐτὸν εἰς τὰς χαραγμὰς τῶν πλευρῶν· ὁ δὲ ἅγιος ἀθλητῆς τοῦ Χριστοῦ δεινῶς βασανιζόμενος λέγει· “Ἐπὶ σοί, Κύριε, ἔλπισα· σῶσόν με ἐν τῷ ἐλέει σου”. Ἐγένετο δὲ Θεοῦ φωνὴ πρὸς αὐτὸν λέγουσα· “Θάρσει ὁ ἐκλεκτός μου καὶ μὴ φοβοῦ· ἐγὼ γάρ εἰμι· Κύριος μετὰ σοῦ φυλάσσω σε”. Ὅσοι δὲ ἤκουσαν τῆς φωνῆς ταύτης ἐτρόμαξαν, οἱ δὲ αἰκίζοντες αὐτὸν ὄχημοι ἕστησαν ἐννεσί, μὴ δυνάμενοι κινήθῆναι.

8. Ἰδὼν δὲ Φίλιππος ὁ συγκαθέδρος τοῦ ἡγεμόνος εἶπεν· “Οὐκ ἔλεγόν σοι, ἡγεμῶν, ὅτι μάγος ἐστίν”; καὶ αἶρε καὶ τοῦτον ἀφ’ ἡμῶν συντόμως. Τότε ὁ ἡγεμῶν ἐκέλευσεν καὶ τοῦτον ὑποβληθῆναι τῷ ξίφει. Τότε ὁ ἅγιος παρεκάλεσεν τὸν ἡγεμόνα λέγων· “Κέλευσόν με ἀπελθεῖν ἐν τῷ μοναστηρίῳ μου καὶ ἐκεῖ

4 κῶδ. ἐπιπλεῖον δὲ ἰδὼν. — 5 κῶδ. θυμομαχησας. — 7 κῶδ. καὶ — 19 κῶδ. ἀθλητῆς. — 20 Ψαλ. λ', 1, 15, 17 || κῶδ. ἐλέει. — 22 κῶδ. μετὰ σοῦ φυλάσσω. — 24 κῶδ. κινήθῆναι. — 25 κῶδ. εἰδὼν ὁ φ. ὁ. σου καθέδρος τ. ἡγεμόνος. — 26 κῶδ. οὐκ ἐλεγόν σοι ἡγεμῶν - - αἶρε. — 28 κῶδ. ἡγεμῶνα.

τελειωθῆναι". Καὶ ἐκέλευσεν ὁ ἡγεμὼν προθύμως δὲ ἀγόμενος ὁ ἅγιος ἔψαλλεν· "Θεὸς ἐκδικήσεων, κύριος Θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρρησιάζατο". Ὡς δὲ ἤγγισαν τῷ μοναστηρίῳ, ὑπήντησεν αὐτὸν ἡ ἔλαφος καὶ προσεκύνησεν τοῖς ποσίν αὐτοῦ· εἶπεν δὲ αὐτῇ
 5 ὁ ἅγιος· "Ἐστερήθης ἀδελφῶν, ἤδη δὲ στερίσκεσαι καὶ τοῦ ἀνα-
 θρέψαντός σε, ὁ δὲ Θεὸς τῶν αἰώνων μὴ δώῃ σε κυριευθῆναι
 μηδὲ τὸ σπέρμα σου ὑπὸ κυνηγῶν· ἀλλ' εἴη τὸ σπέρμα σου φέ-
 ρον γόνον εἰς μνήμην ἡμῶν τοῦ ἀναλίσκεσθαι εἰς δόξαν Θεοῦ".
 Ἡ δὲ ἔλαφος προσέπεσεν τοῖς ποσίν τοῦ ἁγίου κλαίουσα, καὶ κα-
 10 τασφραγίσας αὐτὴν εἶπεν· "Πορεύου ἐν εἰρήνῃ".

9. Ἐγγίσας δὲ τῷ μοναστηρίῳ προσήξατο λέγων· "Κύριε ὁ
 Θεὸς μου, πρόσδεξαι ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχὴν μου καὶ καταξίωσον
 με μετὰ τῶν ἀδελφῶν μου, ἵνα εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας δοξάσω-
 μεν τὸ ἅγιόν σου ὄνομα· δὸς δέ, κύριε ὁ Θεὸς μου, τῷ ἐπιτε-
 15 λούντι τὴν μνήμην ἡμῶν ἀδιάλειπτον τὴν εὐλογίαν σου καὶ πᾶ-
 σιν τοῖς ἐπικαλουμένοις σε, Κύριε, δι' ἐμοῦ δὸς χάριν, ἵνα, εἴτε
 ἐν σφάλμασιν ἀμαρτιῶν εὐρεθῶσιν, εἴτε ἐν ἀνάγκῃ μεγάλῃ, ἢ
 ἐνυπνίων πονηρῶν, ἢ ἐν τινὶ πράγματι περιπέσοι τις καὶ ἐπι-
 20 παράσχου αὐτοῖς τὸ ἔλεος σου, Κύριε, καὶ τὰ αἰτήματα αὐτῶν
 πλήρωσον". Προσευχομένου δὲ αὐτοῦ γίνεται φωνὴ Θεοῦ πρὸς
 αὐτὸν λέγουσα· "Χαίροις, ἀθλητά μου Ἀθηνογένη, ὁ ἐκλεκτός
 μου· σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ Παραδείσῳ σὺν τοῖς μαθη-
 25 ταῖς σου· περὶ δὲ τῆς χάριτος, ἧς ἠτήσω παρ' ἐμοῦ, ἰδοὺ δέ-
 δωκά σοι τὰς αἰτήσεις σου. Ὅστις ἐὰν ἐπικαλέσῃται με διὰ τοῦ
 ὀνόματός σου καὶ ἐν οἴκῳ ἀναγνωσθῇ σου ἡ μαρτυρία, καὶ ὅστις
 ἐπιτελέσει σου τὴν μνήμην, ρυσθήσεται ἀπὸ πάσης θλίψεως καὶ
 τῶν ἀμαρτιῶν αὐτοῦ οὐ μὴ μνησθῶ. Ὑμεῖς οὖν οἱ ἐκλεκτοὶ μου
 ἔσεσθε ἀντιλήπτορες χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τροφῆ, ξένων καταφυγῆ,

2 Ψαλμ. 43, 1. — 5 κωδ. ἐστερήθης α. εἰθυστερίσκει. — 6 κωδ. δωει. —
 7 κωδ. κυνηγῶν || εἴη] κωδ. εἴτε. — 9 ἡ] κωδ. εἰ. — 10 κωδ. ἐνειρήμη. — 14 κωδ.
 δῶς. — 18 κωδ. πονηριῶν η. — 23 κωδ. μετεμοῦ. — 24 κωδ. παρεμοῦ. — 26 κωδ.
 ἀναγνωσθῆσου. — 27 κωδ. θλίψεως. — 29 κωδ. ἀντιλήπτορες χηρῶν.

πάντων πενήτων οἰκονομία, ἀσθενούντων ἰατροί, τῶν πονηρῶν διώκται”.

10. Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς τοῦ Κυρίου ὁ ἅγιος Ἀθηνο-
γένης ἐκρούσθη ὑπὸ τοῦ ξίφους καὶ οὕτως ἀπέδωκεν τὸ πνεῦμα
αὐτοῦ ἐν πολλῇ εἰρήνῃ. Ἐμαρτύρησαν δὲ οἱ ἅγιοι ἐν Σεβαστείᾳ. 5
ἐπὶ Διοκλητιανοῦ βασιλέως· κατετέθησαν δὲ ἐν Φυλαχθῶν· ἐπιτε-
λεῖται δὲ ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀθηνογένους καὶ τῶν συν αὐτῷ
ἁγίων μαρτύρων μηνὶ ἰουλίῳ εἰς, ἡ δὲ ἔλαφος παραγίνεται ἐν τῇ
μνήμῃ τῶν ἁγίων μαρτύρων, προσάγουσα δῶρον τῷ Θεῷ μισχά-
ριον, [ὅπερ] ἀναγνωσκόμενου τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου προσφέρει τῷ 10
θυσιαστηρίῳ, θεωρούντων πάντων· κλίνουσα ἑαυτῆς τὰ γόνατα [καὶ]
καταλιποῦσα τὸν γόνον αὐτῆς πορεύεται ἐν εἰρήνῃ εἰς τὸν τό-
πον αὐτῆς· ἀναλίσκεται δὲ τὸ μισχάριον αὐτῆς εἰς δόξαν Θεοῦ
καὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων. Ἠθλησαν δὲ οἱ ἅγιοι βασιλεύοντος Διο-
κλητιανοῦ, ἐν ἡμῖν δὲ βασιλεύοντος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι- 15
στοῦ, ὃ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

1 τῶν] κῶδ. τινῶν. — 6 κῶδ. ἐπιτελείτε. — 7 κῶδ. συναυτῶ. — 10 προσέθηκα
τὸ ὅπερ καὶ τὸ κατόπι καὶ. — 11 κλίνουσα] κῶδ. τιθοῦσα. — 12 κῶδ καταλειπούσα.

XIV.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ,

γενομένου πρεσβυτέρου και οίκονόμου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας
Κωνσταντινουπόλεως.

(Cod. Sabb. 242, fol. 19).

1. Εὐλογητός ὁ Θεός και πατήρ τοῦ μεγάλου Θεοῦ και σω-
τῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ διὰ τῆς δωρεᾶς τοῦ ἁγίου αὐτοῦ
πνεύματος καθ' ἐκάστην γενεάν φανερώσας τὴν ἑαυτοῦ φιλαν-
θρωπίαν ἐν τοῖς εὐαρεστήσασιν αὐτῷ ἁγίοις. Ὁ τὰ πάντα παρα-
5 γαγῶν ἐξ οὐκ ὄντων Θεός ὑπάρχων ἀπροσδεγῆς ἀνέχεται τῷ τῶν
ανθρώπων γένει συγκαταβαίνειν και ὁδὸν ὑποδεικνύειν σωτηρίας.
Οὕτως Νῶε τὸν δίκαιον ἐκ τοῦ κοινοῦ τῆς οἰκουμένης κατακλυ-
σμοῦ περιέσωσεν και στήσαι θυσιαστήριον και θυσίας προσαγαγεῖν
ἐδίδαξεν και πάλιν Ἀβραάμ τὸν πατριάρχην τὸν ἐξ ἐπαγγελίας αὐτῷ
10 γενόμενον υἱὸν εἰς θυσίαν ἔπεισε προσαγαγεῖν, τύπον αὐτῷ παραδι-
δοῦς τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας ἡμῶν, και πάλιν ζῶντα αὐτῷ τὸν μο-
νογενῆ δέδωκεν. Αὐτὸς και τῷ θεράποντι αὐτοῦ Μωϋσεῖ τῆς ἁγίας
κιβωτοῦ και τῆς ἐν αὐτῇ λατρείας τοῦ τε Ἁγίου τῶν Ἁγίων και
τοῦ ἐν αὐτῷ θυσιαστηρίου τὸν τρόπον γνωρίσας ἐχορήγησεν πᾶσαν
15 τῷ ἔργῳ χρεῖαν, και σοφίαν τοῖς ὑπουργήσασιν ἔδωκεν εἰς τὴν
κατασκευὴν τῶν προτυπομένων ἐπὶ τῇ μελλούσῃ φανερώσει τῆς

[ἀγίας] ἐκκλησίας, ἦν εὐδοκία τοῦ Θεοῦ καὶ πατὴρ ὁ ὢν ἐν τοῖς
κόλποις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ Λόγος ἀξιώσας ἐνανθρωπίσαι· ἐθεμελίω-
σεν ἐπὶ τῇ πέτρᾳ τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως τῇ χάριτι τοῦ ἀγίου
πνεύματος διὰ τῶν ἐξυπηρετησαμένων τοῖς αὐτοῦ προστάγμασιν
ἀγίων ἀνδρῶν. Αὐτὸς ἐν πλήθει οἰκτιρῶν ἤγειρεν ἡμῖν ὅσιον 5
πατέρα καὶ πιστὸν οἰκονόμον, πρεσβύτερον καὶ λειτουργὸν τοῦ
ἀγίου αὐτοῦ θυσιαστηρίου, Μαρκιανὸν τὸν τῆς τιμίας μνήμης ἐν
τοῖς χρόνοις τῆς βασιλείας Μαρκιανοῦ τοῦ τῆς εὐλαβοῦς λήξεως
ἐπὶ τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας γεγονότος, ἵνα ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων
ἐξυπηρετήσῃται πᾶσιν ὅσα ἡ χεὶρ καὶ ἡ βουλή τοῦ Θεοῦ προώ- 10
ρισεν γενέσθαι, ὥσπερ κατὰ μικρὸν προΐων ὁ λόγος παραστήσει.

2. Ἐκ γονέων γὰρ γενόμενος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Μαρκια-
νὸς ἐν Κυρίῳ πιστῶν, ὁρμωμένων ἐκ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης,
ἐνταῦθα δὲ κατοικούντων, ἐν πρώτοις ἐδιδάχθη τὰ τῆς ὀρθῆς πί-
στεως δόγματα· προσέκοπτεν δὲ πάσῃ συνέσει ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ 15
θεοπνεύστοις γράμμασιν, τὴν ὅλην διάνοιαν πρὸς τὸν Θεὸν ἔχων.
Καὶ πᾶσαν μὲν τὴν ἔξω παιδείαν ἐπήλθεν, ὥσπερ καὶ ὁ Μωϋ-
σῆς ἐπαιδεύθη πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων· ὁμοίως δὲ καὶ τούτῳ κατα-
φρονήσας [αὐτῆς] ἐφάνη καὶ πρὸς τὴν ἀληθῆ θεογνωσίαν ἀναδραμών·
περὶ γένους δὲ [καὶ γονέων] λαμπρότητος, ἢ τῆς τῶν ὑπαρχόντων 20
αὐτοῖς περιφανείας, λέγεται πλοῦτον μὲν πλειστον ἐκ προγόνων
αὐτοῦ διαδέξασθαι, ἐκ δὲ βασιλικῆς οἰκίας ἔχειν τὴν συγγένειαν.
Ὅμως οὐ χρὴ σεμνολογεῖν ταῦτα καὶ γὰρ τὰ τοιαῦτα μεγάλα εἶναι
νομίζεται παρὰ τοῖς ἔξωθεν, οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ τὸ πολίτευμα ἔχον-
τες ἐν οὐρανοῖς οὐδενὸς τῶν γηίνων τούτων ἀντιπαινοῦνται. Τραφεῖς 25
μέντοι πιστῶς ἦν μὲν καὶ ἐν λαϊκοῖς ὑπάρχων περιβλεπτος, μι-
κρὸν δὲ ὕστερον καὶ εἰς τὸν εὐαγῆ καταλέγεται κληρὸν, τοῦ τηνι-
καῦτα τῆς μεγάλης Κωνσταντινουπόλεως ἀρχιεπισκόπου διὰ τὴν
ἐπληθούσαν τοῖς αὐτοῦ τρόποις σεμνότητα βιασαμένου σχεδὸν τὴν

1 προσέθηκα τὸ ἀγίας. — 2 κῶδ. ἐνανθρωπίσαι. — 4 κῶδ. ἐξ ὑπηρετησαμέ-
νων. — 5 κῶδ. πλήθῃ. — 8 κῶδ. εὐλαβοῦς λ. ἐπιτῆς. — 10 κῶδ. ἐξυπηρετήσῃται - -
προώρησεν. — 11 κῶδ. καταμικρὸν. — 17 κῶδ. παιδίαν. — 18 κῶδ. πᾶσι κῶδ.
τοῦτον. — 19 προσέθηκα τὸ αὐτῆς. — 20 προσέθηκα τὸ καὶ γονέων ἕρα σ. 260, 7 καὶ
269, 14. — 22 κῶδ. οἰκίας. — 23 κῶδ. τοιαῦτα. — 27 τοῦ] κῶδ. τὸ.

χειροτονίαν· τοὺς δὲ τεταγμένους βαθμοὺς ἐντίμως διανύσας τοῖς θεοτιμήτοις ἐγγράφεται πρεσβυτέροις, καὶ ἀναγκάζεται ἐκ κοινῆς, ὡς εἶπεῖν, τῶν αὐτῶν ἐπισταμένων μαρτυρίας οἰκονόμος τῶν πραγμάτων γενέσθαι τῆς ἀγιωτάτης Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ ταῦτα
5 μὲν ὕστερον ἐγίνετο.

3. Ἐπι δὲ νέος ὑπάρχων καὶ ἄρτι τὴν χειροτονίαν λαβὼν καὶ τὴν ἑκατέρου τῶν γονέων ἄφθονον οὐσίαν διαδεξάμενος οὐδὲν ἐκ τῆς ὀρφανίας παρετράπη, ἀλλὰ λογισμῷ σώφρονι τὰς τῆς νεότητος ὁρμὰς χαλινώσας τῇ ἱερᾷ λειτουργίᾳ καὶ τῇ ἀναγνώσει τῶν
10 θείων γραφῶν ἐσχόλαζεν, ἐν νηστείαις καὶ ἀγρυπνίαις καὶ προσευχαῖς διατελῶν, ἀεὶ πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχων τὸ τῷ ἀποστόλῳ εἰρημένον "μηδεὶς σου τῆς νεότητος καταφρονεῖτω". Τὸν δὲ πλοῦτον ἀφειδῶς ταῖς τῶν θεομένων ἐδίδου γρεῖαις, κατὰ τὸ γεγραμμένον "ἐσχόρπισεν, ἔδωκεν ταῖς πένησιν". "Ἡπίος δὲ ἦν πρὸς
15 πάντας, καὶ ταῖς ἀγιωτάταις ἐκκλησίαις προσκαρτερῶν καὶ ἁγίων ἐπακροώμενος λογίων ζηλωτῆς ἐσπούδαζεν γενέσθαι τῶν τὸν ἀρέσκοντα τῷ Θεῷ βίον προσδευσάντων. "Ὅθεν ἐντυγχάνων ταῖς πνευματικαῖς λόγοις τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου, τοῦ γενομένου ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ καὶ δικαίως ἐπικληθέντος Θεολόγου, ἔγνω
20 καὶ τὴν δι' αὐτοῦ ἐν πνεύματι ἀγίῳ γενομένην προφητείαν περὶ τοῦ οἴκου τῆς ἁγίας ἐκδόξου μάρτυρος Ἀναστασίας, τοῦ ὄντος ἐν ταῖς Δομνίνου ἐμβόλοις [ἦν γὰρ] διδάσκων ἐν τῷ εὐκτηρίῳ αὐτῆς οἴκῳ τῷ ἀρχαίῳ, ἐν ᾧ καὶ τὰ λείψανα αὐτῆς ἕως νυνὶ κατάνειται, [καὶ] λέγων οὕτως: "Ταύτην [τὴν] τῆς οἰκονομίας ἐπώνυμον ὄψεσθε
25 πλατυτέραν, εὐ οἶδα· τάδε μοι λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον".

4. Ταῦτα μὲν οὖν ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν Γρηγόριος προεφήτευσεν· ἀναγκαῖον δὲ μικρὸν ἄνωθεν τὴν αἰτίαν εἶπεῖν τῆς προφητείας. Συνέβη τότε ἐκ τῆς τοῦ Διαβόλου βαστανίας τὴν Ἀρείου κακοδοσίαν πλανῆσαι τοὺς πολλοὺς, ὡς εὐαριθμήτους γενέσθαι τοὺς

1 κῶδ. διανοίσαξ. — 3 κῶδ. οἰκονόμων. — 9 κῶδ. χαλινώσας τῆ ἱερά. — 11 κῶδ. διὰ τελῶν. α. προσφθαλμῶν. — 12 Τιμοθ. 1, δ', 12. — 14 Ψάλμ. ρβ', 9. Κορινθ. 2, θ', 9. — 16 κῶδ. ἐπιπροσόμενος λ. ζηλωτῆξ. — 18 κῶδ. αὐτοῦ λόγοις. — 19 κῶδ. καζιανζοῦ. — 22 προσέθηκα τὸ ἦν γὰρ καὶ κατόπι· τὸ καὶ καὶ τὸ τὴν. — 23 κῶδ. ἐνώ. — 27 κῶδ. ἀνοθεν.

τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον τριάδα προσκυνῶντας, μόνον ἔχοντας
 τὸν εὐκτῆριον οἶκον τῆς ἁγίας Ἀναστασίας μικρὸν ὄντα, τὸν μέ-
 χρι νῦν, τὸν μείζονα αὐτῆς οἶκον, κατὰ ἄριστον προσκείμενον, καὶ
 ἐν αὐτῷ τὰς ἱεράς ἐπλήρουν λειτουργίας, λανθάνειν σπουδάζοντας
 διὰ τὰς τῶν Ἀρειανῶν ἐπιβουλὰς· ἐν ᾧ περ ἐκκλησιάζων ὁ πα- 5
 τὴρ ἡμῶν Γρηγόριος καὶ τὸν ὀρθόδοξον λαὸν παραυαρσύνων ἀπο-
 βλέπειν τε εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ βοήθειαν, πίστιν τε διδοὺς αὐτοῖς
 τῆς τῶν αἰρετικῶν καθαιρέσεως, τὴν εἰρημένην πεποιήται προφη-
 τεῖαν· ἦν πληρῶν ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν Μαρκιανός, διὰ τῆς τοῦ
 Θεοῦ χάριτος πληροφορηθεὶς, ὅτι ὅπερ ἐπηγγεῖλατο, δυνατός ἐστιν 10
 καὶ ποιῆσαι. Καὶ ὡς περ ὁ πατριάρχης Ἀβραάμ ἐνδυναμωθείς τῆ
 πίστει τὸν μὲν εὐκτῆριον οἶκον τῆς ἁγίας Ἀναστασίας ἐπὶ τοῦ
 προτέρου καταλειμπάνει σχήματος, εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἐπὶ αὐτῷ
 προφητείας, τὸν μείζονα δὲ κατασκευάζει μεγαλοπρεπῶς ἐν τοῖς
 λεγομένοις Δομνίνου ἐμβόλοις τῆς βασιλευσούσης πόλεως, κοσμήσας 15
 αὐτὸν προαυλοῖς καὶ στοαῖς ποικίλαις καὶ ὑπαίθροις κυκλόθεν.
 Εἶτα τὸν ναὸν αὐτῆς ὡς περ μαργαρίτην, ἢ ἄλλον τινὰ λίθον τί-
 μιον, ἐν μέσῳ περιγράψας τότε τῶν κίωνων, μεγέθει καὶ κάλλει
 φαιδρόνας καὶ τῆ ἄλλῃ τῶν ὀλῶν φαιδρότητι, χρυσοῦ δὲ τὴν ὀρο-
 φην λαμπρόνας, γραφαῖς τὰς ὑπερκειμένας στοὰς ἐκαλλώπισεν. 20
 Τότε τὸ ἅγιον θυσιαστήριον σεμνὸν κατασκευάσας, καὶ μάλιστα
 ταῖς τοῦ ἀργύρου ἀφθονίαις περιβαλὼν, προστίθησι καὶ τὸν ἐπὶ
 τὸν φωτιστήριου οἶκον· οὕτως πῶς ἂν τις τὸ κάλλος ἐξεῖποι,
 ἢ τοῦ ἱεροῦ τόπου τοῦ εἰς φυλακὴν τῶν τιμίων σκευῶν πεποιη-
 μένου, ἢ αὐτῶν τῶν σεπτῶν σκευῶν τὸ πλῆθος καὶ τὴν πολυ- 25
 τέλειαν, ὥστε πάντων ὄντων θαυμαστῶν μὴ εἶναι ῥᾶδιον εἰπεῖν
 ποῖον μᾶλλον τῶν ἄλλων προτάττειν; Οὕτω μετὰ πάσης ἐσκευά-
 σται συνέσεως, καὶ ὄντως κατὰ ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ γέγονεν.

5. Πάντων δὲ μεγάλως ἐξεργασθέντων γίνεται ὁ ἐγκαινισμὸς

2 τὸν μέχρι-προσκείμενον] ἀπόλοιτος αἰτιατικῆ πτώσεως. — 5 κωδ. ἁρειανῶν. —
 6 κωδ. παρὰ θαυράσινων. — 13 κωδ. καταλειμπάνει. — 15 κωδ. ἐμβόλοις - - κο-
 σμίσει. — 16 κωδ. ἐπέθμοις κελώθην. — 19 κωδ. ὄρα καὶ σελ. 266, 24. —
 22 ταῖς] κωδ. τοῖς | κωδ. τοῖς ἐπιτονησιστ. — 23 κωδ. οὕτως πῶς ἁρτινος. —
 26 κωδ. θαυμαστῶν. — 28 κωδ. ἐπαγγελεῖται.

τοῦ ἁγίου οἴκου μηνὶ δεκεμβρίῳ κβ', τῶν τε πιστῶν βασιλέων
καὶ τῆς συγγλήτου καὶ τῆς πόλεως ἀπάσης ὡς εἰπεῖν συνδραμού-
σης, μετὰ τῶν ἐκ κηροῦ λαμπάδων ἐν ὕμνοις προπεμπόντων τὰ
ἅγια τῆς μάρτυρος λείψανα. Συνέβη δὲ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην,
5 ἐν ἣ τὰ ἅγια λείψανα προσεπέμποντο, καὶ τοῦ ὁσίου ἀνδρός Μαρ-
κιανοῦ ἔμπροσθεν τοῦ ὁμήματος πορευομένου τινὰ πτωχὸν αἰτήσαι
ἐλεημοσύνην· ὁ δὲ μὴ ἀμελήσας, ἀλλὰ προθύμως ἀπελθὼν καὶ
λαθῶν πάντας, κατασκοπεύει κρυπτὸν τόπον, καὶ ἐκδυσάμενος τὴν
ἐσθῆτα αὐτοῦ ἀπέδωκεν τῷ πτωχῷ καὶ εὐρέθη γυμνός. Μόνον
10 τὸ φελώνιον περιβαλλόμενος (τοῦτο δὲ μνημονεύεται τοῦ ὁσίου
ἀνδρός, ὅτι οὐδέποτε δεύτερον ἱμάτιον ἐφόρεσεν, ἵνα τὴν διδαχὴν
τοῦ θεσπύτου αὐτοῦ ποιήσῃ· "Μὴ κτήσασθε δύο χιτῶνας, μὴ βα-
λάντιον, μὴ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν, μὴ ἄργυρον, μὴ χρυ-
σόν· καὶ ἐάν τις αἰτήσῃ τὸ ἱμάτιον, ὁὐδ' αὐτῷ, καὶ ἀπὸ πάντων
15 ἀμερίμνους [ἑαυτοῦς] ποιήσαστε") καὶ πάλιν ἐλθὼν καὶ εἰσελθὼν
ἀνὰ μέσον πάντων, οὐδεὶς ἔγνω τὸ γεγονός. Ἐλθόντες δὲ ἐν τῷ
εὐκτηρίῳ οἴκῳ τῆς ἁγίας μάρτυρος Ἀναστασίας ἀπέθεντο τὰ ἅγια
λείψανα, καὶ τῆς ἀκολουθίας πάσης γενομένης ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς
ἁγίας αναφορᾶς τοῦ ποιῆσαι τὴν ἀκολουθίαν εἶπεν ὁ ἀρχιεπίσκο-
20 πος τῷ μακαρίῳ Μαρριανῷ· "Ἡ χαρὰ αὕτη ὑμετέρα ἐστὶν κέ-
λευσον τὸ μυστήριον ἐκτελέσαι". Ὁ δὲ μετὰ πάσης προθυμίας
δεξιόμενος ἐποίησε τὴν ἀκολουθίαν, καὶ ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ ἀσπασμοῦ,
ὡς ἔθος ἐστὶν τοῖς ἱερεῦσιν, νίπτων τὰς χεῖρας περιεπλεκεν τὸ
φελώνιον αὐτοῦ συσφίγγων, ἵνα μὴ ὀραθῆ, ὅτι γυμνός ἐστιν· οἱ
25 δὲ παρεστῶτες ἱερεῖς καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἐθεάσαντο, ὅτι βασι-
λικὴν στολὴν ἦν ἐνδοδυμένος ἐνδοθεν τοῦ φελωνίου αὐτοῦ. Πλη-
ρώσας δὲ τὴν εὐχὴν τοῦ μυστηρίου, καὶ ἐν τῷ μεταλαμβάνειν
πάντας τῆς ἀγράντου κοινωνίας ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἐθεώρουν
ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ φαινομένην τὴν στολὴν διαλάμπουσαν
30 καὶ οὐκ ᾔδεισαν τὸ γεγονός· τινὲς δὲ φθόνῳ φερόμενοι δια-

8 κὼδ. ἐντ. — 9 κὼδ. αἰσθητα. — 10 κὼδ. περιβαλλόμενος. — 12 Μαρθ. ε', 9, 10.
Μάρκ. ε', 8, 9. Λουκ. 3 || κὼδ. κτήσασθαι. — 13 κὼδ. χρυσοῦ] ἀπόργ. χρυσοῦ. — 14 Μαρθ.
ε', 40. — 15 Κορινθ. 1, ζ', 32 || κὼδ. ποιήσασθαι. — 16 κὼδ. ἀναμείσω. — 24 κὼδ. ὀραθῆ.

βάλλουσιν αὐτὸν τῷ ἐπισκόπῳ· ὃ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· “Κἀγὼ ἐθεασάμην”.

6. Πληρωθείσης δὲ τῆς πάσης ἀκολουθίας καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸ σκευοφυλάκιον τῆς αγίας Ἀναστασίας, ἤρξατο ἐγκαλεῖν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Γεννάδιος τῷ μακαρίῳ Μαρζιανῷ λέγων· “Τί 5 τοῦτο ἐποίησας καὶ παρὰ τοὺς κανόνας ἔπραξας; μὴ ἔδει σε βασιλικὸν φόρεμα φορέσαι”. Ὁ δὲ μετὰ ταπεινοφροσύνης ἔπεσεν πρὸς τοὺς πόδας τοῦ ἐπισκόπου λέγων· “Συγχώρησόν μοι, πάτερ, ὅτι οὐκ ἐποίησά τι τοιοῦτον”. Λέγει δὲ αὐτῷ· “Ἐθεασάμεθα οἱ πάντες καὶ σὺ ἀρνείσαι; Καὶ προσελθὼν ἐκούφισεν τὸ φε- 10 λόνιον αὐτοῦ καὶ εὐρέθη γυμνὸν τὸ σῶμα αὐτοῦ· καὶ μαθὼν παρ’ αὐτοῦ τὴν αἰτίαν ἐδόξασεν τὸν Θεὸν τὸν διδόντα χάριν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ φυλάττουσιν τὰ προστάγματα αὐτοῦ. Καὶ ἦν ἐν ἀγγαλίᾳσσι πολλῆ τὸ πλῆθος, τὸ δὲ γινόμενον ἔδειξεν τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν καὶ τρόποιον ὑπῆρχεν κατ’ αὐτοῦ [τοῦ] Διαβόλου 15 καὶ τῆς Ἀρείου κακοδοσίας· ὡσπερ γὰρ ποταμός, οὕτως συνέρρει τῶν πιστῶν τὰ πλήθη· τὸν τε σεπτὸν οἶκον ἀναθεωροῦντες ἐξεπλήττοντο, θαυμάζοντες τὸ μέγεθος, τὴν εὐπρέπειαν, τὴν τῶν πάντων πολυτέλειαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, τὸν ἐν τῇ ὁμοουσίῳ τριάδι προσκυνούμενον· καὶ εἴ τις ἀφηγγήσασθαι βουληθείη τὰ τότε 20 γινόμενα, οὐ δύσκει μὲν τοῖς ἀνθρώποις [τοῖς] πιστοῖς ἀπίθανος, φόβος δὲ οὐ μικρὸς ἐλαττώσαι τῷ λόγῳ τὴν τοῦ πράγματος ἀληθῆσαι· ἱκανὰς γὰρ ἐφεστῆς ἡμέρας τε καὶ νύκτας διετέλουν ἐορτάζοντες, τῶν μὲν ὑποχωρούντων, τῶν δὲ ἐπιρρεόντων, ὥστε πολ- 25 λάκις καὶ ἐπὶ μιᾷς ἡμέρας ἀμείβεσθαι τὸ τοῦ λαοῦ πλῆθος, ἔνδοθεν τῶν ἁγίων περιβόλων γινόμενον καὶ αὐτίς ἐκκενούμενον παραχωρήσει· τῶν ὑπεισιόντων. Ἄλλ’, ὡσπερ εἴρηται, οὐκ ἀραεῖ λόγος ταῦτα παριστᾶν, πλὴν ὅτι θαυμαστόν οὐδὲν πολλὰ καὶ παράδοξα περὶ τὸν ἅγιον τοῦτον γίνεσθαι θαύματα, τὸν κατ’ ἐπαγγελίαν Θεοῦ γινόμενον· ὅτι δὲ τοῦτο ἀληθές, διηγήσομαι. 30

3 εἰσελθόντες] ἀπόλυτος ὀνομαστική ἕφα καὶ σ. 262, 10 καὶ 27.—10 κῶδ. ἀρνῆσαι.—12 κῶδ. διδόντα.—14 κῶδ. ἐπαγγελίᾳσσι - - γινόμενον.—15 προσέθηκα τὸ τοῦ καὶ μετ’ ὀλίγα τὸ τοῖς.—16 κῶδ. ἀρείου.—21 κῶδ. ἀπίθανον.—23 κῶδ. ἐφ. ἐξ ἡφ || κῶδ. δι. ἐτέλουν.—25 κῶδ. ἐπιμύς.—27 κῶδ. ἐπ. εἰσιόντων || ὡσπερ] κῶδ. ὕπερ.

7. Πῦρ ἀθρόον ἐπέπεσεν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐν
τοῖς Δομνίνου ἐμβόλοις, καὶ ἀρξάμενοι ἐκ τῶν πρὸς τῇ ἀρ-
κτώα θαλάσῃ τόπων ἐπενέμετο πάντα μέχρι τῆς ἐν τῇ μεσημ-
βρία τῆς πόλεως θαλάσσης. Εἰκότως οὖν καὶ τὸν οἶκον τῆς ἀγίας
5 Ἀναστασίας ἤδη ἐγκαινισθέντα ἢ τῆς πυρᾶς περιεῖχεν ἀνάγκη,
καὶ τῶν οἰκείων ἀμελήσαντες συμφορῶν οἱ πολῖται περὶ τοῦ σε-
πτῶ οἴκου ἔτρεμον. Τότε οὖν ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος Μαρκιανὸς
τὰ ἅγια λαβὼν εὐαγγέλια ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ὁρόφης ἀνελθὼν, καὶ
ἐν μέσῳ τῆς φλογὸς γενόμενος, ἰκέτευεν λέγων· Κύριε Ἰησοῦ
10 Χριστέ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ τοῦ Ἀβραάμ τὴν θυσίαν
προσδεξάμενος καὶ τὸν ἐξ ἐπαγγελίας σῆς καὶ δωρεᾶς γενόμενον
αὐτῷ υἱὸν ἐκ τῆς σφαγῆς ρυσάμενος, ἐλέησον ἡμᾶς καὶ ἐξελθὺ ἐκ
τῆς ἀπειλῆς ταύτης τὸν ἅγιον οἶκον τούτον, τὸν κατὰ κέλευσιν καὶ
ἐπαγγελίαν σὴν οἰκοδομηθέντα. Μὴ ματαιώσωσιν ἁμαρτίαι τὸν
15 κάματον τῶν δούλων σου, μηδὲ γαλασάτωσαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν
Ἀρειανοί, ἀλλὰ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματι σου, ὕψιστε ὁ Θεός, ὁ
ἐν τῇ ὁμοουσίῳ τριάδι δοξαζόμενος. Ῥῦσαι ἀπὸ ρομφαίας τὴν
ψυχὴν μου καὶ ἐκ χειρὸς πυρὸς τὴν μονογενῆ μου". Καὶ μετὰ
πολλῶν δακρῶν ἐπιφθεγξαμένου τὸ Ἄμην ἐθεάσαντο πάντες
20 σχεδὸν οἱ παραγενόμενοι· τὸ πῦρ κύκλῳ τοῦ παντὸς οἴκου δια-
σπρίζον καὶ υποχωροῦν τῇ τοῦ δικαίου προσευχῇ, καὶ ἀπαυθῆς
χάριτι Θεοῦ ὁ πάνσεπτος οἶκος ἐτηρήθη, ὡσπερ οἱ τρεῖς παῖδες
ἐπὶ τῆς ἐν Βαβυλῶνι καμίνου. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα δι' αὐτοῦ
ὁ Θεὸς κατηξίωσεν θαυματουργῆσαι, καὶ μέχρι δὲ τοῦ νῦν θαυμα-
25 τουργεῖ τῇ δεήσει τῆς ἐνδοξοῦ μάρτυρος· καὶ γὰρ νόσους ποικίλας
θεραπεύει τῶν αὐτῇ προσφευγόντων, καὶ Δαίμονας ἀπελάσκει καὶ
φαρμακίας καταργεῖ, σωτηρίας τε τοῖς δεομένοις ἔστιν λιμῆν.

8. Κάκεινο δὲ χαριέστατον ἀπομνημονεύεται τῆς τοῦ πατρὸς
ἡμῶν Μαρκιανοῦ ἐπιεικειᾶς· τῶν γὰρ συνήθων αὐτῷ τινος τὸ
30 πλῆθος τῆς γενομένης δαπάνης ἀποθαυμάζοντας, εἶπεῖν αὐτὸς λέ-

2 κῶδ. ἐμβόλοις. — 4 κῶδ. εἰκότως. — 11 κῶδ. ἐξεπαγγελίας -- δωρεᾶς. —
14 κῶδ. ματαιώσωσιν. — 15 κῶδ. δούλων. — 24 κῶδ. θαυματουργεῖσαι. — 28 κῶδ.
ἀπὸ μνημονεύεται. — 29 κῶδ. τινος.

γεται πρὸς ἐκεῖνον "Εἰ θυγατέρα γάμῳ κατεγγυᾶν ἤμελλον κο-
σμικῶ, οὐκ ἂν τὰ πρὸς εὐπρέπειαν αὐτῇ παρεσιεύασται κατὰ τὸ
δυνατόν; πῶσω μᾶλλον τῇ τοῦ Χριστοῦ νύμφῃ ταῦτα καὶ ἔτι πολ-
λαπλασίονα προσφέρειν ἐχρήν, ἥτις καὶ τὴν ψυχὴν αὐτῆς ὑπὲρ
τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ νυμφίου. πίστεώς τε καὶ μαρτυρίας. δέ- 5
δωκεν"; Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐπράχθη καὶ ἔξεστιν τοῖς βουλο-
μένοις αὐτῇ τῇ ὄψει κατανοῆσαι τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ ἁγίου
οἴκου τῆς ἐνδόξου μάρτυρος Ἀναστασίας καὶ εὐρεῖν ὅτι πολλὰ τῷ
λόγῳ παραλέλειπται τῆς τοῦ Θεοῦ θαυμαστοποιίας καὶ τοῦ ὁσίου
πατρὸς ἡμῶν Μαρριανοῦ μεγαλουργίας· ἄξιον δὲ ἐν Κυρίῳ πι- 10
στοῖς ἀφηγήσασθαι, ὅπως καὶ τὸν πάνσεπτον οἶκον τῆς ἁγίας
Εἰρήνης πρὸς θάλασσαν καὶ τὸ ἐν αὐτῷ σεβάσμιον μαρτύριον τοῦ
ἁγίου Ἰσιδώρου συνεργία τοῦ Θεοῦ ὁ αὐτὸς ὅσιος τὴν μνήμην
πατῆρ ἡμῶν Μαρριανὸς κατεσιεύασεν. Μικρὸν δὲ ἀνωθεν καὶ
περὶ τούτου λεκτέον. 15

9. Ἦν γάρ καὶ πρώτην μικρὸς καὶ συνεσταλμένος ὁ αὐτὸς
οἶκος, οὔτε μεγέθει οὔτε ἄλλῃ κοσμήσει γνώριμος ὢν ὁ δὲ φι-
λάνθρωπος Θεὸς χεῖρωσεν δι' ἀποκαλύψεως ἐπιτρέψαι Γεναδίῳ
τῷ τῆς Θεοφιλοῦς μνήμης ἀρχιεπισκοπῶ Κωνσταντινουπόλεως,
[εἰπὼν αὐτῷ] "Αὔσον τὸν ναὸν τούτον καὶ ἐπὶ τοῦ μετὰ σέ [ἀρχιεπι- 20
σκόπου] ἐγερω αὐτόν". ὁ δὲ τὸ προσταχθὲν πληρώσας ἐκοιμήθη. Τὴν
δὲ τοιαύτην ὀπτασίαν μαθὼν ὁ τοῦ Θεοῦ θεράπων Μαρριανός, ἤδη
(καθὰ μικρὸν πρόσθεν εἴρηται) τὴν οἰκονομίαν τῆς ἀγιωτάτης Μεγά-
λης Ἐκκλησίας παραλαβὼν ἀναγκάτως ἐνενοήσε τὸ ἔργον καὶ πᾶσαν
εἰσήγεν προθυμίαν καὶ λαθῶν σχεδὸν πάντα ἐν τῷ τόπῳ γίνε- 25
ται, νυκτὸς τε ἐπιλαβούσης τοὺς συνόντας αὐτῷ ἀπολύσας καὶ τὰ
γόνυα κλίνας, ἔνθα νῦν τὸ ἅγιον ἱδρῶται θυσιαστήριον, ἐδέετο
τοῦ Θεοῦ λέγων «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ καὶ λόγε τοῦ Θεοῦ,
ὁ λυτρωσάμενος τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς τῶν εἰδώλων
πλάνης καὶ τῇ ἀρρήτῳ σου ἀναστάσει καταργήσας τὸν θάνατον 30

4 κῶδ. προσφέρειν ἔχρησι, αὐτῆς. — 12 τῷ κῶδ. τοῖ. — 15 κῶδ.
λεκτέον. — 16 κῶδ. πρώτῃ. — 19 κῶδ. Θεοφιλοῦς. — 20 προσεδήμα τὸ εἰπὼν
αὐτῷ καὶ τὸ ἀρχιεπισκόπου. — 23 κῶδ. καταμικρῶν.

καὶ τοῖς ἁγίοις σου μαθηταῖς εἰπὼν "εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν ἀφήμι ὑμῖν", ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἁγιάσον αὐτόν, καὶ ἀνάστησον οἶκον ἐπὶ τῷ ἁγίῳ σου ὀνόματι, ὅτι σὺ εἶ ἡ εἰρήνη πάντων ἡμῶν, καὶ ἔγειρον κατὰ τὴν
5 ἀψευδῆ σου ἐπαγγελίαν ἅγιον ἐν αὐτῷ θυσιαστήριον. Ναί, δέσποτα ὕψιστε, γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι πάντα δύνασαι· ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐδέν». Καὶ πολλὰ θαυμάσια καὶ εἰπὼν τρίτον τὸ Ἄμην ὑπὼν κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ κατέχεται, καὶ χρηματισθεὶς κατ' ὄναρ τὸν τύπον τῆς τοῦ οἴκου
10 κατασκευῆς καὶ δόξης θείας ἀκούειν φωνῆς λεγούσης αὐτῷ, "Μαρκιανέ, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι", ἀνεβόησε λέγων "Πιστεύω, Κύριε· βοήθει μου τῆ ἀπιστία". Καὶ ἀναστὰς μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἀφηγησάμενός τε τῷ ὄσιωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ τὴν ὑπασίαν, καὶ αἰτήσας αὐτὸν εὐχὴν ἐπιτελέσαι, εὐθέως εἶ-
15 χετο τῶν ἔργων· καὶ ἵνα πρὸς τὸ ὑποδειχθῆν αὐτῷ σχῆμα μεγαλοπρεπῆ τὸν οἶκον ἀναστήσῃ, παραχρῆμα πολλῷ πόνῳ καὶ δαπάνῃ τὴν πλησίον θάλασσαν ἐξωθήσατό τε μέχρι μέσου σχεδὸν τῆς νῦν ἐκκλησίας ἐπικλύζουσαν. Ὅντως τῆς τοῦ Κυρίου δυνάμεως καὶ τοῦτο ἐστίν, κατὰ τὸ γεγραμμένον "αὐτὸς ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτήν".
20 10. Μετὰ δὲ τὴν τῶν θεμελίων θέσιν ἀρμοδίως προσέκοπτεν ἡ ἄλλη τοῦ οἴκου κατασκευὴ κίονας γὰρ διαπρεπεῖς στοιχηθῶν στήσας ἐκατέρωθεν, καὶ τούτοις ἄλλους ἐπιθεῖς, τὰς τε κάτω στοᾶς καὶ τὰς ὑπερκειμένας εἰργάσατο. Ἐἴτα διαλαβὼν ὑπαίθρους τὸν οἶκον πανταχόθεν, οὕτως τὴν ὀρόφην ἐπιτίθησιν, ξύλοις αὐτὴν
25 ὑπερμεγεθέσιν ἀσφαλίσάμενος καὶ μολίβδῳ καλύψας. Καὶ τί ἂν τις εἴποι περὶ τῆς τῶν τοίχων στερρότητος, ἢ τῆς τοῦ ἐδάφους εὐπρεπειας, ἢ τοῦ πλήθους καὶ κόσμου τῶν θυρῶν, πρὸς ἀναλογίαν τοῦ παντὸς οἴκου πεποιημένων; φαίνεται γὰρ πᾶς λόγος τῆ ἀληθείας τῶν ἔργων ἐλαττούμενος. Ἐκεῖνο καλὸν προσθεῖναι τῶν

1 Ἰωάν. εὐαγ. εἰ', 27. — 2 κῶδ. ἀφίειμι. — 6 Ματθ. ε', 10. — 7 Ἰωβ ε', 13. μβ', 2. — 8 κῶδ. καικονομίαν. — 16 κῶδ. μεγαλοπρεπεῖς - - παρὰ χορῆμα. — 17 κῶδ. ἐξωθίσαστο. — 19 Ἰωάν. κγ', 2 || κῶδ. ἐπιθαλασ. — 21 κῶδ. πρεπῆς. — 22 κῶδ. ἐπιθεῖς. — 24 ὀρόφην· οὕτως ὡδε καὶ κατόπι. — 29 κῶδ. προσθήκαι.

γὰρ ἐστώτων δύο μεγάλων κίωνων πρὸ τοῦ σεπτοῦ θυσιαστηρίου
 μελλόντων ἀφίστασθαι, συνέβη τὸν ἕνα τούτων ἐκ τῆς τοῦ εὐθροῦ
 βασκανίας ἐπὶ πολὺ τῆς ἀρμοδίας κωλύεσθαι στάσεως, διαρρηγνυ-
 μενων πολλάκις τῶν ὀργάνων καὶ τῶν ἐργαζομένων ἀπολεγόντων
 ἴσως καὶ εἰς ἀνέλπιστον αὐτοῖς περιστασθαι τὸ ἔργον, εἰ μὴ 5
 φρονήσαντες πρὸς τὸν ὄσιον ἀνέδραμον Μαρκιανόν, τὸ γεγονός
 ἀπαγγέλλοντες· ὁ δὲ μαθὼν καὶ θαρρεῖν εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ βοή-
 θειαν παραινέσας ἔρχεται κατὰ τὸν τόπον, καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖ-
 ρας εἰς προσευχὴν καὶ τὸν σωτήριον τοῦ σταυροῦ τύπον ποιήσας,
 ἐπετίμησεν τῷ μισοκάλῳ λέγων· " Ἐγθρὲ πάσης ἀληθείας, παῦσαι 10
 διαστρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας". Καὶ συνεφαψάμενος
 ταῖς ἤδη γεγηρακυῖαις αὐτοῦ χερσίν τοῦ ἔργου, εὐκολον ἐποίησατο
 τὴν τοῦ κίονος στάσιν· μένει δὲ μέχρι νῦν τοῦ γενομένου θαύ-
 ματος ἢ φανέρωσις, εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ἐμφανισμένης
 τῷ αὐτῷ κίονι κλίσεως περὶ τὴν ὀρθὴν αὐτοῦ στάσιν, ὡς ἔστη 15
 κεν ἐξ ἀριστερῶν τοῦ θυσιαστηρίου, ἕτοι· τῶν πρὸς ἀνατολὰς εὐ-
 χομένων. Ἐπι δὲ καὶ τὸ κατασκευασθὲν σεπτὸν φωτιστήριον μεστὸν
 πάσης ἐκπλήξεως· πάντα γὰρ στοαῖς διείληπται, ὡσπερ τὴν ἐν
 Ἱερουσαλήμ Προβατικὴν Κολυμβήθραν κατασκευασθῆναι συνέβαι-
 νεν, ὅπου τηρικῶτα τὸ τῶν ἀσθενούντων ἀνεκλίετο πλῆθος. Ἐν- 20
 ταῦθα δὲ μεῖζω τὰ θαύματα· ἐκεῖ μὲν γὰρ διὰ τῆς τοῦ Ἀγγέλου
 τοῖς ὕδασι ἐπιφοιτήσεως ἕνα μόνον, καὶ αὐτὸν δυσχερῶς, ὑπῆρ-
 χεν θεραπεύεσθαι· δοῦλος γὰρ ἦν ὁ τούτοις διακονούμενος· ἐν
 τούτῳ δὲ, δεσποτικῆς οὔσης τῆς χάριτος καὶ ἐπιφανείας, ἀμαρτη-
 μάτων μὲν οἱ τῷ ἁγίῳ φωτίσματι προσιόντες ἄφεσιν λαμβάνουσιν· 25
 οἱ δὲ ὡς τῷ σεπτῷ οἴκῳ προστρέγοντες καὶ νόσων ποικίλων καὶ
 πάσης βιωτικῆς ἀπαλλάττονται δυσκολίας. Ἐδείξεν δὲ ὁ πατήρ,
 ὅτι τῆς Προβατικῆς εἰργάσατο σχῆμα τι· καὶ γὰρ θόλοις τὸν ὄρο-
 φον καταμετρήσας καὶ χρυσῷ λίθῳ κοσμήσας, τὰ τῶν νοσούντων

3 κῶδ. ἐπιπολυ || κῶδ. ἀρμοδ. κολυεσθαι - - διαρρηγνυμένων. — 11 Πραξ. ιγ,
 10. — 15 κῶδ. κλίσεως. — 16 κῶδ. ἐστὶ κεν ἐξ ἀριστερῶν τ. θυσιαστηρίου ἕτοι. —
 19 κῶδ. κολυμβήθραν. — 20 Ἰωάν. εὐαγ. ε', 1 κέ. — 23 κῶδ. ἀνοούμενος. —
 27 κῶδ. ἀπαλλάττονται. — 28 κῶδ. σχήματι. — 29 κῶδ. καταμετρήσας.

ἀπεγράψατο σχήματα, ὡς πάρεστιν αὐτῇ τῇ ὕψει καταλαβεῖν· δι' ὑπερ οὐδὲν πλέον εἰπὼν περὶ τῆς ἐν τῇ διακοσμῆσει πολυτελείας ἐφ' ἕτερον τρέψω τὸν λόγον.

11. Ὁ ἐν ἁγίοις Μαρκιανὸς πολλὴν προθυμίαν [ἔχων] ἐν ταῖς
5 τῶν εὐκτηρίων οἴκων οἰκοδομαῖς ἐσπούδασεν καὶ τίμια λείψανα τοῦ
ἁγίου μάρτυρος Ἰσιδώρου κομίσει, οἶκον αὐτῷ σεπτῶν ἀναστήσει,
καὶ τόπον ἐπιτήθειον ἀνεσκοπεῖτο· τέως δὲ τὴν τὰ ἅγια δεξαμένην
λείψανα σαρὸν παρακατέθετο ἐν τῷ τότε κατασκευασμένῳ παρ' αὐ-
τοῦ σκευοφυλακείῳ τῆς ἁγίας Εἰρήνης, καὶ μετὰ μικρὸν ἐπιχει-
10 ροῦντος αὐτοῦ πρὸς ἕτερον ταῦτα τόπον μεταγαγεῖν, οὔτε σαλευεῖν
ἔτι τις τὴν θήκην δυνατὸς ἦν, καὶ θεῖον εἶναι τὸ τῆς κωλύσεως
[αἴτιον] ἐφαίνετο ὕστερον δὲ λέγεται καὶ δι' ἐπιφανείας αὐτὸν
τοῦ μάρτυρος γινῶναι, ὅτι ἐπαναπαύεται τῷ τόπῳ, καὶ οὕτω λοι-
πὸν τῇ ὀπτασίᾳ πειθαρχήσας τὸν προκείμενον οἶκον τῇ ἁγίᾳ
15 Εἰρήνῃ κατασκεύασεν εἰς τιμὴν τοῦ ἐνδόξου μάρτυρος Ἰσιδώρου,
ὅστις καὶ διὰ πολλῶν θαυμάτων παρίστησιν τὴν οἰκίαν ἐν τῷ
τόπῳ παρουσίαν, ἐκάστῳ τῶν θεομένων χάριτι Θεοῦ τὰ πρόσφορα
δωροῦμενος, Δαιμόνων τε καταργῶν κακίαν καὶ τοῖς ἐν θαλάσσει
κινδυνεύουσιν παριστάμενος καὶ ἰώμενος ψυχὰς τε καὶ σώματα
20 τῶν εἰς τὸν ἅγιον οἶκον αὐτοῦ καταφευγόντων.

12. Ὁ δὲ ὅσιος πατήρ Μαρκιανὸς τὸν τῆς ἁγίας Εἰρήνης
σχεδὸν εἰς τέλος κατασκευάσας οἶκον, καὶ μέλλον ἔτι διακοσμεῖν,
πρὶν γενέσθαι τὸν ἐγκαινισμὸν καταλύει τὸν βίον ἐν γῆραι καλῶ
καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ἀπέρχεται ἐπευξάμενος καὶ εἰπὼν· "Τριάς
25 ὁμοούσιε, εἰς χεῖράς σου παρατίθημι τὸν οἶκον τῆς εἰρήνης σου,
ὃν κτίσαι μοι ἐκέλευσας", καὶ εὐθέως ἀπέδωκεν τὴν ψυχὴν· τὸ
δὲ ἅγιον αὐτοῦ σῶμα οἱ τε εἰς τὸν εὐαγγῆ κληρὸν τεταγμένοι καὶ
αὐτὸς ὁ ἀρχιεπίσκοπος καὶ πλῆθος μοναχῶν, γυναικῶν τε σεμνῶν
τάγματα καὶ τῶν ἐν τέλει λογάδων συνελθόντων, μετὰ τῆς πρε-

1 κῶδ. αὐτῆ.—4 προσέθηκα τὸ ἔχων.—7 κῶδ. ἐπιτήθειον.—8 κῶδ. σαρὸν - -
κατασκευασμένῳ πατρὸς αὐτοῦ.—10 αὐτοῦ] κῶδ. αὐτὸν προσέτερον.—11 κῶδ. κολυ-
σεως.—12 προσέθηκα τὸ αἴτιον || κῶδ. διεπιφανείας.—16 κῶδ. ὅστις καὶ διαπολ-
λῶν.—22 κῶδ. διακοσμῆσιν.

πούσης ὁσίοις τιμῆς προπέμφαντες ἀπέθεντο κατὰ κέλευσιν αὐτοῦ ἐν τῷ προφητείῳ τοῦ ἁγίου βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐν τοῖς Δαυιήλ, πλησίον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μωκίου· γίνεται δὲ ἡ ὁσία αὐτοῦ μνήμη μηνὶ Ἰαννουαρίῳ ι'. Τοῦ δὲ οἴκου τῆς ἁγίας Εἰρήνης ἐποιήσατο πρόνοιαν ἡ εὐσεβεστάτη Βηρήνα, τὰ τε λείποντα κοσμή- 5
σασα καὶ τὴν ὀρόφην χρυσῷ κάλλωπίσασα, ὥσπερ δηλοῦται καὶ διὰ τῆς ἐν αὐτῇ ἐπιγραφῆς· καὶ γίνεται τὰ ἐγκαίνια τῆς ἁγίας Εἰρήνης μηνὶ Ἰαννουαρίῳ κ', καὶ προθυμία πολλὴ τοῦ πλήθους ἦν συντρέχοντος καὶ διὰ τὸ κάλλος τοῦ οἴκου καὶ διὰ τὴν κατασκευάσαντος ὁσίου ἀνδρὸς μνήμην, ὥστε καὶ [θ] ἀπλότῃτι κρατούμε- 10
νος λέγειν· "Ἰδοὺ καὶ ἄλλη θυγάτηρ τοῦ ὁσίου Μαρκιανοῦ, ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας".

13. Ἐκεῖνο δὲ προσθεῖς ἐκ πολλῶν τῶν τοῦ πατρὸς ἀρετῶν διηγήσομαι· καὶ γὰρ τὰ ἐκ τῶν γονέων καὶ τοῦ γένους εἰς αὐτὸν ἐνεχθέντα ἅπαντα σχεδὸν θαυμάσας περὶ τὴν κατασκευὴν καὶ 15
ἐπιμέλειαν τῶν τε εἰρημένων καὶ ἄλλων εὐαγῶν οἴκων, ταυτέστιν [τὸ] τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ ὄντος ἐν τῷ Τενέτρα πανάρεστον εὐκτῆριον κοσμήσας καὶ θαυμαστῶς διαγράψας, ἄξιον τοῦ ἐνόησου μάρτυρος, καὶ [τὸ] τοῦ ἁγίου Στρατονίκου τοῦ ὄντος ἐν τῷ Ῥηγίῳ κατασκευάσας καὶ εὐπρεπῶς κοσμήσας, καὶ τὰς τῶν πτωχῶν ἀπο- 20
τροφὰς παρέχων, οὕτως σύμμετρος ἦν περὶ τὴν ἑαυτοῦ διαίτην τε καὶ χρεῖαν. Καὶ ἄλλο μυστήριον ἀπομνημονεύεται τοῦ ἐν ἁγίοις Μαρκιανοῦ, ὅτι περιερχόμενος τὰς πλατείας καὶ τοὺς ἐμβόλους περιήκει ποῦ ἂν εὔροι νεκρὸν κατακείμενον ἐν πτωχείᾳ, ἵνα ἐπι-
μελήσῃται αὐτοῦ· καὶ ἔλουεν καὶ ἐνέδυνεν καὶ ἔλεγεν πρὸς τὸ σῶμα· 25
"Δεῦρο, ἀδελφέ, ὁς μοι τὴν ἀγάπην"· καὶ ἤγειρετο ὁ νεκρὸς καὶ ἤσπάζετο αὐτὸν καὶ πάλιν ἀνεπαύετο, ὥστε αὐτὸν εἰς ἄκρον καρ-
τερίας καὶ ἀκτημοσύνης ἐλθεῖν.

14. Λέγεται γοῦν, ὅτι ἐκ μνήμης ἁγίων ἐπανιόντος αὐτοῦ—

1 κῶδ. κατακέλευσιν. — 7 κῶδ. ἐναυτῆ. — 10 προσεθηκα τὸ ο. — 17 προσέθηκα τὸ το· οὕτω καὶ κατόπι || κῶδ. οὕτως || Τενέτρα] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. — 19 κῶδ. οὕτως. — 20 κῶδ. εὐπρεπῆ. — 21 κῶδ. ἑαυτοῦ διαίτην. — 24 περιήκει] κῶδ. περὶ εἶη. — 25 κῶδ. ἐπιμελήσῃτε αὐτῷ. — 26 κῶδ. ἐγείρετο. — 27 κῶδ. ἀνεπέετο. — 29 κῶδ. γ' οὖν.

καὶ γὰρ εἰς τὰ τοιαῦτα προθύμως συνέτρεχεν —, κατάβροχος ὑπὸ
ἄμβρου ὁ περικείμενος αὐτῷ γέγονε χιτῶν. Εἰσελθὼν ταῖνον εἰς
τὸ ἑαυτοῦ κελλίον καὶ μετρίους ἐκπυρώσας ἄνθρακας ἔμενον τὸ
ἱμάτιον καταψύχων· οὐδὲ γὰρ ἄλλο ἐκέκτητο εἰς τὸ περιβαλλό-
5 μενον αὐτὸν τὴν συνήθη ποιήσασθαι προέλευσιν. Κατὰ συγκυρίαν
δὲ ὁ τότε θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος μετεπέμπετο τὸν ὄσιον, οἱ δὲ
ἀποσταλέντες κεκλεισμένοι ἐρόντες τὸ κελλίον ἐνώχλου ἐξῶθεν
τὴν αἰτίαν λέγοντες· ὡς δὲ παραγίνεσθαι ὑποσχόμενος διέτριβεν,
διὰ τὸ μήπω καταψύχθαι τὸ ἱμάτιον, συνέβη τινὰς τῶν καλούντων
10 θεάσασθαι διὰ σκίδος τὸ γινόμενον καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι
τὸ θεαθῆν· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ κατανόησαντες ἀπῆλθον ἐκπεπληγμέ-
νοι καὶ ἅπαντα ταῦτα τῷ ἀρχιεπισκόπῳ διηγήσαντο· τὸν δὲ, λέ-
γουσιν, ἀκούσαντα καὶ ἡσύχως ἐπιμειδιάσαντα τοῖς παροῦσιν εἶ-
πεῖν «Μηδαίς θαυμαζέτω ταῦτα περὶ Μαρκιανοῦ μανθάνων· ταύ-
15 τὴν γὰρ ἐκ νεότητος ἔσχεν τὴν μελέτην, ὅλον ἑαυτὸν ἀναθεῖς
τῷ φιλανθρώπῳ Θεῷ καὶ ἔργῳ τὸ ἀποστολικόν πληρώσας, ἐν ᾧ
εἴρηται· "Ἐχοντες διατροφάς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρεσθησό-
μεθα" χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου
πνεύματος, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
20 αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν».

1 κῶδ. κατάβροχος.—4 κῶδ. περιβαλλόμενον. — 6 ὁ τότε] κῶδ. ὅτε.—7 κῶδ.
κεκλεισμένοι - - ἐνώχλου. — 9 κῶδ. καταψύχθαι. — 10 κῶδ. διασπίδος - - συ-
κουτῶ.—13 κῶδ. ἰσχύως ἐπὶ μηδιάσαντα. — 15 κῶδ. ἐαυτῷ.—17 Τιμοθ. 1, ε', 8.

XV.

ΜΗΝΙ ΟΚΤΩΒΡΙΟΙ ΙΕ'.

Βίος καὶ πολιτεία καὶ μερική θαυμάτων διήγησις τῶν ὁσίων
καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν

ΚΟΣΜΑ ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

τῶν ποιητῶν.

1. Ὁ μέγας οὗτος καὶ περιβόητος καὶ ἐν ἁγίοις περιδοξος,
ὁ ἀληθῆς τῆς ἀληθείας κόσμος, ὁ ἀντὶ χρυσοῦ καὶ μαργάρων
καὶ λίθων τιμίων τοῖς θεοπνεύστοις αὐτοῦ λόγοις κοσμήσας τὴν
ἐκκλησίαν, ὁ μιμητὴς κατὰ πάντα τῆς τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίας
καὶ ταπεινώσεως, ἐκ πατέρων μὲν ἔφυ πιστῶν καὶ τιμίων, εὐγε- 5
νῶν τε καὶ σφοδρὰ πλουσίων καὶ τῇ τῆς ἐλεημοσύνης χάριτι κε-
κοσμημένων, ὡς ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γνωρίζεσθαι· πατρίδα
δὲ ἔσχε τὴν Κρητῶν νῆσον, ἐν ἣ καὶ γεννηθεὶς καὶ - - - - -

2. - - - - - οὕτως ὁ ἅγιος δι' ἀρετὴν Θεῷ γνω-
σόμενος ἐκ προνοίας αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀπίστοις ἔθνεσιν ἐν ριπῇ 10
γνώριμος, ὡς προείρηται, γέγονεν· "οὐ δύναται γὰρ πόλις κρυβῆναι,
ἐπάνω ὄρους κειμένη".

3. Ἀπῆραν τοίνυν ἐξ ἐκείνης τῆς νήσου, νότου βιαίου αὐτοῖς
ἐπιπνεύσαντος, καὶ πολλὰ τῶν συμπλεόντων αὐτοῖς πειρατικῶν
πλοίων κατεποντίσθησαν, τὰ δὲ λοιπὰ παρὰ τῆς τοῦ ἀνέμου 15
βίας σκορπισθέντα κατεσχεθῆσαν, ἄλλα ἀλλαχοῦ παρὰ τῶν Ῥω-

Κώδιξ 1-ος τῆς ἐν Χάλκῃ μονῆς τῆς Θεοτόκου, xiv ἐκστ., φ. 1083-121α.

7 Ματθ. εἰ', 38. Λουκ. ε', 44. — 8 μετὰ τὸ καὶ χάσμα· ἠλλοίπει δὲ τῷ κώδικι,
καθὼ φαίνεται, φῶλλον ἐν ἐνταῦθα. — 9 κῶδ. διαρετήν.

- μαϊκῶν πλοίων. Καί τὸ πορθμεῖον δέ, ἐν ᾧ περ καὶ ὁ ὄσιος ἦν, ἔμελλε βυθίζεσθαι· ἀλλ' ὁ μακάριος στὰς ἐνώπιον πάντων εἰς εὐχὴν μεγάλην τῇ φωνῇ ἐδέετο τοῦ Θεοῦ λέγων οὕτως· "Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ πατὴρ,
- 5 βοήθησον ἡμῖν καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς τὸν λαόν σου ἐκ τοῦ τῆς θαλάσσης κινδύνου, καὶ μεθ' ἡμῶν καὶ τοὺς αἰχμαλωτίσαντας ἡμᾶς, ὁ ἐντειλάμενος εὐχεσθαι ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν· πλέον γὰρ αὐτῶν ἦ τὴν ἐμαυτοῦ ἐπιζητῶ σωτηρίαν· ὁρῶ γὰρ ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν γενήσονται τῆ[ς] σ[ῆ]ς ποιμένης". Ταῦτα τοῦ ἁγίου εὐξαμένου, εὐ-
- 10 θέως ὁ κλύδων ἐλώφησε, καὶ ἐπιτηδείου ἀνέμου πνεύσαντος δι' ὀλίγων ἡμερῶν κατήντησαν εἰς Δαμασκόν, αὐτοῦ μόνου τοῦ πλοίου διασωθέντος ἀκινδύνως· ὁ δὲ τοῦ πλοίου ναύκληρος, Ἀσὴρ ὄνομα τῷ ἀνδρὶ, μετὰ καὶ ἐτέρων δύο τῶν ἐν τῇ πρύμνῃ κυβερνώντων εἶλεγον φωνῆς ἀοράτως ἀκοῦσαι, ὅτι "Καὶ ὑμεῖς σὺν τῷ πλοίῳ
- 15 ὑμῶν ἐμέλλετε τῷ βυθῷ παραπεμφθῆναι· διὰ τὰς ἀνομίας ὑμῶν δίκην ἀποτινύντες ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, ὃν ἀδίκως καταφρονεῦσατε· ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ συναπολέσθαι τὸν δίκαιον μεθ' ὑμῶν τῶν ἀσεβῶν, φιλανθρωπίας καὶ ὑμεῖς ἐτόχετε, ὥστε μετὰ τοῦ δικαίου καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κακουχομένους καὶ ὑμᾶς σωθῆναι. Ἔστε οὖν τοῦ λοιποῦ
- 20 μερίμνης ἔκτος καὶ φόβου". Ταῦτα λέγοντες ἐπίστευσαν τῷ σώσαντι· Θεῷ αὐτούς, καὶ κατηχηθέντες παρὰ τοῦ τρισμάκαρος Κοσμᾶ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ζωαρχικῆς τριάδος. Τοῦτο πρῶτον θαῦμα τοῦ ἁγίου, ὁ δὲ λόγος προτρέπεται καὶ τὰς κατὰ Δαμασκὸν ἀριστείας διηγῆσασθαι τοῦ ἀνδρός.
- 25 4. Τῇ οὖν Δαμασκῷ ἐπιστάς ὁ θεῖος οὗτος ἀνὴρ εὐθύς δηλὸς πᾶσιν ἐγένετο καὶ καταφανὴς τρόπῳ τοιῶδε· τῷ γὰρ Μανσοῦρ, ἄρχοντι· ὄντι τῆς Δαμασκοῦ τῷ τρικαῦτα καιρῷ, ὃν καὶ ἀμηρᾶν ἐκάλουν οἱ ἐγχώριοι, δεδώκασιν ὡς ἀπαρχὴν τὸν ὄσιον οἱ Ἀγαρηνοί, καὶ τοῦ ἁγίου πρὸς τοῦτο ἐπινεύσαντος· προσώρα
- 30 γὰρ τοῖς νοεροῖς ὀφθαλμοῖς οἷα προφή[τη]ς ὁ δίκαιος καὶ προσέγνω οἷον θήραμα ζωαρῆσαι· μέλλει ἐν τῇ τοῦ ἄρχοντος οἰκίᾳ· ὁ γὰρ δηλωθεὶς ἄρχων, ὁ καὶ κύριος ὀνομασθεὶς — φεῦ — τοῦ ὁσίου εἶχεν

υῖον ὡσεὶ χρόνων δώδεκα καὶ μικρόν τι πρὸς (παρήσω τὸ ἐθνικὸν αὐτοῦ ὄνομα, τὸ δὲ ἐκ τῆς ἁγίας κολυμβήθρας), τὸν τίμιον Ἰωάννην τὸν ποιητὴν, ᾧ ἐπώνυμον Δαμασκηνός· ἕτεροι δὲ τοῦτον Ἁγιοπολίτην καλοῦσιν, ὡς καὶ τὸν ὕσιον Κοσμάν. Οὗτος ὁ Ἰωάννης ἐν τοιαύτῃ ὦν ἡλικίᾳ ἀρετῆς ἐπεμελεῖτο ἀπάσης καὶ πρὸ τοῦ 5 βαπτισματος· φιλόπτωχος γὰρ ἦν καὶ ἐλεήμων ἄκρως, καὶ χριστιανοῖς συλλαλεῖν σφοδρὰ ἐπεθύμει, καὶ τὰς περὶ τοῦ Χριστοῦ ἐμφορομένας διδασκαλίας ἐν τοῖς ἁγίοις Εὐαγγελίοις ἐνωτιζέσθαι πάνυ ἠδέως καὶ διὰ σπουδῆς εἶχεν. Ὡς δὲ καὶ τὸν διδάσκαλον ἔνδον εὔρηκεν, ἱκέτης γίνεται τοῦ ἰδίου πατρὸς μαθητῆς γενέσθαι τοῦ 10 δικαίου, "ἵνα μὴ μόνον" φησὶ "τὰς τῶν Σαρακηῶν βίβλους ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν Ἑλλήνων παρὰ τοῦ διδασκάλου μάθοιμι". Οὕτως εἶπε καὶ ὁ πατήρ ἀσμένως κατένευσε πρὸς τὴν αἴτησιν, δίκαια τῷ παιδί καὶ λυσιτελῆ λέγοντι, καὶ ὑπεραγασθεὶς οὐκ εἶχεν ὁ τι καὶ γένοιτο ἐκ τῆς ἀπειροῦ χαρᾶς. Προσκαλεσάμενος οὖν τὸν σοφώ- 15 τатον Κοσμάν εἶπεν αὐτῷ· "Τὸν παῖδα τοῦτον, ὃν ὄρας, οὐκ ὡς κυρίου σου υῖόν ἢ κύριον βλέπε, ἀλλ' ὡς τέκνον, ἵν' εἶπω, καὶ δούλόν σου· δι' ἐμοῦ γὰρ γεννηθεὶς εἰς τάνδε τὸν βίον προήχθη καὶ ζῆ, τὸ δὲ καλῶς καὶ πεπαιδευμένως ζῆν καὶ δεόντως παρὰ σοῦ διδαχθεὶς ἔξει· θέλω δὲ, χωρὶς τοῦ γενέσθαι χριστιανόν, 20 τᾶλλα πάντα ποιῆσαι καὶ διδάξαι αὐτὸν κατὰ σὲ γενέσθαι". Οὕτως οἶδε τιμᾶν ἀρετῇ τοὺς κτωμένους αὐτήν· οὕτω δεῖξάξει Θεὸς τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν ἐξ ὅλης φυγῆς, ὥστε κυρίους εἶναι τῶν κυρίων μᾶλλον, ἢ δούλους.

5. Παραλαμβάνει τοίνυν τὸν μέγαν Ἰωάννην μαθητὴν ὁ μέ- 25 γας Κοσμάς, καὶ ἦν ἰδεῖν τὸν διδάσκαλον εὐλεῖν, τοῦ μαθητοῦ τυγχάνοντος εὐπειθοῦς· τότε γὰρ μαθητῆς διδασκάλου γινώσιν δέχεται καὶ διδάσκαλος τὸν ἔπαινον μᾶλλον, ὅτε τὴν διατριβὴν ὁ παῖς ἀσπάζεται· ποθεινότερα, τῷ τῆς φιλομαθείας ἐλαίῳ καταρ- 30 δόμενος· οὐκ ἔστι γὰρ ἄλλως προκόψαι μαθητὴν, εἰ μὴ τοὺς ὕγε- τοὺς τῆς σοφίας ὁ διδάσκαλος ἐκχέσῃ φιλοτίμως, ὃ δὲ δέχοιτο χαριέντως· δεῖται δὲ καὶ ὀρόμου καὶ σπουδῆς ἐκατέρα τα μέρη πρὸς

23 ἐξ ὅλης φυγῆς] Δευτερ. ε'. 5.

τὴν οἰκοδομὴν τῆς βελτιώσεως, ἵνα ὁ μὲν τὸν λόγον ἀκούῃ, ὁ δὲ τὴν ἀκοὴν εὐτρεπίῃ. Ὁ δὲ θαυμάσιος Ἰωάννης οὐ μόνον ἐν τοῖς σωματικοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς πνευματικοῖς παιδεύμασι μᾶλλον ἐξεπαιδεύθη· "σπουδῆ γάρ", ὡς πού φησί τις, "εὐφυΐα συνέδρα-
5 μεν", ὡς ἐν βραχέϊ χρόνῳ κατὰ πάντα ἴσος γενέσθαι τῷ διδασκάλῳ· οὐκ ἐπαύετο γὰρ μελετῶν τὸν νόμον Κυρίου ἡμέρας καὶ νυκτός, ἐπαγρυπνῶν καὶ σπουδάζων πλεῖστον ἐν τοῖς πνευματικοῖς διδάγμασιν, ἐς ὧν τι γίνεται θαύματος ἄξιον. Ἐπαγρυπνῶν γὰρ ποτε ὁ Ἰωάννης καὶ τὰ τοῦ θεοπάτορος Δαυὶδ μελετῶν λόγια καὶ
10 ἐνηθόμενος αὐτοῖς, ὕπαρ, οὐκ ὄναρ, αὐτὸν τὸν προφήτην ἐώρακε καὶ βασιλέα, βασιλικὴν πορφύραν καὶ διάδημα φοροῦντα· ὅς καὶ τὸν Ἰωάννην πρὸς ὄνομα καλέσας εἶπεν· "Ἰδοὺ, παιδίον, ἀπέσταλκέ με ὁ παμβασιλεὺς Χριστὸς ὑποδείξαι σοι ὅπως ὀφείλεις ὑποδέξασθαι τὴν τοῦ πνεύματος χάριν. Ἀνάπτυσον σὺν τῇ βίβλῳ, ἣν
15 ἐν χερσίν ἔχεις, ἧς αὐτουργὸς ἐγεγόνειν ἐγώ, καὶ εὗρησεις χάριν ἐκ Θεοῦ· τοῦτο δὲ τρισσῶς ποιήσον". Ὁ δὲ Ἰωάννης, μὴ φέρον τὴν θαυμαστὴν ἐκείνην καὶ ἐνδοξὸν ὄψιν, πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν πρὸς τοῖς ποσὶ τοῦ αἰοδύμου βασιλέως ἐκυλινδοῦτο καὶ ἐδέετο τῆς αὐτοῦ ἀντιλήψεως· οὐκ ἔφερε γὰρ βλέπειν τὴν ἀστράπτουσαν αἴ-
20 γλην ἐξ αὐτοῦ· ὁ δὲ κρατήσας τῆς χειρὸς ἀνέστησεν αὐτὸν τρέμοντα ὄμοῦ καὶ χαίροντα, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν εἰρημένην διανοήσας βίβλον εὔρεν οὕτως· "Τὸ πνεῦμα σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλης ἀπ' ἐμοῦ". εἶτα τὸ δεύτερον· "Πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου"· καὶ τὸ τρίτον· "Τῷ πνεύματι τοῦ στόματος
25 αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν". Ταύτης τῆς ὀπτασίας ἀξιωθεὶς ὁ Ἰωάννης, ἐπεὶ ἐμελλεν ἀναχωρεῖν ὁ φανείς, ἡσίου καὶ ἕτερόν τι παρ' αὐτοῦ ἀκοῦσαι καὶ μαθεῖν, καὶ τῶν τιμίων καὶ ἁγίων ποδῶν ἀπτόμενος παρεκάλει αὐτὸν ὑπὲρ αὐτοῦ εὔξασθαι. Ὁ δὲ ἐπήκουσε τοῦ νέου καὶ πρὸς αὐτὸν ἔφη· "Ἡ ἐν ἐμοὶ γενομένη τοῦ ἁγίου
30 πνεύματος ἐπιφοίτησις ἔσται καὶ ἐν σοί, τέκνον· ἀλλὰ σπουδάσον ταχὺ γενέσθαι πιστός· τὰ πρωτεῖα γὰρ δοθήσεται σοι τῆς Χριστοῦ Ἀναστάσεως· ἅμα γὰρ τῷ σῶ καθηγητῇ ἐλλαμφθήσῃ καὶ

λαληθήσεται ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ ἢ διδασκαλία καὶ ποίησις ὁμῶν”.

6. Ταῦτα πρὸ τοῦ βαπτίσματος τοῦ σοφοῦ Ἰωάννου τὰ ἐκ Θεοῦ δωρήματα. Τὴν οὖν φρικτὴν ταύτην καὶ φανεράν ἰδέαν ἰδὼν 5 εὐθύς δὴλῃν κατὰ μέρος τῷ διδασκάλῳ πεποίηκε, καὶ τοῖς ποσὶν αὐτοῦ προσπεσὼν καὶ ἀσπασάμενος ἡεῖου καὶ ἐδυσώπει ἀναγεννηθῆναι δι’ ὕδατος καὶ πνεύματος· ὁ δὲ θεῖος Κοσμάς τὴν συντριβὴν καὶ θερμστάτην πίστιν τοῦ θαυμαστοῦ θεασάμενος Ἰωάννου, κατηχήσας αὐτὸν καὶ διδάξας τὰ περὶ τῆς πίστεως, ἃ δεῖ ποιεῖν ὑπατίθει, καὶ νηστεύειν παρήνεσε καὶ τῆς τῶν ἀπίστων συναυλίας 10 ἀπέχεσθαι· ἀνεμίμησε δὲ καὶ τὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ βουλήν καὶ γνώμην καὶ ὡς, εἰ γνωστὸν γένηται, τὸν κίνδυνον ἀμφοτέροις ἔσον ἐπελθεῖν. Αὐτὸς δὲ διεβεβαίωτο λαθεῖν τὸν πατέρα τρόπῳ τοιῷδε· νόσον γὰρ προσποιησάμενος μὴ συνεστιᾶσθαι τούτῳ, μέχρις ἂν τελεσθῶσιν αἱ τοῦ φωτίσματος ἡμέραι, τὰ δὲ ἄλλα πάντα ῥαόν 15 κατωρθωκέναί δυνατῶς ἔχειν καὶ μὴ δεδιέναι τὸν ἀμνηρᾶν ἀνέπειθε τὸν διδασκαλον· οὐκέτι γὰρ ἡεῖου πατέρα καλεῖν, ἀντὶ πατρὸς καὶ πάντων προκρίνων τὸν διδασκαλον, ὡς κηδεμόνα καὶ προνοητὴν ψυχῆς ὁμοῦ καὶ σώματος. Ὁ δὲ μέγας Κοσμάς ἐδίδασκεν αὐτὸν πιστεύειν εἰς μίαν θεότητα, τὴν ἐν τρισὶ προσώποις νοου- 20 μένην καὶ γνωριζομένην, ἣ ἐστὶ πατὴρ υἱὸς καὶ ἅγιον πνεῦμα, καὶ τὴν ἔνταρχον οἰκονομίαν, εἰδέναι δὲ καὶ τὴν Θεοτόκον καὶ κατὰ σάρκα μητέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἐνὸς τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου τριάδος, καὶ τιμὴν καὶ προσκύνησιν ἀπονέμειν ταῖς σεβασμίαις εἰκόσι, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν κατὰ τὸν ὕρον τῶν ἁγίων 25 πατέρων, τῶν θεσπισάντων τὴν πίστιν, ἔχειν τε ψυχὴν καθαρὰν καὶ ἀγνότατον σῶμα καὶ ἀγάπην πρὸς πάντας ἀνθρώπους, συμπάθειαν πρὸς τοὺς θεομένους καὶ ἐλεημοσύνην πολλήν, τιμὴν μεγίστην εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς τὸν μονήρη βίον ἀσπασαμένους· αὐτοὶ γὰρ εἰσὶν ὀπλίται καὶ στρατιῶται Χριστοῦ καὶ ἀντίτι- 30 ποι τῶν ἁγίων Ἀγγέλων. Οὕτως οὖν αὐτὸν κατηχήσας καὶ τὰ νενομισμένα πάντα, κατὰ τὸν ἐξ ἀρχῆς τῆ ἐκκλησιαστικῆ καταστάσει διορισθέντα τύπον παρὰ τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων, τελέ-

σας ὁ αἰοίδιμος Κοσμᾶς, μηδὲν εἰδότες τοῦ ἀμηνᾶ, Θεοῦ συνουδοκοῦντος ἐβάπτισε τὸν Ἰωάννην εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

7. Γέγονε δὲ τι καὶ περὶ αὐτοὺς θαῦμα μέγιστον· ἀμφότεροι γὰρ ἐωράκεισαν, ὃ τε βαπτίζων καὶ ὁ βαπτιζόμενος, ἐν τῇ τοῦ ὕδατος καλυμβήθρᾳ παιδίον ὑπὲρ τὰς ἡλιακὰς ἀστράπτον λαμπηδόνας· ὅπερ καλέσαν αὐτοὺς ἐξ ὀνόματος εἶρηκε πρὸς ἀμφοτέρους, διδάσκον τὸν μὲν μέγαν Κοσμᾶν τὸ " Ἡ τὸ ἄσχετον κρατοῦσα καὶ ὑπέρρουν ἐν αἰθέρι ὕδωρ ", τὸν δὲ θεῖον Ἰωάννην τὸ
10 " Ἐν τάφῳ σωματικῶς, ἐν Ἀδῇ δὲ μετὰ ψυχῆς, ὡς Θεός ". Οὕτως ὁ χρηματίζων προσειπὼν, ὡς ἐν εἶδει πυρὸς ἀστραπῆς ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῶν, καὶ εὐωδίας ἀπείρου οὐ μόνον τὸ οἶχημα καὶ πᾶσαν τὴν περιουκίδα πεπλήρωκεν, ἀλλὰ καὶ ὄλην τὴν Δαμασκόν. Ταῦτα τῆς δι' ὕδατος καὶ πνεύματος ἀναγεννήσεως τοῦ τιμίου Ἰωάννου τὰ προτερήματα τῶν τοῦ Θεοῦ ὁρωεῶν· οὕτως ἐβεβαίωσεν ὁ Θεὸς τῷ γλυκυτάτῳ Ἰωάννῃ τὴν ἀληθινὴν πίστιν· προειδὼς γὰρ τὸ καθαρὸν αὐτοῦ καὶ ἔνθεον καὶ πιστὸν ἐξ αὐτῶν τῶν προσομιῶν θεολόγον ἀνέδειξε, διδάξας ἐν λόγῳ τὰ τῆς θεολογίας αἰρεῖν μυστήρια. Ὡ μακαρία καὶ ἅγια θυάς, πάτερ Κοσμᾶ καὶ σοφίας
20 Ἰωάννη δοχεῖον θεῖον, ἡ μέλος ἀνακρουσαμένη θεῖον, ἐν ᾧ θέλγεται πᾶσα ψυχὴ χριστιανῶν, οὐδεὶς πρὸ ὑμῶν οὔτε μεθ' ὑμᾶς τοιαῦτα μελισταγῆ ποιήματα τῇ ἐκκλησίᾳ ἐμυσταγώγησεν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐκαρποφόρησεν ὑμεῖς κατηρθεύσατε - - -

8. - - - - - καὶ πηγὰς δακρῶν ἐκχέοντος, καὶ ἴσως
25 τοῖς κολαζομένοις φωνὰς ἀφιέντος οἰκτρῶς, ἐπιβλέψας ὁ Θεὸς Ἄγγελον φωτὸς ἐξαπέστειλέ μοι, ὁρόσον ἐπιφερόμενον καὶ ὡς φῶς λάμποντα· ὅς καὶ ἐκ τοῦ τόπου με μεταστήσας ἐκείνου πρὸς ἄλ-

2 Ματθ. κη', 19. — 8 Ἡ τὸ ἄσχετον κέ] τροπίαρον τῆς ε' ὁδῆς ἀσματος κανόνος τοῦ Κοσμᾶ, ψάλλομένου τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ. W. Christ et M. Paraniikas, Anthologia graeca carminum christianorum, σ. 192. Ἄ. Π. Κεραμέως, Ἀνάλεκτα ἱεροσολ. σταχυολ. II, σ. 88. — 9 ὑπέρρουν] οὕτως ἐν τῷ κώδικι, καθὰ καὶ ἐν τῷ ἱεροσολομιτικῷ τυπικῷ, ἀντὶ τοῦ κοινοῦ ὑπερῶν, ὅπερ οὐ μόνον ἡ τοῦ Βαρθολομαίου τόπως ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ, ἀλλὰ καὶ ἡ τοῦ Νικοδήμου. Ἐορτοδρόμιον, ἐν Βενετία 1886, τ. 337. — 18 αἰρεῖν] κωδ. ἐρεῖν. — 23 Μετὰ τὸ κατηρθεύσατε χάσμα, κενόντος ἐνός, ὡς φαίνεται, φύλλου τοῦ κώδικος.

λον ἀπήνεγκεν, ἐν ᾧπερ εἶδον κυπάριττον βρίθουσαν καρποῖς, ᾧν τὸ εἶδος οὐκ ἰσχύω διηγήσασθαι· καὶ ὁ Ἄγγελος, ὁ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ διαγαγὼν με, προσεῖπεν· “Οὗτος ὁ τόπος τῶν ἐλεημόνων ἐστί, καὶ σὺ μὲν, εἰ καὶ ἄπιστος, ἀλλὰ τοῖς θεομενοῖσι ἰλαρὸν ὄμμα 5
παρεῖχες· καὶ εἰ κατὰ ἄγνοιαν ἐναπέθανες τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ’ οἱ τοῦ Χριστοῦ δοῦλοι Κοσμάς καὶ Ἰωάννης ὁ σὸς υἱὸς πρὸς τὸν Θεὸν 5
θεηθέντες τῆς κολάσεως ἐρρύσαντό σε, καὶ ἀπεστάλην, ὡς ὄρας, ἐξαιρούμενός σε τῆς τιμωρίας καὶ καθιστῶν σε εἰς τόπον ἀναπαύσεως”.

9. Οὕτω πρὸς τοὺς πόδας κείμενος ἐκεῖνος τοῦ ὁσίου Κοσμά 10
καὶ δοιούμενος ἔλεγεν ὁ τῆς βρασάνου ρυσθεις ἀμηρᾶς· ὁ δὲ μακαρίτης Κοσμάς εὐχὴν ἐπ’ αὐτῷ ποιήσας ἐξανέστησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς εἰς γῆν κατακλίσεως καὶ ἔστησεν ὄρθιον, καὶ λαβὼν χάρτην ἔγραψεν οἰκειοχείρως οὕτως· “Οἱ ἀνάξιοι δοῦλοι σου Κοσμάς καὶ 15
Ἰωάννης, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ, δεόμεθα τῆς εὐσπλαγγνίας σου· εἰσάγαγε τὸν Μανσοῦρ ἐν αὐτῇ φωτός. Ἡ ἐλπίς ἡμῶν τῶν σῶν δούλων, ἐπικάμφθητι ταῖς ἰκεσίαις ἡμῶν”. Καὶ ἐπιδεδωκότες αὐτὸν τῷ Μανσοῦρ ἐξαίφνης φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι, μεσοῦσης τῆς νυκτός, ὑπὲρ τὴν τοῦ ἡλίου λαμπηδόνα, καὶ 20
φωνὴ ἐκ τοῦ φανέντος φωτός ἐξηκούετο, “Ἡ δέησις ὑμῶν” λέγουσα “εἰσῆλθεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ”, καὶ ὁ ὀρώμενος ἀφανῆς ἐγένετο σὺν τῇ φωνῇ. Ἀληθῶς οὖν “θέλημα τῶν φοβουμένων καὶ ἀγαπώντων αὐτὸν ἐποίησεν ὁ Κύριος καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν ἐπήκουσε”. καιρὸς δὲ λοιπὸν ἐκβοῆσαι καὶ τὸ “Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν 25
καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ”. “ἐλεήμων καὶ οἰκτιρῶν καὶ πολέλεος” καὶ “τίς ἱκανὸς ἐξαιρεῖν τὰς δυναστείας αὐτοῦ, ἢ τὰς αἰνήσεις ἀκουστάς ποιῆσαι”· ἐνταῦθα γὰρ ἔσχε τέλος καὶ τὸ “Ἐτι σου λαλοῦντας ἐρεῖ ἰδοὺ πάρεμι”. Τὸ δὲ φανὲν ἐκεῖνο φῶς τὸν οἶκον ὅλον εὐωδίας ἀρρήτου πεπλήρωκεν, ὡς πάντας τῇ οἰκίᾳ προσδραμεῖν, ἐν ᾗ ὑπῆρχον οἱ ἅγιοι, καὶ γὰρ ἐκεῖθεν ὡς ἐκ πα- 30
ραδείσου λίαν εὐωδεις ὀσμαὶ ἐξεπορεύοντο. Καὶ τούτῳ μὲν μὴ δια-

22 Ψαλμ. ρμδ', 19. — 24 Ψαλμ. ρρς', 5. — 25 Νεεμιά θ', 17. — 26 Ψαλμ. ρε', 2. — 28 Ἰσαΐα νη', 9.

πιστείτω τις· οὐκ ἔστι γὰρ ἁμαρτία νικῶσα τὴν τοῦ Θεοῦ φιλαν-
θρωπίαν. Καὶ αὐτὸς Χριστὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἐν ταῖς ἀγίοις Εὐαγγελ-
ίοις εἶρηκεν, ὅτι· “Ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπης, ἐρεῖτε
τῷ ὄρει τούτῳ μεταβῆθι καὶ μεταβήσεται” πρὸς δὲ τοὺς ἀπιστοῦν-
5 τας ἱστορίαν ἀρχαίαν οὐ παραιτήσομαι διηγήσασθαι.

10 10. Τραϊανὸς ὁ βασιλεὺς διώκτης χριστιανῶν ἦν καὶ πολλοὺς
μάρτυρας ἀνέδειξε, τιμωρῶν αὐτοὺς διὰ τὸ τὸν Χριστὸν κηρύττειν·
“Ἐλλήν δὲ τυγχάνων τὸν βίον κατέστρεψεν ἄλλ’ εὐχὴ δικαίου τοῦ-
τον ἐρρύσατο τῆς ἐν τῷ Ἄδῃ κατακρίσεως· φασὶ γὰρ τὸν μέγαν
15 Γρηγόριον τὸν Διάλογον πορευόμενον ἐκ Ρώμης πρὸς τὸ Βυζάν-
τιον, χειμῶνος ὄντος πολλοῦ καὶ πλημμύρας τῶν ποταμῶν πολ-
λῆς, ἰδεῖν τὸν διερχόμενον λαὸν διανύοντα τὴν ὁδὸν ἀκωλύτως καὶ
διαπεραιούμενον ἀταράχως ἄνωθεν τοῦ πλακώματος, ὅπερ αὐτὸς
Τραϊανὸς κατεσκεύασε, καὶ ὑπερῷαυμάσαι τῆς σπουδῆς αὐτὸν καὶ
15 ὑπερεῦξασθαι καὶ τρεῖς ἡμέρας νῆστιν διατελέσαι· καὶ πρὸς Θεὸν
ἰκέτιδας αἶρειν χεῖρας, ὡς ἰλεως γένηται τῷ ἀνδρί, δι’ οὗ τοσοῦ-
τος λαὸς ἀλύπως διαβαίνει, διασωζόμενος ἐκ τοῦ βιαίου ροῖζου
τῶν ὑδάτων διὰ τῆς γεφύρας καὶ τῶν πλακωμάτων, ὧν εἰργάσατο.
Ταῦτα προσευχομένῳ πρὸς τὸ τέλος τῆς τρίτης ἡμέρας ἐπέστη
20 ἄγγελος λέγων πρὸς αὐτόν· “Παῦσαι, Γρηγόριε, τοῦ αἰτεῖσθαι
ὑπὲρ ἀσεβῶν”· ὁ δὲ οὐ μόνον οὐκ ἐπαύσατο, ἀλλὰ καὶ ἐκτενέ-
στερον προσήχετο, καὶ ἔτι δις τοῦ ἄγγελου ἐπιστάντος καὶ τὸν
δικαίον ἐπιστομίζοντος, οὐδ’ οὕτως ἔληξε τῆς εὐχῆς, ἀλλ’ ἐπέμενε
κράζων· “Οὐ μὴ κατάγω τὰς χεῖράς μου ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ οὐ-
25 ρανοῦ, ἕως εἰσακούσει κύριος ὁ Θεὸς τῆς μετὰ θακρῶν κραυγῆς
καὶ δεήσεώς μου καὶ ἐλεήσει αὐτόν”. Οὕτω δι’ ὕλης γύχετο τῆς
ἡμέρας· ὅτε δὲ ἤγγιξε πρὸς τὸ Βυζάντιον, εὐηγγελίσατο αὐτῷ ὁ
ἄγγελος, ὅτι· “Ἰδοὺ, Γρηγόριε, εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου καὶ
ἐρρύσθη ἀπὸ τῶν βασάνων Τραϊανός· πλην ὅρα μηκέτι εὖξῃ ὑπὲρ
30 ἄλλων τινῶν ἀσεβῶν, ἐπεὶ οὐκ εἰσακουσθήσῃ”. Εἰ τοίνυν πιστεύο-
μεν, ὅτι εἰσακούει ὁ Θεὸς δεήσεως δικαίων, πιστεύσωμεν καὶ τοῖς

διηγήμασι τούτοις καὶ δοξάσωμεν τὸν Θεόν. Ἄλλ' ἐπὶ τὸν εἰρμὸν τὸν λόγον ἀγάγωμεν.

11. Ὁ τοίνυν σοφώτατος Ἰωάννης μετὰ τοῦ οὐρίου Κοσμά τὰ χρήματα πάντα καὶ εἴ τι ἄλλο ἦν τῷ ἀποικομένῳ Μανσοῦρ 5
πένησι διανείμας ἐν Δαμασκῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὄρισις αὐτῆς, καὶ
μέχρι τῶν Ἱεροσολύμων ἐλθόντες, εἰς τε τοὺς ἐκεῖσε ἀγίους ναοὺς
ὄντας περινοστήσαντες καὶ τοὺς Ἀγίους Τόπους, καὶ ἐκ τῶν ἐν
αὐτοῖς ὄντων τιμίων πατέρων πλείστην ὠφέλειαν καρπωσάμενοι,
τῶν ἄλλων ὑπεριδόντες ἀπάντων, διατρέβειν μετ' αὐτῶν ἤρετι-
σαντο καὶ ἐνταῦθα πρῶτον γράφειν ἀπήρξαντο καὶ τὰ ποιήματα 10
μελωδεῖν· ἐδόθη δὲ μεγίστη χάρις αὐτοῖς καὶ ἐπεφοίτησεν ἡ τοῦ
ἀγίου πνεύματος δύναμις ἐπ' αὐτούς, καὶ ἤρξαντο συγγράφειν τὴν
νῦν τελουμένην τοῦ Δουκικοῦ καὶ Ὁρθίου ποιήσιν καὶ τὰς εορ-
τάς τοῦ Σωτῆρος κοσμεῖν καὶ τὴν Θεοτόκον μεγαλύνειν καὶ τοὺς
ἀγίους πάντας ἐγκωμιάζειν ἐν μελίσμασιν, ὡς ἔστι τοῖς φιλοπόνοις 15
ἐξετάζειν καὶ τοῖς φιλαρέτοις εὐρίσκειν τὰ τοιαῦτα συγγράμματα
τῶν ἀσιδίων καὶ μακαρίων τούτων ἀνδρῶν· καὶ ὁ μὲν οὐσιώτα-
τος Κοσμάς ἐς Ἐώας πρὸς Δύσιν παρεγένετο (τὴν γὰρ Κωνσταν-
τινούπολιν καταλαβὼν εἶτα μέχρι καὶ Ῥώμης αὐτῆς ἐπεφοίτησε),
περὶ οὗ λέσομεν ὕστερον νῦν δὲ πρὸς τὸν πάνσοφον Ἰωάννην τρέ- 20
ψομαι, μερικῶς διῶν τὰ τοῦ παμμάκχρος κατορθώματα.

12. Οὗτος οὖν ὁ ἀξιάγαστος πλοῦτον καὶ περιφάνειαν κατα-
λιπὼν καὶ ἕλος γενόμενος τοῦ πρὸς Θεὸν ἔρωτος, τὴν ἐνεγκαμέ-
νην ἀφείς καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα καταλαβὼν, καθάπερ εἶπομεν, καὶ
τὸν πατρικὸν ἕλον σκορπίσας πλοῦτον, διήρχετο κατὰ τὴν φιλερ- 25
γὸν μέλισσαν ζητῶν τὰ τῶν λόγων ἄνθη καὶ τοὺς λειμῶνας τῶν
ἀρετῶν ὀρεπόμενος· περιτυχὼν δὲ σοφοῖς ἀνδράσι καὶ συλλεξάμε-
νος εἴ τι κάλλιστον καὶ εἰς ἄκρον σοφίας ἐληλακῶς, εἶτα καὶ μο-
ναχὸς γενόμενος καὶ ἱερεὺς ὕστερον καὶ ἄκων χειροτονηθεὶς “ἐν κα-
θέδρᾳ πρεσβυτέρων” αἰνεῖ τὸν Κύριον, οὐχ ἀρπάσας τὴν τιμὴν, 30
ἀλλ' ὑπ' αὐτῆς ζητηθεὶς, καὶ ἀσκήσει διαλάμψας τῇ τῶν λόγων
δυνάμει τὴν ἐκκλησίαν ἐφαιδρυνε καὶ πολλὰ συγγράμματα περιλο-

πόνηκε, δι' ὧν σχεδὸν παντός τοῦ ζητουμένου γνώσις ἐναργῆς εὐ-
ρίσκεται· τελευταῖον δὲ καὶ τὴν δυσσεβῆ τῶν Εἰκονομάχων αἴρε-
σιν, ἀλλὰ καὶ πάσας αἰρέσεις, ἐστηλίτευσε ταῖς τῶν Γραφῶν σο-
φαῖς ἀποδείξεισι. Καὶ ὡς ἦν πρέπον ἐνδόξως καὶ ὁσίως τιμηθεὶς
5 ἐκ Συρίας καὶ τῆς Αἰγύπτου μέχρι Περσῶν ἀφίκετο κηρύσσων καὶ
βαπτίζων εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου
πνεύματος, καὶ ἦν θαυμαζόμενος παρὰ πάντων, ὥστε τὴν αὐτοῦ
φήμην καὶ ἕως Χοσρόου τοῦ Περσῶν βασιλέως πεφθακέναι, ὅστις καὶ
σπουδῆν ἔθετο τοῦτον ἰδεῖν, καὶ δεξάμενος αὐτὸν ἐφίλει καὶ κατησπά-
10 ζετο καὶ ἠδέως αὐτοῦ ἤκουε· καὶ ἕως Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνώ-
μου, τοῦ τυραννήσαντος μᾶλλον ἢ βασιλεύσαντος, διεῆγεν ἐν Περσίδι
πολλοὺς συνετίζων καὶ στηρίζων καὶ τῇ θεοσεβείᾳ προσάγων.

13. Ἐπεὶ δὲ ὁ δυσώνυμος αὗτος Κωνσταντῖνος ἐλύττησε πλέον
τοῦ ἰδίου πατρὸς κατὰ τῶν ἁγίων καὶ σεβασμίων εἰκόνων, καὶ πολ-
15 λοι παρ' αὐτοῦ τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον ἀνεδήσαντο, περιφα-
νῶς ἐλέγξαντες τὴν ματαιόφρονα γνώμην τοῦ τυράννου, μετὰ τού-
των καὶ ὁ παμμέγιστος οὗτος καὶ σοφώτατος ἐν στηλιτευτικαῖς λό-
γοις ἐθριάμβευσε τὴν κακόνοιαν αὐτοῦ τοῦ παρανόμου Κωνσταν-
τίνου καὶ διατριβῶν ἐν Περσίδι τῆς ἀληθείας ὑπερήθλει, τοῖς τῆς
20 εὐσεβείας βέλεσιν ἀνδρικῶς κατατιτρώσκων τὸν ὑπερήφανον· καὶ
πόρρωθεν ὧν ἀγχεμάχοις ὅπλοις κατηγωνίζετο τὸν τῆς εὐσεβείας
ἐχθρόν, γραφῶν, νομοθετῶν, ἄλλος Μιυῶσῃς γενόμενος,
θεοχαράκτους χαράττων νομοθεσίας, ὑφ' ὧν ὁ δυσσεβῆς καὶ θεο-
μάχος ἀνατρεπόμενος Κωνσταντῖνος καὶ μὴ φέρων τὴν ἐκείνου
25 ἔνθεον παρρησίαν καὶ ἄμαχον ὡς εἶπεῖν δύναμιν, καὶ μᾶλλον τῶν
ἐγγὺς καὶ εἰς χεῖρας ὄντων τὸν μακρόθεν ὄντα δεδιώς "πάντα κά-
λων ἐκίνησε"—τὸ τοῦ λόγου—τὸν γενναῖον ἀμύνασθαι, τὸν ἔλεγ-
γον οὐχ ὑπομένων, καὶ λοιδορίαῖς αὐτὸν ἐβαλλεν ἀπόντα Μανσοὺρ
ὀνομάζων. Ἄλλ' οὐ μέχρι τούτων ἔστη τὸ τῆς ἠδυπαθείας ἀνδρά-
30 ποδον, ὁ Κοπρώνυμος, ἀλλὰ καὶ δόλον ἐμελέτησε κατὰ τοῦ ἁγίου
δεινότατον· συνέλαβε γὰρ πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν ὁ ἀλιτήριος,

6 Ματθ. κη', 19. — 21 ἀγχεμάχοις ὅπλοις] Ξενοφ. Κύρου παιδ. 1, β', 13. —
27 Corpus paroem. II, σ. 287. — 31 Ψαλμ. ζ', 15. Ἡσίοι νθ', 4.

καὶ σκοπεῖτε οἷον εἰργάσατο καὶ οἷον ἀπετέλεσε Θεοῦ συγγω-
ροῦντος.

13. Ἐπεὶ γὰρ οὐκ εἶχεν ὁ ἄνομος τὸν ἀριστέα τιμωρήσασθαι,
διατρέβοντα κατὰ χώραν αλλοδαπὴν καὶ βασιλεῖ Περσῶν ὑποκει- 5
μένην, τί ποιεῖ καὶ τί βουλευεται καὶ ὁποίαν τὴν διαβολὴν συντί-
θησι; καὶ οἷα τῇ πανουργίᾳ δολιεύεται; Μαθῶν γάρ, ὡς τὰ πρω-
τεῖα φέρει παρὰ τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν ὁ ἅγιος καὶ παρὰ πᾶσι
Πέρσαις ἐστὶ θαυμαζόμενος καὶ τῆς αὐτοῦ πάντες ἐξέχοντα; γλῶτ-
της καὶ γραφῆς καὶ διδαχῆς, κενὰ κατὰ τῆς ἀγίας [αὐτοῦ] ψυχῆς
ἐμελέτησε καὶ συκοφαντεῖν ἐσπούδασε τὸν ἀληπτον· καὶ πλασάμε- 10
νος τὸ φιλίως διακεῖσθαι πρὸς Χοσρόην ἔγραψε πρὸς αὐτόν, ὡς
δῆθεν κηδόμενος τῆς αὐτοῦ βασιλείας, ὁ πάντας μισῶν καὶ πᾶ-
σιν ἐπιβουλεύων, ὁ τῆς πονηρίας δοῖδουξ, ὁ Αἰγύπτιος Πρωτεύς,
καὶ κατεῖπεν ἐν τοῖς γράμμασιν ὡς ἐπιβούλου Περσῶν καὶ τοῦ
βασιλέως αὐτῶν τῆς ἀλήπτου ψυχῆς Ἰωάννου· καὶ γραφὴν κατ- 15
τύσας, ὡς ἐκ προσώπου τοῦ ἁγίου πρὸς αὐτόν γραφεῖσαν καὶ πεμ-
φθεῖσαν — ὧ τῆς σκαιωρίας —, μεμεστωμένην πάσης διαβολῆς,
διήγειρε τὸν Χοσρόην καὶ δεινῶς θυμωθῆναι παρεσκεύασε κατὰ
τοῦ ἀναιτίου, ὡς καὶ πρὸς τιμωρίαν ἐκείνου τραπήναι καὶ πολλὰς
κακώσεις ἐπαγαγεῖν, εἰρκτῆ τε συγλεῖσαι καὶ ἀνηλεῶς μαστίζει, 20
καὶ τελευταῖον καὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐκκοπήν ἐνεργῆσαι τοιοῦτον
γὰρ ἢ βάρβαρος γνώμη, καὶ ἀσύνητος καὶ θυμώδης. Ὁ δὲ τοῦ
Θεοῦ ἄνθρωπος τοιοῦτοις ἐναποληφθεὶς κακοῖς οὐκ ἀπενάρκησεν,
οὐ κατέπεσεν, ἀλλὰ τὰ τῆς εὐχαριστίας ἀναπέμπων τῷ ποθουμένῳ
Θεῷ δι' ὑπομονῆς ἔτρεχε τὸν καλὸν ἀγῶνα, πάσχων καὶ αὐτὸς 25
ὑπὲρ τῆς προσκυνήσεως τῶν σεβασμίων εἰκόνων καὶ δεήσεις προ-
σάγων τῷ δι' ἡμᾶς παθόντι Χριστῷ· ὅτε καὶ λέγεται συνεχόμε-
νος ταῖς ἀνυπαίστοις ταύταις κολάσεσι καὶ ἀφορήτοις ὀδύναις καὶ
τοῦτον τὸν εἰρμὸν ἐκθέσθαι τοῦ λόγου· "Τὴν δέησιν ἐκχεῶ πρὸς
Κύριον | καὶ αὐτῷ ἀπαγγελῶ μου τὰς θλίψεις, | ὅτι κακῶν ἢ ψυ- 30

6 οἷα] κωδ. σ'α || δολιεύεται] κωδ. διεέεται. — 9 προσέθηκα τὸ αὐτοῦ. — 25 κα-
λον ἀγῶνα] Τιμοθ. 1, σ', 12, 2, δ': 7 || ἔτρεχε] πρβλ. Ἑβραϊ. 13', 1.—29 τὴν δέησιν-
δεομαι] ὁμο εἰρμὸι εἰς ἕχον πλάγιον δ'. Εἰρμολόγιον, ἐκδ. Βενετίας 1688, σ. 130.

γή μου ἐπλήσθη | καὶ ἡ ζωὴ μου τῷ "Ἄδῃ προσέγγισε" καὶ σὺν
τούτῳ καὶ τὸ "Ἰλάσθητι μοι, Σωτήρ· | πολλὰ γὰρ αἱ ἀνομίαι
μου | καὶ ἐκ βυθοῦ τῶν κακῶν ἀνάγαγε, δέομαι". Πλὴν ὁ Θεὸς
ἐπικαμφθεὶς διὰ τῆς αὐτὸν τεκούσης πανάγνου μητρός, ὡς ὁ τῶν
5 πολλῶν ἔχει λόγος, αὐτὸς ἀποκατέστησε τὴν τοῦ ἀθλοθέτου καὶ
στεφανίτου χεῖρα σώαν. Τοῦτο τὸ θαῦμα πολλοὺς ἐστήριξε καὶ τὸν
πολύαθλον ὄντως ἐθαυμάστωσε, καὶ Χοσρόην ἔπεισε καὶ Πέρσας
πολλὰ μεταμέλεσθαι, ἐφ' οἷς εἰς τὸν μέγαν δεινοῖς ἐνεδαίξαντο,
γράψαι δὲ καὶ πρὸς τὸν Κοπρώνομον Κωνσταντῖνον, ἀνειδίζοντας
10 αὐτὸν τῆς πρὸς τὸν ἅγιον συκοφαντίας καὶ ὡς ψευδῆ διαβάλλον-
τας καὶ ἄθεον καὶ τῆς τῶν χριστιανῶν πίστεως ἀλλότριον· τὸν δὲ
θεῖον Ἰωάννην οὕτως ἐσεβάσθησαν, ὡς καὶ πολλοὺς αὐτῶν προ-
σελθεῖν τῷ Χριστῷ, τὴν πλάνην ἀπολιπόντας.

14. Οὗτος ὁ βίος τοῦ παμμάκαρος, τοιαῦτα τὰ κατορθώματα
15 καὶ οὗτοι οἱ ἐν Χριστῷ ἀγῶνες, καὶ οὕτω τῷ ἐνδόξῳ καὶ μαρτυ-
ρικῷ στέφει κοσμηθεὶς συμβασιλεύει τῷ ἀθλοθέτῃ καὶ νικοποιῷ
δεσπότῃ, καταλύσας τὸν βίον ἐν γῆρα πῖνον· ὡς δὲ οἰκείων πόνων
καὶ συγγραμμάτων καὶ μελισμάτων τοὺς πιστοὺς λαμπρύνας καὶ
τῆς ἐκκλησίας φωτίσας τὸ πλήρωμα, τοὺς ἀναστασίμους τε κανό-
20 νας ἐκθέμενος καὶ σιγῆρὰ πανσόφως εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς
καὶ τὴν ὑπερένδοξον Θεοτόκον καὶ τοὺς λοιποὺς ἁγίους, καὶ οὐ
μόνον εἰς τὰς ἑορτασίμους πανηγύρεις, ἀλλὰ καὶ κατασκευατικὰ καὶ
μαρτυρικὰ καὶ κανόνας ὁμοίως παρακλητικούς καὶ πανηγυρικούς,
ἐγκωμιάζων τὴν παναμώμητον νόμφην καὶ τοὺς ψάλλοντας εὐ-
25 φραίνων τοῖς ποιήμασι ψυχωφελῆς θυμηδία ταῖς τῶν πιστῶν ὁμη-
γύρεσι πρόκειται. Ἄλλ' ὅ με διέλαθε τοῦ θαυμαστοῦ τούτου ἄν-
δρὸς κατόρθωμα, δεικνύον αὐτοῦ τὴν μετριοφροσύνην καὶ ὑψοποιὸν
ταπεινωσιν (ὑπερ οὐ δίκαιον παραλιπεῖν καὶ ζημιῶσαι τοὺς ἡσέως
ἀκρωμένους τῶν ἀνδραγαθημάτων τοῦ μεγάλου) καὶ εἰ πρότερον
30 ἔδει γραφῆναι πλεῖστην ἐμποιοῦν τὴν ὄνησιν τοῖς μιμεῖσθαι προη-
ρημένοις, τοῦτο δώσω τῷ λόγῳ.

15. Μετὰ γὰρ τὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τελευτήν καὶ τὴν τοῦ

17 ἐν γῆρα πῖνον] Γαλ. ηα', 14.

παντός πλούτου διανομήν πρὸς τοὺς ἠπορημένους διερχόμενος τὰ ἐν Αἰγύπτῳ μοναστήρια καὶ τοὺς ἀσκητὰς ἀνερευνῶν, ὡς προέφημεν, ὡσπερ μέλισσα ἐκ πάντων τῶν χρησιμωτάτων ἀνδρῶν τὰ τῶν ἀνθέων ἀνέλεγε κάλλιστα. Ἐν τούτοις περινοστῶν εὔρε τινα τῶν πατέρων ἐν πάσαις μὲν ἀρεταῖς ἐπίσημον, τῷ θυμῷ δὲ ἠτ- 5 τώμενον, δι' ἣν αἰτίαν οὔτε μοναχὸς τις ἠδύνατο συνεῖναι τῷ γέροντι, ἢ ἕτερός τις πρὸς ὑπουργίαν καὶ ὑπακοήν. Τοῦτο κατιδὼν ὁ εὐκλεῆς οὗτος, καὶ βουλόμενος ἔτι μᾶλλον ἑαυτὸν ταπεινοῦν, ὥστε πλεῖον ὠφεληθῆναι καὶ μᾶλλον κατακρατῆσαι τῶν παθῶν, ὅλος γέγονε τοῦ βιάσασθαι ἑαυτὸν εὐγνωμόνως καὶ ἐν πάσῃ θε- 10 ραπείᾳ δουλεῦσαι τῷ γέροντι καὶ τὸν θυμὸν αὐτοῦ ὑποφέρειν. Τοίνυν καὶ προσελθὼν τούτῳ καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἐδέετο τοῦ γέροντος συνεῖναι καὶ καθυπηρετεῖν αὐτῷ. Βαλὼν οὖν τὴν συνήθη μετάνοιαν πραεῖα φησὶ τῇ φωνῇ· " Δέσμαι σου, πάτερ ἐλεῆμον· ἐλέησόν με τὸν ἰδιώτην καὶ ταπεινόν· θέλω γὰρ δουλεῦσαι σοι— 15 καθορῶ σε τίμιον καὶ ἅγιον πατέρα καὶ γέροντα — καὶ γενέσθαι σου μαθητῆς, εἴ γε καὶ Θεοῦ πέφυκε θέλημα, οὐ μόνον τὰς τιμίας σου ζηλῶν, ὡς δυνατόν, ἀρετάς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἱερὰ γράμματα διδασκόμενος παρὰ τῆς θεοσόφου καὶ ἀγίας ψυχῆς σου. Ὁ δὲ γέρων σχῆμα καὶ ἦθος ταπεινὸν θεασάμενος καὶ παρ' αὐτοῦ 20 μαθῶν, ὡς οὐκ ἔστιν ἐνθάδιος, ἀλλὰ ξένος, ἀσμένως τοῦτον προσεδέξατο, καὶ ἦν αὐτῷ καθάπερ ὑπερέτῃ χρώμενος καὶ ἐπιτάσ- σων ποιεῖν πᾶσαν ὑπηρεσίαν εἰς τε τὸν ἅγιον ναὸν καὶ εἰς τὸ ξηροκῆπιον, ὃ μακρόθεν ἠρθεύετο κατὰ τὸν θερινὸν καιρὸν παρὰ τοῦ Ἰωάννου· παρεκάλει δὲ τὸν Θεὸν ὁ ἅγιος δοῦναι αὐτῷ βοή- 25 θειαν ἐξ ὕψους καὶ ὀδηγήσασθαι πρὸς τὸ αὐτοῦ εὐάρεστον θέλημα καὶ εἰς θεραπείαν εἶναι τοῦ γέροντος καὶ ἀποδοχῆν. Καὶ ὁ Κύριος ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν οὐ παρεῖθε τὴν τοῦ δούλου δέησιν, ἀλλ' ἦν ἀοράτως ἐπατήγων καὶ ἀντιλαμβάνομενος, καὶ κατάκοπον αὐτὸν γινόμενον ἐκ τῆς μετακομιδῆς τοῦ ὕδατος 30 παρεμυθεῖτο Ἀγγέλου χειρὶ τὸν πόνον ἐπικουφίζων, συμβαστάζοντος καὶ συναχθοφοροῦντος τούτῳ καὶ ταῖς ἄλλαις πάσαις δου-

21 ἐνθάδιος = ἐντόπιος] κωδ. ἐθνίδιος. — 28 Ψαλμ. βμδ', 19.

λείαις συνεργούντος. Διὰ τοῦτο μετὰ πάσης σπουδῆς καὶ προθυμίας ἐξεπλήρου πάντα τὰ τοῦ γέροντος, μὴ ἀπολειπόμενος ποτὲ τῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ συνάξεως, νηστεύειν τε διηγεκῶς καὶ προσευχαῖς σχολάζων· καὶ ἦν ἰδεῖν τὸν ὀργίλον ἐκεῖνον καὶ θυμῶδη
5 γέροντα θεραπευόμενον τῇ δουλείᾳ τοῦ θεομάκαρος, μεταβαλόντος τοῦ Θεοῦ τὴν αὐτοῦ ἀγριότητα εἰς ἡμερότητα προβάτου, καὶ ἐπὶ τούτῳ ποθεινὸς ἦν ὁ Ἰωάννης τῷ γέροντι καὶ ὡς υἱὸς γνήσιος φιλούμενος. Ὁ δὲ αἰδίδιμος, καίπερ ὦν ἐν πολλῷ κόπῳ, μᾶλλον ἔχαιρεν, εἰ καὶ παρὰ τοῦ γέροντος ἐν ἀτιμῇ διῆγε· κἂν οὐχ ὕβρι-
10 ζεν αὐτὸν ἢ ἔτυπεν ὁ γέρων, ἐλυπεῖτο, καθάπερ ὁ μηδὲν τι κερδαίνων ἔμπορος. Ἡεῖου τοίνυν τὸν γέροντα καὶ γράμματα διδάσκειν αὐτόν, καὶ πρὸς τὴν αἴτησιν ἐπινεύσας ὁ γέρων ἔγραψεν αὐτῷ τὸν ἀλφάβητον· καὶ ὁ φιλόσοφος ὁ παιδευθεὶς πᾶσαν τὴν ἐγκύκλιον ἐλληνικὴν εἰς ἄκρον παιδείῃσιν ἐδιδάσκειτο συλλαβίζειν
15 καὶ πληγὰς ἐδέχετο, δεικνύων ἑαυτὸν ἐκουσίως ἀγράμματον καὶ ἀφυῆ· καὶ μαστιζόμενος ἤθετο, καίπερ τοῦ σώματος αὐτοῦ θεινῶς τεταριγευμένου παρὰ τε τῆς ἄγαν ἐγκρατείας καὶ τοῦ πολλοῦ κόπου καὶ τῆς παννόχου στάσεως καὶ τῶν προσευχῶν καὶ τῶν τῆς ἡμέρας δουλειῶν, ἐν αἷς ἀόκνως ἐξυπηρέτει τῷ γέροντι· τοσού-
20 τον δὲ κατέτηξε τὸ σῶμα ταῖς ἀγρυπνίαις καὶ ἀσιτίαις, ὡς μόνην σκιάν αὐτὸν φαίνεσθαι. Πρῶτος δὲ ὁ γέρων ὠνόμασεν αὐτὸν Δαμασκηνόν, εἴτε διὰ τὸ ἐν τῷ κήπῳ πολὺ θαμάσαι τὸ σκῆνος αὐτοῦ, εἴτε διὰ τὸ ἐκ Δαμασκοῦ πρὸς αὐτὸν φοιτῆσαι, ὡσπερ εὐρήσομεν καὶ τὸν ἅγιον ἐν διαφόροις αὐτοῦ λόγοις καὶ ὑπομνήμασι
25 γράψαντα, "Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ" ταῦτα καλοῦντα· φυλάττων γὰρ ἦν τὸ τοῦ γέροντος ἐπώνυμον ὡς θησαυρὸν παρ' ἑαυτῷ.

16. Χρόνοι διῆλθον δύο καὶ ἦν ὑπηρετῶν ἐν πάσῃ δουλείᾳ, τοῦτο λαβεῖν μισθὸν αἰτούμενος ὑπὲρ τῆς ὑπηρεσίας, τὰς εὐχὰς τοῦ γέροντος, κατὰ πάντα διὰ ταπεινοφροσύνην μιμούμενος ὁ σφός
30 φός τῶντι τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην, ὃς Θεὸς ὦν ἄνθρωπος γέγονε καὶ ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν μέχρι θανάτου. Τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ ὁ μακάριος οὗτος πέλαγος ἔχων σοφίας καὶ γνώσεως ἐκουσίως ἑαυτὸν ἰδιώτην ἐποίησε καὶ ἀγράμματον, ἵνα ἐνταῦθα ταλαίπω-

ρήσας ἀδοξία μᾶλλον ἐν τῷ μέλλοντι παρά τῷ Θεῷ εὐδοξίᾳ, δεσποτικὴν πληρῶν ἐντολήν· πρῶτος γὰρ ὦν ἐκουσίως ἠθέλησεν γενέσθαι ἐσχατος καὶ διακονεῖν καὶ μανιδάνειν, ἤπερ διδάσκειν καὶ διακονεῖσθαι. Πληρῶσαντος δὲ αὐτοῦ τὸν δεύτερον χρόνον 5 παρά τῷ γέροντι, ὡς ἡ τοῦ Ἁγίου Πάσχα πανσεβάσμιος πέφθα- κεν ἑορτή, τὸν εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν λόγον τοῦ μεγάλου Γρηγορίου τοῦ καὶ Θεολόγου διδάξας ὡσανεὶ τὸν μέγαν ὁ γέρων παρεσκεύασεν ἀναγνῶναι· λίαν δὲ τυγχάνων τῆς ἔξω γραφῆς ἀμέτοχος ὁ γέρων, καὶ μήτε τόνους εἰδώς, ἢ πνεύματα, ἢ ἀντίστοιχα, τὴν "βραδυτέτα" βραδύτητα τὸν σοφὸν ἐδίδασκε λέγειν. Ὡς δὲ τῆς 10 ἀναγνώσεως ὁ καιρὸς ἐπέστη, συναθροισθέντων πολλῶν μοναστῶν ἐν τῷ κυριακῷ, καὶ λογίων καὶ μὴ τοιούτων, προετράπη τὴν ἀνάγνωσιν ποιήσασθαι ὁ πανάγαστος Ἰωάννης, οἷα μαθητῆς τοῦ γέροντος. Ὁ δὲ τὴν βίβλον ἀναπτύξας, ὡς μόνον ἤρξατο καὶ εἶπε τὴν ἐπιγραφὴν καὶ ἀντὶ τῆς "βραδυτέτος", ὡς ἐδιδάσκετο παρά 15 τοῦ μυσταγωγοῦ, προεῖπε "βραδυτέτα", θυμοῦ πλησθεὶς ὁ γέρων, ἀναστὰς μετὰ τῆς ῥάβδου, ἣν ἐν χερσὶν ἔφερε, κατὰ κεφαλῆς ἔτυπτε τὸν σοφώτατον ἀφειδῶς, ἕως καὶ αἷμα ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ κατερρῶη μέχρις ἐδάφους. Κωλυόμενος δὲ παρά τῶν πατέρων ὁ γέρων ἔλεγε πρὸς αὐτούς· "Ὁρᾶτε τουτοὶ τὸν ἀφνέστα- 20 τον καὶ ἀμαθῆ μοναχόν; ἔχω ἡμέρας τριάκοντα τὸν λόγον τουτοῦ αὐτῷ καταλέγων καὶ οὐκ ἔδει αὐτὸν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀρχὴν σφαλῆναι καὶ βραδυτέτα προσειπεῖν". Οἱ δὲ πατέρες καὶ μᾶλλον οἱ γινῶσιν ἔχοντες καὶ γραφῶν ἔμπειροι τὸν γέροντα τῆς ἀμουσίας ἐπιπλήττοντες χάριν ἔλεγον· "Κρεῖττον ὑπὲρ σὲ τὸν δι- 25 δάσκαλον τὸ ῥῆμα διεσάφησεν ὁ μαθητῆς καὶ παραλόγως ἔτυψας αὐτόν". Ὁ δὲ θαυμαστός Ἰωάννης βαλὼν τῷ γέροντι μετάνοιαν παρεκάλει λέγων· "Συγχώρησον, πάτερ, τῇ ιδιωτεῖᾳ καὶ ἀμαθίᾳ τοῦ δούλου σου κέλευσον δέ με ἀναγνῶναι τὸν λόγον καὶ ἡ ἀγία εὐχὴ σου εὐδοώσει με σὺν Θεῷ καὶ μὴ ὀργίζου". Ἐπεὶ δὲ καὶ 30 προσετάγη τὴν ἀνάγνωσιν πληρῶσαι, λέγειν ἀρξάμενος οὕτω διεσάφησε τὸν λόγον, ὡσπερ εἰ αὐτὸς παρῆν ὁ μέγας ἐν θεολογίᾳ

2 δεσπ. πληρῶν ἐντολήν] Ματθ. ιγ', 4. ιθ', 29, 30. — 3 ἤπερ] κωδ. εἶπερ.

Γρηγόριος· πολλά δὲ καὶ διερωτώμενος παρὰ τῶν πατέρων πάνυ σοφῶς διηρημύνευσε καὶ τὴν ὑπόθεσιν ὅλην διεσαφῆνισε τοῦ λόγου καὶ τὰς λέξεις, ὥστε πάντας θαυμάσαι καὶ ἐπαινέσαι μὴ μόνον τὴν γνώσιν, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον τὴν ὑποταγὴν καὶ ταπεινώσιν

5 τοῦ ἁγίου, καὶ εἰπεῖν πρὸς τὸν γέροντα· “Μακάριος εἶ, πάτερ κύριε Θεόδωρε”— τοῦτο γὰρ ὄνομα τῷ γέροντι—, “ὅτι τοιοῦτον εὖρες μαθητὴν, σοφὸν καὶ ἐπειικῆ καὶ μέτριον”· πρὸς οὗς ἀπεκρίνατο· “Πιστεύσατέ μοι, πατέρες· ὅταν πρὸς με ἦλθεν, ἀναλφάβητος ἦν καὶ ἐγὼ αὐτὸν ἐδίδαξα συλλαβίζεῖν· ἐξίσταμαι δὲ

10 κἀγὼ νῦν, πῶς οὕτως ἀνθρώπος τοιοῦτος ὤφθη σοφός”. Οὕτως εἰπὼν εἰς ἕκστασιν ἑαυτὸν τε κἀκεῖνους ἤγαγε. Πληρωθείσης οὖν τῆς ὑμνωδίας τοῦ ὄρθρου καὶ τῆς δοξολογίας τελεσθεισης, ὡς ἡμέρα διέφραυσε, ἐγνωρίσθη παρὰ τινος τῶν συνεληθόντων, ὡς ὁ πάνσοφος Ἰωάννης ὁ ποιητὴς ἐστίν· ὅστις καὶ προ-

15 σελθὼν τῷ γέροντι· “Πάτερ”, εἶπεν, “ἀγνοεῖς οἷον θησαυρὸν ἔχεις ἐνταῦθα”· ὁ δὲ “Ποῖον”; εἶρηκε· κἀκεῖνος· “Τοῦτον, ὃν λέγεις” εἶφη· “ἀμαθῆ καὶ ἀφυῆ, καλεῖς δὲ αὐτὸν καὶ ὀψιμαθῆ, ὡς παρὰ σοῦ διδασκόμενα συλλαβίζεῖν· οὗτός ἐστιν ὁ μέγας Ἰωάννης ὁ Ἁγιοπολίτης”· ἦν γὰρ πᾶσι γνωστός ἐκ τῶν ποιημάτων.

20 17. Γινούσ δὲ ὁ ἅγιος, ὅτι γνώριμος κατέστη καὶ ὅτι μέλλει παρ’ αὐτῶν καταναγκάζεσθαι φανεροῦν ἑαυτὸν καὶ πάντα διασαφῆσαι καὶ μηδὲν ἀποκρυψαί· τῆς ἀληθείας, λαθὼν πάντας, τοῦ Κυρίου συνεργούontos ἐξῆλθε τῆς μονῆς, φεύγων τὸ κενὸν δοξάριον καὶ Θεῷ μόνῳ γνωρίζεσθαι βουλόμενος· καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα

25 καταλαβὼν καὶ προσκυνήσας τὸν Ἅγιον Τάφον, κἀκεῖθεν ἀπάρας παρὰ τοῦ ὁδηγοῦντος αὐτὸν ἁγίου πνεύματος τοὺς Περσικοὺς εἰσέδου μυχοῦς, ἔνθα γενόμενος καὶ πολλοὺς ἀγῶνας ἀγωνισάμενος, καθὼς δεδηλώκαμεν, πρὸς τὰς οὐρανόους μετέβη κατοικίας, τοῖς πατράσιν ὁ πατήρ συναγαλλόμενος, τοῖς διδασκάλοις ὁ διδάσκαλος,

30 τοῖς θεολόγοις ὁ θεολόγος, τοῖς μάρτυσιν ὁ μάρτυς, τοῖς Ἄγγελοις ὁ ἰσάγγελον ἐν βίῳ πολιτείαν κτησάμενος, καὶ νῦν μετ’ αὐτῶν πρέσβυς ἐστίν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τὸν φιλάγαθον Θεόν, δι’ ὃν τῶν γηινῶν ἀπάντων καταφρονήσας τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἐπέτυχεν.

18. Ὁ δὲ ὑσιώτατος Κοσμάς γεγονώς ἐπίσκοπος Μαΐουμᾶ καὶ ποιμαίνων θεοπειθῶς τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον—δει γὰρ καὶ τὰ ἐπίλοιπα τῆς αὐτοῦ διαγράψασθαι πολιτείας—, διερχόμενος πόλιν ἐκ πόλεως καὶ πάντας στηρίζων καὶ τῇ πίστει προσάγων κατήντησε καὶ πρὸς τὴν μεγάλην Ἀντιοχείαν καὶ ξενισθεὶς παρὰ τῷ καθηγουμένῳ τῆς μονῆς τοῦ προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου κατ' αὐτὴν τὴν ἑορτὴν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, ἐπεὶ τὸν κανόνα τῆς ἑορτῆς ἔψαλλον, οὗ ποιητῆς αὐτὸς ἦν, οὐκ ὀρθῶς δὲ τοὺς λόγους ἤδον, ὁ μὲν ἅγιος ἠγανάκτει καὶ ἔλεγεν οὐχ οὕτως ἔχειν καὶ ἐσφάλλαι τὸ βιβλίδιον ὁ ἠγούμενος δὲ κατ' αὐτοῦ λυπεῖσθαι σφοδρότερον ἤρξατο καὶ ὀνειδιστικοῖς ῥήμασιν ἐπέπληττε τὸν ἅγιον, “Σὺ τίς εἶ” λέγων “καὶ τοιοῦτου ποιητοῦ βούλει λόγους ἀνατρέπεσθαι”. Ὁ δὲ ὁσιος, θέλων ψάλλεσθαι τὸν κανόνα καθὼς γέγονε καὶ μὴ ἐσφαλμένως, δεῖν ὡγήθη φανερὸν ἑαυτὸν καταστῆναι· καὶ δὴ κατ' ἰδίαν προσίων τῷ ἠγούμενῳ μηδεὶ δῆλον παρεκάλεσεν αὐτὸν ποιῆσαι, μήτε φανερῶσαι τὸ μυστήριον· καὶ τὸ πιστὸν εἰληφώς “Ἐγὼ” φησιν, “ὦ πάτερ, ὁ μικρὸς, ὅν λέγεις, εἰμὶ ὁ τόνδε πεποιηκὼς τὸν κανόνα”. Καὶ ὅς “Ὁδὸ πιστεῦσω” ἔφη, “εἰ μὴ καὶ ἕτερόν μοι τοιοῦτον ἔχοντα χαρακτηῖρα ποιήσεις”. Ὁ δὲ ἅγιος εἰς τὴν ἐννάτην ὡδὴν ἀπὸ τοῦ “Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε”, μετὰ τὸ τελειωθῆναι τὴν ἀκροστιχίδα τοῦ ὅλου κανόνος, ἐποίησε καὶ ἑτέραν ὡδὴν “Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου”, καὶ οὕτω τοὺς μοναχοὺς καὶ τὸν ἠγούμενον βεβαιωσάμενος καὶ ὅλον ἀνορθώσας τὸν κανόνα καὶ συναξάμενος αὐτοῖς τὴν ἐπὶ Κωνσταντινουπόλιν πορείαν ἐποιεῖτο.

19. Φθάσας δὲ εἰς Νικομήδειαν καὶ τῷ ἐπισκόπῳ τῆς αὐτῆς πόλεως Εὐσεβίῳ ἐντυχόν, καὶ πολλὰ διαλεχθεὶς αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων καὶ σεβασμίων εἰκόνων, ἦν γὰρ καὶ οὗτος τῶν Εἰκονομάχων, ὡς εἶδεν αὐτὸν ἀπειθοῦντα προεῖπε διαρρήδην “Ὁ Εὐσέβιε, καθὼς ὢν κακῷ τέλει καταλύσεις τὸν βίον”. Καὶ μετὰ τρίτην

10 κῶδ. ἐσφάλλαι.—15 κῶδ. κατιδίαν.—20 Μυστικὸς κῆ] Anthol. carm. christian. σ. 164.—22 κῶδ. διαβρώσεως || Anthologia carm. christ. σ. 165. Σημειωτέον, ὅτι τὸ περὶ τῆς διπλῆς ἐνάτης φῶδς ἱστῶρημα περιέλαβεν ἀντιγράψας ἐκ τούτου φαίνεται τοῦ βίου Ἰωάννης ὁ Ζωναράς ἐν ἀνεκδότῳ τινὶ συγγραφῇ, ἣν εὗρε Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης ἐν τῇ Λαύρᾳ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου. Ἑορτοδρόμιος σ. 55.

ἡμέραν ἐξῆλθεν εἰς τὸ κυνήγιον ὁ ἀρχιερεὺς ἀναξίως θηρεῦσαι,
 καὶ δὴ παρὰ τῶν κυνηγιῶν ἄρκου διεγερθείτης καὶ τρεχούσης
 ἐπὶ τὸ μέρος, ἐν ᾧπερ ὁ Εὐσέβιος ἴστατο, συνταραχθέντος αὐτῷ
 τοῦ ἵππου· καὶ συμποδισθέντος καὶ πρὸς τῆ ἄρκω συμπεσόντος,
 5 ὁ ἐπιβάτης ὑπ' αὐτῆς διεσπαράχθη καὶ οὕτως ἀθλίως ἀπεστέρηται
 τῆς ζωῆς ὁ ἐπίσκοπος· ἡμεῖς δὲ ἐφ' ἕτερον θαῦμα τοῦ παμμα-
 καρος τραπώμεθα, παράδοξον ὄντως. "Ὅτε γὰρ τῆς Νικομηδείας
 ἀπαίρειν ἔμελλε, χήρας υἱὸς ἐξεκομίζετο θανών, ὡς ἂν ἔσω τῆς
 πόλεως τῇ ταφῇ παραδοθῆ, καὶ ἦν θρήνος τῇ χήρᾳ πολὺς καὶ
 10 ὄδυρμός, ἐπιβρωμένης αὐτῆς καὶ μετ' ὄδυρμῶν ὀλολυζούσης καὶ
 λεγούσης μὴ ἔχειν ἄλλην παραμυθίαν ἢ βακτηρίαν τοῦ γήρωσ
 "καὶ τί ποιήσω ἢ δυστυχῆς ἐγώ"; Ταῦτα καὶ ἕτερα τινὰ οἰκτρῶς
 ἀπολοφυρομένη πρὸς συμπάθειαν ἐκίνησε τὴν συμπαθῆ ψυχὴν
 τοῦ ὁσίου, καὶ ὡς ἐθεάσατο τὸ τῆς ὀδύνης πάθος ἀφόρητον, στάς
 15 εἰς εὐχὴν εἶπε, πάντων ἀκουόντων· "Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ,
 ὁ δι' εὐσπλαγνίαν παλλὴν τὴν ἡμῶν φορέσας σάρκα καὶ εἰδὼς
 πάντα τὰ τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ ἐπὶ Λαζάρῳ τῷ σὼ φίλῳ θακρύ-
 σας καὶ τετραήμερον ἐκ νεκρῶν ἀναστήσας, ἐπικάμφθητι τῇ θεή-
 σει τοῦ δούλου σου καὶ σπλαγχνίσθητι ἐπὶ τῇ ἀπροστατεῦτῳ καὶ
 20 πενιγρᾷ γραῖδι· χήρα, τῇ μὴ ἐχούσῃ τινα βακτηρίαν ἄλλην τοῦ
 γήρωσ· καὶ ὡς παλαιὸν τὸν τῆς χήρας υἱὸν ἀνέστησας, ἀνάστησον
 καὶ ταύτης τὸν φίλατον καὶ μονογενῆ υἱόν, ἵνα μὴ τῇ λύπη καὶ
 τῇ πενίᾳ πιεζομένη κακῷ μύρῳ ἢ γραῦς ἀποθάνῃ". Ταῦτα εἰπὼν
 προσέταξε τοῖς τὴν κλίνην βαστάζουσιν ἐν τῇ γῆ στήσαι ταύτην,
 25 τῶν δὲ τοῦτο ποιησάντων ὁ ὁσίος στενάξας ἐδάκρυσεν· εἶτα κρα-
 τήσας τῆς χειρὸς τοῦ τεθνηκότος ἔφη· "Ὁ κύριός μου Ἰησοῦς
 Χριστός, ὁ νεκρῶν καὶ ζώντων ἐξουσιάζων, ἀναστήσειέ σε"· καὶ
 ἤράξας εἶπε μεγάλῃ τῇ φωνῇ· "Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, τέκνον, ἀνάστηθι". Καὶ σὺν τῷ λόγῳ εὐθὺς ἀνέ-
 30 στη ὁ τεθνηκὼς καὶ ἐκάθισεν ἀπὸ τῆς κλίνης, καὶ περιβλεπόμε-
 νος πάντας, ὡς εἶδε τὸν ἅγιον μέσον ἰστάμενον, ἀναστὰς ἔπεσε

2 ἄρκου] Ducangii glossar. s. 119. — 17 Ἰωάν. εὐαγ. ια', 35. — 21 Λουκ. ζ'
 12-17. — 32 ἀπόφρ. νεκάθισεν.

πρὸς τοὺς αὐτοῦ πόδας· ὁ δὲ πραεῖα τῇ φωνῇ φησὶ πρὸς αὐτόν·
“Μὴ ἐμοὶ τῷ συνδούλῳ, τέκνον, ἀλλὰ τῷ δεσπότῃ καὶ Θεῷ τὴν
εὐχαριστίαν ἀπόνεμε, τῷ καὶ σὲ νῦν ἀναστήσαντι καὶ αὐθις ἐν
τῇ μελλούσῃ ζωῇ, καθὼς περ πάντας ἡμᾶς, οὕτω καὶ σὲ ἀνα-
στήσουσι. Σπούδασον σὺν ἄξις εὐρεθῆναι καὶ μᾶλλον ἐν τῇ ἐσχατῇ 5
ἀναστάσει τῆς μετὰ δικαίων ὁμηγύρεως”. Ὁ δὲ παῖς κείμενος ἐν
τοῖς ποσὶ τοῦ δικαίου παρεκάλει τὸν ἅγιον εἶναι μετ’ αὐτοῦ καὶ
συνακολουθεῖν αὐτῷ καὶ συνέπεσθαι καὶ συνδιάγειν ὅπου ἂν καὶ
εἶη καὶ ἐν ἧ ἂν ὁδῷ πορεύηται, καὶ μὴ ἀφίστασθαι ἀπ’ αὐτοῦ
μηδὲως ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ δουλεύειν αὐτῷ· ὁ δὲ ἅγιος 10
περὶ δουλείας ἀκούσας ἐμειδίασε μικρὸν καὶ ἤρέμα πρὸς αὐτόν
ἔφη· “Ἐμοὶ οὐκ ἔστι ἄλλο τι, ὡς ὄρας, ἢ τὸ ράκος, ὑπερ ἐνδέ-
δυμαι, καὶ ταῦτα τὰ σανδάλια· τροφή δὲ οἶαν ὁ Χριστὸς παρά-
σχοι, κλίνη δὲ ἡ γῆ, στρωμνὴ τὸ παλλίον ἐν καιρῷ ψύχους· ἐν
τούτοις ὄντι οὐ δεῖ ὑπηρετεῖσθαι· ἀλλ’ ἐπεὶ περ βούλει, τέκνον, 15
εἶναι σὺν ἐμοὶ καὶ εἴλου συγκακοπαθεῖν καὶ συμβαδίζειν μοι μεθ’
ἡδονῆς, ἀκολουθεῖ μοι· καὶ ὁ Κύριος θρέψοι ἡμᾶς καὶ ὁδηγήσοι
ἀμφοτέρους εἰς τὸ αὐτοῦ ἅγιον θέλημα. Πλὴν φροντίσωμεν ἄμφω
τῆς σῆς μητρός, ἵνα μὴ πρόσκομμά σοι καὶ ἐμποδῶν ἢ εὐχὴ
γένηται, ἢ τῶν χρειῶν αὐτῆς σπάνις”. Καὶ ὡς εἶχεν εὐθύς ἅμα 20
τῷ τῆς χήρας υἱῷ καὶ αὐτῇ τῇ χήρᾳ, ἐπιστηριζομένη παρὰ τοῦ
υἱοῦ, εἰς τὸν σκευοφύλακα Παῦλον τῆς ἐκεῖσε οὔσης ἀγίας τοῦ
Θεοῦ ἐκκλησίας ἀφίκετο, καὶ παρακαλέσας αὐτόν παρέδωκε τὸ γραί-
διον, ὡς ὑπ’ ἐκεῖνου τρέφοιτο καὶ πάντα τὰ πρὸς τὴν χρείαν ἔχοι
καὶ ὡς μητέρα δι’ αἰδοῦς περιάγοι ἀπάσης· ἡ δὲ τιμία ἐκεῖνη 25
γραῦς εὐχαριστηρίου πρὸς τὸν ἅγιον ἠφείε φωνάζ, τέλος δὲ πάν-
των καὶ βουλή τοῦ σκευοφύλακος τὸν μονήρη βίον ἀσπασαμένη
θεοφιλῶς ἔζησε, χρόνους ἑκατὸν καὶ μῆνας ἕξ διαβιώσασα καὶ
πρὸς τῷ τελει τῆς ζωῆς ἀξιοθεῖσα καὶ θείων ἀποκαλύψεων.

20. Γεώργιος δὲ ὁ νεκρέγερτος καὶ ταύτης υἱὸς σὺν τῷ ἀγίῳ 30
πλοίου ἐπιβάντες κατέλαβον τὸ Βυζάντιον, καὶ προσκυνήσαντες ἐν
ταῖς ἀγίαις πάσαις ἐκκλησίαις καὶ ἐν τοῖς μοναστηρίοις εἰς ἓν τῶν
πλησιαζόντων σεμναίων τῇ Χρυσῇ λεγομένῃ πόρτῃ, Σπάρτη κα-

λούμενον, εἰσδεχθέντες διῆγον χάεϊσε τὸν Γεώργιον ὁ μακάριος τὸ μοναδικὸν ἀμφιεννυσι σχῆμα, μετονομάσας Γρηγόριον· γέγονε δὲ τοῖς ἐκεῖσε πατράσι πᾶσιν ὑπήκοος, ἐξυπηρετῶν καὶ δουλεύων ἐν οἷς ἐπέταττον αὐτῷ· κεκοσμημένος δὲ πάσῃ συνέσει καθωραῖτο
5 καὶ ἀνεγίνωσκε καὶ ἔφαλλεν ἀόκνως, μαθητευθεὶς παρὰ τοῦ οσίου· χρόνον δὲ διατρέψας ἐν τῇ μονῇ ποθεινὸς κατέστη πᾶσι. Καὶ τὸν ἅγιον δὲ διὰ τιμῆς ἀπαντες ἤγον· διεφημίσθη γὰρ ἡ τούτου πολιτεία τοῖς ἐν τῇ πόλει κατοικοῦσι, καὶ ἄρχουσι καὶ ἀρχιερεῦσι καὶ μοναχοῖς, καὶ θαῦμα προύκειτο τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀπάντων ἡ τοῦ
10 ἀνδρὸς ἀρετὴ νοουμένη τε καὶ βλεπομένη, καὶ πρὸς αὐτὸν ἔσπευδον καὶ οἱ μετέχοντες γνώσεως, καὶ ἕκαστος ὡς ἐκ πηγῆς ἀενάου οὐχ ὕδωρ ἀλλόμενον, ἀλλὰ ζῶντα λόγον ἐν καρδίαις ἀπαρρυσόμενοι γηθοσύνης ὑπέστρεφον· ὁ δὲ λοιπὸς λαός, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, μυρμύγκων δίκην τὰς λεωφόρους ἐπλήρου, τῶν μὲν εἰ-
15 σερχομένων ἀκοῦσαι παρ' αὐτοῦ λόγον καὶ ὠφεληθῆναι, τῶν δὲ καὶ εὐλογίας ἀξιωθῆναι σπουδαζόντων, ἐτέρων εὐλογηθέντων καὶ ὠφεληθέντων καὶ μετὰ πολλῆς χαρμονῆς ὑποστρεφόντων εἰς τοὺς ἰδίους οἴκους. Εἶλκε δὲ πρὸς αὐτὸν τοὺς πλείονας καὶ μᾶλλον τοὺς σοφίας ἐραστὰς καὶ τὰ τούτου ποιήματα· καὶ γὰρ εὐρύθμως ἐμελω-
20 δει ρυθμιζῶν τὰς ψᾶς καὶ μέλος ἐναρμόνιον ἐδίδασκεν ἀδειν· ἐπεφέρετο δὲ καὶ τὰ τοῦ μακαρίου Ἰωάννου σοφώτατα λόγια καὶ τὰ μελωδήματα καὶ τοὺς κανόνας αὐτοῦ καὶ τὰ τῆς λεγομένης Ὀκτωήχου στιχηρὰ καὶ τὰ κληθέντα πάλιν Ἀνατολικά· καὶ γὰρ οὐπω τινὲς ἐγίνωσκον ἐμμελῶς καὶ ἀσματικῶς ψάλλειν.

25 21. Ἐκ δὲ τῆς φήμης τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς ἀρετῆς καὶ ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, ὁ ἔγγονος τοῦ Κοπρωνύμου, — καὶ γὰρ ἐκεῖνος κακιγνάκως ἀπέρρηξε τὴν ἀθλίαν αὐτοῦ ψυχὴν —, ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ πατριάρχης Ταράσιος συχνοτέρως πρὸς αὐτὸν παρεβάλλον ὠφελείας χάριν καὶ δὴ τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν ἅγιον
30 ὀδεύοντας, βουλόμενος ὁ ἀρχέαικος Διάβολος ἐγκόφαι τῆς προθυμίας αὐτὸν καὶ ἀπεῖρξαι τῆς καλλίστης ὁδοιπορίας, τοιοῦτόν τι τῆς αὐτοῦ πονηρίας παρεσκεύασεν ἄξιον. Ἐν μιᾷ γοῦν τῶν ἡμε-

ρῶν παραγενομένου τοῦ βασιλέως ἐφ' ἵππου πρὸς τὸν ὄσιον, ὁ ἵππος, ἐν ᾧπερ ἐπωχεῖτο, περὶ τὸν τόπον τοῦ Βοῦς αἰφνίδιον ταραχθεὶς καὶ χρεμετίσας μέγα τοὺς ἐμπροσθίους πόδας εἰς ὕψος ἦρε καὶ ὠράτο φερόμενος οὕτως ἀλογίστως ὡς ἐπὶ μιᾶς ὥρας διαστήματι, ὡς προσδοκᾶν πάντας ὑπτίως πεσεῖν τὸν βασιλέα καὶ 5 συντριβῆναι· καὶ ὁ μὲν ἵππος ὁ ὀρώμενος ἔδρα τοιαῦτα, ὁ δὲ ἀόρατος θῆρ ἔσπευδε τὸ οἰκεῖον πράττειν, κωλύσαι μηχανώμενος, ὥστε μὴ προσφοιτᾶν τὸν βασιλέα πρὸς τὸν ἅγιον. Ἄλλ' ἔμεινε λύκος—τὸ τοῦ λόγου—χαίνων διακενῆς· ἐπὶ γὰρ τῇ ἀπροσδοκῆτῳ ταύτῃ συμφορᾷ τὴν ψυχὴν ὁ βασιλεὺς ἐκπλαγεὶς τέως ἦν ἄφω- 10 νος· μόλις δὲ εἰς συναίσθησιν ἐλθὼν καὶ τὸν ἅγιον ἐν νῶ λαβὼν μεγάλη προσεῖπε τῇ φωνῇ· “Ἄγιε Κοσμᾶ, ταῖς πρὸς Κύριον πρεσβείαις σου βοήθει μοι· πρὸς σὲ γὰρ ταύτην ποιουμένῳ τὴν πορείαν τάφος ἢ ὁδὸς καὶ θάνατος ὁ ἵππος μοι γίνεται”. Καὶ ἅμα τῷ λόγῳ τῷ βασιλεῖ κατεφάνη ὁ ἅγιος καὶ τὸν χαλινὸν τοῦ 15 ἵππου κατασχὼν ἤρρισε καὶ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας τῇ γῆ, προσεειπὼν “Μὴ καθάπερ πτηνὸν ἐκ τῆς ἐπιβουλῆς γίνου τοῦ πονηροῦ, ἀλλὰ τετράπους ὄδευε καὶ σὺν ἡμερότητι καὶ τῷ ἡνιοχοῦντι βιάδιζε καθυπεύκων δεσπότη”· καὶ εὐθὺς ὁ ἵππος πρᾶτατος γέγονε καὶ συνήθως ἤπιετο τῆς πορείας. Ταύτῃ τῇ θεᾷ καὶ τῷ 20 θαύματι καταπλαγεὶς ὁ βασιλεὺς ἀνεβόησε “Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ θαυμαστός ἐν πᾶσι τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, ὅτι ἐν βουλῇ ἁγίων δοξαζόμενος ἐστι”, καὶ διηγείτο τοῖς παροῦσι τὸ ξένον, ὑποδεικνύων τῇ χειρὶ τὸν ἅγιον, ὃς παρ' αὐτῷ μόνῳ φαινόμενος ἦν ἀοράτως· βουλευθεὶς δὲ καὶ ἀποβῆναι τοῦ ἵππου διὰ τὸν ἅγιον, κατείχετο 25 μηδὲν ἰσχύων. Φθάσας δὲ τὸν τοῦ Προδρόμου ναὸν καὶ ἀποβάς τοῦ ἵππου, κάκειθεν γὰρ ὠράτο καὶ ὁ ἅγιος, εἰσελθὼν καὶ ἐνδὸν γενόμενος εὔρε τὸν ὄσιον ἰστάμενον πρὸς τῇ ἐσωτέρᾳ πύλῃ καὶ τὸν λαὸν ἐρμηνεύοντα τὰ παρὰ τοῦ Κυρίου εἰρημένον· “Ἄν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως” καὶ τὰ ἐξῆς. 30

22. Καὶ μετὰ τὴν πλήρωσιν τῆς διδασκαλίας ἐπιστραφεὶς καὶ

2 κῶδ. αἰφνίδιον.—9 Corpus paroem. II, 121, 510. Σουῖδα· ἐν λ.—21 Ψαλ. πε', 10.—22 Ψαλμ. ἐζ', 36. πῆ, 8.—30 Ματθ. εζ', 20. Λουκ. ιζ', 6.

έωρακώς τὸν βασιλεῦα ὑπήντησεν αὐτῷ καὶ τὴν προσήκουσαν ἀπέ-
νειμε τιμὴν. Ὁ δὲ βασιλεὺς πρὸς τοὺς πόδας πεσὼν τοῦ ἁγίου τὸ
γεγονὸς διηγεῖτο θαύμα· ὃ δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν καὶ διεκώλυσε λέ-
γων "Εὐχαριστεῖν σε δεῖ τῷ Θεῷ, βασιλεῦ, καὶ μὴ θεῖα μυστή-
5 ρια ὡς παρ' ἀνθρώπου πραχθέντα τοῖς παροῦσιν ἐκδιηγεῖσθαι· καὶ
γὰρ ἐγώ, καθὼς ὄρας, τῷ λαῷ διαλέγομαι. Μαρτυρήσουσι τοῦτο
καὶ πολλοὶ καὶ μᾶλλον οἱ παρόντες, ἐν οἷς καὶ τὴν διδασκαλίαν ἐποιή-
σάμην· σὲ δέ, ἀναξ, ἡ πίστις σου καὶ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πεποι-
θησις ἐξ ὅλης σου τῆς ψυχῆς σέσωκεν". Ἐπαναλαβὼν δὲ αὐθις
10 τὸν τῆς διδασκαλίας εἰρμὸν εἶρηκεν, "Ὅτι βασιλεὺς ἡμᾶς ἐστὶ διὰ
τιμῆς ἄγων θαυμάσει μηδεὶς, καὶ γὰρ ὁ τιμῶν προφήτην εἰς ὄνο-
μα προφήτου μισθὸν προφήτου λήψεται· καὶ σὺ δέ, βασιλεῦ, μὴ
τοῦτο σκόπει μόνον, ὅτι νῦν ἐρρύσθης ἐκ τοῦ ἀλόγου ζώου, ἀλλ'
ὅτι διεφυλάχθης ἀβλαβῆς ἐκ τοῦ νοητοῦ δράκοντος, καὶ τὸν σώ-
15 σαντά σε Κύριον ὁμολόγησε καὶ ἐπ' αὐ-
τὸν ἀνάφερε τὸ πᾶν, οὐπερ ἡμεῖς ἀχρεῖοι δοῦλοι καὶ ἐπιθεεῖς πάν-
τες ἐσμέν, κἂν ἄλλος ἄλλου προέχειν δοκῶμεν. Εἰδὼς οὖν, ὃ
εὐσεβέστατε βασιλεῦ, τὴν γενομένην εἰς σὲ τοῦ Θεοῦ φιλάνθρω-
πίαν καὶ ὅπως ταχέως τῆς δεήσεώς σου ἐπήκουσεν, οὕτω καὶ σὺ
20 ἔτοιμος ἐν ἐλέει τοῖς ὑπηκόοις ἔσο καὶ τοῖς ὑπὸ τὴν χεῖρα τε-
λοῦσι τὴν σὴν εὐμενῆς καὶ φιλάνθρωπος, καὶ εἴ τι ἤμαρτεν εἰς
σέ τις, ἢ χρεωστεῖν ὁμολογεῖται, ἀπόλυε τοῦ χρέους συμπαθῶς,
καὶ τοὺς ἐκ πλοῦτου πτωχεύσαντας ἀνακτῶν λαμπρῶς τε καὶ φι-
λοτίμως καὶ βασιλικῶς ἀποκαθίστα αὐτοὺς ἐν τῷ προτέρῳ βίῳ,
25 ποιῶν εὐπόρους ἐξ ἀπόρων· κἂν πένης ἦ καὶ ἄοικος, ἢ καὶ λύπη
καὶ ἄλλη περιπέση συμφορᾶ, τὸ πιέζον τοῦτον καὶ συνέχον εἰς
εὐθυμίαν μετάβαλε, καὶ, ἵνα συνελὼν εἴπω, τὸν ἄνω Θεὸν καὶ
βασιλέα μιμούμενος ἐν πᾶσιν ὁ ἐπὶ γῆς βασιλεύων πᾶσαν ἀγα-
θωσύνην ἐπιτελεῖ· καὶ γὰρ αὐτὸς ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους βρέχει
30 καὶ τὸν ἥλιον ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς· ἀλλὰ καὶ τοὺς
ἐχθροὺς ἀγαπᾷ καὶ τοὺς ἐπηρεάζοντας ὡς εὐεργέτας ἔχειν πα-

1 ἀπόρ. ἀπέμνησεν. — 11 Ματθ. ε', 41. — 29 Ματθ. ε', 45. — 31 Ματθ. ε', 41.
Λουκ. ζ', 27, 28, 35.

ρεγγυᾶ, δόξης ἀπείρου καὶ ἀνεκδιηγήτου ἀξιών τοὺς τὴν τοιαύτην ἀρετὴν μετιόντας, ἧς εὐχόμεθα καὶ σὲ τυχεῖν, ποιῶντα τὰ αὐτῶ εὐάρεστα”. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκ τοῦ περὶ αὐτὸν θαύματος καὶ τῶν τοῦ ὀσίου παραίνεσεων, λίαν ψυχωφελῶν οὐσῶν, ὑπεραχασθεις πάλιν προσέπεσε τοῖς αὐτοῦ ποσὶ, δεόμενος εὐχεσθαι διατηρεῖσθαι 5 Θεοῦ συνεργίᾳ τὰ αὐτῶ διαγγελθέντα βέβαια καὶ ἀνόθευτα, καὶ πρὸς τὸν ἅγιον εἶρηκεν· “ Ἐγὼ μὲν, ὦ τίμιε πάτερ, ἀπὸ τοῦ νῦν οὕτω ποιεῖν, ὡς ἐκέλευσας, σπουδάσω· ἀλλ’ ὁ πολέμιος τοῦ γένους ἡμῶν Διάβολος, εἰ μὴ Κύριος βοηθήσει μοι, φοβοῦμαι μὴ παρεμποδίσῃ μοι καὶ ἐκκλῖναι ποιήσῃ τῆς εὐθείας ὁδοῦ, εἰς τὸ κα- 10 τασπάσαι τὴν ἐμὴν ἀθλιότητα εἰς βυθὸν Ἄδου”. Τιοῦτοις ἤθεσε καὶ λόγοις καὶ πράγμασιν ἐκοσμεῖτο ὁ αἰδιδίμος καὶ φιλόχριστος βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ ἐξ ἀκάνθης φυεῖς ῥόδον πρὸς ὃν ὁ τιμιώτατος φησὶ Κοσμᾶς· “ Ἐὰν τὴν πρόθεσίν σου θεάσῃται ὁ Κύριος, ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ διανοίᾳ ἐπ’ ἔργοις 15 ἀγαθοῖς μετ’ ἐξομολογήσεως καὶ ταπεινώσεως γενομένην, οὐκ ἑάσει τοὺς κύκλω συνεπιτιθεμένους καὶ κατὰ τὸ ὄψος περιπατοῦντας ἀσεβεῖς ἀδικεῖσθαί τε καὶ διαφθεῖραι τὰ κατὰ Θεὸν σε διαβήματα”.

23. Τούτων τῶν παραινετικῶν λόγων τοῦ μάκαρος καὶ εἰς εὐσέβειαν προτρεπτικῶν συμπαρῆσαν ἀχροαταὶ πολλοὶ καὶ ἄλλοι τῶν 20 μεριστάνων, σὺν τούτοις καὶ δύο τινὲς βικάριοι, τῆς αἰρέσεως ὄντες τῶν Εἰκονομάχων. Μάξιμος καὶ Φλωρέντιος τούτοις τὰ ὀνόματα· οὗτοι γὰρ ὀρῶντες τὴν τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν ἅγιον διὰ τὸν Θεὸν ταπείνωσιν καὶ πίστιν, καθ’ ἑαυτοὺς διεπρίοντο, καὶ ὡς ἐν πυρὶ καὶ ὕλῃ μεγίστῃ πνεῦμα βίαιον αναρριπίζει τὴν φλόγα, 25 τὸν αὐτὸν κἀνταῦθα τρόπον ἐν ταῖς ἀσεβείαι ψυχαῖς αὐτῶν ὁ θυμὸς ἀνήπτετο, καὶ συλλαμβάνοντες πόνον ἐτικτον ἀνομίαν, καὶ ὑποψιδυρίζοντες πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον· “ Ἴδε παρρησίαν, ἦν ἔλαβον οἱ σκοτένδυτοι· θεάσασθε τοῦτον· πῶς οὐκ ἐρυθριᾶ ὁ ρακοδύτης πρὸς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ κείμενον ὀρῶν τὸν πορφύραν βασιλικὴν ἡμ- 30 φιεσμένον; ἀληθῶς ὡς ἀνδράποδον λελόγισται παρ’ αὐτοῦ. Φεῦ τῆς ἀβελτηρίας! τίς ὦν ποιους πόδας περιπτύσσεται ὁ μικροῦ δεῖν κο-

10 Ψαλ. μγ', 19. — 17 Ψαλμ. ια', 9. — 27 Ψαλμ. ζ', 15. Ἑσαία νθ', 4.

σοκράτωρ! τῷ μονοχίτωνι, καὶ αὐτῷ ρακῶδει καὶ διερρωγῶτι καὶ ὀδωδῶτι, προσέρχεται· καὶ τὰ ἔχνη τούτου κατασπάζεται! Ποῦ νῦν ἐστὶν ὁ κράτιστος ἐκεῖνος Κωνσταντῖνος — τὸν Κοπρώνουμον παραδηλοῦντες —, ὁ περιδοξος, ὁ περίβλεπτος ἐν βασιλεῦσιν; ἢ γὰρ 5 ἂν καὶ τοῦτον κακῶς οὐκ ἐνάρκησεν ἀποκτεῖναι, καθάπερ τὸν τοῦ Αὐξεντίου Στέφανον καὶ τοὺς λοιπούς". Ταῦτα οἱ ἀλαζόνες καὶ ἀναιδεῖς ἠρέμα πρὸς ἀλλήλους διωμύλου, μὴ τινος ἐτέρου τούτων ἀκούοντος. Ὁ δὲ πρῶτατος Κοσμάς, πλησθεὶς ἁγίου πνεύματος, ταῦτα διέγνω, καίπερ ἀφεστῶς μακρόθεν, καὶ προσεγγίσας εἶπε με-

10 γάλῃ τῇ φωνῇ· "Ὁ δυὰς ἀσεβεστάτη, Μάξιμε καὶ Φλωρέντιε, τί καθ' ἑαυτοὺς ἀνομίαν στρέφετε καὶ τὸν ὁμόφρονα ὁμῶν καὶ παράνομον ἐκθειάζετε τύραννον, τὸν ἀλάστορα καὶ δυσσεβῆ Καβαλῖνον; ὃς ἐτόλμησεν ἐμπαροινῆσαι κατὰ τῆς τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰκόνας καὶ εἰδῶλον αὐτήν, ὡς τοῦ Διός, ἀποκα-

15 λέσαι· διὸ καὶ τῷ ἀσεβεστάτῳ καὶ διαιωνίζοντι παρεδόθη πυρὶ. Τοῖνον, ἐπεὶ καὶ ὑμεῖς θέλετε σὺν αὐτῷ παραπολαῦσαι τῆς ἀφορήτου βασάνου, ὡς αὐτοῦ ὁμόφρονες καὶ μῦσται καὶ ὄπαδοί, σήμερον ταύτης ἐκ μέρους πειραθήσεσθε, εἴπερ καὶ ἐπαινέται τούτου τυγχάνετε καὶ τῶν αὐτοῦ πάντων ἐπιθυμεῖτε βαχχευμάτων καὶ

20 ἀσέμων πράξεων, καὶ γνώσεσθε τίνος ἀντιποιεῖσθε". Καὶ πρὸς τούτους ἐνιδῶν καταπληκτικῶς ὁ αἰεὶ προσηγῆς καὶ μέτριος ἔφη· "Εἴπερ ἐγὼ Χριστοῦ δοῦλος ἀληθῆς καὶ Θεὸς ἀληθῆς ὁ Χριστός, ἐκ τοῦ πυροῦ, οὐ παραπολαύειν κατεκρίθη ὁ ἀσεβῆς αὐτῶν συμμύστης Κωνσταντῖνος ὁ δυσσεβῆς καὶ Κοπρώνουμος, ὁ ἀτίμως

25 τὸ διάδημα ποτὲ ἀναδησάμενος, μέρος τι κυκλωσάτω τὸν Μάξιμον καὶ Φλωρέντιον". Καὶ ἅμα τῷ λόγῳ ζοφῶδες πῦρ, ὡς πίσης καὶ θείου ἀναπεμπομένου βαρεῖαν ὀδμῆν καὶ ἀηδῆ, περιεκύκλωσε τοὺς ἀθλίους, καὶ εὐρέθησαν ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς τοῦ μοναστηρίου οἱ δειλαιοὶ ἐν σκῆτι καὶ πυρὶ καιόμενοι, καὶ ἤρξαντο

30 ὀλοοῦνται, τρίβειν τε τοὺς ὀδόντας καὶ κράζειν· "Ἐλέησον ἡμᾶς, δοῦλε τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου· οὐ φέρομεν τὰς ὀδύνας". Πάντες οὖν

6 Νικηφόρου πατριάρχου ἱστορ. σ. 72 ἐκδ. de Boor. — 9 καίπερ ἀφεστῶς] κῶδ. καὶ παράφεστῶς.

συμπαργεγόμενοι σὺν τῷ βασιλεῖ, καὶ οἱ μοναχοὶ μετὰ τοῦ προε-
στῶτος τῆς μονῆς, καὶ οἱ ἐν τέλει καὶ ἕτερον ἄπειρον πλῆθος,
ἐώρων τὸ ζοφῶδες ἐκεῖνο πῦρ καὶ τὰς φωνὰς αὐτῶν ἤκουον, οὐ-
δαμῶς δὲ τοὺς καλαζομένους ἔβλεπον. Μετὰ φόβου τοίνυν πολλοῦ
τὸ "Κύριε ἐλέησον" ἔλεγον· ὁ δὲ συμπαθέστατος Κοσμάς ὑπὸ 5
συμπαθείας κινήθεις ἐδάκρυσεν· εἶτα πρὸς αὐτοὺς ἐπιστραφεὶς εἴ-
ρηκεν " ὦ κακότροπος θυάς, ἡσθίου τῆς βασιάνου; ἐπέγνωτε,
ἄθλιοι καὶ ταλαίπωροι, τί πεπόνθατε, πρὸς Θεὸν ἀσεβήσαντες
μᾶλλον, ἢ πρὸς ἐμέ; καλῶς καὶ ἀξίως τὰς ὕβρεις ἐπέμψατε
καταφρονήσαντές μου ὡς εὐτελοῦς καὶ ἁμαρτωλοῦ· πῶς δὲ καὶ 10
κατὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων τὴν γλῶτταν κεινήκατε, κατ'
αὐτῶν εἰρωνευόμενοι; κἀγὼ δὲ παρὰ τοῦτο τὴν ἐνταῦθα διήγουσιν
ὁδόν — αὐτῇ μοι μαρτυρεῖ ἡ ἀλήθεια —, γλιχόμενος ὑπὲρ τῶν
τιμίων καὶ ἁγίων εἰκόνων τοῖς μάρτυσι καὶ πατράσι, τῷ τε μα-
καρίῳ Στεφάνῳ καὶ τοῖς λοιποῖς, συνοδεῦσαι καὶ τὸν ἴσον αὐτοῖς 15
ὑπελθεῖν τοῦ μαρτυρίου ὁρόμον, ἐνδυναμοῦντός με πρὸς τοῦτο τοῦ
καὶ τὰς παρειμένας χεῖρας ἐνισχύοντος. Ἄλλ' ὁ ποιῶν πάντα καὶ
μετασκευάζων ἐπὶ τὸ βέλτιον Κύριος, ὡς ἠθέλησεν ἐποίησε, καὶ
οὐχ ὑπερεῖδεν ἐπὶ πολὺ τὸν λαὸν αὐτοῦ κακουχεῖσθαι, ἀλλ' ἤγειρε
φιλάνθρωπευσάμενος ἕτερον βασιλέα καὶ τὸν μὲν ἀποστάτην, τὸν 20
ὑπερήφανον, τὴν βδελυρὰν κόπρον, Κωνσταντῖνον φημι τὸν Καβαλι-
νον, ἐκποδῶν ποιήσας ἐν πυρὶ Γεέννης κατεδίκασε διηγεῖσθαι καὶ
αἰωνίως, ἀναστήσας ἀντ' αὐτοῦ βασιλέα πιστόν, ὃς πορεύεται
κατὰ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ".

24. Κατιδόντες οὖν τὸν ὄσιον ὃ τε βασιλεὺς καὶ οἱ ἐν τέλει 25
καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος, ὁ παραγεγονῶς πρὸς τὴν τοιαύτην θέαν,
πρὸς δάκρυα κατενηνεγμένον, καὶ γνόντες τὴν τοῦ δικαίου συμπά-
θειαν, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· " Ὅντως, εἰ μὴ ἐσπλαγγνίσθη, οὐκ ἂν
ἐκ τῶν τιμίων ὀφθαλμῶν αὐτοῦ κατέσταζε δάκρυα". Καὶ παρα-
χρῆμα καθικέτευον, ἠγτιβόλουν, τῶν ποδῶν αὐτοῦ τῶν ἁγίων 30
ἤπτοντο, σπλαγγνισθῆναι καὶ ρύσασθαι τῆς δεινῆς κολάσεως τοὺς
ἀθλίους καὶ τῆς ζοφώδους λυτρώσασθαι φλογός· καὶ οἱ μὲν οὕτως

ἐξελιπάrouν τὸν ἅγιον, ὁ δὲ συμπαθέστατος ἐκεῖνος ἀνὴρ μηδου-
τιοῦν ἀναβαλόμενος σὺνδακρυς πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς λοιποὺς
ἔφη· "Τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δεῖ καὶ ἡμᾶς
μιμεῖσθαι τὴν ἀγαθότητα καὶ [γὰρ] οὗτος ἐλθὼν εἰς ἡμᾶς, ὡς τὸ
5 καθ' ἡμᾶς μορφωθείς, εὐεργεσίας καὶ ἰάσεις πολλὰς ἐνεδείξατο καὶ
οὐ τινα τετιμώρηκεν, εἰ μὴ τὴν συκῆν ἐξήρανε, δεικνὺς τοῖς ἀπο-
στόλοις, ὅτι οὐ μόνον ἰσχύει ἀγαθοποιεῖν καὶ θεραπεύειν καὶ ἰᾶ-
σθαι τὰς ψυχικὰς καὶ σωματικὰς ἀσθενείας, ἀλλὰ δυνατός ἐστι
καὶ τιμωρεῖν, εἶπερ καὶ βουληθεῖη. Τοῦτον οὖν τὸν δυνατὸν πάντα
10 ποιεῖν κοινῇ πάντες ἐπικαλεσώμεθα, καὶ αὐτὸς ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει
καὶ φιλανθρωπία παράσχοι ἡμῖν ἐτοιμῶς τὸ πλούσιον αὐτοῦ ἔλεος,
καθάπερ ἐλπίζομεν ἐπ' αὐτόν· οὐ γὰρ θέλει τὸν θάνατον τοῦ
ἀμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν". Καὶ ποιήσας εὐ-
χὴν σὺν τοῖς πατράσιν ἔφαλε τὸ "Ἅγιος ὁ Θεός", εἶθ' οὕτω
15 καὶ τὸν πεντηκοστὸν (=ψαλμόν)· καὶ γενομένης ἐκτενοῦς εὐχῆς
παρὰ τοῦ θεομάκαρος Κοσμᾶ, πάντες σὺν τῷ βασιλεῖ μεγάλῃ τῇ
φωνῇ τὸ "Κύριε ἐλέησον" ἐξεβόησαν, καὶ μετὰ ταῦτα στραφαῖς
ὁ ὄσιος ἐσφράγισε τῇ χειρὶ τὸ ζοφῶδες ἐκεῖνο καὶ ἀφεγγές πῦρ,
καὶ ἤρξατο μικρὸν ὑποχωρεῖν, ἕως παντελῶς ἀπέστη ἀπὸ τῶν
20 ἀθλίων ἐκεῖνων. Ἐφάνησαν οὖν οἱ ἄνδρες παντελῶς ἀγνώριστοι,
μηδὲ λειψανὸν περιβολῆς ἐν τῇ σαρκὶ φέροντες αὐτῶν, γυμνοὶ
καὶ κατηθαλωμένοι δεινῶς ὑπὸ τοῦ πυρός. Ἀνανεύσαντες γοῶν
καὶ τὸν ὄσιον ἰδόντες ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ κατέπεσον καὶ ἐξωμο-
λογοῦντο πάντα μετὰ δακρύων, ἃ κατὰ τῶν ἁγίων εἶπον καὶ σε-
25 πτῶν εἰκόνων καὶ κατὰ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ὄσιου τούτου Κο-
σμᾶ καὶ τῶν λοιπῶν μοναχῶν· ἐδέοντο δὲ λέγοντες πρὸς τὸν
ἅγιον· "Τίμιε πάτερ, συγχώρησον ἡμῖν τοῖς εἰς τὸν Θεὸν καὶ σὲ
τὸν αὐτοῦ λάτρην ἡρεβηκόσιν". Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· "Πῶς
ἡσθάνθητε τοῦ πυρός καὶ ὄθεν ἐλθὼν περιεκύκλωσεν ὑμᾶς, εἶπατε
30 πάντων ἔμπροσθεν". Οἱ δὲ προσεῖπον· "Ἐκ τοῦ κακίστου βασι-
λέως Καβαλίνου τῆς βασάνου ρανίς ἐξεληθοῦσα μόνη περιεκύκλω-

4 προσέθηκα τὸ γὰρ. — 6 Ματθ. κ', 19. Μάρκ. ια', 13, 14, 20. — 10 Ἐφεσ.
β', 4. — 11/12 Ψαλμ. λβ', 18-22. — 12/13 Ἱερζεκ. λγ', 11. — 28 κῶδ. λάτρην.

σεν ἡμᾶς". Τότε φρίκη πάντας κατέλαβε καὶ ἔκστασις, καὶ καθυπέβαλον ἀναθέματι πάντας τοὺς μὴ τιμῶντας καὶ προσκυνοῦντας καὶ σεβομένους τὰς σεβασμίας καὶ ἁγίας εἰκόνας· πρῶτοι δὲ οὗτοι, οἱ περὶ Μάξιμον καὶ Φλωρέντιον, ὅσους ἐγίνωσκον τῆς τοιαύτης ὄντας αἱρέσεως, ἀνεθεμάτιζον· πολλοὶ δὲ καὶ ἐκόντες ἤρχοντο καὶ 5 ἐξωμολογοῦντο, τῆς κακοπιστίας ἀφιστάμενοι, καὶ τοὺς γενομένους αἰρεσιάρχας τῷ ἀναθέματι τρανῶς ἐδίδοσαν. Οἱ δὲ διὰ τῆς θείας μάστιγος παιδευθέντες Μάξιμος καὶ Φλωρέντιος ἐφ' ἰκαναῖς ἡμέραις συνεῖναι τῷ ἁγίῳ δυσωπήσαντες κατηγήθησαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου 10 πνεύματος· ἔλεγον γὰρ μὴ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἐν μετοχῇ γενέσθαι, τῶν πατέρων αὐτῶν βαρβάρων ὄντων καὶ σύντροφον ἐχόντων τὴν τοιαύτην αἴρεσιν. Βαπτισθέντες οὖν εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν ἀποκατέστησαν ἰδέαν, λαθόντες αὐτίκα καὶ ἀπὸ τῶν φλυκτιδίων, ὧν ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐπεφέροντο, καὶ γεγονάσιν ὀρθόδοξοι καὶ προσκυ- 15 νηταὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων πανοικεσία, καὶ σωτηρίας ἠξιώθησαν.

25. Ταῦτα ὁ τῶν ἁγίων Θεὸς καὶ τοῖς αὐτοῦ δούλοις ἐπικαμπτόμενος καὶ δοξάζων αὐτοὺς καὶ μεγαλύνων· ὁ δὲ μακάριος Κοσμάς καὶ ἕτερα πλεῖστα θαύματα ἐν Κωνσταντινουπόλει πεποιηκώς, καὶ λόγους διδασκαλικοὺς συγγραψάμενος καὶ βίους πα- 20 τέρων καὶ στιχηρὰ ποιήσας καὶ κανόνας καὶ τριῶδια, νομοθετήσας τε καὶ πάντας ἐπιστηρίζας καὶ διδάξας περὶ ἀκτημοσύνης καὶ τοῦ καταφρονεῖν πλοῦτου καὶ δόξης, μόνης δὲ ἀρετῆς ἀντιποιεῖσθαι καὶ φροντίζειν τῶν ἐστώτων καὶ μενόντων καὶ μὴ τῶν ρευστῶν καὶ παρερχομένων, καὶ παραινέσας τὰς τοῦ Χριστοῦ τηρεῖν ἐντο- 25 λὰς, δι' ὧν ὁ βιοτεύων τῆς τῶν οὐρανῶν καταξιούται βασιλείας, ἐπεὶ καὶ ἀποδημεῖν ἐβούλετο καὶ τὴν βασιλίδα καταλιπεῖν τῶν πόλεων, ἀφίκετο πρὸς τὸν βασιλέα συντάξασθαι αὐτῷ καὶ οὕτως ἀπιέναι· ὁ δὲ βασιλεὺς μαθὼν ἔτου χάριν πρὸς αὐτὸν ἐληλύθει, καὶ ἀδημονήσας καὶ συγχυθεὶς καὶ ὑπεραλγήςσας, " ὦ πάτερ" 30 ἔφη " τίμιε, διατί μέλλεις ἐντεῦθεν ἀναχωρεῖν, τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν φῶς ὑπάρχων; ἀλλὰ δός τι παρηγόρημα τῇ ἐμῇ ψυχῇ, καὶ

10 Ματθ. κη', 19.—20 Κοσμᾶ τοῦ μελωδοῦ λόγους τε καὶ βίους ἁγίων ἀγνοοῦμεν.

μη εάσης άπαραμύθητον· χρήζω γάρ τῆς σῆς πρὸς Θεὸν μεσι-
τείας, μέσον θυρούβων πολλῶν συστρεφόμενος”. Ταῦτα λέγων καὶ
δακρύων ὕχεται τῶν ὀφθαλμῶν ἀπέρρει· ὡς δὲ τὸν ἅγιον εἶδε
τὴν ἀποδημίαν προσεπισπεύδοντα καὶ τὴν γνώμην ἀμετάθετον
5 ἔχοντα, μόλις εἶασε τοῦτον καὶ μὴ βουλόμενος, δεδιώς, μήπως
ἀπαῶδον τι ποιήσεται κατέχων αὐτὸν καὶ κωλύων τοῦ σκοποῦ καὶ
τῆς πρὸς τὴν πορείαν ὁρμῆς. Ὁ δὲ ἅγιος τοῦτο μόνον ἐπιφθεγ-
ξάμενος τῷ βασιλεῖ “Τέκνον, Χριστὸν ἔχων βοηθὸν ἀνθρωπίνην
οὐ πτοηθήσῃ βλάβῃν, καὶ τὴν ἡμῶν μετριότητα μηδαμῶς ἀπείρ-
10 γων ἔσο· σὺν σοὶ γάρ ἐσμεν, καὶ μὴ παρόντες, καὶ ὑπερευχό-
μεθα, καὶ μᾶλλον, ἐὰν εἰς τέλος ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ μεί-
νῃς καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ποιῆς καὶ τὴν τῶν ἁγίων καὶ σεβα-
σμίων εἰκόνων τιμὰς προσκύνῃσιν· μέλλουσι γάρ καὶ ἔτι λόχοι
ἄγριοι τὸ τίμιον τοῦ Χριστοῦ σπαράττειν καὶ βλάπτειν ποιμίον,
15 ἀλλ’ οὐδαμῶς κατισχύσουσι”.

26. Ταῦτα εἰπὼν καὶ κατασπασάμενος ἐξῆλθε τῶν βασιλείων·
ὁ δὲ βασιλεὺς χρήματα ἱκανὰ πέμπει τῷ ἁγίῳ τῶν βασιλείων
ἐξιόντι, ὃ δὲ οὐδὲ ὀφθαλμοῖς ἐπέσιθῆ θεάσασθαι, εἰρήκει δὲ πρὸς
τοὺς φέροντας· “Ἐἴπατε τῷ βασιλεῖ ταῦτα δοῦναι τοῖς δεομένοις
20 καὶ μὴ τοῖς μηδενὸς τούτων χρήζουσιν ἡμῖν, οἷς ἀρκεῖ καὶ χι-
τώνιον ἐν δι’ ὅλης τῆς ζωῆς”. καὶ γάρ ἦν μονοχίτων, καὶ τὸ
τρίχιον ἱμάτιον, ἕπερ ἐκ τῆς Δαμασκοῦ φορῶν ἐξῆλθεν, εἰς εἴ-
κοσι καὶ τρεῖς χρόνους διήρκεσεν αὐτῷ, μὴ ἐκδυσασμένῳ τοῦτο,
μηδὲ ἀλλάξαντι, καὶ τὸ δὴ θαυμαστὸν οὐδὲ ὄλως ἐφαίνετο παλαιω-
25 θέν, ἀλλ’, ὡς χθὲς γεγονός, καινότατον ἦν· πέδιλα δὲ μόνα διὰ
τὸ τελείως διαρραγῆναι ἅπερ ἐφόρει λαβῶν ἕτερα ὑπεδήσατο.
Προσιῶν δὲ τῷ ἁγιωτάτῳ πατριάρχῃ περὶ τῶν μελλόντων κατα-
λαβεῖν τὴν ἐκκλησίαν προφητικῶ διεσάφησεν ὀμματι καὶ τέλος
ἀνεῖπε, περιπτυσάμενος αὐτόν, ὅτι “Τοὺς ἀγρίους θῆρας τοὺς κατὰ
30 τῆς ἐκκλησίας κινεῖσθαι μέλλοντας, πνευματικῆ καὶ ἁγίε πάτερ,
οὐκ ὄφει· ἔτι γάρ δύο χρόνοι καὶ ἐκ τούτου τοῦ βίου πορεύσῃ
πρὸς Κύριον ἐκδημήσας”. ὃ καὶ γέγονε, κατὰ τὴν τοῦ ὀσίου πρόρ-
ρησιν. Συνταξάμενος δὲ καὶ τῷ τῆς ἐκκλησίας κλήρῳ καὶ τῷ πι-

στοτάτω λαῶ, καὶ λόγοις προσηέσι καὶ μειλιχίοις χρησάμενος καὶ πρὸς αὐτοὺς εἰπὼν “ Ὡ φυτὰ τῆς εὐσεβείας ἀειθαλῆ καὶ τῆς ἀληθινῆς πίστεως ἔρασταί, χαίρετε φυλάττοντες καλῶς τὸ τάλαντον, τὴν εἰς Θεὸν εὐσέβειαν”, καὶ παρακαλέσας εὐχεσθαι 5 περὶ αὐτοῦ, καὶ πάντων ὑπερευξάμενος καὶ βαλὼν μετάνοιαν καὶ κατασπασάμενος, τῆς πόλεως ἐξῆγει. Τὸν δὲ μοναχὸν Γρηγόριον, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ὡς ὁ λόγος φθάσας ἐδήλωσε, διδάξας καὶ τοῖς θείοις καὶ ἱεροῖς ἐνασκήσας γράμμασι, καὶ πρὸς ἄκρον ἀρετῆς πεφθακέναι ποιήσας, παρέθετο τῷ ἡγιασμένῳ πατριάρχῃ Τα- 10 ρασίῳ· τοῦτον δὲ προθύμως ὁ ἀρχιερεὺς δεξάμενος καὶ πείραν εἰληφῶς τῆς αὐτοῦ γνώσεως καὶ χρηστῆς διαγωγῆς, προεχειρί- σατο χαρτοφύλακα, τοῖς πᾶσι ἀξιόλογον εὐρών.

27. Ὁ δὲ ἅγιος μόνος ὤδευε διὰ Θράκης ἐπὶ Μακεδονίαν, καὶ διαπεραιωσάμενος ἐκεῖθεν εἰς Ῥώμην ἀφίκετο, ὡσπερ ἥλιος 15 ἐξ Ἑώας πρὸς Δύσιν διαδραμὼν καὶ ὅλην τὴν Ἑσπέραν, μᾶλλον δὲ τὴν οἰκουμένην κύκλῳ μικροῦ περιλαβὼν, κατὰ τὸν μέγαν ἐν ἀποστόλοις Παῦλον, οὐπερ ζηλωτῆς ἐχρημάτισε, στηρίζων παντα- 20 χοῦ τὰς ἐκκλησίας καὶ τὸν λόγον κατασπείρων τῆς πίστεως καὶ θαύματα τῇ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐνεργῶν χάριτι· δι’ ὧν γνῶριμος ἐν πάσῃ Ῥώμῃ καὶ ταῖς πλησιαζούσαις χώραις καὶ πόλεσι γε- 25 νόμενος ἔκρινε δεῖν κάκειθεν ἀναχωρῆσαι, τὴν ματαίαν ἐκφεύγων τῶν ἀνθρώπων δόξαν, καὶ πλοίου ἐπιβάς ἀπῆρεν εἰς Αἴγυπτον. Εἶτα τὰ Ἱεροσόλυμα κατέλαβε, καὶ προσκυνήσας τὸν ζωοποιὸν Τάφον τοῦ Σωτῆρος εὗρεν ἐκεῖσε τὸν τίμιον Στέφανον, ἀδελφιδοῦν τοῦ μακαρίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ (φυτεία δὲ καὶ αὐτὸς 25 ὑπῆρχε τοῦ ὁσίου πατρὸς ἐν τοῖς μαθήμασιν), ὃς καὶ ἐν τῇ ἀθλήσει τοῦ θεοῦ αὐτοῦ καὶ ασιδίου Ἰωάννου συμπαρῆν καὶ τὸ μαρτυ- ρικὸν αὐτοῦ καὶ πολυάθλον σῶμα ἐντίμως ἔθαψεν ἐν τῇ τῶν Περσῶν χώρᾳ· οὗ τὸν τάφον ὁ μέγας Κοσμᾶς ἰδὼν, ὁπότε πρὸς Πέρσας ἦκεν ἐξ Ἰβήρων, ἐδομήσατο ναὸν ἐπ’ ὀνόματι τούτου τοῦ 30 ἁγίου καὶ μάρτυρος ὄντως Ἰωάννου. Ἦν δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Στέφανος τὸν μοναδικὸν ἐπανηρημένος βίον καὶ τῆς τοῦ Σαββαΐτου μονῆς προεστώς· ὃς ἰδὼν τὸν ἅγιον, εὐθυμος γεγονώς, πεσὼν εἰς τοὺς

πόδας αὐτοῦ ἤγει εὐχὴν· ὁ δὲ εἰρηκῶς “ Ἡ χάρις τοῦ ἁγίου
πνεύματος διατηρήσει πάντας ἡμᾶς ἀβλαβεῖς ἀπὸ τῶν τοῦ πονηροῦ
σκανδάλων”, ἀνίστησί τε αὐτὸν καὶ κατησπάσατο, καὶ πρῶτον μὲν
5 ἀπέλιπε καὶ πῶς μαρτυρικῶς ἐναθλήσας ὄξαν ἀπέλαβεν ἀμάραν-
τον. Καὶ μαθὼν, τῷ δεσπότη Χριστῷ τὴν εὐχαριστίαν ἀναπέμ-
ψας, ἠκολούθησε τῷ Στεφάνῳ καὶ πρὸς τὴν αὐτοῦ μονὴν κατήν-
τησεν· οἱ δὲ μοναχοὶ πάντες τοῦ Σαββαΐτου διακούσαντες εἰς συ-
νάντησιν ἐξῆλθον, καὶ προσιόντες εὐλογηθῆναι παρ’ αὐτοῦ παρε-
10 κάλουν, καὶ τυχόντες εὐλογίας μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἐδέξαντο τὸν
μακάριον εἰς τὴν αὐτῶν μονήν.

28. Ἰδὼν δὲ τὸν τόπον ὁ ἅγιος, μέγα στενάξας, “ Οὗτός
ἐστίν” ἔφη “ τῶν πολλῶν κόπων καὶ τῶν ἀπείρων ἰδρώτων ἢ ἀνά-
παυσίς μου σὺν Θεῷ, καὶ ἐνθάδε κατοικήσω. ζήσας ἀπὸ γε τοῦ
15 νῦν χρόνον σὺν τρισὶ μῆσι”. Ζητήσας δὲ δίκελλαν, ταῖς οἰκείαις
χερσὶν ἤρξατο διορύττειν τὴν γῆν καὶ τὸν ἑαυτοῦ τάφον ποιεῖν,
λέγων “ Σπεῦδε, ταπεινὲ Κοσμᾶ, ὅπως θεοφιλῶς βιώσας ἀπο-
δώσης ἐνταῦθα τὸν χοῦν τῷ χοῖ καὶ τὴν ψυχὴν τῷ Κυρίῳ”.
Κατὰ χοῦν τὴν αὐτοῦ πρόρρησιν, μετὰ τὴν περασίωσιν τοῦ ἐνὸς
20 χρόνου καὶ τῶν τριῶν μηνῶν, μεταβαίνει πρὸς τὰς οὐρανίους μον-
νάς ὁ τούτων ἄξιός καὶ πρὶν ἂν μετασταίῃ τοῦ φθαρτοῦ τούτου
βίου· καὶ πρὸς τὸν δεσπότην ἐκδημήσας, ὃν ἀπάντων προέκρινε
ταῖς ἀγγελικαῖς χορείαις ὁ ἰσάγγελος καὶ πρὸ τῆς ἐκδημίας σύνε-
στι, τῷ τῆς ἁγίας τριάδος φωτὶ καταλαμπόμενος· κοιμηθεὶς τὸν
25 ἡδίστον ὕπνον καὶ ταῖς ἁγίοις πρέποντα, προστεθεὶς ταῖς πατρᾷσι
καὶ διδασκάλοις καὶ ἀρχιερεῦσιν ὁ πατὴρ καὶ διδάσκαλος καὶ ἀρ-
χιερεὺς, ὁ ἐπίγειος Ἄγγελος καὶ οὐράνιος ἄνθρωπος, καὶ πρὸς
σηκνὰς μεταβαίνει τὰς οὐρανίους, τῇ γῆ παραδόους τὸ σῶμα, τὴν
δὲ ψυχὴν τῷ Θεῷ. Ὁ δὲ τιμιώτατος Στέφανος καὶ καθηγούμενος
30 τοῦ Σαββαΐτου μετὰ τῶν αὐτοῦ μαθητῶν τὰ ἐπικήδεια τῶν ἁσμα-
των ἄσαντες, καὶ προσκυνήσαντες καὶ ἁγιασμοῦ ἀξιωθέντες ἐκ τῆς

18 τὸν χοῦν τῷ χοῖ] Γενέσ. γ', 19 ἅδιε γῆ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ. — 20 οὐ-
ρανίους μονάς] Ἰωάν. εὐαγ. ιδ', 2.

ἐπαφῆς τῆς τοῦ ὁσίου σώματος, κατέθεντο τοῦτο πρὸς τὸν τά-
φον, καθὼς ἔτι ζῶν ὁ μακαριώτατος παρήγγειλεν, ὃν αὐτὸς οὐ-
κείαις χερσὶν ἀνώρουζε. Σεβασμίως γοῦν ἐνταφιάσαντες, στίχους
λαμπρικοὺς ἀνωθεν τῆς τιμίας αὐτοῦ σοροῦ διεχάραξαν, οὕτωςί πως
ἔχοντας·

Ἔχειν σε τύμβος κεν δοκῆ κεκρυμμένον,
λέληθεν· οὐρανὸς γάρ ἔντως νῦν φέρει
τὸν ὡς ἀληθῶς ἥλιον φασεφόρον·
οὐ γάρ κάτω σε σὺν νεκροῖς ὦραν μίαν
ἀφῆκεν ἡ πρόνοια, Κοσμᾶ παμμάκαρ,
ἀλλ' οὐρανὸς φέρει σε σὺν τοῖς Ἀγγέλοις.

Οὕτως ὁ μακάριος βιώσας καὶ οὕτως εὐαρεστήσας Θεῷ, παρ'
ἐκείνου τοῦ δοξάζοντος τοὺς δοξάζοντας αὐτὸν ἀξίως ἐδοξάσθη,
προσμείνας τῷ βίῳ καὶ τῷ σαρκίῳ ὁ ἄσαρκος, ὡς εἶπεῖν, καὶ
μετὰ σαρκὸς ἔξω ταύτης πολιτευσάμενος ἔτη οὐκτὼ πρὸς τοῖς
ἐβδομήκοντα· καὶ γὰρ ὅτε τῆς Κρητῶν αἰγμάλωτος ἀπηνέχθη νή-
σου, χρόνων ἦν τριάκοντα καὶ τριῶν, καὶ ἐν τῇ Δαμασκῷ καὶ
πᾶσι τοῖς ὀρίοις αὐτῆς ἔτη διέτριψεν εἴκοσι καὶ ἔξι, ἐν δὲ ταῖς
τῶν πόλεων καὶ χωρῶν περιόδοις διήνυσεν ἔτη δέκα καὶ οὐκτὼ καὶ
χρόνον ἐν τῇ μονῇ, παρ' ἣ μετέστη πρὸς τὸν ποθοῦμενον.

29. Ταῦτα τοῦ σεβασμιωτάτου πατρὸς τὰ ἐν τῷ βίῳ κατορ-
θώματα καὶ κατὰ τῶν παθῶν τρόπαια καὶ ἀριστεύματα καὶ μέ-
γιστα θαύματα καὶ ἀνδραγαθήματα· καὶ οὕτω κοσμήσας τὴν ἐκ-
κλησίαν, οἷς ἐποίησε καὶ οἷς ἐπόνησε καὶ οἷς ἐδίδαξε, περιπόθη-
τος ὦφθη τοῖς φιλαρέτοις καὶ ἀριδείκτος βασιλεῦσι καὶ μεγιστάσι
καὶ ἄρχουσι καὶ ἀρχιερεῦσι καὶ ἱερεῦσι καὶ μονάζουσι καὶ πᾶσι
πιστοῖς. Τοῦτον καὶ ἡμεῖς ἅπαντες ζηλώσωμεν καὶ μιμησώμεθα,
καὶ ποιμένες καὶ ποιῆμιον, ἐν διανοίᾳ τὰς αὐτοῦ κατέχοντες ἀρε-
τάς, εἴ γε καὶ τῶν ἴσων στεφάνων ἱμερόμεθα τυχεῖν καὶ συγ-
κληρονόμοι Χριστοῦ γενέσθαι καὶ ἀκοῦσαι ποθοῦμεν τῆς εὐκατίας
ἐκείνης φωνῆς, " Δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρο-
νομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου".

13 Βασιλ. 1, β', 30. -- 30 συγκληρονόμοι Χριστοῦ] Ῥωμ. η', 17. — 31 Ματθ.
κε', 31.

30. Ταῦτά σοι παρ' ἡμῶν, ὦ παμμακάριστε πάτερ, καί εἰ μή
κατ' ἄξιαν, ἀλλ' οὖν κατὰ δύναμιν· σὺ δὲ ἄνωθεν ἐποπτεύεις ἡμᾶς, εἰ
καί ὀλίγα ἐκ τῶν πολλῶν καί μεγίστων σου θαυμάτων ἐρανοσάμενοι
ταῖς σπουδαίοις ὡς ἐντρύφημα παρεθήκαμεν. Ἄλλ, ὦ τρισόλβιε
5 πάτερ, μὴ τὸ τοῦ λόγου ἀσθενές, ἀλλὰ τὸ πρὸς σέ φίλτρον ὁρῶν
πρόσδεξαι τὸ παρ' ἡμῶν εὐτελές πόνημα. Κατὰ τὸν σὺν δεσπό-
την — ἐκεῖνος γὰρ καί τὰ δύο λεπτά τῆς χήρας ὑπὲρ τὰ τῶν
ἀφνειῶν προσεδέξατο δῶρα — καί σὺ τὸ βραχὺ τοῦτο δεξιάμενος
ἀντιμέτρησον ταῖς ἰκεσίαις σου, παριστάμενος τῇ ζωαρχικῇ τριάδι,
10 πταισμάτων ἡμῖν ἄφεςιν, καί δὸς ἀναψυγὴν εὐρέσθαι τῶν παρόν-
των δεινῶν, καί ἀνακωχὴν τῶν περιεγουσῶν θλίψεων, ὀδυνῶν τε
καί στενώσεων καί νόσου παντοίας ἀποτροπῆν καί τῶν ἐπηρεάζόν-
των ἐχθρῶν ἀπαλλαγὴν. Εἰ δὲ χρεῖα περισσοτέρας δεήσεως, πρὸς
ἡμετέραν διόρθωσιν, συμπαράλαβε διδακτὰλους ἀρχιερεῖς ὁσίους
15 πατέρας καί τὸν χορὸν τῶν μαρτύρων καί ἀποστόλων καί πάντων
τῶν ἁγίων σου ταῖς ἄνω δυνάμεσι, καί κοινῇ δεήθητι τοῦ φιλαν-
θρώπου καί ἐλεήμονος Θεοῦ κατοικτειρῆσαι καί διασώσασθαι λαὸν
ἀπεγνωσμένον καί ἐν αὐτῷ μόνω τὴν ἐλπίδα σαλεύοντα, καί εἰ-
ρήνην ταῖς ἐκκλησίαις καί τῇ οἰκουμένῃ δωρήσασθαι, καί κατα-
20 ξιώσαι τῆς τῶν σωζομένων μερίδος καί τάξεως, πρεσβευούσης
συνήθως καί τῆς ἀχράντου καί παναμώμου Θεοτόκου πρὸς τὸν
αὐτῆς υἱὸν καί βασιλέα Χριστόν· ὃ πρέπει σὺν τῷ ἀνάρχῳ πα-
τρὶ τῷ ζωοποιῷ πνεύματι δόξα κράτος τιμὴ νῦν καί εἰς τοὺς ἀτε-
λευτήτους αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

XVI.

Μηνὶ Δεκεμβρίῳ δ'.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν
καὶ αὐταδελφῶν καὶ μελισσῶν τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας,

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΚΑΙ ΚΟΣΜΑ,

ἐκτεθειὲς παρὰ τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου καὶ πατριάρχου
Ἱεροσολύμων

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΜΕΡΚΟΥΡΟΠΩΛΟΥ

(Cod. Athen. 983, an. 1267, f. 315β-357β)¹.

1. Μετὰ τὴν εἰς οὐρανοὺς τοῦ δεσπότητος ἀνάβασιν καὶ τὴν
τῶν μαθητῶν πανταχόσε διασποράν, καθὼς τὴν μέχρι τερμάτων
αὐτοῖς ἵνα ἐκέλευσε, πᾶσα μὲν ἢ κτίσις τοῖς αὐτῶν ὑπέκυψε δόγ-
μασί τε καὶ θεσπίσμασιν, πᾶσα δὲ θρησκεία τῶν Δαιμόνων ἀνή-
ρητο καὶ εἰς δένδρον μέγα τὸ τῆς πίστεως σίνηπι παρηλλάττετο· 5
οὐκ ἦν δὲ ἐπὶ τούτοις ἀνεκτὸς ὁ τῆς κακίας σπορευῆς, οὐδὲ ὑπο-

¹ Ἰωάννου καὶ Ἀλκιβιάδου Σακελίωνος κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις 1892, σ. 177. Τὸ ἀντίγραφον ἐξ αἰτήσεως ἡμῶν ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου Σακελίωνος ἐγένετο. Μετὰ τὸ συγγραφῆς ὄνομα γέγραπται τὸ *Πάτερ ἐλόγησον ἐν τῷ κώδικι*.

3 ἐκέλευσε] Ματθ. κγ', 19 «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη». Μάρκ. ις'. 15 «πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει». Πρβλ. Λουκᾶν κδ', 47. — 5 τὸ τῆς πίστεως σίνηπι] Ματθ. ιγ', 31. ιζ', 20. Μάρκ. δ', 31, Λουκ. ιγ', 19. ιζ', 6 || κῶδ. *παρηλλάττετο*.

τετριγώς τὸν ὀδόντα μόνον καὶ πολλὰ κατὰ τῶν πιστευόντων δια-
μωσάμενος καὶ διανεύων τὴν κεφαλὴν ἐφ' ἐκάτερα, ὡς ἐν σκή-
ψεσιν, ἀλλὰ καὶ πῦρ μανίας ἀπὸ καρδίας ἀναδιδοῦς· καὶ ὅσα μὲν
τῆς οἰκουμένης μέρη ληΐζεται καὶ τῷ αὐτοῦ ὑπείκει θελήματι καὶ
5 φορολογεῖ τὴν ἀμαρτίαν καὶ εἰδωλολατρεία ἐπιχειρεῖ, ἐργῶδες εἴ-
πεῖν καὶ μακρὰς οὐ πόρρω τῆς διηγέσεως· μετὰ πάντων δὲ καὶ
τὴν Δαμασκὸν αὐτὴν ὑποσύρεται καὶ τῆς θήρας ἐντὸς τὸ θήραμα
γίνεται. Ἄλλ' ὁ καταλιμπάνων σπέρμα τῷ Ἰσραὴλ μετρητοὺς ἀν-
θρώπους, οἱ τῇ Βάαλ οὐ προσεκύνησαν, αὐτὸς καὶ τοὺς γεννήτο-
10 ρας τῶν νῦν ἡμῶν προκειμένων καὶ κροτουμένων, τοῦ Ἰωάννου τέ-
φημι καὶ Κοσμᾶ, ὡς στάχυν ἓνα μετὰ τὸν ἄμητον, ἢ ῥᾶγα μίαν
μετὰ τὸν τρυγητον, καταλέλοιπε καὶ ὡς σημαίαν ἐπὶ βουνοῦ ἐπ'
ὄρους τῆς πίστεως ἴστησιν τὴν γὰρ ὁδὸν ἐκείνης, εἰ καὶ τρα-
χεῖαν, οὗτοι ἀλλ' ὅμως οὐ παντελῶς ἄβατον καὶ ἀπεγνωσμένην
15 εἶναι εἰδότες, τὸν χρηστὸν ζυγὸν αὐτῆς ὑπεισῆσαν καὶ τὸν φύρ-
τον ἔβραν ἐκείνης τὸν ἐλαφρότατον· εἰ γὰρ ἐν μέσῳ φυτοκομίας,
ὑπου σκαπάνη καὶ συχνῶν ὑδάτων ἐπιρροαί, εὐρεθῆ φυτὸν εὐθα-
λές καὶ πολύκομον, οὐ χάρις αὐτῷ, τῷ δὲ κήπῳ τὰς εἰς αὐτὸ
προφάσεις ἀφθόνους παρέχοντι· ὅταν δὲ ἴδῃς ἐπὶ πετρῶν καὶ ἄλ-
20 λων τόπων ξηρῶν τὰ τοῖς παράδεισ῏ς μόνις ἀτήκοντα, τότε διὰ
θαύματος ἄγεις τὰ καθορώμενα.

2. Τῶν οὖν εἰς ὑπόθεσιν τοῦ λόγου κειμένων ὁ πατὴρ ἀρχεῖ
πατρίδα τὴν Δαμασκὸν, ἥτις ὑπὸ τὴν Κοίλην κεῖται Συρίαν καὶ
τῶν ὀρίων ταύτης ἐστὶν ἀκροτελεύτιον· παραρρεῖ δὲ αὐτῇ Ὀρόν-
25 τῆς ἰδῆς καὶ πολὺς. Τὸ δὲ ὄρος τὸ καὶ παρὰ Δαβὶδ ἐπαινούμε-
νον, ὃ καὶ Λίβανον ἐγγχωρίως κατονομάζεται, ἐκ βορεινοτέρων με-
ρῶν τῆ πόλει παράκειται, οἶμαι τὴν κλῆσιν πλουτῆσαν ἀπὸ τοῦ
πολλοῦ ἐκεῖθεν συλλεγομένου τοῦ λιβάνου ἀρώματος, ἢ καὶ τῶν
οὕτως ὠνομασμένων φυτῶν, ἀδράς που τὰς ἐκδόσεις τῶν ὀρη-
30 κων ἀποτελούντων. Τοῦτο πολλὴν παρέχει τῇ πόλει τὴν ἡδονὴν
καὶ θαψιλεῖ καὶ τερψιθύμῳ ἀέρι τὰ παρακείμενα τῆς πόλεως εὐο-

9 Βασιλ. 3, 18'. Πάυλου πρὸς Ῥωμ. ια', 4. — 24 κῶδ. ὀροάντης. — 25 Δα-
βιδ] Ψαλμ. εα', 16. εα', 13. — 29 κῶδ. ἀρηέκων.

σμεῖ· μυρρίναι γὰρ ἐκεῖσε θασεῖται, κυπάριττοι τε καὶ κέδροι τῶν
νεφῶν ἐφαπτόμεναι, καὶ οὐκ ἔστι βοτάνην ἰδεῖν ἢ καὶ φυτὸν
ἐκεῖσε φυόμενον, ὃ μὴ τὴν ὁσμὴν ἠδύνουσαν ἀποπνεῖ· ἐν αὐτῷ
καὶ φοῖνιξ ἐγκατοικεῖ καὶ ψιττακοὶ καὶ εἴ τι ἄλλο πτηνὸν ἀρω-
ματίζεσθαι πέφυκε. Τούτοις οὖν εἰ καὶ Δαμασκὸς ἐπιγάννυται, 5
ἀλλ' οὐδὲν ἦττον, ὥσπερ τῷ λουτρῷ καὶ τῷ φωτὶ τοῦ κήρυκος
πρότερον, οὕτω δὴ καὶ τῷ πατρὶ τῶν νῦν χροτουμένων καθωραί-
ζεται. Οὗτος, εἰ μὴ τι ἄλλο, πλουτεῖ τὴν εὐσεβείαν, τὸ δὲ γένος
λαμπρὸς καὶ τὸν πλοῦτον λαμπρότερος ὢν τὰ πρῶτα φέρει παρὰ
τῷ τῆς χώρας κατάρχοντι· τολμᾷ δὲ πρᾶγμα τῷ τότε καιρῷ δυ- 10
σκολώτατον καὶ πολλοῖς, εἰ φωραθεῖη, φέρον τὸν κίνδυνον· εὐκτη-
ρίους οἴκους πηξάμενος καὶ τὸν οἶκον ἅπαντα τῷ λουτρῷ καθάρας
τοῦ πνεύματος, οὕτως ἐλευθέρα γνώμη καὶ γλώττη τοὺς θεῖους
ὕμνους ἀπτοήτως τῷ ἑαυτοῦ Θεῷ καὶ δεσπότη ἀνέπεμπε. Τὴν
δὲ κτῆσιν, ὑπῆρχε γὰρ αὐτῷ βαρεῖα τε καὶ πολυαρκίης, εἰς αἰχ- 15
μαλώτων λύτρον συνεχῶς ἐπεμέτρει· εἰ γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον
ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιεῖν ὁ Παῦλος μαρτύρεται, ἀλλ' εὐ-
ρηταί τις ἐξ ἔθνους οὐ φύσει μόνον καὶ αὐθορμήτω τῆ προαιρέ-
σει τῷ θεῷ νόμῳ στοιχῶν, ἀλλὰ καὶ χρόνου μελέτῃ καὶ διε-
σκεμμένη περὶ τούτου ψυχῇ μηδὲν ἐῶν τῶν ἐνταλθέντων ἀτέλε- 20
στον, καὶ ἦν ὡς ἐν νυκτὶ τις λόγχος εἰπεῖν ἢ σπινθὴρ ἐν σπο-
διᾷ τότε κρυπτόμενος. Τὴν δὲ δημοσίαν ἅπασαν διοίκησιν ἀναδε-
δεγμένος, ὥσπερ οὐ διώξας ἀλλὰ διωχθεὶς ὑπὸ τῆς ἀρχῆς * ὁ γὰρ

2 τῶν νεφῶν] κωδ. τῶν ἐφῶν. — 5/8 Ἰωάννου πατρ. Ἱεροσολύμων, βίος Ἰωάν-
νου τοῦ Δαμασκηνοῦ [Migne τ. 94, σ. 433], § δ'. «Δαμασκὸς πόλις αὕτη ἐστίν ὡς
γὰρ ἐπὶ Παύλου μέγα φρονεῖ, πρώτη τὸν οὐρανοδρόμον ἰδοῦσα μεταθέμενον τὴν εὐ-
σεβείαν καὶ ἀντὶ μισοχριστοῦ γεγονότα φιλόχριστον, οὕτω καὶ ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ τούτῳ ἀγαρω-
χεῖ» κτλ. — 7 κωδ. καθοραίζεται. — 15 βίος Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ § ς' «ἦν δὲ
ἄλλην εἶχε κτῆσιν ἀκίνητον (πλείστη δὲ τούτῳ ἐτύχχανεν κατὰ τὴν Ἰουδαίαν καὶ Πα-
λαιστίνην), εἰς ἀνάπαυσιν ἐθίδου καὶ τὴν τοῦ βίου αὐτάρκειαν τοῖς ἔσοι τῶν ἐξωνημέ-
νων χριστιανῶν τὴν ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις προήρηγτο κατοικησὶν· τοὺς δ' ἄλλους ἐλευ-
θέρῳ φωτὶ καὶ ποδὶ ὅποι βούλοντο συνεχῶρει πορεύεσθαι». — 17 Ῥωμ. β', 14. —
23 μετὰ τὸ ἀρχῆς καὶ τὸ κατόπι γὰρ καὶ τὸ μετέπειτα ἀνθρώπων φράσεις τινὲς ἐξερρύ-
ησαν· ὁ δὲ βούλεται λέγειν ὁ συγγραφεὺς ὅρα ἐν τῷ βίῳ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ
τῷ ἐπ' ὀνόματι φερομένῳ Ἰωάννου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων [Migne τ. 94

[Θεὸς ὡσπερ ἐδόξασε] Δανιήλ τὸ πρὶν καὶ τὸν Ἰωσήφ ἄρχοντας ἀνόμων καταστήσας ἀνδρῶν, [οὕτως] αὐτὸς καὶ τὸν εὐσεβῆ Τερέντιον, τοῦτο γὰρ ἐκαίειν τὸ ὄνομα, ἐγκρατῆ τῆς χώρας τῶν Δαμασκῶν ἀποδόδειχεν.

3. Οὕτως οὖν ἔχων ἐκεῖνος ἓνα καὶ μόνον, τὸν Ἰωάννην, τί-
5 κτει υἱὸν (εἰ καὶ μὴ ἐξ ἐπαγγελίας, ἀλλ' ἐκ θείας προγνώσεώς τε καὶ προρρήσεως· προήδει γὰρ ὁ Θεὸς ὁποῖος οὗτος ἀναφανήσεται καὶ πῶς τῇ πίστει πολλὰ ἐπισυσταθήσεται), ὅν, εἰ καὶ τότε σπάνιον ἦν, οὐδὲ μόνον ἐν μέσοις ἐκείνοις τοῖς ἔθνεσι θαρ-
ροῦντα πολιτεύεσθαι εὐσεβῶς, ἐν ἀπαλῷ ἔτι τῷ σώματι τῷ λου-
10 τρῷ τοῦ πνεύματος καθηγίασε. Δέχεται οὖν ἡ κολουμβήθρα τὸν Ἰωάννην, τὴν δὲ τεκοῦσαν μετ' ὀλίγον ἡ γῆ, τὸν μὲν τῆς φθο-
ρᾶς ἐξιστάμενον, τὴν δὲ τῇ φθορᾷ ὑπεκλύπτουσαν, καὶ γίνεται τοῦτο τῷ τεκόντι οὐκ ἀγεννῆς πρὸς φύλοσφίαν ὑπόθεσις· ὅλος γὰρ αὐτίκα τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν αὐτῆς λεπτοεργημάτων ποικίλων
15 ἐραστῆς διάπυρος γίνεται, τὸν ἐντὸς ἄνθρωπον χρυσαῖζων καὶ εὐ-
φυᾶ καὶ ἐξαίρετον ἀστείως ἐμφαίνων. Καὶ ποτε μετὰ τῆς εἰω-
θυίας περιφανείας παρεστῶτι τῷ ἄρχοντι καὶ κοινολογουμένῳ περὶ
τινων αὐτῷ πρὸς τὸ οὐς ἐφίσταται τις ἀπόβλητος, μὴ τοῖς ἄλ-
λοισι μονονουχί καὶ ἀθέατος, μόνῳ δὲ αὐτῷ ὁρατός, τραχὺς φαι-
20 νόμενος τὴν στολήν, τὸ εἶδος κατεσκληρώς, ὡς ἐξ ἐρήμου ἔκειν
δοκῶν, καὶ νύσσει τοῦτον ἐκ τῶν ὀπίσω, μεθέλκων τάχα πρὸς
ἑαυτόν· ὃ δὲ αὐτίκα στραφεῖς καὶ τὸ μὲν τῷ ξένῳ τοῦ εἴδους κατα-
πλαγείς, τὸ δὲ καὶ τῷ φόβῳ τοῦ ἄρχοντος ταραχθεῖς (βαρὺς γὰρ
ἦν κατὰ τῶν τοιούτων ἐκεῖνος φερόμενος), καὶ κυνοδους οἷα περι-
25 τρώγων τι τῶν σαρκῶν αὐτῶν, "Πόθεν οὕτως εἰσήεις;" φησί·
"τολμηρῶς, καὶ τίς ὑπάρχεις, οὕτω μὲν ἀκοινώνητος ὢν πρὸς
ἡμᾶς, οὕτω δὲ καὶ ἕως τοῦ νῦν ἀνομίλητός τε καὶ ἀθέατος." Καὶ

α. 487] «Ἐνθεν τοι ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ (= τοῦ προγόνου) ἐπισήμους πεποίηκεν ἐν μέσοις τοῖς ἀσεβέσιν, ὡς αἰδομένων αὐτὴν καὶ τῶν πολεμίων αὐτῶν· ἢ μάλλον, ὡς Δανιήλ ἐδόξαε Θεὸς παρὰ τοῖς Ἀσσυρίοις, δι' ἣν εὐσεβείαν ἐνεδειξάτο, καὶ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ, ἐπιτρόπος καὶ κυρίως ἐν ἀλλοτρίοις καὶ ἐχθροῖς τοὺς αἰχμαλώτους καταστησάμενος, οὕτω κἀντιῶθα τοὺς τοῦ Ἰωάννου προπάτορας πραγμάτων καθίστησθαι ἐπιτρόπος ἐν αὐτοῖς τοῖς Σαρακηνοῖς». - 10 κωδ. κολουμβήθρα. - 17 κωδ. εἰωθυίας.

ἦν ἐκ τῶν ὀρωμένων τάχα σχημάτων διαταρασσόμενος πρὸς αὐτὸν καὶ ἔνθεν κἀκεῖθεν περιστρεφόμενος δι' οἴου τάχα ὀργάνου μυριό-
 τρωτον θήσει τὸν ὀρώμενον· οἱ δὲ παρεστῶτες συσχηματιζόμενοι
 τῷ δοκεῖν καὶ συμφρονοῦντες τῷ " Ἀλλὰ " τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ
 βήματος ἄρχοντας, " Καὶ τίς οὗτος " φασίν, " ὃς ὑπεναντίος σοι φαί- 5
 νεται καὶ ἀκαταθύμιος (ἡμῖν γὰρ ἕως τοῦ νῦν ἀθέατος ἐστὶ καὶ
 ἄγνωστος), ὃν εὐθύς ἐξαναλώσει ἢ μάχαιρα, ἐπειδὴ μηδὲ ἀνεκτὴ
 ἢ ὄψις σοι τούτου ἤγηται"; Μετὰ χρονίαν οὖν ποτε ἡσυχίαν φη-
 σὶν εἰς ἐπήκοον ὁ τοῖς πᾶσιν ἀθέατος, ὡς " Ἦν σοι μὲν δι' ἐφέ-
 σεως καὶ δεύτερον τόκον ἰδεῖν ἐκ τῆς γαμετῆς, ἀπεβίω δὲ αὐτῇ 10
 τὴν ἔφεισιν μὴ περάνασα· καὶ νῦν μὴ ἀνιῶ· ὄψη γάρ σοι παῖδα
 ὁ Θεὸς πολὺ τοῦ ὅστις ὤφειλέ σοι τεχθῆναι διαφορώτερον". Καὶ
 γέγονεν ἀθέατος ὁ συνόμιλος.

4. Ἀμέλει καὶ πολὺς ἐν μέσῳ παρήει καιρὸς, καὶ ποτε ἐξι-
 ὄντι πρὸς τὸ πεδίον καὶ τὴν στρατιωτικὴν ἐφοπλίζοντι χεῖρα καὶ 15
 τὰ νενομισμένα τούτοις ἀπονέμοντι σιτηρέσια, πρόσσεισι τις ἐφέλ-
 κων παῖδα τῇ θατέρα χειρὶ, καὶ πρὸς γόνυ πεσὼν ἐδεῖτο τούτου
 τὸν ἐλκόμενον ὑποδέξασθαι, πρὸς αἶμα μὲν οὐ πόρρω διεστηκότα,
 τῇ δὲ προστριβούσῃ πενία τὸ πρὸς ἀναγωγὴν παιδείας ἀβοήθη-
 τον κινδυνεύοντα. Οὗτος δὲ ἦν ὁ θεῖος Κοσμᾶς, ἐκείνην πατρίδα 20
 κτησάμενος, περὶ ἧς ποτε καὶ Ναθαναὴλ εἰ ἀγαθὸν ἐκεῖθεν ἔξεισι
 διηπόρηκεν· ὅς, εἰ παρῆν, τῆς ἀπορίας ἀπέστη ἂν μετὰ τὸν δε-
 σπότην Χριστὸν τὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ μόνον Κοσμᾶν καθορῶν.
 Εἶξεν οὖν πρὸς τὴν αἴτησιν ὁ θεῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ, καὶ οὐ μόνον
 τὸν παῖδα χερσὶν ὑπταίαις καθυπεδέξατο καὶ εἰς υἱὸν ὠκειώσατο, 25
 ἀλλὰ καὶ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων συγκληρονόμον τῷ Ἰωάννῃ ἐνα-
 πεγράψατο. Γίνεται γοῦν φροντὶς τῷ πατρὶ οὐ κελητίζειν τοὺς παῖ-
 δας, οὐδὲ τοῖς ἀνακτόροις ἐνδιατρίβειν, οὐ θηρίοις μάχεσθαι· καὶ
 ἐκ τάξου βάλλειν τὸν δῆστον, ἀλλ' ὅπως ἂν τὴν ἀλορίαν καθυπο-
 τάξαιεν καὶ βασιλεῖς ὀφθῶσι παθῶν καὶ τοὺς ἀγρίους θῆρας, τοὺς 30

2 κῶδ. ὀργάνον. — 4 κῶδ. ἀλλὰ = ! — 5 κῶδ. ἄρχοντι. — 8 κῶδ. ποτέ. —
 9 κῶδ. ἦν σοι. — 21 Ἰωάνν. εὐγγ. α', 47-51. — 25 κῶδ. καθ' ὑπεδέξατο. —
 30 κῶδ. θήρας.

Δαίμονας, κατατρώσασιν· ὁ δὲ τὸν σκοπὸν τοῦ πατρὸς εἰς ἔργον ἐλέγξων ἀνερευνᾶτο μετ' ἐπιτάσεως, καὶ Θεὸς ὁ πᾶσι συνεργῶν εἰς τὸ ἀγαθὸν τὴν ἱεράν ἐπιθυμίαν ἀποπληροῖ τῷ ἀνδρὶ καὶ τῷ ζητοῦντι εὐρηται ὁ ζητούμενος· ὁ δὲ τρόπος τῆς τοῦ ποθομένου 5 εὐρέσεως τοιοσδί.

5. Οἱ ἐκ Δαμασκοῦ τὴν κατὰ θάλασσαν, ὡς εἶδος, ποιούμενοι ἔφοδον — τὸν γὰρ ἀπὸ σκύλων πλοῦτον οὐ βέβηλον ἐδοκίμαζον—, ποτὲ καταβάντες ἐν πλοίοις εἰς θάλασσαν, ἐν ἀκρωλενίας τε λιμνένος ὑποκρυψάμενοι ἑαυτοὺς καὶ ἰχθυοβολεῦσι τοὺς ἰχθῦς ἐφε- 10 ἄρδοντές τε καὶ ἀνημώμενοι, ὑπολοιφώσεις ἐωρακότες πλοίων ποθεῖν καὶ κατεπιθέμενοι χαίροντες, εὐθυμοῦντες, τὰ ἰστία οἴκαδε μετεστείλαντο· μέχρι γὰρ ἐσχάτης ζώνης τὰς αὐτῶν τριήρεις τὴν τῆς θαλάσσης ὕδωρ ἀνέθλιβε, πλήρεις μὲν λαφύρων, οὐ μετρη- 15 τῶν, πλήρεις δὲ καὶ ἀπείρων ἀνδρῶν. Τῷ οὖν κρατοῦντι τότε τὴν λείαν διακομίσαντες, κατὰ τὸ εἰωθός, ἀπάξουσιν ἐξ ἀποφάσεως καὶ τῷ δεσμοτηρίῳ ἐγκλείουσιν τοὺς σεσυλημένους ὠρίσθησαν ὃ δὴ κρίμασιν ἀρρήτοις τοῖς ἀνωθεν ἐγένετο μὲν, ἡνία δὲ τοὺς κατα- 20 κρίτους οὐ φορητῶς, προμαντευομένους οὐκ εἰς καλὸν ἑαυτοῖς. Ὡς οὖν ἔργου εἶχοντο οἱ ἐγκλείσαντες, ἐκάστου τῶν ἀγομένων τὸν κατεπεύγοντα προσχεπτομένου θάνατον, θρήνοις ἑαυτοὺς ἀπαρακλή- τοις συνέκοπτον, καὶ τις συνδεσμώτης ἀνήρ, τὴν κλῆσιν Κοσμάς, τὴν τύχην μοναδικός, τὴν φρόνησιν σταθηρός, τὸν βίον θεοειδής, τὸ εἶδος σεμνοπρεπής, — ἐπέλαμπε γὰρ ἡ τριχῶν λευκότης καὶ τὸ τίμιον ἀνεκέρυττεν, — ἐξ Ἰταλίας ὀρμώμενος, ἀνακτᾶσθαι τούτους τάχα 25 βουλόμενος, “Ἰνα τί”, φησίν, “οὕτως ἀνοήτως τὸν ἐπικερδῆ καιρὸν παρορώμεθα καὶ συληθέντες ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν τὰ σωματία καὶ τὰς ψυχὰς ὑπὸ τῶν ἑτερογενῶν ἀφαιρούμεθα, καθ' ἑαυτῶν ἀκονοῦντες — τὸ τοῦ λόγου — τὴν μάχαιραν· λογισμῶν γὰρ ἔλεγχος οὐκ ἐρρωμένων τοῦ πρὸς Θεὸν ἐλπίζειν τὰ δάκρυα φαίνεται!“. Καὶ 30 πολὺς ἦν τῶν ὀδυρομένων περιαλγῶν καὶ ἀποστολικῶς φάναί τὴν

6 πρὸς βίον Ἰωάννου Δαμασκηνου, § η'. — 9 κῶδ. ἑαυτοῖς κ. ἰχθυοβολεῦσαι. — 15 κῶδ. εἰωθός. — 19 κῶδ. ἐγκλείσαντες. — 28 ἀκονοῦντες τὴν μάχαιραν.] Ἀθηναίου δ', 178d. Kock, Fragm. I, σ. 560.

καρδίαν πωρούμενος (οὕτω σοφόν ἔστιν εὐγενῆς ψυχῆ τὸ συμφέρον ἰδεῖν ἀνάγκαις περιπεσοῦσα), καὶ ταῖς εἰρκταῖς ἐν τῷ ταῦτα τοῦτον λέγειν ἑναπερρίψαν.

6. Χρόνος οὐ μετρητὸς μετὰ τὴν κατάκλεισιν καὶ τὰ νενομισμένα πράξεις ἐπὶ τοῖς ἐγκλεισθεῖσιν ἐφέστηκεν. Ὀφέ, μετὰ χρόνον συγχόν, ἐξῆει μὲν λαμπρὸς ἐπιβάτης ὁ Φαραῶ κατοφρωῶττων τῶν ἐπομένων, συνείπετο δὲ ἱππασία τῷ τυράνῳ οὐ φορητῇ, καὶ εὐθύς ἐκ συνθήματος καὶ μόνου τοῦ πρὸς αὐτὸ τεταγμένου καὶ τὰ πρῶτα παρὰ τῷ ἄρχοντι φέροντος ἐξάγονται μὲν πάντες τὰς χεῖρας ὀπίσθιοι, ἐλεεινοὶ τὰς ὄψεις, ἐλεεινότεροι δὲ ταῖς τύχαις ἀποφαινόμενοι, σκιαὶ σωμαίων, ὅτι μὴδ' ἄρτος ὁ καθ' ἡμέραν τούτοις ἐδίδοτο (τριετῆς γὰρ ἦν ἡ κατάκλεισις), κατησβολωμένοι τὰς ὄψεις καὶ μέλανες, πάντες πρὸς τὴν ἀπόφασιν μόνην ὄρωντες καὶ τὴν ψῆφον ὀνειροπολοῦντες τοῦ ἄρχοντος· ὁ δὲ γε Κοσμᾶς τῇ θεῖα κρίσει ἀνήρτα τὰ κατ' αὐτὸν καὶ τὰ δεξιότερα γρηῃ προσδοκᾶν ἡρέμα τοῖς σύνεγγυς ἔφασκεν· πρὸς ὃν ὁ τοῦ Ἰωάννου πατὴρ λίχνους εὐθύς ἐπέβαλεν ὀφθαλμούς, ἰδὼν αὐτὸν πρὸς τὴν γῆν τῷ νεύματι κεκυφῶτα καὶ κατ' οὐδὲν τειθορυβημένον, κἂν ὀπίσω τὰς χεῖρας ἐδέδετο καὶ προεώρα τὸν θάνατον· οἱ γὰρ ἔξω τῆς ὄψεως κήρυκες ἀκριβῶς τῶν ἔσω τὴν πίστιν ἐσήμαινον. Καὶ προδήλως μὲν οὐκ ἐτέφαινε τὰ ἐσκεμμένα τῷ ἄρχοντι, κύκλω δὲ καὶ δι' αἰνιγμάτων εἰς τὸ συνιέναι προβιβάζειν δοκῶν τὰ γενησόμενα μετ' ὀλίγον ἀνέμενε.

7. Ὡς οὖν εἰς μοῖρας τρεῖς, κατὰ τὸ ἔθος, τούτους διείλοντο, τὴν μὲν τῇ μαχαίρα, τὴν δὲ τῇ δουλείᾳ, τὴν δὲ τῷ Μωάμεδ, οὓς τινὰς ἐλευθέρω ποδὶ πανταχοῦ περιέναι, ὅποι βούλοιντο, διατάττοντο· ἔπεσε δὲ ὁ κληρὸς ὁ τοῦ Κοσμᾶ πρὸς τοὺς κακῶς διὰ τὸν δαυμονόληπτον ζήσαντας· θυμηδίας ὕσης, οὐ φορητῆς, τὸν τοῦ Ἰωάννου πατέρα τοῦτο ἐνέπλησεν. Αὐτὸς δὲ ὁ Κοσμᾶς ὡσπερ ἐπιλαθόμενος ἑαυτοῦ καὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ ζημίαν ἀνούποιστον λα-

1 κῶδ. πωρούμενος || οὕτω -- περιπεσοῦσα] ἐν τῇ ὡς γέγραπται τοῦτο γνωμικὸν εἶναι.—6 κῶδ. κατοφρωῶττων—κατοφρωῶττων: τύπος ἄγνωστος ἐκ τοῦ κατοφρωῶ.—10 κῶδ. ὀπίσθιοι. — 15 κῶδ. θεῖα κ. ἀνήρτα. — 24 ὄρα βίαν Ἰωάννου Δαρτακηνῶ, § θ' καὶ ι'. — 28 κῶδ. φορητῆς.

γινόμενος, μὴ ἔχων ὅ τι καὶ δράσειε, ταῖς χερσὶ τὴν καθειμένην
ὐπήνην καὶ τὰς παρειὰς ἐφ' ἀπάντων κατέβαινον, καὶ "Ἴνα τί"
φησὶν "οὕτως κακῶς, εἰ καὶ ζῶ, παραπόλλυμαι καὶ τὸν μισητόν
5 ταῖδον αὐτόν, οὕτω κινδυνεύων τοῦ νοσητοῦ ἡλίου διαπασεῖν· αἰροί-
μην γὰρ πλειστάκις ἀποθαναεῖν, ἢ διὰ τὸν παρ' ὑμῖν τιμώμενον
τῷ βίῳ ἐμπολιτεύεσθαι. Μισῶ ζωὴν τοῦ ἀνὰ χεῖρας θανάτου
κατὰ διάμετρον ἀποπίπτουσαν καὶ κέρδος, ἔθεν ζημίᾳ πολλή,
ἀποτίθεμαι. Ἄλλον ἀντ' ἐμοῦ τῷ βίῳ χαρίσασθαι· ἄφρων γὰρ
10 ἐκεῖνος καὶ ἀνόητος ἰσχυρῶς, ὅς τῆς ἐπικίρου ταύτης ζωῆς παρά
τὸν εἰς Χριστὸν ἀνθεστῆται θάνατον"· καὶ τὴν γλῶτταν ἦν ἀναιδῆς
καὶ τὸ στόμα ἀπόλωτον, κατὰ τοῦ Μωάμεδ φερόμενος, καὶ τὸν
εἰρηφόρον εἶλκεν πρὸς ἑαυτόν, καὶ τὸν τράχηλον ἔτεινεν πλήξειν
ἤδη τῷ χρούματι δυσωπῶν, καὶ "Τὸ διαταταγμένον ἐπ' ἄλλοις"
15 φάσκει "ποιεῖ καὶ ἐπ' ἐμοί, κρίσεως καὶ λόγου φρονιζῶν οὐδέν".
Ὁ δὲ τοῦ Ἰωάννου πατὴρ ἠρέμα πως προσιών "Ἔσο μικρὸν
ἡσυχή" φησὶ "καὶ κατὰ σκοπὸν σοι ἐφέψεται", καὶ ὀρομαίως
ἄπεισι πρὸς τὸν ἄρχοντα "Ταύτην σοι" φάσκων "τὴν τελευταίαν
καὶ μεῖζω προσάγω αἴτησιν, ἵνα εἰς ὑπηρετῶν μοι τύχην ἔναπο-
20 γράψαις τὸν ὀκληρὸν ἐκεῖνον καὶ παραπαίοντα", τῇ χειρὶ δεξιᾶς·
ὁ δὲ οὐκ ἀνένευσε, καὶ μᾶλλον τῆς ἀκαίρου φιλονεικίας ἀποτινύσειν
δοκῶν μετ' ὀργῆς εἰς δούλους αὐτὸν ἀπεπέμφατο, ἄλλον ἔνεκεν
τῆς ὑπὲρ Μωάμεδ ἐλευθερίας ἀντιλαβῶν.

8. Ὁ δὲ τοῦ Ἰωάννου πατὴρ τῷ ὄφρω ἡσθεῖς ἕπερ ἕτεροι
25 τῷ χρυσῷ πρόσσεισι μὲν εὐλαβῶς εἰς μέρος ἀπολαβῶν, βάλλει τε
ἑαυτὸν κατὰ γῆς, ἄπτεται δὲ τῶν ἱερῶν ἐκείνου ποδῶν, καθάπερ
εἰ τῷ ταῦτα ποιεῖν μεῖζον ἢ κατὰ βασιλεῖα τιμᾶσθαι ἐνόμιζε,
καὶ "Σύγγνωθί μοι" φησὶν, "ὅτι μὴ πάλαι τὴν λυτῆριον πρε-
σβειάν ὑπὲρ τῆς σῆς προσήγαγον τιμιότητος· ὡς ἔοικε γὰρ ὁδοῦ
30 τῆς ὠδε φερούσης, ὥσπερ οἶμαι, Θεὸς προηγάγετο· πάλαι γάρ

8 κῶδ. καταδιόμετρον. — 9 χαρίσασθαι] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. — 13 κῶδ. εἰρη-
φόρον. — 16 κῶδ. πᾶς. — 19 κῶδ. μεῖζω. — 20 κῶδ. ἐναπογράφαις. — 21 ἀπο-
τινύσειν] οὕτως ἐν τῷ κώδικι.

εἰζήτουν τινὰ κατὰ σέ ἐπί τῆς ἐρήμου ταύτης τῶ ὄντι καί θεῶν
ἀνδρῶν ἐσπερημένης ἰδεῖν. Ἄλλ' ἤδη χαῖρε καί τοῦ πολλοῦ τῆς
λόπης ἄχθους ἀνάνηφον καί γάρ ἐγώ τοῦ μισθοῦ τῶν τοσούτων
πόνων οὐκ ἀφυῆς σοι ἔσομαι βραβευτής· παρέξω γάρ σοι τὰς
ἀφορμάς καί λίαν περιφανείς, ἀφ' ὧν, εἰ βούλει, κερδαίνειν καί 5
τούς ἐν ἀσύλῳ θησαυρούς ἐμπλατύνειν ὁ κωλύσων οὐδεὶς· ἔσο γάρ
εἰδῶς ἀκριβῶς, παῖδές μοι πρόσσεισι δύο, ὧν τὸν μὲν ἡ φύσις,
τὸν δὲ ἡ θέσις, υἷὸν ἀνεγνώρισεν ὑπὲρ ὧν οὐχ ὅπως αὐτοῖς
τὰς οἰκίας εὐμεγέθεις καί κάλλει περιφανείς, ἢ τῶν χωρῶν τὰς
κτήσεις πολυαρκεῖς, ἢ τῶν χρημάτων θησαυρούς καταλείψαι διὰ 10
σπουδῆς πρωτίστης πεποιήμαι· εἰ γάρ καί τούτων ἐν μηδενὶ τὰ
δευτερεῖα φέρειν οὐτινος κινδυνεύουσιν, ἀλλὰ σκέπτομαι κατὰ νοῦν
καί φροντίζω μειζόνων κτήσεων περιπειρόμαι, πῶς ἐπιτύχω τινός
ἀνδρός κατὰ σέ θείαν πρῶτως παιδείαν, εἶτα καί ἤθος σεμνοπρε-
πές καί θεοφιλές, μετέπειτα δὲ καί τὴν ἀδομήτην ἔξω λόγων σο- 15
φίαν τοὺς ἐμούς υἱούς ἐκπαιδεύσειε”.

9. Καί τοῦτον λαβὼν τῆς ἐπί τὰ οἴκοι φερούσης ἐνήρξαστο,
καί “Δέγε μοι”, φησὶ καθ’ ὁδόν, “τίς τε εἶης καί πόθεν ἐφώρ-
μησαι, ποῖον δ’ οἶδας τὸ ἐπιτήδευμα καί πῶς εἰς τήνδε τὴν τύχην
ἐλκεινῶς ἠῦτομόλησας”. Ὁ δὲ φαινόμενος μὲν ὡς διαμασώμενος 20
τὰ ζητούμενα καί ἐν ἀπορρήτῳ ταῦτα κείσθαι βουλόμενος, ὅμως
γοῦν τῇ πολλῇ ἐνστάσει τοῦ ζητούντός ποτε μαλαχθεῖς, “Ἐγώ”
φησιν “ἐξ Ἰταλίας μὲν ὄρμημαι, ἐν ἀπαλῶ δὲ ἔτι καί ἀώρω τῷ
σώματι τοὺς τεκόντας ἀποβαλὼν ἔρωτι μαθημάτων τὴν Βασιλίδα
κατέλαβον, καί ὄντα τοῖς ἐλλογίμοις περιτοχῶν καί τὰ τῆς Δημο- 25
σθένους ἐκείνου γλώσσης ἀποσυλήσας, εἶτα δὲ καί ταῖς διαλεκτι-
καῖς μεθόδοις καθοπλισθεῖς, τὸ ἤθος τε κοσμηθεῖς, πρὸς δὲ σὺν
τοῖς ἀριθμοῖς καί μουσικῆς καί γεωμετρίας καί ἀστρονομίας με-
τεिल्γῶς, καὶ μὴν ἐκμαθῶν καί εἴ τις ἄλλη παρ’ ἐκείνοις μάθη-
σις ἤδεδετο, ἔρωτι φιλοσοφίας ὑψηλοτέρας τῆς ἐνεγκούσης μιμνή- 30
σκομαι· πρὸς ἣν ἀπάρας καί τόπιον εὐρηχῶς δεινῶς ἐρῆμον ὄν

12 κῶδ. οὐτινος. — 15 κῶδ. ἐξωλογων. — 17 πρὸς. § 8' τοῦ βίου Ἰωάννου Δαμα-
σκηνοῦ. — 22 κῶδ. ποτέ. — 23 κῶδ. ὄρμημαι. — 29 εἰ τις] κῶδ. ἔτις. — 30 κῶδ. ἤδεδετο.

καὶ πολλήν ὕσιν φέρον ἀπανθρωπίαν, ἔρημος, ἀμικτος τοῖς πολλοῖς, ἐκεῖσε προσεκαρτέρησα τὴν ἀνωτάτω μάθησιν ἐκζητῶν καὶ τῶν πατουμένων λόγων τοὺς ἐντίμους κατασπαζόμενος. Καὶ εἶπε τὸ μάλιστα πάντων βούλεσθαι με λαθεῖν τοῦτο δὴ καὶ μᾶλλον

5 τοῦ μὴ λαθεῖν με γέγονεν αἴτιον, τοὺς θορόβους ἐκκλίνων τῆς ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα φερούσης εἰχόμενῃ ὁδοῦ καί, ὡς ὄρας, ὑμῖν πειραταῖς ἐντυχῶν εἰς τὴν τύχης ἀβουλήτως κατήνεγμαι". Τοῦτων ἀκηκῶς τῶν ῥημάτων, ἐρῶν τοιοῦτε τοῦ θιγσαυροῦ, ἀπεκρίνατο " Ἐὰ μοι τοῦ λοιποῦ" καὶ ἀναγαγὼν εἰς τὸν ἴδιον οἶκον

10 παρηγόρει τε τὸν ἄνδρα καὶ τῆς μακρᾶς κακοπαθείας ἀνέψυχε καὶ τοιῶνδε λόγων ἐνήργητο πρὸς αὐτόν· "Μὴ οἶου τὸ λοιπὸν μοι δοῦλος ἢ καὶ ἐλεύθερος ἔσεσθαι, ἀλλὰ κοινωνόν σε τοῦ οἴκου παντὸς ἀπογράφομαι καὶ συνδεσπότην καὶ συμμετόχον πάσης χαρᾶς τε καὶ θλίψεως ἔμοι γε· τοῦτο δὲ μόνον πρὸς τῆς σῆς αἰτῶ

15 ἀρετῆς· τοῦτον δὴ μοι τὸν ἐκ φύσεως υἱὸν Ἰωάννην καὶ τοῦτον δὴ τὸν ἕτερον καὶ συνωνυμοῦντά σοι, ὃν καὶ εἰς υἱὸν εἰσεποιησάμην, ἐκ Παλαιστίνης μὲν ἦγοντα, ἐκ δ' αὐτοῦ τοῦ ἀνθους τῆς ἡλικίας τοὺς φόντας ἀποβαλλόμενον, πάσης μετασχεῖν ὡς ἐκ πηγῆς τῆς σῆς σοφίας θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης ἀνάπαισον, μηδὲν τῶν κατ'

20 εἶδος καὶ κατ' ἕθος φροντῖδων καὶ ὅσα ψυχῇ ἐξεικονίζειν οἶδε πρὸς τὸ πρωτότυπον ἐξιστάμενος· τοῦτο γάρ μοι μέλλον, κατὰ πολὺ βροίθουσαν ὁρῶντι κἀνταῦθα τὴν τῆς ἀκάνθης μανίαν οὐ φορητὴν καὶ ὡσπερακεῖ τις ἐκ συνθήματος τῆς ὠδε πάσης ἀρουρας πονηρῶς σπορευῶς ζιζανίων ἐγένετο· ἀμέλει ῥῶον εἶδος μετα-

25 λαβεῖν κακίας ἐπιτρόχους τὰς ἀπαλωτέρας ψυχὰς οἶδα, τῆς ἀρετῆς [εἰωθυίας] πρὸς ὕψος ἀποστεινύν ὀξύτερον· εἰσὶ δὲ φθορεῖς οὐ μετρητοὶ τὸν ὠδε τόπον ἀνακιδῶς ληΐζόμενοι, καὶ δύσκολον οὕτως ἄλλο μηδέν, ὡς τὸ τὴν μοχθηρίαν ἀπομαθεῖν. Ῥόδον οὖν ἐν μέσῳ ἀκαν-

9 κῶδ. ξι. — 15 καὶ τοῦτον δὴ τὸν ἕτερον] ἐκ τοῦ βίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ κῶδ. καὶ τὸν θάτερον δὴ. — 16 ὃν] κῶδ. υἱον. — 18 κῶδ. φόντας ἀποβαλλόμενον. — 22 κῶδ. μέλλον. — 23 κῶδ. ἀρουρας. — 24/26 ρον - - ὀξύτερον] πρβλ. Ἱσιόδου ἔργων κτὶ ἡμ. στίχ. 287-291. — 25 ἐπιτρόχους] κῶδ. ἐπιτραχεῖς. — 26 προσέθηκα τὸ εἰωθυίας. — 27 τὸν] κῶδ. τῶν.

Θῶν ἀξιῶ αὐτοὺς ἀποτέλεσον, ἵνα, ὡσπερ εἰρήκει τὸ τῆς ἡμετέρας πόλεως θήραμα καὶ τῆς οἰκουμένης οἷς ἐνταῦθα πέπονθεν ἀγρευτῆς, σὺ μὲν ἐπ' εὐλογίαις ἀκινδύνως σπερῆς, οὗτοι δ' ἐπ' αὐταῖς οὐ φειδομένως θερίσωσιν· ἄλλος γὰρ ὁ σπαίρων, κατὰ τὸν τοῦ Κυρίου λόγον, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων ἐστίν".

5

10. Ἦσθη τοῖς λεγομένοις ὁ πολίος καὶ νοῦν καὶ φυγὴν καὶ χάριτας ὠμολόγει· Θεῶ οὐχ ὅτι μόνον ἀνδρὶ τοιοῦτω περιτύχοι χρηστῶ, ἀλλ' ὅτι καὶ βαρβαρώδης χώρα καὶ τῶν ἐντεθραμμένων θείαις ἀλλόκοτος φέρει κλάδον ἕνα καὶ μόνον τῷ οὐρανίῳ ὕφει παραμιλλώμενον, καὶ "Ἐκ πολλοῦ με τοῦτο ἔρωσ" φησὶν "ὑπέκνιξε καὶ τὴν φυγὴν ὑπέφυτε καὶ ἐσφάδαξε, σπέρματα τῶν λόγων πρὸς ἀκοῆς ἐνθεῖναι εὐγνώμονας καὶ παῖδα τεκεῖν οὐκ ἐκ σπέρματος οὐδ' ἐξ αἵματος ἀνδρὸς προσαγόμενον, ἀλλ' ἐκ σπέρματος Θεοῦ". Εἶπε καὶ ὁ πατὴρ τοὺς παῖδας λαβὼν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ καταρριπτεῖ τοῦ ἀνάζοντος· οἱ καὶ τρέφονται μὲν δεξιῶς, παι-
 15 δεύονται δὲ ἐπιμελῶς καὶ τὸ ἦθος ρυθμίζονται οὕτως, ὡσπερ οἱ τῆς ἀρετῆς κλάδοι μετ' ὀλίγα παραδηλώσουσιν· τῶν γὰρ ἀρετῶν αἰ σκιαὶ ἤδη τοῖς διὰ φωτὸς ὀδεύουσιν ἐπηκολούθουν· οὕτως ἡ τῶν παιδῶν πρόθεσις καὶ ἀπ' αὐτῆς εἰπεῖν γραμμῆς ἐγνωρίζετο. Ὁ οὖν κηδεστῆς ἐκείνων καὶ μᾶλλον πατὴρ, ἤπερ ὁ κατὰ φύσιν
 20 πατὴρ, καιρὸν αὐτοῖς καὶ ποσὸν ἀποτάττει τροφῆς, μακρὰ χαίρειν εἰπὼν ταῖς σιτοπόνων περιεργίαις, καὶ ὡς ἐν τάξει ποιμένος ἀγαθοῦ καταβόσκων εἰς εὐθυμίαν τὴν κατὰ πνεῦμα ὕπνου τε τοσοῦτον μετέχειν, ἕσον ἀπόγρη τὸ σῶμα διακρατεῖν, ἐνετέλλετο. Τῆς δὲ σελήνης ἤδη πληρεστάτῳ φωτὶ τὴν γῆν ὑπολευκαιοῦσης,
 25 αὐτὸς ἀνίστά πρώτως τοὺς παῖδας εἰς προσευχὴν· δεῖν γὰρ ἔκρινε πρώτως καὶ φυγὴν καὶ γλῶσσαν καὶ νοῦν εὐχαῖς ἀγιάζεσθαι· καὶ μὴ — οὕτως εἰπεῖν — ἀνιέρως πρὸς ἄλλ' ἅττα τὴν φροντίδα κατα-

3 κῶδ. σπερεῖς. — 4 Κορινθ. 2, 9', 6 || κῶδ. φειδομένως. — 5 Ἰωαν. εὐαγγ. 8', 37. — 6 κῶδ. ἦσθη. — 7 κῶδ. ὠμολόγει. — 10 κῶδ. τοῦτον || ἔρωσ ὑπέκνιξε] Πινδάρ. Πυθ. 1', 92. — 11 κῶδ. ὑπέφυτε. — 14 αὐτοῦ] κῶδ. αὐτοῦς. — 19 ἀπ' αὐτῆς γραμμῆς] Corpus paroem. II, σ. 145. — 22 σιτοπόνων περιεργίαις] Φίλων ἐν βίῳ Μωϋσέως § 37 [II, σ. 114 ἐκδ. Mang.]. — 28 κῶδ. ἅττα.

σχολεῖν· εἶτα καὶ ταῖς βίβλοις αὐτοὺς ἐγκόπτειν ἕπειθε καὶ ταῖς φυσικαῖς τῶν νέων χάρισι τὰς ἐκ τῆς τέχνης προσέθετο, καὶ ἦν ἰδεῖν αὐτῶν ἕκαστον αἰτῶν ὑψιπέτην ὀξέως εἰς ἀέρα διαπετόμενον καὶ πτέρυξι διπταῖς, εὐφυῖα φύσεως καὶ σπουδῇ προαιρέσεως, 5
χρῶμενον, ἢ ταῦτα καὶ φοίνικα πολυχρόοις ἰδέαις καταγραφόμενον ὡς δ' ἐν ἔαρι τὰς χελιδόνας ὄρα τις πρὸς ἀλλήλας συνιπταμένας καὶ προσκελαθούσας καὶ προσλαλούσας ἑαυταῖς, οὕτως τριβῆς ἀγῶνι καὶ ἀκόντης οὐτύτηι ἕκαστος αὐτῶν ἡμιλλῶντο καὶ διελέγοντο.

11. Ἄπερ ὁρῶν ὁ καθηγητῆς καὶ μή τι τῶν ἀδοκῆτων συμβαίῃ ὑπωπτευκός—“Κοῦφον γάρ” ἔλεγεν ὡς ἐπίπαν ἡ νεότης καὶ πρᾶγμα ἀστάθμητον, ὀξεῖας ροπᾶς ἐφ' ἑκάτερα λαμβάνον καὶ μεταβολαῖς ἀνέμων οὐκ ἀνθιστάμενον”—, οὐχ ὑποψίας πάσης τὸν τῆς οἰήσεως ἀπέλυε Δαίμονα· “καὶ γὰρ θεῖνός ἐστι” φησὶν “οὕτως ψυχὴν ὑπελθεῖν καὶ κυμῆναι ταύτην παλιρροῖς ὑποτυφώμα- 15
σιν”, καὶ συγχῶς ὑπέπθεν ὡς σοφὸς ἐπάσματα σοφὰ τοῖς σοφοῖς κατὰ τοῦ σοφοῦ· “Ἡ γινῶσις, τέχνα, φυσιοῖ, καὶ εἴ τις εἶναι δοκεῖ σοφός ἐν ὁμίῳ ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, γενέσθω μωρός, ἵνα γένηται σοφός” ὁ Παῦλος μαρτύρεται· “ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία ἐστὶ παρά τῷ Θεῷ· ὑμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ 20
κόσμου ἐλάβατε, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἵν' εἰδῆτε τὰ ὑπὸ Θεοῦ χαρισθέντα ὑμῖν, ἃ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος ἁγίου, πνευματικοῖς ὁμῖν πνευματικᾶ ἀνακρίνοντες· εἴ τις δὲ ψυχικός, οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος· μωρία γὰρ ἐκαίνω ἐστὶ ταῦτα καὶ οὐ δύνα- 25
ται γινῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται· ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν· καὶ γὰρ, ἀδελφοί (οὐκέτι γὰρ λέγω ὑμᾶς μαθητάς), οὐκ ἠδυνήθην ὑμῖν λαλῆσαι ὡς σαρκικοῖς, ἀλλὰ γε [ὡς] πνευματικοῖς· πρῶην μὲν γὰρ ὡς νηπίους ἐν Χριστῷ γάλα ὑμᾶς ἐπότισα· οὐ βρωμα

3 πρὸς βίον Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, § 1α· «ὁ δὲ Ἰωάννης αἰτῶς ἦν ἀέρα διαπετόμενος, ὡς πτέρυξι χρῶμενος εὐφυῖα φύσεως καὶ σπουδῇ προαιρέσεως». — 6 κωδ. συνιπταμένας. — 11 κωδ. ὀξεῖας. — 16 ἡ γινῶσις φυσιοῖ] Κορινθ. 1, η', 1. — 17/19 Κορινθ. 1, γ', 18, 19. — 17 κωδ. γενέσθω μωρός. — 19/28 Κορινθ. 1, β', 12-16. γ', 1, 2.

προτεθεικα· οὐπω γάρ ἤδυνασθε· νῦν δὲ καὶ τὰ στερρὰ τοῦ πνεύ-
ματος διατρέφεσθε· τίς γάρ τῶν ὧδε ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὃς συμ-
βιβάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ· καὶ ὁ βραχίον Κυρίου τίνοι τῶν ἐνταῦθα
ἀποκακάλυπται· Ἄλλ' ἐπαί Θεοῦ ἐσμεν ἡμεῖς συνεργοί, Θεοῦ δὲ
ὁμεῖς γεώργιον καὶ οἰκοδομή, κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δο- 5
θεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον τοῦτον πρῶτον ὑμῖν
ὑποτίθεμαι, τὴν ταπεινώσιν· ἄλλον γάρ θεμέλιον οὐδεὶς δύναται
θεῖναι παρά τὸν κείμενον, ὃς ἐστὶ Χριστὸς Ἰησοῦς· ἐφ' οὗ τὸ
πρὶν οἱ Ἰουδαῖοι λυττήσαντες, πρὸς τὸ Ἱερὸν ἀναβάντος ἐν μέσῳ
τῆς ἑορτῆς καὶ διδάσκοντος, πῶς οὗτος οἶδε γράμματα μὴ με- 10
μαθηκῶς ἐξηρεύοντο, καὶ ἠγέσχετο τῆς περιττῆς ἐκεῖνων ἀμα-
θίας καὶ ἰταμότητος, χαλεπήνας οὐδέν, καὶ τὸ ἀμαθὲς ἤραετο καὶ
ταπεινὸν τοῦ σοφοῦ τε καὶ σοβαροῦ. Ἐκαστος ὑμῶν βλέπετω,
πῶς ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τούτῳ οἰκοδομεῖ, χρυσὸν καὶ ἄργυρον, λίθους
τιμίους, οὐ ξύλα, χόρτον, καλάμην· τὰ γὰρ αὐτὰ καὶ τίμια φαί- 15
νεται, συνδεούσης τῆς ταπεινώσεως, καὶ χορτώδη αὐθις καὶ ἄτιμα,
διασπώσης τῆς οἰήσεως”.

12. Ταῦτα λέγων ἐκεῖνος οὐκ ἦν εἰς πέτραν τὸ σπέρμα κα-
τατιθέμενος, ἀλλὰ ψυχαῖς ἀγίαις θαρρούντως συνέσπερε, καὶ ἦν
ἰδεῖν ὡσπερ τὰ τῶν φυτῶν εὐγενῆ ἐπὶ πληθύνοντι τῷ καρπῷ 20
βαρυνόμενα κάτω νεύει πρὸς γῆν, οὕτω ὄντα καὶ οὗτοι ταῖς τῶν
λόγων ἐπικαρπίασι ὡς βρῖθοντες κάτω πρὸς τὸ βάθος καὶ τὴν
ὑποσμήχουσαν τῇ ταπεινώσει ρίζαν διώπτουσιν· οὕτω μακρὰν ἀπεΐ-
χον τοῦ ἥττους εἶναι φιλοδοξίας, ἐπεὶ καὶ μᾶλλον ἀγαθὸν τι ποι-
οῦντες ἢ ἕτεροι πονηρὰ ὀρώντες, τὸ λαθεῖν ἔσπευδον. Ἐπὶ τού- 25
τοις ὁ τούτων διδάσκαλος ἐκ τῶν μαθητῶν, ὡς ἔοικε, κεντριζό-
μενος καὶ τὸν ποταμὸν ἀνάρρουν ὀρῶν, πρὸ τῆς γενειάδος τῶν

1 Ῥωμ. ια', 34. — 3 Ἡσαΐα νγ', 1. Ἰωάν. εὐαγγ. ιβ', 38. — 4/8 Κορινθ. 1,
γ', 9-11. — 10 Ἰωάν. εὐαγγ. ζ', 15. — 12 κῶδ. ἰταμότητος. — 13 κῶδ. ἕκαστος. —
16 κῶδ. αἵθις. — 18 εἰς πέτραν τὸ σπέρμα] Λουκ. η', 6. — 19 κῶδ. ἀγίαις θ.
συνέσπερε. — 25 κῶδ. ἐπιουτοις. — 26 ἐπὶ τούτοις - - κεντριζόμενος] βίβλος Ἰωάν.
Δαμασκηνοῦ, § ιγ'. «Ἐπὶ τούτοις ὁ τούτου διδάσκαλος ἐκ τοῦ μαθητοῦ, ὡς ἔοικεν, ὀ-
δηγηθεὶς πρὸς τοῦτον τὸν ἔρωτα» πρβλ. § ιβ'. Καὶ πάλιν § 13 «πρόσεσι· τῷ πατρὶ
τοῦ παιδὸς καὶ φησιν· Ἰδοὺ σοὶ τὰ τῆς ἐπιθυμίας τετέλεστα» κελ.

τέχνων ὁ γέρον διδάσκεται καὶ — εἰ καινὸν ἔρεῖν — οἱ κλάδοι τῆ
ρίζῃ πύοτητα νέμουσι· καὶ λαμβάνει τοῦτον ἔρωσ τῆς μελετωμένης
ἡσυχίας τὸ πρὶν, ἀποπτάσῃ δ' αὐτοῦ τῶν χειρῶν, ληστρικαῖς
χερσὶν ἐμπесόντος, ὡς εἴρηται, καὶ γίνεται ταύτης ὕλωσ· ἀφ' ὧν
5 ἑώρα τοὺς μαθητὰς ἡσυχάζοντας καὶ πρόσεισι τῷ πατρὶ καὶ φησί.
«Ἰδοὺ σοι τὰ κατὰ σκοπὸν ἐκτετέλεσται καὶ τὰ τῆς ἐπιθυμίας
πέρας εἴληφε, καὶ οἱ παῖδες ἐμοῦ κατὰ σοφίαν ὑπέρκεινται· οὐ
γὰρ ἤρκεσε τοῖς μαθηταῖς γενέσθαι ὡς ὁ διδάσκαλος, ἀλλὰ Θεοῦ
συναρρήγοντος τῷ μεγεθῆι τῆς σπουδῆς καὶ τῆς φύσεωσ ὑψιπετέ-
10 στεροί μου πρὸς φιλοσοφίας λόγον γεγονάσιν. Οὐ χρειώδῃσ αὐ-
τοῖς εἶμι τοῦ λοιποῦ· ἔργω γὰρ τὰ τῆς ἡττῆσ καὶ τῆσ νίκῃσ σοι
πρόκειται. Ἦδη, καθὼσ ὄρας, μαθητιᾶν αἰροῦμαι τὰ πλεῖστα καὶ
σιγῶν ἐπαινέτῃσ τῆσ μεγαλονοίας αὐτῶν ἀπελέγγχομαι· ἀλλ' ἐν σε
τούτῶν ἀπάντων χάριν αἰτῶ καὶ μίαν δόσιν δικαίου μισθοῦ, τὴν
15 τῶν ἐνθένδε μὲν ἀπανάσασιν, πρὸσ δ' ἱερῶν ἀνδρῶν φροντιστή-
ριον ἐπανάσωσιν· θεῶν γὰρ, φησίν, εἶναι τὸν μοναχὸν σπουδαῖον,
διακριτικόν, νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον, διδακτικόν, οὐ τῆσ ἐτέ-
ρων μᾶλλον διδασκαλίας θεόμενον, ὡσ ἄρα δὴ μοι τὰ νῦν συμβέ-
βηκεν, ἱκανόν τε τὸν νοῦν τηρεῖν ἀσφαλῶσ· περὶ τοῦ τοιοῦδε γὰρ,
20 φησίν, εἰρήσθαι καὶ τῷ Δαβίδ· «Κύριος κατοικίσει μονοτρόπουσ
ἐν οἴκῳ». Ἰνα οὖν μὴ διαπέσῃ μοι τοῦ γνωρισμοῦ τὰ τοιάδε
γνωρίσματα, ἄφεσ ἴεναι τὴν ὄπου Θεὸσ αὐτόσ κινεῖ τὰ ἡμέτερα·
τί γὰρ, εἰ γνῶσιν θεῶν τε καὶ ἀνθρωπίνων ἐσχήκαμεν, εἰ μὴ
καὶ ὁμοίωσιν Θεῶ, κατὰ τὸ δυνατόν κησαίμεθα ἀνθρώπων»;

25 13. Ἦλγησεν ἐπὶ τοῖσ λόγοισ τούτοισ ὁ αἰτηθεῖσ, τὸ μὲν,
ὅτι μελῶν οἰκείων ἐφάκει ζημιοῦσθαι διὰ ζευεῖν (οὕτω γὰρ προσή-
νωτο τῷ ἀνδρὶ), τὸ δέ, ὅτι μὴ θαρρεῖν ἐδόκει ταῖσ λαμπραῖσ
ἐπαγγελίαισ ἐπὶ τοῖσ παισίν· ἐδοδοίκει γὰρ τὴν τινοσ ὑστέρησιν,
θέοντοσ ἐλπίδι τοῦ μέλλοντοσ καὶ ἐφέσει. Ὅμωσ, ὡσ ἂν μὴ δόσῃ
30 φαῦλα τὰ μισθώματα τῆσ ἐπὶ τῷ λόγῳ σπουδῆσ αὐτῷ ἀποδοῦσ,
κατέχειν μὲν οὐκ εἴχεν, οὐδὲ ἐπεχείρησεν, θαψιλεστέροισ δέ καὶ

11 κωδ. εἰμι. — 20 κύριος-οἴκῳ] Κυρίλλου Σκυθοπ. βίος οσίου Σάβα, σ. 152 Po-
mialowsky. — 25 πρβλ. § 17' τοῦ βίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ.

τοῖς δάκρυσιν αὐτὸν αὐτίκα μετ' εἰρήνης ἀπέλυσεν, ἐν ἐπὶ τέλους
καὶ τελευταῖον τοῖς μαθηταῖς ἐπειπόντα· “Φυλάσσετε μοι τὴν
καλὴν παρακαταθήκην ἣν αὐτὸς τῆς ἀγάπης ἐντέθεικα, πρὸς τε
πρὸς ἡμᾶς καὶ πρὸς ἀλλήλους συνδούμενοι· ἐγὼ δὲ ἀπέρχομαι· 5
τοῦτο δ' ἦν τῆς ἐπὶ τῇ τοῦ μεγάλου Σάββα μονῇ τῶν νέων κα-
τοικήσεως πρόρρησις, ὡς ὁ λόγος ὑποδείξει μετέπειτα. Ὁ μὲν
οὖν θεὸς οὗτος ἀνὴρ ἀπάρας ἐκ Δαμασκοῦ καταλαμβάνει τὴν ἔρη-
μον, καὶ φέρων ἑαυτὸν τῇ τοῦ μεγάλου Σάββα ἐκδίῳσι, κάκει δε-
κάδα χρόνων ἐπιβιούς, ἐν οἷς τὰ πρὸς χρεῖαν ἐκ Δαμασκοῦ ἐκο- 10
μίζετο, πολλά τε πυκτεύσας, πολλά θ' ἑαυτοῦ καταμεμφόμενος
ἐπὶ τῷ προβαθέντι καιρῷ τῆς φιλῆς ἔνεκεν ἡσυχίας, ἀπῆει τῇ
μὲν γῆ τὸ σῶμα λιπών, τοῖς Δαίμοσι δὲ τὸν μετὰμελον. Οὐ πολὺ
τὸ ἐν μέσῳ καὶ ὁ τῶν παίδων πατήρ τῆς παρουσίας ἀπεφοῖτα
ζωῆς καὶ ἐξ ἀνθρώπων, οἷα ἀνθρωπος, ἀπηλλάττετο· γίνονται δὲ 15
ἐπίσης ἐγκρατεῖς ἐκεῖνοι τοῦ κλήρου καὶ τῆς περιουσίας διάδοχοι.

14. Ὁ δὲ τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγὸς τὸν Ἰωάννην εἰσκαλεσά-
μενος, “Οἶσθα” φησὶν “οἷων τῶν πρωτείων διὰ τὸ περιὸν τῆς
ἀγχινοίας καὶ τῆς ἀρετῆς ὁ σὸς πατήρ κατηξίωτο· καὶ νῦν, ἵνα
μὴ δοκῆ χηρεύειν τισούτων τὰ καθ' ἡμᾶς, τῶν αὐτῶν τιμῶν καὶ 20
βαθμῶν ἀξιούμέν σε· οὐ γὰρ φέρειν, οἶμαι, δευτερεῖά σε πρὸς
τὸν φύσαντα, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον εὐδαιμονέστερος ἄρτι φανήσεσθαι
πέπεισμαι ἐπὶ σοῦ”. Ἠνιάθη δὲ ὁ Ἰωάννης ἐφ' οἷς ἀκήκουσεν, ἀλλα-
χόθεν προσνευκυῖαν ἔχων τὴν ἔφασιν· ὅμως ἱκανῶς βιασθεῖς, ἐπεὶ
μὴ ἀντιτείνειν ἐστῆν, “Πρόσεστί μοι καὶ ἕτερος ἀδελφός, ἐμοῦ παρὰ 25
πολὺ καὶ λόγῳ καὶ χρόνῳ διαφορώτερος” ἀπαγγέλλει τῷ ἄρχοντι,
“καὶ εἴ γε βούλει μὴ τι παρακεκινδυνευμένον τὰ τῆς ἀρχῆς σοι
καὶ τὰ τῆς πρωτοσυμβουλίας παθεῖν”, — τοῦτο γὰρ ἦν αὐτῷ τὸ

9 κῶδ. *θεκῆθε*. — 12 προβαθέντι] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. — 14 κῶδ. *ἀπεφοῖτα*. —
17 βίος Ἰωάν. Δαμ. § ιγ'· ἀφ' οὗ δὲ τῶν Σαρακηνῶν ἀρχηγὸς τὸν Ἰωάννην εἰσκαλεσάμενος
προεχειρίζετο πρωτοσύμβουλον· ὁ δ' ἀνένευεν, ἀλλάχουσε προσνευκυῖαν ἔχων τὴν ἔφε-
σιν· ὅμως ἱκανῶς βιασθεῖς ἀντιτείνειν ἐτι οὐκ ἴσχυσε, καὶ καθίσταται οὗτος ἐν μείζονι
ἀρχῇ παρὰ τὸν γενήσαντα.

ἀξιωμα—, “ συμπαρέστω καθεῖνος κοινωνὸς καὶ συνέριθος· οὐ γὰρ ἀξιόπιστόν μοι δοκεῖ τὸ ἀνεπισφαλές διὰ τὴν νεύτητα”. Ἄλλ’ ὁ Κοσμάς οὐδὲ κώνωπος ἤχῳ — τὸ τοῦ λόγου — τὴν παρ’ ἐκείνων βίαν ἠγήσατο, καὶ ἦσαν ὁ μὲν ταῖς βίβλοις ὁ δὲ τοῖς δημοσίοις
5 ἐγκύπτοντες. Ἄλλ’ ἵνα μὴ καταφρόνησις τὸ τοῦ Κοσμά ἀνήκοον λογισθῆ καὶ μῶμος ἐντεῦθεν τῷ ἄρχοντι προστριβῆ, οὐκ ἀνῆκεν ἐκεῖνος· τὴν δ’ ἀρχικὴν δεικνύων τάχα ἰσχύν, τῶν δημοσίων ἀπογραφῶν τοῦτον ἐπίστησι φύλακα, οἰκείαν τὴν λειτουργίαν τῷ δοκεῖν τῆ αὐτοῦ λογιστικῆ ἐφευρών, καὶ ἀσεκρήτιν αὐτὸν προχειρίζεται.
10 Ἄλλὰ τοῖς καθ’ ἐξῆς τοῦ λόγου ἐνδιατρέψωμεν, ἃ δὴ μοι καὶ μὴ βουλομένῳ συναρπάζει τὸν λόγον, ἠδῆω παρὰ πολὺ τῶν ἄλλων ὄντα καὶ χαριέστερα.

15. Κατ’ ἐκεῖνο καιροῦ τῶν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς ἐπειλημμένος σκήπτρων ὁ ἐξ Ἰσαυρίας Λέων ὁ δεῖλαιος, πᾶν τὸ τῆς εὐσεβείας θρέμμα καὶ ποιμνιον ἀρπάζων ἦν ὡσεὶ λέων καὶ ὠρυόμενος κατ’ αὐτοῦ· “λέων γὰρ ἐρεύζεται καὶ τίς οὐ φοβηθήσεται”, φησὶν ἡ Γραφή. Οὗτος τῶν ἱερῶν εἰκόνων—ὦ δίκη Θεοῦ—καὶ τῶν εὐσεβῶν ἐκτυπωμάτων ἀσεβῶς κατορχούμενος εἶδωλα τοὺς ναοὺς ἀθέσμως ὠνόμαζε, καὶ ἦν ἰδεῖν τὸν μὲν κόσμον περιτηρημένον τῆς ἐκκλησίας καὶ τὴν εὐπρέπειαν εὐθὺς ἀποστᾶσαν (τὴν γὰρ δόξαν, ἦν ἐκέκτητο, ἀπεκείρατο), τὴν δ’ εὐσεβείαν ὑπολισθαίνουσαν ἤδη καταπεσεῖν. Ταῦτα ὡς εἰς ἀκοὰς τῷ Ἰωάννῃ ἐνέπεσεν, ἀκατάσχετος ἦν τὴν ὁρμὴν, διοίδαινέ τε πρὸς τὴν ἀτοπίαν τοῦ πράγματος, τὴν ψυχὴν διερρήγγυτο καὶ ἀπεπνίγετο τῷ θυμῷ.
20 Τὸν ζῆλον μιμεῖται τοῦ Ἥλιου, ἵνα καὶ ζῆλος εἴη καὶ ἀρετὴ ὁ θυμός, τοῦ συνωνυμοῦντος τὸν ἔλεγχον· σπᾶ καθάπερ τις Πέτρος τὴν μάχαιραν καὶ κατ’ οἰκείου χωρεῖ οὐδαμῶς, κατὰ βασιλέως δ’ αὐτοῦ καὶ τὴν ἐκείνου πλήττει ψυχὴν, οὐδαμῶς δὲ τὸ

4 κῶδ. ταῖς δημ. — 13 ἐν τη ᾠα: Κήθισμα. Στασις || κῶδ. ἐκείνω. — 15 κῶδ. ὠρυόμενος. — 16 Ἀμῶς γ’, 8. — 23 κῶδ. ὁρμην. — 25 Βασίλ. ιγ’, 10, 14. — 26 συνωνυμοῦντος] βίος Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ § 10’ «καὶ τοῦ ὁμωνυμοῦντος τὸν ἔλεγχον» = Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. — 27 Πέτρος τὴν μάχαιραν] Ἰωάννου εὐαγγέλ. ιγ’, 10.

ους· ἐπιστολιμαίως γὰρ ἐγγαράζας τόμους δύο ὑπὲρ τῆς τῶν εὐ-
 σεβῶν εἰκόνων τιμῆς τοῖς εἰδόσιν αὐτὸν ὀρθοδόξοις εἰς τὴν Βασι-
 λίδα διέπεμπεν· ὧν ὁ μὲν πρῶτος περὶ προσκυνήσεως καὶ περὶ
 εἰκόνων διέξεισιν, εἰς πόσα διήρρηται καὶ τίνα τούτων τιμῶνται 5
 καὶ προσκυνοῦνται λατρευτικῶς, τίνα δὲ σχετικῶς, ἐπεὶ καὶ εἰκῶν
 τοῦ ἀσράτου Θεοῦ ὁ υἱὸς καὶ εἰκῶν τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ·
 ὁ δὲ δεύτερος, ὅτι ἀρχῆθεν ἢ τῆς εἰκόνοσ ἐδόθη παράδοσις,
 ἔκπαλαι μὲν εὐρεθεῖσα, παρὰ τῶν πάλαι πατριαρχῶν τε καὶ προ-
 φητῶν πρὸς τὸν τῶν ὄλων Θεὸν τὴν τιμὴν ἀναφέρουσα, νῦν δ'
 ὑστέρωσ παρὰ τῆς ἐκκλησίας τὸ κῦρος λαμβάνουσα· καὶ ἄλλαισ πλεί- 10
 σταισ ἡδέαισ Σειρήναισ τὰς ἀπάντων εἰλικε ψυχὰσ πρὸς τὴν σχετικὴν
 τῶν θείων ἐκτοπωμάτων προσκύνησιν· ἐν οἷσ τισι τόμοισ καὶ τὴν
 τῆσ γυναικὸσ ἐκείνησ τῆσ Σαμαρείτιδοσ ἐρώτησιν περὶ προσκυνή-
 σεωσ εὐφρῶσ διηυκρίνησε. Καὶ τοῦτο δ' ἐν ταῖσ ἐπιστολαῖσ διε-
 χάρασεν, ἀπὸ χειρῶν εἰς χεῖρασ ὡσ διὰ κύκλου διαβαίνειν ταύτασ 15
 πρὸς ἅπαντασ καὶ κατὰ Παῦλον εἰ μὴ ποδὶ ἄλλ' οὖν γε γραφῆ
 περιέναι· πᾶν τὸ περιέγειον.

16. Ἦκουσται· ταῦτα τῷ βασιλεῖ καὶ ἐβέβλητο μὲν τῇ δυ-
 νάμει τῶν λόγων ὡσ ὑπὸ τρώσεωσ ὁ ἄφρων ἐκεῖνοσ καὶ ἰσχυρῶσ
 ἀνόητοσ τὴν ψυχὴν, ὡσ ἀνόνητόν τε καὶ σκαιάν τὴν πεπαρηρησια- 20
 σμένην μισήσασ ἀλήθειαν, κλύδωνί τε λογισμῶν αὐτίκα περιεστοί-
 χητο. Καίτοι· ἄρασ ἀσιώματι τὴν μεγαλαυχουμένην ἀρχὴν οὐδὲν
 ἠγείτο παρ' οὐτιδιανοῦ καὶ ξένου καὶ ἐθνικοῦ, ὡσ ἔφασκεν, ὑβριζό-
 μενοσ· αὐτίκα τε ὠχρῶσαν καὶ κυλοιδιῶσαν τὴν ὄψιν πρὸς τῆσ
 ἀγρυπνίασ ὑπέφαινεν καὶ τροφῆσ μετεῖχεν ὀψέ, τοὺσ κυλικοφόρουσ 25
 τρίποδασ καὶ τὰσ φιάλασ τῶν πολυτίμων μετ' ἰταμότητοσ ἀπωσά-
 μενοσ, “οὐκ ἂν ἀλύπωσ βιώσαιμι” φάσκων, “εἰ μὴ τὸν ὅστισ
 εἶη κατὰ τοῦ ἡμετέρου κράτοσ τολμῶντα τοῦ ζῆν ἐξάρω κακῶσ
 διαθέμενοσ”. Καὶ τινασ οὖν τῶν ὁμογνωμόνων εἰσκαλεσάμενοσ,

1 τόμους δύο] γινώσκονται λόγοι· τρεῖσ περὶ εἰκόνων ἐπ' ὀνόματι τοῦ Διματικηνοῦ,
 ὧν ὁ τρίτοσ ἔχει σχέσιν πρὸς τὸν ὡδε πρῶτον σημειούμενον. — 11 κῶδ. σειρήναισ. —
 18 βίασ Ἰωάννου Δαμ. § 15'. — 24 κῶδ. κυλοιδιῶσαν. — 25 κῶδ. κυλικηφόρουσ. —
 28 κῶδ. τολμῶν.

"Κείσθω μοι" φησίν "ἐν ἀπορρήτῳ καὶ τὸ τοῦ λόγου μηδ' ὁ
 ἥλιος γνοίη αὐτὸς ἄπερ ὑποθῆναι βούλομαι πρὸς ὑμᾶς" (καὶ γὰρ
 ἦν εἰς τὸ πλάσασθαι ψευδῆ καὶ συγγεαὶ ἀλήθειαν τῶν πάντων
 ἐπιβολώτατος) "τὸ τῆς εὐσεβείας περιθήμενοι πρόσωπον καὶ σχη-
 5 ματισμὸν φιλίας τὸν καθ' ἡμῶν ἔλεγχον ὑπενδυσάμενον διὰ σπου-
 δῆς παντοίας ποιήσασθαι οἰκειόγραφον εὐρεθῆναι τοῦ Ἰωάννου
 γραμμάτιον". Οἱ δ' οὐκ ἀνῆκαν πάντα κάλων κινουῦντες, τὸν δόλον
 ὕφαλον ποιησάμενοι, καὶ ἀνεζήτουν ὁ προσετάχθησαν, ἕως οὗ εὐ-
 ρόντες τῷ βασιλεῖ ἐνεχείρισαν· καὶ οὗτος δὴ προσκεκλητικῶς τῶν
 10 ὑπογραφέων τινάς, τῶν τοῦ Ἰωάννου γραμμάτων προστίθει τοὺς
 τύπους εἰς μίμησιν, ὅσον ἐν διανοίᾳ, ὅσον ἐν λέξει, ὅσον ἐν σχή-
 ματι κατ' οὐδὲν αὐτῶν ἀποπίπτοντας. Εὐρεν οὖν εἰς αὐτὸ τοὺς
 ὑπηρετήσαντας οὐκ ἀφυσεῖς κακογράφους καὶ τὸν δόλον ἐντέχνως
 15 συρράπτοντας· καὶ δὴ κελεύει πρὸς ἑαυτὸν ἐκ τοῦ Ἰωάννου χα-
 ρᾶσαι γραμμάτιον, τοιαῦδε τῆς διανοίας ἐχόμενον "Χαῖρε ὦ βα-
 σιλεῦ, καὶ γὼ συγγαίρω τῷ κράτει τῆς βασιλείας σου διὰ τὴν ταύ-
 τότητα καὶ τὴν ὁμογνωμοσύνην τῆς πίστεως, δι' ἣν τὸ προσῆκον
 σέβας ἀπονέμων τῇ βασιλικῇ σου καὶ θείᾳ ὑπεροχῇ, καὶ τάδε
 20 πρὸς γνῶσιν ταύτης ποιῶ· ὡς ἡ καθ' ἡμᾶς ἐλευσόμενη πόλις αὕτη
 καὶ δυστυχῆς περὶ τὴν φυλακὴν ἡμελημένη πάντῃ τυγχάνουσα
 τῶν τειχῶν, τὸ ἐνταυθοῖ στρατιωτικὸν ἀσθενέστερον καὶ εὐαρίμη-
 τον κέκτηται. Φεῖσαι οὖν, πρὸς Θεοῦ, τῆς πόλεως ταύτης, ἡ τῶν
 ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν εὐτυχεστέρα μὲν ἐνομιζέτο, δυστυχεστέρα δ'
 25 ἀπάσης τῆς οἰκουμένης εὐρίσκεται, καὶ παρ' ἐλπίδα πᾶσαν χεῖρα
 βαρεῖαν καὶ πολυπληθῆ πεπομφώς, ἀλλαχοῦ που προσποιομένην
 ἀπευθύνειν τὸν ἵππον καὶ τὸ κοντόν, ἕξαις τὴν πόλιν ἀπονητὶ καὶ
 σὺν αὐτῇ τὰ ταύτης ὑπόσπονδα ὕρια, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ μετὰ σπου-
 δῆς ἐλῶντος ἰππέως περιγραφόμενα οὐ μετρίως δὲ καὶ γὰρ πρὸς
 30 τοῦτο συναροῦμαι τοῖς ἐπιφθάσασιν τοῦ σκοποῦ, ὅτι καὶ ὑπὸ χει-
 ρά μοι πᾶσα σχεδὸν ἡ χώρα καὶ ἡ πόλις τελεῖ. Ταῦτα διὰ βρα-
 χέων ὁ πρωτοσύμβουλος Ἰωάννης τῷ κράτει σου διεχάρᾳσα".

7 Corpus paroem. II, 107, 129, 145. — 20 κῶδ. πάντα. — 21 κῶδ. μισῶν. —
 22 ἡ] κῶδ. — 29 κῶδ. συναροῦμαι. — 30 κῶδ. χώρα.

Τούτου γενομένου τοῦ γράμματος ἀντεπιστολιμαῖον διαχαράττει
γράμμα ὁ δυσσεβῆς πρὸς τὸν ἐν Δαμασκῷ δυσσεβέστερον ἄρχοντα,
οὕτως ἐχόμενον τοῦ σκοποῦ· "Οὐδὲν οἶδα τῆς εἰρήνης μακαριώ-
τερον, οὐδὲ τῆς φιλίας εὐδαιμονέστερον, καὶ τὸ τηρεῖν τὰς εἰρη- 5
νικὰς συνθήκας ἐπαινετὸν καὶ φιλόθεον· δι' ἃς καὶ πόλεις ἰθὺ-
νονται καὶ βίος ἡδὺς πολιτεύεται καὶ μάχαιρα κατισῶται καὶ ἵππος
παγύνεται. Διὰ ταῦτα παντὸς ἄλλου προτίθεμαι φυλάττειν ἀδια-
λύτους ἃς διεθέμην εἰρηνικὰς πρὸς τὴν σὴν ὑπεροχικωτάτην εὐ-
γένειαν, καίτοι πρὸς τὸ παραλῶσαι ταύτας κρυφίως καὶ παρα-
σπονδῆσαι ὁλοερῶς ὑπὸ τοῦ τῶν ὑπὸ σέ τελούντων χριστιανῶν 10
συνεχῶς ἐκκαλούμενος· οὐχ ἅπασι γὰρ οὐδὲ θίς, ἀλλὰ πλειστάκις
διὰ γραμμάτων αὐτοῦ χεῖρα συγνήν τὰ αὐτόθι ληίσουσαν πεπομ-
φέναι με ἐβιάσατο, πολλὰ διαβεβαιούμενος ἀσφαλῶς καὶ πρὸς τὴν
τὴν ὑπὸ σέ χειρώσασθαι πόλιν οὐκ ἀδόκιμος φανησόμενος. Ἐνθεν
τοί καὶ ἐν τῶν ὑπ' ἐκεῖνου μοι πεμπομένων γραμμάτων ἀντεξα- 15
πέστειλά σοι τῷ φιλουμένῳ τοῦ κράτους μου, βέβαια παριστάνον
ἄπερ σοι γέγραφα, ἵνα γνῶς οἷος ἐγὼ περὶ τὰς φιλίας ἀληθῆς τε
καὶ ἀπαρασπονδῆς, ἐπιγνοῆς δὲ καὶ τὸ δύνουον καὶ ὁλοερὸν τοῦ
ταῦτα γράψαι πρὸς ἡμᾶς μελετήσαντος".

17. Ταῦθ' ὡς ἀνέγνω διὰ γραφῆς ὁ παντάπασιν ἄπειρος ἐν 20
τοῖς τοιούτοις ἐκεῖνος καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἀκουσμάτων μὴ συ-
νιέναι δυνάμενος, εὐθὺς ὀργῆς ἐμπίπλαται τὴν ψυχὴν, ἐμμονον
ἄνοιαν καὶ διαρκῆ κατὰ τοῦ θεδρακίτου ταῦτα νοσῶν, καὶ εἰσακα-
λεῖται τὸν Ἰωάννην, καὶ τὸ ὁλοερὸν ἐκεῖνο γράμμα συνεδριάσας
ὑπ' ὄψιν ἐμάρτυρον τίθησιν· ὁ δὲ εἰς χεῖρας λαβὼν καὶ τοῦτο 25
διεξιῶν τῷ νῶ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς — ὦ δόκη Θεοῦ δραπτομένη
καὶ τῶν σοφῶν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν καὶ ἄσσοφον τὸν σοφὸν
ὅτε βούλεται ἐλέγχουσα καὶ ἀφαιρῶν ἐξ ὀμμάτων ὁράσεις καὶ
ἰσχὸν ἀπὸ δυνατῶν—τοὺς τῶν γραμμάτων τύπους τοῖς ἑαυτοῦ πα- 30
ρεῖκαζε καὶ συνέβαλλε, τὰ δ' ἐν αὐτοῖς διειλημμένα καὶ σημαί-

1 πρὸβλ. βίον Ἰωάννου, § ιε' | γράμματος] κωδ. θράμιαιος. — 2 κωδ. γράμμα. —
δ κωδ. συνθήκας. — 20 βίος Ἰωάν. Δαμασκ. § ιε'. — 23 κωδ. ἄνοιαν. — 24 κωδ.
γράμμα. — 27 Κορινθ. 1, γ', 19. — 28 ἀφαιρῶν] οὕτως ἐν τῷ κώδικι.

νόμεινα μὴ τὸ παράπαν εἰδέναι μηδ' εἰς νοῦν βαλέσθαι ποτὲ τὰ
τοιαῦτα ἐνίστατο· οὐκ ἠγνόησε δὲ τὸν δόλον, καὶ τὴν τοῦ βασι-
λέως ζήτησας ἐπιστολὴν καὶ ἀναγνοὺς διεμαρτύρετό τε πολλά. "Μή
5 ἂν μανείην οὕτω κατὰ τῆς ἐνεγκαμένης καὶ τῶν ἡδικοτήτων μη-
δέν, οἷ με μᾶλλον" φησὶν "ἐκ περιόπτου περιφανέστερον ἀπειρ-
γάζαντο". Ἄλλ' ὁ τάληθῆ λελωβημένος ἐκεῖνος καὶ παρακεκομ-
μένος τὴν κρίσιν περὶ τὸ δίκαιον πρὸς τὰ παρὰ [τοῦ] Ἰωάννου
λεγόμενα θύρας ὡς βεβήλοις ἐπέθετο, καὶ ἐκωφώθη μὲν ἐξ ἀγα-
θῶν — φάναι τὸ τοῦ Δαβὶδ — καὶ τὸ ἄλγῆμα αὐτοῦ κατ' Ἰωάν-
10 νου ἀνεκαινίζετο, σεσίγηκε δὲ ἐξ ἀγαθῶν τοῦ μὴ ἁδικόν τι καὶ
ἀπόφρημον φθιέζεσθαι· καὶ εὐθύς κελεύει τὴν δεξιάν ἐκείνην, ἣ
τοῖς κατ' αὐτοῦ, ὡς ἐνομίσθη,��ποῦργησε γράμμασιν, ἀερίαν δη-
μοσίαν ἐκπομπευθῆναι, τῆς αὐτῆς ἐκτετραμμένην ὀλότητος· ἐπεὶ
γὰρ εὐέμπυτος τινῶν ἢ ψυχὴ πρὸς τὰ χεῖρω, καὶ μᾶλλον ἐφ' ὧν
15 οὐ λόγος τὰς αὐτῶν ἡγίας ἐδέξατο, οὐ βραδεῖς εἰσι παράτολμόν τι
καὶ ἀπηγῆς διαπραξάσθαι· ὀλίγον δὲ φασὶ τὸ ὑγιαῖον αἰεὶ, τὸ
πλεῖον δὲ μετὰ τοῦ χείρονος. Ὁ γοῦν Ἰωάννης βραχὺν καιρὸν
εἰς ἀπολογίαν ζητῶν καὶ ὅτι πάθοι κακῶς ἐλέγχους παραστήσας
οὐκ ἀγενεῖς ἀπεπέμπετο· οὐ γὰρ ἀνῆκεν οὐδὲ ἠνέσχετο μικρὸν
20 ἢ ἀπόφρασις· καὶ ὅς "Ποῖεῖ τὰ δεδογμένα" φησὶ· "πάλα γὰρ ἐγὼ
διέσκεμαί περὶ τῶν παρόντων καὶ οὐκ ἀμελετήτά μοι ὅπως προ-
σέβαλες νῦν, ἐπεὶ πολλοῖς πρότερον λογισμοῖς τὸ βουλευθῆν ἐβα-
σάνισα". Συναπέστη δὲ καὶ ὁ Κοσμᾶς τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ (πῦρ ἄλλο
καλάμης δραπτόμενον), καὶ πρῶτα μὲν ἱκετεῖαις, ἔπειτα δὲ αὐ-
25 στηρίαις κατὰ τοῦ κακρικότος ἐχρήσατο, — τὰς γὰρ ὑπεροχὰς οὐ
δυσωπεῖτο τὸ δίκαιον ἐκεῖνος δὲ ἐστὶν ἰσχυρότερος, ὁ τοῖς εὐλο-
γωτέροις κρατῶν —, καὶ φησιν· "Οἱ τὰ δημόσια τῆς τῶν Ῥω-
μαίων ἀρχῆς ἀναδεδεγμένοι, οἱ κατὰ τινα χρεῖαν ἐξ ἐπιτροπῆς
τοῦ κρατοῦντος ἐκεῖσε γράμματα πρὸς τὴν σὴν ἐξουσίαν πολλὰίς
30 πεπόμερασιν, αὐτοὶ κοινωνοῦντες ἡμῖν καὶ τῆς αὐτῆς συμμετα-
σχόντες διηλθῆς, ὑπὸ γὰρ μίαν πίστιν γεγονάμεν, τὸ δρᾶμα τὸ

8 κῶδ. *Κοιμωμένης*. — 9 *Ψαλμ. λη', 3* || κῶδ. *καθ' Ἰωάννου*. — 10 δὲ] κῶδ.
τε. — 25 τὰς ὑπεροχὰς—δίκαιον] ἐν τῇ *Ῥωμαϊκῶν*.

νῦν ἡμᾶς κατασεῖον διὰ τινων τὰ ὧδε παροδεούντων ἐμπορίας
 χάριν, ἐκεῖθ' ἐν τε ἀφικνουμένων, ἐπιστολιμαίοις λόγοις τὸ πρὸς τὸ
 οὗς ἐκεῖσε μὲν λαλήθ' ἐν, κηρυχθ' ἐν δ' ὑστέρως ἐπὶ δωματίων, δῆ-
 λον τεθήκασι, καὶ νῦν παρέστωσαν σὶ κομίσαντες, πάρεσι γάρ·
 ἐξαγαγέτω δὲ καὶ ὁ ταμειοφύλαξ τὰ προαποκείμενα γράμματα, ἐξι- 5
 σοσύθωσαν δὲ καὶ ἀμφοτέρω, καὶ εἴ γε πρόσθεν θεῖναι βούλει
 παντὸς τὴν ἀλήθειαν, ἐξ αὐτῆς ἡμᾶς τῆς ποινηῆς ἀθωώσεως".
 Καὶ ὅς "Τίς οὗτος ὁ κοινωνὸς αὐτόθεν φαινόμενος τῆς καθ' ἡμῶν
 αἰχμαλωσίας καὶ εἰς δουλείαν ἀπαγωγῆς; τῶν ἔνθεν ὅτι τάχος
 ἀποδραθί, μήπως καὶ καθ' ἑαυτοῦ τὴν δικαίαν ἔλεξις ἀπόφασιν". 10
 "Ὁ δὲ "Τὰς διττάς, εἰ βούλει, τεμνέτωσαν· εἰ δ' ἀνάγκη, καὶ
 τὴν κεφαλὴν ἀφαιρείτωσαν· τί γάρ τοῦ παρόντος καιροῦ δεξιώτερον
 τὴν ψυχὴν αὐτῆν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς τοῦ ἀδελφοῦ μου θεῖναι
 προκινδυνεύουσαν γνησιότητος; Καὶ ἔν' ἐκκόψῃ τὸ πεπαρησια-
 σμένον τῆς ἀληθείας ὁ τύραννος, κατὰ πρόσωπον αὐτὸν τυφθῆναι 15
 κελεύει καὶ τῆ δημοσίᾳ εἰρηκτῆ ἐπὶ τοῦ ξύλου κατασφαλίσασθαι.

18. Καὶ γεγονάσιν οὕτως ἀμφοτέροι. Τοῖς γοῦν δυσὶν ἀδελ-
 φοῖς ἐπιξέειν τὰς αὐτῶν ψυχὰς περιωδυνίαις ὁ τύραννος μηχα-
 νώμενος ἔτι—μείωσιν γάρ ποιεῖται τῶν συμφορῶν ψυχῇ, πολλαῖς
 αὐταῖς προσπαλαίουσα, εἰ μόνον εἰς ὀφθαλμοὺς γνωρίμους ἐμβλέ- 20
 ψειε—, διίστησι τὸν Κοσμᾶν, καὶ οὕτως ἀφαιρεῖται τῷ Ἰωάννη
 τὴν δεξιάν ἐξ ἐπιταγῆς, κάκεινην τὴν δεξιάν Κυρίου, ἔν' οὕτως ἐρῶ,
 ἐπὶ τῆς αγοράς ἀναρτᾶ. Ἐσπέρας οὖν ἦδη καταλαβούσης καὶ λῆ-
 ξαι τοὺς τοῦ τυράννου θυμοὺς ὁ Ἰωάννης ὑπωπτευκῶς, πρὸς τινα
 τῶν ἐμπειπιστευμένων τὸ σῶμα τοῦ ἄρχοντος ἰατρῶν πρεσβείαν 25
 ἐστέλλατο περὶ τε τῆς τμηθείσης, περὶ τε τοῦ κεκλεισμένου· καὶ
 ὅς εἰσιῶν εἰς τὸν κοιτωνίσκον, καὶ εὐθέτου καιροῦ μετ' ἀδελφας

16 κωδ. εἰρηκτῆ. — 22 δεξιάν Κυρίου] Ψ' αλφ. ρι', 15, 16. Πρὸλλ. βίον Ἰωάν-
 νου Δαμασκηνοῦ, § 17. «Καὶ ἔτι ἐκκόπεται δεξιὰ ἢ ποιήσασα δύναμιν τοῖς ὀφθαλ-
 μόδοξοις ἐν Θεῷ, δι' ὧν γέγραπεν· ἐκκόπεται δεξιὰ ἢ ἐλέγγουσα τοὺς μισοῦντας τὸν
 Κύριον, καὶ ἀντὶ μέλανος, ὃ ἐβάπτιστο πρότερον λογαγραφούσα τὴν των εἰκόνων προσ-
 κύνησιν, οἰκείω αἵματι βάπτεται. Ἐκκοπεῖσιν τοίνυν ἐκείνην τὴν δεξιάν Κυρίου, ἔν'
 οὕτως εἶπω, ἐπὶ τῆς αγοράς ἐμετωήρισαν». — 23 Ἐσπέρας οὖν ἦδη καταλαβούσης
 κτλ.] Βίος Ἰωάν. Δαμ. § 17'.

δραξάμενος, “Τὰ τῆς οὐδύνης” φησὶ “τῷ πεπονθῶτι ἐκτείνεται καὶ φορητὰ κατέστηκεν οὐδαμῶς· ἴσμεν δ’ αὐτὸν σε μὴ ἂν ἐθέλειν τὸν τετμημένον ἐξἄραι τοῦ ζῆν· ἡ γὰρ ἂν ἐκ πρώτης ὁ σιδήρος μέσον διεβῆ τὸν τράχηλον, καὶ ταῖς σαρκῶν ἐκείνου συνήνωτο· οὐκ ἀνευθεῖται οὖν ἡ τῆς ἀλγηθόνος ἀκίς, ἕως ἐπ’ ἀέρος ἢ κοπεῖσα ἐξήρηται· οὕτω γὰρ αἱ δόξαι τῶν Γαληνείων βιβλίων φασί. Κέλευσον οὖν αὐτὴν ποῦ ριφῆναι καὶ ὑποκυβῆναι τῇ γῆ· ἀλλὰ καὶ τὸν ἐγκεκλεισμένον, εἴ γε τιμωρία φιλανθρωπίαν συγκερᾶσαι πέφυκασι θεοῖός, λῦσον τοῦ ξύλου, ἵνα ὁμοῦ τὸν θρῆνον μερίσωνται”. Εἶξεν οὖν ὁ τύραννος πρὸς τὴν δέησιν καὶ θεοῖαν ἐξήνεγκε τὴν ἀπόφασιν πρὸς ἄμφω δὴ τὰ ζητούμενα.

19. Τῶν γούν οἰκετῶν τις, ὁ παρ’ ἄλλην ἡμέραν παρακαθήμενος τῇ χειρὶ καὶ πολλὰ προσεπιστένων αὐτῇ οἱ προσαπερρίφη παραβαλὼν καὶ ταύτην λαβὼν ὀρομαῖος ἐπάγεισιν, τὴν ἐκμηθεῖσαν ἐγκεκρυμμένην ἀποκομίζων τῷ δεσποτεύοντι· ὁ δ’ αὐτὴν εἰληφῶς εἰσεισιν εἰς τὸ κατ’ οἶκον εὐκτῆριον σὺν τῷ ἐκ δεσμοτηρίου ἐπανιώντι Κοσμᾷ, καὶ ἄμφω πεσόντες πρηγεῖς πρὸς τινος θείας εἰκόνας, τὸν χαρακτήρα φερούσης τῆς Θεομήτορος, καὶ τὴν ἐκτετημημένην τῇ πρὶν ἁρμονία συμπαραθέμενοι, ταῖωνδε λόγων πρὸς ταύτην ἐνήρξατο· “Οἶδας, δέσποινα καὶ μήτηρ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τὸν τρόπον δι’ οὗ ἡ χεὶρ ἀποκόπεται· οὐκ ἄγνωστὸς τὴν αἰτίαν δι’ ἣν τὸ ξίφος ἠκόνηται· σὺ τῆς τομῆς ἢ ὑπόθεσις· τὸ πάθος οὐκ ἄλλω, τῷ δὲ υἱῷ σου καὶ σοὶ ἀνατίθεται· σὺ καὶ πρὸς τὴν θεραπείαν ἀπόδουθι· εἰ μὴ γὰρ οὐκ ἦν ἐφορμῶσα κατὰ τῶν τοῦ τυράννου Δέοντος θεσπισμάτων καὶ στήλην ἔνθεν ἀνανήγειρεν ὀρθοδοξίας διὰ γραμμάτων, τάχα ἂν οὐκ ἂν ἀδοκῆτοισ ἐμπέπτωκεν· ὁ δὲ ζῆλος ὁ περὶ σέ καὶ τῆς σῆς εἰκόνας καὶ τοῦ υἱοῦ σου ἢ ὕβρις καὶ ἡ ἀθέτησις ταῦτά μοι ἐπήγαγε τὰ δεινά

1 κωδ. οὐδύνη. — 3 κωδ. ἐξἄραι || ἡ] κωδ. ἡ. — 9 κωδ. λυσον. — 13 κωδ. καὶ πολλα || κωδ. οἱ. — 15 κωδ. ἐγκεκρυμμένη. — 16 κωδ. θεσπισμάτων || κωδ. πρηγεῖς πρὸς. — 20 δέσποινα] ἐν τῇ οὐα εὐχα· εχει δὲ αὐτὴ ἄλλως ἐν τῷ βίω Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, § 17· ὅρα καὶ Edmond Bouvy ἐν τῇ Byz. Zeitschrift, II, s. 110-111 || μήτηρ] οὕτως ἐν τῷ κώδικι.

σωρηδόν". Τούτων οὕτω λεγομένων ὁ Ἰωάννης εὐχῆ καὶ σταυρῶ καὶ δάκρυσι κέχρηται, τῇ μὲν ὡς φαρμάκῳ, τῷ δὲ ὡς ὄργάνῳ, τοῖς δὲ ὡς χρίσμασιν, οἷς καὶ τὴν τετραγώνην τὸ δεσποτικὸν ἐπάσας ὄνομα περιήλειψε, καὶ εἰς ὕπνον αὐτίκα τρέπεται. Ὁ δὲ Κοσμάς ὑπῆρχεν ἐγγρηγορώς, καὶ ὄρα τῶν φώτων ὑπαυγαζόντων 5 ὅτι ἡ γραφὴ τῆς εἰκόνας τῆς Θεομήτορος — ὦ τοῦ θαύματος — ἐκλέλοιπεν ἐκ τοῦ πίνακος, καί, ὡς ἂν μὴ Ἰωάννης ἀφυπνισθῆ, ὑπῆδεν ἡσύχως πρὸς τὴν ἐκπληξιν, θαῦμα τί τὸ γενησόμενον ἀναμένων ἰδεῖν· ἡ δὲ παρθένος ἐφίσταται κατ' ὕναρ τῷ πάσχοντι, καὶ τῶν τμημάτων καθαπτομένη καὶ δοκοῦσα συναρμόττειν αὐτά 10 "Ἴδε γέγονας" φησὶν "υγιῆς· χρεῖα μοι γὰρ τῆς ἀρτιουμένης πρὸς τὴν μεγίστην τῶν διοικήσεων, ἐν ᾗ Θεὸς αὐτὸς συνεισέρχεται· γράφει γὰρ οὐ πλάσματα, ἀλλὰ ἄσματα καὶ δογμάτων ὕμνους ἐμοὶ προσαρμόττοντας".

20. Ὁ γοῦν ἰαθεὶς ὡς ἐκ ταραχῶ ὠπνισθεὶς "Ἀδελφεὶ Κοσμά" φησὶν, "τίνα τὰ νῦν γινόμενα"; καὶ ἀφασία ἄμφω συνεπεδήθησαν ἐπὶ τε τῷ τῆς εἰκόνας ἀγράφῳ καὶ τῷ τῆς χειρὸς ὀλοκλήρῳ. Μόλις γοῦν ὄψε τὰ συμβάντα καὶ ὅπως ἐπηκολούθησαν ἀλλήλοις ἐξετραγώδησαν, χειρὶ χειρα ψηλαφῶντες, τὴν ὑγιαιότεραν τῇ ὑγιεῖ, ἔτι δὲ τὰ λείψανα περιφέρουσαν τῆς τομῆς καὶ διεσχισμένην τὴν σάρκα μικρὸν τι δεικνύουσαν· κατέρρει δ' ἐκείθεν αἷμα πρὸς τούτοις καὶ διεφοίνισεν. Ἦν οὖν ἰδεῖν τὰς χεῖρας ἐκτεταμένας τῶν δεσποτῶν καὶ τῶν οἰκετῶν καὶ χορείαν κοινήν συγκρατημένην ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ τὰ τῷ καιρῷ ὑπήδeto προσφορώτατα "Ἡ δεξιὰ σου χεῖρ, Κύριε, δεδόξασται· ἐν ἰσχύϊ ἡ δεξιὰ 25 σου χεῖρ, Κύριε, τὴν ἐκμηθεῖσάν μου δεξιάν ἐξίασαστο, καὶ διὰ ταῦτα θραύσει ἐχθρούς καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου τοὺς ὑπεναντίους εἰκονοκαύστας συντρίψει". Καὶ πάντων ὁρώντων ἡ τῆς παρθένου γραφὴ τῷ πίνακι πεφανέρωται. Ἦν οὖν ἐκεῖνη ἡ νύξ ἡμέρα καὶ οὐχ' ἰσότης καὶ φῶς, τὸ προφητικὸν ἐρεῖν μεθ' ὕπαλ- 30

4 κῶδ. περιέλιψε. — 11 κῶδ. χρεῖα. — 15 βίος Ἰωάν. Δαρ. § 19 || κῶδ. διόπνισθεῖς. — 17 κῶδ. τὸ τῆς χ. — 24 κῶδ. ἔντοιατό. — 25 Ἐξόδ. 15, 6, 7. — 30 Ἀρῶς ε', 20.

λαγῆς ἦχος ἐκεῖ καθαρὸς ἐορταζόντων καὶ φωνὴ ἀγαλλιάσεως ἐν
σκηνῇ ἀνδρὸς δικαίου ἠκούετο. Ταῦτ' οὖν οὐκ ἐν κρυπτῷ ἐτελεῖτο,
οὐδ' ἠσυχῇ ἐπανηγυρίζετο, ἀλλ' ὁ φθόγγος ἐκεῖνος καὶ ἡ ἔναρ-
μόνιος ἀγαλλίασις καὶ εἰς τοὺς ἐκ γειτόνων διέβαιναν κυκλόσε, καὶ
5 εὐθὺς ἀπήεσαν τινες, οἷς περὶ πολλοῦ τὸ τῆς ἀνοσίας ἦν περι-
σπούδαστον, τὸ μὴ ἐκκεκώφθαι τὴν δεξιάν τῷ Ἰωάννῃ τῷ ἄρχοντι
ἀπαγγέλλοντες, ἄλλου δὲ τινος δούλου τυχόν προδεδωκότος δι' εὖ-
νοϊαν ἑαυτόν, τοὺς δὲ τὴν ἐκτομὴν ἐνεργήσαντας χρήμασιν αὐτοὺς
τὴν ποινὴν ἀνταλλάξασθαι· ὁ γὰρ Ἰωάννης οἴκοι καθήμενος οὐ-
10 τως ἄδει καὶ τέρπεται, ὡς εἰπεῖν γαμήλια πανηγυρίζειν αὐτόν
καὶ ἐπιθαλάμιον ὑμεναίων ποιῆσθαι ἡχῆν.

21. Οὕτω προσαγγελθέντων τῶν κατὰ γνώμην, προσεκαλεῖτο
καὶ Ἰωάννης αὐτός· ὁ δ' ἀφικόμενος ἐκελεύετο δεικνύειν τὴν δε-
ξιάν ἧς ἐμφανισθείσης ἐπεφαίνετο καὶ ἔτι ἡ σὰρξ διεσχισμένη
15 καὶ οὐ συνειλημμένη τῷ ἄνωθεν δέρματι διατριβίζον δὲ καὶ τὸ
αἷμα ἀπέρρεεν καὶ τῶν ἄκρων ἢ σύμφυσις τῶν ὀστέων δῆλη τοῖς
ὄρῳσι προσέκειτο· ἦν δὲ καὶ τῆς χειρὸς ἡ κίνησις εὐχερής. Ἐφ' οἷς
ὁ βάρβαρος ἔφησεν ἐκπλαγείς· “Τίς ὁ ἰασάμενός σε, ὦ Ἰωάννη,
καὶ τίνα τὰ ἐπιτεθέντα σοι φάρμακα;” Οὗ δὲ λαμπρᾶ καὶ δια-
20 πρυσίῳ φωνῇ κήρυξ τοῦ θαύματος γίνεται καὶ “Ὁ Χριστὸς μου”
φησίν, “ὁ παντοδύναμος ἰατρός, ὃς οὐχ ὑπερίζουσιν ἔχει τὴν
δύναμιν πρὸς τὴν θέλησιν, τῆς αὐτόν τεκούσης πρὸς τοῦτο συμ-
πονουμένης μοι, ταῦθ' ὡς ὄρας μοι διεθετο”. Καὶ ἅμα τῷ ταῦτα
εἰπεῖν ἐφ' ἀπάντων ὄφει τὸ ἐλλεῖπον πρὸς τὴν υγείαν ἀποδίδοται,
25 καὶ συνούλωτο οὕτως ἡ σὰρξ, ὡς εἰσέτι γραμμὴν τῆς διακοπῆς
ὡς ἐν κύκλου τάξει περὶ τὸν μώλωπα φαίνεσθαι, ἧ καὶ συναπέ-
θανεν, ὡς διὰ γραφῆς εἰς πολλῶν ἀσμάτων πρὸς τὴν παρθένον
ὑπόμνησιν αὐτὴν περικείμενος. Καὶ ὁ βάρβαρος· “Ὡς ἔοικεν, ὑπ'
ἀνευθύνουσι χεῖρα τιμωρόν ἢ χεῖρ καθυπέμεινε καὶ ἐν οὐχ ὕγια-
30 νουσι λογισμοῖς ἀπερὶσκεπτοὺς καὶ ἀλογίστους τὰς ἀποφάσεις σοι
ἐξηγέγκαμεν. Ἴσθι οὖν ἡμῖν εὐνοῶν καὶ τὴν προτέραν ἐφέπων

1 Ψαλ. μτ', 5. — 4 κωδ. κυκλόσε. — 12 βίος Ἰωάν. Λαμ. § κ'. — 15 κωδ.
ἀνευθύνουσι. — 23 κωδ. ταῦθως. — 29 κωδ. ἐπὶ ἀνευθύνουσι.

ἀρχήν, και πρῶτος ἔσο ἐν ταῖς συμβούλοις ἡμῶν· ἄνευ γὰρ τῆς
 σῆς παρεμφάσεως οὐ πράξομέν τι πώποτε τοῦ λοιποῦ". Τῷ δὲ
 Ἰωάννῃ ταῦτα λῆρος ἐδόκει μακρὸς καὶ περιττὴ φλυαρία, πρὸς
 ἄλλο νεύοντι τῷ σκοπῷ. Καὶ ὁ Κοσμᾶς "Οὐ δεῖ!" φησὶν "τοὺς
 5 ἅπασι ἡδικοημένους ἡδικοηκότας μηδέν, καὶ μᾶλλον εἰ παράφοροι εἶεν
 [οἱ] ὑποτάττοντες, παραλόγως ὑπείκειν καὶ ἄρχεσθαι φόβος γάρ,
 μήπως ἀπὸ χειρὸς τοῦ ξίφος τὴν κεφαλὴν ἡμῶν καταλήψεται, πρυ-
 σολισθῆματός τινος, ἢ τὰ ἀνθρώπινα, περιπίπτοντος· οἱ γὰρ δε-
 σπότα· εὐνοοὶ τοῖς οἰκέταις πρῶτως εἶναι ὀφείλουσιν, ἢν αἱ ὑπη-
 10 ρέται μᾶλλον τούτοις εἶεν εὐνοϊκώτεροι· ὅταν δὲ τὸ ὑπὸ χεῖρα πιέ-
 ζηται καὶ εἴη τὸ δεσποτικὸν ἰταμῶς ἀπηνέστερον, παρεκκλίνειν
 οἶμαι δεῖν τὴν μετ' αὐτῶν συμβιώτευσιν". Καὶ αφέντες τὸν οὕτως
 ἐμβρόντητον ἐξήεσαν οἱ ὀμαίμονες.

22. Δύο γοῦν προκειμένων αὐτοῖς ἀποφάσεων, τῆς μὲν πω-
 λεῖν τὰ ὑπάρχοντα καὶ πένησι διανέμειν ὀρίζομένης, τῆς δὲ κατα- 15
 λιμπάνειν οἰκίας ἀγροὺς καὶ τὰλλα πάντα, ἐνεκεν τοῦ ὀνόματος τοῦ
 δεσποτικοῦ, οὔτε περὶ τὴν πρῶτην ποιοῦνται σχολήν, ὅπως μὴ
 ἐμβραδύνοειν, οὔτε κατὰ τὴν δευτέραν ἐμπολιτεύονται, ἵνα μὴ
 ὡς ἔτυχε ταῦτα οἱ ἀκηκόετες καὶ οἱ ἀνήκοντες ἔρισι καὶ μάχαις
 τὸ καθ' αἶμα συγγενὲς διατέμωσιν, ἄλλων ἄλλο προβεβλημένων 20
 κληρονομίας τὸ δίκαιον· ἀλλὰ μέσοι χωροῦσι καὶ τὰ ὑπάρχοντα
 πάντα διανεμῆμενοι πένησιν, αἰχμαλώτοις, δούλοις εαυτῶν, οὓς δὴ
 καὶ ελευθερίας ἠξίωσαν, καὶ θείους σηκοῖς οὐχ ἤττω τούτων κα-
 θιερώσαντες, ὡς ἐκ κοιλίας ἐξῆλθον γυμνοί, καὶ ἐξ οἰκίας γυμνό-
 25 τεροι φεύγουσιν, πλὴν τῶν ἀναγκαίων ἐπιβλημάτων. Καὶ ἀπιόντες
 τοὺς Θείους Τόπους καταλαμβάνουσιν, καὶ τὴν προσήκουσαν αἰδῶ
 καὶ τὰ νουμισμένα τελέσαντες, τῇ τοῦ θεοφόρου Σάβα λαύρα

1 ἄνευ γ. τῆς σῆς παρεμφάσεως κτλ.] ὁ βίος Ἰωάννου τοῦ Δαμασκικοῦ παρεμ-
 βάλλει κατόπιν ἐπεισιδίων τι (ἐκ κ'), καὶ ὁ τῆς Δαμασκικοῦ ὁ ἀμφῶς οὐκ ἐπέτρεπε
 τῷ Ἰωάννῃ τὴν ἀναχώρησιν. — 6 προσέθηκα τὸ οἱ. — 7 κῶδ. ἀποχειρῶς. — 14 βίος
 Ἰωάν. Δαμ. § κβ'. — 15 Ματθ. ιβ', 21. Μάρκ. ι', 21. Λουκ. ιβ', 33. — 16 Ματθ.
 ιβ', 29. Μάρκ. ι', 29. Λουκ. ιη', 29. — 19 ἀνήκοντες] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. Ἐν τῷ
 ἑτέρῳ βίῳ Ἰωάν. Δαμ. § κβ' [Migne τ. 94, σ. 461] τὸ κεῖμενον ὅλως ἐφθαρμένον·
 ἔχει γὰρ ὅδε· «ἵνα ὡς ἔτυχε ταῦτα εἰακότος [!] ἔριδες προβαίεν».

προσέρχονται, κατὰ τὰς προρρήσεις εκείνας, ἅς ὁ πρὶν καθηγη-
τῆς αὐτῶν Κοσμᾶς προεσήμανεν. Ὁ γοῦν θεῖος Νικόδημος, ὃς
καὶ τῆς λαύρας τότε προδράκθητο, τοὺς θεῖους ἐκείνους παιδιογέ-
ροντας τῷ πνεύματι κατιδὼν ὀφθαλμῷ ὡς μὲν φωτεινοὺς, ὡς δὲ
5 καὶ θεοειδεῖς, ἤσθη τῆς προσελεύσεως καὶ ὑπταίης χερσὶν ὅλως
καὶ ἀγκάλαις αὐτοὺς ὑπεδέξατο, καὶ τὸν μὲν Κοσμᾶν, οἷα δὴ καὶ
τῷ χρόνῳ προσήκοντα — ἔς γὰρ πρὸς τοῖς εἰκοσιν ἦν ἐτῶν — καὶ
τὸ ἦθος μὲν ἐμβριθέστερον, τῷ δὲ λόγῳ στιβαρότερον, εὐθύς μετ'
ὀλίγον θαρρήσας ἰδιωτικώτερον μένειν ἀποτέταχε· τὸν δὲ Ἰωάν-
10 νην, ἐπειδὴ ἑώρα τὸ βέβαιον οὐπω καὶ ἀπὸ χρόνου κτησάμενον —
πρῶτον γὰρ ἔτος μετὰ τὴν εἰκάδα διήγνηεν — ἀνδρὶ πολλὰ τῇ
πεῖρα μαθόντι καὶ γινῶσιν ἔμπρακτον ἔχοντι ἀναθεῖναι τούτου
ἐσκέπτετο.

23. Ἀλλ' ὁ μὲν περὶ τοῦ Ἰωάννου λόγος ἀναμεινάτω· ὁ δὲ
15 Κοσμᾶς, ἐπειδὴ παρήλθε χρόνος συχνός — δέκα γὰρ ἔφ' ἐνὶ πρὸς
τὸν μονήρη βίον ἐπέκτευσε —, δοὺς τὸ θαλίμιον ἀναντίρρητον τοὺς
ἀνά πᾶσαν εἶχε τὴν χώραν ἐκείνην ὡς υἱῷ Θεοῦ προσανέχοντας·
οὐ γὰρ ἦν ταχύς τοῦ εἰπεῖν, οὔτε μὴν εὐπρόσιτος τοῦ ἀκούειν
παντός· ὁ δ' εἰρήκει, μέτριον ἦν καὶ συλλαβαῖς βραχέσι μετρού-
20 μενον, ὁ δὲ νοῦς τῶν οὐρανοῦ ἀψίδων παραψάθειν ἐμάχετο· λα-
κωνίζειν γὰρ ὡς ἐπίπαν ἐβούλετο, ὕπερ οὐκ ὀλίγας γράφειν ἐστὶ
συλλαβᾶς, ἀλλὰ περὶ πλείστον ὀλίγας· καὶ ἡ μὲν φράσις μία καὶ
ἡ αὐτή, ὁ δὲ νοῦς ποικίλος καὶ πολλαπλοῦς· τὸ δὲ ἦθος καὶ εἶδος
περισκευμένον ἦν καὶ ἐρηγορώς, ὡς κεκραμένος μεθ' ἡμερό-
25 τητος· τοῖς πολλοῖς προσηγής. Δέγεται δὲ καὶ ὕπνου τοσοῦτον
μετέχειν, ὅσον ἀπόχρη τὸ σῶμα τοῦτο διακρατεῖν· ὁ δὲ τρόπος
ταῖσδε· λίθον ὡσεὶ μιᾷ χειρὶ βασταζόμενον μέσον τῆς κέλλης
ἐνθέμενον ἐπάνω τούτου καθῆσθαι· ὅτε καλέσει· ὕπνου καιρός· τὸν
δὲ μηδέ που ἐπικλινόμενον, πανταχόθεν δ' ἀπαιωρούμενον, σπᾶν
30 βραχέως αὐτοῦ, καὶ παρεφουσμένου καὶ κατ' οὐδὲν τὴν φύσιν ἀναρ-

2 Νικόδημος] τούτου τὸ ὄνομα παντελῶς εἰσώπησεν ὁ τοῦ γνωστοῦ βίου Ἰωάννου
τοῦ Δαμασκηνοῦ συγγραφεύς, § κγ'. — 5 κῶδ. 72α. — 24 κῶδ. ἐργαγορὸς ὡς κε-
κραμμένος.

ρωννύοντος. Τοῦτον, ἐπεὶ καὶ τῆς Ἱερουσαλήμ ποιμένος διὰ θαύ-
ματος εἶχον αἱ ἀνοαὶ Ἰηλίας—οὐχ οὗτος ἐκεῖνος ὁ διὰ τὸ μονο-
θέλητον τὴν ἐν Σινᾷ θεοπρίαν ὑπερόριος κατιδὼν, παρ' Ἀναστα-
σίου τοῦ τότε τὰ σκῆπτρα Ῥωμαίων διέποντος τοῦτο παθὼν,—καὶ
περιλάλημα ἦν ἡδὺ τοῖς πάντων στόμασι, ψῆφος ἄνωθεν θεία 5
καὶ κάτωθεν χειρὸς ὑπουργία πρὸς τὸν τοῦ Μαΐουμᾶ περίοπτον
θρόνον ἐγκαθιδρόουσιν, ἕτε καὶ τῆς κυρίας ἐπιστάτης τῶν ἡμερῶν.
ἠνίκα τὴν κεφαλὴν αὐτὸς τῇ χειρὶ τοῦ ποιμένος ὑπέβαλεν, ἀφα-
νῶς ἀπέπηγ καὶ τὴν ὀρώμενος οὐδαμοῦ, ἕως ἐφ' ἱκανὸν καιρὸν
πάλιν ὠράθη πυρὸς λαμπάδα τῆς κεφαλῆς ἀποπάλλων εἰς οὐρα- 10
νοὺς καὶ τῇ μυστικῇ τραπέζῃ χρισθησομένην ταύτην ἐπιπαθεῖς·
ἐφ' ᾧ καὶ τὸν ποιμένα πάντων ἐν ὑπηκόω τοιάδε εἶπεῖν· “Χαίρου-
σοι, θέσποτα παντοκράτωρ καὶ σῶτερ ἡμέτερε, ὅτι τῶδε τῷ ἀνδρὶ
ἐγὼ μὲν ἐνεχειρίσα σώματα σὺ δὲ ψυχὰς καὶ τὰς ἐμὰς ψήφους
δικαίας ἀπέφηνας· τὴν γὰρ ἱερωσύνην ἄχραντὸν τε καὶ καθαρὰν 15
διασώσειαν”.

24. Ἀπῆε γοῦν πρὸς τὴν λαχοῦσαν ὁ κληρωθεὶς, καὶ οὕτως
ἐν ὀλίγῳ τὰς ἐκεῖσε βαρβαρώδεις ψυχὰς μεταβέβληκεν, ὡς ὅτι μὴ
πάσαι Κοσμάς ἐπέστη πικρῶς ἐπωδύροντο· τίς γὰρ οὕτω καὶ νῦν
καταλαβεῖν ὀξύτερος καὶ λόγῳ περιλαβεῖν ἱκανώτερος τὸ ζητού- 20
μενον καὶ τοῖς ἄλλοις μεταδοῦναι φιλοτιμότερος καὶ φαρμακεῦσα·
φαρμάκοις λόγων ἠδέσιν ἅμα καὶ στόφουσι τὰ τῆς ψυχῆς ἀρω-
στήματα; “Ὅτε καὶ τοὺς ποικίλους ὕμνους καὶ τὰς Σειρῆνας Ἀγγέ-
λων ἐξετραγώδησεν, ὧν τὸ βρῖθος καὶ ἐγκατάσκευον καὶ τὸ πλεῖον
εἶπεῖν ποικιλώτερον καὶ ποριμώτερόν τε ὁμοῦ πρὸς τὸ πανηγυ- 25
ρίσαι καὶ λαμπρότερον ἢ ἐπιχαριτώτερον ἀμίμητον εἰσέτι ἐστὶ
καὶ ἔσεται· τὸ δ' ἠρωϊκὸν τῆς λέξεως καὶ εὐσύνθετον ὁμοίως ἀσύγ-
κριτον· τὴν δ' ἀρμονικὴν μουσουργίαν καὶ τὸ τοῦ μέλους οἶμαι
ἰταλκτῆριον αἰ τῶν Ἀγγέλων λύραι πάντως ἠδέσθησαν· ἔοικε γὰρ
ἀρεῖναι ταύτας τοῦ Τρισαγίου τὰ κρούματα, ὅταν αἰ τῶν ὕμνων 30

5 κῶδ. *περιλάλημα* || κῶδ. *θεία*. — 24 *ἐξετραγώδησεν*] ἐν τῇ *ωα* τοῦ κώδικος·
«*Λοκὲ μοι τὰ τριαιδιὰ τροπάρια λέγειν*» || βρῖθος] κῶδ. *βρῖθον*. — 26 κῶδ. *εἰς ἐτι*
ἔστι. — 28 κῶδ. *ἀρμονικήν*.

τούτου χορδαὶ καταπλήττωνται καὶ ἔννεοὺς ἀκλίτοις ἐστάναι ὡσι,
μή τι παραδράμη τῶν λιγυσμάτων ἀνήκουν. Ἦπτηται πρὸς ταῦτα
Μωσέως φθῆ καὶ χορὸς Μαριάμ καὶ Δαβὶδ μουσουργῶν, ἔτι δ' ὁ
μουθικώτατος Ὀρφεὺς ἐκεῖνος δοκεῖ ἀνόνητα κελαδεῖν· οὐ γὰρ μόνον
5 ἔχων [ἦν ὁ Κοσμάς] τὸ στιβαρὸν καὶ ποικίλον τῶν νοημάτων ἀπὸ τε
φύσεως καὶ μαθήσεως, ἀλλὰ δὴ καὶ ἀπὸ τῆς χάριτος· εἶχε προ-
σεπιτούτοις καὶ τὸ τοῦ πνεύματος ἡμερὸν τε καὶ σύμμετρον πρὸς
εὐηγῆ πεμπόμενον ἀρτηρίαν ἀπὸ τοῦ πνεύματος καὶ ποικίλως συγ-
κλωμένην πρὸς ρυθμὸς εὐήχους καὶ ἐφηδύονοντας· καὶ ἦν ἡδύ-
10 φωνος ἐξ ἀποτελέσματος καὶ τῆς μουσικῆς ἐπιστήμης τοσοῦτον
μετείχεν, ὡς δοκεῖν τὰς ἀντιθέτους εἰς ταῦτό συμβαδίσειν καὶ
συνιστᾶν δυνάμεις καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν τι συνιστᾶν ἀποτελεσμα—καὶ
αὕτη γὰρ κατὰ Πυθαγορείους πολυμηρέων καὶ διγὰ φρονεόντων
ἐστὶν ἔνωσις—καὶ τὴν δις διαπασῶν τελειοτάτην τάσιν τείνειν αὕτη
15 καὶ τὴν ἐσχάτην μείωσιν ἄχρι τοῦ ἐπιτρίτου λόγου λαλεῖν.

25. Πατὲ γούν τις τῶν αὐτῶ συνήθων καὶ κοινωνῶν τοῦ τρό-
που τε καὶ τῆς ἀρετῆς ὄρων αὐτὸν ἐμμελῶς τοῦ μέλους ἐχόμενον
καὶ τὰ φρικτὰ συνείροντα ταῦτι καὶ θεῖα μυστήρια—οὕτω γὰρ
ἄεον εἰπεῖν, εἰ καὶ κινδυνεύει ἔτι τῆς πρὸς ἀτίαν ὁ λόγος προσ-
20 κλήσεως—οὐχ ὑπονοίας ἔξω μὴ προσηκούσης περὶ τὸν φιλούμενον
ἦν, ὅτι θρύπτοιστο, φησί, καὶ κατακλᾶ τὸν νοῦν, μετεωρίζοιτό
τε τὴν διάνοιαν καὶ ὡς ἐν ὀρχήστραις ὑποκεκινημένην φέρει ψυ-
χήν, καὶ ἰδοὺ φησὶν ὁ τῆς θυμέλης ἐπίσκοπος. Συμβάν οὖν
τι τῶν τυχηρῶν ἐνδημος ὁ φίλος τῷ φιλουμένῳ καθίσταται καὶ
25 τοῦτον καταλαμβάνει μέλος τῶν ἀσμάτων τοῦ θείου δεῖπνου ἀνα-
κρουόμενον, καὶ “Ἰνα τί” φησὶν “οὕτως ἐτραγωδαῖς σεαυτὸν καὶ
μέλος ἀδεις, πόρρω καὶ ποιμένος καὶ ἀσκητοῦ πρὸ τῆς ἀληθείας
βαλλόμενον, καὶ θεῶν ἐπιλέλθσαι θρήνων, οὐς ἀπάσης ἡδίω κέ-
κρικε Δαβὶδ διαχύσεως; οὐς, εἰ ἐπέγνως, θρήνοις ἂν ἀπαρκαλήτοις

1 κῶδ. καταπλήττωνται. — 5 προσεῖχε τὸ ἦν ὁ Κοσμάς ὡς αναγκασία. — 13 Πυ-
θαγορείους] Iamblichi de vita Pyth. σ. 80-84 Nauck. Sexti empir. opera, ἐκδ.
Fabric. (Lipsiae 1841), τ. II, σ. 240-241 || κῶδ. πολυμηρέων. — 15 κῶδ. λαλεῖν. —
20 κῶδ. υπονοίας. — 23 κῶδ. συμβάν. — 26 κῶδ. ἰνατί' οὕτω καὶ ἐξῆς.

κατέκοπτες ἑαυτὸν στερησκόμενος”. Οὐπω γοῦν καὶ ἔτι ἀποσκώ-
 πταιν ἐκεῖνος ἠβούλετο μετέστη τῆς ὀρμηῆς εὐθύς ὁ Κοσμάς·
 καταλαβούσης δὲ ἐσπέρας καὶ νυκτῶν ἐκκαλουμένων εἰς ὕπνον
 τὸν γέροντα, ἐφίσταται τις ὄψις αὐτῷ τοιαύτη ἐνσκήπτουσα καὶ
 δεικνύουσα· ἐδόκει γὰρ ὄραϊν ὡς ἐν ἀρχαίοις πολλοὺς πονου- 5
 μένους πρὸς ἓνα τινά, καὶ τοῦτον ἀνακεκλιμένον ἐπὶ στιβάδος λαμ-
 πρᾶς, καὶ τινὰς ἑτέρους ἕξωθεν εἰσκεκλημένους καὶ στιχηθῶν εἰ-
 σιόντας, χλανῖσι κεκοσμημένους χρυσαῖς, φασιολίοις τε λευκοῖς
 περιειλημμένους τὰς κεφαλὰς, καὶ τὸν καθ’ ἓνα τούτων τῷ δορυ-
 φορουμένῳ προσκύνησιν ἀπονέμοντας, εἶτα στιχηθῶν ἑκατέρωθεν 10
 παρεμβάλλοντας καὶ ὡς σιγῆς ἀκησέειναι, ὑποφωνουμένης ὑπὸ τοῦ
 κήρυκος· “Εἰσίτω ὁ τοῦ μέλους ἕξαρχος ὁ βασιλεὺς εἶρηκεν”. ὁ
 δ’ εἰσιῶν καὶ στὰς ἐπὶ μέσον τὰς ὠδὰς ἐμέλιζε τοῦ δείπνου τοῦ
 μυστικοῦ, καὶ ἦσαν αὐτός τε ὁ ἀνακείμενος καὶ οἱ παριστάμενοι
 ἔννεοί, προσέχοντες τῷ μελουργοῦντι, ἠσθῆγαί τε τῶν μελισμάτων 15
 ὑπὲρ τε τῶν νοημάτων ὑπὲρ τε τῶν φωνημάτων τὸν ἀνακεκλιμέ-
 νον εἰπεῖν. Καὶ τις ἕξωθεν ἐδόκει δεσμώτης περιαλοῦσα φωνῆ
 κεκραγέειν· “Εἰ ἦν τὰ τοιαῦτα ἐπὶ τοῦ τοιοῦδε δείπνου γίθες καὶ
 πρότριτα ὑπαδόμενα, οὐκ ἂν κατέθελξάν με τῶν Ἰουδαίων τὰ λη-
 ρωδῆματα, οὐδ’ ἀφείξ τούς ὧδε κρότους τοῖς ἱερεῦσι καὶ γραμμα- 20
 τεῦσι συνῆλθον, ὅπου γόοι καὶ ὀλοὶ καὶ ψυχαὶ φωνῶσαι μετ’ ἱτα-
 μότητος· τὰ τελούμενα δ’ ἐντεῦθεν μυστήρια οὐκ ἔξεφαύλισα ἂν”.
 Καὶ τις τῶν παρεστώτων ἀντέθετο γεγονώτερον· “Εἰ ἢ σιγῆ καὶ
 ἢ φρίκη τῶν μαθητῶν οὐ πέπεικέ σε γενέσθαι βελτιώτερον, οὐδὲ
 τοῦ Κοσμά τὰ ἄσματα κατέσχον ἂν καὶ ἠλλοίωσαν”. Ταῦτα διω- 25
 πνισθεὶς ὁ ἔωρακώς κατὰ λεπτὸν τῷ ποιμένι ἀπήγγειλε καὶ και-
 ρίως αὐτίκα τῆς ἐκείνου βάλλει ψυχῆς καὶ “Οἶμοι” πολλὰ ἀνώ-
 μωξεν ἑαυτοῦ καὶ “Πῶς ἀκάθαρτος ὢν καὶ κατὰ τὸν Ἡσαΐαν ἀκά-
 θαρτα χεῖλη ἔχων σὺν ἀκαθαρτοτέρα ψυχῇ τῷ καθάρῳ τινὰς
 ὕμνους προσάξαιμι; Ἀμέλει καὶ ἐγκλεισάμενος ἑαυτὸν ἐπὶ ὄυσιν 30

1 κῶδ. ἀποσκώπταιν.—6 κῶδ. ἀκεκλιμένον.—8 φασιολίοις] ἐν τῇ ὡα τοῦ κώδικος
 «Θεωμιστὸν ὄλον καὶ φρίκης γέμον τὸ παρὸν χωρίον».—15 κῶδ. ἠσθῆγαί.—21 κῶδ.
 μετ’ ἱταμ.—25 κῶδ. ἠλλοίωσαν.— κῶδ. ἀνώμωξεν.—28 Ἡσ. ε’, 5.—29 κῶδ. τινὰς.

ἡμέραις τε καὶ νυκτίν ἀπρόιτος ἦν, οὐδαμῶς τῶν θρήνων ἑαυτὸν ἀνάγων καὶ ἀνακτώμενος. Ἐντεῦθεν πολλή τις ἐνέσκηψε πληροφορία τῇ τὸν Κοσμᾶν διαλοιδουμένη ψυχῇ καὶ μὴ διακεχυμένον εἶναι ἐκ τῆς ὀράσεως πέπειστο· ἀλλὰ τοῖς περὶ τούτου καὶ ἔτι
5 ἐνδιατρίψωμεν λόγοις.

26. Ἄνῆρ τις τὴν τύχην μοναδικός, εἰς τῶν ἀσκουμένων ἐν τῷ ἐν Θεωσίῳ ὦν προφητείῳ, ποτὲ κατὰ τινα τύχην τῷ ἐπισκόπῳ τῶς παρέβαλεν· ὅς, ἐπεὶ παντελῶς ἀμείλικτον ἴδοι τοῦτον καὶ στιβαρὸν καὶ μὴ μεμλαγμένον φέροντα εἶδος καὶ μελίχρον.
10 ἀλλ' ὅλον σύννουσιν καὶ πρὸς τὰς πυκνὰς ἐφόδους τῶν τὰς αἰσθησεῖς κλεπτόντων περίστροφον, θηρίου μηδὲν ἀπειοικέναι τὸν ἐπίσκοπον ἔφασκεν ἀγρίας τ' εἶναι ψυχῆς, καὶ " Πῶς τοὺς ἀνημερούς ὁ θῆρ " φησί " μεταπλάσειε ". Κατὰ γοῦν τινα μεγίστην τῶν ἑορτῶν—αὕτη δὲ ἦν ἡ τῶν Ἐπιφανίων τοῦ Θεοῦ καὶ Λόγου πανήγυρις—, τῆς μουσικῆς ἐπιστάσης θυσίας καὶ τῶν ἁγιασμάτων προκομισθέντων τῇ τραπέζῃ ἤδη τῇ ἱερᾷ, ἐπειδὴ μετὰ φρίκης τὸ πᾶν τοῦ βήματος παρίστατο πλήρωμα, συνῆν δὲ καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν κιγκλίδων καὶ ὁ μοναχὸς ἐντὸς τῶν ἀδύτων παρεισρυσίς, ὄρᾳται τις νεανίας τὸ κάλλος ἀμήχανος, τὸ φῶς δυσθεώρητος, τὸ
20 εἶδος ἡρέμα ὑπομειδιῶν καὶ διαγλυκαινόμενος, ἀνακαθίσας [ἐπὶ] τῆς θείας τραπέζης, ὡσπερ δοκῶν ἀνακεκλιῆσθαι πρότερον ἐπ' αὐτῆς, καὶ τὰς χεῖρας ἐκτείνων ἐν μειδιῶντι τῷ ἰδιώματι, καὶ " Δεῦρο " φησίν, " γλυκύτατέ μοι Κοσμᾶ, τῷ γλυκυτάτῳ μοι συμπλάκηθι Ἰωάννη ". Ὁ δ' ἐγγίσας ἐφαίνετο καὶ τὰς χεῖρας ἀλλήλοισι συνέβαλλόν τε καὶ κατησπάζοντο. Ὡς γοῦν ἕσον ἔδει καὶ τὸν ἀσπασμὸν τελεσθῆναι· καὶ τὴν ὄψιν πασιδῆλον καταστῆναι προσέβαινε τὰ ὄραματα, ὁ μὲν ἐπίσκοπος τῆς κρηπίδος ἐπέβη τῆς ἱερᾶς, ἡ δὲ τραπέζα μόνα ὄρατο τὰ θέματα φέρουσα. Καὶ τότε συνῆκεν ὁ μοναχός, ὡς ἀγεννῶν ψυχῶν καὶ ἀνάνδρων ἐστὶν ἡ διάχυσις, τῶν

6 Ἄνῆρ τις] ἐν τῇ ὡα τοῦ κώδικος: «Θαῦται. Κἀθισμα». — 7 τῷ] κώδ. ται. — 8 κώδ. παρέβαλεν. — 20 κώδ. ἡρέμα || προσέθηκα τὸ ἐπὶ. — 27 κώδ. κρηπίδος. — 28 κώδ. ὄρατο· οὕτω καὶ κατόπιν ἕτερα τοῦ τύπου τούτου παραδείγματα ὄρα ἐν τῷ Θρακυρῷ Στεφάνου, τ. V, σ. 2189 Didot.

αὐτῶν φρονίμων, ὡς αἱ πέντε παρθέναι, τὸ δὲ ὄλου ἐγρηγορὸς καὶ ἐμμέριμον, αἱ καὶ τὸ ἠδὺ τοῦ ἐλαίου μέτριον ἔφερον.

27. Προσθετέον δὲ καὶ τοῦτο τοῖς εἰρημένοις. Ἄνῆρ τις Ἄραψ, τὴν κλῆσιν Ἀντίφιλος, τὴν ἵππων κτῆσιν οὐ μετρητός—καὶ γὰρ ὁ χῶρος οὗτός ἐστιν ἱππόβοτος—, πρὸς τινος τῶν ἵππων ποτὲ 5 τὸ σκέλος κρουσθεὶς ἀνιάτως εἶχεν, ἐπὶ πολλαῖς θεραπαίαις πολλὰ δεδαπανηκώς (κατέρρει γὰρ ἀφ' ὄλου τοῦ σώματος ἐκείνου πᾶς ἰχώρ καὶ χυμός), καὶ τὸ μὲν σκέλος ὠρᾶτο παρόμοιον κίονι, τὸ δ' ὄλον σῶμα μόνις ὑστέσις καὶ νεύροις ἐκπεπιεσμένον ὄν συνεδέδετο. Ὡς οὖν ἐν ἀμηχανία κατέστη τὰ κατ' αὐτόν, οἱ ἵπποι 10 πάντες συμφορηθέντες ἀγελήδον πρὸς τὸν αὐτῶν εἰσῆλασαν κύριον, καὶ τις, εἰς ἐξ αὐτῶν,—ὦ τῶν ἀρρήτων Θεοῦ τεραστῶν—, “Ἴδε ἡμεῖς ἤκομέν σοι πρὸς τὸν τοῦ Μαΐουμᾶ ποιμένα τὸν ἡμῶν δεσπότην ἐπωμισόμενοι” ἀνθρωπεῖα τῇ φωνῇ ἀνεβόησε· καὶ ἅμα τῷ ταῦτα ρηθῆναι φόρτος τοῖς ἵπποις Ἀντίφιλος τίθεται καὶ μεθ' 15 ἡμέρας τὸν θεῖον καταλαμβάνει Κοσμᾶν, ὃς τὴν δεσποτικὴν εὐρέθη ὕμνων εορτήν, τὴν ἐξ ἔθρουσ συστάσαν τῶν Ἑλαῶν, καὶ τότε γράφων τὸ μέλος, τὸ “Νέον πῶλον ἐπιβεβηκώς ὁ βασιλεὺς σου, Σιών, ἐπέστη” φάσκον “Χριστός”. Ὡς δὲ τὸ μέλος διὰ καλᾶμου καὶ μελανοῦ ἐσχεδίαζεν, ἐν τῷ προβαίνειν τὴν χεῖρά τε καὶ τὸν 20 κάλαμον τὸν φθάσαντα γράφεσθαι γράμματα, ἀπὸ μελανοῦ ὠρᾶτο χρυσαῖ καὶ ἦν διαταράττοντα τὸν γραφέα οὐ φορητῶς καὶ τί μέλλοι ταῦτα εἶναι διηπορεῖτο πρὸς ἑαυτόν· καὶ ἅμα τῷ ταῦτα διαπορεῖσθαι εἴσεισιν ὁ φόρτος ἐκεῖνος ὁ τληπαυθῆς θέαμα τοῖς πᾶσιν ἐλεεινὸν καθορώμενος καὶ τὸν ἐκείνου ἐπεκαλεῖτο Θεὸν ἀρωγόν. 25 Ὁ δὲ “Καὶ τίς μοι” φησί “τὴν ὕλην τὴν ψυχικὴν ἐκφορήσεις” φησί “καὶ τὰ συμβάντα κατὰ ταύτην ἐξ ἀλόγου καταθραύσματος ἐξιάσαιτο; ἀλλ' ὅμως τῶν εἰς αὐτὸν πεποιθότων, ἐπεὶ οὐ κατασχύνει τὴν ἐλπίδα Θεός, οὐ ραθύμως τὴν σὴν θεραπαίαν μετέλθομεν”. Γράφει γοῦν αὐτίκα τῷ πατριάρχῃ καὶ τὰ κατὰ τὸν πε- 30 πονητότα ἀναδιδάσκει κατὰ λεπτόν καὶ ὕπως ἔλθοι πεπλανημένος

1 Ματθ. κα', 4, 10.— 8 κωδ. ὠρᾶτο παρ' ὁμοίαν.— 18 Anthol. graeca carm. christ., c. 156. — 29 οὐ κατασχύνει τὴν ἐλπίδα] Ψαλμ. κα', 6.

ὄδε, τὴν πηγὴν τῶν ἰαμάτων καταλιπὼν ὃ δ' ἀντεπιστέλλει· "Καὶ
 πάλαι πρὸ τοῦ τὸν ἵππον ἰσχύσαι τοῦ Ἀντιφίλου καὶ τὸ πάθος
 καὶ ὁ τρόπος τῆς ἰατρείας καὶ ὁ ἰασάμενος ἐδηλώθη μοι. Μὴ
 γοῦν μέλεε περὶ τὰ δεδογμένα Θεῶ· ἃ γὰρ δι' ἡμῶν ἐνεργεῖ, τὴν
 5 ἰδίαν αὖξει ὄσσαν καὶ τὴν τιμὴν". Ὁ οὖν Κοσμάς τὸ οἰκίδιον εἰ-
 σιών καὶ δακρῶν ὑποπλησθεῖς, ὡς καὶ πηλὸν ἐπὶ τοῦ πέδου
 συμφῦραι δοκεῖν, ἐλιπάρει τὸν μόνον βοηθῶντα Θεόν, καὶ στρα-
 φεῖς ὄρα τὸ δοχεῖον τοῦ μελανίου, ἐν ᾧ περ τόπω καθήμενος τῆ
 γραφῆ προσησχόλητο, τὴν πάλαι πέτραν τοῦ Ἰσραὴλ μιμησάμε-
 10 νον, ἄνω μὲν ἐπ' ἀέρος αἰωρηθὲν καὶ ῥύακα μέλανος βλυστάνον
 ἐκ παραδόξου, καὶ αὐτίκα κελεύει τὸν πεπληγμένον εἰσνευχθῆναι,
 διὰ τινων βασταζόμενον· οὗ τὸν πόδα τῷ μέλανι καταχρίσας
 εὐθύς ὑγιῆ καὶ ὡς ὁ θάτερος ἦν ἀποδέδειξε. Καὶ τοῦτο μὲν οὕτως·

28. Ἐπεκώμασέ ποτε τοῖς κατὰ Αἰθιοπία καὶ Αἴγυπτον μέ-
 15 ρεσι κακῶν διττῶν Ἐρινύς· ἐπισυνέστησαν γὰρ κατ' ἀλλήλων οἱ
 τὴν μίαν φύσιν ἐπὶ Χριστοῦ παρεισάγοντες καὶ οἱ τὸ πάθος τὸ
 σταυρικὸν διὰ τὸ ταῦτόν καὶ ἐν τῆς ὑποστάσεως κατὰ τῆς θεό-
 τητος ὀνειδίζοντες, καὶ ἦσαν ἐξ ἑκατέρων μερῶν οὐ λόγοι μόνον
 πολλοί, ἀλλὰ καὶ χεῖρες ἕμφηρες κατ' ἀλλήλων ἀντανεγείροντο.
 20 ὥστε καὶ τοῦ ταμειοφύλακος, τοῦ τὴν δουρικὴν ἀρχὴν τῆς Ἀλε-
 ξανδρέων διέποντος, ἀφαιρεθῆναι τὴν κεφαλὴν. Ἐδοξεν οὖν τοῖς
 ἀντιθέτοις ἄλλον προσλαβέσθαι κριτὴν καὶ διαιτητὴν τῶν αντιλο-
 γιῶν καὶ ἀμφισβητήσεων· καὶ δὴ Πολιτιανῷ προσέβησαν τῷ τῆς
 Ἀλεξανδρέων προσέδρω καὶ τῶν ὑγεινῶν δογμάτων ὑπασιπιστῆ.
 25 ἀλλὰ δὴ καὶ τῷ εἰρημένῳ Ἠλία καὶ ἐξάρχῳ τῆς ἁγίας πόλεως
 Ἱερουσαλήμ, τὰ κατ' αὐτοὺς ἀναφέρουσιν, αἰτοῦντες ἐκ τούτων
 ἀπάντων ἀναιρεθῆναι μὲν δι' αὐτῶν τὴν διχόνοιαν, κωρυθῆναι δ'
 ἐνὲ τῶν μερῶν τὴν νικῶσαν καὶ οὕτως δικαίᾳ φήρῳ συνοδικῆ
 τὴν στάσιν ἐκ μέσου γενέσθαι. Ἀλλ' οὗτοι καὶ τῷ τῆς Νέας
 30 Ῥώμης Ταρασίῳ κοινωνήσαι τῶν βουλευμάτων ἐσκέπτοντο, καὶ
 κἄν εἰς κριτῶν καταστῆναι τόπον τούτοις οὐχ εἴλοντο. Τὸ παρ'

4 κῶδ. μέλλε. — 9 πετρα τοῦ Ἰσραήλ.] Ἐξῶδ. ιζ', 6. — 10 κῶδ. ~~ἀποδεδειχ~~ —
 15 κῶδ. εἰρημν. — 28 κῶδ. συνοδικῆ.

ἐκατέρων μερῶν συσχεψάμενοι ἄτοπον καὶ ταῖς προδεδογμένας κρίσεις ταῖς συνοδικαῖς ἐφεπόμενοι καθαρῶ καὶ προδήλῳ τῷ ἀναθέματι τούτους καθυποβάλλουσιν· ὡπερ οὐ μόνον σμῆνος θορύβων κατὰ τῶν ἀντιθέτων ὄντων ἀνήγειραν, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτῶν τῶν χριστιανῶν δὴ λοιδορον ἐφ' ὕβρει γλώτταν ἐκίνησαν. Ἦκασιν οὖν καὶ 5 πρὸς αὐτὸν τὸν πρόεδρον τοῦ Μαΐουμᾶ τὴν αὐτῷ δοκῶσαν ψήφον ἐπὶ ταῖς ἀμφιβόλοις αἰτούμενοι· ὃ δὲ πρότερον οὐκ ἂν ἐνέγκοι τὰ δεδογμένα φησί, πρὶν ἐξ ἐκατέρων οἱ κρείττους περιφανεία καὶ λόγῳ συνέλθουσιν. Ἦκεν οὖν ἡ κυρία τῆς συναθροίσεως, καὶ συσχεψάμενος ὡς τὸ ἐν ἀσφαλείᾳ οικονομικὸν κρεῖττον ἔστιν ὅτε 10 τῆς ἀληθοῦς καὶ ἀποτόμου ἀποφάσεως, εἰ καὶ δοκεῖ συγκατάθεσις, ὅταν καὶ πρὸς αὐτὴν ὄρθῃ τὴν ἀπόφασιν ὑστέρως ἢ οἰκονομία ὡς διὰ κύκλου ἐπανακάμπτουσα, τοὺς τῆς μιᾶς φύσεως οὐ δέχεται μὲν, ἤττον δ' ἡμαρτηκῆναι προσαποφαίνεται· τοὺς δὲ τὴν διαίρεσιν παρεισάγοντας καὶ τὴν ὠτειλῶν ὁδύνην αἰδοῦ μήποτε διαβαῖεν 15 πρὸς τὴν θεότητα διισχυριζομένους, ὡς ὄντο, κατακρίνει προδήλως καὶ τῶν πόλεων ἐξωθεῖ καὶ μηδεμιᾶς παρρησίας ἀπολαύειν διακελεύεται, τοῦτο πάντως ποιῶν ἵνα λήμματά τινα καὶ προσφάσεις καὶ σπέρματα τῆς ἐνώσεως διατηρήσῃ ἐν ἑαυτῷ. Ὡς δὲ ἐπέκειντο πράξιν αἰτοῦντες ἐγγράμματον οἱ μὴ πάντῃ ἀκατα- 20 κρίτου μοίρας, ὡς ὄντο, αὐτὸς ἡμερῶν ἀπήγει διάσκεψιν, τὰ κατεσπουδασμένα προδήλως μεμφόμενος. Μεθ' ἡμέρας οὖν καὶ τούτους μετακλήτους ποιεῖται καὶ τίς ἡ κρασις καὶ μῖξις καὶ ἔνωσις πανσόφως παρίστησι, καὶ ὅτι ἡ ἔνωσις ἐστὶν ἀδιαλώβητος καὶ πραγματικὴν οὐ δεῖ παρεισάγειν διαίρεσιν, τῷ δὲ λόγῳ τῆς 25 διαφορᾶς ἐκ τῶν ἐν ταῖς συνελθούσαις ἰδίῳν ἐπιγινώσκειν τὴν σύνθεσιν· “οὕτω γάρ” φησί “καὶ τὴν κατηγορίαν τῶν ἀποβλήτων γλώτταν ἐκκλίνετε καὶ τὴν αὐτῶν διαίρεσιν ἀπελέγξοιτε, στέργοντες τὰς φύσεις οὕτως ἐπὶ Χριστοῦ, ὡπερ ἐπὶ ψυχῆς καὶ σώματος καὶ τῆς μιᾶς ἐν τῷ συνεῖναι αὐτῶν ὑποστάσεως, μᾶλλον δὲ καὶ ὑπὲρ 30

3 κωδ. ὡπερ. — 4 ἀντιθέτων ὄντων] κωδ. ἀντιθετόντων, ὡπερ, εἰ μὴ διεφθαρμένον, ἔστι πάντως ἐκ τοῦ μεταγενεστέρου τύπου ἀντιθέτων. — 5 κωδ. γλώσσων. — 15 κωδ. τῆς ὡ. ὁδύνης. — 20 κωδ. πράξιν. 23 κωδ. μίξις.

ταῦτα, καθὼ καὶ κατὰ φύσιν καὶ ὑπὲρ φύσιν ἐστὶν ἡ σύνοδος· εἰ
ὁ οὐκ, ἀλλ' οὐ τὴν ἐκείνων μέμψιν ἐκκλίνετε· πῶς γὰρ ὁ
μῖαν φύσιν ὁμολογῶν κρεμασμένην ἐπὶ τοῦ παθόντος Χριστοῦ
οὐκ ἀνάξει τὸ πάθος ἐπ' αὐτὴν τὴν θεότητα"; Καὶ ἄλλαις πλει-
5 σταις πειθανάγκαις πανσόφοις τῆς ὑγιαίνουσας μαίρας αὐτοὺς ἀπο-
δείκνυσι καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ λαμπρῶς ἀποδίδωσι. Τῶν δὲ ἐξωστραχι-
σθέντων ἐκείνων οὐδεὶς ἐπέστραπτο πρὸς τὴν ἀλήθειαν, πλὴν
εἰς τις Ἰκάριος κεκλημένος, ἀπὸ χειρῶν τοῦ ζῆν συλλέγων τὰς
ἀφορμὰς· αὐτὸς σὺν οἴκῳ παντὶ τῆς γλώττης ἠταῖται Κοσμά·
10 πανταχόσε γὰρ ἐξωθούντο τῶν πόλεων, κατὰ τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ.

29. Ἄλλ' ἵνα μὴ τῷ μήκει βάρως ταῖς ἀκοαῖς ἐπισυναγάγω-
μεν, τῶν μελισμάτων μόνον ἐπιμνηστέον αὐτοῦ· οἷς οὐ τοσοῦτον
προσετετέχκει καὶ ἐνησχόλητο, ἀλλ' ἐστὶν ὅτε καλέσαι καιρὸς
αὐτὰ διεχάραττεν. Καὶ πρῶτως ἐνάρχεται τῶν ἀδοσμένων ὕμνων
15 ἐν ταῖς ἐωθιναῖς καὶ ἑσπερινοῖς ὕμνοις τοῦ καθαρσίμου τῆς νη-
στείας καιροῦ· ταῦτα γὰρ καὶ μόνα τὰ ἰδιόζοντα μέλη, κοσμού-
μενα γλυκυτάτοις νοήμασι· καὶ λιγυροῖς μέλεσιν ὠραϊζόμενα, ἐφ'
ὅλης ἐξέθετο τῆς νηστήμου τροφῆς. Εἶτα τὴν πρὸ τοῦ θεοῦ Πά-
σχα ἑβδομάδα ὕμνεῖ καθ' ὁλόκληρον, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν
20 θεῖον Δάξαρων θαύματος, μόνης ἐξαιρουμένης τῆς νυκτὸς ἐκεῖνης,
καθ' ἣν ἡ προδοσία καὶ ἡ κρίσις τοῦ δεσπότη ἐγένετο· τὸ γὰρ
τότε μέλος τριῶδιον Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων ἐξέθετο. Εἶτα μετα-
βαίνει καὶ πρὸς τὰς καθ' ἐξῆς τοῦ δεσπότη Χριστοῦ καὶ Θεοῦ
ἑορτάς, ἃς τῇ ἐκκλησίᾳ ὁ προειρημένος Σωφρόνιος κατὰ τοὺς και-
25 ροὺς αὐτῶν ἀποτέταχε (οὗτος γὰρ ἐστὶν ὁ τὴν σύνταξιν τῆς ἐκ-
κλησιαστικῆς ἀπάσης ἀκολουθίας διορισάμενος καὶ διελὼν τὴν τοῦ

2 οὐκ] κῶδ. εἰδ' οὐκ.—6 κῶδ. ἐξωστραχ.—10 τὸ γὰρ μετὰ τὸ ἐξωθούντο ἐν τῷ
κῶδικι. — 13 κῶδ. αὐτῆς. — 15 ἐν τῇ ὡα τοῦ κῶδ. «Συμμείωσον ὅτι τὰ ἰδιόμελα
«εἰς τὴν Τεσσαρακοστὴν τοῦ κυροῦ Κοσμά εἰσίν». — 20 Δάξαρων θαύματος]
λέγει δὲ περὶ τῶν κανόνων τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, οὗς ὅρα ἐν τοῖς Ἐναλέκτοις,
τ. II, σ. 7-14, 34-37, 55-56, 69-72, 86-21, 138-141, 164-173. — 22 νῦν τὸ πρῶτον
ἀκούεται, ὅτι τὸ τριῶδιον τοῦ Προσαβάτου, ὅπερ ἀποδίδεται κοινῇ τῷ Κοσμᾷ, συνέ-
ταξε Σωφρόνιος ὁ Ἱεροσολύμων πρὸς τὸ Ἐναλέκτων τ. II, σ. 147 κέ. — 26 κῶδ. διω-
ρισάμενος.

θείου ευαγγελίου ὑφῆν καὶ τῶν τοῦ Παύλου ἐπιστολῶν εὐαρμο-
στως ἐκάστω τῶν ἁγίων προσώπων καὶ ἐκάστη πανηγύρει τοῦ υἱοῦ
τοῦ Θεοῦ), καὶ πρώτως ὕμνεϊ Κοσμάς τὸν κατὰ τὸ ἀνθρώπινον τόκον
Χριστοῦ, εἶτα κατ' ἐξῆς τοὺς διὰ τὸν μνήστορα Ἰωσήφ συγγενεῖς
αὐτοῦ, Δαβὶδ, Ἰάκωβον φημί καὶ Ἰούδαν καὶ Συμεών· ἐν τῷ μέσῳ 5
δὲ καὶ τὴν τῶν βρεφῶν κατὰ τοὺς ἐσπερίους ὕμνους ἐν τρισὶ τροπα-
ρίοις ἐμέλισεν εορτήν, πολλὴν δεινότητα καὶ μεγαλοφωνῆ κεκτημέ-
νοις στιβαρότητα καὶ τὸ ἦθος αὐτοῦ τὸ ἐμβριθὲς ἀκριβῶς παριστά-
νουσιν. Εἶτα πρὸς τὰ κατὰ τὸν Ἰορδάνην θαύματα τὴν τοῦ λόγου
ῥόμην ὀχετηγεῖ, κροτεῖ τὴν ἐν τῷ Ἰερῷ ἀπόδοσιν τοῦ Θεοῦ· καὶ 10
τὴν κατὰ τὸ Θαβῶρ ἀστραπὴν ὡς ὅσον ἐξῆν ἰδεῖν αἱ μαθηταὶ
τεθεάκασιν, οὕτω καὶ οὗτος ὅσον ἐξῆν εἰπεῖν παρεστήσατο· τοὺς
τε ἐξοδίους ὕμνους τῆς Θεομήτορος, εἶτε συνθηρῶν τοῖς συνοῦ-
σιν αὐτόπταις, εἴτε συνεξιστάμενος τοῖς συμπαραούσιν ἀρχιεράρχαις,
τέως οὕτως ἐξῆφανεν. 15

30. Ἀλλὰ καὶ περὶ τοὺς ὕμνους τῆς Σταυρικῆς Ἀνοψώσεως
τοιοῦτόν τι γέγονε. Κατὰ τοὺς ἐτησίους κύκλους τῆσδε τῆς πανη-
γύρεως τὸν Σταυρὸν ἀχράντοις χερσίν ἐπὶ τῆς λαχούσης ποιήνης
αὐτὸς ἀνύψου ποτὲ κατὰ τὸ σῆνηθε, ὡς μετὰ τὰς ὀρθρινὰς ὠδὰς,
ὦν αὐτὸς αὐτουργός, καὶ ἡ τοῦ τιμίου ξύλου ἐφ' ὕψους ἐτελεῖτο 20

3 κωδ. πρώτος || τὸν εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν κανόνα ὅρα ἐν τῇ Anthol. σ. 165-
169. Νικοδήμου ἐορτοδρόμιον. Βενετ. 1836, σ. 65-99. — 5 Δαβὶδ Ἰάκωβον] ὁ πρὸς τοῦ-
τους ἀσματικὸς κανὼν τοῦ Κοσμά ψάλλεται ἡμέρα Κυριακῆ μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν
ὅρα Μηναῖον Δεκεμβρίου ἐκδ. Βαρθολομαίου [Βενετία 1890, σ. 210 κέ] || Ἰούδαν] ὁ νῦν
εἰς Ἰούδαν τὸν ἀπόστολον ψαλλόμενος κανὼν ἐστὶ Θεοφάνους τοῦ Γραπτοῦ || Συμεών] ὁ
νῦν εἰς Συμεῶνα τὸν συγγενὴ τοῦ Κυρίου ψαλλόμενος κανὼν ἐστὶν Ἰωσήφ τοῦ ὕμνογρά-
φου. — 7 ἐν τρισὶ τροπαρίοις ἐμέλισεν] ἀγνοοῦνται ταῦτα, εἰ μὴ ἐστὶ τὰ νῦν ἀνώνυμα
ἐν τῷ Μηναίῳ τοῦ Δεκεμβρίου [ἡμέρα κθ'] περιεχόμενα, τὰ ψαλλόμενα ἐν τῷ εσπε-
ρινῷ τρία στιχηρὰ προσόμοια || μεγαλοφωνῆ] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. — 9 Ἰορδάνην θαύ-
ματα] νοητέον ὡς τὸν εἰς τὰ Θεοφάνια κανόνα. Anthol. σ. 169-173. Νικοδήμου ἐορ-
τοδρόμιον σ. 127-166. — 10 ἀπόδοσιν τοῦ Θεοῦ] ἐν τῇ ωα τοῦ κώδικος· «ἤτοι τὴν
Ἵπτακαιμην». Anthol. σ. 173-176. Νικοδ. ἐορτοδρ. σ. 180-205. — 11 ἀστραπὴν =
Μεταμόρφωσιν. Anthol. σ. 176-180. Νικοδ. ἐορτ. σ. 587-645. — 13 ἐξοδίους ὕμνους]
νοητέον τὸν εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου κανόνα. Anthol. σ. 180-183. Νικοδ. ἐορτ.
σ. 649-678. — 16 τὸν τῆς Σταυρικῆς Ἀνοψώσεως κανόνα ὅρα ἐν τῇ Anthol. σ. 161-
165. Νικοδ. ἐορτ. σ. 1-62. — 20 κωδ. ὦν.

ἐμφάνεια καὶ πάντες τὸ παρὰ Κυρίου ἐλεγήθησαν ἐκέκραγον· καὶ
ποτε τῆσδε κροτουμένης ὀλονύκτως τῆς πανηγύρεως ὁ συνήθης
ἐπίσταται μαθητής, "Πολλὰ τῆς κέλλης ἐντὸς φῶτα" φάσκων
"ὕφάπτονται καὶ μήποτε πῦρ τὰς ταύτης ἔνδον βίβλους καὶ τὰ
5 σκεδάρια κατανέμεται"; "Ὁ δ' ἐπὶ τῷ μηνύματι διαταραχθεὶς
ἄπεισιν ἐπιτατικώτερον, καὶ διάρας τὰς θύρας, ἐντὸς εἰσιῶν ὄρα
γυναῖκα βασιλίισσαν ἀπὸ τοῦ φαινομένου ἐλεγχομένην σχήματος
καὶ στολισματος, ἐπὶ τοῦ κοιτωνίσκου δὲ καθημένην αὐτοῦ, καὶ
ἔτι συμπεσῶν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ ὁράματος "Φεῶ μοι τῶν θεα-
10 μάτων" φησὶν "ἔξιθι τῶν ὧδε, μήποτε καὶ Δαίμων ἡμᾶς μηχαν-
νάται λυπεῖν". "Ἡ δὲ "Ἐκ Θεοῦ σοι ἔγω, Κοσμᾶ", φησὶν καὶ
πάντων μὲν τὰς αἰτήσεις τὰς ἐπὶ τῆς τοῦ θείου Σταυροῦ ἀνψώσεως
ἐκεῖνον ἀσπάζεσθαι ἀπαγγέλλουσα, "τὰς δὲ τοῦ σοῦ ποιμνίου μηδ'
ὄλως παραδεχόμενον· βούλεται γὰρ αὐτοὺς ἀφείναι τὸ παρὰ Κυ-
15 ρίου ἐλεγήθησαν αἰτεῖν, ὅταν ἐφ' ὕψους αἴρης τὸ εἶλον τὸ ἀσπα-
στόν, καὶ παρὰ σοῦ ἐκθευμένους ὕμνους ὑπάδειν κατὰ τὸν τότε
καιρόν· ἐμὲ δὲ ἴσθι τὴν αἰτίαν εἶναι τῆσδε τῆς πανηγύρεως".
Καὶ αὐτίκα τὴν τελευταίαν ὠδὴν διπλασιάζει Κοσμᾶς, "ἵνα τὸ
μέλος" φησὶν "ἐξαρχῆ, ἕως ὁ λαὸς τῷ Σταυρῷ ἀγιάζεται". Οὐ-
20 τως ἢ προσθήκη τῶν μελισμάτων ἐγένετο.

31. Τὸ δὲ λέγειν ἐν Ἀντιοχείᾳ παραγενέσθαι τὸν ποιητὴν,
ἢ τῇ Βασιλευούσῃ παραβαλεῖν, κάκεισε τὸ μέλος ἐκθεῖναι, πάντῃ
τῆς ἀληθείας ἀπώλισθε· πρῶτον μὲν, ὅτι μὴ τῆς λαχούσης ἐσῆει
Κοσμᾶς, ἀφ' οὗ καιροῦ τὰς ἡνίας αὐτῆς ἀνεδέξατο, κάκει βίους
25 ἐπὶ ἔτεσιν ἑπτακαίδεκα τὸ σῶμα τῷ ἐκεῖσε χώματι ἐκαλύφατο·
εἶτα, κἂν ἐπεξενίσθη τῇ ἐν Ἀντιοχείᾳ τοῦ Βαπτιστοῦ μονῆ, ὡς
φασιν, ὑπῆδε δὲ τὰ μέλη ταῦτί, ἡμάρτανον δὲ περὶ τὴν λέξιν
οἱ φάλλοντες, πάντως περὶ τὸν νοῦν πρωτίστως ὠλίσθαινον· καὶ
πῶς οἱ οὕτως ἰδιωτικώτερον ἔχοντες ἐζήτησαν ἂν τὸν Κοσμᾶν
30 ἑαυτὸν καταστήσαντα ὄγλον ἐκθέσθαι προσθήκην μέλους, ἵν' ἐκ
τοῦ ρυθμοῦ καὶ τῆς συνήθης τῆς λέξεως καὶ τῆς τῶν νοημάτων

ὁμοιότητος αὐτὸν πεισθεῖεν εἶναι τὸν τὸ μέλος συνθέμενον οἱ μὴ
κατ' οὐδὲν εἰδότες κρίνειν λογικούς χαρακτῆρας καὶ νοημάτων
ἀκρίβειαν; Ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῆς Βασιλίδος εἰ ἦσαν πολλοὶ δὴ
καὶ ἄρχοντες τῷ λόγῳ καθ' ἑκατέρων πολλῶν τριβῆς τε ἀγῶνι
μυσταγωγῶν τε ἀφθονίαις (λέγεται δὲ τὸν Κοσμᾶν ἑαυτὸν ἀπε- 5
λέγγειν καὶ δῆλον ποιεῖν διὰ τὸ ἀδόμενον τότε μέλος ἀνάρμοστον,
ἔν' εὐρύθμω παρὰ πάντων ὑπάδεσθαι πείσεις), μυριάσις ἂν ἤρε-
τίσατο καὶ τὴν ὄλην ἀφανισθῆναι τοῦ μέλους ὕψην, ἣ ἐκ φιλαυ-
τίας δῆλον καθιστᾶν ἑαυτὸν πόρρω γὰρ ἀπῆν τοῦ ἀνδρός τὸ κομ-
πηρόν τε καὶ φίλαυτον. 10

32. Ἀλλὰ καὶ τὴν οὕτω σεπτὴν καὶ παγκαλλῆ τοῦ πνεύματος
δόσιν καὶ [τὸν] τῶν μαθητῶν ἐπὶ κεφαλῆς ἐμπρησμὸν ἢ σοφισμὸν διὰ
πυρίνου τοῦ πνεύματος μετὰ τοῦ πνεύματος ἐξυμνεῖ, καὶ τὸν πρόε-
δρον Ἀλεξανδρείας Προτέριον εἶτα καὶ ἐξ αἵματος στεφανίτην 15
ἀστείως ἄγαν κοσμεῖ· καὶ τὸν ἐν μάρτυσιν ἐξοχώτατον Γεώργιον 15
ἀνυμνεῖ, διὰ τὸ συμφυλέτην εἶναι καὶ συμπατριώτην καὶ Παλαι-
στιναῖον καὶ τὸ γένος ἔλκειν περιφανές. Πείθει δὲ αὐτὸν καὶ ὁ
ἐξ Αἰγύπτου ἦκων θεῖος Μηνᾶς, τὸν συναθλητὴν νυκτὸς ἀποσταί-
λας Βικέντιον, τὰ κατ' αὐτοὺς ἀνδραγαθήματα διαγράψασθαι, “Δὸς
ἡμῖν τήνδε τὴν χάριν” ἐνσκήπτων, “τὸ μὴ λήθῃ τόνδε τὸν βίον 20
τὰ καθ' ἡμᾶς παρελθεῖν· καὶ γὰρ ἐκ γειτόνων ἐσμὲν” φησὶν·
“ἡμεῖς δ' οὐκ ἐσόμεθα ἀμνήμονες περὶ τὴν τῆς χάριτος ἀντα-
πόδοσιν”. Συνεπιτούτοις καὶ τὸν πολύτλαν Ἰωβ μεγαλύνει· προ-
σέκειτο γὰρ αἰεὶ τῷ τοιούτῳ καὶ συνεχῶς ἐπὶ γλώττης καὶ διὰ
θαύματος ἐφερῖν, οὐ μόνον διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κατὰ πάθους 25
παντὸς καὶ πολέμου ἀνδρείαν καὶ ἔνστασιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ γεί-
τονα εἶναι τὴν Ἀράβων τῷ Μαΐουμᾶ. Καὶ ἄλλους οὐχ ἥττους

11 κωδ. παγκυβή. — 13 νοητέον τὸν εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκостὴν αἰματικὸν κα-
νόνα, Anthol. σ. 201-204. Νικοδ. ἑρτοδρ. σ. 526-552. — 14 τὸν εἰς Προτέριον αἰμα-
τικὸν κανόνα ἀγνοοῦμεν. — 15 περὶ τοῦ εἰς Γεώργιον τὸν μεγαλομάρτυρα κανόνα ὄρα
ἀρχμ. Σεργίου Полный Мѣсяцесловъ Востока, I, σ. 105. — 18 ἀγνοοῦμεν τὸν ὑπὸ
Κοσμᾶ ποιηθέντα κανόνα ἢ μαρτύριον τῶν ἁγίων Μηνᾶ καὶ Βικεντίου· ἐν τοῖς Μηνμ.
ἀγιολογικοῖς Θεοφίλου Ἰωάννου περιέχεται συγγραφὴ περὶ τούτων ἀνώνομος [σ. 284-
324]. — 23 τὸν εἰς Ἰωβ κανόνα ὄρα ἐν τῷ Μηναίῳ τοῦ Μαΐου [Βενετ. 1890], σ. 17.

τούτων ὕμνεϊ, οὐ καταχρᾶται δέ γε τοῖς μέλεσιν. Ἄλλ' ἐπανιτέον ὅθεν ἐξέβημεν.

33. Ὁ γοῦν τῆς τοῦ θεοῦ Σάββα λαύρας τότε κηδόμενος διασπουδῆς ἐτίθει πολλῆς ᾧ τὸν Ἰωάννην ἀναθησοῖ ἀναχθισόμε-
5 νον, καὶ δόξαν αὐτῷ διὰ τὸ τοῦ βίου περιφανές καὶ τὸ τῆς γνώ-
σεως περιόν ἐνὶ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν παραδοῦναι τὸν νέηλον, ἐν
ὧστο τῆς ὕλης λογάδος τὸν ἔγκριτον, εἰσκαλεῖται πρῶτον καὶ ἐγ-
χειρίζειν ἐπιχειρεῖ· ὁ δ' ἀπαναινόμενος ἦν, οὐκ ἀρκεῖν εἰς τοσού-
του προστασίαν ἀνδρὸς περιόπτου λόγῳ καὶ γένει διενιστάμενος.
- 10 Παρῆγε τοῦτον ὁ φροντιστῆς καὶ εἰσκαλεῖται τὸν δεύτερον καθεξῆς·
ὁ δ' ἔρωτᾷ καὶ οὗτος τὴν ἄψοσιν τρίτος μετ' ἐκείνους ἄλλος
εἰσήγγετο, μετὰ δὲ τούτους οὐ μέτριοι, καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς πα-
ραιτεῖσθαι πάντες. Ἵστερον δ' εἴσειςι γέρων τις, τὸ ἦθος ἀπλοῖ-
κός, τὸν τρόπον ἐπεικῆς, τὴν ἔντευξιν προσηγῆς, τὴν ὁμιλίαν
15 ἠδύς, τὴν φρόνησιν σταθηρός, τὴν ἀγάπην ἀνυπόκριτος καὶ ἀπρο-
σωπόληπτος, καὶ πρόθυμος ἐξαιτεῖται τὸν Ἰωάννην, πρόθυμον αὐτὸν
εἰς τὴν κέλλαν ἀναδεξάμενος· ὅς, ἐπεὶ οὐ λόγῳ καὶ κενῇ σοφίᾳ
πεπαίδευτο, πράξιν δ' οἶδε τῆς γνώσεως ἔμπορον, τὸν καλὸν θε-
μέλιον πρῶτον αὐτῷ ὑποτίθησι, τὸ μηδὲν πράττειν ἰδίῳ θελή-
20 ματι· “καὶ γὰρ ἐγὼ σοι”, φησὶν, “ὁ τι θεοὶ ποιεῖν ὑποθήσομαι,
θύειν μὲν ἰδρωῶτος ἐν προσευχαῖς, διὰ τὸ τούτων ἐκτενές καὶ
ἐπίπονον· καὶ τοῦτο μὲν πρῶτον εἰς τὰ διὰ τοῦ σώματος ἐνεργ-
οῦμενα, τὰ δ' εἰς τὴν ψυχὴν μηδὲ μίαν διαζωγραφεῖν κοσμικὴν
φαντασίαν, μηδ' εἰκονίζειν ἐν αὐτῇ μορφὰς πραγμάτων οὐ κα-
25 θηρόντων, τὸν νοῦν ἀπὸ παντὸς φύσηματος διακένου τηρεῖν, μήτε
μὴν τῷ τῶν μαθημάτων πλήθει γαυριᾶν καὶ ἐπαίρεσθαι καὶ ἐν
οἷς μεμαθήκεις τὸ πᾶν καταλαβεῖν οἶσθαι”. Καὶ τοῦτο δὲ προ-
σεπέθετο· «Μὴ πρὸς τινα ἐπιστείλῃς ἐπιστολήν, μὴ τὸ παράπαν
φθέγγῃ τῶν τῆς ἔξω παιδείας τι, μηδ' ὅτισιν ἔκτος τῆς πρὸς
30 ἐμέ ὁμιλίας ἔρεῖς· σιωπὴν δὲ ἄσκει μετὰ συνέσεως· οἶδας γὰρ
τοῦτο μὴ μόνων τῶν καθ' ἡμᾶς φιλοσόφων εἶναι παράγγελμα,
ἀλλὰ καὶ Πυθαγόραν ἐκεῖνον ποτε τὸν Σάμιον τοῖς μαθηταῖς,

μουυμένοις ἄρτι τὰ τῆς φιλοσοφίας μυστήρια, πολυετῆ ὑποτίθε-
σθαι τὴν σιγὴν φασί· καὶ μὴ δόξης ἀκαίρως τοῦτο με φθέγγεσθαι·
εἰς τοῦτο γὰρ καὶ Δαβιδὸς ὁδηγείτω σε, ὡς φησὶν “ἐσίγησα ἐξ
ἀγαθῶν”, τὴν ἕως καιροῦ σιωπὴν καὶ ἀπ’ αὐτῶν τῶν καθηκόντων
ὕπαικνιτόμενος· οὐ γὰρ δεῖ διδάσκειν τοὺς πρὸ τῆς γενειᾶδος τοὺς 5
γέροντας καὶ ἕως ὁ βίος τὸ ἀβέβαιον δίδωσι. Δεῖ γοῦν πρῶτον
μαθητιᾶν, ἵν’ ὡς ἐν ζωγραφείοις ἐντεθῆ τὰ νοήματα, καὶ οὕτως
ἐξάγειν καινὰ τε καὶ παλαιὰ· τοῦτο δ’ αὐτὸ καὶ ὁ ρηθεις προφή-
της αἰνίττεται, “Ἐθερμάνθη” λέγων “ἡ καρδία μου ἐντός μου,
καὶ ἐν τῇ μελέτῃ τῆς διανοίας μου ἐκκαυθήσεται πῦρ” τὸ τῆς 10
γνώσεως· ὥδινα γὰρ μετὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐτέραν ἀνόρθωσιν,
καὶ πῦρ αὐτὴν ὀνομάζει· καθὼς φωτίζει, τὰς κρυφίους πάγας δή-
λας καθίστησι».

34. Ταῦτα τῷ Ἰωάννῃ ὁ γέρων παρήγγελε καὶ οὐκ ἦν καθ’
ὕδατων γράφων, οὐδὲ σπειρών κατὰ πετρῶν, ἀλλὰ σπειρών εἰς 15
γῆν τε καλὴν καὶ εὐτοκον καὶ πολλῶ τῷ καρπῷ ἐμβριθούσαν·
Χρόνος οὖν παρῆλθεν οὐ μετρητός καὶ ὁ Ἰωάννης ἦν διὰ πάσης
πείρας τῷ γέροντι ἐπιστημόνως παιδοστριβούμενος καὶ κατὰ πάντα
τὴν ὑπακοὴν ἀνεπισφαλῶς ἐνδεικνύμενος· τοῦτο γὰρ καὶ μόνον ἐν
διανοίᾳ μέση, κατὰ τὸ γεγραμμένον, ἐπ’ ἔργου παντός καὶ ἐπι- 20
τάγματος ἔφερε, τὸ ποιεῖν, ὡς ὁ Παῦλος παρακελεύεται, τὸ ἐπι-
ταττόμενον χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν. Εἶτα τοῖς μείζουσι
τῆς ὑπακοῆς ἀγωνίσμασιν ἐγγυμνάζων ὁ γέρων τὸν ἀθλητὴν, τί
μηχανᾶται; σπυρίδας, ἃς ἐργόχειρον εἶχεν, πολλὰς συναγροχῶς,
πρόφασιν προβάλλεται τοιανδῆ· “Ἦκουσαί μοι, τέκνον, ὡς ἐν 25
Δαμασκῷ τιμᾶσθαι πολλοῦ τὰς σπυρίδας, ἥπερ ἐν Παλαιστίνῃ,
κατὰ τινα χρείαν ἐμπίπτουσιν καὶ χρειῶν, ὡς οἶδας, ἡμῖν οὐ
μόνον τῶν πρὸς τὸ ζῆν, ἀλλ’ ὅτι κατὰ τὰς Παύλου χεῖρας, αἱ
πολλοὺς δευκρόνησαν, καὶ ἡμεῖς ἐτέρους κοινωνοὺς τοῦ πόνου λαμ-
βάνειν ὀφείλομεν. Ἀνελόμενος οὖν ἀπάσας ὅτι τάχος ἐκεῖσε ἐπεί- 30

3 Ψαλμ. λη', 3. — 9 Ψαλ. λη', 4. — 15 Corpus maroem., II, σ. 27, 48, 472. —
16 σπ. εἰς γῆν καλὴν] Ματθ. ιγ', 8, 23. Μαρκ. δ', 8, 20. Λουκ. η', 8, 15 || κῶδ.
ἐμβριθούσαν. — 19 κῶδ. ὑπακοῆν. — 21 Φιλιππ. β', 14. — 22 κῶδ. γογγύσιμων.

χύητι, καὶ μὴ ἄλλως αὐτὰς ἀποδῶς, μηδὲ παρὰ μικρόν, εἰ μὴ ὡσπερ ἐγὼ σοι ἐντέλλομαι", ὑπὲρ τὸ διπλάσιον τοῦ ἀξίου τὸ τίμημα ὀρισάμενος· τοῦτο δ' ὁ γέρον ἐμηχανήσατο, ὥστε πομπιᾶν καὶ πλανήτου βίον ἐπὶ τῆς ἐνεγκαμένης παθεῖν. Εἶξεν οὖν εὐθύς ὁ μέλ-
 5 λων τὸν ὄφιν τῆς οἰήσεως συμπατεῖν, καὶ τὸν φόρτον ἐπωμισά-
 μενος τὴν πατρίδα καταλαμβάνει μεθ' ἡμέρας πολλὰς, ῥακενδυ-
 τῶν, ἀυχμηρὸς καὶ ταῖς ὁδοπορίαις ὄλος κατὰκοπος, τοῦτο μόνον
 δεξιόμενος εἰς ἐφόδιον, τὸ τὴν γλῶτταν ἐντὸς καὶ μόνον τῆς πό-
 λεως ἄνετον σχεῖν· ἐκβάντα δ' αὐτήν, τὴν προτέραν πέδην ἀνα-
 10 λαβεῖν καὶ σιγῶσαν πρὸς τὴν μονὴν ἀνασώσασθαι.

35. Περιήγει γοῦν τὴν ἀγοράν, τὴν τῶν σπυρίδων ποιούμενος ἀποποίησιν ὁ πρὶν περίοπτος ἐν αὐτῇ· ὡς δὲ πολλοῦ ταύτας ἐποι-
 εῖτο τιμήματος, γέλωτα παρεκίνει καὶ μωρίαν ἐνεκαλεῖτο μεθ' ὕβρεων. Καί τις τῶν ἐξυπηρετουμένων αὐτῷ ποτε, ὅτε περιφα-
 15 νῶς ἐν τῇ πόλει διέτριβε, ἀποβάς τοῦ ἵππου (καὶ γὰρ οὐκ ἄση-
 μος ἦν ἐκ τῆς προσνεμηθείσης αὐτῷ ἐπ' ἐλευθερίᾳ περιουσίας)
 καὶ κατὰ πρόσωπον στάς καὶ τὴν ὄφιν ἐκεῖνω περιεργότερον ἐμ-
 βαλὼν εἰ δεσπότης ὁ πρὶν ἐστὶν ἐδοκιμάζεν ὁ νῦν φαινόμενος
 ἀτιμος· ὁ δὲ Ἰωάννης ἐπεμνήσθη τῆς ἐντολῆς καὶ "Ἰδοὺ καιρὸς"
 20 φησὶν "σιωπῆς, μήποτε καὶ ἀπὸ τοῦ φθόγγου τὸν ζητούμενόν με
 προσεπιγνῶ, ἐπειδὴ πρὸς τὰ πρὸς ὄφιν ἀμφίγνωμος φαίνεται".
 Πρόσσεισι γοῦν ὁ δοκιμαστής πόσου πρίασθαι τὰς μαλακίδας πει-
 ρώμενος· ὁ δ' οὐκ ἐφθέγγετο μὲν, ἀνένευε δὲ τοῖς δακτύλοις, τῷ
 προσῶ τῷ ἐκ δακτύλων τὸ τίμημα ὀριζόμενος· ὁ δὲ πολλὰ κατε-
 25 λεγε τῆς τιμῆς καὶ τὸ τῶν καλαθίσκων χαῦνον ἐμέμφετο· οὗτος
 δὲ πάλιν τὴν ἐκ βρέφους κώφευσιν ἀπωδύρετο διὰ σχήματος καὶ
 μὴ ἂν εἰδέναι τὰ φραζόμενα δύνασθαι, καὶ οὕτως ἴσχυσε τὸν
 πειραστὴν ἐκεῖνον πρὸς καιρὸν ἀποκρούσασθαι· ὁ δ' ἐπεβάλλετο
 μὲν τὴν ψυχὴν καὶ τὴν τοῦ προσώπου πᾶσαν εἰκόνα κατὰ νοῦν
 30 ἐπολυπραγμόναι περιεργότερον, καὶ τί μηχανάται; τινὶ δι' ἀξιώ-
 σεως τίθεται "Τὸν τὴν πόλιν περιμόντα" εἰπὼν "μοναχὸν καὶ τὰς

14 κῶδ. ποτέ. — 22 μαλακίδας] οὕτως ἐν τῷ κώδικι πρὸς Ducang. Gloss. ἐν λ. μαλάκιον, σ. 886.

σπυρίδας ἀποποιούμενον ἐπὶ τῷ τάχα πρίασθαι προσκαλέσασθαι
καὶ πολυπραγμονεῖν περὶ τὸ συνάλλαγμα, ἐμὲ δὲ κεκρομμένον”
φησὶν “ἐντὸς τῆς οἰκίας ἐγκαρτερεῖν”. Ὡς οὖν ἐγένετο τοῦτο καὶ
πολλοὶ παρ’ ἀμφοτέρων λόγοι ἐχέθησαν, ἐκπηθὰ τῆς οἰκίας ὁ δοῦ-
λος καὶ τοῦ δεσπότου κατεπιδράττεται, “Ὁ κύριός μου” βρωῶν, 5
“ὁ ἐμὸς δεσπότης· οὐκ ἄλλος· οὗτός ἐστιν ὁ τῆδε ἐπίζηλος· ἰδοὺ
ταπεινὸς ὑβηλισμένος περιείσιν”. Ὅρκους δὲ τὴν ἐκείνου φυγὴν
ὁ Ἰωάννης προκατελάμβανε, μὴ ἂν ἀληθὲς καὶ ἀπλανές τι μα-
θεῖν· ὁ δ’ “Αὐτὸ τοῦτο μᾶλλον ἐλέγχει σε” φησὶ “τὸν δεσπότην
μου, τὸ τῆς ἀπολογίας ἰσχυρόν τε καὶ εὐδιάρθρωτον· πῶς γάρ 10
ὁ αὐτὸς ἐξαπίνης ἐξ ἀλάλου τε καὶ κωφοῦ λάλος ὄφθαιη καὶ τὴν
ἀκοὴν ἀβλαβής”; Τοῖνον καὶ πρὸς τὸ σῶς ὁ Ἰωάννης φησὶν “Σιωπα,
ἐγὼ εἶμι, μήποτε καὶ ἀθροῦν ἀκαταθύμιον ἀνεγείρης μοι”. Καὶ
ἄμφω λαβόντες ἀλλήλους ἐν ἰδιάζοντι μέρει παρέστησαν, καὶ λόγων
μηδὲ τινων εἰρημένων δίδοται μὲν τὸ ἐπιζητούμενον τίμημα, λαμ- 15
βάνει δ’ ἀπὸ τοῦ εὐρεθέντος ὁ εὐρεθεὶς ἅπαν καὶ ἀντιδίδωσιν
τὴν ἐπὶ σωτηρίᾳ εὐχὴν, καὶ οὕτως παλινοδίας εἶχετο πρὸς τὸν
στείλαντα, μηδὲν εἰπὼν τῶν κατὰ Δαμασκὸν πρὸς αὐτόν, ἀλλ’ ἦ
τὸ τίμημα μόνον ἐπιμετρῶν· ὁ δὲ “Καὶ τίς ὁ τόσα δοῦς” διη-
πόρηκεν. “Ἄλλ’ εἰ καὶ πλείω ἐνετείλω μοι, πάτερ”, ὁ Ἰωάν- 20
νης ἀντέθετο, “τάχα ἂν ἀπεκόμισα ἅπαντα· πολλὴ γὰρ ἐκεῖσε
τῶν σπυρίδων ἦ ζήτησις”. Ὁ δὲ γέροντος “Ἔδει, ὦ Ἰωάννη, τῆς
κατοικίας τῆσδε κατ’ εὐθὺς λόγον σε ἀπελθεῖν, ἕτι καὶ Δαμασκὸς
αὐτῇ κατεθρυλλήθη σου τῆς παρακοῆς καὶ τῆς ἀπαιδεύτου σου
γλώττης ἐν πείρα καθέστηκεν”. Ὁ δὲ μηδαμῶς τῆς γλώττης 25
ἐκπτύσαι τοὺς τῆς σιγῆς δεσμοὺς ἐκεῖ διενίστατο, καὶ κατέθελξε
τὸν γέροντα μᾶλλον τῷ ἐν τῷ ψεύδει ταπεινῷ, ἢ τῷ ἐν τῇ πα-
ραστάσει τῆς ἀληθείας ἐπηρμένῳ καὶ σοβαρῷ.

36. Ὅρμα προσθεῖναι τοῖς εἰρημένοις ὁ λόγος καὶ ἕτερον. Ἐκ
γειτόνων ἦσαν τῷ Ἰωάννου καθηγητῇ τινὲς δύο ἀδελφοὶ τὰ σώματα, 30
ἀδελφοὶ τὰς ψυχάς, ἀδελφοὶ καὶ τὴν ἀρετὴν. Τούτων ὁ εἷς, οἷα τὰ
ἀνθρώπινα, τὰ ἐπὶ γῆς ἀπαλλάττεται καὶ λειτουργεῖ τῇ φύσει καὶ

13 ἀθροῦν] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. — 21 κώδ. πολλοί. — 29 βίου Ἰωάν. Δαρ. § κ’

τὴν φθορὰν ἀποδίδωσιν· οὐκ ἦν δ' ὁ παρὼν ἀνεκτός, οὐδ' ἠσύχως ἔφερε τοῦ ἀπιόντος τὸν χωρισμόν. Τὸν ἐπιταπειμένον ἔσχατον σημαντῆρα τῷ τάφῳ προσβλέπων καὶ κατεπιστένων πολλὰ ἑαυτοῦ καὶ "Ἰνα τί" πρὸς τὸν Ἰωάννην ἀπέσκιωπτε συνεχῶς "ὀδυνωμέ-
5 νην ψυχὴν παρεας καὶ παροράς ἀδελφόν, μόνῃ τῇ ἀναπνοῇ τὸ μὴ νεκρὸν εἶναι ἀναπεύθοντα, καὶ τοὺς ὀλονουκτίους τῆς ἐμῆς ψυχῆς στεναγμούς οὐκ εἰσέτι κατασιγάξεις; ἀλλὰ πάσῃω τσιαῦτα, ὡς καὶ κορευνύειν τοῖς πάθεσι καὶ μισούντων ψυχάς· σὺ δ' ἀναληγῆτι με περιόρας· εἰ κατηρρωστικῶς τὸ σῶμα ἠγόμεν τὴν ἐπὶ θάνατον,
10 οὐδ' ἀκεσωδυνίασι ἐπανάξειν ἤς δεξιός· εἰ μὴ προσῆρας τὸ κατὰ δύναμιν, οὐκ ἂν ἀπέδωκας δίκην τῆς παροράσεως; Καὶ νῦν ἐν μείζοσι με συμφοραῖς ὀρῶν θλιβόμενον καὶ τὸ πάθος ἀνύποιστον τοῦ ἀδελφοῦ λογιζόμενον, ἵνα τί μὴ τὸ κατὰ δύναμιν προσάγεις βοήθημα καὶ λόγοις θείοις πάθους κατεπάθεις ψυχῆς; Εἰ δὲ καὶ
15 τὴν ἐντολὴν δεδίττη τοῦ γέροντος, ἴσθι ἐν ἀπορρήτῳ μοι κεῖσθαι τὸ πρᾶγμα καὶ παντελῶς ἀνεξάκουστον". Κάμπτεται τοῖς λόγοις τούτοις ὁ Ἰωάννης καὶ μέλος ἐπιθανάτιον συντίθησιν ἑναρμόνιον, ὃ καὶ μέχρι τοῦ νῦν παρὰ τοῖς πάντων ἀδεῖται στόμασι, τὸ "Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, ὅσα οὐχ ὑπάρχει μετὰ θάνατον". τοῦτο
20 γὰρ ἐν πρωτοουργίαις συνέθετο.

37. Ἀπῆν δέ ποτε τῆς κέλλης ὁ τούτου καθηγητής· ὃ δ' ἐντὸς ἠσύχως καθήμενος ὑπέφαλλε τὸ μέλος καὶ τὴν ἀρμονίαν ἀνέκρουε, καὶ ὁ γέρον ἑκτὸς πεφθακῶς τὴν μελουργικὴν ἐκείνην φθογγὴν ἐνωτίζεσται καὶ μετ' ὀργῆς ἐντὸς εἰσπηδήσας "Ἰνα τί" φησὶν "οὕτως ἐπιλέλησαι τῆς ἀρχῆθεν δοθείσης σοι ἐντολῆς, καὶ
25 ἀντὶ πενθοῦντος καὶ σκυθρωπάζοντος διακεχυμένος κἀίτη καὶ θρυπτόμενος τοῖς μελίσμασι; καὶ πῶς τοὺς ἅπας τεθέντας ἀμεταθέτους ὄρους τῆς σιωπῆς αὐτὸς ἀθλίως ὑπερεπήδησας; Ἄλλ' ὡς ἔοικε τῆς ἡμετέρας ἐπιεικειᾶς καταπεφρόνησας, ἐν Θεῷ πολλὰ δυναμένης τὴν σήμερον". Ὁ δὲ τὴν αἰτίαν ἐξεῖπε τῷ γέροντι

4 κῶδ. ἱνατί - - οδυνωμένην. — 10 κῶδ. ἡς. — 11 κῶδ. μείζοσι. — 18 Πάντα ματαιότης κτλ.] ἰδιόμελον εἰς ἤχον γ'. "Ὁρα Εἰχολόγιον τὸ μέγα. Ἐν Ῥώμῃ 1873, σ. 267. Εἰχολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ. Ἐνετίχσι: 1745, σ. 199. — 21 βίος Ἰωάν. Δαμ. § κη', κθ'.

καί τὸ τοῦ βιασαμένου πάθος προβάλλετο, καί πεσὼν ἐξηγεῖτο συγχώρησιν· ὁ δ' ὕγιης ἐκεῖνος καὶ ἀδιάφορος δικαστής, ὡς ἂν περὶ τῆς παρακοῆς Ἰωάννου βεβαιότατα διδαχθεὶς καί ὑπ' αὐτῆς ἤδη τὴν γνώμην προπεπεισμένος, οἷα λίθος ἀνένδοτος ἦν, μηδὲ ὡς τῶ ἱκετεύοντι μαλαττόμενος· καὶ λαβόμενος ἀγρίως τῶν ἱματίων 5 αὐτοῦ διεῖλκε θύραζε τὸν κατάδιον καὶ τῆς κέλλης ἐκστῆναι κατεπεβόα, ἀνειδισμοῖς ἀλλ' ἀστείως καταπλήττων τὸν κρατερόν. Ὁ δὲ θαυμαστός ἐκεῖνος καὶ τὸν νοῦν ἀδιάφορος, ἐπεὶ τὴν κρίσιν οἶδεν οὐ κατὰ πρόσωπον, εἰς μνήμην εὐθύς τῆς προγονικῆς ἀπάτης ἐνάγεται καὶ τῆς ἐκ Παραδείσου διὰ ταύτην ἐκπτώσεως, καὶ 10 "Οὐ" φησὶν "ἀκαταιτίatos οὐκ εἰμί, ἄσια λαμβάνων τῆς παρακοῆς τὰ ἐπίχειρα". Καὶ ἦν περιαλγῶν ἑαυτοῦ καὶ πῦρ ἐν τῷ στένειν ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ ἀναδιδούς, καὶ ἀπελθὼν ἐγγωνιάζει που τῆς λαύρας ἐν παραβύστῳ, τὰς χεῖρας τοῖς γόνασι περιπλέξας καὶ τὸ πρόσωπον ἐπ' αὐτῷ κεκλιώς. 15

38. Τέλος ἐτέροις γέρουσι πρόσεισιν, οὓς τῶν ἄλλων ἤδει τὴν ἀρετὴν ὑπερφερεστέρους καὶ μὴ δευτέρους τινὸς πρὸς παιδίῳ, καὶ "Ἀπιτε" φησί "δυσωπήσοντες τὸν ἀδέεαστον, τοῦ τὴν δικαίαν ἀπόφασιν ὑπαλλάξαντα συγχωρῆσαί μοι"—εἰ γὰρ μηδὲν ἢ κρίσις ἀμφίβολον κέκτηται, ἀλλὰ καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται, 20 ὅταν δικαιότερος ἕτερος ἀντεισάγεται—, καὶ μὴ οὕτως τὰ γε πρὸς αὐτὸν ἀσύγνωστον ὄντα με καταστρέψαι τὸν βίον παρίδητε". Ἀπῆλθον οὖν ἐκεῖνοι δυσωπήσοντες τὸν ἀμείλικτον· ὁ δ' οὐκ ἐνεδίδου, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον ἔτι· κατεφρούαττετο, καὶ "Ἰνα τί με" φησὶν "ἀπαιτεῖτε αὐτόθεν ὑπεστρωμένῳ ὀράσθαι τῷ πλημμυελήσαντι"; τὴν ἐκείνων γνώμην βασανίζων, ὡς ἔοικεν. Καὶ τις τῶν ἰσαγγέλων ἐκείνων εἶρηκε μοναχῶν· "Ἐξὸν ἄλλην ἐντολὴν δοθῆναι τῷ ἀμαρτήσαντι καὶ μὴ οὕτως ἐσχοινίσθαι τῆς πρὸς σέ συναυλίας καὶ συνοικήσεως". Καὶ ὁ δυσωπούμενος ἔφη· "Ταύτην τῷ Ἰωάννῃ τὴν ἐντολὴν, εἰ βούλεσθε, διορίζομαι, εἴ γε μὴ ἀσύγνωστα 30 κείσθαι μοι μέλλει τὰ κατ' αὐτόν· πᾶσαν διελθεῖν τὴν

10 προγονικῆς ἀπάτης = τῆς τοῦ Ἀδάμ. Γενέσ. β' 1-24. — 13 κῶδ. ποῦ. — 15 κῶδ. κεκλιώς. — 16 βίος Ἰωάν. Δαμ. § κθ', κ'. — 20 Ἐβρ. ζ', 12.

τῆς λαύρας περιοχὴν καὶ δι' ἑαυτοῦ ἀνακαθῆραι τὰ ἐν ταῖς κέλ-
 λαις τῶν μοναχῶν τῶν ρυπασμάτων ὀρόγματα". Οἱ δὲ ἀκούσαντες
 ἀπήγασαν κατηρεῖς ἐπὶ τῷ λόγῳ ἐγκαλυφάμενοι καὶ τὸ τοῦ κεκρι-
 κώτος ἀνένδοτον ἐκπληττόμενοι· οἷς προσυπαντήσας ὁ Ἰωάννης
 5 θαρσαλεώτατα ὅποιον δὴ τὸ δόξαν τῷ παιδευτῇ καὶ τίς ἢ ἀπο-
 φανθεῖσα κρίσις μαθεῖν προσαπήτει· οἱ δὲ τὴν αὐστηρίαν τοῦ γέ-
 ροντος ἐκπλήττεσθαι ἀπεκρίναντο καὶ τὴν ἀπόφασιν δι' αἰδοῦς
 ἔχειν καὶ εἰπεῖν· ὁ δὲ καὶ λίαν αὐτοὺς πρὸς τὴν ἔκφασιν κατη-
 νάγκασε. Πεισθέντες οὖν τὸ δυσφραδέες ἀπαγγέλλουσιν· ὁ δ' ἀκη-
 10 κῶς ἤσθη μᾶλλον ἤπερ ἕτεροι πρὸς πανηγύρεις καὶ μυραλοιφίας
 καλούμενοι, "Καὶ ῥᾶον εἶναι μοι τοῦτο" φησὶν, "ἵνα μὴ κακῶ
 κακῶν προσεπιτεθὲν ἐπιτραχυνθῇ μοι τὰ τῆς ἐγλήσεως".

39. "Ἀπεισι γοῦν, καὶ τὰ ἐκχολίζοντα ὄργανα εἰληφῶς παρὰ
 τοῦ τοῦς ὀδύτας ξενίζειν τεταγμένου ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος, πρό-
 15 σεισι τῇ κέλλῃ τοῦ γειτονοῦντος τῷ γέροντι καὶ χεῖρας μολύνειν
 ἐκείνας ἐνήρξαστο, ἅς πολλοῖς πρότερον εὐωδιάζει τοῖς ἀρώμασι,
 καὶ τὴν θεραπευθεῖσαν ὑπὸ τῆς πανάγιου μητρὸς δεξιᾶν—ὧ τῆς
 πολλῆς τοῦ ἀνδρὸς ταπεινώσεως—ἐν ἀτίμαις ὑλαῖς ρυπαίνειν ἐσκέ-
 πτετο. Ὁ δὲ γέρων ἐν χρῶ θυρῶν τὸν ὀφθαλμὸν ὑποθεῖς καὶ
 20 δι' ὁπῆς τὴν ὕπακοὴν Ἰωάννου ἀναμαίδων καὶ τὸ τῆς ἀληθοῦς
 καὶ πολλῆς ἐκείνου ταπεινώσεως βάθος, μᾶλλον δὲ ὑψωμα, ἐμφα-
 νῶς κατιῶν, "Ἐα" γεγωνότερον ἀνέκραγε, "μήτοι καὶ πρὸς ἔργου
 πρᾶξι καταθήσῃ σε ἢ ταπεινώσις"; καὶ ἐπιδραμῶν περιέβαλλέ
 τε αὐτὸν καὶ περιεπλέκετο, καὶ τὸν τράχηλον καὶ τὰς χεῖρας
 25 περιεπτύσσετο, τὰ ὄμματα κατησπάζετο. "Ὁ οἶον" ἔλεγεν "ἀθλη-
 τὴν τῆς μακαρίας ὑπακοῆς ἐγὼ ἐν Χριστῷ ἀπέτεκον"! Ἐπὶ
 τούτοις ἀνακηρύττει τὸν υἱὸν ὁ πατήρ, καὶ λαβόμενος αὐτὸν τῆς
 χειρὸς εἰς τὴν κέλλαν εἰσήγαγε λέγων· "Ἐν ἑαυτῷ τὸν παλαιὸν
 Ἄδὰμ διὰ τῆς παρακοῆς τυπώσας ὁ Ἰωάννης τὸ πρότερον, τὸν
 30 νέον Ἄδὰμ, Χριστόν, καὶ αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ διὰ τῆς ἄκρας εἰκόσε
 ταπεινώσεως".

40. Μετ' οὗ πολὺ δὲ κατ' ὄναρ τῷ γέροντι ἐπιφαίνεται ἡ

πανάμωμος καὶ φησίν· "Ἴνα τί πηγὴν ἐμφράττεις, οὕτω μὲν ἡδὺ τὸ νῆμα προνάουσαν, μετὰ μεγίστου δ' ἤχου τὴν ἔκρηξιν διαιδαίνουσαν; οὕτω διειδέες, οὕτω θαψιλές καὶ νεκταρῶδες ὕδωρ, ὃ τῇ Σαμαρείτιδι Χριστὸς ἐπηγγείλατο; ἕα φέρεσθαι τὴν πηγὴν· καὶ γὰρ τὴν οἰκουμένην πᾶσαν αὕτῃ διελεύσεται, ὡς ὕδωρ πολὺ 5 κατακαλύψει θαλάσσας αἰρέσεων, μεταβαλεῖ δὲ ταύτας πρὸς ἡδέϊαν γλυκύτητα. Οἱ διψῶντες ἐπὶ τὸ ὕδωρ τοῦτο μετὰ σπουδῆς πορευθήσονται· πᾶσαν γὰρ ἐν δόγμασιν εὐρήσουσιν ἀκραιφνῆ καθαρότητα καὶ ἀνάργυρον ὕδωρ εἰς κόρον ἀντλήσουσιν. Οὗτος ἄσει μέλη καινὰ καὶ κυρίῳ τῷ Θεῷ προσοίσει ἄσματα θεοδίδακτα· ὑπερβαλεῖται 10 τὴν Μωσέως ὡδὴν καὶ τὴν χοραυλίαν τῆς Μαρίας· τὴν πνευματικὴν καὶ οὐράνιον μελουργίαν οὗτος μιμήσεται· τοὺς Χερουβικοὺς ὕμνους οὗτος ζηλώσει καὶ πάσας τὰς ἐκκλησίας ὡς θυγατέρας τῆς ἁνω Ἱερουσαλὴμ αὐτὸς νεάνιδας τυμπανιστρίας ποιήσεται, αἰδοῦσας ἄσμα Θεῷ, τὴν νέκρωσιν ἀπαγγελλούσας Χριστοῦ 15 καὶ τὴν ἀνάστασιν· οὗτος ὀρθοτομήσει τὰ τῆς πίστεως δόγματα καὶ στηλιτεύσει πάσης αἰρέσεως διαστροφὴν καὶ λοξότητα". Περὶ δὲ τὴν ἔω εἰσκαλεῖται τὸν Ἰωάννην ὁ μνηθεὶς τὰ ἀπόρρητα καὶ φησίν· «Ἄ ὁ Θεὸς ἐκύρωσεν ἄνωθεν, τέχνον, καὶ ἡ ἐκεῖνου ψῆφος, ἐπεὶπερ ἔστιν ἀπαραλόγιστος, διωρίσατο, ἄνθρωπος ποσῶς 20 παραλύσαι οὐ δύναται· εἴ γε καὶ πρὸς καιρὸν ἀντιβαίνει,—ἐπεὶπερ "τίς ἔγνω νοῦν Κυρίου, ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο";—ἀλλ' ὀστέρωσ ἡ ψῆφος νικᾷ καὶ τὰ δεδογμένα τὸ τέλος ἀπειλήσῃ. Σύγγνωθι οὖν ἡμῖν, εἴ τι καὶ σοὶ δι' ὄχλου γεγόναμεν, ἐπεὶ καὶ Θεὸς ἐφ' οἷς ἀγνοοῦντες ἐμποδῶν σοι κατέστημεν ἄφρονι, ὡς οἶμαι, 25 καὶ συγγνώμην ἀπένευμεν· οἶδας γὰρ καὶ αὐτὸς ἀπλανῶς, ὡς οὐ πάθει τινὶ καὶ παραλόγοις ἢ παρατόλμοις τισὶ λογιμοῖς σιγὴν χρονίαν κατὰ τῆς γλώττης σου κεκυρώκαμεν, οὐδὲ φθονοῦντες ἴσως τῷ λόγῳ καὶ τῇ σοφίᾳ σου ἄπεστι· γὰρ ἐφ' ἡμῶν τῶν ἐν ἐρήμοις τοῦτο ποιεῖν. Ἄλλ' ἐπειδὴ τῶν ἐγγύτερον ἡμῶν ἢ σω- 30 τηρία, ὅτε τῷ κόσμῳ ἀπεταξάμεθα, ἢ ὅτε τῷ νόμῳ τῆς σαρκὸς

3 κωδ. φησίνε - - θαψιλές. — 4 Ἰωάν. εὐαγγ. δ', 10. — 15 κωδ. ἄσμα. — 17 κωδ. στηλιτεύσει. — 22 Ἰσαία μ', 13.

ἐπολιτευόμεθα, ἵνα μὴ τὴν χεῖρα πρὸς ἄστρον θέμενοι καὶ τοῖς
ὀπίσω τὰ βλέμματα χαριζόμενοι οὐκ εὐθὺ τὴν ὄννιν πρὸς τὴν
τοῦ γηδίου διατομὴν καταστήσωμεν, πολλὴν ἐθέμεν τὴν μέριμναν,
μήπως "διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης" παρασυρῆς τὸν λο-
5 γισμὸν εἰς ὅσα μὴ δεῖ· οἱ γὰρ σταυρωῖ τεμόντες σάρκα καὶ πνεῦμα
λόγον μετὰ τὴν πρᾶξιν ὑπερμανθάνουσι. Νῦν οὖν ἀνοιξόν σου τὸ
στόμα καὶ τὴν γλῶσσαν σου τράνωσον οὐκ ἐν παραβολαῖς καὶ
αἰνίγμασιν, ἀλλ' ἐν ἀληθείαις δόγμασι. Δάλησον εἰς τὰ ὦτα τῆς
καθ' ἡμᾶς Ἱερουσαλήμ τοὺς λόγους, οὗς τὸ θεῖον πνεῦμα ἐγγρά-
10 φει ἐν τῇ καρδίᾳ σου· εἰς τὸ ὄρος Σιών ἐπανάβηθι· ἐν ἰσχύι
ὑψώσον [τὴν] φωνήν σου· δεδοξασμένα γάρ μοι ἐλάληθη περὶ σοῦ
παρὰ τῆς Θεομήτορος».

41. Ἐντεῦθεν ὁ Ἰωάννης ὡσπερ ἀφαιρεθεὶς τὸ ἐμφράττον
τὴν ὀπὴν τῆς πηγῆς ροιζηθὸν ἐξέρρει τοὺς ποταμούς τοὺς τῆς
15 γνώσεως, καὶ πρῶτον μὲν ἐκτίθεται τὴν καθαρὰν καὶ σαφῆ τῶν
δογμάτων ἀκρίβειαν, εἶτα καὶ πρὸς τοὺς περὶ τῶν εἰκόνων λόγους
καὶ αὐτὸς μεταχωρεῖ. Μετὰ τοῦτο καινόν τι καὶ θαύματος ἀξιὸν
μηχανώμενος, τὴν τῶν δογμάτων ἀκρίβειαν ἐν μέλεσιν ἀπογρά-
φεται· ἐπειδὴ γὰρ οἶδε πρὸς μὲν τὸν πόνον ἀνηροτέρους πολλούς,
20 πρὸς δὲ τὰ μέλη διακεχυμένους καὶ νεύοντας, μίγνυσι τὸ δόγμα
τοῖς ἄσμασιν, ἵν', ὅπερ πόνος οὐκ ἦνυσε, μέλος κατορθώσῃ καὶ ἡ
πίστις μὴ λωβηθῆ.

42. Συμβάν δέ τι τοιοῦτον γίνεται δι' αὐτόν. Ἐπέστη ποτὲ τῆς
ἐπὶ τὸ ὄρος Θαβὼρ αὐγῆς τῆς θεότητος ἢ κυρία ἡμέρα τῆς πανηγύ-
25 ρεως, καὶ ἦν ὁμοῦ τὸ πλῆθος τῶν ἀσκητῶν τὰς μυστικὰς εὐχὰς λει-
τουργοῦν τοῖς θεοῖς δώροις καὶ θύμασιν ὡς δὲ ταῦτα ἐτελεῖτο, τοῖς
ἄμμασι πάντων, ἀλλὰ δὴ καὶ τοῖς Ἰωάννου, τόμος ὁράτα· οὐρανόθεν
ἤρέμα καὶ ἀνεμμένως πρὸς τὴν ἱεράν καταγόμενος τράπεζαν· χεῖρ δὲ
μόνη τοῦτον ἐφαίνεται φέρουσα, τίνος δ' ἦν ἐπεγινώσκειτο οὐδαμῶς.

2 κῶδ. ὄννιν.—4 Κολασ. β', 8.—6 κῶδ. ὑπερ μανθάνουσι.—10/11 Ἱουαία μ', 9.—
11 δεδοξασμένα - - περὶ σοῦ] Ψαλμ. πς', 3. — 13 πρὸς βίον Ἰωάν. Δαμ. § λγ' || κῶδ.
ἐμφράττον. — 16 δογμάτων ἀκρίβειαν] νοητέον ὡς τὴν ἁ' Ἐκδοσιν ἀκριβῆ τῆς ὀρθο-
δόξου πίστεως.—18 νοητέον ὡς τὴν Ἰουαία μ'.—23 κῶδ. σιμβάν.—28 κῶδ. ἠρέμα.

Ὅς δὲ πάντες ἀφέντες τὸν ὕμνον ὅλοι τοῦ θαύματος ἐγεγόνασιν, φυγάδα τὸν ἱερέα ἔξω παραλαμβάνουσι, ρήγνυται τε φωνὴ τὸν Ἰωάννην εἰσακαλουμένη πρὸς τὴν τοῦ τόμου ἀνάληψιν· ὁ δ' εἰσιὼν, οὐκ ὦν ἑαυτοῦ, ἐξάγει τοῦτον, καὶ ἦν οὐ μελανὶ γεγραμμένος, οὐδ' ἐρυθρῶ ἐνσεσημασμένος, ἀλλ' ἀστερόεσι γράμμασι καὶ ἀκτινοειδέσει, τάδε 5 πρὸς ἔπος δηλῶν· “ Ἀδελφὲ Ἰωάννη, πάντες οἱ τῶν ἁγίων χοροὶ συγχαίρομέν σοι πνευματικῶς σε κατασπαζόμενοι, καὶ τήνδε προσάγομέν σοι τὴν αἴτησιν μὴ σιγῇ παρέλιθης ἡμᾶς, μηδὲ τὰ καθ' ἡμᾶς ἐάσης ἀγέραστα· ἠδόμεθα γάρ σου τοῖς τερπνοῖς μελωδήμασιν· ἀπόδος δὲ καὶ τῇ θεσποίνῃ καὶ ἰατρῷ σου τὴν ὀφειλήν”. 10

43. Ταῦτα ὡς ἀνέγνωστο εἰς ἐπήκοον, φρίκη πάντας ἐλάβανε, τὸν δὲ Ἰωάννην καὶ ἡ γῆ αὐτίκα ἔνδακρον ὑπεδέχετο· ὁς μόλις ποτὲ τῶν μακρῶν ἀναγαγῶν ἑαυτὸν ὀδυρμῶν, πρὸς τὰς ἐνσκηψάσας διαταγὰς εὐθέως ἐχώρησε καὶ τὴν Ἀνάστασιν πρώτως ἐκθειάζει καὶ ἐξυμνεῖ, ἣ καὶ τοὺς πρὸς τὴν Θεομήτορα 15 ὕμνους συζεύγνυσι μετέπειτα καὶ τὴν ταύτης τῶν ᾠδῶν μετάθεσιν, ἀλλὰ δὴ καὶ τὴν τοῦ Λόγου κατὰ Θαβώριον ἔλλαμψιν, καὶ ἄλλας πλείστας πανηγύρεις ἁγίων τε καὶ τῆς Θεομήτορος. Τὰς δ' ἱαμβεῖους ᾠδὰς τίς τῶν τὸ σαφὲς εἰδόντων καὶ καθαρὸν Ἰωάννου καὶ τὴν ἐκείνου περὶ τὸ γράφειν γλυκύτητα αὐτῷ προσανάθηται; αἱ 20 συνετέθησαν μὲν οὐδαμῶς παρ' αὐτοῦ, παρ' Ἰωάννου δὲ τινος ἄλλου, καὶ αὐτοῦ τοὺς ἀσκητικούς ἀγῶνας ἐν τῇ κατὰ τὸν μέγαν Σάββαν λαύρα ἀνύαντος, ἐπονομαζομένου δ' αὐτως Ἀρχλᾶ· ἐξαπατᾶ δ' ἡ συνωνυμία τοὺς οὐκ εἰδότες τὸ ἀκριβές. Αἱ μὲν οὖν τῶν ἁγίων μνημαὶ ἔχουσι ὅπως τὸ χαρίεν οἴκοθεν, πολλῶ δ' ἐπι- 25 χαριώτεραι μετὰ τοὺς Ἰωάννου κρότους γεγόνασιν· ὅν, κατὰ τὰς ἐνσκηψάσας ἀνωθεν φήφους, ὁ τοὺς τῆς ἁγίας ἰδύων πόλεως

14 τὸν εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ κανόνα μεθ' ἐρμηνείας ἕρα ἐν τῷ ἑορτοδρομίῳ Νικολόημου, σ. 418-453. — 16 ὅρα αὐτόθι καὶ τὸν εἰς τὴν μετέστασιν τῆς Θεοτόκου κανόνα, σ. 679-698. — 17 καὶ ὁ εἰς τὴν μεταμόρφωσιν αὐτόθι, σ. 621-648. — 19 τοὺς ἐπ' ὀνόματι Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ φερομένους ἱαμβεῖους κανόνας ὅρα αὐτόθι, σ. 101-124, 157-178, 553-584. Antholog. σ. 205-217. Iohannis Damasceni canones iambici cum commentario et indice verborum ex schedis Aug. Nauck. Ἐν Πιερρουπόλει 1894. — 25 κῶδ. χάριεν. — 27 πρὸλ. § λδ' βίου Ἰωάν. Δαμ.

σῆακας Ἱερουσαλήμ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων αἰνεῖν τὸν Κύριον
προεβάλετο καὶ μεθ' ἑαυτοῦ συνεῖναι ἔτι παραβιάσατο, τὴν εἰς
τὴν λαύραν ἐπάνωθεν ἀποδιδοῦς, εἰ καὶ μετὰ πότμον τοῖς ἐκεῖσε
κατατεθεῖσιν μετατεθεῖσιν ἐν γῆρα καλῶ συγκατέθαπτο.

- 5 44. Οἱ μὲν οὖν θεοὶ οὗτοι ὁμαίμονες μηκέτι τὰ πρὸς ἀλλή-
λους σωματικῶς ὀφθαλμοῖς κατιδόντες, μηδ' ἐνωθέντες ἐπὶ τῆς
γῆς, ἀπήεσαν ἐν εἰρήνῃ καὶ γῆρα βαθεῖ τὴν πρὸς τὸν Κύριον,
ἐκεῖσε ἀλλήλους καὶ τὸν παντάναχτα κατοψόμενοι· ὧν ὁ μὲν Ἰωάν-
νης τῇ τετάρτῃ τοῦ δεκεμβρίου ἡ δὲ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ Ἰα-
10 νουαρίου τὴν πρὸς τὸν ἐκεῖσε χῶρον ἐστείλαντο· πρὸς οὓς ἐρῶ
μετὰ συντριβῆς· "Σύγγνωτέ μοι, πατέρες, καὶ ἰκέται γένοισθέ μοι
τὰ εἰς Θεόν, ὅσα καὶ ἠνόμησα, ἐφ' οἷς τὸν ἔρανον τοῦτον ἄλλου
πεπονηκότος ὡς εἶχεν αὐτὸς εὐρηκῶς ἐγὼ κατὰ δύναμιν ἔγραψα
καὶ διαλέκτω Ἀράβων καὶ γράμμασι κείμενον ὁ ὑμῶν θατέρω
15 συνωνυμῶν εἰς τὸ τοῦ λόγου τοῦδε εἶδος μετέβαλον διὰ τῶν ὑμῶν
ἐπισκέψεων, καὶ συγκοινωνῶν ὑμῖν, εἰ καὶ τολμηρὸν ἔρεῖν, τῆς
ἐκεῖσε δόξης προσλάβετε καὶ συμπαραστάτην τῆς μακαρίας καὶ
ἀγίας καὶ προσκυνητῆς τριάδος, ἣ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ
προσκύνησις νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν".

XVII

MARTYRION

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΟΛΙΝΔΟΥΧ,

τῆς μετονομασθείσης Μαρίας ¹.

1. Ἦνίκα Μαυρίκιος τῆς Ῥωμαίων βασιλείας διεῖπε τὰ σκῆ-
πτρα καὶ Κοσρόης τῆς Περσῶν ἀρχῆς εἶχε τὴν ἐπικράτειαν, τότε
καὶ Γολινδοῦχ τῶν γυναικῶν ἡ καλλίστη, τῆς Περσικῆς καὶ αὐτὴ
χώρας ἐξορμωμένη, τὸν τῆς μαρτυρίας ἄθλον ἐν ταύτῃ διηγω-
νίσαστο, καὶ ὅπως, ὁ λόγος δηλώσει. Νόμῳ γάμου παρὰ τῶν τε 5
κόντων ἡ Γολινδοῦχ—ἐπιφανεῖς δὲ οὗτοι κατὰ Πέρσας καὶ πρῶ-
τοι τῶν ἐπιδόσεων—συνάπτεται μάγῳ τινὶ τὰ Περσῶν φρονούντι,
τὰ Περσῶν ἀγαπῶντι, θύοντι Ἑλίῳ καὶ Ηυρί. Τούτου τὴν συνοί-
κησιν θείας ἐκ προνοίας μυστατομένη τὴν Χριστιανῶν ἡγάπα πί-
στιν κατὰ ψυχὴν καὶ ἀγνεύειν ἤθελε καὶ μολυσμάτων ἀπηλλάχθαι. 10
ἤχε γάρ τις μακρόθεν εἰς αὐτήν, καθάπερ ἔσχατον διηγήσατο
λόγος, ὡς εἶη Θεὸς ὁ Χριστός, ποιητὴς ἡλίου καὶ τοῦ πυρός,
ἀγνείας φίλος καὶ καθαρότητος. Ποιούσης οὖν αὐτῷ προσελθεῖν

¹ Ἐκδίδεται τοῦτο κατὰ τρεῖς κώδικας: α') Πατριαρχ. Ἱεροσολ. ἀριθ. 17, φ. 110-112. β') Συλλογῆς Σταυροῦ ἀριθ. 16, φ. 156β-159. γ') Μονῆς Διονυσίου ἐν Ἄθῳ, ἀριθ. 166, φ. 282β-285α. Τὸ πρῶτον ἀντίγραφον ὀνομάζω Α, τὸ δεύτερον Β καὶ τὸ τρίτον Γ.

2 τῆς τῶν περσῶν Γ. — 3 καὶ γολ. ΑΒ, ἡ γολ. Γ || περσικῆς ΑΓ, περσῶν Β.— 6 ἡ γολ. δίδωτε τινὶ τῶν ἐπιδόσεων μάγῳ, καὶ Περσῶν φρονούντι κτλ. Β.— 7 μάγῳ ΒΓ, γέμῳ Α. — 8 τὰ Περσῶν ἀγαπῶντι] παραλείπει ταῦτα τὸ Β || τῷ περὶ Γ. — 10 καὶ μολυσμάτων ἀπηλλάχθαι] ἐλλείπει ταῦτα τῷ Β. — 12 λόγον Γ. — 13 προσελθεῖν καὶ μ. ἐψώσης] παραλείπει τὸ Β || προσελθεῖν Β.

καὶ μάλα διψώσης, Θεὸς ὁ χρηζῶν τῆς ἡμῶν σωτηρίας, φόβου
κιρῶν εὐφροσύνην, ὅψιν αὐτῇ στέλλει τινά—οἷα τὰ κρίματα τῆς
σοφίας αὐτοῦ—, καὶ ἡ ὄψις τοιαύτη. Ἄγγελον ἔδωκεν ἰδεῖν ἀπα-
γαγόντα αὐτὴν εἰς τινα τόπον ζόφου πεπληρωμένον, ἐν ᾧ τινες
5 ἄνθρωποι διάγοντες ἦσαν, καὶ τούτους ἀκούσαι παρ' αὐτοῦ τῆ
τῶν Περσῶν δεδουλωμένους πλάνη εἶναι διό καὶ στενάξασαν αὐ-
θις πρὸς τινα τόπον φωτεινὸν ἀχθῆναι καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ διατρί-
βοντας ἐνωτίσασθαι τῇ πίστει Χριστοῦ προκειμένους τυγχάνειν.
Οὕτως εἶπεν, ὡς ἔφη.

10 2. Καὶ ἐπεὶ περ γέγονεν εἰς ἑαυτὴν καὶ συνῆκε τὰ ὀραθέντα,
σοφῶς λανθάνει καὶ φρονίμως τὸν σύνοικον διαμάχην γὰρ τινα
πρὸς αὐτὸν συσκευάσασα καὶ τὴν εἰς τεκόντας ἀφίειν προφασισα-
μένη, πνευματικῶς ἀνδράσι προσέρχεται καὶ τοῦ θεοῦ ἀξιούται
βαπτίσματος καὶ Μαρία μετονομάζεται, καὶ τῶν νενομισμένων
15 παρελθουσῶν ἡμερῶν ἐπάνεισι πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν πολύτιμον φέ-
ρουσα μαργαρίτην. Ὡς οὖν αὐτὴ μὲν ἐβούλετο πρὸς τι κοινωνεῖν
αὐτῷ μηδαμῶς, οὗτος δὲ τὸ ὄν οἷς ἐποίει Ἰσλινοδοῦχ ὑπενόει,
καὶ ἤδη καταφανὲς αὐτῷ καὶ ἄλλον ἐγένετο, ἔρηγε τὸν χωρι-
σμόν, δακρύει τὴν συμφορὰν, παντοῖος γίνεται τῆς τοῦ Χριστοῦ
20 ταύτην ἀποστῆσαι λατρείας. Καὶ ἐπεὶ μηδὲν ἤνωε, καταφεύγει
εἰς βασιλέα καὶ τὸ πρᾶγμα γνωρίζει καὶ ὡς πείθειν ἐπιχειρεῖ
ταύτην διὰ τινος τῶν ὑπ' αὐτόν, ὡς "Ἐἴ μοι Γολινοδοῦχ" δηλώ-
σας αὐτῇ "πεισθῆναι θελήσεις καὶ τὴν νεοφανῆ σοι ταύτην ἀπό-
τομον ποιήσεις ἔρησκειάν, πολλῶν σε καὶ μεγάλων τῶν καλῶν
25 ἀξιώσω, καὶ δὴ καὶ γυναϊκά σε λήψομαι καὶ δέσποιναν ὀνομάσω".

1 μάλα A, μάλιστα Γ | χριζῶν A. — 2 οἷα κειάκριμι τοῦ τῆς σοφίας B. —
5 τούτους AΓ, οὗτος B. — 6 τοὺς τῶν AB, τῇ περσῶν Γ || πλάνην AB || στε-
νίζασαν AΓ, στεναγμοῖς B. — 8 τοὺς τοῦ χριστοῦ πίστει προκειμένους B, τοὺς
τῇ πίστει AΓ. — 9 οὕτως - - ἔφη] παραλείπει τὸ B. — 11 τὸν Γ, τὸ AB. — 12 αὐ-
τόν] αὐτὴν ABΓ. — 15 ἄνδρα πολύτιμον Γ. — 16 ἐβούλ. μηδαμῶς αὐτῷ κοι-
νωεῖν B. — 17 ὄν ἐποίει B. — 18 καὶ ἄλλον] παραλείπει τὸ B. — 19 δακρ. τ.
συμφορὰν] ἐλλείπουσι τῷ B. — 21 εἰς AB, πρὸς Γ. — 22 αὐτόν Γ, αὐτῶν B, αὐ-
τοῦ A. — 23 σαιτε ἀπόμοτον A || καὶ μεγάλων τῶν] παραλείπει τὸ B, τὸ δε Γ
μόνον τὸ τῶν. — 25 καὶ δὴ Γ.

Τὸν δόλον οὖν ἢ μεγαλόφρων συνείσα φησὶ πρὸς τὸν ἀπεσταλμένον· "Ἐγὼ μὲν, ὦ οὗτος, ἀθανάτω τανῦν ἤρμυσάμην ἐμαυτὴν νομφίω, σὺ δὲ θνητοὺς γάμους εὐαγγελίζῃ, καὶ οὐ δίκαιον πάντως ἀνταλλάξασθαι τοῦτον ἐκείνω. "Ἀπιθι τοιγαροῦν, ἀπιθι πρὸς τὸν πεπομφότα, ταῦτα τούτω διασαφῶν.

5

3. Μανθάνει τὰ λαληθέντα πάντα Χοσρόης καὶ τῇ φυλακῇ ταύτην, ἣτις Λήθη κατωνομάζετο, παραπέμπει· ἐν ἣ καὶ χρόνους ὀκτὼ πρὸς τοῖς δέκα δεσμὰ καθόλου περικειμενῇ τοῦ σώματος διετέλεσεν. "Ἄρτι δὲ τοῦ δυσσεβοῦς αὐτοῦ τελευτήσαντος, ὁ τῆς μεγαλοπρεποῦς μνήμης Ἀριστόβουλος ἀπελθὼν εἰς πρεσβείαν καὶ τὰ περὶ ταύτης ἐν Περσίδι μαθὼν τὴν φυλακὴν εἰσῆλθε καὶ χρόσεα χαλκείων συνετῶς ἀντηλλάξατο· ἐτέρων γὰρ δεσμῶν ἀντιλαβὼν τὰ τῆς μάρτυρος ὄλβον εἶχεν ἑαυτῷ πολῦτιμον καὶ πλείστον αὐτὰ νομισμάτων ἀπάλειψιν. Ὀρμίσδας δὲ ὁ υἱὸς Χοσρόου τὴν βασιλείαν παραλαβὼν καὶ πυθόμενος τὰ περὶ τούτων 15 πολλαῖς αὐτὴν ἐκβαλὼν βασάνοις καὶ μαστίειν ὑπέβαλε, κακοῦ κόρακος κακὸν τυγχάνων ὦν· καὶ γὰρ μαστίειν αὐτῆς κατὰ νότων καὶ στέρνων τυπτομένης ποτὲ τὸν μαστὸν αὐτῆς συνέβη μέσον διαρραγῆναι τῇ τῶν μαστίγων δεινότητι καὶ θέαμα ἐλεεινόν, δακρύων ἄξιον, τοῖς παροῦσι γενέσθαι. Ἄλλ' ὁ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ 20 τοῦ ἐλέους Θεοῦ συνάπτει τὰ διεστῶτα καὶ ὕγιᾶ κατ' ἐκείνην τὴν νόκτα δείκνυσι τὴν θηλήν. Ὁ κακοῦργος τοίνυν ἅμα πρῶτ' ἰθεασάμενος τὸ παράδοξον οὐ πρὸς ἐκπλήξιν ἦλθε, πρὸς μανίαν δέ, καὶ κελεῖει θύλακον πλησθῆναι καμινιαίας αἰθάλης καὶ τὴν πάντιμον τῆς μάρτυρος κεφαλὴν ἐν αὐτῷ βληθῆναι καὶ δεσμευθῆναι. Τί 25

3 καὶ οὐ δίκαιον -- τοῦτον ἐκείνω] παραλείπει ταῦτα τὸ Β. — 7 ἣτις λ. κατωνομάζετο] ἐλλείπειται τῷ Β || λίθη Α. — 8 δεσμὰ -- τοῦ σώματος] ἐλλείπειται τῷ Β. — 11 περσίδη Α. — 7 χρόσειω χαλκίω σ. ἀντηλλάξατο Α. — 14 καὶ πλείστον -- ἀπάλειψιν] παραλείπειται τὰ ΒΓ || ἀπάλειψιν] οὕτως ἐν τῷ Α· διορθωτέον ἴσως εἰς ἀντίληψιν ἢ διάλειψιν || τοῦ εἰοῦ ΑΓ. — 15 παραλαβόντος ΑΓ || πιθαιμένου ΑΒΓ. — 16 καὶ μαστίειν] ἐκ τοῦ Β || υπεβάλετο Γ || κακοῦ -- στέρνων] ἐλλείπειται τῷ Β. — 17 τυγχάνων Α, ὑπάρχων Γ. — 18 ποτὲ] οὖν Β. — 19 διαρραγῆναι ΑΓ, κοπήναι Β || τῇ τῶν μαστίγων -- γενέσθαι] ἐλλείπειται τῷ Β. — 20 καὶ τοῦ ἐλέους -- τὴν θηλήν] οἶκτ. πατὴρ ὕγιᾶ κατέστησε Β. — 22 ἅμα πρῶτ' ἐλλείπειται τῷ Β. — 23 οὐ πρὸς -- μανίαν δέ] ἐμάνη Β || προσμανίω Α. — 24 πάντιμον] ἐλλείπειται τῷ Β. — 25 καὶ δεσμευθῆναι -- διαπέμψασθαι] ἐλλείπειται τῷ Β.

σκοπῶν ὁ κατάρτος; ἢ πάντως τῷ συνεχεῖ τοῦ αἵματος ἀνιμω-
μένην τὴν ἀγίαν διὰ τῶν ρινῶν τὴν αἰθάλην τῷ ἐγκεφάλῳ δια-
πέμφασθαι καὶ πικρῷ τέλει τὴν ζωὴν καταλῦσαι. Ἄλλ' ὁ τῶν
θαυμασιῶν Θεὸς διεσώσατο ταύτην καὶ ἀβλαβῆ διετήρησεν.

- 5 4. Καὶ ὅρα μοι τὸ ὑπερβάλλον τῆς κακίας τοῦ Σατανᾶ καὶ
οἷον δεινῶ διενσήθησαν οἱ τούτου θεραπευταὶ ταύτην ὑποβαλεῖν.
Δράκων ἐκεῖσε που λάκκῳ τινὶ — θέαμα φρικτὸν — ἐνεφώλευε.
Τούτῳ καθύπασιν αὐτὴν, ἵν' ἐξανάλωμα γένοιτο τοῦ θηρός· ἀλλ' ἠγνόη-
σαν τὴν ἀνωθεν βοήθειαν τοῦ Χριστοῦ, καίπερ πλείστα δι' αὐτῆς
10 παιδευθέντες. Ὅμως ἐκείνη σταυροτύπως ἐκτείνασα τὰς χεῖρας,
τούτου μὲν ἐνεφράξε τὸ στόμα, μέγα χυρόντος, ἐξενέυρισε δὲ τοῦ
νοητοῦ τὴν ἰσχύν, καὶ οὕτω τὸ ζῶον διεύθηκε ταῖς εὐχαῖς, ὡς
ἐπὶ ποσὶ ταύτης κλίνειν τὴν κεφαλὴν καὶ συνήθη ταύτην συνοίκοι
ἔχειν. Χρόνος οὐκ ὀλίγος τὴν συνοίκησιν εἶχε καὶ χεῖρ Ἀγγέλου
15 διέτρεφε τὴν πανθαύμαστον. Ὡς οὖν εἶδον οἱ δυσσεβεῖς μηδὲν
αὐτὴν παραβλαβεῖσαν τὸ σύνολον ὑπὸ τοῦ θηρός, ἀνιμῶνται τοῦ
λάκκου καὶ αἰσχροσυροῖς αὐτὴν ἐκδιδοῦσαι, χαμαιτυπέω τινὶ κατα-
κλείσαντες. Εἰσῆσαν οὖν κατ' αὐτῆς οἱ ὀργῶντες, καὶ μὴ τινα
βλέποντες — οὕτω γὰρ αὐτοὺς ἡ θεία χάρις ἐποίησε — κενοὶ τῶν
20 ἐπινοημάτων ἐξήσαν καὶ μὴ τινα τὸ σύνολον εὐρηκέναι [ἐν] τῷ
οἰκίσκῳ διεβεβαίουν. Ἐξάγουσιν αὐτὴν κἀκείθεν καὶ στέλλουσιν
εἰς ὑπερορίαν.

5. Λέει ταύτην Ἀγγελος τῶν δεσμῶν καὶ ἀφήσιν ὑπάγειν,
τὴν ἐπὶ τοῦ τραχήλου λύσας ἀοράτως σφραγίδα καὶ τῷ ἀπάγοντι
25 παρασχὼν εἰς ἀσφάλειαν. Στυγνὸν ἐπειθεὶν ἡ μάρτυς διὰ ταῦτα

1 αἵματος A, ἄσθματος ἀνιμωμένη Γ. — 2 αἰθάλη A. — 4 καὶ ἀβλ. διετή-
ρησε] ἐλλείπει τῷ B. — 5 τὸ Καὶ ἐκ τοῦ Γ || ὅρα μοι -- ὑποβαλεῖν] ἐλλείπει τῷ
B || διενσήθ. δεινῶ Γ. — 7 Δράκων - - θηρός] Εἶτα δράκοντι τοινὺ φοβερῶ κα-
θήσαιν ἵνα ἐξανάλωμα γένοιτο B. — 8 καθ., ἵνα γένηται τοῦ θηρός ἐξανάλωμα
Γ. — 9 καίπερ ΒΓ, καὶ περὶ A. — 11 μέγα χυρόντος - - συνοίκοι ἔχειν] παραλεί-
πει τὸ B. -- 14 ποιήσας οὖν χρόνος ἱκανὸς ἐν τῷ λάκκῳ ἄγγ. κερ. διέτρ. ταύ-
την B. — 15 οἱ δυσσεβεῖς - - τὸ σύνολον] αὐτὴν μὴ βλαβῆσαν B. — 20 τῶν ἐπινοη-
μάτων] παραλείπει τὸ B || καὶ μὴ τινα - - διεβεβαίουν] ἐλλείπει τῷ B. — 21 εἶτα
ἐξάγουσιν B || κἀκείθεν] ἐλλείπει τῷ B || καὶ ὑπερ. στέλλουσι B. — 23 ἀγγελος
θε κερ. λέει τῶν δεσμῶν B. — 24 ἀοράτως] ἐλλ. τῷ B. — 25 στυγνίσασα οὖν
ἡ μάρτυς. ὅτι μη B || στυγνὸν] οὕτως ΑΓ.

τὸν ἥλιον, ὅτι μὴ ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀφήρηται, ὅτι τὸ μαρτύριον μὴ τετελειώκε. Καὶ ἰδοὺ Ἄγγελος Κυρίου ταχύς ἐπιστάς φησὶ πρὸς αὐτήν· "Εἰ βούλει τὴν διὰ ξίφους ὑπομεῖναι πληξίν, ἰδοὺ σοι ταύτην ἐπάγω", καὶ ἅμα ἔδοξε τὸ ξίφος ἐπενεγκεῖν τῷ τραχήλῳ, ὡς καὶ πληγὴν ἐνσσημάνθαι τούτῳ καὶ αἵμασι τοῖς ἐκ 5 ταύτης τὰ ἱμάτια μερολύνθαι. Θαῦμα τὴν μάρτυρα κατεiléφει καὶ τὸν Θεὸν δοξάζειν οὐκ ἔληγε. Καὶ μὴ ξένον, ἀκροατά, νομισθῆ τὸ ρηθὲν τὸ Βασιλέως γὰρ Ἀρμενίας μαρτύριον ἐπιὼν εὐρήσεις, πῶς τμηθείσης τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς ἢ συνέλευσις αὐτῆς τῷ λοιπῷ γέγονε σώματι καὶ πῶς ἡ τομὴ σπαρτίον καθαπερεὶ τῷ τραχήλῳ 10 πεφοινιγμένον διέκειτο.

6. Τοῖνον ἀπολυθεῖσα τῶν δεσμῶν καὶ τῆς ὑπερορίας, ὡς εἴρηται, τὴν Νίσιβιν — τόπος δὲ αὕτη — καταλαμβάνει καὶ κηρύττει τὸν λόγον, ὡς ἄλλη Θεέλα, τῆς πίστεως. Εἶτα κατέλαβε τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ τοὺς Ἁγίους Τόπους προσκυνήσασα καὶ παρά 15 πινος γέροντος, ἀνδρὸς πνευματικοῦ καὶ τὰ θεῖα σοφοῦ, τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἀκριβωσαμένη καλῶς καὶ τὰς αἱρέσεις τῶν κακοδόξων διαγνοῦσα καὶ τισι μοναστηρίοις παραβαλοῦσα, ἐν οἷς ἡ τοῦ δυσσεβοῦς Σευήρου ἐπολιτεύετο αἵρεσις, αἰτεῖ πρὸς Θεοῦ τίνος μέρους προσέλθοι τῇ κοινωσίᾳ· καὶ ὄρα κατ' ὄναρ Ἄγγελον θεῖον 20 δύο κρατῆρας ἐπιφερόμενον, ἓνα μὲν ἐξοφωμένον καὶ σκοτεινόν, θάτερον δὲ φωτεινόν τε καὶ διαυγῆ, καὶ λέγοντα τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας εἶναι τὸν τοῦ φωτός, τὸν δὲ τοῦ σκότους τῶν αἱρετικῶν. Ταῦτα θεασαμένη κοινωνεῖ τοῖς ὀρθοδόξοις τῶν αγιασμάτων καλῶς, καὶ τὴν πίστιν ἐντεῦθεν σχοῦσα βεβαίαν, μεταξὺ Νισίβ 25 βεως καὶ τοῦ Δαρᾶ ἀφιγμένη καὶ νόσω τινὶ περιπεσοῦσα βραχεία,

2 τάχος ΑΓ. — 3 πληξίν ΑΓ, πληγὴν Β. — 5 ἐνσημάνθαι ΑΒ || τοῖς ἐκ Γ. — 6 κατεiléφει Β. — 7 εἰς τὸν ὡσπερ σπαρτίον τῷ τραχήλῳ φοινισσομένη Β. — 8 Ἀρμενίας] ἐκ τοῦ Γ. — 10 τῷ τραχ. σπαρτίον καθαπερεὶ Γ. — 12 ὡς εἴρηται] ἔλλ. τῷ Β || τόπος δὲ αὕτη] ἔλλ. τῷ Β. — 14 τὸ τῆς πίστεως μετὰ τὸ λόγον ἐν τῷ Γ || κατέλαβε] ἔλλ. τῷ Β. — 16 καὶ τὰ θεῖα σοφοῦ] ἔλλ. τῷ Β. — 17 ἀκριβ. καλῶς] μαθοῦσα Β. — 22 θάτε. δε δι' αὐτῆ καὶ φωτεινόν Β. — 24 θεασαμένη Β. — 25 σχοῦσα ΑΓ, ἔχουσα Β || τὸ καὶ ἔλλ. τῷ Β. — 26 βραχεία] ἔλλ. τῷ Β.

εὐξαμένη τε ὑπὲρ βασιλέως τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε.

7. Καὶ γὰρ, ὦ καλλίμαρτος Γολινδοῦχ καὶ σεβασμία τῷ ὄντι καὶ ὑπερθαύμαστε, ταῖς ἀκηράτοις ἐμφιλοχωροῦσα μοναῖς
5 αἴτησαι δεθῆραι βασιλεῖ ἡμῶν τῷ ὀρθοδόξῳ καὶ φιλομάρτυρι μῆκος εἰρῆς ζωῆς ἀκυμάντου καὶ εἰρηναίας, ἰσχυρότατον κατ' ἐχθρῶν τὸ βασιλεῖον, γῶρας Βαρβάρων ὑποσπόνδους τιθέμενον, πάντας θραῦον τοὺς ἀντιτεταγμένους δυνάμει Χριστοῦ· ὧ δὴ πρέπει πᾶσα τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

1 εὐξαμ. πρὸς κύριον ἐξειδ. ἀπολαβοῦσα τῶν πόρων τὰς ἀμοιβὰς ἐν οὐρανοῖς, εἰς δόξαν πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν B.

XVIII

ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΚΑΔΛΙΣΤΟΥ ΤΟΥ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

διήγησίς τις ἐν στίχοις ἱαμβαίοις
τιῶν θαυμάτων τοῦ θείου Νικολάου,
ἣν οὐδαμῶς μέμνηται ὁ Μεταφραστής.

(Cod. Sab. 261 f. αβ'-αζ').

Ἦν' ἔξαναστὴς τοῦ θρόνου, θοηπόλε,
5 τὸν ευλογητὸν συνήθως ἐπευλόγησά.

Ἄλλὰ θαλασσῶν δυσδιέξοδον χόσιν
ἐπιρροῆς τε κομάτων ἀπειρίτων,
ψάμμοις ἀπάσας, τῶν ὄρων τὰς φυλλάδας,
πλήθη βροτανῶν, αστέρων ποικιλίαν
10 καὶ σταγόνων ῥοῦν, νιφετῶν πανσπερμίαν,
εἴ τω κατ' ἰσχὺν ἐξαριθμῆσαι τάχα,
καὶ θαυμάτων πέλαγος ὑπερηρμένον
ἴσως διαπλεύσειε τοῦ Νικολάου.

Ἐπεὶ δ' ἐκεῖνα τῶν βροτῶν τὰς δυνάμεις
15 ἐν δευτέρῳ τίθησιν ἐξ ἀπειρίας,
τὰ Νικολάου καὶ πλέον διαδράμοι
πηλικότῃσι καὶ ποσῶ μὴ μετρίῳ·
πλὴν ἄλλ' ἱκανὰ τῶν ἐκείνου θαυμάτων
ὑμῖν παραίτῳ τοῖς καλοῖς βαυτοῦσιν,

20 ὡς ἐξ ὀνόχων κατιδέητε προσφόρως
τὸν θῆρα τὸν μέγιστον, ἐκ δὲ κρασπέδου
τὸ φᾶρος αὐτό, γεύματος δ' αἰθέρις πίπλον
καὶ τῆς οὐώρας τὴν χάριν τοῦ θένδριου.
'Ἄλλ' ἀκόσας κλίναντες ἦδη πρὸς λόγους
25 τὸ πρῶτον εἰσδέξασθε θαῦμα προσφρόνως·
ἐκ τοῦ σύναγγος δ' ἀρχιτέον τῶν θαυμάτων.

Θαῦμα πρῶτον ἀκούε τοῦ Νικολάου.

Μετὰ τελευταίην τοῦ σοφοῦ Νικολάου
τῆς εὐσεβείας ὁ στόλος Κωνσταντίνος,
30 βασιλέων μέγιστον ἔντρανον κλέσας,
τὴν χάριν εἰδὼς αὐτόθεν τοῦ μεγάλου
ἐν τῇ παρ' αὐτοῦ συσταθείσῃ κοσμίως
πόλει προ πασῶν εὐστόχως ἐπωνύμῳ
νεῶν ἀνίστα τῷ μεγάλῳ σὺν πόθῳ,

14 κῶδ. ἐπι. — 20 ἐξ ὀνοχος τὸν θῆρα] πρὸς. Corp. paroem. II, σ. 165, 409. Gaisford, Paroem. Gr., σ. 158. — 21 ἐκ κρασπέδου τὸ φᾶρος κτλ.] Gaisford, Paroem. σ. 194, ἔνθα καὶ τὸ ἐκ γεύματος γινώσκεις καὶ τὸ ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ θένδριον. Corpus paroem. II, σ. 162, 165 (ἐκ τοῦ γεύματος ἢ πηγῆ), 389 || κῶδ. μέγιστον ἐκδε. — 22 κῶδ. φᾶρος. — 24 κῶδ. κλίμαντες ἦδη. — 25 κῶδ. εἰσδέξασθαι θαῦμα. — 26 κῶδ. συνεγγεῖς. — 33 κῶδ. εὐστοχως.

35 ἀνάλογον μῆκει τε καὶ πλάτους βάθει
καὶ πᾶσιν ἄλλοις εὐφῶς ἡσκημένον
ἄγχιστα δ' οὗτος τοῦ νεῷ τῆς Σοφίας,
πρὸς τοῖς Ἑθνοῖς Ἐμβόλοις, ἡδρασμένος
ἔστιν ἐς ἡμᾶς εἰσέτι παραμένον.

40 Τῆς Βασιλίδος κλῆσιν ἐμφέρει δόμος
ἐκ τοῦ σύνεγγυς στρωγγύλου καιδίου,
ἐν ᾧ λόγος ρεῖ καὶ πρὸς ἡμᾶς πλημμύρων
τὸν κατὰ καιροῦς τὰ κράτη τῶν Αὐσόνων
κρατοῦντα καλῶς ἐξ ἀνακτόρων βάδην

45 πρὸς τὸν μέγιστον εἰσελαύνοντα δόμον
ἐκείσε ριπτεῖν τὴν στολήν ἐνδομάτων,
βασιλικῶς δὲ ταινιούμενον ὄλωσ
σὺν πορφύρα βύσσω τε τῆς ἀλουργίδος,
περιφανῶς μάλιστα καὶ παρρησίᾳ

50 δι' ἱεροῦ φρέατος ἐκ τετραπόλου
πρὸς τὸν περιθρόλλητον οἶκον Σοφίας
βαίνειν ἀρίστως σὺν κρότοις ευφημίας.
Ὁ Κωνσταντῖνος τοιγαροῦν ἐκ χρωμάτων
τοῦ Νικολάου τοῦς τύπους ἐν εἰκόσιν

55 ἐκείσε διέγραψεν εὐρύθμως ἄγαν
χερσὶν ἀκριβῶς ἱστορεῖν εἰδημέναις
ἢ δὴ τις εἰκὼν ὡς παράδοξον τέρας
ἐν τοῖς ἄνω πέπραχεν εὐθὺς χρόνοις,
ὃ καὶ πρὸς ὑμᾶς ἄρτι διηγητέον.

60 Ἀνὴρ τις Νικόλαος ὠνομασμένος,
πένης, ἀκριβῶς δυστυχῆς, τετηγμένος
πρὸς τῇ πενίᾳ καὶ κακῇ συνοικίαν
πλουτεῖ διαρκῶς, στρατιᾶν φεῦ Δαιμόνων,
ἥτις ἐπεισφρήσασα τούτῳ σὺν κρότοις

65 οἴκημα ταύτης προσφύεζ καθιστάνει
ἐν ἡμίσει χρόνου δὲ τοῦτον ἀθλίως
πορχαῖα φλέγουσα πυρετῶν ξένων
τὰς ἀρμονίας τῶν μελῶν καθειργνύει
καὶ πάμπαν ἀκίνητον εὐθὺς δεικνύει

70 (μόλις δὲ πολλοῖς ἐν χρόνοις τοῖς ὑστέροις
ὄλον τὸ τῶμα τῶν μελῶν λύσιν φέρει
μόνων ποδῶν ἐκτοθεν ἐκ γλουτῶν μέσων·
ἦσαν γὰρ ἐξόπισθεν ἀντεστραμμένοι
ἐτώσιόν τις ἄχθος εἶπεν εὐστόχως),

75 λίθος καθάπερ ὡς ἀκίνητος φύσει.
Οὐκοῦν ἀπειπὼν διατρίβειν πρὸς θόρας
τὰς τῶν ἰατρῶν, μῆδὲν ὡς δυναμένας,
ἀμηχανῶν ἔκειτο πάσῃων ἀκράτως.
Τῆς οὖν μεγίστης ἐνστάσης Νικολάου

80 λαμπρᾶς εορτῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει
καὶ τῶν ἀπάντων συντραχόντων ἐκλήμωσ
τῶν ἁγιασμῶν ἀπολαῦσαι πλησιῶς,
ἡμεῖα πάμπαν ἐρπύσας οὗτος πένης,
σὺν ταῖς καλίαι ταῖς δυσὶν ἡδρασμένος.

85 αἷς δὴ τὸν ὀλκὸν εἴλκε (φεῦ) τοῦ σαρκίου,
βραχὺ τι λαμπάδιον ὠνάεται τάχος,
ἐπειγεται δὲ καταλαβεῖν αὐτίκα
πρὸς τὸν Ἰβήρων τὴν μονὴν εὐκαρδίως,
ὅπου πόλις σύμπασα τοῦ Κωνσταντίνου

90 πανηγυρίζειν εἶχον ἐξ ἔθους πάλαι
λαμπρᾶν εορτὴν τῷ σοφῷ μυροβλύτῃ,
Ἠπειγμένον σὺν τῇ πανήγυριν φθάσαι
τὸν δυστυχῆ πένητα σὺν προθυμίᾳ,
ὄπισθεν εὐθὺς τοῦ νεῷ τῆς Σοφίας

95 τούτῳ συναντᾶ τῶν Μύρων ἀρχιμύτης
ὁ Νικόλαος, προσφθᾶσας τὸν ἱκέτην
ἔρωτᾶ δ' εὐθὺς τὸν πένητα προσφύρωσ
"Τίς καὶ πόθεν; ποῦ, διατί τε καὶ πόσον";
Οὗτος δ' εἰς ἀκρίθειαν ἅπαν ἠκρίβου.

100 Ως οὖν ἅπαν ἔγνωκε δῆθεν, αὐτίκα
"Ἄλλ' οὐχί; τεύξῃ" (φῆσιν ὁ μυροβλύ-
της),
"ἔνθα βαδίσεις, τὴν λύσιν ποθομένου.
Εἰ γοῦν υγιαίν καθαρὰν ἰδεῖν θέλεις.

35 τε] κῶδ. ται. — 43 κῶδ. κριτεῖ. — 47 κῶδ. ριυιλικῶς. — 49 κῶδ. περι
φριῶς. — 51 κῶδ. περι θροῦλλητον. — 54 κῶδ. ἐνεικῶσιν. — 58 κῶδ. ἐντοῖσάνω. —
60 τοῦτο τὸ περὶ Νικολάου τινὸς θαῦμα ὄρα σλαβιστὶ παρὰ τῷ Ἀρχιμανδρ. Λεωνίδῃ,
Πосмертнѣя чудеса свѣтителя Николѣя. Ἐν Πετροῦπόλει 1888, σ. 10. — 62 κῶδ.
τηπενία καικακίη. — 65 κῶδ. πρόσφυες. — 66 κῶδ. ἐνημίσει. — 67 κῶδ. πυρχαῖας. —
69 κῶδ. εὐφείζ. — 74 ἐτώσιον ἄχθος] Ἰλιᾶδ. Σ 104. — 84 ταῖς καλίαι] οὕτως ἐν τῷ
κῶδικι. Ἡούχιος· «καλίαι· σκέπαρον». — 85 κῶδ. ὀλκὸν ἔλκε. — 91 κῶδ. μεροβλήτη. —
94 κῶδ. σπ. ε. τουρεῶ. — 95 κῶδ. συναντᾶ. — 97 κῶδ. προσφύρωσ. — 98 τίς καὶ
πόθεν κτλ.] κῶδ. φύλ. σμδ'. — 101 κῶδ. ἀλλ' οὐχτε. φ. ο. μυροβλήτης. — 102 κῶδ. λύ-
σιν. — 103 κῶδ. υγιαίν κ. ἰδ. θέλης.

ὡς τάχος ὑπόστρεψον ἔνθεν αὐτίκα,
 105 καὶ καταλαβὼν τὸν νεὼν Βασιλίδος
 ἐκεῖθεν εὖροις τοῦ κακοῦντος τὴν λύσιν.
 εἰ δ' οὐ κάτοισθα τόνδε τὸν νεὼν ἴσως,
 ἐγὼ ποδηγῶ σε σὺν προθυμίᾳ
 ἀλλ' ἀκολούθει, μηδὲ βραδύνειν θέλε".
 110 Ἠγεῖτο λοιπὸν ἀναδιδάσκων ὄλωσ
 εὐχαριν εἶναι, γεννικῶς δ' ὑποστέγειν
 τὴν τοῦ Θεοῦ μάστιγα πρὸς σωτηρίαν.
 Οὐλοῦν ἀγαθῶν πρὸς ναοῦ ταῖς εἰσόδοις
 τῆς Βασιλίδος αφανῆς ὠφθη τάχος.
 115 Αὐτῆς τὸ λοιπὸν ἐξ ἔθους τελοουμένης,
 ἐκεῖθεν αἴφνης συγχυθεὶς ὄλωσ πένης,
 ἄλων τὸ σῶμα, τὰ σφοδρὰ παρασύρων,
 μετὰ λιτῆς ἔβαινε σὺν εὐθυμίᾳ,
 ἕως καθυπέστρεψαν αὖθις ἐν δόμῳ
 120 τῷ Βασιλίδος τοῦ καλοῦ Νικολάου
 ἐκεῖσε δ' ἐλθὼν καὶ κατιδὼν εὐθέως
 ὕπερ ποδηγῆσειε τῶτον ἐνθάδε
 κατ' ἀκριβείαν πᾶσαν εἰκονισμένον
 ἐν ταῖς σανίδι, ὡς διαγράφειν ἔθος,
 125 ρουσσόν, πολιδόν, φαλακρόν τὰ πρὸς τρίγας,
 φέροντα κουρᾶς ἐν ὑπὴν ἰσότην,
 πρόβεισιν ἔρπων τῷ τύπῳ Νικολάου
 ἀπριῖ τε χειρὶ προσρυσεῖ τῇ σανίδι
 ὡς τι χρεῶν μέγιστον ἦται τὴν χάριν,
 130 ὡσπερ δαναιστῆς ἀπαραίτητος τάχα
 σοβῶν δὲ πολλὰ καὶ μηχανῶν ἐμπνέων
 πρὸς γῆν ἀράσσει τῷ πῶθῳ τὴν εἰκόνα
 προσφύς δ' ἐν αὐτῇ καὶ πεσὼν ὄλωσ ἔλθῃ,
 τῶν σταυρίων ἐν προσδακῶν καταπίνει
 135 ἄπερ παρήσαν τοῖς τύποις ἡρμοσμένα
 πρὸς κάλλος ἐξαισιον ἐκ χρυσαργύρου
 σταυροῦ δὲ βρώσις ἐξεμαὶ παραυτίκα
 τῶν δαιμονίων τὸ στίφος, τῶν ἀσθμάτων.
 Στάσης κατὰ χώραν δὲ πάλιν εἰκόνας
 140 αὐθις ὁ χωλὸς ἐκλαθὼν πᾶσαν θέαν
 δράσσει τὰ κάτω προσδραμῶν τῆς εἰκόνας,

τὴν χάριν αἰτῶν, ὡς ὑπόσχεσις πάλαι.
 Ἐκεῖσε λοιπὸν τετακίως ἄπαν μέλος
 καὶ τῶν ποδῶν εὕραχεν εὐθύς τὴν λύσιν
 145 μέσον δὲ πηδῶν καὶ τρέχων τοῦ λαοῦ τε
 Θεῷ τὸν αἶνον καὶ σοφῷ Νικολάῳ
 σὺν παντὶ πλήθει τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν
 ἐμαλπευ, ἀνέπαμπε σὺν μελωδίᾳ.
 Καὶ τοῦτο δ' ἔργον τοῦ σοφοῦ Νικολάου
 150 τῆς Βασιλίδος πρὸς δόμον πεπραχμένον,
 ὃ δὴ σαφῶς τίθημι κἂν τοῖς δευτέροις
 Δεύτερον θαῦμα τοῦ σοφοῦ Νικολάου.

Ἄνῆρ τις οἰκῶν ἐν μέσῳ τῶν ἐμβόλων,
 ἀγχιθυρῶν δὲ τῷ νεῷ Νικολάου,
 155 ἔθμῳ εἶχεν, ἀπαραίτητον χρέος,
 τελεῖν εορτὴν ἱερὰν ἐτησίως
 τῷ Νικολάῳ κατὰ δόναρην πάλαι
 οἷα δὲ πολλὰ τοῦ παλιμβάλου βίου,
 εἰς βάθος ἐλθὼν ἔσχατος δυστυχίας
 160 οὐκ εἶχεν ὡσπερ ἐξ ἔθους ἀπαρτίσαι
 τὰ τῷ μεγάλῳ κατ' ἰσχυρὸν εἰργασμένα
 τῆς σὺν εορτῆς ἐνοστάσης ἐτησίως,
 ἤτχαλλεν, ἐσφάδαζεν ἐν κούρῃ χεῖρας
 καὶ τοῖς λογισμοῖς τὴν ψυχὴν ἐδαπάναι
 165 εἰ τὴν εορτὴν ἀκλεῶς παραδράμοι.
 Τούτοις λογισμοῖς ἐσθίων τὸ σαρκίον,
 μόλις πρὸς ὕπνον ἐκτραπέσι παραυτίκα,
 ὄρα τινα φέροντα σὺν πολλῷ τάχει
 ἐλθόντα σαφῶς, ἱερῶς ἐσταλμένον,
 170 καὶ χροῦσον νόμισμα παλάμαις μέσαις
 ἐπεμβαλόντα καὶ πάλιν πεφευγῶτα,
 εἰπόντα "Δέξαι τὸν στατήρα χρυσοῦ
 καὶ πάλιν ἐκπλήρωσον, ὡς ἔθος ἔχεις,
 μηδ' ἄγαν οὕτω τῷ βάρει τῆς ἀνίας
 175 θανάτα σαυτὸν τῆς λύπης τῷ φορτίῳ".
 Εὐθύς δ' ἐκεῖνος χαρμοναῖς τῆς ἐλπίδος
 τον ὕπνον ἄρδην ἐκτινάξας ὀμμάτων

109 θέλε] κῶδ. θέλεις. — 111 κῶδ. γεννικῶς. — 115 κῶδ. ἐξέθους. — 125 κῶδ. φαλακρόντα. — 126 κῶδ. ἐνυπνίσισσῶν. — 128 κῶδ. προσρυσεῖς τῇ σανίδι. — 132 κῶδ. ἀράσει - - εἰκ. — 134 κῶδ. πρὸς θακῶν. — 135 κῶδ. οπερπαρησαν. — 138 κῶδ. στίφος τ. ἀσμάτων. — 139 κῶδ. χώραν δε πάλιν εἰκ. — 141 κῶδ. προσδραμῶντης. — 151 ὃ δὴ] κῶδ. ὃ δὴ. — 160 κῶδ. οὐχ εἶχεν ὡσπερ ἐξεθους ἀπαρτίσαι. — 161 κῶδ. κατίσχυν. — 163 κῶδ. ἤτχαλλεν. — 168 κῶδ. ορα τινα γ. σενπολλῶ.

καὶ διαναστάς ἐν μέσσις ἀωρίαις,
 χρυσὸν διαυγῆ, καθαρώτατον λίαν,
 180 ἐν ταῖς παλάμαις εὖρεν εἰκονισμένον
 ὃν θάψμα λαβῶν ἀνακηρύττει μέγα
 τὸ θαῦμα πᾶσιν ἐμβῶν ἐκ καρδίας·
 ἢ δ' αὖ γε φήμη τοῖς πεπεροῖς χρηραμένη
 καὶ τὸν κρατοῦντα συντομώτατα φθάνει,
 Λαβῶν τὸ λοιπὸν τὸν χρυσὸν Νικολάου
 185 ὡς τινα πλοῦτον ὁ κρατῶν τῶν Αὐσόνων
 τέτταρας αὖθις ἀντιπέμπει· χρυσίνοισι
 συνάμα διπλῆ τῆ δεκάδι τῷ τότε
 πρὸς ὃν τὸ θαῦμα θαυνοῖαι μυροβλύτης·
 190 οὗς καὶ λαβῶν ἄριστα χερσὶν ὑπταίαι
 λαμπρὰν εορτὴν ἐκτελεῖ τῷ μεγάλῳ,
 πληρῶν ψυχῆν κάλλιστα τῆς εὐθυμίας
 ἰσορροπῶς, πλὴν τῆς πάλαι θυσθυμίας.
 Αὐτός δ' ἔνεστιν εἰς ἡμᾶς καὶ νῦν φθάνει
 195 τὸ χρύσειον νόμισμα τοῦ Νικολάου
 ταῖς βασιλικαῖς οἰκίαις παραμένειν
 θησαυρὸς ἀκένωτος καὶ ἕνρον τέρας,
 ἀνάθημα μεγιστον τοῦ μυροβλύτου.
 Πρὸς τὸ τρίτον δὲ θαῦμα νῦν βαδιστέον.

200 Τρίτον πάλιν αἴουε θαῦμα προθύμως.

Δημήτριός τις ἐν Κωνσταντινουπόλει
 οἶκον κατοικῶν ἐν ταῖς Ἐλευθερίου,
 πολλὸν δ' ἐπαυχῶν πρὸς Νικόλαον πόθον,
 τὰ πρὸς εορτὴν ἀθρόον συσκευάσας,
 205 ἄρας διαπόντιος ἐκ Βυζαντίου,
 πρὸς τὴν Ἀθήραν ἐκπλέων κατατρέχει·
 ἐκεῖσε καὶ γὰρ εἶχεν εἰς εἶθους ἄγειν
 λαμπρὰν εορτὴν τῷ μεγάλῳ σὺν κρότοις.
 Πλέων τὸ λοιπὸν νυκτὸς ἐν μεσαιτάτῳ,
 210 αἴφνης πῶθ' ἐν θύελλα σὺν καταγίδι·

ἐπιπεσοῦσα συνταράσσει τὸ σκάφος·
 εἶτα πρὸς αὐτὴν ἀνατρέψασα πρύμναν
 κατὰ βυθῶδ' ὅμματα ρίπτει σὺν τάχει·
 μετ' ἣν ὁ Δημήτριος εἰπὼν αὐτίκα
 215 "Νικόλαε πρόφθασον ἐν μέσῃ βία",
 καὶ τρικλυτὰ τῆς χάριτος τῆς τόσης
 μεταρσιωθεῖς, ὡς Ἀρβακοῦμ τὸ πάλαι,
 χερσὶν πναφῶς μηδραμῶς ὀρωμέναις,
 πρὸς οἶκον ἔνδον, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων,
 220 εἰσῆλθεν αἰφνίδιον ἐν Βυζαντίῳ,
 κρᾶζων διαπρύσιον, ἐχθῶν μέγα
 "Νικόλαε πρόφθασον ἐν περιστάσει".
 Οἱ γείτονας δ' ὅν ἐν ἀωρία μεση
 βῆς τὸ θαμάτιον ὡς ἠσθημένον·
 225 πλῆρες καταστᾶν ἐφανίστανται τάχος.
 Διαπορόντες τοιγαροῦν τοῖς πρακτέοις,
 εἰ γθὲς πρὸς αὐτὴν διαπλεύσας Ἀθύραν.
 πῶς ἔνδον οἰκίας [οὕτω] κρᾶζει μέγα
 τὸν Νικόλαον καὶ μᾶλα καθαιρεγμένον·
 230 ὅμως δὲ πάσχειν ἐκ κακούργων αἰτίαις
 πρὸς νῦν βαλόντες ἀνερωτῶσι τάχος
 "Τί τοῦτο, Δημήτριε; γθὲς πρὸς Ἀθύραν
 ἔβης προθύμως, καὶ πῶθεν πάλιν τάχει
 αἰφνίδιον οὕτω νυκτὸς ἐν μεσαιτάτῳ,
 235 κεκλεισμένης ἐξῶθεν αὐτῆς σου θύρας;
 καὶ πῶς δὲ Νικόλαον ἐχθῶς μέγα
 "Ἐνθους ὅ' ὁ Δημήτριος ὀφθῆις εὐθῶς
 ἀπόκριον δέδωκεν ὡσπερ εἰς Ἄδου·
 " Ὑμεῖς δὲ τίνας; ποῦ δ' ἐγὼ πάλιν μῖνω
 240 Οἱ γείτονας κρᾶζουσι ἐν ταῖς οἰκίαις,
 πάλιν δ' ὁ Δημήτριος ἔνδοθεν λέγει
 " Ὅτι μὲν ἐξώλισθον ἀπὸ τοῦ σκάφους,
 σφοδρὰς θυέλλης τῷ παλάγει πνευσάσης,
 τοδὶ σαφῶς κίττοις· πῶς δὲ βυθόθεν
 245 παρῆλθον ὡς καὶ λαλῶ τε καὶ πνέω,

196 κῶδ. *εἰκταίαι*. — 200 αὐτός ὁ στίχος ἐν τῇ ὄκ γέγραπται. — 200 ὅρα καὶ τοῦτο
 τὸ περὶ Δημητρίου τινὸς θαῦμα παρὰ τῷ ἀρχιμ. Λεωνίδῃ, *Посмертныя чудеса святы-
 теля Николая*, σ. 33-35, ἔνθα τὰ τοπικὰ ὀνόματα, τὰ Ἐλευθερίου καὶ Ἀθύρα, γράφονται
 οὕτως: *вмѣстѣ рекомѣмъ Елеоуферин, Авфуратог*. — 204 κῶδ. *ἀθροῖων*. — 206 κῶδ.
ἐκπλ. κατατρέχει. — 208 κῶδ. *φύλλ. σμγ'* || κῶδ. *συνυροτοίς*. — 214 [ἦν] κῶδ. *ὄν*. —
 226 κῶδ. *διέταρ. τοιγὰρ οὐκ*. — 227 κῶδ. *αὐτον διαπλεύσασα θύραν*. — 228 πῶς] κῶδ.
εἰν || μετὰ τὸ *οἰκίας* ἔλλειπει λέξις δυσίλλαβος, ἴσως τὸ οὕτω. — 233 κῶδ. *ἔβης* || κῶδ.
αἰφνιθον. — 238 κῶδ. *ὡσπερ ἐξείθον*. — 239 κῶδ. *εγὼ πάλιν*.

ἄγνωστόν ἐστι παντελῶς τὸ πρακτέον".
 Οἱ γείτονες δ' οὖν τὸ ξανάκουστον τέρας
 ὡς διακούσαντες, αἴφνης λαμπάδας
 χειραῖν λαβόντες, εἰστρέχουσιν ἀθρόον·
 250 ὄρωσι δ' εὐθὺς τὸν Δημήτριον ὄλωσ
 ἄλμην ἀποπτύοντα πᾶσαν ἐκ βράχους,
 βεβρεγμένον σύμπαισι τοῖς ἱματίοις,
 ὡς καὶ σταλάζειν ἀλμυρὸν ξένον ὕδωρ
 καὶ πλημμυρεῖν τοῦδαφος ἐκ τῶν βραχίδων.
 255 Οἱ συμπρόντες τοιγαροῦν πίστιν λόγων
 ἔργον ἀπ' αὐτῶν ἐκλαβόντες αὐτίκα
 Θεῷ τιμῆν, ἔπεινον, εὐφρηνον κλέος
 καὶ ὄψαν ἀνάτεμπον, ὡς παντεργάτη,
 σὺν Νικολᾶω τῷ σοφῷ μυροβλήτῃ·
 260 οἱ δ' αὖ γε συμπλεοντες οὐδὲν εἰδότες
 τῶν κατὰ Δημήτριον, ἐς Κωνσταντίνου
 ὡς αὐθις ἀνέπλευσαν, ἤκουσιαιμένοι
 τὰ παρὰ ὄψαν ἱερῶς πεπραγμένα
 ὑπερφουῶς, ἔβοντο τῷ τεραστίῳ,
 265 ὡς μᾶλλον αὐτοῖ προστυχόντες τῷ σκάφει,
 κατακλιβούντες τὴν βοήθειαν ὄση.

Ἔτερον θαῦμα τοῦ σοφοῦ Νικολάου.

Τίς δὲ παριῶν καὶ τοῦ τῶν θαυμάτων
 οὐ ζημιώσαι τὴν ὕμνῳ ξυνοικίαν;
 270 ὅθεν κατ' ἰσχυρὸν τοῖς παροῦσι ἀμύσσω.
 Ἐκ παραλίας τῶν Μύρων ἐπαρχίας
 ἀνὴρ ἀγροίκος, εὐτελεῆ ζῶν τὸν βίον,
 πανηγυρίζων τῷ μεγάλῳ κατ' ἔτος
 εἰστία λαμπρῶς τοὺς ἐκεῖ συνηγμένους.
 275 Τῆς οὖν εορτῆς, ὡς ἔθος, τελουμένης,
 αὐτὸς μὲν οἴκει διατρίβων εσπέρας
 τὰ πρὸς τρυφήν ἐπραττε τῶν δαιτυμόνων,
 Βασιλεῖον δὲ τὸν μόνον φίλον γόνον
 πρὸς τὸν νεῶν πέπομμε τῶν ὕμων χάριν·
 280 αἴφνης δ' ἐπιστᾶν Ἀγχαργῶν τὸ στίφος,

τοὺς τοῦ νεῶ σύμπαντας ἐσκυλευκότες,
 εὐθὺς καταπλέουσι τῆς Κρήτης τάχος,
 μετ' ὧν ὁ Βασιλεῖος ἀγροίκου γόνος·
 ὃν ὡς ἀπαρχῆν καὶ χάριν τῶν λαφύρων
 285 πρὸς τὸν ἀμυρᾶν εἰσάγουσιν εὐθέως·
 ὁ δ' αὖ κατιῶν τῆς θείας εὐφροῖαν
 (ἦν γὰρ πρὸς ὄψιν εὐφρὸς τὸ παιδίον
 καὶ πᾶσιν ἄλλοις ἰκανῶς διαπρέπον)
 τοῖς γνησίοις ἄριστα τῶν κατ' οἰκίαν
 290 τάττει παρευθὺ καὶ τὰ πρὸς πόσιν ὄλωσ
 διδῶσι τούτῳ ταῖς τροφαῖς κεραννύειν.
 Οἱ γοῦν τακόντες ἐκμαθόντες ὑστέρωσ
 τὸ συμβᾶν ἀπλῶς τῷ νεῷ Βασιλείῳ,
 ἅπαν παρέντες χαρμονῆς εὐθὺς μέλος,
 295 πρὸς πένθος ἐτρέποντο καὶ θρηνοῖαν.
 Ἦν οὖν κατιθεῖν, ὡς Ἰσαῖας γράφει,
 στραφεῖσαν αἴφνης τὴν εορτὴν εἰς γόουσ,
 καὶ τὴν χαρὰν δὲ πρὸς λύπην ἀφηνεμένην,
 ἄρδην τε συγκέχυτο πάντα τῷ πάθει,
 300 τῶν γειτονούντων εἰσρεόντων αὐτίκα.
 Τί γοῦν ὁ Νικόλαος, ὁ Μύρων θύτης;
 οὐκ εὐθὺς εἰς σύναρσιν ὄρηθ' τοῦ νεῶ,
 ἀλλὰ παρήκεν ἐκδραμῆν κύκλον γόουου,
 ὅπως μέγα ὄψεσε τὸ πραχθέν τάχα.
 305 Ἦρων τὸ λοιπὸν κατὰ κύκλον ὁ γρόνος,
 τὴν τοῦ φεραυγοῦς ἡμέραν Νικολάου
 πάλιν ἐπάγει τῷ προσήκοντι χρόνω.
 Πάντων τρεχόντων τοιγαροῦν ὀλοφύχως
 πρὸς τὴν εορτὴν σὺν χαρᾷ τε καὶ κρᾶτις,
 310 μόνος ἄπαντᾶν ὁ πατὴρ Βασιλείου
 ἀπὴν γυναικὸς ἀναπεισθεῖς τοῖς λόγοις,
 ῥήματα πικρὰ καὶ πλέα βλασφημίας
 σαφῶς λεγοῦσας πρὸς χάριν Νικολάου.
 Δυσὶ δ' ἀγροίκος συγκρατούμενος πόθος,
 315 τῷ Νικολάου καὶ πάλιν [τῷ] σὺζύγου,
 τὸ τῆς γυναικὸς δυστυχέσ καταουάσας
 λόγοις ἀπαλοῖς καὶ πάνυ πραυτάτοις

246 πρακτέον] οὕτως ἐν τῷ κώδικι: γραπτέον ἴσως προχθέν μοι. — 258 κῶδ. παν-
 τεργάτην. — 259 κῶδ. μυροβλήτη. — 265 κῶδ. πρὸς τυχόντες. — 266 κῶδ. κατὰ κρι-
 βούντες. — 270 κῶδ. κατισχυρὸν - - ἄρι. — 272 ὅρα καὶ τὸ περὶ ἀγροίκου τινὸς θαῦμα
 παρὰ τῷ ἀγγλ. Λεωνίδῃ ἔνθ. ἀνωτ. σ. 3-9. — 279 κῶδ. χάσην. — 290 κῶδ. παρ' εἰθι
 - - πᾶσιν ὄλει. — 296 κῶδ. γράφει. — 298 κῶδ. ἀφηνεμένη. — 300 κῶδ. εἰσρεώντων. —
 305 κῶδ. κατακύκλον. — 308 κῶδ. τρεχόντων. — 311 κῶδ. ἀπειν γ. ἀναπισθεῖς. —
 315 κῶδ. συζύγου. — 311 κῶδ. φήλλ. σμε'.

πείθει παραυτά, τὴν χάριν Νικολάου
 διεξιῶν ἄριστα τοῖς κατὰ μέρος,
 320 καὶ τὴν εορτὴν ἐκτελοῦσιν αὐτίκα
 πρὸς ἐσπέραν δὲ καὶ πάλιν κεκλημένων
 (οὗς εἰστία μάλιστα καὶ φιλοφρόνως),
 ψυχὰς ἀπάντων ταῖς τροφαῖς γαννομένων,
 μνεῖαν τις αὐτῶν τοῦ νέου Βασιλείου
 325 ἄγει παρευθὺς ἐν μέσῳ ἑπιτυμῶνων·
 οἱ δ' αὖ τὰ πάντα τῷ νέῳ πεπραγμένα,
 ἤθους τε ροθμῶν καὶ προσώπου τὴν θέσιν,
 εἰς νοῦν ἀνήγον, τοὺς τεκνόντας ἐν μέσῳ
 ἀναψύχων θέλοντες ἐξ ἀθυρίας.
 330 Ταῦτα λεγόντων τῶν φίλων ἑπιτυμῶνων,
 κυνῶν ὀλακῆ ταῖς προσυλίαις θύραις
 πυκνὴ μεγάλως ἐκτρέχει πρὸς ἀέρα,
 ὡσπερ ἀγρίως ἐνόσκειν ἡπαιγμένων.
 Τῶν ἐσθιόντων τοιγαροῦν δεδοκίωτων,
 335 μὴ καὶ πάλιν ἐψήσασιν ἐξ Ἄγαρ στίφος,
 καὶ λαμπάδων φῶς ἐκσβασάντων ἀθρόον,
 ὃ τὴν εορτὴν ἐκτελῶν ὡς ἡρέμα
 προκύψας ἔκτος οὐδένα μὲν προσβλέπει,
 μόνον δὲ παῖδα τὸν Βασιλεῖον μέσον,
 340 στυλῆ τὸ σῶμα Περσικῆ κεκαρμένον
 καὶ δεξιᾷ φέροντα κύπελλον μέγα,
 κεκραμμένον ἄριστα, προσφρῆς λίαν.
 Ὁ γοῦν ἀγροῖκος τῷ ξένῳ θεωρίας
 καταπλαγεῖς μάλιστα, φάσμα τι βλέπειν
 345 σαφῶς εἶκει νυκτός ὡς πρὸς ἐσπέραν·
 μόλις δ' ἀναγνοὺς τῆς ἀληθείας φάος,
 προσφύεται, πρὸς αἶψιν ἐκ πόλλου τάχος,
 πυθνάνεται τάχιστα, ταῖς ἔσω φέρει,
 τὸ παρὰ δόξον ἐκβιάζεται λέγειν
 350 καὶ μηθὲν ἀπλῶς συγκαλύπτειν αὐτίκα.
 Βασιλεῖος δὲ τοῖς λόγοις περυστάνως
 ἅπαν τὸ πραγμῆν συντόμως διαγράφει
 " Κρήτης ἄμνηρα προσδοθεῖς ἐγὼ μόνος
 ἐν τοῖς κατ' οἶκον γηρησίαις ἐκρινόμεν
 355 καὶ πρὸς πόσιν τάττει με τούτου καὶ μόνου.

Νῦν γοῦν παρεστῶς καὶ πόμα κεκραμμένον
 ἄγων πρὸς αὐτὸν ἠροπάτην αἰφνυθίως
 ἐκ θέσις, σίμαι, καὶ μεγίστης ἰσχύος
 (οὐκ οἶδ' ὅποιος) καὶ φθάνω δι' ἀέρος·
 360 ὅταν δὲ σὺ με κατιῶν ἐπεφθάναις,
 τότε πρὸς αὐτὴν καταβαίνω τὴν χθόνα,
 μόνον δὲ Νικολάου τὸν μοροβλύτην
 παραστατεῖν μ' ἔδοξα σὺν προθυμίᾳ
 καὶ συμμαχεῖν μοι καὶ πτεροῦν τὴν
 καρδίαν".
 365 Ὁ τῶν φίλων δ' ὄμιλος εἰσδεδεγμένος
 τοῖς ὡσὶν αὐτῶν τὰ ξένως πεπραγμένα
 τῷ παρμερίστῳ καὶ πατρὶ Νικολάῳ
 ὑπερφρῶς ἠδοθησαν ὡς ὑπὲρ λόγον·
 ἐς αἴριον δὲ πανταχοῦ τῆς Λουκίας
 370 διαδραμῶν [τό] τοῦ ξένου τεραστίου,
 στίφος μυριάριθμον ἐκτρέχει τάχος,
 καὶ κατιδόντες τὴν ξένην προστασίαν
 τοῦ Νικολάου, πρὸς Θεὸν τετραμμένοι
 τὴν δόξαν ἀνέπεμψαν εὐχαριστίας.

375 Ἔτερον θαῦμα πάλιν τοῦ μοροβλύτου.

Σὺ δ' ἀκαρτὰ ἄθροι καὶ πάλιν ξένον
 καὶ φρικτὸν τεραστίον τοῦ Νικολάου.
 Ἄνῆρ Σομεῶν ἡγιασμένος μέγας
 ἔχων μαθητὴν συντρέχοντα τὸν βίον
 380 καὶ Νικολάου τῆ θέσει κεκλημένον
 πρὸς τινα Κατάβολον οὕτως ὅσον
 πέμπει κατελεῖν διαπόντιον πάλαι.
 Ὁ γοῦν μαθητῆς ὑποδὺς εὐθὺς σκάφος,
 γαληνιώσῃ τῆς θαλάσσης ἡρέμα
 385 ἔθει καθ' ὕψρων εὐθυμῶν ἐξισίως·
 ἐπεὶ δὲ τοῦ Τρίτωνος εἰς ροῦν ἐξέβη,
 αἰφνης πολλὴν θύελλα σὺν καταγίδι
 ἐπαισπεσοῦσαι συνταράσσει τὸ σκάφος.
 Ὁ γοῦν κυβερνῶν τῆς ναὸς τὰς ἡμέρας
 390 ὄλας παρήκε τῶν χειρῶν ἀπελπίσας,

322 κῶδ. εἰστία. — 325 κῶδ. παρ εὐθὺς. — 326 αὐ τὰ] κῶδ. αὐτά. — 327 κῶδ.
 προσόπου. — 334 κῶδ. ἐσθιόντων. — 342 κῶδ. προς φυλές. — 344 κῶδ. κατὰ πλε-
 γείς. — 347 κῶδ. προς φρέται. — 348 κῶδ. τάχιστα. — 353 προς δοθεῖς ἐγῶ. —
 357 κῶδ. αἰφνυθίως. — 366 κῶδ. τοῖσωσιν αὐτῶν ταξίνως. — 371 κῶδ. μυριάριθ-
 μου. — 375 ὅρα καὶ τοῦτο τὸ θαῦμα παλαιολαβιστὶ παρὰ τῷ ἀρχμ. Λεωνίδῃ ἐνθ.
 ἀνωτ. σ. 1-2. — 387 κῶδ. θύελλα. — 388 κῶδ. συν ταράσσει.

ἴσα δὲ τούτῳ καὶ πᾶσα ναυτιλία
 πράσσουσιν εὐθὺς τῆς νεῶς σύμπαν ὄπλον
 ἐκ τῶν χειρῶν ρίψαντες ἀπεγνωσμένοι
 μόνῃ δὲ κλήσει ἢ καλῇ Νικολάου
 395 ἀνά στόμα σύμπασιν ἤθετο ξένως
 τάχος ἐπελθεῖν τοῦτον ἐν τρικυμίοις.
 Ἐν νῶ δ' ὑπάρχων καθεώρα σὺν τάχει
 ὁ τὸν μοναστήν ὑπὸν ὄλωσ' ἔβιον,
 Νικολάου, τὸν πρόεδρον τῶν Μύρων,
 400 κατὰ κυμάτων, ὡς ὁ Πέτρος τὸ πάλαι,
 τρέχοντα, πεζεύοντα σὺν προθυμίᾳ,
 φθάσαντα δ' ἐγγὺς ἀναβῆναι τὸ σκάφος
 καὶ προσλαβέσθαι τῆς νεῶς τὰς ἡμέρας,
 Ἰάροσος δὲ πᾶμπαν ἐμβάλλειν τοῖς ναυτίλοις,
 405 παρεγγυᾶν δὲ μηδὲλως δεδοικέναι·
 "Ὅν γὰρ ἐπιπέκληθητε τῶν Μύρων θύτην,
 ἰδοὺ τανῦν πάρεμι σύμμαχος μέγας·
 ἕκαστος ἔργου τοῦ προσήκοντος γένου".
 Ταῦτα λαλοῦντος τοῦ σοφοῦ Νικολάου,
 410 εὐθὺς γαλήνη καὶ πάλιν ἐπιτρέχει
 καὶ πᾶν ἠλλῶθεν τάχιστα συναπερρύτη
 ἀντιστρέφως δὲ τὴν χαρὰν ἐσχηκότες
 εὐθυβόλως βαίνουσιν ἐν Καταβόλω,
 ὅπου σκοπιμώτατον εἶχον ἐκπλέειν,
 415 τὸν ευχαριστήριον ἀδοντες λόγον
 Θεῷ πρὸ πάντων καὶ σοφῷ Νικολάω.
 Ἐγὼ δὲ καὶ νῦν ἄλλο καὶ πάλιν θαῦμα
 λέξων σαφῶς ἔργου τοῦ παρμεγίστου.
 Ἄθρει καὶ πάλιν θαῦμα τοῦ μυροβλότου.
 420 Ἡ Σικελία νῆρος καὶ πάνυ λαμπροτάτη.
 Ταύτην προσοικῶν εὐγενῆς ἀνὴρ πάλαι
 καὶ διαφανῆς ἐν τιμαῖς πρεσβυτέρων,
 στολήν ἱερὰν ὑπενόδῃ κατὰ χρέος
 Θεῷ τελεῖν ἐμελλεν ἱερουργίαν.
 425 Καὶ δὴ κατάρχειν εἰσβαλόντος, ὡς εἶπες,
 εἰς Ἀφρικῆς στρατεύματα τῆς Ἄγαρ φθάσαν
 σὺν τοῖς ἐκείσε τὴν ταχίστην ἐκφέρει·
 βραχὺ δ' ἀποστᾶν τὴν λαφωραγωγίαν

ἔργον μαχαίρας ἐσκόπουσιν παραυτίκα
 430 πρᾶξαι σὺν αὐτῷ τῷ καλῷ πρεσβυτέρῳ.
 Ὄριστο λοιπὸν ἢ σφαγὴ πρὸς ἐσπέραν.
 Τῶν γούν' ἀπάντων πρὸς σφαγῆν ἐστὴν κίτον
 καὶ ἁκαρύνοντων συμφορᾶς τὸ φορτίον,
 τῷ πρεσβύτῃ μάλιστα τοῦ μέρου τάχα
 435 ἤμιστ' ἄλλο οὐδαμῶς ἦν ἐς τόσον,
 ὅτι γε μὴ πέφθακε πρᾶξαι μηδὲλως
 μνημῆν εορτῆς τοῦ σοφοῦ Νικολάου,
 ἀχιθυροῦστος ἐν τρισὶ ταῖς ἡμέραις·
 τοῦτο πρὸ παντός εἰχε καὶ κρεῖττον μέρου.
 440 Οὕτω τὸ λοιπὸν θυσοθυμῶν ὁ πρεσβύτης
 βραῖς ἐκάλει τὸν Νικολάου φιλάσαι
 αἰώνης δ' ἐπιστάς ἐμφανῶς ὁ προστάτης
 παρεγγυᾶται μὴ φοβεῖσθαι, μὴ τρέμειν.
 Ματάρσιον δ' σὺν τῶν τριῶν ἀφαρπάσας
 445 ἐν ἀκρεῖ τήθης πρὸς τὴν οἰκίαν,
 εἰπὼν πρὸς αὐτὸν "Τὴν βοήθειαν βλέπεις
 τὴν γούν' εορτήν, ὡς εἶπες, πλήρου τάχος"
 Ταῦτα κατειπὼν ἀφανῆς ὑπεκτρέχει.
 Καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον ὑπάρχει ξένον,
 450 εἰς ἕτερον δὲ ὁ λόγος ἦδη ἦται.

Καὶ πάλιν ἄλλο θαῦμα τοῦ μυροβλότου,
 φρικτὸν τερατούργημα τοῦ Νικολάου.

Νεανίας τις ἐκ Θράκης ὄρμημένος
 δόξης περισπένειν ἀγῶν πλουσίαν,
 455 διαπρεπῆς τὴν ὄψιν, φραῖς ἀγαν,
 πλοῦτῳ τε βροῖων, ὡς λίην βαθυτάτῳ,
 εἰς ἐμπορίας τὸν βίον κακτημένος,
 πρὸς τὴν Κατάνην νησιῦ Σικελίας
 χρεῖας καλοῦστος ἐδδρυμῶν καταπλέει.
 460 Ἐκείσε λοιπὸν ἱκαναῖς ἐφ' ἡμέραις
 περιβραδύνας ἐκπερᾶναι τὸ χρέος
 μὰ πρὸς ὄρθρον διανίσταται τάχος
 τῆς ἐβδομάδος ἡμέρα τῇ κυρία,
 καὶ τῷ νεῷ πρόσσειον ἐκ πόθου τρέχων,
 465 ὅπου παρῆν μάλιστα Κατάνης στίφος.
 Πρὸς δ' ὄρθρον ἀγάζοντα ληστὰι παντάθεν

403 κῶδ. *πρὸς λαβεσθαι*. — 406 κῶδ. *ἐπὶ κέκλησθαι*. — 407 κῶδ. *πάρειμοι*. —
 425 κῶδ. *εἰς βαλλόντως*. — 427 κῶδ. φύλλ. *σμε'*. — 431 κῶδ. *ωριστω*. — 435 κῶδ. *μελ-*
λον. — 448 κῶδ. *υπεκτρέχει*. — 454 κῶδ. *περιφιδάμαν*. — 455 κῶδ. *διαπρεπεῖς* ||
ὄραϊος. 461 κῶδ. *περὶ βραδύνας*.

ἐπεισεσύντες τὸν λαὸν κατὰ κράτος
σφάπτουσι καὶ κτείνουσιν ἀπρησεστάτως.
Ὁ πλοῦσιος γοῦν ἐκ Θράκης νεανίας
470 τοὺς μὲν βλέπων σπαίροντας ἐσκυλευμέ-
νους,
ἄλλους πρὸς αἷμα καὶ σφαγῆν νενευκότας
καὶ πάντα θεινὰ καὶ τραγωδίας πέρα,
αμυχανῶν ἴστατο προσιμένων ξίφος·
τύπω δ' ἐφροτῶς τοῦ νεῦ τῷ πλαγίω,
475 ὄρα πρὸς ἐμφέρειαν εἰκονισμένον
τὸν Νικόλαον εἰς πρόσωπον αὐτίκα.
Καὶ δῆτα προσφῶς τῇ θῆα τυπωμάτων
ἐδοῖτο ἀμπαν ἐκφυγεῖν κερὶν βίας,
εἰς μναῖαν ἄγων θαυμάτων ἀπεφρίτων
480 αὐτοῦ θ' ἑαυτοῦ καὶ τεκόντων τὸν πόθον,
ὕπερ πρὸς αὐτὸν εἶχον ἐντεθραμμένον.
Πάλιν ἀνεμίμνησκε τοῦτον εὐθῆως
τῆς ηλικίας καὶ τὸ τοῦ γόνου μόνον
καὶ πάντα τᾶλλα βίαν ὑπεκκλίνειαι.
485 Οὕτω τὸ λοιπὸν ἐν μέσσις τοῖς βαρβάροις
ἐξηρμένους μάλιστα τοῦ Νικολάου,
θεῶρα τὸν κίνδυνον ἀρηγοτρόπως,
ὀρώμενός τε καὶ βλέπων ὅλος ὅλος·
ἀλλ' ἡ χάρις ἤμβλινε τούτων τὰς κόρας,
490 πρὸς τῆν σχέσιν βλέπουσα τοῦ νεανίου.
Ὅρα καὶ νῦν ἕτερον φρικτὸν καὶ ξένον.
Ἔτερον οὐκοῦν καὶ πάλιν βλέπε θαῦμα
τοῦ παμμεγίστου καὶ θεοῦ Νικολάου.
Πόλις, τὸ Βυζάντιον, ἢ Κωνσταντινοῦ
495 περιφανῆς ἔνεστιν εἰς πᾶσαν χθόνα.
Ἄνῆρ τὸ λοιπὸν εὐλαβῆς, Ἰωάννης,
ταύτη παροικῶν εἰκόνα τῷ μεγάλῳ
περιφανῇ τέταυχεν ἐκ χρυσαργύρου·
ἀπὸ βρέφους πλὴν τὸν πόθον εἶχε ξένον
500 πρὸς αὐτὸν εὐθὺς καὶ πάσῃ περιστάσει
τούτῳ προσεῖχε δεξιῶ παραστάτῃ.
Δεῖσαν οὐκοῦν καὶ πρὸς Ἀδρίαν πλέειν
(αὐτὸς δὲ κόλπος παρ' Ἰόνιον ῥέει),

σφοδρᾶς ταραχῆς προσβαλοῦσης τῷ σκάφει
505 καὶ διελάσαι καὶ διαρρήξαι ἐς μέσον
ἐκ τῆς ἀνάγκης καὶ βίας τῶν κυμάτων
σαφῶς θελούσης, ὁ ξένος νεανίας
σὺν ἐπτὰ προσπλέουσι ἄλλοις εὐθῆως
ἐμβὰς πρὸς ἀκάτιον ὀξέως λίαν
510 τὸν αἰγιαλὸν καταπειλούνται φθάσαι·
ἐγγὺς γὰρ ἦ ναῦς ἤρτο τῷ μεταρσίω,
μήτε πρόσω βαίνουσα, μήτ' ὀπισθίως.
Σφοδρὸν δὲ κύμα τῶν κάτωθεν καχλάσαν
καὶ βραστῆν αἰφνίδιον, ἀφρόν τ' ἐκπύσαν,
515 κλύζει τὸ λεμβάδιον αὐτανόρον τάχος
καὶ τῷ βυθῷ διίωσι τῷ κατωτέρω·
ὁ δ' Ἰωάννης τῷ τάχει τοῦ κινδύνου
" Νικόλαε πρόφθασον " ἐκ ψυχῆς λέγει.
Μόνον δὲ τοῦτο καταλέξει συμφθάσας
520 καὶ τοῦ βυθοῦ πατήσας ἀπλῶς τὰ βᾶθη
τὸν Νικόλαον καθορᾶ παρατυτία·
ὁ δὲ δῆτα τούτον ἐκ χειρὸς ἀνεκλύσει
καὶ πρὸς τὸ πλάτος τῆς θαλάσσης ἐκφέρει·
Ἐξυποδὸς δὲ τὸν φελώνην εὐθῆως
525 κατὰ θαλάσσης ὑφαπλοῖ, τῷ δυστήνω
τούτῳ δ' ἐπεικῶν ἀνατρέχειν εἰς φᾶρος,
ὠρᾶτο σαφῶς ἐν μέσῃ τρικυμία
κατὰ κομάτων, ὥσπερ εἰς γῆν, ἐκτρέχων,
τῆς χάριτος πνεύματι τοῦ Νικολάου
530 λαμπρῶς ἀκλύστως κυβαρόμενος λίαν.
Οὕτω δ' ἐπιστὰς ἀβλαβῆς πρὸς τὴν χθόνα
ἔπεμπε δόξαν, αἶνον εὐχαριστίας,
θεῶ τὰ πρῶτα, δεῦτερον Νικολάω,
πρὸς τὴν πατρίδα καὶ πάλιν σεσωσμένος.
535 Καὶ τοῦτο μέντοι τοῦτον ἔσχε τὸν τρόπον·
συνάψαι δὲ βούλεται ὁ λόγος ἄλλο·
ὅπως δὲ συνέδραμεν, ἀκούειν ῥέπον.
—
Ἡρῆν εορτῆ τῶν Χριστοῦ γενεθλίων

Καίπερ κεκυφῶς τοῖς σιδηροῖς πρὸς χθόνα
540 τῷ θεμιουργῷ προσφύρωσ ἀνεκρότει·

470 σπαίροντας] κωδ. αὐερουαίης. — 473 κωδ. ἴστατο πρὸς μενων. — 477 κωδ. πρὸς φῶς -- τυπομάτων. — 481 ὦν περ] κωδ. κηπερ. — 484 κωδ. ὑπεκκλίνειαι. — 495 κωδ. περὶ φανῆς. — 504 κωδ. πρὸς βαλοῦσης. — 508 κωδ. πρὸς πλέουσι. — 520 κωδ. βίθει. — 534 κωδ. σεσσοσμένους. — 537 κωδ. φύλλ. σμ'. — 538 μετὰ τὸ γενεθλίων ἔλλειμμα φαίνεται μέγα. — 540 κωδ. πρὸς φόρωσ ἀνεκρότει.

ὠδῆ μελῶν δὲ πρὸς τὰς ἀλεκτρούων
 ὠδὰς παρῆκτο καὶ βραχὺ προσωτέρω·
 αἰφνης δ' ὑπὲρ ἤλιον ἔνδοθεν φάος
 πίμπλησεν ἅπαν φολακῆς τὸ χωρίον
 545 καὶ τιε γεραρὸς ἱερῶς ἐσταλμένος,
 ἡδῶς, πολίως, φαλακρὸς τὰ πρὸς τρίχας,
 τούτῳ προσῶν συγκεχυότι λίαν
 "Ἐμὲ" κράζει μέγιστον αἰφνης "ἔκ Μύρων
 ὁ συγγρατῶν ἅπαντα πανσθενῆς λόγος,
 550 σοὶ προστάτην πέπομφεν ἐνθαδὶ μέγαν
 ἀναγελούοντα καὶ χαρᾶς θυμῆριαν
 καὶ χάριτος πλήστοντα μουσουργημάτων,
 δι' ὧν κροτήσεις ἐμμελῶς ἅπαν κλέος
 πάντων ἀγίων καὶ κόρης σὺν ἀγγέλοις.
 555 "Ἰσθι τὸ λοιπὸν, ὡς ὁ θῆρ σαφῶς Δεῦν
 λιπῶν τὸ βιοῦν παρεπέμφθη τῇ κρίσει,
 ἐκκλησίᾳ δὲ καὶ πάλιν ὁ δεσπότης
 ὁῶσει γαλήνην καὶ τιμὴν τῶν εἰκόνων
 ὑπὲρ τὸ πρῶτον ἀδιάσειστον στάσι".
 560 "Ταῦτα κατειπὼν κόμμα βραχὺ βιβλίου
 τούτῳ φαγεῖν δίδωσιν ἐκ χειρὸς φέρων·
 τούτοις δ' ὑπῆρχεν ἡ γραφὴ τοῦ βιβλίου·
 "Ὁ συμπαίτης τάχρον οἰκτιρίζων, Δόγε·
 ὡς οἶκτον αὐχῶν, σπεῦσον ἰκέτας ῥῶσαι,
 565 ἔτι τὸ σύμπαν δυνατῶς ὑπεξάγεις".
 Ὁ δ' Ἰωσήφ ἤσθηε τὰ γεγραμμένα,
 ὑπὲρ μέλι δοκούοντα σὺν τῷ κηρίῳ
 φάρυγγι τούτου καὶ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ.
 Τούτων τελευτούμενων δὲ τῶν τεραστίων,
 570 ἅπαν σιδηροῦν ἐκ μελῶν ἕλων βίρος
 ἐπιπτεν αὐτόματον, ἐκφέρων ψόφον.
 Τούτων δ' ἁπάντων εἰς τέλος ἀφημένων,
 θεία δυνάμει τοῦτον ἀρπάσας ἕλως
 ἐκ τῶν θόλων ἤγεχε μακρὰν αὐτίκα·
 575 μετάρσιον δὲ πρὸς τὸν ἀέρα φέρων
 ἐν ἀναρεί διδῶσι τῇ Κωνσταντίνου,
 ἐν τοῖς Ὀρμίσδου, παντελῶς ὑπὲρ λόγον·

ἐνθα φωνεῖ ἤγειρε ὁῶσαν ἀθρόον
 τῷ Νικολάῳ, τῷ σοφῷ μυροβλύτῃ.
 580 Ἐντεῖθεν αὐτὸν κατὰ τὴν Πέμπτην λόγος
 Χριστοῦ σὺν ἅμα τοῖς σοφοῖς ἀποστόλοις
 ἔταξε μέλπαιν Ἰωσήφ ὁ γεννάδας
 ἐκκλησίας πλήρωμα τῶν χριστωνύμων·
 καν καὶ φανέν πρὸς βάρους τοῖς θύταις τότε,
 585 εἰ Νικόλαος τὴν προτίμησιν ἔχει
 τῶν ἱεραρχῶν, ἡσυχαστῶν, μαρτύρων,
 ἔφη τὸ σύμπαν τῆς σοφῆς μουσουργίας
 τοὺς ἱεροῦς ἅπαντας αὐτοῦ κανόντας
 φθερεῖν παραυτὰ καὶ πυρὶ δοῦναι φλόγα,
 590 εἰ μὴ καὶ Νικόλαος σὺν ἀποστόλοις
 Πέμπτη πρὸς αὐτῇ καταχθεῖθι τὸ τάχος.
 "Ἴνα τὸ λοιπὸν μὴ λάβῃ πέρας λόγος,
 ἅπας δὲ κόσμος ἐκ μέσου τῶν κανόνων
 ἀρθῆ προσφανῶς Ἰωσήφ μελουργίας
 595 Χριστοῦ διακοσμήσῃ τὴν ἐκκλησίαν,
 παρῆτο τοῖς σύμπανι τὰ πεπραγμένα
 καὶ Νικόλαος ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου
 καθ' ἐβδομάδα ταῖς ἕλαις ἐκκλησίαις
 συνευλογεῖσθαι τοῖς σοφοῖς ἀποστόλοις·
 600 ὁ δ' Ἰωσήφ εἴληψε καὶ Θεοῦ γέρας
 τῆς χάριτος μάλιστα καὶ τῶν θαυμάτων.
 Ταῦτα μὲν οὕτως ἐνθαδὶ διαγράψαι,
 ἐκ τῆς θαλάσσης ὑποδείξας σταγόναι·
 ἐκ γεύματος τὸν πίπτον (ἡ παροιμία)·
 605 πρὸς γὰρ τὸ σύμπαν τῶν ἀπειρῶν θαυ-
 μάτων
 τοῦ Νικολάου, τοῦ σοφοῦ μυροβλύτου,
 ἴσως ἐπιλείψει με καὶ χρόνος γράφειν.
 ὅπου γε καὶ νῦν μετριῶς λελογμένων
 ὄρας τὰ κέντρα τῶν κακῶν μωμοσκόπων
 610 φρίσσοντα καὶ πλήττοντα, πλήρου καίριαν.
 "Ἄπερ σεσιώπηται τῷ πάλαι χρόνῳ,
 πρὸς εὐγενῆ τε φράσιν ἡττικισμένην
 ἐλθόντα μῆπω τοῖς σοφοῖς τὰ πρὸς λόγον,

541 κῶδ. μελῶν. — 547 κῶδ. σὺ γκεκυφότι. — 556 κῶδ. κρίση. — 559 κῶδ. ἀδι-
 σισστον. — 569 κῶδ. βιβλίου. — 563 κῶδ. οἰκτιρίζων. — 568 κῶδ. φάρυγγι. —
 578 κῶδ. εἴληψε. — 583 κῶδ. χριστωνύμων. — 585 κῶδ. προτίμησιν ἔχει. — 590 εἰ μὴ
 κῶδ. εἶμι. — 591 κῶδ. κατὰ χθεῖη. — 604 σημειωτῶν τὴν παροιμίαν, ἣτις ἐστὶ παρα-
 λαγή διαφορῶς τοῦ « ἐκ τοῦ γεύματος γινώσκω » καὶ τοῦ « ἐκ τοῦ γεύματος ἡ πηγὴ ». Ὁρα
 στίχων 22 καὶ Corpus paroem. II, σ. 162, 165, 753. — 612 κῶδ. ἡττικισμένην.

- νῶν εἰσφέρουσι πᾶσιν ἐν παρρησίᾳ,
615 καὶ ταῦτα μέτρῳ γραφικῆς εὐρωθυμίας·
ἐγὼ δ' ἐροίμην τοῖς λέγουσι μετρίως,
εἰ ταῦτ' ἀληθῆ μῆδ' αὖτως τῶν θαυμάτων,
ὡς μὴ τυχόντα φράσας τῆς ποικίλης,
620 πῶς θαυματουργός ὁ Νικόλαος; φράσον.
Εἰ δ' ἡ θέσις ἔνεστιν ἀληθεστατή,
πάντως ταῖς πάρεσι; πράγματα λόγου·
ὡς γὰρ χαλιδῶν οὐκ ἔαρ μία φέροι,
καὶ πρᾶξις οὕτως οὐ μία καὶ δευτέρα
τὸν θαυματουργὸν ἀκριβῶς πεφρασμένον·
625 οὐ δ' εἰ ἔκ' μέσου βίψιαι, ὡς βίξαν ἔχον
ἐκ τῶν χθαρμῶν καὶ χθαρμῶν λόγων,
- ἥκιστα πρόπον, οὐδ' εὐσεβὲς τυγγάνει·
οἷ δὲ μὴ πέφρασται τοῖς παλαιτέροις,
το κανὸν οὐδέν· εἰ γὰρ ἔπαν ἐγράφη,
630 ἔδει τεράτων καὶ μᾶλλον Νικολάου·
οὐδ' αὐτὸν σῆμαι, τὸ φρικῶδες εἰ δέον
ὡδε γράφειν πάρεστιν, ὡς τολμητέον
κόσμον βαστάσαι τῆς γραφῆς τὰ βιβλία.
Ἡμεῖς δὲ δῶμεν δόξαν Θεῷ τῷ ἐν
635 τριάδι·
ὕμνουμένῳ πάντοτε, νῦν, εἰς αἰῶνας,
τῷ δόντι τέλος ἐνθαδὶ τῶν θαυμάτων
τοῦ θαυματουργοῦ καὶ σοφοῦ Νικολάου.

XIX

ΜΗΝΙ ΙΑΝΟΥΑΡΙΩΙ Γ.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ,

ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Αὐγάρου.

(Cod. Sab. 242, f. 104a - 140x).

1. Ὅτι μὲν, ὦ φιλάγιον ἄνθρωπιμα καὶ φιλόχριστος συνέλευσις, τὸ τοῖς ἐπ' ἀρετῇ διαλάμψασι καὶ τῆς θείας ἐν μετοχῇ χάριτος καὶ θέσει θεότητος ἡξιωμένοις ἐφετὸν καὶ ἐπέραστον ἐνδιατρίβειν διηγήμασιν τοῖς εὐσεβεῖν προαιρουμένοις, ἡμῖν τε πᾶσιν βέβαιον καὶ φανερόν αὐτῇ τῇ φύσει καθέστηκεν· ἐπειδὴ γὰρ αὐτοὶ τῇ τοῦ 5 παναγίου καὶ ζωαρχικοῦ πνεύματος ἐπιπνοίᾳ καὶ χάριτι ἐρασταὶ τῆς ἄνω δόξης ἀραρότως γεγένηται, καὶ διὰ τοῦτο φίλοι καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τοῦ τῆς δόξης Κυρίου ἡξιώθησαν χρηματίσαι, πᾶσαν τὴν πρὸς σάρκα φιλίαν ὡς δυσειδῆ καὶ βδελυρὰν ὄντως μορφήν ἐξ 10 ἑαυτῶν ἐξοστρακίσαντες, διὰ ταῦτα θαυμαστοὶ ὄντως καὶ ἐπιπόθητοι πάσῃ καθεστήκασι τῇ τῶν εὐσεβῶν ὁμηγύρει, φοβεροὶ δ' αὐ καὶ κατάπληκτοι τοῖς ἀκρατέσιν καὶ τὰ τῆς ψυχῆς ἀρχέτυπα καὶ καθαρὰ διὰ τῆς ἀμαρτίας καταβορβωρώσασιν κάλλη· ὅτι δὲ καὶ τὸ τὴν αὐτῶν ὄση δύναμις μεγαλύνειν καὶ ἔργοις τιμᾶν ὅσῃαν μνή-

Τίτλ.: κῶδ. *ιανουαρίω*. — 7 κῶδ. *ἀραρώτως*. — 8 φίλοι καὶ υἱοὶ] Ἰωάν. εὐαγ. ιε', 14, 15. Λουκ. κ', 36 || τῆς δόξης Κυρίου] Λουκ. β', 9. Κορινθ. 1, β', 8. Αὐτ. 2, γ', 16. η', 19. Ἰακώβ. β' 1. — 9 κῶδ. *δυσειδῆ καὶ βδελυρὰν*. — 10 κῶδ. *ἐξοστρακίσαντες*. — 11 κῶδ. *πᾶσι - - δαῦ*. — 13 κῶδ. *κατὰ βορβωρώσασιν*.

μην εἰς αὐτὸν [τὸν] τούτοις παρασχόντα τὸ σθένος ἀναφέρει τὸ σε-
μνολόγημα, ἢ ἀπόδειξις ἐναργῆς τοῖς φιλομαθέσιν ἀποδίδεικται. Τοι-
γαροῦν καὶ ἡμεῖς, οἱ πάντῃ τῆς τε ἐγκυκλίου παιδεύσεως καὶ τῆς
ἄγαν θεωρητικῆς καὶ πᾶσαν αἴσθησιν ὑπερβαίνουσης ἀληθεστατῆς
5 γνώσεως οὐδὲ ἄκρω δακτύλῳ γευσάμενοι, ὡσπερ τινα νηπίων ψελ-
λίσματα συνεισφέροντες, τῇ πρὸς τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλόανθρωπον
Κύριον τὸν διδόντα "λόγον ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματος" ἐλπίδι θαρρή-
σαντες καὶ ταύτῃ βοηθῶ χρώμενοι μικρά τινα τῆς μετὰ χειρας
ὑποθέσεως λέξομεν, οὐ ψευδεπιπλάστοις ἐννοίαις ταύτην ὑπεραί-
10 ροντες — ἀσεβῆς γὰρ καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀνάξιον πολιτείας —,
ἀλλ' ἂ γραφικῶς ἕως ἡμῶν κατανήσαντα ἔγνωμεν παρά τῶν αὐταῖς
ὑψεσιν ταῦτα ἐροακότων. Ἦδη μὲν οὖν ἐπ' αὐτὴν ἱτέον τὴν τοῦ
λόγου διήγησιν, τὸν τοῦ λόγου δοτῆρα προβεβληκῶς Κύριον μὴ
κατάραν ἀντ' εὐλογίας καὶ ὕβριν ἀντ' ἐπαίνου κομίσασθαι.

15 2. Ἡ μία τοῦτον οὐσία καὶ θεότης καὶ δύναμις ἐν τρισὶν
ὑποστάσεσιν προσκυνουμένη καὶ δοξαζομένη τὰς τῶν ἐνδόξων ἀπο-
στόλων φημί καὶ μαρτύρων προφητῶν τε καὶ ὁσίων καὶ δικαίων
ἀνδρῶν ἀρετὰς διὰ ψυχωφελοῦς συγγραφῆς τῷ κοινῷ τῶν ἀνθρώ-
πων θησαυρίζουσα κατὰ γενεάν καὶ γενεάν συστήματι παμπληθεῖς
20 τῶν προωδευκότων θεοφόρων ἀνδρῶν ἐδωρήσατο ἡμῖν τὰς δωρεάς,
ὡς ἂν μὴ, πρόχειροι πρὸς κακίαν ὑπάρχοντες, πάντῃ τῆς εὐθείας
ἀπακεκλικότες φανῶμεν. Ἐπί τε τῆς προλαβούσης γενεᾶς, λέγω
δὴ τοῦ χριστιανικωτάτου καὶ ἐν ἀγίοις βασιλέως Μιχαὴλ τοῦ τὴν
οὐράνιον ἀνταλλαξαμένου βασιλείαν καὶ ὑπὸ τοῦ ἀθεωτάτου Δεον-
25 τος τοῦ νέου Δωὴκ καὶ τῆς ἀλουργίδος ἀναξίου ἐκβεβλημένου,
ἀνέδειξεν ἡμῖν ὡσπερ τινα νεοφανῆ ἀστέρα τὸν μακάριον καὶ ὅσιον
πατέρα ἡμῶν Εὐστράτιον, πολλοὺς ὄντως ἀνατλάντα αγῶνας καὶ
ἰδρωτάς καὶ τῷ βίῳ ὑπερφερῆ καθεστηκότα μέχρι τῆς βασιλείας

2 κῶδ. ἐναργεῖς. — 3 κῶδ. τοιγαροῦν οὖν. — 5 κῶδ. ὡσπερ τι νηπ. — 7 κῶδ.
διδοῦντα || Ἐφεσ. ζ', 19 || κῶδ. ἐνανοίξει. — 8 κῶδ. τινα. — 9 κῶδ. λέξομεν οὐ
ψευδ' ἐπιπλάστοις. — 11 ἀλλ' α] κῶδ. ἀλλὰ. — 12 κῶδ. ἡτέον. — 13 κῶδ. δω-
τῆρα. — 19 κῶδ. καταγενεάν. — 20 κῶδ. προσδευκότων. — 24 κῶδ. ἀθεοτά-
του. — 25 Δωὴκ] Βασιλ. 1, κ', 7, κβ', 9, 18, 22.

τοῦ ἁγιοθεοῦ καὶ θεοστεροῦς Βασιλείου· οὗ τὸν βίον ἀναγράφασθαι βουλούμενος αὐτὴν ἐκείνην καθικετεύω τὴν ὑπεράρχιον ἀρχὴν καὶ τρισυπόστατον θεότητα ἀκόλουθον καὶ ταύτην τὴν ψυχωφελῆ διήγησιν τῶν προδιαλαμφάντων θεοφόρων ἀναδείξαι, εἰ καὶ πάντῃ τῷ λόγῳ διαλελυμένη καθέστηκεν.

5

3. Ταρσία τίς ἐστὶν χώρα οὕτω καλουμένη, ὑπὸ τὸ θέμα τελοῦσα τῶν Ὀπτιμάτων. Ἐν ταύτῃ παράκειται κώμη ὀνομαζομένη Βιζυτιανᾶς, ἣτις περιφανεστέρα τῆς Ἀρμαθὲμ κεχρημάτικεν, τοιοῦτον ἡμῶν σημαιοφόρον πατέρα καὶ τοῦ παντός κόσμου φωστῆρα τῇ τῶν μεγίστων θαυμάτων ἀστραπῇ κόσμον ὅλον φωτίζοντα, τὸν τρισυμαχίον λέγω Εὐστράτιον, ἀνατεταλκυῖα, Ἐν αὐτῇ ἦν τις τῶν ἐν αὐταρχείᾳ βιούντων, Γεώργιος ἐπονομαζόμενος, μετὰ τῆς οἰκείας συμβίου, Μεγεθους προσαγορευομένης, τοῦ πνεύματος, ὡς οἶμαι, τοῦ ἁγίου προσφόρου αὐτῶν καὶ τὰς τῶν ὀνομάτων θέσεις ἐντεθεικότος· γεώργιον γὰρ ὡς ἀληθῶς πλούσιον τε καὶ ὑπερμέγεθες τῷ Χριστῷ προσήγαγον, πάντα ἠησαυρον ὑπερβάλλον. Ὑπὸ τούτων δὴ ὁ μέγας οὗτος καὶ θεοφόρος Εὐστράτιος γεννηθεὶς καὶ διαπλασθεὶς πλάσιν ἀρίστην καὶ καθαρωτάτην, ἐν παιδείᾳ καὶ νοθεσίᾳ Κυρίου παρ' αὐτῶν ἀναγόμενος, μέχρις εἰκοσαετοῦς χρόνου τῷ θεῷ κάτοχος γεγένηται ἔρωτι.

10

15

20

4. Καὶ δὴ μεμάθηκεν τοὺς ἑαυτοῦ μητρῷοὺς ἐν ταῖς τοῦ Ὀλομπου μέρεσιν ὡσπερ τινὰς ἀστέρας ταῖς ἀρεταῖς διαλάμποντας καὶ τῇ ἀσκητικωτάτῃ διαίτῃ· Γρηγόριος δὲ ἦν ὁ θαυμάσιος πρὸς ὃν ὁ μέγας καὶ προφητικώτατος Ἰωαννίκιος ἐν ἀρχῇ τῆς ἐκ τοῦ κόσμου ἀναχωρήσεως ἀφίκετο καὶ παρ' αὐτοῦ ἐντολὰς τε καὶ τὴν ἐν ὅλῳ τόπῳ συμφέρον αὐτῷ ἐστὶν τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου ἐκείνου

25

2 κῶδ. ὑπὲρ ἀρχιον. — 3 κῶδ. ψυχωφελῆ. — 6 ἐν τῷ θέματι τῶν Ὀπτιμάτων ἔθνος ἦν Ταρσίταια καλούμενον. Constant. Porphyrog. opera ed. I. Meursius. Lugd. Batavorum 1617, σ. 24-26. — 11 κῶδ. ἀνατεταλκυῖαν. ἐναυτῆ. — 12 κῶδ. ἐναυταρχία. — 17 κῶδ. τοῦτον. — 18 κῶδ. δια - - - καθαρωτάτην || ἐν παιδείᾳ καὶ νοθεσίᾳ Κυρίου] Ἐφεσ. ζ', 4 — 22 κῶδ. ὡσπερ τινὰς οὕτω πανταρχοῦ. — 23 Γρηγόριος] Acta sancti Ioannicii ed. I. Van den Ghelyn. Bruxellis 1894, σ. 31-33, 37, 39, 53. — 24 κῶδ. ἐναυτῆ. — 25 κῶδ. ἐφίκετο. — 26 κῶδ. ἐνοίω ε. συμφέρον u. ἔστιν.

οἰκησιν ποιήσασθαι ἀπειλήφει διδασκαλίαν, ὡς ἡ κατ' ἐκεῖνον
ιστορία διαλαμβάνει· σὺν αὐτῷ δὲ τῷ θαυμασίῳ Γρηγορίῳ ὑπῆρχεν
ὁ τε θαυμάσιος καὶ ταῖς ἀρεταῖς διαλάμπων Βασίλειος, ἀλλὰ μὴν
καὶ ὁ ἀσκητικώτατος καὶ θεοφόρος Πέτρος, καὶ σὺν αὐτοῖς Ἄγά-
5 θων καὶ Ἀντώνιος, οἱ θερμότατοι τῆς ἁγίας τριάδος λάτραι καὶ
ταῖς ἀρεταῖς ὡς ἄμπελος εὐθαλής καὶ κατάκαρπος χρηματίζοντες.
Οὗτοι πάντες αὐτάδελφοι ἐκ μιᾶς χρυσῆς ὡς εἰπεῖν γαστρὸς ἀνα-
λάμψαντες, καὶ τὸ οὐράνιον ὄντως καὶ γλυκύτετον μέλι τῆς ἀρετῆς
γεωργοῦντες ἐν τόπῳ τινι. Καλύμνῳ ἐπωνομαζομένῳ, σταδίους πέντε
10 καὶ δέκα ἢ καὶ πρὸς τῆς Προυσαέων πολίγνης ἀφεστηκότι καὶ
πρὸς πόδας τοῦ ἐκεῖσε ὄρους διακειμένῳ, τοῦ ἐπιλεγομένου Τρι-
χάλικος, ὅς ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις τὴν προσηγορίαν ἀντηλ-
λάξαστο Ἀδγάρου προσαγορευθεῖς, ὡς ἐν αὐτῷ εὐνούχων προ-
ασκησάντων.

15 5. Πρὸς τούτους τοίνυν τοὺς θεοφόρους καὶ τῆς πενταρίθμου
τῶν ἁγίων χορείας ἰσοστασίους ὁ θαυμάσιος καὶ μέγας πατήρ
ἡμῶν Εὐστράτιος φυγὰς ἀπὸ τῶν γονέων γενόμενος ἀφίκετο, καὶ
τῷ θαυμασίῳ ἐκείνῳ Γρηγορίῳ προσελθὼν ἤγει μετὰ δακρύων
συναρίθμιον αὐτὸν τοῖς θεοφόροις ἐκείνοις πατράσιν καταστῆσαι
20 καὶ τῷ ἀγγελικῷ σχήματι καταλαμπρῶναι, ὡς μηδὲν ἕτερον τῶν
ἐπὶ γῆς ἐφετῶν ἐπιζητοῦντα ἢ στέργοντα. Ὁ τοίνυν ἡγιασμένος
Γρηγόριος τῇ ἐνούσῃ αὐτῷ θεῖα σοφία καταπραΰνας, καὶ παραι-
νέσειςιν θεοτερπέσειν ρυθμιζὼν τὸν κατὰ Θεὸν αὐτοῦ σκοπόν, φησὶν
πρὸς αὐτόν· «Βιάζουσά ἐστιν τὴν φύσιν, ᾧ τέκνον γλυκύτετον, ἢ
25 τῶν μοναχῶν πολιτεία, καὶ οὐκ ἔχεις ἐπαρκέσαι· πρὸς τε τὸν κά-
ματον τῆς ἀσκήσεως καὶ πρὸς τοὺς παρὰ τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν ἐπα-
νισταμένους ὀριμυτάτους πολέμους, "ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη",

1 κῶδ. κατεκείνον. — 2 ιστορία] λέγει δὲ περὶ τῆς συγγραφῆς τοῦ μοναχοῦ Σάβα,
τῆς ὑπὸ Van den Gheyn ἐκδοθείσης || κῶδ. συνιστῶ δθ. — 3 Βασίλειος] Acta s.
Ioannicii σ. 98. — 4 Πέτρος] οὗτός ἐστι Πέτρος ὁ σημαιοφόρος ὁ ἐν τῇ Ἀτρώα καὶ
πιθανῶς ὁ συγγραφεὺς τοῦ δευτέρου βίου τοῦ ὁσίου Ἰωαννικίου. Asta s. Ioannicii σ.
17-18, 80-63, 81. 120-122. — 5 Ἀντώνιος] Acta σ. 81, 98. — 8 κῶδ. μέλι. —
16 κῶδ. χορείας. — 24 Βιάζουσα] ἐκ τοῦ Μπθ. ια', 12 καὶ Λουκά ις', 16.

κατὰ τὸν μέγαν ἀπόστολον Παῦλον, " πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας"· καὶ πρὸς τούτοις τὴν ἐν ταῖς διακονίαις διηγεκὴ καὶ ἐπιτεταμμένην ταλαιπωρίαν, τὴν τε παρὰ τῆς ἀδελφότητος πάσης προσγινομένην ἐπιπληξίαν καὶ ὀνειδιστικὴν δοκιμασίαν οὐκ ἐνεγκών, 5
θεός μὴ πρὸς τὸν κόσμον ἐπαναζεύξειας καὶ γενήσονται σοι " τὰ ἔσχατα χειρόνα τῶν πρώτων"· καλὸν γάρ ἐστιν μὴ εὐξασθαι, ἢ εὐξασθαι καὶ μὴ ἀποδοῦναι». Τούτων ἀκροατὴς ὁ τίμιος Εὐστράτιος τῶν παρὰ τοῦ θεόφρονος Γρηγορίου λεχθέντων [γενόμενος], παραυτὰ τῶν ἰχνῶν αὐτοῦ ἐφαψάμενος προσετίθει τοῖς δάκρυσιν 10
δακρυα καὶ ταῖς οἰμωγαῖς οἰμωγάς, τοιαῦτα φάσκων πρὸς τὸν σημειοφόρον Γρηγόριον· ὅτι περ " Εἰ καὶ τῆς τοιαύτης κλήσεως ἀνάξιός εἰμι, ἀλλ' ὅμως ὁ εἰς ταύτην με τὴν θείαν ὁδὸν τῆς σωτηρίας χειραγωγήσας Θεός ἐστιν ὅς τῆς ἐμῆς κηδόμενος σωτηρίας πῦρ ἐγκάρδιον ἐντέθεικεν τῇ ἐμῇ ψυχῇ μηδεὶνος ἐτέρου τῶν 15
ἐπὶ γῆς ἐφετῶν ἔχειν, ἀλλ' ἢ τοῦ ἀξιωθῆναι τῆς ἰσαγγέλου ταύτης βιοτῆς".

6. Τούτοις καταπλαγεῖς τοῖς θρηνώδεσιν ἐπιφθέγμασιν ὁ θαυμασίος ποιμὴν, καὶ γνοὺς τῷ πνεύματι " σκευὸς ἐκλογῆς" μέλλειν 20
ἔσεσθαι τὸν παῖδα, ἀποθρίζας αὐτόν, συναριθμοῖν τῇ κατ' αὐτόν συνοδίᾳ πεποίηκεν φωστήρων γὰρ δίκην οἱ ἐν ἐκεῖνῳ τῷ τόπῳ οἰκοῦντες ἅγιοι ὡς ἀληθῶς πατέρες ἐξήστραπτον, τοῖς ἀγῶσι καὶ ταῖς τῶν θαυμάτων ἐπιδείξεσι λαμπρυνόμενοι. Ταύτης ἐπιτυχῶν τῆς ἐφέσεως ὁ μέγας οὗτος Εὐστράτιος, πᾶσαν τὴν ὑπερησίαν προθύμῳ καρδίᾳ καὶ τεταπεινωμένῳ φρονήματι ἀπέναμεν, καὶ παρὰ 25
πάντων λίαν στεργόμενος τῆς φίλης αὐτῷ καὶ συνήθους ἐξαγορεύσεως οὐκ ἠμέλησεν, τῆς τε παννύχου στάσεως καὶ τῆς τῶν θείων λογίων μελέτης, ὑφ' ὧν τὰς τῆς ψυχῆς κόρας φωτισθεῖς

1 Ἐφεσ. ζ'. 12. — 4 κῶδ. ταλαιπωρίαν. — 7 Ματθ. ιβ', 45. Λουκ. ια', 26. — 9 προσέθηκα τὸ γενόμενος. — 10 παραυτὰ] τοῦτο οὕτως ἔγραψα, διορθώσας τὰ ἐν τῷ κώδι: γρηγορ. παρ' αὐτῶν λεχθέντων, τῶν ἰχν. α. ἐφ' ἑαίμα. — 11 κῶδ. οἰμωγαῖς οἰμωγὰς τ. φάσκων. — 16 κῶδ. ἐπιγῆς. — 17 κῶδ. βιοτῆς. — 19 Πράξ. 8', 15. — 20 κῶδ. κατ' αὐτῶν. — 21 κῶδ. ἐνεκείνω. — 22 κῶδ. ἐξήστραπτον. — 26 κῶδ. παραπάντων. — 27 κῶδ. οὐκ ἐμέλησεν.

ὁ καὶ ἡμᾶς Ἡλίας καὶ τῆς τῶν παθῶν Ἰεζάβελ ὀλοθρευτῆς ἐξ
αὐτῆς εἰπεῖν τῆς εἰσόδου κατάπληκτος τῷ ὄντι καὶ θαυμαστός
πᾶσιν γεγένηται, ἀκτημοσύνης τῷ κάλλει τοσοῦτον μορφουμένος,
ὡς μὴ κεκτῆσθαι ἐν τῷ βίῳ τούτῳ πλὴν ὅπερ ἐβέβλητο ἱμάτιον
5 καὶ παλλίον μαλλωτόν, μεθ' οὗ καὶ τὴν τοῦ ελαχίστου ὕπνου ὁ
στερρὸς οὗτος ἀδάμας ἐπετέλει χρεῖαν, καὶ ταύτην ἐφ' ᾧ ἂν ἔτυ-
χεν τόπω ἀνακλιθῆναι αὐτὸν καὶ μικρᾶς ἀναπαύσεως μεταλαβεῖν·
οὐδὲ γὰρ ἐν ταύτῃ τῇ χρεῖᾳ τόπος αὐτῷ ἦ καίτη ἀφώριστο.
Λέγεται δὲ μήτε ὕπτιον αὐτὸν ἀνακλιθῆναι ἀφ' οὗ ἀπετάξατο χρο-
10 νου, μήτε μὴν τῷ ἀριστερῷ μέρει τοῦ σώματος ἀναπεσεῖν ἐν
πᾶσιν τοῖς ἐβδομήκοντα πέντε ἔτεσιν, οἷς ἐν τῇ μοναχικῇ πολι-
τεία διέπρεψεν. Ἄλλ' οὖν οὔτε ἡμέρα αὐτὸν μία καὶ μόνη διέ-
λαθεν, καθ' ἣν τοὺς παρὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου τῷ μακαρίῳ
Δαυὶδ ἐμπνευσθέντας θείους ψαλμοὺς οὐκ ἐμελωδῆσεν· ἔστιν γὰρ
15 ὅτε δις ἢ καὶ τρις τῆς ἡμέρας διὰ σπουδῆς ἔσχεν τοῦτο διελθεῖν,
ὅπερ τοῖς οικείοις αὐτοῦ καὶ γνησιωτάτοις πρὸς αὐτὸ τὸ μακάριον
αὐτοῦ τέλος ἐψανέρωσε μαθηταῖς.

7. Ἐν τούτοις τοῖς παναγίοις καὶ πᾶσαν ὑπερβαίνουσιν αἰ-
σιθήσιν ἀγωνίσμασιν διαλάμποντος αὐτοῦ καὶ ὑπὸ πάντων στεργο-
20 μένου διὰ ὑπερβάλλουσαν ταπεινώσιν καὶ τὴν ἄλλην τοῦ βίου δια-
γωγῆν, ὁ θεοτίμητος ἐκεῖνος καὶ τῷ ὄντι γρήγορος ὀφθαλμὸς τέλει
τοῦ βίου ἐχρήσατο, πολλοῖς μὲν καὶ μεγάλοις θαυματουργήμασιν
πληροφόρησας ἅπαντας, ὡς εὐηρέστησεν τῷ Θεῷ (καὶ γὰρ μέχρι
τῆς δεῦρο ἢ πάνσεπτος αὐτοῦ σορὸς μύρων ἰαματικῶν ἀναβλύζει
25 θαψιλίαν τοῖς μετὰ πίστεως προσιοῦσιν), διάδοχον δὲ καὶ τρόπου
καὶ τῆς προστασίας, ὡς ὁ θεόπτης Μωϋσῆς τὸν τοῦ Ναυῆ Ἰη-
σοῦν, τὸν μακαριώτατον καὶ τῷ ὄντι φερώνυμον καταλιμπάνει· Εὐ-

1 Βασίλ. β, 18', κ', 4, 8'. — 3 κώδ. ~~μετὰ λαβεῖν~~. — 4 κώδ. ~~κεκτῆσθαι~~. — 7 κώδ.
ἀνακλιθῆναι - - μετὰ λαβεῖν. — 8 κώδ. ἀφώριστο. — 10 κώδ. μέρει. — 12 κώδ.
δι' ἐλαθεν. — 14 κώδ. οὐκ ἐμελωδῆσεν. — 15 κώδ. τρεῖς. — 25 θαψιλίαν] οὕτως
ἐν τῷ κώδικι || διάδοχον] πρὸς. Acta Ioannicii σ. 53 § 32a.—26 Δευτερ. λα', 7 κέ.—
27 κώδ. καταλιμπάνει || Εὐστάθιον] τοῦτον ἴσως ὁ μοναχὸς Σάββας νοεῖ ἐν οἷς λέγει
περὶ τινος Εὐσταθίου μονάσαντος πρὸς τῷ τῆς Βιθυνίας κόλπου κλπ, περὶ οὗ ὄρα καὶ τὸ
τούτοις διαφέρον σημεῖωμα τοῦ Van den Gheyn [Acta Ioannicii σ. 52 § 2] καὶ σ. 55 g].

σταθίον· ὅς καὶ αὐτὸς τῆς τοῦ προηγησαμένου ἀρετῆς μιμητῆς
υπαρχὼν καὶ τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτῷ διακονίαν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ
ἄριστα κυβερνήσας, ἵνα τὰ ἐν μέσῳ συντέμῳ, καὶ πρὸς Κύριον
ἀπαίρειν μέλλων, ἐπειδὴ ἔφθασεν ἡ τελευταία ἡμέρα τε καὶ ὥρα ἐν
ἧ ἔδει αὐτὸν τοῦ μὲν κόσμου ἀπάραι, πρὸς δὲ τὴν ἐν Κυρίῳ παρα- 5
γενέσθαι ζωὴν, συγκαλέσας ὁ μακάριος πᾶσαν τὴν ἀδελφότητα
φησὶν πρὸς αὐτούς· "Τὸ κοινὸν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὦ πα-
τέρες καὶ ἀδελφοί, καὶ ἕως τῆς ἐμῆς ταλαιπωρίας ἐπιφθάσαν
ἐννοήσας, παρακαλῶ τὰς μὲν παραδόσεις, ἃς παρὰ τῶν ἁγίων
παραλήψατε πατέρων, ἀπαρατρώτους φυλάξατε, εἰς δὲ τὴν τῆς 10
μονῆς προστασίαν μὴ ἄλλον τινὰ ἐλέσθαι σπουδάσητε, ἀλλ' ἢ τὸν
καρτερικώτατον καὶ τῇ κλήσει καὶ τοῖς πράγμασιν φερωνυμοῦντα
Εὐστράτιον· αὐτὸς γὰρ ἐν τε τῇ καθ' ἡμᾶς πολιτεία μέγιστος
ἀναδειχθήσεται· καὶ τὰ τῆς ὕψους ταύτης μονῆς εἰς πλῆθος καὶ
μέγεθος ἐπαυξήσει θεάρεστα πράγματα". 15

8. Ἐπὶ τούτοις τοῖς τοῦ μακαρίου Εὐσταθίου λόγοις ἅπαντα
ἢ κατ' αὐτὸν ἀδελφότης ἀσμενισαμένη καὶ ἄκοντα τὸν θεοφόρον
ἡμῶν πατέρα Εὐστράτιον προστατεύειν αὐτῶν προβαλομένη ἦν ὡς
ἀληθῶς τὸ τοῦ προφήτου ἐπ' αὐτοῖς φητέρασθαι, πατέρα ἐπὶ τέ-
κνοις καὶ τέκνα ἐπὶ χριστομιμήτῳ πατρὶ εὐφραίνεσθαι· συνήγαγεν 20
γὰρ ἄνδρας ἐκεῖ σημειοφόρους καὶ τῷ ὄντι δῆμον ἀθλητῶν, καὶ—
εἰ μὴ τολμηρὸν εἰπεῖν—ἀγγέλους ἐπὶ γῆς ὄντας, ὡς τὴν ἐκείνων
μιμησαμένους ἐν σαρκὶ πολιτεῖαν. Ἐν τοιαύτῃ τοίνυν πνευματικῇ
πολιτεία ἀναστρεφομένων αὐτῶν ἐξαίφνης ἐφίσταται πλῆθος χα-
λάζης, κατὰ τὸν μέγαν θεολόγον Γρηγόριον, τετριγὸς ὀλέθριον, 25
οὐ σώματα ἀλλὰ ψυχὰς ἀφανίζον καὶ τῷ σκότει παραπέμπον τὰς
μάλιστα ἀσμενισαμένας αὐτῷ καὶ πεισθείσας.

2 κῶδ. ἐμπιστευθ. — 3 κῶδ. κυβερνήσας. — 4 ἀπαίρειν] κῶδ. ἀπερρεῖν || κῶδ.
ἐνφ. — 6 κῶδ. συγκαλέσας. — 9 κῶδ. παραδόσεις. — 10 κῶδ. παρ' εἰληψατε. —
12 κῶδ. καρτερικώτατον κ. τ. κλήσει - - φερωνυμοῦντα. — 13 κῶδ. ἔντεσι. — 15 κῶδ.
ἐπ' αὐξήσει. — 18 κῶδ. προβαλομένη. — 19 Ψαλμ. ριζ', 9 «μητέρα ἐπὶ τέκνοις
εὐφραίνουμένη». Σειράχ κ', 9 «ἄνθρωπος εὐφραίνόμενος ἐπὶ τέκνοις». Παροιμ. ιε', 20
«οὗτος σοφὸς εὐφραίνει πατέρα»· πρὸβλ. γ', 24. — 22 κῶδ. εἰμητολμηρὸν - - ἐπιγῆς. —
25 κῶδ. ἐξίφνης. — 26 κῶδ. παρὰ πέμπτων.

9. Ἄρτι γὰρ τῇ βασιλείᾳ ἐπαναστάντος τοῦ νέου Ἀγαθάβ καὶ
προδρόμου τῆς ἀντικειμένης δυνάμεως, Λέοντος τοῦ θηριοτρόπου
καὶ θηριογνώμονος, καὶ κυνὸς δίκην λυσσήσαντος ἐκδιώξει τῶν ἀνα-
κτορικῶν οἴκων τὸν θεόστεπτον καὶ ἀγιώτατον ἄνακτα Μιχαήλ,
5 ὄν καὶ διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀγαθότητα καὶ ὀρθόδοξον γνώμην
σημείους καὶ τέρασιν ὁ φιλόανθρωπος κατεκόσμησεν Κύριος, ὁ τῆς
εἰρήνης ὄντως αὐτὸς υἱὸς μὴ βουληθεὶς ἐμφύλιον κινῆσαι πόλεμον,
ὡς ἤσθετο τὸν μικρότατον διὰ τὴν τῆς βασιλείας ὕβρεσιν ἐκ Βουλ-
γαρίας μεμητυία χειρὶ καὶ βουλῇ ἐπιστάντα, παραχωρεῖ αὐτῷ τὰ
10 σκήπτρα. Εὐθύς οὖν ὁ κύων εἰς τὰ ἅγια καὶ ὁ δράκων εἰς τὰ
τίμια, καὶ τὸν οὕτως αὐτὸν μετ' εἰρήνης ὑποδεξάμενον δημεύει τε
καὶ τῆς οἰκείας γαμετῆς καὶ τέκνων στερίσκει· τῷ τῶν μοναχῶν
τε ἀμφιάσματι καὶ ἄκοντα καταφαιδρύνας ὁ δεῖλαιος ἐξόριστον ἐν
μῖα τῶν πρὸ τῆς πόλεως νήσων πεποίηκεν. Καὶ ἐπὶ ταύταις κα-
15 τεπαρθεῖς ταῖς ἀτυχεστάταις εὐτυχίαις αἴρεσιν ἐμπνεῖ τῇ ἐκκλη-
σία Μανιχαϊκὴν καὶ τῶν Ἀφθαρτοδοκητῶν ἐφάμιλλον· τὴν γὰρ
πάλαι σβησθεῖσαν τῶν Εἰκονοκαστῶν αἵρεσιν καὶ τῷ σκότει παρα-
ραπεμφθεῖσαν μετὰ τῶν ἐρευξαμένων αὐτὴν ἀνεγείρα· πάλιν ἐσπού-
δασεν. Εὐθύς οὖν τῶν θεοφόρων καὶ ἁγίων πατέρων ἡμῶν ἐξο-
20 ρίαὶ καὶ ὀαρμοί, καθείρξεις τε πολυχρόνιοι καὶ θάνατοι βίαιοι.
Πάντες τοιγαροῦν οἱ εὐσεβεῖν προαιρούμενοι μονάζοντες τὰς οἰκείας
ἀπολιπόντες κατοικίας ἐν ταῖς ὕρεσιν καὶ ἀοικίτοις τόποις ἐχώρησαν.

10. Μετὰ πάντων δὲ καὶ ὁ θαυμάσιος οὗτος καὶ θεοφόρος
Εὐστράτιος, τὴν οἰκείαν ἐάσας μονήν, πρὸς τὸν θεοφόρον καὶ προ-
25 φητικώτατον πατέρα ἡμῶν ἀπαίρει Ἰωαννίκιον (τῆν γὰρ αὐτῷ ἐκ-
παλαι γνωστός τε καὶ κατὰ ψυχὴν στεργόμενος ὅτι μάλιστα), ὁμό-
στεγός τε καὶ ὁμορρύφιος αὐτῷ χρηματίζει, εἴ γε καὶ ἔτυχεν τὸν

2 Λέοντος = τοῦ Ἀρμενίου. — 3 κῶδ. λυσήσαντος. — 9 παραχωρεῖ κτλ.] Θεο-
φάνους χρονογρ. σ. 502-503 Boor. Theoph. contin. σ. 14-17. Σάβα βίος Ἰωαννικίου
§ 16 καὶ σημειώσεις Van den Gheyn ἐν σ. 41. — 10 κῶδ. σκήπτρα || κύων εἰς τὰ
ἅγια] Ματθ. ζ', 6. — 11/14 Theoph. contin. σ. 19-20. — 14 κῶδ. προτῆς - - ἐπι-
ταύταις. — 15 κῶδ. ἀτυχεστάταις - - ἐμπνεῖ. — 21 κῶδ. τοιγαροῦν. — 22 κῶδ.
ἀπολιπόντες - - ἀοικίτοις. — 24/25 Acta sancti Ioannicii σ. 42 καὶ 44.—26 κῶδ.

θεοφόρον ὑπὸ ὄροφῆν εἰσελθεῖν αἰεὶ τοῖς ὄρεσιν καὶ ἀστεγέσιν ἀνα-
χωρητικῶς διαζῶντα. Περιχαρῶς τοίνυν αὐτὸν ὁ παμμάκαρ, ὡς
Ἡλιοῦ πάλαι τῷ Ἑλισσαιέ, προσηχάμενος ἀραρότως τῇ ἀγγελικῇ
διαίτη ἐσχόλαζον, πάσης ἀποχωρήσαντες εαυτοὺς ἀνθρωπίνης
ὀράσεως. Καὶ ὅσα μὲν καὶ οἷα τῷ μεγάλῳ πατρὶ Ἰωαννικίῳ ὁ 5
θεοφόρος Εὐστράτιος θαυμαστὰ καὶ ἀξιέπαινα πράγματα ἐπόμενος
διετέλεσεν, ἀναγκαῖον ἐκθέσθαι· ἀλλ' ἵνα μὴ ἐν τούτοις διατρι-
ψαντες, πρὸς τὰ ἐξῆς ἀποκνέωμεν, τὰ ἐν μέσῳ διαλείποντες ἐπὶ
τὰ ἀπειροπληθῆ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ καταντῆσαι συντόμῳ τῷ
λόγῳ σπουδάσωμεν· ἔξεστιν γὰρ τοῖς βουλομένοις ὀλίγα τινα με- 10
μαθητέναι τὴν κατὰ τὸν μέγαν Ἰωαννικίον περιελθοῦσιν ἱστορίαν.

11. Ἦνίκα γὰρ σὺν τῷ θεσπεσίῳ τούτῳ πατρὶ περιήει τὴν
πασῶν τῶν συγκειμένων ὀρέων ὑψηλοτάτην τοῦ Ὀλυμποῦ ἀκρώ-
ρειαν ὁ τιμιώτατος Εὐστράτιος, λογισμὸς τις αὐτῷ ὑπεσῆλθεν περὶ
τῶν γονέων αὐτοῦ, ἐν ποίᾳ ἄρα τάξει διάγουσιν· καὶ τούτου τῷ 15
πατρὶ Ἰωαννικίῳ ἀποκαλύψας καὶ εὐχὴν αὐτοῦς κρατῆσαι περὶ
τούτου αἰτουμένου, εὐθύμως ἐπένευσεν ὁ μακάριος. Καὶ δὴ ἀμφο-
τέρων τῇ εὐχῇ προσκαρτερούντων ἀμφοτέροις ὁ φιλόανθρωπος ἐπλη-
ροφόρησεν Κύριος· ἤκηχόε· γὰρ ὁ σημειοφόρος Ἰωαννίκιος φωνὴν
ἐπὶ τοῖς γονεῦσιν τοῦ ὁσίου Εὐστρατίου γεγεννημένην τοιάυδε, ἐν 20
τῷ μαρτυρίῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἱσταμένοις· “ Δεῦτε, σὶ εὐλογη-
μένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βα-
σιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου”. Καὶ ταῦτα τῷ θεοφόρῳ διηγη-
σάμενος Εὐστρατίῳ διεβεβαιώσατο καὶ αὐτὸς ταύτης ἀκηκοέναι τῆς
φωνῆς μετὰ τῆς ὁμοίας ὀπτασίας, καὶ ἠγαλλιάσατο, ἀμεριμνίαν 25
πᾶσαν ἐσχηκώς ἐπὶ τούτῳ.

12. Πάσας σὺν τὰς ἀνημέρους ἐκεῖνας καὶ ἀνηλίους ἡμέρας

3 Βασιλ. 3, εἰδ', 19-21 || κῶδ. Ἑλισσαιεὶ πρ. ἀραρότως. -- 7 ἀλλ' ἵνα μὴ] τὸ ἀπὸ
τουῦδε κείμενον τοῦ βίου μέχρι τέλους οὐκ ἐγὼ μετεγραψάμην ἐκ τοῦ κώδικος, ἀλλ' εἰς
τῶν φίλων, ὑπ' ἐμοῦ παρακληθεῖς· διό καὶ τῶν ἐν τῷ κώδικι σφαλμάτων ἢ ἐλλείψεων
(ἐξω τῶν πνευμάτων καὶ τόνων) ἢ δόλωσις γίνεται ἐν τοῖς ἐξῆς, ὡς ἐν τοῖς τοῦ
φίλου χειρτίοις εὐρίσκειται. -- 12 κῶδ. περιήει. -- 13 κῶδ. ἐψηλοτάτην - - ἀκρό-
ρειαν. -- 14 κῶδ. ἐπ' εἰσῆλθεν. -- 19 κῶδ. ἤκηχόε. -- 21, 23 Ματθ. κε', 34. -- 26 κῶδ.
ταῦτο.

τὴν οἰκουμένην ἢ βδελυρωτάτη πασῶν αἰρέσεων ἐπεκράτει, ἀθιω-
τάτη καὶ βαρυτάτη νόσος. Σὺν τῷ τιμῷ καὶ οὐρανοπολίτῃ Ἰωαν-
νικίῳ ὁ θεσπέσιος οὗτος ἐγκατερέθησας, ἐπεισὴ τὰ τῆς ὀρθοδοξίας
ἀμαρύγματα ἐν ταῖς ἀπάντων ὁράσεσιν ἔλαμψαν καὶ ὁ κόσμος τῶν
5 ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων τῇ ἐκκλησίᾳ ἀποδέδοται, οἳ τε σημαιο-
φόροι πατέρες καὶ ὁμολογηταὶ εἰς τὰς οἰκείας ἐπανῆλθον κατοι-
κίας, τότε καὶ ὁ νέος Μωϋσῆς, ὁ μακάριος Εὐστράτιος, πρὸς τὴν
οἰκείαν μονήν, λέγω δὴ τῶν Λύγαρου, παραγενομένου, τοὺς ὡδὲ τε
κάκεισε διεσπαρμένους ἀδελφοὺς συναγαγὼν, τὸ γλυκὺ τῆς ἀρετῆς
10 μέλι ταῖς τῆς ψυχῆς αὐτῶν λαγύσιν ὡς φίλεργος μέλισσα φιλο-
σοφώτατα κατεβάλλετο, πᾶσαν μὲν ἡμέραν ἄσκιος ἐν τοῖς σωμα-
τικοῖς ἔργοις συγκοπιὼν τοῖς ἀδελφοῖς, πᾶσαν δὲ νύκτα ἄυπνος
στάσεσιν καὶ γονυκλισίαις κατατρώγων τὸ οἰκεῖον σῶμα· οὐ μὲν
ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τοῦ κανόνος ψάλμωδιᾷ ἔνδον τοῦ θυσιαστη-
15 ρίου ἰστάμενος ἀπ' ἀρχῆς μέχρι συμπληρώσεως, κατὰ τὴν τοῦ
καθίσματος ὥραν ἐκτενῶς τὸ "Κύριε ἐλέησον" καθ' ἑαυτὸν ἐκε-
κράγει. Ἰνίκα δὲ τῆς ἀναγνώσεως ἀπήρξατο ὁ τυγῶν, αὐτὸς τὰ
ἀναγιγνωσκόμενα ἀπόστως ἐπέλυεν, τὰς τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ
τέκνων πανσόφως ἐπιστηρίζων ψυχὰς καὶ παρακλητικῶς αὐτοῖς
20 τὰ εἰς σωτηρίαν συντείνοντα καταβαλλόμενος.

13. Τίς γὰρ ἐκεῖνου συμπαθέστερος πρὸς τε ψυχικὰ τραύματα
καὶ σωματικὰ συμπτώματα; * * ἦτις τούτου πρὸς τοὺς δεσμένους
εὐθυμώτατος καὶ τὴν ἴδιαν ψυχὴν καταβαλεῖν ἐτοιμώτατα. Καί
γὰρ ἀπὸ τοῦ πλησιάζοντος μετοχίου τῷ ἄστει τῆς Προυσαέων
25 πόλεως ἀνερχομένου αὐτοῦ πρὸς τὸ μοναστήριον ὑπαντᾷ αὐτῷ
ἄνθρωπος αἰτῶν ἐλεημοσύνην· ὁ δὲ συμπαθέστατος οὗτος πατήρ
κατοικτειρήσας αὐτὸν καὶ μηδὲν ὑστερον ἔχων δοῦναι τῷ αἰτοῦντι·
λύσας ὁ περιεβέβλητο παλλίον δίδωσιν αὐτῷ, τὴν τοῦ Κυρίου
φωνὴν ἐκπληρώσας ὁ συμπαθέστατος. Ὡς οὖν αὐτὴν ἑαυτοῦ πέ-

1 κῶδ. βδελυρωτάτη, - - ἐπεκράτει. — 5 κῶδ. ἀποδέδοται. — 6 κῶδ. κατοικ-
κίας. — 10 κῶδ. μέλι, - - λαγύσιν. — 13 κῶδ. γονυκλισίας. — 17 κῶδ. ἐκε-
κράγει. — 21 μετὰ τὸ συμπτώματα δείκνομι μικρὸν ἔλλειμα [ἦτις τούτου κτ.] οὕτως
ἐν τῷ ἀπογράφῳ. — 23 κῶδ. ἐτοιμώτατα. — 27 ὑστερον] τούτου διορθωτέον οἶμαι εἰς
ἕτερον. — 28 Κυρίου φωνήν] Δουκ. α', 41.

φθακεν ὁ συμπαθῆς σντως [τὴν] μονήν, τῶν ἀδελφῶν πυθομένων
 περὶ τοῦ παλλίου αὐτῶς ὑπὸ σφοδροῦ ανέμου αὐτὸ μέσον τοῦ
 ἄλσους ἐκσπασθὲν ἀφανὲς γεγονέναι ἀπήγγειλεν. Τῇ ἐπιούσῃ οὖν
 τις τῶν στρατιωτῶν ὑπαντήσας αὐτῷ καὶ προσπεσὼν ἤπειτο τὸν
 ἵππον, ἐν ᾧ ὁ ὕσιος ἐπικαθήμενος ὤδευεν, ἀπολωλεκέναι τὸν οἰκέτον 5
 φάσκων καὶ ἐν τοῖς οἰκείοις ἀδυνάτως ἔχων ἀπαίρειν· ὁ δὲ τοῖς
 ἐκ στενώσεως δάκρυσιν αὐτοῦ ἐπικαμφθεὶς εὐθυμώτατα ἀποβάς
 παρέχει αὐτῷ, παραγγείλας μὴ ἔξειπεῖν τινι, "ἐπεὶ καὶ αὐτὸν ἀπο-
 λειῖς" φησὶν. Ἐτερος δὲ τις μίας τῶν προσπαρακειμένων τῇ μονῇ
 κωμῶν τὸν ἕνα βουνὸν αὐτοῦ ἀποβαλὼν ἐξελιπάρει τὸν θεοφόρον 10
 πατέρα οἰκτειρῆσαι αὐτὸν τε καὶ τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ δο-
 ναι αὐτῷ ἕτερον εἰς ἀροτρίασιν, ὡς ἂν μὴ λιμῷ διαφθαρή μετὰ
 τῶν οἰκείων αὐτοῦ· ὁ δὲ [τὸν] τὴν τοῦ ζευγηλατείου διακονίαν πε-
 πιστευμένον προσκαλεσάμενος φησὶν πρὸς αὐτόν· "Δός, τέκνον,
 τῷ αἰτούντι ἕνα τῶν τῆς μονῆς βοῶν". Μὴ ἔχων βοῦν ἐκ περισ- 15
 σοῦ διαβεβαιουμένου τοῦ ἀδελφοῦ, τάδε πρὸς αὐτὸν διέξεισιν ὁ ὕσιος
 πραεῖα τῇ φωνῇ· "Ἐντολήν ἔχεις, τοὺς δύο ἅμα βόας δὸς τῷ
 αἰτούντι, οὓς αὐτὸς εἰς ἐργασίαν ἐμπειπίστευσαι". ὁ δὲ τὸ κελυ-
 σθὲν ἐκπεπλήρωκεν τῇ τοῦ ὀσίου ἐντολῇ πειθαρχῶν οὓς τινας
 δύο ἅμα βόας ὁ πένης λαβὼν ἀπήγει ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, εὐχαρι- 20
 στῶν τῷ τῶν ἀγαθῶν δοσῆρι Θεῷ καὶ τὸν ἅγιον αὐτοῦ ἀνομνῶν
 θεράποντα.

14. Οὐ παραλειψω δὲ καὶ ἕτερον ὁμοίως παρὰ τοῦ ὀσίου
 πραγθέν. Ἐν γὰρ τοῖς τοῦ Καταβόλου μέρεσιν προάσκειον ἢ κατ'
 αὐτὸν περιφανεστάτῃ κέκτηται μονή, ὃ καὶ ἐπισκέψασθαι ὁ ὕσιος 25
 βουλόμενος ἀρίσκειτο ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ· καὶ δὴ παλινοδίαν πρὸς
 τὴν μονὴν ποιούμενος ὄρα μέσον τῆς ὁδοῦ ἀνθρώπον τινα νεκρο-
 ειδῶς προσκείμενον καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ θρηνοῦσαν ἐπάνωθεν
 αὐτοῦ, "Ὅπερ ἄρᾶμα ὁ θαυμάσιος οὗτος τῷ πνεύματι νοήσας καλεῖ

1 κῶδ. πυθομένων. — 5 κῶδ. ἀπολελοκέναι. — 8 κῶδ. ἀπώλλεις. — 9 κῶδ.
 πρὸς παρακειμ. — 12 κῶδ. ἀροτρίασιν. — 13 κῶδ. ζευγηλατείου. — 15 βοὸν] ἀπόγρ.
 γοῦν. — 17 κῶδ. πραεῖα. — 20 κῶδ. ἀπίει. — 21 κῶδ. δοσῆρι. — 25 κῶδ. ἀνομνῶν. —
 28 κῶδ. ἐπάνωθεν.

πρὸς ἑαυτὸν τὸ γόναιον καὶ δίδωσιν αὐτῇ δέκα νομίσματα εἰπὼν·
"Ἀπελθε, εἶπε τῷ ἀνδρὶ σου, ὡς ταυῖν ἀνάστα ἐκ τοῦ τοιοῦδε
σχήματος· καὶ γὰρ θανάτου εἶδος οὐκ ἔστιν ἐν σοί". ἦν δὲ οὗτος
χρεωστῶν τὰ δέκα τοῦ χρυσοῦ νομίσματα, καὶ διὰ τοῦτο τῇ τρι-
5 αὐτῇ ἐχρήσατο περιοδία, ὥστε φειδῶς τινος ἀξιοθῆναι αὐτὸν
παρὰ τῶν δανεισάντων τὸ τοσοῦτον ποσόν. Ταῦτα τῷ οἰκείῳ ἀνδρὶ
ἀπαγγειλάσης τῆς γυναικὸς, εὐθύς ἐκεῖνος σὺν προθυμίᾳ τὸ ἐπί-
πλαστον σχῆμα ἐκτιναξάμενος γηθασύνως ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια.

15. Ἐπειδὴ δὲ χρεία τις τὸν μακάριον τοῦτον πατέρα εἰσελ-
10 θεῖν ἐν τῇ Βασιλευούσῃ πόλει πεποιήκεν, τὴν ἐν ταῖς σωματικαῖς
χρεαῖαις στένωσιν τῆς κατ' αὐτὸν μονῆς φιλόχριστοὶ τινες ἐπιστά-
μενοι τὸ κατὰ συνήθειαν τοῖς βασιλεῦσι διδόμενον δημόσιον πα-
ρέσχον τῷ θεοφόρῳ τούτῳ πατρὶ ὑπὲρ λαβῶν καὶ τοῦ Βυζαντίου
ἀπάρας καὶ ἐν τῇ Προυσαέων πολίχνῃ ἀφικόμενος εὗρεν ἅπαντας
15 τοὺς ἐκεῖσε οἰκοῦντας πένητας ἀποκεκλεισμένους καὶ ἐνεχομένους
παρὰ τοῦ εἰς τοῦτο τεταγμένου διοικητοῦ, ὡς ἀποροῦντας δοῦναι
τὴν ἀσυμπαθῆ ταύτην ἀπαίτησιν. Ἐωρακῶς οὖν ὁ θεοπέσιος τὴν
ἀπαραμύθητον τῶν κρατουμένων ἀνάγκην καὶ τὴν τῶν πέλας σω-
τηρίαν προτιμοτέραν τῆς οἰκείας κρίνας, ἐχθαλὼν δίδωσιν αὐτῷ
20 τὰ ἑκατὸν νομίσματα, μακροθυμεῖν περὶ τῶν λοιπῶν ὁ μακάριος
ἱκετεύων αὐτόν. Καὶ δὴ ἐν ταύτῃ τῇ πρὸς τὸν Θεὸν ἱκεσία προσ-
καρτεροῦντος αὐτοῦ παραμυθίας τοὺς θλιβομένους τυχεῖν, τῇ ἐπαύ-
ριον ἢ χριστόφρων καὶ θεοστεφῆς βασίλισσα Θεοδώρα ἀποστέλλει
αὐτῷ διακόσια νομίσματα καὶ τὸ τοῦ μοναστηρίου αὐτοῦ δημόσιον
25 ἰδίως βεβουλλωμένον· ἅπερ δεξάμενος ὁ θεοφόρος οὗτος ἀνὴρ καὶ
εὐχαριστήσας τῷ τῶν ἀγαθῶν δοτῆρι Θεῷ δίδωσιν τῷ τὴν βασιλικὴν
ἀπαιτῶντι ἄνυσιν ὑπὲρ τῆς μονῆς καὶ τῶν στενοῦμένων πενήτων.

16. Τοιαύτη κατεῖχεν τὸν χριστομίμητον τοῦτον συμπάθεια·
οὐκ ἔφερεν γὰρ ἰδέσθαι δακρυρροοῦντά τινα θαψιλῶς, ἢ καὶ στε-
30 ναγμὸν μετὰ θλίψεως ἀναπέμποντα ὁ θαυμάσιος. Καὶ τοῦτον κε-

6 κῶδ. *Θανισιάντων*. — 10 μεταβάσεως τινος τοῦ Εὐσκρατίου πρὸς Βυζάντιον ὁ μο-
ναχὸς μέμνηται. Σάβας [Acta Ioannici, σ. 89 A]. — 11 κῶδ. *αὐτῶν*. — 19 κῶδ.
προτιμωτέραν. — 26 κῶδ. *σωτήρι*. — 29 κῶδ. *δακρυροοῦντα*.

κτημένος τὸν μήτε λόγῳ ὑποβαλλόμενον παμπληθῆ τῆς συμπα-
θείας καὶ ἀγάπης ἔρωτα, οὐ μόνον σωματικὰς δυσχερείας, ἀλλὰ
καὶ ψυχικὰς ἀναλαμβάνεσθαι καὶ ὑπεύθυνον ἑαυτὸν καθιστᾶν ἐτοι-
μώτατος ὑπῆρχεν· καὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ προρρηθέντος μετοχίου ἀνερ-
χομένου αὐτοῦ ὄρα ἄνθρωπὸν τινα μήκοθεν δρόμῳ πολλῷ χρώ- 5
μενον καὶ σχοινίον τῆ οἰκείᾳ κατέχοντα χειρί. Τὸν οὖν τρόπον
τοῦ τοιοῦτου δρόμου τῷ πνεύματι νενοηκῶς ὁ θεσπέσιος, ἡνίκα
ἤγγισεν αὐτῷ ὁ ἀνὴρ, σπουδαίως τοῦ κτήνους ἐν ᾧ ἐπεβεβήκει
ἀποβάς ἐπελάβετο αὐτὸν ἰσχυρότατα, καὶ τὸν τρόπον τοῦ ἀτακτου
ἀνερευνήσας δρόμου καὶ ἀκούσας παρ' αὐτοῦ, ὡς ἀγγόνη ἑαυτὸν 10
ἐπείγεται ὑποβαλεῖν, τὴν αἰτίαν ὡς μὴ ἐπιστάμενος ὁ ὄσιος μα-
θεῖν ἐδυσώπει· ὁ δὲ "Ἀμάρτημα" φησὶν "πέπραχα, γλώσση
ἀνθρωπίνῃ λαληθῆναι μὴ δυνάμενον". Τοῦτο ἀκηκῶς ὁ μακάριος
τῆ οἰκείᾳ δεξιᾷ τὴν τοῦ πάσχοντος χεῖρα κουφίσας ἐπιτίθησιν
τῷ οἰκείῳ αὐχένι καὶ φησὶν "Ἐπ' ἐμὲ αὕτη ἡ ἀμαρτία, ᾧ τέ- 15
κνον, καὶ γὰρ ὑπὲρ ταύτης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀνταποδόσεως ἀπο-
λογίαν παρέχω, καὶ εἰ τοῦτο μὴ ἀθύμει, ἀλλὰ μᾶλλον χαῖρε καὶ
ἀγαλλία καὶ τῆς ἀπευκαταίας καὶ οὐδριου ἀγγόνης ἀπόστηθι".
"Ὁ δὲ εἰδῶς τὸ εὐσυμπάθητον τοῦ ὄσιου καὶ θαυμάσας, πρηνῆς
εἰς τοὺς ἡγιασμένους αὐτοῦ πόδας ἐπιπεσὼν, ἤτελλε σφοδρὰν ἐπι- 20
τίμησιν ἐπὶ τῷ σφοδρωτάτῳ ἐκείνῳ μῶλωπι. Κατηγγήσας οὖν αὐ-
τὸν καὶ ἀποχῆν τῆς κακίας διδάξας ἄνετον ἐκ πάσης ἐπιτιμῆ-
σεως εἴασεν.

17. Οὐ παραλείψω δὲ καὶ ἕτερον, ἐφάμιλλον τῷ προειρη-
μένῳ, διηγῆσασθαι. Γύναιον γὰρ ἐξ ἄλλοδαπῆς ὀρμώμενον, φθόνῳ 25
τοῦ ἀεὶ τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων ἐπιβουλεύοντος Διαβόλου τῷ οἰ-
κειῷ υἱῷ ἐπὶ αἰσχυρᾷ συμμιγὲν ἡδονῇ ἐτεκνοποίησεν μετ' αὐτοῦ·
καὶ εἰς συναίσθησιν ἐληλυθότες μετὰ τὴν ἄθεσμον μῆξιν ἀμφότε-
ροι, ὁμογνωμονήσαντες πρὸς [τοὺς ἐν] τοῖς τοῦ Ὀλύμπου μέρεσιν

1 κῶδ. παντληθῆ. — 2 κῶδ. δυσχερίας. — 4 κῶδ. ἐτοιμώτατος. — 5 κῶδ.
χρόμινον. — 9 κῶδ. ἰσχυρώτατα. — 11 κῶδ. ἐπείγεται. — 16 κῶδ. ἀνταποδοσεως.—
18 κῶδ. ἀγγωνη. — 19 κῶδ. πρηνης. — 21 κῶδ. σφοδρωτάτω ε. μῶλωπι. —
25 κῶδ. ὀρμώμενον. — 27 κῶδ. αἰσχυρᾶν. — 28 κῶδ. μῆξιν.

κατοικοῦντας πατέρας ἀφίκοντο, τῆς ἀναγεστώτης ταύτης μίσεως
 ἀξίαν τὴν ἐπιτίμησιν δέξασθαι καὶ ελεῖος τυχεῖν ἐπὶ μερίστῳ καὶ
 ἀνάτῳ πλημμυελήματι. Διαφόροις οὖν πατράσιν ἐπὶ ἀγχιωσύνη
 βεβοημένοις προσελθόντες καὶ παρὰ πάντων ὡς βδελυκτοὶ ἐκδιω-
 5 γθέντες, πρὸς τὸν θεσπέσιον τούτον καὶ συμπαθέστατον πατέρα
 ὡς πρὸς λιμένα ἄκλυστον ἔδραμον· ὁ δὲ τούτους δεξάμενος καὶ
 τὴν υπερβολὴν τῆς θλίψεως παρακλητικῶς λόγοις παρηγορήσας
 “Οὐδὲν” ἔφη “κακὸν ἔχετε, τέκνα, ἐὰν ὅπερ συμβουλευῶ ὑμῖν
 εὐγνωμόνως ἐπιτελέσητε”. Οἱ δὲ καὶ θανάτου καταφρονεῖν μετὰ
 10 τῆς αὐτοῦ κειλεύσεως διαβεβαιούμενοι ἀποστέλλονται παρ’ αὐτοῦ
 ὁ μὲν ἐν ταῖς τῆς Δύσεως μέρεσιν ἢ δὲ ἐν ταῖς πρὸς ἀνίσχοντα
 ἥλιον κατοικεῖν τόποις, καὶ τούτου γεγονότος ἐν ὀλίγῳ καιρῷ τοῦ
 μοναχικοῦ σχήματος ἡξιώθησαν.

18. Τίς οὖν, ὦ φιλόχριστοι, τοῦ θαυμασίου τοῦδε πατρὸς
 15 ἐκδιηγῆσεται Εὐστρατίου τὸ εἰς συμπάθειαν ἐτοιμώτατον· καὶ ταῖς
 πάσχουσι γὰρ ὡς αὐτὸς πάσχων συνήλγει τε καὶ συνωδύρευτο, ὡς
 οὐδεὶς ἕτερος τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ταῖς ἀδιόρθωτα πλημμυελούσι
 τῷ μελισταγαῖ τῆς παραινέσεως νέκταρι θεληκτέριον εἰς μετάνοιαν
 ἐγένετο. Καὶ οὐ μόνον τὴν Κοριακὴν ἐπιλήρου φωνήν, τὴν λέ-
 20 γουσαν τὸν ἀληθῶς στέργειν προαιρούμενον τὴν ψυχὴν τιθεῖναι,
 ἀλλ’ εἰ δυνατόν ἦν αὐτῷ μυριάκις ἀποθνήσκειν ἐσπούδαζεν, ἢ ἐν
 τῷ τυχόντι θλιβῆναι τὸν πέλας. Δι’ ὃ καὶ ὁ ἀγαθὸς ἡμῶν καὶ
 φιλάνθρωπος Θεὸς ἔργοις τοῦ εὐρακώτατος τε καὶ ἀκηρότατος περὶ
 τοῦ θαυμασίου τούτου πεπληροφόρηκεν ἀνδρὸς, ὡς τὸ ἐξῆς τοῦ
 25 λόγου δηλώσει. Νυκτοποροῦντος γὰρ αὐτοῦ ἐν μιᾷ, καὶ ἐκ τοῦ
 προρρηθέντος προαστείου τοῦ ἁγίου Ἀγαπίου πρὸς τὴν οἰκίαν
 ἀνιόντος μονῆν μετὰ τινος ἀδελφοῦ ὀνόματι Κώνονος καὶ τὴν εὐ-
 θεϊαν ἀπολωλεκότος τρίβον, παρακλειμένου τε τῷ τόπῳ ἀλωδούς
 ξηροχειμάρρου, ὃν δι’ αὐτὸ δύσβατον καὶ ἡμερινῶς διελθεῖν καὶ

15 κῶδ. ἐτοιμώτατον. — 16 κῶδ. συνωδύρευτο. — 20 Ἰωάν. ι', 11. Πρβλ.
 Ματθ. κ', 28. Μάρκ. ι'. 45. — 26 Σάβας μοναχὸς [Acta Ioannicii, σ. 48] «εἰς ἐν τῶν
 Ἀγαυρινῶν μετοχιῶν τοῦ ἁγίου προσαγορευόμενον Ἀγαπίου». — 28 κῶδ. ἀπολε-
 λοκότος.

σκληρότατον ἦν, ὁ θαυμάσιος τὸν σὺν αὐτῷ ἀδελφὸν ἐγνωκῶς
ἀγωνία καὶ φόβῳ συσχεθέντα — ἀτέληνος γὰρ ὑπῆρχεν ἡ νύξ —,
κατὰ διάνοιαν τὸν Κύριον ἐδυσώπει· ὑποδείξει αὐτοῖς τὴν ὁδὸν
καὶ διασωῶσαι πολυτρόπως· ἄφνω δὲ ἐξ οὐρανοῦ φῶς μέγα
ἔλαμψεν περὶ αὐτοῦς καὶ ἕως τῆς μονῆς προηγεῖτο αὐτοῖς. Ἐκα- 5
τέρωθεν μέντοι αὐτῶν σκότος ἦν, ἐπ' αὐτοῦς δὲ μόνους τὸ παρά-
δόξον ἐκαίνα ἔλαμψεν φῶς, μέχρις ὅτε τὰ τῆς μονῆς προαύλια
κατελήφασιν· ὕπερ παράδοξον ὁ ἀδελφὸς θεασάμενος κήρυξ ἀψευ-
δῆς τοῖς ὁμοταγέσιν κεχηρημάτικεν.

19. Φίλος δέ τις τοῦ ἰσαγγέλου τούτου πατρός, προάστειον 10
ἐν τοῖς μέρεσιν ἐκείνοις κεκτημένος, ξύλου παμμεγεθέστατον, ὃ
μογλὸν καλεῖν εἰώθασιν, ἐκ τῶν τοῦ Καταβάλου μερῶν πρὸς τὸ
οἰκεῖον κτῆμα ἀποκομίσει διὰ σπουδῆς ἔσχεν. Συναθροίσας τοιγα-
ροῦν ζεύγη βοῶν ὡσεὶ ἐβδομήκοντα τὸν ἀριθμὸν, καὶ τοῦτο μετὰ
πολλῆς τῆς δυναστείας ἀπάρας, ἐκ διαβολικῆς ἐνεργείας μέσον τῆς 15
ὁδοῦ κρατηθέν, εἰς τινα τόπον ἀσάλευτον ἔμεινεν. Ἐπὶ ἑπτὰ τοί-
νων ἡμέρας βία πολλῇ χρησάμενος μετακινῆσαι αὐτὸ τοῦ τόπου
οὐδαμῶς ἠδύνατο. Ὡς οὖν ἐξηπορήθη ὁ ἄνθρωπος, θηλοῖ τῷ προ-
ειρημένῳ ὁσίῳ ἀνδρὶ βοηθῆσαι αὐτῷ καὶ ταῖς εὐχαῖς αὐτοῦ ὀπλί-
σασθαι κατὰ τοῦ ἀνιστρατευομένου αὐτοῖς Σατάν. Τοῦτο ἀκηκῶς 20
ὁ χριστομίμητος ἐσπευσεν ἐν τῷ τόπῳ παραγενόμενος δὲ καὶ τῷ
ξύλῳ ἐπιβάς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν πεποίηκεν σταυρὸν καὶ εὐ-
θὺς οἱ βόες, ὡς εἶχον δυνάμειως, ἀπάραντες τὸν ὠρισμένον τόπον
κατέλαβον.

20. Τὸ τοιοῦτον δὲ θαῦμα καὶ ἐν τῇ ἑαυτοῦ μονῇ ὁ πανό- 25
σιος εἰργάσατο· πλάκα γὰρ ἐν τοῖς διαφέρουσιν αὐτῷ τόποις ὑπάρ-
χουσαν ἐωρακῶς, τάυτην ἐκσπᾶσαι τοῖς τῆς μονῆς ἀδελφοῖς πα-
ρκελεύσατο· οἳ δὲ μέχρις ὥρῶν πλείστων κεχηρηκότες, ὡσεὶ τριά-
κοντα ὄντες τὸν ἀριθμὸν, ἀπέϊπον τοῦ ἔργου. Μηγνώσει οὖν χρη-
σάμενοι πρὸς τὸν ὄσιον εὐθὺς ἐκεῖνος εἰς τὸν τόπον παρεγένετο, 30
καὶ τοῦ σχοινίου ὀραξάμενος οἰκείαις χερσὶν τὸν κατὰ συνήθειαν

1 κῶδ. σκληρότατον - - ἐγνωκῶτα. — 6 κῶδ. ἐκατέρωθεν - - ὦν. — 23 κῶδ.
ορισμένον. — 28 κῶδ. ἔσπασεν.

στίχον ἐφθέγγετο, καὶ εὐκόλως ὁ λίθος ἀνασπασθεὶς διὰ μαγγάνου πρὸς τὴν μὴν διεκομίσθη, καὶ νῦν ἐστὶν ἐν τῷ μεσαύλῳ θαύματος τοῖς τῶν ὀρώντων αὐτὸν ἐμπιπλῶν ὀφθαλμοῖς.

21. Ἦνίκα οὖν ἡ θεομάχος τῶν Ἀγαρηῶν φυλὴ περὶ τὸ
5 ἄστυ τοῦ Ἀμορίου ἐστρατοπεδεύκει καὶ τοῦτο συνεῖχεν πολιορκοῦσα ἐν ταῖς ἡμέραις Θεοφίλῳ τοῦ δυσσεβοῦς ἄνακτος, μοναχός τις τοῦνομα Ἰωάννης, τὴν τοῦ κελλαρίτου διακονίαν πεπιστευμένος καὶ λίαν παρὰ τοῦ ὕψους δι' εὐθύτητα γνώμης στεργόμενος, ἔφη τῷ τιμίῳ πατρί, ὅτι περ "Ἐκπαλαί τοῦτο ἀκουτίζομαι, ὡς ἀπα-
10 ράδοτον ὑπάρχει τὸ Ἀμόριον". ὁ δὲ ὕψις φησὶν πρὸς αὐτόν "Μὴ πλανηθῆς, ἀδελφέ· μετὰ γὰρ δύο ἡμέρας παραδίδοται". "Ὅπερ καὶ γέγονεν ἐσημειώσατο γὰρ ὁ ἀδελφός τὴν ἡμέραν καὶ ἀψευδῆ ἔγνω τὴν πρόρρησιν τοῦ πατρός.

22. Τίς οὖν, φιλόχριστοι, οὐκ ἐκπλαγεῖται ἐπὶ τοῖς ξενίζουσιν
15 πάντα νοῦν τοῦ ἁγίου τούτου θαυματουργήμασιν; ἐν γὰρ τοῖς τοῦ Καταβόλου μέρεσιν μειζότερός τις γνωστός ὑπάρχων τῷ ἁγίῳ διεβλήθη τῆς τῶν Μανιχαίων βδελυρίας μετέχειν· ἡ δὲ διαβολὴ γέγονεν τοῦτον τὸν τρόπον. Μανιχαῖός τις μιὰ τῶν ἡμερῶν ἐπέστη τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ αἰτῶν ἐλεημοσύνην. Ἀσχολουμένων οὖν αὐτοῦ τε
20 καὶ τῆς συμβίου αὐτοῦ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῶν ἐπὶ τινὶ πράγματι, ἀνεχώρησεν ὁ βδελυρώτατος ἐκεῖνος, μηδὲν εἰληφώς παρ' αὐτῶν. Ἐν τούτῳ κατέλαβεν ἀπόφασις ἐξεληθοῦσα παρὰ τῶν φιλοχριστῶν βασιλέων, λέγω δὴ Θεοδώρας καὶ Μιχαὴλ τοῦ ἑαυτῆς υἱοῦ, πρὸς τὴν βδελυρὰν αἵρεσιν τῶν Μανιχαίων. Ἐκεῖνος τοίνυν
25 ὁ ἄθεος συλληφθεὶς καὶ ὁμολογεῖν τοὺς ὁμοίους αὐτοῦ ἀναγκάζομενος διέβαλεν τὸν προρρηθέντα μειζότερον ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ αἵρεσει. Συλληφθεὶς οὖν πανοικεῖ ὁ ἀνὴρ καὶ πρὸς τὴν Βασιλεύουσαν τῶν πόλεων ἀπαγόμενος εὐθύνας εἰσπραχθησόμενος ἰκεσίαν προσάγουσιν ἡ οἰκεία αὐτοῦ σύζυγος μετὰ τῆς θυγατρὸς τῷ τούτους
30 χειρωσαμένῳ πρὸς τὸν ὕσιον ἀπολυθῆναι. Εὐστράτιον καὶ πάλιν

2 κῶδ. μεσαιῶλω. — 5 κῶδ. ἐστρατοπεδεύκει. — 11 κῶδ. παραδίδοται. — 17 κῶδ. δι' ἐβλήθη. — 19 κῶδ. οἰκεία || ἀπόφρ. αὐτῶν τε. — 22 κῶδ. τοῦτο. — 26 κῶδ. διεβαλλεν. — 29 κῶδ. οἰκεία.

ἀνθυποστρέφειν τάχιστα. Συγχωρηθεῖσαι οὖν αἱ προειρημέναι γυναῖκες τοῦτο πράξει τὴν τοῦ ὁσίου μονὴν σπουδῇ κατέλαβον· μὴνύσει τε χρῆσάμεναι ἕξεισιν πρὸς αὐτάς ὁ σημειοφόρος πατὴρ καὶ τὴν αἰτίαν τῆς πρὸς αὐτὸν ἀφίξεως μεμαθηκῶς λέγει αὐταῖς·
“Ἀπέλθετε ἐν εἰρήνῃ· πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ οὐδὲν κακὸν πεί- 5
σεσθαι οὔτε ὑμεῖς οὔτε ὁ ἀνὴρ· ἀλλ’ ἐπειδὴ μικρὸν ἄτακτος ἐστίν, εἴκοσι μόνον τὸν ἀριθμὸν μαγλάβια τυπτηθῆεις ἀπολυθῆσεται μεθ’ ὑμῶν”. Ταῦτα ἀκούσασαι αἱ προειρημέναι γυναῖκες καὶ συνταξάμεναι τῷ ἀγίῳ ἀνεχώρησαν, καὶ εἰσελθοῦσαι ἐν τῇ πόλει τῇ φρουρᾷ παρεπέμφθησαν μετὰ τοῦ ἀνδρός· τῇ δὲ νυκτὶ ἐκείνῃ ἐωρά- 10
κασιν οἱ τρεῖς ἅμα τὸν ἅγιον τῷ παλλίῳ αὐτοῦ σκέποντα αὐτοὺς καὶ διαβεβαιούμενον μὴδὲν ὑπομένειν πονηρόν. Πρωίας οὖν γενομένης, τυπτηθῆεις ὁ ἀνὴρ τὸν προγεγραμμένον ἀριθμὸν, κατὰ τὴν προφητείαν τοῦ ἀγίου, ἀπελύθη σὺν αὐταῖς, κήρυξ τῶν τοῦ ὁσίου προρρήσεων καὶ θαυμάτων ὑπάρχων ἀψευδέστατος. 15

23. Ἐχω καὶ ἑτέραν πληθὺν θαυμάτων τοῦ τρισμάκαρος τούτου καὶ σημειοφόρου πατρὸς ἡμῶν ἐξειπεῖν, τῶν χαμερπῶς διηγηθέντων παραδοξοτέραν. Ἐκ γὰρ τῆς ἐπονομαζομένης τῶν Βωμῶν μονῆς, ἣ πρὸς ταῖς τοῦ Καταβόλου μέρεσιν διάκειται, ἀκόντος τοῦ τρισμάκαρος τούτου καὶ σημειοφόρου πατρὸς, γύναιον 20
πενυχρὸν ἐπεφθάνει παιδίον ἄλαλον καὶ κωφὸν ὡς ἐτῶν πέντε ἐπιφερόμενον. Γνοὺς οὖν ὁ σημειοφόρος διὰ τῆς [ἐν] αὐτῷ θείας χάριτος τὸ ἐνυπάρχον τῷ παιδί φησὶν πρὸς αὐτήν· “Τί ἐστὶν τὸ συμβάν, ὦ γύναι, τῷ τέκνῳ σου; ἢ δὲ πρὸς τὸν ὄσιον ἔφη·
“Ἰδοῦ, ἀγιώτατε πάτερ, πέμπτον ἔτος διάγει ὁ παῖς, ἀφ’ οὗ ἐκ 25
τῆς ἐμῆς ἀθλίας ἐξεληλύθει γαστρός, καὶ οὔτε ἐλάλησεν, οὔτε ἔκουσεν, ἀλλὰ μὴν οὔτε περιεπάτησεν, νεκρὸς σχεδὸν ἐκ μητριαίων ὠδίνων γωριζόμενος”. Ταῦτα ὁ τοῦ Θεοῦ ἀκηχώως ἄνθρωπος, οἰκτεῖρας τὴν κατώδουνον ἐκείνην γυναῖκα, ἤτησεν δοθῆναι αὐτῷ

7 μαγλάβια=μαγκλάβια. — 19 Βωμῶν μονῆς] ὕρα τὸ τοπικὸν τῆς παρὰ τῷ Ἄλεξίῳ Δημητρίεβσκη [Описание литургических рукописей. Ἐν Κιέβῳ 1895, τ. I, σ. 715 κέ], ἔνθα Ἡλίου Βωμῶν, ἧτοι τῶν Ἐλεγκῶν, ὀνομάζεται. — 16 κῶδ. ἐπεφθάνει. — 22 προσέθηκα τὸ ἐν. ὕρα § 24. — 23 κῶδ. τῷ ἐνυπάρχοντι. — 26 κῶδ. ἐξεληλύθει. — 29 κῶδ. κατοδουνον.

τὸν παῖδα, καὶ τοῦτον λαβόμενος καὶ τῷ ἀγένηι τοῦ ἵππου, ἐφ'
ὄν ἐπικαθήμενος ἦν, ὁ μακάριος ἐπιτεθεικώς, τῷ τοῦ τιμίου καὶ
ζωοποιοῦ σταυροῦ τύπῳ πάντα αὐτοῦ τὰ μέλη σφραγίσας καὶ
ἐπευξάμενος τέθεικεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ εὐθὺς ὁρομαίως ὁ παῖς
5 πρὸς τὴν μητέρα ἀφίκετο, ἀκούων τε καὶ φθεγγόμενος ἀκωλύτως,
εἰς δόξαν τοῦ θαυματοποιοῦ Θεοῦ ἡμῶν. τοῦ διὰ τῶν ἀγίων αὐτοῦ
δοῦλων ἐνδοξάζομένου καὶ τὴν οἰκείαν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἀγα-
θότητα ἐνδεικνυμένου.

24. Πρὸς τὸ οἰκεῖον τοῦ ὀσίου τούτου πατρὸς μοναστήριον ἐκ
10 τοῦ τῆς Προύσης ἄστεος ἀνιόντος ποτέ, ἐπειδὴ κατὰ τὸν παρακεί-
μενον τῷ τόπῳ ἐγεγόνει ποταμὸν, γυναῖκά τινα οἰμωγαῖς περισχι-
ζομένην ὄρα τὸ οἰκεῖον τέκνον τετελευτηκὸς ἐν ἀγκάλαις βαστά-
ζουσαν ἤστυνος πλησίον ὁ συμπαθέστατος γενόμενος ἠρώτα τὴν
αἰτίαν τῆς οἰμωγῆς· ἡ δὲ, ὡς εἶχεν τάχος, δείκνυσιν αὐτῷ τὸ
15 οἰκεῖον τέκνον τεθνατωμένον. Πληγείς σὺν τὴν καρδίαν ὁ θαυ-
μάσιος καὶ παραχρῆμα τοῦ ἵππου ἀποβάς καὶ τὸ παιδίον ἐναγκα-
λισάμενος, μικρὸν τι ἀποχωρήσας τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ σὺν αὐτῷ
ὀδεύοντος ἀδελφοῦ, θεῖς τὰ γόνατα προσήρχετο καὶ ἐπικλιθεὶς
κατησπάσατο τὴν τε κάραν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ στόμα,
20 τὰς ἀκοὰς τε καὶ τὸ στήθος τοῦ βρέφους, καὶ εὐθὺς τὸ ἀναίσθητον
καὶ τεθνηκὸς παιδίον κλαυθμυρίζειν ἤρξατο· ὅπερ παράδοξον ἢ
τεκοῦσα θεωρήσασα ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς ὡσεὶ νεκρά· κρατήσας
δὲ αὐτὴν τῆς χειρὸς καὶ ἀναστήσας παρήγγειλεν μηδὲν εἰπεῖν τὸ
γεγονός, [ἐπεὶ] καὶ αὐθις κατὰ τὴν πρώτην τάξιν τὸ οἰκεῖον αὐτῆς
25 δειχθήσεται τέκνον· ἡ δὲ ταύτην τηρήσασα τὴν τοῦ ὀσίου παραγ-
γελίαν ἀπειλήσεν οὐ μόνον τέκνον ἀλλὰ καὶ γήρους διατροφὴν,
καλῶς αὐτῇ διαγωνισάμενον καὶ αὐτὸν μετὰ τὴν ἐκείνης ἀποβίωσιν
εἰς γῆρας ἐληλακότα, ὡς ἂν καὶ ἐν τούτῳ ἢ τοῦ ὀσίου διὰ τῆς
ἐν αὐτῷ οἰκούσης χάριτος τοῦ ἁγίου πνεύματος δειχθήσεται θαυ-
30 ματουργία.

25. Παίδων ποτέ τῶν πλησιαζόντων χωρίων τῷ τόπῳ ἐκείνῳ
χοίρους νερόντων, ἀλλήλους τε ἐκ φιλοσυμπαθοῦς διαθέσεως, οἷα

φιλεῖ γίνεσθαι, ἀμυνομένων, γλωρὰν καὶ λεπτοτάτην ἀπαιωρήσας
 ράβδον εἰς ἐξ αὐτῶν τῷ ἑτέρῳ κατὰ τῆς μήνεγος ἐπιφέρει
 πληγὴν, καὶ εὐθύς ὁ λαβὼν ἀνάρπαστος ἐκ ζώντων ἐγένετο, ἐκ
 μίας μάστιγος ἔσω τοῦ σώματος τῆς ψυχῆς αὐτοῦ χωρησάσης·
 Περισταντες οὖν οἱ παῖδες, ἐπειδὴ εἶδον τὸ συμβῆν τῷ συνήλικι· δ
 αὐτῶν, τὸν γέλωτα εἰς θρῆνον μεταβαλόμενοι καὶ κοπετὸν οὐκ
 εἶχον ὅ τι καὶ ὀράσειεν. Κατὰ συγκυρίαν δὲ τοῦ θεσπεσίου τούτου πα-
 τρὸς κατὰ παροδὸν ἐν τῷ τόπῳ γεγονότος καὶ τὸν ὄδυρμόν πυνθανομέ-
 νου τῶν παιδῶν, ὡς τὸ συμβῆν αὐτοῖς ἠκηκόει, τούτους μικρὸν ὑποχω-
 ρῆσαι παρακλευσάμενος, θείει τὰ γόνατα ἔγγιστα τοῦ τεθνηκότος προ- 10
 σηΐσατο καὶ ἐμφυσήσας τῷ στόματι αὐτοῦ καὶ ταῖς ἀκοαῖς εὐθέως ἤγει-
 ρεν αὐτὸν καὶ παρέστησεν ζῶντα καὶ ἐρρωμένον τοῖς συνήλικιώταις,
 ἐντολήν αὐτοῖς δοὺς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός· οἷς καὶ βουλομένοις
 εἰπεῖν οὐκ ἐξεγένετο, ἕως τῆς αὐτοῦ πρὸς Χριστὸν ἀναλύσεως.
 Ὡς θαύματος ἀξία ὄντως ὑπάρχει ἢ παρὰ τοῦ θεσβίτου Ἥλιου 15
 γεγενημένη ἐπὶ τῷ τῆς χήρας τῆς ἐν Σαρεφθὰ τῆς Σιδωνίας τοῦ
 παιδὸς ἐκ νεκρῶν ἐξανάστασις, ᾧ φιλόχριστος ἀκοή, καὶ ἰδοὺ πλεῖον
 Ἥλιου ὡδε, ὅσω καὶ ὁ ἀριθμὸς ὑπερφερέστερος.

26. Ἄλλ' ἐφ' ἕτερα με παράδοξα τεράστια πάλιν ὁ λόγος
 ἔλκει τὴν χεῖρα, δεδιώσαν τοιούτοις κατατολμῶν οὐρανόις ὄντως 20
 καὶ θείοις θαυματουργήμασιν οὐ παραλείψω δὲ καὶ τὸ εἰς Θεό-
 δωρον τὸν μονάζοντα τοῦ τρισμάκαρος τούτου πατρὸς γεγενημένον·
 οὗτος γὰρ ὁ Θεόδωρος ἐκ τῶν τῆς Ἐώας μερῶν ἕως τῶν
 Ὀλύμπου χωρῶν πεφθασὼς δεινὸν φόνον, ὅνπερ ἐξ ἐπιβουλῆς τοῦ
 ἀντικειμένου τῆ οἰκεία κατεργάσατο ψυχῆ, τοῖς ἐνταῦθα κατοι- 25
 κοῦσιν ἐξαγορεύσας πατράειν καὶ σχεδὸν παρὰ πάντων ἐκδιωχθεὶς
 διὰ τὸ ὑπερβάλλον τοῦ σφάλματος, πρὸς τὸν μέγαν τούτον τῆς
 διακρίσεως ὀφθαλμὸν ὀρομαίως ἀφίκετο, καὶ τούτου τῶν ἰγῶν
 ἐραφάμενος τὰ ἐσφαλμένα ἀνήγγειλεν ὃ δὲ τοῦτον ὑπτίαις δεξι- 30
 αμενος χερσίν, κατασπασάμενός τε καὶ τῆς θανατηφόρου ἀπογιώ-
 σεως ἀνεγείρας "Θάρσει." ἔφη "οὐδὲν κακὸν ἔχεις, εἰ τῶν ἐμῶν

1 κῶδ. *ἐπιφέρει* καὶ λεπτοτ. ἄπειρω. — 16 Βισθ. β, ιζ', 9-24. — 17 καὶ ἰδοὺ - - ὡς] κατὰ τὸ «καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ (ἢ Σολομῶντος) ὡδε». Ματθ. ιβ', 41, 42.

συμβουλῶν ὑπακούσεις”. Τοῦ δὲ σὺν δάκρυσιν πάντα τὰ κελευόμενα ἐκτελεῖν συντιθεμένου, ἐπιτιμίῳ συμπαθεστάτην διάκρισιν γέμοντι τοῦτον κατησφαλίστατο καὶ ἀπέλυσεν ἐν κελίῳ ἡσυχαστικῶς διαζῆν· γέγονέν τε σκευὸς ἐκλογῆς καὶ τῷ Κυρίῳ ἀπερισπάστως
5 δουλεύσας μετέστη πρὸς αὐτόν, ἀδιάφυστον πληροφορίαν ἐσχηκῶς τῆς ἀφέσεως.

27. Ἐν τούτοις μοναχὸς τις ὀνόματι Τιμόθεος, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ τρυγητοῦ τοῦς ἀμπελῶνας περισκοπῶν, μίᾳ τῶν νυκτῶν κτύπου ἐν τῷ φραγμῷ γεγενημένου ἤσθητο κλεπτῶν δὲ ἔφοδον
10 ὑπονοήσας, ὡς ἔσχε τάχος περὶ τὸν τόπον ἐγένετο καὶ ἐξαίφνης σφηκῶν ἀναρίθμητος πληθὺς ἐπιπίπτει αὐτῷ, ἧς τὴν φοράν οὐχ ὑπέφερον. Δρομαίως οὖν πρὸς τὴν τοῦ τιμίου πατρὸς Εὐστρατίου παραγενόμενος κέλλαν “Ἐλέησόν με” ἐβόα, “ὀσιώτατε, ἀπολλύμενον”, ἅμα καὶ τὸ συμβᾶν διηγούμενος· ὁ δὲ θεοφόρος πρὸς
15 αὐτόν φησὶν “Μὴ ἀρά γε εἰσῆλθον εἰς τὸ στόμα σου”; ὁ δὲ “Οὐχί, πάτερ, ἀλλ’ ἦ τὴν κεφαλὴν καὶ πᾶσάν μου τὴν ὄψιν λυμαίνονται”. Εὐθὺς οὖν ὁ σημειοφόρος τῶν τριγῶν αὐτοῦ ἐπιλαβόμενος καὶ τοῦτον χαμᾶζε προσήρξας καὶ εὐχὴν ἐκτενὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκτετελεικῶς, λάξ τε κατὰ τὴν κοιλίαν καὶ τοῦ στήθους καὶ
20 τῶν κνημῶν τοῦτον παίσας, ἐλευθέρων τοῦτον τῶν σφηκοειδῶς παρενοχλοῦντων Δαιμόνων ἔδειξεν.

28. Σεργίου δὲ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ ἐκ διακονίας μετὰ κτήρους φόρτον ἐπιφερομένου καὶ πρὸς τὴν μονὴν παραγινόμενου, νυκτὸς αὐτόν εἰς τινα κατεληφθείας ποταμὸν ὠλισθήσεν τὸ ζῶον· ὁ δὲ
25 τοῦτο διεγείρει· θέλων καὶ ἐχθαλὼν τὰ τε ἐν ταῖς βραχίσι εἰωθότα φορεῖσθαι ὑπὸ τῶν καμνόντων ἐκ δερμάτων μανίκια καὶ τὰ ἐν ταῖς ποσὶ πέδιλα ὑπεράνω τοῦ φόρτου τέθεικε, καὶ ὡς περὶ τὴν τοῦ ζώου ἀνόρθωσιν ἡσχολεῖτο, ἐκπεπτωκότα εἰς ἀπώλειαν

4 κῶδ. διαζεῖν || σκευὸς ἐκλογῆς] Πράξ. 9', 15 || τῷ Κυρ. ἀπερισπάστως] Κορινθ. 1, 5', 85. — 10 κῶδ. ἐξέσησε. — 11 κῶδ. σφικῶν. — 18 κῶδ. χαμᾶσαι. — 19 τὴν κοιλίαν καὶ τοῦ κτλ.] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. — 20 κῶδ. κνημῶν - - σφικοειδῶς. — 22 κῶδ. κρίσεις. — 24 κῶδ. εἰσέρχεται. — 25 ἀπὸ γρ. τοῦτον. — 26 κῶδ. εἰωθότε || καμνόντων?] κῶδ. καμνῶ. — 27 κῶδ. παίδηλα - - τέθηκε.

ἐχώρησαν. Ἀνελθὼν οὖν καὶ τῷ ὄσιῳ τὸ συμβῆν ὁ Σέργιος διη-
γησάμενος ἤκουσεν παρ' αὐτοῦ, ὡς κατὰ τόνδε τὸν τόπον ὑπὸ
πλατάνου ἐν μέρει τοῦ ὕδατος οὔσης κεκράτηται· ὅς εὐθὺς τὸν
τόπον ἐφθασκώς, ἀψευδὲς τὸ παρά τοῦ ὄσιου ρηθὲν ἐγνωκώς,
ἀνθυπέστρεψεν οἴκαδε.

5

29. Μετὰ τοῦτο εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ἀδελφῶν τὰ ζεύγη τῶν
βοῶν τῆς μονῆς εἰληφάτων πρὸς τὰ τοῦ Καταβόλου μέρη ἐπο-
ρεύοντο, φόρτον ἐν ταῖς ἀμάξαις σίτου καὶ ἐτέρων εἰδῶν ἀποκο-
μιζόντων· ἐπειδὴ δὲ τῆς οδοῦ ἀπάρχεσθαι ἔμελλον καὶ εὐχὴν
ἤτοῦντο τὴν τοῦ τρισμάκαρος εἰς ἐφόδιον, τάδε πρὸς αὐτοὺς διέ-
ξαισιν ὁ προφητικώτατος· “Γινώσκειν ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί,
ὡς κατὰ τόνδε τὸν ποταμὸν πειρασμὸς τις γενήσεται ὑμῖν παρὰ
τοῦ ἐχθροῦ τοῦ ἡμετέρου γένους Διαβόλου· ἀλλὰ μὴ ραθυμῆσητε·
ἢ τῆς Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς τῶν χριστιανῶν
προστάτου καὶ ἀρραγεστάτης βοήθειας ἀντίληψις ὑπερασπίσει ὑμῶν
καὶ τοῦτον ἄπρακτον τῆς ἐπιβουλῆς ἀποπέμψεται”. Ταῦτα διε-
ξελθῶν ἀπέλευσεν αὐτούς· οἱ δὲ τὴν ὁδὸν διανύοντες καὶ τινα πο-
ταμὸν κατειληφότες, ὡς μέσον τοῦ ὕδατος αἱ ἀμάξαι γεγόνασιν,
ἐκωλύθησαν τοῦ πρόσω χωρεῖν· ἐν ἀμηχανίᾳ δὲ οἱ ἄνθρωποι
γενόμενοι τὰς τοῦ ὄσιου σὺν δάκρυσιν ἐπεκαλοῦντο εὐχάς. Καὶ δὴ
ὄρωσιν Αἰθίοπα ὑπερμεγέθη ἐκ τῶν τοῦ ποταμοῦ ὑδάτων ἐκπε-
πηδηκότα, πρὸς τε τῇ γεφύρᾳ ἀνελθόντα καὶ τοιαῦτα βραχίς ἰσχυ-
ραῖς ἀποδυρόμενον. “Οὐαὶ μοι, οὐαὶ μοι ἀπὸ τοῦ κακοτρόπου
Εὐστρατίου! οὐκέτι μοι ἰσχύς ἐλλέλειπται· πάντα γὰρ μου τὰ
μέλη συνέθλασεν”. Καὶ εὐθὺς ἔρριψεν ἑαυτὸν ἐν τῷ ποταμῷ, τὸ
ἄξιον αὐτῷ ἐπικράζων “Οὐαὶ”. Οἱ οὖν ἀδελφοὶ τοῦτο ἑωρακότες
καὶ τοὺς βράς ἀποκινήσαντας εὐθύμως αἰσθόμενοι δόξαν τῷ ἁγίῳ
ἀπεδώκασιν Θεῷ, τῷ διὰ τῶν εὐχῶν τοῦ τρισμάκαρος τούτου πα-
τρὸς ποιῶντι παράδοξα καὶ πᾶσαν φύσιν ὑπεραίροντα πράγματα.

10

15

20

25

30

30. Κλεπτῶν ποτε εἰσελθόντων ἐν τῇ μονῇ τοῦ ὄσιου, μὴ
περιόντος ἐκείσε, καὶ συλησάντων πάντα τὰ διαφέροντα πράγματα

3 ὅς] κῶδ. ὡς. — 20 κῶδ. συνθίχουσαι. — 24 κῶδ. ἐλλέλειπται. — 27 κῶδ.
καταβόλου. — 29 ἀπόγρ. ποιούρεα.

τῆς μονῆς, καὶ κατὰ τὴν ἐπισῶσαν ἡμέραν παραγεγόμενος, ὡς ἔγνω
τὸ πραχθέν, εἰσῆλθεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ πρὸς τὴν εἰκόνα τοῦ
ἁγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου γενόμενος φησὶν αὐτῷ μετὰ παρ-
ρησίας: " Πίστευσον, οὐ μὴ ἐν ταύτῃ σου τῇ σεβασμίᾳ εἰκόνι σὶ
5 ἐν τῷδε τῷ τόπῳ οἰκοῦντες τὸ ἐκ κανθήλης φως παράψωσιν, εἰ
μὴ τὰ ληφθέντα ἀπολαβεῖν ἡμᾶς παρασκευάσης". Ταῦτα εἰπὼν
πρὸς τὸ καρτερικώτατον αὐτοῦ εἰσέδω κελλίον, καὶ ἰδοὺ τῇ ἐπαύ-
ριον οἱ κεκλοφότες ἐν τῷ τῆς μονῆς πυλεῶνι παραγεγόνασιν διη-
γούμενοι, ὡς " Δύο ἡμέρας διοδοσεάντων ἡμῶν κατέλαβεν ἡμᾶς
10 βασιλικὸς τις μετὰ καὶ μονάζοντος ἱεροπρεποῦς, ἀμφοτέρωι λευκοῖς
ἵπποις ἐφεζόμενοι, καὶ μετὰ ἀπειλῆς καὶ θριμείας ἐπιπλήξας
ἀπέριξαντες τοῦ πρόσω χωρεῖν ἕως τῶν ὧδε μετὰ πολλῆς καὶ
σφοδρᾶς ἔγχαγον τάσεως". Ταῦτα οἱ τῆς μονῆς ἀκηκοότες καὶ τὰ
ληφθέντα σῶα εὐρηκότες μηνύσαι ἐχρήσαντο πρὸς τὸν ὄσιον ὅστις
15 ἐξελθὼν καὶ κατηγγῆσας αὐτοὺς καὶ ἐφοδιάσας ὁ χριστομίμητος
ἀπέλυσεν ἐν εἰρήνῃ πρὸς τὰ οἰκεία πορεύεσθαι.

31. Ἐξίστησίν μου τὸν νοῦν τὸ ὑπερβάλλον τῆς θείας χά-
ριτος, τῆς ἐν τῷ ἁγίῳ τούτῳ καὶ τρισμάκαρι πατρὶ ἐνυπαρχούσης
Εὐστρατίῳ, ὦ ἀγαπητοί, καὶ φόβῳ τὴν ψυχὴν μερίζομαι ἐπὶ τοῖς
20 οὕτω θαυμαστοῖς καὶ πᾶσαν διάνοιαν ὑπερβαίνουσαι διηγήμασιν·
καὶ βουλόμενος σιγῆσαι διὰ τὸ ἀνάτιον καὶ χαμερπέες τοῦ νοῦς,
πάλιν δὲ διὰ τὸ μὴ ὅμοια τῷ εἰς γῆν κατακρύψαντι τὸ τάλαντον πο-
νηρῷ δούλῳ ὑποσταίην ἐκ ραθυμίας * . Ἀπὸ τοῦ οἰκείου μετοχίου
τοῦ ἐπονυμαζομένου Δευκάδης ἀνιόντος ποτὲ τοῦ τρισμάκαρος πρὸς
25 τὴν σεβάσιμον μονὴν μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ φοιτητοῦ, ὅρα ἐκ διαστή-
ματος πολλοῦ τὸ ἕτερον τῆς ὁσίας αὐτοῦ μονῆς μετόχιον, ὅπερ
λέγεται τοῦ ἁγίου Κοσμά, πυρίκαυστον ὅλον γινόμενον, καὶ εὐθὺς
ὡς εἶχε τάχους τοῦ ἵππου ἀποβάς καὶ μικρὸν τοῦ συνοδοιποροῦν-
τος αὐτῷ ὑπαναχωρήσας ἀδελφοῦ εὐχῆ τὴν τοῦ πυρὸς ὁρμὴν ἔσβε-

9 κῶδ. διοδοσεάντων. — 11 κῶδ. θριμείας. — 14 κῶδ. ὡστις. — 22 Ματθ.
κα', 24-30. — 23 μετὰ τὸ ἁγαπητοῖς ἐλλείπει τι. — 27 Vita S. Iohannis c. 538
«ἐφ' ἡμέρας [= Ἰωαννικίου] εἰς τὸ τῶν Ἀγαύρων μετόχιον τοῦ ἁγίου Κοσμά κα-
λούμενον».

σεν· ὡς γάρ ὁ συμπαραπορευόμενος αὐτῷ ἀδελφὸς διηγήσατο, ὅτι περ “Τῆς νυκτὸς πανσελήνου οὐσῆς εἶδον αὐτὸν” φησίν, “ὡς ἐξέτεινεν τὰς ὀσείας χεῖρας εαυτοῦ εἰς προσευχὴν, κουφισθέντα ὡσεὶ πῆχυν ἓνα καὶ ἐν τῷ ἀέρι κρεμάμενον, εὐθὺς τε καὶ τὴν ἀντικρὺ ὀρωμένην φλόγα εἰς ἀφανισμόν χωρήσασαν παντελῆ”. 5

32. Ἐν τῇ Βασιλευσούσῃ τῶν πόλεων τούτου τοῦ θεοφόρου εἰσπλέοντος πατρὸς συνέβη κατὰ τὸν τοῦ Τρίτωνος ἕρμον τὸ πλοῖον προσορμίσαι καὶ φησίν τῷ ναυκλήρῳ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος· “Ποίησον ἡμῖν βρῶμα”. τοῦ δὲ ὑψάρια μὴ κεκτῆσθαι διαβεβαιου- 10 μένου, “Ὀλιγόπιστε”, ἔφη ὁ ὄσιος, “ἐν τῷ ἀφικέσθαι προθυμήθητι· καὶ ὄψῃ τῆν τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ ἡμῶν δόξαν”. Τοῦτο οὖν ἐκπληρώσας ὁ προρρηθεὶς ὅτι τάχιστα ναύκληρος εὗρεν κατὰ τὸν αἰγιαλὸν κείμενον ἰχθὺν παμμεγεθέστατον, ὃς τοὺς τε θεασαμέ- νους εἰς ξενισμόν ἤγαγεν καὶ τοὺς πώποτε θηρευθέντας ἰχθύας ὑπερβάλλει μεγέθει φύσεως. 15

33. Ἡ παρὰ τῷ οἰκείῳ ἀνδρὶ ἐπιβουλευθεῖσα λέγω δὴ Βάρδα τοῦ κατ’ ἐκεῖνο καιροῦ καίσαρος χρηματίσαντος καὶ τῆς πρὸς αὐ- τὸν ἐκδιωχθεῖσα συνοικήσεως εὐλαβεστάτη ἄνθρωπος ὀνόματι Θεο- 20 δοσία τοῦτον τὸν ὄσιον πατέρα συγχῶς προσκαλουμένη καὶ τῶν οὐρανοδρόμων αὐτοῦ ἐντροφῶσα εὐχῶν δουλίδα τετραΐζοντι ῥηγγίως συνεχομένην κεκτημένη ἐν τέσσαρσιν ἔτεσιν ὑγιῆ ἀπέλαβεν τρόπῳ τοιῷδε. Μία τῶν ἡμερῶν ἐκεῖσε παραγενομένου τοῦ τρισμακάρος, ὡς μέσον τοῦ τρικλίνου παρεπορεύετο, κύψασα ἢ πιστοτάτη ἐκείνη 25 δουλὴ καὶ τῇ οἰκείᾳ γλώσῃ τὸν χεῖν τῶν ἀγίων αὐτοῦ καὶ ὠραιο- τάτων ποδῶν ἐκλείξασα τῆς συνεχούσης εὐθὺς ἀπελύθη νόσου, τὴν αἰμόρρουν ὑπερακοντίσασα τῇ πίστει καὶ τὸν καρπὸν δρεψα- μένη τῆς πίστεως πολυθαύμαστον.

34. Οὗτος ὁ τὴν ψυχὴν περρωτισμένος Εὐστράτιος οὐ μόνον ἀνθρώπους διὰ τῆς ἐνούσης αὐτῷ θείας εὐεργετεῖ χάριτος, ἀλλὰ

5 κῶδ. ὀρωμένην - - χωρίσαν παντελεῖ. — 7 κῶδ. τρίτωνος. — 8 κῶδ. προ-
σορμίσαι. — 14 ἀπόρρ. θεαμένους. — 18 κῶδ. ἐκείνω. — 22 κῶδ. τέτρασιν. —
23 κῶδ. πιστωμένη. — 24 κῶδ. ὠραιωτάτων. — 25 κῶδ. ἐκλήξασα. — 26 κῶδ.
αἰμόρρουν || Ματθ. θ', 20-22.

καὶ τὴν τῶν κτηνῶν φύσιν· πλησίον γὰρ τοῦ τῆς Προύτης ἄστειος
ἀνὴρ τις ἐν πενίᾳ συζῶν καὶ μηδὲν ἕτερον τῶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
εἰς πορισμὸν κεκτημένος, ἀλλ' ἦ τὴν μετὰ τοῦ οἰκείου κτήνους
τῶν ἐπιτηδείων ἀποκόμισιν, εἴτε ζύλων ἢ ἑτέρου τινός εἶδους,
5 ὑπερ πειράσκειν τὴν σωματικὴν χρεῖαν ἀπεῖχεν ὡς ἡμέραι· πῶλος
δὲ γινετο τοῦ κτήνους εἶδος. Δῖφνης πῆρῳσιν αὐτῷ γεγонуῖαν
αἰσθόμενος ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνάγκη πολλῇ συνεχόμενος—κινδυ-
νεύειν γὰρ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἔμελλ-
λον—, ὡς εἶχε τάχους πρὸς τὸν ὄσιον μετὰ τοῦ πώλου ἀφίκετο
10 ἱκετεύων αὐτῷ παρασχεῖν αὐτῷ ἕτερον, ὡς ἂν μὴ λιμῶ αὐτός τε
καὶ [οἱ] τοῦ οἴκου αὐτοῦ διαφθαρωσίν· ὁ δὲ θεοφόρος πατήρ τοῦ-
τον οἰκτείρας φησὶν πρὸς αὐτόν· “Ὅχι ἔχομεν, ὦ τέκνον, ἕτερον
παρασχεῖν σοι, ἀλλ' οὖν ὁ Κύριος μεριμνήσει τὸ λυσιτελοῦν ὅτι
τάχιστα”. Καὶ συνεξελθὼν αὐτῷ μέχρι τοῦ πυλῶνος, ὕδωρ ἐν ταῖς
15 ἀγίαις αὐτοῦ χερσὶν ἐπιλαβόμενος ἀπὸ τοῦ ἔσθιεν εἰσρέοντος, τοῖς
ὄμμασι τοῦ πώλου ἐπιτίθεικεν τῇ τοῦ σταυροῦ δυνάμει. Εὐθέως
ἀποβληθέντων ὡσεὶ λεπίδων τῶν περρωμάτων ὕγιῃ τοῦτο εἰλη-
φώς ὁ πένης ἀνεχώρησεν εἰς τὰ οἰκεία αὐτοῦ εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ.

35. Προτρέπεται δὲ με ὁ καιρός, ὃ φιλακροάμονες, καὶ το
20 πέρασ τοῦ παρόντος βίου τοῦ αἰοδίου πατρὸς ἡμῶν Εὐστρατίου
ὡς ἐφικτὸν διηγήσασθαι. Μέλλοντος γὰρ αὐτοῦ πρὸς τὴν Βασι-
λεύουσαν εἰσιέναι τῶν πόλεων καὶ τῆς μονῆς τῆς οἰκείας ἀπά-
ραντος, ἐπειδὴ ἐν τοῖς τοῦ Καταβόλου ἐπεφθάκει μέρεσιν, τὸν
γνήσιον αὐτοῦ κατασπασάμενος ὁμαίμονα καὶ τὴν συνήθη πάνου-
25 χον ἐκεῖσε ἐκτετελεκώς ὑμνωδίαν σὺν αὐτῷ παρεκελεύσατο τὰ τῆς
ἐστιάσεως τάχιον ἐπιτήδεια τοὺς ἐκεῖσε καταρτίσαι ἀδελφούς.
Ὡς δὲ τοῦτο διὰ τάχους ἐγεγόνει, συνευφρανθεὶς πᾶσιν ὑπομι-
μήσκει αὐτοὺς δι' αἰνιγμάτων τὰ τῆς ἐξόδου. Ἐπεὶ δὲ τῆς τρα-
πέζης ἀνέστη καὶ τῷ Θεῷ τὴν εὐχαριστίαν ἀπέδωκεν, καλέσας
30 τὸν γνήσιον αὐτοῦ ἀδελφόν, τὸν ὀσιώτατον Νικόλαον, τοῦτο γὰρ

4 κῶδ. ἐπιτιθῶν ἀποκόμισιν. — 5 κῶδ. ὡς ἡμεραι. — 6 κῶδ. πείρῳσιν α.
γεγονέαι. — 17 κῶδ. πειρωμάτων. — 24 κῶδ. ὁμαίμονα. κ. τὴ συνήθει. — 26 κῶδ.
καταρτίσαι. — 28 κῶδ. ἐπειδὴ.

ἦν ὄνομα αὐτῷ, λαβὼν αὐτὸν ἰδιαζόντως λέγει πρὸς αὐτόν· "Γινώσκεις σε βούλομαι, ἀδελφέ, ὡς ἐν τῇ σαρκὶ ταύτῃ ζῶντα οὐκέτι με ὄψει· καὶ γὰρ εἰσελθὼν ἐν τῇ πόλει τοῦ γηίνου τοῦδε σαρκίου ἀπολυθήσομαι. Μὴ οὖν ὀδυρμοῖς καὶ ἀσέμνοις οἰμογαῖς περιβαλῆς σεαυτόν· ταῦτα γὰρ τοῖς μὴ ἔχουσιν ἐλπίδα τῆς μελ- 5
λούσης ζωῆς, κατὰ τὸν ἄγιον ἀπόστολον Παῦλον φησὶν γάρ· "Ἴνα μὴ λυπῆσθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ, οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα"· ἀλλὰ μᾶλλον ἀγαλλιᾶσθητε, ὅτι τῆς μοχθηρᾶς καὶ ἐπωδύνου τοῦ σαρκίου τοῦδε ζωῆς ἀπολύομαι καὶ πρὸς τὸν κύριόν μου καὶ Θεὸν πορεύομαι, ᾧ καὶ δεδούλευκα ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἀπερισπάστως". 10
Ἀλλήλους οὖν οἱ ὅσοι οὗτοι κατασπασάμενοι καὶ μικρὸν προσομιῶσαντες, οὐ γὰρ συγχωρεῖν ἢ φύσις εἶχεν ἀδακρυτὴ τοῦτο αὐτοῦς τὸ διαζευκτικὸν ὑπο[μεῖ]ναι· προσκαλεσάμενος τοὺς ἀδελφούς καὶ πάντα τὰ εἰς σωτηρίαν συντείνοντα [εἰπών], ἐξεληθὼν καὶ ἀσπασάμενος ἅπαντας "Σῶζεσθε" ἔφη· "εἰς γὰρ ὁδὸν μακρὰν ἀπάραι βούλομαι". 15
Οἱ δὲ χάριν τοῦ ἐν τῇ θαλάσῃ πλοῦς τοῦτο εἰρηκέναι τὸν ὄσιον ὑποπτεύσαντες οὐδεμίαν θλίψιν ἢ ταραχὴν περὶ τούτου ἐσχίκασιν.

37. Ὁ μέντοι ἡγιασμένος οὗτος πατήρ ἐν τῷ πλοίῳ εἰσεληλυθώς, αἰσίου τοῦ πλοῦς γεγονότος, διὰ τάχους τὴν Βασιλεῦσαν 20
κατέλαβεν· καὶ δὴ ἐν τῷ τοῦ Ἰουλιανοῦ λιμένι, ὃν δὴ Σοφίας καλεῖν ἢ συνήθεια εἶωθεν, εἰσερχομένου τοῦ πλοίου, βραχεῖ τιτι ὑφάλῳ ἐπιδραμόντος, ὅπῃν ὑπέστη δυναμένην αὐθωρὸν αὐτὸ καταποντίσαι. Τῶν οὖν ἐν αὐτῷ εἰσπλέοντων ἀγνοησάντων τὸ συμβᾶν αἰσθόμενος ὁ σημειοφόρος πατήρ εὐχὴν κατὰ διάνοιαν τῷ ἐτοίμῳ 25
ἔχοντι ὑπακούειν τῆς γηϊαίας δούλοις ἐποιεῖτο πολυτρόπως ἀσινεῖς πάντας τοὺς ἐκεῖσε εἰσπλέοντας διασωθῆναι. Διαφυλαχθέντος οὖν ἀσινῶς τοῦ πλοίου καὶ μήτε μικροῦ ὕδατος ἐκ τῆς γεγεννημένης ὀπῆς εἰσελθόντος ἐν αὐτῷ καὶ τῇ γῆ προσορμισθέντος ἐκβάλλεσθαι τοὺς

4 κῶδ. οἰμογαῖς. — 6 Θεσσαλ. 1, 5, 13. — 7 κῶδ. λυπεῖσθαι. — 8 κῶδ. ἐπωδύνου. — 11 οὗτοι] κῶδ. τοῦτοι. — 12 κῶδ. πρὸς οἰμώζαντες. — 15 κῶδ. σῶζεσθαι. — 23 κῶδ. ἐπιδραμῶν - - αὐθωρῶν. — 26 κῶδ. ἐποιεῖται. — 27 κῶδ. διὰ φυλαχ. — 29 κῶδ. ἐκαστῶ οὗτω καὶ ἐξῆς.

ναυτικούς πάντα διὰ τάχους τὰ ἐν τῷ πλοίῳ ὄντα παρεκελεύσατο
σκόλα· οἱ δὲ τὸ κελευσθὲν διὰ τάχους ἐκτελέσαντες, ὡς μὴ κατα-
λιπεῖν ἐν αὐτῷ εἰ μὴ μόνα τὰ ἐξάρτια, ὑστατος ἀπάντων καὶ
αὐτὸς ἐξιέναι βεβούληται. Ὡς οὖν τοὺς ὠραίους αὐτοῦ καὶ ἀγίους
5 πόδας πρὸς τὴν ἐν τῷ λιμένι ὑπάρχουσαν πλαγίαν κλίμακα ἔστη-
σεν ὁ μακάριος, παραχρῆμα μεστὸν ὕδατος ἐκεῖνο τὸ πλοῖον ἐγε-
γόνει καὶ ἐπὶ τὴν τῆς θαλάσσης ἐπιφανείαν ὠράτο ὕπερ παρά-
δοξον οἱ ἐν αὐτῷ εἰσπλέοντες θεασάμενοι ἐξέστησαν ἐπὶ τοῖς
οὕτως ὑπερανεστηγῶσι πάντα νοῦν τοῦ ἀγίου θαυματουργήμασιν.
10 Καὶ δὴ τῇ ἐπαύριον ὁ νέος αὐτοῦ Ἡλίας ἐν τῷ πατριαρχικῷ
οἴκῳ παραγενόμενος καὶ προτραπείς παρ' αὐτοῦ [τοῦ] τηλικῶδε τῇ
ἀρχι - - - - -

37. - - - - - ωσιν διὰ τινων πληροφορηθεῖσα πραγμάτων,
μηδὲν εἰς τοῦτο διαστάσης, ἀλλὰ χαῖρε ἀμέμπτως τὸν ἐπίλοιπόν
15 σου διατελοῦσα χρόνιον· εἰ δὲ μὴ ἀπαντήσῃς τοῦτο, διὰ τινων
τεκμηρίων πληροφορίαν παρεχόντων σοι τὰ κατὰ σαυτὴν ὡς βούλη
φρόντισον”· ἦ καὶ τὰς ἀπειρους αὐτοῦ θαυματουργίας τὰς μετὰ
τὴν ὀσίαν αὐτοῦ κοίμησιν γινομένας καθ' ἑκάστην ὁρῶσα ἔχαιρεν
καὶ ἠγαλλιάτο, θερμότερα περὶ τὴν ἐλεημοσύνην καὶ τὴν κατὰ
20 Θεὸν σπουδὴν γινομένην.

38. Ἐπεὶ δὲ τῶν ἐνθένδε ἀπαίρειν ἤμελλεν ὁ ὄσιος, τῇ δε-
κάτῃ τοῦ Ἰανουαρίου μηνός, ἡνικά ἢ μνήμη τοῦ πανσόφου καὶ
θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης ἐφειστήκει
(μνήμη), τοὺς ἐκεῖσε ὄντας ἀδελφοὺς προσκαλεσάμενος—ἦν δὲ
25 τὸ τῆς νυκτὸς μεσαίτατον — φησὶν πρὸς αὐτούς· “Ὁ χρόνος τῆς
ἐμῆς ζωῆς ἐν σαρκί, ἀδελφοί, πέρας εἴληφεν καὶ τὸ ποτήριον, ὃ
πάντες ἔπιον οἱ πατέρες ἡμῶν, τὸ αὐτὸ πίνω καὶ γῶ καὶ πορευό-
μαι, εἰ καὶ ἀνάξιος, πρὸς τὸν ἐμὸν δεσπότην καὶ κύριον, ὃ καὶ
ἐκ νεαρᾶς δεδούλευκα τῆς ἡλικίας. Λοιπόν, τέκνα μου ἀγαπητά,

4 ἀπόρ. βεβεβούληται. — 9 κῶδ. ὑπερ ἀνεσι. — 12 μετὰ τὸ ἀρχι[ερατικῆ
καθέδρα] χάσμα, καθὰ φαίνεται, μέγα ὑπάρχει.—13 κῶδ. πληροφορηθεῖς. — 19 κῶδ.
θερμωτέρα. — 24 ὀβελιστέον τὸ δεύτερον τοῦτο μνήμη. — 26 ποτήριον] Ματθ. κ'
22. Μάρκ. ι', 38-39. Κορινθ. 1, ι', 21.

τὴν παρακαταθήκην, ἣν παρά τε τῶν προηγησαμένων πατέρων
καὶ παρ' ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ εἰλήφατε, φυλάξατε καὶ τὸ ἐμπι-
στευθέν ἐν ὑμῖν τῆς ἀρετῆς τάλακτον πολυπλασιάσαι σπουδάσατε,
ἵνα μὴ τὴν τοῦ ἀπηγορευμένου καὶ πονηροῦ δούλου μερίδα κλη- 5
ρώσησθε. Ἐπίγνωτε, ὅτι πάντα τὰ παρόντα πρόσκαιρα ὄντα τα-
χεῖαν τὴν μεταβολὴν ἔχει καὶ ἡμεῖς εἰς καθ' εἰς τῶν ἐνθένδε
μεταχωροῦμεν καὶ πρὸς τὸν κοινὸν δεσπότην πορευόμεθα. Σπου-
δάσατε οὖν τῆς τῶν σωζομένων μερίδος ἀξιοθῆναι καὶ τῶν ἀπ'
αἰῶνων ἀγίων συγκληρονόμοι γενέσθαι· ὁ γὰρ μὴ τῇ στενῇ ὁδῷ
τῶν τοῦ Χριστοῦ ἐντολῶν πορευόμενος, ἀνώνητα μεταγούς, εἰς 10
αἰῶνας αἰῶνων τιμωρηθήσεται. Τοιγαροῦν, τέκνα, σώζεσθε καὶ
Κύριος ἔσται μεθ' ὑμῶν". Ἐπὶ τούτοις τοῖς θεαρέστοις λόγοις
τὸ ὑπόλοιπον τῆς νυκτὸς διεληθών, ἐπειδὴ ὁ τοῦ κανόνος ἐφεστήκει
καιρὸς, ἀρξαμένων αὐτῶν τῆς δοξολογίας καὶ τὴν ἕκτην συμπλη-
ρωσάντων ᾠδὴν, ὡς εἶδεν ἑαυτὸν ἠτονηρότα, μικρὸν σιγῆσαι αὐ- 15
τοὺς παρεκλεύσατο. Κατασφραγισάμενος οὖν καὶ ὑψοῦ τὰς χεῖρας
ἄρας, τό τε ὄμμα πρὸς οὐρανὸν ἀνατείνας, "Εἰς χεῖράς [σου]" ἔφη,
"Κύριε, παρατίθημι τὸ πνεῦμά μου"· καὶ ἐξάρας τοὺς πόδας, ὡς
ὁ πάλαι Ἰσραὴλ, παρέδωκεν τῷ Κυρίῳ τὸ πνεῦμα, ζήσας τὸν
ἅπαντα τῆς ζωῆς αὐτοῦ χρόνον ἔτη ἐνενήκοντα πέντε, ἀποκειρά- 20
μενος ἐν αὐτῶν εἰκοσι, ποιήσας δὲ ἐν τῇ μοναδικῇ πολιτείᾳ ἔτη
ἑβδομήκοντα πέντε.

39. Εὐθύς οὖν ἦν ἰδεῖν τοῦ πλήθους τοῦ ἐν τῷ Βυζαντίῳ σφο-
δρὰν ὅτι μάλιστα*· οἱ μὲν γὰρ τῶν αὐτοῦ ἀμφίων, ἕτεροι δὲ τῶν
τριχῶν ἤ τινος τῶν ἐκ τοῦ πολυάθλου αὐτοῦ σώματος μελῶν εἰς 25
φυλακτήριον ἄραι ἠπεύγοντο. Ἐν τούτοις γυνή τις, ἔγγιστα τοῦ
μετοχίου ἐκείνου καταμένουσα, θλάσμα κατὰ τοῦ μηροῦ ἐκ συμπτώ-
ματός τινος ὑποστάσα κληήρης κατέκειτο ἐπὶ ἔτη δέκα ἑπτὰ, ἐπὶ
τοῖς οἰκείοις ποσὶν στήναι ἢ βαδίσαι μὴ σθένουσα. Αὕτη ἐν φο-

4 πονηροῦ δούλου] Ματθ. κε', 26. Λουκ. ιθ', 22. — 5 κῶδ. ἐπίγνωται. — 8 σω-
ζομένων] Λουκ. ιγ', 28 κέ. — 9 στενῇ ὁδῷ] Ματθ. ζ', 14. — 11 κῶδ. σώζεσθαι. —
15 κῶδ. ἠτοιμάσθαι. — 16 κῶδ. ὑψου. — 17/18 Λουκ. κγ', 46. — 20 κῶδ. ἐνετίξ.
- - ἀποκηρ. — 27 κῶδ. συμπτώματος.

ρείω βληθεῖσα ἀνεκομίσθη πρὸς τὸ τοῦ ὁσίου λείψανον, καὶ ἐπειδὴ
κατασπάρασθαι ἤξειώθη, αἰτησαμένη τὴν προειρημένην ἀνθρωπὸν
Θεοδοσίαν καὶ λαβοῦσα μερίδα τῶν ἐν τῷ πώγωνι αὐτοῦ τριχῶν
τέθεικεν εἰς τὸν ἀλγοῦντα μηρὸν ὀψίας καὶ ἀφύπνωσεν, καὶ ὄρα
5 τὸν σημαιοφόρον τοῦτον πατέρα σφραγίδα αὐτὴν ποιῶντα καὶ τὸ
“Ἀνάστα· οὐδὲν κακὸν ἔχεις” πρὸς αὐτὴν λέξαντα. Καὶ δὴ ἀνα-
στάσα περὶ τὸ διάφανον οἰκείοις βραδίξουσα ποστὴν ἕως τοῦ τόπου
[αὐτῆς] παρεγένετο, βοῶσα μεγάλη τῇ φωνῇ τὸ θερμὸν τῆς εἰς
αὐτὴν τοῦ ἁγίου ἐπισκέψεως. Πάντες τοίνυν οἱ γείτονες καὶ οἱ
10 γνωστοὶ αὐτῆς θεωρήσαντες τὸ εἰς αὐτὴν γινόμενον θαῦμα ἐξέ-
στησαν· ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας συναφθεὶς αὐτῇ ἀνὴρ
τῆς τῶν Εἰκονομάχων αἵρετικῶν μερίδος ὑπαρχῶν καὶ τῶν τῷ
ἀγγελικῷ σχήματι λαμπρυνομένων ἐχθρὸς ἀδιάλλακτος—καὶ τοῦτο
γὰρ ἡ ἄθεος αὐτὴ κέκτηται αἵρεσις—, εὐθύς ὡς εἶχε τάχους ἐν
15 τῷ τόπῳ γέγονεν, τὴν αἵρεσιν αὐτοῦ ἀναθεματίζων καὶ τοὺς τὸ
ἅγιον σχῆμα ἐνουβρίζοντας, καὶ ὁμολογῶν τὴν ὀρθόδοξον πίστιν
κρατεῖν τε καὶ φυλάττειν ἀσάλευτον, ὡς φωτὸς οὖσαν καὶ ζωῆς
πρόξενον καὶ τὴν τῶν οὐρανῶν χαριζομένην βασιλείαν.

40. Τῆς οὖν συνήθους ἐπὶ τῷ ἱερῷ ἐκείνῳ στήγει ἐπιτελου-
20 μένης ὕμνωδίας, καὶ φωταψίας δαψιλοῦς ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ὑπὸ
τῆς πιστοτάτης Θεοδοσίας γινομένης, τῇ ἐστῆς τῷ ἱερῷ καταταθει-
κότες αὐτὸν γλωσσοκόμῳ, ἀνεωγμένῳ ὄντι διὰ τοὺς ἐκαῖσε ἀποκο-
μιζομένους ἀρρωστούς, τὴν τῶν ἡμερῶν ἐνάδα ἀνέμενον. Καὶ δὴ
τὰ τρίτα τῆς τοῦ ὁσίου κοιμήσεως πεφθασότα ἰδοὺ τρεῖς νεανίσκοι
25 καὶ γυνὴ μία ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων ὀχλούμενοι· ὁρμαίως ὑπὸ
τῶν ἐνοικούντων ἐν αὐτοῖς πνευμάτων ἤκασιν ἐλαυνόμενοι, καὶ ἡ
μὲν γυνὴ μετὰ τοῦ ἐνὸς νεανίσκου κατ’ αὐτὴν τὴν ὥραν ἠλευθε-
ρώθησαν τῆς ἐκ τῶν Δαιμόνων μάστιγος, οἱ δὲ ἕτεροι δύο ἐκαῖσε
προσκαρτερήσαντες, τῇ ἐνάτῃ ἡμέρᾳ καὶ αὐτοὶ ἰαθέντες εἰς τὰ
30 οἰκεία σωφρονοῦντες ἀπέβηθον.

41. Πρεσβύτερος δὲ τις μιᾶ τῶν ἡμερῶν ἐξεληθὼν τοῦ οἴκου
αὐτοῦ καὶ εἰς τινα χρεῖαν ἀπιῶν αἴφνης κατέπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς.

1 κῶδ. φορέω. — 3 κῶδ. πόγωνι. — 8 προσεθηκα τὸ αὐτῆς.

καὶ ἡμίτηρος γεγονώς, ἐλεεινῶς ὑπὸ τῶν παρατυχόντων φιλοχρί-
στων βασταζόμενος εἰς τὸν οἰκεῖον οἶκον ἀπεκομίσθη. Ὀλίγας δὲ
τινας ἀκίνητος ἡμέρας γενόμενος καὶ τὴν αἰφνιδίως ἐπελθοῦσαν
αὐτῷ ἀποδουράμενος συμφορὰν, ἀκηχώως περὶ τοῦ αἰδίου τούτου
πατρὸς, τάχος μετὰ τῆς κλίνης βασταζόμενος ἐνταῦθα κατέλαβεν, καὶ 5
πλησίον τοῦ ἁγίου ἐκείνου γλωσσοκόμου ἀποταίει δάκρυσιν τὸν ἅγιον
ἐλεῆσαι αὐτὸν καθικέτευεν καὶ τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἐπιφανεῖς ὁ συμπαίτης
οὗτος καὶ μέγας ἰατρὸς φησὶν αὐτῷ ἐμβριμώμενος· “Τί βῆσς πρὸς με
σὺν δάκρυσιν; τοῦτο οὐκ ἄλλοθιέν σοι γέγονεν, ἀλλ’ ἦ ἐκ τῆς πολλῆς
ὑπερηφανίας καὶ τῶν ἀτάκτων ρημάτων καὶ ὄρκων, οὓς διὰ στό- 10
ματος προφέρεις ἰσραὺς τυγχάνων. Δὸς σὺν λόγον μηκέτι οὕτως
ἐπίορκος ὑπάρχειν, ἀλλὰ καὶ τῇ ταπεινώσει ἑαυτὸν κοσμεῖν, καὶ
ἀπολυθῆσαι τῆς νόσου ὅτι τάχιστα τῇ δυνάμει καὶ χάριτι τοῦ φι-
λανθρώπου Θεοῦ ἡμῶν”. Ὁ δὲ ἐν αὐτοῖς τοῖς ὕπνοις ἐπομωσά-
μενος τῷ ἁγίῳ, δοὺς αὐτῷ ὁ ὅσιος χεῖρα ἀνέστησεν αὐτόν. Σύν- 15
τρομος σὺν γεγονὼς ὑγιῆς ὡς μηδέποτε λώβην τιὰ ὑποστάς ἀνέ-
θαρεν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

42. Ἐτέρος δὲ τις ἐργαστηριακὸς ὑπάρχων, χειραγωγούμενον
τὸν οἰκεῖον ἀπήγαγεν παῖδα πρὸς τὸ ἅγιον ἐκεῖνο λείψανον, ἐκ
λοιμικῆς νόσου [πάσχοντα, καὶ] τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπιχρίσας 20
ὑγιῆ καὶ τρανῶς καθορῶντα ἀπέδειξεν ὕπερ ἀπολαβῶν ὁ πατήρ
αὐτοῦ ὡς μηδέποτε πῆρωσίν τινα πεπονθότα ἀπῆει χαίρων ἐν
τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

43. Καὶ ἄλλος δὲ τις ἀσχοῦ δίχην πεφουσημένος ἕως τῶν ὠδῶ
ἀφίκετο, καὶ μὴ δυνάμενος κλιθῆναι καὶ κατασπάσασθαι τὸ τίμιον 25
λείψανον, αἰτήσας ἀπομύρῃσαι τὸ τε μέτωπον τοῦ πατρὸς καὶ τὰς
χεῖρας τοὺς ἐκεῖσε προσκαρτεροῦντας ἀδελφούς, καὶ πιὼν τὸ τοιοῦτον
ἀπομύρῃσμα εὐθύς - - - - -

44. - - - μένη καὶ ἐπαλειψαμένη ἔστη παραυτὰ ἡ ρύσις τοῦ αἵ-
ματος καὶ ἀπῆει εὐχαριστοῦσα τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ θεράποντι. 30

20 κῶδ. λοιμικῆς || προσέθηκα τὸ πάσχοντα καὶ || κῶδ. ἐπιχρίσας. — 22 κῶδ.
πιέρωσιν - - ἔπειτα. — 26 κῶδ. ἀπομύρῃσαι. — 28 μετὰ τὸ εὐθύς ὑπάρχει χάρμα. —
30 κῶδ. ἔπειτα.

45. Ἄλλος δὲ τις, τετυφλωμένους ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς, χει-
ραγωγούμενος ἀφίκετο ἐν τοῖς ἐκεῖσε, καὶ κατασπασάμενος τὸ τί-
μιον σῶμα τῆ ἐπαύριον ἀπῆλθεν βλέπων τρανώς εἰς τὰ οἰκεῖα
ὕμνων τὸν Θεόν.

5 46. Καὶ ἕτερος δὲ τις ὡς ἐτῶν ἑβδομήκοντα ἀφονία κρα-
τούμενος ἐκ Διαβολικῆς ἐνεργείας, ἐνταῦθα ἀφικόμενος, λυθείσης
τῆς γλώσσης αὐτοῦ ἐπανεξέουξεν οἴκαδε, εὐφρονος ἐξ ἀφωνου γε-
νόμενος.

47. Γυνή τις λελεπρωμένη τὰς ὀψεις, ἐκεῖσε ἐληλυθυῖσα καὶ
10 κατασπασαμένη τὸν ἅγιον, εὐθὺς τὴν τυφλότητα ἀποβαλοῦσα ἀνε-
χώρησεν ὑγιῆς εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

48. Ἀφίκετο ἐν τοῖς αὐτοῖσι καὶ ἕτερος φῶς μὴ ἑωρακῶς
τριάκοντα δύο χρόνους, καὶ παραμείνας ἡμέρας ἑξ, μηδεμίαν εὐ-
ρίσκων ὄνησιν, ἤβουλήθη τῶν ἐκεῖσε ὑπαναχωρῆσαι. Ἐπισχὼν
15 τοίνυν τὸν ἑαυτοῦ λογισμὸν ἔτι μίαν προσπαραμείναι ἡμέραν καὶ
ἐγκαρτερήσας τῆ νυκτὶ ἐκείνῃ φαίνεται αὐτῷ ὁ σημειοφόρος Εὐ-
στράτιος καὶ φησὶν· “Ὀλιγόπιστε, τριάκοντα δύο ἔτη ἐν ταύτῃ
ἐνεκαρτέρησας τῆ παιδείᾳ, καὶ ἐν ἑξ ἡμέραις ἠθύμησας ἰδοὺ ὑγιῆς
ἔση ἀπὸ τοῦ νῦν μὴ ἀθύμει”. Καὶ κατασπασάμενος τοὺς δύο
20 αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς ἀναβλέψαι αὐτὸν πεποίηκεν ὅς διαναστάς καὶ εὐ-
ρῶν αὐτὸν τρανώς βλέποντα δόξαν τῷ Θεῷ μεγαλοφώνως ἀνέπεμ-
πεν, τῷ ποιοῦντι παράδοξα διὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ.

49. Ἐτερος δὲ τις παιδίον ἔχων ἄλαλον ὡσεὶ ἐτῶν ὀκτὼ ἤ-
γαγεν αὐτὸ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, οὗ ἦν τὸ τοῦ ἁγίου λείψανον, καὶ
25 ποιήσας κατασπασαθῆναι αὐτὸ τὸν ἅγιον, κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ
ἁγίου εἰσήγαγεν τοὺς δακτύλους εἰς τὸ στόμα τοῦ παιδίου, καὶ
ἀψάμενος - - - -

50. - - - - καὶ περιπτυσάμενος τὸν ὄσιον εὐχαρίστησεν τῷ
Θεῷ ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν.

30 51. Ἐν ταύτῃ τοίνυν [τῆ] τῶν Βωμῶν μονῆ καὶ ἕτερα συμ-

1 κῶδ. τετυφλωμ. — 5 κῶδ. ἀφονία. — 10 κῶδ. τυφλότητα. — 14 ἀπόγρ.
ωνησιν. — 18 κῶδ. παιδεία. — 24 αὐτῆ] κῶδ. αὐτῷ. — 27 μετὰ τὸ ἰαρούμενος
ὑπάρχει φύλλον ἄγραφο ἐκ γάρτου ἐν τῷ κώδικι. — 30 κῶδ. βομῶν.

βέβηκεν τεράστια πάσαν ὑπερβαίνοντα φύσιν ἐπιτελεσθῆναι, ἃ καὶ
παραλιπεῖν διὰ τὸ πλῆθος ἀναγκαῖον· πρὸς δὲ τῶν ἐντυγχανόντων
βεβηώσιν ἐν ἑκ πολλῶν παραθίεις ἀσιόπιστον ποιήσομαι τὸν λό-
γον. Ἄνθρω γὰρ τις τῶν ἐκεῖσε οἰκούντων πλησιόχωρων παιδίον
ὡς ἑτῶν ἐννέα κεκτημένος, ἀκίνητον τοῖς ποσὶν κωφόν τε καὶ βω- 5
βὸν ὑπάρχον ἐκ γενετῆς, βαστάσας αὐτὸ ἐκεῖσε παρεγένετο· ἔστη
δὲ τοῦ ἱεροῦ σκήνους ἐν τῷ μεσαιτάτῳ τοῦ ναοῦ κατακειμένου.
Τέθεικεν τὸ μειράκιον ὑπεράνω τοῦ γλωσσόκομου, καὶ μίας διελ-
θούσης ὥρας ἀνέστη τὸ μειράκιον ἀλλόμενόν τε καὶ ἀκούον ὁσέως,
ὡς πάντας δοξάσαι τὸν Θεὸν τὸν ποιῶντα παράδοξα διὰ τῶν 10
ἁγίων αὐτοῦ.

52. Ἐκεῖθεν τοιγαροῦν τὸ μαννοφόρον τοῦτο οἱ τοῦ ὁσίου
φοιτῆται μετὰ τοῦ ἡγιασμένου αὐτῶν πατρὸς Νικολάου ἄραντες,
τὸ γλωσσόκομον, καὶ γηθουσύνως, ὡς ὁ προφῆτης πάλαι καὶ μέγας
βασιλεὺς Δαυὶδ ἐπὶ τῇ μεταθέσει τῆς κιβωτοῦ, ἀνιόντες, ὡς πλη- 15
σίον τῶν ἐν τῇ Προύσῃ θερμῶν ὑδάτων γεγονάσιν, γραῦς ὡς
ἑτῶν ὀγδοήκοντα θαυματοῦσα ἔτη πολλά καὶ τῆς τοῦ Δαίμονος
ἀπαλλαγῆναι μὴ ἰσχύουσα ἐπιβουλής ἐωράκει τὸν ὄσιον· τοῦτο γὰρ
οἱ ἀποκομίσται * πεποιήκασιν παρευθὺ τῆς ἰάσεως.

53. Τὸν μὲντοι ἱερὸν τῆς τοῦ ὁσίου πατρὸς κατεληφότες νεῶν 20
καὶ ἐπίπροσθεν τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου ἀνακλίναντες τὸ σεπτό-
τατον κιβώριον καὶ τοῦτο ἀνακαλύψαντες, μονάζουσά τις ἐξηραμ-
μένην ἔχουσα τὴν χεῖρα προσελθούσα καὶ τὴν τοῦ ἁγίου ὁεξίαν
μετὰ τῆς ὕγιως κουφίσασα χεῖρὸς καὶ τῇ πασχύσῃ ἐπιθεῖσα, ὁ
εἰς αἰῶνα ζῶν ἀληθῶς σημειοφόρος πατὴρ κρατήσας τὴν πάσχου- 25
σαν ἐπὶ τοσοῦτον ἔσφιγγεν, ὡς ἀναβοήσασαν αὐτὴν ἰσχυρῶς πα-
ρευθὺ ὕγιῃ τὴν χεῖρα ἀπολαβεῖν.

54. Πληρωθεισῶν δὲ τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν κατέθεντο
αὐτὸν μετὰ τοῦ ἱεροῦ ἐκεῖνον γλωσσόκομου ἐν τῷ ἀριστερῷ τοῦ
θυσιαστηρίου μέρει, ἰάσεις ὅσημέραι πάντα λόγον ὑπερβαίνούσας 30
ἐπιτελοῦντα· μετὰ γὰρ τὴν σεβάσμιον ἐκαίνην κατὰθεσιν ὄλο τινὲς

1 κωδ. τεράστεια. — 6 κωδ. βωβὸν ὑπάρχων ἐκ γενετῆς. — 7 κωδ. μεσε-
τάτω. — 8 κωδ. ὑπερ ἄνω. — 15 Βασίλ. 2, ζ', 1-12. — 21 κωδ. σεπτότατον.

ἐκ τῆς τῶν Μαλαγίνων χώρας ἀφίκοντο, ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρ-
των ἐλαυνόμενοι. Ἐκεῖσε διημερεύσαντες, κατὰ τὴν τρίτην ἡμέ-
ραν τῶν ἀδελφῶν πάντων τὸν ἑσπερινὸν ὕμνον τῷ παντοδυνάμῳ
ἀναπεμπόντων Θεῷ, αὐτοὶ λίθους κρυφίως ἄραντες καὶ τῇ σορῷ
5 εἰσδραμόντες καὶ μετ' αὐτῶν τὸ ἐπικαλύπτον τὴν ἡγιασμένην λάρ-
νακα ἀβάκιον, τερπνὸν λίαν ὑπάρχον, τυπτήσαντες εἰς πολλὰς
μερίδας συντριβῆναι τοῦτο πεποιήκασιν. Αἰσθόμενοι τοίνυν οἱ μο-
ναχοὶ τὸ γεγονός καὶ τούτους τοῦ ναοῦ ἐξεώσαντες, τῇ ἐπαύριον
ἕτερον ἐπιθεῖναι βουλόμενοι, ἐπειδὴ ἀποκεκαλυμμένον τὸ ἱερόν
10 ἐφάνη κιβώριον, παρευθὸ οἱ πάσχοντες τῆς τῶν Δαιμόνων ἡλευ-
θερώθησαν μάλιστα, εἰς τε τὰ οἰκεῖα σωφρονούντες ὑποστρέψαν-
τες ὑγιεῖς καὶ ἐρρωμένοι ἕως τέλους τῇ τοῦ Κυρίου δυνάμει καὶ
χάριτι διετέλεσαν.

55. Κατέλαβεν δὲ καὶ ἕτερος τὸν σεβάσμιον τοῦτον ναὸν ὑπὸ
15 λεγεῶνας Δαιμόνων ὀχλούμενος, ἀλύσει βραδείαις δεδεμένος ὑπὸ
τῶν ἀποκομιζόντων αὐτόν, καὶ εἰσελθὼν ἐν τῷ ναῷ, ὡς μόνην
τὴν ἡγιασμένην ἐώρακεν τοῦ Θεοφόρου τούτου πατρὸς λάρνακα,
ἐξέπεσαν αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις τῶν χειρῶν· εἰσδραμὼν τε πρὸς τὴν
ὑπεράνω τοῦ τάφου ἀποκρεμαμένην κανδήλαν καὶ ταύτην πεπω-
20 κῶς ἐρρωμένος εἰς τὸ ἐξῆς ἐδείκνυτο, τὴν τῶν ἀκαθάρτων Δαι-
μόνων ἀποβαλόμενος πληθύν.

56. Πρεσβύτερός τις ἐκ τῶν τοῦ Καταβόλου μερῶν ἐκεῖσε
ἀφικόμενος παῖδα ὡσεὶ ἐτῶν ἑπτὰ ἤγαγεν βαδίξειν μὴ σθένοντα.
Ἐπευξάμενος οὖν καὶ πρὸς τῇ σεβασμίᾳ σορῷ τοῦτον ἀνακλίνας,
25 ἐξελθὼν ἐν τῷ πυλῶνι καὶ καθισθεὶς διηγεῖτο τοῖς ἀδελφοῖς τὸ
συμβάν· μήπω δὲ τῆς διηγήσεως πέρας λαβούσης, ὁ παῖς ἐκ τοῦ
ναοῦ ἐξῆλθεν τρέχων καὶ τὸν οἰκεῖον ἐπιζητῶν πατέρα. Ὁ οὖν
πατὴρ αὐτοῦ χαρὰς πλησθεὶς καὶ ἀγαλλιᾶσθαι μεστός γενόμενος,
εὐχαριστήσας τε τῷ ὀσίῳ καὶ παρὰ τῶν ἐκεῖσε πατέρων ἐφοδια-
30 σθεὶς, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

57. Σχολάριος δὲ τις ἀκίνητος τὸ παράπαν γενόμενος ὑπὸ

6 ἀπόγρ. εὐδαίμονιον || κῶδ. ὑπάσχωσι. — 9 κῶδ. ἐπιθῆναι. — 18 ἀπόγρ. εἰσδοσα-
αύνητες. — 21 κῶδ. ἀποβαλλόμενος. — 24 κῶδ. σωρῶ.

τῶν οἰκείων ἐν τῇ μονῇ ἀπεκομίσθη, ὃν καὶ πλησίον τῆς ἁγίας ἀνακλίναντες σοροῦ καὶ ἐκ τῆς ἐκεῖσε ὑφαπτούσης ἀλείψαντες κανδήλης, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ οἰκείοις ποσὶν βαδίζοντα λαβόντες αὐτὸν πρὸς τὰ οἰκεῖα ὑπέστρεψαν.

58. Καὶ ἕτερος δὲ τις πρεσβύτερος ἐν τοῖς τοῦ Καταβόλου οἰκῶν μέρεσιν ἤγαγεν ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ τὴν οἰκείαν σύμβιον, τηρᾶν ἔχουσαν τὴν χεῖρα, καὶ πρὸς τῇ τιμίᾳ λάρνακι τοῦ θεοφόρου Εὐστρατίου ταύτην ἀνακλίνας ἐφάνη αὐτῇ ὁ ὄσιος τῆς πασχούσης χειρὸς δραζόμενος καὶ ἀνίστασθαι αὐτὴν προτρεπόμενος· ἡ δὲ σύντρομος γενοῦσα ἀνέστη ὑγιῆς ὄλη καὶ ἐρρωμένη καὶ ἀπῆλθεν σὺν τῷ οἰκείῳ ἀνδρὶ εὐχαριστοῦσα τῷ Θεῷ.

59. Μονάζουσαι δύο ἐκ τῆς μονῆς τῆς ἐπιλεγομένης Περιστερῶν ἐκ λοιμικῆς νόσου πηρωθεῖσαι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνταῦθα ἀπεκομίσθησαν καὶ ἐπαλειψάμεναι τῇ τοῦ ἁγίου χάριτι τρανῶς ὀρώσαι πρὸς τὸ οἰκεῖον ὑπέστρεψαν μοναστήριον.

60. Ἔτεροι δὲ τινες τρεῖς ὑπὸ πνευμάτων πονηρῶν ὀχλούμενοι ἐν τούτῳ τῷ πανσέπτῳ παραγενόμενοι ἰατρείῳ ὑγιεῖς ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

61. Καὶ ἄλλος τις τῇ τοῦ χαρτουλαρίου τιμημένος παρὰ τοῖς βασιλεῦσι διακονία, πάρετος καὶ ἀκίνητος τὸ παράπαν γενόμενος, ἐνταῦθα ἀποκομισθεὶς καὶ ἐπὶ ἡμέρας πέντε καὶ δέκα τῷ ἐλαίῳ τοῦ ἁγίου ἀλειφόμενος ὑγιῆς καὶ μηδὲν ἔχων ἀνθυπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια.

62. Ποία τοίνυν ἐπισχύσει γλῶσσα διηγήσασθαι βροτεία τὰς τοῦ ἁγίου τούτου θαυματουργίας, ὧ φιλόχριστος ἀκούῃ; μέχρι γὰρ τοῦ παρόντος πάντες οἱ τοῦτο τὸ σεπτότατον καὶ θερμότατον ἰατρεῖον καταλαμβάνοντες παρευθὺ τῆς συνεχούσης ἐλεύθεροι δεικνύονται ἀρρωστίας, καὶ οὐκ ἔστι ραδίως ἀνθρώπου καταλαμβάνεσθαι νοῦν τὸ ἀπειροπληθές τῶν ξένων αὐτοῦ καὶ πάσαν αἴσθησιν ὑπεραιρόντων θαυματουργιῶν· εἰ γὰρ τις μικρὰ κίλικι πᾶσαν

2 κῶδ. σοροῦ. — 3 κῶδ. κανδήλης. — 13 κῶδ. λοιμικῆς ἢ πειρωθεῖσαι. — 17 κῶδ. ὑγιῆς. — 20 πάρετος] κῶδ. παρετεῖς. — 23 κῶδ. ἐλείω. — 26 κῶδ. σεπτώ-
εισον ἢ θερμότη. — 27, 28 κῶδ. δεικνύοντες. — 29 κῶδ. ἐσθθαι. — 30 ὑπεραιρόντων]
οὕτως ἐν τῷ κώδικι.

τὴν τῆς θαλάσσης ἄπειρον φύσιν ἐκμετρῆσαι ἰσχύσειεν, οὗτος ἄρα
καὶ τούτων διαγορεύειν τῶν τεραστίων τὸ πλῆθος δυνήσεται. Καί
ταῦτα μὲν περὶ τῶν τοῦ μεγάλου πατρὸς ζῆνων καὶ τὴν φύσιν
ὄντως ὑπεραιρόντων χαρισμάτων τῶν [ὕπὸ] τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ
5 ὠρηθέντων αὐτῶν· ἐγὼ δὲ πρὸς σὲ τὸν ἐμὸν κηδεμόνα καὶ μετὰ
Θεὸν προστάτην καὶ ἀντιλήπτορα τὴν ὁρμὴν τοῦ λόγου μεταγα-
γῶν τοιαῦτα φαίην πρὸς σὲ ἐκ κατωδύσου φυγῆς καὶ ἐξηπορημέ-
νης διανοίας.

63. Ὡ παμμαχάριστε πάτερ καὶ οὐρανοπολιτα Εὐστράτιε,
10 ὡσεὶ καὶ ἀναξίως τὴν περὶ σου διήγησιν συστήσασθαι παρωρμή-
θην, ἔλωε γενοῦ τῆ ἐμῆ ἀσθενείᾳ, τὸν σὸν ἐκμιμούμενος φιλάν-
θρωπον καὶ ἀγαθὸν Κύριον, ὃς καὶ τὰ δύο λεπτὰ τῆς χήρας οὐκ
ἀπῆξίωσεν, ἀλλ' ὑπερφερέστερα τῶν τοῦς βόας καὶ τὰ πρόβατα
ἐν τῷ γὰρφυλακίῳ εἰσχομιζόντων κέκριεν· καὶ τούτων ἀποθεσά-
15 μενος τὸν πενέστατον λόγον, ὡς ἐκ πολλῆς καὶ ζεούσης διαθέ-
σεως προσαχθέντα σοι, χάριν οὐρανόθεν καταπεμφθῆναι μοι τὸν
σὸν ἐκδυσώπησον Κύριον καὶ τὴν ἐκ τῶν παιδῶν ἐπεχειρομένην
ἀγριότητα τῆ ἐμῆ ψυχῆ εἰς γαλήνην μετάγαγε καὶ τῆς τῶν σωζο-
μένων ἐγκαταριθμηθῆναι χορείας διὰ τῶν σῶν εὐπροσδέκτων ἀξίω-
20 σον πρεσβειῶν· τῷ τε τὴν ἱεράν σου καὶ τιμίαν μάνηραν διέποντι
συναντιλαμβάνεσθαι ἐν πᾶσιν μὴ ἀποκάμοις, θαυμασιώτατε, ὁδηγῶν
καὶ ἐπιστηρίζων ἅπαν τὸ ἱερώτατόν σου καὶ θεοσύλλεκτον ποι-
μνιον, προσδεχόμενος ἅπαντας μετὰ τὴν ἐνθὲνδε ἀποβίωσιν καὶ ὑπὸ
τὰς σὰς ὀσίας ἄγων πτέρυγας, ἵνα καὶ ἐν τούτῳ ἡσαλέηται ὁ σὲ
25 τοιοῦτον φωστῆρα καὶ ἱατρὸν ἀναδείξας Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν,
ὅς ἢ ὄρεα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ ἀνάρχῳ πατρὶ καὶ τῷ ζωοποιῷ
αὐτοῦ πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων·
ἀμήν.

2 κῶδ. τεραστίων. — 7 κῶδ. κατωδύσου. — 10 κῶδ. παρωρμηθην. — 12 Μάρκ.
β', 42-44. 14 κῶδ. τοιοῦτον. — 19 κῶδ. χορείας.

XX.

ΠΑΛΑΙΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ἐνίων ἀραβικῶν τε καὶ τουρκικῶν ἐγγράφων περὶ τῶν Ἀγίων Τόπων.

(Cod. Patriarch. 428).

1.

Διαθήκη τοῦ Μωάμεθ, ὅπου ἔδωκε διὰ τοὺς μοναχοὺς καὶ ἀπλῶς περὶ πάντων τῶν χριστιανῶν.

Τὸ παρὸν γράμμα, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἐστὶ μέγας καὶ κυβερνήτης, ὕστερον ἀφοῦ ἦλθοῦν πάντες οἱ προφήται, διὰ τὰ μὴ μείνη μαρτυρία ἀδικίας εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὰ πρὸς ἀνθρώπους διδόμενα χα- 5 ρίσματα, ἔγραψεν ὁ Μωάμεθ, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀμπτουλάχ καὶ ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς θρησκείας του, ὡς στερεὸν καὶ βέβαιον τάξιμον καὶ ὑπόσχεσιν διὰ τὴν φυλὴν τῶν χριστιανῶν καὶ τὴν γενεάν τῶν Ναζωραίων, ὅπου καὶ ἂν εὕρισκωνται, σιμὰ τῆ μα- 10 κρὰν, εὐγενεῖς ἂν εἶναι ἢ δυσγενεῖς, ἐνδοξοὶ ἢ καὶ ἀδιόριστοι, λέγων οὕτως: «Ὅποιος ἀπὸ τὸ ἔθνος μου θέλει χαλάσῃ τὴν ὑπόσχεσιν καὶ τὸν ὄρκον ὅπου εἶναι εἰς τὴν παρούσαν συμφωνίαν, φθείρει τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀρνεῖται τὸν ὄρκον του καὶ ἐναντιεῖται εἰς τὸ πρόσταγμα του, ἀντιστέκεται τῆς πίστεως 15 του (μὴ γένοιτο Θεέ), γίνεται ἄξιος τοῦ ἀναθέματος, ἢ βασιλεὺς ἂν εἶναι ὁ τοιοῦτος, ἢ πτωχός, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν ὅστις καὶ ἂν εἶναι. Λοιπὸν, ὅπταν τινὰς ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς περιηγητὰς θέλει κατοικήσει εἰς κανένα ὄρος, ἢ κορυφὴν, ἢ σπήλαιον, ἢ χωρίον, ἢ τόπον οἰκούμενον, ἢ περιγιάλι, ἢ ἀμμουδίαν, ἢ μοναστήριον, ἢ

- εκκλησίαν, ἢ οἶκον εὐκτέριον, ἐγὼ εἶμαι ἐν μέσῳ αὐτῶν προστάτης καὶ φύλαξ αὐτῶν καὶ ὄλων τῶν πραγμάτων τους μετὴν ἰδίαν μου φυγῆν καὶ μετὴν βοήθειαν καὶ προστασίαν καὶ μετὸν μου τὸ ἔθνος· διότι αὐτοὶ εἶναι μέρος μου καὶ τιμὴ μου.
- 5 Ἔτι προστάσω καὶ ἐμποδίζω τοὺς ἐμίνιδες νὰ μὴ γυρεύουσιν ἀπ' αὐτοὺς χαράτζι ἢ ἄλλα δοσίματα, ὅτι εἰς αὐτοὺς βία καὶ δυναστεία δὲν γίνεται· τοὺς κριτάς τους καὶ ἡγουμένους τους νὰ μὴ τοὺς ἀλλάσῃ τινάς, ἀλλὰ νὰ μένουν ἀμετάτρεπτοι· τοὺς περιηγητάς τους νὰ μὴ τοὺς ἐμποδίζῃ τινάς ἀπὸ τὴν περιήγησίν τους·
- 10 ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα τῶν ἐκκλησιῶν τους κανένα νὰ μὴν ἤμπορῃ νὰ ἐξοδικασθῇ εἰς κτίσιμον μετζίτου ἢ ἄλλου τινός τῶν μουσουλμανικῶν. Ὅποιος θέλει κάμῃ κανένα ἀπὸ ταῦτα ὁποῦ ἀπηγόρευσα, ἃς ἤξεύρει βέβαια πῶς ἔλυσε τὸν ὀρισμὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐναντιώθη τοῦ ἀποστόλου του. Ἔτι νὰ μὴ πληρώνουσι χαράτζι
- 15 οἱ κριταὶ τους καὶ ἡγούμενοί τους καὶ μοναχοὶ καὶ δοῦλοί τους, ὅτι ἐγὼ εἶμαι προστάτης αὐτῶν, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκωνται, εἰς τὴν γῆν ἢ εἰς θάλασσαν, εἰς ἀνατολὴν καὶ ὄψιν, ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ καὶ πάντα τὰ περὶ αὐτοὺς εἶναι χρέος μου καὶ ὄρκος καὶ παρακαταθήκη μου· καὶ ἀπ' ἐκείνους ὁποῦ ἐν
- 20 ἡσυχίᾳ ἀσκητεύουσιν εἰς τὰ ὄρη νὰ μὴν πέρνουσι χαράτζι, οὔτε δέκατον εἰς τὰ εἰσοδήματα τους· οὔτε τινάς Μουσουλμάνος νὰ γίνεται σύντροφος μετ' αὐτούς, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἄλλο δὲν ἐργάζονται, μόνον τὰ πρὸς τροφήν. Ὅταν φθάσῃ ἐν εὐθηνίᾳ ὁ καιρὸς τοῦ καρποῦ, νὰ τοὺς δίδουσιν εἰς κάθε ἀρτέπι ἓνα καχί·
- 25 οὔτε εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου νὰ τοὺς εὐγάζουσι διὰ νὰ εὐγουν εἰς τὸν πόλεμον, οὔτε τότε νὰ τοὺς ζητῶσι χαράτζι. Ἔτι ἀπὸ τοὺς χριστιανούς οἱ ἐντόπιοι καὶ πλούσιοι, ὁποῦ μετὰ πλοῦτον πραγματεύονται καὶ εἶναι ἄξιοι διὰ χαράτζι, νὰ μὴν πληρώνουσι ἄλλο παρά δώδεκα δραχμάς· ἔξω ἀπὸ τὸ κεφαλοχάρατζον ἄλλο
- 30 νὰ μὴ τοὺς ζητοῦσι, κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ Θεοῦ ὁποῦ λέγει· μὴ ἐνοχλεῖτε τοὺς σεβομένους τὰ ἐκ Θεοῦ πεμφθέντα βιβλία, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἀγαθώτερον τοῦ ἀγαθωτέρου τρόπον νὰ τοὺς ἀγαθοποιήσῃτε, καὶ μάλιστα μετὰ τούτους νὰ συναναστραφῆτε· καὶ ἐκεῖ-

νοὺς ὅπου τοὺς πειράζουσιν, ὅποιοι καὶ ἂν εἶναι, νὰ τοὺς ἐμπο-
 δίξετε. Μία γυναῖκα χριστιανή, ἐὰν ὑπανδρευθῆ με ἓνα Μουσουλ-
 μᾶνον, ὁ Μουσουλμᾶνος νὰ κάνη τὸ θέλημα τῆς γυναικὸς ἐκείνης
 καὶ νὰ μὴν τὴν ἐμποδίξῃ ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν καὶ προσευχὴν τῆς
 καὶ ταῖς συνήθειαις τῆς πίστεώς τῆς. Τινὰς νὰ μὴν τοὺς ἐμπο- 5
 δίξῃ εἰς τὸ νὰ ἀνακαίνιζουσι τὰς ἐκκλησίας τοὺς. "Ὅστις θέλει
 κάμη τι παρὰ ταύτην τὴν ὑπόσχεσιν, ἢ νὰ πιστεύσῃ τὸ ἐναντίον,
 γίνεται βέβαια ἀποστάτης τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ θεϊκοῦ ἀποστόλου,
 ὅτι τοῦτο εἶναι μία βοήθεια εἰς αὐτούς, κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν τοὺς 10
 καὶ εἰς αὐτούς ἀπάνω νὰ μὴν σηκώνη τινὰς ἄρματα· μάλιστα οἱ
 Μουσουλμᾶνοι δι' αὐτούς νὰ πολεμοῦσι. Καὶ διὰ τοῦτο προστάσω
 οὐδεὶς ἀπὸ τὸ ἔθνος μου νὰ ἀποκοτήσῃ νὰ κάμη τὸ ἐναντίον
 ταύτης τῆς ὑποσχέσεως, ἕως νὰ ἀφανισθῆ ὁ κόσμος».

Μάρτυρες.

'Αλῆς, υἱὸς τοῦ 'Αμπιταλίπ.	'Αμπομπέμιρ, υἱὸς τοῦ 'Αμποκακαφέ.	15
'Ὀμαρ, υἱὸς τοῦ Χατάπ.	'Οτμάν, υἱὸς τοῦ Γαφάς.	
'Αμπουντελντάρ, υἱὸς 'Αμπομπέκζ.	'Αμπτουλάχ, υἱὸς Μεσοῦτ.	
'Αβάζ, υἱὸς τοῦ 'Αμππεμουζαλίβ.	Φαΐερ, υἱὸς τοῦ 'Αβάζ.	
'Αζιβέρ, υἱὸς τοῦ 'Αβάζ.	'Ταλάπ, υἱὸς τοῦ 'Αμπτουλάχ.	
Σαήτ, υἱὸς τοῦ Μαάτ.	Σαάτ, υἱὸς τοῦ 'Αβάζ.	20
Θαβίτ, υἱὸς τοῦ Νεφίς.	Ζεήτ, υἱὸς τοῦ Θαβίτ.	
Μπουχανιφέ, υἱὸς τοῦ 'Αβίθ.	Χασμέρ, υἱὸς τοῦ 'Αβίθ.	
Χάτιθ, υἱὸς τοῦ Θαβίτ.	Μοναδέμ, υἱὸς τοῦ Καρσῆ.	
'Αμπτουλάχ, υἱὸς τοῦ 'Ὀμέρ.	'Αμπταλαζήμ, υἱὸς τοῦ Χαράν.	
	'Αβίζ, υἱὸς τοῦ Μασήν.	25

Τὸ παρὸν ἔγραψεν ὁ ὁδηγὸς καὶ διάδοχος 'Αλῆς τοῦ 'Αμπιταλίπ,
 βάλλοντας τὸ χέρι του ὁ προφήτης εἰς τὸ μετζίτι τοῦ προφήτου,
 ἐν ᾧ εἶη εἰρήνη, τῷ β' χρόνῳ τῆς Φυγῆς, τῇ γ' ἡμέρᾳ τοῦ
 Μουχαρὰπ μηνός (7 ἰουλ. 623) 1.

2.

'Ὁρισμὸς τοῦ Μανία.

Εἰς ὁῶξαν τοῦ ἐλεήμονος Θεοῦ. Δεδοξασμένος νὰ εἶναι ὁ Θεός,
 ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ποιήσας πτερωτοὺς τοὺς

1 Ἐπετα μετὰφρασις τοῦ ὀρισμοῦ 'Ὀμερ-Χατάπ· ὅρα μετὰφρασιν ἐτέραν ἐν τῷ
 III τόμῳ τῶν 'Αναλέκτων, σ. 216—218.

Ἄγγελους καὶ αὐξάνων τὸν κόσμον, ὡς βούλεται· ὁ δὲ Θεὸς ἐν παντὶ πράγματι δυνατός, καὶ ἐὰν ὁ Θεὸς ὀφρεῖται ἔλεος τοῖς ἀνθρώποις, τίς δύναται κρατῆσαι; καὶ ἐὰν ὁ Θεὸς κρατήσῃ τὸ ἔλεος του, τίς δύναται λαβεῖν ἔλεος; αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ἀρχὴ καὶ
5 τέλος καὶ αὐτὸς ὄσιος καὶ σοφός, καὶ δεῖ ἡμᾶς σφόδρα εὐχαριστεῖν αὐτῷ· αὐτὸς ὁ φωτίσας τὰς καρδίας ἡμῶν τῇ πίστει, ἀποστείλας τὸν προφήτην αὐτοῦ ἔλεος ἐν τῷ κόσμῳ ποιῆσαι· ὁ Θεὸς· εἰς αὐτὸν εὐχὴν καὶ ἔλεος· δι' αὐτοῦ γὰρ ἐνικήσαμεν τοὺς ἐχθρούς ἡμῶν. Ὡς ἦλθομεν ἐν Δαμασκῷ τῇ πόλει, ἦλθον πρὸς ἡμᾶς
10 πλῆθος μοναχῶν ἐκ βασιλικῆς φυλῆς, φέροντες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν τὴν διαθήκην τοῦ προφήτου καὶ διαθήκας τῶν πιστῶν βασιλέων, τοῦ Ὁμερ-ἤμπν-ελ-Χατάπ, ᾧ τινι εἶη εὐχὴ καὶ εἰρήνη, καὶ τῶν λοιπῶν μαθητῶν, καὶ ὅποσοι μεταγενέστεροι· ἕως τῆς συντελείας τοῦ κόσμου, καὶ ἐπροσκύνησαν γονυκλιτῶς καὶ ἐζήτησαν
15 ὀρισμὸν νὰ φυλάξωσι τὰς ἐκκλησίας τους καὶ τὰ μοναστήριά τους, τὸν Ἅγιον Τάφον καὶ τὰ λοιπὰ προσκυνήματα ἔσθωθεν καὶ ἔξωθεν τῆς Ἱερουσαλήμ· τὸ Σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ, ὅπου ἔχει τρεῖς πόρτας, ὅπου ἐγεννήθη ὁ Χριστός, ἐν ᾧ εἶη εἰρήνη, καὶ ὅσοι χριστιανοὶ ἀπὸ τῶν λοιπῶν φυλῶν, νὰ εἶναι ὑποτασσόμενοι τῷ
20 πατριάρχῃ τῶν Ῥωμαίων καὶ νὰ εἶναι ἅπαντες οἱ μοναχοὶ παντελεύθεροι ἀπὸ παντὸς βάρους καὶ ἵνα μὴ πειράζωνται ὑπὸ τινος, ὅτι τοὺς ἐλευθέρωσεν ὁ ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ καὶ ὕστερα ἀπὸ τὸν ἀπόστολον ὁ Ὁμερ-ἤμπν-ελ-Χατάπ· οὕτω δὴ καὶ παρ' ἡμῶν ἐλεύθεροι ἔστωσαν, καὶ οὗτός μου ὁ ὀρισμὸς ἐδόθη αὐτοῖς δια-
25 θήκη καὶ ὄρκος ἕως τῆς συντελείας τοῦ κόσμου. Ὁ Θεὸς ποιησάτω εὐχὴν καὶ ἔλεος ἐπὶ τὸν ἡμέτερον προφήτην καὶ τοὺς ἀποστόλους καὶ πιστούς του, εἰς δόξαν Κυρίου παντὸς τοῦ κόσμου. Ἐλπίζωμεν εἰς παντεπίσκοπον Θεόν. Μηνὸς οὐδόου Σαμπάν, ἤτοι ἀπριλίου· ἔτος ἀπὸ τῆς Φυγῆς 60 (μιαίω 680)¹.

¹ Μετὰ τούτου τον ὀρισμὸν ὑπάρχει μετάφρασις τοῦ ὀρισμοῦ σουλτάν Σελήμ, τοῦ ἀπολυθέντος ἔτει 928. Ὁρα Ἄναλ. III, σ. 219—222.

3.

Ἴσον τοῦ χειρογράφου τοῦ σουλτάν Μουράτ διὰ τὴν ἁγίαν Βηθλεὲμ καὶ τὸν ἅγιον Γολγοθᾶ λέγεται τὸ ζ-ον.

Ἡ ἰδιόχειρος ἐπιγραφή τοῦ βασιλέως· «Κατὰ τὸν τίμιόν μου ὀρισμὸν νὰ κάμετε, καὶ ὅποιος ἄλλος τινὰς κάμει ἀλλέως καὶ νὰ 5 χαλάσῃ, εἰς τὸ σπαθί τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὰ αἰῶνια βάσανα νὰ ὀγρατίσῃ καὶ ἀνάθεμά τον».

Τῆς κρίσεως τῶν κρίσεων καὶ κατῆ τῶν κατήδων ὁποῦ πι-
στεύουν εἰς ἓνα Θεόν, θησαυρὲ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς πίστεως καὶ
χοτζέτι ἀληθινὸν ἐπάνω τοῦ κόσμου καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν 10
προφητῶν κληρονόμοι καὶ ἀποστόλων καὶ ἀπὸ τὸν ὕψιστον Θεὸν
φυλαγμένε κατῆ τῆς Ἱερουσαλήμ ἐφέντη μας, νὰ πληθύνῃ ἡ ἀρετῆ
σου! καὶ ἐμίρ-οῦμαρὰν τίμιε, στῦλε τετιμημένε τῶν πέριξ, εὐ-
πρεπέστατε καὶ δυνατὲ καὶ φυλαγμένε τῆ, βοήθεια τοῦ ὕψιστου
Θεοῦ, φλαμπουριάρη τῆς Ἱερουσαλήμ, ἡ φήμη σου εἶη διὰ παν- 15
τός! Γράφομεν ὀρισμὸν ὕψηλὸν καὶ ἐρχομένου αὐτοῦ νὰ γνωρί-
σετε τοῦτο, [ὅτι] τὸ ἐν μέσῳ τῆς Ἱερουσαλήμ λεγόμενον Κιάμ,
ὁποῦ εἶναι γνωρισμένον μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ μεσημβριάν,
τὴν Ἀποκαθήλωσιν ὁποῦ εἶναι ἀπὸ πρόπαλαι μούρα τῶν Ῥω-
μαίων μὲ τὰ δύο μανουάλια καὶ τὰ κηρία καὶ τὰ κανδήλια, καὶ 20
[τάς] εἰς αὐτὸν τὸν τόπον τέσσαρας καμάρας ἐπάνω τοῦ Γολγοθᾶ,
ἄνω καὶ κάτω, καὶ τὰς ἄνωθεν τῆς δεσποίνης Μαρίας ἐπτὰ κα-
μάρας, ἄνω καὶ κάτω, καὶ τὸ Σπήλαιον ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν λε-
γομένην Βηθλεὲμ καὶ ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη, καὶ τὰς δεξιὰ καὶ
ἀριστερὰ τῶν δύο θυρῶν κλεῖς ὁποῦ εἶναι μέσα, καὶ τὰ δύο κομ- 25
μάτια τὸν μπακτζέ ὁποῦ εἶναι ἐκατέρωθεν τῆς ἐκκλησίας, ὁποῦ
εἶναι ἀπὸ πρόπαλαι προσκυνήματα τῶν Ῥωμαίων, κατὰ τὴν πί-
στιν των, οἱ πατριάρχαι τῶν Ῥωμαίων οὕτω νὰ τὰ κάνωσι ζάπτι.
Ἦλθεν ὕστερον ἡ φυλὴ τῶν Φραγκῶν [καὶ] διὰ μέσου ψεύδους
καὶ γελάσματος, γενόμενοι ἓνα μὲ τὸς κριτάς, μὲ δύναμιν τὰ 30
ἐκάμασι ζάπτι [καὶ] διὰ τοῦτο ὁ λαὸς τῶν Ῥωμαίων ἐφυγον μα-
κρὰν καὶ ἤσθενησαν, τῶν ὁποίων ἡ φθορὰ ἦλθεν εἰς τὰ ὦτά μου.
Νῦν δὲ πέμψας ἔφερον δύο μοναχοὺς ἐνταῦθα ἐν τῆ Πόλει, ἐνώ-

- πιον τοῦ διδασκάλου τῶν διδασκάλων, τοῦ δεσπότου μας Γιαγαχιά-
 ἀφέντη σιγχιλάμ, καὶ τῶν μεγάλων βεζήριδων καὶ καζασκεριδῶν
 μου, καὶ μὲ πολλήν ὀρεξίν ἐξετάσας ἀκριβῶς εὔρον, ὅτι οἱ εἰρη-
 μένοι τόποι ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ αὐθεντοῦ τῶν πιστῶν, τοῦ χα-
 5 ζιρέτ Ὁμερ, καὶ τὸν καιρὸν τῶν παλαιῶν βασιλευσάντων τοῦ
 ταϊφᾶ τῶν Ῥωμαίων ἦσαν ἐδικαί τους, καὶ εὔρον εἰς τὰς χεῖράς
 τους ἰσχυροὺς ὀρισμοὺς καὶ ἐφανερῶθη, ὅτι οἱ Φράγχοι παντελῶς
 εἰς αὐτὰ δὲν ἔχουσι νὰ κάμουν, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀποφάσεις τῶν
 ὀρισμῶν τῶν παλαιῶν βασιλέων ἐγνωρίσαμεν, ὅτι ὁ πατριάρχης
 10 τῶν Ῥωμαίων εἶναι ἄξιος νὰ τὰ ὀρίξῃ· ἀλλὰ μὴν καὶ μπακτζέδες
 καὶ ἐλαῖας καὶ τὰ λοιπὰ καρποφόρα δένδρη, διὰ τῶν ὑποίων τὸ
 δέκατον εἰς τὸ ἱμαρέτιον τοῦ ἐλεήμονος πατρός μου σουλτάν
 Ἀχμέτ-χάν πεποιτημένον ἐν τῇ φυλαγμένῃ Πόλει νὰ δίδονται
 ἕξουδος κάθε χρόνον γρόσια χίλια καὶ μήτε παραπάνω, μήτε πα-
 15 ρακάτω. Οἱ εἰρημένοι τόποι ἄνωθεν καὶ ἀπὸ παλαιὰ καὶ τὰ λοιπὰ
 ὀποῦ κάνωσι χρεῖα, καὶ τῶν δύο θυρῶν τὰ κλειδιά, τοῦ νῦν μο-
 ναχοῦ καὶ πατριάρχου τῆς Ἀδελφότητος τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν
 μετὰ ταῦτα γενησομένων πατριαρχῶν νὰ εἶναι ἐδικὰ των ἐγνωρί-
 σαμεν καὶ νὰ τοὺς κάμωσι ζάπτι· καὶ ἀπὸ τὸν ταϊφᾶ τῶν Φραγ-
 20 κῶν καὶ τῶν λοιπῶν φυλῶν ὅσοι θέλουσι νὰ κάμωσι προσευχήν,
 ἀπὸ τὰς δύο πόρτας ὀποῦ εἶπαμεν μὲ θέλημα τοῦ πατριάρχου
 τῶν Ῥωμαίων νὰ προσκυνοῦσι. Τὸ εἰρημένον μοι [διὰ τούτους]
 τοὺς τόπους καὶ τὰ εἰρημένα ἅπαντα καὶ τὰς κλεῖς τῶν δύο θυ-
 ρῶν ἀπὸ τὰς χεῖράς τους νὰ μὴ τὰ πάρετε, μήτε μετὰ ταῦτα, ἢ
 25 ἀπὸ τὸ μέρος τῶν κριτῶν τοῦ τόπου ἢ ἄλλων ἀνθρώπων χωρὶς
 ἄλλο πείραξιν νὰ μὴ ἔχωσιν ἢ ἀνακάτωσι· καὶ νὰ μὴ χαλασθῇ
 ὁ ὀρισμὸς μου μετὰ δόλου, [διότι] θέλημα δὲν ἔχω νὰ γένη ἄλ-
 λέως, καὶ ἀδικία ἄς μὴ φαίνεται. Τούτῃ λοιπὸν εἶναι ἡ ὑψηλὴ
 μου ἀπόφασις καὶ ὁ ὀρισμὸς. Ὁρίσα, ὅταν φθάσῃ αὐτοῦ τὸ παρόν,
 30 κατὰ τὴν ἀπόφασιν καὶ τὸν ὀρισμὸν μου νὰ κάμετε τὸν μέγαν·
 τῶν δ' εἰρημένων τόπων καὶ τῶν λοιπῶν κλειδιῶν τῶν δύο θυρῶν
 οἱ πατριάρχαι τῶν Ῥωμαίων νὰ εἶναι ἕξουσιασταὶ καὶ νὰ ὀρίξωσι
 καὶ τοὺς μπακτζέδες καὶ ἐλαῖς καὶ ὅλα τὰ καρποφόρα δένδρη,

δι' ὧν τὸ δέκατον ἐγένη νὰ δίδονται εἰς τὸ ἱμαρέτιον τοῦ πα-
τρός μου τὸν χρόνον χίλια γρόσια, καὶ μῆτε περισσότερα, μῆτε
ὀλιγώτερα, καὶ νὰ τὰ ὀρίζουν αὐτὰ ἅλα καθὼς καὶ πρόπαλαι, καὶ
μηδαμῶς ἀπὸ τὸν ταίφᾶ καὶ τοὺς καλογήρους τῶν Φραγκῶν καὶ
ἀπὸ τᾶλλα ἔθνη νὰ εἶναι καμμία πείραξις εἰς αὐτούς. Οὕτω ποιή- 5
σατε καὶ νὰ μὴν ἀφίνετε νὰ τοὺς ἀνακατώνουσι· καὶ ἐσεῖς ὅπου
εἴστε αὐτοῦ μερέα μπεγλερπεῖδες καὶ μπείδες καὶ κατῆδες καὶ
δευτερντάρηδες, ὅπου συνάζετε τὸν βασιλικὸν βίον, καὶ ὅποιος
ἄλλος ζαπτηντζῆς, διὰ τὰ εἰρημένα μοι χίλια γρόσια εἰς τὸν πα-
τριάρχην τῶν Ῥωμαίων καμμίαν ἀνακάτωσι νὰ μὴ κάνετε, μῆτε 10
ἄλλον τινὰ νὰ ἀφίσετε· μόνον αὐτοὶ μοναχοὶ τοὺς κάθε χρόνον
νὰ τὰ φέρνωσιν ἐδῶ εἰς τὸ τζαμί. Καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους σας
καὶ ἀπὸ λόγου σας τινὰς νὰ μὴ ἀνακατώνεται εἰς τοὺς πατριάρ-
χας, μῆτε νὰ τοὺς πειράζετε, οὔτε ἓνα ἄσπρον ἢ ἓνα σπυρὶ νὰ
πάρετε ἢ ἄλλον νὰ ἀφίσετε [νὰ πάρῃ]. Ἐπειτα, οἱ χριταὶ ὅπου 15
εἴστε νὰ κάμετε καθὼς ὀρίζομεν, διότι ἀλλέως νὰ γένη δὲν εἶναι
παντελῶς ὀρισμὸς μου, μῆτε μὲ ἄλλην τινὰ τέχνην νὰ χαλάσετε
τι τῶν προσταχθέντων μοι. Τοῦτος εἶναι ὁ ὀρισμὸς μου ὁ τί-
μιος, καὶ ἂν εὐγάλη τινὰς εἰς αὐτὸν μετὰ δόλου τίποτε ἐναντίον,
ἢ τὸν σχηματίσῃ ἀλλέως νὰ τὸν ἀλλάξῃ, ἐκείνους τοὺς ὀρισμοὺς 20
ὅπου νὰ φέρωσι νὰ μὴ τοὺς πιάσετε· μόνον τὰ χαρτῖα νὰ πά-
ρατε ἀπὸ τὰς χεῖρας των καὶ νὰ τὰ βουλλώσετε εἰς κεσὲ νὰ μᾶς
τὰ στείλετε τῆς βασιλείας μου ἐδῶ· ἀκόμι, ἂν ἔχουν καὶ παλαιὰ
χαρτῖα εἰς χεῖρας των. Οὗτός μου ὁ ὀρισμὸς νὰ εὐθύνη καὶ νὰ
κάμετε, ὡς ὀρίζομεν, καὶ τὸ τίμιόν μου σημεῖον νὰ πιστεύετε. 25
Μηνὶ Ἰουνίῳ, ἐν τῷ σαραγίῳ τοῦ Ταούτ-πασιά, τὸ ἀμγ' (1043 =
1731) ἔτος τῶν Φυγῶν.

4.

Ἴσον χατίου τοῦ σουλτάν Μουράτ διὰ τὸ Ἅγιον Φῶς· λέγεται τὸ κ'.

Ἐνδοξότατον καὶ τιμιώτατον ἀγγεῖον τῆς καλωσύνης, μουτε- 30
βελῆ τῆς Ἱερουσαλήμ, νὰ πληθύνῃ ἢ τιμὴ σου!

Ἵσάν φθάσῃ αὐτοῦ ὁ υψηλὸς μου ὀρισμὸς, νὰ γινώσχετε

ταῦτα. Ἦλθασιν ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ πατριάρχου τῶν Ῥωμαίων
ἄνθρωποι καὶ ρίψαντες ἀρζιηγάλ μᾶς ἀνήγγειλαν, ὅτι ἀφ' οὗ ἤνοι-
ξαν τὴν Ἱερουσαλήμ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν, ἐδῶ εἰς τὸν ἡγιασμέ-
νον οἶκον, ὅπου εἶναι μέσα εἰς τὸ Κιὰμ, εἶχον συνήθειαν νὰ ἔρ-
5 χωνται εἰς προσκύνησιν τὸν κάθε χρόνον, εἰς τὸν καιρὸν τῆς Φα-
νεράς Φωτίας, ἀπὸ τῶν ἄκρων τῆς γῆς οἱ Ἀρμένιοι καὶ Ἰβηροὶ
καὶ Φράγχοι καὶ Χαμπέσοι καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀλλοτρίων φυλαὶ
καὶ νὰ κἀμνωσι καὶ ὑποταγῆν τῶν πατριαρχῶν τῶν Ῥωμαίων,
(καὶ ἡ ρηθεῖσα ἐκκλησία ἄνω καὶ κάτω καὶ ἡ ὁλόγουρα καὶ ἀντι-
10 κρὺ τῆς θύρας ὅπου διαβάζουσι τὸ Εὐαγγέλιον καὶ προσκυνοῦσι καὶ
κάνουσι γύραν κατὰ τὴν τάξιν των καὶ κάθε βράδι θυμιάζουσι καὶ
ὅπου ἄπτουσι τὰ κηρία ἀπὸ τὴν εἰρημένην φωτία), καὶ ἡ ρηθεῖσα
φυλὴ, ἤγουν ὁ πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων καὶ οἱ καλόγεροὶ του
καὶ ὁ ταῖφᾶς του, [συνήθειαν εἶχον] νὰ πηγαίνουσι προτῆτερα
15 ἀπὸ ὅλους νὰ κάνουσι τὴν τάξιν τους· καὶ (=ἀλλ') ὕστερον ἀπὸ
τὴν Περσίαν ὁ λεγόμενος Γρηγόριος Ἀρμένης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ
ἐκάμασιν ἐναντιότητα εἰς τὴν τάξιν ὅπου ἦτον ἀφ' οὗ ἐπάρθη ἡ
Ἱερουσαλήμ καὶ ἀπὸ τοὺς πρόπαλαι βασιλεῖς, καὶ μετὴν δύναμιν
τῶν ἀσπρῶν ἐνώθησαν μετὰ τῶν ἐγγχωρίων ζαπίτιδων καὶ πέρ-
20 νοντες μιᾶς λογῆς χοτζέτιον ἐναντίον τῆς παλαιᾶς τάξεως ἐγάλα-
σαν τὴν παλαιάν συνήθειαν, καὶ μέσα εἰς τὴν εἰρημένην ἐκκλη-
σίαν μετὴν δύναμιν τῶν ἀσπρῶν ἐπάτησαν τὸν δρόμον τῶν Ῥω-
μαίων καὶ ἐγνωρίσαμεν πῶς ἔκαμαν ἀδικίας νὰ διαβάζουσι αὐτοὶ
προτῆτερα καὶ ὁὲν ἄφικαν τὸν πατριάρχην τῶν Ῥωμαίων νὰ
25 ὑπάγῃ ἐμπροσθὰ καὶ εὐγαλαν (=ἔδειξαν οὗτοι) τοὺς ἐνδοξοὺς
αὐτῶν ὀρισμοὺς εἰς τοὺς ἐνδοξοὺς καζασκέριδες τῆς Δύσεως καὶ
Ἀνατολῆς καὶ εἰς τὸν διδάσκαλον τῶν διδασκάλων καὶ ὑπεράνω
τῶν ἀρετῶν αὐθεντός μας Ἀρμεϊουλᾶ καὶ τοῦ Νῶε καὶ ἐγένηκεν
μετὴν συντροφίαν τῶν Ἀρμενίων μουραφᾶς καὶ εἶδαμεν ἀμφοτέ-
ρων τὰ χαρτία· ἔδειξαν οἱ Ἀρμένιοι χοτζέτια ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁ
30 ποῦ ἤνοιχθη ἡ Ἱερουσαλήμ ἐναντία τῆς τάξεως τῶν Ῥωμαίων·
ἐφανερώθη ὅμως, ὅτι μετὴν δύναμιν ἀσπρῶν τὰ εὐγαλαν· ἀμὴ τὰ
εὐρισκόμενα εἰς χεῖρας τοῦ ταῖφᾶ τῶν Ῥωμαίων θεῖα προστάγ-

ματα εἶναι ἀληθινά· τὰ ὁποῖα ἰδόντες οἱ καζακέρηδες μου συντόμως εἶπον, ὅτι τὸ δίκαιον εἶναι τῶν Ῥωμαίων ἀπροφασίστως, καὶ τὴν αἰτίαν ἔγραψαν καὶ μοῦ ἔδωκαν μὲ ταλγήση, ὅτι, κατὰ ὁποῦ εἶναι παλαιά, ὁ πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων καὶ ὁ ταΐφᾶς του προτῆτερα ἀπὸ ὅλαις ταῖς φυλαῖς νὰ σεβαίνουσιν (=εἰς τὸν Ἅγιον 5 Τάφον)—τὸ ὁποῖον τώρα ἔδωκα διὰ γράμματος ἀποφασιστικοῦ καὶ βεβαιωτικοῦ—, καὶ ὁ ταΐφᾶς τῶν Ἀρμενίων καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι φυλαὶ εἰς τὸν πατριάρχην καὶ εἰς τὴν φυλὴν τῶν Ῥωμαίων νὰ μὴ ἐναντιώνωνται, ἀλλὰ προτῆτερα ἀπὸ ὅλους εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Κιὰμ καὶ τῶν λοιπῶν ἄνω καὶ κάτω καὶ εἰς τὸν τόπον τῆς 10 γύρας καὶ εἰς τὰ προσκυνήματα ὁ ταΐφᾶς τῶν Ῥωμαίων καὶ οἱ πατριάρχαι των νὰ κάμνωσι ζιαρῆτι καὶ νὰ εὐχωνται ἀπὸ τὰς ἄλλας φυλάς προτῆτερα, κατὰ τὴν τάξιν των. Ἐτζι ἐγένηκεν ἀπόφασις τοῦ ὑψηλοῦ μου ὀρισμοῦ καὶ ὤρισα, ὅτι κατὰ τὴν ἔξουσίαν μου εἰς τὴν ρηθεῖσαν τοῦ Κιὰμ ἐκκλησίαν κατὰ τὴν πρόπαλαι 15 ἀπόφασιν νὰ κάμνωσι τὴν προσευχὴν τους, καθὼς καὶ παλαιά, πρότερον ἀπὸ ὅλους, ἢ εἰς τὴν πόρταν ἔμπροσθὰ ὁποῦ διαβάζουσι τὸ Εὐαγγέλιον, ἢ ἀπάνω, ἢ κάτω καὶ κάθε ἄλλον τόπον, νὰ κάμνουν τὴν τάξιν τους καὶ νὰ θυμιάζουσιν κατὰ νόκτα πρότερον (=οἱ Ῥωμαῖοι)· καὶ κάθε βράδι τὴν Παρασκευὴν νὰ ἀνάπτουν τὰ κηρία 20 των πρότερον ἀπὸ τοὺς Ἀρμενίους καὶ τὰς ἄλλας φυλάς. Φράγκους, Ἰβήρας, Χαμπέσηδες καὶ Κόπτας, καὶ ὅλοι αὐτοὶ νὰ ἀνάπτουν τὰ κηρία των ἀπὸ τὸν πατριάρχην καὶ ὅπου θέλει νὰ κάμῃ προσευχὴν (=οὗτος), νὰ μὴ ἀφήσετε παντελῶς νὰ τὸν προπάρῃ καμμία ἄλλη φυλὴ. Οὕτω γενέσθω, διατὶ μετὰ τὸν ὀρισμὸν μου 25 ὁ ταΐφᾶς τῶν Ἀρμενίων καὶ αἱ ἄλλαι φυλαὶ, ἂν δὲν μετανοήσουν καὶ κάμουν ἄλλον τινὰ ὀρισμὸν, ἢ ἄλλο χουτζέτι, καὶ γυρεύουν νὰ προσεστεύουν καὶ τὰ φέρουν ἔμπροσθεν σας, νὰ τὰ πάρετε ἀπὸ τὰς χεῖράς των καὶ νὰ σταίλετε ἀσφαλῶς ἐδῶ εἰς τὸν θρόνον τῆς βασιλείας, ἐπειδὴ ἐτόλμησαν ἐναντία τῆς βασιλείας μου, καὶ ἐρ- 30 χόμενα ἐδῶ νὰ δώσω δίκας καὶ τοῦ ταβίου τὴν ἀπόκρισιν εἰς τὸ Ντιβάνι. Νὰ περάσῃ ἡ κρίσις μου, διατὶ κατὰ τὴν ἀπόφασίν μου τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν Ῥωμαίων νὰ εἶναι τὰ διωρισμένα, καὶ

τὸν ταῖφᾶν τῶν Ἀρμενίων καὶ τὰς ἄλλας φυλὰς νὰ μὴ ἀφίσετε
νὰ ἄρχουν. Ἀπὸ ὅλους, Ἀρμενίους, Ἰβήρας, Χαρπέςηδες, Φράγ-
κους καὶ Κόπτας, ὁ ταῖφᾶς τῶν Ῥωμαίων νὰ προτιμεύῃ, καὶ εἰς
τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Καμαμέ καὶ τὰ ἄλλα προσκυνήματα καὶ εἰς
5 τὰς ἐκκλησίας τὰς χρειαζόμενας ἀπὸ ὅλους νὰ εἶναι παράνω, καὶ
ἐναντίωσιν τοῦ ὁρισμοῦ μου οὐ βούλομαι γενέσθαι. Τὸν εἰρημένον
ταῖφᾶν τῶν Ῥωμαίων καὶ τὸν πατριάρχην, ὅποιος ἐναντιώνεται
καὶ κάνει πείσμα καὶ μένει ἀμετανόητος, νὰ τὸν φέρετε ἐπὶ κρί-
σεως, καὶ ἂν κἀνὴ γρεία νὰ τοὺς ἔρχεσθε ἀπὸ τὸ δίκαιον. Ὑστερον
10 ἀπὸ τὸ ἀνάγκωσμα τοῦ τόμου (=τούτου) τὸν τίμιον ὁρισμὸν νὰ
ἀφίσετε εἰς χεῖρας τοὺς καὶ τὸ τίμιόν μου σημεῖον νὰ πιστεύετε.
Μεσοῦντος μηνὸς ὀκτωβρίου τὸ ἀμδ' (1044=1731) ἔτος ἐν Κων-
σταντινουπόλει.

δ.

15 Ἴσον χατίου τοῦ σουλτάν Ἡμραχίμ λέγεται τὸ ἰ.
Κατῆ καὶ πασι.

Ἐρχομένου αὐτοῦ τοῦ ὑψηλοῦ μου ὁρισμοῦ νὰ γνωρίζετε, ὅτι
ὁ λεγόμενος Καμαμές, μέσα εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἐγνωρισμένος,
καὶ ἡ κατὰ μεσημβρίαν ἔσω τῆς ἐκκλησίας Ἀποκαθήλωσις (πα-
20 λαιὰ μούρα τῶν Ῥωμαίων) μετὰ τὰ δύο σαμουντάνια καὶ τὰ κηρία
καὶ τὰ κανδήλια, καὶ αἱ καμάραι ὅπου εἶναι εἰς τὸν τόπον τοῦ πα-
τριάρχου ἄνω καὶ κάτω καὶ αἱ τέσσαρες (καμάραι), ἦτοι εἰς τὸν τό-
πον τοῦ Γολγοθᾶ, καὶ αἱ ἄνω τῆς δεσποίνης Μαρίας καὶ κάτω ἑπτὰ
καμάραι καὶ τὸ εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν Σπήλαιον καὶ τῶν κατὰ
25 βορρᾶν καὶ κατὰ μεσημβρίαν δύο θυρῶν τὰ κλειδιά καὶ τὰ ἔσω
ὄντα μανουάλια καὶ κανδήλια καὶ τὰ ἐκατέρωθεν τῆς ἐκκλησίας
(Βηθλεέμ) δύο κομμάτια περιβόλια ἀπὸ τοὺς παλαιούς καιροὺς
ὄντα τῶν Ῥωμαίων, ὡς καθὼς καὶ οἱ πατριάρχαι τῶν τὰ ἐκάνασι
ζάπτι κατὰ τὴν θρησκευτικὴν τοὺς ὡς προσκυνήματα τοὺς καὶ ὕστε-
30 ρον ὁ ταῖφᾶς τῶν Φραγκῶν γενόμενοι ἕνα μετὰ τοὺς κριτὰς τοῦ τόπου
μετὰ δόλου τὰ ἔκαμαν αὐτὰ ὅλα ζάπτι καὶ ἐνίκησαν μετὰ τὴν δυ-
ναστικὴν δύναμιν, καὶ ἠκούσαμεν ὅτι ὁ ταῖφᾶς τῶν Ῥωμαίων ἤρθέ-
νησε καὶ ἐγένασι ξένοι καὶ ἐφέραμεν ἐκατέρωθεν τῶν μερῶν δύο

μοναχούς· εἰ καὶ προλαβὼν ὁ κεκοιμημένος σιέχ-σιλάμ Γιαχαγιᾶς
ἔμπροσθεν τῶν βεζήριδων καὶ καζασκερίδων ἔκαμε περὶ τούτου
σφοδρὰν ἐξέτασιν καὶ ἐγνώρισε τοὺς εἰρημένους τόπους καὶ (ὅτι) τὰ
κλειδιά τῶν δύο θυρῶν ἦσαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥωμαίων ἀπὸ
τὸν καιρὸν τοῦ χαζιρέτ Ὅμερ καὶ τῶν πάλαι βασιλευσάντων, καὶ 5
εὔρεν εἰς χεῖράς τους ὀρισμοὺς ἰσχυροὺς καὶ (εἰς) τοὺς Φράγκους
ἔδειξεν ὅτι παντάπασι δὲν ἔχουσι νὰ κάμουν· καὶ κατ' ἐκείνους τοὺς
ὀρισμοὺς ὁποῦ εὔρεν ἔκαμεν ἀπόφασιν νὰ τὰ ἐξουσιάξουν, οἱ τῶν
Ῥωμαίων πατριάρχαι φημί, καὶ περιβόλια ἐλαίας καὶ τὰ λοιπὰ
καρποφόρα δένδρη (δι' ὧν τὸ δέκατον νὰ δίδωσιν αὐτοὶ οἱ μονα- 10
χοὶ τὸν κάθε χρόνον γρόσια χίλια καὶ μῆτε πλείονα μῆτε ἐλάτ-
τονα νὰ δίδουν), καὶ τοὺς εἰρημένους τόπους καὶ τῶν θυρῶν τὰ
κλειδιά καὶ τὰ λοιπὰ οἱ τῶν Ῥωμαίων μοναχοὶ ὄντες καὶ ἐσό-
μενοι πατριάρχαι νὰ τὰ ἐξουσιάξουν, καὶ ἀπὸ τῶν Φραγκῶν τὴν
συντροφίαν καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν φυλῶν ἂν θέλωσι νὰ προσκυνή- 15
σουν κατὰ τὴν πίστιν των εἰς τοὺς εἰρημένους τόπους καὶ εἰς τὰς
δύο πόρτας μὲ τὸ θέλημα τοῦ πατριάρχου νὰ προσκυνοῦν. Καὶ
αὐτοὺς τοὺς εἰρημένους τόπους καὶ τὰ κλειδιά τῶν δύο θυρῶν
ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν πατριαρχῶν νὰ μὴ τὰ πάρετε· εἴτα μὴδὲ
τινάς ἀπὸ τοὺς κριτὰς αὐτοῦ τοῦ βιλαετίου καὶ τοὺς ἀνθρώπους 20
νὰ τοὺς πειράξῃ, μὴδὲ νὰ τοὺς ἀνακατώνῃ, καὶ εἰς ταύτην μου
τὴν κρίσιν δόλος καὶ ἐναντιότης νὰ μὴ γένη, διὰτὶ ὁ ἀδελφός μου
σουλτάν Μουράτης εἰς τὸν καιρὸν του τοὺς ἔδωκεν ὀρισμὸν, καὶ τώρα
ὁποῦ ἐκάθησα εἰς τὸν θρόνον τῆς βασιλείας ἠθέλησαν νὰ ἀνακαινί-
σουν τὸν ὀρισμὸν καὶ νὰ γίνεταί κατὰ ποῦ λέγει ὁ ἐκείνου ὀρισμός, 25
καὶ ἐχαρίσαμεν τὸ ζήτημα. Ὅρίζω λοιπὸν ταῦτα, ὅτι φθάνοντας
αὐτοῦ τοῦ ὀρισμοῦ μου, καθὼς εἶπαμεν πρότερον νὰ κάμετε κατὰ
τὸν ὀρισμὸν μου, καὶ τοὺς εἰρημένους τόπους καὶ τὰ κλειδιά τῶν
δύο θυρῶν οἱ πατριάρχαι τῶν Ῥωμαίων νὰ τὰ ἐξουσιάξουν, καὶ τοὺς
μπαχτζέδες καὶ ἐλαίας καὶ τὰ καρποφόρα δένδρη (ῶν τὸ δέκατον νὰ 30
δίδωσιν εἰς τὸ Γενί-τζαμί 1000 γρόσια, καὶ μῆτε πλείονα μῆτε
ἐλάττονα) νὰ τὰ κάμνωσιν αὐτὰ ὅλα ζάπτι, καὶ ἀπὸ τὴν συνοδίαν
τῶν Φραγκῶν καὶ ἀπὸ τοὺς Φράγκους καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας φυλάς νὰ μὴ

ἀντιστάκη τινας καὶ νὰ τοὺς συγχύζη νὰ φυλάξετε. Καὶ ἐσεῖς ὁποῦ
εἰς αὐτὸ τὸ μέρος εὐρίσκεσθε μπειλερμπείδες καὶ μπείδες, κατῆ-
δες καὶ δευτεροδάρηδες καὶ μουχασίληδες καὶ ζαπτηντζῆδες, διὰ τὰ
εἰρημένα χίλια γρόσια τῶν Ῥωμαίων νὰ μὴ τοὺς πειράζετε, μήτε
5 ἄλλους νὰ ἀφήσετε (νὰ τοὺς πειράζουν)· μόνον αὐτοὶ κατ' ἐνι-
αυτὸν νὰ ἔρχωνται νὰ τὰ δίδωσι. Χωρὶς ἄλλο ἀπὸ τὸ μέρος σας
καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους σας τοὺς πατριάρχας τῶν Ῥωμαίων καὶ
τοὺς ἀνθρώπους των δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν νὰ μὴ τοὺς πειρά-
ζετε, μήτε ἓνα ἄσπρον ἢ ἓν σπυρὶ νὰ τοὺς πάρετε, καὶ οἱ μετὰ
10 ταῦτα κριταὶ κατὰ πῶς ὀρίζομεν νὰ κάμουν καὶ δόλον καὶ ἐναν-
τιότητα νὰ μὴ δεῖξωσι, μήτε μὲ ἄλλον τρόπον ἢ τέχνην νὰ ἀλ-
λάξωσι τοῦτον τὸν ὀρισμὸν. Καὶ ἂν τολμήσῃ τινὰς νὰ δράμῃ καὶ
νὰ εὐγάλῃ ἄλλον ὀρισμὸν κατὰ τοῦ παρόντος, ἐκεῖνον τὸν ὀρισμὸν
ὁποῦ νὰ φέρῃ κατὰ τούτους καὶ ὅσους ἄλλους ἔχει προτῆτερα,
15 ὁποῖοι ποτ' ἂν ὦσι, καὶ τὰ γοτζέτια του ὅλα νὰ τὰ βουλώσετε
εἰς μίαν κασὲ καὶ νὰ μοῦ τὰ στείλετε. Οὗτός μου ὁ ὀρισμὸς νὰ
εὐθύνῃ καὶ νὰ βοηθῆτε καὶ νὰ κάμετε κατὰ ποῦ λέγει· ἔτσι νὰ
ἠξεύρετε καὶ τὸ τίμιόν μου σημεῖον νὰ πιστεύετε. Ἐν ἔτει ἀνδ'
(1054-1741) τῷ τῆς Φυγῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μεσοῦντος
20 τοῦ Ἰουνίου.

6.

Ἴσον χατίου τοῦ νῦν σουλτάν Μεχμέτ, υἱοῦ Ἡμπραχίμ· λέγεται τὸ ἰα'.
Κατῆ καὶ πασιᾶ.

Φθάνοντας αὐτοῦ τοῦ μεγίστου μου ὀρισμοῦ νὰ γνωρίζετε, ὅτι
25 οἱ Ῥωμαῖοι ὁποῦ εὐρίσκονται μέσα εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἔστειλαν
εἰς τὸ σέβας μου ἀρζιχάλι, ὅτι δίδουσι τὸ κασίμι τοῦ βάκουφίου
τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ καὶ (προσθέτουσιν ὅτι) "Ἄφ' οὗ ἐπάρθη ἡ
Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ ἕως τῶρα ἔχομεν γοτζέτια
καὶ ὀρισμοὺς εἰς χεῖράς μας τίποτα νὰ μὴ δίδωμεν· μάλιστα ἀπὸ
30 τὸν καιρὸν τοῦ χαζιρέτ Ὅμερ ἔχομεν χάριν ἀπὸ τινὰ ἄλλον ξένον
νὰ μὴ πειραζώμεθα. Τώρα ἀπὸ τὸν μπεγλέρμπεὶ τοῦ Σαμίου
καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ δευτεροδάρη ἀδυνατούντων ἡμῶν ἔρχεται
μπουμπασίρης πολλαῖς φοραῖς μὲ δολεμένην κρίσιν φέρων γράμ-

ματα ἐναντία τῶν χαρισμάτων, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Καμαμέ μέσα καὶ ἔξω χωρὶς ἀφορμὴν ἔρχεται ἕνας λίγος (καὶ λέγει) χωρὶς ἄλλο νὰ μᾶς βοηθήσητε, καὶ πολλὰ περισσὰ πέρνουσι τὰ ἄσπρα μας· καὶ δὲν φθάνει τόσον, ἀλλὰ καὶ παράδες μαζούζικους πέρνουσι-δίδουσι· ἀπὸ τριανταένα δίδει τὸ γρόσι καὶ Σιαμλίδικον 5 κουμάσι φέρνει, ὅπου ἔχει πέντε γρόσια, καὶ μᾶς τὸ ρίχνει διὰ τριάντα· καὶ τὸ κοιλὸν τὸ σιτάρι τὸ ἀφεντικόν, ὅπου περὶ εἰς τὸ παζάρι δέκα μαθία, μᾶς τὸ δυναστεύει διὰ δύο γρόσια καὶ μᾶς τὸ μοιράζει· καὶ κατὰ τὴν συνήθειάν μας ὑπαγαίνοντες εἰς τὸν Ἰορδάνην, ἐπάνω εἰς τὸ νερὸ ὄντας ἀντέτι νὰ δίδωμεν μόνον τρία 10 γρόσια, τώρα τέσσαρα γρόσια καὶ τούλτι πέρνουσι, καὶ ὡσὰν αὐτὰ ἄλλας καὶ πολλὰς ἀδικίας μᾶς πέρνουσι καὶ μᾶς κάνωσι. Καὶ πάλιν εἰς τὸν Καμαμέ καὶ εἰς ταῖς ἐκκλησίαις μας καὶ εἰς τὸ ντεβαπί μας Ἰβήρων Χαμπεσίων καὶ τὰ βακούφιά των (τὰ ὅποια ἀπὸ τοῦ χαζιρέτ Ὅμερ καὶ τοὺς πάλαι βασιλεύσαντας μὲ τόσους ὀρισμοὺς 15 ὅπου ἔχομεν εἰς τὰς χεῖράς μας) ἔχομεν ἔξουσίαν ὑποιοὺς γένη πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων ἀπὸ τὸ μέρος του νὰ γίνωνται ζάπτι καὶ τινὰς εἰς τὰ βακούφιά των νὰ μὴ ἀνακατώνεται· διὰ τοῦτο μὴδὲ ἦτον συνήθεια ὁ Σιάμ-μπεϊλερμπεγίς καὶ δευτερδάρης νὰ στείλουν ἀνθρώπους νὰ ἀνακατώνονται εἰς τὰ ρουχὰ μας. Καὶ κατὰ 20 τὴν παλαιὰν συνήθειάν μας ἀπὸ τὴν Φωτίαν ὅπου εὐγαίνει (εἶναι συνήθεια) νὰ ἀνάπτωμεν τὰ κηρία μας καὶ νὰ γυρίζωμεν ἀπὸ τοὺς Ἀρμενίους καὶ Φράγκους καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας φυλάς προτήτερα· καὶ εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, εἰς τῆς Βηθλεέμ τὸ Σπήλαιον, καὶ τῶν δύο του θυρῶν τὰ κλειδιά κατὰ νότον καὶ 25 βορρᾶν καὶ τὰ σαμουντάνια καὶ κανδήλια καὶ τὰ λοιπά, ὅπου εἶναι εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὰ δύο κομμάτια ὁ μπακιζῆς καὶ τὰ μνήματα νὰ μὴ πειράζονται ἀπὸ τινά”. Εἰς αὐτὰ ἐγόρευσαν τίμιόν μου ὀρισμὸν καὶ ἀποφάσισα νὰ κάμετε κατὰ ποῦ ὀρίζω. “Ὡρῖσα, ὅτι, φθάνοντος αὐτοῦ τοῦ ὀρισμοῦ μου, νὰ γενῆτε εἰς αὐτὸν ἐπι- 30 μεληταί, κατὰ τὰ χοτζέτια καὶ ὀρισμοὺς καὶ διαθήκας ὅπου ἔχουσι, καὶ στανεὸ τινὰς νὰ μὴ τοὺς πειράζη, ὅτι δίκαιον δὲν ἔχει· καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Σιαμίου τοῦ μπεηλέρμπεϊ καὶ τοῦ δευτερδάρη

εἰς αὐτοὺς ἀπάνω, ὡσάν ὅπου εἶναι χωρὶς πταίσιμον καὶ εἶναι
καὶ ἀδύνατοι, νὰ μὴ ἔρχονται ἄνθρωποι διὰ νὰ συνάξουν βίον μὲ
ὀρισμούς καὶ συνήθειαις δολεμέναις, καὶ (διὰ) τὰ μοναστήρια μέσα
καὶ ἔξω καὶ τὰς ἐκκλησίας των χωρὶς πταίσιμον νὰ μὴ τοὺς πει-
5 ράζουν, καὶ εἰς κάθε σαράντα ἡμέραις νὰ μὴ στέλλωσιν ἀπάνω
τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ πάλιν ὄχι αὐτὸ μόνον ὅπου τοὺς ἀδικοῦσιν,
ἀλλὰ καὶ τοὺς 6 παράδες ὅπου ἔχουσι ἓνα γρόσι καὶ τοὺς ρί-
πτουν εἰς αὐτοὺς (διὰ) τριάντα εἰς τὸ γρόσι νὰ τοὺς σηκώσετε,
καὶ τὰ κουμάσια ὅπου ἔχουσι πέντε γρόσια νὰ μὴ τοὺς τὰ ρί-
10 χνουσι διὰ τριάντα, καὶ (διὰ) τὸ κοιλὸν τὸ σιτάρι ὅπου ἔ[χει
δέκα μαθία] νὰ μὴ τοὺς πειράζωσι καὶ τοὺς φορτώνουσιν (αὐτὸ)
ἀπὸ δύο γρόσια· (ταῦτα) νὰ τὰ σηκώσετε. Καὶ κατὰ τὴν
τάξιν τοὺς ὅπου ὑπάγουσιν εἰς τὸ Ζεμζέμ-σουγγού, ὅπου εἶναι
ἀρχαία συνήθεια νὰ δίδονται μόνον γρόσια τρία, νὰ μὴ πέρνουσι
15 τέσσαρα γρόσια καὶ τούλτι ἀδικοῦντες, καὶ τὰς τούτου ὁμοίας
ἀδικίας νὰ ἀφῆσωσιν· καὶ εἰ οὕτως ἔχει, νὰ τὰ σηκώσετε παν-
τελῶς· καὶ τὸν Καμαμέ καὶ ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν καὶ μοναστη-
ρίων καὶ τῶν τεβαμπίδων τοὺς Ἰβήρων καὶ Χαμπεσιῶν καὶ τὰ
βακούφια των, ὅπου εἶναι δομένα ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ χαζιρέτ
20 Ὅμερ καὶ τῶν πάλαι βασιλευσάντων, νὰ τὰ ὀρίξῃ ὁ πατριάρχης
τῶν Ῥωμαίων, καὶ παντελῶς εἰς τὰ τούτων βακούφια νὰ μὴ ἀνα-
κατώνεται μηδὲ τινὰς ἀπὸ τὰς ἄλλας φυλάς· καὶ εἰς τὴν πίστιν
τοὺς ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Σράμ-μπεϊλέρμπεϊ καὶ τοῦ δευτεροῦ νὰ
μὴν ἀφῆνετε νὰ τοὺς πειράζωσι· καὶ κατὰ τὴν συνήθειάν τους,
25 ὑπόταν ἀνάπτουσι τὰ κηρία των, νὰ γυρίζουν ἀπὸ τὰς ἄλλας φυ-
λάς ἐμπροσθὰ, Ἀρμενίους καὶ Φράγκους, κατὰ τὰ παλαιὸν ἔθος·
καὶ τοῦ Σπηλαίου εἰς τὴν Βηθλεέμ τῶν δύο θυρῶν τὰ κλειδιά
κατὰ νότον καὶ βορρᾶν καὶ τὰ μανουάλια καὶ κανδήλια καὶ τὰ
λοιπὰ καὶ οἱ ἄνωθεν ἑκατέρωθεν τῆς ἐκκλησίας μπακτζέδες καὶ
30 τὰ χρειαζόμενα νὰ εἶναι αὐτωνῶν, ὡς καὶ ἐκ τὸ ἔκπαλαι. Οἱ
μπεγλερμπεϊδες, βοϊβοδάδες, σουμπασιδες, ζαϊμιδες, τιμάρ-σπαχι-
δες, μουταφαρακάδες, τζαούσιδες, σπαχιδες καὶ γενίτζαροι καὶ
οἱ ἄλλοι τῆς πύλης μου δοῦλοι καὶ οἱ δυνάσται καὶ ὅσοι ἄλλοι

μηδένας νά μή τοὺς ἐνοχλῆ· μόνον κατὰ ποῦ ὀρίζομεν νά γένη, διατι πάλιν γεγόμενον σικιαχάτ νά μή γένη ἐτέρου ὀρισμοῦ ἐνῶσει. Ἐπὶ νά ἰξεύρετε, καὶ ὕστερον ἀπὸ τὴν θεώρησιν τοῦ παρόντος νά τὸν ἀφίσετε τὸν τίμιόν μου ὀρισμὸν εἰς χεῖράς των καὶ τὸ τίμιόν μου σημεῖον νά εὐλαβῆσθε. Ἐπει αἰδ' (1064=1751) τῷ 5 τῆς Φυγῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ ε' τοῦ ἰουνίου.

7.

Ἴσον χάτιου τοῦ βασιλέως (λέγεται τὸ εἶ'), τοῦ σουλτάν δηλαδὴ Μεχμηέτ, υἱοῦ σουλτάν Ἰμπραχίμ.

Τοῦ ὑψηλοῦ μου ὀρισμοῦ ἐρχομένου αὐτοῦσε νά γινώσκατε τὸ 10 αἴτιον ὅτι εἶναι τόδε. Ὅσοι εἶναι μέσα εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μὲ τὸν πατριάρχην τῶν Ῥωμαίων καὶ οἱ λοιποὶ ὅποῦ εἶναι εἰς τοὺς περιφρουρημένους μου τόπους Ῥωμαῖοι, ὅποῦ πληρώνουσι χανάτς, ἔλθασιν οἱ μοναχοὶ τοὺς ὑπὸ τοὺς πόδας μου καὶ ἐγγὺς τῆς Ἵψηλῆς μου Πύλης καὶ εἶπαν: Μέσα εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ τὸν 15 φανερόν Καμαμέ ἢ ἐκκλησία καὶ τὸ ἔσωθεν τούτου Μουγτεσελ καὶ τὰ ἐκπαλαι δύο μανουάλια καὶ τὰ κανδήλια καὶ τὸν τόπον ὅποῦ ὀρίζει ὁ πατριάρχης τοῦ Γολγοθᾶ ἄνω καὶ κάτω καὶ τὰς τέσσαρας καμάρας καὶ ἄνωθεν τῆς δεσποίνης Μαρίας τὰς ἐπτὰ καμάρας ἄνω καὶ κάτω, καὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τὸ μέσον μετὰ τῶν 20 μνημάτων καὶ ὅλα τὰ προσκυνήματα καὶ ἔσωθεν ἢ αὐτὴ τοῦ Καμαμέ καὶ αἱ τρεῖς ἐκκλησίαι καὶ ἡ ἀντικρὸ τοῦ λεγομένου Μαρ-Χάννα καὶ ἡ εἰς τόπον ὅποῦ εὐρίσκεται ὁ πατριάρχης λεγομένη Ἐλένη, καὶ ἡ Μαρ-Θέλια καὶ Μαρ-Αἰκατερίνη καὶ ὁ Μαρ-Εὐδύμιος καὶ Μαρ-Μιχαήλ καὶ Μαρ-Γεώργιος καὶ Μαρ-Ἰωάννης μετὰ τοῦ περιβολίου καὶ 25 Μαρ-Βασίλειος καὶ Μαρ-Νικόλαος καὶ Μαρ-Δημήτριος καὶ ὁ ἄλλος Μαρ-Χάννας καὶ ἡ αὐτοῦ ἐκκλησία καὶ τὸ τῶν Ἰβήρων λεγόμενον μοναστήρι Μαρ-Γιακούπ καὶ ὁ Μαρ-Γεώργιος αἱ ἐκκλησίαι, καὶ ἔσωθεν τῆς Ἱερουσαλήμ τὸ μνήμα τῆς μητρὸς Μαρίας καὶ ὁ Μαρ-Σάββας καὶ ἡ Φουλακὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ Ὀσπητίον τοῦ Ἄννα 30 καὶ τὰ μνήματα ὅποῦ εἶναι ἔσω καὶ τὸ μοναστήριον τῶν Ἰβήρων, ὁ Σταυρός, καὶ ὁ Μαρ-Συμένος καὶ Μαρ-Ἡλίας καὶ τὸ περι-

βάλιόν του και αἱ ἐλαίαις και τοῦ Μαρ-Σάββα τὸ μοναστήρι, και
εἰς τοῦ Πεζαλαῖ ὁ Ἅγιος Γεώργιος και ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ,
ὅπου λέγεται Βηθλεέμ, ἥτις εἶναι και φανερά, τὸ Σπήλαιον και
ἡ ἐκκλησία και τὰ δύο κλειδιά τῶν δεξιᾶ και ἀριστερὰ πυλῶν και
5 τὰ ἐκατέρωθεν τῆς ἐκκλησίας δύο περιβόλια και αἱ ἐλαίαις και
τὰ μνήματα και πάντα τὰ κατὰ χώραν μοναστήρια και αἱ ἐκκλη-
σῖαι ὅπου εἶναι ταπὶ τοῦ πατριάρχου, οἱ τε τῶν Ἰβήρων και
Χαμπεσίδων και Συριάνων και Κοπτῶν ταίφαδες και τὰ προσκυ-
νήματά τους και τὰ βακούφιά των, κατὰ τὸ πάτημα και τὴν προ-
10 σταγήν τοῦ χαζιρέτ Ὁμερ, γραμμένον κρουφί, εἶναι ὅλα τῶν Ῥω-
μαίων και τῶν πατριαρχῶν τους, και κατὰ τοὺς λοιποὺς ὁρισμοὺς
(ὅπου εἶχαν εἰς χεῖράς τους) τῶν πάλαι βασιλευσάντων πάππων
μας τῶν μεγίστων, σουλτάν Σελήμ-χάν και σουλτάν Σουλεϊμάν-
χάν. Τὸ εἰρημένον ἡμῖν, ἡ ἐκκλησία τοῦ Καμαμέ, και τὰ ἄνω και
15 κάτωθεν εἰρημένα προσκυνήματα και τῶν Ἰβήρων ὁ ταίφας και
τῶν Χαμπεσίδων και Συριάνων και Κοπτῶν, ὅπου εἶναι εἰς τοὺς
Ῥωμαίους ὑποκείμενοι, νὰ τὰ ἀφήσετε εἰς χεῖρας τῶν κατὰ και-
ροὺς πατριαρχῶν τῶν Ῥωμαίων, και οἱ Φράγχοι Ἀρμένιοι και
ἄλλαις φυλαῖς νὰ μὴ τοὺς ἀνακατώνουσι εἰς τὸ παντελές, διατὶ
20 ἐκεῖνο τὸ εὐλογημένον τοῦ χαζιρέτ Ὁμερ χατ-περίφιον, ὅπου
ἔδωκεν ἀπλῶς και ἐξηγημένως και ὥρισε και ἐθεμελίωσε τῷ τι-
μίῳ αὐτοῦ ἀχτιναμέ, [σὺτῶ προστάσσει· ὑπερ] και ὁ ἐλεημένος
και ἀναπαυμένος πάππος μου σουλτάν Ἀχμέτ-χάν και δεῦτερον
ἐβεβαίωσε, διατὶ εἶδε τὸν ἀχτιναμέ τοῦ Ὁμερ και τὸν ἐβεβαίωσε.
25 Εἰς τούτην τὴν ἀπόφασιν ἀπάνω ὄντες οἱ Ῥωμαῖοι (= τοιοῦτων
οὖν προνομίων κεκτημένων τῶν Ῥωμαίων), πρὸ ολίγου καιροῦ
τῶν Ἀρμενίων ὁ ταίφας κάμνοντες ἕνα χιτζίτιον δολεμένον εὐ-
γαλαν ἐπάνω εἰς αὐτὸ ὁρισμὸν και τοὺς τόπους ὅπου εἴπαμεν πῶς
ἦσαν τῶν Ῥωμαίων τοὺς ἐπεριλαβον. Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ συγχω-
30 ρημένου θείου μου σουλτάν Μουράτ-χάν ἤλθασιν οἱ Ῥωμαῖοι και
ἔδωσαν ἀρζιχάλι και ἐγίνηκαν μουραφά με τοὺς Ἀρμενίους ἐπὶ
τῆς Τιμίας Κρίσεως, και ἐγράικησε ὅτι δυνατὰ εἶναι φεῦσται οἱ
Ἀρμένιοι και λακὰ εἰς αὐτὰ παντελῶς δὲν ἔχουσι και φανερά

εἶναι τοῦ πατριάρχου τῶν Ῥωμαίων καὶ βεβαιωθείς τὸ ψεῦδος
τῶν Ἀρμενίων ἔδωκε τῶν Ῥωμαίων χροζέτι καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸ
χατ-σιερίφι καὶ ἰσχυρὰν ἀπόφασιν, καὶ ἐγένηκεν εἰρήνη· καὶ ἀνε-
καίνισαν τὰ σκάνδαλα καὶ τώρα μὲ τὴν δυστροπίαν τους λέγουν, 5
ὅτι οἱ Χαμπέσιδες καὶ τὰ προσκυνήματά των εἶναι εἰς αὐτοὺς γι-
μάκιδες, καὶ μετὰ δόλου πάλιν ἔλαβον ὄρισμὸν καὶ τὸν εὐγαλαν
ἐνώπιον τοῦ Ὑψηλοῦ μου Κριτηρίου καὶ τῶν βεζήριδων καὶ καζα-
σκέριδων μου, καὶ ἐγένηκεν πάλιν ἄμφω τὰ μέρη μουραφά· καὶ τῶν
δύο μερῶν τὰ χαρτία εἶδαμεν, καὶ οἱ λεγόμενοι τόποι, οἱ Χαμ-
πέσιδες καὶ οἱ Κόπται καὶ τὰ προσκυνήματά τους, εἶναι γιμαμάκιδες 10
εἰς τοὺς Ῥωμαίους καὶ ἐβεβαιώθημεν τὸ φανερόν ψεῦδος καὶ τὴν
κακουργίαν τῶν Ἀρμενίων· καὶ κατὰ τοὺς ὑψηλοὺς ὀρισμοὺς καὶ
τὰς τιμὰς κρίσεις τῶν Ῥωμαίων μοῦ ἔκαμαν ἀναφορὰν οἱ καζα-
σκέριδες καὶ πάντες οἱ κριταί, ὅτι τῶν Χαμπεσιδῶν τὸν ταῖφην
καὶ τὰ προσκυνήματά των καὶ τοὺς τόπους τους ὅλους καὶ τὰ 15
χρειαζόμενα ἅπαντα καὶ τῶν δύο θυρῶν τὰ κλειδιά κατὰ τοὺς
ἀχτιναμέδες ἀπὸ τῆς ἀρχῆς δὲν ἦλθε ποτὲ νὰ κάμνουν ζάπτι οἱ
Ἀρμένιοι, μόνον ἦσαν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων, καὶ παντε-
λῶς οἱ Ἀρμένιοι καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τῶν ἄλλων φυλῶν νὰ μὴ τοὺς
ἀνακατώνη τινάς, μήτε νὰ στέκετε ἀντικρὺ διὸ καὶ χατ-σιερίφι 20
μου μεγαλοπρεπέστατον ἐγένηκε. Ὁρισα, ὅτι, φθάθοντος αὐτοῦ
τοῦ ὀρισμοῦ μου, νὰ κάμετε κατὰ τὴν ἀπόφασίν μου καὶ τὸ χατ-
σιερίφι μου. Τοὺς εἰρημένους τόπους, ὅπου εἶναι εἰς τὴν ἐκκλη-
σίαν τοῦ Καμαμέ, καὶ τοὺς ἄλλους εἰρημένους καὶ μετρομένους
τόπους καὶ τὰς μοῖρας τῶν τόπων ὅπου βαστάζουν, καὶ τὰ μονα- 25
στήρια καὶ προσκυνήματά των καὶ τοὺς Ἰβηρας καὶ Χαμπέσιδες
καὶ Κόπτας καὶ Συριάνους ὅλους μὲ τὰ τεβαμπία των καὶ τὰ
χρειαζόμενά των καὶ τὰ βακούφιά τους (νὰ εἶναι τῶν Ῥωμαίων),
κατὰ τὸν ἀχτιναμέ τοῦ χαζιρέτ Ὁμερ καὶ τῶν πάλαι βασιλευ-
σάντων καὶ πάππων μου καὶ τοῦ ἐν τῷ Παραδείσῳ πατρός μου 30
σουλτάν Ἡμπραχίμ-χάν τὸν ἐξηγητὸν καὶ ἀπλὸν ἀχτιναμέ καὶ
τοὺς θεῖους μου ὀρισμοὺς· καὶ τὸν ταῖφην τῶν Χαμπέσιδων καὶ
Κοπτῶν οἱ πατριάρχαι τῶν Ῥωμαίων καὶ οἱ Ῥωμαῖοι νὰ τοὺς

ἔχουν ὑποκαίμενους καὶ νὰ τὰ ὀρίζωσιν ὅλα, καὶ οἱ Ἀρμένιοι νὰ
μὴ ἀνακατώνονται εἰς αὐτὰ παντελῶς, μηδὲ ἡ φυλὴ τους.
Ἐπειτα οἱ τῆς φυλῆς τῶν Ἀρμενίων ἂν κάμουν ταβὰ καὶ ἔλ-
θουν νὰ κριθοῦν, νὰ μὴ τοὺς ἀκούητε· μόνον κατὰ τὸ χατ-
5 χουμαούμι μου καὶ τὸν τίμιόν μου ὀρισμόν, ὅπου τώρα ἐγένηκαν,
νὰ κάμετε, μὴ δείχνοντες καμμίαν δολιότητα (οἱ κριταὶ αὐτοῦ καὶ
ὁ κατῆς), ἀλλ' ἰσχυρῶς νὰ ὑπακούσητε καὶ νὰ στερεώσετε τὰ ὀρι-
σμένα. Οὕτω νὰ γινώσκετε καὶ τὸ τίμιόν μου σημεῖον νὰ πιστεύετε
καὶ νὰ ἐλαβῆσθε. Τὸ ρεζ' (1067 = 1656-1657) ἔτος τῆς Φυγῆς,
10 τὸν μῆνα τὸν δεκέμβριον, ἐν Κωνσταντινουπόλει.

8.

*Ἴσον τοῦ νέου χατίου τοῦ σουλτάν Μεχμέτ διὰ τὸ ἡμέτερον μοάφι.

Κατῆ και πασι,

Ἐργομένου αὐτοῦσε τοῦ ὑψηλοτάτου ὀρισμοῦ νὰ γινώσκετε,
15 ὅτι ὁ πατριάρχης καὶ οἱ καλόγηροι ὅπου εἶναι μέσα εἰς τὴν Ἱε-
ρουσαλήμ ἔδωκαν ἀρζιχάλι εἰς τὴν ὑψηλοτάτην μου Πύλην, λέ-
γοντες ὅτι ἀπὸ τὸν εὐτυχισμένον καιρὸν τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀποστόλου
καὶ τοῦ Ὁμερ-ἤμπην-Χαττάπ ἐδόθη αὐτοῖς ἔντιμος διαθήκη νὰ
εἶναι μοάφιδες, κατὰ τὴν ὁποῖαν δέδωκεν αὐτοῖς ὕστερον καὶ ὁ
20 σουλτάν Σελλήμ-χάνης καὶ ὁ σουλτάν Σουλεϊμάνης (ὧν ὁ γοῦς εἶη
ἀγαθός) καὶ καθεστῆς οἱ λοιποὶ βασιλεῖς χατ-σιερίφια μετὰ ἰσχυρῶν
ἐπιγραφῶν, νὰ εἶναι πάντη δηλονότι μοάφιδες· καὶ πρὸς τοῦτοις
(λέγουσιν) ὅτι δίδουν κάθε χρόνον εἰς τὸ γγμαὶ τοῦ σουλτάν Ἀχ-
μέτ-χάν γρόσια 1000, ἀσλανία· οἱ ἔξουσιασταὶ ὁμως τῆς Ἱερου-
25 σαλήμ καὶ οἱ κατῆδες ἐρχόμενοι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, μετὰ τὴν
ἐκούσιον τῶν καλογήρων προσκύνησιν καὶ θεληματικὴν δόσιν τῶν
τζοχῶν καὶ κουμασίων καὶ τζαχτζηρίων, οἱ ρηθέντες ἔξουσιασταὶ
μὴ ἀρκούμενοι εἰς ἐκεῖνα ζητοῦσι βιαίως βοήθειαν, προφασιζόμενοι
ὅτι εἶναι ἐμιρχάτζιδες, λέγοντες "Δότε μας τὰ πενταχόσια γρό-
30 σια ὅπου ἐδίδετε διὰ τὰ μοναστήρια καὶ κάμετέ μας καὶ φιλίαν,
ἢ ἀντὶ τῆς φιλίας δότε μας ἄσπρα, δότε μας γραμουρλούκια μὲ
μαλαγματένια κουμπία καὶ κάθε μῆνα νὰ ἔρχεσθε εἰς ἡμετέραν

ἀντάμωσιν μὲ πεσχέςσιον”, καὶ πάλιν “ Δότε μας μικρὰν βοήθειαν ”.
Καὶ ἀκόμι (= προσέθεντο οἱ Ῥωμαῖοι) ὅτι οἱ χριστιανοὶ ὅπου
εἶναι μέσα εἰς τὸ κάστρον τῆς Ἱερουσαλήμ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς
πλὴν τοῦ χαρακίτου ἄλλο τίποτα δὲν δίδουν· οἱ πασιάδες ὁμως
τῆς Ἱερουσαλήμ γυρεύουσι καὶ ἀπ’ ἐκείνους χουσμῆτι καὶ βοήθεια 5
καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ἂν δὲν τὰ δώσουσι θεληματικῶς, τὰ πέρ-
νουν στανικῶς. Ὅμοίως καὶ οἱ κατῆδες ἐρχόμενοι, ἀφ’ οὗ λάβουσι
τὰ ἄνωθεν ἐκούσια τῶν καλογήρων πεσχέςσια, ζητοῦσι κουντούμι
(ἦτοι ἄσπρα διὰ τὸν καλὸν ἐρχομόν) καὶ ἔτι ἀντάμωσιν κάθε μῆνα
μὲ πεσχέςσιον, καὶ ἀκόμι ἀντὶ φιλίας ἄσπρα, καὶ ἔτι λέγουσι “ Φέ- 10
ρετε τὰ χογγέτια ὅπου ἔχετε νὰ βουλλώσωμεν”, διὰ νὰ πάρουσι
ἄσπρα (τὰ ὅποια καὶ πέρνουν), καὶ ἔτι “ Φέρετε ἄσπρα διὰ στρα-
σίματα”, καὶ πρὸς τοῦτοις “ Φέρετε βοήθειαν πάλιν”, καὶ ἂν δὲν
δώσωμεν αὐτὰ, μᾶς φοβερίζουσι λέγοντες “ Σηκώνομεν τὸν κόσμον
καὶ ἐρχόμεθα ἀπάνω σας καὶ κρημνίζομεν τὰς ἐκκλησίας, ὅπου 15
εἶναι σιμὰ εἰς τὰ τζαμιά”. καὶ ἔτι λέγουσιν “ Ἐσεῖς ἐκρεμάσετε
κανδήλια χωρὶς θέλημα καὶ ἐφτιάσετε τουλάπια σανιδένια καὶ
στασίδια καὶ σκαμνία· ἐστρώσετε πλάκαις, ἐξωγραφίσετε τοίχους,
ἀσπρίσετε τοίχον, ἐσχάψετε στέρνας, ἐφτιάσετε μύλους καὶ κήπων
τοίχους, ἐμερεμετίσετε ἐκκλησίας. Λοιπὸν, ἢ φέρετε ἄσπρα, ἢ τὰ 20
κάμνομεν κέσφι καὶ τὰ χαλοῦμεν· ἔπειτα σᾶς σφαλοῦμεν εἰς τὸν
Καλὸν καὶ γράφομεν τὸ ἄρξι σας καὶ σᾶς ἀφανίζομεν”. Ἔτι, ὅτι
ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Σιαμ-πασιά ἔρχονται ἄνθρωποι μὲ ὄνομα ἐξε-
τάσεως, καὶ ἀφ’ οὗ στραφοῦσι ζητοῦν οἱ ἐξουσιασταὶ ἄσπρα, λέ-
γοντες ὅτι “ Ἐξοδιάσαμεν τόσα εἰς ἐκείνους, καὶ ἂν δὲν τὰ δώ- 25
σωμεν, τὰ πέρνουσι στανικῶς”. Ἔτι, ἐκείνους ὅπου μέλλουσι νὰ
ὑπάγουσι νὰ προσκυνήσουσι εἰς τοῦ Ἀβραάμ, κἄν τε ἐξουσιασταί,
κἄν τε λοιποὶ Τοῦρκοι, γυρεύουσι νὰ τοὺς κάμνωμεν φιλίαν εἰς τὴν
Βηθλεέμ, μέσα εἰς τὸ μοναστήριόν μας, προστακτικῶς καὶ νὰ
τοὺς ἐτοιμάζωμεν κονάκια· καὶ ἀγκαλὰ καὶ εἰς τοῦτο νὰ ἐδόθη 30
ὀρισμὸς ἰσχυρὸς πλέον νὰ μὴ γίνεταί, ἀλλ’ οἱ ἐξουσιασταὶ πασιά-
δες καὶ κατῆδες ἔχοντες σκοπὸν νὰ πάρουσι ἄσπρα λέγουσιν “ Ἡμεῖς
θέλομεν νὰ ὑπάγωμεν εἰς τοῦ Ἀβραάμ μὲ ὅλους τοὺς προεστοὺς
*

τῆς χώρας καὶ νὰ ἐτοιμάσετε χωρὶς ἄλλο κονάκι καὶ φιλιάν εἰς
τὴν Βηθλεέμ, ὅτι ἐκεῖ θέλομεν νὰ κονεύσωμεν, δηλαδὴ εἰς τὸ
μοναστήριόν σας καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν σας, καὶ ἂν δὲν θέλετε,
φέρετέ μας τόσα ἄσπρα καὶ νὰ μὴ ὑπᾶμεν". Ἐτι, ἂν ὑπάγη
5 τινὰς ἔξω ἀπὸ τὸ κάστρον ἢ εἰς τὴν σκάλλαν, ὅταν στραφῇ ζη-
τοῦσιν ἄσπρα, λέγοντες "Διατί δὲν ἐρωτήσατε, ὅταν ἐπήγατε";
Ἐτι, ὅταν μέλλῃ ὁ πατριάρχης νὰ ὑπάγη εἰς τὴν Πόλιν, ἢ εἰς
ἄλλον τόπον τοῦ βασιλέως, ζητοῦσι τόσα νὰ τοῦ δώσουν θέλημα
νὰ εὐγῇ. Καὶ πάλιν, ὅταν ἔρχεται ἢ ἀπὸ τὴν Πόλιν, ἢ ἀπὸ ἄλλου
10 τόπον, γυρεύουν σαμουρόγουναις καὶ ἄσπρα καὶ ἄλλα διάφορα πε-
σχέσια. Ἐτι, εἰς τὰ ἔξω μοναστήρια καὶ εἰς τὰ ἀμπέλια καὶ
χωράφια συμβαίνει νὰ γίνωνται φονικά καὶ εὐρίσκουν αἰτίαν καὶ
γυρεύουν ἄσπρα. Ἐτι, τὸν τόπον τῶν μυημάτων, ὅπου ἔχουν εἰς
τὴν ἀγίαν Σιών ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅπου ἐπάρθη ἡ Ἱερουσαλήμ,
15 σηκώνονται καὶ λέγουσιν πῶς εἶναι βακοῦφι καὶ τὰ χογγέτια καὶ
τοὺς ὀρισμοὺς ὅπου ἔχουν δὲν τὰ πιάνουν μόνον διὰ τὰ ἄσπρα
λέγουσιν ὅτι "Κάμνομεν κέσφι τὸν τόπον". Ταῦτα πάντα διὰ νὰ
λείψουν ἔδωκα ὀρισμὸν τῶρα γλήγορα, τὸν ὅποιον δὲν ἐπίασαν
ἔδωκα καὶ ἄλλον ὀρισμὸν ὅμοιον εἰς τοὺς 1095 (=1684), τὸν μῆνα
20 Ῥετζέπ, νὰ παύσουν πλέον ἐκεῖναις ἢ ἀδικίαις καὶ ἀτοπίαις. Καὶ
ἐπειδὴ οἱ ὀρισμοὶ ἐκεῖνοι δὲν ἐπιάσθησαν (καὶ μάλιστα ὅπου μὲ
τὸν β' ὀρισμὸν ἐπῆγε μόνος τοῦ ὁ πατριάρχης εἰς τὴν Ἱερουσα-
λήμ καὶ τοῦ εἶπεν ὁ πασιᾶς καὶ ὁ κατῆς "Διατί ἤφερες β' ὀρι-
σμόν; Ἡμεῖς τῶρα διπλᾶ καὶ τριπλᾶ θέλομεν νὰ τὰ πέρνωμεν")
25 καὶ πλέον μὴ ὑποφέροντες οἱ καλόγηροι φεύγουν ἀπὸ τὰ Ἱεροσό-
λυμα καὶ σκορποῦσι, ὀρίζω ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ λείψουν ἢ ἄνωθεν
ἀδικίαις, διότι ἐκυτάξαμεν καὶ εἰς τὸν βασιλικὸν κώδικα καὶ ἤρ-
ραμεν ὅτι δίκαιον δὲν εἶναι νὰ δίδουν τίποτα, καὶ μάλιστα ὅπου
ἐξήτησαν καὶ ὀρισμὸν, χωρὶς τὴν κρίσιν νὰ μὴ τοὺς γυρεύουν
30 τίποτα καὶ τοὺς ἀδικοῦσι. Ὅθεν ἐδόθη κατὰ τὸ παρὸν ἢ πα-
ροῦσα ἀπόφασις πλέον τινὰς νὰ μὴ τοὺς πειράζῃ. Προστάττει λοι-
πὸν ἡ ὑψηλὴ μου βασιλεῖα τὴν ὥραν ὅπου νὰ ἔλθῃ αὐτοῦσε ὁ
τίμιος μου ὀρισμὸς νὰ κάμετε ὡς γράφει, τουτέστι εἰς τὸν και-

ρὸν τῆς εὐτυχίας μου ὁ πατριάρχης καὶ οἱ καλόγηροι νὰ μὴ ἀδικούνται, οὔτε ἔγω θέλημα νὰ δίδουν τίποτα, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἀπ' ὅλα εἰρηνικοὶ καὶ χωρὶς ἔννοιαν εἰς τὸν καιρὸν μου, κατὰ τὰς διαθήκας καὶ ὁρισμοὺς ὁποῦ ἔχουν. Λοιπὸν οἱ πασιᾶδες καὶ οἱ 5 κατῆδες τῆς Ἱερουσαλήμ ἐτζι νὰ κάμουν καὶ νὰ μὴ τοὺς πειράζουν κάμνοντες παρακοήν· ὥστε οἱ πασιᾶδες καὶ οἱ ἐμιρχάτζηδες διὰ ἡμπτάτι πλέον νὰ μὴ γυρεύουν τὰ 500, ἀλλ' οὔτε νὰ τὰ πάρουσι, οὔτε πεσχέςσια νὰ ζητοῦσι, μήτε διὰ φιλίαν νὰ γυρεύουν ἄσπρα, μήτε μηνιάτικα νὰ πέρνουν, μήτε γραμπρουλούκια 10 μὲ μαλαγματένια κουμπία νὰ ζητοῦν, μήτε μικρὰ χουσιμέτια, μήτε βοήθεια, μήτε νὰ ζητοῦν ἀδικίαν πολλή ἢ ὀλίγη, καὶ στατικῶς τίποτα νὰ μὴ πάρουν καὶ νὰ μὴ γυρεύουν ἀντάμωσιν κάθε μῆνα· καὶ οἱ χριστιανοὶ νὰ μὴ δίδουν, καὶ ταῖς ἐκκλησίαις ὁποῦ ἔχουν παλαιόθεν εἰς τζαμία σιμὰ κέσφι νὰ μὴ ταῖς κάμνουν, μήτε διὰ κανδήλια 15 νὰ γίνεται ἐξέτασις, καὶ τὰ στρωσίματα τῶν πλακῶν καὶ τοὺς σοβᾶδες καὶ τὰς ἱστορίας καὶ τὰ ξύλινα τουλάπια καὶ ταῖς στέρναις καὶ τοὺς μύλους καὶ τοὺς κήπους πλέον νὰ μὴ τὰ ἐξετάζουσι· καὶ ἐκεῖνο ὁποῦ λέγουσι διὰ νὰ ἀδικήσουσι, ἤγουν ὅτι "Ἐφτιᾶσετε ἐκκλησίαις καὶ ταῖς κάμνομεν κέσφι" καὶ ἐξῆς εἰς τὸν Καλὸν χάφι καὶ ἄρζι, αὐτὰ ἀπὸ τοῦ νῦν παντελῶς νὰ λείψουν. Καὶ διὰ ἐκείνους ὁποῦ ἔρχονται 20 εἰς ἐξέτασιν ἀπὸ τὸ Σιάμι, πλέον οἱ ἐξουσιασταὶ νὰ μὴ τοὺς πέρνουν τίποτα, κατὰ τὰ χατ-σιερίφια ὁποῦ ἔχουν. Καὶ διὰ τὸ κονάκι τῆς Βηθλεέμ καὶ τὰς φιλίαις πλέον ἄσπρα νὰ μὴ ζητοῦν, ἀλλὰ ἂν μήτε νὰ κονεύουν παντελῶς ἐκεῖ. Καὶ ὅταν εὐγαίνουν 25 ἔξω (=τῆς πόλεως), εἰς τὸ γύρισμα ἄσπρα παντελῶς νὰ μὴ τοὺς πέρνουν. Καὶ οἱ πατριάρχαι, ὅταν εὐγαίνουν νὰ ὑπάγουσι εἰς τὴν Πόλιν, ἢ εἰς τὰ κάστρη τῆς βασιλείας μου, θέλημα νὰ μὴ πέρνουν ὁμοίως καὶ ὅταν γυρίζουν νὰ μὴ τοὺς γυρεύουν σαμουρόγουναν καὶ ἄσπρα καὶ πεσχέςσια. Καὶ εἰς τὰ μοναστήρια τὰ ἔξω, ἢ εἰς χωράφια, ἢ εἰς ἀμπέλια, ἂν γίνωνται φονικά, ἄσπρα νὰ 30 μὴ τοὺς γυρεύουν. Καὶ διὰ τὰ μνήματα εἰς τὴν ἁγίαν Σιών, κατὰ τὰ χογγέτια καὶ τοὺς ὁρισμοὺς ὁποῦ ἔχουν καὶ λέγει ὁ κατῆς "Τὰ κάμνομεν κέσφι, ἐπειδὴ καὶ εἶναι βακούφι", κρίσαις σφαλταῖς

νά μὴ γίνωνται πλέον καὶ πειράζουσι τοὺς καλογήρους, καὶ ἀπλῶς οἱ καλόγηροι πείραξιν νά μὴ ἔχουσι καὶ ἀδικίαν παντελῶς. Ὡστε ἀπὸ τοῦ νῦν κατὰ τοὺς ἀρχαίους ὁρισμοὺς καὶ τὸν παράντα ὑψηλόν μου ὁρισμόν ὁ πατριάρχης καὶ οἱ καλόγηροι καὶ οἱ χριστιανοὶ 5 πείραξιν καμμίαν νά μὴ ἔχουσι ἐξ ἀποφάσεως, καὶ ἀφ' οὗ τὸν κάμετε κάετ, νά τὸν δώσετε τῶν πτωχῶν τῶν καλογήρων καὶ νά προσκυνήσητε ὅλοι σας τὸ σημεῖον. Τὸ 1077 (1097=1685) ἔτος, κατὰ μῆνα πρῶτον, ἐν τῇ πεφυλαγμένῃ Ἀδριανουπόλει.

10

9.

1704. Τὸ χατ-σιερίφι τοῦ νῦν βασιλέως σουλτάν Ἀχμέτη, υἱοῦ τοῦ σουλτάν Μεχμέτη, περιέχει κεφαλαιωδῶς ταῦτα:

Α'. Ὅτι οἱ καλόγηροι καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, ὅποῦ εἶναι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, εἶναι μισοφρόνες μὲ τόσα χατ-σιερίφια, καὶ διὰ νά 15 περνοῦν μὲ τοὺς κριτὰς καλά, ἔκαμαν μὲ τὸ θέλημά τους νά διδῶσι τὰ καὶ τὰ ἀλλὰ καμπόσοι ἀπὸ τοὺς κριτὰς ἀδικοὶ ὄντες ἔκαμαν πολλὰς καινοτομίας κατ' αὐτῶν, καὶ λοιπὸν ὀρίζομεν ἀπὸ ὃ τι διδῶσι μὲ τὸ θέλημά τους (τὰ ὅποια τὰ γράφει ὁ ὁρισμὸς ἕνα πρὸς ἕνα), νά μὴ ἠμπορῆ τινὰς νά τοὺς πέρνη τίποτε πε- 20 ρισσότερον.

Β'. Τὰ χατ-σιερίφια καὶ οἱ ὁρισμοὶ καὶ τὰ γοτζίετια ὅποῦ ἔχουσι τὰ παλαιὰ καὶ τὰ χατ-σιερίφια τοῦ θεοῦ μου σουλτάν Ἀχμέτη καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου σουλτάν Μουσταφᾶ νά ἔχουσι τὸ κῶρος.

Γ'. Τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Ἰβήρων καὶ τῶν Χαμπέσιδων τὰ μοναστήρια καὶ τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ σπήτια καὶ ταῖς καμάραις καὶ τὰ ἐργαστήρια καὶ τὰ μνήματα καὶ ὅλα τους τὰ βακούφια, ὅποῦ εἶναι μέσα καὶ ἔξω τῆς Ἱερουσαλήμ, νά μὴ ἀφῆσιν ὁ κατῆς νά τὰ κάμουν οἱ ἐξωτερικοὶ ἢ κέσφι, ἢ τεφτίσι, ἢ γροκλαμᾶ, ἀλλὰ μήτε αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ κατῆς νά μὴν ἠμπορῆ νά τὰ 30 κάμη κέσφι, ἢ τεφτίσι, ἢ γροκλαμᾶ, ἔχουσι ὁ κατῆς νά μὴν ἠμπορῆ νά εἰπῆ, ὅτι ὁ ὁρισμὸς προστάζει νά μὴ κάμουν κέσφι οἱ ἀβάνιδες ἀμὴ τὸν κατῆ δὲν τὸν ἐμποδίζει, ἀλλὰ καὶ ὁ κατῆς νά

είναι ἐμποδισμένοι, ὥστε νὰ μὴν ἠμπορῆ νὰ κάμῃ μῆτε κέσφι, μῆτε τερτίσι, μῆτε γιοκλαμᾶ.

Δ^{ον}. Οἱ πασιᾶδες νὰ μὴ ἠμποροῦν νὰ κράζουσιν τὸν πατριάρχην ἢ τὸν ἐπίτροπον τοῦ νὰ ὑπαγαίνουσιν νὰ τοὺς ανταμώνουσιν κάθε μῆνα μὲ πεσκέσι.

5

Ε^{ον}. Νὰ μὴ ἠμποροῦν νὰ γυρεύουσιν νὰ τοὺς στρώνουσιν τοὺς ὀντάδες τοὺς.

ς^{ον}. Χισμέτι νὰ μὴ γυρεύουσιν, ἀλλὰ μῆτε νὰ εὐρίσκουσιν ἄλλους τρόπους ὅπου νὰ γυρεύουσιν ἀπὸ λόγου τοὺς τίποτε.

Ζ^{ον}. Ὅταν γυρεύουσιν οἱ πασιᾶδες ἄσπρα καὶ δὲν τοὺς δίδουσιν, 10 νὰ μὴ ἠμποροῦν νὰ βάνουσιν τοὺς καλογήρους χάφι, ἢ νὰ τοὺς δέρνουν, ἢ νὰ τοὺς κακοποιοῦν.

Η^{ον}. Οἱ λεβένται τῶν πασιᾶδων εἰς τὰ μοναστήριά τοὺς νὰ μὴ ὑπαγαίνουσιν νὰ γυρεύουσιν νὰ τρώγουν καὶ νὰ τοὺς πειράζουσιν.

Θ^{ον}. Εἰς τοὺς χριστιανοὺς πρωτόγηρον νὰ μὴ βάνουσιν, μῆτε 15 νὰ γυρεύουσιν ἀπὸ λόγου τοὺς τίποτε.

Ι^{ον}. Οἱ πασιᾶδες, ὅταν ὑπαγαίνουσιν ἐμπρὸς εἰς τὸν ἐμιρχάτζην καὶ ὅταν γυρίζουσιν ὀπίσω, νὰ μὴ γυρεύουσιν ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους μῆτε δάνεια, μῆτε ἡμῆτατι, μῆτε δῶρα.

ΙΑ^{ον}. Οἱ Φράγχοι, ἂν ἔχουσιν πολλὰ καὶ δίδουσιν πολλὰ, νὰ μὴν 20 ἠμποροῦν νὰ γυρεύουσιν τόσα ὡς ἐξουσιασταὶ καὶ ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους, μῆτε νὰ ἠμποροῦν νὰ λέγουν "Ἐδωκαν ἐκεῖνοι τόσα, δόσατε καὶ εσεῖς".

10.

Δογιώτατε κριτὰ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἐρχόμενον τὸ παρόν μου 25 φερμάνιον νὰ ἡξεύρετε ὁ εὐρισκόμενος εἰς Ἱερουσαλήμ πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων καὶ οἱ Ῥωμαῖοι καὶ οἱ Γκιουρτζῆδες καὶ οἱ ἀσκηταὶ καὶ οἱ πέρει τῆς Ἱερουσαλήμ κατοικοῦντες ὑποτελεῖς, μὲ τὸ νὰ ἔδωσαν ἀναφοράν εἰς τὸ κράτος μου, αὐτοὶ ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅπου ὑποτάχθησαν καὶ ἔδιδαν διάφορα δοσίματα τοὺς τὰ συγχώρησαν οἱ προπάπποι μας διὰ χρυσοβούλλου βασιλικῆ καὶ ἐκυρώθη 30 ἢ βεβαίωσις καὶ διὰ πολλῶν ἄλλων ὀρισμῶν, καὶ οἱ ἐκεῖσε κριταὶ

δι' αὐτὰ τὰ δοσίματα καμμίαν στενοχωρίαν δὲν τοὺς ἐκάμασι καὶ εἰς τοὺς προλαβόντας χρόνους διὰ νὰ περνοῦν καλὰ μὲ τοὺς κριτὰς καὶ μὲ τοὺς μουσελήμηδες ἔδιδαν τῶν πασιᾶδων αὐτοπραϊρέτως κάτι τι καὶ τοὺς ἐφιλοδωροῦσαν διὰ τὸν ἐρχομὸν
5 τοὺς ἀσλάνια 17 καὶ τοὺς περὶ αὐτοὺς ἀσλάνια 3· εἰς δὲ τοὺς πασιᾶδες γρόσια 75 καὶ εἰς τὸν κεχαγιᾶν τοῦ γρόσια 7 καὶ τὸν πασιᾶν τζόχαν καὶ ἀτλάζι καὶ διὰ δούλευσίν τοῦ γρόσια 500, καὶ τὸν κεχαγιᾶν τοῦ γρόσια 50 καὶ διὰ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ γρόσια 14, καὶ καθ' ἕκαστον μῆνα τὸν πασιᾶν γρόσια 25 καὶ τὸν κεχα-
10 γιᾶν τοῦ 7 καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν γρόσια 3, καὶ τὸν πασιᾶν πα-
σγάτικα ἕνα ἀτλάζι ἀπὸ Χαλέπι καὶ τὸν κεχαγιᾶν τοῦ γρόσια 6 καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν γρόσια 4 καὶ εἰς ἔξωδα γρόσια 4 καὶ τὸν δραγουμᾶνόν τοῦ γρόσια 200 καὶ τοῦ κεχαγιᾶ τοῦ 20 καὶ εἰς τοὺς πέριξ αὐτοῦ γρόσια 4 (ἢ) 3, καὶ αὐτὰ ὅλα εἰς ἕνα χρόνον
15 σωστὸν τὰ ἔδιδαν καὶ ἀπ' αὐτὰ ἔξω ἄλλα τίποτες δὲν ἔδιδαν καὶ οἱ κριτὰι ἄλλο τίποτες πλέον δὲν ἔπερναν, καὶ ὅλοι οἱ Ῥωμαῖοι ἦτον ἀναπαυμένοι. Μερικοὶ ὅμως πασιᾶδες δὲν ἀναπαύονταν εἰς αὐτὰ ὅπου οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ προαιρέσεως ἔδιδαν καὶ εἰς τὰ ἔγγραφα ὅπου εἶχαν οἱ Ῥωμαῖοι δὲν ἐπέιδοντο, καὶ ἀδικῶντάς τους τοὺς
20 ἐζητοῦσαν περισσότερα καὶ δυναστικῶς τοὺς τὰ ἔπερναν. Πολλάκις τοὺς ἐξεδόθησαν ὀρισμοὶ καὶ ἐπιστάται, καὶ εἰρηνεύοντας ἢ ὑπό-
θεσις ὕστερον πάλιν οἱ εὐρισκόμενοι πασιᾶδες ἐμεγάλυναν τὴν ἀδι-
κίαν, κάμνοντές την ἀπὸ χρόνον εἰς χρόνον περισσότερον, ξεχω-
ριστὰ ἀπὸ ὅσα αὐτοὶ καὶ οἱ μουσελήμηδες βιαίως ἔπερναν· καὶ
25 πηγαίνοντες οἱ Ῥωμαῖοι καὶ φανερώοντές τους τὰ ἔγγραφα ὅπου εἶχαν, ἐπροφασίζοντο· αὐτοὶ οἱ ὀρισμοὶ ὄντες περασμένων βασι-
λέων δὲν τοὺς ἐψηφοῦσαν· μόνον ἐδιᾶλεξαν ἕνα ἀπὸ τοὺς Ῥω-
μαίους καὶ τὸν ἔκαμαν προεστὸν εἰς τοὺς ἄλλους, διὰ νὰ τρώ-
γουν ἀπὸ τὰ ρουφέτια ἄσπρα· καὶ τὸν ἐπίτροπον τοῦ πατριάρχου
30 τὸν ἐβιάζαν νὰ ἔρχεται· κάθε μῆνα νὰ τοὺς ἀνταμώνῃ, καὶ ὁ σκο-
πὸς ὅχι δι' ἄλλο, παρά δι' αἰσχροκέρδειαν· καὶ προφασίζόμενοι ὅτι θέλουν νὰ κάμουν ἐξέτασιν διὰ τὰς ἐκκλησίας, καὶ πέρνοντες μὲ βίαν καὶ δυναστείαν τὰ ἄσπρα τους, καὶ πηγαίνοντες οἱ κατὰ

καιρούς πασιάδες εἰς προσκύνησίν τους, οἱ μουσελήμηδες ὁποῦ
ἔμειναν ἐκεῖσε τὰ ἴδια ἀπαιτήματα τῶν πασιάδων ἐκάμνασι. Μα-
κάρι οἱ βασιάδες, μακάρι οἱ ἀσκηταὶ μὴ ἔμποροῦντες πλέον νὰ
οἶδωσι τὰ τόσα δεινὰ ἀπαιτήματα, πολλοὶ ἐσκορπίσθησαν καὶ ἔφυ-
γον, καὶ ἀπὸ αὐτὰς τὰς δεινὰς ἀπαιτήσεις καὶ ὅσοι ἔμειναν μὴ 5
ἔμπορῶντες νὰ ὑποφέρουν ἐκινδύνευε νὰ φύγουν καὶ αὐτοί. Διὰ
τοῦτο τὰ βασιλικά ἔγγραφα ὁποῦ ἔχουν οἱ Ῥωμαῖοι νὰ ψηφίσουν
καὶ νὰ ὑποταχθῶν εἰς αὐτά, καὶ νὰ πέρνουν μόνον τὰ ὅσα ἐκ
προαιρέσεως οἱ Ῥωμαῖοι ἀρχῆθεν εἶδαν, καὶ νὰ παύσουν πλέον
αἱ ἀδικίαι καὶ αἱ καταδυναστεΐαι· καὶ διὰ νὰ μὴ τοὺς ζητοῦν ἄλλα 10
διάφορα ὀσσηματα, ἔξω ἀπὸ τὰ ὁρισμένα, ὁ συγχωρημένος θεὸς
μου σουλτὰν Ἀχμέτης (τοῦ ὁποίου ἡ ψυχὴ νὰ εἶναι εἰς ἀνάπαυ-
σιν) τοὺς ἔδωκε βασιλικὸν ὀρισμὸν διαλαμβάνων, ὅτι νὰ κυρωθῆ
τόσον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅσον καὶ ἔξω καὶ εἰς τὰ περίεχω-
ρία, καὶ κατ' οὐδένα τρόπον νὰ μὴ τοὺς γίνεται καμμία ἀδικία· 15
καὶ ἂν ἤθελε μὰθῃ πῶς τοὺς ἐγένε καμμία ἀδικία, τοὺς ἀδικητὰς
ἐκείνους (ἤθελε) νὰ τοὺς παιδεύσῃ. Τέτοιον ὀρισμὸν τοὺς ἔδωκεν
ὅμως αὐτοὶ οὔτε ἐκείνον τὸν ὀρισμὸν δὲν τὸν ἐπίασαν, καὶ μὲ
πολλῶν λογῶν τέχναις ἀδικῶντάς τους ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ τοὺς
ὑποτάξαμεν, τόσον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μέσα, ὅσον καὶ εἰς τὰ 20
περίεχω, τόσον Γκιουρτζήδες Χαμπέσιδες καὶ Σίρμποι, ὅσον καὶ εἰς
τοὺς προεστοὺς τῶν ἐκκλησιῶν, τῶν μοναστηρίων, τῶν καμαρῶν,
τῶν κελλιῶν τους, τῶν μνημάτων τους καὶ τῶν λοιπῶν ὑποστα-
τικῶν τους, μὲ αἰτίαν πῶς θέλουν νὰ τὰ ἐξετάσουν, τοὺς ἀδικού-
σαν καὶ τοὺς ἐζημίωσαν· ὁ δὲ κριτὴς τῆς Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ 25
παύσουν πλέον αἱ τοιαῦται ἀδικίαι, τοὺς ἔδωκε καὶ χιτζέτιον τῆς
Κρίσεως, κατὰ τὸν βασιλικὸν ὀρισμὸν ὁποῦ εἶχαν εἰς χεῖράς τους·
αὐτοὶ ὅμως καὶ πάλιν οὔτε τὰ χὰτι-χουμαγιά τους, οὔτε τὰ χι-
τζέτιά τους, οὔτε τὰ τεμεσούτγια τους πιάνουν, ἀλλὰ τοὺς βιάζονται
καὶ τοὺς ἀδικοῦν καὶ δὲν στέργουν νὰ πάρουν ἐκεῖνα ὁποῦ οἱ Ῥω- 30
μαῖοι ἐκ προαιρέσεώς τους εἶδαν· διὰ τοῦτο αὐτὰ τὰ διάφορα
δεινὰ ἀπαιτήματα, ἢ νὰ τοὺς βιάζονται νὰ ἔρχονται εἰς ἀντά-
μωσίν τους διὰ νὰ τοὺς πέρνουν ἄσπρα, ἢ (δὲ) ἄλλαις διάφοραις

προφάσεις, ἢ νὰ ἐνοχλοῦν καὶ νὰ ἀδικοῦν τοὺς βασιλάδες, νὰ
λείψουν καὶ παύσουν ἀπὸ τῶρα καὶ ἔμπρός. Μακάρι πασιάδες,
κάν τε μουσελήμηδες, ἀνίσως καὶ θέλουν νὰ κάμουν τίποτες δυ-
ναστείαν, ἐσὺ κριτὰ τῆς Ἱερουσαλήμ, κατὰ τὰ ἔγγραφα ὅπου ἔχουν
5 εἰς χειράς τους, νὰ κυτάξῃς νὰ μὴ τοὺς γένη κανένα ἀπὸ τὰ
ἄνωθεν ἀδικήματα, καὶ ὁ βασιλικὸς ὀρισμὸς τους νὰ πιάνεται.
ὁ ὁποῖος τοὺς ἐδόθη ἐν ἔτει 1107 (=1695-96) καὶ οἱ πτωχοὶ
μερικὸς χρόνους εἶχαν ἀνάπαυσι· (καὶ ἐπειδὴ) τῶρα πάλιν δὲν
στέργουν εἰς ἐκεῖνα ὅπου ἐκ προαιρέσεως οἱ βασιλάδες ἔδιδαν, οἱ
10 δὲ Φραγκοασκηταὶ μὲ τὸ νὰ εἶναι πλούσιοι καὶ νὰ ἔχουν ἄσπρα
πολλὰ παθητικῶς δίδουν παραπάνω ἄσπρα καὶ αὐτοὶ μὴν ἔχοντες
τόσα ἄσπρα νὰ δώσουν, τοὺς βιάζον τοὺς πτωχοὺς λέγοντές τους
"Δόσετε καὶ ἐσεῖς τόσα", καὶ τοὺς παιδεύουν καὶ τοὺς φυλακί-
νουν· καὶ μερικοὶ πασαλήδες πηγαίνουν τόσον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ
15 μέσα, ὅσον καὶ εἰς τὰ πέριξ, καὶ μὲ αἰτίαν νὰ ἐξετάζον τὰς
ἐκκλησίας τους, τὰς καμάρας τους, τὰ κτίριά τους, τὰ ἐργαστή-
ριά τους καὶ τὰ ἄλλα διάφορα ὑποστατικά τους καὶ μνημόριά
τους, τοὺς ζητοῦν βιαίως ἄσπρα καὶ δὲν φηροῦν τοὺς ὀρισμοὺς
καὶ ἄλλα ἔγγραφα ὅπου ἔχουν εἰς χειράς τους, καὶ τοὺς κατα-
20 δυναστεύουν καὶ τοὺς δέρνουν, καὶ ξεχωριστὰ ἀπὸ αὐτὰ ζητοῦσι
βιαίως καὶ ἀπὸ τοὺς προσκυνητὰς ὅπου ἔρχονται ἐν λόγῳ δώρου
καὶ βοήθειας ἄσπρα, καὶ πηγαίνουν εἰς τὰς ἐκκλησίας τους καὶ
εἰς τὰ μοναστήριά τους καὶ τοὺς καταδυναστεύουσι καὶ ζητοῦσι
νὰ φάνε καὶ νὰ πιουνε, λέγοντες ὅτι ἂν δὲν τοὺς δώσουν, βάλ-
25 λουν φωτιά καὶ τὰ καίουν, καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὰ χρυσόβουλλα
ὅπου ἔχουν καὶ κατὰ τὴν περίληψιν τῶν ὀρισμῶν τους νὰ πιάν-
ωνται· μακάρι ἐσεῖς οἱ κριταὶ τοὺς πτωχοὺς νὰ μὴ τοὺς φυλα-
κίσετε καὶ μὴ τοὺς παιδεύετε, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα νὰ καταπαύσουν·
καὶ διὰ νὰ μὴ γίνωνται πλέον τὰ τοιαῦτα τοὺς εἶχε δοθῆ ὀρι-
30 σμὸς, καὶ μὲ τὸ νὰ ἐχάθη ὁ ὀρισμὸς ἐκεῖνος ἔδωσαν ἀναφορὰν εἰς
τὸ κράτος μου καὶ ἐπαρακάλεσαν, καὶ (ἐπειδὴ) ἐστοχασθήμεν εἰς τὰ
κατάστιχα καὶ ἠύραμεν πῶς ἦτον ὀρισμὸς τοιοῦτος διὰ τὰς προ-
σταγὰς αὐτάς, περιέχων πῶς νὰ παύσουν πλέον αἱ τοιαῦται ἀδι-

κίαι, διὰ τοῦτο ἐδώσαμεν καὶ ἡμεῖς τὸν παρόντα ὀρισμὸν μας καὶ τὸν στερεώνομεν διὰ προσταγῆς ἀπὸ τὴν σήμερον, καὶ νὰ φυλαχθῆτε πολλὰ μὲ τὴν πρέπουσαν ὑποταγὴν εἰς τὸν ὀρισμὸν μου, ὅπου ἀπὸ τὴν σήμερον νὰ μὴν ἔλθωσι πρὸς ἡμᾶς νὰ κλαυθῶσι. Ταῦτα καὶ οὐχὶ ἄλλο. Γεγραμμένον ἐν ἔτει 1115 (=1704), 5
εἰς τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Ζιλχετζέ ¹.

11.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ γράμματος ὅπου ἐπέμφθη παρὰ τοῦ ἐνδοξοτάτου βεζύρη
εἰς τὸν πασιὰν τῆς Ἱερουσαλήμ· καὶ ἀκόμη τὸ ἴδιον ἴσον εἶναι ὅπου ἔγραψεν
ὁ αὐτὸς καὶ πρὸς τὸν καδὲν τῆς αὐτῆς πόλεως. 10

Τιμιώτατε πασιὰ, τῆ ἐντιμότητί σου μὲ καθαρὸν χαιρετισμὸν δίδομεν εἶδῃσιν, ὅτι ὁ πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων τῆς Ἱερουσαλήμ ὀνόματι Χρῦσανθος ἱερομόναχος ἀναφανείς εἰς τὸ ὑψηλότατον μου Ντιβάνιον καὶ δίδοντας ἀρξουχάλιον πρὸς ἡμᾶς ἐζήτησε μετὰ δεήσεως πολλῆς νὰ τοῦ δοθῆ καὶ ὁ ἡμέτερος ὀρισμὸς περὶ 15
τούτων, ἵγουν κατὰ τὸ μπεράτιον τῆς πατριαρχείας του, ὅπου κρατεῖ εἰς χεῖράς του, ζητεῖ ἐκ μέρους του νὰ ἐξουσιαστοῦν τὰ αὐτόθι τῆς Ἱερουσαλήμ. Λοιπὸν γράφοντες λέγομεν, ὅτι οἱ αὐτόσε καλόγηροι νὰ μὴ δυνηθοῦν κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἀντισταθοῦν εἰς τὸ ὑψηλότατον μπεράτιον, μήτε νὰ τοὺς γίνῃ αὐτοῦ παρ' ἄλλων 20
κανένα ἐμπόδιον εἰς τὰ συνειθισμένα τους, καθὼς καὶ τὸ πολυχρονημένον χάτι-χουμαγροῦν ὅπου ἔχουσιν εἰς χεῖράς τους διαλαμβάνει, καὶ μήτε καμμίαν ἄλλην πείραξιν ἀπὸ τινῶν. Λοιπὸν, κατὰ τὸ βασιλικὸν μπεράτιον ὅπου ἔχει εἰς χεῖράς του ὁ ρηθεις πατριάρχης Χρῦσανθος, ἔτζε καὶ νὰ ἐξουσιασῆ καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ 25
τοὺς πτωχοὺς βαγιάδες καὶ ὡς εἶπομεν νὰ μὴν ἔχουν καμμίαν ἐνόκλησιν οὔτε ἀπὸ τὸ Κριτήριον, κατὰ τὸ ὑψηλότατον μπεράτιον καὶ χάτι-χουμαγροῦν ὅπου ἔχουν, οὔτε ἀπὸ ἄλλων τινῶ ἐξωθεν, καὶ κατὰ πάντα νὰ εἶναι ἀνεπηρέαστοι παρ' αὐτῶν, καθὼς διαλαμβάνει καὶ ὁ ἀνὰ χεῖράς τους ὀρισμὸς. Ὅθεν περὶ τούτων 30

¹ Ἐπειτα μετάφρασις τοῦ δοθέντος αυτοκρατορικοῦ βερατίου Χρυσάνθω τῷ Νοταρα, πατριάρχῃ γενομένω τῶν Ἱεροσολύμων, ἣν οὐκ οἶδ' ὅπως ἀνατίγραφον ἀφῆκα.

ἔγγραφη καὶ τὸ παρόν μας, καὶ Θεοῦ συνάρσει ἐρχομένου τοῦ
γράμματός μας αὐτόθι· θέλει ἐνεργηθῆ κατὰ τὴν προσταγὴν μας,
καὶ ἡ ἐντιμότης σου πρόσεχε νὰ μὴ δεῖξῃς εἰς αὐτὰ καμμίαν
ἐναντιότητα καὶ ἔτζι πάντοτε νὰ εἶσαι εἰς τὴν ὑγαίαν σου.

5

12.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ φερμανίου, ὅπερ ἔγινεν ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ μακα-
ριωτάτου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου κυρίου Μελετίου, εἰς τὸ
νὰ μὴ γίνωνται οἱ ὁρθόδοξοι Φράγχοι.

Ἐπαρχε τῆς ἐν Συρία Βερροίας, ἐπίτροπέ μου ἡγεμόν, καὶ
10 ἔπαρχε τῆς Δαμασκοῦ καὶ αὐθέντα τῶν χατζήδων, ἐπίτροπέ μου
ἡγεμόν, καὶ ἔπαρχε τῆς Σιδῶνος, ἐπίτροπέ μου ἡγεμόν, καὶ ἔπαρχε
τῆς ἐν Συρία Τριπόλεως, ἐπίτροπέ μου ἡγεμόν, ὑπερσέβαστοι καὶ
μέγιστοι βουλευταί, δικτάτορες τοῦ κόσμου, κυβερνήται τῶν τά-
ξεων τοῦ λαοῦ, οἱ μετεώρω κρίσει καὶ φρονήσει τὰ δημόσια πράγ-
15 ματα κατευθύνοντες, οἱ τὰς τοῦ κόσμου ὑποθέσεις ὀρθῶς βουλῆ
ὀρίζοντες, οἱ τὸ θεμέλιον τῆς ἀρχῆς καὶ αὐτοκρατορίας ἐπισχυ-
ρίζοντες, οἱ ποικίλαις χάρισι τοῦ βασιλέως τοῦ ὑψίστου πεπρω-
κισμένοι, ὑπουργοὶ ἐξοχώτατοι καὶ τοποτηρηταί μου ὑπέρτατοι,
ὁ Θεὸς ὁ ὑψιστος αὐξήσει τὴν δόξαν ὑμῶν.

20 Ἐρχομένου τοῦδε τοῦ ὑπερτάτου καὶ αὐτοκρατορικοῦ ὀρισμοῦ.
γνωστὸν ὑμῖν ἔστω, ὅτι ὁ Μελέτιος ὁ πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων
τῆς Ἱερουσαλήμ εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν μου δικαστήριον ἔδωκεν
ἀρξιστάλι μὲ τὸ ὅποσον ἐφάνέρωσεν, ὅτι τινὲς Ῥωμαῖοι βασιλῆδες,
χωρικοὶ καὶ παπάδες αὐτωνῶν ὅπου κατοικοῦσιν εἰς τὴν Δαμασκὸν
25 καὶ Βερροίαν καὶ Σιδῶνα καὶ Τρίπολιν καὶ Πτολεμαῖδα καὶ εἰς
τὰ πέριξ αὐτῶν, φιλοτάραχοι ὄντες ἠκολούθησαν τὴν πίστιν τῶν
Φράγγων, ταράξαντες καὶ συγχύσαντες καὶ τοὺς λοιποὺς ὑποτακτι-
κοὺς Ῥωμαίους τοὺς ἐκ προγόνων βασιλῆδες διὰ νὰ ἐνωθῶσιν, εἰς
τόσον ὅπου κατὰ μικρὸν οἱ βασιλῆδες εὐγαίαν ἀπὸ τὸ βασιλῆκι
30 των· καὶ ἐπειδὴ μὲ ὀρισμὸν καμπόσαις φοραῖς ἔγινεν ἐντολὴ καὶ
προσταγὴ εἰς αὐτοὺς νὰ μὴν φραγκίζουσι, αὐτοὶ μετὰ τὸν ὀρισμὸν,
ἔξω ὅπου ἔμειναν παντελῶς ἀμετάθετοι ἀπὸ τὴν γνώμην των.
ἡμέρα τῆ ἡμέρα αὐξαίαν. Ὅθεν, ὄντας ἀνάγκη μὲ κάθε τρόπον

νά παιδευθοῦν οἱ ρηθέντες καὶ νά ἐμποδισθοῦν οἱ κακοὶ καὶ
βλάβην φέροντες εἰς τοὺς πτωχοὺς ραγιάδες, ἐγένεν μετέπειτα
ἰσχυρὰ προσταγή, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ Ῥωμαῖοι ραγιάδες ὅπου ἠκολού-
θησαν τὴν πίστιν τῶν Φράγκων ἕως τώρα, πάλιν νά ἐπιστρέψουν
εἰς τὴν πρώτην θρησκείαν των καὶ ἀπὸ τοῦ ἐξῆς οὔτε αὐτοὶ οἱ 5
Ῥωμαῖοι ραγιάδες νά πηγαίνουν εἰς τὰς ἐκκλησίας τῶν Φραγκο-
πατέρων καὶ εἰς κάποια χάνιά των, διὰ νά διδάσκωνται ἀπ' αὐ-
τούς, οὔτε οἱ Φράγκοι νά καλοῦσιν αὐτοὺς τοὺς ραγιάδες εἰς τὰς
ἐκκλησίας καὶ χάνια των, οὔτε οἱ αὐτοὶ νά πηγαίνουν εἰς τὰ
σπήτια τῶν ραγιάδων, οὔτε τὰ παιδιά των νά τὰ διαβάζουν· καὶ 10
ἀκόμη οἱ ραγιάδες νά μὴ πηγαίνουν εἰς τὰ σπήτια, ἐκκλησίας
καὶ χάνια τῶν Φράγκων, ἀλλὰ καθένας νά φυλάττη τὴν πίστιν
του. Μ' ὅλον τοῦτο πάλιν αὐτοὶ μείναντες εἰς τὸ ἀμετάθετον τῆς
γνώμης των ἐφράγιζαν καὶ δὲν ἐγύριζαν πλέον· τῶν ὁποίων ἡ
κατάστασις ἐπειδὴ καὶ προτῆτερα ἐγένεν ἰλάμι διὰ νά ἐνεργῆται 15
ὡς ἄνωθεν, εἶχε δοθῆ ἅγιος ὀρισμός, ὅτι ἡ περιουσία ἐκείνων
ὅπου κάμνουσι τὴν ρηθεῖσαν ταραχὴν καὶ σύγχυσιν νά λαμβάνεται
εἰς τὸ μισρὶ καὶ αὐτοὶ νά ἐξορίζωνται εἰς ἄλλον τόπον. Διὰ τοῦτο
ἐζήτησεν ὁ ρηθεὶς πατριάρχης νά ἀνακαινισθῆ ὁ ἄνωθεν δοθεὶς
ὀρισμός, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ καὶ εὐρέθη παρόμοιος γεγραμμένος εἰς 20
τοὺς κώδικας τοὺς πεφυλαγμένους εἰς τὸ ἀνακτορικὸν μου ταμεῖον
καὶ σεσημειωμένος ἐν ἔτει ραρλε' (1135=1722-3), ὁ νῦν ἐνδοσό-
τατος καὶ ἐξοχώτατος ρεῖς-ἐφέντης Ἰσμαήλ τὸ ἔκαμεν ἰλάμι διὰ
νά ἀνακαινισθῆ παρόμοια. Ὅθεν, κατὰ τὸ ἰλάμι του, προσέταξα
νά ἀνακαινισθῆ. Ὅρίζω λοιπόν, ὅτι ἐρχομένου τοῦδε τοῦ ἀποφα- 25
σιστικοῦ γράμματός μου, νά ἐνεργηθῆ αὐτὴ ἡ ἀπόφασις κατὰ τὸν
ἐν τούτῳ γεγραμμένον ἅγιον ὀρισμόν μου. Ὅθεν ἐστεῖς οἱ βεζι-
ράδες μὲ τὴν ἔννοιαν τούτου τοῦ ἁγίου μου ὀρισμοῦ νά κάμετε
τοὺς Ῥωμαίους ραγιάδες, ὅπου ἕως τώρα ἐφράγισαν, νά γυρίσουν
εἰς τὴν ἀρχαίαν θρησκείαν τους, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐξῆς νά κάμετε ὅτι 30
οἱ αὐτοὶ Ῥωμαῖοὶ νά μὴ πηγαίνουν εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ εἰς
κάποια χάνια τῶν Φραγκοπατέρων, διὰ νά διδάσκωνται τὴν θρη-
σκείαν ἐκείνων καὶ ἀκόμη καὶ οἱ Φράγκοι νά μὴν καλοῦσι τοὺς

ραγιάδες εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ γανάτων, καὶ οἱ Φραγκοπατέρες
να μὴν πηγαίνουν εἰς τὰ σπήτια τῶν ραγιάδων καὶ να μὴν δια-
βάζωσι τὰ παιδιά των, καὶ οἱ ραγιάδες να μὴν πηγαίνουν εἰς τὰ
σπήτια καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας των· ἀλλὰ να προστάξετε κατὰ
5 πολλά ὅτι ὁ καθένας να κρατῇ τὴν θρησκείαν του, εἰς τόσον
ὅπου να κάμετε αὐθεντικὴν τὴν περιουσίαν ἐκείνων ὅπου φραγκί-
κίσουν καὶ δὲν επιστρέφουν, ὡς ἄνωθεν εἴρηται· ἀλλὰ (καὶ ὅσοι)
μένοντες ἀμετάθετοι κάμνουσιν σύγχυσιν καὶ παραχῆν, καὶ αὐτοὺς
να ἐξορίσετε. "Ὅμως να προσέχετε να φυλάγεσθε κατὰ πολλά διὰ
10 ἀρπαγὴν ἄσπρων να μὴ ἀδικήσετε καὶ να μὴ ἐνοχλήσετε ἐκεί-
νους ὅπου δὲν ἔχουν εἶδησιν εἰς τὴν ρηθείσαν ὑπόθεσιν με αὐτὴν
τὴν ἀφορμὴν τῆς προσταγῆς. "Ἐτζι να ἡξεύρετε καὶ να πείθεσθε
εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον τὸ ἅγιον, τὸ ὁποῖον ἐγράφη εἰς τὰς τελευ-
ταίας ἡμέρας τοῦ φεγγαρίου Μουχαρρέμ ἐν ἔτει ἁρμε' (1145 =
15 1732).

13.

Ἵπερσέβαστε καὶ μέγιστε βουλευτά, δικτάτορ τοῦ κόσμου,
κυβερνήτα τῶν τάξεων τῶν λαῶν, ὁ κατευθύνων τὰ δημόσια πράγ-
ματα μετεώρω κρίσει καὶ φρονήσει, ὁ ὀρίζων τὰς τοῦ κόσμου ὑπο-
20 θέσεις ὀρθῆ βουλή, ὁ ἐπισχυρίζων τὸ θεμέλιον τῆς αυτοκρατο-
ρίας καὶ ἀρχῆς, ὁ στηρίζων τοὺς στύλους τῆς εὐδαιμονίας καὶ
δόξης, ὁ πεπρωκισμένος ποικίλαις χάρισι τοῦ βασιλέως τοῦ ὑψί-
στου, ὑπουργὲ ἐξοχώτατε καὶ τοποτηρητὰ ὑπέρτατε, ἔπαρχε τῆς
Δαμασκοῦ μετὰ τῆς σημαίας τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ αὐθέντα τῶν
25 χατζῆδων, ἐπίτροπέ μου ἡγεμόν, ὁ Θεὸς ὁ ὑψιστος αὐξήσοι τὴν
δόξαν σου· καὶ σὺ ἐξοχώτατε κριτὰ τῶν κριτῶν τῶν ὀρθοδόξων,
προϊστάμενε τῶν προϊσταμένων, τῶν ἕνα Θεὸν εἶναι ὁμολογούντων,
πηγὴ τῆς ἐλλογιμότητος καὶ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης, ὁ ἐξάγων
ἐμφάσεις ἱεράς καὶ νομικῆς, κληρονόμε τῶν ἐπιστημῶν τῶν προ-
30 φητῶν καὶ τῶν ἀποστόλων, ὁ πλουσίω ἐλέει τοῦ βασιλέως τοῦ
ὑψίστου ἐκλεγείς κριτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ, δέσποτα ἡμῶν, αὐτην-
θεῖη ἢ ἐλλογιμότης σου.

Ἐρχομένου τοῦδε τοῦ υπερτάτου καὶ αὐτοκρατορικοῦ διπλώ-
ματος, γνωστὸν ὑμῖν ἔστω, ὅτι ὁ Μελέτιος ὁ πατριάρχης τῶν
Ῥωμαίων τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τῶν ὑπ' αὐτὴν εἰς τὴν εὐτυχε-
στάτην μου Αὐλὴν ἀνέφερεν, ὅτι ὁ ἀγιώτατος Ὁμέρης υἱὸς τοῦ
Χαττάπ (οὗ τὰ ἔργα ὁ Θεὸς ὁ ὕψιστος ἀντιμετρήσει) λαβὼν καὶ 5
αἰχμαλωτίσας τὴν Ἱερουσαλήμ, μετὰ τὸ νὰ εὐρέθησαν εἰς τὴν δε-
σποτείαν καὶ αὐθεντείαν τῶν Ῥωμαίων πολλοὶ ἄγιοι τόποι λα-
τρείας καὶ περιηγήσεως τῆς παλαιᾶς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γάβρου
καὶ τινῶν χωμάτων, ὅπου εἶναι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καθὼς εἶναι
γεγραμμένον εἰς πολλὰ χρονολογικὰ βιβλία, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς 10
ἀχτιναμέν νὰ εἶναι πρῶτοι εἰς τοὺς Ἀρμενίους καὶ εἰς τοὺς λοι-
ποὺς χριστιανοὺς ραγιάδες καὶ νὰ μείνουν καὶ νὰ βεβαιωθοῦν οἱ
τόποι αὐτῶν εἰς τούτους καὶ νὰ τοὺς ὀρίζουν καὶ νὰ τοὺς ἐξου-
σιάζουν ὕστερον δὲ ἐλθόντες καὶ οἱ μετ' αὐτὸν βασιλεῖς καὶ σουλ-
τάνοι ἐβεβαίωσαν τὰ ἄνωθεν καὶ ἔδιδαν εἰς αὐτοὺς πάλιν ἀχτι- 15
ναμέν, προστάτοντες ὅτι κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον νὰ εἶναι εἰς
τὴν ἐξουσίαν καὶ δεσποτείαν αὐτῶν ἔπειτα ὁ ἐκ τῶν ἀοιδίμων
προπάππων μου πολεμικώτατος σουλτάν Σελίμης ὁ μακαρίτης, ὁ
κατοικῶν ἐν τῇ Ἐδέμ καὶ ἐμφωλεύων ἐν τῷ Παραδείσῳ (οὗ τὸ
μνημεῖον εἶη μακάριον), λαβὼν καὶ αἰχμαλωτίσας τὴν Αἴγυπτον 20
καὶ Δαμασκὸν καὶ Ἱερουσαλήμ κάκεινος αὐτοῖς αὐτοκρατορικὸν καὶ
ἀνακτορικὸν ἀχτιναμέν ἔδωρῆσατο εἰς τὸ νὰ εἶναι οἱ ῥηθέντες
τόποι εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ δεσποτείαν αὐτῶν κατὰ τὸ πρῶτον,
καθὼς διαλαμβάνουσιν τὰ τακίρια τῶν χαλιφῶν (τῶν στηριζάν-
των τὴν ἀληθῆ πίστιν) καὶ τῶν βασιλέων καὶ σουλτάνων ἐφεξῆς 25
δὲ καὶ ὁ ἀοιδίμος καὶ μακαρίτης σουλτάν Σουλεϊμάνης (οὗ τὸ
μνημεῖον εἶη μακάριον) ἔδωκεν εἰς τοὺς ἰδίους ὀρισμὸν ἄγιον καὶ
βασιλικὸν ἐπιγεγραμμένον μετὰ ἀμετάθετα σημεῖα τῆς ἀνακτορικῆς
γραφῆς, ἧγουν μετὰ χατ-σιερίφι, νὰ ὀρίζουσι καὶ νὰ ἐξουσιάζουν
τοὺς αὐτοὺς τόπους, καθὼς καὶ πρῶτα. Ἵστερα δὲ ἐπειδὴ καὶ 30
ἦλθε καιρὸς νὰ γένη διὰδοχος καὶ νὰ βασιλεύσῃ ὁ ἀοιδίμος καὶ
συγχωρημένος σουλτάν Μουράτης, ὁ πάππος τοῦ πάππου μου,
ἐστέφθη καὶ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς, καὶ τότε οἱ διαληφθέντες χω-

ρις ἐναντιότητα ἔχοντες τὰ πρωτεῖα καὶ ἐξουσιάζοντες καὶ αὐθεν-
τεύοντες τοὺς προειρημένους τόπους, οἱ Ἀρμένιοι θέλοντες νὰ
εἰσέλθωσιν ὁμοῦ μετὰ τῶν Ῥωμαίων νὰ περιηγηθῶσι τὸ "Ἁγίου
Φῶς, ἐκίνησαν ἀγωγὴν ἐναντίαν τῶν ἀχτιναμέδων καὶ περατίων
5 καὶ ὀρισμῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀποδείξεων καὶ τῆς ἀνάκαθεν ἐξου-
σίας αὐτῶν, καὶ οὕτως ἀφ' οὗ εἰς τὸ κριτήριον τῆς δικαιοσύνης
ἐνώπιον τῶν μεγάλων ἀνθυπάτων καὶ κριτῶν κατὰ τὴν ἱεράν κρι-
σιν ἐκρίθησαν, ἐφάνη ἡ ἀγωγὴ ἐκείνων ψευδῆς καὶ ὀυλερά,
μὲ τὸ νὰ ἦτον τινὲς ἀποδείξεις ἐκείνων ἐναντία τῶν ἀληθινῶν
10 ἀχτιναμέδων καὶ μπερατίων καὶ ὀρισμῶν καὶ τῆς ἀνάκαθεν ἐξου-
σίας ὅθεν ἐδόθη εἰς τοὺς Ῥωμαίους, καθὼς ἀποφασίσθη, γο-
τζέτι νομικὸν μὲ ἐπιγραφαῖς τῶν προεστῶτων ἐπιγεγραμμέ-
νον καὶ μὲ σφραγίδας ἐσφραγισμένον, καὶ κατὰ τοῦτο ἀκόμη
ἐδόθη καὶ βασιλικὸς ὀρισμὸς ἐγκεχαραγμένον μὲ αὐτοκρατορικὴν
15 γραφὴν εἰς κατάπαυσιν τῆς ἄνωθεν ἐναντιότητος. Μετὰ δὲ ταῦτα
τόσον οἱ ρηθέντες Ἀρμένιοι, ὅσον καὶ ἄλλοι, ἅπασι καὶ δις ἐναν-
τιοὶ πάλιν φανέντες ἀπεβάλλοντο ἀπὸ τοῦ νὰ κάμουν ἀγωγὴν μὲ
τὰ τεμεσοῦτιά των εἰς τὸ βασιλικὸν κριτήριον. Πρωτεύοντες οὖν
οἱ Ῥωμαῖοι τῶν Ἀρμενίων μέχρι τοῦ νῦν δι' ὑπεράτατο ὀρισμὸν
20 σεσημειωμένον μὲ ἰδιόχειρον γραφὴν βασιλικήν, ὅπου πρὸς αὐτοὺς
ἐδόθη, πάλιν οἱ Ἀρμένιοι ἔχοντες πόθον νὰ τοὺς ἐνοχλοῦν, κατὰ
τὸν ἄνωθεν τρόπον, καὶ τώρα μὴ ἡσυχάζοντες καὶ μὴ κατα-
παύοντες κατεσεύασαν κάποια γοτζέτια μὲ κριτὰς ὁμογνώμονας
των καὶ μὲ τρόπον ἐναντίας ἀναφορᾶς εὐγαλαν ὀρισμὸν ἐναντίον
25 τῶν τῶσων ἀχτιναμέδων καὶ μπερατίων καὶ ὀρισμῶν αὐτοκρατο-
ρικῶν, σεσημειωμένον μὲ γραφὴν ἰδιόχειρον βασιλικήν, καὶ ἐναν-
τίον τῶν νομικῶν γοτζετιῶν, τῶν δοθέντων ἀπὸ τῶν καζασκέρι-
δων μετὰ τὴν ἀγωγὴν ὅπου ἐγένεν εἰς τὸ βασιλικὸν κριτήριον,
καὶ ἐναντίον τῆς ἀνάκαθεν ἐξουσίας τῶν Ῥωμαίων, καὶ εἶπασιν
30 ὅτι "Συνήθεια ἐκράτησεν, ὅτι ἡμεῖς νὰ ἐμβαίνωμεν ὁμοῦ μὲ τοὺς
Ῥωμαίους εἰς τὴν περιήγησιν τοῦ Ἁγίου Φωτός". Ὅθεν τότε
παρεκλήθη, ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη νὰ ἐνεργῆται κατὰ τοὺς ἀχτι-
ναμέδες ὅπου ἔχουν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ κατὰ τὰ μπεράτια καὶ τοὺς

ορισμούς τους βασιλικούς, τους σημειωμένους με ιδιόχειρον βασιλικήν γραφήν, όπου έγινεν εις τὸ Κριτήριον τῆς Δικαιοσύνης, κατὰ τὰ λοιπὰ σεντέκια νὰ ἐνεργῆται· τὸ δὲ κάρδι τοῦ ὀρισμοῦ ὑποῦ με ψευδῆ αναφορὰν ἐπῆραν οἱ Ἀρμένιοι διὰ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν νὰ ἐξαλειφθῆ, καὶ ἐὰν μετὰ ταῦτα λάβωσι με τὸν τρόπον 5
τινὰ ὀρισμὸν βασιλικόν, παντελῶς νὰ μὴν ψηφισθῆ καὶ νὰ μὴν κυρωθῆ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐξῆς νὰ κωλύεται αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις. Διὰ τοῦτο εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θείου μου σουλτάν Ἀχμέτη ἐδόθη ἅγιος ὀρισμὸς διαλαμβάνων, ὅτι νὰ ἐνεργῆται κατὰ τοὺς ἁγίους ὀρισμούς ὅπου κρατοῦσι, καὶ εἶναι σημειωμένους με ιδιόχειρον βασιλικήν 10
γραφὴν· τὸ δὲ κάρδι τοῦ ὀρισμοῦ, ὅπου ἐδόθη τοῖς Ἀρμένιοις με ψευδῆ αναφορὰν, νὰ ἐξαλειφθῆ, καὶ ἂν μετὰ ταῦτα τὸν τρόπον τινὰ λάβωσιν ὀρισμὸν, νὰ μὴν ἔχῃ τὴν ἰσχύον καὶ τὸ κῶρος. Ταῦτα ἀνέφερον ὁ ρηθεις πατριάρχης καὶ ἐζήτησε χάριν εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἐπειδὴ ἐθεωρήθη εἰς τοὺς κώδικας τοὺς πεφυλαγ- 15
μένους εἰς τὸ Βασιλικὸν Κριτήριον καὶ ὁ δοθεὶς ὀρισμὸς ἐν ἔτει ,αηλγ' (1133=1720-21) εὑρέθη ἐκεῖ γεγραμμένος, ὡς ἄνωθεν, ἀνέφερον αὐτὸ ὁ ἐνδοξότατος καὶ ἐσοχώτατος Ἰσμαήλ ρεῖς-ἐφέντης διὰ νὰ ἀνανεωθῆ· διό, κατὰ τὴν τούτου αναφορὰν, εὐγγῆκεν αὐτοκρατορικός μου ὀρισμὸς εἰς τὸ νὰ ἀνανεωθῆ. Ὅριζω λοιπὸν ὅτι, 20
καθὼς ἔλθη ἡ ἅγια ἀπόφασίς μου, κατὰ τὸν ὑπέρτατον ὀρισμὸν μου ὅπου εὐγγῆκε δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν νὰ ἐνεργηθῆ. Ὅθεν, σὺ ὁ βεζύρης καὶ σὺ ὁ κριτής, κατὰ τοὺς ἁγίους ὀρισμούς ὅπου κρατοῦν οἱ ρηθέντες καὶ ὅπου εἶναι με ιδιόχειρον βασιλικήν γραφὴν, νὰ κάμετε με τὸ νὰ ἐξαλειφθῆ τὸ κάρδι τοῦ ὀρισμοῦ τοῦ 25
δοθέντος τοῖς Ἀρμένιοις· καὶ ἂν μετέπειτα τὸν τρόπον τινὰ δοθῆ ὀρισμὸς αὐτοῖς, νὰ εἶναι ἄκυρος. Ἐπί: νὰ ἡξεύρετε, ὑπουργοῦντες τῷ βασιλικῷ προστάγματι καὶ πειδόμενοι τῷ αὐτοκρατορικῷ τούτῳ σημείῳ, ὃ γέγραπται ἐν ἔτει ,αημέ' (1145=αὐγ. 1732), ἐν ταῖς μεσαίαις τοῦ φεγγαρίου Σαφάρ. 30

14.

Ἵπέρτατε ἀνθύπατε καὶ μέγιστε βουλευτά, ὁ τοῦ κόσμου τὰς τάξεις κατευθύνων, ὁ τὰ δημόσια πράγματα μετεώρω κρίσει καὶ

γνώσει επιστατών, ὃ τὰ ἔργα τοῦ σύμπαντος ὀρθῆ βουλή διορίζων
καὶ ποιῶν, ὃ τοὺς σύλους τῆς αυτοκρατορίας καὶ βασιλείας ἐδραιῶν,
ὃ τοὺς κίονας τῆς εὐδαιμονίας καὶ δόξης κραταιῶν, ὃ πεπρωκι-
σμένος ποικίλαις χάρισι τοῦ βασιλέως τοῦ ὑψίστου, ὑπουργέ μου
5 ὑπέρτατε καὶ τοποτηρητὰ ἐσοχώτατε, πασιὰ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ
κυβερνήτα τῆς Δαμασκοῦ καὶ προστάτα τῶν χατζίδων· καὶ σὺ
ἐσοχώτατε κοιτὰ τῶν κριτῶν τῶν πιστῶν, πρόεδρε τῶν προέδρων
τῶν ἕνα Θεὸν εἶναι ὁμολογούντων, πηγῆ τῆς ἔλλογιμότητος καὶ
τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης, ὃ ἐξάγων ἐμφάσεις ἱεράς καὶ νομικῆς,
10 κληρονόμει τῶν ἐπιστημῶν, τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἀποστόλων,
ὃ ἐκλεχθεὶς τῇ βοήθειᾳ τοῦ παντεπόπτου βασιλέως μουλλὰς καὶ
κριτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ,

Ἐρχομένου τοῦδε τοῦ υπερτατοῦ καὶ αυτοκρατορικοῦ ὀρισμοῦ
γνωστὸν ἡμῖν ἔστω, ὅτι ὁ Μελέτιος ὁ πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων
15 τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τῶν ὑπ' αὐτὴν ἔδωκεν ἀρτίχαλι εἰς τὴν εὐ-
τυχεστάτην μου Πόρταν, φανερώνοντας μὲ αὐτό, ὅτι οἱ πασιάδες
καὶ καθίδες τῆς Ἱερουσαλήμ διὰ μίαν καὶ μόνην ἀρπαγὴν ἄσπρων
ἐπέειραν τὸν Ἅγιον Σάββαν καὶ τὰ λοιπὰ μοναστήρια καὶ ταῖς
ἐκκλησίαις ὅπου εἶναι μέσα καὶ ἔσω εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἀπὸ τὸν
20 καιρὸν τοῦ πρώτου αυτοκράτορος· καὶ προβάλλοντες εἰς τοὺς χρι-
στιανοὺς ποτὲ μὲν ὅτι "Ἐσεῖς ἀνεκτίσατε ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τὰ
μοναστήρια σας", ποτὲ δὲ ὅτι εἶναι αὐτὰ κοντὰ εἰς τζαμί καὶ
μέσα εἶναι τζαμί, ποτὲ δὲ ἄλλαις αἰτίαις προφασιζόμενοι ἔλεγον
ὅτι "Δότε μας ἄσπρα" ἢ ὅτι "Ἡμεῖς μὲ τοὺς προεστοὺς τοῦ
25 τόπου ἐρχόμεθα καὶ ταῖς κάμνομεν κέσφι καὶ ὕστερον στέλλομεν
ἀναφοράν", καὶ ἔτι διὰ τὴν ἐμποδισθῆ τοῦτο ἐδόθη ἄγιος ὀρισμὸς
μὲ αὐτόγραφον ἐπιγραφὴν βασιλικήν, ἣ γουν μὲ χάτσι-σερίφι, δια-
λαμβάνοντας ὅτι νὰ καταπαύσῃ αὐτὴ ἡ ἀδικία καὶ ἐνοχί. Ὅμως
μὲ τὸ νὰ τοὺς ἐπέειραν πάλιν ὕστερον ἐναντίον τοῦ ἁγίου νόμου
30 καὶ ὀρισμοῦ, ὅπου τοὺς ἐδόθη, καὶ ἔλεγον εἰς αὐτοὺς ὡς ἄνωθεν,
ὅτι "Ἀνεκτίσατε ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τὰ μοναστήρια καὶ εἶναι
αὐτὰ κοντὰ εἰς τζαμί καὶ μέσα εἶναι τζαμί!" καὶ ἄλλαις ὁμοίαις
πρόφασεσ, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ μακαρίτου σουλτάν Σελίμη (ὃν ὁ

Θεός ἀναπαύσει) ἐζήτησαν χάριν, ὅτι κατὰ τὸν πρῶτον ἅγιον ὀρι-
σμὸν ὅπου ἐδόθη αὐτοῖς μὲ αὐτόγραφον βασιλικὴν ἐπιγραφὴν καὶ
κατὰ τοὺς ἄλλους ἁγίους ὀρισμοὺς καὶ κατὰ τὰ γουτζέτια τὰ νο-
μικὰ νὰ γίνεταί καὶ χωρὶς φερμάνι, καὶ διὰ μίαν καὶ μόνην ἀρ-
παγὴν ἄσπρων νὰ μὴν ἀνακατώνεταί κανεῖς λέγοντας νὰ κάμη 5
κέσφι ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τὰ μοναστήρια καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἀφορ-
μὴν νὰ ἐνοχλῆ τοὺς πτωχοὺς καλογήρους· καὶ ἔτσι· ἐδόθη αὐτοῖς
ἅγιος ὀρισμὸς διαλαμβάνοντας, ὅτι χωρὶς φερμάνι μὲ τὴν ἀφορμὴν
τοῦ κεσφίου ἐναντίον τοῦ ἱεροῦ νόμου κανεῖς νὰ μὴν τοὺς πέρνη
ἄσπρα, οὔτε νὰ κάμη τινὰς ἄλλον νὰ τοὺς πέρνη καὶ νὰ μὴ τοὺς 10
πειράζῃ· ὁ ὁποῖος ὀρισμὸς εἰς τὸν καιρὸν τοῦ βασιλέως σουλτάν
Ἄχμέτη τοῦ Θείου μου ἀνανεώθη. Ἄλλ' ὅμως ἐπειδὴ συνέβη νὰ
γένῃ ἡ στεφηφορία μου ἢ βασιλικὴ καὶ αὐτοκρατορικὴ, παρεκά-
λεσεν ὁ διαληφθεὶς πατριάρχης, ὅτι αὐτὸς ὁ ὀρισμὸς νὰ κυρωθῆ
καὶ ἀπὸ τὴν βασιλείαν μου, καὶ ἔτσι ἀφ' οὗ ἐθεωρήθη εἰς τὰ 15
καγίδια, ὅπου εἶναι φυλαγμένα εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν μου κριτή-
ριον καὶ εὐρέθη ὁ ἅγιος ὀρισμὸς ὅπου ἐδόθη γραμμένος καὶ ση-
μειωμένος, κατὰ τὸν ἄνωθεν τρόπον ἐγένεν ὑπέρτατον φερμάνιον,
ὅτι ἐναντίον τοῦ πρῶτου ὀρισμοῦ κανένας ζητῶντας ἄσπρα νὰ μὴν
τοὺς ἐνοχλῆ. Διὰ τοῦτο προστάζω, καθὼς αὐτὸ φθάσῃ αὐτοῦ, 20
κατὰ τοῦτο τὸ ἔξοχόν μου φερμάνι νὰ ἐνεργήσατε καὶ νὰ ἐπιμε-
ληθῆτε πολλὰ εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, καὶ νὰ ἰδῆτε καὶ ἂν εἶναι
καθὼς ἐσημειώθη. δὲν θέλω καθόλου νὰ γίνεταί ἀδικία καὶ ἐνό-
χλησις εἰς αὐτοὺς, ἀλλὰ καθὼς τότε ἐγένονταν κατὰ τὸν ἅγιον
ὀρισμὸν ὅπου ἐδόθη μὲ αὐτόγραφον βασιλικὴν ἐπιγραφὴν εἰς τὸν 25
καιρὸν τοῦ ἄνωθεν μακαρίτου σουλτάν Σελίμη καὶ κατὰ τοὺς ἄλλους
ἁγίους ὀρισμοὺς καὶ κατὰ τὰ γουτζέτια τὰ νομικά, ἔτσι καὶ τώρα
νὰ γίνεταί, ἤγουν χωρὶς φερμάνι νὰ μὴν τοὺς πειράζῃ κανεῖς
λέγοντας, ὅτι "Τὸν Ἅγιον Σάββαν καὶ τὰ μοναστήρια καὶ ταῖς
ἐκκλησίαις, ὅπου ἐξουσιάζετε καὶ εἶναι μέσα καὶ ἔξω εἰς τὴν Ἱε-
ρουσαλήμ, τὰ ἀνεκτίσατε" καὶ ὅτι "Εἶναι κοντὰ εἰς τζαμί" καὶ 30
ὅτι "Ἡμεῖς πηγαίνομεν μὲ τοὺς προεστοὺς καὶ τὰ κάμνομεν κέσφι
καὶ σὰς φυλακίνομεν καὶ σὰς κάμνομεν ἀναφορὰν", καὶ ἀκολού-

ὅπως μὲ τοῦτον τὸν τρόπον κανεῖς νὰ μὴν τοὺς πέρνη ἄσπρα καὶ
νὰ κάμνη ἄλλον νὰ τοὺς πέρνη, ἀλλὰ καθὼς γράφει ἡ ἔννοια τοῦ
παρόντος ὀρισμοῦ νὰ κάμνετε καὶ νὰ φυλάγεσθε ἀπὸ τοῦ νὰ κά-
μνετε ἐναντιότητα εἰς αὐτήν, εἰς τόσον ὅπου ὕστερα ἂν γένη
5 καμμία πείραξις καὶ ἐνοχῆ εἰς τοὺς πτωχοὺς δὲν θέλει εἰσακου-
σθῆ ἢ ἀπόκρισις σας καὶ δὲν θέλει συγχωρηθῆ ἡ ἀδικία σας,
ἀλλὰ θέλετε μένη ἀναπολόγητοι καὶ θέλετε ἀλλαχθῆ. Ἐστὶ νὰ
ἠξεύρετε, καὶ ἀφοῦ ἰδῆτε αὐτὸν τὸν ἅγιον ὀρισμόν, ὅπου εἶναι
εἰς τὸ σιτζίλλι γραμμένος, νὰ τὸν δώσετε πάλιν εἰς τὰ χέρια
10 αὐτοῦ, πειθόμενοι εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον τὸ ἅγιον· τὸ ὅπισθον
ἐγράφη εἰς ταῖς μεσαιαῖς ἡμέραις τοῦ φεγγαρίου Τζουμαζιουλεβ-
βέλ, ἐν ἔτει χρυδ' (1144=νοεμβρ. 1731).

15.

Ἐσχωτάτοι κριταὶ τῶν κριτῶν τῶν ὀρθοδόξων, προσετώτες
15 τῶν προσετώτων τῶν ἕνα Θεὸν εἶναι ὁμολογούντων, πηγαὶ τῆς
ἐλλογιμότητος καὶ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης, οἱ ἐξάγοντες ἐμφάσεις
ιεράς καὶ νομικάς, κληρονόμοι τῶν ἐπιστημῶν τῶν προφητῶν καὶ
τῶν ἀποστόλων, οἱ τῇ ὑπερβαλλούσῃ βοήθειᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ
ὕψιστου ἐκλεγέντες τῆς τε Δαμασκοῦ καὶ τῆς Ἱερουσαλήμ κριταί.
20 αὐτηνθεῖῃ ἢ ἐλλογιμότης ὑμῶν.

Ἐρχομένου τοῦδε τοῦ ὑπερτάτου καὶ αὐτοκρατορικοῦ ὀρισμοῦ
γνωστὸν ὑμῖν ἔστω, ὅτι ἐσὺ ὁ κριτὴς τῆς Ἱερουσαλήμ, ὁ Σεγιδ
Μεχμέτης, ἔστειλες εἰς τὴν εὐτυχεστάτην μου Πόρταν γράμμα
διαλαμβάνον, ὅτι ὁ Καיסάριος ὁ ἐπίτροπος τοῦ πατριάρχου τῶν
25 Ῥωμαίων τῶν ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ καὶ οἱ λοιποὶ δραγουμᾶνοι ἐλ-
θόντες ἐν τῷ ἱερῷ Κριτηρίῳ ἀνέφερον καὶ ἐφανέρωσαν ὅτι μὲ
τὸ νὰ ἠκολούθησεν οἱ Ῥωμαῖοι νὰ κάμουν μερεμέτι καὶ ἀνάκτισιν
εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ εἰς τὴν Βηθλεέμ
καὶ εἰς τὸ Σπήτι τοῦ προφήτου Ζαχαρία καὶ εἰς τὴν Γιάφφα καὶ
30 εἰς τὸ Ῥέμπλι (εἰς τοὺς ὁποίους τόπους κατοικοῦσι κατὰ τὴν ἄδεια
τοῦ νόμου καὶ κατὰ τοὺς ἁγίους φετβάδες καὶ τὰ σινέτια τὰ νο-
μικὰ καὶ κατὰ τὸ χατ-σιερίφι καὶ τοὺς ὀρισμοὺς τοὺς βασιλικούς

ὁποῦ τοὺς ἐδόθη) καὶ μὲ τὸ νὰ πειράζουσι οἱ ἀξιωματικοὶ ἐναντίον
τοῦ βασιλικοῦ ὀρισμοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τῆς συνθητικῆς τοὺς τό-
πους αὐτοὺς ὁποῦ ἀνεκτίσθησαν κατὰ τὴν πρώτην θέσιν, χωρὶς προ-
σθήκην κτίσεως, μόνον διὰ νὰ τρώγουν ἄσπρω, παρακαλοῦν ὅτι
ἐκεῖνοι ὁποῦ πειράζουσι αὐτοὺς ἐναντίον τοῦ βασιλικοῦ ὀρισμοῦ καὶ 5
τῶν φετφάδων τῶν ἱερῶν καὶ τῶν χοντζετίων τοῦ κεσφίου νὰ
ἐμποδισθῶσι καὶ νὰ κωλυθῶσι καὶ ἐπειδὴ ἐσὺ ἕκαμες ἄρζι τὴν
ὀπόθεσιν αὐτὴν νὰ εἶναι ἀληθινή, ὅτι δηλαδὴ ἔχουσιν ὀρισμοὺς
βασιλικούς καὶ νομικὰ χοντζετία καὶ φετφάδες ἱεροὺς ἀπ' ἀρχῆς
ἕως τῶρα διὰ τὰ μερεμέτια καὶ ὅτι παρακαλοῦν νὰ τοὺς δοθῇ 10
ὀρισμὸς μου βασιλικὸς νὰ κωλυθῇ καὶ νὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἀδικία
ὁποῦ τοὺς γίνεται δια μίαν ἀρπαγὴν ἄσπρων, ἐδόθη ὑπέρτατόν μου
φιρμάνι, ὅτι ἀνίσως οἱ ρηθέντες τόποι ὁποῦ ἀνεκτίσθησαν κατὰ
τὴν παλαιὰν θέσιν, χωρὶς προσθήκην κτίσεως, καὶ ἔγιναν κέσφι
καὶ χοντζέτι, νὰ μὴν γίνεται ἐναντίον τούτων δια μίαν ἀρπαγὴν 15
ἄσπρων ἐνοχὴ καὶ πείρασις. "Ὅθεν προστάζω, καθὼς φθάσει αὐ-
τοῦ ἡ ἀγία προσταγὴ μου, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ βασιλικοῦ μου
φερμανίου καὶ κατὰ τὰ ἔκπαλα βασιλικά φερμάνια νὰ γένη ἕγουν,
ἀνίσως οἱ τόποι οἱ ρηθέντες ὁποῦ ἀνεκτίσθησαν κατὰ τὴν ἀρχαίαν
θέσιν, χωρὶς προσθήκην κτίσεως, καὶ ἔγινε κέσφι καὶ χοντζέτι 20
νομικόν, νὰ μὴν γίνεται ἐναντίον τούτων ἐνοχὴ καὶ πείρασις διὰ
μίαν ἀρπαγὴν ἄσπρων, ἀλλὰ νὰ κωλύεται αὐτὴ καὶ νὰ ἐμποδί-
ζεται, καταπαύοντας ἐσὺ παντελῶς καθένα νὰ κάμῃ ἔργον ἐναν-
τίον τοῦ ἱεροῦ νόμου καὶ τοῦ βασιλικοῦ ὀρισμοῦ. "Ἐτζι νὰ ἡξεύ-
ρησ, καὶ ἀφοῦ ἰδῆς τὴν παροῦσάν μου προσταγὴν βασιλικήν, νὰ 25
τὴν δώσης εἰς τὰ χέρια αὐτῶν, παιθόμενος εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον
τὸ ἅγιον τὸ ὁποῖον ἐγράφη εἰς ταῖς μεσαιαῖς ἡμέραις τοῦ φεγ-
χαρίου 'Ραμαζάν, ἐν ἔτει 'αρμδ' (1144=μαρτ. 1732).

16*.

Πρὸς τοὺς καθ' ὄθον κριτὰς καὶ λοιποὺς ἐξουσιαστὰς ἀπὸ 30
Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῶν νήσων τοῦ 'Αρχιεπαλάγου καὶ 'Ιε-
ρουσαλήμ διὰ τὸν πηγαμὸν καὶ ἐπιστροφὴν.

* 'Ἐξ αντιγράφου σωζομένου παρ' ἐμοί.

Γνωστόν ἔστω ὑμῖν, ὅτι ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβυς τῆς
Ῥωσσίας Ἰταλίνσκης ἐζήτησε δι' ἀναφορᾶς τοῦ τὸ νὰ δοθῇ ὑψη-
λὸς βασιλικὸς ὀρισμὸς τῷ Σαμουήλ Σαμουκὴλ Ῥώσσω, ἀπερχο-
μένῳ εἰς προσκυνήσιν τῆς ἁγίας Ἱερουσαλήμ καὶ ἄλλων προσκυ-
5 νημάτων κειμένων εἰς τὸ Ἀρχιεπέλαγος· καὶ ἐπειδὴ εἰς τὰ τῆς
Ῥωσσίας ἄρθρα τῆς συνθήκης περιέχεται, ὅτι ὅσοι ἐκ τῶν ὑπη-
κόων Ῥώσων, εἴτε λαϊκοί, εἴτε καλόγεροι, θελήσουσι νὰ ταξει-
δεύσουσι χάριν προσκυνήσεως εἴτε εἰς Ἱερουσαλήμ, εἴτε εἰς ἄλλα
μέρη, ἔσονται ἀνενόητοι καὶ ἀδάπανοι ἀπὸ φορολογίαν ἢ ἄλλο
10 πολὺ ἢ ὀλίγον δόσιμον καὶ δοθήσονται εἰς χεῖρας αὐτῶν ὑψηλοὶ
ὀρισμοὶ καὶ διαβατήρια, ὡς καὶ εἰς τοὺς ὑπηκόους τῶν λοιπῶν
δυνάμεων, οὐδὲν δυνάμει τούτου τοῦ ἄρθρου τῶν συνθηκῶν ἐξε-
δοθῆ ὁ παρῶν ὀρισμὸς· δι' οὗ προστάζομεν τὸ νὰ μὲνη ἀνενό-
χλητος ὁ ρηθεὶς Σαμουήλ τόσον εἰς τὸν πηγαιμόν, ὅσον καὶ εἰς
15 τὴν ἐπιστροφὴν, καὶ νὰ μὴν ἐμποδίζεταί μὲ ἀπαιτήσεις φορολο-
γίας ἢ ἄλλων δοσιμάτων, ἀλλὰ μάλιστα νὰ δεφενδεύεταί. Ἐν
ἔτει 1220 (1805).

XXI

ΤΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ

Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων

ΜΕΡΟΣ ΑΡΑΒΙΚΟΝ ΤΕ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ.

Τὸ καθολικὸν ὀρθόδοξον Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων, εἰ καὶ
πολλὰς ἐν τοῖς παρεληλυθόσιν αἰῶσιν ὑπέστη καταστροφάς τε
καὶ δηλώσεις, πυρός τε καὶ ὕδατος φθοράς, γραμμάτων παλαιῶν
οὐχ ἦντον ποικίλων ὀρισμῶν τε βασιλικῶν καὶ δικαστικῶν ἐγγράφων
πληθὺν ἀμέτρητον ἔσωσεν ἄχρις ἡμῶν οἱ γὰρ αὐτοῦ πατριάρχαι 5
καὶ μοναχοί, τῶν κινδύνων καὶ τῶν φόβων ἀκμαζόντων, ἐφιλοτι-
μοῦντο σώζειν ἐκεῖνα πρώτιστα καὶ φυλάττειν διὸ καὶ νῦν ἔχει τὸ
πλουσιώτατον πάντων τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ἀρχείων ὅπερ, ὡς ἔχει,
τύποις ἐκδιδόμενον ἀποτελέσει πληρεστάτην οὐκ ὀλίγων αἰῶνων
ἱστορίαν αὐτοῦ τε τούτου τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν ἁγίων πάντων 10
ἐν Παλαιστίνῃ προσκυνημάτων περιέχει γὰρ τοῦτο τὸ ἀρχεῖον ἀρ-
χαῖά τε πάνυ συνεγῆ καὶ μεταγενέστερα γράμματα ποικίλης ἱστορι-
κῆς τε καὶ τοπογραφικῆς ὕλης, ἅπαντα πρωτότυπα, τὰ μὲν ἐλληνιστί
γεγραμμένα, τὰ δὲ ἰβηριστί, τὰ δὲ λατινιστί, τὰ δὲ ἀραβιστί τε
καὶ τουρκιστί· καὶ ἐπεὶ τούτων ἀπάντων οὐπω κατάλογος ἐγένετο 15
περιεκτικῶς, εἰ μὴ τῶν χρηζομένων ἐκάστοτε τῷ Πατριαρχείῳ
διὰ ποικίλας ὑποθέσεις, τὰ δὲ λοιπὰ φύλα, τό τε λατινικόν
καὶ τὸ ἀρμενικόν, ἀντιποιούμενα τῆς κυριότητος τῶν ἁγίων προσ-
κυνημάτων, τύποις ἐκδιδύσασιν ἡρμηνευμένα πολλὰ παρ' αὐτοῖς
εὑρισκόμενα γράμματα, τοὺς ὀρθοδόξους ἡμᾶς Ἑλληνας ὡς ἐτυ- 20

πώθησαν ἀδικούντά τε καὶ διαβάλλοντα πρὸς τοὺς ἱστορικούς, μάλιστα δὲ τοὺς ἀγιωτάτους Ἱεροσολύμων πατριάρχας καὶ τὴν περὶ τούτους Ἀδελφότητα τῶν Ἀγιοταριτῶν πατέρων, ἐγὼ νῦν ἐνταῦθα πῖνακα φιλὸν μόνον καταχωρίζω τινῶν τῶν ἐν τῷ Πατριαρχείῳ
5 τῶν Ἱεροσολύμων πεφυλαγμένων ἀμετρήτων ἀραβικῶν τε καὶ τουρκικῶν ἐγγράφων, ἵνα καὶ οὕτως οἱ τῆς Παλαιστίνης ἐξῆς ἱστοριογράφοι, τῶν ὀρθοδόξων ἐπὶ τῶν ἁγίων προσκυνημάτων τοὺς τίτλους εἰδότες καὶ τούτων τὴν ἀρχαιότητα, πύσωνται τοῦ λοιποῦ ὑπὸ τῶν ἀρμενικῶν καὶ τῶν λατινικῶν ἐξαπατώμενοι δημοσιευμάτων
10 ἐγένετο δ' ὁ πῖνας οὗτος βοήθεια συγγραφεῖς τινος ἐκτετυπωμένης Κωνσταντιῶν πατριάρχου τοῦ Σιναΐτου καὶ τινος κώδικος ἐν τῷ Πατριαρχείῳ τῶν Ἱεροσολύμων ὑπάρχοντος, ἐπιγραφὴν δὲ φέροντος τοιαύτην· «Τὰ ἐν τῷ Γραικικῷ μοναστηρίῳ τῆς Ἱερουσαλήμ πρωτότυπα ὑψηλὰ χάρτι-σερῖφια καὶ φερμάνια».

Ἔνια τῶν ἀραβικῶν ἐγγράφων.

15

1. Δύο ἐπίσημα ἀντίγραφα τοῦ ἐν Σινά πρωτοτύπου ἀκτιναμῆ τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς Ἰσλαμικῆς θρησκείας Μωάμεθ περὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ θρησκευάματος. Ἑλληνικὴ μετάφρασις ἐν σελ. 401.

20

2. Τὸ πρωτότυπον ἐπὶ μεμβράνης ὀρισμοῦ τοῦ καλῖφου Ὁμερ-Χαττάπ, δοθέντος τῷ ἁγίῳ Σωφρονίῳ πρώτῳ, πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων, ἔτει 636-ω, καὶ δέκα τοῦ αὐτοῦ ὀρισμοῦ ἐπίσημα ἀντίγραφα. Μετάφρασις ἐλληνικὴ ἐν τοῖς Ἀναλέκτοις, τ. III, σ. 216-218. Γαλλικὴ μετάφρασις ἐκ τοῦ πρωτοτύπου ὑπὸ Στεφάνου

25

Καραθεοδωρῆ: Reponse à la brochure de M. Boré, intitulée: Question des Lieux-Saints. Constantinople 1851, σ. 9-11. Αὐτόθι (σ. 16) περιγράφεται καὶ τὸ πρωτότυπον τοῦ αὐτοῦ ὀρισμοῦ.

30

3. Πρωτότυπα διαταγμάτων διαφόρων σουλτάνων, οἷον Χουλεφάι-Πενί-Οὐμιγιέ, Χουλεφάι-Ἀπασιγιέ, Χουλεφάι-Φατιμιγιέ, Δεβλέρ-Ἐγρουπιέ, Δεβλέρ-Τουρκιγιέ, ἡ Πενί-Ἐτράκ Μαμλούκων Παχαριτῶν, καὶ Δεβλέρ-Σζιρακισέ Μαμλούκων, πρὸς πατριάρχας ὀρθοδόξους τῶν Ἱεροσολύμων, ἐπικυρῶντων τὸ πρὸς τὸν ἅγιον

Σωφρόνιον δοθέν ὑπὸ τοῦ καλῆρου Ὁμερ-Χαττάπ διάταγμα. Ὁρα Κωνσταντίου ἀπάντησιν κατὰ τοῦ ζητήματος τοῦ κ. Εὐγενίου Βορέ περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἁγίων Τόπων σ. 14 καὶ 52. Καὶ πάλιν Κωνσταντίου συγγρ. ἑλλάσ. σ. 260.

4. Διάταγμα μηνὸς Σεββάλ ἔτους ἀραβικοῦ 413=1022, 5
ἐξασφαλίζον τὸν πατριάρχην Μάρκον ἐκ τῆς ἀπαιτήσεως τῶν γραῶν τοῦ πρὸ αὐτοῦ πατριάρχου.

5. Διάταγμα γραφέν τῇ 20-ῃ Σεββάλ ἔτους 438=19 ἀπριλ.
1046 καὶ συνιστῶν τὸν πατριάρχην Ῥαφαήλ.

6. Βεράτιον δοθέν τῷ πατριάρχῃ Ἀθανασίῳ τῇ 4-ῃ Ῥετζέπ 10
ἔτους 730=23 ἀπριλ. 1330.

7. Ὅρισμὸς τοῦ ἐκ Βαχαριτῶν σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Ζα-
χίρ-Μελούκ ἔτει 713=1313-φ περὶ τῆς ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τό-
πων κηδεμονικῆς ἐξουσίας τοῦ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων. Ἀπάν-
τησις σ. 95. Συγγρ. ἑλλάσσ. σ. 285. 15

8. Βεράτιον δοθέν τῷ πατριάρχῃ Ἰωακείμ μηνὶ Μουχαρέμ
ἔτους 730=ὀκτωβρ.-νοεμβρ. 1329.

9. Βεράτιον ἐπικυροῦν τὸ πρὸ τούτου καὶ συνιστῶν τὸν αὐτὸν
πατριάρχην Ἰωακείμ τῇ 6-ῃ Ζιλκαδὲ ἔτους 734=9 ἰουλ. 1334.

10. Ὅρισμὸς ἐκδοθεὶς τῇ 12-ῃ Σεββάλ ἔτους 707=5 ἀπριλ. 20
1308 πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους Ἰβήρας περὶ τοῦ εἶναι τὸ προσκύνημα
τοῦ ἁγίου Γολγοθᾶ κτῆμα τούτων.

11. Ὅρισμὸς περὶ τῆς ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων κηδεμονικῆς
ἐξουσίας τοῦ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, ἐκδοθεὶς ἐπὶ τῆς βα-
σιλείας τοῦ σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Μέλεκ-Ταχίρ-Παρχούκ ἔτει 25
800=1397-1398-φ. Ἀπάντησις, σ. 95. Συγγρ. αὐτὴ ἑλλάσ. σ. 285.

12. Βεράτιον δοθέν τῷ πατριάρχῃ Δωροθέῳ τῇ 20-ῃ Ζιλ-
καδὲ ἔτους 807=20 μαΐου 1405.

13. Χοτζέτιον τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Μουσουλμάνων, γραφέν
ἔτει 701=1302 καὶ βεβαιοῦν ὅτι τὸ προσκύνημα τῆς Ἀποκα- 30
θληώσεως ἐξ ἀρχαίου κτῆμα τῶν Ῥωμαίων=Ὀρθοδόξων ἐστίν.
Réponse à la brochure de M. Boré, intitulée: Question des
Lieux-Saints. Constantinople 1851, σ. 88.

14. Όρισμός περί τῆς ἐπὶ τῶν Ἀγίων Τόπων κηδεμονικῆς ἐξουσίας τοῦ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, ἐκδοθεὶς ἐπὶ τοῦ σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Σεΐφουδίν-Τζακμάκ τοῦ Κιρκασίου ἔτει 813 = 1410-ω. Ἀπάντησις, σ. 96. Συγγρ. αἰ ἐλάσσ. σ. 285.
- 5 15. Όρισμός τοῦ ἐκ Κιρκασίων Μαμλούκου σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Μέλεκ-Ἀχμετ ἢ Ταχίρ-Τζακμάκ ἔτει 815 = 1412, φέρων υπογραφὴν τοιαύτην: Σουλτάν Ἀχμετ Σεΐφιδὸν Σζακμάκ. Ἀπεστάλη Δωροθέω πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων καὶ διακελεύει, ὅτι "καθὼς οἱ προκατοχοὶ τούτου ἔκπαλαι, οὕτω
10 καὶ αὐτὸς νὰ ἀνοίγῃ καὶ νὰ κλείῃ τὴν πύλην τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ἀνεμποδίστως". Ἀπάντησις, σ. 11. Συγγρ. αἰ ἐλάσσ. σ. 241.
16. Όρισμός περί τῆς ἐπὶ τῶν Ἀγίων Τόπων κηδεμονικῆς ἐξουσίας τοῦ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, ἐκδοθεὶς ἐπὶ τοῦ σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Μέλεκ-Ἐσρέφ-Σεΐφελδίν ἔτει 835 =
15 1431-1432-ω. Ἀπάντησις, σ. 96. Συγγρ. αἰ ἐλάσσ. σ. 285.
17. Όρισμός τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου ἔτει 841 = 1437-1438-ω πρὸς πατριάρχῃν τῆς Ἱερουσαλήμ (= Θεόφιλον), ἐπιτάττων "τὸ νὰ κατέχη τὰ ἐντὸς πάντα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, τὸν Τάφον, τὸν Γολγοθᾶν καὶ τὰ λοιπὰ μέρη, ὡς ἴδια αὐτοῦ κτήματα νὰ κἀθηται
20 μέσα εἰς αὐτὰ καὶ νὰ ἀνοίγῃ καὶ νὰ κλείῃ τὴν πύλην τοῦ ναοῦ ἐλευθέρως". Ἀπάντησις, σ. 11-12 καὶ 96. Συγγρ. αἰ ἐλάσσ. σ. 241.
18. Όρισμός τοῦ σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Νάσιρ-Σεΐφελδίν-Ἀχμετ ἔτει 856 = 1452-ω περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. Ἀπάντησις, σ. 96. Συγγραφαὶ αἰ ἐλάσσ. σ. 285.
- 25 19. Όρισμός ἐτέρου σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου, τοῦ Μέλεκ-Ἐσρέφ-Καϊτ-Πάι, ἔτει 900 = 1494-1495-ω, περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. Ἀπάντ. σ. 96. Συγγρ. αἰ ἐλάσσ. σ. 285.
20. Όρισμός τοῦ ὑστάτου σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Κανσοῦ-Γουρὶ-Γαβρὶ ἔτει 910 = 1504-1505-ω περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
30 Ἀπάντ. σ. 17 καὶ 86. Συγγρ. αἰ ἐλάσσ. σ. 244 καὶ 285.
21. Χοτζέτιον, ὃ κατὰ μετάφρασιν ἔχει ὧδε: «896, Ζιλκαδὲ 17 [= 21 σεπτ. 1491], ἦλθον ἔμπροσθεν ἡμῶν τῶν τεσσάρων κριτῶν μεζσεγπέι τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ, τοῦ Μελέκι Χάναφι Σάφει καὶ

Χάμπαλι, οί καλόγηροι τῶν Γεωργιανῶν, καί ἐπαρρησίασαν ἱερὸν
ορισμὸν (τοῦ σουλτάν Καϊτ-Πάϊ), ἀποτεινόμενον πρὸς ἕκαστον ἡμῶν,
ναζιρίδων, ναϊπίδων καὶ κριτῶν τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ, διαλαμβά-
νοντα, ὅτι οἱ καλόγηροι ἀνέφερον εἰς τὸν ἱερὸν θρόνον, ὅτι ὁ Γολ- 5
γοθάς ὁ ὢν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀναστάσεως ἐστὶν ἐν ἑκ τῶν
λατρευτηρίων των· περὶ οὗ ἐπαρρησίασαν πρὸς ἡμᾶς ἱεροῦς ὀρι-
σμοὺς τοῦ σουλτάν Παρχοὺκ καὶ τοῦ σουλτάν Καϊτιπαΐ, ὅτι ὁ ῥη-
θεὶς Γολγοθάς εἶναι ἴδιος ὄλος αὐτῶν μόνον, καὶ ὅτι πρότερον
ἤρπασαν αὐτὸν οἱ Ἀρμένιοι· ὅτι ἀναφερθέντες οἱ Γεωργιανοὶ εἰς
τὸν ἱερὸν θρόνον ἀπέβαλον αὐτοὺς ἐκεῖθεν, μετὰ δὲ ταῦτα ἐπα- 10
νέβησαν οἱ Φράγχοι ἀρπάσαντες τὸν Γολγοθᾶν· ὅτι αὐτοὶ οἱ Γεωρ-
γιανοὶ ἔχουσιν ἔγγραφα ἀρχαῖα, μαρτυροῦντα τὴν κυριότητα αὐτῶν,
καὶ ὅτι συνελθόντων ἀμφοτέρων τῶν ἐθνῶν ἐγένετο ἐν μέσῳ αὐ-
τῶν ἔρις καὶ λογομαχία, καὶ τέλος ἐμβάντες μεσάζοντες οἱ ἀνω-
τέρῳ κριταὶ ἐγένετο συμφωνία ἔγγραφος, ἵνα ἔχωσιν οἱ Γεωρ- 15
γιανοὶ ὄλον τὸ πρὸς βορρᾶν μέρος τοῦ Γολγοθᾶ καὶ ὄλον τὸ πο-
δαρικόν, τὸ κατὰ μέσον τοῦ Γολγοθᾶ, τὸ διαχωρίζον τὸ βόρειον
ἀπὸ τὸ νότιον μέρος αὐτοῦ· τὸ νότιον μέρος ἵνα ἔχωσι μὲν οἱ
Φράγχοι, ἀλλ' εἰς αὐτὸ τὸ μέρος ἐνθα αὐτοὶ λειτουργοῦσι τοῦ νο-
τίου μέρους, νὰ εἶναι συντροφικόν Φράγγων καὶ Γεωργιανῶν· ὄλον 20
δὲ τὸ ὑποκάτω μέρος αὐτοῦ τοῦ Γολγοθᾶ ὑπάρχει τῶν Γεωργια-
νῶν ὅποιον δὲ τῶν δύο μερῶν θελήσει νὰ ἀνατρέψῃ ταύτην τὴν
συμφωνίαν, καταδικάζεται νὰ πληρώσῃ δύο χιλιάδας θηνάρια εἰς
τὸν βασιλικὸν χαζνέ· διὸ καὶ πρὸς ἐνδοεῖν καὶ ἀκριβῆ τήρησιν
ἐγράφη τὸ παρόν». Κωνσταντίου πατριάρχου ἀπάντησις, σ. 94.
Συγγραφαὶ ἐλάσ. σ. 284.

22. Χοτζέτιον τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ κριτοῦ Ἀπδραχίμ μουλλᾶ
ἔτει 942 = 1535-ω πρὸς Γερμανὸν Ἱεροσολύμων πατριάρχην,
ἵνα κατασκευασθῆ πάλιν ὁ καταστραφεὶς ὑπὸ βροχῶν καὶ στα-
λαγμῶν ὑδάτων μέγας τροῦλλος, ὁ σκέπων τὸν Ἅγιον Τάφον. 30
Ἀπάντησις σ. 84. Συγгр. ἐλάσ. σ. 278.

23. Ἀντίγραφον τοῦ ἐν τοῖς κώδιξι τοῦ δικαστηρίου τῆς Ἱε-
ρουσαλήμ φυλαττομένου πρωτοτύπου ἀραβικοῦ συμφωνητικοῦ περὶ

τῶν ὄρων, καθ' οὗς ἐπιτρέπεται τοῖς Φραγκισκανοῖς οἰκεῖν ἔνδον τῆς πόλεως Ἱερουσαλήμ· ἐγένετο δὲ ἡ πράξις αὕτη ἔτει 1536-ω.

«Παρόντες ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἦσαν Ἀχμέτ-πασᾶς, φύλαξ τῆς Ἱερουσαλήμ, ὁ μουφτῆς, ὁ νακίπης, οἱ μουτερίσιδες, οἱ ἐστη-
5 γηταί, οἱ ἱμάμιδες μετὰ τῶν χατίπιδων, οἱ σέχιδες, οἱ σπαχίδες, γενιτζαροὶ καὶ ἅπαντες οἱ ἐν Ἱερουσαλήμ εὐρισκόμενοι Μουσουλ-
μᾶνοι, καὶ εἶπον, ὅτι οἱ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Σιών κατοικοῦντες Φραγκοκαλόγηροι βούλονται νὰ εἰσέλθωσιν ἔνδον τῆς πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ κατοικήσωσιν, ἀλλ' ἡμεῖς παντελῶς αὐτοὺς δὲν
10 δεχόμεθα, ὡς ἐχθροὺς καὶ πολεμίους καὶ τρις χειρωσαμένους τὴν Ἱερουσαλήμ, ὡς ἀκούομεν ἀπὸ τοῦς πρεσβυτέρους ἡμῶν, καὶ διὰ τοῦτο οὐδέποτε ἔλαβον ἰδιοκτησίαν ἔνδον τῆς Ἱερουσαλήμ· μετὰ συνθηκῶν ὅμως καὶ συμφωνιῶν δυνάμεθα τέλος νὰ δεχθῶμεν αὐτούς. Ὅθεν μετακαλεσάμενοι τὸν τε πρεστώτα αὐτῶν τῶν
15 Φραγκοκαλογήρων μετὰ καὶ ἄλλων Φράγκων μοναχῶν καὶ τοῦ ἐρμηνεύου αὐτῶν, πρότειναν πρὸς αὐτούς τὰς συμφωνίας· πρῶτον, ἵνα διδῶσι κατ' ἔτος φιλοδωρήματα εἰς τὸν κατὰ καιρὸν κριτὴν, εἰς τὸν διοικητὴν καὶ ἐξουσιαστὴν καὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς προ-
κρίτους· β') ἵνα λαμβάνωσι καθ' ἑκάστην εὐρητὴν ἓνα ἐκ τῶν σπα-
20 χιδῶν καὶ ἓνα ἐκ τῶν γενιτζάρων πρὸς φύλαξιν αὐτῶν εἰς τὴν θύραν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, πρὸς ἀποφυγὴν ἐρίδων ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ τῶν Γεωργιανῶν καὶ Ἑλλήνων καλογήρων· γ') ἐὰν ἐξ ὑμῶν ἀποθάνῃ τις, μὴ βαστάζητε αὐτὸν ἐπ' ὤμων ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τῶν Μουσουλμάνων, ἀλλὰ περιτυλιξάντες τὸν νεκρὸν
25 εἰς τάπητα ἐκφέρετε καὶ ἐνταφιάσατε· δ') μὴ ὑψώσητε ποτὲ σι-
κοδομὴν βλέπουσαν εἰς μουσουλμανικὸν οἶκον, μηδὲ νὰ ἀγοράσητε ποτὲ ἰδιοκτησίαν, καὶ ἐὰν ἀγοράσητε, γενέσθω αὕτη ἰδιοκτησία τοῦ τζαμίου Σαχριταλλάχ· ε') μὴ ἀφίνητε τοὺς καλογήρους ὑμῶν νὰ περιέρχωνται εἰς τὰς ἀγυῖάς· ἀφόρητον γάρ τοῦτο εἰς τοὺς ὀφθαλ-
30 μοὺς τῶν Μουσουλμάνων· ς') μὴ ὑψώνητε προσευχόμενοι (ἀσε-
βοῦντες) τὰς φωνὰς ὑμῶν ἐνώπιον τῶν Μουσουλμάνων· ζ') κατὰ τριετίαν θέλει γίνεσθαι ἐπιθεώρησις εἰς ὃ κατοικήσατε μοναστή-
ριον, παρὰ τε τοῦ κριτοῦ, τοῦ ἐξουσιαστοῦ καὶ τοῦ μεϊμάρπασι

(ἀρχιτέκτωνος), μή τι ἐνεωτερίσατε· ἢ) νὰ παρέχητε καθάρσια καὶ ἀλοιφὰς πρὸς τοὺς Μουσουλμάνους, κατὰ τὴν προτέραν ὑπόσχεσιν θ') ὅταν ἔλθωσι προσκυνηταὶ ὑμῶν, ἢ φορτία ὑμέτερα, θέλουσι μένη ἔτι τῆς πόλεως, ἄχρις οὗ ἐπιθεωρηθῶσι παρὰ τοῦ κριτοῦ καὶ τοῦ ἐξουσιαστοῦ, μή τι κέκρυπται εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς αὐτὰ 5 πολεμοφόδια· ε') μηδέποτε νὰ ἐνοχλήτε παντελῶς Ῥωμαίους καὶ Γεωργιανούς διὰ τὰ καταστήματα, διότι αὐτοὶ εἶναι ἀρχαῖοι, κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ καλίου Ὁμερ-Χαττάπ καὶ τῶν μετ' αὐτὸν διαδόχων. Γιγνομένων δὲ τούτων τῶν συμφωνιῶν ἔφθασε καὶ ὁ εἰς Τρίπολιν τῆς Συρίας ἀποδημήσας Τέικ-Ἰλδίν-Ἀπιπέκερ· μαθὼν 10 δὲ τὴν ἐν τῷ κριτηρίῳ συνέλευσιν ἦλθε καὶ αὐτὸς καὶ εἶπεν: "Ὅστις τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ Μουσουλμάνων ἀποπλεύσας ὑποπέσῃ εἰς πειρατάς, ὑπόσχεσθε νὰ ἐπιστρέψῃτε αὐτὸν ἀπὸ τῆς Φραγκίας; Ὑποσχεθέντων δὲ τῶν Φραγκοκαλογήρων ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω, εἶπον ἔτι πρὸς αὐτούς, ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν νὰ μὴ ὑπερβαίῃ 15 τῶν εἰκοσιτεσσάρων, καὶ ἐρχόμενοι οἱ προσκυνηταὶ αὐτῶν νὰ διαμένωσιν ἕνα-ἕμισυ μῆνα ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οὐ περαιτέρω, καὶ ὅτι δύνανται συμφωνήσαντες τὸ ἐνοίκιον νὰ κατοικήσωσιν εἰς τὸ Δέρ-Ἀμούδ μοναστήριον τῶν Γεωργιανῶν, μὴ ἔχοντες ὅμως ἐξουσίαν νὰ ἀγοράσωσιν αὐτό. 942, κατὰ σελήνην Σαπᾶν" (= Ἰανουάρ.- 20 φεβρ. 1536). Ἀπάντησις σ. 25-28 καὶ 108. Συγγρ. ἐλάσ. σ. 248-250.

24. Μαρτυρικὸν ἔγγραφον τοῦ δικαστηρίου τῆς Ἱερουσαλὴμ, υπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Γεωργιανοῦ μοναχοῦ Ἰωακείμ, ἡγουμένου τῆς μονῆς Δέρ-Ἀμούδ, ὅτι ἔλαβε παρὰ τῶν Φραγκισκανῶν μοναχῶν 25 διετὲς ἐνοίκιον διὰ τὸ παρ' αὐτῶν κατοικούμενον τοῦτο μοναστήριον (τανῦν ὄλον τῶν Φραγκισκανῶν, ὀνομαζόμενον Saint-Sauveur) ἐκ διακοσίων σουλτανικῶν φλωρίων, ἔτι 966-φ = 1559, μηνὶ Χισζρέ. Ἀπάντησις σ. 28 καὶ 77. Συγγρ. ἐλάσ. σ. 250 καὶ 275.

25. Χοτζέτιον τοῦ κριτοῦ τῆς Ἱερουσαλὴμ Ἀπδουραχμὰν 30 (968 = 1560-1561), μαρτυροῦν, ὅτι Γερμανὸς ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων «τὰ καταπεσόντα τότε ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, τὸ ἐπὶ τῆς πύλης πρὸς νότον τῆς ἐν Βηθλεὲμ ἐκκλησίας, ἐπίσης καὶ τὸ

ἐπὶ τῆς τοῦ Σπηλαιῶν ἀρχαίας ἀψίδος, τρία ταῦτα ἐκ λίθων διαφράγματα τῶν τοίχων φιλοτίμως ἀνωκοδόμησεν». Ἀπάντ. σ. 122. Συγγραφαὶ αἱ ἐλάσσ. σ. 299.

26. Χοτζέτιον ἔτους 969 = 22 Μαΐου 1562. μηνὸς Ῥαμαζῶν
5 18, δι' οὗ μετὰ συμφωνίαν ὁ τῶν Φραγκισκανῶν ἡγούμενος λαμβάνει
λόγῳ ἐνοικίου παρὰ Βασιλείου ἡγουμένου τῶν Γεωργιανῶν ὄλον τὸν
κῆπον, τὸν κεκολλημένον εἰς τὸ μοναστήριον Δερ-Ἀμούδ (Saint-
Sauveur). Κατὰ τὸ ἔγγραφον τοῦτο οἱ Φραγκισκανοὶ λαμβάνουσιν
ἐπ' ἐνοικίῳ διὰ τεσσαράκοντα ἔτη τὸν ρηθέντα κῆπον ἐπὶ φλω-
10 ρίοις σουλτανικοῖς ὀγδοήκοντα, πληρωτέοις ἀνὰ δύο ἐν ἐκάστῳ
ἔτει. Ἀπάντ. σ. 28-29. Συγγρ. ἐλάσσ. σ. 250.

27. Χοτζέτιον ἔτους 976 = 1568, δι' οὗ μαρτυρεῖται, ὅτι οἱ
Γεωργιανοὶ παραχωρήσαντες ἐπ' ἐνοικίῳ τοῖς Φραγκισκανοῖς ἅπαντα
τὰ οἰκήματα τοῦ μοναστηρίου Δερ-Ἀμούδ, πρὸς κατοίκησιν, οὐ
15 παρέδωκαν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐκκλησίαν τῆς μονῆς ταύτης· ὅτι οἱ
Φραγκισκανοὶ διὰ χρημάτων καὶ ψευδομαρτυριῶν ἤρπασαν ἐκ τῶν
Γεωργιανῶν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ὅτι δύο τῶν Γεωργιανῶν μοναχῶν,
Βαρνάβας καὶ Ἰωσήφ, προσκλαυθέντων ἐξεδόθη διάταγμα τοῦ σουλ-
τάνου Σελήμ, ὅπως ἐξετασθέντος τοῦ πράγματος ἐπιστραφῆ τοῖς
20 Γεωργιανοῖς ἡ ἐκκλησία. Ἀπάντησις σ. 29. Συγγρ. ἐλάσσ. σ. 250.

28. Χοτζέτιον ἔτους 984 = 1576-ου τοῦ κριτοῦ τῆς Ἱερου-
σαλήμ, διαλαμβάνον, ὅτι ἐστάλη, κατὰ τὰς προσκλαύσεις τῶν
Γεωργιανῶν καλογήρων, ὀρισμὸς δι' ἐπίτηδες βασιλικῶν ἀνθρώ-
που, ὡς μὴ θελόντων τῶν Φραγκισκανῶν ἀποτίσαι τὸ συμφωνη-
25 θέν ἐτησίως ἐνοίκιον διὰ τὸ μοναστήριον Δερ-Ἀμούδ, ἐπιτάττων
ἵνα ἀπαραιτήτως αὐτὸ πληρώσωσι· καὶ ὅτι παρρησιασθέντων καὶ
τῶν Φράγκων καὶ τῶν Γεωργιανῶν εἰς τὸ δικαστήριον εἶπον οἱ
Φραγκισκανοί, ὅτι ἀντὶ τῆς Σιών ἐδόθη αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ σουλτάν
Σουλεϊμάν τοῦτο τῶν Γεωργιανῶν τὸ μοναστήριον· ὅτι δὲ μετὰ
30 πολλὰς ἀντιλογίας ἀπεφασίσθη, ἵνα πληρώσωσι οἱ Φραγκισκανοὶ
πρὸς τοὺς Γεωργιανούς ἐτησίως ἐνοίκιον ἐκ τεσσαράκοντα σουλτα-
νικῶν φλωρίων. Ἀπάντ. σ. 30. Συγγρ. ἐλάσσ. σ. 250-251.

29. Χοτζέτιον ἔτους 929 = 24 ὀκτ. 1523-ου, μηνὸς Σιλχσῆ 14,

ὑπογεγραμμένον ὑπὸ Σάλεχ, κριτοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ· δι' οὗ μαρτυρεῖται ὅτι τότε καὶ οἱ Γεωργιανοὶ κύριοι μέρους ἦσαν τῆς ἐν τῇ Σιών ἀγίας μονῆς καὶ ὅτι ὁ τούτων ἡγούμενος Σαββούλας παρρησιασθεὶς εἰς τὸ δικαστήριον τῆς Ἱερουσαλήμ ἐνεκάλεσε τὸν Φρα-Δονᾶτον, ἡγούμενον τῶν ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ κατοικούντων 5 Φραγμισκανῶν, περὶ τοῦ ποδαρικοῦ τοῦ διαχωρίζοντος τὸ τῶν Φραγμισκανῶν μέρος τῆς μονῆς ἀπὸ τοῦ τῶν Γεωργιανῶν· ὅτι ὅλον αὐτὸ τὸ ποδαρικὸν ὑπάρχει ἴδιον τῶν Γεωργιανῶν, κατὰ τὰς εἰς χεῖρας αὐτῶν ἔγγραφα· ἐρωτηθεὶς δὲ ὁ Φρα-Δονᾶτος ἀπεκρίθη, ὅτι τοῦτο ὑπάρχει ἐξ ἡμισείας καὶ ἔδειξε περὶ τούτου ἔγ- 10 γραφον ἐποχῆς νεωτέρας· ἀλλ' ὁ τῶν Γεωργιανῶν ἡγούμενος παρρησιάσας ἀρχαῖα ἰσχυρὰ ἔγγραφα ἐδικαιώθη παρὰ τοῦ δικαστηρίου. Ἄπάντ. σ. 89. Συγγρ. ἐλάσ. σ. 281.

30. Χοτζέτιον ἔτους 945=1538, ἐπικυροῦν παλαιότερα χοτζέτια περὶ τῆς ἐν τῷ Γολγοθᾶ κυριότητος τῶν Γεωργιανῶν, 15 συμφώνως πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 21 ἔτους 896-ου (σ. 441-42).

31. Χοτζέτιον ἔτους 947=1540, ἐπικυροῦν χοτζέτιον ἔτους 945 καὶ τὰ παλαιότερα τούτου, περὶ τῆς ἐν τῷ Γολγοθᾶ κυριότητος τῶν Γεωργιανῶν.

32. Χοτζέτιον ἔτους 983=1575, ἐπικυροῦν τὴν ἐν τῷ Γολ- 20 γοθᾶ κυριότητα τῶν Γεωργιανῶν.

33. Χοτζέτιον ἔτους 1014=1606, μηνὸς Χιζρέ, ἐπικυροῦν τὴν ἐν τῷ Γολγοθᾶ κυριότητα τῶν Γεωργιανῶν. Τὰ χοτζέ- 25 τια 30, 31, 32 καὶ 33 εἰσὶ κατὰ τοῦτο σύμφωνα, ὅτι οἱ Γεωργιανοὶ κύριοι εἰσὶ τοῦ πρὸς βορρᾶν μέρους τοῦ Γολγοθᾶ μετὰ τοῦ ποδαρικοῦ τοῦ κατὰ μέσον αὐτοῦ, τοῦ διαχωρίζοντος τὸ νότιον αὐτοῦ μέρος, καὶ παντὸς τοῦ ὑπὸ τὸν Γολγοθᾶν μέρους· τὸ δὲ νότιον τοῦ Γολγοθᾶ μέρος ἐστὶ τῶν Φραγμισκανῶν, ἀλλὰ τὸ μέρος ἐνθα αὐτοὶ λειτουργοῦσι μένει συντροφικὸν μετὰ τῶν Γεωργιανῶν. Ἄπάντ. σ. 94-95. Συγγρ. ἐλάσ. σ. 284. 30

34. Χοτζέτιον Μουσταφᾶ, κριτοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἔτους 1005=1596-1597-ου, διαλαμβάνον, κατὰ τὸν σταλέντα τότε βασιλικὸν ὄρισμὸν εἰς Ἱερουσαλήμ περὶ ἐξακριβώσεως τῶν ἐπὶ τοῦ ὄρους

Σιών νεκροταφείων τῶν Λατίνων, Γεωργιανῶν καὶ Ἑλλήνων, «ὅτι
πρὸ χρόνων ἐπὶ τῶν Μαμλούκων βασιλείων ἐπιτραπέντες οἱ Φραγ-
κισκανοὶ ἵνα οἰκοδομήσωσιν οἶκον εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ προφήτου Δα-
βὶδ (οὕτως οἱ Μουσουλμᾶνοι καλοῦσι τὴν Σιών), ἀντὶ οἴκου αὐτοῖ
5 ἔκτισαν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς θεσποίνης Μαρίας, ἣτις δι'
ὀρισμοῦ κατηδάφισθη ἔτει 825 = 1422-φ, ἐπὶ Μέλεχ-Ταχίρ-Τζακ-
μὰν Ἐλζαχρί». Ἀπάντ. σ. 88-89. Συγγρ. ἐλάσ. σ. 281.

35. Χοτζέτιον περὶ τοῦ ἁγίου Γολγοθᾶ, ὅτι κτῆμα τῶν Ῥω-
μαίων ἐστίν, ἔτει 1014 = 1605, τῇ 11-ῃ Δζεμάζ-ελ-εβέλ. Rē-
10 ponse, σ. 88.

36. Ἀντίγραφον Ἰλαρίου, σωζομένου ἐν τοῖς πατριαρχικαῖς
ἀρχαῖς τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ δικαστηρίου, γραφέντος ἔτει 1041 =
1631, μηνὶ Σεμεζιλ-εβέλ 12, δι' οὗ μαρτυρεῖται, ὅτι ὁ πατρι-
άρχης Ἱερουσόλων Θεοφάνης παραστάς εἰς τὸ δικαστήριον προ-
15 σεκλαύθη εἰπὼν· ὅτι ἡδίκηθη καὶ κατησχύνθη παρὰ τῶν Φραγ-
κισκανῶν, οὐκ ἐπιτρέψάντων αὐτῷ, κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος.
τελέσαι κατὰ τὰ ἐσπέρια τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων ἐν
τῷ ἐν Βηθλεέμ ἁγίῳ Σπηλαίῳ λιτανεῖαν, ὡς κρατούντων ἐκεῖνων
τὰς κλεῖς. Τὸ δικαστήριον δικαιοῖ τὸν πατριάρχην καὶ προστάσσει
20 ἵν' ἀκωλύτως ἐκτελεῖ τὰ ἑαυτοῦ κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθιμα ἐν Βηθλεέμ.
ἔχη δὲ καὶ τὰς κλεῖς τοῦ Σπηλαίου. Ἀπάντ. σ. 55-56. Συγγρ.
ἐλάσ. σ. 264.

37. Χοτζέτιον τοῦ Ἀπδάλλα, κριτοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἔτους
1170 = 5 ἄπρ. 1757, μηνὸς Ῥετζέπ 15, «ἔχον ὑπογραφὰς Μου-
25 σουλμάνων καὶ σφραγίδας 67, καὶ διαλαμβάνον, ὅτι ἀνηγγέλθη εἰς
τὸ κριτήριον παρὰ τῶν Ῥωμαίων, ὅτι εἰς τὰς 14 τῆς ἐνεστώσης
σελήνης Ῥετζέπ πρὸς τὸ μεσονύκτιον τῆς Κυριακῆς, ἐκτελοῦντες
τὰ ἔθιμα τῆς αὐτῶν θρησκείας ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως,
αἰφνης ὄρησαν κατ' αὐτῶν οὐκ ὀλίγοι ἐκ τῶν Βηθλεεμιτῶν
30 Ἀράβων τῶν γενομένων Φράγκων, τοὺς ὁποίους εἶχον προεμβάσει
εἰς τὸν ναὸν οἱ Φραγκοκαλόγηροι, καὶ μετὰ πετρῶν ξύλων καὶ ἄλλων
ὄπλων ἐπλήρωσαν τέσσαρας ἐκ τῶν Ῥωμαίων καλογήρων, ἕξ ἐκ
τῶν προσκυνητῶν καὶ δεκατρεῖς ἐκ τῶν ἐντοπίων, διεσκόρπισαν

τοὺς ἄλλους καὶ ἀπωλέσθησαν ἐκ τῶν βεβλημένων κειμηλίων πρὸς
καλλωπισμὸν διὰ τὴν ἑορτὴν πολλὰ αὐτῶν (ἄτινα καὶ ἀπαριθμεῖ),
ζητοῦντες ἵνα γένηται ἐπιθεώρησις περὶ τούτου ἐν τῷ ναῷ τῆς
Ἀναστάσεως. Γενομένης λοιπὸν ἀκριβοῦς ἐπιθεωρήσεως ἀπεδεί-
χθησαν ἀληθῆ ἅπαντα τα ἀνωτέρω ρηθέντα· ἐφ' ᾧ καὶ ἐγράφη 5
κοινῇ ἀναφορὰ μὲ ἰλάμιον παρὰ τοῦ κριτοῦ πρὸς τὸν γαληνότατον
ἡμῶν σουλτάνον, ὅπως κρίνη καὶ ἀποφασίσῃ τὸ δίκαιον». Ἀπάντ.
σ. 72. Συγγρ. αἰ ἐλάσ. σ. 272.

37. «Χοτζέτι τοῦ κριτοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ (10 Ῥαμαζάν
1170 = 1757) διαλαμβάνον, ὅτι ὁ τῶν Φραγκοκαλογήρων δραγο- 10
μᾶνος Μιχαὴλ προσκληθεὶς καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ Κριτήριον ἐμαρτύ-
ρησεν, ὅτι οὐδὲν ἐκ τῶν (πραγμάτων τῶν) Φράγκων ἀπωλέσθη
εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως κατα τὴν νύκτα τοῦ συμβάντος θο-
ρούβου (15 Ῥετζέπ)». Ἀπάντησις, σ. 72. Συγγρ. αἰ ἐλάσ. σ. 272.

38. «Μαρτυρικὸν τοῦ ναίτη τῆς Ἰόππης (4 Σαπάν 1170 = 15
1757) διαλαμβάνον, ὅτι ἀπέθανον δύο προσκυνηταὶ Ῥωμαῖοι ἐκεῖσε
ἀπὸ τῶν ἐξ Ῥωμαίων τῶν πληγωθέντων ἐν τῇ νυκτὶ τοῦ θορού-
βου παρὰ τῶν Φράγκων». Ἀπάντησις, σ. 72. Συγγραφαὶ αἰ
ἐλάσσοι, σ. 272.

39. Ἔτερον χοτζέτιον περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἐμπεριέχον 20
τὴν δοθεῖσαν εἰς τὸ Κριτήριον μαρτυρίαν τῶν Βηθλεεμιτῶν Ἀρά-
βων-Φράγκων. Ἀπάντ. σ. 73. Συγγρ. αἰ ἐλάσ. σ. 273.

40. «Χοτζέτιον τοῦ κριτοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ Ἰμπραΐμ (18 Ἰζε-
μαζιοῦλ-ἔββέλ 1171 = 1758), διαλαμβάνον, ὅτι μεταπεμφθέντες
ἐπὶ Κριτηρίου οἱ Βηθλεεμίται-Φράγκοι καὶ ἐρωτηθέντες περὶ τῆς 25
γενομένης ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀναστάσεως ἔριδος μεταξὺ Ῥω-
μαίων καὶ Φράγκων ὡμολόγησαν, ὅτι κατὰ πρόσκλησιν τοῦ τῶν
Φράγκων καλογήρων δραγουμάνου παρεγένοντο εἰς Ἱερουσαλήμ,
εἰσῆλθον εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως μεθ' ὅπλων καὶ ἐποίησαν
τὴν ἐφόρμησιν κατὰ τῶν Ῥωμαίων». Ἀπάντ. σ. 73. Συγγραφαὶ 30
αἰ ἐλάσσ. σ. 273.

41. Ἄδεια τοῦ κριτοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ Μωχαμέτ (1179 =
1765) πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, ἵνα ὁ καλύπτων τὴν ὄροφὴν τοῦ

ναού τῆς Ἀναστάσεως μόλυβδος ἐπισκευασθῆ παρ' αὐτῶν· ὁ καὶ ἐγένετο τότε. Ἀπάντ. σ. 123. Συγγρ. αἰ ἐλάσ. 299.

Σημείωσις. Τοιαῦτα χροζέτια ἀραβικά τε καὶ τουρκικά περὶ διαφορῶν ὑποθέσεων, οἷον κτηματολογικῶν, μοναστηριακῶν, οἰκοδομητικῶν καὶ λοιπῶν, ἔχει τὸ Πατριαρχεῖον ἀληθῶς ἄπειρα.

Τῶν ἐπισημοτέρων τουρκικῶν ἐγγράφων
ἀναγραφῆ.

Ὅρισμοὶ βασιλικοὶ περὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτῷ προσκνημάτων.

- 10 1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν - Κανουνι (Ζιλχιτζέ 942=μαί.-ἰουν. 1536), παρέχον ἄδειαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους τοῦ ἐπισκευάσαι τὸν τροῦλλον τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.
2. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Ῥαμαζάν 952=1545), διατάσσει ὅπως ἀνακρίσεις γίνωνται περὶ κλαπέντων τινῶν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως πραγμάτων.
- 15 3. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Ῥαμαζάν 952=νοεμβρ. 1545), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις τὴν ἐπισκευὴν τοῦ κωδωνοστασίου τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως, τοῦ κειμένου ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου τῶν Ἀγιοταφιτῶν.
- 20 4. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσοῦντος Ῥεπιούλ-ἔββέλ 953=ὑπερμεσοῦντος μαΐου 1546), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.
5. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομένου Σεφέρ 958=μεσοῦντος φεβρ. 1551), ἀπαγορεύον τὴν ὑποθήκην ἱερῶν σκευῶν καὶ λοιπῶν πραγμάτων τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.
- 25 6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Σεφέρ 958=1551), παρέχον ἄδειαν τοῖς Ῥωμαίοις τοῦ ἐπισκευάσαι τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως.
7. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Σαπάν 963=μεσοῦν-
30 τος ἰουνίου 1556), κωλύον πᾶσαν ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ τῶν Φράγκων ἀδικίαν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους.

8. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Σαπὰν 963 = 1556), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις τὴν ἐπισκευὴν τοῦ αὐτοῦ ναοῦ.

9. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσοῦντος Ῥετζέπ 965 = ἀρχ. μαΐου 1558) περὶ τοῦ μὴ παρεμβάλλεσθαι προσκόμματα τοῖς Ῥωμαίοις, ὅτε στέλλονται πρὸς Ἱερουσαλήμ ἱερὰ σκευὴ καὶ ὁ
ἕτερα πράγματα διὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως.

10. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (19 Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 991 = 1583), ἀπαγορεύον τὴν ἀπαίτησιν φόρου πλέον τοῦ καθω-
ρισμένου διὰ τὸν αὐτὸν ναόν.

11. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Ζιλχίτζε 991 = 10
1583) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους ἱερεῖς καὶ καλο-
γήρους εἰς τὸν αὐτὸν εἰσερχομένους ναόν.

12. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου σφοδρότερον περὶ τῆς αὐτῆς
ὑποθέσεως, ἐκδοθὲν ἀρχομένου τοῦ μηνὸς Ῥετζέπ ἔτους 991 =
1583-ου.

13. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ (ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἐββέλ 1002 = 1593) περὶ
τοῦ καφαρικοῦ εἰσοδήματος τῆς πύλης τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.

14. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-
ἀχχίρ 1004 = 1596), ἀπαγορεύον τὴν ἀπὸ τῶν εἰς τὸν αὐτὸν ναὸν
εἰσερχομένων προσκυνητῶν ἀπαίτησιν καφαρίου πλέον τοῦ ὄρισμένου.

15. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ (τελευτ. Σεβάλ), παρέχον ἄδειαν
τοῖς Ῥωμαίοις καλογήροις τοῦ συλλέγειν ἐν Βλαχία ἐλέη καὶ
ἀφιερῶματα διὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως.

16. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (20 Ῥετζέπ 1014 =
1605) περὶ τοῦ ὅτι τὸ προσκύνημα τοῦ ἀγίου Γολγοθᾶ κτῆμα
τῶν Ῥωμαίων ἐστίν.

17. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ (28 Ῥαμαζάν 1014 = 1605) σφο-
δρότερον περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

18. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ (τελευτ. Ῥαμαζάν 1016 = 1607) περὶ
τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

19. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Ζιλκαδὲ 1019 = 1611) περὶ
τοῦ ὅτι μόνον οἱ Ῥωμαῖοι κέκτηνται τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπιτελεῖν ἐν
τῷ Ἀγίῳ Τάφῳ τὴν τελετὴν τοῦ Ἀγίου Φωτός.

20. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (5 Ῥαμαζάν 1043 = 1634), ἀπαγορευθὲν τοῖς Φράγχοις τὸ ἀδικεῖν τοὺς Ῥωμαίους ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως.

21. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-
5 ἄχχίρ 1070 = φεβρ. 1660), ἀπαγορευθὲν τὴν ἀνοικοδόμησιν κτιρίου τινὸς ἐπὶ τῶν ὀρωμάτων τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.

22. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 1076 = 1665), ἀπαγορευθὲν τοῖς Μουσουλμάνοις τὸ ἐρευνᾶν τι ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως.

10 23. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Ῥαμαζάν 1077 = 1667), ἀπαγορευθὲν τοῖς Μουσουλμάνοις τὸ ποιεῖν ἐρευναν (κέσφι) ἐν ταῖς ἐπισκευαῖς τοῦ αὐτοῦ ναοῦ.

24. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (ἀρχομ. Σεφέρ 1089 = 1678), ἀπαγορευθὲν τοῖς Ἰσλαμίταις θυρωροῖς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ἐπεμ-
15 βαίνειν εἰς τὰ περὶ τῶν προσκυνημάτων τοῦ αὐτοῦ ναοῦ ζητήματα.

25. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (μεσοῦντος Σαπὴν 1100 = 1689), περὶ τοῦ μὴ χρῆσθαι μουσικοῖς ὄργανοις τοὺς Φράγχοις ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως.

26. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (ἀρχομένου Σαπὴν
20 1107 = 1696) περὶ τοῦ ὅτι μόνον οἱ Ῥωμαῖοι κέκτηνται τὸ δικαίωμα τοῦ τελεῖν τὴν τελετὴν τοῦ Ἁγίου Φωτός.

27. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Ῥετζέπ 1108 = 1697) σφοδρότερον περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

28. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Σαπὴν 1709 = 1698) περὶ τῆς
25 αὐτῆς ὑποθέσεως.

29. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ
1122 = 1710), ἀπαγορευθὲν τοῖς Ἱεροσολυμίταις Μουσουλμάνοις τὸ ἐπεμβαίνειν εἰς τὰ μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ἀναφυόμενα ζητήματα περὶ τῶν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως ἱερῶν προσκυνη-
30 μάτων.

30. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (τελ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 1122 = 1710), ἀπαγορευθὲν τὴν ἀπαίτησιν καφαρίου πλέον τοῦ ὀρισμένου διὰ τὴν εἰς τὸν αὐτὸν ναὸν εἴσοδον τῶν προσκυνητῶν.

31. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. 'Ρεπιούλ-έββέλ 1123 = 1711) περὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Κουβουκλίου μικροῦ τροῦλλου.

32. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (τελευτ. Σαπὰν 1124 = 1712), ἀπαγορευὸν τοῖς Μωαμεθανοῖς τὸ ἀπαιτεῖν κηρία καὶ λαμπάδας τῆς ἐκκλησίας τοῦ Καμαμέ.

5

33. Χάττι-σερίφιον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. 'Ρεπιούλ-ἀχχίρ 1131 = 1719), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὸν τροῦλλον τοῦ Κουβουκλίου μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Φράγκων ἀποπεράτωσιν τῆς ἐπισκευῆς τοῦ μεγάλου τροῦλλου τοῦ Καμαμέ.

34. Φερμάνιον τοῦ αὐτοῦ (μεσοῦν. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1132 = 1720) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

35. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (τελευτ. Μουχαρέμ 1133 = 1720) βεβαιῶν, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι μόνον ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ τελεῖν τὴν τελετὴν τοῦ Ἁγίου Φωτὸς καὶ πάντα τὰ περὶ ταύτην.

36. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (ἀρχ. Ζιλχιτζέ 1133 = 1721), ὅπερ οὐ συγχωρεῖ γίνεσθαι κέσφι ἐν ταῖς ἐπισκευαῖς τοῦ Καμαμέ.

37. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (τελ. Ζιλκαδέ 1135 = 1723) διὰ τὸν φόρον τῆς Ἁγίας Πόρτας τοῦ Καμαμέ.

38. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ α' (μεσ. Σεφέρ 1145 — 1732), ἐπικυροῦν ὅπερ ἔχουσιν οἱ Ῥωμαῖοι δικαίωμα τοῦ τελεῖν τὴν τελετὴν τοῦ Ἁγίου Φωτὸς καὶ πάντα τὰ κατ' αὐτήν.

39. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφά γ' (μεσ. Ζιλχιτζέ 1171 = 1758), κωλῶν τὸν νακίπ-ιλ-ἐσράφ τῆς Ἱερουσαλήμ τοῦ ἀδικεῖν τοὺς Ῥωμαίους ἐν τοῖς προσκυνήμασι τοῦ Καμαμέ.

40. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (τελευτ. 'Ρεπιούλ-έββέλ 1212 = 1797), ὅπερ οὐκ ἐπιτρέπει τὸ ζητεῖν τινα καφάριον ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων καλογήρων διὰ τὴν Ἁγίαν Πόρταν τοῦ Καμαμέ.

41. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1212 = 1797), οὐκ ἐπιτρέπον ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ὀρθοδόξους προσκυνητὰς ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι εἰς τὸν Καμαμέν.

30

42. Χάττι-σερίφ τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ β' (ἀρχ. Μουχαρέμ 1224 = 1809), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Καμαμέ πυρποληθεῖσαν.

43. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Σεφέρ 1221 = 1806), κυροῦν τὰ δοθέν τῶν Ῥωμαίοις δικαίωμα τοῦ ἐπισκευάσαι τὸν Καμαμέ πυρποληθέντα.
44. Χάττι-σερίφ τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Ζιλκαδὲ 1232 = 1817), 5 δηλοῦν, ὅτι δικαίωμα ἔχουσιν οἱ Ῥωμαῖοι τοῦ τελεῖν ἐκάστη πρωΐα τὴν θεϊάν λειτουργίαν ἐν τῷ Κουβουκλίῳ.
45. Χάττι-σερίφ τοῦ αὐτοῦ (τελ. Ζιλκαδὲ 1234 = 1819), κυροῦν τὸ δικαίωμα τῶν Ῥωμαίων τοῦ τελεῖν ἐκάστη πρωΐα τὴν θεϊάν λειτουργίαν ἐν τῷ Κουβουκλίῳ.
- 10 46. Χάττι-σερίφ τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Μουχαρέμ 1236 = 1820) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
47. Χάττι-σερίφ τοῦ αὐτοῦ (ἀρχομ. Ζιλχιτζέ 1252 = 1837), ἀκυροῦν τὰ ἐκδεδομένα τοῖς Ἀρμενίοις φιρμάνια περὶ ἐπισκευῆς τοῦ Καμαμέ παρ' αὐτῶν, καὶ δηλοῦν ὅτι τὸ τῆς ἐπισκευῆς δικαίωμα 15 μόνον οἱ Ῥωμαῖοι ἔχουσιν.
48. Χάττι-σερίφ τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (μεσοῦντ. Ζιλχιτζέ 1255 = 1840), ἀνακαινίζον τὰ δοθέντα τῷ γένει τῶν Ῥωμαίων χάττι-σερίφια περὶ τῆς ἐπισκευῆς τῶν ἐν Παλαιστίνῃ προσκυνημάτων καὶ τὰ προνόμια τοῦ αὐτοῦ γένους ἐν τοῖς αὐτοῖς προσκυνήμασι.
- 20 49. Χάττι-σερίφ τοῦ αὐτοῦ (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1257 = 1841), κυροῦν τὰ προνόμια τοῦ γένους τῶν Ῥωμαίων ἐν τοῖς προσκυνήμασι καὶ τὰ διὰ τὴν πόλιν τοῦ Καμαμέ δικαιώματα αὐτοῦ.
50. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ (τελ. Ζιλκαδὲ 1257 = 1841), καθορίζον τὰ ἐν τῷ Κουβουκλίῳ δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων.
51. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (τελ. Πετζέπ), δι' οὗ δίδεται τοῖς Ῥωμαίοις τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπισκευάσαι τὸν μέγαν τροῦλλον τοῦ Καμαμέ.

Ἐπισημ. περὶ τῶν καθόλου προσκυνημάτων ἐκδοθέντες μετὰ τινα τῶν Ῥωμαίων ἀγωγῆν κατὰ τῶν Ἀρμενίων.

- 30 1. Χάττι-σερίφ τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (μεσοῦντ. Ῥαμαζάν 1216 = 1802), δι' οὗ καθορίζονται τὰ ἐν τοῖς προσκυνήμασι δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἔθιμα τῶν Ἀρμενίων.

2. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Ζιλκαδὲ 1218 = 1804) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

3. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (τελευτ. τοῦ ἔτους 1218) βεβαιοῦν, ὅτι πάντων τῶν προσκυνημάτων κύριοί εἰσιν οἱ Ῥωμαῖοι, οἱ δὲ Ἄρμενιοι δικαιοῦνται μόνον προσκυνεῖν ἐν αὐτοῖς.

5

Ἵριμοὶ περὶ Βηθλεέμ καὶ Πετζάλλα.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σελίμ β' (τελευτ. Μουχαρέμ 976 = Ἰουλίου 1568), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὴν ἐκκλησίαν τῆς Βηθλεέμ.

2. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (ἀρχ. Σεφὲρ 976 = τελ. Ἰουλ. 1568) 10 περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

3. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 976 = τελ. αὐγ. 1568) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

4. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ α' (5 Σαπὰν 1041 = 1632) 15 περὶ τῶν ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ βακουφίων τῶν Ῥωμαίων καὶ περὶ ἐπισκευῆς τῆς ἐν Βηθλεέμ ἐκκλησίας.

5. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (15 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1062 = 1652) περὶ ἐπισκευῆς τῆς ἐν Βηθλεέμ ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων.

6. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (8 Ῥεπιούλ-ἄχχίρ 1063 = 1653) 20 περὶ τοῦ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Βηθλεέμ κοιμητηρίου.

7. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 1067 = 1657) περὶ τοῦ ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι δικαιοῦνται κατέχειν τὰς κλεῖς τῶν θυρῶν τοῦ Κουβουκλίου τῆς Ἀναστάσεως καὶ τὴν κλεῖδα τῆς θύρας τῆς ἐν Βηθλεέμ ἐκκλησίας.

25

8. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (7 Σαπὰν 1073 = 1663), ἀπαγορευθὲν τοῖς Μουσουλμάνοις τὸ ἐνοχλεῖν καὶ ἀδικεῖν τοὺς ἐν Βηθλεέμ καὶ Πετζάλλα χριστιανούς ὀρθοδόξους.

9. 10. Δυο ἕτερα τοῦ αὐτοῦ (ἀρχ. Ῥετζέπ 1082 = 1671) ἐπιτρέποντα τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὴν ἐν Βηθλεέμ ἐκκλη- 30 σίαν καὶ τὰς αὐτῆς θυρίδας.

11. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1082 = 1672) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

12. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ (τελευτ. Σεβάλ 1083 = 1672) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
13. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Σαπὰν 1086 = 1675) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
- 5 14. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Σαπὰν 1086 = 1675) ἀπαγορευθὼν τοῖς Λατίνοις ἐξαπατᾶν τοὺς ἐν Βηθλεέμ ὀρθοδόξους παῖδας καὶ πρὸς τὴν ἑαυτῶν θρησκείαν αὐτοὺς ἐλκύειν.
15. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ (τελ. Σαπὰν 1086 = 1675), ὅπερ οὐκ ἐπιτρέπει τοῖς Μουσουλμάνοις εἰσεργεσθαι εἰς τὴν ἐν Βη-
10 θλεέμ ἐκκλησίαν.
16. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (20 Σεβάλ 1087 = 1676), ὅπερ ἀπείργει τὸ ἀπαιτεῖν ἀπὸ τῶν ἐν Βηθλεέμ ὀρθοδόξων χριστιανῶν πλεῖον τοῦ ὠρισμένου χαρακίου.
17. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ
15 ἔτους 1101 = 1690), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὴν ἐν τῇ πόλει Βηθλεέμ βασιλικὴν ἐκκλησίαν.
18. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ', γραφὴν ἀρχομένου τοῦ
μηνοῦ Ῥεπιούλ-ἔββέλ ἔτους 1133 (= 1720) καὶ τοὺς Ἀραβας,
κελεύον μὴ παρενοχλεῖν τοὺς ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Βηθλεέμ οἰ-
20 κούντας Ῥωμαίους μοναχοὺς.
19. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ
1146 = 1733), διατάσσον τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐκ τῆς κόμης Πε-
τζάλλα Μιχαήλ ἱερέως Ἀπτάλλα.
20. Χάττι-σερίφ τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (τελευτ. Τζεμάζιλ-
ἔββέλ 1268 = 1852) περὶ τοῦ τηρεῖσθαι τὸ statu quo ἐν τε τῷ
ναῷ τῆς Ἀναστάσεως, ἐν τε τῷ τῆς Βηθλεέμ, ἐν τε τῇ Γεθση-
μανῇ καὶ ἐν τῷ προσκυνήματι τοῦ ὄρους τῶν Ἑλαιῶν.
21. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ (τελευτ. Ῥετζέπ 1269 = 1853), κυ-
ροῦν μὲν τὸ πρὸ τούτου χάττι-σερίφ, βεβαιοῦν δ' ὅτι τὴν κλεῖδα
30 τῆς σιδηρᾶς πόλης τῆς ἐν Βηθλεέμ βασιλικῆς ἐκκλησίας οἱ Ῥω-
μαῖοι μόνοι δικαιοῦνται κατέχειν· ἔστι γὰρ ἡ ἐκκλησία αὕτη,
καθάπερ ὁμολογεῖ τὸ χάττι-σερίφιον, ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν κατο-
χὴν καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ γένους.

22. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (τελευτ. Ῥεπιούλ-έββέλ 1235 = 1819), καθορίζον ὅτι ἡ τῶν Ποιμένων ἐκκλησία, ἐν τῇ κώμῃ Πετζαχούρ, ἔστιν ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν Ῥωμαίων, κατὰ δ' ἀκολουθίαν ἢ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ τῶν Λατίνων ἐπέμβασις ἀποκρούεται παντάπασιν.

5

Ὅρισμοὶ περὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν προνομίων τοῦ ὀρθοδόξου πατριάρχου τῆς Ἱερουσαλῆμ ἐν τε τῷ θρόνῳ τῷ πατριαρχικῷ καὶ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφιδῶν.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (μεσ. Ῥαμαζάν ἔτους 952 = ὕπερμεσ. νοεμβρ. 1544) περὶ τοῦ ὅτι ἡ περιοχὴ τῆς ἐπαρχίας Ἰζέπελ-Ἀτζλουδὸν ὑπόκειται τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῶν Ἱεροσολύμων.

2. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελιμ β' (ἀρχομ. μηνὸς Μουχαρέμ ἔτους 975 = μεσ. Ἰουλίου 1567), παρακωλύον τοὺς διοικητὰς ἐπεμβαίνειν εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ πατριάρχου.

15

3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ β' (τῇ 2 Ἰζεμάζιλ-ἀχχίρ 988 = 15 Ἰουλίου 1580) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τὸν πατριάρχην ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων ἐν τῇ διοικήσει τῶν αὐτοῦ μοναστηρίων καὶ ἐκκλησιῶν.

4. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (ἀρχομ. Σεφέρ 1009 = 1600) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ἱεροσολυμίτας Ῥωμαίους μοναχοὺς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων, εἰς Δαμασκὸν μεταβαίνοντας καὶ εἰς Ἱερουσαλῆμ ἐκεῖθεν ἐπανερχομένους.

5. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (10 Σεβάλ 1013 = 1605) περὶ τοῦ ὅτι τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιδῶν ὁ δραγουμᾶνος ὀρίζεται διαταγῇ τοῦ πατριάρχου.

25

6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (10 Ἰζεμάζιλ-έββέλ 1016 = 1607) περὶ τῆς ἐπιχορηγήσεως, ἣν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ συλλέγει παρὰ τῶν χριστιανῶν ἐτησίως ὁ πατριάρχης.

7. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ α' (9 Ζιλκαδὲ 1031 = 1622) περὶ τηρήσεως ἀκριβοῦς τῶν δικαιωμάτων τοῦ πατριάρχου.

30

8. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραίμ (26 Ἰζεμάζιλ-έββέλ 1055 = 1645) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

9. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (20 Σεβάλ 1059 = 1649) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

10. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. 'Ρετζέπ 1079 = 1668) περὶ τοῦ μὴ χρηματικαῖς ἀπαιτήσεις ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων ἐνοχλεῖσθαι τὸν ἐρμηνέα τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν ὡς ὄνομα Δαβίδ.

11. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ζιλχιτζέ 1079 = 1669) συνιστῶν τὸν πατριάρχην Ἱεροσολύμων Νεκτάριον.

12. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Σαπὰν 1083 = 1672), ἀπαγορεῦον τῷ Ἱεροσολυμίτῃ Μουσουλμάνῳ Σαχίν Χετζέτζ ἐνοχλεῖν ἀπαιτήσεις χρηματικαῖς τοὺς ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφιτῶν πατέρας.

13. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (ἀρχομ. 'Ρεπιούλ-έββέλ 1099 = 1688), κελεῦον τοὺς διοικητὰς μὴ ἐπεμβαίνειν εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ πατριάρχου.

14. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. 'Ρεπιούλ-έββέλ 1122 = 1710), κελεῦον τὸν Ἱεροσολυμίτην Κάσσεμ-τερτζιμάν μὴ ἐνοχλεῖν τοὺς ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφιτῶν πατέρας.

15. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἀχχιρ 1122 = 1710), ἀπαγορεῦον τὴν ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῆς Ἱερουσαλήμ πρωτοκαθεδρίαν τῶν Ἑβραίων, ἅτε δὴ τοῖς ὀρθοδόξοις καλογήροις προσήκουσαν.

16. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (8 'Ρεπιούλ-έββέλ 1123 = 1711), ἀπαγορεῦον τὴν ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῆς Ἱερουσαλήμ πρωτοκαθεδρίαν τῶν Φράγκων καλογήρων, ἅτε δὴ τοῖς ὀρθοδόξοις καλογήροις προσήκουσαν.

17. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. 'Ραμαζάν 1126 = 1714), ἐπιτρέπον τὴν ἀναδιώρησιν ἀγωγῆς κατὰ Καισαρίου δραγουμάνου τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

18. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχομένου Σαπὰν 1127 = 1715), κελεῦον τὰ ἐν Ἱερουσαλήμ δικαστήρια μὴ θεωρεῖσθαι τὴν δίκην, ἣν κατὰ τοῦ μοναστηρίου τῶν Ἀγιοταφιτῶν περὶ πολυτίμων τινῶν πραγμάτων ἐκίνησεν ὁ Σαάδε.

19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (18 Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1130= 1718), ἀπαγορεῦον τοῖς διοικηταῖς τὴν ἀξίωσιν τοῦ κωλύειν τὸν πατριάρχην τιμωροῦντα τοὺς ἑαυτοῦ καλογήρους.

20. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥετζέπ 1132 = 1720), ἀπαγορεῦον τὸ ἀργυρολογεῖσθαι καὶ ἐνοχλεῖσθαι τὸν πα- 5
τριάρχην, ὅπως ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῶν Ἀγιοταφιτῶν ὀρίζῃ τιὰ ἑαυτοῦ ἐπίτροπον.

21. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ α' (μεσ. Σεφέρ 1144 = 1731), διατάσσον ταῖς ἱεροσολομιτικαῖς ἀρχαῖς κωλύειν τοὺς κακοποιοὺς τοῦ ἐνοχλεῖν τοὺς ἐν ταῖς μοναῖς καὶ ταῖς ἐκκλησίαις 10 οἰκοῦντας Ῥωμαίους κληρικούς.

22. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (13 Σεφέρ 1145 = 1732), παραπέμπον εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην τὴν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Σέ- γεδ-Κάσιν κινήθεισαν ἀγωγὴν κατὰ τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

23. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (10 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1148 = 1735), ἀπαγορεῦον τοῖς δικαστηρίοις τὸ θεωρῆσαι τὴν κινήθεισαν ὑπὸ τοῦ Πετζαλιώτου Τζίργες-Σαὰδ κατὰ τοῦ πατριάρχου τῆς Ἱε- ρουσαλήμ ἀγωγὴν· παραπέμπει δὲ τὴν θεώρησιν αὐτῆς εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην.

24. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (29 Σεφέρ 1154 = 1741), 20 ἀπαγορεῦον τὸν διορισμὸν ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφιτῶν γραμμα- τέως Ἀραβὸς Ἱεροσολυμίτου ὀρθοδόξου χριστιανοῦ.

25. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (8 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1154 = 1741), ἀπαγορεῦον τοῖς Ἱεροσολυμίταις ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς τὸ ἐνοχλεῖν τοὺς ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφιτῶν Ῥωμαίους μοναχοὺς. 25

26. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1156 = 1743), βεβαιοῦν ὅτι τῶν Ἱεροσολύμων ὁ πατριάρχης ἐξουσίαν ἔχει τοῦ τιμωρεῖν, ὡς βούλεται, τοὺς μὴ κατοικοῦντας ἐν τοῖς αὐτοῦ μοναστηρίοις μοναχοὺς.

27. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (1173 = 1759-60), 30 συνιστῶν τοῖς διοικηταῖς Συρίας καὶ Παλαιστίνης τὸν πατριάρχην Παρθένιον, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἱερουσαλήμ ἐπανερχόμενον.

28. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (29 Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1199 =

1785), ἐπικυροῦν τὸν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἀβραμίου προβάντα διορισμὸν τοῦ Γερασίου εἰς ἑαυτοῦ ἐπίτροπον ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφίτων.

29. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (12 Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1199= 5 1785) περὶ τοῦ ὅτι δεῖ πᾶσαν κατὰ τοῦ πατριάρχου τῆς Ἱερουσαλήμ ἀγωγὴν εἰς τὴν Ὑψηλὴν παραπέμπεσθαι Πύλην.

30. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (μεσ. Σεφὲρ 1206= 1791), διατάσσει τὴν εἰς τὸ ὄρος Σινὰ ἐξορίαν Ἀνθίμου ἱερομονάχου Ἀγιοταφίτου.

10 31. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥετζέπ 1210 = 1796), διατάσσει τὸν ἐν τῇ λαύρᾳ τοῦ ἁγίου Σάβα περιορισμὸν τοῦ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφίτων ἱερομονάχου Γερασίου.

32. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (τελευτ. Σαπὰν 1269 = 1853) περὶ τῆς ἀσυδοσίας καὶ τῶν προνομίων τοῦ Πατριαρχείου 15 τῶν Ἱεροσολύμων καὶ περὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.

Ὅρισμοὶ περὶ τῶν ὀρθοδόξων μοναστηρίων καὶ τῶν βακουφίων καὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν.

1. Φερμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν-Κανουνι (ἀρχομ. Ῥεπιούλ-ἀχχίρ 932 = ὑπερμεσ. ἰαν. 1526) περὶ τοῦ ὅτι δεῖ τοὺς 20 Μελκίτας (= Ὀρθοδόξους χριστιανούς) ἀναθεωρεῖν τὰς ἑαυτῶν ὑποθέσεις κατὰ τὰ παρ' αὐτοῖς εὑρισκόμενα γοτζίτια καὶ σενέτια.

3. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (6 Τζεμάζιλ-ἐββέλ 933 = 10 μαρτ. 1527) περὶ τοῦ μὴ παρενοχλεῖσθαι τοὺς Ἰβήρας ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων ἐν ταῖς κατεχομέναις ὑπ' αὐτῶν γαίαις καὶ 25 ἐν τοῖς ἀμπελίσις αὐτῶν.

3. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Μουχαρέμ 937 = τελευτ. ἀγ. 1530) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τινὰ Δημήτριον ὀρθόδοξον διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένην ἀμπελον.

4. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ζιλχιτζέ 938 = 30 μεσ. ἰουλ. 1532) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ἰβήρας μοναχοὺς διὰ τοὺς ὑπ' αὐτῶν κατεχομένους κήπους.

5. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Ζιλκαδὲ 940 = ἰουν.

1534) περί τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς διὰ τοὺς ὑπ' αὐτῶν κατεχομένους κήπους καὶ ἀμπέλους.

6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ρετζέπ 944 = δεκεμβρίου 1537) περί τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀρχαγγέλων μοναχοὺς διὰ τὰ κατεχόμενα παρ' αὐτῶν ἀμπέλια. 5

7. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 958 = μηνὶ μαΐῳ 1551), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις μοναχοῖς ἐπισκευάσαι τὰς ἐν Ἱερουσαλήμ οἰκίας αὐτῶν.

8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. ἔτους 965 = νοεμβρ. 1557) περί τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τὸν Κοσμάν ἱερομόναχον διὰ τὰς παρ' αὐτοῦ κατεχομένας ἀμπέλους. 10

9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσοῦν. Μουχαρέμ 961 = ὕπερμεσ. δεκεμ. 1553) περί τῶν ἀμπέλων καὶ τῶν γαιῶν, ἅς ἔχουσιν οἱ ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῆς Πετζάλλας Ῥωμαῖοι μοναχοί. 15

10. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελλίμ β' (μεσ. Σαπαν 982 = τελευτ. νοεμβρίου 1574), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις μοναχοῖς ἐπισκευάσαι τὰς ἐν Ἱερουσαλήμ βακουφικὰς αὐτῶν οἰκίας.

11. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (21 Σαπᾶν 982 = 4 δεκεμ. 1574), ἀπαγορεῦον τὴν πώλησιν τῶν βακουφικῶν κτημάτων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ Ἀβησινῶν μοναχῶν. 20

12. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (28 Ῥαμαζᾶν 982 = 11 Ἰανουαρ. 1575), ἀπαγορεῦον τὴν πώλησιν τῶν βακουφικῶν κτημάτων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ Ἰβήρων μοναχῶν. 25

13. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (23 Μουχαρέμ 984 = 22 ἀπριλ. 1576), κελεῦον τοὺς Μουσουλμάνους μὴ ἐπεμβαίνειν εἰς τὰ βακουφικὰ κτήματα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως

14. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (28 Σεβᾶλ 999 = 19 αὐγ. 1591) περί τῶν κτημάτων τῶν ἀφιερωμένων τῇ ἐν τῇ νήσῳ Κόπρῳ μονῇ τῆς Παναγίας, τῇ ὑποκειμένη τῷ ἐν Ἱερουσαλήμ οἴκῳ τῶν Ἀγιοταφιτῶν. 30

15. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (ἀρχομ. Ρεπιούλ-

ἔββῆλ 1004 = νοεμβρ. 1595), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις μοναχοῖς ἐπισκευάσαι τὰς ἐν Ἱερουσαλήμ βακουφικὰς αὐτῶν οἰκίας.

16. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεβάλ 1009 = ἀπρ. 1601) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀρχαγγέλων
5 μοναχοὺς διὰ τὰς κατεχομένας ὑπ' αὐτῶν ἀμπέλους καὶ γαίας.

17. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ῥετζῆπ 1010 = ἰαν. 1602) περὶ τοῦ βακουφναμῆ τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ οἰκιῶν τῶν Ῥωμαίων καλογύρων.

18. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (τελευτ. Σεβάλ 1022 =
10 δεκεμβ. 1613) περὶ τῶν βακουφίων καὶ τῶν λοιπῶν κτημάτων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ Ἰβήρων μοναχῶν.

19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ζιλκαδὲ 1022 = δεκ. 1614) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

20. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὄσμάν (ἀρχομ. Ζιλκαδὲ 1028 =
15 ὀκτωβρίου 1619) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

21. Χάττι-σερῖφ τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (2 Τζεμάζιλ-ἔββῆλ 1031 = μαρτ. 1622), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὰς ἐν Ἱερουσαλήμ βακουφικὰς αὐτῶν οἰκίας.

22. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (16 Ῥεπιούλ-ἀχχῖρ 1031 =
20 μαρτ. 1622) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους καλογύρους διὰ τὰς κατεχομένας ὑπ' αὐτῶν οἰκίας.

23. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ α' (2 Σαπὰν 1031 = μηνὶ ἰουνίῳ 1622) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

24. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (22 Ῥετζῆπ 1044 =
25 μηνὶ ἰανουαρίῳ 1635) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ἐν Ἱερουσαλήμ Ἰβήρας μοναχοὺς διὰ τὰ παρ' αὐτῶν κατεχόμενα βακουφικὰ καὶ λοιπὰ κτήματα.

25. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (22 Ῥεπιούλ-ἔββῆλ 1048 = μηνὶ ἀγούστῳ 1638) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

30 26. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραῖμ (ἀρχομ. Μουχαρέμ 1055 = μαρτ. 1645), ἀπαγορευθὲν τὴν ψηλάφησιν δίκης ἐν Ἱερουσαλήμ διὰ τινὰ βακουφικὴν οἰκίαν.

27. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (12 Ῥεπιούλ-ἔββῆλ 1055 =

μαίω 1645) περί τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ἐν Ἱερουσαλήμ Ἰβη-
ρας μοναχοὺς διὰ τὰ κατεχόμενα παρ' αὐτῶν βακούφια καὶ λοι-
πὰ κτήματα.

28. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχομ. Ρετζέπ
1079 = δεκεμβρ. 1688), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις μοναχοῖς ἐπι- 5
σκευάσαι τὰς ἐν Ἱερουσαλήμ βακουφικὰς αὐτῶν οἰκίας.

29. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ
1122 = αὐγ. 1710) περί τοῦ μὴ θεωρεῖσθαι πᾶσαν οἰανδήποτε
κατὰ τῶν Ῥωμαίων μοναχῶν ἀγωγὴν, ἐναντίαν οὖσαν τοῖς παρ'
αὐτοῖς ὑπάρχουσι χοτζετίοις. 10

30-31. Ἔτερα δύο ὅμοια φερμάνια τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ.
Σαπὴν 1140 = 1728) περί τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ βακουφίων τῶν
Ῥωμαίων μοναχῶν.

32. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ραμαζάν 1140 =
1728) περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. 15

33. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ α' (τελευτ. Μουχαρέμ
1144 = μηνὶ Ἰουλίῳ 1731) περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

34. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφέρ 1144 = αὐγ.
1731) περί τοῦ μὴ ἀναθεωρεῖσθαι πᾶσαν οἰανδήποτε δίκην κατὰ
τῶν Ῥωμαίων μοναχῶν, προθεωρηθεῖσαν ἤδη καὶ διὰ χοτζετίου 20
συμβιβασθεῖσαν.

35. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (5 Τζεμάζιλ-ἔββέλ
1177 = 1763) περί τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς
διὰ τὰ παρ' αὐτῶν κατεχόμενα ἐν Ἱερουσαλήμ βακουφικὰ κτήματα.

36. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ β' (16 Ραμαζάν 1252 25
= Ἰανουαρ. 1837) περί τοῦ μὴ δεκατίζεσθαι τὰ ἐν τῇ νήσῳ Κύ-
πρῳ βακούφια τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ Ῥωμαίων μοναχῶν.

Ὅρισμοι περί τῶν καταλοίπων τῶν ἀποθησκόντων Ἀγιοταφιτῶν.

1. Φερμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (τελευτ. Μουχαρέμ
948 = τελευτ. μαΐου 1541) περί τοῦ ὅτι τὰ κατάλοιπα τῶν ἀπο- 30
θνησκόντων Ἀγιοταφιτῶν ἰδιά ἐστὶ τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ μοναστη-
ρίου αὐτῶν.

2. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφὲρ 948 = Ἰουνίω 1541) περὶ τοῦ ὅτι τὰ κατάλοιπα τῶν ἀποθνησκόντων Ἀγιοσαβιτῶν ἴδια ἔστι τῆς λαύρας τοῦ ἁγίου Σάβα.

3. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (2 Τζεμάζιλ-ἔββέλ 988 = 16 Ἰουνίου 1580) περὶ τοῦ ὅτι τὰ κατάλοιπα τῶν ἀποθνησκόντων Ἀγιοταφιτῶν ἴδια ἔστι τῆς ἐν Ἱερουσαλήμ μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

4. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραΐμ (12 Ῥετζέπ 1055 = 14 σεπτ. 1645) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

10 5. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (15 Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1115 = 7 ὀκτ. 1703) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

6. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1224 = 1809) περὶ τοῦ ὅτι καὶ ἡ ἴδια κτηματικὴ οὐσία τῶν ἀποθνησκόντων Ἀγιοταφιτῶν ἴδια ἔστι τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

15 Ὅρισμοὶ περὶ τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ ἀποθνησκόντων προσκνητῶν.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1205 = ἀύγ. 1791) περὶ τοῦ ὅτι τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ ἀποθνησκόντων προσκνητῶν τὰ ἐκεῖ μένοντα πράγματα παραλαμβάνει τῶν Ἱεροσολύμων ὁ πατριάρχης.

20 2. Χάττι-σερίφ τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (28 Ζιλχίτζε 1211 = 1797) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

3. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (ἀρχομ. Σαπάν 1267 = Ἰουνίω 1851) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

25 Γενικοὶ ὁρισμοὶ περὶ τῶν ἀγιοταφικῶν μοναστηρίων καὶ ἐκκλησιῶν καὶ περὶ τοῦ ὀρθοδόξου ποιμνίου τῆς Παλαιστίνης.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ δ' (ἀρχομένου Ῥετζέπ 1079 = τελευτ. δεκεμβρ. 1667) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ἀγιοταφίτας.

30 2. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (τελ. Ῥετζέπ 1106 = τελευτ. φεβρ. 1695) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ἀγιοταφίτας διὰ τὰς ὑπ' αὐτῶν κατεχομένας Ἰβηρικὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ λοιπὰ τῶν Ἰβήρων μοναστήρια.

3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελευτ. Σαπὰν 1124 = ἀρχομ. ὀκτ. 1712) περὶ τοῦ μὴ κωλύεσθαι τοὺς Ἑνωμένους μοναχοὺς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων κρούειν τοὺς κώδωνας τῶν μοναστηρίων καὶ τῶν ἐκκλησιῶν αὐτῶν.

4. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (μεσ. Σαπὰν 1100 = 5
ἰουνίῳ 1689), ἀπαγορεῦον τοῖς Λατίνοις τὸ προσηλυτίζειν τέκνα τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν.

5. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (τελευτ. Σαπὰν 1107 = ἀπριλίῳ 1696) περὶ τοῦ μὴ ἀσπάζεσθαι τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς τὸ δόγμα τῶν Λατίνων. 10

6. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1119 = τελευτ. ἰουν. 1707) κατὰ τῶν Λατίνων, περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβάινειν αὐτοὺς εἰς τὰς συνειδήσεις καὶ τὰ πράγματα τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν.

7. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὀσμάν γ' (μεσ. Ζιλκαδὲ 1168 = 15
μηνὶ αὐγούστῳ 1755) περὶ τοῦ μὴ ἀσπάζεσθαι τοὺς ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ τοὺς ἐν τοῖς λοιποῖς τόποις τῆς Παλαιστίνης ὀρθοδόξους χριστιανούς τὰ δόγματα τῶν Λατίνων.

8. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 1181 = νοεμβρ. 1767), ἀπαγορεῦον τοῖς Λατίνοις τὸ προ- 20
σηλυτίζειν τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὀρθοδόξους χριστιανούς.

9. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (τελευτ. Σαπὰν 1232 = αὐγ. 1817), ἀπαγορεῦον τοῖς ὀρθοδόξοις τὸ ἀσπάζεσθαι τὰ δόγματα τῶν Λατίνων.

10. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 25
1253 = αὐγ. 1837), ἀπαγορεῦον τοῖς ὀρθοδόξοις τὸ προσέρχεσθαι εἰς τὸν Οὐνιτισμὸν τῶν Λατίνων.

11. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τῷ αὐτῷ μηνὶ καὶ ἔτει), ἀπαγορεῦον τοῖς γενομένοις Οὐνίταις ἀρπάζειν ἐκκλησίας καὶ ἕτερα ἱερά τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἰδρύματα. 30

12. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (μεσ. Ζιλκαδὲ 1257 = ἰαν. 1842), ἀπαγορεῦον τοῖς ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς τῶν χωρίων Πετζάλλας καὶ Πετζαγούρ ἀσπάζεσθαι τὰ δόγματα τῶν Λατίνων.

13. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεβάλ 1266 = μηνί
σεπτεμβρίῳ 1850) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

Ἵρισμοὶ περὶ τοῦ μὴ ἀξάνεσθαι τοὺς ἐτήσιους βασιλικούς φόρους τῶν ἐν
Ἱερουσαλὴμ μοναστηρίων τῶν Ἑλλήνων, τῶν Φράγκων καὶ τῶν Ἀρμενίων.

- 5 1. Φιρμάνιον Μουσταφᾶ α', 27 Σαπὰν 1031 = 1622.
2. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ, 15 Ῥαμαζᾶν 1031 = 1622.
3. Χάττι-σεριφ τοῦ αὐτοῦ, 22 Ῥαμαζᾶν 1031 = 1622.
4. Φιρμάνιον Ἰπραΐμ, 14 Ζιλχίτζε 1052 = 1643.
5. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ, 14 Τζεμαζῖλ-ἔββέλ 1055 = 1645.
10 6. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ, λήγοντος Τζεμαζῖλ-ἔββέλ 1055 = 1645.

Ἵρισμοὶ περὶ τῶν ἔνδον καὶ ἔξω τῆς Ἱερουσαλὴμ μοναστηρίων
τῶν ὀρθοδόξων.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (μεσ. Σεφὲρ 1097 = 1686),
ἐπιτρέπον τοῖς Ἀγιοταφίταις ἐπισκευάσαι τὰ ἑαυτῶν μοναστήρια.
15 2. Χάττι-σεριφ τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ α' (9 Ζιλκαδὲ 1031
= 1622) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ἀγιοταφίτας διὰ τὰ παρ'
αὐτῶν κατεχόμενα μοναστήρια.
3. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (ἀρχομ. Τζεμαζῖλ-
ἀχχίρ 1096 = 1688), ἐπιτρέπον τοῖς Ἀγιοταφίταις ἐπισκευάσαι
20 τὰ τε ἔνδον καὶ τὰ ἔξω τῆς Ἱερουσαλὴμ μοναστήρια αὐτῶν.
4. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμοῦτ α' (μεσ. Τζεμαζῖλ-ἔββέλ
1144 = 1731) περὶ τοῦ μὴ ἀναθεωρεῖσθαι τὰς γενομένας ἐν τοῖς
Ἀγιοταφίταις μοναστηρίοις ἐπισκευάς.
5. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥαμαζᾶν 1144 = 1732)
25 ἐπιτρέπον τοῖς Ἀγιοταφίταις ἐπισκευάσαι τὰ ἑαυτῶν μοναστήρια.

Ἵρισμοὶ περὶ δώδεκα μαγαζίων εὐρισκομένων ἐν Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τὴν μονὴν τοῦ
αἰγίου Κωνσταντίνου, ἐν τῇ σειρά τοῦ Χάγκε, ἅτινα ἦν τοῦ Χάγκε βακούφια,
ἐκ παλαιοῦ δὲ ἀνταλλαγέντα πρὸς ἕτερα βακούφια τοῦ Πατριαρχείου
καὶ τοῖς μὲν μουτεβελήδες καὶ Ἀλεμήδες ἀπαγορεύεται τὸ ἐνοχλεῖν
30 περὶ τούτου τοὺς Ἀγιοταφίτας, ταῖς δὲ δικαστηρίοις τὸ δικάζειν
ἀγωγὴν τινὰ κατὰ τῶν Ἀγιοταφίτων περὶ τῶν μαγαζίων
ἐκείνων.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ', μεσ. Σεφὲρ 988 = 1580.
2. "Ετερον Ἀχμέτ α', λήγοντος Ζιλκαδὲ 1020 = 1612.

3. "Ετερον Μουράτ δ', μεσ. Τζεμάζιλ-άχχιρ 1033 = 1624.
4. "Ετερον Ίπραΐμ, μεσοῦντος Σεβάλ 1055 = 1645.
5. "Ετερον Μεχμέτ δ', ἀρχομένου Σεφέρ 1064 = 1653.
6. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ, μεσοῦντος Ρετζέπ 1081 = 1670.
7. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ, μεσοῦντος Ζιλχιτζέ 1081 = 1671. 5
8. "Ετερον Ἀχμέτ γ', τελευτ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1115 = 1703.
9. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ τῆ 19-ῃ Τζεμάζιλ-άχχιρ 1115 = 1703.
10. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ, μεσ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1128 = 1716.

Ὅρισμοὶ περὶ τῶν ἔνδον καὶ ἔξω τῆς Ἱερουσαλήμ μοναστηρίων

α') Μονὴ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ἐν ἣ τὸ Πατριαρχεῖον καὶ τῶν 10
Ἀγιοταφитῶν ἢ Ἀδελφότης.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (λήγ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1008 = 1599), ἐπιτρέπον εὐρυθῆναι τὴν θύραν τοῦ Πατριαρχείου, τὴν νῦν οὖσαν θύραν μύλου ἔνδον τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου. 15

2. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (22 Σεβάλ 1023 = 1614), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς αὐτῆς μονῆς.

3. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Ζιλκαδὲ 1023 = 1614) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τὸν πατριάρχην Ἱεροσολύμων, οἰκοδομοῦντα καὶ ἐπισκευάζοντά τι ἐν τῇ ἑαυτοῦ μονῇ. 20

4. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (τελευτ. Ζιλκαδὲ 1070 = 1660), ἐπιτρέπον ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ κτισθῆναι καμάραν τινὰ καὶ σκέπειν αὐτὴν τὴν δημοσίαν ὁδόν.

5. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχομένου Ῥαμαζάν 1001 = 1672) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τὴν αὐτὴν μονὴν διὰ 25
τὰ ἐν αὐτῇ κατασκευαζόμενα πνευματώδη ποτὰ οἴνου καὶ ρακῆς.

6. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεβάλ 1087 = 1676) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τὴν αὐτὴν μονὴν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ῥηθείσης καμάρας.

7. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1109 = 1697), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ μονῇ τῆς ἁγίας Θεόκλης ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῷ γυναικείῳ μοναστηρίῳ τῆς Μεγάλῃς Παναχίας ἐκκλησίας. 30

β') Μονή τοῦ ὄρους Σινά.

8. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (2 Τζεμάζιλ-άχχιρ 988 = 15 Ιουλίου 1580) περὶ τῶν προνομίων καὶ τῆς ἀσυδοσίας τῆς ἐν τῷ Σινά μονῆς τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης.

5 γ') Μονή τοῦ Ἀβραάμ ἐν Ἱερουσαλήμ.

9. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (ἀρχομ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1112 = 1700), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς μονῆς τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῶν αὐτῆς δωματίων.

δ') Μονή τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν Ἱερουσαλήμ, ἣ καὶ Νοσοκομεῖον ὀνομάζεται.

10 10. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σελίμ β' (μεσ. Ῥετζέπ 976 = τελευτ. δεκεμβρίου 1569), διατάσσει τοῖς Λατίνοις ἀποδοῦναι τοῖς Ἑλλήσι τὴν ἀρπακτικῶς κατεχομένην ὑπ' αὐτῶν μονὴν τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

ε') Μονή τῶν Ἀρχαγγέλων ἐν Ἱερουσαλήμ.

15 11. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (μεσούντος Ῥεπιούλ-ἔββέλ 951 = μηνὶ ἰουνίῳ 1549), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀρχαγγέλων ἐκκλησίας.

12. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Σαπᾶν 965 = μηνὶ ἰουνίῳ 1558), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς αὐτῆς μονῆς.

20 13. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ῥαμαζᾶν 965 = ὑπερμεσούντος ἰουνίου 1558), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ ἐκκλησίας.

14. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ β' (τελευτ. Μουχαρέμ 976 = τελευτ. ἰουλ. 1568) περὶ τοῦ μὴ ἐνογλεῖσθαι τοὺς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ καλογήρους ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων.

15. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (29 Σαπᾶν 985 = 11 νοεμβρίου 1577), ἐπιτρέπον Γερμανῶ τῷ πατριάρχῃ τῆς Ἱερουσαλήμ συγκροτῆσαι σύνοδον κατὰ τῶν μοναχῶν τῆς μονῆς τῶν Ἀρχαγγέλων, ὡς ἀπειθούντων αὐτῷ ἦσαν δὲ οὗτοι τότε Σέρβοι.

30 ς') Μονή τοῦ ἁγίου Χαράλαμπος ἐν Ἱερουσαλήμ.

16. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (ἀρχομένου Ῥετζέπ 1260 = 1844), ἐπιτρέπον τὴν ἀνταλλαγὴν τῆς λεγομένης οἰκίας

Ἰσαάκ, τῆς σήμερον ἀποτελούσης τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους, πρὸς δύο βακουφικὰς οἰκίας τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφитῶν.

ζ) Μονὴ τοῦ Σταυροῦ παρὰ τὴν Ἱερουσαλήμ.

17. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (τελευτ. Σεφὲρ 953 = ἀρχομ. μαΐου 1546) περὶ τοῦ μὴ εἶναι ἐν τῇ μονῇ τοῦ 5
Σταυροῦ μιναρὲν καὶ τέμενος μουσουλμανικόν.

18. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 953 = ὑπερμ. μαΐου 1546), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῷ μοναστηρίῳ τούτῳ ἐκκλησίας.

19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 966 = 10
τελευτ. δεκεμ. 1550), ἐπιτάττον ἀπότισιν δεκάτης ἐκ τῶν προσόδων τῶν γαιῶν τοῦ μοναστηρίου.

20. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 972 = ὑπερμ. ὀκτ. 1564) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

21. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 15
972 = ἀρχομ. ἰανουαρ. 1565), μαρτυροῦν ὅτι μιναρὲς καὶ τέμενος μουσουλμανικόν οὐκ ἦν ποτε ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ.

22. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ β' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 976 = ἀρχ. δεκεμ. 1568) περὶ πληρωμῆς δεκάτης ἐκ τῶν κτηματικῶν προσόδων τῆς μονῆς. 20

23. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ρετζέπ 976 = ἀρχ. ἰαν. 1569), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ ἐκκλησίας.

24. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλχιτζέ 976 = ἀρχ. ἰουν. 1570), βεβαιοῦν ὅτι μιναρὲς καὶ τέμενος μουσουλμανικόν οὐκ ἦν ποτε ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ. 25

25. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (μεσ. Ῥαμαζάν 1023 = 1614), παρακωλύον τοὺς Μουσουλμάνους τοῦ προσεύχεσθαι ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σταυροῦ.

26. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραίμ (3 Μουχαρέμ 1055 = 1645), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς μονῆς ταύτης. 30

27. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1055 = 1645) περὶ τοῦ μὴ ποιῆσθαι ἐρεῦνας ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ καὶ περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖν χρήματα ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῇ μοναχῶν.

28. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (2 Τζεμάζιλ-άχχιρ 1055 = 1645) περὶ τοῦ δίδοσθαι τῷ δεκατιστῇ ἐτησίως γρόσια τριάκοντα λόγῳ δεκάτης τῶν γαιῶν τῆς αὐτῆς μονῆς.

29. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. 'Ρετζέπ 1055 = 1645) περὶ τῆς ἐνοικιάσεως οἰκίας τινός, ἐν Ἱερουσαλήμ ὑπαρχούσης καὶ τῇ μονῇ τοῦ Σταυροῦ ἀφιερωμένης.

30. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (16 'Ρετζέπ 1055 = 1645) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖν ἀπὸ τῶν μοναχῶν τῆς αὐτῆς μονῆς πλεῖον τοῦ ὠρισμένου φόρου.

10 31. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (τελευτ. 'Ρετζέπ 1095 = 1684), διατάσσει τὴν ἀναθεώρησιν ἀγωγῆς τινος κατὰ τῆς μονῆς ταύτης.

32. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1099 = 1688) περὶ τοῦ ἔτι μιναρές καὶ τέμενος μουσουλμανικὸν οὐκ
15 ἦν ποτε ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ.

33. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (τελ. 'Ρεπιούλ-ἔββέλ 1100 = δεκ. 1688) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

34. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (τελ. Σαπᾶν 1106 = 1695) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

20 35. Χάτι-σεριφ τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπᾶν 1107 = 1696) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

36. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου 'Αχμέτ γ' (ἀρχ. Μουχαρέμ 1123 = 1711), καθορίζον τὴν δεκάτην τῶν γαιῶν τῆς αὐτῆς μονῆς.

25 37. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1128 = 1716) περὶ τοῦ ἔτι μιναρές καὶ τέμενος μουσουλμανικὸν οὐκ ἦν ποτε ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ.

38. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (μεσ. Σαπᾶν 1192 = 1778), ὀνομάζον τὸν Σείδ Μουχαμέτ Σουρσορῆν ἱμάμην τοῦ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σταυροῦ μουσουλμανικοῦ τεμένους.

30 ἡ) Μονὴ Καταμόνας ἐγγὺς τῆς Ἱερουσαλήμ.

39. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (25 'Ραμαζᾶν 1149 = 1737), ὀνομάζον τὸν Σείδ 'Απδουρραχμάν καὶ τὸν Σείδ Ταατζετίν μουτεβελήδασ τῆς μονῆς ταύτης.

*) Μονή τοῦ προφήτου Ἡλίου ἐγγὺς τῆς Ἱερουσαλήμ.

40. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (ἀρχομ. Ζιλγιτζέ 936 = τελ. ἰουλίου 1530), ἀπαγορεύον τὴν ἐπέμβασιν τῶν διοικητῶν εἰς τὰ τῆς ἐκκλησίας τοῦ μοναστηρίου τούτου.

41. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλγιτζέ 936 = αὐγ. 1530) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. 5

42. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 939 = ἰαν. 1533) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τινὰ εἰς τὰς περὶ γαιῶν ἀμπέλων καὶ ἐκκλησίας τῆς αὐτῆς μονῆς ὑποθέσεις.

43. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ῥαμαζάν 939 = 10 τελ. μαρτ. 1533) πρὸς τοὺς μεγιστάνας τῆς Ἱερουσαλήμ, διατάσσον αὐτοὺς προστατεῦσαι τὴν μονὴν ταύτην εἰς ἀνάκτησιν τῶν ὑπὸ τινῶν ἐνοικιαστῶν κρατούμενων αὐτῆς γαιῶν, ὡς διδούσης αὐτῶν τὴν δεκάτην.

44. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 953 = 15 τελευτ. μαΐου 1546), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ ἐκκλησίας.

45. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (14 Σεβάλ 989 = 11 νοεμβρ. 1581) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖσθαι πλεῖον τοῦ ὠρισμένου μακτοῦ διὰ τὰς γαίας τῆς αὐτῆς μονῆς. 20

46. Βεράτιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (9 Σεβάλ 1003 = 1595) πρὸς τοὺς σέχιδας Ἀλῆν καὶ Μωχάμετ περὶ τοῦ λαμβάνειν αὐτοὺς ἐκάστη ἡμέρα ἐν ἄσπρον ἀπὸ τοῦ βακουφιου τῆς αὐτῆς μονῆς.

47. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (23 Ζιλγιτζέ 1003 = 25 1595), ἐπικυροῦν τὸν διορισμὸν τῶν σέχιδων Ἀλῆ καὶ Μωχάμετ, μουτεβελήδων τῆς αὐτῆς μονῆς, καὶ διατάσσον τὸ μὴ τούτους ἐνοχλεῖσθαι παρ' ἄλλου τινός.

48. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (2 Ῥεπιούλ-ἀχχίρ 1004 = 30 ὑπερμ. δεκαεμ. 1595), κелеῦον τοὺς εἰρημένους μουτεβελήδους μὴ ἐπεμβαίνειν εἰς τὰ τῆς ἐκκλησίας τῆς αὐτῆς μονῆς.

49. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (10 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1062 = 1652), διατάσσον τοὺς Μουσουλμάνους μὴ ἐνοχλεῖν τὸν

πατριάρχην τῆς Ἱερουσαλήμ. διὰ τὰς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ γενο-
μένας ἐπισκευάς.

50. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥεπιούλ-έββέλ 1090
= 1679), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς αὐτῆς μονῆς.

5 51. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (τελ. Σεφέρ 1273 =
1856), ἐπιτρέπον τὴν οἰκοδομὴν τριῶν δωματίων ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ.

ι') Νεκροταφεῖον ἐν τῇ ἁγίᾳ Σιών.

52. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (μεσ. Ζιλκαδὲ 988=
τελ. δεκ. 1580) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους ὑπὸ
10 τῶν Μουσουλμάνων ἐν τῷ θιάπτειν τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς ἐν τῇ
ἁγίᾳ Σιών.

53. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥετζέπ 988=σεπτ.
1580), ἀπαγορεῦον τοῖς Μουσουλμάνοις Δαουτλήδαϊς (= Σιωνίταις)
ἐπεμβάινειν εἰς τὰ τῆς ἐκκλησίας τῆς ἁγίας Σιών καὶ εἰς τὰ τοῦ
15 αὐτοῦ νεκροταφεῖου τῶν Ῥωμαίων.

54. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ.μ. Σαπὰν 988=μεσ.
σεπτ. 1580), κελεύον τοὺς Μουσουλμάνους μὴ ἐπεμβάινειν εἰς τὰ
κατὰ τὸν ἐνταφιασμὸν τῶν θανόντων Ῥωμαίων ἐν τῇ ἁγίᾳ Σιών.

55. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (25 Σαπὰν 1157=
20 1744), κελεύον τοὺς Δαουτλήδας μὴ ἀπαιτεῖν ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων
καλογῆρων πλεῖον τοῦ ὠρισμένου μουκαταλιθίου Ιτζαρέ διὰ τὴν
γῆν τοῦ ἐν τῇ ἁγίᾳ Σιών νεκροταφεῖου.

56. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (τελ. Ῥετζέπ 1195=
1782) περὶ τοῦ ὅτι τὸ παρὰ τὸ μνήμα τοῦ Σεχμινσῆ οἰκόπεδόν
25 ἐστὶ μέρος τοῦ νεκροταφεῖου τῶν Ῥωμαίων.

57. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (μεσ. Ῥεπιούλ-έββέλ
1207=1793) περὶ τοῦ μὴ ζητεῖν τοὺς Ῥωμαίους εἰς τὸ ἐξῆς
ἄδειαν ἰδίαν διὰ τῶν ἐν τῇ Σιών ἐνταφιασμὸν τῶν ἑαυτῶν νεκρῶν.

58. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Σαπὰν 1208=1794)
30 περὶ τοῦ ὅτι τὸ παρὰ τὸ μνήμα τοῦ Σεχμινσῆ οἰκόπεδόν ἐστὶ
μέρος τοῦ νεκροταφεῖου τῶν Ῥωμαίων.

59. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (28 Μουχαρέμ 1211=
αὐγ. 1796) περὶ τοῦ μὴ κωλύεσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ὑπὸ

των Μουσουλμάνων θάπτειν τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς ἐν τῇ ἁγίᾳ Σιών.

60. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (27 Μουχαρέμ 1233 = 1817), κελεύον τοὺς Δαουτλήδᾶς μὴ ἀπαιτεῖν ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων καλογήρων πλεῖον τοῦ ὀρισμένου χεκιρίου διὰ τὸ ἐν τῇ ἁγίᾳ Σιών νεκροταφεῖον. 5

61. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (27 Μουχαρέμ 1233 = 1817) περὶ τοῦ μὴ κωλύεσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων θάπτειν τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς ἐν τῇ ἁγίᾳ Σιών.

ια') Μονὴ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν τῇ κώμῃ Πετζάλλα. 10

62. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ α' (τελ. Ῥεπιούλ-ἀχχίρ 1051 = 1641) περὶ τινος καλογραίας ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τῷ ἐν τῇ κώμῃ Πετζάλλα, οἰκίουσης.

ιβ') Λαύρα τοῦ ἁγίου Σάββα.

63. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (τελ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 940 = ὕπερμ. ὀκτ. 1533), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ λαύρᾳ τοῦ ἁγίου Σάββα ἐκκλησίας. 15

64. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 940 = μεσοῦντος Ἰανουαρίου 1534) περὶ τῆς αὐτῆς ἐπισκευῆς.

65. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥεπιούλ-ἀχχίρ 954 = ὕπερμ. ἰουν. 1547) περὶ τοῦ μὴ τελωνίζεσθαι τὰ ἐκ τριῶν χωρίων τῆς νήσου Κύπρου προερχόμενα ἐλέη διὰ τὴν λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα.

66. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ β' (τελ. Μουχαρέμ 976 = ὕπερμ. ἰουλ. 1568), ἐπιτρέπον τοῖς Ἀγιοσαβίταις ἔχειν ἐν τῇ ἑαυτῶν λαύρᾳ χάριν ἀσφαλείας ὄπλα. 25

67. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Μουχαρέμ 976 = ὕπερμ. ἰουλ. 1568) περὶ τοῦ μὴ κωλύειν τοὺς Μουσουλμάνους τὸν ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τῆς λαύρας ἐνταφιασμὸν τῶν ἀποθνησκόντων Ἀγιοσαβιτῶν.

68. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 976 = 30 τελευτ. αὐγούστου 1568), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ λαύρᾳ ἐκκλησίας.

69. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (τελ. Ῥετζέπ 1013 =

δεκ. 1605), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς τῆς ὅλης λαύρας καὶ οἰκοδομῆς ἐτέρας μονῆς ἐγγὺς αὐτῆς ταύτης τῆς λαύρας, τουτέστι τοῦ νῦν πύργου τοῦ ἁγίου Συμεών.

70. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σαπὴν 1013=ἰαν. 5 1606) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ἐν τῇ λαύρα τοῦ ἁγίου Σάββα καὶ ἐν ταῖς λοιποῖς μοναστηρίοις ἀσκουμένους μοναχοὺς.

71. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ρετζέπ 1021=σεπτ. 1612), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς τῆς λαύρας.

72. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 10 1022=1613), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς τῆς λαύρας καὶ τοῦ παρὰ ταύτην πύργου τοῦ ἁγίου Συμεών.

73. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (24 Σεβάλ 1080= 1670), κελεῦον ἐν τῇ λαύρα κέσφι γενέσθαι καὶ κατὰ τοῦτο τὸ κέσφι δοθῆναι τοῖς Ἀγιοταφίταις ἄδειαν ἐπισκευῆς τῆς λαύρας.

74. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (ἀρχ. Σαπὴν 1108= 15 1697), καθορίζον μὲν τὸ πρὸς τοὺς Ἀραβας καφάριον τῆς λαύρας, κελεῦον δὲ τοὺς Θεοδοσίτας ἐπετήδαι μὴ ἐνοχλεῖν τοὺς Ἀγιοταφίτας καὶ τοὺς πρὸς τὴν λαύραν αὐτῶν ἐρχομένους προσκυνητάς.

75. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσοῦν. Ζιλκαδὲ 1109= 20 1698) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

76. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Ρεπιούλ-ἄχχίρ 1118=1707) περὶ τοῦ ἐπισκευασθῆναι μέρη τινὰ τῆς λαύρας.

77. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1122 =1710), κωλύον τοὺς διοικητάς ἐνοχλεῖν ἀπαιτήσεις χρηματικαῖς 25 καὶ ἄλλαις τισὶν ἀξιώσεσι τοὺς ἐν τῇ λαύρα καὶ τοῖς λοιποῖς μοναστηρίοις αἰκοῦντας μοναχοὺς.

78. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (20 Σαπὴν 1147=1735) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς μοναχοὺς ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν λαύραν ἀγούσης οδοῦ.

30 ἰβ') Μονὴ τοῦ ἄββᾶ Γερασίου, ἐγγὺς Ἰορδάνου ποταμοῦ.

79. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (τελ. Ρεπιούλ-ἔββέλ 996=1588), ἐνταλλόμενον τὴν ἐπισκευὴν τῆς μονῆς ταύτης.

Όρισμοί περί τοῦ καφαρίου τῶν πρὸς Ἰορδάνην ποταμῶν
ἀπερχομένων προσκυνητῶν.

80. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (ἰσταμ. Σεβάλ 1035 = 1626), κελεύον τοὺς καφαρτζήδας καὶ τοὺς στρατιώτας τοὺς ἐπὶ τῆς πρὸς Ἰορδάνην ποταμὸν ἀγούσης οδοῦ μὴ ἀπαιτεῖν πλεῖον 5 τοῦ ὠρισμένου καφαρίου.

81. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχομ. Ζιλχιτζέ 1070 = 1660) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

82. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥαμαζάν 1073 = 1663) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. 10

83. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Ζιλχιτζέ 1138 = 1726) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

84. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ α' (μεσ. Ῥεπισούλ-ἔββέλ 1145 = 1732) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

Όρισμοί κωλύοντες πᾶσαν οἰανδήποτε τῶν Μουσουλμάνων ἀδικίαν,
ἀργυρολογίαν, ἐπέμβασιν καὶ κατ' οἶκον ἔρευαν. 15

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σελίμ β' (ἀρχ. Ῥεπισούλ-ἔββέλ 975 = σεπτ. 1567), κωλύον τοὺς διοικητὰς καὶ τοὺς ὑπουργοὺς αὐτῶν ἀπαιτεῖν ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων καλογήρων σῖτον, σάπωνα, 20 ἔλαιον.

2. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥεπισούλ-ἔββέλ 975 = σεπτ. 1567), κωλύον τοὺς διοικητὰς καὶ τοὺς ὑπουργοὺς αὐτῶν ἀπαιτεῖν ἀπὸ τῶν Ἰβήρων καλογήρων σῖτον, σάπωνα, ἔλαιον.

3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (τελ. Σαπὴν 1023 = ἀρχ. ὀκτ. 1614) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ἔλευ- 25 θέρους φόρου διοικητικοῦ.

4. Χάτσι-σερίφιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (20 Ζιλκαδέ 1064 = 1654), κωλύον τὸ ἐπιβάλλειν τινὰ βαρεῖς φόρους ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων μοναχῶν καὶ τὸ ἐπεμβαίνειν τοὺς Μουσουλμάνους εἰς τὰ προσκυνήματα αὐτῶν.

5. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (22 Ῥαμαζάν 1072 = 30 1662) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ἔλευθέρους παντὸς διοικητικοῦ φόρου.

6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σαπᾶν 1076 = 1666) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖσθαι ἐκκλησιαστικὰ χρήματα διὰ τὸ αὐτοκρατορικὸν ἰμαρέτιον.

7. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (10 Τζεμ.-ἀγχίρ 1081 = 1670),
5 κωλῶν τοὺς διοικητὰς ἀπαιτεῖν ἀπὸ τοῦ μοναστηρίου τῶν Ἀγιοταφίτων γούνας ἐκ σαμουρίου, ἢ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν εἰς χρήματα.

8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1091 = 1680) περὶ τοῦ μὴ φορολογεῖσθαι ἢ ἀργυρολογεῖσθαι τὸ μοναστήριον τῶν Ἀγιοταφίτων.

10 9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥετζέπ 1093 = 1682) περὶ τοῦ μὴ φορολογεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς.

10. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥετζέπ 1095 = 1684) περὶ τοῦ γενέσθαι ἐκποδῶν πάντα βαρὺν φόρον ἐπιβαρύνοντα τοὺς Ἀγιοταφίτας.

15 11. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (21 Ῥετζέπ 1095 = 1684) περὶ τοῦ μὴ ἀργυρολογεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ἐπὶ τῆς ἐξ Ἰόππης εἰς Ἱερουσαλήμ ὁδοῦ.

12. Χάττι-σερίφιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1099 = 1688) περὶ τοῦ γενέσθαι ἐκποδῶν πάντα βαρὺν φόρον εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἐπιβληθέντα μοναχοὺς.
20

13. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1101 = 1690) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

14. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Μουχαρέμ 1102 = 1690) περὶ τοῦ μὴ γίγνεσθαι παρὰ τῶν Μουσουλμάνων ἐρεῦνας
25 ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐπὶ προφάσει χρηματολογίας.

15. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥεπιούλ-ἀγχίρ 1102 = 1691) περὶ τοῦ μὴ φορολογεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς καὶ περὶ τοῦ μὴ γίγνεσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τοῖς μοναστηρίοις αὐτῶν ἐρεῦνας ἐπὶ προφάσει χρηματολογίας.

30 16. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (ἀρχ. Ῥετζέπ 1105 = 1694) περὶ τοῦ μὴ φορολογεῖσθαι τοὺς Ἀγιοταφίτας.

17. Χάττι-σερίφιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥαμαζᾶν 1105 = 1694) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

18. Ἔτερον ἀρχ. Σεβάλ 1105 = 1694.
19. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (τελ. Σαπᾶν 1106 = 1695) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
20. Χάττι-σερίφιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπᾶν 1107 = 1696) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. 5
21. Φιρμάνιον (μεσ. Σαπᾶν 1108 = 1697) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
22. Ἔτερον τελ. Σαπᾶν 1108 = 1697.
23. Ἔτερον ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1112 = 1701.
24. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 10 1115 = 1703) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ἀγιοταφίτας ἐλευθέρους παντὸς φόρου καὶ περὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι ἐρευνας (κέσφι) ἐν τοῖς μοναστηρίοις καὶ ταῖς ἐκκλησίαις αὐτῶν ἐπὶ προφάσει χρηματολογίας.
25. Χάττι-σερίφιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλχιτζέ 1115 = 1704) περὶ τοῦ μὴ φορολογεῖσθαι τοὺς Ἀγιοταφίτας. 15
26. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Σαπᾶν 1116 = 1704) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
27. Ἔτερον ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1123 = 1711.
28. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (20 Σαπᾶν 1123 = 1711) περὶ τοῦ μὴ φορολογεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ἐπὶ τῆς 20 ἐξ Ἰόππης εἰς Ἱερουσαλήμ ὁδοῦ.
29. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1123 = ἀρχ. 15 15 1712) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ἐλευθέρους παντὸς φόρου.
30. Χάττι-σερίφιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 25 1124 = 1712) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως καὶ περὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι ἐρευνας ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τοῖς μοναστηρίοις τῶν Ἀγιοταφιτῶν.
31. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Σεφὲρ 1131 = μεσοῦντ. 15 15 1719) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς 30 ἐλευθέρους παντὸς φόρου.
32. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1137 = 1724), διατάττον τοὺς Μωαμεθανοὺς καὶ τοὺς κριτὰς οὐκ ἐπεμ-

βαίνειν εἰς τὰ τῶν Ῥωμαίων μοναστήρια καὶ χρήματα κηρὸν ἢ τζόχαν ἀπαιτεῖν ἀπὸ τούτων.

33. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1145 = 1372) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους ἐλευθέρους παντός
5 φόρου.

34. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1147 = 1734) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

35. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (μεσ. Σαπᾶν 1174 = 1761) περὶ τοῦ μὴ ἀργυρολογεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς
10 ὑπὸ τῶν διοικητῶν καὶ τῶν κριτῶν καὶ τῶν ὑπουργῶν αὐτῶν.

36. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ (ἀρχ. Ῥεπί 1212 = 1797) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

37. Χάτι-σερίφιον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (ἀρχ. Ῥετζέπ 1231 = 1816) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

15 38. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφέρ 1232 = 1817) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

Ἵρισημοὶ περὶ τῶν προσκυνητῶν.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (μεσ. Σεφέρ 948 = μεσ. Ἰουν. 1541) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖσθαι καφάριον ἀπὸ τῶν εἰς
20 Ἱερουσαλήμ ἐρχομένων προσκυνητῶν.

2. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὄσμάν β' (τελ. Ῥετζέπ 1028 = 1619) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς εἰς Ἱεροσόλυμα πορευομένους προσκυνητὰς ὑπὸ τῶν κλητήρων τοῦ σατράπου τῆς Δαμασκοῦ.

3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1118 = 1706) περὶ τοῦ μὴ διδόναι τοὺς προσκυνητὰς ἀνερχομένους ἐξ Ἰόππης εἰς Ἱερουσαλήμ πλεῖον τοῦ ὠρισμένου διοδίου.
25

4. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Σαπᾶν 1122 = 1710) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

5. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥαμαζᾶν 1122 = 1710)
30 περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (24 Τζεμάζιλ-ἀγχίρ 1124 = 1712) περὶ τοῦ μὴ φοραλογεῖσθαι τοὺς προσκυνητὰς ἀνερχομένους ἐξ Ἰόππης εἰς Ἱερουσαλήμ.

7. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπὰν 1127 = 1715) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Μουχαρέμ 1132 = 1719) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς προσκυνητὰς ἐπὶ τῆς ἐξ Ἰόππης εἰς Ἱερουσαλήμ ὁδοῦ.

5

9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1134 = 1722) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

10. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

11. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου περὶ τοῦ μὴ διδόναι τοὺς προσκυνητὰς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Ἰόππης πλεῖον τοῦ ὠρισμένου καφαρίου.

10

12. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλχιτζέ 1134 = 1722) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς διερχομένους ἐξ Ἰόππης προσκυνητὰς.

13. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Μουχαρέμ 1135 = 1722). καθορίζον τὸ καφάριον τῶν προσκυνητῶν διὰ τὴν ἐξ Ἰόππης ἄχρις Ἱερουσαλήμ ὁδόν.

15

14. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1135 = 1723) περὶ τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι καὶ φορολογεῖσθαι τοὺς προσκυνητὰς ἐν Ἰόππῃ.

15. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1137 = 1724) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

16. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλχιτζέ 1138 = 1726) περὶ τοῦ μὴ κλείεσθαι τὴν πύλην τῆς Ἱερουσαλήμ, ἐλθόντων ἤδη τῶν προσκυνητῶν, ἐπὶ σκοπῷ χρηματολογίας

17. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλχιτζέ 1138 = 1726) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς προσκυνητὰς ἐπὶ τῆς μεταξὺ Χαλεπίου καὶ Δαμασκοῦ ὁδοῦ.

18. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλχιτζέ 1138 = 1726) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι καὶ ἀργυρολογεῖσθαι τοὺς προσκυνητὰς ἐν Ἰόππῃ μένοντας.

30

19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Μουχαρέμ 1142 = 1729) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι καὶ φορολογεῖσθαι τοὺς προσκυνητὰς εἰς Ἰόππην ἀφικνουμένους.

20. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (μεσ. Σεφάρ 1145=1732) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

21. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Ρεπιούλ-ἔββέλ 1145=1732) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

5 22. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ρεπιούλ-ἔββέλ 1145=1732), καθορίζον τὸ καφάριον τῶν προσκυνητῶν καὶ διατάσσον τὸ μὴ πλεῖον ἀπαιτεῖν.

23. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 1154=1741) περὶ τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι καὶ ἀργυρολογεῖσθαι τοὺς προσκυνητὰς εἰς Ἴόππην ἀφικνουμένους.

24. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (τελ. Σεβάλ 1180=1767), διατάσσον τοὺς πλοιάρχους καὶ τοὺς ναύτας οὐκ ἀδικεῖν ἐν ταῖς πλοίοις τοὺς εἰς Ἴόππην μεταβαίνοντας προσκυνητὰς.

25. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (2 Ζιλκαῆ 1204=1790) 15 περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς εἰς Ἱεροσόλυμα παραγιναμένους μοναχοὺς τε καὶ προσκυνητὰς.

26. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

27. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Μουχαρέμ 1209=1794), διατάσσον τὴν ἐξ Ἱεροσολύμων ἐξορίαν τοῦ προσκυνητοῦ 20 Δημητρίου καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ εἰς τὴν νῆσον Κῶν.

28. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (13 Ρετζ'έπ 1209=1795) περὶ τοῦ μὴ κατατρώχεσθαι τοὺς προσκυνητὰς ὑπὸ τῶν ἀγωγέων· ὀρίζει δὲ καὶ τὸ ἀγώγιον τῶν πραγμάτων αὐτῶν, ὅπερ ἐν Ἴόππῃ λαμβάνεται.

25 29. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (25 Μουχαρέμ 1210=1795) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖσθαι ἀπὸ τῶν προσκυνητῶν ἐν Ἴόππῃ τελωνιακὰ τέλη διὰ τὰ σὺν αὐτοῖς χρειώδη πράγματα.

30. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (8 Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1211=1796) περὶ τοῦ διδόναι τελωνιακὰ τέλη ἐν Ἴόππῃ μόνους τοὺς 30 ἐπὶ σκοπῶ ἐμπορίας ἐρχομένους εἰς Ἱεροσόλυμα προσκυνητὰς.

31. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (8 Σαπὰν 1230=1815) περὶ τῶν ἀγωγέων πραγμάτων τῶν εἰς Ἱεροσόλυμα μεταβαίνόντων προσκυνητῶν.

32. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφὲρ 1241 = μεσ. ὀκτ. 1825), συνιστῶν τοῖς διοικοῦσι τὰς τουρκικὰς ἐπαρχίας Ῥώσους τινὰς προσκυνητάς, εἰς Ἱερουσόλυμα μεταβαίνοντας.

33. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1243 = ὀκτ. 1827), συνιστῶν ὡσαύτως Ῥώσους τινὰς προσκυνητάς. 5

34. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1243 = 1827), συνιστῶν ὡσαύτως ἄλλους τινὰς Ῥώσους προσκυνητάς.

35. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Ῥεπιούλ-ἄχχιρ 1248 = 1832), κωλύον πᾶσαν ἀπαίτησιν Τούρκων ὑπαλλήλων ἀπὸ τῶν Ῥώσων προσκυνητῶν. 10

36. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἄχχιρ 1248 = 1832), συνιστῶν τοῖς διοικηταῖς Ῥώσους τινὰς προσκυνητάς.

37. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1251 = 1835), συνιστῶν ὡσαύτως Ῥώσους τινὰς προσκυνητάς.

Ὅρισμοὶ σχετικοὶ πρὸς τὴν συλλογὴν ἐλεῶν καὶ ἀφιερωμάτων
διὰ τὸν Ἅγιον Τάφον. 15

1. Φερμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν ἀ' (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 966 = μεσ. φεβρ. 1559) περὶ τοῦ μὴ κατατρώχεσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ἐς Ἱερουσόλυμον εἰς Κωνσταντινούπολιν μεταβαίνοντας καὶ πάλιν ἐντεῦθεν εἰς Ἱερουσόλυμα. 20

2. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (τελ. Σεβάλ 1009 = 1601) περὶ τοῦ μὴ κατατρώχεσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων, ἐλέη συναθροίζοντας ἐν Σερβία Βοσνία καὶ Ἑρζεγοβίνη.

3. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραΐμ (22 Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1055 = 1645), ἐπιτρέπον τοῖς Ἄγιοταφίταις ἐλέη συλλέγειν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς ἀσιατικῆς καὶ εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. 25

4. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (μεσ. Ῥεπιούλ-ἄχχιρ 1094 = 1683) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς περιοδεύοντας Ἄγιοταφίτας ἐλευθέρους καφαρίου καὶ χαρατζίου. 30

5. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (13 Ῥαμαζάν 1116 = 1704), ἐπιτρέπον τοῖς Ἄγιοταφίταις τὸ συλλέγειν ἐλέη ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Προύσης καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Ῥωμουλίας.

6. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (17 Μουχαρέμ 1119 = 1707) πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἀσιατικῇ καὶ τῇ εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ διοικητὰς περὶ τοῦ εἶναι τὰ εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀποστελλόμενα πράγματα τῶν Ῥωμαίων ἐλεύθερα τελωνιακοῦ δασμοῦ.
- 5 7. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥετζέπ 1137 = 1725), παραχωροῦν ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συλλέγειν ἐλέη ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Βραΐλας καὶ Ρουστζουκίου.
8. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλχιτζέ 1138 = 1726) περὶ τοῦ ἀποπέμπεσθαι ἐξ Ἰόππης εἰς Ἱεροσόλυμα τοὺς ἄνευ ἀδείας
- 10 πατριαρχικῆς ἐξελθόντας Ἀγιοταφίτας εἰς συνάθροισιν ἐλεῶν.
9. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (τελ. Ζιλχιτζέ 1143 = 1731), παραχωροῦν ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συναθροΐζειν ἐλέη ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Τραπεζοῦντος, Σινώπης, Ἀργυρουπόλεως (Γκισουμουσχανέ) καὶ Θεοδοσιουπόλεως.
- 15 10. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (9 Μουχαρέμ 1146 = 1733), παραχωροῦν ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συναθροΐζειν ἐλέη ἐν ἀπάσαις ταῖς ἀνατολικαῖς τοῦ κράτους ἐπαρχίαις.
11. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ῥετζέπ 1158 = 1745), διατάσσει τὴν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀποκομπήν τῶν ἄνευ ἀδείας πατριαρχικῆς ἐξελθόντων Ἀγιοταφιτῶν ἐπὶ σκοπῷ συναθροΐσεως ἐλεῶν.
- 20 12. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (6 Ῥετζέπ 1158 = 1745), παρέχον ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συναθροΐζειν ἐλέη ἐν ταῖς ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ἄχρι Βλαχίας ἐπαρχίαις.
13. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (22 Ῥετζέπ 1186 =
- 25 1772), παρέχον ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συναθροΐζειν ἐλέη ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Καράφριε, Σερφίτζανε, Ἐλασσῶνος καὶ Πλαταμῶνος.
14. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Χαμιτ α' (16 Σεβάλ 1196 = 1782), παρέχον ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συναθροΐζειν ἐλέη ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Ταταρπαζαρτζικίου, Σαμακωβίου, Κεσπεντηλίου
- 30 καὶ Δουπνίτζης.
15. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Σελὴμ γ' (16 Μουχαρέμ 1207 = 1792), ἐπιτρέπον τοῖς Ἀγιοταφίταις τὸ συναθροΐζειν ἐλέη ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Ἀμίδης καὶ Θεοδοσιουπόλεως.

16. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (1208 = 1794), παρέχον ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συναθροίσειν ἐλέη ἐν ταῖς χώραις Παζαρτζικίου, Κασσάνδρας, Καλημερίου, Ταρaráνου καὶ Βαρδαρίου.

17. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (τελ. Σεβάλ 1242 = 1826), παραχωροῦν ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συναθροίσειν ἐλέη ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Ἀγκύρας, Καγγρίου, Ἀτταλείας, Ὁρσβουρίνου καὶ Ἰσπάρτης. 5

Ἵριμοὶ περὶ τοῦ χρέους τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφῶν.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἄχχ'ρ 1007 = 1598) περὶ τοῦ πρὸς τὸν Ἱεροσολυμίτην Σαλίχ-Δὸμ χρηματικοῦ χρέους τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφῶν. 10

2. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Σεφέρ 1009 = 1600) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (ἀρχ. Σαπὰν 1023 = 1614) περὶ τοῦ πρὸς Χαλίλ-Σαπὰν χρέους τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφῶν. 15

4. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββ'ελ 1026 = 1617), ἐμπεριέχον αἴτησιν τῶν Ἀγιοταφῶν διὰ τὰ χρέη τῆς ἑαυτῶν μονῆς.

5. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὀσμάν β' (Τζεμάζιλ-ἔββ'ελ 1031 = 1622), διατάσσει τὴν ἀπάλειψιν τοῦ τόκου τῶν ὑφειλομένων πρὸς διαφόρους χρημάτων ὑπὸ τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφῶν. 20

6. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ α' (ἀρχομ. Σαπὰν 1031 = 1622) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

7. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (ἀρχ. Μουχαρέμ 1043 = 1633) περὶ τοῦ πρὸς Μωχαμέτ τινα καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μουσταφᾶν χρέους τῶν Ἀγιοταφῶν. 25

8. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραΐμ (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββ'ελ 1050 = 1640), διατάσσει τοὺς δανειστάς τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφῶν μὴ λαμβάνειν τόκους ἐξ αὐτῆς. 30

9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββ'ελ 1051 = 1641) περὶ τοῦ πρὸς τὸν ἐκ Δαμασκοῦ Χαρνὶ-Ἀϊνὲ χρέους τῶν Ἀγιοταφῶν.

10. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1051 = 1641) περὶ τοῦ πρὸς Σαχίν τινα χρέους τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

11. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1051 = 1641) περὶ τοῦ πρὸς Σείδ-Ἀπτούλ-Καδὶρ-Ἀαλεμῆν χρέους
5 τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

12. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥετζέπ 1051=1641), διατάσσον τὴν ἀπάλειψιν τοῦ τόκου τῶν πρὸς διαφόρους ὀφειλομένων χρημάτων ὑπὸ τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

13. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (29 Ῥετζέπ 1055=1645)
10 περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ διὰ τὰ πρὸς διαφόρους χρέη τῶν Γεωργιανῶν μοναχῶν· ἐν τῷ φερμανίῳ τούτῳ περιέχεται καὶ φετζᾶς καὶ βεζυριζὸν διάταγμα περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

14. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (τελ. Σαπᾶν 1081=
15 1671) περὶ τοῦ μὴ πωλεῖσθαι διὰ χρέη τὰ κτίρια καὶ τὰ πράγματα τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

15. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπᾶν 1081=1671) περὶ τῶν δανειστῶν τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν, ὅτι δεῖ τούτους ἀναφέρειν τὰς αὐτῶν ἀξιώσεις πρὸς τὸν ἐπίτροπον τῆς μονῆς,
20 οὐχὶ δὲ πρὸς πάντα Ἀγιοταφίτην.

16. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλχιτζέ 1081=
1671) περὶ τοῦ πρὸς Μαχμούτ Ἀχμέτ καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Φατιμέ χρέους τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

17. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1085=1676)
25 περὶ τοῦ ὅτι τὸ πρὸς Ἀπτούλ Τζεβᾶτ χρέος τῶν Ἀγιοταφιτῶν κληρονομηθῆσεται παρὰ τῶν αὐτοῦ τέκνων Σουλεϊμάν, Σάλχα καὶ Ἀσαλίε.

18. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥετζέπ 1086=1676) περὶ τοῦ πρὸς τὰ τέκνα τοῦ Ἀπτούλ Τζεβᾶτ χρέους τῆς μονῆς
30 τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

19. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1091=1680) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰβήρας μοναχοὺς ἀκαταζητήτους διὰ τὰ παλαιὰ αὐτῶν πρὸς διαφόρους χρέη.

20. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Σεφὲρ 1092=1681) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
21. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφὲρ 1092=1681) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
22. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (15 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1094= 5 1683) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ἄγιοταφίτας ἀνενοχλήτους διὰ τὰ παλαιὰ πρὸς διαφόρους χρέη τῶν Γεωργιανῶν μοναχῶν.
23. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (15 Ῥεπιούλ-ἀχχίρ 1094 = 1683) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
24. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (20 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1094= 10 1683) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ἄγιοταφίτας ἀνενοχλήτους διὰ τὰ παλαιὰ χρέη τῶν Γεωργιανῶν μοναχῶν.
25. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1094 = 1683) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
26. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (27 Ῥετζέπ 1095=1684) 15 περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
27. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφὲρ 1097=1686) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
28. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφὲρ 1097=1686) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. 20
29. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (μεσ. Ῥεπιούλ-ἀχχίρ 1099 = 1688) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
30. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἀχχίρ 1099 = 1688) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
31. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1099=1688), 25 διατάσσον τὸν Σαλίχ Ἀδὲμ μὴ ταραττεῖν τοὺς Ἄγιοταφίτας διὰ τὰ παλαιὰ χρέη τῶν Γεωργιανῶν μοναχῶν.
32. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Μουχαρέμ 1100= 1688) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
33. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥαμαζάν 1100=1689) 30 περὶ τοῦ μὴ κατατρύχεσθαι τοὺς Ἄγιοταφίτας διὰ τὰ πρὸς διαφόρους παλαιὰ χρέη τῶν Γεωργιανῶν μοναχῶν.
34. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Μουχαρέμ 1102 = 1690) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

35. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελ. Ρεπιούλ-έββέλ 1123 = 1711) περὶ τοῦ πρὸς Φαζλή-άγα χρέους.

36. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1124 = 1712) περὶ τοῦ μὴ ἀναθεωρεῖσθαι ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῆς Ἱερουσαλήμ
5 δικαστικὴν τινα ἀγωγὴν περὶ χρέους τῶν Ἀγιοταφιτῶν, ἀλλὰ παραπέμπεσθαι ταύτην εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει αὐτοκρατορικὸν Διβάνιον.

37. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Μουχαρέμ 1126 = 1714) περὶ τῶν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν Ἀγιοταφιτῶν χρημάτων
10 τῷ Χαλίλ Νασούχα.

38. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-άχχιρ 1131 = 1719), διατάσσει τὴν ἀπάλειψιν τῶν τόκων τῶν πρὸς διαφόρους ὀφειλομένων χρημάτων ὑπὸ τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

39. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1132 = 1720)
15 περὶ τῶν ὀφειλομένων χρημάτων τῷ Χαλίλ Νασούχα.

40. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλχιτζέ 1132 = 1720) περὶ τοῦ πρὸς τὴν κυρίαν Ἐμινὲ χρέους τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

41. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Ζιλχιτζέ 1137 =
20 1725) περὶ τῆς ἀγωγῆς Νικολάου τινός διὰ χρήματα παρὰ τῆς μονῆς αὐτῷ τῶν Ἀγιοταφιτῶν ὀφειλόμενα.

42. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1138 = 1726) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖσθαι τόκους ἀπὸ τῆς αὐτῆς μονῆς.

43. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (μεσ. Ρεπιούλ-έββέλ
25 1152 = 1739) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

44. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σεβάλ 1153 = 1741), διατάσσει τὴν ἐξέλεξιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ἱεροσολυμίτου Ἀττάλα, γραμματέως τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν, πλαστογραφεισῶν χρεωστικῶν ὁμολογιῶν ἐπὶ ζημίᾳ τῆς αὐτῆς μονῆς.

30 45. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (8 Ρετζέπ 1153 = 1740), παραπέμπων εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Διβάνιον τὴν ὑπόθεσιν τῶν πλαστογεγραμμένων χρεωστικῶν ὁμολογιῶν ὑπὸ τοῦ γραμματέως Ἀττάλα.

46. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (10 Ζιλκαδὲ 1153=1741) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

47. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (23 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1154 =1741) περὶ τοῦ ἀναθεωρεῖσθαι πᾶσαν ἀγωγὴν περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ γραμματέως Ἀττάλα πλαστογραφηθεισῶν ὁμολογιῶν ἐγγράφω 5 τῆς Κρίσεως ἀποφάσει.

48. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (10 Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1155 =1742) περὶ τοῦ παραπέμπεσθαι πᾶσαν ἀγωγὴν περὶ τῶν αὐτῶν ὁμολογιῶν εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει αὐτοκρατορικὸν Διβάνιον.

49. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥαμαζάν 1159 = 10 1746) περὶ τοῦ πρὸς Σείδ Ἀλῆν χρέους τῶν Ἀγιοταφιτῶν καὶ περὶ τῆς ὑπὸ τῶν τέκνων αὐτοῦ κινήσεως ἀγωγῆς.

50. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1243=1827), διατάσσει τὴν ἀπάλειψιν τῶν τόκων τοῦ πρὸς 15 διαφόρους χρέους τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος καὶ τὴν κατὰ δόσεις ἀπότισιν τοῦ πραγματικοῦ κεφαλαίου τούτου τοῦ χρέους.

51. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥαμαζάν 1246 = 1831) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

52. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥετζέπ 1247=1832) 20 περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

53. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (τελ. Μουχαρέμ 1256 =1840) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

Ἵσριαί περὶ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ὀρθόδοξων χριστιανῶν.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (ἀρχ. Σεφέρ 1009= 1600) περὶ τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς ὀρθόδοξους εἰσπραττομένης 25 τῆς ἐκ τῶν γαιῶν αὐτῶν δεκάτης.

2. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (μεσ. Σεβάλ 1061= 1651) περὶ τοῦ εἶναι τὸν ὀρθόδοξον χριστιανὸν Χάνναν ἀκαταδίωκτον.

3. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1083 = 1672) κατὰ τοῦ υἱοῦ Ἀπτουλλά τινος ἐκ Δαμασκοῦ, τοὺς χρι- 30 στιανοὺς ἀδικοῦντας.

4. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1117 =

1706), διατάσσον τὴν ἐξορίαν τοῦ ἐκ Χαλεπίου Μουσταφάαγα, τοὺς χριστιανοὺς καὶ τοὺς μοναχοὺς ἀδικήσαντος.

5. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1118 = 1706) κατὰ τοῦ καταπιέζοντος τοὺς χριστιανοὺς Φαζλουῶ Δαουτλῆ.

5 6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥετζέπ 1124 = 1712) κατὰ τῶν ἀδικούντων καὶ καταπιεζόντων τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς.

7. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Μουχαρέμ 1129 = 1717), ἐπιτρέπον τοῖς Ἱεροσολυμίταις ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς ἐπισκευάσαι τὰς ἑαυτῶν οἰκίας.

10 8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1135 = 1723) περὶ τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς ἐν Ἱερουσαλήμ ὑφάντας, ὀρθοδόξους ὄντας χριστιανοὺς.

9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλχιτζέ 1139 = 1727) περὶ τῶν καταλοίπων τῶν ἀποθνησκόντων ἐν Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, περὶ τοῦ μὴ καταγραφομένης τῆς οὐσίας αὐτῶν, διδῶσθαι τοῖς καταγράφουσι αὐτὴν πλεῖον τῆς ὀρισμένης ἀμοιβῆς, καὶ περὶ τοῦ μὴ κωλύεσθαι τὴν ταφήν τῶν νεκρῶν.

10. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὀσμάν γ' (21 Ζιλκαδὲ 1170 = 1757) περὶ τοῦ μὴ καταδιώκεσθαι τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς.

20 11. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (10 Μουχαρέμ 1210 = 1795) περὶ τοῦ μὴ καταπιέζεσθαι τοὺς ἐν Ἰόππῃ καὶ Γάζῃ ὀρθοδόξους χριστιανοὺς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων.

12. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (μεσ. Σεφὲρ 1225 = 1810) περὶ τῶν καταλοίπων τῶν ἀποθνησκόντων ἐν Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξων χριστιανῶν καὶ περὶ τοῦ μὴ διδῶσθαι τοῖς καταγράφουσι τὴν οὐσίαν αὐτῶν πλεῖον τῆς ὀρισμένης ἀμοιβῆς.

13. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἀγχίρ 1227 = 1812) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

30 14. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥετζέπ 1231 = 1816) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

Ὅρισμοὶ περὶ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1004 = 1596) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Μουσουλμάνους εἰς

τάς ὑποθέσεις τῶν ἐν ταῖς κώμαις ἐκκλησιῶν, καὶ περὶ τοῦ εἶναι τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς ἀνενοχλήτους.

2. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (13 Σαπὰν 1025=1616) περὶ τινος μύλου τῆς πόλεως Λύδδης.

3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (μεσ. Ῥεπιούλ-ἄχχίρ 5 1078=1667) περὶ τινῶν ἐν Γάζη μαγαζίων, αφιερωμένων τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταριτῶν.

4. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελευτ. Ῥεπιούλ-ἄχχίρ 1122=1710) περὶ τοῦ μὴ καταδιώκεσθαι τοὺς ἐν Λύδδῃ, Γάζῃ, Νεαπόλει, Πτολεμαίδι, Τζενίν, Ῥέμλῃ καὶ Ἰόππῃ χριστιανούς ὀρ- 10 θοδόξους ἱερεῖς.

5. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Σεφέρ 1129=1717) περὶ τοῦ εἶναι τὸν Πτολεμαίδος μητροπολίτην ὅλως ἀφορολόγητον.

6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (9 Σεφέρ 1129=1717), καταγράφον τὰς προνομίας τοῦ Πτολεμαίδος μητροπολίτου Νεσφύτου. 15

7. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥαμαζάν 1129=1717), διατάσσον τὴν παῦσιν τοῦ κατὰ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν Ἰόππης, Λύδδης, Ῥέμλης καὶ Γάζης ἀδίκου διωγμοῦ.

8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 1133 =1721) περὶ τοῦ μὴ φορολογεῖσθαι ἀδίκως τοὺς ἐν Ἰόππῃ χρι- 20 στιανούς ὑπὸ τῶν κυβερνητικῶν ὑπουργῶν.

9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (2 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1135 = 24 δεκεμ. 1722), κελεύον τὴν ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Πτολεμαίδος ἀπομάκρυνσιν τοῦ Πτολεμαίδος ἀρχιερέως Μακαρίου.

10. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 25 1135=ἀρχομ. ἰαν. 1723) περὶ τοῦ μὴ καταπιέζεσθαι τοὺς ἐν Λύδδῃ χριστιανούς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων.

11. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Μουχαρέμ 1139 = 1726), διατάσσον τὴν ἐξέλεξιν τῶν λογαριασμῶν τοῦ Πτολεμαίδος μητροπολίτου Μακαρίου. 30

12. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφέρ 1139=1726), διατάσσον τὴν ἀποστολὴν πατριαρχικοῦ τινος ἐπιτρόπου εἰς τὴν Πτολεμαίδος μητροπολιν.

13. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ α' (τελ. Μουχαρέμ 1145 = 1732) περὶ τοῦ μὴ προσηλυτιζέσθαι τοὺς ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξους χριστιανούς ὑπὸ τῶν Λατίνων.

14. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (20 Σαπάν 1147=1735)
5 περὶ τοῦ εἶναι τὸν Πτολεμαῖδος μητροπολίτην ἀνενόχλητον.

15. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (9 Σεβάλ 1198=1784) περὶ τοῦ μὴ καταδιώκεσθαι τοὺς ἐν Γάζῃ καὶ Ῥέμλῃ ὀρθοδόξους χριστιανούς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων.

16. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (10 Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1201
10 = 1787) περὶ τῶν καταλοίπων τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ἀποθνησκόντων ὀρθοδόξων χριστιανῶν καὶ περὶ τοῦ μὴ ζητεῖσθαι, τῆς καταγραφῆς αὐτῶν γενομένης, πλεῖον τοῦ ὠρισμένου δικαιώματος.

17. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (26 Σεβάλ 1204=1790), διατάσσει τὴν παῦσιν τοῦ κατὰ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν Ῥέμλης
15 καὶ Γάζης ἀδίκου διωγμοῦ.

18. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (26 Ῥετζέπ 1205=1791) περὶ τῶν καταλοίπων τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ἀποθνησκόντων ὀρθοδόξων χριστιανῶν καὶ περὶ τοῦ μὴ ζητεῖσθαι πλεῖον τοῦ ὠρισμένου δικαιώματος διὰ τὴν αὐτῶν καταγραφὴν.

19. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (24 Ζιλχίτζέ 1207=1793) περὶ τοῦ μὴ κατατρέχεσθαι τοὺς ἐν Ῥέμλῃ ὀρθοδόξους χρι-
20 στιανούς.

20. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (τελ. Μουχαρέμ 1267 = 1850), διατάσσει τὴν ἐκ Ῥαμάλλας ἐξορίαν ἱερέως τινος.

21. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σεφέρ 1273=1856).
25 ἐπιτρέπον τὴν ἴδρυσιν ἐκκλησίας ἐκ τῆ κώμῃ Πετζάλλα.

22. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἀζίζ α' (ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1282=1865), ἐπιτρέπον τὴν ἀνάρτησιν ξυλίνου σημάντρου ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ τῆς Νεαπόλεως.

23. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1282=
30 1865), ἐπιτρέπον τὴν ἀνάρτησιν ξυλίνου σημάντρου ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ τῆς Γάζης.

24. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (16 Τζεμάζιλ-άχχίρ 1290 =1873), ἐπιτρέπον τὴν οἰκοδομὴν ἐκκλησίας ἐν τῇ κώμῃ Ἀζλοῦν.

25. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (14 Ρετζέπ 1290=1873), ἐπιτρέπον τὴν οἰκοδομὴν ἐκκλησίας ἐν τῇ κώμῃ Χούσουν.

Ὅρισμοὶ περὶ τοῦ ἐν Ἰόππῃ μοναστηρίου τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

5

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1122=1710), ἐπιτρέπον τὴν οἰκοδομὴν δωματίων τινῶν ἐν τῇ μονῇ τῆς Ἰόππης, χρηζόντων τοῖς προσκυνηταῖς.

2. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (22 Σεφέρ 1123=1711), ἐπιτρέπον τὴν οἰκοδομὴν χανίου, δωματίων καὶ μαγαζίων τινῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν μονήν. 10

3. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Μουχαρέμ 1134=1721), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ ἐκκλησίας.

4. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (15 Ρεπιούλ-ἔββέλ 1137=1724) περὶ τῆς ἀγορᾶς μαγαζίων τινῶν ἐν Ἰόππῃ. 15

5. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ρετζέπ 1137=1725) περὶ τοῦ μὴ εἶναι τὸ ἐν Ἰόππῃ μοναστήριον τῶν Ῥωμαίων ἀνενόχλητον ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων.

6. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (1 Τζεμάζιλ-άχχίρ 1139=1727), ἐπιτρέπον τὴν οἰκοδομὴν δωματίων τινῶν ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ διὰ τοὺς προσερχομένους εἰς Ἱεροσόλυμα προσκυνητάς. 20

7. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (20 Ρεπιούλ-άχχίρ 1144=1731) περὶ τοῦ εἶναι τὸ ἐν Ἰόππῃ μοναστήριον τῶν Ῥωμαίων ἀνενόχλητον ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων καὶ περὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι ἐν τούτῳ παρ' αὐτῶν ἐρευνας. 25

8. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (10 Ρεπιούλ-ἔββέλ 1145=1732), ὅπερ ἀνανεοῖ παλαιότερον φιρμάνιον περὶ ἐπισκευῆς τῆς ἐν Ἰόππῃ ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων.

9. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (20 Σεφέρ 1146=1733) περὶ τῆς ἐπ' ὀνόματι τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν ἀγορᾶς μαγαζίων τινῶν ἐν Ἰόππῃ τοῦ χατζή-Ἐρζουμάν. 30

10. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (26 Ρεπιούλ-ἔββέλ 1166=

1753) περί επισκευῆς τῆς ἐν Ἰόππῃ ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων.

11. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὄσμάν γ' (8 Ζιλκαδὲ 1168 = 1755) περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

5 12. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1169=1756) περί τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς ἐν Ἰόππῃ χριστιανούς, ἀναγραφομένης τῆς οὐσίας τῶν ἀποθνησκόντων συγγενῶν αὐτῶν, καὶ περί τοῦ μὴ ὑποβάλλεσθαι αὐτοὺς τῇ ἐπὶ τούτῳ κρίσει τοῦ συνήθως ὀρισμένου δικαιώματος τῶν ἀναγραφέντων.

10 13. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσοῦν. Ζιλκαδὲ 1169=1756) περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

14. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλκαδὲ 1169=1756) περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

15 15. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (29 Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1171=1758), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν Ἰόππῃ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίας.

16. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (4 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1175=1761) περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

20 17. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (13 Ῥετζέπ 1209 = 1795) περί τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τινὰ εἰς τὰ ὑπὸ τὴν ἐν Ἰόππῃ μονὴν τῶν Ῥωμαίων ὑπάρχοντα μαχαζία.

18. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1247=1831) περί τοῦ εἶναι τὸ ἐν Ἰόππῃ μοναστήριον τῶν Ῥωμαίων ἀνενόγητον διὰ τὰς ἀφιερωμένας αὐτῷ ὑπὸ τοῦ βεῆ 25 τῆς Τριπόλεως οἰκίας.

19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Μουχαρέμ 1251 = 1835) περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

20. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (μεσ. Ζιλχιτζέ 1255=1240) περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

30 21. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεβάλ 1261=1845), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν Ἰόππῃ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίας.

22. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1269 = 1853) περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

Ὅρισμοὶ ἀπαγορεύοντες οἰανδήποτε κατὰ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν
ἀδικίαν ἐν τῇ εἰσπράξει τοῦ χαρτζίου.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ', 22 Σαπὰν 991=1583.
2. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ, 9 Ῥεπιούλ-ἔββῆλ 1001=1592.
3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ', 18 Σεφέρ 1004=1595. 5
4. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α', τελ. Σαπὰν 1023=1614.
5. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου, 27 Ζιλκαδὲ 1023=1615.
6. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραίμ, 2 Ῥεπιούλ-ἔββῆλ 1054=
1644.
7. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ', 17 Ῥεπιούλ-ἔββῆλ 10
1062=1652.
8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου, 5 Σεβάλ 1091=1680.
9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ, 19 Μουχαρέμ 1094=1683.
10. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου τῆ 2-α τοῦ μηνὸς Σεφέρ
1094=1684. 15
11. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β', 12 Ῥετζέπ 1103=
1692.
12. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ', 22 Σεφέρ 1124=
1712.
13. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου μηνὶ Σεφέρ 1131=1719. 20
14. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' ἔτει 1143=1730.
15. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α', 23 Ῥετζέπ 1190=
1776.
16. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου, 9 Σεβάλ 1198=1784.
17. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ, 28 Ζιλκαδὲ 1201=1787. 25
18. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β', 10 Ῥετζέπ 1229=
1814.
19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου, 24 Ῥεπιούλ-ἔββῆλ 1236=
1821.

Ὅρισμοὶ διάφοροι.

30

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σελίμ β' (ἀρχ. Ῥαμαζὰν 977=
1570) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς ἐν Δαμασκῷ χριστιανοὺς ἀνενοχλή-

τους ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων ἐν ταῖς περὶ τοῦ γάμου ζητήμασι καὶ ἐν τῇ καταγραφῇ τῆς οὐσίας αὐτῶν.

2. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (28 Σαπὰν 1034=1625) περὶ τῶν προνομίων τοῦ μητροπολίτου Θεοδοσιουπόλεως.

5 3. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπι:ούλ-ἄχχιρ 1040=1630) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

4. Βεράτιον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελ. Ῥετζέπ 1124 = 1712), παραχωροῦν τῷ Σουλεϊμάν-ἐφένδῃ τὸν βαθμὸν ἄβρι-πειλικί.

10 5. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (16 Ζιλκαδὲ 1190 = 1776), παραχωροῦν τῷ Ἀλῆ-Ἀχμέτ-Μούσα τὸ τιμάριον τῆς κώμης Πεϊτίν.

6. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμοῦτ β' (2 Ῥετζέπ 1229 = 1814), παραχωροῦν τῷ Ἀλῆ Γιαχγιά τὸ τιμάριον τῆς κώμης Σάανα-ἐλ-Βατίχ.

15 7. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (19 Τζεμάζιλ-ἐββέλ 1202 = 1788) περὶ τῶν προνομίων καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

8. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Ὄσμάν γ' (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1168 = 1755) περὶ δίκης Ἐλισάβετ τινὸς δι' ἣν ἐκληρονόμησεν οἰκίαν.

20 9. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (μεσ. Ῥεπι 1172 = 1758) περὶ δίκης τινὸς τῆς αὐτῆς Ἐλισάβετ κατὰ τινος Ἀντωνίου, οἰκοδομήν τινα ποιησαμένου ἐν τῇ αὐτῆς οἰκίᾳ.

10. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (28 Μουχαρέμ 1187 = 1773) περὶ τοῦ δίδοσθαι τῷ Σείδ Μεσχιδὶν Ταουτλῆ δύο καθ' 25 ἡμέραν ἄσπρα ἐκ τῶν προσόδων τοῦ ἐν Ἰόππῃ τελωνείου.

11. Βεράτιον τοῦ σουλτάνου Μαχμοῦτ β' (2 Σεφὲρ 1224 = 1809), δι' οὗ πακτοῦται τὸ τελωνεῖον Ἰόππης εἰς Συμεών, Σαλίχ καὶ Ἰπραίμ Χακούρ.

12. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

30 13. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (τελ. Σαπὰν 1195 = 1781), διορίζον φύλακὰς τινὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Γεδσημανῆς.

14. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (16 Μουχαρέμ 1201 =

1786), δι' οὗ θυρωρός τῆς ἐν Γεθσημανῇ ἐκκλησίας ὀρίζεται ὁ Σείδ Φείζουλας Χαλίφε.

15. Βεράτιον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (28 Σαπὰν 1204 = 1791), δι' οὗ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ὑπηρέτης ὀρίζεται ὁ Σείδ Σαλίχ.

5

16. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (6 Σεφὲρ 1212 = 1797), δι' οὗ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ὑπηρέτης ὀρίζεται ὁ Σείδ Σουλεϊμὰν Σουπχῆς.

17. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1216 = 1802), δι' οὗ συνιστῶνται ταῖς ἀρχαῖς Πρωύσης ἔμποροὶ τινες καὶ 10 προσκυνηταί.

18. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ β' (ἀρχ. Σαπὰν 1230 = 1815), δι' οὗ συνιστῶνται Ῥῶσοί τινες προσκυνηταί τῷ βοεβόδα τῆς Βλαχίας.

19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σεφὲρ 1242=1826) 15 περὶ τῆς ἐν Ἀμασεία χρηματικῆς ὀφειλῆς Δημητρίου τινὸς Οὐροτζόγλου.

20. Ὅρισμὸς Αἰγυπτίου τινὸς σουλτάνου (4 Ῥεπιούλ-ἀχχίρ 600 = 11 δεκ. 1203) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ἀβησινοὺς προσκυνητάς ἀνενοχλήτους.

20

21. Ἔτερος Αἰγυπτίου τινὸς σουλτάνου (5 Ζιλκαδὲ 900 = 28 ἰουλ. 1495) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

22. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σελίμ β' (ἀρχ. Σαπὰν 982 = ὕπερμεσ. νοεμβρ. 1574), δι' οὗ παραχωρεῖται ἄδεια ἐπισκευῆς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀβησινιακῶν καθιδρυμάτων.

25

23. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (29 Σαπὰν 982 = 10 δεκ. 1574), καθορίζον τὸ χαράτζιον τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀβησινῶν.

24. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραῖμ (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββὲλ 1057 = 1647) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Μουσουλμάνους εἰς τὰ βακούφια τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀβησινῶν.

30

25. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββὲλ 1057 = 1647) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖσθαι καφάριον ἀπὸ τῶν ἐν Γάζη Ἀβησινῶν.

26. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. 'Ρεπιούλ-έββέλ 1057= 1647) περὶ τοῦ μὴ κατέχειν τοὺς Κόπτας τὰ ἐν Καίρω τῶν Ἀβησιῶν βακούφια.

27. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (6 Ζιλχίτζέ 1064 = 5 1654) περὶ τοῦ ὅτι κληρονόμος τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀποθνησκόντων Ἀβησιῶν ὁ τῶν Ῥωμαίων ἐστὶ πατριάρχης.

28. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (1 Σεφέρ 1066 = 1655) περὶ τοῦ ὅτι οἱ Ἀβησινοὶ μοναχοὶ γραμμάκιά εἰσι τῶν Ῥωμαίων ἐν τοῖς ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήμασιν.

29. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλχίτζέ 1066 = 10 1656) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

30. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1070=1660) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

31. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (ἀρχ. Σεβάλ 1105 = 15 1694) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

32. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (μεσ. Σαπὰν 1106= 1695) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

33. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (τελ. Σεβάλ 1036 = 1627) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Μουσουλμάνους εἰς τὰ τῆς 20 ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησίας τῶν Νεστοριανῶν.

34. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥαμαζὰν 1042 = 1633) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις Νεστοριανοὺς ἀνενοχλητοὺς.

35. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1045 25 = 1635) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

36. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1045 = 1635) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Μουσουλμάνους εἰς τὰ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησίας τῶν Νεστοριανῶν.

37. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἰπράιμ (1 Ῥεπιούλ-ἀχχίρ 1050= 30 1640), ἐπιτρέπον τοῖς ἐν Ἱεροσολύμοις Νεστοριανοῖς ἀνοικοδομῆσαι τὸ ἐν τῷ Καμαμέ παρεκλήσιον αὐτῶν.

38. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (21 Σαπὰν 1051=1641) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

39. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (29 Σαπὰν 1051 = 1641) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

40. 41. Ἔτερα δύο τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. 14 Ῥετζέπ καὶ 9 Ῥαμαζὰν ἔτους 1054 = 1644.

42. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (19 Ῥεπιούλ-ἄχχιρ 5 1080 = 1669) περὶ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησίας τῶν Νεστοριανῶν.

43. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (20 Ῥεπιούλ-ἄχχιρ 1080 = 1669) περὶ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας.

44. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥαμαζὰν 1096 = 10 1687) περὶ τινος γηπέδου τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Νεστοριανῶν, ὑποθηκευθέντος τῷ μουτεβελλῇ τῆς Σαλαχίας.

45. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (μεσ. Μουχαρέμ 1146 = 1733) περὶ τοῦ αὐτοῦ γηπέδου.

Ἵσρισμοὶ σωζόμενοι ἐν ἐπίσημοις ἀντιγράφοις.

15

1. Τρία ἀντίγραφα τοῦ δοθέντος τοῖς ὀρθοδόξοις ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ προφήτου τῶν Μουσουλμάνων ἀκτιναμέ, μεταπεφρασμένου εἰς γλῶσσαν τουρκικὴν.

2. Ἀντίγραφον τοῦ δοθέντος ὑπὸ τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' βερατίου τῷ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων Ἀβραμίω, τῇ 14 Ζιλ- 20 καδὲ 1188 = 1776.

3. Ἔτερον βεράτιον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (21 Σεβάλ 1203 = 1789), δοθὲν τῷ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων Ἀνθίμω.

4. Ἔτερον βεράτιον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (7 Σεβάλ 1223 = 1808), δοθὲν τῷ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων Πολυκάρπω. 25

5. Ἔτερον βεράτιον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (μεσ. Σεφέρ 1261 = 1845), δοθὲν τῷ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων Κυρίλλω β'.

6. Ἀντίγραφον φερμανίου τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Σεφέρ 1135 = 1722), δι' οὗ ἀπαγορεύεται ἡ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Πτολεμαίδος ἐπέμβασις τῆς τοπικῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ μητροπολίτου 30 Τύρου καὶ Σιδῶνος Εὐθυμίου.

7. Φερμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (τελ. Τζεμάζιλ-

ἀχχίρ 1181 = 1767) περί τοῦ ὅτι οἱ ἐν Πτολεμαίδι γενόμενοι Οὐνίται οὐδέν ἔχουσι δικαίωμα ἐπὶ τῶν ἐκκλησιῶν τῶν Ὁρθοδόξων.

8. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 5 1257 = 1841), δι' οὗ ἡ πόλις Ἱερουσαλήμ ἔδρα καθίσταται νομαρχίας, ὑπὸ τὸν νομάρχην Ταγιάρ-πασαν.

9. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελ. Σεφέρ 1140 = 1727), διατάσσει τὴν ἐξ Ἱεροσολύμων ἀπομάκρυνσιν Μουσταφᾶ τινος καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, δι' ὃν ἐκεῖνος τε καὶ αὐτῆ κατὰ 10 τῶν χριστιανῶν ἐκίνησε διωγμόν.

10. Φιρμάνιον ἀραβικόν καὶ ἀχρονολόγητον ἐπ' ὀνόματι οἰκουμενικοῦ τινος πατριάρχου περί τινος ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας.

11. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (ἀρχ. Παμαζάν 1122 = 1710), ἐκδοθὲν αἰτήσει τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, περί τοῦ 15 εἶναι τοὺς ἐν Δαμασκῷ Ῥωμαίους καὶ Μαρωνίτας ἀνενοχλήτους ὅλως ἐκ τῶν Λατίνων.

12. Βεράτιον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (τελ. Μουχαρέμ 1264 = 1848), δοθὲν τῷ πατριάρχῃ τῶν Οὐνιτῶν Μαξίμω Μαζλόουμ.

13. Χάττι-σερίφιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ β' (μεσ. Σεβάλ 20 862 = τελ. ἰουλ. 1458) περί τῶν ἐνδον καὶ ἔξω τῆς Ἱερουσαλήμ προσκυνημάτων καὶ μοναστηρίων τῶν Ῥωμαίων.

14. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ α' (25 Σεφέρ 923 = 19 1517), ἐπικυροῦν τὰ ἐν τοῖς προσκυνήμασι τούτοις καὶ μοναστηρίοις δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων.

25 15. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 933 = τελ. δεκεμ. 1526) περί τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων καὶ περί τῶν προνομίων τοῦ ὀρθοδόξου Ἱεροσολυμιτικοῦ Πατριαρχείου.

16. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (μεσ. Σεφέρ 1044 = 1634), καθ' ὃ δικαιοῦνται οἱ Ῥωμαῖοι προσηγεῖσθαι τῶν Ἀρμενίων 30 ἐν πάσῃ τελετῇ τελουμένηῃ ἐν τοῖς ἱεροῖς προσκυνήμασι, καὶ ἰδίᾳ ἐν τῇ τοῦ Ἀγίου Φωτός. Κατὰ τὸ αὐτὸ χάττι-σερίφιον, οὗτινος ὑπάρχουσιν ἐπτὰ ἐπίσημα ἀντίγραφα, οἱ τε Συρίανοι καὶ οἱ Κόπται καὶ οἱ Ἀβησηνοὶ ἔπονται τοῖς Ῥωμαίοις ἐν ταῖς αὐταῖς τελεταῖς.

17. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (20 Ζιλκαδὲ 1064 = 1654) περὶ τοῦ ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι δικαίωμα ἔχουσι τοῦ προπορεύεσθαι παντός ἐτέρου ἔθνους ἐν τῇ τοῦ Ἁγίου Φωτός τελετῇ, καὶ ὅτι οἱ Ἀβησινοὶ καὶ τὰ βακούφια τούτων ὑπόκεινται τοῖς Ῥωμαίοις· διὸ καὶ κωλύεται· πᾶσα διὰ τὰ κτήματα ταῦτα τῶν ἀρχῶν ἀργυρολογία. 5

18. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββὲλ 1107 = 1696), καθορίζον τὰ τελουμένης τῆς τελετῆς τοῦ Ἁγίου Φωτός δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τῇ σφραγίσσει τῆς θύρας τοῦ Κουβουκλίου καὶ παρακωλύον τὴν εἰς ταύτην ἐπέμβασιν τῶν Λατίνων. 10

19. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ρετζέπ 1108 = 1697) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους πρώτους ἐν τῇ τελετῇ τοῦ Ἁγίου Φωτός.

20. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββὲλ 1109 = 1697) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. 15

21. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σαπᾶν 1109 = 1698), καθορίζον τὰ δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων ἐν τῇ τελετῇ τοῦ Ἁγίου Φωτός καὶ διατάσσον τὴν ἐπιστροφήν τῶν ἀπάτη κατεχομένων ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων περὶ τῆς τελετῆς ταύτης φερμανίων. 20

22. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββὲλ 1122 = 1710) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους πρώτους ἐν τῇ τελετῇ τοῦ Ἁγίου Φωτός, περὶ τοῦ μὴ τελουμένης αὐτῆς εἰσεργεσθαι τινα τῶν Ἀρμενίων εἰς τὸ Κουβούκλιον καὶ περὶ τοῦ θυμιάζειν τοὺς Ῥωμαίους καὶ τὸ Εὐαγγέλιον ἀναγινώσκειν ἀκωλύτως ἐν ἅπασι τοῖς προσκυνήμασι τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως. 25

23. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Μουχαρέμ 1133 = 1720) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

24. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεβάλ 1133 = 1721), διατάσσον τὴν ἐκ τῶν βιβλίων τῶν διοικήσεων ἐξάλειψιν τῶν ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων ἀπάτη ληφθέντων φερμανίων περὶ τοῦ δῆθεν αὐτοὺς ἔχειν τὰ πρωτεῖα ἐν τῇ τελετῇ τοῦ Ἁγίου Φωτός. 30

25. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (μεσ. Σεφέρ 1145 =

1732) περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως καὶ περί τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους πρώτους ἐν ἅπασι τοῖς προσκυνήμασιν.

26. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφέρ 1145=1732), ὑπερ ἀκυροῖ τοὺς περί τοῦ Ἁγίου Φωτῶς ὀρισμούς, οὓς οἱ Ἀρμένιοι πρότερον ἔλαβον ἀπάτη.

27. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (τελ. Σεβάλ 1013 = 1605), δι' οὗ ἀποσπᾶται ἐκ τῶν χειρῶν τῶν Ἰβήρων ὁ Γολγοθᾶς καὶ τοῖς Λατίνοις δίδεται.

28. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥαμαζάν 1016=1608) 10 περί τοῦ μὴ δοθῆναι τὸν Γολγοθᾶν τοῖς Λατίνοις, ἀλλὰ τοῖς Ῥωμαίοις, οἱ κύριοι τούτου εἰσὶν ἐξ ἀρχαίου διὰ γοτζίετιων.

29. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (20 Ζιλκαδὲ 1064 = 1654) περί τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς διοικητὰς καὶ τοὺς Μουσουλμάνους εἰς τὰ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῶν λοιπῶν 15 προσκυνημάτων καὶ μοναστηρίων τῶν Ῥωμαίων.

30. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλκαδὲ 1078=1668), ὅπερ ἐπιτρέπει τοῖς Ῥωμαίοις, τοῖς Ἀρμενίοις καὶ τοῖς Λατίνοις, κοινῇ δαπάνῃ τὸν ναὸν ἐπισκευάσαι τῆς Ἀναστάσεως.

31. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ρετζ'επ 1086=1675) 20 περί τοῦ εἶναι τὰς ἐν τῷ Καμαμέ γενομένας ὑπὸ τῶν Λατίνων καινοτομίας ἀργάς, ἵνα μὴ ἀδικῶνται τὰ ἐν αὐτῷ ἔθνη παρ' αὐτῶν.

32. Ἔτερον περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἀρχομένου Ζιλχιτζέ 1088=1678.

25 33. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1107=1696) περί τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους ἀνενοχλήτους ἐκ τῶν Λατίνων τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, σφραγιζομένης τῆς θύρας τοῦ Κουβουκλίου.

34. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σεβάλ 1109=1698), 30 ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὸν μέγαν τροῦλλον τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως καὶ περί τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Λατίνους εἰς τὰ τοῦ μικροῦ τροῦλλου τοῦ Κουβουκλίου.

35. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ

1122=1710) περί τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Μουσουλμάνους εἰς τὰ τῶν χριστιανικῶν προσκυνημάτων πράγματα.

36. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1122=1710) περί τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς μουτεβελήδας εἰς τὰ τοῦ Καμαρέ πράγματα. 5

37. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1123=1711) ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τοῦ μεγάλου τροῦλλον καὶ τοῦ μικροῦ τοῦ Κουβουκλίου ἀμειβαία συγκαταθέσει τῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν, ἄνευ ὅμως βλάβης τινός τῶν ἐν αὐτοῖς δικαίων τῶν Ῥωμαίων.

38. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥετζέπ 1123=1711) 10 περί τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Λατίνους εἰς τὰ τῆς ἐπισκευῆς τῶν τροῦλλων τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ Κουβουκλίου, τοὺς Ῥωμαίους οὕτως ἀδικούντας. Δύο ἀντίγραφα.

39. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσοῦντος Ῥεπιούλ-ἄχχιρ 1131=1719) περί τοῦ ἐπισκευάσαι τοὺς Ῥωμαίους τὸν τροῦλλον 15 τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, τὸν τροῦλλον τοῦ Κουβουκλίου καὶ τὰ περί τοῦτο πάντα.

40. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἄχχιρ 1131=1719) εἰδικὸν περί τοῦ ἐπισκευάσαι τοὺς Ῥωμαίους τὸν μικρὸν τοῦ Κουβουκλίου τροῦλλον καὶ τὰ περί τοῦτο μέρη τοῦ ναοῦ. 20

41. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Μουχαρέμ 1132=1719) περί τοῦ σουβαδισθῆναι πάντα τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων.

42. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1132=1720) περί τοῦ ὅτι ἡ δεδομένη τοῖς Ῥωμαίοις ἄδεια ἐπισκευῆς 25 τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως οὐ δίδωσιν αὐτοῖς καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ λέγειν τοῦτον ἴδιον εἶναι κτῆμα.

43. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ζιλιχιτζέ 1132=1721), παρέχον τοῖς Ῥωμαίοις ἄδειαν τοῦ ἐπισκευάσαι τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως καὶ τὰς ἄλλαις ἰδίας ἐκκλησίας. 30

44. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ α' (μεσ. Σεβάλ 1155=1742), ὑπερ ἀναγράφει τῶν Ῥωμαίων παράπονα, διὰ τὰς ὑπὸ τῶν Φραγκισκανῶν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως γενομένας ἐπι-

σκευὰς καὶ διὰ τὰ παρ' αὐτῶν τούτων ἀρπαζόμενα καὶ εἰς Εὐρώπην ἀποστελλόμενα τῶν προσκυνημάτων ἴχνη λίθινα καὶ ἕτερα τούτων ἀντικείμενα.

45. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὀσμάν γ' (μεσ. Μουχαρέμ 1169
5 = 1755) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖσθαι καφάριον ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων
μοναχῶν εἰσερχομένων εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως.

46. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφέρ 1169=1755),
παρέχον τοῖς Φραγκισκανοῖς ἄδειαν ἐπισκευῆς ἐν τῷ ναῷ τῆς
Ἀναστάσεως, ἄνευ ἀδικίας τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Ἀρμενίων.

10 47. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (μεσ. Ζιλχιτζέ 1171
= 1758), ὅπερ ἐντέλλεται τὴν παῦσιν τῶν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀνα-
στάσεως μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Ἀρμενίων μοναχῶν διενέξωσιν.

48. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥεπισούλ-ἔββέλ 1181
= 1767) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

15 49. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (μεσ. Σεφέρ 1209=1794)
περὶ τοῦ μὴ συμπαρίστασθαι τοὺς θυρωροὺς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀνα-
στάσεως ὁμοῦ πάντας, παρὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ, ἀλλ' ἓνα μόνον
αὐτῶν ἐκεῖ εἶναι.

20 50. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (τελ. Ραμαζάν 1224
= 1809), παρέχον τοῖς Ῥωμαίοις ἄδειαν ἐπισκευῆς τοῦ ναοῦ τῆς
Ἀναστάσεως πυρποληθέντος.

51. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Μουχαρέμ 1226=
1811) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους ἀνενοχλήτους ἐκ τῶν Μου-
σουλμάνων, ἐπισκευάζοντας τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως. Δύο ἀντί-
25 γραφα.

52. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1232=
1817) περὶ τοῦ τὴν θεῖαν λειτουργίαν ἐπὶ τοῦ Τάφου τοῦ Χρι-
στοῦ τελεῖν ἀκωλύτως τοὺς Ῥωμαίους καὶ περὶ τῆς καταργήσεως
ἐκάστης καινοτομίας τῶν Λατίνων ἐν τῷ θεῷ Κουβουκλίῳ.

30 53. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1252=1838),
παρέχον τοῖς Ῥωμαίοις ἄδειαν ἐπισκευῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστά-
σεως καὶ πᾶσαν κατ' αὐτῆς ἔνστασιν τῶν Ἀρμενίων παρα-
κωλύον.

54. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (μεσ. Σεβάλ 1256 = 1840), παρέχον τοῖς Ῥωμαίοις ἄδειαν ἐπίσκευψαι τοῦ Καμαμέ καὶ τοῦ μεγάλου τροῦλλου.

55. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (μεσ. Τζεμάζιλ-έββέλ 958 = 1551), παρέχον ἄδειαν τοῖς Ῥωμαίοις ἐπίσκευάσαι τὸ ἐν τῇ πόλει Βηθλεέμ αὐτῶν μοναστήριον. 5

56. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (ἀρχ. Ῥαμαζάν 1041 = 1632) περὶ τοῦ ὅτι ἡ θύρα τοῦ Σπηλαίου τῆς Γεννήσεως ἐν Βηθλεέμ καὶ οἱ τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς ὀπισθεν κήποι κτήματα τῶν Ῥωμαίων ἐστίν. 10

57. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥαμαζάν 1041 = 1632) περὶ τοῦ ἔχειν τοὺς Ῥωμαίους τὰς κλεῖς τοῦ ἐν Βηθλεέμ Σπηλαίου τῆς Γεννήσεως.

58. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραΐμ (μεσ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1055 = 1645) περὶ τοῦ κοιμητηρίου τοῦ ἐν Βηθλεέμ μοναστηρίου τῶν Ῥωμαίων. 15

59. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1055 = 1645), ὀρίζον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν τῷ Σπηλαίῳ σαμδανίων καὶ κανδηλῶν τῶν Ῥωμαίων. 20

60. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (τελ. Σεβάλ 1083 = 1673), παραχωροῦν ἄδειαν τοῖς Ῥωμαίοις ἐπίσκευάσαι τὴν ἐν Βηθλεέμ βασιλικὴν ἐκκλησίαν.

61. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπὰν 1086 = 1675), δι' οὗ τοῖς Μουσουλμάνοις ἀπαγορεύεται ἡ εἰς τὴν ἐν Βηθλεέμ βασιλικὴν ἐκκλησίαν εἴσοδος. 25

62. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (20 Σεβάλ 1087 = 1677), περὶ τοῦ δικαίῳ τρόπῳ εἰσπράττεσθαι τὸ χαράτζιον τῶν ἐν Βηθλεέμ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Τρία ἀντίγραφα.

63. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1101 = 1690), παραχωροῦν ἄδειαν τοῖς Ῥωμαίοις ἐπίσκευάσαι τὴν ἐν Βηθλεέμ βασιλικὴν ἐκκλησίαν. 30

64. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (μεσ. Σεβάλ 1043 =

1634) περί τοῦ εἶναι τὰς κλεῖς τοῦ ἐν Βηθλεὲμ Σπηλαίου τῆς Γεννήσεως παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις καὶ περί τοῦ μακτοῦ τῆς δεκάτης. Δύο ἀντίγραφα.

5 65. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1047 = 1637), καθορίζον τὰς ἐν Βηθλεὲμ καὶ τὰς ἐν τοῖς λοιποῖς προσκυνήμασι προνομίας τῶν Ῥωμαίων.

66. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραΐμ (μεσ. Σεβάλ 1054=1644), διατάσσον τὴν παραλαβὴν τῶν κλειδῶν τοῦ ἐν Βηθλεὲμ Σπηλαίου τῆς Γεννήσεως ἐκ τῶν χειρῶν τῶν Φραγκισκανῶν καὶ τὴν ἀπό-
10 δοσιν αὐτῶν εἰς τοὺς Ῥωμαίους· ὀρίζει δὲ καὶ τὸ μακτοῦ τῆς δεκάτης. Δύο ἀντίγραφα.

67. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (ἀρχ. Σαπάν 1224= 1809) περί τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους προτέρους τῶν Ἀρμενίων ἐν ἅπασι τοῖς προσκυνήμασι, τελουμένων ἐν αὐτοῖς ἑορτῶν, καὶ
15 περί τοῦ λειτουργεῖν τοὺς Ἀρμενίους ἐν τῷ βορείῳ μέρει τοῦ ναοῦ τῆς Βηθλεὲμ δις τοῦ ἔτους ἀδεία καὶ μόνῃ τῶν Ῥωμαίων.

68. Χατισερίφιον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1047=1637), καθορίζον τὰς ἐν ἅπασι τοῖς προσκυνήμασι προνομίας τῶν Ῥωμαίων καὶ διατάσσον τὴν εἰς αὐτοὺς ἀπόδοσιν
20 τῶν κλειδῶν τοῦ ἐν Βηθλεὲμ Ἀγίου Σπηλαίου. Τρία ἀντίγραφα.

69. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχ. Ζιλχιτζέ 1088 = 1678), διατάσσον τὴν ἀπόδοσιν τοῦ Καμαμέ καὶ τοῦ ναοῦ τῆς Βηθλεὲμ εἰς τοὺς Ῥωμαίους· κατεῖχον δὲ τότε τὰ προσκυνήματα ταῦτα παρανόμως οἱ Φραγκισκανοί.

25 70. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-ἄχλιρ 1099=1688), ἐπικυροῦν τὰ προηγηθέντα χατισερίφια περί τῶν ἐν τοῖς προσκυνήμασι προνομιῶν τῶν Ῥωμαίων. Τέσσαρα ἀντίγραφα.

30 71. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὀσμάν γ' (τελ. Ζιλκαδὲ 1170= 1757), ἐντελλόμενον τὴν κατάπαυσιν τῶν περὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ἐρίδων τῶν Ἀρμενίων πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, καθορίζον τὰ ἐν τοῖς προσκυνήμασι δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων καὶ διατάσσον

τήν εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἀπόδοσιν τοῦ ναοῦ τῆς Βηθλεέμ, ὃν οἱ Φραγκισκανοὶ παρανόμως κατεῖχον. Τρία ἀντίγραφα.

72. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (τελ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1171=1757), ἐπικυροῦν τὸ χατισερίφιον τοῦ σουλτάνου Ὅσμάν γ'. Δύο ἀντίγραφα. 5

73. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλχιτζέ 1171=1758) περὶ τοῦ ὅτι οἱ Ἀρμένιοι ὀφείλουσιν ὑποταγῆναι ταῖς διατάξεσι τοῦ προτέρου χατισερίφιου.

74. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (τελ. Ῥαμαζάν 1188=1774), ἀνανεοῦν τὸ χατισερίφιον τοῦ σουλτάνου Ὅσμάν γ'. Δύο ἀντίγραφα. 10

75. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥετζέπ 1199=1785), ἐπικυροῦν τὸ τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' καὶ προστιθέμενον, ὅτι τὸ ὀπίσω τῆς σιδηρᾶς θύρας τοῦ ἐν Βηθλεέμ ναοῦ ὑπάρχον δωμάτιον κτῆμα τῶν Ῥωμαίων ἐστίν. 15

76. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (τελ. Ζιλκαδὲ 1206=1791), ἐπικυροῦν τὸ χατισερίφιον τοῦ σουλτάνου Ὅσμάν γ'. Δύο ἀντίγραφα.

77. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ δ' (τελ. Σεβάλ 1222=1807), ἐπικυροῦν ὡσαύτως τὸ αὐτὸ χατισερίφιον. 20

78. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (τελ. Ῥετζέπ 1222=1807), ἐπικυροῦν τὸ αὐτὸ χατισερίφιον καὶ διαλαμβάνον σὺν ἄλλαις καὶ περὶ τῶν Σύρων καὶ τῶν Ἀβησιῶν.

79. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (τελ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1067=1656) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Ἀρμένιους εἰς τὰ δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων ἐν τοῖς προσκυνήμασι καὶ περὶ τοῦ ὅτι οἱ Σύροι, οἱ Κόπται καὶ οἱ Ἀβησινοὶ γλαμάκιά ἐστι τῶν Ῥωμαίων. Πέντε ἀντίγραφα. 25

80. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 1146=1733) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Ἀρμένιους εἰς τὰ ἐν τοῖς προσκυνήμασι δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων, καὶ περὶ τοῦ ὅτι οἱ Γεωργιανοί, οἱ Ἀβησινοί, οἱ Κόπται, οἱ Σύροι καὶ οἱ Σέρβοι γλαμάκιά ἐστι τῶν Ῥωμαίων. Δύο ἀντίγραφα. 30

81. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1152=1740), καθορίζον τὰ ἐν τοῖς προσκυνήμασι τοῦ ναοῦ τῆς Βηθλεὲμ δίκαια τῶν Ῥωμαίων καὶ προστιθέμενον ὅτι οἱ Σύροι καὶ οἱ Ἀβησινοὶ γιαμάκιά ἐστι των Ῥωμαίων. Τρία ἀντίγραφα.
- 5 82. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (τελ. Ῥετζέπ 1223=1808), καθορίζον τὰ ἐν τοῖς προσκυνήμασι καὶ ἰδίᾳ τὰ ἐν τῇ Γεθσημανῇ δίκαια τῶν Ῥωμαίων.
-
83. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (ἀρχ. Σαπὴν 1023=1614) κατὰ Μουχάμετ Ἀλεμῆ, ζητούντος ἐν τῷ προσκυνήματι
10 τῆς Ἀναλήψεως ἐπισκευάζειν ὁ μέρος ἴδιόν ἐστι τῶν Ῥωμαίων.
84. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (τελ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1235 = 1820) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους ἀνενοχλήτους ἐκ τῶν Φραγκισκανῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Ποιμένων.
85. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (μεσ. Σεβάλ 1048 =
15 1639) κατὰ τῶν διοικητῶν καὶ τῶν Μουσουλμάνων τῶν ζητούντων ποιεῖν ἐρεῦνας ἐν ταῖς ἐν Παλαιστίνῃ ἐκκλησίαις τῶν Ῥωμαίων, τῶν Ἀρμενίων καὶ τῶν Λατίνων.
86. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἰπράῖμ (14 Ζιλχίτζέ 1052 =
1643) περὶ τοῦ φόρου "βεργχι" τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ χριστιανικῶν
20 ἔθνων ἕκαστον αὐτοῦ τρίτον διδόντω τῷ ταμείῳ τὸ μοναστήριον τῶν Ἀγιοσταφίτων, τὸ μοναστήριον τῶν Ἀρμενίων καὶ τὸ τῶν Φραγκισκανῶν.
87. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (15 Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1055
1645) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
- 25 88. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 1067=1657) περὶ τοῦ μὴ παραπέμπειν τινα εἰς Δαμασκὸν τὰς ἐναντίον τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ μοναστηρίων τῶν τριῶν ἔθνων ἀγωγὰς.
89. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1071
= 1661) κατὰ τῶν διοικητῶν τῶν πιεζόντων τοὺς ἐν Ἱερουσαλὴμ
30 Ῥωμαίους, Λατίνους καὶ Ἀρμενίους.
90. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 1076
= 1665) περὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι παρὰ τῶν Μουσουλμάνων ἐρεῦνας

ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῶν Ῥωμαίων, τῶν Λατίνων καὶ τῶν Ἀρμενίων.

91. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥετζέπ 1081=1670), κωλύον τοὺς διοικητὰς ἀπαιτεῖν ἀναθεώρησιν ἢ ἐπικύρωσιν τῶν παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις Ἀρμενίοις καὶ Λατίνοις τῆς Ἱερουσαλήμ 5 εὐρισκομένων χοτζετίων.

92. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββῆλ 1122=1710) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Μουσουλμάνους εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ μοναστηρίων τῶν Ῥωμαίων, Ἀρμενίων καὶ Λατίνων. 10

93. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1122=1710) περὶ τοῦ μὴ κινεῖν τοὺς διοικητὰς ἀγωγὰς ἐναντίον τῶν παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, Ἀρμενίοις καὶ Λατίνοις, εὐρισκομένων παλαιῶν χοτζετίων.

94. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπὰν 1124=1712) 15 περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖν τοὺς Μουσουλμάνους κηρὸν ἀπὸ τῶν μοναστηρίων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ τριῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν.

95. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Μουχαρέμ 1134=1721) διὰ τὰ ἀδικούμενα ἐν Ἱεροσολύμοις μοναστήρια τῶν Ῥωμαίων, τῶν Ἀρμενίων καὶ τῶν Φραγκισκανῶν, ὑπὸ τοῦ δολίου 20 μουσουλμάνου δυνάστου Χαλίλ-ἶπνι-Νάσιρ.

96. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββῆλ 1138=1726) ὑπὲρ τῶν ἀδικουμένων καὶ ἀργυρολογουμένων ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀγιοταφιτῶν καὶ Ἀρμενίων μοναχῶν.

97. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (3 Ῥετζέπ 1147= 25 1734) περὶ τοῦ εἶναι μετὰ πεντεκαίδεκα ἔτη πᾶσαν κτηματικὴν τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις τριῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν, Ἑλληνικῆς, Ἀρμενικῆς καὶ Λατινικῆς, ὑπόθεσιν ὅλως ἀνεπιθεώρητον, ὡς ἤδη χοτζετίω τοῦ κριτηρίου κεκαλονισμένην. Δύο ἀντίγραφα.

98. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σεφῆρ 1158=1745), 30 παρέχον ἄδειαν τοῖς Φραγκισκανοῖς ἐπισκευάσαι ἐκκλησίαν τινὰ τοῦ ἁγίου Γεωργίου· τὸ αὐτὸ φερμάνιον ἐπιτάττει τοῖς Μουσουλμάνοις οὐ ποιεῖν ἔρευνας, ἕνεκα χρηματισμοῦ, ἐν ταῖς χριστιανικαῖς ἐκκλησίαις,

οὐδ' ἐπεμβαίνειν εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν μοναστηρίων τῶν ἐν Ἱε-
ροσολύμοις χριστιανικῶν ἐθνῶν.

99. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (μεσ. Ῥεπιούλ-ἀχχίρ
1213 = 1798) κατὰ τῶν ἐνοχλούντων καὶ καταδιωκόντων τοὺς
5 ἐν Ἱερουσαλήμ Ῥωμαίους καὶ Ἀρμενίους.

100. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ
931 = 1525) περὶ τῶν βακουφίων καὶ τῶν προνομιῶν τῶν ἐν Ἱε-
ροσολύμοις Ἰβήρων. Τρία ἀντίγραφα.

101. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὄσμάν β' (2 Τζεμάζιλ-ἐββέλ
10 1031 = 1622), παρέχον τοῖς Ἀγιοταφίταις ἄδειαν ἐπισκευῆς τῶν
ἐν Ἱεροσολύμοις οἰκιῶν αὐτῶν. Δύο ἀντίγραφα.

102. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (22 Ῥετζ'ἐπ 1044 =
1635) περὶ τῶν βακουφίων καὶ τῶν προνομιῶν τῶν ἐν Ἱεροσο-
λύμοις Ἰβήρων.

15 103. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (ἀρχ. Ῥεπιούλ-
ἐββέλ 1099 = 1688) περὶ τοῦ ὅτι ἡ κόμη Καακούλ ἐστὶ βακού-
φιον τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ. Δύο ἀντίγραφα.

104. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (ἀρχ. Σεβάλ 1105 =
1694) περὶ τοῦ ὅτι τὰ βακούφια τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀθηναίων
20 ἴδιά ἐστι τῶν Ῥωμαίων Ἀγιοταφιτῶν καὶ περὶ τοῦ εἶναι τούτους
ἀνενοχλήτους διὰ τὰ βακούφια ταῦτα.

105. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Μουχαρέμ 1129
= 1717), παρέχον τοῖς Ῥωμαίοις ἄδειαν ἐπισκευῆς τῶν ἐν Ἱερο-
σολύμοις βακουφικῶν αὐτῶν οἰκιῶν.

25 106. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεβάλ 1131 = 1719)
πρὸς τοὺς ἐν Γενι-σεχέρ διοικητάς, περὶ τῶν ἐκεῖ βακουφίων
τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

107. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (28 Τζεμάζιλ-ἀχχίρ
1207 = 1793) περὶ τοῦ ὅτι κληρονόμος τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ ἀπο-
30 θνησκόντων ὀρθοδόξων προσκυνητῶν ἐστὶ τὸ μοναστήριον τῶν
Ἀγιοταφιτῶν.

108. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (28 Ζιλχιτζ'ε 1211 =
1797) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. Δύο ἀντίγραφα.

109. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Ἀζίζ (8 Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1289 = 1872) περὶ τοῦ ὅτι τῶν πραγμάτων τοῦ θανάτου ἀρχιμανδρίτου Καισαρίου κληρονόμος ἐστὶ τὸ μοναστήριον τῶν Ἀγιοταφίτων.

110. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (τελ. Μουχαρέμ 1083 = 1672) περὶ τοῦ ἀνενοχλήτους εἶναι τοὺς περιοδεύοντας Ἀγιοταφίτας. 5

111. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (24 Ζιλκαδὲ 1091 = 1680) περὶ τοῦ ἀνενόχλητον εἶναι τὸν ὀρθόδοξον πατριάρχην Ἱεροσολύμων περιοδεύοντα μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ μοναχῶν.

112. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (29 Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1099 = 1688), παρέχον ἄδειαν τῷ Ῥωμαίῳ πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων εἰσπράξει τὰ ἑαυτοῦ μοναστηριακὰ δικαιώματα ἐκ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. 10

113. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (12 Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1103 = 1692), παρέχον ἄδειαν τῷ Ῥωμαίῳ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων τιμωρεῖν, ὡς βούλεται, τοὺς ἀπειθοῦντας αὐτῷ 15 μοναχοὺς.

114. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (28 Ζιλκαδὲ 1118 = 1907) περὶ τῶν προνομιῶν τοῦ ὀρθοδόξου Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων.

115. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σεβάλ 1132 = 1720), 20 παρέχον ἄδειαν τῷ πατριάρχῃ Χρυσάνθῳ τιμωρεῖν, ὡς βούλεται, τοὺς ἀπειθοῦντας αὐτῷ ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς καὶ ἡγουμένους.

116. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (μεσ. Σαπᾶν 1172 = 1759) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς ἐν Ἱερουσαλήμ Φραγκισκανοὺς εἰς τὰς ἐπιβαλλομένας τοῖς Ἀγιοταφίταις ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου 25 πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων ποινὰς καὶ εἰς τὴν καθαίρεσιν τοῦ κατέχοντος ἐπιτροπικῶς τὴν αὐτοῦ θέσιν ἐν Ἱερουσαλήμ.

117. Χάττι-σερίφιον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (τελ. Σαπᾶν 1269 = 1853) πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει οἰκουμενικὸν πατριάρχην Γερμανὸν δ', ἐπικυροῦν τὰς ἐν τῷ Τουργικῷ Κράτει 30 προνομίας τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ἔθνους. Τρία ἔντυπα ἀπόγραφα.

118. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (τελ. Ζιλκαδὲ 1020 = 1612) κατὰ τῶν εἰσερχομένων Μουσουλμάνων εἰς τὰς ἐκκλη-

σίας καὶ τὰ μοναστήρια τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ Ἀγιοταφίτων ἐπὶ προφάσει τῆς ἐρεύνης ὀπλων.

119. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (μεσ. Σαπὰν 1041=1632) κατὰ τῶν Λατίνων τῶν προσηλυτιζόντων τοὺς ὀρθοδόξους
5 χριστιανούς.

120. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραΐμ (22 Σαπὰν 1057=1647), παρέχον τοῖς Ῥωμαίοις ἄδειαν ἐπισκευῆς τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου.

121. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἄχχιρ
10 1077=1666) περὶ τοῦ ἀνεξετάστου εἶναι καὶ ἀμεταπέμπτου εἰς Δαμασκὸν τὰς ἐναντίον τῶν Ἀγιοταφίτων ἀγωγάς.

122. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλχιτζέ 1079=1669), διατάσσον τὴν κατάπαυσιν τοῦ διωγμοῦ, ὃν Χαλίλ ὁ τοῦ Σεριφεδδὶν ὑπηρετῆς ἐκίνησε κατὰ τῶν Ἀγιοταφίτων.

15 123. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπὰν 1086=1675), διατάσσον τὴν κατάπαυσιν τοῦ διωγμοῦ, ὃν ὁ Σαχὶν ὁ Χιτζές ἤγειρε κατὰ τῶν Ἀγιοταφίτων.

124. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπὰν 1086=1675) κατὰ τοῦ καταπιέζοντος τοὺς Ἀγιοταφίτας Ἀποῦ-Σουῦδ.

20 125. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπὰν 1086=1675), παρέχον ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις ποιῆσαι καμάραν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, συνενοῦσαν τὸ μοναστήριον αὐτῶν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, καὶ τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Θέκλης ἐπισκευάσαι.

25 126. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (τελ. Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1099=1688), ἀποβάλλον Σάκιρ τὸν διερμηνέα τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ Μεχκεμέ καὶ διορίζον ἀντ' αὐτοῦ ἕτερον διερμηνέα, Σουουδῆν ὀνομαζόμενον.

127. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (4 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1100=1689) περὶ τοῦ μὴ ποιεῖν τινὰ τι ἀντιβαῖνον τοῖς ὀρισμοῖς καὶ τοῖς
30 παλαιαῖς χροτζετίοις, τοῖς δεδομένοις τοῖς Ἀγιοταφίταις, καὶ περὶ τοῦ ὅτι πᾶσα κατ' αὐτῶν ἀγωγή παραπέμπεται πρὸς τὴν Ὑψηλὴν Πύλιν.

128. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σαπὰν 1100=1689),

ἀπαγορεύον τοῖς Λατίνοις τὸ προσηλυτίζειν τὰ τέκνα τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Δύο ἀντίγραφα.

129. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (ἀρχ. Σεββάλ 1105=1694) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους Ἀγιοταφίτας ἀνενοχλήτους διὰ τὰ κατεγόμενα παρ' αὐτῶν κτήματα τῶν Ἰβήρων. 5

130. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (μεσ. Σαπὴν 1106=1695), ἀπειλοῦντος τοὺς ἐν Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξους χριστιανούς τοὺς δεχομένους τὸ παπικὸν τῶν Λατίνων θρήσκευμα.

131. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1115=1703) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους προτέρους τῶν Ἰβραίων ἐν τοῖς δικαστηρίοις. 10

132. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (15 Ῥετζέπ 1120=1708) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους προτέρους τῶν Λατίνων ἐν τοῖς δικαστηρίοις καὶ περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν αὐτοὺς εἰς τὰ τοῦ θρησκευματος τῶν Ῥωμαίων. 15

133. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1122=1710) περὶ τοῦ εἶναι τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ μοναστήρια τῶν Ῥωμαίων ἀνερευνητὰ παρὰ τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων.

134. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 1122=1718) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους προτέρους τῶν Ἰβραίων ἐν τοῖς διοικητηρίοις. 20

135. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (8 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1123=1711) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους προτέρους τῶν Φραγκισκανῶν ἐν τοῖς διοικητηρίοις.

136. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (8 Ζιλκαδὲ 1123=1711) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως καὶ περὶ τῆς Ἁγίας Πόρτας. Τρία ἀντίγραφα. 25

137. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπὴν 1124=1712) περὶ τοῦ εἶναι τὴν χρῆσιν τῶν κωδῶνων καὶ τῶν σημάτων ἀκώλυτον ἐν ταῖς ἐκκλησίαις.

138. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (29 Σεφέρ 1154=1741) περὶ τοῦ μὴ εἶναι τοῦ λοιποῦ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφίτων Ἱεροσολυμίτην γραμματέα, τοῦ ἤδη τοιοῦτου ὑπάρξαντος Ἀττάλλα καταχραστοῦ σαφῶς ἀποδειχθέντος. 30

139. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μετζιτ α' (τελ. Τζεμάζιλ-άχχίρ 1272=1856), ἐμπεριέχον τὸ παρ' αὐτοῦ τοῖς χριστιανοῖς παραχωρηθὲν ταξιδιματίον. Τρία ἀντίγραφα.
140. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Ἀζίζ (13 Ζιλκαδὲ 1292=1875)
5 περὶ τῶν ἐν τῷ Τουρκικῷ Κράτει μεταρρυθμίσεων, ἀραβιστί γεγραμμένον. Τέσσαρα ἀντίγραφα.
141. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ α' (9 Ζιλκαδὲ 1031=1622), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς τῶν ἐν τοῖς ὀρθοδόξοις μοναστηρίοις τῆς Ἱερουσαλήμ οἰκημάτων τῶν προσκυνητῶν.
- 10 142. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (μεσ. Σεφὲρ 1097=1686), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς ἀπάντων τῶν ἐν Παλαιστίνῃ Ῥωμαϊκῶν μοναστηρίων. Τρία ἀντίγραφα.
143. "Ἐτερον ὁμοιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β', ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββὲλ 1099=1688.
- 15 144. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (3 Ῥεπιούλ-ἔββὲλ 1123=1711), κυροῦν ἅπαντας τοὺς προτέρους περὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν ἐκκλησιῶν καὶ μοναστηρίων βασιλικούς ὁρισμούς.
145. "Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (14 Ῥετζέπ 1129=1717), περὶ τοῦ εἶναι τοὺς ἐν Σινᾷ μοναχοὺς ἐλευθέρους παντὸς χαρακτῆρος.
- 20 146. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (μεσ. Σεβᾶλ 991=1588), παρέχον τοῖς Φραγκισκανοῖς ἄδειαν ἐπισκευῆς τῆς ἐν Ἱερουσαλήμ μονῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἐν ἧ, καθὰ τὸ φερμάνιον ὁμολογεῖ ρητῶς, κἀθηγῆται ἐκεῖνοι ἐπ' ἐνοικίῳ· ἔστι δὲ τὸ μοναστήριον τοῦτο κτῆμα τῶν ὀρθοδόξων Ἰβήρων.
- 25 147. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββὲλ 972=1564), διατάσσει τὴν ἐξέτασιν αἰτήσεως περὶ τοῦ ὅτι ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σταυροῦ μιναρὲς ὑπῆρξεν ποτε καὶ τέμενος μουσουλμανικόν.
148. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (τελ. Ζιλχιτζέ 996=30 1588) περὶ τοῦ εἶναι παντάπασιν ἀστήρικτον τὴν περὶ ὑπάρξεώς ποτε μιναρὲ καὶ τεμένους ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σταυροῦ διάδοσιν.
149. "Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββὲλ 1097=1686) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

150. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (τελ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1100=1689) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

151. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχ. Ραμαζάν 1058 = 1648), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς τινος ἐν τῇ λαύρα τοῦ ἁγίου Σάβα.

152. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1090 = 1679), παρέχον ὡσαύτως ἄδειαν ἐπισκευῆς ἐν τῇ αὐτῇ λαύρα.

153. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Σαπών 1119 = 1707), βεβαιοῦν ὅτι τάφος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Σεχ-Μίνσι οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἁγίᾳ Σιών.

154. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (ἀρχομ. Μουχαρέμ 1146=1733), διατάσσον τοὺς Δαουτλήδας μὴ καταστρέφειν τοὺς ἐν τῇ Σιών τάφους τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν.

155. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 972 = 1564), ἐπιτρέπον τὴν χρῆσιν ὀπλων ἐν τῇ λαύρα τοῦ ἁγίου Σάβα, φυλακῆς ἕνεκα ταύτης.

156. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (τελ. Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1022=1613), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς τῆς αὐτῆς λαύρας.

157. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1099 = 1688) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ἀγιοσαβίτας μοναχοὺς ἀνενοχλήτους ὅλως ὑπὸ τῶν καφαρτζήδων.

158. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1099 = 1688) περὶ τοῦ εἶναι τὰς ἐν τῇ λαύρα τοῦ ἁγίου Σάβα καὶ τὰς ἐν τοῖς λοιποῖς ὀρθοδόξοις μοναστηρίοις γινομένας ἐπισκευὰς ἀκωλύτους ὅλως καὶ ἀνεξετάστους ὑπὸ τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν λοιπῶν Μουσουλμάνων. Τρία ἀντίγραφα.

159. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1118 = 1706), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς τῆς λαύρας τοῦ ἁγίου Σάβα.

160. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1144 = 1731) περὶ τοῦ εἶναι τὴν λαύραν τοῦ ἁγίου Σάβα καὶ τὰ περὶ ταύτην μοναστήρια παντάπασιν ἀνενόχλητα. Πέντε ἀντίγραφα.

161. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (20 Σαπὰν 1147=1735), διατάσσει τοὺς διοικητὰς μὴτε ταράττειν τοὺς Ἀγιοσαβίτας, μὴ ἐπεμβαίνειν εἰς τὰ τῆς λαύρας αὐτῶν πράγματα.

162. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (τελ. Σεβάλ 1083=1673) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ὅλως ἀφορολόγητους.

163. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ρετζέπ 1093=1682) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

164. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1079=1668) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως καὶ περὶ τοῦ εἶναι τοὺς ὀρθοδόξους ναοὺς ὅλως ἀνενοχλήτους.

165. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 1101=1690) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

166. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (τελ. Ρεπιούλ-ἄχχίρ 1102=1691) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

167. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1122=1710), καθορίζον τὸ καφάριον τῶν εἰς Ἰόππην ἀποβιβαζομένων προσκυνητῶν. Δύο ἀντίγραφα.

168. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπὰν 1122=1710), ἐπιτρέπον τὸν διορισμὸν ἐρμηνέως ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῶν Ῥωμαίων, τῷ ἐν Ἰόππῃ, ἐπὶ τῷ συνοδεύειν τοὺς εἰς Ἱεροσόλυμα πορευομένους προσκυνητὰς καὶ καθοδηγεῖν αὐτοὺς οὕτως, ὥστε καθ' ὁδὸν εἶναι παντάπασιν ἀνενοχλήτους. Δύο ἀντίγραφα.

169. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ραμαζάν 1122=1710) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. Δύο ἀντίγραφα.

170. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. ἔτους 1131=1719), καθορίζον τὸ καφάριον τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνητῶν.

171. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1138=1726) περὶ τοῦ μὴ διδόναι τοὺς παξειδεύοντας προσκυνητὰς πλεῖον τοῦ ὀρισμένου καφαρίου.

172. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1138=1726) περὶ τοῦ μὴ κλεῖειν τινὰ τῆν πύλην τῆς Ἱερουσαλήμ ἐπὶ σκοπῷ ἀργυρολογίας ἐκ τῶν προσερχομένων εἰς τὴν Ἀγίαν Πόλιν προσκυνητῶν.

173. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (ἀρχ. Ρετζέπ 1144 = 1731) πρὸς τοὺς ἐν Ἀτταλείᾳ διοικητάς, περὶ τοῦ εἶναι τοὺς ἐκεῖθεν διερχομένους προσκυνητάς ἀνενοχλήτους καὶ ὅλως ἀφορολογήτους.

174. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Ρεπιούλ-ἔββέλ 1145 = 1732), καθορίζον τὸ καφάριον τῶν εἰς Ἰόππην ἀποβιβαζομένων προσκυνητῶν.

175. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1155 = 1741) περὶ τοῦ ὅτι οἱ προσκυνηταὶ δικαίωμα ἔχουσι τοῦ θαλασσοπλοεῖν ὧστιν βούλονται πλοίῳ.

176. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ὄσμάν γ' (τελ. Ρεπιούλ-ἔββέλ 1169 = 1756) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς προσκυνητάς ἀνενοχλήτους ἐν τοῖς πλοίοις.

177. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (25 Μουχαρέμ 1175 = 1761) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς προσκυνητάς καὶ τοὺς μοναχοὺς ἀνενοχλήτους ἐν Ἰόππῃ, ἀφείλοντας διδόναι μόνον τὸ καθωρισμένον καφάριον.

178. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (21 Ζιλχιτζέ 1196 = 1782) περὶ τοῦ μὴ διδόναι τοὺς προσκυνητάς, ἐρχομένους εἰς Ἰόππην διὰ τῆς Ἄσπρης Θαλάσσης καὶ φέροντας ἀπόδειξιν χαρτατζίου, ἕτερον χαρτάζιον τοῖς ἐν Ἰόππῃ κυβερνητικοῖς ὑπαλλήλοις.

179. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ β' (10 Μουχαρέμ 1208 = 1793) πρὸς τοὺς ἐν Καισαρείᾳ, Κοτυαεῖῳ, Βοζαλικίῳ καὶ Ἀγκύρα διοικητάς, περὶ τοῦ εἶναι τοὺς προσκυνητάς ἐλευθέρους τελωνιακοῦ δασμοῦ καὶ καφαρίου.

180. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (25 Μουχαρέμ 1211 = 1796) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

181. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (22 Σεφέρ 1224 = 1809) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς προσκυνητάς περιοδεύοντας ἐν παντὶ λιμένι καὶ πόλει χαρτατζίου καὶ καφαρίου παντάπασιν ἐλευθέρους.

182. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (3 Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1235 = 1820) πρὸς τὰς διοικήσεις Ἀγκύρας, Νίγηδος καὶ Ἀμίδης, περὶ τοῦ εἶναι τοὺς προσκυνητάς ἀνενοχλήτους.

183. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (23 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1246= 1830) πρὸς τοὺς διοικητὰς Προύσης, Χαλεπίου καὶ Δαμασκοῦ, περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς καὶ τοὺς προσκυνητὰς ἐλευθέρους τελωνιακοῦ δασμοῦ καὶ καφαρίου.

184. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ ὅ' (μεσ. Σεφέρ 1072= 1661), διατάττον τὴν ἀνάκρισιν ἀγωγῶν περὶ τινων χρηματικῶν ὀφειλῶν τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ Ἰβήρων μοναχῶν καὶ τῆς μονῆ τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ ΔΙΟΡΘΩΤΕΑ

ΕΝ ΤΩΙ ΔΕΥΤΕΡΩΙ ΤΟΜΩΙ

(Όρα τοῦ αὐτοῦ τόμου σελ. 489-491).

Σελ.	Στίχ.		Γ ρ á φ ε.
3	4	ἔμελλεν	ἔμελεν
6	24	κιρνάτε "	κιρνάτε
»	22	μυροφόροις ;	μυροφόροις.
8	18	Ώσαννά - - ἐρχόμενος	" Ώσαννά - - ἐρχόμενος".
»	20/21	Ἀζάρον ἢ ἀνάστ. Χριστέ	Ἀζάρον ἢ ἀνάστασις Χριστέ,
10	1	κόκλω	κόκλω
»	24	νικητῆν	νικητῆ (ὡς ἐν τῷ κώδικι)
*12	8	ἀντίκτησιν [cod.]	ἀντέκτιστον
»	10	φιλεῖς	φιλεῖς [με]
14	9	ὦ	ὦ (ὡς ἐν τῷ κώδικι)
20	11	αὐτοῦς [cod.]	αὐτός
22	14	ὕπαντοῦντας [cod.]	ὕπαντώντας
24	23	Φιλιππισίους [cod.]	Φιλιππησίους
25	13	ἀπέλθετε	ἀπέλθατε (ὡς ἐν τῷ κώδικι οὕτω καὶ ἐν ταῖς σελίτι 48, 12, 26. 228, 11)
26	10	ἐπιτυχεῖν	ἐπιτυχίαν (ὡς ἐν τῷ κώδικι)

¹ Όσα μετ' αστερίσκου, διορθώματά ἐσσι τοῦ φιλολόγου Ἐδουάρδου Kurz εἰκαστικά, παραλειφθέντα ἐξ ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρός με καὶ ἐκ τῆς αὐτοῦ τοῦ δευτέρου τόμου τῶν ἀναλέκτων εὐμενοῦς αὐτοῦ ἐπικρίσεως. Ὁ σπουδαῖος οὗτος ἀνὴρ ἀναγινώσκει καὶ τῆν Ἱεροσολομιτικὴν Βιβλιοθήκην καὶ τὰ ταύτης Ἀνάλεκτα μετὰ ζήλου πολλοῦ, πιστεύων ὅτι καὶ ταῦτα κάκεινῃ βιβλίᾳ καριστῶσιν αἰεὶ χρήσιμα διό καὶ τὰ ἐν τοῖς Ἀναλέκτοις ἴδια περιεχόμενα κείμενα μετὰ προσοχῆς οὐ μικρᾶς ἐπεξεργασίᾳ εὐρίσκει τῶν ἡμαρτημένων ὅσα τὸ ἡμέτερον ὄμμα διὰ τὸ ταχὺ καὶ τὸ βίαιον τῆς ἐκτυπώσεως ἀπαρτήρητα καταλείπει. Τοῦτό με λίαν, ὡς εἰκόσ, εὐφραίνει, βοηθῆσαι ἐμοὶ παρέχον ἄδραν ἐπ' ἀγαθῷ τῶν ἀναγνωστῶν μου διὸ καὶ χάριτας τῷ ἀνδρὶ φανερῶς ὁμολογῶ. Όρα Βυζαντινῶν Χρονικῶν τόμον I (1894), σ. 683-697, καὶ τὸν II-ον τόμον τῶν ἐμῶν Ἀναλέκτων σ. 485-487.

Σελ.	Στίχ.		Γ ρ ά ψ ε.
27	8	(ὁ τόν)	(ὁ βέλιτον πρὸβλ. σ. 21, 21, 26)
»	9	δυναμί	δυναμί
28	12	ἔλεος	ἔλεον (ὡς ἐν τῷ κώδικι)
30	25	συμμετασχῶμεν -- βασιλείου	συμμετάσχωμεν - - βασιλείας
31	20	εὐσπλαγνία	εὐσπλαγγνία
*34	4	λάμψε [cod.]	λάμψαι
»	6	προσνέμοντες	προσμένοντες
»	12	σοί [cod.]	σέ
»	31	αὐτῇ [cod.]	αὐτή
35	19	σε [cod.]	σου
»	30	ρύσασθαι	ρύσασθαι
39	20	εὐσπλαγνία	εὐσπλαγγνία
*40	1	ὕψοποιῶν	ὕψοποιόν (ὡς ἐν τῷ κώδικι)
»	11	κολακείας	κολακείας
42	15	συντετριμμένη	συντετριμμένη
46	12	ἐπλήσθη	ἐπλήσθη
»	31	ἐγγίζουσι,	ἐγγίζουσι
47	11	ἀπολέσαντα.	ἀπολέσαντας.
»	20	εὐσπλαγνος	εὐσπλαγγνος
»	33	24 22	22 28
49	23	πρόσχωμεν [cod.]	πρόσσχωμεν
50	3	πρόσχωμεν [cod.]	πρόσσχωμεν
»	24	καρποφορῆσαι τὴν σμῆν -- σου, καρποφορῆσαι, τὴν σμῆν - - σου	
51	7	διαλάγηθι [cod.]	διαλλάγηθι
52	7	ραθυμοῦντα	ραθυμοῦντα
»	17	δέσποτα - - μερίδος	δέσποτα. - - μερίδος
54	22	Κύριον [cod.] γενήσασαν,	κυρίως γενήσασαν (πρὸβλ. σ. 133, 14)
*56	11	προσέλθωμεν	προσηλωθῶμεν (ὡς ἐν σ. 136, 28)
59	2	ἀνταπεδίδωσάν [cod.]	ἀνταπεδίδουσάν
»	21	σκέπει	σκέπη
61	14	δάνειον,	δάνειον
62	12	βρυγμὸς	βρυγμὸς
»	16	ἀγέρω [cod.]	ἀγέρω
63	24	ἀθανατήση [cod.]	ἀθανατίση
*64	5	ριζήματι	ροιζήματι
»	10	Ἄπαξ	Ἄπας
*64	13	ἐλέγχοντες	ἐλέγχονται
65	14	Πρόσχωμεν [cod.]	Πρόσσχωμεν
66	4	δεδημένα	δεδετημένα
67	35	20 - - 29	21 - - 31
*68	21	ὄν παρέδρα [cod.]	ὄνπερ ἔδρα
69	21	ὁ Θεός	Θεός
»	35	37	31
70	21/23	πάντα - - αἰῶνας.	“ πάντα - - αἰῶνας ”.

Σελ.	Στίχ.		Γ ρ ά φ ε.
71	6	Ἰερουργεῖτε [cod.]	Ἰερουργεῖται
*72	4	λογοπραγεῖ	λογοπρατεῖ
*72	14	ὅ τι ψυχῇ	ὅτι ψυχῇ
»	21	τῇ	τὸ
73	8	ἡ	ἡ
»	14	τῶ Φαρισαίῳ	τῶν Φαρισαίων
*73	23	ἐδράσασα - - λεντίῳ	δράσασα - - λεντίον
74	7	με.	με”.
75	36	παθῶν	13 παθῶν
77	17	μετανοοῦσαν,	μετανοοῦσαν”.
78	14	οὗς [cod.]	ῶν (κατὰ τὰς ἐκδόσεις)
»	18	ἔλεος.	ἔλεος”.
*81	17	δυσώπει, παρθένος,	δυσωπεῖ παρθένος
*86	15	Τρηθείση τιμᾶται	Τρηθείς ἐπιτιμᾶται
86	25/26	ἐνδόξως - - ἡμῶν.	” ἐνδόξως - - ἡμῶν”.
88	11	κενόν [cod.]	κενόν (ὡς ἐν σ. 114, 7 καὶ 191, 24)
88	31	Κύριον - - με	“Κύριον - - με”.
89	1	Ῥύπον	“Ῥύπον
91	1	“Ἀπιτε τοῖς μαθηταῖς”	“Ἀπιτε” τοῖς μαθηταῖς
»	5	“Δημιουργόν	“Δημιουργῶν
92	4	σε [cod.]	σοί
*94	26	αργύρια [cod.]	αργυρίων (οὕτω καὶ ἐν ταῖς σελίσι 120, 6 121, 6, 126, 16. Πρβλ. Λουκᾶ β’ 6)
94	29	συμπαθῶν	συμπαθῶν
97	11	ἀξιόμενος [cod.]	ἐξιόμενος
*97	19/20	παραπτωχίαν διδάσκων τί [cod]	παρὰ πτωχείαν διδάσκοντι
98	16	Ἰσχύει [cod.]	Ἰσχύι
99	9	καθήσει [cod.]	καθίσει
100	5	πρᾶσιν	πρᾶσιν
»	7	πωλουμένου	πωλουμένου
103	27	διαφυλάξειεν	διαφυλάξεις
105	15	Κύριε	Κύριε”.
107	22	Σεραφείμ [cod.]	Σεραφίμ
110	6	τούς	εἰς τοὺς
111	19	ἐξέμαξαι τῆς σῆς χάριτος,	ἐξέμαξαι, τῆς σῆς χάριτος
113	31	ἐπλαστουρήθη	ἐπλαστουρηθήη
115	18	μετασχῶμεν [cod.]	μετάσχωμεν
117	7	συμπνίγωμεν [cod.]	συμπνιγῶμεν
»	28	ἐσόμεθα [cod.]	ἐσόμεθα
119	14	πανόμνητε	πανόμνητε
*119	17	σιήψιν	σιέψιν
123	4	ἀνείκαστος	ἀνείκαστος
»	15	ἕνδεκα [cod.]	ἕνδεκα (πρβλ. σ. 148, 16)
124	36	31	30

Σελ.	Στιχ.		Γ' ρ ἰ ψ ε.
125	25	ὄψαν	διψαν
126	3	ὄδυρωμένη	ὄδυρωμένη
»	23	ὕμεις	ἡμεῖς
128	22	πρόσστηθί	πρόσστηθί
»	33	κάκεινά με δοξάσει	κάκεινά με δοξάσουσι
131	31	15	14
132	20	του	σου
»	29	αὐτῶ·	αὐτοῦ·
135	4	πάθει	βάθει (ὡς ἐν ταῖς ἐκδόσεσι)
»	11	ἐρήγγυντο	ἐρρήγγυντο
*135	26	Τῆς σταθείσης	Τῆς ταθείσης
*135	27	πρωτοπατορος	προπάτορος
*137	10	βρώσεως [cod.]	γνώσεως (ὡς ἐν σελ. 135, 28)
*138	5	ἡμῖν [cod.]	ἡμῶν
139	23	ὄλησθε	ὄλησθε
»	37	29	30
140	12/13	ἔφη πικρῶς ἠακρύσας·	ἔφη· ἠ πικρῶς ἠακρύσας
141	14	τούτους - - μανναδοτήσας;	τούτου - - μανναδοτήσας;
142	4	κινήσει	κεντήσει [cod. κινήσει]
»	26	καταξείνουσα	καταξείνουσα
143	11	τῷ κράτει·	τοῦ κράτους (ὡς ἐν σελ. 134, 18)
»	34	22	29
145	14	ἀναφή	ἀναφῆς
146	6/7	βασιλέα; μακρόθυμε	βασιλέα ἢ Μακρόθυμε
147	25	τροπάριον	τροπάριον
149	19	ἐφύλαξα·	ἐφύλαξα ἠ·
»	25	κατεπλήρτωντο·	κατεπλήρτωντο·
150	8/13	διὰ - - παράνομοι.	ἠ Διὰ - - παράνομοι ἠ·
»	13	ἐκεντᾶτε [cod.]	ἐκεντᾶτε
151	13	ἐκαθήρισα [cod.]	ἐκαθήρισα (ὡς ἐν σελ. 46, 1 καὶ 128, 27)
152	11	κόσμου.	κόσμου ἠ·
157	6	τελείας	τελέσας
160	30	σου, σὺν	σου σὺν
163	27	με.	με ἠ·
164	27	ἐλέησόν	ἐλέησόν
165	18	θανατώσαντι	θανατώσαντι
167	6	θανόντας [cod.]	θανόντας
»	8	παράνομους [cod.]	πρὸ τοῦ Νῶε
»	17	παντοδύναμος	παντοδύναμος ἠ·
169	17	αὐτοῖς	αὐτῶν
170	22	θνητῶς	ὡς θνητῶς (ὡς ἐν σελ. 187, 3)
»	25	σάββατόν	τὸ Σάββατόν (ὡς ἐν σελ. 187, 6)
173	12	καλύπτει	καλύπτει
»	14	ἡμαχμένην	ἡμαχμένην

Σελ.	Στίχ.		Γ ρ ά φ ε.
173	16	μεγαλύνω	μεγαλυνῶ
174	10	εὐσπλαγχνος	εὐσπλαγγχνος
*176	24	καταπτώσεως [cod.]	καταπτώσεως
177	24	ἐβδόμην'	ἐβδόμην''.
178	14	ἀνέστηρε'	ἀνέστηρε''.
*178	21	ἀλλὰ πολλῶν	ἀλλ' ἀπολω
»	15	σου''.	σου.
»	23	ἐγείρει'	ἐγείρει''.
179	2	κράτος'	κράτος''.
»	3	δοξα - - σου''.	Δοξα - - σου.
180	17	βοήσατε	βοήσατε
180	24	ἐν	ἐν
183	28	τοῦτο	τοῦτο δὲ πάλιν
185	23	μυστικῶς προάγγελον, τοῦ πάσχα	μυστικὸς προάγγελος τοῦ πάσχα
»	34	25	24
191	25	πέτρας	πέτρας ἀγόνου
»	26	πηγῆν,	πηγῆν
193	31	ὡς	ως
196	11	ὦ	ω
»	31	ἀκουσίως	ἐκουσίως.
197	17	κτίσεως,	κτίσεως
199	3	Πιστός και	Πιστός Κύριος
»	7	'Ανάστητον	'Ανάστη(θη)
»	14	θεξία	θεξιά
»	30	ἠγέρθη'' γάρ	ἠγέρθη γάρ''
202	8	ἀφθαρτίσας [cod.]	ἀφθαρτίσας
»	16	τριάδος,	τριάδος
»	29	οὐχ	οὐχ
203	5	πρόσδεξαι	πρόσδεξαι
»	30	18 19	17 18
»	31	22 24 27	21 23 26
206	22	ἱερεῖον	ἱερείου
207	13	ἀπειλήφαμεν.	ἀπειλήφαμεν''.
»	32	11	21
*208	26	ἐπαφήκασί με [cod.]	ἐπαφήκας μοι
209	12	τάφον	τάφου
»	13	νεκρώσας,	νεκρώτας
»	14	φύλακας	φύλακας,
211	22	ζητεῖτε''	ζητεῖτε
212	4	εὐγένουσιν [cod.]	ἐξγαίνουσιν
*213	3	φοβερὸν	ζοφερὸν
214	10	εὐσπλαγχνος	εὐσπλαγγχνος
»	19	κυρῶσατε	κηρύξατε

Σελ.	Στίχ.		Γ ρ α φ α.
*215	4/5	τάφου θ. ἡλευθερώθη τε	τάφου θ. ἡλευθερώθητε
*217	21/23	σήμερον, " ἔξανέστη - - νε- κρούς " μ. βωῶντα·	σήμερον ἔξανέστη - - νεκρούς, μεγ. βωῶν- τας·
218	8	ἄκανθα	ἄκανθαν
»	16	εὐαγγελίστριας	εὐαγγελιστρίας
»	24	θανόντων	θανόντων
219	3	προσκληθεῖς	προσβλήθεις
»	10	οὐρανοί	οὐρανός
*219	18	ἐγκαλλώπισεν [cod.]	ἐκαλλώπισεν
*221	11	ἀνεκ[άλει]σας	ἀνεκ[αίνι]σας
*225	20	Ἐπανακλήσαι [cod.]	Ἐπ' ανακλήσαι
226	19	κατάρτα	κατάρτα
»	26	τηλαυῶς - - ωραιότητα	τηλαυῶς· - - ωραιότητα ὑπὲρ κτλ.
227	29	τοῦ	τούτου
227	30	" Ἄρα	Ἄρα
229	14/15	ἐπαγγείλατε τὴν κατ - - με- ταστρέψασθε·	απαγγείλατε τὴν κατ - - - μεταστρέψα- σθαι,
231	1	εἰλίσσας	εἰλίσσας (ὡς ἐν σ. 160, 27)
»	8	ἐμπλήσθητε·	ἐμπλήσθητε".
»	20	ἔλεος.	ἔλεος".
232	9	κευθμόνων	κευθμώνων
»	9	πάσχα δουλείας	πάσχα, δουλείας
»	19	κατωτάτω	κατωτάτω
233	4	Γύναι	Γύναι
*234	19	κατηλθας [cod.]	ἀνήλθες
234	24	ὄν	ὄ
235	21	πρόσγαια - - οἶα	πρόσγεια - - οἶα
»	25	ἐπαγγέλλουσα	ἀπαγγέλλουσα
236	34	8	7
238	7	ἀνέωξας	ἀνέωξας
*241	14/15	ἀπέλυσας - - γενόμενος [cod.]	ἀπέλυσε - - γενόμενος
242	4	ἡμῶν.	ἡμῶν".
»	17	μελωδοῦντα	μελωδοῦσα
*247	23	παναγία, οἱ σεπτοί, [cod.]	παναγία ἡ σεπτῆ, .
249	6	κατωτάτω	κατωτάτω
»	34	33	31
252	18	ἐαφύλαττε	ἐαφύλαττε
255	12	ἀδολον	ἀδύλον
260	2	Χριστοῦ	Χριστοῦ
262	4	ἀγίω	ἀγίω
»	10	μετριότητος	μετριότητος
»	15/16	ἄλλο τι	ἄλλ' ὅ τι
298	22	ἅπαξ	ἅπας

ΕΝ ΤΩΙ ΤΕΤΑΡΤΩΙ ΤΟΜΩΙ.

Σελ.	Στίχ.		Γ ρ á φ ε.
1	15	Θεός	Θεός
2	15	θεότητος	θεότης
»	29	υποκείμενον της	υποκείμενόν της
»	31	Ψαλμ. ιγ'	Ψαλμ. ιζ'
10	25/26	'Αρμαθείας	'Αρμαθαίας
12	12	τήν	τήν
13	22/23	λογιάζεται	λογιάζετε
17	14	πρός	οιός
19	17	'Αμπηριμπάς	'Αμπτηριμπās
»	13	αυτοῦ	αυτοῦ
20	1	πατριαρχεῖον	Πατριαρχεῖον
»	2	ἐπιτροπικόν κελλί	'Επιτροπικόν Κελλί
22	3/4	μουμεβελής	μουτεβελής
»	13	αυτήν	αυτήν
»	22	'Ραντάτ	'Ραντάπ,
24	18	χτέμιδες	Χτέμιδες
26	8	μέν τὸ	μέ τὸ
27	23/24	"Ατεβης	"Αλεβης
28	15	ζηλότ.	ζολότ.
»	23	"Ατεβης	"Αλεβης
29	1	οικονόμου	οικονόμου
»	18	τους	τους
»	30	τὸν ἀδελφόν	τῶν ἀδελφῶν
32	8	Κτέμη	Χτέμη
35	24	'Αλαί	'Αλαί
»	28	65	35
36	15	33	36
»	26	34	37
37	12	35	38
»	28	36	39
41	6	μετά	κατά
48	1	Ἴσον	'Ἴσον
64	2	Διονυσίου γ'.	Διονυσίου δ'
67	11	ή	η
82	9/10	ἀμείψαντα	ἀμείψαντα
83	2	καθήρειν [sic]	καθαίρειν
»	21	Διονυσίου γ'	Διονυσίου δ'
85	19	ξυνοπαθούντων	δεινοπαθούντων
91	21	τοιαυτας	τοιαύτας
94	10	τῶν ὦν	τῶν ὦν
96	7/8	πληρώση	πληρώσει
97	25	αὐτῶ	αὐτόν
109	8	Μιχαήλ τοῦ	Μιχαήλ τοῦ τοῦ

Σελ.	Στίχ.		Γ ρ ἄ φ ε.
109	33 9 12 17		18 21 26
110	2 (ὡς) ὁ		ὁ
»	7 ἐξομωσάμενος, καὶ (ὁ)		ἐξομωσάμενος καὶ
111	28 μητρὸς		μητρί
131	11 Ἐδέσση		Ἐδέσση
»	27 υἱόν		[ὡς] υἱόν
132	16 θέλων [cod.]		θέλειν
133	8;9 εἰσῆλθεν [sic cod.] εἰς τὸ Διακονικόν. Προσέπεσεν		εἰσελθεῖν εἰς τὸ Διακονικόν, προσέπεσεν
134	20 αἷς		αἷς
135	7 τί [cod.]		τίς
139	26 ἀρνήσασθαί μοι [cod.]		ἀρνήσασθαί με
140	1 εἰπεῖν αὐτόν [cod.]		ἐπ' αὐτῶν
143	5 Θεόν		Θεόν
»	10 ἤρξαντο		ἤρξατο
»	20 ταῖς ἀπειλαῖς		τας ἀπειλάς
146	1 ὑπερίδοντες [cod. ὑπερίδόντες]		ὑπερεῖθοντες
»	5 τοῦ υἱοῦ		τῶν υἱῶν
»	9 ὄντα [cod.]		οστᾶ
»	20 κα		καὶ
147	11 ἀπολυθήσεσθαι		ἀπολυθήσεσθε
152	29 τινες		τινες
157	8 ταμῶν [cod.]		ταμῶν
164	24 ἡμαγμένα		ἡμαγμένα
165	4 ἀποταμῶν [cod.]		ἀποταμῶν
172	2 τῆς		τήν
179	3 πάσας		πάσας
180	20 αὐτοῖς, καθὼς εὗραμεν [cod.]		αὐτοῖς: “Καθὼς εὗρομεν
»	21 «Περιπατῶν		περιπατῶν
189	15 ἀφειδήσαι		ἀφειδήσαι
196	31 τριήμε-		τριήμε-
199	14 Πρωτεσίλωος		Πρωτεσίλωος
206	24 ἀχθῆναι οἱ		ἀχθῆναί οἱ
208	18 ἀνθρωπίνης		ἀνθρωπίνῃ
209	21 καταδέχονται οἱ		καταδέχονται οἱ
211	19 διεγείροντο		διηγείροντο
217	7 εὐαγούς		εὐαγούς
226	7 Σατορνίλος		Σατορνίλος
232	7 αἶρε		αἶρε
»	9 αἶρε		αἶρε
234	1 ἐπίγνωσιν		ἐπίγνωσιν
246	16 ὄφελε		ὄφελε
248	16 προσσχίματι		προσχίματι
249	27 πατρᾶσιν		πατράσιν

Σελ.	Στίχ.		Γ ρ ά φ ε.
255	254	ἀπόλασθε	ἀπόλασθε
262	14	αἰτήσοι [cod.]	αἰτήσῃ
266	24	ὑπερμεγεθέσιν	ὑπερμεγεθέσιν
280	33	Ἡσαΐα	Ἡσαΐα
289	31	ἐν	ἐν
314	20	ἐλάβετε	ἐλάβετε
315	19	συνέσπειρε	συνέσπειρε
316	9	συναρρήγοντος	συναρρήγοντος
322	14	εὐέμπυτος τινων	εὐέμπυτος τινων
»	26	οὐ ἔυσωπεῖτο [cod.]	οὐκ ἔυσωπεῖτο
327	20	διατέμωσιν [cod.]	διατάμωσιν
353	5	διασφῶν.	διασφῶν".
369	18	πλάσιν [cod.]	πλάσιν
382	27	πανοικεῖ [cod.]	πανοικεῖ
389	20	ρηγίως [cod.]	ρηγίω
393	10	ἀνόνητα [cod.]	ἀνόνητα
»	27	θλάσμα	θλάσμα
»	28	ὑποστᾶσα	ὑποστᾶσα
394	6/7	ἀναστᾶσα	ἀναστᾶσα
404	2	δωρεῖται	δωρεῖται
407	26	1731	1631
410	8	αὐτήν	αὐτήν
»	12	1731	1631
412	19	1741	1641
415	5	1751	1651
455	14	Μουράτ α'	Μουράτ δ'
457	16	Μουράτ β'	Μουράτ γ'
458	1	Ἑσρον	Ἑσρον
461	17	Σελίμ - - Σαπαν	Σελίμ - - Σαπᾶν
464	26	Μαχμούτ δ'	Μαχμέτ δ'
477	8	Σαπαν	Σαπᾶν
478	4	1372	1732
496	18	Μουράτ γ'	Μουράτ δ'
535	9	ἐκείνους	ἐκείνους θρόνους
536	17	διετέλεσαν	διετέλεσαν καὶ εὐρέθησαν

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ.

Σελ. 1. Διονύσιος πατριάρχης, πρὸς ὃν ἡ τοῦ Νεκταρίου προσφώνησις, ἦν ἐξ Ἄνδρου τῆς νήσου καὶ Βάρδαλις ἢ Σπανός ἐπωνομάζετο· ἐγένετο δὲ πατριάρχης οἰκουμενικῶς ἔτει 1662-ω· ἀλλ' ἔτει 1665-ω δούς παραιτησὶν ἐγένετο πρόεδρος Θεσσαλονίκης, καὶ ἔτει 1670-ω παραγενόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα συνελειτούργησε μετὰ τοῦ τότε ἐπιτρόπου τοῦ πατριάρχου Δοσιθέου, Νεκταρίου τοῦ πρώην Ἱεροσολύμων πατριάρχου, τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ, ὅτε καὶ μετέσχε τῆς κατασκευῆς ἁγίου μύρου. Διατρίβων δ' ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει «προσήνεγκε καὶ ἀφιερώσατο τῷ Κοινῷ τοῦ Παναγίου Τάφου, εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ αἰώνιον καὶ ψυχικὴν σωτηρίαν, δέκα χιλιάδας γροσίων, ἐντειλάμενος, ἵνα ὁ τόκος αὐτῶν δαπανᾶται εἰς κατασκευὴν ἄρτων λευκῶν καὶ καθαρῶν (τῶν κοινῶς προσφῶρων καλουμένων), διανεμομένων κατὰ πᾶν Σάββατον ἕλου τοῦ ἐνιαυτοῦ τοῖς τε ἐν τῷ μοναστηρίῳ εὐρισκομένοις Ἀγιοταφίταις πατράσι καὶ τοῖς ἐν τοῖς λοιπαῖς μοναῖς τε καὶ ἐκκλησίαις, τοῖς μὲν πρὸς μικρὰν γοῦν παραμυθίαν, τοῖς δ' αὖθις πρὸς ὀλοκάρπωσιν καὶ προσφορὰν τῷ Κυρίῳ τοῦθ' ὅπερ ἔτι δεῦρο ἀκριβῶς καὶ ἀπαραβιάτως διατετήρηται, σεμνυνομένου καὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἀδιαλείπτως μετὰ τῶν τῆς Ἁγίας Πόλεως ἀειμνήστων πατριαρχῶν» ἐν ταῖς ἱεραῖς λειτουργίαις. Γρηγορίου Παλαμᾶ Ἱεροσολυμιᾶς, ἦτοι σύντομος ἱστορία τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ. Ἐν Ἱεροσολύμοις 1864, σελ. φλζ'.

Σελ. 73, γρ. 12. Τὰ τῆς ἐκλογῆς Χρυσανθοῦ τοῦ Νοταρᾶ, διὰ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀφηγεῖται γράμμα

τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ἐγκύκλιον, συντεταγμένον ἔτει 1707-φ, ἐπὶ πατριάρχου Γαβριὴλ τοῦ γ' οὕτως ἀντιγραφον ὑπάρχει ἐν τῷ κώδικι τοῦ Κριτίου, τῷ ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, σελ. 25 κέ¹. Το γράμμα τοῦτο τύποις ἦν ἀνέκδοτον ἐξ ἀντιγραφῆς δὲ τοῦ κ. Χρήστου Παπαϊωάννου παρατίθεται κατὰ λέξιν ὧδε. «Ἰπόμνημα διεξοδικώτατον ἅμα καὶ τεχνικώτατον Χρυσάνθου, καὶ δηλοποιῶν τὰς αἰτίας, δι' ἃς ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει (πατριαρχικὸς) θρόνος μετὰ τῆς περι' αὐτὸν Συνόδου ἀντελάβετο ἀδελφικῆ ἀγάπῃ τοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων καὶ πεποιήκε τὰς ψήφους τοῦ αὐτοῦ Χρυσάνθου, μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ μακαρίτου Δοσιθέου, ἐνταῦθα, ἐν Κωνσταντινουπόλει φαίνεται δὲ τὸ παρὸν πόνηγμα εἶναι τοῦ μακαρίτου ἐξ ἀπορρήτων πρώτου Ἀλεξάνδρου, ἐκ τῆς τοῦ λόγου θαυμάσιας καὶ τοῦ κάλλους τῶν νοημάτων ἐγένετο δὲ εἰς εἶδος γράμματος σιγιλιώδους καὶ τοῖς πᾶσι ἐξαγγελτικῷ.—Ἡ ἐνιαία πηγὴ τῆς ζωῆς, ἡ μοναδικὴ τῆς ἀγαθότητος οὐσία, ἡ ἀρχικωτάτη τῶν ὄντων ἀρχὴ καὶ αἰτία, ἡ τὸ εἶναι καὶ τὸ εὖ εἶναι τοῖς οὐσι χορηγοῦσα δι' ἄκραν ἀγαθότητα, ὁ ἐν τρισὶ προσώποις ἀδαιρέτως ὑμνούμενος καὶ ἐν μονάδι φύσεως ἀσυγχύτως αἰνούμενος Θεὸς ἡμῶν ἐν εὐρύθμῳ ἀριθμῷ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱεραρχίαν συνιστῶν, ἐν αὐτῇ ὅμως τῇ πληθύϊ σφίξει τὸ ἐνιαῖον αὐτῆς θελεῖ γὰρ τὴν λογικὴν σωτηρίαν ἡμῶν. Τῆς δὲ σωτηρίας οὐχ ἑτέρως γίνεσθαι δυναμένης, εἰ μὴ διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ὡς ἐφικτὸν ὁμοιώσεως καὶ ἐνώσεως τῶν σωζομένων, ἐχομένως τὰ μέρη τῆς ἐκκλησίας ἐνοποιεῖ πρὸς ἄλληλα καὶ διὰ τῆς ἀγάπης εἰς ὁμόνοον καὶ σύμπνοον συμφυΐαν τὴν κατ' αὐτὴν ὀλομέλειαν συνάπτει καὶ συναπαρτίζει. Καὶ δὴ καὶ ἑαυτῷ τῷ πρὸς αὐτὸν ἀνατεινομένῳ καὶ ἡμᾶς ἀνατείνοντι τῶν καλῶν ἔρωτι αὐτὴν ἐνίσχει καὶ συμπύσσωσιν ὑπερφυῶς τὰς διαιρέσεις καὶ τὰς ἑτερότητας εἰς ἐνοειδῆ καὶ θεῖαν ἀποτελειοῦ ζωὴν, εἶν τε καὶ ἐνέργειαν. Ὅτου χάριν καὶ ὁ ὑπερούσιος λόγος τοῦ ἀναρχοῦ πατρός, ὁ θεόφυτος βλαστὸς τῆς πηγαίας καὶ θεογόνου θεότητος, ὁ διὰ τὴν ἡμετέραν ἀνόρθωσιν σάρκα φορέσας καὶ διὰ τοῦ ἰδίου θανάτου τὴν εἰς φθορὰν ἀπορρουεῖσαν φύσιν ἀναζωογονήσας, πολλοὺς ἀνα-

¹ Ὅρα περὶ τοῦ κώδικος τούτου Μηνᾶ Χαμουδοπούλου μητρεῖων γραπτῶν περι-συναγωγῆν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, Ἀληθεία II, 1882, σ. 491.

λαμβάνει μαθητὰς καὶ πολλοῖς μέρεσι κατακαλλύνει τὴν αὐτοῦ ἐκκλησίαν· ἀλλ' οὖν πᾶσαν διάστασιν καὶ διαίρεσιν ἀποκρίνων αὐτοὺς ἐνίξει· καὶ ἑαυτῷ καὶ ἀλλήλοις τῷ λόγῳ τῆς ἀγάπης ἐνοειδῆ τελειότηα συναπαρτίξει· "ἐν τούτῳ γάρ", φησί, "γινώσκονται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγαπᾶτε ἀλλήλους" (Ἰωάν. ιγ', 35). Ἐνθεν ται, τὴν ἀγάπην ὡσπερ μεγάλιστον παρακαταθήκην καὶ πολυτελεῆ κληρον καὶ πάντων κειμηλίων ὑπερέραν πρὸς ἀλλήλους διατηροῦντες οἱ ἀπόστολοι, ἀλληλοδιαδόχῳ μεταδόσει καὶ μεταλήψει τοῖς μετ' αὐτοὺς μέχρι καὶ εἰς ἡμᾶς οἶονεὶ ἀρραγῆ καὶ ἀδιάλυτον σύνδεσμον παρεπέψαντο. Καὶ μὴν καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν προστατεύσαντες τῶν κατὰ τὴν ὕψ' ἥλιον ἀγίων ἐκκλησιῶν διὰ τῆς ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγάπης εἰς μίαν σύμπνοϊαν καὶ ἑμφύϊαν πνευματικῶς ἐνούμενοι ἀλλήλων ἀντελαμβάνοντο καὶ κατὰ τὰς ἀνακυπτούσας χρείας τὰ βάρη πασῶν πάντες ἀντιστηκοῦν οὐκ ὄκνουσιν, ἀλλ' ὄλωσθένει τοῖς χρήζουσιν ἀρρωγὴν καὶ βοήθειαν προθύμως παρέχοντες διετέλουσιν, καὶ καταπονομένῳ ἀδελφῷ ἐπικουρίας ὀρέγοντες χεῖρα τὸν δεσμόν τῆς ἐνώσεως ἀρρηκτον καὶ ἀδιάσπαστον συνεφύλαττον. Καὶ πάντων δὲ ἄριστα ὁ τῶν ἄλλων ὑπερκείμενος ἀγιώτατος ἀποστολικὸς οἰκουμενικὸς οὐτοσί θρόνος διακαοῦς φιλαδελφίας ἐπιδειξέσει τὸν ἀπὸ σπλάγγων ἀπονέμων οἶκτον ταῖς ἀνά μέρος παροικίαις κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ τρόπους λαμπρὰν ἀποδοῦναι ἐπικουρίαν καὶ τῇ ἀπωθῆσει τῶν ἐπιόντων δεινῶν βαθεῖαν προμνηστεύσασθαι γαλήνην ἀνευδύτως ἐπεμελεῖτο. Καὶ δῆτα οἱ τοὺς οἶκας τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας πρὸ ἡμῶν διυθύναντες ἀγιώτατοι πατριάρχαι μάλιστα κατὰ ταυτηνὴ τοῦ χρόνου τὴν ἐσχατιάν τῶν ἀποστολικῶν πατριαρχικῶν θρόνων τῶν κατὰ πόλεις Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, εἰς ἀδελφικὴν ἀντίληψιν, ἀπὸ τοῦ καιροῦ καὶ τῶν πραγμάτων παροτρυνόμενοι καὶ τῆς ἐν τῇ καθόλου ἐκκλησίᾳ συμφύϊας καὶ ὁμονοίας μέγιστον λόγον ποιούμενοι καὶ ἐξαισίον ἀεὶ φροντίδα καταβάλλοντες τῇ μετὰ προθυμίας καὶ διακαοῦς διαθέσεως προμηθεῖα καὶ βοήθεια πᾶν μέτρον ἀγάπης ἀπεπληρώσαντο. Ἀμέλει καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν τῇ ἐξ ὕψους προνοῖα καὶ χάριτι τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν

ταχθεῖσα πηδαλιουχεῖν, καὶ διὰ τοῦτο παντός χριστωνόμου πληρώματος ὑφείλουσα πνευματικῶς προνοεῖσθαι, φροντίζει μὲν συντόμως, ὅπως πάντα τὰ ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ ἀγία ἐκκλησίᾳ τοῖς κατ' αὐτὴν ὑπαντιάζοντα, κάλλιστα διαιθνόμενα καὶ τῷ θεῷ θελήματι ταλαντευόμενα καὶ ζυγιστατούμενα, εὐπαράδεκτα γένηται τῷ Κυρίῳ, συντονώτατα δὲ τὴν σπουδὴν ἐπὶ τῇ διηγεῖται διαμονῇ τῆς ἐν αὐτῇ συμπνοίας καὶ ἐνότητος καὶ ὁλοκληρίας ἐπανατείνεταί, ὁγῶν οὐδενὸς φειδομένη, πάντα πόνον ἀνατλῶσα νυσταγμὸν τοῖς βλεφάροις οὐ λαμβάνουσα, ἀλλὰ διόλου νήφουσα καὶ ἐπαγρυπνοῦσα, τὰ μὲν εἰς διάστασιν καὶ διάσπασιν καὶ διαφθορὰν τείνειν ὑπονοούμενα τῷ ἠέρωσι τοῦ πνεύματος φραγνυμένη παντὶ σθένει διείργει καὶ ἀποκρούεται, τὰ δὲ τὴν συμφυῖαν συνιστῶντα πάσῃ προνοία καὶ προμηθεΐα περιποιεῖται καὶ περιθάλπει, ἀρίστης εὐταξίας παραίτιον καὶ τῶν ἀγαθῶν πηγὴν τὴν ἐν πνεύματι συνάφειαν καὶ ὁμοφροσύνην καὶ ἀγάπην, καὶ ἐπὶ ταύτῃ μᾶ καὶ μόνῃ ἐρηρεῖσθαι τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν καλῶς εἰδυῖα καὶ διδάσκουσα, ὥστε, εὐδοκῶντος οὕτω τοῦ Θεοῦ, πύλας αἴου αὐτῆς οὐ κατισχύσαι. Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἀγιώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων κῦρ Δοσίθεος διὰ πολλῶν χρόνων θεαρέτως τοῦ τῆδε ἀποστολικοῦ θρόνου προστατεύσας, καὶ ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ διαπρέψας, καὶ πολλὰς μὲν περιστάσεις διὰ τὰς τῶν ἀντιδοξούντων ἐπιβουλάς πολλάκις ἐνσχεθεῖς, πολλῇ δὲ τῇ ἐξ ὕψους εὐμενεΐα καὶ τῷ πλούτῳ τῶν ἀρετῶν, αἷς ἐκεκόσμητο, πάντων τῶν ἀντικειμένων ὑπέριτερος ἀναφανείς καὶ ἀρρενωπῷ καὶ γενναίῳ φρονήματι μυρίους καμάτων ὑποστησάμενος, τῷ μὲν ρηθέντι θρόνῳ ταῖς ἀξιαγάστοις αὐτοῦ μερίμναις καὶ πράξεσι μεγάλην ὠφέλειαν καὶ ἐπίδοσιν, μεγάλην δὲ εὐδοξίαν καὶ εὐκλειαν ἑαυτῷ περιῆψε, καὶ τοῦ τρόπου δὲ καὶ τοῦ λόγου τῇ διδασκαλίᾳ τῷ χριστωνόμῳ πληρώματι οὐκ ὀλίγην προκοπὴν καὶ ἐπίδοσιν προσενήσας ἀθανάτου καὶ αἰδίου μνήμης ἤξιώταί. Ἀλλὰ τῶν ἐν τῷδε τῷ βίῳ ἐπικλήρων ὄντων, γήρα προβεβηκῶς κατὰ τὴν ἐν τῇ Βασιλευσούσῃ ταύτῃ πόλει διατριβὴν χαλεπῇ νόσῳ τραχωθεῖς καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ βίου γενόμενος ἑαυτοῦ τε μεγάλην ἐποιήσατο πρόνοιαν, καὶ ἀπὸ μέσης ψυχῆς εἰς εὐλάβειαν

ἐκκεχυμένος, πάνθ' ὅποσα παρὰ τῶν ἐκδημούντων τῶν ὧδε ἢ καθ' ἡμᾶς ἀμώμητος ἀγιστεία ψυχωφελῶς ἀπαιτεῖ μετὰ διαπύρου κατανούσεως ἐκτελέσας, ἀρίστην τῇ ἑαυτοῦ πολιτεία ἀπέθετο σφραγίδα· συνάμα δὲ τῆς ἀγαθῆς καταστάσεως καὶ κυβερνήσεως τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀποστολικοῦ θρόνου προμήθειαν ποιούμενος διὰ κωδικέλλου, τῇ ἰδίᾳ υπογραφῇ κατησφαλισμένου, τὴν ἑαυτοῦ προμελετημένην γνώμην καθαρῶς ἐνεφάνισε τῇ καθ' ἡμᾶς ἁγία Συνόδῳ καὶ τὰ εἰς σύστασιν αὐτοῦ συντείνοντα μετὰ μεγάλου ζήλου παρεδύλωσεν, ἀξιῶσας ἡμᾶς καὶ ἐνόρκως παρακαλέσας, ὅπως, οὕτω τῷ κρεῖττονι ὁβέαντος, μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀποβίωσιν ἤμιστα συγχωρηθῆναι γενέσθαι· ἀλλοτρίου προσώπου παρεγγώρησις, ἀλλὰ μηδεμιᾶς παρερπυσάσεως ὑπερθέσεως ἐκ τῶν τελούντων ὑπὸ τὸν θρόνον Ἱεροσολύμων ὁ ἀρμοδιώτατος καὶ ἰκανώτατος ἐκλεγείς τῆς προστασίας αὐτοῦ ἐπιλάβηται. "Οἷεν μετὰ τὴν ἐκείνου εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς μετὰστασιν αὐτίκα, ποιμένα καὶ προστάτην ἀπαιτούσης τῆς νῦν ἐν Ἱεροσολύμοις ἁγίας ἐκκλησίας, διὰ τὴν ἀπωτάτω διάστασιν τοῦ ἐν αὐτοῖς ἱεροῦ συλλόγου καὶ τὴν εἰς ἀποκατάστασιν καὶ προβιβασμὸν ἐτέρου τινος τό γε νῦν ἔχον ὑπὸ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἱεραρχικῆς συνόδου ὅτι τάχιστα, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ χρεία, ἀδυναμίαν καὶ ἀμηχανίαν, ἔγνωμεν οὐκ εἰς ἀναβολὰς ἀποταμιευθῆναι τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ τῷ λόγῳ τῆς καθόλου συμπνοίας καὶ συμφυίας καὶ τῷ ἔρωτι τῆς ἀδαιρέτου συναφείας καὶ τῆς ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἐνότητος τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας προσαναφλεγόμενοι, πρόνοιαν αὐτίκα ποιήσασθαι προειλόμεθα τοῦ ἐν ἀγάπῃ καὶ ἀδελφότητι ἡμῖν ἠνωμένου ἀποστολικοῦ θρόνου, τοῦ καὶ μονοουχί χειρας ἀνατείνοντος καὶ γεγωνοτέρα φωνῇ τήνδε τὴν παρ' ἡμῶν βοήθειαν καὶ ἐπικουρίαν προσλιπαροῦντος, ἵνα μή, ὡς εἴπομεν, διὰ τὴν τῶν τόπων μακρὰν διάστασιν καὶ τὰς εἰωθείας τῇ παρολιῇ τοῦ χρόνου προσεπιφύεσθαι ἀνωμαλίαις ἀπρόσφυλόν τι συμβῆ καὶ ἀπαίσιον καὶ βλάβην αὐτῷ ἐπενέγκῃ ἀθεράπευτον· πρὸς δὲ καὶ τὴν προσήκουσαν ἀνέκαθεν τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ πρὸς τὰς λοιπὰς κηδεμονίαν ἀνελλειπῶς πληροῦντες καὶ πνευματικῆς ἀγάπης τὸ καθῆκον ἀποδιδόντες, εἴτι δὲ

καὶ τοῦ καιροῦ τὴν ἐπληρωμένην ἀνάγκην ἰώμενοι, κατὰ τὴν ἐν τῷ ῥηθέντι κωδικέλλῳ γενομένην προτροπήν, ἐπ' ἐκλογῇ ἀξίου προσώπου τοῦ ἀναδεξιμένου τοὺς οἴακας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἀποστολικῆς καθέδρας, νόμιμον καὶ κανονικὴν σύνοδον συνεστήσαμεν ἐν ἧ, προκατημένης τῆς ἡμετέρας μετριότητος καὶ τῆ ἐπικλήσει τοῦ παναγίου πνεύματος διευθετούσης αὐτήν, καὶ παρεδρεύοντος αὐτῇ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου πρώην Ἀντιοχείας καὶ προέδρου Κύπρου κῦρ Ἀθανασίου, καὶ συμπάρων τῶν παρατυχόντων ὧδε ἱερωτάτων μητροπολιτῶν, τῶν ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, καὶ ὁμογνωμονούντος καὶ συνάδοντος τοῦ ἐκλαμπροτάτου ἐξοχωτάτου καὶ σοφωτάτου αὐθέντου πρώην μεγάλου λογοθέτου τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ ἐξ ἀπορρήτων τῆς κραταιᾶς βασιλείας κυρίου Ἀλεξάνδρου, τοῦ κατὰ πνεῦμα ἀγαπητοῦ υιοῦ τῆς ἡμῶν μετριότητος, συναινούντος δὲ καὶ τοῦ κλήρου παντὸς καὶ πάντων τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν παρευρεθέντων ἐνταῦθα ὁσιωτάτων πνευματικῶν καὶ πατέρων τοῦ αὐτοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Ζωοδόχου Τάφου συνευφημούντων, γενομένης συνοδικῆς σκέψεως περὶ ἐκλογῆς ἀξιολόγου προσώπου ἐκ τῶν ἔδῃ τελούντων ὑπὸ τὸν θρόνον Ἱεροσολύμων, ἔδοξε τῶν λοιπῶν προσέχειν καὶ πολλῷ τῷ μέσῳ ὑπερτερεῖν ὁ ἱερώτατος καὶ σοφολογιώτατος μητροπολίτης Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης κῦρ Χρύσανθος, ἀνὴρ ἐξ ἀπαλῆς ἡλικίας τὸν μονήρη βίον ἀνηρημένος καὶ ἐν κόλποις τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἁγίας ἐκκλησίας ἐντεθραμμένος καὶ διὰ πολλῶν χρόνων ἐνησκημένος πράξει καὶ θεωρίᾳ, καὶ μὴ μόνον τῇ θύραθεν φιλοσοφίᾳ, ἀλλὰ καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς θεοσοφῶ παιδείᾳ κεκοσμημένος, καὶ ἰκανώτατος τοῦτο μὲν τῷ καθ' αὐτὸν βίῳ ὑπογραμμὸς γενέσθαι χριστιανικῆς διαγωγῆς τοῖς ὑπ' αὐτόν, τοῦτο δὲ τῇ τοῦ λόγου σάλπιγγι τρανῶς διακηρῦσαι τὰς Θείας Γραφάς, γενναῖος τὸ φρόνημα, πρᾶος τὸ ἦθος, προσηγῆς τὸν τρόπον, προσέτι διὰ μακροῦ χρόνου ὑπουργήσας τῷ Ζωοδόχῳ Τάφῳ καὶ ὅτε μὲν τῷ ἀοιδίμῳ πατριάρχῃ κῦρ Δοσιθέῳ τῷ καὶ θείῳ αὐτοῦ παρακολουθῶν καὶ

ταῖς ἐκείνου πνευματικαῖς ὑποθήκαις ὑπέχων τὰ ὦτα καὶ διὰ τὸ γῆρας ἀσθενοῦντα νεανικῶς ὑποστηρίζων, ὅτε δὲ τῆς ὁδοιπορίας τοὺς καμάτους εἰς ἑαυτὸν ἀναλαμβάνων καὶ πόνοις ἰδίαις ταῖς ἀνάγκαις τῶν ἀδελφῶν φυγαγωγία εὐρισκόμενος, καὶ ἵνα συλλήβδην εἶπω μετὰ τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς, ἀνεπίληπτος, κόσμιος, διδακτικός, σώφρων, νηφάλιος (Τίτ. 1, γ' 2), πρὸς δὲ καὶ δυνάμενος συμφυλάξει καὶ περιφρουρήσαι τὸν κόσμον καὶ τὴν καλλονὴν τῆς ἐκεῖ ἐκκλησίας, ἔτι δὲ καὶ πάσαις ὑπηρετῆσαι ταῖς χρεῖαις καπὶ τὸ χρεῖττον ἀνορθῶσαι τὰ μετὰ χειρας, καὶ ἐνὶ ἔπει κατὰ πάντα ἄξιος ἀναδέξασθαι ταύτην τὴν προστασίαν. Διὸ καὶ τοῖς παρευρεθεῖσιν ἱερωτάτοις μητροπολίταις, τοῖς ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς καὶ συλλειτουργοῖς, δεδώκαμεν ἄδειαν ψήφους κανονικὰς προβαλέσθαι, κατὰ τὴν ἔκπαιλαι ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν ὧν καὶ τῇ χάριτι τοῦ παναγίου πνεύματος γεγεννημένων, καὶ δῆτα συνευφημούντων καὶ πνευματικῶς συναγαλλιωμένων καὶ τῷ Κυρίῳ αἶνους ἀναφερόντων ἀπάντων, ὁ διαληφθεὶς ἱερώτατος μητροπολίτης κῦρ Χρυσάνθος ἀπὸ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Καισαρείας λόγῳ μεταθέσεως προεβιβάσθη εἰς τὸν ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν τῶν Ἱεροσολύμων θρόνον καὶ κοινῇ ἐκλογῇ καὶ ὁμογνώμονι ψήφῳ ἀποκατέστη γνήσιος αὐτοῦ πατριάρχης. Ἡ δὲ μετριότης ἡμῶν τῇ ἐξ ὕψους χάριτι ταῦτα καλῶς εὐθετήσασα καὶ τοῦδε προγενόηται, ἵνα εἰς ἀνεξίτηλον μνήμην τὸ γεγονός ὁσίως καὶ ἐννόμως ἅπασι παραδηλώσῃ καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον παραπέμψῃ· εὐλογον γὰρ τὰ καλῶς οἰκονομηθέντα καὶ θεαρέστως χωρήσαντα καὶ τελεσθέντα, ἅτε θεσμοῖς ἀρραγέσι τὸ ἐνιαῖον τῆς καθόλου ἐκκλησίας συντηροῦντα, μετὰ καὶ τοῦ τὰ ἀνέκαθεν ὀρισθέντα ἐκάστῳ θρόνῳ προνομία ἀπαρτρέπτως καὶ ἀπαραχαράκτως συμφυλαχθῆναι, εἰς διηνεχὲς ὁμονοίας ἅμα καὶ εὐταξίας ὑπόμνημα, διὰ τοῦ παρόντος συνοδικοῦ σιγγιλλιδόσου γράμματος τοῖς μεθ' ἡμᾶς πᾶσιν ὀρθοδόξοις ἐκτεθεῖσθαι καὶ συνδιατετηρήσθαι, ἡμᾶς δὲ πατρικῶς καὶ φιλοστόργως παροτρῶναι, ὅπως τῷ μακαριωτάτῳ καὶ σοφολογιωτάτῳ πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων κῦρ Χρυσάνθῳ, τῷ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῷ ἡμῖν ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ, τὴν ὀφειλομένην εὐλόγησιν καὶ

εὐπειθειαν καὶ ὑποταγὴν ἀπονέμητε, ὑπέκοντες τῆς μακαριότητος αὐτοῦ τοῖς ἐπιτάγμασι, καὶ τῇ πρὸς αὐτὸν ἀγάπῃ καὶ ὑποκλίσει πρὸς ἀλλήλους διαμιλλώμενοι, ναὶ μὴν καὶ κατὰ πάντα συντρέχοντες καὶ συνεργοῦντες αὐτῷ, καὶ οἱ μὲν ὡς ἀδελφοί, οἱ δὲ ὡς τέκνα πνευματικά τοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ καὶ πατρὸς ὑμῶν ὕλη ψυχῆ περιεχόμενοι, ἵνα ἐν μὲν τῇ ἐπιδημίᾳ ταύτῃ τοῦ προσκαιροῦ βίου ὁ ἀγιώτατος ἐκεῖνος θρόνος ἐν ἡρεμίᾳ καὶ ἀγαλλιᾷσαι διατελῆ καὶ πνευματικαῖς χάρισιν ἀνθῆ καὶ ἡμᾶς εὐφραίνῃ διὰ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐνότητος, ἐν δὲ τῷ μέλλοντι καὶ ἀκηράτῳ αἰῶνι ἅπαντες νοερώς ἐνοποιηθέντες τῷ ἐν τρισὶν ὑποστάσεσιν ἐνιαίῳ Θεῷ τῆς ἀκαταλήκτου μακαριότητος ἀπολαύωμεν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. (Ὁθεν τὸ παρὸν συνοδικὸν σιγγιλιῶδες γράμμα κατεγράφη ἐν τῷ πατριαρχικῷ κώδικι καὶ ἀπαραλλάκτως ἐπεδόθη τῇ αὐτοῦ μακαριότητι, ἵνα κἀν τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις ἱερῷ κώδικι διασωζῆται. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αψζϛ (= 1707), μηνί φεβρουαρίῳ ἡδ. ιε'». — Ἐν τῷ κώδικι τοῦ Κριτίου (σελ. 481 κἄ) ὑπάρχει καὶ γράμμα τοῦ Χρυσάνθου, πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, ὑπερ ἐπιγραφῆν ἔχει τοιαύτην: «Συμφωνία καὶ ἔνωσις εἰς διαλλαγὴν τῶν Ρωμαίων μετὰ τῶν Ἀρμενίων ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς τελεταῖς, κτήμασί τε καὶ γένεσιν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ἐν τῷ κατὰ τὴν Ἱερουσαλήμ Ἁγίῳ Τάφῳ, γενομένη παρὰ τοῦ μακαρίτου Ἱεροσολύμων κῆρ Χρυσάνθου». Τὸ γράμμα τοῦτο, οὐ τὸ πρωτότυπον εἶδον ἐνσφραγιστον καὶ πλήρες ὑπογραφῶν ἐν τῷ Ἱεροσολυμιτικῷ Πατριαρχεῖῳ τῶν Ἀρμενίων ἔτει 1889-φ, ὑπάρχει παντάπασι ἀχρονολόγητον ἐν τῷ κώδικι τοῦ Κριτίου· ἀλλ' ἐπειδὴ στέρομαι τοῦ πρωτοτύπου, παρατίθεμαι νῦν ἐνταῦθα, ὡς ἔχει, τὸ ἐν τῷ κώδικι τοῦ Κριτίου κείμενον, ὑπερ ἐξ ἐμῆς αἰτήσεως ὁ φίλτατός μοι Χρῆστος ὁ Παπῶάννου προθύμως ἀπογραφάμενος ἀπέστειλέ μοι· ἔχει δὲ τοῦτο ὡδε: «Τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ ἱερῷ αὐτοῦ Εὐαγγελίῳ προ τῶν ἄλλων ἀπάντων τὴν εἰς ἀλλήλους ἀγάπην καὶ εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν παραδεδωκότος καὶ διαταξαμένου, καὶ ταύτην τοῖς ἱεροῖς αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις ὡσπερ τι σημεῖον καὶ γνῶρισμα τῆς ἑαυτοῦ διδασκαλίας νομοθετήσαντος ἐν τῷ λέγειν

“ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε πρὸς ἀλλήλους” (Ἰωάν. ιγ', 35), ἐξ ἐναντίας δὲ τὸ μῖσος καὶ τὴν διχονοίαν καὶ τὰ ἐκ τούτου ἀναφερόμενα σκάνδαλα ὡς ἐπιβλαβῆ καὶ οὐλέθρια καὶ μυρίων κακῶν πρόξενα οὐ μόνον ἀπαγορεύσαντος, ἀλλὰ καὶ ἀπειλαῖς μεγάλαις τοὺς αἰτίους ἐκείνων ὑπευθύνους ἀποφηνάμενου — “οὐαὶ γάρ φησι τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται” (Ματθ. ιη', 7)—, εὐδελὸν δῆπουθεν, ὅτι καὶ οἱ διάδοχοι τῆς ἀποστολικῆς ταύτης καὶ θεοδιδάκτου νομοθεσίας καὶ τοὺς ἀποστολικούς ἐκείνους ἀναδεδεγμένοι καὶ πατριαρχικῆ ἀξία σεμνυνόμενοι καὶ ποιμένας ὅλας χριστωνύμου λαοῦ θεόθεν ἐμπειπιστευμένοι τῆς τοιαύτης εἰρήνης φροντίζειν ὀφείλουσι, δι' ἧς τὸ κοινὸν ἀγαθὸν προτανεύεται καὶ τὰ τῶν χριστιανῶν συστήματα ἐν ὁμονοίᾳ διεξάγεται καὶ συνέχεται ἀβλαβῆ, φιλαδέλφως πολιτευόμενα· ὅσα δὲ τὴν εἰρήνην ἀνατρέπει καὶ μῖσος ἐμποιεῖ καὶ σκάνδαλα διεγείρει, ἀφ' ὧν ἀναφέρονται καταθρομαὶ καὶ ζημίαι τὸ κοινὸν τῶν ὀρθοδόξων λυμαινόμεναι, ταῦτα, ὡς οἶόν τε, εὐμεθόδως θεραπεύειν σπουδάζουσι καὶ τρόπους ἐπινοοῦσι μετ' ασφαλείας ποριστικούς τῆς ὀφειλομένης εἰς τὸ ἐξῆς ἀνεπιμέμπτως διασώζεσθαι ὁμονοίας. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς θεῖω ἐλέει λαβόντες τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ εὐρόντες ἐν αὐτῷ διχονοίας τινάς, ἀναφύεσας μεταξὺ τοῦ καθ' ἡμᾶς γένους Ῥωμαίων καὶ τῶν Ἀρμενίων, διὰ τὰς τελοῦμενας ἐν αὐτῷ συνήθεις ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας καὶ διὰ τὴν εἰς τὸν Ἀγιώτατον Τάφον εἴσοδον, ἔτι δὲ καὶ διὰ τὰς ὑποτεταγμένας ἀμφοτέροις τοῖς γένεσι φυλάς καὶ τοὺς ὑπὸ τῆ ἐξουσία αὐτῶν τόπους καὶ δι' ἄλλας εὐσεβεῖς τάξεις, καὶ στοχαζόμενοι τὰ ἐκ τῆς τοιαύτης διχονοίας ἐνδεχόμενα ἐπακολουθῆσαι ἄτοπα καὶ ζημίας ἐκατέρῳ τῶν εἰρημένων ἔθνῶν, καὶ ἐφιέμενοι παντὶ τρόπῳ τὸ τῆς εἰρήνης διασώζειν θεοδιδάκτον χρῆμα, ὡς μαθηταὶ τοῦ εἰρηνάρχου Χριστοῦ συμφωνοῦμεν ἤδη μετὰ τῶν βαρταπέτιδων τῶν Ἀρμενίων τῆς τε Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ παντὸς τοῦ ἔθνους αὐτῶν ἐμβαλεῖν καὶ θεραπεῦσαι τὰ τῆς τοιαύτης διχονοίας καὶ ἔριδος αἴτια, δηλοποιούντες ἐγγράφως τὰς

προτάσεις, καθ' ἃς δύνανται συμβιβασθῆναι ἀλλήλοις εἰρηνικῶς ἐκάτερα τὰ μέρη καὶ ἀνατραπῆναι τὰς δυσχερείαις, ὅσαι ἐμποδῶν γίνονται τῇ ἀγαθῇ ἁρμονίᾳ τε καὶ εἰρήνῃ. — Α-ον. Ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ἀκολουθίαις τὸ τῶν ἡμετέρων Ῥωμαίων γένος ὀφείλει ἔχειν ὅλα τὰ συνήθη πρωτεῖα κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐπικρατήσασαν συνήθειαν, μάλιστα δ' ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, ἐν ᾗ εἰσερχομένου εἰς τὸν Ἁγιώτατον Τάφον τοῦ τε πατριάρχου τῶν Ῥωμαίων καὶ τοῦ βαρταμπέτου τῶν Ἀρμενίων, ἢ τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν, ἐπὶ τῇ λιτανίᾳ καὶ τελετῇ τοῦ Ἁγίου Φωτός, αἰ προηγείται καὶ ἔχει τὰ πρωτεῖα τῆς εἰσόδου ὁ τῶν Ῥωμαίων πατριάρχης, ἢ ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ· μετ' ὃν ἀμέσως εἰσέρχεται ὁ βαρταμπέτης τῶν Ἀρμενίων, ἢ ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ. — Β-ον. Ἐπειδὴ τὸ μὲν ἔθνος τῶν Συριανῶν πρὸ μερικῶν χρόνων ἔμεινε καὶ εὐρέθη ὑποτεταγμένον τοῖς Ἀρμενίοις, ἔχει καὶ εἰς τὸ ἐξῆς εὐρίσκεισθαι καὶ μένειν ἐν τῷ αὐτῷ τῆς ὑποταγῆς τρόπῳ· τὰ δὲ ἄλλα δύο ἔθνη, οἱ Χαμπέσιοι καὶ οἱ Κόπται, ἐπειδὴ πρὸ χρόνων ἐκατὸν διετέλεσαν μένοντες εἰς διωρισμένον ὑποταγῆς τρόπον, ὀφείλουσι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς διατελεῖν καὶ εὐρίσκεισθαι ὑπὸ τὸν αὐτὸν τῆς ὑποταγῆς τρόπον καὶ ὑποτάσσεσθαι ἐκαίνοις, οἷς τις προ ἐκατὸν χρόνων διετέλεσαν ὑποτασσόμενοι. — Γ-ον. Διὰ τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ μεγάλου καὶ διὰ τοὺς ἄλλους ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ τόπους, ὅς τε αὐτῶν ἔχουσιν ἐν τῇ χρήσει αὐτῶν οἱ Ἀρμένιοι καὶ ἐξουσιάζουσιν αὐτῶν, δηλοποιεῖ τὸ γένος τῶν Ῥωμαίων μηδεμίαν ἀγωγὴν κινήσαι, ἕως οὗ φυλάττεται παρὰ τῶν Ἀρμενίων ἡ συμφωνηθεῖσα εἰρηνικὴ ἁρμονία. — Καὶ ταῦτα μὲν εἰσι τὰ δηλωθέντα τῆς εἰρηνικῆς συμφωνίας κεφάλαια, εἰς συστασιν μιᾶς τελείας εἰρήνης καὶ ἀνατροπῆς τῆς διχονοίας καὶ τῶν γεγενημένων σκανδάλων, μεσολαβοῦντος εἰς τοῦτο καὶ τοῦ ἐξοχωτάτου πρέσβεως τῆς Γαλλίας, τοῦ ὄντος εἰς τὴν ὑπερτάτην Ὀθωμανικὴν Πόρταν καὶ λέγοντος, ὅτι ἐκ τῶν ἡμετέρων διενέξεων καὶ διαφορῶν ζημιούται καὶ τὸ Φράγκικον ἔθνος, ἀνάγκης οὖσης φυλάττεσθαι ἐν ταῖς ὁύσεσι καὶ τῆς τῶν τριῶν ἐθνῶν ὁμονοίας· ὧν εἰς ἀσφάλειαν ἐδόθη καὶ τὸ παρὸν συμφωνητικὸν γράμμα, ὅπερ

ὕπογραφομένον παρ' ἡμῶν τῶν δύο πατριαρχῶν, τοῦ τε Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων, καὶ παρ' ἐτέρων προϊσταμένων τοῦ ἡμετέρου γένους ἐνόρκως καὶ ἐνωμότως, ἐπὶ τῷ μένειν ἀνεξάλειπτον καὶ ἀμετάθετον, ὀφείλει ὑπογραφῆναι ἀμοιβαῶν, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ παρὰ τῶν βαρταπέτιδων τῶν Ἀρμενίων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς προϊσταμένων τοῦ ἔθνους. Προσδιορίζομεθα δὲ τελευταῖον καὶ τοῦτο, ὡς ἢ ἐν τῷ παρόντι γράμματι συμφωνία καὶ τὰ ἐμπεριεχόμενα αὐτῷ χάριν εἰρήνης καὶ ἁρμονίας ἐγένετο, ἀφωρώσης εἰς κοινὴν τοῦ γένους ὠφέλειαν, οὐ μὴν δὲ ἀποβλέπει εἰς ζημίαν ἡντιναοῦν καὶ βλάβην καὶ ἐνόχλησιν ἢ τοῦ ἐνός ἢ τοῦ ἐτέρου μέρους· εἰ γὰρ τοιοῦτόν τι συμβαίῃ ὀχληρὸν καὶ ἐπιζήμιον, γενήσεται πάντως ἀρχὴ τοῦ διαλυθῆναι τὴν συμφωνίαν ταύτην».

Σελ. 109, γρ. 8. Ὁ τόμος οὗτος τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Μιχαὴλ ἦν ἤδη κατακεχωρισμένος ἐν τῷ 7-ῳ τετραδίῳ τούτου τοῦ βιβλίου ἔτει 1894-ῳ, καὶ μηνί σεπτεμβρίῳ τοῦ 1895-ου ἔτους διενεμήθη τὸ 3-ον τεῦχος τοῦ II-ου τόμου τῶν Βυζαντινῶν Χρονικῶν, ἐν ᾧ ὁ πολυσεβάστος μοι καθηγητὴς Ἀλέξιος ὁ Παύλωφ κατεχώρισε τὸν αὐτὸν τόμον ἐς ἑτέρον κώδικος, ἐν τῇ Μοσχοβιτικῇ Συνοδικῇ βιβλιοθήκῃ πεφυλαγμένου. Ὁ κώδις οὗτος ἔχει γραφὰς τινὰς οὐ συμφωνούσας ταῖς οὓς ἐγὼ κώδιζιν εἶχον ὑπ' ὄψει τούτων δ' ὅμως αἱ πλείους εἰσὶν ἡμαρτημέναι, οἷον 109, 20 Παρίου] Παρείου — 26 ἀναγκαῖος] ἀναγκαῖως — 110, 14 τίς] τί — 20 διατιθέμεθα] διατιθέμενα — 111, 2, 10. 112, 12 κῶριν] κῶρ — 111, 18 μοναχικήν] μοναχιστήν — 23 παρελθῆ] παρελθοί — 28 μητρὸς] μητρι — 30 οὐκ] ἢ οὐκ — 112, 20 καθά] καθώς. Ἔχει δ' ὁ Μοσχοβιτικὸς κώδις καὶ τινὰς ἐλλείψεις· οἷον ἐλλεῖπει αὐτῷ τὸ 111 13 αὐτόν, τὸ ἐν σελ. 112 10 καὶ τὸ θέλημα καὶ τὸ πρόσταγμα, καὶ τὰ αὐτόθι 20/21 ἢ περὶ ἑτέρας θυγατρὸς τῆς βασιλείας σου, ἐὰν περὶ εἰστί σοι. Ἐπὶ πλέον παρεμβάλλει ἐν τῇ σελ. 112 17 τὸ περιττὸν ταύτης· τὸ δ' ἐν σελ. 109 9 Θεοδούλου ὁ Μοσχοβιτικὸς κώδις ἐθέλει εἶναι Θεοδώρου. Τὸ δ' οὕτως, ὑπερ εἰκαστικῶς ἐν 110 10 προσέθηκα (ἐλλεῖπει γὰρ τοῦτο τῷ Καίρειῳ κώδικι καὶ

τῷ τῆς μονῆς Κοσινίτζης) ὁ Μοσχοβιτικὸς ἔχει πρὸ τοῦ ταυτ' διορθοῖ μέντοι τὴν ἐμὴν ἐκδοσιν ὁ κώδιξ οὗτος κατὰ τοῦτο, ὅτι τό τε ἐν τῇ σελ. 110 ε προσταθειμένον ὡς καὶ τὸ αὐτόθι στίχ. 7 προσταθειμένον ὡσαύτως ἄρθρον ὁ περιττῶς ἐτέθη.

Σελ. 130 - 148. Ὁ βίος οὗτος Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου τετυπωμένος ἔην ἔτει 1894-ω διὰ τοῦ 8-ου, τοῦ 9-ου καὶ τοῦ 10-ου τετραδίου τούτου τοῦ τόμου· τῷ δ' αὐτῷ ἔτει, τῆς ἡμετέρας ταυτησὶ τυπώσεως πεπεραιωμένης οὖσης, ἐνεφανίσθη βιβλίον τοῦ καθηγητοῦ H. Usener, ὕπερ ἐπιγέγραπται Acta martyris Anastasii Persae. Bonn 1894. Ἐν τούτῳ μὲν οὖν τῷ βιβλίῳ (σ. 1 - 12) περιέχεται «βίος καὶ μαρτύριον Ἀναστασίου μοναχοῦ μονῆς τοῦ ἐν ἀγίοις ἀββᾶ Ἀναστασίου», κατὰ τὸ κείμενον δύο κωδικῶν τῆς ἐν Βερολίῳ βιβλιοθήκης, ὕπερ ἐστὶν αὐτὸ τοῦτο τὸ ἡμέτερον, τὸ ἐκ παλαιοῦ κώδικος τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχικῆς συλλογῆς εἰλημμένον· ἐστὶ μὲντοι τὸ βερολίγιον κείμενον ἐν πολλοῖς ἡμαρτημένον καὶ λέξεων ἑλλιπὲς οὐκ ὀλίγων, ὡς ἀπέδειξέ μοι τούτου τε χάκεινου ἢ συμπαραβολή· ὅσα δὲ διορθώσεως αἰτιά ἐστὶν ἐν τῷ Ἱεροσολυμιτικῷ κώδικι, τάδ' ἐστὶ: 131, 21 (ὡς) υἱόν.—132, 16 θέλων] θέλειν.—133, 8 εἰσελθεῖν εἰς τὸ διακονικόν, προσέπεσεν κτλ.—135, 7 τί] τίς.—140, 1 εἰπεῖν αὐτόν] ἐπ' αὐτῶν.—143, 17 [πεισθῆναι] μὴ ἐλόμενος.—143, 20 ταῖς ἀπειλαῖς] τὰς ἀπειλάς.—146, 1 ὑπεριδόντες] ὑπερείδοντες.—146, 5 τῶν υἱῶν.—146, 9 ὄντα] ὄστᾶ.

Σελ. 130, γρ. 16 - 28. [Ὡς δὲ ἐπλεόνασεν --- βαπτίσματος] Τὸ τεμάχιον τοῦτο ἐγίνωσκεν ἡ ἑβδόμη οἰκουμένη συνόδος. "Ὁρα Conciliorum τ. XIX, σ. 227-228. Ὁ τῶν πρακτικῶν αὐτῆς κώδιξ ἐμφανίζει ταῦτα 20 ὑπερετίθετο] ὑπερετίθετο αὐτό.— 22 τὸ] ἑλλείπει τοῖς συνοδικαῖς πρακτικοῖς.— 24 ἐπαχθί. αὐτοῖς π. τ. τυράνων] τὰς παρὰ τῶν τυράνων ἐπαχθεΐσας.

ΠΙΝΑΞ ΚΥΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

- Ἄαρών, ἀδελφὸς τοῦ προφήτου Μωϋσέως.—198.
- Ἄασης, οὗ υἱὸς Ἄλεβις, Θεοδοσίτης 1715.—24.
- Ἄβαντάλλας ἢ Ἄβαντάλας: Σιέχ-Ἄβαντάλλας.
- Ἄβάς, υἱὸς Ἀμπτεμουζαλίβ 623.—403.
- Ἄβάς, οὗ υἱὸς Ἀζιβίρ.—403.
- Ἄβάς, οὗ υἱὸς Φαζέρ.—403.
- Ἄβάτ, οὗ υἱὸς Σαάτ.—403.
- Ἄβατ-ἤμπιν-Ἄβαντάλλα, σέχης 1719-1720.—30, 31.
- Ἄβδεναγώ.—258.
- Ἄβειρών.—198.
- Ἄβεντάλας: Σιέχ-Ἄβαντάλλας.
- Ἄβητινακὰ καθιδρόματα ἐν Ἱεροσολύμοις.—495.
- Ἄβητινοὶ μοναχοὶ καὶ προσκυνηταὶ ἐν Ἱεροσολύμοις.—461, 495, 496, 498, 499, 505, 506.
- Ἄβιδ, οὗ υἱὸς Χατμέρ.—403.
- Ἄβιλ υἱὸς Μασήν 623.—403.
- Ἄβιδ, οὗ υἱὸς Μπουχανφέ.—403.
- Ἄβραάμ ἢ Ἄβραάμ ὁ προπάτωρ.—153, 158, 261, 264, 319. Μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι τούτου ἐν Ἱερουσαλήμ.—419, 468.
- Ἄβραάμ-Σείρι=Χεβρών.—30.
- Ἄβρααμίτα=Χεβρωνῖται.—19, 30.
- Ἄβράμιος, πατριάρχης Ἱεροσολύμων 1775, 1785.—57, 460.
- Ἄβράμιος, μητροπολίτης Καισαρείας τῆς ἐν Παλαιστίνῃ, εἶτα δὲ πατριάρχης.—58, 497.
- Ἄγαθόπολις.—93, 97.
- Ἄγαθόπους ὁ ἅγιος μάρτυς.—226.
- Ἄγάθων, μοναχὸς ἕσιος ἐν Βιθυνία.—370.
- Ἄγαπητὸς ἀρχιερεὺς Λοπαδίου 1226.—114.
- Ἄγαπίου τοῦ ἁγίου προάστειον, ὑπερ ἧν μετόχιον τῆς μονῆς τῶν Ἀγαύρου.—380.
- Ἄγαρ.—362, 363.
- Ἄγαρηνοί.—272, 317, 361, 382.
- Ἄγαύρου (τῶν) μονή.—367, 376.
- Ἄγγελοι.—177, 188, 215, 222, 254, 267, 275, 276, 277,

- 278, 283, 286, 300, 301, 329, 354, 355, 404.
- Ἄγγελος Κομνηνός: Θεόδωρος.
- Ἄγγλία.—74.
- Ἄγια Ἀνάστασις: ναὸς ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλήμ.—131. Ὅρα καὶ τὸ Ἀνάστασις.
- Ἄγια Βηθλεέμ.—29. Ὅρα καὶ τὸ Βηθλεέμ.
- Ἄγια Ευφημία, ναὸς ἐν Καισαρείᾳ Παλαιστίνης.—134.
- Ἄγια Πόλις=Ἱερουσαλήμ.—36, 131, 147, 167, 182, 514, 527. Ἄγια τοῦ Θεοῦ Πόλις.—29.
- Ἄγια Πόρτα, ἡ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.—453, 511.
- Ἀγιάσης ἢ Ἀιάσης Βηθλεεμίτης, οὐ υἱὸς Γεώργιος.—26, 27, 30.
- Ἄγιοι Τόποι.—279, 355, 401, 441, 442.
- Ἄγιον Κουβούκλιον.—453.
- Ἄγιον Πάσχα.—285.
- Ἄγιον Σπήλαιον, τὸ ἐν Βηθλεέμ.—38, 504.
- Ἄγιον Φῶς.—407, 432, 451, 452, 453, 498, 499, 500.
- Ἀγιοπολίτης.—273, 286.
- Ἄγιος τῶν Ἄγιων.—258.
- Ἄγιος Γεώργιος ὁ ἐν τῷ Πιτζαλιᾷ.—416.
- Ἄγιος Γεώργιος ὁ ἐν Γαλατζίῳ.—63.
- Ἄγιος Ἰλίας ὁ παρὰ τὴν Ἱερουσαλήμ.—15, 20, 21, 29.
- Ἄγιος Κωνσταντῖνος: ναὸς ἐν τῷ Πατριαρχείῳ τῆς Ἱερουσαλήμ.—59.
- Ἄγιος Σάββας: λαύρα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.—16, 22, 23, 32, 37, 42, 434, 435, 464.
- Ἄγιος Σάββας: μοναστήριον ἐν Μολδοβλαχίᾳ.—63.
- Ἄγιοσαβίται.—473, 474, 513-4.
- Ἄγιος Τάφος.—13, 34, 44, 49, 53, 57, 64, 65, 286, 404, 409, 431, 443, 451, 481, 534.
- Ἄγιοταφίται.—15, 54, 65, 440, 451, 457, 458, 459, 460, 460, 463, 464, 466, 467, 469, 474, 476, 477, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 489, 491, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 516, 527.
- Ἀγιοταφικὰ μοναστήρια.—466.
- Ἀγιοταφικὰ ὑπομνήματα.—15.
- Ἀγιοταφικὴ Ἀδελφότης.—39, 487.
- Ἄγιων Θεοδώρων ναὸς ἐν Ἀτταλείᾳ.—64.
- Ἄγιων Μαρτύρων πόλις.—170.
- Ἀγιώτατος Τάφος.—535, 536.
- Ἄγκυρα.—92, 117, 483, 515.
- Ἀγγιάλος.—93, 95, 97, 104, 109.
- Ἀδὰμ ὁ πρῶτος ἄνθρωπος.—152, 184, 346.
- Ἀδὰμ, ἐπίσκοπος Κασσανδρείας.—114.
- Ἀδὰμ Ζερνικάβιος ἢ Ζοιρνικάβιος.—72, 73.
- Ἀδὰμ, Ἀγιοταφίτης 1697.—53.

- Ἄδελφότης τῶν Ἀγιοταφιτῶν.—
40, 41, 42, 440, 467, 487,
"Ορα καὶ τὸ Ἀγιοταφίται.
- Ἄδελφότης τῶν Ῥωμαίων=Ἀγιο-
ταφιτῶν.—406.
- Ἄδης.—126, 198, 206, 209,
215, 232, 276, 278, 282,
293, 360.
- Ἄδριανούπολις.—53, 80, 93,
95, 96, 103, 106, 422.
- Ἄδριας.—364.
- Ἄζαρ ὁ τοῦ Ἡμπράημ, ἱερεὺς
ὀρθόδοξος Βηθλεεμίτης 1733.
—36.
- Ἄζαρίας, ἀρχιμανδρίτης Ἀγιοτα-
φίτης 1755.—47.
- Ἄζιβιρ ὁ τοῦ Ἀβὰς 623.—403.
- Ἄζιζ α', σουλτάνος τῆς Τουρ-
κίας.—490, 509, 512.
- Ἄζλοῦν, κόμη ἐν Παλαιστί-
νῃ.—491.
- Ἄζωτος.—203.
- Ἄθανάσιος, πατριάρχης Ἱεροσο-
λύμων 1330.—441.
- Ἄθανάσιος ἕτερος, πατριάρχης
Ἱεροσολύμων 1841.—105.
- Ἄθανάσιος, πατριάρχης Ἀντιο-
χείας XVIII.—77, 532.
- Ἄθανάσιος ὁ ἀπὸ γένους Ζαβεριώ-
των ἐν Χαλδία.—54, 55.
- Ἄθανάσιος ἱερεὺς, σακελλάριος
τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Χαλδίας
1744, 1749.—55, 57.
- Ἄθανάσιος Κομνηνὸς ἐξ οἰκίας
Φανέλη ἐν Πάτμῳ, ἱατρός
1827.—58.
- Ἄθανάσιος (Σαρασίτης).—57.
- Ἄθανάσιος χατζή-Πέτρου ἐν Χαλ-
δία 1749.—55.
- Ἄθῆναι.—74, 92, 96, 103.
- Ἄθηναϊκαὶ τριήρεις.—199.
- Ἄθηνογένης ὁ ἅγιος μάρτυς.—
252-257.
- Ἄθόρα.—360.
- Αἶγινα.—104.
- Αἶγυπτιακὴ καρυναία αἰθάλη.—
158.
- Αἰγύπτιοι.—259, 281, 495.
- Αἶγυπτος.—8, 72, 280, 283,
299, 306, 334, 339, 431,
441, 442.
- Ἄϊδαο πῦλαι.—208.
- Αἰθίοψ.—387.
- Αἰκατερίνης τῆς ἁγίας μοναστή-
ριον ἐπὶ τοῦ Σινα ὄρους.—468.
- Αἰκατερίνη Φανέλη, Πατμία
1827.—58.
- Αἰκατερίνη (Βαρβάκη).—58.
- Αἶνος ἡ πόλις.—89, 93, 95, 106.
- Αἶσας Μπούλας Βηθλεεμίτης
1700.—17.
- Ἄϊτης Σεϊριώτης, οὗ υἱὸς Μαχ-
μούτης.—30, 31.
- Ἀκάκιος ἀρχιεπίσκοπος Μεσημ-
βρίας 1624, 1639.—97, 104.
- Ἀκεφάλων κακοφροσύνη.—166.
- Ἀκκαρών.—203.
- Ἄλαι-μπεης Ἀπτάλας, Ἱεροσο-
λυμίτης 1732.—35.
- Ἄλανία.—107, 114.
- Ἄλεβῆς Χτέμης.—32.
- Ἄλεβις ἤμπιν Ἀάσης 1715.—24

- Ἄλεβης, οὗ υἱὸς Μούσας.—33.
Ἄλεβης, οὗ υἱὸς Ναστράλας.—24.
Ἄλεβης Μπετζαλιώτης.—27, 28, 523.
Ἄλεβης υἱὸς Ἄλῃ, ἐκ τῆς ἀραβικῆς φυλῆς Χεηρέτ ἢ Σεηράτ 1723.—32.
Ἄλεγιάν: Σιεχ-Ἄλεγιάν.
Ἄλεμῆς, Ἄλεμῆδες· οικογένεια μουσουλμάνων Ἱεροσολομιτῶν.—33, 34, 466, 506.
Ἄλεξάνδρα Βαρβάκη.—58.
Ἄλεξάνδρεια.—92, 93, 94, 100, 339, 529.
Ἄλεξανδρέων πρόεδρος.—334.
Ἄλέξανδρος ὁ Καλός, βσεβόδας.—63.
Ἄλέξανδρος Μαυροκορδάτος ὁ ἐξ ἀπορρήτων.—528, 532.
Ἄλεξιακὰ Κατηγοριμενεῖα.—106, 107, 109.
Ἄλέξιος, αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων 1171.—111, 112.
Ἄλῃς υἱὸς Ἀμπιταλίπ 623.—403.
Ἄλῃς σέχης 1595.—471.
Ἄλῃς Ἀτμάνης Ἀπτηλχάπ, υἱὸς Ῥαμαντάν 1732.—35.
Ἄλῃς-Ἀχμέτ-Μούσας, φεουδάρχης τῆς κώμης Πεϊτίν 1776.—494.
Ἄλῃς Γιαχγιάς, φεουδάρχης τῆς κώμης Σάανα-ἐλ-Βατίχ 1814.—494.
Ἄλῃς Κόκκινος, Βηθλεεμίτης 1721.—30, 31.
Ἄλῃς Μαλγιώτης 1720.—28.
Ἄλῃς Μουχάμετ Τζοραίτης 1720.—28.
Ἄλῃς Ντέρης 1701.—18.
Ἄλῃς Χαληλῆς.—27.
Ἄλῃς Καφήφης Μπειτητζαλῃς 1732.—35.
Ἄλῃς Χουρέχ ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Χεηρέτ ἢ Σεηράτ.—32.
Ἄλῃς Χουσεῖνη Χαληλῆς 1720.—27.
Ἄλῃς ἤμπην-Χουσέν ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Ναβᾶ 1720.—28.
Ἄλοὺλ (Βηθλεεμίτης).—29, 30.
Ἄλώνιον· τόπος ἐν Κρήτῃ.—233, 236.
Ἀμάσεια.—90, 95, 103, 165, 355, 495.
Ἀμβακούμ ὁ προσφύτης.—360.
Ἀμβρόσιος, μητροπολίτης Βηθλεέμ 1730.—60, 61.
Ἀρετουλάς, διδάσκαλος τῶν διδασκάλων=σεῖχουλισλάμης ἐν Κωνσταντινουπόλει 1731.—408.
Ἀμίδης διοικήσις.—515.
Ἄμαρας Σεῖριώτης, οὗ υἱὸς Σαλμάν.—30, 31.
Ἄμμάρ Ντοραίτης, οὗ υἱὸς Ἀχμέτ.—24.
Ἄμερ ἤμπην-Φάατ 1715.—24.
Ἄμερ υἱὸς τοῦ σιεχ-Φάτε Χτέμη 1723.—32. Ὁ αὐτὸς ἐν σελίδι 33 υἱὸς Φάετ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰχτέμηδων.
Ἄμιδα.—482.
Ἄμμουὺν ὁ Νιτριώτης.—180.

- Ἄμόριον [sic]. — 382.
- Ἄμοῦδ: Δερ-Ἄμοῦδ.
- Ἄμπαρχάμης Πεζαλιώτης 1704. — 21.
- Ἄμπέιτ ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ, οὗ υἱὸς Ἄμπτάλας. — 28.
- Ἄμπειτ-Ἀνάη, κόμη ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. — 34.
- Ἄμπέιτ Ἱεροσολυμίτης, οὗ υἱὸς Ῥετζέπ καὶ Ἰσας. — 24.
- Ἄμπιταλίπ, οὗ υἱὸς Ἀλῆς. — 403.
- Ἄμποκααφέ, οὗ υἱὸς Ἄμπομπέμιρ. — 403.
- Ἄμπομπέκζ, οὗ υἱὸς Ἄμπουντελντάρ. — 403.
- Ἄμπομπέμιρ ὁ τοῦ Ἄμποκααφέ 623. — 403.
- Ἄμπουγάσης Φιλιππιώτης, ἐκ τῆς φυλῆς Χασανλῆ 1721. — 30, 31.
- Ἄμπουγὸς ἐξ Ἐμμαοῦς 1730. — 33.
- Ἄμπουλεμὸν ἐκ τῆς φυλῆς Τζέρμη 1732. — 35.
- Ἄμπουλχαμέτης ὁ τοῦ Ἀχμέτη Γρέητ ἢ Γρέιπ, ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ 1718. — 27.
- Ἄμπουντελντάρ ὁ τοῦ Ἄμπομπέκζ 623. — 403.
- Ἄμπουραίας ἢ Ἄμποῦ-Ῥαίας: Χαμετάν ἢ Χαμτάνης, Σάλεμ, Σαλάμης.
- Ἄμπουραίας Ταμαρίτης. — 17, 19, 21.
- Ἄμπουτταϊοῦν γενεά. — 27.
- Ἄμποῦ-Φέλεχ, γενεά Βηθλεεμιτῶν χριστιανῶν λατίνων. — 25.
- Ἄμπτάλα γενεὰ Θεοδοσιτῶν. — 24.
- Ἄμπτάλας ἤμπιν-Ζώλ, Ἱεροσολυμίτης 1715. — 24.
- Ἄμπτάλας Μαλγιώτης. — 16.
- Ἄμπτάλας ὁ τοῦ Ἄμπέιτ, ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ 1720. — 28.
- Ἄμπτεμουζαλίβ, οὗ υἱὸς Ἀβάς. — 403.
- Ἄμπτηραχμάνης Καλελῆς ὁ Κοψαχειλῆς 1704. — 21.
- Ἄμπτηρομπᾶς Ἀβρααμίτης = ἐκ Χεβρώνος 1704. — 19.
- Ἄμπιλαζιμ ὁ τοῦ Χασάν 623. — 403.
- Ἄμπτουλάλας Ἀλεμῆς, σέχης 1730. — 33.
- Ἄμπτουλάχ, οὗ υἱὸς Μωάμεθ ὁ τῶν Μουσουλμάνων προφήτης. — 401.
- Ἄμπτουλάχ ὁ τοῦ Ὠμερ 623. — 403.
- Ἄμπτουλάχ ὁ τοῦ Μεσοῦτ 623. — 403.
- Ἄμῶς ὁ προφήτης. — 194, 203, 216.
- Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου μοναστήριον ἐν Μολδοβλαχίᾳ, τὸ Γαλατᾶς ὀνομαζόμενον. — 63.
- Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ προσκύνημα ἐν τῷ ὄρει τῶν Ἐλαιῶν. — 506.
- Ἀνανίας, ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ. — 68, 69, 70, 71.
- Ἀνανίας, μητροπολίτης Καισαρείας Παλαιστίνης 1755. — 46.
- Ἀνανίας, ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας τῆς Παλαιστίνης 1766. — 61, 62.

- Ἄναστασις: Ἄναστασιος Βηθλεεμίτης.
- Ἄναστασίας τῆς ἁγίας οἶκος ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 260, 261, 262, 263, 264, 265, 269.
- Ἄνάστασις τοῦ Χριστοῦ· κανὼν ἄσματικὸς Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ πρὸς αὐτήν. — 349.
- Ἄναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ναὸς ἐν Ἱεροσολύμοις. — 11, 274, 442, 443, 444, 448, 449, 450, 451, 452, 455, 456, 460, 461, 499, 500, 501, 502, 504. Ὅρα καὶ τὸ Ἅγιος Τάφος καὶ τὸ Καμαρές.
- Ἄναστάσιος (ὁ Δίκυρος). — 329.
- Ἄναστάσιος ἄββας· μοναστήριον αὐτοῦ «ὡς ἀπὸ τεσσάρων σημείων τῆς Ἁγίας Πόλεως διακείμενον». — 131, 147.
- Ἄναστάσιος ὁ Πέρσης. — 126 - 148, 538.
- Ἄναστάσιος ὁ τοῦ Ἰσα, Βηθλεεμίτης 1704. — 19.
- Ἀνατολή. — 130, 165, 168, 408.
- Ἀνατολικὰ στιχηρά. — 290.
- Ἀνδρέας (Βαρβάκης). — 58.
- Ἀνδρόνικος, πρωτεύδικος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας 1689. — 72.
- Ἄνδρος. — 527.
- Ἄνθιμος, ἱερομόναχος Ἁγιοταφίτης 1791. — 460.
- Ἄνθιμος Ἀδριανουπόλεως 1620. 93, 95.
- Ἄνθιμος Διδυμοτείχου 1620 — 1624. — 93, 96.
- Ἄνθιμος Ἐπιφανείας, εἶτα πατριάρχης Ἀντιοχείας. — 83.
- Ἄνθιμος Ἱεροσολύμων 1789, 1790. — 62, 497.
- Ἄνθιμος Κορίνθου 1620. — 93.
- Ἄνθιμος Κοζάνου 1639. — 103.
- Ἄνθιμος Μεσημβρίας 1759. — 80.
- Ἄνθιμος Συνοδοπόλεως, εἶτα πατριάρχης Ἱεροσολύμων 1775. — 57.
- Ἄννα Βαρβάκη (τρις). — 58.
- Ἄννας, ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων. — 415.
- Ἀντιόχεια. — 58, 76, 77, 78, 83, 87, 92, 287, 338, 529, 532.
- Ἀντιοχέων ἐκκλησία. — 77, 84.
- Ἀντίφιλος Ἄραψ. — 333, 334.
- Ἀντίχριστος. — 168.
- Ἀντώνιος ὁ μέγας ὄσιος. — 180.
- Ἀντώνιος ὄσιος ὁ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ τῆς Βιδυνίας. — 370.
- Ἀντώνιος, Δρόστιας μητροπολίτης 1639. — 104.
- Ἀντώνιος Καυλέας, πατριάρχης οἰκουμενικός. — 250.
- Ἀντώνιος τις Ἱεροσολυμίτης. — 494.
- Ἄουδα ἢ Ἄουτε Ντέρης Βηθλεεμίτης 1701-1715. — 18, 25.
- Ἄουτε Βηθλεεμίτου γενεὰ ἐκ τῶν Ἄσπρων καλουμένων μουσουλμάνων Ἀράβων. — 29.
- Ἄουτεν ἐκ Μάλχας. — 27, 28.
- Ἄούτης ἐκ Μάλχας. — 26.
- Ἀπάμεια ἢ ἐν Βιδυνία. — 107, 214.

- Ἄπασιγιέ-Χουλεφάι.—440.
- Ἄπτάλλας, κριτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ 1757.—448.
- Ἄπδουραχιμ μουλλάς, κριτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ 1535.—443.
- Ἄπδουραχμάν, κριτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ 1560-1561.—445.
- Ἄπδουρραχμάν Σείδ, μουτεβελῆς τῆς μονῆς Καταμόνας 1737.—470.
- Ἄπιπέκερ: Τέκιζ-Ἰλδίν.
- Ἄποκαθήλωσις ἡ ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως.—13, 405, 410, 441.
- Ἄποσχιστῶν κακοδιδασκαλία. — 176.
- Ἄπουσβέητ ὁ ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Ἀράβων Χεηρέτ ἢ Σεηράτ.—32.
- Ἄποῦ-Χουμέτε: Χάννας.
- Ἄπρίνγιος Ῥωμαῖος.—235.
- Ἄπτάλας: Ἀλαίμπης.
- Ἄπτάλας Ἀλεμῆς, σέχης 1730.—34.
- Ἄπτάλας ἤμπιν-Ζάητ 1715.—24.
- Ἄπτάλας Μαγριπλῆς, μπελούκμπασης ἐν Ἱερουσαλήμ 1730.—34.
- Ἄπτάλας υἱὸς Χασάν, Θεοδοσίτης 1715.—22.
- Ἄπτάλας υἱὸς Μιχαήλ ἱερέως ἐκ τῆς κόμης Πετζάλλας 1733.—456.
- Ἄπτηλγάνημ Ἀλεμῆς, σέχης 1730.—34.
- Ἄπτηλμάν Σαφατλῆς 1732.—35.
- Ἄπτηλχάπ: Ἀλῆς Ἀτμάνης.
- Ἄπτούλ: Σείδ.
- Ἄπτούλ Τζεβάτ 1676.—484.
- Ἄπτούλάχ, οὐ υἱὸς Ταλάπ.—403.
- Ἄπτούλλας τις ἐκ Δαμασκοῦ 1672.—487.
- Ἄραβες, Ἄραψ.—333, 339, 350, 448, 456, 459, 474.
- Ἄραβες-Φράγχοι.—449.
- Ἄραβες Χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι.—41, 45, 46.
- Ἄραβία.—77, 78, 150, 181.
- Ἄραβικὰ ὀσπήτια.—41.
- Ἄραβικὴ συνήθεια.—30.
- Ἄραβικοὶ λύκοι.—162.
- Ἄράπιδων Χεηρέτ ἢ Σεηράτ φυλῆ.—32.
- Ἄράπικη κρίσις.—25.
- Ἄραπόπουλα.—46.
- Ἄργυρούπολις.—482.
- Ἄρειανοί.—261, 264.
- Ἄρειος ὁ αἰρεσιάρχης.—260, 263.
- Ἄριμάθαια.—10.
- Ἄριστόβουλος, πρέσβυς ἐν Περσία.—156, 169, 353.
- Ἄρκλᾶς: Ἰωάννης.
- Ἄρμαθέμ.—369.
- Ἄρμένιοι.—148, 196, 199, 205, 374, 408, 409, 410, 413, 414, 416, 417, 418, 431, 432, 433, 443, 454, 455, 466, 498, 499, 500, 502, 504, 505, 506, 507, 508.
- Ἄρσένιος, Μηδείας μητροπολίτης 1620.—93.
- Ἄρσένιος, Σκυθοπόλεως ἀρχιεπίσκοπος καὶ πατριαρχικὸς ἐπίτροπος ἐν Ἱερουσαλήμ 1790.—62.

- Ἄρτα.—96, 124, 125.
 Ἀρχαγγέλων μοναστήριον ἐν Ἱε-
 ρουσαλήμ.—461, 462, 468.
 Ἀρχιπέλαγος.—437, 438.
 Ἀσαλῖε, τέκνον τινὸς Σουλεϊμάν
 1676.—484.
 Ἀσὴρ ναύκληρος.—272.
 Ἄσῃς Μαλχιώτης ἤμπην-Σα-
 χάν 1698.—15, 16.
 Ἄσῃς Θεοδοσίτης, οὗ υἱὸς Να-
 στράλας.—22.
 Ἄσῃς Θεοδοσίτης, οὗ υἱὸς Τερ-
 βήσης.—22.
 Ἄσῃς χωρίον ἐν Παλαιστίνῃ.—37.
 Ἀσία.—72, 117.
 Ἀσκάλων.—203.
 Ἄσπρη Θάλασσα=Μεσόγειος.—
 515.
 Ἄσπαρος μέρος.—251.
 Ἄσπροι-Τούρκοι (= Ἄραβες
 Μουσουλμάνοι) ἐν Βηθλεέμ.—
 18, 25, 29.
 Ἄσπρομέρας: Μακάριος.
 Ἀσσύριοι.—203, 306.
 Ἀτάγια Βηθλεεμίτης 1700.—17.
 Ἀταίας Βηθλεεμίτης Τούρκος, οὗ
 υἱὸς Ἀτίε.—15.
 Ἄτζιρας Μπετζαλιώτης.—27.
 Ἀτζιλόν: Τζέπελ.
 Ἀτίε ἤμπην-Ἀταία, Βηθλεεμί-
 τῆς Τούρκος 1698.—15.
 Ἀτίε: Νάσαρ.
 Ἀτλαντικὸν πέλαγος.—192.
 Ἀτμάνης Ἀπτηλχάπ: Ἀλῆς.
 Ἀτουγδῆς (Βασίλειος).—124,
 125.
 Ἀττάλας (Μάλεμ).—35.
 Ἀττάλας Ἱεροσολυμίτης, γραμμα-
 τεὺς τῆς μονῆς τῶν Ἁγιοτα-
 φιτῶν 1741.—486, 487, 511.
 Ἀττάλεια.—64, 66, 483, 515.
 Ἀττάλ Τζοραίτης.—28.
 Αὐγαρος, βασιλεὺς Ἐδέσσης.—
 210.
 Αὐγάρου (τὰ) μοναστήριον ἐν Βι-
 θυνία.—367, 370, 376.
 Αὐγοῦστα.—173.
 Αὐδιδὸς ὁ προφήτης.—216.
 Αὐλὴ τῆς Τουρκίας.—431.
 Αὐλητός: Ἰωάννης.
 Αὐξεντίου τοῦ ὀσίου μοναστή-
 ριον.—294.
 Αὐσίται.—191.
 ΑὐσONES.—358, 360.
 Ἄφθορτοδοκῆται.—374.
 Ἄφουσία νῆσος.—206.
 Ἄφρικὴ.—363.
 Ἄχαάβ.—374.
 Ἄχιλλεύς.—208.
 Ἀχμέτ α', σουλτάνος τῆς Τουρ-
 κίας.—412, 416, 418, 451,
 457, 462, 466, 467, 469,
 473, 475, 467, 469, 473,
 475, 483, 489, 493, 500,
 506, 509, 513.
 Ἀχμέτ β' ἢ Ἀχμέτης, σουλτάνος
 τῆς Τουρκίας.—425, 433,
 435, 456, 476, 493, 496,
 503, 508, 509, 511, 514.
 Ἀχμέτ γ' ἢ Ἀχμέτης, σουλτά-
 νος τῆς Τουρκίας.—406, 422,
 452, 456, 458, 463, 464,

- 465, 467, 470, 474, 475, 477, 478, 481, 486, 487, 489, 491, 493, 494, 497, 498, 499, 500, 507, 508, 509, 511, 512, 513, 514.
- Ἀχμέτ-πασᾶς, φύλας τῆς Ἱερουσαλήμ 1536.—444.
- Ἀχμέτ Ἀμμάρ Ντοραίτης 1715.—24.
- Ἀχμέτ Ἀμπουτταϊδὸν ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ.—27.
- Ἀχμετ - ἤμπην - Μάλης 1700.—17.
- Ἀχμετ-Μέλεκ, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442.
- Ἀχμέτ ἢ Ἀχμετ, σέχης ἐκ τοῦ χωρίου Μπέτ-Σουρίκ 1731—1732.—34, 35, 37.
- Ἀχμετ: Νάσιρ Σεϊφελδίν.
- Ἀχμετ Σεϊφιδίν Σζακμάκ, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου 1412.—442.
- Ἀχμετ ἤμπιν - Σάλημ, Ὀρεινιώτης 1719.—33.
- Ἀχμέτ Ταβήλ Τζοραίτης 1720.—28.
- Ἀχμετ Τζάφαρ Τζοραίτης 1719.—30.
- Ἀχμέτης Γρέητ ἢ Γρέιπ ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ.—27.
- Ἀχμέτης Μεχμεταλής Κουχτούρης 1704.—21.
- Ἀχμέτης Τοῦρκος Κόκκινος ἐν Βηθλεέμ 1719.—29.
- Ἀχμούτ (ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ), οὗ υἱὸς Μουχάμετ.—28.
- Ἀχριδῶν ἀρχιεπίσκοπος. — 68, 69, 70, 71.
- Βάαλ.—102, 304.
- Βαβυλών.—264.
- Βαβυλώνιοι. — 150, 152, 158, 162, 168, 170.
- Βαιθῆλ.—196.
- Βακαρέσκουλος: Κωνσταντῖνος.
- Βακαρέστον.—49, 51.
- Βάχχος.—167.
- Βαλεριανὸς βασιλεύς.—235.
- Βάντης υἱὸς Σουλεϊμάνη, Θεοδοσίτης 1715.—22.
- Βαπτιστοῦ μονὴ ἐν Ἀντιοχείᾳ.—338.
- Βαρβάκη οἰκογένεια.—58.
- Βαρβαρικόν.—167.
- Βάρβαροι.—171, 211, 356.
- Βάρδαλις.—527.
- Βαρδάριον.—483.
- Βάρδας ὁ καΐσαρ.—389.
- Βαρθολομαῖος, Δρύστας μητροπολίτης 1759.—80.
- Βαρθολομαῖος, Πρακλείας μητροπολίτης 1617.—90.
- Βαρλαάμ Γεασίνσκις, μητροπολίτης Κισβίας.—73, 75.
- Βαρλαάμ, Μολδοβλαχίας μητροπολίτης 1639.—103.
- Βάρνα.—97.
- Βαρνάβας, μοναχὸς Γεωργιανὸς ἐν Ἱερουσαλήμ 1568.—446.
- Βαρνάβας, Σκυθοπόλεως ἀρχιεπίσκοπος 1755 - 1766. — 47, 61, 62.
- Βασιλείδης ἅγιος μάρτυς ἐκ Κωνσταντίας τῆς νέσου Κρήτης.—226.

- Βασίλειος ὁ μέγας.—114-115, 120.
Βασίλειος υἱὸς ἀγροίκου τινὸς ἐν Μόροις τῆς Λυκίας.—361, 362.
Βασίλειος α', αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων.—369, 370.
Βασίλειος Ἀτουγδῆς.—124.
Βασίλειος, δοῦς Θεσσαλονίκης.—241.
Βασίλειος, ἡγούμενος τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ Γεωργιανῶν μοναχῶν 1562.—446.
Βασίλειος, ἐπίσκοπος Μαδύτων 1171.—109.
Βασίλειος ἀρχιερεὺς Μεσημβρίας 1171.—109.
Βασίλειος ἀρχιερεὺς Νεοκαισαρείας 1171.—109.
Βασίλειος ἐπίσκοπος Παρίου 1171.—109.
Βασίλειος ὁ Πεκκόλης, κουροπαλάτης καὶ κοιταστῶρ.—108.
Βασίλειος, ἀδελφὸς τοῦ ἀββᾶ Γερασίου 475-481.—184.
Βασιλεύουσα = Κωνσταντινούπολις —73, 338, 378, 382, 389, 390, 391, 530.
Βασίλειος Ἀμασείας ἐπίσκοπος.—165, 355.
Βασιλική (Βαρβάκη), πρεσβυτέρα.—58.
Βασιλικὸν Κριτήριον ἐν Κωνσταντινουπόλει.—433.
Βασίλις = Κωνσταντινούπολις. —311, 319, 339, 358, 359.
Βάττης Πεζαλιώτης, ἱερεὺς 1704.—21.
Βατουρίνον.—75.
Βαῦ, μάγος Πέρσης.—129.
Βαχαρίται.—441.
Βέκκος: Ἰωάννης.
Βελά, ἢ πόλις ἐν Ἠπειρῷ.—119, 121.
Βενετία.—53.
Βενιαμίν, πρωτοπαπᾶς ἐν Χαλδίᾳ 1744, 1749.—55, 57.
Βέρροια Μακεδονίας.—90, 97, 99, 100, 101, 102, 103, 241.
Βέρροια Συρίας.—428.
Βηθανία.—12, 13.
Βηθλεεμ.—3, 5, 9, 13, 17, 18, 20, 22, 25, 26, 28, 31, 59, 60, 61, 62, 404, 405, 410, 413, 414, 416, 419, 420, 421, 436, 445, 448, 449, 455, 456, 503, 504, 505, 506.
Βηθλεεμίται.—15, 17, 18, 25, 26, 36, 37.
Βηθλεεμίται Φράγκοι.—25, 30, 449.
Βηθλεεμίτες.—18, 28.
Βηθλεεμίτες Τούρκοι.—30.
Βηθλεεμίτισσα.—17.
Βηθσαλοὲ ἢ Βηθσαλωέ.—142, 145.
Βηρήνα.—269.
Βίβλοι τῶν ἱερῶν (γραφῶν).—198.
Βιγίλιος, πάπας Ῥώμης.—70.
Βιζύη.—104, 107.
Βιθυνία.—214, 372.

- Βιθυνῶν πόλις ἢ προκαθήμενη
—Νικομήδεια.—218.
- Βιζυτιανᾶς· κώμη ἐν τῷ θέ-
ματι τῶν Ὀπτιμάτων.—369.
- Βικέντιος ὁ ἅγιος μάρτυς.—339.
- Βλαχερνίτης.—106.
- Βλαχία.—451, 482, 495, 498.
- Βοζαλίχιον.—515.
- Βολερός.—107.
- Βορυσθένης ποταμός.—73, 75.
- Βοσνία.—481.
- Βουκουρέστιον.—48, 52.
- Βουλγαρία.—374.
- Βοῦσι· τόπος τοῦ Βοός.—291.
- Βραΐλα.—482.
- Βρεττανία.—74.
- Βρυῶν ἐπίσκοπος.—114.
- Βρύσεως ἐπίσκοπος.—109.
- Βυζάντιον.—207, 278, 289,
364, 378, 393.
- Βυζαντίς.—360.
- Βύζαντος πόλις.—196, 199,
212, 217.
- Βωμῶν μονή ἐν Βιθυνίᾳ, ἐν τοῖς
μέρεσι τοῦ Καταβόλου.—383,
396.
- Γαβρί· Κανσοῦ-Γουρί.
- Γαβριήλ ἀρχάγγελος ἢ ταξιάρ-
χης.—9, 63.
- Γαβριήλ ἀρχιερεὺς 1620.—93.
- Γαβριήλ γ', πατριάρχης Κων-
σταντινουπόλεως.—528.
- Γαβριήλ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης
μητροπολίτης 1624.—96.
- Γαβριήλ Φιλιππουπόλεως μητρο-
πολίτης 1617, 1639.—90,
104.
- Γαβριήλ, Ἄγιοταφίτης ἱερεὺς καὶ
ψάλτης 1697.—53.
- Γάγγραι.—106.
- Γάζα.—35, 59, 60, 62, 203,
488, 489, 490, 495.
- Γαλατᾶς ἐν Βλαχίᾳ μετόχιον τοῦ
Ἁγίου Τάφου.—63.
- Γαλάττιον.—63.
- Γάλγαλα.—196.
- Γαλήναιοι βιβλοί.—324.
- Γαλιλαίας ὄρος.—11.
- Γάλλος αὐτοκράτωρ.—235.
- Γανὰμ ἤμπιν-Γινέμ 1715.—24.
- Γανὰμ Σαπάνης ὁ κουτσὸς ἐκ
τῆς κώμης Τζόρας 1720.—28.
- Γάνεμ Ἄλοῦλ (Ἰσας).—29, 30.
- Γάνεμ Μεσάατ Κόκκινος, Βηθλεε-
μίτης 1721.—31.
- Γάνεμ: Σιέχ-Φάτης-Χτέμης.
- Γάνος ἢ πόλις.—90, 92, 93, 95.
- Γαριζεῖν ὄρος.—133.
- Γαρίπ ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-
Χαβᾶ.—27.
- Γάσπαρ Βηθλεεμίτης, οὗ υἱὸς
Χάννας.—17, 18.
- Γαυριήλ [=Γαβριήλ], πνευματι-
κὸς καὶ ἱερομόναχος Ἄγιοσα-
βίτης 1550.—104.
- Γαφάς, οὗ υἱὸς Ὀτμάν.—403.
- Γέεννα.—295.
- Γεθσημανή, ἡ.—456, 494, 495,
506.
- Γελάσιος ὁ ἅγιος μάρτυς.—224,
226.

- Γενί-ζαμί τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει.—411.
- Γενί-σεχέρ.—508.
- Γεννάδιος α', ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως.—263, 265.
- Γέννησις τοῦ Χριστοῦ· ναὸς ἐν Βηθλεέμ.—410, 413, 416.
- Γεράσιμος ὁ ἅγιος ἄββας.—175-184. Μονὴ τοῦ αὐτοῦ.—474.
- Γεράσιμος Ἁγιοταφίτης, ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ προφήτου Ἰησοῦ, τῆς μέσου Ἱερουσαλήμ καὶ Βηθλεέμ κειμένης 1719.—29.
- Γεράσιμος, ἀρχιμανδρίτης Ἁγιοταφίτης, πατριαρχικὸς ἐπίτροπος ἐν Ἱερουσαλήμ 1786.—59.
- Γεράσιμος, ἱερομόναχος Ἁγιοταφίτης 1796.—460.
- Γεράσιμος, Ἀλεξάνδρειας πατριαρχῆς 1620.—92, 93, 94.
- Γεράσιμος, Ἀμασειᾶς μητροπολίτης 1617.—90.
- Γεράσιμος Γεωργιανός, ἀρχιμανδρίτης Ἁγιοταφίτης 1841.—105, 106.
- Γεράσιμος, Ἡρακλείας μητροπολίτης 1759.—80.
- Γεράσιμος ὁ καὶ Νταούτης.—17.
- Γερμανὸς Βούργαρος [sic], καυδηλάπτης Ἁγιοταφίτης.—59.
- Γερμανὸς, Ἱεροσολύμων πατριάρχης.—443, 445, 468.
- Γερμανὸς β', Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης 1226, 1227.—114, 117.
- Γερμανὸς δ', Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης 1853.—509.
- Γεφύρι τοῦ Χαλδίας (ἐν τῇ πόλει Γκιουμουσχανέ).—54.
- Γεωργιανοὶ μοναχοὶ ἐν Ἱερουσαλήμ.—443, 444, 445, 446, 447, 448, 484, 485, 505. Ὅρα καὶ τὸ Ἰβηρες καὶ τὸ Γκιουρτζήδες.
- Γεωργιανός=Γεωργιανός.—105.
- Γεώργιος ὁ μεγαλομάρτυς.—94, 339, 375. Ναὸς ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐν Χαλδίᾳ (=Γκιουμουσχανέ).—57. Ἐτερος ἐν τῇ πόλει Γιάφφα.—59. Ἐτερος πατριαρχικὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει.—92, 103. Ἐτερος τῶν Φραγκισκανῶν ἐν Παλαιστίνῃ.—507. Μετόχιον Ἁγιοταφιτικὸν ἐν Γαλατζίῳ.—63. Μοναστήριον ἐν Πετζάλλα.—461, 473. Ἐτερον ἐν Ἱερουσαλήμ, ὃ καὶ Νοσοκομεῖον ὀνομάζεται.—468, 512.
- Γεώργιος, πατὴρ τοῦ ὁσίου Εὐστρατίου.—369.
- Γεώργιος, ἀρχων τῶν φώτων ἐν τῇ μητροπόλει Χαλδίας 1744.—57.
- Γεώργιος, λογοθέτης τοῦ διβανίου ἐν Βλαχία 1721.—52.
- Γεώργιος ὁ νεκρέγερτος.—289, 290.
- Γεώργιος Ἀγιάσης ἢ Αἰάσης, Βηθλεεμίτης 1718-1721.—26, 27, 30, 31.
- Γεώργιος (Βαρβάκης).—58.
- Γεώργιος Βηθλεεμίτης ἱερεὺς, δι-

- δάσκαλος ἐν Βηθλεέμ 1700-1708 — 17, 18, 20, 29.
- Γεώργιος Βηθλεεμίτης ἕτερος, οὗ ἑξάδελφος Ἰσας 1700. — 22.
- Γεώργιος Βηθλεεμίτης ἕτερος, οὗ υἱὸς Χάνας 1719. — 30.
- Γεώργιος βοεβόδας. — 63.
- Γεώργιος Ἰγνατίου ἐν Χαλδία 1749. — 55.
- Γεώργιος Κρετζουλέσκουλος, μέγας λογοθέτης ἐν Βλαχία 1721. — 52.
- Γεώργιος Εὐφιλίνος, οἰκουμενικὸς πατριάρχης. — 113.
- Γεώργιος Σάλεχ, Μπετζαλιώτης 1718. — 27.
- Γεώργιος Σελάμης, ἱερεὺς Βηθλεεμίτης 1719. — 28-29.
- Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας. — 6.
- Γιακούπης Ἀμποῦ-Φέλεχ, Βηθλεεμίτης 1715.
- Γιακούπης Καλελῆς, σέχης 1704. — 21.
- Γιακούπης Καστρινός 1700 — 18.
- Γιαννάκης, ποστέλνικος ἐν Βλαχία 1721. — 63.
- Γιάφα ἢ Γιάφφα = Ἰόππη. — 33, 58, 436.
- Γιαχαγιάς, σεχ-ισλάμ ἐν Κωνσταντινουπόλει 1731. — 406, 411.
- Γιαχαγιάς Μπτέρης, Βηθλεεμίτης 1700. — 17.
- Γιαχαγιάς Ντέρης, Βηθλεεμίτης 1701-1715. — 18, 25.
- Γινούζης (ἢ Γιουνούζης) ἤμπιν-Τάπητ ἢ Τάμπετ, σέχης ἐκ τῶν Κοζάντων 1698-1704. — 15, 16, 17, 18, 20, 22.
- Γχιουμουσχανές = Ἀργυρούπολις. — 54, 482.
- Γχιουρτζῆδες = Γεωργιανοὶ ἢ Ἰβηρες. — 423, 425.
- Γνέμ, οὗ υἱὸς Γανάμ 1715. — 24.
- Γνέμης Ἀτζιρας, Μπετζαλιώτης 1718. — 27.
- Γνέμης Βηθλεεμίτης, οὗ υἱὸς Χάνας ἱερεὺς. — 28.
- Γνέμης Σαφατλῆς 1732. — 35.
- Γολγοθᾶς. — 10, 13, 405, 410, 415, 441, 442, 443, 447, 448, 451, 500.
- Γολυδοῦχ ἢ καὶ Μαρία, ὁσιομάρτυς. — 149-174, 351-356.
- Γόρτυνα. — 224, 225, 226, 235, 237.
- Γορτυναίων πόλις. — 231.
- Γοστολόπουλος ἢ Ζυγοστόπουλος ἐς Ἄρτης. — 124, 125.
- Γοθία. — 107.
- Γουρὶ - Γαβρὶ: Κανσοῦ.
- Γραικικὸν μοναστήριον τῆς Ἱερουσαλήμ = τὸ τῶν Ἀγιοταφитῶν. — 440.
- Γραφαὶ αἱ Θεῖαι. — 82, 132, 168, 280, 532. Ἡ θεόπνευστος ἢ ἡ θεία Γραφή. — 97, 205. Ἄπλῶς ἡ Γραφή. — 318.
- Γρέητ ἢ Γρέιπ. — 27.
- Γρηγόριος μοναχός = Γεώργιος ὁ νεκρέγεργος. — 290, 299.
- Γρηγόριος ὁσιος ὁ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ τῆς Βιθυνίας. — 369, 370, 371.

- Γρηγόριος, Ἀγκύρας μητροπολί-
της 1617.—92. 317, 338, 358, 386, 394,
397, 398.
- Γρηγόριος, Ἀμασειάς μητροπολί-
της 1620.—95. Δαιμονίων στίφος.—359.
- Γρηγόριος Ἀρμένης ἐν Ἱερουσα-
λήμ.—408. Δαικική διάλεκτος.—48.
- Γρηγόριος (Βαρβάκης), ἱερομόνα-
χος.—58. Δαμασκηνός: Ἰωάννης.
- Γρηγόριος ὁ Διάλογος.—278. Δαμασκηνός, Βιζύης μητροπολί-
της 1639.—104.
- Γρηγόριος ὁ Θεολόγος.—260, 261, 285, 286, 373. Δαμασκός.—19, 34, 272, 276,
279, 284, 298, 301, 304,
305, 308, 317, 321, 327,
341, 343, 404, 428, 430,
431, 434, 436, 457, 478,
479, 483, 487, 493, 498,
506, 510, 516.
- Γρηγόριος ἱερέυς, οἰκονόμος τῆς
μητροπόλεως Χαλδίας 1744,
1749.—55, 57. Δαμασκῶν χώρα.—306.
- Γρηγόριος ἱερομόναχος, πρωτοσύγ-
κελλος τοῦ Παναγίου Τάφου
ἐν Χαλδία 1744.—57. Δανιὴλ ὁ προσφύτης.—152, 159,
161, 163, 216, 306.
- Γρηγόριος, Δαρίσσης μητροπολί-
της 1620, 1639.—93, 95,
103. Τὰ Δανιὴλ (παλάτια) ἐν Κων-
σταντινουπόλει.—269.
- Γρηγόριος ὁ Νύσσης.—392. Δανιὴλ Ἀγιοταφίτης, ἡγούμενος
τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1718.
—26.
- Γρηγόριος Στεφάνου ἐν Χαλδία
1749.—55. Δανιὴλ, Ἀθηνῶν μητροπολίτης
1639.—103.
- Γρηγόριος Χαλεπίνσκι, μέγας βι-
σιάρης ἐν Βλαχία 1721.—52. Δανιὴλ, Αἰνίου μητροπολίτης 1620.
—93, 65.
- Γόγης, βασιλεὺς Λυδίας.—202. Δανιὴλ, Διδουμοτείχου μητροπολί-
της 1639.—104.
- Δαβιδ=Δαυίδ. Δανιὴλ, Σεβρωνῶν μητροπολίτης
1639.—101, 103.
- Δαβιδ, ἐρμηνεὺς τῆς μονῆς τῶν
Ἀγιοταφιτῶν 1668.—458. Δανιὴλ (Φανέλης), ἱερομόναχος
ἐκ Πάτμου.—58.
- Δαβιδ μοναχός, ἡγούμενος τῆς
αἰτίας Βηθλεέμ 1700.—17. Δανιὴλ ἱερομόναχος πρωτοσύγ-
κελλος τῆς Μεγάλης Ἐκκλη-
σίας 1620.—93.
- Δαθάν.—198. Δαουτλῆδες=οἱ περὶ τὴν αἰρίαν
Σιῶν Μουσουλμᾶνοι· ἐν γὰρ τῇ

- μονῆ ταύτης οἱ Μουσουλμᾶνοι
πρεσβεύουσιν εἶναι τὸν τάφον
τοῦ προφήτου Δαυὶδ. — 472,
473, 513.
- Δάρας ἢ Δαρᾶς, τὸ πόλις Περ-
σική. — 170, 171, 355.
- Δαρήφης ἢ Δαρίφης, Βηθλεεμί-
της. — 25, 31.
- Δαυὶδ ἢ Δαβὶδ ὁ προφήτης. —
1, 6, 7, 10, 160, 170,
193, 205, 216, 274, 304,
316, 322, 330, 337, 341,
372, 397. Μνημα ἢ τάφος
αὐτοῦ. — 35, 448.
- Δαυϊτικὸν λόγιον. — 158.
- Δεβλὲτ-Ἐγρουπιέ. — 440.
- Δεβλὲτ-Τουρκιγιέ. — 440.
- Δεβλὲτ-Σζιρακιζέ. — 440.
- Δεδουλέσκουλος: Ἰωάννης.
- Δέζνα, ποταμός. — 75.
- Δέκιος αὐτοκράτωρ. — 225.
- Δερ - Ἀμουδ, μοναστήριον τῶν
Γεωργιανῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. —
445, 446.
- Δέρκος. — 109.
- Δεσποτινοῦ (Βαρβάκη). — 58.
- Δζεμάζ - ελ - εβέλ = Τζεμάζιλ-ἐβ-
βέλ. — 448.
- Δημητράκης Ἰραμαδάνης, μέγας
σπαθάρης ἐν Βλαχία 1721.
— 52.
- Δημήτριος ὁ μεγαλομάρτυς. —
238, 239, 241, 242, 244.
- Δημήτριος ἐπίσκοπος Νίκης 1171.
— 109.
- Δημήτριος προσκυνητής, οὗ υἱὸς
Ἰγνάτιος ἀρχιεπίσκοπος Χαλ-
δίας. — 56.
- Δημήτριος, προσκυνητής τοῦ
Ἁγίου Τάφου 1794. — 480.
- Δημήτριος τις ἐν Κωνσταντινου-
πόλει. — 360, 361.
- Δημήτριος τις ἐν Ἱερουσαλήμ. —
1530. — 460.
- Δημήτριος (Βαρβάκης). — 58.
- Δημήτριος Βηθλεεμίτης, οὗ υἱὸς
Νικόλας. — 31.
- Δημήτριος Οὐροτζόγλους ἐν Ἀμα-
σεία 1826. — 495.
- Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ — 311.
- Διάβολος. — 3, 9, 77, 100, 101,
132, 159, 161, 234, 260,
263, 290, 293, 378, 387.
- Διαβολικὴ ἐνέργεια. — 396.
- Διακο-Ἰωακείμ, ψάλτης Ἁγιοτα-
φίτης 1775. — 58.
- Διακομικόν. — 133.
- Διάλογος: Γρηγόριος.
- Διβάνιον αὐτοκρατορικόν ἐν Κων-
σταντινουπόλει. — 486, 487.
- Διδυμότειχον. — 93, 96, 104.
- Δικαιοσύνης Κριτήριον = Διβά-
νιον Κωνσταντινουπόλεως. —
433.
- Δισαλητιανὸς αὐτοκράτωρ. — 252,
257.
- Διονύσιος, Ἀδριανουπόλεως μητρο-
πολίτης 1759. — 80.
- Διονύσιος Βερροιαῖος, ἱερεὺς Ἁγιο-
ταφίτης 1697. — 53.
- Διονύσιος Καραμαυλῆς, μοναχὸς
Ἁγιοταφίτης 1697. — 53.

- Διονύσιος γ', Κωνσταντινουπό-
λεως πατριάρχης.—1.
- Διονύσιος δ', Κωνσταντινουπό-
λεως πατριάρχης 1672, 1673,
1689.—64, 67, 72, 83.
- Διόσπολις.—133.
- Δισκαρθάς, πόλις ἐν Περσίῳ.—
142, 145.
- Δοβροχουβίστα, χωρίον τοῦ θε-
ματος Βαρροίας τῆς Μακεδο-
νικῆς.—241.
- Δομετιανός ἀρχιεπίσκοπος Μελι-
τηνῆς.—151, 169.
- Δομνίνου ἔμβολα ἐν Βυζαντίῳ.—
260, 261, 264.
- Δουάτος: Φρά-Δουάτος.
- Δοσίθεος, πατριάρχης Ἱεροσολύ-
μων.—19, 42, 44, 67, 83, 86,
527, 528, 530, 532.
- Δούκας (Κωνσταντῖνος), δεσπό-
της τῆς Ἡπείρου.—122, 124.
- Δούκας (Μανουήλ) 1234.—119.
- Δούκας βασιβόδας.—63.
- Δούπνιτζα.—482.
- Δράμα, πόλις ἐν Μακεδονίᾳ.—93.
- Δρίστρα: Δρύστρα.
- Δρυϊνούπολις.—119.
- Δρύστα, Δρύστρα, Δρίστρα.—80,
104, 107, 109.
- Δύσις.—279, 299, 380, 408.
- Δωήχ.—368.
- Δωρόθεος, Ἱεροσολύμων πατριάρ-
χης 1405, 1412.—441, 442.
- Δωρόθεος Βεζελιώτης, ἱερομόνα-
χος 1749.—55.
- Ἑβραῖοι.—85, 138, 139, 145,
458, 511.
- Ἑγιουπιέ: Δεβλέτ.
- Ἑδέμ.—431.
- Ἑδεσσα.—131.
- Ἑήτης, υἱὸς Ἀλῆ Χουρέχ 1723.
—32.
- Εἰκονοκαῦσται.—374.
- Εἰκονομάχοι.—280, 287, 293,
394.
- Ειρήνης τῆς ἁγίας ἐκκλησία ἐν
Κωνσταντινουπόλει. — 265,
268, 269.
- Ἑλαιῶν ὄρος. — 11, 13, 333,
456.
- Ἑλασσῶνος ἐπισκοπή.—80, 482.
Ἡ αὐτὴ καὶ Ἑλασσῶνα.—89.
- Ἑλένη ἡ ἁγία.—217. Ναὸς αὐ-
τῆς, ὁ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἁγιο-
ταφειῶν ἐν Ἱερουσαλήμ.—61,
62, 415.
- Ἑλζαχρί: Μέλεκ-Ταχίρ-Τζακμάκ.
- Τὰ Ἑλευθερίου (παλάτια) ἐν Βυ-
ζαντίῳ.—360.
- Ἑλευθέριος Κανουγέρ 1749.—
55.
- Ἑλευθέριος γατζῆς 1749.—55.
- Ἑλισάβετ ἡ μήτηρ τῆς Θεοτό-
κου.—5.
- Ἑλισάβετ τις ἐν Ἱερουσαλήμ
1758.—494.
- Ἑλισσαιέ, Ἑλισσαιῶς ὁ προφή-
της.—162, 375.
- Ἑλκεσαῖος ὁ καὶ Ναούμ ὁ προ-
φήτης.—216.
- Ἑλλάς.—89.

- Ἑλληνη, Ἑλληνες.—226, 228, 231, 247, 273, 278, 439. 444, 448, 466, 468.
- Ἑλλησποντίων ἐπαρχία.—115.
- Ἑμινέ, μουσουλμάνισσα 1720.—486.
- Ἑμμασός ἢ Ἑμμαοῦς.—11, 33.
- Ἐπιτροπικὸν Κελλί, τὸ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφιτῶν.—20, 21.
- Ἐπιφάνεια Συρίας.—54, 83, 332.
- Ἐπιφάνιος, μητροπολίτης Φιλίππων 1171.—109.
- Ἐρζεγοβίνη.—481.
- Ἐρημητικός· ἐπώνυμον τοῦ ἁγίου Νικολάου.—75.
- Ἐρινός.—334.
- Ἐρμέου γένος ἐν Γορτύνη.—226.
- Ἐρσαία πρεσβυτέρα 1750.—57.
- Ἐρτιμάτ· ὄνομα φυλῆς ἀραβικῆς.—33.
- Ἐσπέρα.—299.
- Ἐσρέφ· Μέλεξ· Ἐσρέφ.
- Ἐτράκ· Πενί· Ἐτράκ.
- Ἐῶα.—10, 159.
- Ἐθαγγέλιον, Ἐθαγγέλια.—273, 278, 408, 409, 499.
- Ἐθάρεστος ὁ ἅγιος μάρτυς.—226.
- Εὐγένιος, ποιμὴν τῆς λαύρας τοῦ ἁββᾶ Γερασίμου †526.—184.
- Εὐδοκία (Κομνηνοῦ Φανέλη).—58.
- Εὐεργέτου Χριστοῦ μοναστήριον ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Κασσανδρείας.—114.
- Εὐθύμιος ὁ μέγας ὁσιος.—176, 179, 180.
- Εὐθύμιος ὁ Σιδῶνος 1722.—497.
- Εὐθύμιος ὁ Τορνίκης.—119.
- Εὐθύμιος ὁ Φαναρίου 1624.—97.
- Εὐνικιανός ὁ ἅγιος μάρτυς.—224, 226.
- Εὐπόρος ὁ ἅγιος μάρτυς.—224, 226, 234.
- Ευρωπαϊα μέρη.—73.
- Ευρώπη.—72, 74, 75.
- Εὐσέβιος ὁ Νικομηδείας.—287, 288.
- Εὐστάθιος ὁ Παμφυλίας.—115.
- Εὐστάθιος, ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν Αὐγάρου.—372-373.
- Εὐστράτιος πρεσβύτερος, συγγραφεὺς βίου τῆς ἁγίας Γαλινοῦχ.—149, 173.
- Εὐστράτιος ὁ ὀσιος, ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν Αὐγάρου.—367-400.
- Εὐχάϊτα.—109.
- Ἐφεσος.—92, 103, 109, 115, 117.
- Ἐφραίμ Ἀθηναῖος, μητροπολίτης Βηθλεέμ 1766.—61.
- Ἐῶα.—279, 299, 385.
- Ἐῶα Ἐμβολα Κωνσταντινουπόλεως.—358.
- Ἐωσφόρος.—97.
- Ζαβεριωτῶν γένος ἐν Χαλδία.—54, 55.
- Ζάετ, υἱὸς χατζῆ Ἡμπραῆμ 1730.—33.
- Ζάητ, οὗ υἱὸς σιέχ· Ἀλεριάν.—24.

- Ζάητ, υἱὸς Ἀπτάλας.—24.
 Ζαῖτ Μπετζαλιώτης.—28.
 Ζαποροβικός στρατός.—75.
 Ζάρζαρ Βηθλεεμίτης.—21.
 Ζαχαρία τοῦ προφήτου σπῆτι.—
 436.
 Ζαχὶρ-Μελοῦκ, Βαχαρίτης σουλ-
 τάνος τῆς Αἰγύπτου 1313.—
 441.
 Ζεήτ, υἱὸς Θαβίτ 623.—403.
 Ζεμζέμ-σουγροῦ = Ἰορδάνης πο-
 ταμός.—414.
 Ζέπης ἢ Ζέμπης ἀπὸ Νιέρ-Για-
 σήν, υἱὸς Χαλήλης.—35, 36.
 Ζερνικός = Ζορνικάβιος.—73.
 Ζεὺς.—230, 231, 294.
 Ζηάτης, υἱὸς χατζῆ Ἡμπραῆμ
 1730.—33.
 Ζήνων αὐτοκράτωρ.—70, 184.
 Ζητούσιον.—88, 89, 90.
 Ζιλκαδέ μὴν μουσουλμανικός.—
 441, 442, 451, 453, 454,
 455, 457, 460, 462, 465,
 466, 467, 472, 474, 475,
 477, 479, 480, 484, 485,
 486, 487, 488, 492, 493,
 494, 495, 497, 499, 500,
 502, 504, 505, 509, 511,
 512, 514.
 Ζιλχιτζέ μὴν μουσουλμανικός.—
 427, 450, 451, 453, 454,
 458, 460, 466, 467, 469,
 471, 475, 477, 479, 482,
 484, 486, 488, 490, 492,
 496, 500, 501, 502, 504,
 505, 506, 508, 510, 512,
 515.
 Ζορνικάβιος (Ἀδάμ).—72.
 Ζοροβάβελ.—217.
 Ζυάντες, ἱερεὺς Πεζαλιώτης 1704.
 —21.
 Ζυγοστόπουλος ἢ Γοστολόπου-
 λος.—124.
 Ζωή Φανέλη.—58.
 Ζώλ, υἱὸς Ἀμπτάλας Ἱερο-
 σολομίτης.—24.
 Ζωναρᾶς (Ἰωάννης).—287.
 Ζωοδόχος Τάφος = Ἅγιος Τά-
 φος.—11, 532.
 Ζωτικός ὁ ἅγιος μάρτυς.—226.
 Ἴηλιου ἢ Ἰλίας ὁ προφήτης.—
 318, 372, 375, 385, 392.
 Μοναστήριον αὐτοῦ μέσον τῆς
 Ἱερουσαλήμ καὶ Βηθλεέμ.—15,
 18, 21, 25, 29, 32, 37, 471.
 Ἰλίας, πρεσβύτερος τῆς Ἁγίας
 Ἀναστάσεως.—131.
 Ἰλίας, πατριάρχης καὶ ἑξαρχος
 τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσα-
 λήμ.—329, 334.
 Ἰλίας (Βηθλεεμίτης).—17.
 Ἰλίας Βηθλεεμίτης ἕτερος, υἱὸς
 Ἰσα καὶ ἀδελφὸς Ἀναστασίου,
 γενόμενος μουσουλμᾶνος καὶ
 ἀποθανὼν ἐν Δαμασκῶ.—19.
 Ἰλίας Ἀμπου-Μιχαήλ ἐν Γιάφφα
 1722.—59.
 Ἰλίας Χάννε, Χάννα ἢ Χάνη,
 Βηθλεεμίτης 1719, 1736.—
 29, 30, 37.
 Ἰηλιος.—137, 351.
 Ἰηλιου Βωμοί.—383.
 Ἰμῆρ-Σαλάμ ἐκ Τζέρμης 1732.
 —35.

- Ἡμῆρ-Σέφ ἐκ Τζέρμης 1732.—
35.
- Ἡμπραῆμ-πασιᾶς, διοικητής, ὡς
φαίνεται, τῆς Ἱερουσαλήμ 1721.
— 30.
- Ἡμπραῆμ (Βηθλεεμίτης) 1704.
— 21.
- Ἡμπραῆμ χατζῆς ἐκ Καλονῆς
1730.—33.
- Ἡμπραῆμ Νταντούσης 1731.—
36.
- Ἡμπραῆμ Βηθλεεμίτης ἐκ τῆς
γενεᾶς τοῦ πάπα Χάνα Ἀποῦ-
Χουμέτε.—36.
- Ἡμπραῖμ Φιλιππίωτης 1720.—
27.
- Ἡμπραχῆμ, σουλτάνος τῆς Τουρ-
κίας 1741.—410, 412, 415,
417.
- Ἡπειρος.—118.
- Ἡράκλεια Θράκης.—80, 89, 90,
93, 94, 96, 103, 106.
- Ἡράκλειον Κρήτης.—226.
- Ἡράκλειος αὐτοκράτωρ.—131,
146, 147.
- Ἡρακλῆς.—73.
- Ἡσαίας ὁ προφήτης.—12, 13,
154, 196, 200, 203, 215,
216, 240, 331, 361.
- Ἡσαίας, ἡγούμενος τῆς λαύρας
τοῦ ὁσίου Σάβα 1550.—104,
105.
- Ἡσας ἢ Ἰσας Σιαμᾶς Πεζαλιώ-
της 1704.—20.
- Θαβίτ, υἱὸς Νεφίς 623.—403.
- Θαβίτ, οὗ υἱὸς Χάτιθ.—403.
- Θαβίτ, οὗ υἱὸς Ζεήτ.—403.
- Θαβῶρ (τὸ ὄρος). — 337, 348.
Τὸ αὐτὸ καὶ Θαβῶριον.—47,
60, 61, 62, 349.
- Θαυμακός.—118.
- Θεία Γραφή.—152, 532. "Ὁρα
καὶ τὸ Γραφαί.
- Θεῖοι Τόποι Παλαιστίνης.—327.
- Θέκλα ἡ ἀγία πρωτομάρτυς.—
159, 217, 355. Μοναστή-
ριον ἐπ' ὀνόματι ταύτης ἐν
Ἱερουσαλήμ.—467, 510.
- Θεκῶα (τά).—332.
- Θεοδοσία, σύζυγος τοῦ καίσαρος
Βάρδα καὶ εἶτα μονῆς ἐν Κων-
σταντινουπόλει ἡγουμένη.—
389, 394.
- Θεοδοσίος, μητροπολίτης Μηδείας
καὶ Σωζοπόλεως 1624.—97.
- Θεοδοσίος, μητροπολίτης Σίδης.
—108.
- Θεοδοσίος, υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος
Μαυρικίου.—173.
- Θεοδοσίος γ', αὐτοκράτωρ.—217.
- Θεοδοσίος, ἱερομόναχος Σιναΐτης
1744.—57.
- Θεοδοσίου χωρίον ἀραβικὸν ἐν τῇ
Ἰουδαίᾳ, τὸ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων
τῆς λαύρας τοῦ ἁββᾶ Θεοδο-
σίου.—26. Τὸ αὐτὸ καὶ Θεο-
δοσίτων χωρίον.—23, 24. Οἱ
κάτοικοι Θεοδοσίται ἢ Θεοδο-
σίτες.—16, 21, 22, 25, 32,
33, 474.
- Θεοδοσιούπολις.—482, 494.
- Θεόδουλος ὁ ἅγιος μάρτυς.—224,
226, 228, 229, 230, 233.

- Θεόδουλος, μητροπολίτης Σηλυβρίας 1171.—109.
- Θεόδοτος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως εικονομάχος. — 199.
- Θεοδώρα Ῥαούλαινα Καντακουζηνή ἢ Παλαιολογίνα.—185.
- Θεοδώρα βασίλισσα, σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος Θεοφίλου.—216, 218, 219, 250, 378, 382.
- Θεόδωροι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἐκκλησία ἐπ' ὀνόματι τούτων ἐν Ἀτταλείᾳ.—66.
- Θεόδωρος ὁ μεγαλομάρτυς οἶκος ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐν τῷ Τενέτρα.—269. Εἰκὼν αὐτοῦ. 388.
- Θεόδωρος μοναχός.—286.
- Θεόδωρος μονάζων ἐν τῷ Ὀλύμπῳ.—385.
- Θεόδωρος Ἄγγελος Κομνηνός, αὐτοκράτωρ τῆς Ἡπείρου 1234.—118.
- Θεόδωρος ὁ Ἀλανίας 1226.—114.
- Θεόδωρος ὁ Γραπτός.—185, 187, 191, 215.
- Θεόδωρος ὁ Λαοδικεῖας 1226.—114.
- Θεόδωρος ὁ Μηθύμνης 1171.—109.
- Θεόδωρος χατζῆ-Δημητρίου 1744.—57.
- Θεομήτωρ. — 251, 324, 325, 337, 348, 349.
- Θεοτόκος.—63, 246, 275, 279, 282, 287, 302. Ναὸς αὐτῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὁ καὶ Χώρα καλούμενος.—219. Εἰκὼν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Λουκᾶ γραφεῖσα.—249.
- Θεοφάνης ὁμολογητῆς ὁ Γραπτός.—185, 187, 191, 214, 217, 219, 220, 337.
- Θεοφάνης, μητροπολίτης Πέτρας Ἀραβίας 1730.—60, 61.
- Θεοφάνης, ἐπίσκοπος Μογλένων 1589.—82.
- Θεοφάνης, μητροπολίτης Παλαιῶν Πατρῶν 1617-1624.—92, 93, 95, 96.
- Θεοφάνης, μητροπολίτης Ἀθηνῶν 1624.—96.
- Θεοφάνης, πατριάρχης Ἱεροσολύμων.—448.
- Θεοφάνεια, Θεοφάνια.—1, 13, 337.
- Θεόφιλος αὐτοκράτωρ.—206, 207, 209, 210, 212, 216, 382.
- Θεόφιλος, πατριάρχης Ἱεροσολύμων 1437-1438.—442.
- Θεόφιλος Ῥούτικας Ἰησουίτης.—76.
- Θερμῶν καὶ Τζίας ἐπίσκοπος.—97.
- Θερμοπόλαι.—123.
- Θερσίτης.—205.
- Θεσσαλονίκη.—92, 93, 95, 96, 98, 107, 238, 241, 527.
- Θεσσαλονικεῖς.—243.
- Θετταλία.—89.
- Θῆβαι.—106, 199.
- Θηραμένης.—202.

- Θράκη.—107, 211, 299, 363, 364.
 Θρακῶν χώρα.—212.
 Θωμάς, πατριάρχης Ἱεροσολύμων.—190.
 Ἰακώβ ὁ προπάτωρ. — 7, 152, 170, 197.
 Ἰακώβ ὁ ἀδελφόθεος.—337. Ἐκκλησία ἐπ' ὀνόματι τούτου ἐν Ἱερουσαλήμ.—510.
 Ἰάκωβος, ἀρχιεπίσκοπος Θαβωρίου 1766.—61, 62.
 Ἰάκωβος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.—71.
 Ἰάκωβος, μαθητὴς τοῦ ὁσίου Μιχαήλ.—206.
 Ἰαννῆς.—217.
 Ἰβηρες.— 26, 299, 358, 408, 409, 410, 413, 414, 415, 416, 417, 422, 441, 460, 461, 462, 463, 464, 475, 484, 500, 508, 511, 512, 516.
 Ἰβηρικαὶ ἐκκλησίαι.—464.
 Ἰγνάτιος, οὗ υἱὸς Γεώργιος 1749.—55.
 Ἰγνάτιος Σαρακίτης, λογοθέτης καὶ ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν Χαλδίᾳ 1744, 1749, 1750.—50.
 Ἰγνάτιος, Γάνου καὶ Χώρας μητροπολίτης 1620.—93, 95.
 Ἰγνάτιος, Τραπεζοῦντος μητροπολίτης 1617.—92.
 Ἰγνάτιος, Χαλδίας ἀρχιεπίσκοπος 1744, 1749.—55, 56.
 Ἰγνάτιος, Χίου μητροπολίτης 1620, 1624.—93, 97, 104.
 Ἰεζάβελ.—372.
 Ἰεζεκιήλ ὁ προφήτης.—205.
 Ἰεζεκιήλ, μητροπολίτης Ἀμασείας 1639.—103.
 Ἰεράπουνα.—237.
 Ἰερεμίας ὁ προφήτης. — 120, 161, 200, 212.
 Ἰερεμίας β', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1589.—81.
 Ἰερεμίας, μητροπολίτης Νικαίας 1759.—80.
 Ἰερεμίας, ἀρχιερεὺς Παροναΐας 1624.—97.
 Ἰερεμίας, ἐπίσκοπος Πολυανῆς 1617.—91.
 Ἰερεμίας, ἀρχιεπίσκοπος Σεβαστείας 1766.— 61, 62.
 Ἰερεμίας, πρώην μητροπολίτης Σμύρνης 1693.—103.
 Ἰερεμίας, μητροπολίτης Σοφίας 1759.—80.
 Ἰερεμίας, μητροπολίτης Χαλκηδόνος 1617.—90.
 Ἰεριχόνται.—178.
 Ἰεριχώ.—179.
 Ἰερόθεος Ἀγιοταφίτης, ψάλτης 1775.—57.
 Ἰερόθεος, μητροπολίτης Μονεμβασίας 1589.—82.
 Ἰεράπολις. — 107, 130, 141, 168.
 Ἰερὸν Κοινὸν τοῦ Ἀγίου Τάφου.—106.
 Ἰερὸν τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος.—315, 337.
 Ἱερουσαλήμ, Ἱεροσόλυμα.—1, 6,

- 7, 8, 11, 12, 24, 32, 33, 37, 39, 42, 46, 49, 55, 56, 59, 60, 61, 62, 65, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 79, 80, 86, 87, 92, 104, 105, 106, 118, 119, 121, 124, 130, 165, 167, 175, 267, 279, 286, 299, 303, 312, 329, 334, 336, 347, 348, 350, 351, 355, 404, 405, 407, 408, 410, 412, 415, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 425, 426, 427, 428, 430, 431, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 451, 453, 455, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 484, 486, 488, 491, 495, 496, 497, 498, 506, 507, 508, 509, 510, 512, 514, 516, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 537.
- Ἱεροσολομίτης, Ἱεροσολομίται. — 34, 35, 67, 452, 457, 458, 459, 483, 486, 488, 511.
- Ἱεσδίν.—142, 144, 145, 146.
- Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυή.—372.
- Ἰησοῦς Ἰωσεδέκ.—217.
- Ἰκάριος.—335.
- Ἰκόμιον.—104, 107.
- Ἰλδίν-Ἀπιπέκερ.—445.
- Ἰλιος (ή).—199.
- Ἰλφοβίου καθόδηλιον ἐν Βλαχία.—49.
- Ἰμβρος.—92, 97.
- Ἰμπραήμ, υἱὸς Νταντούς ἢ Ναντούς 1723.—31.
- Ἰμπραήμ, κριτὴς τῆς Ἱερουσαλήμ 1758.—449.
- Ἰόνιον πέλαγος.—364.
- Ἰόπη. — 42, 449, 476, 477, 478, 479, 480, 482, 488, 489, 491, 492, 494, 514, 515.
- Ἰορδάνης ὄνομα λέοντος.—182, 183.
- Ἰορδάνης ποταμός.—3, 4, 9, 13, 175, 176, 180, 181, 182, 337, 413, 474, 475.
- Ἰουδαία.—305.
- Ἰουδαῖοι.—142, 161, 315, 331.
- Ἰούδας ὁ ἀπόστολος.—337.
- Ἰούδας ὁ Ἰσακαριώτης. — 54, 80, 87.
- Ἰουλιανὸς αὐτοκράτωρ.—8.
- Ἰουλιανοῦ λιμὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει.—391.
- Ἰουστίνος ἀββᾶς, προσετώς τῆς μονῆς τοῦ ἀββᾶ Ἀναστασίου.—126, 131, 138.
- Ἰπραίμ, σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—457, 462, 464, 466, 467, 469, 481, 483, 493, 494, 496, 503, 504, 506, 510.
- Ἰπραΐμ Χακούρ 1809.—494.
- Ἰσαάκ ὁ προπάτωρ.—319.
- Ἰσαάκ τινος οἰκία ἐν Ἱερουσαλήμ.—469.
- Ἰσαάκ Νιτζήμ Βηθλεεμίτης 1719.—29, 30.
- Ἰσας 1708.—21.

- Ἰσας ἤμπιν-Ἀμπέτ 1715.—24.
 Ἰσας Βηθλεεμίτης.—19.
 Ἰσας Γάνεμ Ἀλούλ, Βηθλεεμί-
 τής.—29, 30.
 Ἰσας Καστρινός 1700-1704.—
 18, 21.
 Ἰσας Μχάνας, Ἱεροσολυμίτης
 1732.—34.
 Ἰσας, υἱὸς Σάλεχ Ζάρζαρ Βη-
 θλεεμίτου 1703.—21, 22.
 Ἰσας Σάλημ Μπετζαλιώτης 1720.
 —27.
 Ἰσας ἤμπιν-Σάλημ Ζαΐτ, Μπε-
 τζαλιώτης 1720.—28.
 Ἰσας Σιαμάς 1704.—20.
 Ἰσας Συμεών, Βηθλεεμίτης. —
 29, 30.
 Ἰσας Ταρήφ Τζοραΐτης.—25.
 Ἰσαυρία.—318.
 Ἰσίδωρος ὁ ἅγιος μάρτυς.—265,
 268.
 Ἰσλαμίται.—452.
 Ἰσμαήλ, ρεῖς-ἐφεύτης 1732. —
 429, 433.
 Ἰσμαήλ Βηθλεεμίτης, γαμβρὸς
 τοῦ σεχ-Γινοῦζη Κοκκίνου
 1701.—18.
 Ἰσμαήν Βηθλεεμίτης, ἀνεψιὸς
 τοῦ σεχ-Γινοῦζη Κοκκίνου
 1700.—22.
 Ἰσμαήν Βηθλεεμίτης Κόκκινος
 1721.—31.
 Ἰσμαΐνης Κόκκινος, Βηθλεεμίτης
 1704.—20.
 Ἰσπάρτα.—483.
 Ἰσραήλ.—11, 197, 203, 304,
 334, 393.
 Ἰσραηλιτικὸς λαός.—68.
 Ἰσραηλίτης.—158.
 Ἰταλία.—308, 311.
 Ἰταλίνσκη, πρέσβυς τῆς Ῥωσίας
 ἐν Κωνσταντινουπόλει 1805.—
 438.
 Ἰφικλος.—199.
 Ἰωακείμ Ἀγιοταφίτης (ἀρχιμαν-
 δρίτης) 1755, 1766.—47, 62.
 Ἰωακείμ, Βερροίας μητροπολίτης
 1617.—90.
 Ἰωακείμ, Γάζης ἀρχιεπίσκοπος
 1790.—62.
 Ἰωακείμ Γεωργιανός, ἡγούμενος
 τῆς ἐν Ἱερουσαλήμ ἰβηρικῆς
 μονῆς Δέρ-Ἀμοῦδ 1559. —
 445.
 Ἰωακείμ, Ἱεροσολύμων πατριάρ-
 χης 1329.—441.
 Ἰωακείμ, Ἰμβρου μητροπολίτης
 1624.—97.
 Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς καὶ πρό-
 δρομος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.—
 3, 4, 5, 68, 269, 287.
 Ἰωάννης ἀπόστολος ὁ θεολόγος
 καὶ εὐαγγελιστής.—7, 11, 151.
 Ἐκκλησία ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ,
 ἢ τοῦ Κυνηγοῦ λεγομένη, ἐν
 Κωνσταντινουπόλει, μετόχιον
 οὔσα τῶν Σιναϊτῶν.—70.
 Ἰωάννης, Ἀπαμείας ἐπίσκοπος
 εἰκονομάχος.—214.
 Ἰωάννης Αὐληγός, χαρτοφύλαξ
 τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας 1227.
 —118.
 Ἰωάννης Βαρβάκης. — 58 (δύο
 Ἰωάνναι).

- Ἰωάννης ὁ Βέκκος.—197.
- Ἰωάννης τις Βυζάντιος ἐν θαλάσῃ σωθεὶς ὑπὸ τοῦ ἁγίου Νικολάου.—364.
- Ἰωάννης Γοστυλόπουλος ἢ Ζυγοστόπουλος.—124.
- Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός. — 2, 271, 273, 274, 275, 276, 277, 279, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 290, 299, 300, 303, 304, 305, 306, 307, 309, 310, 312, 314, 317, 318, 320, 321, 322, 323, 325, 326, 327, 328, 332, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350.
- Ἰωάννης Δεδουλέσκουλος, μέγας κόμισσος τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας 1721.—52.
- Ἰωάννης, Ἐφέσου μητροπολίτης 1226.—117.
- Ἰωάννης ὁ Ζωναράς.—287.
- Ἰωάννης, Ἱεροσολύμων πατριάρχης.—305.
- Ἰωάννης, Κλαυδίουπόλεως μητροπολίτης 1171.—109.
- Ἰωάννης, Κυφέλλων ἐπίσκοπος 1171.—109.
- Ἰωάννης, Κρήτης μητροπολίτης 1171.—109.
- Ἰωάννης, Κυζίκου μητροπολίτης.—213.
- Ἰωάννης Μερκουράπουλος, πατριάρχης Ἱεροσολύμων.—303.
- Ἰωάννης, Ναυπάκτου μητροπολίτης XIII.—119, 124.
- Ἰωάννης ὁ Νεομάρτυς.—63.
- Ἰωάννης Σαμουήλ ὁ Ποποβίτζης, δοῦξ Κιοβίας.—75.
- Ἰωάννης ὁ Σμενιώτης.—241.
- Ἰωάννης Στάμος, μέγας ποστέλνικος τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας 1721.—52.
- Ἰωάννης ὁ Ταρωνίτης 1164.—107.
- Ἰωάννης γατζῆς ἐν Χαλδίᾳ 1749.—55.
- Ἰωάννης, οὐ υἱὸς Φώτιος.—55.
- Ἰωάννης, πρωτεύδικος τῆς μητροπόλεως Χαλδίας 1744.—57.
- Ἰωάννης, πρωτονοτάριος τῆς μητροπόλεως Χαλδίας.—56.
- Ἰωάννης ἱερεὺς, οἰκονόμος τῆς ἐπισκοπῆς Ζητουνίου 1617.—89.
- Ἰωάννης τις μοναχός.—382.
- Ἰωαννίκιος ὁ μέγας ὄσιος.—218, 369, 370, 374, 375, 376, 388.
- Ἰωαννίκιος, Βερροίας μητροπολίτης 1639.—101.
- Ἰωαννίκιος, Ἡρακλείας μητροπολίτης 1639.—103.
- Ἰωαννίκιος, Σερραῶν μητροπολίτης 1759.—80.
- Ἰωάννινα.—95, 101, 103.
- Ἰωάσαφ, Λακεδαιμονίας μητροπολίτης 1617 - 1624.—90, 93, 95, 96.
- Ἰωάσαφ Πελοποννήσιος, ἱερεὺς Ἁγιοταφίτης 1697.—53.
- Ἰωάσαφ, Προύσης μητροπολίτης 1620.—93, 95.
- Ἰωάσαφ, Φιλιππουπόλεως μητροπολίτης 1620.—93, 95.

- Ίωάσαφ, Χαλιηδόνας μητροπολίτης 1624.—96.
- Ίωβ ὁ πολύτλας.—339.
- Ίωνᾶς ὁ προφήτης.—159, 191, 192, 385.
- Ίωσεδέκ.—217.
- Ίωσήφ ὁ πάγκαλος.—162, 306.
- Ίωσήφ ὁ μνήστωρ.—3, 337.
- Ίωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας.—10, 13.
- Ίωσήφ Βηθλεεμίτης.—17, 21.
- Ίωσήφ Γεωργιανός, μοναχός 1568.—446.
- Ίωσήφ ἤμπιν-Δαρήφης ἢ Δαρίφης 1715-1721.—25, 31.
- Ίωσήφ Καρβάσης ἢ Χαρβάσης, Βηθλεεμίτης.—30.
- Ίωσήφ ἤμπιν-Φραντζές 1715.—25.
- Ίωσήφ ἱερεὺς ἐν τῇ πόλει Κιουμουσχανέ.—57.
- Ίωσήφ, ἀρχηγός τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μονῆς τοῦ Παντοκράτορος.—240, 242.
- Ίωσήφ ὁ ὕμνογράφος.—337, 365.
- Ίωσήφραγας, χαρατζῆς ἐν Ἱερουσαλήμ 1637.—37.
- Καακούλ κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—508.
- Καβαλίνοσ.—294, 295, 296.
- Καγγρίον.—483.
- Καινὴ Διαθήκη.—198.
- Καίουμᾶς.—247, 251.
- Καίρον.—109, 110, 112, 496.
- Καيسάρεια Καππαδοκίας.—109, 515.
- Καيسάρεια Παλαιστίνης.—32, 46, 58, 133, 134, 138, 141, 145, 532, 533.
- Καيسάρειαις (οἱ) ἐν Παλαιστίνῃ.—6.
- Καίσαρες.—6.
- Καيسάριος, δραγουμάνος καὶ εἶτα ἐπίτροπος τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἱερουσαλήμ 1714, 1715, 1721, 1732, 1737.—22, 30, 31, 37, 436, 458.
- Καيسάριος, ἀρχιμανδρίτης Ἀγιοταφίτης †1872.—37.
- Καίσαρος πόλις.—7.
- Καϊτ-Πάι ἢ Καίτιπαί, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442, 443.
- Καλελῆς=Καστρινός.—21.
- Καλές τῆς Ἱερουσαλήμ.—419, 421.
- Καλημερίου χώρα.—483.
- Καλλίνικος, ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1709.—26.
- Καλλίνικος, ἱερεὺς Ἀγιοταφίτης 54-55.
- Καλλίνικος ἱερομόναχος ἐν Χαλδίᾳ 1744.—57.
- Καλλίνικος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.—71.
- Καλλίνικος, ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως τῆς Παλαιστίνης 1790.—62.
- Κάλυμνος τόπος τῆς ἐγγύς Προύσης.—370.
- Καλωνᾶς ὁ σπαθάριος.—206.

- Καλωνή χωρίον ἐν Παλαιστίνῃ. 382, 383, 387, 390, 398,
—32-33. 399.
- Καμαμές = ναὸς τῆς Ἀναστά- Καταμόνας· μοναστήριον ἐγγὺς
σεως.—410, 413, 414, 415, Ἱερουσαλήμ.—470.
- 416, 417, 453, 454, 496, Κατάνη.—363,
- 500, 501, 503, 504. Κατηγομενεῖα Ἀλεξιακά.—106,
107, 109.
- Καμπανία.—103. Καυλέας (Ἀντώνιος).—250.
- Κανουχέρ (Ἐλευθέριος).—55. Κέρβερος.—209.
- Κανσού - Γουρι - Γαβρί, σουλτάνος Κεσπεντήλιον.—482.
- τῆς Αἰγύπτου.—442. Κηναὺν Ὀρεινώτης 1730.—33.
- Κάνταμος· πόλις ἐν Κρήτῃ.— Κιρκάσιοι.—442.
237. Κίσσαμος.—237.
- Καπλὰν ἤμπιν-Ρισάς, μετρητῆς Κίτρος.—91.
- τοῦ παζαρίου τῆς Ἱερουσαλήμ Κιάμ = Καμαμές. — 405, 408,
1715.—24. 409.
- Καράφριε· ἐπαρχία τῆς Τουρκίας. Κιέβον.—81.
482. Κιοβία.—72, 73, 75.
- Καρβάσης· Ἰωσήφ. Κίος.—109.
- Καρσῆς, οὗ υἱὸς Μοναδέμ.—403. Κιουμουσχανές = Ἀργυρούπολις =
Χαλδία.—57.
- Καρτάκ, υἱὸς Ἰεσδίν.—142. Κλατήμεος, ὕπατος ἐν Κρήτῃ.
—225, 226, 230, 233.
- Καρχηδών.—130. Κλαδιούπολις.—107, 109.
- Κάσημ Μαγριπλῆς, σαίπασις Κλεόπας.—11.
- 1730.—34. Κλήμης, μητροπολίτης Προικοννή-
σου 1620-1624.—93, 95, 97.
- Κάσιν (Σέγεδ).—459. Κλήμης, μητροπολίτης Φιλίππων
καὶ Δράμας 1620.—93.
- Κασσάνδρα = Κασσάνδρεια. — Κνωσσός.—226, 237.
483. Κοίλη Συρία.—304.
- Κασσάνδρεια.—113, 114. Κοινὸν (τῶν Ἀγιοταφιτῶν)—43,
44, 57, 106.
- Κάσσεμ-τερτζιμάν, Ἱεροσολυμί- Κοινὸν τοῦ Παναγίου Τάφου. —
της 1710.—458. 527.
- Κάσσινον· μοναστήριον ἀγιοτα-
φιτικὸν ἐν Μολδοβλαχία.—63.
- Καστρινὰ ζῶα.—22.
- Καστρινός.—21.
- Κάστρον = Ἱερουσαλήμ.—22.
- Καταβόλου τόπος ἢ μέρος ἐν Βι-
θυνία.—362, 363, 377, 381,

- Κόκκινοι Τούρκοι γενεὰ Βηθλεε-
μιτῶν Ἀράβων.—15, 16, 17,
18, 20, 21, 22, 25, 29, 31.
- Κολυμβήθρα Προβατική.—267.
- Κομνηνός: Ἀλέξιος, Θεόδωρος-
Ἄγγελος, Μανουήλ.
- Κομνηνοῦ Φανέλη οἰκογένεια ἐν
Πάτρῳ.—58.
- Κοπρώνυμος (Κωνσταντῖνος). —
248, 280, 282, 290.
- Κόπται ἐν Ἱεροσολύμοις.—409,
410, 416, 417, 496, 498,
505.
- Κοράκι.—35.
- Κορέ.—198.
- Κόρινθος.—93.
- Κορνήλιος ὁ ἑκατόνταρχος.—153.
- Κοσίνιτσα: μοναστήριον ἐπὶ τοῦ
Παγγαίου ὄρους ἐν Μακεδονίᾳ.
—106, 107, 109, 111, 112,
113, 114.
- Κοσμάς ὄσιος ὁ μελωδός.—271,
273, 275, 276, 277, 279,
287, 291, 293, 294, 295,
296, 297, 299, 300, 301,
303, 304, 307, 308, 309,
318, 322, 323, 324, 325,
327, 328, 329, 330, 331,
332, 333, 334, 336, 337,
338, 339.
- Κοσμάς ἅγιος ἕτερος.—388.
- Κοσμάς, ἱερομόναχος Ἀγιοταφί-
της 1557.—461.
- Κοτουάειον.—515.
- Κουβούκλιον τοῦ Ἀγίου Τάφου.—
453, 454, 455, 499, 500,
501, 502.
- Κούμπα Τζοραίτης (Μῆσλε).—25.
- Κουχτούρης (Μεχμεταλῆς).—21.
- Κοφαχειίτης.—21.
- Κρετζουλέσκουλος: Γεώργιος,
Ματθαῖος.
- Κρέων.—199.
- Κρηῆτες.—225, 231, 236, 271,
301.
- Κρήτη.—104, 107, 109, 224,
237, 361, 362.
- Κρίσις = δικαστήριον τῆς Ἱερου-
σαλήμ.—425, 487.
- Κρίσις Τιμία ἐν Κωνσταντινου-
πόλει.—416.
- Κριτήριον Ὑψηλόν, τῆς Δικαιο-
σύνης ἢ Βασιλικόν, ἐν Κων-
σταντινουπόλει.—417, 433.
- Κριτήριον τῆς Ἱερουσαλήμ. —
427, 436, 449.
- Κριτίας.—528, 534.
- Κυδωνία: πόλις ἐν Κρήτῃ. —
226, 237.
- Κύεβον.—82, 83.
- Κύζικος. — 93, 94, 96, 103,
106, 213.
- Κυνηγοῦ τόπος ἐν Κωνσταντινου-
πόλει.—68, 70.
- Κύπρος.—68, 69, 70, 71, 115,
461, 463, 473, 532.
- Κυριακὴ ἡμέρα.—29, 133, 176,
177, 178, 179, 337, 380,
448.
- Κυριακὸς ὁ ὄσιος ἀββᾶς.—179,
184.
- Κυριακὸς πρεσβύτερος.—115.
- Κύριλλος β', πατριάρχης Ἱεροσο-
λύμων.—497.

- Κύριλλος, πατριάρχης Ἀντιοχείας, καθαιρεθεὶς ἔτει 1672. — 83-88.
- Κύριλλος (ὁ Λούκαρις), πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, εἶτα Κωνσταντινουπόλεως 1620.—92, 93, 98, 99.
- Κύριλλος ὁ ἐκ Βερροίας, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, καθαιρεθεὶς ἔτει 1639. — 97-102, 103.
- Κύριλλος ἕτερος πατριάρχης Ἀντιοχείας οὐνίτης 1759. — 76-80.
- Κύριλλος Ἀθανασιάδης, ἀρχιμανδρίτης Ἀγιοταφίτης. — 15.
- Κύριλλος, μητροπολίτης Πέτρας Ἀραβίας 1755·1766.—46, 61, 62.
- Κύριλλος, ἀρχιεπίσκοπος Ναζαρέτ 1790.—62.
- Κύριλλος ὁ Σκυθοπολίτης. — 175.
- Κύφελλα. — 106, 109.
- Κωνσταντῖνος ὁ μέγας. — 236, 357, 358. Ναὸς καὶ μονὴ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. — 61, 62, 436, 466, 467, 510.
- Κωνσταντῖνος σ', αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων. — 290, 293.
- Κωνσταντῖνος βοεβόδας. — 63.
- Κωνσταντῖνος Βακαρέσκουλος, δευτερος λογοθέτης τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας 1721.—52.
- Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Βρύσεως 1171.—109.
- Κωνσταντῖνος ὁ Δούκας XIII.—122.
- Κωνσταντῖνος, Εὐχαΐτων μητροπολίτης 1171.—109.
- Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Ἡρακλείου αὐτοκράτορος υἱός.—146.
- Κωνσταντῖνος ὁ Καβαλῖνος ἢ Κοπρώνυμος.—248, 280, 282, 290, 294, 295.
- Κωνσταντῖνος, Μιτωλήνης μητροπολίτης 1620.—93, 95.
- Κωνσταντῖνος (Φανέλης).—58.
- Κωνσταντῖνος, Χαλκηδόνος μητροπολίτης 1171.—109.
- Κωνσταντινούπολις.—1, 19, 53, 64, 67, 68, 72, 76, 81, 83, 88, 90, 97, 98, 100, 103, 113, 121, 169, 198, 199, 248, 258, 259, 265, 279, 287, 297, 358, 360, 361, 364, 365, 410, 412, 415, 418, 437, 438, 459, 481, 482, 486, 487, 509, 528.
- Κωνσταντῖος αὐτοκράτωρ. — 236.
- Κωνσταντῖος Σιναΐτης, πατριάρχης.—440.
- Κώνων μοναχός.—380.
- Κῶς ἡ νῆσος.—480.
- Λάζαρος ὁ ἐκ νεκρῶν ἀναστάς.—13, 288, 336.
- Λακεδαιμονία.—90, 93, 95, 96.
- Λαμπριανὸς τοῦ Χαρίτα 1749.—55.
- Λάμπη· πόλις ἐν Κρήτῃ.—237.
- Λαοδίχεια.—114.
- Λάρισσα.—69, 80, 89, 93, 95, 103, 118.
- Λατῖνοι.—448, 456, 457, 465, 468, 490, 498, 499, 500,

- 501, 502, 506, 507, 510, 511.
- Λαυρέντιος Κύπριος, ἱερεὺς Ἁγιοταφίτης 1697.—53.
- Λαυρέντιος, μητροπολίτης Πτολεμαίδος 1730.—60, 61.
- Λεόντιος, ἀρχιεπίσκοπος Θαβωρίου 1730.—60, 61.
- Λεόντιος, ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας τῆς Παλαιστίνης 1790.—62.
- Λεόπολις.—76.
- Λευθέρινα, ἡ πόλις ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ.—237.
- Λευκάδες· ὄνομα μετοχίου τῆς μονῆς τῶν Ἀγαύρου, —388.
- Λέων αὐτοκράτωρ ὁ Ἀρμένιος.—197, 199, 205, 211, 216, 365, 368, 374,
- Λέων αὐτοκράτωρ ὁ Συρογενής (= Ἰσαυρος). —247, 318, 324.
- Λέων, μητροπολίτης Δρύστιας 1171.—109.
- Λήθης φρούριον ἢ φυλακή.—156, 168, 353.
- Λῆμνος ἢ Λήμνη ἢ νῆσος.—92, 107.
- Λίβανον ὄρος.—195, 200, 216, 304.
- Λιβύη.—334.
- Λικίνιος αὐτοκράτωρ.—165.
- Λογγινός τις.—115.
- Λόγος=Ἰησοῦς Χριστός.—180, 213, 259, 332, 349, 365.
- Λοπάδιον.—114.
- Λουκᾶς ὁ ἀπόστολος.—11, 249.
- Λουκᾶς, οἰκουμενικὸς πατριάρχης.—106, 107, 108.
- Λουκᾶς ὁ Μωκησσῶ 1171.—109.
- Λουτρὸν τοῦ Πασέ ἐν Χαλδίᾳ.—54.
- Λύδδα.—59, 60, 61, 62, 489.
- Λυκία ἢ Λυκίων χώρα.—175, 362.
- Λογικόν.—279.
- Λώπ.—162.
- Μαάλε, οὗ υἱὸς Σάλεχ.—30.
- Μαάτ, οὗ υἱὸς Σαήτ 623.—403.
- Μαγδαληνὴ (Μαρία ἡ).—11, 14.
- Μαγδαληνὴ (Βαρβάκη), μοναχὴ.—58.
- Μαγουνδάτ· ὄνομα περσικὸν τοῦ ὀπίου Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου.—129.
- Μαγριπλῆς, Μαγριπλῆδες.—34.
- Μάδυτος.—109.
- Μαζλόμ: Μάξιμος.
- Μαΐουμαξ.—287, 329, 333, 335, 339.
- Μακεδονία.—107, 299.
- Μακάριος ὁ Ναζαρέτ ἀρχιεπίσκοπος 1755.—47.
- Μακάριος Ἀσπρομέρας, πρωτοσύγκελλος Ἁγιοταφίτης 1697.—53.
- Μακάριος Βαρβάκης, μοναχός.—58.
- Μακάριος Κύπριος, ἱερεὺς Ἁγιοταφίτης 1697.—53.
- Μακάριος, Πτολεμαίδος μητροπολίτης 1722.—489.

- Μακάριος, Τορνόβου μητροπολί-
της 1639.—98, 103.
- Μαλαγίνων χώρα.—398.
- Μαλαχίας, ἀρχιμανδρίτης Ἁγιο-
ταφίτης, εἶτα μητροπολίτης
Βηθλεέμ 1710.—60.
- Μάλεμ Ἀττάλας 1732.—35.
- Μάλεμ Μανσούρης, δραγουμάνιος
τῶν Φραγγῶν ἐν Ἱερουσαλήμ
1719.—29, 30.
- Μάλεμ Σάλεχ, ἐπίτροπος τῆς ἐν
Ἰόππῃ ὀρθοδόξου ἐκκλησίας τοῦ
αἰγίου Γεωργίου 1722.—59.
- Μάλης Βηθλεεμίτης, οὗ υἱὸς
Ἄχμετ.—17.
- Μάλης (χατζής), Βηθλεεμίτης
1700.—17.
- Μάλχα· κόμη πλησίον τῆς Ἱερου-
σαλήμ.—16, 26, 27, 28. Ὁ
κάτοικος Μαλχιώτης ἢ Μαχ-
λιώτης.—15, 16, 21, 27,
28, 30.
- Μαμλοῦκοι.—440, 442, 448.
- Μανιχαϊκὴ αἵρεσις.—374.
- Μανιχαῖοι.—382.
- Μανολάκης, μέγας κλουτζάρης τῆς
Βλαχικῆς ἡγεμονίας 1721.—
52.
- Μανουήλ Κομνηνὸς ὁ αὐτοκρά-
τωρ.—109, 111, 240, 242.
- Μανουήλ, μητροπολίτης Μελιτη-
νῆς.—114, 115, 117.
- Μανουήλ Δούκας.—119.
- Μανσούρ, ἀρχων τῆς Δαμασκοῦ.—
272, 277, 279, 280.
- Μανσούρ Ἀγιάσης, Βηθλεεμίτης
1718.—26.
- Μανσούρης: Μάλεμ.
- Μαζαπόν· μοναστήριον ἐν Ῥω-
σία.—75.
- Μάξιμος βικάριος ὁ ἐξ εἰκονομά-
χων ὀρθόδοξος γενόμενος.—
293, 294, 297.
- Μάξιμος (?) Διγίνης ἐπίσκοπος
1639.—104.
- Μάξιμος Μαζιλούμ, πατριάρχης
τῶν ἐν Συρίᾳ Οὐνιτῶν 1848.—
498.
- Μαρ-Αικατερίνη· μοναστήριον γυ-
ναικεῖον ἐν Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρανφῆριστος, ἱερεὺς ἐθνικός.—
225.
- Μαρ-Βασίλειος· μοναστήριον ἐν
Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρ-Γεώργιος· μοναστήριον ἐν
Ἱερουσαλήμ, τὸ καὶ Νοσοκο-
μεῖον ὀνομαζόμενον.—415.
- Μαρ-Γεώργιος (ὁ τῆς Ἑβραϊκῆς)
ἐν Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρ-Γραχοῦπ· ἐκκλησία ἐπὶ ὀνό-
ματι Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου
ἐν Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρ-Δημήτριος· μοναστήριον ἐν
Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρ-Εὐδύμιος· μοναστήριον ἐν Ἱε-
ρουσαλήμ.—415.
- Μαρζαβανᾶς.—134, 135, 136,
137, 139, 140.
- Μαρ-Ἡλίας· μοναστήριον μέσον
Ἱερουσαλήμ καὶ Βηθλεέμ.—
415.
- Μαρ-Θέκλα· μοναστήριον ἐν Ἱε-
ρουσαλήμ.—415.
- Μαρία ἢ Μαγδαληνή.—11, 14.

- Μαρία ἡ Θεοτόκος. — 2, 132, 134, 170, 173, 387, 405, 410, 415. Ὅρα καὶ τὸ Μαριάμ καὶ τὸ Θεοτόκος.
- Μαρία ὁσιομάρτυς, ἡ Γολινδούχ.— 149, 154, 165, 170, 173, 351, 352.
- Μαρία, σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ. — 111, 112.
- Μαρία Βαρβάκη τέσσαρες.—58.
- Μαρία Φανέλη δύο.—58.
- Μαριάμ.—330, 347, 448.
- Μαρίνος Φανέλης.—58.
- Μαρ-Ἰωάννης· μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου ἐν Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρκιανὸς ὁ ὕσιος.—258-270.
- Μάρκος, πατριάρχης Ἱεροσολύμων 1022.—441.
- Μάρκος Ἰωσήφ Χαρβάσης 1719.— 30.
- Μαρ-Μιχαὴλ· μοναστήριον ἐν Ἱερουσαλήμ, τὸ τῶν Ἀρχαγγέλων.—415.
- Μαρ-Νικόλαος· μοναστήριον ἐν Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρ-Σάββας· λαύρα τοῦ ὁσίου Σάββα.—415, 416.
- Μαρ-Συμεὸν· μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι Συμεὼν τοῦ θεοδόχου, τὸ Καταμόνας ὀνομαζόμενον, ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρτυρούπολις.—170.
- Μαρ-Χάννας· ἐκκλησία Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐν Ἱερουσαλήμ.— 415.
- Μαρ-Χάννας· μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τὸ νῦν S-t Sauveur τῶν Φραγκισκανῶν.—415.
- Μαρώνεια.—109.
- Μαρωνῖται.—498.
- Μασάδες.—115.
- Μασήν, οὗ υἱὸς Ἀβίζ.—403.
- Μασιάτης, οὗ υἱὸς σιέχ-Σιαγαλάνης.—15.
- Ματθαῖος Κρετζουλέσκουλος, μέγας στόλνικος τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας 1721.—52.
- Ματθαῖος, Λύδδης ἀρχιεπίσκοπος 1766.—61, 62.
- Ματθαῖος Πασαράμπας, βοεβόδας.—63.
- Ματθίας ὁ ἀπόστολος.—87.
- Μαυίας, καλίφης 680.—403.
- Μαυρίκιος αὐτοκράτωρ. — 130, 173, 351.
- Μαχλιώτες = Μαλχιώτες. — 16, 21.
- Μαχμούτ α', σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—453, 456, 459, 463, 466, 470, 472, 474, 475, 478, 480, 482, 486, 490, 491, 493, 497, 499, 501, 505, 507, 511, 513, 514.
- Μαχμούτ β', σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—453, 457, 463, 464, 465, 473, 478, 480, 483, 484, 487, 488, 492, 493, 494, 495, 497, 502, 504, 505, 506, 515.
- Μαχμούτης Ἀττη Σεϊριώτης 1721.—30, 31.

- Μαχμούτης Κόκκινος, Βηθλεεμίτης 1704.—21.
- Μεγάλη Ἑβδομάς.—336.
- Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 65, 66, 71, 72, 92, 93, 94, 95, 96, 98, 100, 101, 102, 103, 118, 260, 265, 529, 531, 532.
- Μεγάλη Παναγία· μοναστήριον γυναικείον ἐν Ἱερουσαλήμ. — 467.
- Μεγάλη Πέμπτη.—276, 527.
- Μεγα Σάββατον.—500.
- Μεγεθῶ, μήτηρ τοῦ οὐαίου Εὐστρατίου.—369.
- Μεθόδιος Κομνηνοῦ Φανέλη, πατριάρχης.—58, 84.
- Μεθόδιος α', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.—217, 218, 219.
- Μεθόδιος γ', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.—69.
- Μελόμπους.—202.
- Μέλεκ - Ἀχμετ, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου. — 442.
- Μέλεκ-Ἐσρέφ-Καϊτ-Πάι, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442.
- Μέλεκ-Ἐσρέφ-Σεϊφελδίν, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442.
- Μέλεκ-Ἰαχίρ-Τζακμάκ Ἐλζαχρί, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου. — 448.
- Μέλεκ-Ταχίρ-Παρκούκ, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—441.
- Μελέκις Χάναφι-Σασάφει, κριτῆς ἐν Ἱερουσαλήμ. 1491 — 442.
- Μελέτιος, Ἐφέσου μητροπολίτης 1639.—103.
- Μελέτιος, Ἱεροσολύμων πατριάρχης, πρώην μητροπολίτης Καισαρείας Παλαιστίνης.—32, 41, 428, 431, 434.
- Μελέτιος, Λαρίσσης μητροπολίτης 1759.—80.
- Μελέτιος, Ῥόδου μητροπολίτης 1639.—104.
- Μέλῆς.—202.
- Μελιτηνή. — 106, 107, 109, 114, 115, 116, 117, 118.
- Μελιτηνεῶται.—118.
- Μελιτηνοί.—117, 169.
- Μελκίται.—460.
- Μελούκ-Ζαχίρ, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—441.
- Μελχισεδέκ.—170.
- Μελχισεδέκ, Ἀγιοταρίτης μοναχός 1736.—38.
- Μενοικεύς.—199.
- Μερισᾶνος: Μπάρπουλος.
- Μερκούριος καλόγηρος 1704. — 19.
- Μερκουρόπωλος (Ἰωάννης). — 303.
- Μεσάατ (Γάνεμ Κόκκινος).—31.
- Μεσημβρία = Μεσεμβρία. — 80, 97, 104, 109.
- Μεσοῦτ, οὗ υἱὸς Ἀμπτουλάχ.—403.
- Μετζιτ α', σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—454, 456, 460, 464, 465, 468, 472, 487, 490,

- 492, 497, 498, 503, 509, 512.
- Μετόχιον τοῦ Ἁγίου Τάφου ἐν τῇ μητροπόλει Χαλδίας.—56.
- Μετόχιον τοῦ Ἁγίου Τάφου ἐν Κωνσταντινουπόλει.—72, 76, 81, 83, 88, 90, 92, 93, 95, 97, 103, 185.
- Μεχκεμές τῆς πόλεως Ἱερουσαλήμ.—35, 510.
- Μεχμέτ β', σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—498.
- Μεχμέτ γ', σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—451, 457, 461, 467, 471, 481, 483, 487, 488, 493.
- Μεχμέτ δ', Μεχμημέτ ἢ Μεχμέτης, σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—412, 415, 418, 422, 452, 455, 456, 458, 463, 464, 466, 467, 470, 471, 474, 475, 481, 484, 487, 489, 493, 496, 497, 499, 500, 503, 504, 505, 506, 509, 510, 512, 513, 514.
- Μέχμετ ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ, καφάρις τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1718.—26.
- Μεχμέτ (ἢ Μεχμέτης) Μπτέρης (ἢ Ντέρης), σέχης Βηθλεεμίτης, ὁ κουτζός 1700-1701.—18.
- Μεχμέτ (ἢ Μεχμέτης) Τίνεχ (ἢ Ντίνεχ) ὁ τυφλός, σέχης Ταμαρίτης 1700-1704.—18, 20.
- Μεχμέτ (ἢ Μεχμέτης) Χιντίε Καστρινός ἢ Καλελής 1704.—21.
- Μεχμεταλής Κουχτούρης, οὗ υἱὸς Ἀχμέτης.—21.
- Μεχμέτης ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ, καφάρις τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1718.—27.
- Μεχμέτης (Ἰμπνη-Τάπητ), Βηθλεεμίτης ἐκ τῶν Κοκκινων Τούρκων 1701.—18.
- Μεχμέτης (Σέγιδ).—436.
- Μεχμέτης Ἰμπνη-Σιμαοῦν, σέχης ἐν Μάλχα 1718.—26.
- Μήδεια ἡ πόλις.—89, 93, 97, 104.
- Μῆδοι.—199.
- Μήθυμονα.—109.
- Μῆλος ἡ νῆσος.—89.
- Μηνᾶς, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.—70.
- Μηνᾶς ὁ ἅγιος μάρτυς.—339.
- Μήσιρης Χτέμης, σέχης 1723.—32.
- Μῆσλε Κούμπα Τζοραΐτης 1715.—25.
- Μητροφάνης, Ἀγαθοπόλεως ἐπίσκοπος 1620-1624.—93, 97.
- Μητροφάνης, Ἀρχιάλου μητροπολίτης 1639.—104.
- Μίδας ὁ τῆς Φρυγίας βασιλεὺς.—192.
- Μίκπελ Ἱεροσολομίτης, υἱὸς Ταχλάλα 1732.—35.
- Μικρὰ Ῥωσία.—75.
- Μίλητος.—106, 107.
- Μίνδανα.—115.
- Μίνως.—231.
- Μισάκ.—158.

- Μίσαιλ Ντένε Ταμαρίτης 1700. —17.
- Μισθείας αγρός.—115.
- Μισαήλ, Σεβαστείας ἀρχιεπίσκοπος 1790.—62.
- Μισήρι = Κάιρον.—30.
- Μίσσηρης ἤμπιν-Χαμίς 1715.—24.
- Μίσλεχ, υἱὸς Φαράτζ, ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβὰ, καφάρια τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1720.—27.
- Μίσμηξ ἐκ τοῦ χωρίου Σαφάτ, υἱὸς Ῥαμαντάν.—35.
- Μιχαήλ ὁ Ταξιάρχης.—63.
- Μιχαήλ ὁ ὄσιος. — 187, 188, 190, 191, 194, 199, 204, 206, 217, 218, 219, 220.
- Μιχαήλ α', αὐτοκράτωρ ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 368, 374.
- Μιχαήλ β', αὐτοκράτωρ ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 205, 219, 220.
- Μιχαήλ γ', αὐτοκράτωρ ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 250, 382.
- Μιχαήλ Παλαιολόγος, αὐτοκράτωρ ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 197.
- Μιχαήλ ὁ τοῦ Ἀγγιᾶλου, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1171. —109, 113.
- Μιχαήλ Ἀπτάλλας, ἱερεὺς ἐκ τῆς κόμης Πετζάλλα 1733. — 456.
- Μιχαήλ, Δέρκου ἐπίσκοπος 1171. —109.
- Μιχαήλ, Ἡρακλείας μητροπολίτης 1164.—106.
- Μιχαήλ, Θερμοπολῶν ἐπίσκοπος. —123.
- Μιχαήλ, Κιέβου μητροπολίτης 1589.—81, 82.
- Μιχαήλ, Κίου ἐπίσκοπος 1171.—109.
- Μιχαήλ ὁ Ῥωσίας 1171.—109.
- Μιχαήλ (Βαρβάκη) ἱερεὺς.—58.
- Μιχαήλ (Βηθλεεμίτης).—17.
- Μιχαήλ Φέλεχ.—25.
- Μιχαήλ δραγομᾶνος τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ Φραγκισκανῶν 1757.—449.
- Μιχαίας ὁ προφήτης.—197.
- Μογλένων ἐπίσκοπος.—82.
- Μόδεστος, πρεσβύτερος τῆς Ἀγίας Ἀναστάσεως.—131.
- Μολδοβλαχία.—63, 103.
- Μοναδέμ, υἱὸς τοῦ Καρσῆ 623.—403.
- Μοναστήρια. Ἀβραάμ τοῦ προπάτορος ἐν Ἱερουσαλήμ.—419, 468. Ἀγαύρου μονή.—367, 376. Ἀγίου Σάββα ἐν Μολδοβλαχία.—63. Δικατερίνης τῆς μεγαλομάρτυρος ἐν τῷ Σινά.—415. Ἀναστασίου τοῦ ἀββᾶ μοναστήριον.—131, 147. Ἀρχαγγέλων αὐτόθι.—461, 462, 468. Βαπτιστοῦ ἐν Ἀντιοχεῖα.—338. Βασιλείου τοῦ μεγάλου ἐν Ἱερουσαλήμ.—415. Βωμῶν ἐν Βιθυνία.—383, 396. Γαλατᾶς ἐν Βλαχία.—63. Γερασίμου ἀββᾶ μοναστήριον.—175-184, 474. Ἀγίου Γεωργίου τῆς Πετζάλλας.—461, 473. Ἀγίου Γεωργίου μοναστ. ἐν Ἱερουσαλήμ.—415, 512. Τοῦ αὐτοῦ αὐτόθι

ἕτερον.—468. Ἐτερον ἐν Γαλατζίῳ.—63. Γραικικὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.—440. Δερ-Ἀμούδ.—445, 446. Δημητρίου τοῦ μεγαλομάρτυρος ἐν Ἱερουσαλήμ.—415. Εὐεργέτου Χριστοῦ ἐν Κασσανδρεία.—114. Εὐθυμίου τοῦ μεγάλου λαύρα.—179. Τοῦ αὐτοῦ μοναστ. ἐν Ἱερουσαλήμ.—415. Ἡλίου τοῦ προφ. μοναστ.—15, 18, 20, 21, 25, 29, 32, 37, 415, 471. Θεόκλης τῆς πρωτομάρτυρος ἐν Ἱερουσαλήμ.—415. Θεοτόκου μοναστ. ἐν Χάλκη.—271. Ἰβήρων μοναστ. ἐν Κωνσταντινουπόλει.—358. Ἰβήρων μοναστήρια ἐν Ἱερουσαλήμ.—415, 464. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου ἐν Ἱερουσαλήμ.—415. Κάσσινον ἐν Βλαχία.—63. Καταμόνας.—470. Κοσινίτζης μοναστήριον ἐν Μακεδονία.—106, 107, 109, 111, 112, 113, 114. Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης τῶν ἁγίων μοναστήριον ἐν Ἱερουσαλήμ.—61, 62, 436, 466, 467, 510. Μασσάπον ἐν Ῥωσία.—75. Νικολάου τοῦ ἁγίου μοναστήριον ἐν Μολδοβλαχία.—63. Ἐτερον κοινοβιακὸν ἐν Μικρᾷ Ῥωσία.—75. Ἐτερον ἐν Ἱερουσαλήμ.—415. Νικορίτζα ἐν Βλαχία.—63. Παναγίας μοναστήριον ἐν Κύπρῳ.—461. Μεγάλη Παναγία ἐν Ἱερουσαλήμ.—461, 467. Παντοκράτορος ἢ Παντοκρατορικῆ μονῆ ἐν Κωνσταντινουπόλει.—238, 239, 241, 242. Παρνόβσκι ἐν Βλα-

χία.—63. Πίστριτζα ἐν Βλαχία.—63. Πόμπρατα αὐτόθι.—63. Πούρνοβα ἐν Βλαχία.—63. Σάβα τοῦ οσίου λαύρα.—16, 22, 23, 32, 37, 42, 104, 105, 190, 317, 327, 340, 349, 415, 416, 434, 435, 460, 464, 473, 474, 513. Σεργίου μάρτυρος μοναστήριον ἐν Περσίδι.—146, 147, 171, 173. Σινα μοναστήριον.—468. Σπάρτη μοναστήριον οὕτω καλούμενον ἐν Κωνσταντινουπόλει.—289. Σταυροῦ μοναστ. ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ.—16, 17, 19, 20, 25, 26, 27, 28, 33, 35, 105, 469, 470. Μαρ-Συμένος = Καταμόνας.—415. Σωβέζα ἐν Βλαχία.—63. Ταζλαίου ἐν Βλαχία.—63. Τζετατζούγια ἐν Βλαχία.—63. Μαρ-Χάννας ἐν Ἱερουσαλήμ.—415. Χαραλάμπος μάρτυρος μοναστ. ἐν Ἱερουσαλήμ.—468, 469. Χουτουρᾶς.—57. Χώρα μοναστήριον ἐν Κωνσταντινουπόλει.—219.

Μονεμβασία.—82.

Μουάμετ υἱὸς Νητζημητίν 1730.—34.

Μουάμετ ἱμπνη-Πρατῆμ 1730.—34.

Μουάμετ Τουρκομάν 1730.—34.

Μουάμετ Χίλους Μαχριπλῆς 1730.—34.

Μουγίτης ἐκ τοῦ χωρίου Μπέτ-Γινᾶ 1731.—37.

Μουγτεσέλ = Ἀποκαθήλωσις.—415.

- Μουζάχην. — 24.
- Μουράτ ἢ Μουράτης γ', σουλτάνος τῆς Τουρκίας. — 431, 451, 457, 461, 464, 466, 468, 471, 472, 474, 493, 512.
- Μουράτ, Μουράτ-χάν ἢ Μουράτης δ', σουλτάνος τῆς Τουρκίας. — 405, 407, 411, 416, 452, 455, 462, 467, 468, 475, 483, 494, 496, 498, 503, 504, 506, 508, 510, 525.
- Μουρταζάν ἀπὸ τῆς Μπετλήμια 1736. — 38.
- Μούσαι. — 76.
- Μούσας Ἀλεβῆς 1730. — 33.
- Μούσας υἱὸς Ἰσα Ταρήφ Τζοραϊτης 1715. — 25.
- Μούσας υἱὸς Τζεμαλεντίνη, σέχης 1733. — 36.
- Μούσας ἱερεὺς καὶ διδάσκαλος ἐν Ἰόππῃ 1722. — 58, 59.
- Μούσεφ ἤμπιν-Μπεκήρ 1715. — 24.
- Μουσοῦλης ἢ Μούσοουλης Μαλχιώτης. — 26, 27.
- Μουσουλμάνοι. — 402, 403, 441, 444, 445, 448, 452, 455, 456, 457, 458, 460, 461, 465, 468, 469, 471, 472, 473, 475, 476, 481, 488, 489, 490, 491, 494, 495, 496, 497, 500, 501, 502, 503, 506, 507, 509, 513.
- Μουσταφάγας, μουσελήμης τῆς Ἱερουσαλήμ 1730. — 33.
- Μουσταφάγας ἢ Μουσταφάγας Χαλεπλῆς, μουσελήμης τῆς Ἱερουσαλήμ 1698-1706. — 16, 488.
- Μουσταφᾶς α', σουλτάνος τῆς Τουρκίας. — 457, 462, 466, 473, 483, 512.
- Μουσταφᾶς β', σουλτάνος τῆς Τουρκίας. — 422, 452, 459, 464, 465, 467, 468, 470, 474, 477, 496, 499, 500, 511.
- Μουσταφᾶς γ', σουλτάνος τῆς Τουρκίας. — 453, 463, 465, 478, 480, 482, 492, 494, 497, 502, 505, 509, 515.
- Μουσταφᾶς δ', σουλτάνος τῆς Τουρκίας. — 505.
- Μουσταφᾶς, κριτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ 1596-1597. — 447.
- Μουσταφᾶς Ἱεροσολυμίτης 1727. — 498.
- Μουσταφᾶς Φαράτζης, Φάρρατζης, Φαράτζ ἢ Φάρατζ, σέχης ἐκ Μάλχας 1698-1730. — 16, 21, 26, 27, 28, 30, 33.
- Μούφτης Μπετζαλιώτης. — 28.
- Μουχάμετ Ἀλεμῆς 1614. — 506.
- Μουχάμετ ἤμπην Ἀχμουτ ἀπὸ χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ 1720. — 28.
- Μουχάμετ Μπάρα 1736. — 38.
- Μουχάμετ Ράη Σεϊριώτης 1721. — 31.
- Μουχαμετ Σουρουρῆς (Σείδ), ἱμάμης τοῦ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σταυροῦ μουσουλμανικοῦ τεμένουσ 1778 — 470.
- Μουχάμετ (Ἀλῆς) Τζοραϊτης. — 28.

- Μουχάμετ Φαγουρβώτης, Βηθλεεμίτης 1721.—31.
- Μουχάμετ Χαληλήην, σέχης 1733.—36.
- Μουχαρέμ· ὄνομα μουσουλμανικοῦ μηνός.—430, 441, 453, 454, 455, 457, 460, 461, 462, 463, 468, 469, 470, 472, 473, 476, 479, 480, 481, 482, 483, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 497, 498, 499, 501, 502, 507, 508, 509, 513, 515.
- Μουχαρέπ = Μουχαρέμ.—403.
- Μουχέσεν Θεοδοσίτης, οὗ υἱός Φορχάνης.—22.
- Μοχαμέτ Συρράς, οὗ υἱός ὁ ἐκ Μάλγας σέχης Χαμτάν.—26.
- Μοχλός, ἱερεὺς καὶ νομικός XIII.—124.
- Μπαλάσης, μέγας χαρτοφύλας τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας 1689.—72.
- Μπάρας: Μουχάμετ.
- Μπάρπουλος Μερισανος, μέγας πιτάρης τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας 1721.—52.
- Μπεήλ-Σιακάχα· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—21.
- Μπέην-Σατάφ· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—15.
- Μπεκήρ, οὗ υἱός Μοῦσεφ.—24.
- Μπέτ-Ἀνάν· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—36.
- Μπέτ-Γινά· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—37.
- Μπετζαλιώται.—27. Μπετζαλεώτης.—27.
- Μπετηκτζαλήδες.—35.
- Μπετίσα ἢ Μπετίξα· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—24, 36.
- Μπετλήγια· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—38.
- Μπετρεντίνης, ταμπάκης.—36.
- Μπέτ-Σουρία· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—34, 37.
- Μπητέρ (Σαφατλῆς).—35.
- Μπόόλας: Ἄϊσας.
- Μπουχανιφέ, υἱός τοῦ Ἀβίθ 623.—403.
- Μπτέρης: Σιέχ-Σουλεϊμάνης, Γιαχαράς, Σιέχ-Μεχμέτ, Σίσκος. Μουτλήνη.—93, 95, 109.
- Μύρα τῆς Λυκίας.—358, 361, 363, 365.
- Μύρων Πορνόβκι, βοεβόδας.—63.
- Μχάνας: Ἰσας.
- Μωάμεθ ἢ Μωάμεθ ὁ προφήτης τῶν Μουσουλμάνων.—309, 310, 401, 440, 497.
- Μωαμεθανοί.—453, 477.
- Μωκησσός.—106, 107, 109.
- Μώκιος ὁ ἅγιος μάρτυς.—269.
- Μωσαϊκὴ ἐπίχρσις.—113.
- Μωσῆς ἢ Μωϋσῆς ὁ προφήτης.—5, 6, 113, 150, 152, 167, 198, 258, 259, 280, 313, 330, 347, 372, 376.
- Μωχαμέτ, οὗ υἱός Μουσταφᾶς 1633.—483.
- Μωχάμετ σέχης 1595.—471.

- Μωχαμέτ Τασιάκ Μπετηκτζαλής 1732.—35.
- Μωχαμέτ, κριτής τῆς Ἱερουσαλήμ 1765.—449.
- Ναβουχοδονόσορ. — 156, 158, 203.
- Ναζαρέτ.—9, 47.
- Ναζιανζός.—106, 107, 260.
- Ναζωραῖοι.—401.
- Ναθαναήλ.—307.
- Ναντούς = Νταντούς.—31.
- Ναούμ ὁ προφήτης.—216.
- Νάσαρ Ἀτία, Βηθλεεμίτης 1701.—18.
- Νάσαρ (Βηθλεεμίτης) 1700.—17.
- Νάσαρ Ταμαρίτης, οὗ υἱὸς Ὁμαρ.—17.
- Νάσερ, υἱὸς Νίτζημ Βηθλεεμίτου 1719.—29.
- Νάσερ ἤμπιν-Νουβέσηρ 1715.—24.
- Νάσερην ἤμπιν-γατζῆ-Χαλήλη, Φιλιππιώτης 1719.—30.
- Νάσιρ-Σειφελδίν-Ἀχμετ, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442.
- Νασράλας, σιῆχ Πεζαλιώτης 1704.—21.
- Ναστράλας Θεοδοσίτης, υἱὸς Ἄση 1715.—22.
- Ναστράλας ἤμπιν-Ἀλεβη 1715.—24.
- Ναστράλας, υἱὸς Ἀλεβῆ Χτέμη 1723.—32.
- Ναύπακτος.—92, 96, 119, 121, 122, 123, 124.
- Ναχαλῆρι = Χανχαλῆρι.—31.
- Νέα Ῥώμη = Κωνσταντινούπολις.—76, 88, 90, 113, 334.
- Νεάπολις ἐν Παλαιστίνῃ. — 37, 47, 60, 489, 490.
- Νεκρά Θάλασσα.—176.
- Νεκτάριος, πατριάρχης Ἱεροσολύμων.—1, 65, 68, 69, 70, 458, 527.
- Νεκτάριος, ἐπίσκοπος Τζίας καὶ Θερμῶν 1624.—97.
- Νεκτάριος Κεφαλληνίτης, μοναχὸς Ἀγιοταφίτης 1697.—53.
- Νέμερ Θεοδοσίτης 1700.—17.
- Νεοκαισάρεια. — 87, 92, 106, 107, 109.
- Νεόφυτος, ἱερομόναχος καὶ πρωτοσύγκελλος 1620.—93.
- Νεόφυτος ἱερέυς, εἶτα ἀρχιμανδριτῆς, πατριαρχικὸς ἐπίτροπος ἐν Ἱερουσαλήμ 1704-1721.—20, 22, 31, 32.
- Νεόφυτος, Βηθλεὲμ μητροπολίτης.—59.
- Νεόφυτος, Γάνου μητροπολίτης 1617.—90.
- Νεόφυτος, Ἡρακλείας μητροπολίτης 1624.—96.
- Νεόφυτος γ', Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης.—98, 99.
- Νεόφυτος, Λύδης ἀρχιεπίσκοπος 1710.—59, 60.
- Νεόφυτος (?), Μηδείας μητροπολίτης 1639.—104.
- Νεόφυτος, Νικομηδείας μητροπολίτης 1617-1624.—90, 93, 94, 96.

- Νεόφυτος, Πτολεμαίδος μητροπολίτης 1717.—489.
- Νεόφυτος, Χίου μητροπολίτης 1617.—90.
- Νεοχώρι Κωνσταντινουπόλεως.—53.
- Νέρων αυτοκράτωρ.—7.
- Νεφίς, οὗ υἱὸς Θαβίτ.—403.
- Νήμερ Χιράτζης 1730.—33.
- Νήμερ Τασιχάκ Μπετηκτζαλής 1732.—35.
- Νήμερ Χαρράς, Μαλχιώτης 1720.—28.
- Νήτζημ (Βηθλεεμίτης).—37.
- Νητζημητίν Ἀλεμῆς, σέχης 1730.—33.
- Νητζημητίν (Μουάμετ).—34.
- Νίγδη.—515.
- Νικαέων μητρόπολις.—219.
- Νικαέων θρόνος.—220.
- Νίκαια.—55, 80, 92, 94, 103, 114.
- Νίκη ἢ πόλις.—109.
- Νικήτας, μητροπολίτης Σίδης.—108.
- Νικήτας, μητροπολίτης Μαρωνείας 1171.—109.
- Νικήτας, μητροπολίτης Μελιτηνῆς 1171.—109.
- Νικηφόρος, μητροπολίτης Ἐπιφανείας 1780.—54.
- Νικηφόρος, μητροπολίτης Νικομηδείας 1226-1227.—114, 117.
- Νικηφόρος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.—196.
- Νικηφόρος Κάλλιστος ὁ Ξανθόπουλος.—357.
- Νικόδημος, ἀρχων Ἰουδαίας.—13.
- Νικόδημος, προεστὸς τῆς λαύρας τοῦ ὁσίου Σάβα.—328.
- Νικόλαος ὁ μέγας καὶ θαυματουργός.—357-366. Μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ.—63. Κοινόβιον ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐν Μικρᾷ Ῥωσίᾳ.—75.
- Νικόλαος, ἀδελφὸς τοῦ ὁσίου Εὐστρατίου.—390, 397.
- Νικόλαος, μητροπολίτης Ἐφέσου 1171.—109.
- Νικόλαος Ῥωσέτος, μέγας παχάρικος τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας 1721.—52.
- Νικόλαος Ἀλεξάνδρου (Μαυροκορδάτος), ἡγεμὸν Οὐγγροβλαχίας 1721.—48.
- Νικόλαος, ἀρχων τῶν μοναστηρίων τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Χαλδίας 1744-1749.—55, 57.
- Νικόλαός τις.—252.
- Νικόλαος ἕτερος 1725.—486.
- Νικόλας Δημητρίου, Βηθλεεμίτης 1721.—31.
- Νικόλας ἢ Νικόλαος ἐκ Χαλδίας, προσκυνητῆς τοῦ Ἁγίου Τάφου 1744.—55, 57.
- Νικομήδεια.—89, 90, 93, 94, 96, 108, 114, 117, 165, 287, 288.
- Νικομηδέων θάλασσα.—165.
- Νικορίτζα ἐν Μολδοβλαχίᾳ.—63.
- Νικορίτζας χάτμανος.—63.
- Νινευί.—6.

- Νίνος ὁ Ἀσσύριος.—6.
 Νίσιβις.—355.
 Νίτζημ Βηθλεεμίτης.—29.
 Νιτζίβιν ἢ Νιτζίβιον = Νίσιβις.—
 165, 171.
 Νίτζιον.—164.
 Νιτριώτης.—180.
 Νοσοκομεῖον ἐν Ἱερουσαλήμ. —
 468.
 Νοταρᾶς: Χρῶσανθος.
 Νουβέσηρ Θεοδοσίτης, οὗ υἱὸς
 Νάσερ.—24.
 Νταντοὺς ἢ Νταντούσης (Ἰμπραῖμ
 ἢ Ἰμπραήμ).—31, 36.
 Νταρζιάντ (οἶ).—24.
 Νταγλάλλας Μπετζαλιώτης 1720.
 —28.
 Νταούτης ὁ καὶ Γεράσιμος μονα-
 χός.—17.
 Νταουτλῆδες = Δαουτλῆδες.—36,
 Ντελῆ-Ἵρμανίου καδδελίκιον.—
 49.
 Ντένε (Μίσαλ) Ταμαρίτης.—17,
 Ντερβήσης, σέχης Θεοδοσίτη-
 1704.—21.
 Ντέρ-Γιασῆν· κόμη ἐν Παλαι-
 σίνη.—35.
 Ντέρης (Ἄλῆς).—18.
 Ντέρης (Μεχμέτης).—18.
 Ντέρης (Σουλεϊμάνης).—18.
 Ντέρης (Χατζῆ-Ἰβουτε ἢ Ἰβου-
 δε).—18, 25.
 Ντέρης (Χατζῆ-Γιαχαγᾶς).—18.
 Ντέρ-Χαβᾶ· κόμη ἐν Παλαισί-
 νη.—27, 28.
 Ντιβάνι ἢ Ντιβάνιον Κωνσταντι-
 νουπόλεως.—409, 427.
 Ντίνεχ (Σιέχ-Μεχμέτ) Ταμαρί-
 τής.—20.
 Ντίπης ἤμπνη-Μουσούλης ἢ Μού-
 σουλής, σέχης τῆς Μάλχας
 1718.—26, 27.
 Ντοραίτης (Ἀχμέτ Ἀμμάρ).—24.
 Ντουργάμ ἤμπνη Χουτζᾶς ἐκ τῆς
 κόμης Ντέρ-Χαβᾶ 1720.—28.
 Ντούρζης, οὗ υἱὸς Σουλεϊμάν.—
 24.
 Νύσσα.—392.
 Νῶε.—154, 258.
 Νῶε, μουσουλμάνος 1631. —
 408.
 Ξανθόπουλος (Νικηφόρος Κάλ-
 λιστος).—357.
 Ξιφιλίνος (Γεώργιος).—113.
 Ξιφιλίνος τις.—119, 120, 121.
 Ὀβίνη, πόλις ἐν τῇ νήσῳ Κρήτη.
 —226.
 Ὀδυσσεύς.—72.
 Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.—
 494.
 Ὀκταήχος ἢ Ὀκτώηχος.—290,
 348.
 Ὀλυμπιονίκαι.—207.
 Ὀλυμπος ὁ ἐν Βιθυνίᾳ.—369,
 375, 378, 385.
 Ὀμερ, Ὀμέρης, Ὀμερ-Χαττάπ
 ἢ Ὀμερ-ἤμπιν-ελ-Χατάπ.—
 403, 404, 406, 411, 412,
 414, 416, 417, 440, 441,
 445.
 Ὄντε (Χαμτάν).—33.

- ἽΟνησίφορος, μητροπολίτης Κιέ-
βου.—82.
- ἽΟξφόρῳη.—72.
- ἽΟπτιμάτων θέμα.—369.
- ἽΟρεινή ἐν Παλαιστίνῃ.—33, 35.
ἽΟ κάτοικος ἽΟρεινήωτης.—26,
30, 36.
- ἽΟρθρος.—279.
- ἽΟρμίσδας.—156, 165, 168,
169, 353, 365.
- ἽΟρόντης ποταμός.—304.
- ἽΟρσβουρίνου ἐπαρχία τουρκική.
—483.
- ἽΟρφαῖκοι φθόγγοι.—201.
- ἽΟρφεύς.—330.
- ἽΟσμάν β', σουλτάνος τῆς Τουρ-
κίας.—478, 482, 483, 508.
- ἽΟσμάν γ', σουλτάνος τῆς Τουρ-
κίας.—465, 488, 492, 494,
502, 504, 505, 515.
- ἽΟσμάναγας, μουτεβελέης τῆς μο-
νῆς, ὡς φαίνεται, τοῦ προφή-
του ἽΟηλιοῦ.—22.
- ἽΟσπήτιον τοῦ ἽΑννα ἐν ἽΙερου-
σαλήμ.—415.
- ἽΟτμάν, υἱὸς τοῦ Γαφάς 623.—
403.
- ἽΟτμάνης, υἱὸς Σάλεχ, Θεοδοσί-
της 1715.—22.
- ἽΟύμιγιε (Χουλεφάι-Πενί-).—440.
- ἽΟύνίται.—465, 497.
- ἽΟύνιτισμός.—465.
- ἽΟύραούτζαγλους (Δημήτριος). —
—495.
- Παζαρτζίκιον.—483.
- Πάι (Μέλεκ - ἽΕσρέφ - Καῖτ -). —
442, 443.
- Παῖσιος, ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ
Σταυροῦ 1709-1715.—26, 35.
- Παῖσιος, ἡγούμενος τῆς μονῆς
Χουτουρά 1744.—57.
- Παῖσιος, Θεσσαλονίκης μητροπο-
λίτης 1620-1624.—93, 95,
96.
- Παῖσιος Μηλαῖος, ἱερεὺς ἽΑγιο-
ταφίτης 1698.—53.
- Παῖσιος Μωραΐτης, ἱερεὺς ἽΑγιο-
ταφίτης 1698.—53.
- Παῖσιος, Πισιδείας μητροπολίτης
1617.—90.
- Παῖσιος, Πτολεμαῖδος μητροπολί-
της 1790.—62.
- Παλαιαί Πάτριαι.—92, 93, 95,
96, 103.
- Παλαιολόγος (Μιχαήλ).—197.
- Παλαιστιναῖος.—339.
- Παλαιστίνη.—39, 59, 60, 72,
133, 179, 305, 312, 341,
439, 440, 454, 457, 459,
464, 465, 487, 488, 490,
506, 509, 511, 512, 532.
- Παμφυλία.—115.
- Πανάγιος Τάφος.—53, 55, 57,
60. ἽΟρα καὶ τὸ Τάφος καὶ τὸ
ἽΑγιος Τάφος.
- Παναγία = Θεοτόκος. — 8, 16.
Μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι ταύτης
ἐν ἽΙερουσαλήμ.—461, 467.
- Παναγιωτάκης, μέγας σλουντζά-
ρης τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας.
1721.—52.
- Παναγιώτης, ἀρχων τοῦ Εὐαγγε-
λίου ἐν τῇ μητροπόλει Χαλ-
δίας 1744-1749.—55, 57.

- Πανάρετος Ῥώσος, μοναχὸς Ἁγιο-
ταφίτης 1697.—53.
Πάνορμον ἐν Κρήτῃ.—226.
Παντοκρατορικὴ ἢ Παντοκράτορος
μονὴ ἐν Κωνσταντινουπόλει.—
238, 239, 241, 242.
Παράδεισος.—173, 184, 196,
254, 255, 256, 345, 417,
431.
Παρασκευὴ ἡμέρα.—179, 409.
Παρθένιος, ἱερεὺς Ἁγιοταφίτης
1697.—53.
Παρθένιος, Ἀγχιάλου μητροπο-
λίτης 1620.—93, 95.
Παρθένιος, Ἀδριανουπόλεως μη-
τροπολίτης 1624.—96.
Παρθένιος, Βάρνης μητροπολίτης
1624.—97.
Παρθένιος, Γάζης ἀρχιεπίσκοπος
1710.—59, 60.
Παρθένιος, Θαβωρίου ἀρχιεπίσκο-
πος 1755.—47.
Παρθένιος, Ἱεροσολύμων πατριάρ-
χης.—39, 61, 79, 80, 459.
Παρθένιος, Ἰκονίου μητροπολί-
της 1639.—104.
Παρθένιος, Ἰωαννίνων μητροπο-
λίτης 1639.—101, 103.
Παρθένιος, Κυζίκου μητροπολίτης
1620-1624.—93, 94, 96.
Παρθένιος α' ὁ ἀπὸ Ἀδριανου-
πόλεως πατριάρχης Κωνσταν-
τινουπόλεως 1639.—103.
Παρθένιος, Νεαπόλεως ἀρχιεπί-
σκοπος 1710.—60.
Παρθένιος, Παλαιῶν Πατρῶν μη-
τροπολίτης 1639.—103.
Πάριον.—106, 109.
Παρκούκ, σουλτάνος τῆς Αἰγύ-
πτου.—441, 443.
Παρνόβσκι—63.
Παρναξία.—89, 97.
Πασαράμπας: Ματθαῖος.
Πασέ: Λουτρὸν.
Πάσχα.—285, 336.
Πάτριος.—58.
Πάτριου κῶδις.—149, 175.
Πάτριαι.—92, 93, 95, 96, 103,
106.
Πατριαρχεῖον Οἰκουμενικόν. —
494, 528.
Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων.—15,
20, 21, 22, 26, 41, 42, 43,
45, 49, 59, 439, 440, 450,
460, 466, 467, 488, 509.
Πατριαρχικὸν Σκευοφυλακεῖον ἐν
Ἱερουσαλήμ.—41.
Παῦλος ὁ ἀπόστολος.—5, 6, 7,
10, 120, 150, 168, 208,
237, 299, 305, 314, 319,
337, 341, 371, 391. Πέτρου
καὶ Παύλου τῶν ἀποστόλων μο-
ναστήριον.—63.
Παῦλος σκευοφύλαξ.—289.
Παῦλος ἐπίσκοπος Γορτύνης. —
235, 236.
Παῦλος ὁ ἐν τοῖς Καίτοιμα. —
247, 248, 249, 250, 251.
Παῦλος Μυτιληναῖος, μοναχὸς Ἁ-
γιοταφίτης 1697.—53.
Παῦλος Φανέλης.—58.
Παχαρίται.—440.

- Παχώμιος, μητροπολίτης Χαλκη-
 δόνος 1639.—103.
 Πεζαλαῶς=Πετζάλλα.—20, 416.
 Ὁ κάτοικος Πεζαλιώτης, Πεζα-
 λιώτες.—20, 21. Πεζαλιώτι-
 κον πανί.—16.
 Πεϊτίν κώμη ἐν Παλαιστίνῃ. —
 494.
 Πεκούλης (Βασιλείος).—108.
 Πελοπόννησος.—82.
 Πέμπτη ἡμέρα.—365.
 Πενί-Ἐπράκ.—440.
 Πενί-Οὐμιγιέ.—440.
 Πεντηκοστή.—339.
 Περιστερῶν μοναστήριον.—399.
 Πέρσης, Πέρσαι.—126, 128,
 129, 130, 133, 135, 141,
 151, 152, 163, 165, 169,
 173, 199, 280, 281, 282,
 299, 351, 352.
 Περσία.—408.
 Περσικὴ χώρα.—351.
 Περσικὴ στολή.—362.
 Περσικοὶ μυχοί.—286.
 Περσικὸς στρατός.—130.
 Περσίς.—128, 129, 130, 140,
 142, 147, 151, 156, 280,
 353.
 Πετζάλλα κώμη ἐγγὺς τῆς Βη-
 θλεέμ.—455, 456, 461, 465,
 473, 490. Ὁ κάτοικος Πετζα-
 λιώτης.—459. Ὅρα καὶ τὸ
 Πεζαλαῶς.
 Πετζαχούρ κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.
 457, 465.
 Πέτρα Ἀραβίας.—46, 60, 61, 62.
 Πέτρος ὁ ἀπόστολος.—11, 164,
 318, 363. Ἐκκλησία μοναστη-
 ρίου ἐπ' ὀνόματι Πέτρου καὶ
 Παύλου τῶν ἀποστόλων.—63.
 Πέτρος ὄσιος ὁ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ
 τῆς Βιθυνίας.—370.
 Πέτρος χατζῆς ἐν Χαλδία 1744-
 1749.—55, 57.
 Πέτρος Ἀραϊὸς ὁ βοεβόδας.—63.
 Πέτρος Βαρβάκης.—58.
 Πέτρος Ἰσαὰκ Νιτζημ, Βηθλεε-
 μίτης 1719.—29, 30.
 Πέτρος Χωλὸς ὁ βοεβόδας.—63.
 Πισιδία.—66, 90.
 Πίσκος Βηθλεεμίτης, αὐτοῦ υἱὸς Σου-
 λεϊμάνης.—16.
 Πιλάτος.—10, 209.
 Πίστριτζα.—63.
 Πλαταμῶνος ἐπαρχία.—482.
 Πόθος, μητροπολίτης Μυτιλήνης
 1171.—109.
 Ποιμένες κώμη παρὰ τὴν Βη-
 θλεέμ.—457, 506.
 Πόλι ἢ Πόλις=Κωνσταντινούπο-
 λις.—37, 100, 405, 406,
 420, 421.
 Πολιτιανός, πατριάρχης Ἀλεξαν-
 δρείας.—334.
 Πολυανή.—91.
 Πολύκαρπος, μητροπολίτης Βη-
 θλεέμ, εἶτα πατριάρχης Ἱερο-
 σολύμων.—58, 62, 497.
 Πολωνία.—76.
 Πόμπρατα.—63.

- Πόντιος ἐξ Ὀβίνης ὁ ἅγιος μάρ-
τυς.—226.
- Ποπέσκουλος: Ράδουλος.
- Ποποβίτζης: Ἰωάννης Σαμουήλ.
- Πόρτα τῆς Τουρκίας.—434, 436.
- Πορφύριος, μητροπολίτης Νικαίας
1617-1639.—92, 94, 103.
- Πούρνοβα.—63.
- Πράγμ, οὐ υἱὸς Μουάμετ.—34.
- Πραιτώριον ὄνομα φρουρᾶς.—206.
- Προβατική Κολυμβήθρα.—267.
- Πρόδρομος (Ἰωάννης ὁ).—14, 291.
- Προικόννησος.—93, 95, 97.
- Προσάββατον.—336.
- Προτέριος, πατριάρχης Ἀλεξαν-
δρείας.—339.
- Προύσα.—54, 89, 92, 93, 95,
103, 117, 387, 390, 397,
481, 495, 506.
- Προυσαεὺς, Προυσαεῖς. — 370,
376, 378.
- Προυσιανός.—75.
- Πρωτεσίλεως.—199, 524.
- Πρωτεύς.—202, 281.
- Πτελεοῦ ἐπισκοπή.—88, 89, 90.
- Πτολεμαῖς.—60, 61, 62, 428,
489, 490, 497, 498.
- Πυθαγόρας.—340.
- Πυθαγόρειοι.—330.
- Πόλη Ὑψηλή ἢ Ὑψηλοτάτη τῆς
Τουρκίας.—418, 459, 460.
- Πῦρ θεότης περσική.—351.
- Ραδάμανθυς.—231.
- Ράδουλος ἢ Ποπέσκουλος, μέγας
βόρνικος 1721.—52.
- Ραζήχ: χώρα περσική.—129,
135.
- Ράη Σεῖριώτης.—31.
- Ραίις (Χαμετάν ἀμποῦ).—24.
- Ραμαδάνης: Δημητράκης.
- Ραμαζάν ὄνομα μηνὸς ἀραβι-
κοῦ.—437, 446, 449, 450,
451, 452, 454, 457, 458,
461, 463, 466, 467, 468,
469, 470, 471, 475, 476,
478, 481, 485, 487, 489,
493, 496, 497, 498, 500,
502, 503, 505, 513, 514.
- Ραμάλλα: κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.
—490.
- Ραμαντάν υἱοί.—35.
- Ραμπίας Ταμαρίτης.—20.
- Ραμπίης, Ραμπίας ἢ Ρεμπίας,
υἱὸς Σουλεϊμάνη, Θεοδοσίτης
1715.—17, 22, 24.
- Ραντουβάνης.—27.
- Ραντάπ γενεά.—22, 24, 523.
- Ράσιτ ἤμπην-Μούφτη, Μπετζα-
λιώτης 1720.—28.
- Ρασουνί: κώμη ἐν Περσίᾳ.—129,
135.
- Ραφαήλ, πατριάρχης Ἱεροσολύ-
μων 1046.—441.
- Ραχήτη (ἦ): πόλις ἐν Αἰγύπτῳ.
—53.
- Ραχήτης Ταμαρίτης ἤμπην-Σά-
λεμ 1704.—19.
- Ρέμλη: πολίχνη ἐν Παλαιστίνῃ.—
489, 490. Ὅρα καὶ τὸ Ῥέμ-
πλι.
- Ρεμπίας Ταμαρίτης ὁ λωβός
1704.—19.

- Ῥέμπλι, Ῥέμπλιον, Ῥέμλη. — 32, 436, 486, 490.
- Ῥεντάτης Θεοδοσίτης 1717. — 25.
- Ῥεπί μουσουλμανικοῦ μηνὸς ὄνομα. — 478, 494.
- Ῥεπιούλ - ἐββέλ· μουσουλμανικοῦ μηνὸς ὄνομα. — 450, 451, 453, 455, 456, 457, 458, 459, 461, 462, 465, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 483, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 495, 496, 498, 501, 502, 505, 506, 508, 510, 511, 512, 513, 515.
- Ῥεπιούλ - ἀχχίρ· μουσουλμανικοῦ μηνὸς ὄνομα. — 453, 455, 460, 462, 471, 473, 474, 476, 481, 485, 489, 491, 494, 495, 496, 497, 501, 508, 514.
- Ῥετζέπ· μουσουλμανικοῦ μηνὸς ὄνομα. — 420, 441, 448, 449, 451, 452, 454, 455, 456, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 467, 468, 469, 470, 472, 473, 474, 476, 478, 480, 482, 484, 485, 486, 487, 488, 490, 491, 492, 493, 494, 497, 499, 500, 501, 505, 507, 508, 511, 512, 514.
- Ῥετζέπ ἤμπιν Ἀμπέτ 1715. — 24.
- Ῥετζέπ-πασίας, ἑπαρχὸς τῆς Ἱερουσαλήμ 1717. — 25.
- Ῥήγιον τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐνθα εὐκτήριον τοῦ ἀγίου Στρατονίκου. — 269.
- Ῥισάς, οὗ υἱὸς Καπλάν. — 241.
- Ῥόδος ἢ νῆσος. — 89, 104.
- Ῥουμάν· κόμη ἐν Παλαιστίνῃ. — 38.
- Ῥουπέρτος Σούττων, πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει 1715. — 74.
- Ῥούσος καλόγηρος, προσκυνητῆς τῶν Ἁγίων Τόπων 1727. — 33.
- Ῥουστζόκιον. — 482.
- Ῥούτκας (Θεόφιλος). — 76.
- Ῥωμαϊκὰ σκῆπτρα. — 247.
- Ῥωμαϊκὰ πλοῖα. — 271, 272.
- Ῥωμαϊκὴ διαγωγὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ κατάστασις. — 112.
- Ῥωμαϊκὴ ἀρχή. — 318.
- Ῥωμαϊκὸν γένος. — 456.
- Ῥωμαϊκὸν ἔθνος. — 509.
- Ῥωμαϊκὸν στράτευμα. — 212.
- Ῥωμαῖοι. — 22, 34, 111, 127, 202, 259, 322, 329, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 419, 422, 423, 424, 425, 427, 428, 429, 431, 432, 434, 436, 441, 445, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 459, 461, 462, 463, 465, 472, 473, 475, 476, 477, 478, 481, 482, 484, 491, 492, 496, 493, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 514, 516.
- Ῥωμαίων ἀρχή. — 206.

- Ῥωμαίων βασιλεία.—351.
Ῥωμαίων πατριάρχης. — 404,
406, 407, 408, 409, 413,
414, 415.
Ῥωμανία.—112, 225.
Ῥωμοῦνοι.—50.
Ῥώμη ἢ παλαιά.—6, 187, 197,
198, 199, 235, 236, 259,
278, 279, 299.
Ῥωμυλία.—481.
Ῥωμύλος.—6.
Ῥωσέτος: Νικόλαος.
Ῥωσία ἢ Ῥωσσία.—58, 73, 81,
82, 83, 109, 438.
Ῥῶσσοι.—438, 481, 495. Ὅρα
καὶ τὸ Ῥοῦσος.
Σαὰδ (Τζίργες).—459.
Σαάδε (Ἱερουσαλομίτης) 1715.—
458.
Σάανα-ἐλ-Βατίχ· κόμη ἐν Πα-
λαιστίνῃ.—494.
Σαάτ, υἱὸς τοῦ Ἀβάτ 623. —
403.
Σαββαΐτης.—299.
Σαββαΐτου μονή.—300.
Σαβάλ=Σεβάλ.—22.
Σάβας ἢ Σάββας ὁ ὕσιος λαύρα
ἢ μονὴ αὐτοῦ.—16, 22, 23,
32, 37, 42, 104, 105, 190,
317, 327, 340, 349, 415,
416, 434, 435, 460, 464,
473, 474, 513.
Σάββας ἐκ Γκιουμουσχανέ, προ-
σκυνητῆς τοῦ Ἁγίου Τάφου
1744-1749.—55, 57.
Σαββάτιος ὁ Κίλιξ.—183.
Σάββατον.—176, 177, 178,
179, 527.
Σαββούλας, ἡγούμενος τῶν ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ Γεωργιανῶν 1523.
—447.
Σαήτ, υἱὸς τοῦ Μαάτ 623.—403.
Σαίν, σαρακηνὸς στρατηγός.—130.
Saint-Sauveur· ναὸς τῶν ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ Φραγκισκανῶν. —
445, 446.
Σακαγιώτης.—21.
Σάκιρ, διερμηνεὺς τοῦ Μεχκεμέ
τῆς Ἱερουσαλὴμ 1688.—510.
Σαλαθιήλ.—217.
Σαλάμης Ἀμπουραΐας, οὗ υἱὸς
Σάλεμ.—19.
Σαλάχ, οὗ υἱὸς Σάλεχ, ἐκ τοῦ
χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ.—28.
Σαλαχία· τέμενος μουσουλμανικὸν
ἐν Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τοῦ Σαλα-
δίνου κτισθέν.—497.
Σάλεμ ἢ Σάλημ ἐς Ὀρεινῆς 1715-
1723.—26, 30, 33, 35, 36.
Σάλεμ ἤμπην-Σαλάμης Ἀμπου-
ραΐας 1704.—19.
Σάλεμ, οὗ υἱὸς Ἀγμετ.—33.
Σάλεμ ἤμπην-Χαμφᾶς ἐκ τῆς φυ-
λῆς Ἐρτιμάτ 1730.—33.
Σάλεμ, οὗ υἱὸς Ῥάχητης Ταμα-
ρίτης.—19.
Σάλημ Μπετζαλιώτης, οὗ υἱὸς Ἰ-
σας.—27.
Σάλημ Ζαΐτ Μπετζαλιώτης, οὗ
υἱὸς Ἰσας.—28.
Σάλεχ, κριτῆς τῆς Ἱερουσαλὴμ
1523.—447.
Σάλεχ Ἀμπούτ 1721.—31.

- Σάλεχ Βηθλεεμίτης Κόκκινος 1721.—30, 31.
 Σάλεχ υἱὸς οἰκονόμου, Βηθλεεμίτης 1700.—17.
 Σάλεχ Ζάρζαρ Βηθλεεμίτης 1700.—21, 22.
 Σάλεχ (Θεοδοσίτης), οὗ υἱὸς Ὀτμάνης.—22.
 Σάλεχ ἤμπιν-Μαάλε 1719.—30.
 Σάλεχ (Μπετζαλιώτης), οὗ υἱὸς Γεώργιος.—27.
 Σάλεχ ἤμπιν Σαλάχ 1720.—28.
 Σάλεχ ἤμπιν-Σαμπάχ 1715.—24.
 Σάλεχ Χάφης 1730.—34.
 Σάλεχ ἀπὸ τὸ Χιπτηρλόζ 1721.—31.
 Σάλεχ (Χτέμης).—32.
 Σαλίχ (ἐξ Ἰόππης) 1781.—494.
 Σαλίχ Ἀδὲμ 1688.—485.
 Σαλίχ-Δόμ Ἱεροσολυμίτης 1598.—483.
 Σαλμάν Ἀμμαρα Σεῖρζιώτης 1721.—30, 31.
 Σαλμάν Χαντιτίε «ἀπὸ χωρίου Ῥουμάν» 1736.—38.
 Σάλχας, τέκνον Ἀπτοὺλ Τζεβάτ.—484.
 Σαμακόβιον.—482.
 Σαμαρεῖτις.—319, 347.
 Σάμιος.—340.
 Σάμος.—89.
 Σαμουήλ, οὗ υἱὸς Ἰωάννης δοῦξ ὁ καὶ Ποποβίτζης.—75.
 Σαμουήλ Σαμουκὴλ Ῥώσσο 1805.—438.
 Σαμπάν=Σαπάν.—404.
 Σαμπάχ Θεοδοσίτης, οὗ υἱὸς Ῥαντάπ.—22.
 Σαμπάχ, οὗ υἱὸς Σάλεχ.—24.
 Σαντορήνη.—89.
 Σάξων.—75.
 Σαπάν· μουσουλμανικοῦ μηνὸς ὄνομα.—445, 449, 450, 451, 452, 453, 455, 456, 458, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 468, 470, 472, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 483, 484, 489, 490, 493, 494, 495, 496, 497, 499, 503, 504, 507, 509, 510, 511, 513, 514.
 Σαπάνης, οὗ υἱὸς Γαννάμ ὁ «ἀπὸ τὴν Τζάραν».—28.
 Σάπραν Μαλχιώτης, οὗ υἱὸς Χαμντάν.—28.
 Σάπρας ἀπὸ τὴν Μπετίσαν.—36.
 Σαρακηνός, Σαρακηνοί.—130, 273, 306, 317.
 Σαρφεθά.—385.
 Σαρίσι· χωρίον ἐν Παλαιστίνῃ.—31.
 Σατάν.—381.
 Σατανᾶς.—77, 142, 354.
 Σατορνίλος ἢ Σατουρνίλος Γορτόνιος ὁ ἅγιος μάρτυς.—224, 226.
 Σαφάρ· ὄνομα μουσουλμανικοῦ μηνός.—433.
 Σαφάτ· κώμη Παλαιστίνης.—35.
 Οἱ κάτοικοι Σαφατλήδες.—35.
 Σαχάν Μαλχιώτης, οὗ υἱὸς Ἀσης.—15.

- Σαχίν (Ἱεροσολυμίτης) 1641.— 484.
- Σαχίν Χατζάτζ ἢ Χιτζές, Ἱεροσολυμίτης 1672, 1675. — 458, 510.
- Σαχριταλλάχ = ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις ναός τοῦ Σολομῶντος.—444.
- Σεβάλ· μουσουλμανικοῦ μηνὸς ὄνομα.—441, 451, 456, 457, 458, 461, 462, 466, 467, 471, 474, 475, 477, 480, 481, 482, 483, 486, 487, 490, 492, 493, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 503, 505, 506, 508, 509, 511, 512, 514.
- Σεβάστεια Παλαιστίνης.—61, 62.
- Σεβάστεια ἐτέρα. — 252, 253, 257.
- Σεβαστή Ἀθανασίου Κομνηνοῦ Φανέλη.—58.
- Σεβαστή Φανέλη, πρεσβυτέρα = σύζυγος ἱερέως.—58.
- Σεβῆρος ἐπίσκοπος.—115.
- Σέγεδ-Κάσιν (Ἱεροσολυμίτης). — 459.
- Σεγίδ Μεχμέτης, κριτὴς τῆς Ἱερουσαλήμ 1732.—436.
- Σεδράγ.—158.
- Σεηράτ-Χεηρέτ ὄνομα φυλῆς ἀραβικῆς.—32.
- Σεῖδ Ἀλῆς (Ἱεροσολυμίτης) 1746. — 487.
- Σεῖδ - Ἀπτούλ - Καδὶρ - Ἀαλεμῆς 1641.—484.
- Σεῖδ Ἀπδουρραχμάν, μουταβελῆς τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1737. — 470.
- Σεῖδ Μεσχιδὶν Ταουτῆς 1773.— 494.
- Σεῖδ Μουχαμετ Σουρουρῆς, ἱμάμης τοῦ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σταυροῦ μουσουλμανικοῦ τεμένους 1778.—470.
- Σεῖδ Σαλίχ, ὑπηρέτης ἐν τῇ τῆς Γεθσημανῆς ἐκκλησίᾳ 1791.— 495.
- Σεῖδ Σουλεϊμάν Σουπχῆς, ὑπηρέτης τῆς ἐν τῇ Γεθσημανῇ ἐκκλησίας 1797.—495.
- Σεῖδ Τατζετίν, μουταβελῆς τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1737. — 470.
- Σεῖδ Φεῖζουλάς Χαλίφα, θυρωρὸς τῆς ἐν τῇ Γεθσημανῇ ἐκκλησίας 1786.—495.
- Σειρήν, Σειρήνες, Σειρήναι.— 201, 207, 319, 329.
- Σεῖριῶται.—30, 31.
- Σεῖφελδὶν (Νάσιρ-Σ.-Ἀχμετ). — 442.
- Σεῖφελδὶν (Μέλεχ-Ἐσρέφ).—442.
- Σεῖφιδὶν (Ἀχμετ-Σζακμάκ). — 442.
- Σεῖφουδὶν-Τζακμάκ ὁ Κιρκάσιος, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442.
- Σελίμ. Σελίμης ἢ Σελήμ α', σουλτάνος τῆς Τουρκίας. — 404, 416, 418, 431, 495, 498, 527.
- Σελίμ ἢ Σελίμης β', σουλτάνος τῆς Τουρκίας. — 434, 435, 446, 455, 457, 461, 468, 469, 473, 475, 493, 495, 515.

- Σελίμ γ', σουλτάνος τῆς Τουρ-
κίας.—453, 454, 460, 464,
472, 478, 480, 482, 488,
490, 492, 495, 497, 502,
505, 508.
- Σελάμης Βηθλεεμίτης, οὗ υἱὸς
ὁ πατᾶ Γεώργιος.—29.
- Σελήνη.—137.
- Σενναχηρείμ.—203, 216.
- Σεραφίμ, ἱατρὸς Ἀγιοταφίτης
1698.—53.
- Σεραφεῖμ ὁ Φανέλης, πατριάρ-
χης.—58.
- Σεραφεῖμ, πατριάρχης Κωνσταν-
τινουπόλεως 1759.—76.
- Σεραφεῖμ, πατριάρχης Ἀντιοχείας
οὐνίτης.—76, 77, 78, 79, 80.
- Σερβία.—481.
- Σέρβοι.—468, 505.
- Σέργιος ὁ ἅγιος μάρτυς μονα-
στήριον ἢ εὐκτήριος οἶκος αὐ-
τοῦ ἐν Περσίῃ, μέσον Νιτζι-
βίου καὶ Δάρας.—146, 147
171, 173. Σεργίου καὶ Βάχ-
χου τῶν ἀγίων μαρτύρων ση-
κὸς ἐν τῷ Βαρβαρικῷ.—167.
- Σέργιος, μητροπολίτης Προύσης
1227.—117.
- Σέργιος, μαθητῆς τοῦ ὁσίου Εὐ-
στρατίου.—386, 387.
- Σέρραι.—80, 93, 101, 103.
- Σευηριανὴ αἵρεσις.—165, 166.
- Σευῆρος αἰρεσιάρχης.—355.
- Σεριφεδδίν, οὗ υἱὸς Χαλίλ.—510.
- Σερφίτζανε· ἐπαρχία τουρκική.—
452.
- Σεφέρ· μουσουλμανικοῦ μηνὸς ὀ-
νομα.—450, 452, 453, 454,
455, 457, 459, 460, 463,
464, 466, 467, 469, 472,
477, 478, 480, 481, 483,
485, 487, 488, 489, 490,
491, 493, 494, 495, 496,
497, 498, 499, 500, 502,
507, 511, 512, 515, 516.
- Σεχ· Ἀλλῆς 1595.—471.
- Σεχ· Ἀπτάλας Ἀλεμῆς 1730.—
34.
- Σεχ· Ἀπτηλγάνημ Ἀλεμῆς 1730.
— 44.
- Σεχ· Ἀμπτουλάλας Ἀλεμῆς 1730.
— 33.
- Σεχ· Ἀχμέτ (ἢ Ἀχμετ) ἀπὸ τοῦ
χωρίου Μπέτ-Σουρίκ 1732.—
34, 35.
- Σεχ· Νητζιμητίν Ἀλεμῆς 1730.
— 33.
- Σεχ· Μουσταφᾶς ἤμπνη· Φάρρα-
τζης 1718.—26.
- Σεχ· Χαμτάν ἤμπνη· Δούτη 1718.
— 26.
- Σεχμινσῆ ἢ Σεχ· Μίνσι τάφος ἢ
μνημα ἐν τῇ Σιών.—472, 513.
- Σζακμάκ.—412.
- Σζιρακισέ (Δεβλέρ).—440.
- Σηλυβρία.—104, 107, 109.
- Σῆχος Βηθλεεμίτης, οὗ υἱὸς ὁ
πατᾶ Χριστόδουλος.—28.
- Σιαγαλάνης, Σιαγιλάνης ἢ Σια-
λάνης ἤμπνη· Μασιάτης, σέχης
1698.—15.
- Σιαμᾶς Πέζαλιώτης, οὗ υἱὸς Ἰ-
σας.—20.

- Σιάμ-μπεϊλερμπεγίς.—413, 414.
 Σιάμ-κασιάς.—419.
 Σιαμίον ἢ Σαμίον μπεηλέρμπεγίς.
 —412, 413.
 Σιάμι = Δαμασκός.—421.
 Σιαμλίδικον κουμάσι.—413.
 Σιάουρ Ταμαρίτης 1704.—19.
 Σιατάρας Ἀβραμίτης 1704.—
 19.
 Σίδη.—108.
 Σιδών.—428, 497.
 Σιδωνία.—385.
 Σιέχ-Ἄβατ ἤμπιν-Ἀβαντάλλα, ἢ
 υἱὸς Ἀβατάλλα 1719-1721.—
 30, 31.
 Σιέχ-Ἀβαντάλας (ἢ Ἀβεντάλας)
 ἤμπιν-Τζεμζέν 1698.—16,
 19.
 Σιέχ-Ἀλεγρὰν ἤμπιν-Ζάητ 1715.
 —34.
 Σιέχ-Ἀμπτηραχμάνης Καλελῆς
 ὁ Κοφαχειλῆς 1704.—21.
 Σιέχ-Γιακουπῆς Καλελῆς 1704.
 —21.
 Σιέχ-Γιονούζης ἢ Γιονούζης Βη-
 θλεεμίτης 1698-1703.—15,
 16, 17, 18, 20, 22.
 Σιέχ-Μεχμέτ Τίνεχ (ἢ Ντίνεχ),
 Ταμαρίτης 1700-1707.—18,
 20.
 Σιέχ-Μεχμέτ Μπτέρης, Βηθλεε-
 μίτης 1700.—18.
 Σιέχ-Μεχμέτης Ντέρης, Βηθλεε-
 μίτης 1701.—18.
 Σιέχ-Μήσιρης Χτέμης 1723.—
 32.
 Σιέχ-Μούσας Τζεμαλεντίνης 1733.
 —36.
 Σιέχ-Μούσουλ-ἤμπιν-Λώκ 1698.
 —16.
 Σιέχ Μουχάμετ Χαληλῆεν 1733.
 —36.
 Σιέχ-Μουσταφᾶς-ἤμπιν-Φαράτζης
 1698.—16.
 Σιέχ - Μουσταφᾶς Μαχλιώτης
 1704.—21.
 Σιέχ-Σάλεχ ἤμπιν-Μαάλε ἀπὸ τὸ
 Χιρπιλόζι 1719.—30.
 Σιέχ-χατζῆ-Σάλημ Ὀρεινιώτης
 1715.—26.
 Σιέχ-Νασράλας Πεζαλιώτης 1704.
 —21.
 Σιέχ-Ντερβήσης Θεοδοσίτης 1704-
 1717.—21, 26.
 Σιέχ-Σιαγαλάνης-ἤμπιν-Μασιά-
 τῆς 1698.—15.
 Σιέχ-Σιαλάνης 1700.—17.
 Σιέχ-Σουλεϊμάνης Μπτέρης, Βη-
 θλεεμίτης 1700.—17, 22.
 Σιέχ-Σουλεϊμάνης Πίσκος, Βη-
 θλεεμίτης 1698.—16.
 Σιέχ-Φάτης-Χτέμης-ἤμπιν-Γάνεμ
 1707.—17.
 Σιέχ Φεῶδε ἢ σέχ-Φεῶδης 1730-
 1737.—33, 37.
 Σιέχ-Φεραχάνης Θεοδοσίτης 1717.
 —26.
 Σιέχ- ἢ σέχ-Χαμτὰν ἢ Χαμτάνης
 ἤμπιν-Μοχαμῆτ Συρράς, Μαχ-
 λιώτης 1704-1718.—21, 26.
 Σιέχ-Χαμτάνης «ἀπὸ τὸ Μπεήτ-
 Σιακάγια» 1704.—21.
 Σιέχ-Χριστόδουλος 1704.—21.

- Σικελία.—240, 363.
 Σιλχσζέ=Ζιλχιτζέ.—446.
 Σιμαούν (Μαλχιώτης), οὐ υἱὸς
 Μεχμέτης.—26.
 Σιμαούν Μαλχιώτης, οὐ υἱὸς
 Χαμτάν.—27.
 Σίμων Ἴωνας.—11.
 Σινά ἢ Σινά.—67, 68, 69, 70,
 71, 150, 329, 440, 460,
 468, 512.
 Σίναιον ὄρος.—5, 71.
 Σιναΐται.—57, 68, 69, 70,
 71, 440.
 Σινώπη.—53, 165, 482.
 Σίρμποι=Σέρβοι.—425.
 Σίσκος.—19, 22.
 Σιών.—13, 188, 198, 222,
 420, 421, 333, 348, 444,
 446, 447, 448, 472, 473,
 513.
 Σιωνΐται.—191, 472.
 Σκαρλάτος Ῥωσέτος, μέγας ρή-
 τωρ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας
 1689.—72.
 Σκυθικόν.—211.
 Σκυθόπολις.—47, 57, 61, 62,
 139.
 Σμενιώτης (Ἰωάννης).—241.
 Σμύρνη.—103.
 Σοδομίται.—162.
 Σολομών.—150, 385.
 Σουῶδ (Ἄποῦ-) 1675.—510.
 Σουλεϊμάνης=Σουλεϊμάν α΄.—
 418.
 Σουλεϊμάν ἢ Σουλεϊμάνης α΄, σουλ-
 τάνος τῆς Τουρκίας.—416,
 431, 446, 450, 457, 460,
 463, 468, 469, 471, 473,
 478, 481, 498, 503, 508,
 512, 513.
 Σουλεϊμάν β΄, σουλτάνος τῆς Τουρ-
 κίας.—452, 458, 465, 466,
 470, 476, 485, 504, 508,
 509, 510, 512, 513, 514.
 Σουλεϊμάν, τέκνον Ἀπτοῦλ Τζε-
 βάτ 1676.—484.
 Σουλεϊμάν - ἐφένδης 1712.—494.
 Σουλεϊμάν ἤμπιν-Ντούρτζης 1715.
 —24.
 Σουλεϊμάν ἢ Σουλεϊμάνης χατζῆ-
 Σάλεμ ἢ Σάλημ.—33, 36.
 Σουλεϊμάνης ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-
 Χαβᾶ 1718.—26.
 Σουλεϊμάνης Θεοδοσίτης, οὐ υἱὸς
 Ῥαμπιές.—22.
 Σουλεϊμάνης Θεοδοσίτης, οὐ υἱὸς
 Βάντης.—22.
 Σουλεϊμάνης Μπτέρης Σίσκος,
 Βηθλεεμίτης.—17, 19, 22.
 Σουλεϊμάνης Ντέρης 1701.—
 18, 25.
 Σουλεϊμάνης Πίσκος Βηθλεεμί-
 τῆς 1698.—16.
 Σουλεϊμάνης Ταβάπτητ 1700.—17.
 Σουλεϊμάνης Φράγγος 1700.—17.
 Σουσουδῆς, διερμηνεὺς τοῦ Μεχ-
 κεμὲ τῆς Ἱερουσαλήμ 1688.
 —510.
 Σουρουρῆς (Σείδ Μουχαμέτ). —
 470.
 Σουπέχ Μαλχιώτης.—28.
 Σούπηχ Μαλχιώτης.—28.
 Σουράγα· μοσίας ἐν Βλαχία ὄνο-
 μα.—49, 50, 51.

- Σοφία ἡ πόλις. — 80.
- Σοφίας λιμὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 391.
- Σοφίας ναὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 358.
- Σπάρτη μοναστήριον ἐν Κωνσταντινουπόλει, πλησιάζον τῇ Χρυσῇ Πόρτῃ. — 289.
- Σπήλαιον τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ ἐν Βηθλεέμ. — 404, 405, 410, 413, 414, 416, 446, 448, 503, 504.
- Σπῆτι τοῦ προφ. Ζαχαρία. — 436.
- Σπυρίδων Ἀθανασίου Κομνηνοῦ Φανέλη. — 58.
- Σσάφει (Μέλεκ-Χάναφι). — 442.
- Σσεμεζ'ιλ-εβέλ = Τζεμαζ'αλ-έββέλ. — 448.
- Στάμος Ἰωάννης.
- Σταυρικὴ Ἀνύψωσις. — 337.
- Σταυρός μοναστήριον ἰβηρικὸν ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ. — 16, 17, 19, 20, 21, 25, 26, 28, 33, 35, 104, 105, 351, 415, 469, 470, 508, 512. Ἑορτὴ τοῦ Σταυροῦ. — 140, 287, 337, 338.
- Στέφανος βσεβόδας ὁ Καλός. — 63.
- Στέφανος, μητροπολίτης Καισαρείας Καππαδοκίας 1171. — 109.
- Στέφανος, ἀδελφὸς τοῦ ἄββα Γερασίμου. — 184.
- Στέφανος πρωτασηκρητῆς. — 206.
- Στέφανος ὄσιος ἐπὶ Κωνσταντινου Κοπρωνόμου. — 294, 295.
- Στέφανος ὄσιος ὁ Σαββαΐτης. — 299, 300.
- Στέφανος, δομέστικος τῆς μητροπόλεως Χαλδίας 1744. — 57.
- Στέφανος, οὗ υἱὸς Γρηγόριος. — 55.
- Στράβων. — 196.
- Στρατόνικος ὁ ἅγιος μάρτυς. — 269.
- Στρυμών. — 107.
- Σόλαιον. — 107.
- Συμεὼν ὁ τοῦ Χριστοῦ συγγενής. — 337.
- Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου πύργος. — 474.
- Συμεὼν ἐξ Ἰόππης 1809. — 494.
- Συμεὼν τις 1708. — 21.
- Συμεὼν καλόγηρος Πεζαλιώτης 1704. — 21.
- Συμεὼν (Βηθλεεμίτης). — 29, 30.
- Συμεὼν, ἀρχιμανδρίτης Ἀγιοταφίτης 1755. — 47.
- Συμεὼν, ἱερεὺς Ἀγιοταφίτης καὶ ἡγούμενος τοῦ ἐν Προύση μετοχίου τοῦ Ἁγίου Τάφου 1697. — 54.
- Συμεὼν, διάκονος καὶ εἶτα Θαυμακοῦ ἐπίσκοπος 1234. — 118.
- Συμεὼν (τοῦ στυλίου) εὐκτήριος οἶκος περὶ τὴν Ἱεράπολιν. — 168.
- Συμεὼν ὁ ἠγιασμένος. — 362.
- Συνοδικὸν τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἱερουσαλήμ. — 43, 44, 45.
- Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἱερουσαλήμ. — 43, 46, 62.
- Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως. — 528, 531.
- Συρία. — 76, 77, 78, 280, 304, 428, 445, 459.

- Συριάνοι.—416, 417, 498.
Συρογενής.—247.
Σύροι.—162, 505, 506.
Συρράς.—26.
Σχολεῖον ἐν Ἱερουσαλήμ.—57.
Σχολεῖον εἰς Γιάφφα.—58.
Σωβέζα· μοναστήριον ἁγιοταφικὸν ἐν Μολδοβλαχία.—63.
Σωζόπολις.—89, 97.
Σωκράτης ὁ ἱστοριογράφος.—115.
Σωσάννα.—162, 163.
Σωφρόνιος ὁ Σηλυβρίας 1639.—104.
Σωφρόνιος α΄ Ἱεροσολύμων.—336, 441.
Ταατζετίν (Σείδ).—470.
Ταβάπτητ (Σουλεϊμάνης).—17.
Ταβήλ Τζοραΐτης.—28.
Ταγάρ-πασας, νομάρχης τῆς Ἱερουσαλήμ 1841.—498.
Ταζλαίου μετόχιον ἁγιοταφικὸν ἐν Μολδοβλαχία.—63.
Ταηπιώτης.—21.
Ταϊγάν-Ρώκ.—58.
Ταλάπ, υἱὸς τοῦ Αππουλάχ 623.—403.
Ταμαρίτης, Ταμαρίται.—17, 18, 19, 20, 21.
Τάμπετ Βηθλεεμίτης, οὗ υἱὸς ὁ Σιέχ-Γιονούζης.—15.
Ταξιάρχαι.—63.
Ταούτ-πασια σαράγιον.—407.
Τάπητ, οὗ υἱὸς Γιονούζης, Χάμετ καὶ Μεχμέτης Κόκκινοι.—18.
Ταραράνου χώρα τουρκική.—483.
Ταράσιος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.—290, 299, 334.
Ταρήφ Τζοραΐτης.—25.
Ταρσία χώρα ἐν τῷ θέματι τῶν Ὀπιμάτων.—369.
Τάρταρος.—219, 232.
Ταρωνίτης.—107, 243.
Τασιάν (Μωχαμέτ).—35.
Τασιχάν (Χαμτάνης).—35.
Τασιχάν (Νήμης).—35.
Ταταρπαζαρτζίκιον.—482.
Τάφος τοῦ Χριστοῦ.—54, 55, 63, 65, 299, 431, 442, 443, 451, 481, 502.
Ταχίρ (Μέλεχ-Τ.-Παρκούκ).—441.
Ταχίρ-Τζακμάκ, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442, 448.
Ταχλάλας Ἱεροσολομίτης, οὗ υἱὸς Μίκαελ.—35.
Τέικ-Ἰλδίν-Ἀπιπέκερ 1536.—445.
Τενέτρα.—269.
Τερβήσης Θεοδοσίτης, υἱὸς Ἄση.—22, 24.
Τερέντιος.—306.
Τεσσαρακοστή.—336.
Τετράδη ἡμέρα.—59.
Τεῦκος.—199.
Τζακμάκ (Σεΐφουδίν).—442.
Τζακμάκ (Ταχίρ).—442.
Τζακμάκ (Μέλεχ-Ταχίρ-Τ.-Ἐλ-ζαχρί).—448.
Τζάφαρ Τζοραΐτης.—30.
Τζαφέρ-μπεης 1732.—35.

- Τζεβάτ (Ἀπτούλ).—484.
- Τζεμάζιλ - έββέλ· μουσουλμανικοῦ
μηγνός ὄνομα. — 449, 454,
457, 459, 460, 461, 462,
463, 464, 465, 466, 467,
469, 470, 474, 476, 477,
478, 479, 480, 491, 492,
494, 496, 498, 499, 500,
501, 503, 504, 506, 507,
508, 509, 511, 512, 513,
514.
- Τζεμάζιλ-άγχίρ· μουσουλμανικοῦ
μηγνός ὄνομα. — 451, 452,
453, 455, 456, 457, 458,
459, 460, 463, 464, 465,
466, 467, 468, 469, 470,
471, 473, 476, 478, 479,
480, 481, 483, 484, 485,
486, 487, 488, 489, 490,
491, 492, 497, 501, 503,
504, 506, 507, 508, 509,
510, 511, 512, 513, 514,
515.
- Τζεμαλεντίνης (Σιεχ-Μουσσας).—
36.
- Τζεμπέν, οὗ υἱὸς ὁ Σιεχ-Ἀβαντά-
λας.—16.
- Τζεμπράν, οὗ υἱὸς Ἀβεντάλας.
—19.
- Τζενίν κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—
489.
- Τζέπελ-Ἀτζλόυν.—457.
- Τζέρμηδες.—35.
- Τζετατζούγια.—63.
- Τζηπράνης (Βηθλεεμίτης).—17.
- Τζημπραήλ ἀμποῦ-Φέλεχ ὁ κου-
τζός 1715.—25.
- Τζία.—97.
- Τζίργες-Σαὰδ Πετζαλιώτης 1735.
—459.
- Τζόρα· κώμη Παλαιστίνης.—28.
- Τζοραίτης.—25, 28.
- Τζούμας ἢ Τζούμας ἐκ τοῦ
χωρίου Ἀμπέτ-Ἀνάν 1732.—
34, 35. Ὁ αὐτὸς ὡς ἐκ τοῦ
αὐτοῦ χωρίου Μπέτ-Γινᾶ 1731.
—37.
- Τζουμαζιούλεββέλ.—436.
- Τήρων.—129.
- Τίγρις ποταμός.—142.
- Τιμια Κρίσις.—416.
- Τιμόθεος Ἐλασσῶνος 1759.—80.
- Τιμόθεος Ἡρακλείας 1620.—
93, 94.
- Τιμόθεος Κωνσταντινουπόλεως
1617-1620.—88, 90, 92, 93.
- Τιμόθεος Λαρίσσης 1617.—89.
- Τιμόθεος Σερρών 1620.—93.
- Τιμόθεος μοναχός.—386.
- Τίναχ Ταμαρίτης.—18.
- Τίτος ὁ ἀπόστολος.—237.
- Τόποι Ἄγιοι.—441, 442.
- Τόποι Θεῖοι.—327.
- Τορνίκης (Εὐθύμιος).—119.
- Τόρνοβον.—92, 98, 103.
- Τουρκία.—481, 482.
- Τουρκιγιέ-Δεβλέτ.—34.
- Τουρκικὸν Κράτος.—509, 512,
- Τοῦρκοι Κόκκινοι.—29.
- Τοῦρκοι τῆς Βηθλεέμ.—15, 18,
19, 25, 29, 30, 31.
- Τοῦρκοι διάφοροι.—34, 37, 45,

- 412, 419. Τουρκῶν ἔτος.—
22.
Τουρκουμάν (Μουάμετ).—34.
Τραιανὸς αὐτοκράτωρ. — 6, 7,
278.
Τραιανούπολις.—6, 106.
Τραπεζοῦς.—92, 482.
Τριαντάφυλλος, ἱερεὺς ἐν Χαλδίᾳ.
—56.
Τριάς ἡ ἁγία.—223.
Τρίπολις Συρίας. — 428, 445,
492.
Τρισάγιον.—329.
Τρίτωνος ἔρμος.—362, 389.
Τρούλλου σύνοδος.—87, 120.
Τριχάλικος ὄρος.—370.
Τριώδιον.—276.
Τύρος.—497.
Τύχη.—225.
Υπαπαντή.—337.
Υψηλὴ Πύλη τῆς Τουρκίας. —
415, 459, 460, 510. Ὑψη-
λοτάτη Πύλη.—418. Ὑψηλὸν
Κριτήριον.—417.
Φάατ ἢ Φάετ ἐκ τῆς φυλῆς τῶν
Ἰχτέμηδων, οὗ υἱὸς Ἄμερ.—
24, 33.
Φαγουριώτης (Μουχάμετ).—31.
Φαζέρ, υἱὸς τοῦ Ἀβᾶς 623. —
403.
Φαζιλῆ-ἀγάς 1711.—486.
Φαζλουᾶς Δαουτλῆς 1706. —
488.
Φακούρα τόπος ἐν Βηθλεέμ.—20.
Φαναρίου ἐπισκοπή.—89, 97.
Φανέλη οἰκογένεια.—58.
Φανερά Φωτῖα = Ἁγιον Φῶς.—
408.
Φαραῶ.—8, 203, 309.
Φάρατζ Μαλχιώτης.—30.
Φαρατζ (ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-
Χαβᾶ), οὗ υἱὸς Μίσελεχ.—27.
Φάρατζ ἢ Φαράτζης, οὗ υἱὸς
Μουσταφᾶς.—33.
Φάρρατζης.—26, 27.
Φαρχάν ἢ Φαρχάνης, Θεοδοσί-
της.—17, 24.
Φάτε ἢ Φάτης Χτέμης ἤμπιν
Γάνεμ.—17, 32.
Φατιμέ, ἀδελφὴ τινος Μαχμούτ
Ἄχμέτ 1671.—484.
Φατιμιγιέ-Χουλεφάι.—440.
Φέδδε ἢ Φεδδης, σέχης 1730-
1737.—33, 37.
Φέλεχ· οἰκογένεια Βηθλεεμιτικῆ.
—25.
Φελλάχιδες.—29.
Φεραχάνης, σέχης Θεοδοσίτης
1717.—26.
Φιάλης φρουρά.—204.
Φιλαδέλφεια Παλαιστίνης. — 60,
61, 62.
Φιλήμαρχος, ἡγεμὼν Σεβαστείας.
—252.
Φιλιππικὸς ὁ ἅγιος μάρτυς. —
130.
Φίλιπποι.—93, 109.
Φίλιππος, συγχάθεδρος τοῦ ἡγε-
μόνος Σεβαστείας.—255.
Φίλιππος, καλόγηρος Ταηπιώτης
1704.—21.

- Φιλίππου πόλις ἐν Παλαιστίνῃ. — 27. Ὁ κάτοικος Φιλιππιώτης. — 27, 31.
- Φιλιππούπολις. — 90, 93, 95, 104.
- Φιλόθεος, αρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως Παλαιστίνης 1755. — 47.
- Φιλόθεος, μοναχὸς Ἁγιοταφίτης 1697. — 53.
- Φλωρεντίας εἰκονομάχος. — 293, 294, 297.
- Φορχάνης = Φεραχάνης. — 22.
- Φρᾶ-Δονάτος, ἡγούμενος τῶν ἐν τῇ Σιών Φραγκιστανῶν. — 447.
- Φράγγοι Βηθλεεμίται. — 25, 29, 30, 38.
- Φραγκία. — 445.
- Φραγκισκανοί. — 444, 445, 446, 447, 448, 501, 502, 504, 505, 506, 507, 509, 511, 512.
- Φραγκοασκηταί. — 426.
- Φράγγοι = Φραγκισκανοί. — 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 413, 414, 416, 423, 428, 429, 443, 444, 446, 448, 449, 450, 452, 453, 458, 466.
- Φραγκοκαλόγηροι. — 444, 445, 448, 449.
- Φραγκοπατέρες. — 429, 430.
- Φραντζές ἀμποῦ-Φέλεχ, Βηθλεεμίτης 1715. — 25.
- Φράροι. — 411.
- Φυγῆς ἢ Φυγῶν ἔτος. — 403, 404, 407, 412, 415, 418.
- Φυλακὴ τοῦ Χριστοῦ. — 415.
- Φυλαχθόη. — 253, 257.
- Φῶς τὸ Ἅγιον. — 432, 451, 452, 453.
- Φωτία Φανερά = Ἅγιον Φῶς. — 408, 413.
- Φώτης ἐκ τοῦ Γκιουμουσχάνε, προσκυνητῆς τοῦ Ἁγίου Τάφου 1744. — 57.
- Φώτιος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. — 115.
- Φώτιος Ἀθανασίου ὁ ἐκ Ζαβεριώτων, προσκυνητῆς τοῦ Ἁγίου Τάφου. — 54, 55.
- Φώτιος Ἰωάννου ἐν τῇ πόλει Γκιουμουσχάνε 1749. — 55.
- Φώτιος, ἐπίσκοπος Φιλαδελφείας τῆς Παλαιστίνης 1710. — 60.
- Χάγκε τὸ ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλήμ. — 466.
- Χακίμης. — 24.
- Χαλδαῖοι. — 158.
- Χαλδία. — 54, 55.
- Χαλεΐφης (Θεοδοσίτης) 1715. — 22.
- Χαλέπι ἢ Χαλέπιον. — 37, 424, 479, 516.
- Χαλεπίνσκι: Γρηγόριος.
- Χαλεπλῆς. — 16.
- Χαληλῆς = Ἀβρααμίτης, Χεβρωνίτης. — 27.
- Χαλῆλης ἤμπιν Ζέπην ἀπὸ Ντέρ-Γιασῆν 1733. — 35, 36.
- Χαλῆλης Κόκκινος 1721. — 30, 31.
- Χαλίλ-ἴπνι-Νάσιρ, μουσουλμάνος δυνάστης 1721. — 507.

- Χαλίλ Νασούχας 1720. — 486.
 Χαλίλ-Σαπὸν 1613.—483.
 Χαλίλ-Σεριφιδὸν 1669.—510.
 Χάλκη νῆσος ἐγγὺς Κωνσταντινουπόλεως.—271.
 Χαλκηδών.—90, 96, 103, 109, 176.
 Χάμετ, Χαμέτ ἢ Χαμέτης ἤμπην Τάπητ, Τούρκος Κόκκινος Βηθλεεμίτης 1700-1704.—17, 18, 20, 21, 22.
 Χαμετὰν ἀμποῦ-Ραίας, Ἱεροσολυμίτης 1715.—24.
 Χαμετὴν ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ, καφάρης τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1718.—27.
 Χαμίτ Θεοδοσίτης, οὗ υἱὸς Μίσσηρης.—24.
 Χαμίτ α', σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—470, 472, 482, 490, 493, 494, 497, 505, 515.
 Χαμίτης ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ, καφάρης τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1718.—27.
 Χαμντὰν Σάπραν, Μαλχιώτης 1720.—28.
 Χαμντὰν Χαράς, Μαλχιώτης 1720.—28.
 Χάμπαλι κριτής 1491.—443.
 Χαμπέσιοι, Χαμπέσοι, Χαμπέσηδες ἢ Χαμπέσιδες. — 408, 409, 410, 413, 414, 416, 417, 422, 425.
 Χαμπτάλλας ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ, καφάρης τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1718.—26.
 Χαμτὰν (ἢ Χαμτάνης) Ἀμπου-ραίας, Ταμαρίτης 1700-1704.—17, 19, 21.
 Χαμτὰν ἤμπην-Ἀούτη (Ἄουτεν ἢ Ἀούτε), Μαλχιώτης 1718-1720.—26, 27, 28.
 Χαμτὰν ἤμπην Μοχαμέτ Συρράς, Μαλχιώτης 1718.—26.
 Χαμτὰν Ὀντέ 1730.—33.
 Χαμτὰν Σιμαοῦν, Μαλχιώτης 1718.—27.
 Χαμτάνης ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ, καφάρης τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1718.—26.
 Χαμτάνης, σέχης 1704.—21.
 Χαμτάνης Πέης, σέχης Σακαγιώτης 1704-1708.—21.
 Χαμτάνης Τασιχάκ 1732.—35.
 Χαμτάνης Χαρταπήλης 1732.—35.
 Χαμφᾶς ἐκ τῆς φυλῆς Ἑρτιμάτ.—33.
 Χάναφι (Μελέκι-Χ.-Σάφει). — 442.
 Χάννας, χριστιανὸς ὀρθόδοξος 1651.—487.
 Χάννας, ἱερεὺς Βηθλεεμίτης. — 18, 20, 25, 29, 31.
 Χάνα τινὸς Βηθλεεμίτου ἀδελφοί.—29.
 Χάνα ἀποῦ-Χουμέτε γενεά.—26.
 Χάννας Ἄλεβης, Μπετζαλιώτης 1720.—27, 28.
 Χάννας Γάσπαρ, Βηθλεεμίτης 1699.—17, 18.
 Χάννας ἤμπην-Μιχαήλ Φέλεχ, Βηθλεεμίτης 1715.—25.

- Χάννας Γνέμης, ἱερεὺς Βηθλεεμίτης 1719.—28.
- Χάννας, καλόγηρος Πεζαλιώτης.—20.
- Χάννας ἱερεὺς, υἱὸς ἱερέως Γεωργίου, Βηθλεεμίτης 1719.—29.
- Χάννας, ἀδελφὸς Ἰσα Συμεών, Βηθλεεμίτης 1719.—30.
- Χάννε ἢ Χάνη (Ἡλίας). — 29, 37.
- Χαντιτίε (Σαλμάν).—38.
- Χαραλάμπους τοῦ ἁγίου μοναστηρίου ἐν Ἱερουσαλήμ. — 468, 469.
- Χαράλαμπος ἐκ Γκιουμουσχανέ, προσκυνητὴς τοῦ Ἁγίου Τάφου 1744-1749.—55, 57.
- Χαράς ἢ Χαρρᾶς (Μαλχιώτης).—28.
- Χαρβάσης (Βηθλεεμίτης).—30.
- Χαρίτας: Λαμπριανός.
- Χάριτες.—76.
- Χαρνί-Ἀινέ Δαμασκηνός 1641.—483.
- Χαρταπήλης (Χαμτάνης).—35.
- Χασάν, οὗ υἱὸς Ἀμπτιλαζήμ. — 403.
- Χασάν ἤμπην-Ἀττάλ, Τζοραίτης 1720.—28.
- Χασάν ἤμπην-Σούπιχ, Μαλγιώτης 1720.—28.
- Χασάν Γινούζης, Βηθλεεμίτης 1700.—18.
- Χασάν Θεοδοσίτης, οὗ υἱὸς Ἀπτάλας.—22.
- Χασανλήδες.—30, 31.
- Χασμέρ, υἱὸς τοῦ Ἀβίδ 623.—403.
- Χατάπ — Χαττάπ. — 403.
- Χατζῆ-Ἀθανάσιος (Σαρασίτης).—57.
- Χατζῆ-Ἀλῆς Ντέρης.—18.
- Χατζῆ-Ἀμερ Φάετ ἢ Φάτε Χτέμης.—32, 33.
- Χατζῆ-Ἄουτε Ντέρης.—18.
- Χατζῆ-Ἀπτάλας Μαγριπλής. — 34.
- Χατζῆ-Ἀχμετ ἤμπην-Σάλημ, Ὀρεινωτής.—30.
- Χατζῆ-Γιαχαρίας Ντέρης.—18.
- Χατζῆ-Δημήτριος ἐκ Γκιουμουσχανέ 1749.—55.
- Χατζῆ-Ἐλευθέριος ἐκ Γκιουμουσχανέ 1749.—55.
- Χατζῆ-Ἐρζουμάν μαγαζία ἐν Ἰόππη.—491.
- Χατζῆ-Ἰωάννης ἐκ Γκιουμουσχανέ 1749.—55.
- Χατζῆ-Κάστημ σαίπασης, Μαγριπλής.—34.
- Χατζῆ-Κηναάν.—33.
- Χατζῆ-Μάλης Βηθλεεμίτης.—17.
- Χατζῆ-Μεχμέτ Χιντίε, Καστινός.—21.
- Χατζῆ-Μουάμετ Χίλους, Μαγριπλής.—34.
- Χατζῆ-Ναστράλας, Θεοδοσίτης.—22.
- Χατζῆ-Νικόλας ἢ Νικόλαος ἐκ Γκιουμουσχανέ 1744-1749.—55, 57.
- Χατζῆ-Πέτρος ἐκ Γκιουμουσχανέ 1744-1749.—55, 57.

- Χατζῆ-Σάββας ἐκ Γκιουμουσχανέ 1744-1749.—55, 57.
 Χατζῆ-Σάλεμ ἢ Σάλημ Ὀρεινή-της.—33, 35, 36.
 Χατζῆ-Τζούμακας ἐξ Ἀμπέτ-Ἀνάν.—34, 35.
 Χατζῆ-Φώτης ἐκ Γκιουμουσχανέ 1744-1749.—55, 57.
 Χατζῆ-Χαλείφης, Θεοδοσίτης.—22.
 Χατζῆ-Χαλήλης, Φιλιππιώτης.—30.
 Χατζῆ-Χαράλαμπος ἐκ Γκιουμουσχανέ 1744-1749.—55, 57.
 Χατζῆ-Χουβεϊτάνη γενεά.—27.
 Χατζῆ-Χουσεϊνης, υἱὸς Ἀλῆ-Χαληλῆ.—27.
 Χάτιν, υἱὸς τοῦ Θαβίτ 623.—403.
 Χαττάπ: Ὁμερ.
 Χάφης (Σάλεχ).—34.
 Χαφήφης (Ἀλῆς).—35.
 Χαχαλήνι.—30.
 Χερρέτ = φυλή.—32.
 Χερίανα.—56.
 Χερουβικοί ὕμνοι.—347.
 Χερσόνησος ἐν Κρήτῃ.—237.
 Χετζέτζ ἢ Χιτζές (Σαχίν).—458, 510.
 Χίλους (Μουάμετ).—34.
 Χιμεϊτάν, υἱὸς Ἀχμετ Ἀμπου-ταϊούν, ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ, καφάρης τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ.—27.
 Χιντίε Καστρινός.—21.
 Χιντόγλης ἢ Χιντόγλους.—32, 33.
 Χίος.—90, 93, 97, 104.
 Χιπτηρλότζ ἢ Χιρπιτιλόζη.—29, 30, 31.
 Χιράτζης (Νήμερ).—33.
 Χιζρέ: μουσουλμανικοῦ μηνὸς ὄνομα.—445, 447.
 Χοζρόης = Χοσρόης.—129, 139, 142, 147.
 Χοιρίλος ὁ Σάμιος.—39.
 Χοσρόης.—151, 155, 156, 168, 169, 173, 280, 281, 282, 351, 353.
 Χοτζᾶ-Βασίλειος ἐξ Ἀτταλείας.—65.
 Χουλεφάι-Ἀπασιγιέ.—440.
 Χουλεφάι-Πενι-Οὐμιγιέ.—440.
 Χουλεφάι-Φατιμιγιέ.—440.
 Χουμέτε (Ἀποῦ).—36.
 Χουρέχ (Ἀλῆς).—32.
 Χούρη-Γεώργης ἐξ Ἰόππης 1722.—59.
 Χούρη-Γιακούπης Καστρινός.—18.
 Χουρμούζης, λογοθέτης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας 1689.—72.
 Χουρπιτελότζ = Χιπτηρλότζ.—16, 19.
 Χουσέν ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ.—28.
 Χούσουν.—491.
 Χουτζᾶς ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ.—28.
 Χουτουρά μοναστήριον ἐγγὺς τῆς πόλεως Γκιουμουσχανέ.—57.
 Χριστόδουλος (Βηθλεεμίτης).—17.

- Χριστόδουλος Σήχος, ἱερεὺς Βηθλεεμίτης — 28.
- Χριστόδουλος, σέχης Πεζαλιώτης. — 21.
- Χριστούγεννα. — 96, 448.
- Χριστόφορος, μητροπολίτης Ἀγυῶρας 1227. — 117.
- Χριστόφορος, μητροπολίτης Ἀγχιάλου 1624. — 97.
- Χρύσανθος, πατριάρχης Ἱεροσολύμων. — 38, 49, 58, 59, 60, 72, 427, 509, 527, 528, 532, 533.
- Χρύσανθος, μητροπολίτης Προύσης 1639. — 103.
- Χρυσὴ Πόρτα ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 289.
- Χρυσορρήμων. — 87.
- Χτέμης, Χτέμιδες, Ἰχτέμιδες. — 17, 24, 32, 523.
- Χώρας καὶ Γάνου μητρόπολις. — 92, 93, 95.
- Χώρα μοναστήριον ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 219.
- Χωράφι τῆς Παναγίας ἐγγὺς Μάλχας. — 16.
- Ψαλτήριον. — 131.
- Ψήρας ἔμπην Σουπέχ ἐκ Μάλχας. — 28.
- Ψηρῶν νῆσος. — 58.
- ᾽Οκεανίτιδες θάλασσαί. — 192.
- ᾽Ομαρ ἔμπην Νάσαρ, Ταμαρίτης 1700. — 17.
- ᾽Ομαρ, ᾽Ομέρ, ᾽Ομερ ἢ ᾽Ομερ-Χατιάπ. — 403, 418, 431, 441, 445.
- ᾽Ομερ Γενούζης, Βηθλεεμίτης 1700. — 17.
- ᾽Οξονία. — 72.
- ᾽Οξονική ἀκαδημία. — 74.
- ᾽Οσηὲ ὁ προφήτης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

	Σελίς.
Πρόλογος. Предисловіе	α'
1. Νεκταρίου Ἱεροσολύμων εἰς Διονύσιον τὸν πρῶτον Κων- σταντινουπόλεως, ὁποῦ ὑπῆγεν εἰς Ἱερουσαλήμ διὰ προσκύνησιν. Νεκταρία πατριάρχα Ἱερουσαλιμ- скаго привѣтственное слово Діонисію III, бывшему Константинопольскому патриарху, по поводу пріѣзда послѣдняго въ Ἱερουσαλίμъ для поклоненія (1670 г.)	1
2. Ἀγιοταφικὰ ὑπομνήματα. Святогробскія записки, касающіяся отношеній между Палестинскими христианами и мусульманами (1698-1736 г.).	15
3. Κανονισμὸς τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος. Уставъ Святогробскаго братства при патриархѣ Ἱеру- салимскомъ Παρεеніи (1755 г.)	39
4. Βλαχικὸν ἡγεμονικὸν ἀφιέρωμα τῷ Παναγίῳ Τάφῳ. Хрисовулль Угро-Валахійскаго воеводы Ни- колая Александровича Маврокордата, въ ко- торомъ отказано Ἱερουσαλιμской патриархίи находящійся близъ города Букурешта мона- стырь Св. Троицы, подъ названіемъ: Вака- ресть (1721 г.)	48
5. Διαφόρων ἐγγράφων σειρὰ τρίτη. Третій отдѣлъ разныхъ документовъ.	53
α. Ἐκλογαὶ ἡγουμένων καὶ ταξειδιωτῶν. Запи-	

ски, относящіяся къ избранію Святогробскихъ настоятелей монастырей и сборщиковъ пожертвованій Святому Гробу (1698 г.) . . .	53
β'. Ἀφιέρωμα τῷ Παναγίῳ Τάφῳ Ἀθανασίου τοῦ ἀπὸ Ζαβεριωτῶν. Даръ Святому Гробу нѣкоторыхъ имуществъ въ Гюмусханэ, сдѣланный Аванасіемъ изъ рода Заверіотовъ (1749 г.).	54
γ'. Ἀφιέρωμα Ἰγνατίου ἀρχιεπισκόπου Χαλδίας τῷ Παναγίῳ Τάφῳ. Даръ Святому Гробу одного имѣнія въ Гюмусханэ, сдѣланный Игнатіемъ, архіепископомъ Халдійскимъ (1744 г.) . . .	56
δ'. Σημείωσις ἀφιερώματος. Даръ Святому Гробу одной лавки въ Гюмусханэ, сдѣланный Игнатіемъ изъ рода Заверіотовъ, епитропомъ Св. Гроба (1750 г.).	57
ε'. Ἀβραμίου, ὑποψηφίου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, ἀπόφασις περὶ τινῶν μισθοδοσιῶν. Рѣшеніе Авраамія, кандидата на патриаршій Іерусалимскій престолъ, о жалованьяхъ, получаемыхъ нѣкоторыми служащими патриархіи (1775 г.)	57
ς'. Περί τοῦ μνημοσύνου τῆς οἰκογενείας Βαρβάκης. Повелѣніе Іерусалимскаго патриарха Поликарпа о поминовеніи семейства Варваки при Гробѣ Господнемъ (1819 г.)	58
ζ'. Περί τοῦ μνημοσύνου τῆς πατριακῆς οἰκογενείας Φανέλη. Записка о поминовеніи Патмосскаго семейства Фанели (1827 г.) . . .	58
η'. Σημείωμα Χρυσάνθου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων περὶ συστάσεως σχολείου ἐν Ἰόππῃ. Записка Іерусалимскаго патриарха Хрисанѳа объ учрежденіи школы въ Яфѳѣ (1722 г.).	58

θ'. Σημείωμα περί τινος πυρκαϊᾶς ἐν Ἱεροσολόμοις. Записка о бывшемъ въ Иерусалимской патриархіи пожарѣ (1786 г.).	59
ι'. Ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς Μαλαχίου διὰ τὴν μητρόπολιν Βηθλεέμ. Документъ объ избраніи Малахія въ Виелеемскіе митрополиты (1710 г.)	59
ια'. Ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς Ἀμβροσίου διὰ τὴν μητρόπολιν Βηθλεέμ. Документъ объ избраніи Амвросія въ Виелеемскіе митрополиты (1730 г.).	60
ιβ'. Ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς Ἐφραὶμ Ἀθηναίου διὰ τὴν μητρόπολιν Βηθλεέμ. Документъ объ избраніи Ефрема Аѳинянина въ Виелеемскіе митрополиты (1766 г.)	61
ιγ'. Ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς Πολυχάρπου διὰ τὴν μητρόπολιν Βηθλεέμ. Документъ объ избраніи Поликарпа въ Виелеемскіе митрополиты (1790 г.).	62
ιδ'. Περὶ τῶν κατὰ Μολδοβλαχίαν ἱερῶν μοναστηρίων τοῦ παναγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου. Списокъ монастырей Св. Гроба, находящихся въ Молдо-Валахіи.	63
ιε'. Διονυσίου δ', πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, σιγίλλιον περὶ τῆς ἀφιερώσεως τοῦ ἐν Ἀτταλείᾳ ναοῦ τῶν ἁγίων Θεοδώρων εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον. Сигиллій Діонисія IV, патриарха Константинопольскаго, въ которомъ подарена Св. Гробу церковь Святыхъ Θεοδώровъ въ Атталіи (1673 г.)	64
ις'. Διονυσίου δ', πρώην Κωνσταντινουπόλεως, περὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς τοῦ Σινᾶ μαρτυρικὸν ἔγγραφον. Документъ Діонисія IV, бывшего патриарха Константинопольскаго, объ архіепископіи Синайской Горы (1689 г.).	67

- εζ'. Χρυσάνθου, πατριάρχου Ἱερουσαλῶμων, φρον-
 τίς περὶ ἐκδόσεως τοῦ περὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος
 ἐκπορεύσεως βιβλίου τοῦ ἐν Κισβία μονάζαντος
 Ἀδάμ Ζοιρникаβίου. Письмо патриарха Иеруса-
 лимскаго Хрисанѳа, посланное Оксфордскому
 университету и побуждающее его издать со-
 чиненіе Адама Зерникава объ исхожденіи
 Св. Духа (1715). 72
- ιη'. Σεραφεῖμ, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως,
 συνοδική κατάκρισις τοῦ ψευδο-Ἀντιοχείας πατριάρ-
 χου Κυρίλλου, διαδόχου τοῦ ψευδο-Ἀντιοχείας Σε-
 ραφεῖμ, ἀρχηγῶν τῶν ἐν Συρίᾳ σὺνιπῶν. Сино-
 дальная грамота Константинопольскаго па-
 триарха Серафима, осуждающая лже-Антио-
 хійскаго патриарха Кирилла, послѣдника лже-
 Антиохійскаго патриарха Серафима (1759 г.). 76
- ιδ'. Ἱερεμίου β', πατριάρχου Κωνσταντινουπό-
 λεως, πράξις ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ Μιχαὴλ μητροπο-
 λίτου Κιέβου-Χαλιτζίου, γεγραμμένη ἐν Ῥωσσίᾳ.
 Актъ Иереміи II, патриарха Константинополь-
 скаго, о назначеніи имъ Михаила въ митро-
 политы Кіевскіе и Галицкіе, писанный въ
 Россіи (1589 г.). 81
- ιζ'. Διονυσίου δ' Κωνσταντινουπόλεως συνοδική
 καθαίρεσις τοῦ Ἀντιοχείας πατριάρχου Κυρίλλου.
 Синодальный актъ Константинопольскаго па-
 триарха Діонисія IV объ отлученіи Антиохій-
 скаго патриарха Кирилла (1672 г.). 83
- ια'. Τιμοθέου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως,
 πράξις προβιβασμοῦ τῆς ἐπισκοπῆς Ζητούνιου καὶ
 Πτελεοῦ εἰς τάξιν ἀρχιεπισκοπῆς. Синодальный
 актъ Константинопольскаго патриарха Тимо-

οεя ο возведенίи епископiи Зитунии и Птелея на степень архіепископiи (1617 г.) . . .	88
κβ'. Τιμοθέου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, πράξις ἀκυρώσεως τῆς μεταθέσεως ἀρχιερέως τινός. Синодальный актъ Константинопольскаго патріарха Тимоѳея, отвергающій перемѣщеніе Поліанскаго епископа Іереміи въ Китрусскую епископiю (1617 г.)	90
κγ'. Πράξις ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ Γερασίμου, πατριάρχου Ἀλεξανδρείας. Синодальный актъ объ избраніи Герасима на Александрійскій патріаршіи престолъ (1620 г.)	92
κδ'. Συνοδική πράξις περὶ τοῦ χρέους τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Синодальный актъ о денежномъ долгѣ Великой Константинопольской Церкви (1620 г.)	93
κε'. Ἐτέρα πράξις περὶ τοῦ χρέους τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Синодальный актъ о томъ-же долгѣ (1624 г.)	95
κς'. Καθαίρεσις τοῦ ἐκ Βερροίας Κυρίλλου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Синодальный актъ, отлучающій Константинопольскаго патріарха Кирилла Веррійскаго (1639 г.)	97
κζ'. Πράξις ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ Παρθενίου α', πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Синодальный актъ, изданный по поводу избранія Парѳенія I на Константинопольскій патріаршіи престолъ (1639 г.)	103
κη'. Ἐπιτροπικὸν γράμμα Ἰσαΐου, ἡγουμένου τῆς λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα. Окружное посланіе Исаіи, игумена лавры преподобнаго Саввы (1550 г.)	104
κθ'. Συνοδικὸν γράμμα δοθὲν τῷ ἀρχιμανδρίτῃ	

Γερασίμῳ περὶ τῆς ἰσοβίου αὐτοῦ ἡγουμενείας ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Σταυροῦ. Грамата о назначеніи архимандрита Герасима игуменомъ Крестнаго монастыря близъ Иерусалима (1841 г.).	105
λ'. Δουκᾶ, οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, πράξις ἐπὶ ἐκκλησιαστικοῖς ἀκινήτοις. Синодальный актъ Луки вселенскаго патриάρха, касающійся недвижимыхъ церковныхъ имуществъ (1164 г.).	106
λα'. Δουκᾶ, οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, πράξις ἐπὶ μονῆ δυοῖ προσώποις δωρηθείση. Синодальный актъ вселенскаго патриάρха Луки по поводу одного монастыря, подареннаго двумъ лицамъ (1169 г.)	107
λβ'. Δουκᾶ, οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, λείψανον πράξεως περὶ ἐγγράφων δωρεῶν ἀκινήτων καὶ ἐμφυτεύσεων. Отрывокъ изъ акта вселенскаго патриάρха Луки	108
λγ'. Μιχαὴλ τοῦ τοῦ Ἀρχιάλου τόμος τῆς πρὸς τὸν βασιλέα κῆριν Μανουὴλ ἐγγραφῆς τῶν τότε ἀρχιερέων. Синодальный актъ вселенскаго патриάρха Михаила (1171 г.).	109
λδ'. Γεωργίου τοῦ Ξιφιλίνου, οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, λείψανον πράξεως περὶ τῆς ἐπισκοπῆς Κασσανδρείας. Грамата вселенскаго патриάρха Γεοργία Ксифилина о Кассандрійской епископiи	113
λε'. Γερμανοῦ β', οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συνοδική πράξις περὶ τῆς μητροπόλεως Μελιτηνῆς. Синодальный актъ вселенскаго патриάρха Γερмана II о Мелитинской митрополiи (1226 г.)	114
λς'. Γερμανοῦ β', οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συνοδική πράξις περὶ τῆς μητροπόλεως Μελιτηνῆς.	

- Синодальный актъ вселенскаго патріарха Германа II о Мелитинской митрополіи (1227 г.) 117
- λζ'. Πρόσταγμα Θεοδώρου Ἀγγέλου Κομνηνοῦ, αὐτοκράτορος Ἠπείρου. Повелѣніе Θεодора Ангела Комнина, Эпирскаго самодержавца, о Фавмакской епископіи (1234 г.) 118
- λη'. Ἰωάννου μητροπολίτου Ναυπάκτου γράμμα κανονικόν. Каноническая грамота Навпактійскаго митрополита Іоанна (XIII вѣка). . . 119
- λθ'. Σημείωμα κρισιμόγραφον τῆς περὶ τὸν μητροπολίτην Ναυπάκτου συνόδου. Судебное рѣшеніе Навпактійскаго синода (XIII вѣка) . . 121
- μ'. Ἰωάννου μητροπολίτου Ναυπάκτου σημείωμα περὶ τῆς διαθήκης μεγαλοσχήμου τινός. Актъ Навпактійскаго митрополита Іоанна о духовномъ завѣщаніи одного великоесхимника (XIII вѣка). 124
6. Βίος καὶ πολιτεία καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ὀσιομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀναστασίου μοναχοῦ τοῦ Πέρσου, μονῆς τοῦ ἄββᾶ Ἰουστίνου. Житіе и мученичество Святаго преподобномученика и чудотворца отца нашего Анастасія монаха изъ Персіи 126
7. Εὐστρατίου πρεσβυτέρου, βίος καὶ πολιτεία, ἤγγον ἄθλησις καὶ διὰ Χριστὸν ἀγῶνες τῆς ἁγίας ὀσιομάρτυρος Γολινδοῦχ, τῆς ἐν τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι μετονομασθείσης Μαρίας. Евстратія пресвитера житіе, мученичество и подвиги за Христа Святой преподобномученицы Голиндухи, во Святомъ крещеніи нарѣченной Марією . . 149
8. Κυρίλλου Σκυθοπολίτου, βίος καὶ ἄσκησις τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ Θεοφύρου Γερασίου, τοῦ κατὰ τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου δίχην ἡλίου λάμ-

- ψαντος. Кирилла Скиеопольскаго житіе и подвижничество иже во Святыхъ отца нашего и Богоносца Герасима, блестѣвшаго яко солнце въ пустынь Ιορδανской 175
9. Βίος και πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ τοῦ αὐταδέλφου αὐτοῦ Θεοδώρου, συγγραφεῖς παρὰ Θεοδώρας Ῥαουλαίνης Κατακουζηνῆς τῆς Παλαιολογίνης. Житіе преподобнаго отца нашего Теофана Исповѣдника и самобрата его Теодора, писанное Теодорою Раулєны Кантакузєною Палеологинною . . . 185
10. Μαρτύριον τῶν ἁγίων δέκα μαρτύρων, μαρτυρησάντων ἐν Κρήτῃ μητροπόλει Γορτόνης: Θεόδουλος, Σατουρνίλος, Εὐπορος, Γελάσιος, Εὐνικιανὸς καὶ οἱ λοιποί. Μученичество Святыхъ десяти мучениковъ, на островѣ Критѣ, въ митрополіи Гортинской: Θεοδουλъ, Сатурниλα, Евпора, Геласія, Евнικіана и другихъ 224
11. Κε' οκτωβρίου. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἀπὸ Θεσσαλονίκης διὰ προσταξєως βασιλικῆς γενομένης εἰσελεύσεως τοῦ περιωνύμου καὶ ἀήττητου Δημητρίου, τοῦ πρότερον ἐπικειμένου τῇ μοροβρότῳ σοφῶ καὶ σκέποντος ταύτην. Разсказъ о бывшемъ, по царскому повелѣнію, перенесеніи изъ Солуни иконы знаменитаго и непобѣदिмаго Димитрія, прежде лежавшей на его гробѣ, полною мвра и покрывавшемъ его 238
12. Ἐθλητικὸς τοῦ ἁγίου μάρτυρος Παύλου ἐν τοῖς Καϊουμά, ἐπὶ τῶν εἰκονομάχων ἀθλήσαντος. Μученичество отъ иконоборцевъ Святаго мученика Павла въ Каюмѣ 247
13. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀθηναγένους ἐπισκόπου. Μученичество Святаго епископа Аѳиногена . . . 252

14. Βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μαρκιανοῦ, γενομένου πρεσβυτέρου καὶ οἰκονόμου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Житіе иже во Святыхъ отца нашего Маркіана, бывшаго пресвитеромъ и икономомъ великой Константинопольской Церкви. 258
15. Βίος καὶ πολιτεία καὶ μερικὴ θαυμάτων διήγησις τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν Κοσμᾶ καὶ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, τῶν ποιητῶν. Житіе пребодобныхъ и Богоносныхъ отецъ нашихъ Космы и Иоанна Дамаскина пѣснопѣвцевъ . 271
16. Βίος καὶ πολιτεία τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν καὶ ἀδελφῶν καὶ μελισσῶν τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας, Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ Κοσμᾶ, ἐκτεθεὶς παρὰ τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου καὶ πατριάρχου Ἱεροσολύμων Ἰωάννου τοῦ Μερκουροπόλου. Житіе преподобныхъ и Богоносныхъ отецъ нашихъ и самобратьевъ и пчель церкви Божіей Иоанна Дамаскина и Космы, изложенное святѣйшимъ архіепископомъ и патриархомъ Іерусалимскимъ Иоанномъ Меркурополомъ 303
17. Μαρτύριον τῆς ἁγίας μάρτυρος Γολινδοῦχ, τῆς μετονομασθείσης Μαρίας. Μученичество святой мученицы Голиндухи, поименованной Маріею . 351
18. Νικηφόρου Καλλίστου τοῦ Ξανθοπόλου διήγησις τις ἐν στίχοις ἰαμβείοις τινῶν θαυμάτων τοῦ θεοῦ Νικολάου, ὧν οὐδαμῶς μέμνηται ὁ Μεταφράστης. Никифора Каллиста Ксантопула рассказъ въ ямбическихъ стихахъ о нѣкоторыхъ чудесахъ Божественнаго Николая, совершенно не упоминаемыхъ Метафрастомъ 357

19. Βίος καὶ θαύματα τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Εὐστρα-
τίου, ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Ἀδύγαρου. Жизнь
и чудеса преподобнаго отца нашего Евстра-
тія, игумена Авгарскаго монастыря. . . . 367
20. Παλαιαὶ μεταφράσεις ἐνίων ἀραβικῶν τε καὶ τουρκι-
κῶν ἐγγραφῶν περὶ τῶν Ἁγίων Τόπων. Старые
переводы нѣкоторыхъ арабскихъ и турецкихъ
документовъ о Святыхъ мѣстахъ 401
- α'. Διαθήκη τοῦ Μωάμεθ, ὅπου ἔδωσε διὰ τοὺς
 μοναχοὺς καὶ ἀπλῶς περὶ πάντων τῶν χριστιανῶν.
 Духовное завѣщаніе Магомета, данное мона-
 хамъ и вообще всеѣмъ христіанамъ (7 Юня 623 г.) 401
- β'. Ὅρισμός τοῦ Μωάμεθ. Указъ калифа Моавіи
 (680 г.) 403
- γ'. Ἴσον τοῦ χατ-шерифіου τοῦ σουλτάνου Μουράτ
 διὰ τὴν ἁγίαν Βηθλεὲμ καὶ τὸν ἅγιον Γολγοθᾶ.
 Хат-шерифъ султана Мурада для Св. Ви-
 влеема и Св. Голгофы (1631 г.) 405
- δ'. Ἴσον τοῦ χατίου τοῦ σουλτάν Μουράт διὰ τὸ
 Ἅγιον Φῶς. Хать султана Мурада о Свя-
 томъ СВѢТѢ (1631 г.) 407
- ε'. Ἴσον χατίου τοῦ σουλτάν Ἠμπραχίμ. Хать
 султана Ибрагима (1641 г.) 410
- ς'. Ἴσον χατίου τοῦ σουлτάν Μεχμέτ. Хать
 султана Мехмеда, сына Ибрагима (1651 г.). 412
- ζ'. Ἴσον χατίου τοῦ αὐτοῦ σουлτάνου. Хать
 султана Мехмеда (1656-1657 г.) 415
- η'. Ἴσον τοῦ νέου χατίου τοῦ σουлτάν Μεχμέτ
 διὰ τὸ ἡμέτερον моάφι. Новый хать султана
 Мехмеда для нашего моафа (1685 г.) . . . 418
- θ'. Το χατ-шерифі τοῦ βασιλέως σουлτάν Ἀχ-
 μέτη. Хат-шерифъ султана Ахмеда (1704 г.). 422

ι'. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ. Φирманъ султана Ахмета (1704 г.)	423
ια'. Ἰσον τοῦ γράμματος, ὅπερ ἐπέμφθη παρὰ τοῦ βεζύρη εἰς τὸν πασιὰν τῆς Ἱερουσαλήμ. Письма визиря къ пашѣ и кадію Іерусалимскимъ	427
ιβ'. Ἰσον φερμανίου, ὅπερ ἐγένεν ἐπὶ τῆς πατριαρχίας τοῦ Ἱεροσολύμων πατριάρχου Μελετίου, εἰς τὸ νὰ μὴ γίνωνται οἱ ὀρθόδοξοι Φράγκοι. Фирманъ, при патриархѣ Іерусалимскомъ Мелетіи, о не переходѣ православныхъ въ латинство (1732 г.)	428
ιγ'. Φирманъ къ Дамаскому губернатору и къ судѣ Іерусалима, въ которомъ повелѣвается, чтобы изъ книгъ губернаторской канцелярії уничтожили копію фирмана о Святыхъ Мѣстахъ, даннаго Армянамъ по обману (1732 г.)	430
ιδ'. Φирманъ губернатору Дамаска и мултѣ Іерусалима противъ мусульманъ, угнетающихъ Палестинскіе православные монастыри (1731 г.)	433
ιε'. Φирманъ къ мулламъ Дамаска и Іерусалима противъ мусульманъ, угнетающихъ Святотробское братство денежными требованіями за то, что они поправили сооруженія въ Іерусалимѣ, Вилеємѣ, въ домѣ пророка Захаріи, въ Яффѣ и въ Рамлѣ (1732 г.)	436
ις'. Везиріальное повелѣніе губернаторамъ, рекомендующее Русскаго паломника Самуила, по просьбѣ Русскаго посла Италинскаго (1805 г.)	437

21. Τῶν ἀρχείων τοῦ Ὀρθοδόξου Καθολικοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱερουσαλύμων μέρος ἀραβικόν τε καὶ τουρκικόν. Списокъ нѣкоторыхъ арабскихъ и турецкихъ документовъ, находящихся въ архивѣ Иерусалимской Православной патріархіи 439
- Α'. Ἐνια τῶν ἀραβικῶν ἐγγράφων. Арабскіе документы (отъ 636 до 1765 г.г.) 440
- Β'. Τῶν ἐπισημοτέρων τουρκικῶν ἐγγράφων ἀναγραφή. Списокъ важнѣйшихъ турецкихъ документовъ.
- α'. Ὁρισμοὶ βασιλικοὶ περὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτῷ προσκνημάτων. Фирманы о храмѣ Воскресенія и о Святыняхъ, находящихся въ немъ (отъ 1536 до 1841 г.г.) 450
- β'. Ὁρισμοὶ περὶ τῶν καθόλου προσκνημάτων, ἐκδοθέντες μετὰ τινα τῶν Ῥωμαίων ἀγωγῆν κατὰ τῶν Ἀρμενίων. Фирманы о Святыняхъ, изданные послѣ судебного дѣла между Греками и Армянами (отъ 1802 до 1804 г.) 454
- γ'. Ὁρισμοὶ περὶ Βηθλεὲμ καὶ Πετζάλλας. Фирманы о Святыняхъ Впөлеема и Вет-Джала (отъ 1568 до 1819 г.г.) 455
- δ'. Ὁρισμοὶ περὶ τῶν δικαιομάτων καὶ τῶν προνομίων τοῦ ὀρθοδόξου πατριάρχου τῆς Ἱερουσαλήμ ἐν τε τῷ θρόνῳ τῷ πατριαρχικῷ καὶ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφитῶν. Фирманы о правахъ и преимуществахъ Иерусалимскаго патріарха какъ въ самомъ своемъ престолѣ, такъ и въ монастырѣ Святогробцевъ (отъ 1544 до 1853 г.г.) 457
- ε'. Ὁρισμοὶ περὶ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξων μοναστηρίων καὶ τῶν βακουφίων καὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν. Фирманы о православныхъ Палестин-

скихъ монастыряхъ и о вакуфахъ и имуще- ствахъ ихъ (отъ 1526 до 1837 г.г.).	460
ς'. Ὅρισμοὶ περὶ τῶν καταλοίπων τῶν ἀποθνη- σκόντων Ἁγιοταφιῶν. Фирманы о наследствѣ умирающихъ Святогробцевъ (отъ 1541 до 1809 г.г.).	463
ζ'. Ὅρισμοὶ περὶ τῶν ἐν Ἱερουσαλῆμ ἀποθνη- σκόντων προσκονητῶν. Фирманы о наследствѣ умирающихъ въ Иерусалимѣ православныхъ паломниковъ (отъ 1791 до 1851 г.г.)	463
η'. Γενικοὶ ὅρισμοὶ περὶ τῶν ἀγιοταφитικῶν мо- ναστηρίων καὶ ἐκκλησιῶν καὶ περὶ τοῦ ὀρθοδόξου ποιμνίου τῆς Παλαιστίνης. Общiе фирманы о мо- настыряхъ Св. Гроба и о православныхъ въ Палестинѣ (отъ 1667 до 1850 г.г.)	463
θ'. Ὅρισμοὶ περὶ τοῦ μὴ αὐξάνεσθαι τοὺς ἐτη- σίους βασιλικοὺς φόρους τῶν ἐν Ἱερουσαλῆμ μονα- στηρίων τῶν Ἑλλήνων, τῶν Φράγκων καὶ τῶν Ἀρμενίων. Фирманы о томъ, чтобы годичныя царскiя подати греческихъ, латинскихъ и армянскихъ монастырей въ Иерусалимѣ не увеличивались (отъ 1622 до 1645 г.г.)	466
ι'. Ὅρισμοὶ περὶ τῶν ἐνθῶν καὶ ἔξω τῆς Ἱερου- σαλῆμ μοναστηρίων τῶν ὀρθοδόξων. Общiе фир- маны о православныхъ монастыряхъ, находя- щихся ввнутри и внѣ Иерусалима (отъ 1686 до 1732 г.г.)	466
ια'. Ὅρισμοὶ περὶ δώδεκα μαγαζίων εὐρισκομέ- νων ἐν Ἱερουσαλῆμ ὑπὸ τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Κων- σταντίνου. Фирманы о двѣнадцати магази- нахъ, находящихся въ Иерусалимѣ (отъ 1580 до 1716 г.г.)	466

ιβ'. Ὁρισμοὶ εἰδικοί περὶ τῶν ἐνδον καὶ ἔξω τῆς Ἱερουσαλήμ μοναστηρίων. Частные фирманы монастыримъ Св. Константина, Синайскому, Св. Авраама, Св. Γεοργία, Архангеловъ, Св. Харалампία, Κρησθному, Καταμονασὶ. пророка Илии, Сіонскаго кладбища, Св. Γεοργία въ Βετ-Джалѣ, Св. Саввы, Св. Герасима	467
ιγ'. Ὁρισμοὶ περὶ τοῦ καφαρίου τῶν πρὸς Ἰορδάνην ποταμὸν ἀπερχομένων προσκυνητῶν. Фирманы о кафарѣ, шатимомъ поклонниками, отправляющимися на рѣку Ιορδανъ (отъ 1626-до 1732 г.г.)	475
ιδ'. Ὁρισμοὶ κωλύοντες πᾶσαν οἰανδήποτε τῶν Μουσουλμάνων ἀδικίαν, ἀργυρολογίαν, ἐπέμβασι καὶ κατ' οἶκον ἔρευναν. Фирманы въ защиту Святогробцевъ отъ всякой несправедливости, корысти, вмѣшательства въ ихъ дѣла и т. д. (отъ 1567 до 1817 г.г.)	475
ιε'. Ὁρισμοὶ περὶ τῶν προσκυνητῶν. Фирманы о паломникахъ (отъ 1541 до 1835 г.г.)	478
ισ'. Ὁρισμοὶ σχετικοὶ πρὸς τὴν συλλογὴν ἐλεῶν καὶ ἀφιερωμάτων διὰ τὸν Ἅγιον Τάφον. Фирманы, относящіяся ко сбору милостыни и приношеній для Св. Гроба (отъ 1559 до 1826 г.г.)	481
ιζ'. Ὁρισμοὶ περὶ τοῦ χρέους τῆς μονῆς τῶν Ἁγιοταφίτων. Фирманы о долгахъ Святогробскаго монастыря (отъ 1598 до 1840 г.г.)	483
ιη'. Ὁρισμοὶ περὶ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Фирманы въ защиту православныхъ христіанъ въ Палестинѣ (отъ 1600 до 1773 г.г.)	487
ιθ'. Ὁρισμοὶ περὶ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων. Фирманы о епархіяхъ Іерусалимскоѣ патріархіи (отъ 1596 до 1873 г.г.)	488

κ'. 'Ορισμοί περί τοῦ ἐν Ἰόππῃ μοναστηρίου τῶν Ἀγιοταφῶν. Фирманы о монастырѣ Святогробцевъ въ Яфѣѣ (отъ 1710 до 1853 г.г.).	491
κα'. 'Ορισμοί ἀπαγορευόντες οἰανδήποτε κατὰ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἀδικίαν ἐν τῇ εἰσπράξει τοῦ χαρακζίου. Фирманы, запрещающіе какую либо несправедливость со стороны мусульманъ при сборѣ харача съ христіанъ (отъ 1583 до 1821 г.г.).	493
κβ'. 'Ορισμοί διάφοροι. Разные фирманы (отъ 1203 до 1826 г.г.).	493
κγ'. 'Ορισμοί σωζόμενοι ἐν ἐπισήμοις ἀντιγράφοις. Разные фирманы, сохраняющіеся въ официальныхъ копіяхъ (отъ 1458 до 1830 г.г.).	497
22. Παροράματα διορθωτέα ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ. Поправки ко II-му тому Аналектовъ.	517
23. Παροράματα διορθωτέα ἐν τῷ τετάρτῳ τόμῳ. Поправки сего IV-го тома.	523
24. Προσθήκαι. Прибавленія	527
25. Πίναξ κερίων ὀνομάτων. Указатель собственныхъ именъ.	539
26. Περιεχόμενα. Оглавленіе	599

ΑΝΑΛΕΚΤΑ
ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΙΑΣ

ἐκτυπούμενα μὲν ἀναλώμασι τοῦ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΙΔΙΣΤΙΝΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

συλλεγόντα δὲ καὶ ἐκδιδόμενα ὑπὸ
Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΔΟΥ-ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΤΟΜΟΣ Γ'

ΕΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΙ
1897

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

	Τιμή.
	P. K.
Ὁρθόδοξος Παλαιστίνη Συναγωγή:	
1-ον τεύχος. Ἡ ὀρθοδοξία ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γῆ ὑπὸ Β. Ν. Χιτροβοῦ	2 —
2-ον » Ὀδοιπορικὸν Βορδιγάλλων ἔτει 333-ω, ῥωσιστὶ μεταφρασθὲν καὶ σχολιασθὲν ὑπὸ Β. Ν. Χιτροβοῦ	1 —
3-ον » Βίος καὶ ὀδοιπορικὸν τοῦ Ῥώσου ἡγουμένου Δανιὴλ (1106-1109), ἐκδ. ὑπὸ Μ. Α. Βενοβιτίνοβ. Μέρους I	2 50
4-ον » Ὀδοιπορία εἰς Σινά ἔτει 1881-ω ὑπὸ Α. Β. Ἐλισσαϊεβ	2 —
5-ον » Περίοδος τοῦ ἁγίου Σάβα ἀρχιεπισκόπου Σερβίας (1225-1237), ἐκδοθ. ὑπὸ Λεωνίδου ἀρχιμανδρίτου	1 —
6-ον » Περιήγησις τοῦ ἐμπόρου Βασιλείου (1465-1466) ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Λεωνίδου ἀρχιμανδρίτου	— 30
7-ον » Ἀνασκαφαὶ ἐν τῷ ῥωσικῷ χώρῳ τῷ παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως ἐν Ἱεροσολύμοις (1883) μετὰ εἰκόνων χαρτῶν καὶ δύο παραρτημάτων, ὑπὸ Ἀντωνίνου ἀρχιμανδρίτου	6 50
8-ον » Διήγησις Δανιὴλ μητροπολίτου Ἐφέσου καὶ περίοδος τῶν Ἁγίων Τόπων, ἐκδ. ὑπὸ Γαβριὴλ Σ. Δεστούνη	1 60
9-ον » Βίος καὶ ὀδοιπορικὸν τοῦ ἡγουμένου Δανιὴλ. Μέρους II μετ' εἰκόνων καὶ σχεδίων. Ἐγγυλιήθη	5 50
10-ον » Παλαιὰ Γεωργιανὰ μνημεῖα ἐν Παλαιστίνῃ καὶ ἐν τῷ Σινά, μετὰ πινάκων καὶ εἰκόνων ὑπὸ Α. Τζαγαρέλη	4 50
11-ον » Διήγησις Ἐπιφανίου περὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν ἐν αὐτῇ τόπων: σύγγραμμα ἑλληνικὸν τῆς 8' ἑκατ. ἐκδοθὲν, ῥωσιστὶ μεταφρασθὲν καὶ διερμηνευθὲν ὑπὸ Βασιλείου Βασιλειεβσκη	6 50
12-ον » Περιήγησις Ἰγνατίου τοῦ ἐκ Σμόλνης (1389-1405), ἐκδ. ὑπὸ Σ. Β. Ἀρσένιεβ	1 —
13-ον » Τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ Ἱερὸν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μετ' εἰκόνων καὶ πινάκων ὑπὸ Α. Α. Ὀλεσνιτζκη	16 —
14-ον » Σερβικὴ περιγραφή τῶν Ἁγίων Τόπων περὶ τὸ μέσον τῆς 13' ἑκατ., ἐκδ. ὑπὸ Α. Β. Στογιάνοβιτς	— 50
15-ον » Διήγησις Ἐπιφανίου μοναχοῦ περὶ τῆς πρὸς Ἱερουσόλυμα ὀδοιπορίας αὐτοῦ (1415-1417), ἐκδοθ. ὑπὸ Λεωνίδου ἀρχιμανδρίτου	— 25
16-ον » Τρεῖς συμβολαὶ εἰς τὰς περὶ Παλαιστίνης ῥωσικὰς γνώσεις, ἐκδοθ. ὑπὸ Λεωνίδου ἀρχιμανδρίτου	1 —
17-ον » Νικολάου ἐπισκόπου Μεθώνης καὶ Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου, συγγραφέων τῆς 18' ἑκατ., βίαι Μελετίου τοῦ νέου ἐκδιδ. ὑπὸ Βασιλείου Βασιλειεβσκη μετὰ προλόγου καὶ ῥωσικῆς μεταφράσεως	4 —
18-ον » Ὀδοιπορικὸν τοῦ ἐμπόρου Βασιλείου Παζνιανόβου (1558-1561), ἐκδ. Χρ. Λόπαρεβ	2 —
19-ον » Οἱ Ἀνασάριοι ὑπὸ Κ. Δ. Πέτκοβιτς	— 75
20-ον » Peregrinatio ad Loca Sancta saeculi IV exeuntis edita rossice versa, notis illustrata ab Joh. Pomialowsky	5 —
21-ον » Προσκυνητήριον Ἀρσενίου Σουχάνοβ (1649-1653) μετὰ εἰκόνων καὶ σχεδιογραφῶν, ἐκδοθ. ὑπὸ Χρ. Μ. Λόπαρεβ	6 50
22-ον » Ἐκδρομαὶ κατὰ τὴν Παλαιστίνην μετὰ τῶν μαθητῶν τοῦ ἐν Ναζαρέτ οἰκοτροφείου τῶν ἀρρένων, ὑπὸ Α. Ι. Γρακούποβιτς	2 —
23-ον » Ἰωάννου τοῦ Φωκᾶ ἐκφρασις ἐν συνόψει τῶν ἀπ' Ἀντιοχείας μέχρις Ἱερουσολύμων κίστρων καὶ χωρῶν Συρίας Φοινίκης καὶ τῶν κατὰ Παλαιστίνην ἁγίων τόπων. Σύγγραμμα ἑλληνικὸν τῆς 19' ἑκατ. ἐκδοθὲν καὶ ῥωσιστὶ μεταφρασθὲν ὑπὸ Ἰωάννου Τρόϊτσκι	1 25
24-ον » Περιήγησις Ζωσιμᾶ μοναχοῦ (1419-1422) ἐκδοθ. ὑπὸ Χρ. Μ. Λόπαρεβ	1 25
25-ον » Οἱ ἐν Παλαιστίνῃ ἐλώδεις πορεταὶ ὑπὸ Δ. Θ. Ρεσσετίλλου	3 —
26-ον » Ἀνωτέρου περιγραφή τῶν Ἁγίων Τόπων περὶ τὰ τέλη τῆς 18' ἑκατ., ἐκδοθ. μετὰ τὸν τὸ πρῶτον μετὰ προλόγου ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως. Ῥωσικὴ μετάφρασις ὑπὸ Γ. Σ. Δεστούνη	— 75
27-ον » Περιήγησις Τρόφωνος Καραβέινικοβ (1593-1596), ἐκδοθ. ὑπὸ Χρ. Μ. Λόπαρεβ	3 —
28-ον » Theodosius. De situ Terrae Sanctae liber saeculo VI ineunde conscriptus. Recensionem J. Gildemeisteri repetivit, versionem rossicam notasque adiecit J. Pomialowsky	2 —
29-ον » Ἐκφρασις διὰ στίχων πρωτοσταρίου τῆς Ἐφέσου τοῦ Περδίκου, περὶ τῶν ἐν Ἱερουσολύμοις Κυριακῶν θαυμάτων καὶ θαυμάτων. Ποιημάτων τῆς 18' ἑκατ., ἐκδ. μετὰ προλόγου ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως. Ῥωσιστὶ ὑπὸ Γ. Σ. Δεστούνη	— 75

30-ον	τεῦχος. Περιγραφή τοῦ τουρκικοῦ κράτους μεταξύ τῶν ἐτῶν 1670 καὶ 1686, ἐκδοθ. ὑπὸ Π. Α. Σόρκου	3	—
31-ον	» Φωτίου Κωνσταντινουπόλεως τὸ περὶ τοῦ τάφου τοῦ Κυρίου ὑπομνημάτων (867-878) καὶ ἄλλα τινὰ ὑπομνήματα τοῦ αὐτοῦ ἐλληνιστῆ καὶ ἀρμενιστῆ ἐκδιδομένα ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως καὶ μετὰ ρωσικῶν μεταφράσεων Δεστούνη καὶ Μάρρου	5	—
32-ον	» Παύλου τοῦ Ἑλλαδικοῦ καὶ Κυρίλλου Σκουθπολίτου, συγγραφῶν τῆς ε' ἑκατ., βίου τοῦ ἁγίου Θεοργίου ἐπισκόπου Βηθουλίου, ἐκδοθ. μετὰ προλόγου ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως. Ῥωσιστὶ ὑπὸ Γ. Σ. Δεστούνη	1	—
33-ον	» Βίος καὶ περιήγησις εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ Αἴγυπτον τοῦ ἐκ Καζανίου Βασιλείου Ἰακ. Γαγάρου (1634-1637) μετὰ ἐπιστολῆς περὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀλεξανδρείας πατριάρχου Γερασίμου. Ἐκδοθ. ὑπὸ Σ. Ο. Δόλγοβ	2	—
34-ον	» Μαρτύριον τῶν ἁγίων 80 νέων μαρτύρων, ἐκδοθὲν μετὰ προλόγου ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως. Ῥωσιστὶ ὑπὸ Γ. Δεστούνη	—	50
35-ον	» Παισίσι Ἀγιαποστολίτου ἱστορία τοῦ ὄρους Σινᾶ καὶ τῶν περιχώρων αὐτοῦ (1577-1592), ἐκθ. μετὰ προλόγου ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως. Ῥωσιστὶ ὑπὸ Γ. Δεστούνη	3	50
36-ον	» Ἐφρασις ὀδοιπορίας τοῦ πατρὸς Ἰγνατίου κατὰ τὴν Βασιλεύουσαν, τὸν Ἄθωνα, τὴν Ἁγίαν Γῆν καὶ τὴν Αἴγυπτον (1766-1776), ἐκδοθ. ὑπὸ Β. Ν. Χιτροβοῦ	—	50
37-ον	» Ἐδσαβίου τοῦ Παμφίλου καὶ Ἰερωνόμου ὀνομαστικᾶ (ἐτ. 320-388) ρωσιστὶ μεταφρασθέντα, ὑπομνηματισθέντα καὶ ὁσὶ γεωγραφικῶς πίναξιν ἐρμηνευθέντα ὑπὸ Ι. Β. Πομιάλοβκι	5	—
38-ον	» Ἱστορία Νικήτα βασιλικοῦ κληρικοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον ζ' τὸν πορφυρογέννητον περὶ τοῦ Ἁγίου Φωτῆος (ἔτους 947), ἐκδοθεῖσα μετὰ προλόγου ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως καὶ ρωσιστὶ μεταφρασθεῖσα ὑπὸ Γ. Δεστούνη	—	75
39-ον	» Ὀδοιπορικὸν Ἀντωνίου τοῦ ἐκ Πλακεντίας περὶ τὸ τέλος τῆς ε' ἑκατ. ἐκδοθὲν ἐν λατινιστῇ καὶ ρωσιστῇ ὑπὸ Ι. Β. Πομιάλοβκι	5	—
40-ον	» Ἀνωμόμου μερικὴ διήγησις ἐκ τῶν ἁγίων τόπων τῆς Ἱερουσαλὴμ (ἔτους 1253-1254) ἐκδοθεῖσα μετὰ προλόγου ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως καὶ μετὰ ρωσικῆς μεταφράσεως Γ. Δεστούνη	1	—
41-ον	» Μεγαλοθιτικὰ μνημεῖα τῆς Ἁγίας Γῆς ὑπὸ Α. Α. Ὀλεσνίτςκη μετ' εἰκόνων	6	50
42-ον	» Ἀφήγησις γεγονότων ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει (1649-1652) ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Σ. Ο. Δόλγοβ	1	25
43-ον	» Σχέσεις τῶν πατριαρχῶν τῆς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὴν Ῥωσικὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ ιε' μέχρι τέλους τοῦ ιη' αἰῶνος ὑπὸ Ν. Θ. Κάπτερεβ	7	—
44-ον	» Ὁ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ μοναχικὸς βίος ἀπὸ τοῦ δ' μέχρι τοῦ ε' αἰῶνος ὑπὸ τοῦ ἱερομοναχοῦ Θεοδοσίου Ἀλταρξέβεσκη	5	—
45-ον	» Ἐπισκεψίς τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔτει 1456-ω καὶ μεταξύ τῶν ἐτῶν 1461 καὶ 1462 ὑπὸ τοῦ ἱερομοναχοῦ Βαρσανουφίου. Ἐκδοθεῖται ὑπὸ Σ. Ο. Δόλγοβ	1	50
46-ον	» Τρία ἀνώνομα ἐλληνικὰ προσκυνητάρια τῆς ιε' ἑκατονταετηρίδος ἐκδιδομένα ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως μετὰ ρωσικῆς μεταφράσεως Γ. Δεστούνη	2	50
47-ον	» Βίος Πέτρου τοῦ Ἰβήρας, ἐπισκόπου Μαίουμᾶ, ἰβηριστῆ γεγραμμένος, ἐκδοθέντες καὶ ρωσιστὶ μεταφρασθέντες ὑπὸ Ν. Μάρρου	2	50
48-ον	» Ὀδοιπορικὸν τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀγρεφένου (ἐτ. 1870) ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Λεωνίδου	—	75
	Βίος καὶ ὀδοιπορικὸν Δανιὴλ γηγενέμου Ῥώσου, μετὰ 12 σχεδίων καὶ 5 χαρτῶν, 1106—1107 ἔτος. Ἄδετον 8 ρούβλια. Δεδεμένον	10	—
	Περιηγήσεις Βασιλείου Γρηγορίου τοῦ Βάρσκη. 4 τόμοι μετὰ 145 εἰκόνων καὶ σχεδίων. Ἄδετοι 25 ρούβλια. Δεδεμένοι	33	—
	Ἱεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως. Τόμος I, II καὶ III μετὰ 45 φωτοτυπιῶν	38	—
	Ἀνάλεκτα ἱεροσολυμιτικῆς σταχυολογίας ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως. Τόμ. I, II, III, IV	40	—

Διὰ τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου γίνεται ἔκπτωσης 20%, διὰ τοὺς βιβλιοπώλας 80%.

Ἡ ἀποθήκη τῶν ἐκδόσεων κεῖται ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Συλλόγου, εἰς Πετροῦπολιν, κατὰ τὴν οδὸν Βοζνεσένσκι.

Αἱ πωλῆσεις τῶν ἐκδόσεων τῆς Ἑταιρίας ἔκτος τῆς Ῥωσίας γίνονται διὰ τοῦ ἐν Λειψία βιβλιοπώλου Otto Harrassowitch. Allemagne Leipzig, Querstrasse 14.

